Aaret Rundt

Maanedsskrift for Hjemmet.

Udkom 1889-91.

Skønlitterære bidrag indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p102104.htm

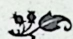
Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

~~Fr. [illegible]~~

1 Del

Alice Berg

AARGANG 1889

AARET RUNDT

MAANEDSSKRIFT FOR HJEMMET

REDIGERET AF AL. SCHUMACHER

KJØBENHAVN

MARTIUS TRUELSENS FORLAG OG TRYK

1889.

INDHOLD.

DIGTE.

ROMANER.

FORTÆLLINGER OG SKITSER.

BIOGRAPHIER OG CHARACTERISTIKER.

FRA FREMMEDE LANDE.

HJEMMEFRA.

NATUR OG VIDENSKAB.

FORSKJELLIGT.

KUNSTBILAG.

Ad bugtede Veje.

Roman efter det Engelske.

FØRSTE KAPITEL.

En smuk Augustdag var tilende. Solen var gaaet ned bag Bakkerne i det Fjerne, men dens sidste Straaler hvilede endnu paa Træernes Toppe og kastede et gyldent Skær over Castle Garnetts graa vejrbidte Taarne.

Det prægtige gamle Slot med dets romantisk smukke Omgivelser var denne Aften imod Sædvane opfyldt af Liv og Munterhed. Overalt hørte man Musik, Latter og glade Stemmer. Festligt klædte Mænd, Kvinder og Børn spadserede om i Parken, eller sad i spredte Grupper paa Plænernes bløde Græstæppe.

I kort Afstand fra Slottet var rejst nogle store Telte, hvor man saa' Tjenere løbe frem og tilbage med Forfriskninger til enhver, der havde Lyst til at nyde noget.

Det var virkelig et yderst festligt Skue der frembød sig overalt, og gamle Sir Edward Garnett følte sig med Rette stolt og glad, medens han lænet til sin Nevøs og Arvings Arm langsomt spadserede om mellem Godsets Forpagtere. Det var til Ære for hans Nevø, Ralph Garnett, som netop var vendt hjem efter over tre Aars Fraværelse, at denne Fest blev givet.

Ralph Garnett var en smuk, ung Mand, med et fuldendt aristokratisk Ydre. Hans Ansigt, som ved det første Blik havde et tiltalende og mandigt Præg, vilde dog for en mere opmærksom Betragter have røbet Træk, der tydede paa et svagt og vankelmodigt Sind, en Karakter, som manglede virkelig Selvstændighed og derfor let lod sig bøje og lede af andre. Han var en Mand, som pludselig kunde gribes og rives hen af en Lidenskab, uden at gjøre noget Forsøg paa at modstaa den, vilde give sig i dens Vold med hele sin Sjæl, indtil en ny Bølge kom og førte ham med sig. En trofast Kjærlighed, som forblev uforandret under Livets Omskiftelser — en Kjærlighed som Tiden ikke kunde ælde eller Sorger formørke, en saadan Kjærlighed var uforenelig med hans Natur, den hverken kjendte eller forstod han.

Det var omtrent lignende Tanker, som opfyldte Miriam Shaw, medens hun iagttog ham, staaende bag nogle Buske, som fuldstændig skjulte hende. Medens hun betragtede ham, blev Udtrykket i hendes Ansigt mere mørkt og bittert; hendes sorte Øjne flammede af Skinsyge, hun pressede Læberne sammen og en stærk Rødme viste sig paa hendes ellers saa blege Kinder.

Skumringen havde maattet vige for Fuldmaanens klare, sølverne Lys, og det var saa lyst, at man tydeligt kunde se hver enkelt Gjenstand.

Ralph fulgtes ikke længer med sin Onkel; han var nu ledsaget af en ung hvidklædt Blondine, næsten et Barn endnu. Han plukkede nogle hvide Roser og anbragte dem hist og her i hendes tykke gyldne Haar; derpaa lagde han Hænderne paa hendes Skuldre og betragtede sit Værk med synligt Velbehag. Hun saa' smilende op paa ham med sine klare, blaa Øjne, men sænkede Hovedet og slog Øjnene ned for hans beundrende Blik og en blussende Rødme udbredte sig over hendes Kinder. Han bøjede sig henimod hende, indtil hans Læber næsten berørte hendes Haar og sagde dæmpet nogle Ord, som kun hun kunde høre. Farven paa hendes Kinder blev endnu mørkere, men hun gav intet Svar; han lagde derpaa hendes Arm i sin og førte hende med sig.

Alt dette havde Miriam Shaw set — ikke et Blik, ikke en Bevægelse var undgaaet hende — og nu sneg hun sig efter dem i Træernes Skygge og dækket af Buskene.

Miriam Shaw stod i social Henseende langt under Ralph Garnett; men trods Standsforskjellen havde hun engang været Gjenstand for hans Kjærlighed. Den sidste Gang hun havde sét ham, var en Aften ligesaa lys og smuk som denne, og det var paa det selvsamme Sted, hvor han

nu havde stukket Roser i en anden Kvindes Haar. Maanen havde hin Aften ligesom nu belyst hans smukke Hoved med det lyse Haar og de livfulde Træk. Kun altfor vel mindedes hun hin Aften for tre Aar siden; ogsaa dengang havde han plukket Roser, men da var det hendes, Miriams, Haar, han smykkede med dem; hun huskede godt, hvorledes han lagde Armen om hendes Liv og tilhviskede hende Ord, der aandede den mest glødende Kjærlighed og Beundring, hvorledes han gav det Løfte, at hvad der end vilde ske, saa skulde hun dog blive hans, og skjøndt han var nødsaget til at forlade hende nu, saa vilde han dog om tre Aar vende tilbage og fordre hende som sin Brud.

De tre Aar var forløbne, nu saa' hun ham igjen, men sammen med en Anden. Der var dog ingen Grund til at forbavses, thi hvad var det Hele andet end hin gamle Historie om Kvindens naive Tillid og Mandens hjærteløse Ustadighed.

Det var dog ikke Kjærlighed alene, der var Grunden til den lidenskabelige Skinsyge, som nu opfyldte Miriams Hjærte. Hvis Ralph havde været ligestillet med hende i social Henseende, er det ikke umuligt, at hun vilde have fundet sig i Skjæbnen og efterhaanden have ophørt at tænke paa ham; men som Forholdet nu var, kom hendes Forfængelighed med i Spillet, og hun kunde ikke uden mange Kampe og megen Selvovervindelse opgive sine Krav paa en Mand, der havde givet hende de dyreste Løfter om at ægte hende og dele sin Rang og sin Formue med hende.

»Han skal dog blive min!« sagde hun til sig selv. »Jeg har éngang før gjort ham til min Slave; hvad skulde der da være i Vejen for at gjøre det endnu engang? Jeg skal alligevel blive Herskerinde paa Garnett Castle, og de, der saa' ned paa den fattige Miriam Shaw, vil da kun være altfor rede til at krybe for Lady Garnett. Han gjør for Øjeblikket Kur til Miss Lillie. Men vent kun, Miss Lillie! De skal ikke længe kunne glæde Dem ved hans Kjærlighed! Skulde jeg maaske vige Pladsen for Dem — for en rødmusset, hørhaaret Dukke som De er! . . . Han skal vende tilbage til mig frivillig; eller hvis ikke, da vil Moder nok hjælpe mig til at tvinge ham!«

Hun lo højt med en kort, gjennemtrængende Latter, der døde hen næsten ligesaa pludselig som den opstod — en Latter, der ikke var uden Lighed med et ildevarslende Fugleskrig.

»Hvad var det?« udbrød Lillie Garnett skjælvende af Angst og klyngede sig uvilkaarlig tættere til sin Ledsagers Arm.

De havde naaet en Del af Parken, hvor Træerne stode meget tæt, og hvor Maanen kun hist og her formaaede at trænge ned mellem det tætte Bladhang.

»Hvad tror Du det var, Ralph?« spurgte Lillie igjen. »Det lød saa underligt, næsten uhyggeligt!«

»Ja, det lød underligt, men der er ingen Grund til at være bange«, svarede han.

»Men jeg *er* bange, og kan ikke frigjøre mig for den Angst, jeg føler; Ralph? hvorfor førte Du mig ogsaa herhen, hvor der er saa mørkt og uhyggeligt?« udbrød hun, da en Flaggermus i det Samme fløj forbi dem og næsten berørte hendes Ansigt med sine Vinger.

»Aa, Lillie, hvor kan Du være saa bange, naar jeg er hos Dig og kan beskytte Dig!« sagde han kjærligt bebrejdende. »Tror Du, jeg vilde taale, at der tilføjedes Dig det mindste Ondt?«

»Nej, det tror jeg ikke; men skal vi alligevel ikke vende tilbage til de andre?« svarede Lillie.

Han samtykkede tavs, og de gik i nogle Øjeblikke uden at tale tilbage til Slottet. »Hør!« udbrød Lillie pludselig, »kan Du høre Musiken? Aa, lad os skynde os, nu skal Ballet til at begynde!«

»Naa, og jeg skal aabne Ballet med min smukke Kusine, saa det er nok ikke passende, at vi er de sidste paa Pladsen«.

»Nej, Frances vil ikke holde af at vente«.

»Hvad kommer Frances os ved?«

»Du dandser da naturligvis første Dands med hende?«

»Nej, jeg dandser første Dands med Lillie.«

»Det vil Fader ikke synes om, Ralph«.

»Hvorfor ikke?«

»Hvorfor, det véd Du jo nok«, svarede Lillie sagte.

»Du mener, at din Fader altid har tænkt, at der skulde blive et Par af Frances og mig«, sagde Ralph hurtigt. »Frances er en elskværdig ung Pige, det indrømmer jeg, men hun falder ikke i min Smag, og jeg tror, jeg har Ret, naar jeg antager, at jeg heller ikke falder i hendes Smag. Vi vilde aldrig komme til at holde af hinanden, paa den Maade, han ønsker . . . Sé, Folk er allerede opstillede til Dands! de venter kun paa os. Denne Dands giver Du altsaa mig, ikke sandt?«

»Med Glæde!«

De var nu ved Enden af Stien og stod just i Begreb med at træde ud paa Græsplænen i det fulde Maanelys, da Ralph pludselig standsede.

»Hørte Du ikke noget?« spurgte han hastigt.

»Det var vist kun Grenene, der raslede, da vi gik forbi og kom til at røre ved dem. Men, hvad er der i Vejen? Du sér ud, som om Du havde set et Spøgelse! Du fandt det før taabeligt af mig at være bange, og nu viser det sig, at Du selv ikke er et Haar bedre«.

Ralph lo, men hans Latter var kort og tvungen, thi han havde set noget, som var undgaaet hans Kusines Opmærksomhed, — nemlig et Par sorte Øjne, der iagttog ham bag Løvet,

og han var intet Øjeblik i Tvivl om, at disse Øjne ikke tilhørte nogen anden end hans fordums Elskede, Miriam Shaw.

Slottets rummelige Balsal var i Stueetagen ud mod den store Græsplæne, som Ralph og Lillie nu passerede. Orkestret var anbragt ved det aabne Vindue, og medens en Del af Gjæsterne dandsede inde i Salen, havde de fleste foretrukket at dandse ude paa Plænen i Maaneskin.

Der var gjort alt for at gjøre Festen saa fuldkommen som mulig. Det var særlig et Bal for Godsets Forpagtere, og disse lod til at være overmaade fornøjede. Alle var enige om, at Ralph var et prægtigt Menneske. Han dandsede med Landmændenes Hustruer og Døtre, og havde et venligt Ord til Enhver. Ingen anede, at han i Virkeligheden var i et ganske andet Humør end det saa' ud til, og at han havde megen Møje med at vise sig saa munter og let om Hjærtet, som man antog at han var; og Ingen, maaske med Undtagelse af Miriam Shaw, der holdt sig temmelig tilbage, bemærkede, hvor omhyggeligt han undgik at møde hendes Blik.

Hendes Nærværelse pinte ham. I hans Bryst var der noget, han ikke kunde frigjøre sig for; en Følelse af Medlidenhed, samt noget, der lignede Samvittighedsnag og Skamfuldhed, og endelig følte han endnu en Rest af en Kjærlighed, som han troede forlængst død og borte. Han søgte forgjæves at glemme hendes Nærværelse. Hvorhen han end kastede Blikket, syntes han at blive hende va'r. Han følte instinktmæssigt, at hendes Øjne var fæstede paa ham, og at de drog ham henimod hende, drog ham med en Magt, der tiltog i Styrke, indtil han tilsidst blev tvungen til at følge dens Bud.

»Jeg maa se at faa Lejlighed til at tale et Par Ord med hende«, tænkte han. I Betragtning af det Forhold, i hvilket vi engang har staaet til hinanden, kan vi ikke behandle hinanden som Fremmede, og dog har jeg endnu i Aften ikke vist Tegn til, at jeg gjenkjendte hende«.

Han vendte Hovedet i den Retning, hvor hun befandt sig, og saa' hende ind i Ansigtet. Hun mødte hans Blik uden Tegn paa Uro, og næsten umiddelbart efter forlod hun sin Plads og gik langsomt hen ad den Sti, han for kort siden havde gaaet henad sammen med Lillie. Han fulgte efter hende et Øjeblik senere, og da hun var kommet omtrent et hundrede Alen bort, stod han ved hendes Side.

»Miriam!« sagde han, men hun svarede ikke.

»Miriam, har Du fuldstændig glemt mig? vil Du ikke tale med mig?«

Hun standsede og saa' paa ham.

»Hvad vil Du mig?« spurgte hun.

Ralph tøvede et Øjeblik og sagde derpaa i en forlegen Tone: »Jeg syntes, at jeg ogsaa maatte have et Haandtryk af Dig, Miriam. Du er omtrent det eneste Menneske paa Godset, som ikke har budt mig velkommen hjem!«

»Og hvis er Skylden?« spurgte hun uden at tage Hensyn til Haanden, han rakte ud imod hende.

»Din, antager jeg«.

»Nej, det er ikke. Spørg din Samvittighed om, hvis Skylden er. Da Du og jeg sagde hinanden Farvel, ventede jeg ikke at blive behandlet af Dig, som jeg nu er bleven. Du har været hjemme en hel Uge, og hvis Du havde ønsket et Velkommen af mig, hvorfor kom Du da ikke før? Var din Tid saa optaget af Miss Lillie, at Du ikke havde et Par Minuter tilovers for mig?«

»Min Tid har været meget optaget«, sagde han, men han begyndte at ønske, at han havde holdt sig helt borte fra Miriam.

»Ja, naturligvis! Og har De havt Held med Dem, Mr. Garnett? er der Udsigt til, at man snart bliver inviteret til at dandse ved deres Bryllup?«

Ralph saa' meget utilfreds ud og svarede ikke.

»Er det sandt, hvad Folk paastaar?« spurgte Miriam, idet hun traadte nærmere hen til ham og saa' ham forskende ind i Ansigtet — »Er det sandt, at Du er forlovet med Lillie Garnett. Er det sandt, Ralph?«

»Nej, det er ikke«, svarede han og vendte Ansigtet bort med en utaalmodig Bevægelse.

»Hvorfor giver Du da Folk Anledning til at sige det? Alle talte derom i Aften«.

»Jeg skylder ikke Dig Regnskab for min Opførsel«, svarede Ralph heftigt.

»Jo, Du gjør. Og én Ting vil jeg sige Dig, Ralph Garnett, tag Dig i Vare for hvad Du foretager Dig, at Du ikke siden skal komme til at angre det. Et Løfte er et Løfte, selv om det blev givet for tre Aar siden«.

Ralph gjorde et utaalmodigt Kast med Hovedet. »Jeg troede Du var for fornuftig til at lægge Vægt paa saadanne Barnestreger«, sagde han, »for det maa Du dog indrømme at det var. Det gjør mig ondt, at Du virkelig tager den gamle Historie saa alvorligt. Giv mig nu Din Haand, Miriam, og lad os være Venner«.

»Vi to kan aldrig blive Venner, efter hvad der er foregaaet imellem os; det maa Du kunne sige Dig selv!« svarede Miriam lidenskabeligt.

»Hvorfor ikke? Hvis Du stiller nogen rimelig Fordring til mig, skal jeg med Glæde opfylde den. Hører Du, Miriam. Du skal ikke have Grund til at sige, at jeg har opført mig slet imod Dig. Miriam, vent lidt! — saa hør dog hvad jeg vil sige!«

Men Miriam var forsvunden mellem Træerne.

Han vendte tilbage til de dandsende. Miriam saa' han ikke mere den Aften; han antog, at hun var gaaet hjem og følte sig overordentlig

lettet ved Tanken om, at hun ikke mere var til Stede, men helt glemme hvad der var sket kunde han ikke, og Resten af Aftenen var han saa stundesløs, at det maatte opvække Lillies Opmærksomhed, da hans Svar paa hendes og andres Bemærkninger ofte var næsten meningsløse.

ANDET KAPITEL.

Omtrent sexten Aar før denne Fortælling begynder, var to Fremmede, en Kone med sin lille sexaarige Datter, kommet til Egnen og havde lejet et lille Hus, der laa paa Grændsen af Godset Garnett og Landsbyen Strathley. Konen havde et svageligt og lidende Udseende, sagtens Mærker af Sorger og Bekymringer, som Livet havde bragt hende. Datteren var et opvakt Barn med sort Haar og sorte Øjne; hun besad et lidenskabeligt Temperament, var stolt og egensindig og altfor klog til at det kunde lykkes nogen at faa Oplysninger om hendes og Moderens Fortid lokket ud af hende.

Der hvilede noget Gaadefuldt over Mrs. Shaw og hendes Datter. Ingen vidste, hvem de egentlig var, hvorfra de kom og hvorfor de havde bosat sig i Strathley, og trods de ihærdigste Forsøg lykkedes det ingen at faa Nysgjærrigheden tilfredsstillet. De omgikkes kun meget Faa, da Folk følte sig frastødte af deres Umeddelsomhed og behandlede dem med Kulde, og Miriams Ungdom henrandt derfor i rolig Ensformighed, indtil Ralph Garnett kom hjem efter at have endt sine Universitetsstudier.

Den unge Mand blev paa Slottet i nogle Maaneder, uden andet Selskab end sin Onkel, da hans Kusiner, Frances og Lillie, begge var anbragte i en Opdragelsesanstalt, og i Nabolaget var der kun meget faa af hans Lige.

I Begyndelsen kjedede han sig skrækkeligt, men saa stiftede han Bekjendtskab med Miriam Shaw og forelskede sig i hendes mørke, ejendommelige Skjønhed. Der forløb næppe en Dag, uden at de mødtes, indtil Sir Edward til sin Ærgrelse opdagede hvad der gik for sig, og forlangte, at Ralph skulde vende tilbage til Universitetet og opholde sig der i to Aar til, hvilket han ogsaa gjorde. Da de to Aar var gaaede, lod Sir Edward ham rejse et Aar i Europa; han tænkte vel, at Ralphs Forelskelse nok skulde gaa over i Løbet af tre Aar, tilbragte under livlige og afvexlende Forhold.

Det saa' ud til at Sir Edward havde truffet det rette, og at Ralph i Virkeligheden var glad over at være bleven afholdt fra et ufornuftigt og overilet Skridt.

Imidlertid havde de faa Ord, han nu havde vexlet med Miriam Shaw, vakt megen Uro i hans Sind, det forekom ham næsten, som om den Magt, der i sin Tid fuldstændig havde gjort det af med hans Fornuft og sat alle hans Følelser i Bevægelse, ikke var bleven knækket, men kun havde været dysset i Søvn og nu atter var kaldt til Live, og paany udøvede sin Virkning paa ham. —

»Vil Du gaa med op paa mit Værelse, Ralph«, sagde Sir Edward den næste Dag efter Frokosten, »jeg vil gjerne tale med Dig«.

»Gjerne, Onkel«, svarede Ralph, men i sit stille Sind ønskede han dog, at Sir Edward havde ladet ham i Fred i alt Fald den Dag. Efter al Sandsynlighed vilde Sir Edward tale med ham om hans Fremtid, og hvad skulde han da sige? Hvis han ikke havde været saa uheldig at træffe sammen med Miriam den foregaaende Aften, vilde han ikke have været bange for en Samtale med sin Onkel, men nu!«

»Sæt Dig ned, min Dreng«, sagde Sir Edward venligt, da de var kommet ind i hans Værelse; »jeg synes det kunde være paa Tiden at tale lidt om alvorlige Ting; nu har Du været her over en Uge, og endnu har vi ikke faaet talt et fornuftigt Ord«.

»Jeg er rede til at høre hvad Du har at sige mig, kjære Onkel«, svarede Ralph, idet han med en Følelse af Resignation tog Plads overfor den gamle, smukke, hvidhaarede Mand, der altid havde været som en Fader imod ham.

»Husker Du den Samtale, vi havde for tre Aar siden, Aftenen før Du skulde rejse?« spurgte Sir Edward.

Jo, det gjorde han rigtignok, thi ved denne Lejlighed havde hans Onkel sagt ham de eneste haarde Ord, han nogensinde havde henvendt til ham. Efter strengt og alvorligt at have irettesat ham for hans Forhold til Miriam Shaw, havde han mindet ham om, at hans egen Moder ikke havde været nogen Dame, og at hans Fader havde bragt Vanære over Familien ved at ægte hende.

»Du er min eneste Broders Søn«, havde han tilsidst sagt, »men om Du havde været mit eget Barn, kunde jeg ikke have elsket Dig højere, end jeg gjør; skulde det imidlertid vise sig, at Du i Smag og Tilbøjeligheder slægter Din Moder paa, saa maa vi være fremmede for hinanden for bestandig, og saa længe jeg lever, vil jeg da ikke se Dig indenfor Castle Garnetts Mure. Hvis Du derimod vil handle som en Mand af Ære, saa giv mig dit Ord paa, at Du ikke vil have mere med denne Pige at gjøre, og at Du ikke vil gjøre noget Forsøg paa at faa hende at se inden Du rejser«.

Ralph gav Løftet, som Sir Edward forlangte af ham, men der var ikke gaaet en Time, før han stjal sig ud af Slottet for at træffe Miriam paa deres vante Mødested, og her svor han hende, tiltrods for Løftet, han havde givet Sir Edward, de dyreste Eder om evig Kjærlighed.

»Naa, Ralph«, vedblev Sir Edward, da

han ikke fik noget Svar, »har Du glemt vor Aftale?«

»Nej, Onkel, det har jeg ikke«.

»Og har Du holdt den?«

»Ja, Onkel«.

Han udtalte denne Usandhed lidt nervøst og med nogen Tøven, men det faldt ikke Sir Edward ind at tvivle om Ralphs Sanddruhed, og den Ængstelse, der et Øjeblik havde vist sig i hans Ansigt, forsvandt ved Ralphs Svar.

»Deri har Du handlet rigtig, min Dreng!« sagde han hjærtelig; »jeg er sikker paa, Pigen kan blive godt gift med en af hendes egen Stand; men nu taler vi ikke mere om hende. Der er noget andet, som jeg ønsker at tale med Dig om. Du véd, Ralph, at Ejendommen efter min Død maa tilfalde Dig som den nærmeste mandlige Arving, men hvis mine Døtres Formue skal udbetales, maa Ejendommen behæftes med ny Gjæld, hvad jeg meget nødig vil have. Som Du véd medbragte min Hustru en betydelig Medgift, og disse Penge blev anvendte til at afvikle den Gjæld, som min Fader havde paadraget Ejendommen; imidlertid er det ikke mer end billigt, at Frances og Lillie faar den Kapital, som deres Moder bragte mig«.

»Det er en Selvfølge!« afbrød Ralph ham. »Jeg haaber da ogsaa, at intet Hensyn til mig vil afholde Dig fra at give dem, hvad der med Rette tilkommer dem«.

»Du taler som en Gentleman, Ralph! Men nu er der en anden Ting, jeg maa tale med Dig om, og paa dette Punkt maa Du endelig ikke misforstaa mig. Du gifter Dig engang, maaske snart, og jeg haaber, at Du vil vælge med Forstand. Din Hustru vil jeg betragte som min egen Datter, det kan Du være overbevist om. Men hvis det skete, at dit Valg traf en af mine Døtre, vilde mit kjæreste Ønske derved gaa i Opfyldelse. Jeg haabede engang, at der skulde blive et Par af Dig og Frances; men det lader til, at Du foretrækker Lillie. Nej, nej, afbryd mig ikke; jeg ønsker ikke at høre Din Mening om hende for Øjeblikket; jeg vil heller, at Du giver Dig god Tid og overvejer nøje, thi oprigtig talt kjender I jo endnu meget lidt til hinanden. En Ting vil jeg dog bede Dig om, Ralph; leg ikke med hendes Følelser; hun er saa ung og uerfaren; hun kjender saa lidt til Verden. Det vilde være den største Synd at drive Gjæk med hendes Hjærte«.

Sir Edward rakte Haanden ud imod Ralph, som ærbødigt greb den. Der var Taarer i den gamle Mands Øjne, men han aftørrede dem med en hurtig Bevægelse og rejste sig, idet han i en kjærlig Tone sagde: »Saa! nu kan det være nok for denne Gang. Vil Du ikke gaa med mig ned i Parken; jeg hører, at der er nogle Træer, som skal fældes, og saa kan vi se paa dem med det Samme«.

Imidlertid sad Frances og Lillie i den førstes Værelse og talte om den foregaaende Aftens Hændelser.

»Jeg begriber ikke, hvad der gik af Ralph«, sagde Lillie tankefuldt. I Begyndelsen var han saa livlig og opmærksom, men pludselig blev han helt forandret; han sagde ikke et Ord til mig mere, og lod ikke til at tage mindste Notits af, hvad jeg sagde til ham. Jeg gad vide, om jeg skulde have sagt eller gjort noget, han ikke syntes om? Hvad tror Du, Frances?«

Frances var omtrent tre Aar ældre end Lillie. Hun var højere og mere alvorlig, og der var langt mere fin Kvindelighed udbredt over hendes Person end over Søsterens. Hendes Ansigt var meget smukt og tiltalende, men hun manglede fuldstændig det sprudlende Liv, der gjorde Lillie saa indtagende.

Lillie kom altid til Frances med sine smaa Sorger og Bekymringer for at faa Raad og Hjælp, men Frances syntes at være i Tvivl om, hvad hun i dette Øjeblik skulde svare Søsteren. Der var et bedrøvet Udtryk i det Blik, hvormed hun betragtede Lillie.

»Jeg er bange for, at jeg ikke kan sige Dig det«, sagde hun. »Kan Du slet ikke tænke Dig noget, som Du har sagt eller gjort, der kunde have fortørnet ham?«

»Nej, Frances, ikke det mindste«.

»Jeg tror nok, at jeg kan sige Jer, hvad der var i Vejen med ham«, var der en Stemme, som sagde.

De to unge Piger saa' sig forbavset om.

Stemmen lød hende fra Døren, som de ikke havde hørt blive aabnet.

I den aabne Dør stod en lille Dame, som var temmelig tilaars, hun var gammeldags klædt, havde et vissent, ondskabsfuldt Ansigt med skarpe, gjennemtrængende Øjne.

Miss Anna Gilbert var langt ude beslægtet med Familien Garnett og Sir Edward indbød hende undertiden til at tilbringe nogle Uger paa Slottet, hvor hendes Lyst til at blande sig i Andres Sager, og hendes umættelige Nysgjærrighed i Almindelighed gjorde hende til en alt andet end behagelig Gjæst.

»Aa, er det Dem, Miss Gilbert? Jeg hørte slet ikke, De kom«, udbrød Lillie.

»Nej, det kan jeg nok forstaa; ellers havde De vel ikke talt om Deres Fætter Ralphs Opførsel imod Dem«. Hendes Øjne havde et ondskabsfuldt Udtryk, og der var et spottende Træk om hendes Læber, medens hun talte.

»Der er virkelig nogle Mennesker, som besidder en sjælden Evne til at sige Andre Ubehageligheder!« svarede Lillie vredt. »Jeg vilde rigtignok ønske —«

»Tys, Lillie!« hviskede Frances, »hvad Gavn har Du af at vise, at Du er vred?«

Lillie fulgte Vinket og tav, medens Frances

vendte sig imod Miss Gilbert og i en kold, men høflig Tone sagde: vil De ikke sidde ned, Miss Gilbert? Her er en rar Lænestol«.

Den gamle Dame fulgte Opfordringen, idet hun rømmede sig paa en tør, kort Maade, der altid var Forbud om en Bemærkning fra hende. »Naa, saa I to har lagt jeres Hoveder i Blød for at forstaa Mr. Ralphs Opførsel i Gaar. Sig mig nu jeres Mening, saa skal jeg til Gjengjæld sige Jer min«.

»Jeg bryder mig slet ikke om at høre deres Mening«, sagde Lillie heftigt. »Forresten véd Alle og Enhver, at De ikke kan lide ham, og at De i Reglen har noget Ondt at sige om ham«.

»Tag Dig i Agt, Lillie; Du kjender ham ikke saa godt som jeg. Du var ikke hjemme, da han var her for tre Aar siden«.

Lillie følte, at hun handlede klogest i at lade denne Bemærkning passere temmelig uændset, og saa vidt muligt dølge sin Heftighed; hun sagde derfor i en Tone, der lød forholdsvis ligegyldig: »Naa, hvad gjorde han da for tre Aar siden, om jeg maa spørge?«

»Han viste sig som en ivrig Beundrer af en mørk Skjønhed, — det er det Hele«.

»Hvad mener De?«

»Ikke andet, end at der var et meget intimt Forhold mellem ham og en vis ung Pige nede i Landsbyen; hun hedder forresten Miriam Shaw«.

»Det kan jeg ikke tro, Miss Gilbert«.

»Som Du behager; men jeg giver mig ikke af med at fortælle Usandheder, min lille Ven«.

»Aa, lad os heller tale om andre Ting«, sagde Frances. »Hvorfor rippe op i gamle Historier?«

»Men jeg tror slet ikke, Historien er saa gammel. Vil I —«

»Vi vil sige Dem, at vi slet ikke bryder os om at høre slige Ting om Ralph!« udbrød Frances.

»Aa, jeg skal gjærne tie stille; men hvis jeg vilde gjøre Fortræd, kunde jeg fortælle, hvorledes en vis ung Herre i Aftes fulgte en vis ung Pige ned ad de mørkeste Gange i Parken, og at den Samtale, han havde med hende, var Aarsagen til hans forandrede Opførsel. Jo, jo, jeg ser mange Ting, som jeg aldrig taler om. Men vi vil ikke rippe op i gamle Historier, som Frances siger, og ikke sige mere. Det lader til, at I to Damer ikke er i særlig godt Humør i Formiddag, derfor vil jeg gaa igjen. Jeg haaber, at Luften vil være klarere længer op ad Dagen; Farvel saa længe«.

Derpaa rejste hun sig og forlod Værelset.

De to unge Piger sad tavse i nogle Øjeblikke, men pludselig lod Lillie sig glide ned paa Gulvet, og idet hun begravede sit Ansigt i Søsterens Skjød, brast hun i en heftig Graad.

»Stygge, ondskabsfulde Menneske!« sagde hun hulkende, »men, Frances, hvis hun nu talte Sandhed, hvad skal jeg da gjøre?«

»Jeg véd ikke, hvad Du skal gjøre, Kjære, andet end forsøge ikke at tænke paa, hvad hun sagde«.

»Men jeg maa vide alt om denne Pige; jeg maa have at vide, om han endnu bryder sig om hende«.

»Vilde Du blive meget bedrøvet, hvis han gjør det?«

»Jeg kunde ikke udholde det! O, Frances, jeg har hidtil ikke vidst, hvor meget jeg holder af ham. Du synes maaske, at det er dumt, men jeg har holdt af ham lige fra det første Øjeblik jeg saa' ham, og jeg havde en Følelse af, at han gjengjældte min Tilbøjelighed. Hvis han ikke gjør det, saa havde han ikke Ret til at tale til mig paa den Maade, som han gjorde i Aftes«.

Der var et bedrøvet og ængsteligt Udtryk i Frances Ansigt, medens hun blidt strøg Lillies gyldne Haar tilbage fra Panden.

»Jeg vilde ønske, at Ralph var bleven borte — ja, hvor jeg vilde ønske det!« sagde hun. »Jeg er saa bedrøvet over, hvad Du har fortalt mig! jeg er bange for, han ikke fortjener Dig, Lillie«.

»Frances!« udbrød Lillie og sprang op. »Hvor kan Du tale saaledes! er Du og Miss Gilbert bleven enige om at pine mig! Aa! Du er jaloux paa mig; nu forstaar jeg det Hele. Det har altid været Faders Mening, at Ralph skulde have Dig, og nu er Du skuffet, fordi han synes bedre om mig!«

»Lillie, Lillie! Du véd ikke, hvad Du selv siger«.

Men Lillie var i en alt for ophidset Stemning til at indrømme nogetsomhelst, og i sin Vrede løb hun ud af Stuen og slog forbitret Døren i efter sig.

Frances stirrede bedrøvet efter hende, og Taarer viste sig i hendes Øjne og banede sig snart Vej ned ad hendes Kinder.

»Jaloux paa hende for hans Skyld!« sagde hun til sig selv. »Aa, hun véd ikke! men kunde jeg blot frelse hende! desværre er jeg bange for, at det allerede er for sent«.

Frances var virkelig ikke jaloux; skjøndt hun havde set meget lidt til Ralph, siden han var Dreng, var de mange Fejl i hans Karakter ikke undgaaet hendes Opmærksomhed, saaledes som de var undgaaet Lillie og Sir Edward. Ganske vist havde der været en Tid, da hun tænkte paa ham som paa en vordende Ægtefælle, da hendes Fader ikke havde gjort nogen Hemmelighed af sine Ønsker i saa Henseende, men den Tid var længst forbi, og hun havde senere i en anden Mand, der var vidt forskjellig fra Ralph Garnett, fundet den, der maatte kunne gjøre hende lykkelig, om Nogen kunde.

De to Søstre saa' ikke hinanden før ved Frokosten. Ethvert Spor af Lillies Vrede var forsvunden. Hun og Ralph havde aftalt en lang Ridetur om Eftermiddagen, og de indbød Frances til at følge med; men hun afslog det, hvad der tilsyneladende ikke gjorde dem meget ondt.

»De vil naturligvis helst være alene«, tænkte Frances, og deri havde hun aabenbart Ret.

TREDIE KAPITEL.

»Naa, Miriam, har Du ikke noget at fortælle mig om Festen i Gaar?« spurgte Mrs. Shaw sin Datter, da de næste Morgen sad ved Kaffen.

»Der er ikke stort at fortælle«, svarede Miriam, »Folk spadserede omkring eller sad ned, ganske som de havde Lyst til og talte og lo, enten de saa havde noget at tale om og le af eller ikke. De fik mere at spise og drikke end de havde godt af, og saa dandsede de, til de var saa trætte, at de ikke kunde mere, og under det hele bildte de sig naturligvis ind, at de morede sig mageløst«.

»Og Herskabet paa Slottet?«

»Ja, de var der Allesammen, selv den ondskabsfulde Miss Gilbert. Sir Edward begyndte en Tale om den lykkelige Omstændighed, men han glemte, hvad det egentlig var, han vilde sige, før han var kommen rigtig i Gang. Folk blev dog ikke betuttede over dette, men jublede som om de blev betalte for det, og han saa' da ogsaa ud til at være rigtig fornøjet, baade med dem og med sig selv«.

»Og Mr. Ralph Garnett?«

»Han dandsede nogle Dandse med Folk som Dawsons og Browns; den øvrige Del af Aftenen ofrede han til Miss Lillie«.

»Dandsede han med Dig?«

»Med mig? Nej, det gjorde han saamænd ikke. Jeg tror knapt, han huskede at have set mig før«.

Mrs. Shaw trak Vejret dybt, og der viste sig snarere et Udtryk af Lettelse end af Skuffelse i hendes Ansigt.

»Det er ogsaa det Bedste«, sagde hun, »prøv paa ikke at tænke mere paa ham, Miriam, og lad sket være sket og glemt«.

Miriams Ansigt formørkedes.

»Tror Du, at jeg vil lade mig behandle paa den Maade?« udbrød hun. »Jeg er da ikke saa tosset at vente saa længe for Intet«.

»Holder Du virkelig fast ved Din Beslutning?«

»Ja naturligvis. Hvis han ikke selv vender tilbage til mig, saa vil jeg tvinge ham. Hvad nytter det os, at vi véd hvad vi véd, naar vi ikke høster nogen Gavn deraf«.

»Nogen Gavn, siger Du?« udbrød Mrs. Shaw. »Jeg mener, det er til ringe Gavn at ville tvinge en Mand til Ægteskab. Hvis Du gjør det, vil han hade Dig og gjøre Dig ulykkelig. Vil vi handle klogt, Miriam, kan vi gjøre Hemmeligheden i Penge. Han vil betale os for at tie, naar han faar at vide, hvad det er. Saa tager vi bort herfra og søger os et andet Opholdssted og fører et behageligt Liv. Og Du kan blive gift med en Mand, der er lige saa højt paa Straa og ligesaa fin som Ralph Garnett, og han gifter sig med Dig af Kjærlighed, ikke fordi han er tvungen dertil«.

Miriam lo.

»Du bliver næsten romantisk, Moder«, sagde hun. »Jeg antog, at Du var ligesaa bange for at Ralph —«

»Ja, saa længe, han brød sig om Dig«, afbrød Moderen hende. »Men jeg ventede altid at det vilde ende saaledes«.

»Det skal ende med, at han gifter sig med mig!« sagde Miriam bestemt.

Mrs. Shaw drog et dybt Suk; hun vidste af Erfaring, at hendes Modstand mod Datterens Vilje ikke hjalp hende det Mindste.

Efter Kaffen havde Miriam travlt med huslige Arbejder. Da hun var færdig dermed, satte hun sig hen til Vinduet for at brodere, en Beskjæftigelse, hvorved hun og Moderen ernærede sig.

Hun hørte Lyden af Hestetrav paa Landevejen. Ralph og Lillie Garnett red forbi Huset. Miriam saa' ikke op og afbrød ikke sit Arbejde, men hun vidste, at han havde sét ind og opdaget hende.

»Deres Spadsereture og Rideture med ham skal snart faa Ende, Miss Lillie«, sagde hun til sig selv, og hendes Hjærte bankede af Forbitrelse og Skinsyge. »Hvis han ikke kommer i Dag, skal jeg nok faa ham i Tale i Morgen. og saa —«

Men Dagen gik, og Ralph kom ikke; og da Miriam om Aftenen gik ind i sit Kammer, mindedes hun en anden Dag, tilbragt i haabløs, pinlig Venten, og Erindringen herom fremkaldte hede Taarer i hendes Øjne.

Hun lukkede Vinduet op og saa' ud. Uhret i Kirketaarnet slog halv ti. Klangen af Slagene døde hen og ingen anden Lyd afbrød nu Aftenens Stilhed. Hun følte sig pludselig saa ilde tilmode, saa trykket af Værelsets Lidenhed, og paa éngang var det, som om noget tyngede mægtigt paa hendes Bryst, og hun kunde neppe trække Vejret.

»Jeg kan ikke udholde det herinde!« udbrød hun, »det er, som om jeg skulde kvæles«.

Hun kastede et Shawl om sig og listede sig ned ad Trappen; forsigtig trak hun Slaaen fra Døren og forlod Huset. Hun gik hurtigt hen ad Vejen, indtil hun naaede Indgangen til Parken. Her standsede hun et Øjeblik.

»Jeg vil gaa derind«, tænkte hun. »Her

løber jeg ikke saa let Fare for at møde Nogen, som ude paa Vejen«.

* * *

Lillie Garnett saa' usædvanlig indtagende ud, da hun hin Eftermiddag red sammen med Ralph. Hun havde fuldstændig Herredømme over sin Hest, og Ridtet havde fremkaldt en stærkere Glød i hendes Kinder og forhøjet Glandsen i hendes Øjne.

»Hvis vi skal ride hen til det gamle Kloster, er den korteste Vej bag om Parken«, sagde hun, da de var kommet igjennem Alléen.

Ralph tøvede. Han havde ikke Lyst til at komme forbi Mrs. Shaws Hus.

»Hvorfor kan vi ikke ride den anden Vej?« sagde han, »den er ikke synderlig længere og selve Vejen er bedre«.

»Jeg holder ikke af at ride gjennem Landsbyen«, indvendte hun.

Hvad kunde han saa gjøre andet end give efter?

»Mon jeg faar hende at se?« tænkte han, og hans Hjærte bankede stærkere.

Og han saa' hende. Hun sad paa sin sædvanlige Plads ved Vinduet. Det smukke, stolte Ansigt var bøjet over Arbejdet. Hvor ofte havde han ikke for længe siden sét hende sidde dér, men dengang havde hun aldrig undladt at sé op og smile til ham, naar han red forbi. Idag saa' hun ikke op, skjænkede ham ikke den ringeste Opmærksomhed.

»Jeg er glad over, at hun ikke saa' os«, tænkte han, — »rigtig glad!«

Men alligevel pinte det ham, at han ikke mødte det i sin Tid saa kjære, straalende Smil; det pinte ham mere, end han i Grunden vilde tilstaa for sig selv.

»Det kan ikke blive ved at gaa paa denne Maade«, tænkte han ved sig selv. »Hun passer ikke for mig. Hun burde kunne forstaa, at det vilde være Vanvid af mig at gifte mig med hende. Gifte mig med hende! — jeg som er i Gjæld til op over Ørerne! Bryde med Onkel og opgive Lillie — den sødeste, bedste Pige, som nogensinde har levet! Jeg vilde jo være gal, hvis jeg gjorde det! Jeg vil fri til Lillie endnu i Dag og ikke tale mere med Miriam, hvis jeg paa nogen Maade kan undgaa det; og naar jeg møder hende er jeg en forlovet Mand. Hun maa da kunne forstaa, at Fortiden maa være glemt. Stakkels Miriam! Det gjør mig ondt for hende, men hvad kan det hjælpe? Jeg vilde ønske —«

»Er der Noget ivejen, Ralph?« spurgte Lillie, »Du har ikke sagt et Ord, medens vi har redet den sidste Fjerdingvej. Du er virkelig ikke nogen opmærksom Kavalér i Dag«.

»Naar vi kommer til Klosteret, skal jeg sige Dig, hvad det var, jeg tænkte paa«, svarede han.

Klosteret, eller rettere Ruinerne af et gammelt Kloster, havde en højst romantisk Beliggenhed og tog sig særdeles malerisk ud; Murene var mange Steder fuldstændig dækkede af Epheu, og mellem nedstyrtede Stendynger voxede Brombær og Tjørn. Ralph og Lillie lod Hestene blive tilbage i en nærliggende Gaard og gik til Fods op til Klosteret. Her, mellem de ærværdige Minder om svundne Tider, tolkede Ralph sin Kjærlighed til Lillie. Med dyb Inderlighed klang Ordene fra hans Læber, og med vemodig Glæde lyttede Lillie til Alt, hvad han havde at sige, og hun troede, at have vundet Livets højeste Lykke. Og han, hvor var *han* ikke glad! han tilhviskede hende de kjærligste Ord, var lutter Jubel og Begejstring.

Saa randt det hende i Hu, hvad Miss Gilbert om Formiddagen havde sagt om Ralph og Miriam Shaw, og hun fortalte ham det, fortalte ham, hvor ulykkelig hun havde følt sig derover, men han mærkede samtidig, at der nu ikke mere var hverken Frygt eller Tvivl i hendes Hjærte med Hensyn til ham, og nogle Ord fra ham, ganske vist var disse Ord ikke meget ærlige, bestyrkede yderligere hendes Tillid til ham.

Hans Samvittighed slog ham, medens han talte; han vidste jo, at han bedrog hende, men han sagde til sig selv: »Jeg vil hendes Bedste — jeg elsker hende jo, og nærer kun Ønsket om at gjøre hende lykkelig. Hvorfor skal vi have disse pinlige Forklaringer og Optrin, naar vi ikke er nødte til det?«

Lillie Garnett var fuldkommen tilfreds med sin Forlovede, og Sir Edvard havde selvfølgelig intet at indvende, da Ralph om Aftenen talte til ham om Sagen.

»Jeg kan slet ikke sige Dig, hvor glad jeg er over det«, sagde den gamle Mand. »Du véd jo, hvad jeg altid har ønsket. Jeg vil hellere give en af mine Døtre til Dig end til nogen anden Mand i hele Verden«.

»Onkel«, sagde Ralph pludselig, idet han gik over til et andet Emne, »vil Du ikke fortælle mig lidt om min Moder? Jeg kjender saa godt som Intet til hendes Historie«.

Sir Edward saa' meget alvorlig ud.

»Det er et temmelig pinligt Emne«, sagde han. »Jeg tror det vilde være bedst ikke at tale derom — i alt Fald ikke i Aften. Til enhver anden Tid skal jeg give Dig de Oplysninger, Du ønsker«.

»Det siger Du altid, naar jeg spørger Dig om hende, Onkel. Jeg har aldrig kunnet faa nogen Underretning af Dig om hende. Ganske vist tror jeg ikke, det vil være til stor Glæde for mig, — tværtimod, men Sagen er, at det piner mig, at jeg altid skal holdes i Uvidenhed i saa Henseende«.

»Naa, — ja, ja, min Dreng«, svarede Sir Edward, »saa vil jeg føje Dig; men jeg har

ikke meget at fortælle. Din Fader var over ti Aar yngre end jeg, men ikke desmindre tror jeg neppe, at to Brødre har holdt mere af hinanden end vi gjorde. Et Aar deltog han i nogle Efteraars-Jagter i Irland, og ved et Uheld paa en af disse Jagtture gik hans Bøsse af, hvorved han blev temmelig haardt saaret. Man bragte ham til Jagtbetjentens Hus, hvor han maatte blive i flere Uger. Derfra skrev han blev meget forskrækkede og gjorde alt muligt for ham, men han stod paa Gravens Rand og Intet kunde hjælpe ham. Trods al vor Omhu levede han kun et Par Maaneder endnu«.

Sir Edward standsede for at blive Herre over den Bevægelse, der gjorde hans Stemme usikker. Selv efter saa mange Aars Forløb kunde han ikke uden Bevægelse tale om sin Broder. Han havde aldrig kunnet tilgive sig

Ralph lagde Hænderne paa den unge Piges Skuldre. (Pag. 1.)

til mig, at han var betydelig bedre, men at han vilde tilbringe nogen Tid hos sine Venner i Irland, og at vi derfor ikke skulde vente ham for det Første; han kom da heller ikke hjem før henimod Slutningen af den følgende Sommer.

»Jeg glemmer aldrig den Aften, han kom tilbage, Ralph. Din Bedstefader og jeg sad i denne Stue, da han traadte ind; han lignede mere en Dødning end et levende Menneske. Vi selv, at han ikke var rejst over til Broderen, dengang han hørte om Vaadeskuddet; hvor meget, tænkte han, kunde saa ikke være bleven anderledes?

»Og hvad saa, Onkel?« spurgte Ralph utaalmodigt, og Sir Edward tog sig sammen og fortsatte:

»Et Par Dage før han døde, lod han din Bedstefader og mig kalde, og fortalte os da, at

han havde ægtet Datteren af den Jagtbetjent, i hvis Hus han havde ligget syg. Hun var en smuk Pige, og han var lidt efter lidt bleven ledet til dette Ægteskab, som han nu bittert fortrød.

»Han talte meget lidt om sit ægteskabelige Liv, men efter enkelte af hans Udtalelser kunde vi forstaa, at det havde været meget ulykkeligt. Hans Helbred, der aldrig havde været stærkt siden hans Sygdom, blev fuldstændig nedbrudt under disse Forhold.

»Hans Hustru maa have pint ham og ødelagt hans Liv, thi han var, da han besluttede at rejse hjem til os, ude af Stand til at leve sammen med hende, men vilde rejse hjem for dog at kunne dø i Fred. Han havde overtalt hende til at blive, hvor hun var og ikke følge med ham, ved at sikre hende en betydelig Sum Penge, hvilket tilsyneladende var det eneste, hun brød sig om. Han bad os om at træffe et eller andet Arrangement med hende, naar han var død, samt at tage os af hans Barn, hvis det levede.

»Dagen efter hans Begravelse rejste jeg til Irland og kom just tidsnok for at erfare, at din Moder var død, efterladende Dig, som kun var nogle faa Uger gammel. Jeg tog Dig tilbage med mig og gjorde mit Bedste for at opfylde det Løfte, jeg havde givet din døende Fader. Det var ikke af Haardhed eller Uvillie imod Dig, at jeg lod Dig blive i Skolen og ikke tillod Dig at tilbringe længere Tid her, før Du blev voxen. Jeg ønskede ikke, at du skulde lære at holde af mine Døtre som Søstre, og jeg tror, jeg handlede meget fornuftigt, ikke sandt Ralph?«

»Det var fuldstændig rigtigt; Du har været mer end en Fader for mig, Onkel,« sagde Ralph med Varme, »jeg vilde blot ønske, at det stod i min Magt at gjengjælde Dig noget af hvad Du har gjort for mig«.

»Men det kan Du ved at gjøre mit Barn lykkelig. Og det er jeg overbevist om, at Du vil. Men nu er det bedst, at Du gaar ned til Lillie; hun venter vist paa Dig«.

Ralph havde ikke nogen gyldig Grund til længer at holde sig borte fra Damernes Selskab, men han følte sig ikke til Mode som en fyrig Elsker, da han gik ned til Lillie.

Aftenen forekom ham usædvanlig lang, og han drog et lettende Suk, da han var kommen ind i sit Værelse og var alene. Terningerne var kastede. Han kunde ikke trække sig tilbage; han havde nu rejst en uoverstigelig Skranke mellem sig og Miriam.

Men han følte sig slet ikke rolig, som den bør, der har truffet sit Valg. Han vidste, at det vilde være ham umuligt at sove, og skjøndt Klokken var over elleve, gik han ned ad Bagtrappen og ud i Haven.

Medens han gik langsomt videre, syntes han stadigt at se Miriams Ansigt for sig, snart med et Udtryk af Vrede, snart af lutter Kjærlighed og Ømhed. Han nærmede sig det Sted, som engang havde været Pladsen for deres Stævnemøder, og kun nogle faa Skridt endnu, saa stod han paa selve Stedet.

Var det Indbildning eller Virkelighed? Der stod hun jo, lænet op til et gammelt Egetræ, ventende, tilsyneladende som i gamle Dage.

Han stod stille og stirrede paa hende; hans Hjærte bankede stærkt. To Gange svigtede Stemmen ham. Da lød et dæmpet, halvkvalt Skrig, og Miriam laa i hans Arme.

Det forekom ham slet ikke saa underligt. Det var som om han havde ventet at møde Miriam her, som om de sidste tre Aar havde været en Drøm. Deres Kjærligheds Vaar var vendt tilbage, og de glemte alt i Glæden over at have gjenfundet hinanden.

Miriam var den første, som kom til Fornuft; idet hun søgte at rive sig løs fra ham, sagde hun: »Vi er vist begge fra Forstanden. Lad mig gaa, Mr. Garnett«.

»Mr. Garnett!« gjentog han, »hvorfor bruger Du denne formelle Tiltale? Miriam, det nytter ikke længer, at Du vil skuffe mig, jeg véd jo, at Du elsker mig endnu«.

»Ja, desværre — Gud staa mig bi!« udbrød hun.

»Men er det en Ulykke? Vi har jo hinanden nu. Hvad kan vi saa forlange mere?« sagde han; han følte sig saa bevæget, betaget af sin Lidenskab og vidste næppe, hvad han sagde.

»Tal ikke saaledes!« sagde hun heftigt. »Engang før har Du holdt mig for Nar ved dine falske Ord. Du skal ikke gjøre det igjen«.

»Jeg har aldrig villet bedrage Dig, Miriam; hører Du, aldrig, aldrig!«

»Er det sandt, Ralph?«

»Kan Du tvivle?«

»Men Din Kusine Lillie?«

Han slap hendes Haand, som ramt af et Dolkestik. Ved disse faa Ord brast Illusionen, og han huskede pludselig, hvad der var sket i Dagens Løb.

Hun havde givet nøje Agt paa Udtrykket i hans Ansigt, og saa' hvilket Indtryk hendes Ord havde gjort paa ham.

»De maa vælge imellem os, Mr. Garnett«, sagde hun. »De véd, at de ikke tør gjøre Kur til deres Onkels Datter uden at gifte Dem med hende. Naar Alt kommer til Alt, tænker jeg, at det vilde være det klogeste, De kunde gjøre, og hele Verden vilde sige, at De ikke kunde finde nogen Hustru som passede bedre for Dem«.

»Ti stille, Miriam! hvorfor vil Du tale saaledes? jeg har bedet hende om at blive min Hustru! hendes Fader har givet sit Samtykke! jeg kan ikke trække mig tilbage nu! jeg *maa* finde mig i min Skjæbne!«

Dette var mere end Miriam havde ventet, og hun stod en Stund uden at tale. Endelig sagde hun saa roligt, som det var hende muligt: »Lykkelige Lillie Garnett! Hvilken kjærlig, trofast og hengiven Mand, hun faar!«

»Men har Du da ingen Medlidenhed, Miriam?«

»Den samme, som Du har for mig! Farvel«.

»Gaar Du? Aa, vent et Øjeblik, — hører Du!«

»Hvorfor skulde jeg vente? Det er bedst for os aldrig at tale et Ord med hinanden«.

»Du har Ret! Jeg tror ogsaa, det er det bedste!« Men den stille Resignation, der fremkaldte disse Ord, forsvandt pludselig for en voldsom Heftighed, og næsten i samme Aandedræt udbrød han med Inderlighed: »Gaa ikke endnu, Miriam! skjænk mig endnu et Par Minuter! jeg maa opgive Dig; derved er intet at gjøre! vi maa skilles, men hvorfor just nu!«

Hun tøvede et Øjeblik, slyngede sine Arme om hans Hals og udbrød lidenskabeligt, »jeg kan ikke opgive Dig, Ralph — jeg kan ikke! jeg har det største Krav paa Dig! Du har forlængst bundet Dig selv til mig. Og hvis Du elsker mig, kan Du aldrig blive lykkelig med nogen Anden!«

»Jeg venter ikke at blive lykkelig«, svarede han mørkt; »men jeg har givet mit Ord og kan ikke bryde det!«

»Og har Du ikke engang givet *mig* Dit Ord? Har dine Løfter til mig da ingen Betydning, fordi jeg er fattig og venneløs?«

»Miriam, kjære Miriam«, sagde han blidt. »Din Indvending er fuldstændig berettiget, men ikke desto mindre kan vi ikke ægte hinanden. Selv om jeg ikke var forlovet med Lillie, kunde jeg umulig bede Onkel om at modtage Dig som sin Niece! Hvis jeg ægtede Dig, tilgav han mig det aldrig; og saalænge han lever, ejer jeg intet andet end hvad han giver mig; han vilde slaa Haanden af mig, hvis jeg gjorde det, og hvad skulde der saa blive af os? — Thi jeg er ikke alene fattig, men ogsaa i en betydelig Gjæld! Se Sagen fra et fornuftigt Standpunkt, og Du kan ikke andet end være enig med mig! jeg indrømmer, at Du er bleven meget slet behandlet, men nævn en Sum som Erstatning for den Uret, jeg har begaaet imod Dig, og Du skal faa den«.

Forbitret stødte hun ham fra sig.

»Hvor tør Du fornærme mig saaledes!« udbrød hun; »Du tilbyder mig Penge, som om Penge kunde erstatte en Lykke, som jeg taalmodigt har ventet paa i Aarevis, stolende paa din Troskab. Hvis jeg i dette Øjeblik var nærved at dø af Sult, tror Du saa, at jeg vilde modtage blot et Stykke Brød af Din Overflod? Gid jeg kunde hade Dig, som Du fortjener det, men jeg *vil* hade Dig, og jeg skal hævne den Tort, Du har ladet mig lide; jeg vil ødelægge Dig, Ralph Garnett, og jeg *kan* det, fordi Moder og jeg kjender nogle Familiehemmeligheder, der vedrører Dig i højeste Grad, og hvis vi fortæller, hvad vi véd, maa Du opgive ethvert Haab om at blive Sir Edward Garnetts Arving. Blot med nogle faa Ord kan vi gjøre Dig til en Tigger uden Navn og Hjem! Ja, se kun paa mig, tro, hvis Du vil, at jeg er gaaet fra Forstanden, men ikke desto mindre er det sandt hvert eneste Ord, jeg siger! Du har ingen Ret til det Navn, som Du er saa stolt af, og jeg kan bevise det.«

»Jeg tror Dig ikke!« sagde han koldt, men han var i Virkeligheden ikke saa rolig, som det lod til, da hendes Ord havde fremkaldt en svag Frygt i hans Hjærte. »Der gives ingen Hemmeligheder i vor Familie, som ikke Enhver maa vide! men sig kun, hvad Du mener; jeg duer ikke til at gjætte Gaader! . . Du vil ikke? Ja ja, da . . . jeg vil ikke tage dine Ord for andet end hvad de er! . . Du tror, at kunne forskrække mig med en tom Trudsel, men jeg er ikke den Taabe, Du synes at antage mig for!«

»Du vil altsaa ikke tro mig,« sagde Miriam i en mere rolig Tone end før; »men ikke desto mindre er Du fuldstændig i min Magt, hvad Du snart skal faa at sande. Hvis Du vil møde mig her i Morgen Aften ved samme Tid, skal jeg fortælle Dig en Historie, som Du kan være overbevist om, ikke vil være lystelig for Dig at høre. Glem ikke at komme; thi i modsat Fald vil min Moder i Overmorgen have noget at meddele Sir Edward. Og det siger jeg Dig, at selv om Du i dette Øjeblik kastede Dig ned for mine Fødder og bad mig om at ægte Dig, vilde jeg absolut sige nej. En Mand, der er langt bedre end Du, begjærer min Haand. Han er ingen forloren Adelsmand, men han er ærlig og trofast, og jeg er overbevist om, at jeg vil blive langt mere lykkelig med ham end med Dig . . . Jeg gifter mig med Joe Carter . . . Men tænk blot, hvilken Overraskelse det vil være for Folk at høre, at Du ikke er Sir Edwards Arving!«

Hun lo, idet hun vendte sig bort fra ham og gik; han saa' efter hende, men gjorde intet Forsøg paa at holde hende tilbage eller følge efter hende. Længe stod han ubevægelig paa samme Plet og i samme Stilling, som da hun forlod ham; tilsidst greb han sig om Hovedet med begge Hænder og søgte at overtyde sig om han drømte eller ikke.

»Hvis hun virkelig havde noget at fortælle, hvorfor sagde hun det saa ikke nu?« tænkte han. »Men det er Opspind, ja naturligvis!«

FJERDE KAPITEL.

Den næste Dag var meget pinlig for Ralph. Uagtet han søgte at indbilde sig, at han ansaa' Miriams Udtalelser for et tomt Paafund, kunde

han ikke frigjøre sig for en bestandig Uro og en trykkende Følelse af, at der vilde hænde noget ubehageligt. De mest afvigende Muligheder paatrængte sig ham, og hans Uro tiltog, jo længere det gik op ad Dagen, saa at han henimod Aften følte det næsten umuligt at beherske sig og skjule den nervøse Spænding han var i. —

Det var lidt over den fastsatte Tid, at han begav sig til det frygtede Stævnemøde, thi Sir Edward, som havde klaget over et lille Ildebefindende, havde tidligt trukket sig tilbage og taget Ralph med sig og nødsaget ham til at blive hos sig, en forfærdelig Tid, en hel Evighed, syntes Ralph.

Maanen var skjult bag et graat Skylag og der faldt en tæt Støvregn, da han i nervøs Spænding naaede det Sted, hvor Miriam ventede ham.

»Følg med,« sagde hun koldt, afskærende den Undskyldning, han var i Færd med at gjøre, fordi han kom for sént; hun gik foran ham gjennem den mørke Park og henimod sin Moders Hus uden at henvende et eneste Ord mere til ham.

Hun aabnede Døren og traadte ind; og et Øjeblik efter stod de i den lille Dagligstue, hvor Mrs. Shaw sad alene.

»Naa, saa De kommer virkelig! ja, jeg tænkte det nok,« sagde Mrs. Shaw, da hun saa' ham.

Mekanisk tog han Plads paa den Stol, hun bød ham, og uvilkaarlig saa' han sig om i Stuen. Miriam var forsvunden. Døren var lukket. Mrs. Shaw havde sat sig ved den anden Side af Bordet, lige overfor ham; hendes i Forvejen blege Ansigt fik et næsten spøgelseagtigt Udtryk i det gullige Skjær af et enligt Talglys.

»De ønsker at tale med mig? Hvad har De at meddele mig?« spurgte han.

»Hvad har De at meddele mig, Mr. Garnett?«

»Deres Datter talte om en Hemmelighed, der angik mig . . . en Hemmelighed, som De skulde kjende. Jeg ønskede gjerne at vide, hvad den drejer sig om«, sagde han langsomt.

»Nuvel, De skal faa den at høre, det beror da paa Dem selv, om Alverden skal lære den at kjende eller ikke«.

»Det kan vi tale om siden; lad mig først høre Historien«, sagde Ralph utaalmodig.

»Véd De noget om Deres Moder, Mr. Garnett?«

Der viste sig et trodsigt Glimt i Ralphs Øjne, men det forsvandt strax, og han svarede roligt: »Min Onkel har fortalt mig, at hun var Irlænderinde, Datter af en Jagtbetjent, at Fader giftede sig hemmeligt med hende og at begge mine Forældre døde kort efter, at jeg var bleven født«.

»Jeg kan fortælle Dem adskilligt mere«.

»De? Har De kjendt hende?«

»Jeg kjendte meget nøje den unge Pige, som Victor Garnett giftede sig med. Mine Forældres Hus laa kun nogle faa Skridt fra hendes Forældres. Vi legede sammen som Børn, vi gik i Skole sammen, og hvis hun har holdt af Nogen i Verden, tror jeg, det har været af mig. Hun havde en Broder og en Søster, der begge var flere Aar ældre end hende. Hendes Moder døde tidlig, og hendes Fader lod hende altid faa sin Villie.

»Hun var nitten Aar, og den smukkeste Pige, man kunde se for sine Øjne, da Mr. Garnett blev saaret paa Jagten og bragt til hendes Faders Hus.

»Hendes Søster var gift; hendes Broder var Sagfører i Dublin. Folk talte en hel Del om det upassende i, at en saa smuk ung Pige plejede og passede en fremmed Herre ganske alene, men hverken hun eller Faderen syntes at bryde sig om Folks Snak; de lod som ingenting og passede sig selv, og Ingen vidste noget, før den Dag, da Mary blev gift med Victor Garnett i Landsbyens Kirke.«

»Ægteskabet var altsaa fuldstændig gyldigt!« udbrød Ralph. »Det er der ingen Tvivl om«.

»Det var fuldstændig gyldigt; men jeg maa bede Dem ikke at afbryde mig. Jeg har meget mere at fortælle.

»Mr. Garnett og hans Hustru rejste strax efter Brylluppet, og der hengik lang Tid, inden man hørte noget om dem.

»Omtrent et Aar efter Brylluppet kom hun tilbage til sin Fader, men alene. Jeg gik strax hen for at se til hende, og hun fortalte mig da, at hendes Mand var rejst til England for at se til sin Familie, og at hun vilde følge efter ham, saasnart deres Barn var født. Da Barnet kom til Verden, viste det sig at være et saa svagt lille Væsen, at Ingen troede, det kunde leve«.

»Men det levede, og Moderen døde«, sagde Ralph ivrigt. »Hvad bliver der saa af deres Hemmelighed, Mrs. Shaw?«

»Hav blot Taalmodighed.

»Datterens Død var ikke den gamle Jægers eneste Prøvelse. Som jeg sagde Dem før, var den ældste Datter gift. Hendes Mand var Fuldmægtig paa et stort Handelskontor, og Alle ansaa ham for en brav og retskaffen Mand. Han endte med at besvige sine Principaler, blev opdaget, tilstod, blev dømt og transporteret«.

»Hans ulykkelige Hustru kom nedbrudt hjem til sin Fader, og hvad værre var, hun mistede sin Forstand. Hun var blid og stille, men brød sig ikke om Nogen eller Nogetsomhelst, ikke engang om sit Barn, der var født nogle Dage før Marys.

»Et Par Uger efter kom Mrs. Garnetts Broder hjem for at se til sin Fader, og da han var bleven sat ind i Alt, fæstede han en Amme til sin lille Nevø, Mrs. Garnetts Søn, og tog ham med sig; den Eftermiddag, han var rejst, hørte vi, at den stakkels sindssyge Kones Barn var

død. Det kom noget pludseligt, thi der var Ingen, som havde hørt tale om, at det fejlede noget; men Barnet blev begravet, og Folk syntes, det var det bedste, der kunde hænde det.

»Kort efter blev jeg gift, og da jeg blev Enke og ikke havde andre her paa Jorden at leve for end Miriam, fik jeg Lyst til at se min Veninde Marys Barn igjen. Det var mig ligegyldig hvor jeg boede, og jeg rejste da hertil og lejede dette Hus, og De kom tidt herned og talte med mig . . . kan De huske det?«

»Ja, det husker jeg godt,« svarede Ralph.

»Og kan De huske, at da De en Gang legede med en stor Hund, bed den Dem i Skulderen, og jeg tog Dem ind for at se, hvad jeg kunde gjøre for Dem? Da De blottede deres Arm, strømmede alt Blodet mig til Hjærtet. Marys Barn havde et stort og meget ejendommeligt Mærke over Albuen. Lægen havde i sin Tid gjort mig opmærksom paa det og sagt: »dette Barn kan aldrig benægte sin Identitet. Det er et Mærke, som aldrig gaar bort. Han vil tage det med sig i Graven, hvor gammel han saa end bliver.

»Nu begynder De maaske at forstaa mig. Der er intetsomhelst Mærke paa deres Arm«.

Ralph sprang op og gik nogle Gange heftigt op og ned ad Gulvet.

»Det er umuligt — jeg kan ikke tro det!« udbrød han.

»Det er den rene skære Sandhed!« lød det korte, udeltagende Svar. »Jeg forstod øjeblikkelig hvorledes det hang sammen, og det samme vil De gjøre. Man har forbyttet Børnene! Barnet, som døde, var Victor Garnetts; De er Søn af Fuldmægtigen og den stakkels vanvittige Kone!«

»Nej, nej — det er umuligt! Det maa alligevel være en Fejtagelse!«

Men Ralphs Stemme lød svag og usikker. Han følte det, og han følte Modsætningen mellem sin egen ophidsede og fortvivlede Sindsstemning og Mrs. Shaws urokkelige Sikkerhed.

»Jeg gjentager, det er ingen Fejltagelse«, sagde Mrs. Shaw; »og Mærket paa Deres Arm er ikke det eneste Bevis.

»Her lever endnu mange, som tydeligt kan erindre, da De kom til Castle Garnett, og som, hvis man spurgte dem, ville fortælle, at det var et kraftigt og sundt Barn, Sir Edward bragte med sig fra Irland, og ikke et stakkels, sygeligt lille Væsen, som græd og klynkede fra Morgen til Aften. Man havde baaret sig fiffigt ad, thi med Undtagelse af mig har neppe Nogen Anelse om, at der var noget Galt paa Færde«.

Ralph lo haanligt. Oprindelig havde han kun næret en svag Tvivl om Sandheden af det han hørte, men jo mindre han tvivlede, desto mere anstrengte han sig for at synes ligegyldig.

»Det er Løgn — en nedrig Løgn!« sagde han. »Historien er meget godt opfunden, men alligevel saa usandsynlig, at intet Menneske med sund Fornuft et Øjeblik vil fæste Lid til den. Tror De, De skal faa mig i Deres Magt ved Hjælp af slige Paafund!«

»Kald det Paafund, eller hvad De vil, jeg siger Dem, at hvert eneste Ord, jeg har sagt er Sandhed! Fire og tyve Aar er ganske vist en lang Tid, men ikke desto mindre tror jeg, at der endnu lever mange Vidner, hvis Udsagn vilde have Vægt, hvis Sagen kom for Dagen. Lægen, som først opdagede Mærket paa Barnets Arm, er et af disse Vidner, thi saavidt jeg véd lever han endnu. Man *har* forbyttet Børnene! det er en uomstødelig Kjendsgjerning, og *De er ikke* Sir Edward Garnetts Brodersøn!«

»Men hvorfor skulde man have forbyttet os? Hvilken Bevæggrund har man havt til en saadan Handling?«

»Deres Moders Fader og hendes Broder har naturligvis gjort det, fordi Mr. Garnetts Søn var saa ussel og svag, at han øjensynlig neppe vilde kunne leve, — ja, jeg er oven i Kjøbet temmelig vis paa, at han var død eller døende, da Onkelen kom efter ham. Den anden Dreng var mere uheldigt stillet end en Forældreløs, og naar man anbragte ham i Fætterens Sted, vilde han i Tidens Løb opnaa en glimrende Stilling. Moderen vilde jo aldrig savne ham, hun var uhelbredelig sindssyg. De kan ligesaa gjerne tilstaa, at De tror mig; De véd jo dog meget godt, at De ikke kan vedblive at skjule det«.

»Jeg er vel nødsaget til at tro Dem;« sagde Ralph og det kostede ham Møje at faa Ordene frem.

Der opstod en Pavse; tilsidst spurgte han: »Er der ellers Nogen, som kjender dette?«

»Deres Morbroder, naturligvis, hvis han da lever; men ellers er jeg, saavidt jeg véd, det eneste Menneske, som har opdaget det«.

»De har vidst det i alle disse Aar; hvorfor har De da ikke sagt det før?«

»Hvorfor skulde jeg sige det? Som Dreng tilføjede De mig aldrig noget Ondt, og mig kunde det jo være det Samme, hvem der blev Sir Edwards Arving. Da De var her for tre Aar siden, tror jeg, at jeg tav ligesaa meget for Miriams som for deres Skyld«.

»Og for Miriams Skyld vil De vedblive at tie, vil De ikke?« sagde han ivrigt.

»Hvad mener De?«

»Jeg mener, det maa være deres Ønske at se Miriams Ægtefælle saa heldig stillet som muligt«.

»Hvem skal da være Miriams Ægtefælle, om jeg maa spørge?«

»Kan De ikke, eller vil De ikke forstaa mig? Jeg vil jo gifte mig med Miriam«.

»Nej virkelig! Maa jeg takke Dem for den store Venlighed og Ære! Men er De nu ogsaa ganske sikker paa, at Miriam er villig til at gifte sig med Dem, Mr. — naa, ja — jeg kan vel endnu foreløbigt kalde Dem Mr. Garnett«.

Han gav sig atter til at gaa op og ned ad

Gulvet. Han var ligbleg og hans Træk bar Spor af den Sjælekval han udstod.

»Det forekommer mig, at Miriam vilde handle meget uklogt, hvis hun tog Dem«, vedblev Mrs. Shaw; »naar alt kommer til alt, hvad er De saa for Fremtiden vel andet end en Bedrager? Et Par Ord til Mr. Hugh Garnett vilde strax sætte ham i Aktivitet, og han vilde med Lethed finde Beviserne for, at den Stilling, De for Øjeblikket indtager, i Virkeligheden tilkommer ham. Saa er der én Ting endnu: Joe Carter har friet til Miriam, og jeg haaber at se hende som hans Hustru inden Jul«.

»Mrs. Shaw!« udbrød Ralph fortvivlet, »har De da ikke saa meget som en Gnist af Medlidenhed eller Barmhjærtighed med mig? Kan man bebrejde mig, at jeg ikke er, hvad jeg altid har troet at være? Jeg har jo ikke havt Del i Bedrageriet. Og jeg tilsværger Dem paa min Ære, at det ikke alene er for at frelse mig selv, at jeg ønsker at ægte Miriam. Jeg elskede hende for tre Aar siden; det kan De jo ikke nægte. Jeg søgte at glemme hende, det indrømmer jeg, og forlovede mig med Lillie. Men jeg elsker Miriam . . . tro mig! . . Lad mig tale med hende! Jeg véd, at hun vil ikke sige nej til mig«.

»Miriam ønsker aldeles ikke at se Dem«, svarede Mrs. Shaw koldt. »Følg mit Raad og gift Dem med deres Kusine — med Miss Lillie Garnett mener jeg — saa snart som muligt. Sir Edward kan ikke slaa Haanden af sin Svigersøn, selv om han faar at vide, at De ikke er hans Brodersøn«.

Ralph kunde ikke beherske sig længer; ude af sig selv greb han Mrs. Shaw i Armen og sagde med en Stemme, som dirrede af Raseri: »Tal ikke saaledes til mig. Hvis De ønsker at gjøre en Forretning ud af denne usle Hemmelighed — og det er vel Meningen, efter hvad jeg kan forstaa — saa er jeg jo det eneste Menneske, som har Interesse af, at den ikke kommer frem, det eneste Menneske, der vil betale for, at den bliver bevaret. Jeg er villig til at ægte deres Datter og give Dem saa mange Penge, som De forlanger for at tie. Hvis De ikke gaar ind paa dette Tilbud, udspred saa deres Hemmelighed, og forspild med det Samme enhver Udsigt til at gjøre den i Penge«.

Han slap Taget om hendes Arm og gik hen imod Døren; men pludselig fik han en ny Ide og vendte tilbage til hende.

»Der er én Ting, jeg glemte at spørge om«, sagde han, »hvad var min Moders Pigenavn? Jeg vil opsøge hendes Broder og bede ham om at fortælle mig Historien paa sin Maade«.

Til sin Overraskelse bemærkede han et Udtryk af Skræk i hendes Blik. Hun svarede ikke, men sad og stirrede aandsfraværende paa ham,

»Hvad hed hun?« gjentog han, og denne Gang fik han dog et Svar, hvor lidet tilfredsstillende dette end var for ham.

»Jeg vil ikke sige Dem det«, sagde hun, »De vilde ikke have nogen Gavn af at tale med ham«.

»Men naar jeg alligevel ønsker det, kan det vel være Dem temmelig ligegyldigt?«

»Naturligvis. Men lov mig alligevel, at De ikke vil opsøge ham; det vilde kun have skadelige Følger for Dem«.

»Jeg vil ikke give noget Løfte, før jeg kjender Deres Grunde«.

»Min Grund er, at det vilde gjøre Dem mere Skade end Gavn«.

Ralph saa' stift paa hende.

»Det forekommer mig, at der stikker en ny Hemmelighed bagved dette,« sagde han.

»Der er ingen Hemmelighed; — hvordan kommer De paa den Ide?«

Hun talte med samme Ro som før, men Ralphs Mistanke var vakt, og han gav ikke efter.

»Det vil ikke være saa vanskeligt for mig, at faa Navnet at vide«, sagde han, »Sir Edward har neppe glemt det. Han siger mig det nok, naar jeg spørger ham derom«.

»Spørg ham ikke, Mr. Garnett. Følg mit Raad og gjør det ikke. Tro mig, jeg mener Dem det godt, naar jeg siger Dem, at det vil være bedst for Dem ikke at træffe sammen med ham«.

»Maaske det vilde være endnu bedre for Dem, at han ikke udfandt Deres Opholdssted, Mrs. Shaw«.

Denne Bemærkning var et Skud i Blinde, men han bemærkede til sin Tilfredshed, at han havde ramt. Hun gjenvandt dog næsten i samme Øjeblik sin Ro og det vante kolde afmaalte Væsen, og et svagt, haanligt Smil fløj hen over hendes Træk.

»Denne Samtale om Fortiden har anstrengt mig«, sagde hun, »jeg tror, jeg vil bede Dem om at gaa. Forresten, hvis De ønsker at tale med deres Onkel, kan jeg naturligvis ikke forhindre det, og mig kommer det jo i Grunden slet ikke ved; iøvrigt er jeg temmelig vis paa, at han er død for flere Aar siden. Deres Moders Pigenavn var Power — Mary Power; og hvis De har i Sinde at opsøge hendes Broder, gjør De klogest i at søge ham i Dublin. Han var bosat dér som Sagfører, da jeg sidst hørte tale om ham, for henved tyve Aar siden. Godnat, Mr. Garnett!«

Det forekom ham, at hun lagde særlig Eftertryk paa det Navn han nu vidste ikke var hans; og at høre det udtalt paa denne Maade og af hendes Mund skar ham i Hjærtet.

»Jeg gaar,« sagde han. »Men sig mig først — skilles vi som Fjender eller Venner? Er der Udsigt til at vi kan blive enige?«

»Maaske. Hvis Miriam vil«.

»Saa nærer jeg ingen Frygt«.

»Vær ikke altfor sikker i Deres Sag. Hun tænker alvorligt paa at gifte sig med Joe Carter«.

»Snak! hun kan umulig holde af dette Menneske«.

»Deri tager De fejl. Hun synes netop rigtig godt om ham«.

»Hun synes dog i alt Fald bedre om mig.«

»Men hun nærer ingen Agtelse for Dem, og vil neppe sætte Pris paa at faa en Ægtefælle, paa hvis Æresfølelse hun ikke kan stole«.

»Mrs. Shaw!«

»Ja, det siger jeg. Hvis De havde Gnist af Æresfølelse i Livet, saa tog De i Morgen den Dag til London til Mr. Hugh Garnett og fortalte ham, hvorledes det forholder sig. Men, vær nu saa venlig at gaa Deres Vej. Klokken er over et«.

Han gik. Neppe havde han lukket Gadedøren efter sig, før Miriam kom ind i Stuen til sin Moder.

»Naa?« spurgte hun. »Har Du fortalt ham det?«

»Ja! jeg fortalte ham det Hele«.

»Og han — «

»Han lod til at mene, at han betalte den højeste Pris for vor Tavshed, naar han ægtede Dig«.

»Og hvad sagde Du?«

»Jeg sagde, at det var din Hensigt at ægte Joe Carter«.

»Det satte ham vel Skræk i Blodet. Joe Carter er os nok til stor Gavn for Øjeblikket, Moder. Nu har vi gode Kort paa Haanden«.

»Det har vi, Miriam; men, med mit Minde gifter Du Dig ikke med Ralph Garnett. Le ad mig, om Du vil, men jeg vil tusinde Gange foretrække at sé Dig som Joe Carters Hustru«.

Miriam lo.

»Tak skal Du have, Moder!« sagde hun, »Bonden Joe Carter er altfor forskjellig fra det Ideal, som jeg har dannet mig af den, der skal være min Ægtefælle«.

»En hæderlig Landmand er tusinde Gange at foretrække for en Svindler og en Pjalt, selv om han i det Ydre er nok saa meget Gentleman!« ytrede Mrs. Shaw.

»Svindleren, som Du kalder ham«, sagde Miriam, »er maaske Baronet en af de første Dage«.

FEMTE KAPITEL.

Den ulykkelige Ralph vendte tilbage til Slottet. Han følte sig som en, der forgjæves søger at rive sig ud af en frygtelig Drøm. For første Gang i sit Liv var han stillet Ansigt til Ansigt med en virkelig Ulykke og ikke alene Ulykke, men Vanære og Skjændsel. Hans Moders simple Fødsel havde altid været en Plage for ham, men hvad betød det i Sammenligning med den Virkelighed, som nu aabnede sig for ham.

»Søn af en Forbryder — en Mand af simpel Herkomst og ovenikjøbet en dømt Forbryder!« han gjentog dette atter og atter, og tænkte paa, at hvis Historien nu kom for Dagen, hvorledes skulde han da kunne se de Folk i Øjnene, som i saa mange Aar havde betragtet ham som den tilkommende Sir Ralph Garnett til Garnett Castle.

Han tænkte paa Miriam; tænkte paa hvorledes han havde behandlet hende; hvorledes han endnu i Gaar havde erklæret, at han umuligt kunde gifte sig med hende, og hvorledes han nu maatte kaste sig i Støvet for hende, ydmyge sig for at faa hende til at gifte sig med ham; men hun *maatte* blive hans Hustru, hvorledes kunde han ellers være sikker paa, at Hemmeligheden blev bevaret? Med Penge kunde han maaske kjøbe Mrs. Shaws Tavshed; men kun et Giftermaal sikrede ham Miriams.

Han tænkte paa Lillie, hans Forlovede, som elskede ham, og som var saa glad og tillidsfuld. Hvorledes skulde han kunne bryde med hende? Hvorledes skulde han faa sagt til hendes Fader, at deres Forlovelse, som ikke var mere end et Døgn gammel, maatte være forbi? Ved Tanken om Lillie opfyldtes hans Hjærte af en Sorg og Angst som han aldrig før havde kjendt, og han næsten skreg af Smerte.

»Hvad skal jeg gjøre? . . Hvad skal jeg dog gjøre?« udbrød han; den Elendighed, der var kommet over ham, syntes ham næsten større end et Menneske kunde bære, og han øjnede ingen Hjælp.

Pligtens Vej laa jo tydelig nok foran ham; men ikke en eneste Gang faldt det ham ind at følge den. Ikke et Øjeblik tænkte han paa, at det var hans Pligt aabent og ærligt at sige Sir Edward hele Sandheden, og derpaa tage Følgerne som en Mand.

Slottet laa nu lige foran ham. Han standsede ved at opdage noget usædvanligt; der maatte være hændt noget paa Slottet. Der var Lys overalt, og af og til saa' han Skikkelser bevæge sig forbi Vinduerne. Pludselig hørte han Vognraslen, og et Øjeblik efter kjørte en Vogn forbi ham i Alléen hen imod Slottet.

»Hvad kan der være paa Færde?« tænkte han og skyndte sig afsted; han gik ind gjennem den lille Sidedør, ad hvilken han for et Par Timer siden havde forladt Slottet, og løb op ad Bagtrappen i Haab om ubemærket at naa' sit Værelse. Der var mørkt og stille i Gangen, han skulde passere, efter at være kommet op ad Trappen, og han vilde lige takke sin gode Stjerne, at den dog ikke helt havde forladt ham, da en Dør i det Samme aabnedes foran ham, og i Lysskæret fra Værelset bagved befandt han sig Ansigt til Ansigt med Miss Gilbert og Lillie, som støttede sig til den gamle Dames Arm.

De saa' et Øjeblik i Tavshed paa hinanden; derpaa sagde Miss Gilbert i sin bidende Tone:

»Naa, saa De har været ude paa en lille Natteudflugt, Ralph. Det kan næppe have været Nattens Skjønhed, der har lokket Dem ud«.

»Med hvad Ret gjør De saadanne Bemærkninger, og af hvilken Grund finder jeg Dem og Lillie her paa denne mærkelige Tid?«

»Deres Onkels Ildebefindende har forværret sig i en foruroligende Grad«, svarede hun. »Tjenerne søgte Dem naturligvis paa deres Værelse, for at høre deres Bestemmelser med Hensyn til hvad der burde gjøres; men til stor Forbavselse for os Alle — «

»Det kan vi tale om siden,« afbrød han hende, »sig mig heller, hvorledes Onkel har det nu!«

»Jeg frygter for, at han er meget syg. Doktoren er for Øjeblikket hos ham, og vi venter nu paa at høre hans Mening.«

»Vil Du ikke gaa ind til ham, Ralph?« sagde Lillie, som hidtil ikke havde sagt et Ord. »De vilde ikke lade mig komme ind; og jeg vil saa gjerne vide, hvad Doktoren mener. Gaa endelig ind til ham, Ralph«.

Han saa' deltagende paa hende. Al Farve var forsvunden fra hendes Kinder og Læber, hendes Øjne var fulde af Taarer, og hun saa' ubeskrivelig ængstelig og forknyt ud.

»Jeg gaar strax ind til ham, Lillie,« svarede han, og jeg haaber snart at kunne bringe gode Efterretninger.«

»Tror De ikke, De gjorde klogest i at tage tørre Klæder paa først?« sagde Miss Gilbert, idet hun holdt Lyset nærmere hen til ham. »Det er vist næppe heldigt at møde i et saadant Kostume i et Sygeværelse«.

Han undertrykte et heftigt Svar, der svævede ham paa Læben, gik ind i sit Værelse og lukkede Døren efter sig.

»Hvad skal dette sige, Miss Gilbert?« spurgte Lillie urolig. »Hvor kan han have været henne paa denne Tid af Natten?«

»Spørg ikke, Kjære. Jeg vil helst undlade at udtale mine Formodninger. Gaa ind i Kabinettet, og saasnart jeg hører Noget om din Fader, skal jeg lade Dig det vide«.

»Aa, jeg beder Dem, lad mig ikke være alene!« bønfaldt Lillie. »Jeg er saa bange! jeg kan ikke holde ud at være alene, og Frances er inde hos Fader. Aa, blot jeg vidste, hvordan han har det!« og ved Tanken om, at hendes Fader maaske laa for Døden, brast hun i en heftig Graad.

Miss Gilbert førte den grædende Lillie ind i det lille Kabinet og søgte at lede hendes Tanker hen paa andre Ting, men Lillie havde ikke Opmærksomhed for andet end hvad der angik hendes Fader.

»Hvorfor bliver Ralph saa længe borte? Hvorfor kommer han ikke og siger os hvordan Fader har det?« gjentog hun atter og atter.

Der var gaaet henved en Time, da der blev banket paa Døren, og Ralph traadte ind.

»Nu har han det bedre,« sagde han til Svar paa de ivrige Spørgsmaal, der rettedes til ham; »men vi vil telegrafere til London efter en Læge, og bede ham komme saa hurtigt som muligt.«

Han havde en hel Del at fortælle om Sir Edward; han talte hurtig og nervøst og gjentog alle de Bemærkninger, Doktoren havde gjort med Hensyn til Sygdommen; han søgte at faa dem til at tro, at der ikke var nogen Fare.

Lillie blev efterhaanden temmelig beroliget, men syntes dog ikke at tænke paa andet end hvad der angik hendes Fader, og var utrættelig i sine Spørgsmaal, indtil hun havde faaet alle Enkeltheder at vide om ham.

Miss Gilbert havde ikke afbrudt Ralph, men da han var naaet til det Punkt, da der egentlig ikke var mere at fortælle, fæstede hun sit skarpe Blik paa ham og sagde tørt: »Det var heldigt, at De ikke *blev ude* længer end De gjorde. Alle Folkene undrede sig over, at De ikke var til at finde i hele Huset. Jeg var lige paa Nippet til at foreslaa, at der skulde sendes en Tjener ud for at lede efter Dem«.

»Hvor var Du henne, Ralph?« spurgte Lillie.

Han tøvede med Svaret; Miss Gilbert lo paa sin ejendommelige, iriterende Maade og sagde: »Det skal Du saamænd ikke spørge ham om, Kjære. Man skal aldrig være saa nysgjerrig. Du kan jo nok se, at han ikke holder af at sige Dig det.«

»Miss Gilbert, jeg vil sige Dem en Gang for alle, at jeg taaler ikke Deres ondskabsfulde Bemærkninger!« udbrød Ralph med en Heftighed, der fik Miss Gilbert til at studse. »Jeg er kommen for at sige Lillie, at hendes Faders Liv ikke er i Fare, saaledes som hun frygtede; og i Stedet for, at De kunde have Grund til at glæde Dem med os, gjør De alt for at vække Splid imellem os over en ren Bagatel. De burde skamme Dem«.

(Fortsættes).

Naturen er en kjærlig Moder. Den kunde ikke gjøre os fuldkomne, derfor gjorde den os blind for vore Fejl.

* * *

En Løgn er ligesom en Kat, den kommer aldrig til Dig i lige Linie.

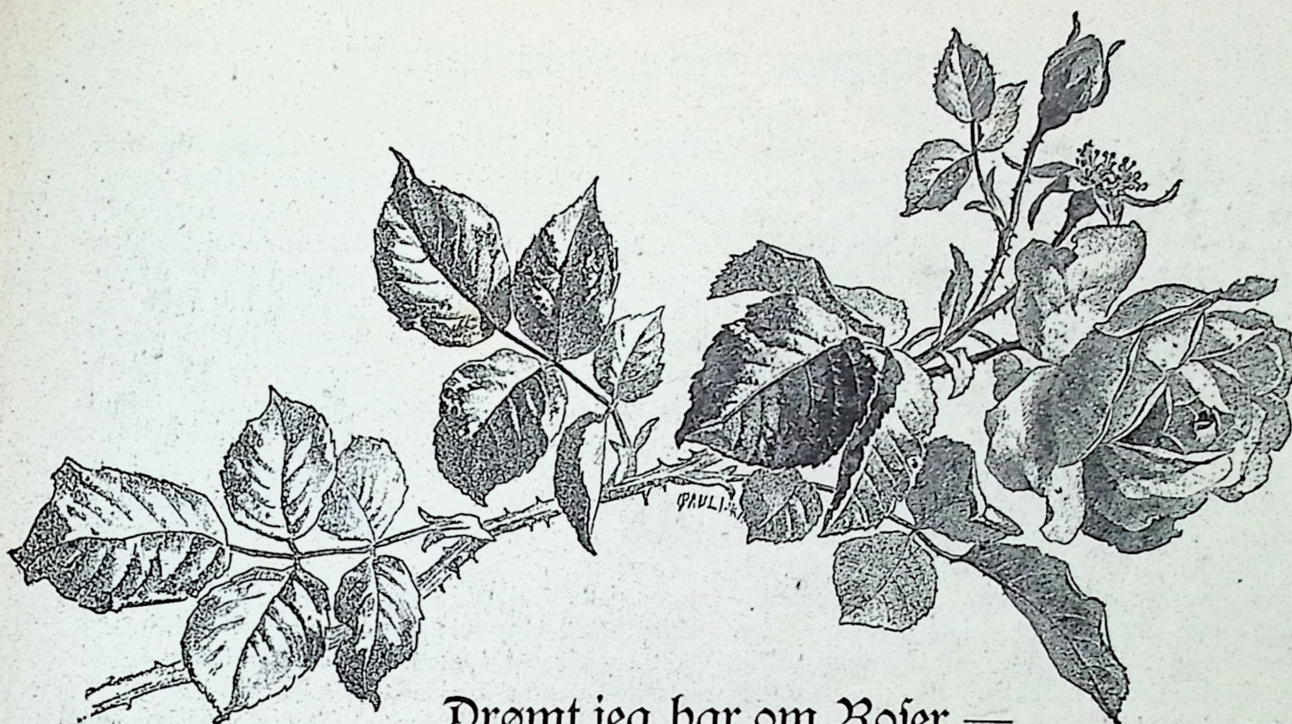
* * *

Vogt Dig for Manden med halvt tillukkede Øjne — han drømmer ikke.

* * *

De, som føler Lede ved og trækker sig tilbage fra Verden, maa ikke glemme én Ting: at Verden vil glemme dem, længe før de glemmer Verden. *Josh Billings.*

Drømt jeg har om Roser —

(Sang af Operaen „Jeanna".)

Drømt jeg har om Roser den hele, lange Nat;
Nattergalen fløjted i Provences Myrthekrat,
Dugget gød Jasminen sin Duft i Aftnens Vind, —
Da jeg vaagned, var det koldt og Vinter i mit Sind.

Jeg savner mit Land uden Taage og Slud,
Hvor det sner kun fra Mandlernes Grene,
Hvor Ferskner staar Brud i et morgenrødt Skrud,
Hvor den frodige Bund vaagner barnemild af Blund
Med Violer som Øjne fuldrene.

Drømt jeg har om Vaarduft, der strømmed over Vang,
Duften blev til Syner, og Synerne blev Sang;
Sang af tusind Stemmer gav Gjenlyd i mit Bryst, —
Da jeg vaagned, var det stumt som Trækfuglsbo i Høst.

Jeg længes efter Hjemmet, det Land, som er lukt,
Mit Provence jeg aldrig kan glemme,
Hvor Talen har Tugt og hvor Tanken har Flugt,
Hvor Strengen har Lyd og hvor Livet har Fryd,
Hvor Sang og hvor Elskov har hjemme!

Ernst v. d. Recke.

Fra „den opgaaende Sols Land“.

Indtil for tre, fire Aartiere siden hvilede et hemmelighedsfuldt Slør over Japan, »den opgaaende Sols Land«. Man vidste, at Landet, som bestaar af fire større Øer og flere tusinde Smaaøer, var beboet af et højst intelligent Folk, der levede under Forhold, som i mange Henseender mindede om den europæiske Middelalder. En Fyrste, som tilhørte et Dynasti, der var grundlagt Aar 600 før Kristus, havde af sin Værdighed kun bevaret Repræsentationsretten, medens Rigets egentlige Styrelse var i Hænderne paa Shugunen, oprindelig Navnet paa den kejserlige Hushovmester, men som støttet til de store Lehnsherrer, Daimios, og den til disse knyttede Krigerkaste, Samurai, i Aaret 1600 havde tilkæmpet sig Magten og gjort den egentlige Regent til et levende Gudebillede, som aldrig viste sig for profane Blikke. Dette var omtrent alt hvad man vidste.

I det 16de Aarhundrede, da de første Europæere kom til Japan, fandt de en god Modtagelse. En afgjort Tilbøjelighed for vesterlandsk Kultur havde givet sig tilkjende og selv Kristendommen fandt en forbavsende hurtig Udbredelse. I Aaret 1587 skal Jesuiterne, der hovedsagelig virkede som Missionærer her, allerede have døbt 200,000 Japanesere, deriblandt flere Daimios. Men netop paa dette Tidspunkt indtraadte ogsaa en Reaktion. Nationalfølelsen vaagnede, Adelen, der mente sig truet af Europæerne, flokkede sig om Shugunen, og denne optog Kampen mod de Fremmede. De indfødte Kristne blev nedsablede, de Fremmede forjagede, Landet hermetisk afspærret. Kun Hollænderne, som erklærede ikke at være Kristne, blev det, paa flere, for dem nedværdigende Betingelser og under strengeste Opsyn, tilladt at drive Handel paa den lille Ø Desima ved Nagasaki.

Alt hvad man nu i mange Aar kjendte til Japan, skyldtes Hollænderne, og dette var, som vi ovenfor har antydet, lidt nok. Om Japanesernes Privatliv vidste man ikke stort mere, end at de sørgede i Hvidt, at Kys var dem ubekjendt og at vor Blufærdighedsfølelse var fremmed for dem.

Den første Bresche i den Mur, hvormed Japan havde omgivet sig, skjød de Forenede Stater i Aaret 1854, da Kommodore Percy tvang Regeringen til at indgaa en Handelstraktat, som aabnede flere Havne for Amerikanerne. Det følgende Aar maatte denne ogsaa anerkjendes overfor Rusland, og Traktater med de øvrige søfarende Nationer fulgte efter. Snart udviklede der sig et livligt Forretningsliv i Handelshavnene, især i Jokohama, hvor der selv i de første Aar hyppigt blev tjent store Formuer.

Men paa samme Tid indtraadte et nyt Vendepunkt i Japans Historie. Den højere Adel styrtede først Shugunen og indsatte derefter Kejseren i hans gamle Rettigheder. Men saavel denne som den oplyste Del af Nationen indsaa', at al Modstand mod den nye Kultur var haabløs, og at kun en ubetinget Tilslutning til denne var i Stand til at berede det japanesiske Folk en større Fremtid. Til vor Forbavselse blev vi i Løbet af faa Aartiere Vidne til, at et Land, som vi hidtil knap kjendte af Navn, med fuld Bevidsthed om sin Opgave, traadte ind i Kulturstaternes Række, som Bærer af den europæiske Civilisation blandt de østasiatiske Stater; i enhver Hovedstad i Europa findes nu et japanesisk Gesandtskab, unge Japanesere studerer ved europæiske Universiteter, japanesisk Kunst indtager en fremragende Plads paa alle Udstillinger, kort sagt, »den opgaaende Sols Land« søger af bedste Evne at fortjene dette Navn.

Intet Under derfor, at Europa med levende Interesse følger Udviklingen i det fjerne Ørige, Politikeren imødeser de vidtrækkende Følger af den nyligt proklamerede Forfatning, den europæiske Kunst og Industri laaner nye Motiver derfra, medens Novelleforfatteren og den Rejsende der finder Stof til Skildringer, som udøver det Nye og Ukjendtes hele dragende Virkning.

Et af de interessanteste Værker over Japan udkom for et Aarstid siden i Tyskland under Titlen »Papierschmetterlinge aus Japan«, af C. Netto. Billederne er en karakteristisk Prøve paa japanesisk-europæisk Kunst, Texten Frugten af tolv Aars Iagttagelser og Studier; det er nogle af disse brogede Sommerfugle vi i det efterfølgende lader flagre for vore Læsere.

Folket i Japan er af Naturen tilbøjelig til at tage sig Livet let, og dette har sine gode Grunde. Landet er frugtbart og dets Beboere har kun faa Fornødenheder. Husene bestaar, som bekjendt af Papir, og løse Papirvægge deler det efter Behag i flere eller færre Rum. Disse Papirhuse kan man kjøbe fix og færdige paa Torvet, og behøver kun at stille dem op. Japaneseren kommer rigtignok hyppigt i den Situation at maatte kjøbe sig et nyt Hus, da Papir er et meget let fængeligt Stof og Ildebrande temmelig hyppige. Men de deraf opstaaede Udgifter taaler dog ingen Sammenligning med hvad et europæisk grundmuret Hus koster at opføre.

Føden stiller ogsaa kun ringe Krav til Pengepungen. Ris og The er alt hvad Japaneseren behøver, og den første yder Landet selv i rigt Maal.

Hvert Foraar drager Familien ud for at forsyne Rismarken, som endnu staar under Vand, med Gødningsstof, hvortil ogsaa hører Grene, hentet oppe fra Bjærgene. Manden tvinger Træploven ned i den brune Suppe. Konen fører

En japanesisk Bonde og hans Kone pløjer en Rismark, som staar under Vand.

ved en Bambusstok den for Ploven spændte Hest i Arabesker rundt paa Marken. Efter flere Timers Rundkjørsel i den side Mosejord, har de otte Ben og Ploven tilvejebragt en grundig Æltning af Jorden, og man gaar nu over til den næste Mark, for dèr at begynde Promenaden forfra. Kun en Gang imellem stiger Mama op paa Grøftediget for at se til den yngste Pode, som er anbragt dèr i en redelignende Kurv.

Indtræder der Vandmangel om Sommeren, naar Risplanterne staar grønne paa Marken, saa gjælder det om at frelse den truede Høst ved kunstig Vanding. Saa gaar Vandtræderen med sit Træ-Vandhjul paa Nakken rundt hos Landmændene og tilbyder sin Tjeneste; hvor det kun gjælder om at hæve Vandet nogle faa Fod op paa Marken, t. Ex. fra en Grøft, der er han Manden: i Løbet af et Par Minuter sætter han sin Trædemølle sammen, opstiller en Solskjærm af Papir og tilbagelægger saa flere Mil paa den bevægelige Grund, uden at komme af Stedet.

Landets betydelige Vandrigdom, som i saa høj Grad kommer Risavlen til Gode, gjør det ualmindelig besværligt at foretage Rejser. »Træbroerne over Floderne skylles hyppigt bort eller, hvad ogsaa undertiden hænder, de bliver staaende, men Floden forlader dem og graver sig andet Steds et nyt Leje«. Som Følge heraf er selv Landets Hovedveje ofte gjennemskaarne af Vandløb og Floder. Enten er der saa etableret en Færgefart, eller nogle Kulier (Arbejdere) bærer de Rejsende paa et bredt Brædt gjennem Vandet. Er dette dybt og Strømmen stærk, bliver den Rejsende anmodet om at udstrække sig i sin fulde Længde paa Brædtet, for at undgaa Faren for at vippe om, og i denne Stilling svæver han saa paa Skuldrene af de nøgne Bærere nogle faa Tommer over Vandfladen; ved mindre Overgange er en stærk Kuli til Nød nok. Er der slet ingen saadan til Stede, har den Rejsende ingen anden Udvej, end at pakke alle sine Sager sammen i en Bylt, og med denne paa Hovedet foretage Overgangen paa sine egne Ben«.

Hovedkjøretøjet i det Indre af Landet er endnu stadig den bekjendte tohjulede Vogn Jinrikisha'en*), som trækkes af en eller to Kulier. Dens smalle Spor tillader den at anvendes paa snevre Veje, dens Lethed at bære den over ufremkommelige Steder, dens billige Pris, 10—15 Dollars, gjør det muligt for den Ubemidlede at benytte den som en Erhvervskilde. Men for den lang- og stivbenede Europæer er det rigtignok ligesaa lidt en Fornøjelse at benytte dette Befordringsmiddel, som at kjøre i en Barnevogn. Fjedrene er alt andet end elastiske, Polstringen haard, Sædet er lavt og Kuli'en udbreder ingen behagelig Duft. De filantropiske Betænkeligheder, som maatte opstige hos den Rejsende mod at benytte sin Næste som Trækdyr, forsvinder ved Synet af den Glæde han bereder dem, og den Lethed, hvormed de løber; ja selv om man just ikke vilde bytte med dem, misunder man dem dog deres Udholdenhed.

Et andet Befordringsmiddel er Kago'en — en Hængekøje fastgjort til en Stang, som hviler paa Skuldrene af to Kulier. Det er et Torturinstrument, som den Fremmede kun benytter, naar en forstuvet Fod eller fuldstændig Udmattelse tvinger ham dertil; det skulde da være, at Naturen havde skabt ham som en Japaneser, med fintbygget Legeme, korte Ben, smidige, meget smidige Ledemod og en himmelsk Taalmodighed. Et langt Menneske véd ikke, hvor han skal gjøre af sit Hoved og sine Lemmer og gjør Indtrykket af en Bunke Makaroni paa et altfor lille Fad.

Er den Rejsende ankommen til Gjæstgiverstedet, forlanger han først et Bad. Men her gjælder det om at være forsigtig. »Faar Du Bud om, at Badet er færdigt, saa forhører Du Dig samvittighedsfuldt om, hvorvidt nogen allerede har benyttet det, og faar et benægtende Svar. Det tilfredse Udseende hos nogle Gjæster, som sidder inde i det tilstødende Værelse, forekommer Dig imidlertid mistænkeligt. Du véd, at Japaneseren efter enhver legemlig Anstrengelse maa have sit Bad for at være tilfreds, Du udfritter den tjenende Aand og faar endelig at vide, at kun otte Personer har benyttet Badekarret før Dig. Men, tilføjes der, Du kunde selv overbevise Dig om, at Vandet endnu er klart som Krystal. Det nærer Du ingen Tvivl om, men beder dog om andet Vand.

Denne Fordring forekommer Japaneseren højst ubillig, da han er vant til at et større Antal Personer benytter det samme Badevand. Saaledes stiger t. Ex. om Morgenen hele Familien, den ene efter den anden, i Vandtønden, thi om en saadan drejer det sig, ikke om et Badekar. I ethvert bedre Hus findes et særligt Badeværelse, medens de fattige Klasser benytter et offentligt Bad, af hvilke der i Byerne findes et næsten i hver Gade. Da enhver Japaneser har den priselige Skik hyppigt at tage sig et Bad, og tilmed et varmt, maa Badet være indrettet saaledes, at det ikke kræver store Omkostninger. I Bunden af et Badekar af Træ er anbragt lodret et Kobberrør, som forneden er lukket med en Rist. Nogle Trægløder, kastede i dette Rør, er tilstrækkelige til paa én à to Timer at gjøre Vandet saa varmt, ca. 45 ° C., at den Badende kommer til at ligne en kogt Krebs. Den Tro, at hyppige varme Bade svækker, modsiger Erfaringen her. Forkjølelser, som Følge af et Bad, forekommer meget sjældent, til Trods for Folkets lette Klædedragt.

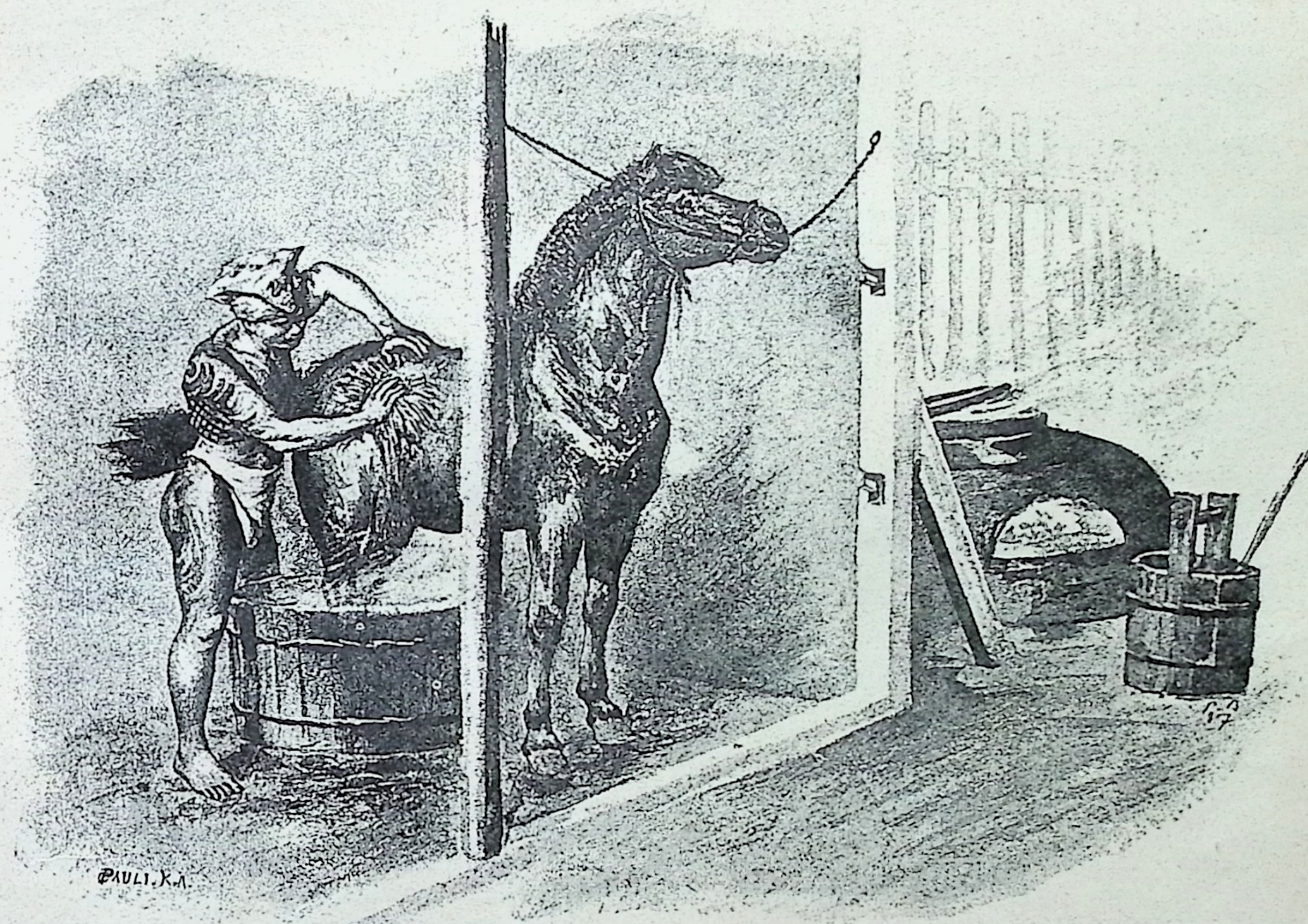
Da Japaneseren er en saa stor Ynder af et Bad, skaffer han ogsaa sin Hest et saadant. »Da det imidlertid vilde have sine praktiske Vanskelig-

*) Betydningen af Ordet er *Jin* Mand, *riki* Kraft, *sha* Vogn.

heder at tilvejebringe et Badekar til et saa stort Dyr, maa man derfor hjælpe sig med en høj, solid Bøtte. Først sætter Dyret Forbenene ned i Vandet, som holder ca. 40 ⁰ C., og finder sig taalmodigt i, at disse aftvættes ved Hjælp af en stor Karklud, saa bliver Bøtten flyttet, og Dyret stikker behændigt Bagbenene ned i den. En Halmvisk gjør tilsidst Tjeneste som Badehaandklæde. Det synlige Velvære, hvormed Dyret plasker i Karret, ligesom et lille Barn, taler for det hensigtsmæssige i denne Fremgangsmaade«.

klar over Situationen; Barberen er staaet op paa den vaklende Stol, som hvert Øjeblik kan brase sammen eller vælte, og bøjer sig nu, staaende paa sit Postament, dybt ned til ham og sætter ham Kniven paa Struben. Da han ikke er Sproget mægtig, og ikke kan røre sig i sit Hylster, kan han ikke gjøre andet end holde Pinen ud, og forberede sig paa sin sidste Stund, hver Gang Stolen knager. Sagen løb forresten heldigt af.

Japaneseren har overhovedet en forbavsende Fingerfærdighed. Hvem har ikke set eller i alt

Japanesisk Hest i varmt Bad.

Til et Bad hører over hele Verden en Barber. »Den japanesiske Barber gjør sine Sager rigtig godt, til Trods for sit simple Instrument, en almindelig lille Kniv. Dog, hvis Du ikke vil udsætte Dig for Livsfare, bør følgende Historie, som passerede en Rejsende, tjene Dig som Advarsel, og tag under Handlingen Plads paa Gulvet, selv om der skulde findes Stole. Vedkommende lod en Barber komme hen til sig i Hotellet, som besad nogle Stole. Efter at han har taget Plads, bliver han indhyllet i et stort Klæde, han hører, at en anden Stol bliver anbragt bagved ham, for, efter hans Mening, at gjøre Tjeneste som Bord. Men i næste Øjeblik bliver han til sin Rædsel

Fald hørt Tale om japanesiske Jonglører. En af de mærkeligste er »Sandmanden«. Paa et eller andet befærdet Sted gjør han Holdt, tager sit Materiale, bestaaende af nogle Trækasser, fyldte med forskjelligt farvet Sand, ned fra Ryggen, breder en Straamaatte ud paa Jorden som Sæde, og fejer Støvet bort foran sig for at tilvejebringe en glat Grund til sine Malerier — han agter nemlig at male. En Kreds af Tilskuere har allerede samlet sig omkring ham, han gjør et Greb ned i Kassen med hvidt Sand og danner en nøjagtig Firkant paa Jorden, idet han lader Sandet risle ud af sin Haand. Paa denne hvide Flade begynder han nu at skrive, ikke med Pensel

eller lignende, men med Sand. I en uafbrudt, jevn Straale risler de sorte Sandskorn ud af hans lukkede Haand og former sig i et Nu til elegante kinesiske Skrifttegn. De bebuder Billeder af berømte Helte eller kvindelige Skjønheder, som han agter at henkaste, ikke paa Lærredet, men i Støvet. En yndig Jomfru med mandelformede Øjne, stor Næse, snehvid Teint og broget Dragt af et smukt Mønster, en barsk Kriger, et fredeligt Landskab, alt risler i forbavsende kort Tid ud af hans Haand. Det slaar ikke engang fejl for ham, naar han ved given Lejlighed, som naar det gjælder Mønstret i en Kjole, lader tre adskilte, nøjagtig paralelle Straaler af forskjellig Farve samtidig risle ud af de tre Folder, som den knyttede Haand danner ved Siden af den lille Finger. Men ikke nok dermed, han maler ogsaa paa Vand. Med let Kulstøv henkaster han en Haandklæder af Bomuld og Silke, paatrykte Avisens Navn med en Farve, der ikke gik af i Vadsk; den, der var saa heldig at blive Ejer af et af Silke, fik Bladet gratis i en hel Maaned.

Dagfyrværkeriet er en Opfindelse, som ret »indlysende« betegner Japaneserens Forkjærlighed for Paradoxer. I Almindelighed anser man Mørket for uundværligt for en pyroteknisk Fornøjelse, han beviser, at det ogsaa kan nydes ved højlys Dag. Selvfølgelig maa det serveres paa en noget anden Maade, naar det skal nydes til Frokost end til Aften. Som en Art kolosssale Knallerter indeholder Raketterne hele Figurer af tyndt Papir i sammenfoldet Tilstand. Efter Explosionen udfolder disse sig i samme Grad som Luften fylder og afrunder de hule Former, og daler ned til Jorden, hilset med høj Jubel af den ventende Mængde.

Japanesisk Sandmand (Maler i Sand).

flot Skitse, et kinesisk Skrifttegn paa Overfladen af Vandet i et fladt Bækken. Hans Maleri er, ligesom Musiken, kun beregnet paa Øjeblikket, og let, som Tonerne fra et Instrument, risler Farverne ud fra hans Fingre.

Gaden frembyder overhovedet meget af Interesse. Saaledes møder vi her et langt Tog af Mænd, som gaar i Gaasegang bagefter hverandre, alle ensklædte, med Straahat, opkiltret Bluse, snevre Benklæder og Gamascher, en lille Kuffert i den ene Haand, i den anden en hvid Solskærm, bemalet med sorte, kinesiske Skrifttegn. I et velindstuderet Kor synger de en Lovsang over en Elixir, som raader Bod paa alle mulige Sygdomme. En ny Avis introducerede sig hos Publikum paa følgende Maade: Udenfor et Hotel, hvor et stort Antal Medlemmer af Pressen, baade den hjemlige og den fremmede, var samlet til et Festmaaltid, blev der om Eftermiddagen afbrændt et Dagfyrværkeri. De afskudte Raketter udsendte, i Stedet for Sværmere og Stjerner,

Disse og lignende Herligheder forfærdiges i aabne Butiker, som man fuldstændig kan overse ude fra Gaden. Det samme gjælder om alle Værksteder. Skomageren, Smeden, Papirlygtefabrikanten, Viftemaleren, alle udøver deres Kunst for Øjnene af de Forbigaaende. Japaneserens Liv foregaar jo overhovedet for alles Øjne i en Grad, som vi næppe kan danne os en Forestilling om.

Boligen bestaar sædvanlig kun af Træ, Papir og Straa. Et System af Søjler bærer et temmelig fladt Tag, som er tækket med Tegl eller Træspaaner, paa Landet med Straa, i Bjærgene med Bark og Stene, og overskygger en Veranda, som udadtil om Natten bliver aflukket med Skydedøre af Træ. Gulvet er belagt med tommetykke, lysegule Straamaatter, Skillerummet mellem Værelse og Veranda dannes af Skydevinduer eller Skydedøre — hvad man nu vil kalde dem — Trærammer overspændte med Papir, som foroven og forneden bevæger sig i Falser og let kan skydes til Side eller helt tages bort. Baade Vinduerne og Gulv-

maatterne har samme Størrelse over hele Landet — de ere sex Fod lange og tre Fod brede — betragtes som Bohave og medtages sædvanlig af Lejeren. Størrelsen af et Hus beregnes ikke efter Værelsernes Antal, eftersom hele Frontsiden udgjør ét Værelse, men efter Antallet af Maatterne. Væggene mellem Værelserne dannes af Skydedøre af Pap, som ofte er smykket med værdifulde Malerier. Om Sommeren, da Vinduer og Vægge tages bort, bliver kun Søjlehallen tilbage, og Husbeboernes Liv ligger som en aaben Bog for de forbigaaende.

Her laver Bedstemoderen Mad til Familien, man i den varme Sommertid genere sig for at blive set i en lidt mangelfuld Paaklædning, naar man dog i de offentlige Bade giver Synet af hele Legemet til Pris. Tør man ikke lade de Forbigaaende tage blot flygtig Del i sine Adspredelser, Sang, Musik, Dands? Nej, enhver, der har Lyst til at se hvad et japanesisk Borgerhjem byder, han bruge sine Øjne!«

Japaneserens Familieliv kan i Almindelighed i enhver Henseende taale at sees. Navnlig plejer der at herske et meget smukt Forhold mellem Forældre og Børn. Har allerede Børn i Almindelighed en misundelsesværdig Lod, saa fører de

Ung japanesisk Pige tidligt om Morgenen.

dèr spinder den halvvoxne Datter Silke, paa Grund af Varmen blottet til Hofterne, eller gjør Toilette, knælende foran et Metalspejl. I et andet Hus er maaske Skodderne nylig bleven taget fra, en ung Skjønhed kan endnu ikke beslutte sig til at forlade sit Leje og ryger en homøopatisk Dosis Tobak af den sirlige lille Sølvpibe.

Et Sted holder en hel Familie Siesta under det udspændte Moskitonæt, medens et andet Sted en Flok gemytlige Svende har flokket sig om Flasken eller beundrer en Sangerindes Foredrag, en Dandserindes Præstationer.

Beboernes Beskjæftigelser, Maaltider, Adspredelser, alt ligger aabent for de Forbigaaendes Blikke. Hvorfor skulde man ogsaa unddrage sig de Fremmedes eller Vennernes Blikke? Skal japanesiske i Særdeleshed en, omend tarvelig, saa dog lykkelig Tilværelse. Først og fremmest staar den moderlige Mælkekilde langt længere til deres Raadighed end hos de fleste andre Nationer; man har tidt Lejlighed til at se, hvorledes et fireaars Barn afbryder sin Leg for at kappes med Mamas yngste Pode. Desuden har, selv hos fattige Familier, hvert Barn sin særlige Oppasserske. Pryglestraffen existerer hverken i Skolen eller Hjemmet, i den første gaar det overhovedet langt gemytligere til end andre Steder, de voxne tager ofte Del i Børnenes Lege og behandler dem ganske som deres Lige.

Forlader Moderen Hjemmet, medtager hun Barnet, enten tilligemed dets bærende Aand, eller træder selv i Stedet for denne. Den praktiske

Metode, at bære paa Ryggen, tillader en tidlig Anvendelse som Bærekraft, og de Bærende er hyppigt ikke synderlig større end den de bærer. Ligesom de Smaa paa Moderens Ryg blev indført i de Voxnes Selskab, saaledes tager de nu inaktiv Del i Børnenes Lege: Blindebuk, Skjul, sidste Stik, Top, Fjerbold og Boldspil. I det sidste har de smaa Barnepiger ofte en ren jongløragtig Færdighed, hvirvler behændigt de smaa, med Bønner fyldte Poser, der tjener som Bolde, paa én Gang rundt i Luften, til Moro for sig selv og Tilskueren paa deres Ryg. Er den lille Tilskuer kjed af Legen, saa lader han Hovedet falde bagover og slumrer blidt ind, uden at lade sig forstyrre af sin legende Bærer, der paa sin Side heller ikke tager mere Hensyn til den levende »Ballast«, end Soldaten i Slaget til sit Tornyster.

Husfaderens Værdighed forhindrer ham ikke i, sammen med Drengene, at lade en Drage gaa til Vejrs, at spille Top og Fjerbold, eller paa svale Sommeraftener at gjøre Løjer med den Yngste ude paa Verandaen. Naar Bondekonen gaar ud paa Marken for at hjælpe sin Mand ved Arbejdet, følger hele Børneflokken med. »Hvor Forældrene er, maa Børnene heller ikke fattes«.

Den unge Pige anvender megen Omhu paa sit Toilette. Uagtet selve Klædernes Snit er saa temmelig ens for Gamle og Unge, hersker der dog en betydelig Forskjel i Mønster og Farve. Jo yngre Vedkommende er, desto livligere er Farven og desto større er Mønstret; kommer hun i en sat Alder, bliver samtidig med Karakteren Farverne mere afdæmpede. Striberne rykker mere og mere sammen med Aarene, saa at man efter dem kan beregne den Paagjældendes Alder, næsten som Træerne efter Aarringene. Den ugifte Kvinde anvender den største Omhu paa Fremstillingen af en elegant Haarpynt. Hun kan dog ikke gjøre det selv, men maa overlade det til en Frisørinde, der ligesom Barberen hos os holder hende *au courant* med det nyeste Nyt og tillige lader sig anvende som *Postillon d'amour*, hvad man ikke kan paastaa om vore Barberer. Haarkunstnerinden indfinder sig hver anden eller tredie Dag, og fuldfører i Løbet af en Time den kunstige Opsætning ved Hjælp af en hul Model af *Papier maché*, der bindes ind i Haaret. Der hører megen

Læsende unge Piger.

Kamelieolie til for at holde alt tilbørlig sammen, og der kræves meget Haar til Konstruktionen, saa at den egne, rige Haarvæxt ofte ikke strækker til, og falsk Haar maa tages til Hjælp. Yder Kamelieolien ikke tilstrækkelig Bindemateriale, benyttes sirlige Traade, drejede af Papir. Har det sortglindsende Kunstværk endelig modtaget sin sidste Prydelse i Form af et indflettet Stykke Krepsilke, Guldtraad og Haarnaale — ingen bærer naturlige Blomster i Haaret og kun Børn kunstige — er den unge Skjønhed friseret salonmæssigt for nogle Dage, da Haarbygningen ikke tager videre Skade om Natten, ligesom den i det Hele taget udmærker sig ved Soliditet.

Selv bortset fra Frisuren tager Japaneserindens Toilette temmelig lang Tid. Først skraber den Skjønne, efter det varme Bad, Ansigtet med sin lille Radérkniv, for at fjerne de fine Dun. Derpaa bliver Øjenbrynene, ved at borttage de yderste spredte Haar, indsnevrede saaledes, at de danner to skarpttegnede, tynde Linier, eller, hvis det er en gift Kvinde og Moder, barberet helt bort. Saa bliver Ansigtet, Halsen og Brystet indgnedet med det hvide Frugtmel af en Plante, for at faa' et blændende hvidt Udseende, og Laget er tilmed desto tykkere, jo yngre vedkommende Dame er. Børn ser som Følge deraf ud, som om de var faldet i en Kalkkule. Mærkeligt nok lades den øverste Del af Panden fri tilligemed nogle Steder i Nakken, der ved Kontrasten gjør et Indtryk, som om de var sminket brune.

De unge Piger lægger endnu et Skjær af Rødt paa Kinderne, og et saa tykt Lag paa Læberne, at de faar et grønligt Metalskjær. Gifte Kvinder farver til Gjengjæld deres Tænder smukt blaasorte med et blækagtigt Afkog af jærnilte- og garvesyreholdige Planter.

Den Tid, som det under Toilettet tager at faa Hovedet bragt i Orden, indvindes til Gjengjæld ved den Hurtighed, med hvilken selve Paaklædningen foregaar. En aaben Jakke af tyndt Bomulds- eller Silketøj, et Forklæde af samme Stof, som naaer til Knæene og slynges halvanden Gang omkring Livet, et let Brystklæde, dernæst »Kimono'en«, et Klædningsstykke, som er aaben foran, og med en Snor holdes sammen om Livet, den brede »Obi«. af Silke, med den bagtil knyttede store Sløjfe, over denne endnu et smalt Bælte, som forhindrer den tunge Obi i at glide ned, et lille Silkeforklæde, et Par hvide Bomulds Tommelidensko eller Sokker, der naa'r til Anklerne, og Toilettet er færdigt.

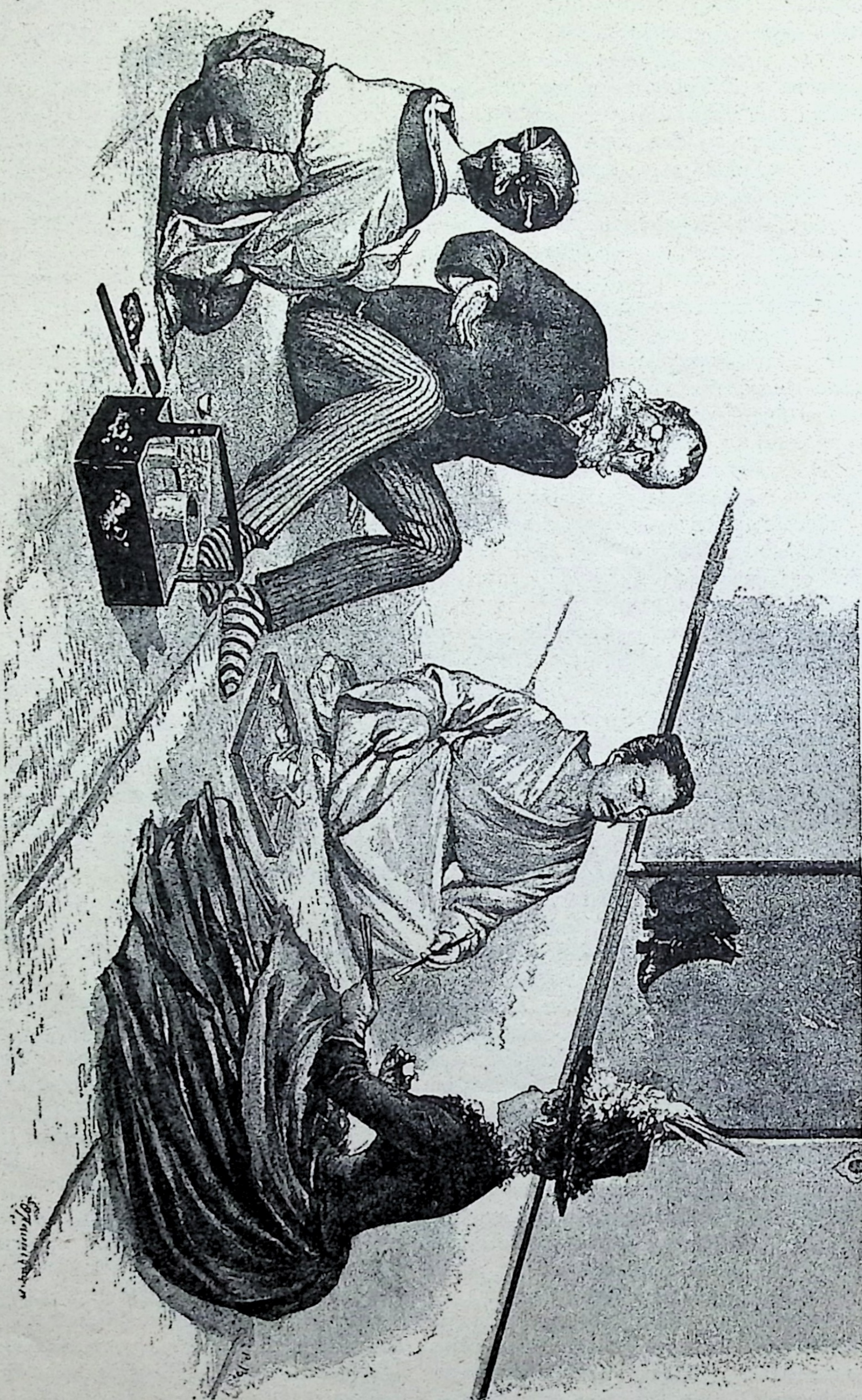
Under disse Omstændigheder frembyder en japanesisk Dame rigtignok et helt andet Skue end en europæisk. Men ogsaa i andre Henseende frembyder Besøget i et japanesisk Hus meget for os Uvant.

»Modtager man dit Besøg, saa gjælder det om, hvad enten Du vil holde dit Indtog med Støvlerne i Haanden eller paa Fødderne. Du vilde naturligvis foretrække det sidste; selv bortset fra den Ulejlighed at trække Støvlerne af og paa, finder Du det lidt komisk at møde i Visitdragt og Strømpesokker; hvis det er Vinter, er Du desuden temmelig sikker paa at forkøle Dig paa de kolde Straamaatter i det uopvarmede Værelse; endelig har Du maaske ogsaa, dengang Du gik hjemmefra, glemt at overtyde Dig om, at dine Strømper var i samme upaaklagelige Tilstand som dine Glacéhandsker.

Er hele Huset indrettet paa japanesisk, d. v. s. har det slet ingen Møbler og kun rene Maatter, vilde det være en utilgivelig Fejl at beholde Skotøjet paa; hvad enten Du er Herre eller Tjener, det maa af. Højtstaaende Japanesere i Residensen eller i Havnestæderne, som omgaaes meget med Fremmede, har gjerne nogle Værelser, om end ikke hele Huset indrettet efter europæisk Mønster; i saa Fald bliver Straffen Dig eftergivet, og Herren, hyppigt ogsaa Fruen i Huset, modtager Dig tilmed i europæisk Dragt; skjøndt Japaneseren hjemme næsten altid bærer den bekvemme japanesiske Dragt, møder han dog i Løbet af forbavsende kort Tid i fremmed Klædebon og Støvletter.

I første Tilfælde derimod sender man et vemodigt Afskedsblik til sin varme Fodbedækning, som staar ude i Forstuen, og følger med Tjeneren gjennem nogle Værelser med kolde Maatter og Korridorer med endnu koldere Gulv ind i »Stadsstuen«, der altid ligger saa langt borte fra Indgangen som vel muligt, og i umiddelbar Nærhed af et Sted, der hos os henlægges til Husets fjerneste Regioner. Efter et flygtigt Buk, sætter man sig ned paa Gulvet — en Japaneser vilde allerede falde paa Knæ i Døren — og nu kommer først den egentlige Hilsen. Til at gjennemføre hele det japanesiske Ceremoniel, er Rygraden, baade moralsk og fysisk, for stiv, man hjælper sig altsaa med en Mellemting, der bestaar i en mere eller mindre dyb Bøjning af Overkroppen, som finder et noget usikkert Støttepunkt i de korslagte Ben. Den høflige Vært er heldigvis ikke i Stand til at kontrollere din, efter japanesiske Begreber, yderst skjødesløse Hilsen, da han imens trykker Panden mod Gulvet med en Udholdenhed, der sætter Dig i Forlegenhed. Selvfølgelig har han overladt Dig Ærespladsen, som maaske ovenikjøbet bliver særlig betegnet af et Bjørneskind.

Man venter ikke, at Du strax skal indlede en Samtale, nogle Suk er nok til at begynde med, saa tænder Du i al Mag en Cigarette ved Kulbækkenet og afbryder lejlighedsvis Røgskyerne med en kort Bemærkning, indtil Talen langsomt kommer i Gang. Imidlertid minder dine værkende Ledemod Dig om, at Du ikke er nogen født »ædel Tyrk«. Trangen til at give Siddepartiet en Forstærkning, gjør sig mere og mere gjældende, Du tager altsaa Armen til Hjælp som Støtte, ikke uden at bede om Undskyldning for din

Europæisk Besøg i et japanesisk Hus.

Uhøflighed, da det omtrent er det Samme, som hvis Du i Europa vilde lægge Benene paa Bordet. Har Du Held med Dig, findes der maaske et massivt Skakbrædt, som Du kan benytte i Stedet for en Luftpude.

Husets Herre kalder paa en tjenende Aand ved at klappe i Hænderne, og spørger, hvor Theen bliver af; skulde han drive sin Elskværdighed saa vidt at byde Dig Kaffe, saa gjør endelig alt for at forhindre det; det berømte »Tutvand« er den rene Extrakt i Sammenligning dermed. Tyendet er nemlig tilfreds, naar den for dem fremmede Drik besidder Theens gullige Farve. Thetøjet kommer ind, en lille Kande med varmt Vand, en Porcellæns Thepotte, nogle Kopper og Thedaasen. Husets Herre, eller hvis Fruen lader sig se, saa hende, tilbereder selv Theen, ser efter om Vandet ikke er for varmt, trodser desuden dine Begreber om Thelavning ved at hælde den første Paagydning bort, da den anden anses for den bedste. Et kvindeligt Tyende præsenterer Dig Theen, idet hun rutscher paa Knæene hen til Dig, tager maaske ogsaa Ærmet i Munden, for at hendes Aande ikke skal berøre Dig; ved Hoffet var det endog Skik at tage et Blad Papir i Munden, naar man gjorde sin Opvartning. Saa forsvinder hun igjen, stadigt rutschende paa Knæene og baglænds, for ikke at vende Ryggen til Dig.«

Japanesisk Dandserinde.

Til enhver større Festlighed hører nødvendigt Dandserinder. Disse, som tillige er Sangerinder, kaldes Geïsha'er, og bliver fra Barndommen af oplærte til deres Kald. »Lærerinden, en gammel udtjent Geïsha, sidder paa Gulvet lige overfor sin ungdommelige Elev og bibringer hende med uendelig Venlighed og Taalmodighed de fornødne Greb, synger Sange med hende, indtil de fæstner sig i Hukommelsen og kommer ud af Struben med den fornødne Præcision, lærer hende de mangfoldigste Dandse og underviser hende i Holdning og Anstand.

Fra Tid til anden afholdes der Prøver for et indbudt Publikum, for at vænne de unge Elever til offentlig Optræden, og de begynder derpaa deres Løbebane nærmest som Dandserinder, før de med Samis'en — et musikalsk Instrument — indtræder i de virkelige Geïsha'ers Række.

Dandsen udføres af en eller flere Dandserinder og bestaar i pantomimiske, afmaalte, rythmiske Bevægelser efter Musiken. Hver Dands skal udtrykke en bestemt Handling, som rigtignok hyppigt er noget gaadefuld for den Fremmede, der ikke forstaar Texten til den ledsagende Sang. Udtrykket i Ansigtet er lige saa vel af Betydning som Bevægelserne med Hovedet, Overkroppen, Armene, Viften, Hænderne, ja Fødderne med. De sidste har under Dandsen en større Opgave end den at bære Legemet, skjøndt det netop er Fødderne, den Fremmede mindst kan forsone sig med ved den japanesiske Dands. I den Retning er de japanesiske choreografiske Begreber stik modsat vore. Medens vi nemlig holder paa, at Fødderne skal sættes udværts, finder Japaneseren dette ikke alene uskjønt, men ligefrem uanstændigt for Kvinden. Dels derfor, dels fordi Sandalerne lettere holdes paa Benene, naar Fødderne sættes indværts, gaar alle Kvinderne over den store Taa, og den samme Fodstilling bibeholdes, selv naar de undtagelsesvis tager Plads paa et Sæde, der er højere end Gulvet. Tænker man sig nu denne Fodstilling overført paa alle Dandsepas, vil Læseren indrømme, at Fødderne fordærver Nydelsen af den japanesiske Dands for os.

Viften, som er et nødvendigt Attribut for Dandserinden, tjener som Erstatning for forskjellige andre Rekvisiter. Til at kokettere med benyttes sædvanlig Ærmerne. Disse hænger i Form af en lang Firkant ned ad Danserindernes ofte meget kostbare Dragt, og de forskjellige Bevægelser, som udføres med dem, har deres store Betydning. En skjelmsk Kiggen over det opløftede Ærme betyder saaledes en Opfordring til at nærme sig, skjules Ansigtet bag Ærmet betyder det undseelig Rødmen, svinges Ærmet, saa at det snor sig om Armen, idet der samtidig foretages en kort Vending, svarer denne Manøvre til vort »at slaa Knips«, en livlig Bevægelse af begge Ærmer betyder en Protest, gjemmes Hovedet bag begge Ærmer, betyder det at skjule

sig, tages den øverste Rand af Ærmet i Munden udtrykker det Ærbødighed. Dandsen ledsages enten af Musik — Samis'er og Trommer af forskjellig Art — eller Sang. Tilskuerne giver sædvanlig deres Bifald tilkjende ved at klappe i Hænderne i Takt til Musiken, eller ogsaa ved at tage Del i Sangen. Belønningen for disse Præstationer bestaar i de saakaldte »Blomsterpenge«.

Støttet til vor kyndige Fører har vi havt Lejlighed til at se hvorledes Japaneseren *lever*, for imidlertid at skaffe sig et Indblik i hvad et fremmed Folk *tænker*, maa man søge hen til dets egen Literatur, og vi meddeler derfor til Slutning følgende lille Historie, der er indflettet blandt andre i en berømt japanesisk Roman — maaske er det netop den samme, der studeres saa ivrigt af de to unge Piger paa vort Billede -- Historien om *Benten:*

Fyrsten af Saijo var en meget smuk ung Mand, der havde mange dejlige Kvinder ved sit Hof. Men ingen af dem kunde dog i Skjønhed maale sig med et Billede, som han ofte tankefuldt betragtede.

»Hvis der dog i Virkeligheden fandtes saa megen Ynde!« sagde han en Gang, da han atter længe havde betragtet Billedet. Men noget saa Skjønt finder man ikke i hele Verden«.

En af Hofmændene, som havde hørt Fyrstens Ord, svarede: »Den unge Pige, som dette Billede forestiller, er dog uendeligt skjønnere. Hun er Datter af en Konge i et fjernt Land, og han elsker hende saa højt, at han endnu ikke har villet skjænke hende til nogen Mand«.

Fra dette Øjeblik kunde Fyrsten ikke tænke paa andet, end paa den fremmede Kongedatter. Ofte betragtede han hendes Billede om Dagen, og om Natten viste hun sig for ham i Drømme. Længslen efter hende opfyldte hans Hjerte, og alt, som før havde glædet ham, blev ham nu ligegyldigt.

»Hun maa blive min, den dejlige Prindsesse!« sagde han endelig til sine Vasaller. »Ingen anden kan elske hende saa højt, som jeg. Men hvilket Bud skal jeg sende hen til det fjerne Land? Hvem kjender Vejen til hende? Kan jeg mon skikke hende Bud med min Falk?«

Han strøede nogle Riskorn paa Verandaen, og det kloge Dyr kom flyvende og pikkede dem op. Saa modtog det Brevet af Fyrstens Haand og hævede sig op i Luften med det. Fuglen havde forstaaet, hvad man ønskede af den.

Den Vej, som Falken maatte tilbagelægge, var lang, meget lang, og ofte nødte Udmattelse den til at standse. Men endelig naaede den dog sit Maal. Oppe fra Slottes Tag opdagede den Prindsessen nede i Haven, og idet den langsomt dalede ned, lod den Brevet falde for hendes Fødder.

Forskrækket saa' hun op. Men da hun havde taget Brevet op og læst dets Indhold, var hun strax besluttet paa at ægte den Fyrste, som bejlede til hende i saa fyrige Ord og paa en saa forunderlig Maade.

Hurtigt ilede hun op paa sit Værelse, tog Pensel og Tusch og skrev til Fyrsten, hvor meget hun glædede sig til hans Besøg. Med dette Brev fløj Falken tilbage til sin Herre, som nu ikke længer tøvede med Forberedelserne til Rejsen. Allerede nogle faa Dage efter gik han med et glimrende Følge og kostbare Foræringer ombord paa det Skib, der førte ham til den Elskedes Land. Her blev Brylluppet fejret med stor Pragt, og Tiden forløb under Festligheder af forskjellig Art. Sex Maaneder var allerede forløbne, og endnu tænkte Fyrsten ikke paa at rejse hjem; men hans Følge kunde næppe udholde det længer for Hjemve, og han gav endelig efter for deres Bønner.

Grædende stod Prindsessen paa Dækket, og saa' det elskede Hjem forsvinde mere og mere i det Fjærne; endnu grædende betraadte hun sin Gemals Land.

Med misundelige og uvenlige Øjne blev hun modtaget af Hoffets andre Damer, da de strax havde bemærket, at Prindsessen var langt skjønnere end de selv, og sligt har man ondt ved at tilgive. De vovede rigtignok ikke aabent at give deres Uvillie tilkjende, men til Gjengjæld drøftede de desto ivrigere i Smug, hvorledes de skulde skaffe den forhadte Fremmede af Vejen.

Endelig havde de bestemt sig for en Plan, som lovede et heldigt Udfald. — —

Fyrsten var ikke lidet bestyrtet, da man en Morgen meldte ham, at alle hans Hofdamer var bleven syge. Den foregaaende Aften havde de ikke fejlet det mindste, og om Natten blev de alle saa syge, at ikke en eneste af dem var i Stand til at forlade Sengen. Med hver Time indløb der mere og mere foruroligende Efterretninger om deres Befindende, saa at Fyrsten af Angst hverken vidste ud eller ind, og i sin Nød sendte Bud efter Spaamanden. Maaske han vidste Raad.

Men dette var netop, hvad Hofdamerne ønskede, da de havde gjort Spaamanden til deres Fortrolige, og han vidste, hvad han skulde gjøre.

»Det er en slem og farlig Sygdom, og du kan forberede dig paa det Værste!« sagde han med bekymret Mine til Fyrsten. »Her kan ingen Læge hjælpe, og kun ét eneste Menneske i hele Verden kan raade Bod derpaa«.

»Og dette eneste Menneske?« spurgte Fyrsten spændt.

»Er Du!«

»Jeg?« spurgte Fyrsten forundret. »Jeg forstaar mig jo slet ikke paa Sygdomme«.

»Jeg gjentager, kun Du formaar at fjerne Sygdommen, og tilmed ved Hjælp af en vis Rod, som Du maa grave op i Skoven«.

»Jeg skal lade den hente. Mine Tjenere skal strax gaa derhen«.

»Nej!« sagde Spaamanden med stor Bestemthed. »Den er kun virksom, naar Du selv henter den«.

Hvad var der at gjøre? Fyrsten havde just ikke stor Lyst til at grave efter Rødder ude i Bjergene, men Hofdamerne laa for Døden og deres Klager opfyldte hele Slottet. Naar han saa' dem lide saaledes, turde han saa tænke paa sin egen Magelighed? Nej, det var hans Pligt at gjøre, hvad Spaamanden og de mange Kvinder forlangte af ham.

Neppe havde han forladt Slottet, før der indtraadte en paafaldende Bedring i Hofdamernes Befindende. De forlod deres Senge lo og passiarede og trængte saa de alle ind i Prindsessens Værelse og trak hende ud deraf. Hendes ængstelige Bønner blødgjorde ikke deres Hjerter. Uden Barmhjertighed slæbte de den stakkels Kvinde ud i de nære Bjerge og pinte hende til døde.

Endnu i hendes sidste Stund skjænkede Gud hende et Barn, som uden den hellige Jizos Hjælp vel neppe havde faaet Lov til at leve. Paa hans Befaling maatte Aberne i Skoven begrave Moderens Lig og opføre en Hytte til det lille Barn, og de legede med det og bragte det Føde og behandlede det aldeles som en lille Abekat. —

Fyrstens Sorg over Tabet af sin elskede Gemalinde var ikke til at beskrive. Al Søgen efter hende var og blev forgjæves. Endelig greb den Tanke ham, at hun maatte være myrdet.

Tanken paa den dyrebare Afdøde lod ham ikke finde Ro i Hjemmet. Han maatte ud i Bjergene, se Stedet, hvor hun var død, maatte opsøge hendes jordiske Levninger, for at give dem en hæderlig Begravelse.

Han havde allerede i flere Dage strejfet om i Bjergene. Han var naaet hen til mere og mere ensomme Steder, var kommet længer og længer bort fra sine Ledsagere. Pludselig vækkede en Støj ham af hans Grublerier. Han saa' op — og hvad saa' hans forbavsede Blik? Et lille Barn, midt i Skoven blandt lutter Aber, som omgikkes det helt fortroligt og kaldte det Fader. Endnu medens han glædede sig og kjærtegnede det gjenfundne Barn, kom Aberne bærende med Moderens Ben, som de atter havde opgravet paa Jizos Befaling.

Fyrstens Hjerte bankede af Glæde. Maaske kunde han alligevel gjenvinde sin tabte Lykke. Hans Plan var fattet. Han havde hørt tale om et berømt Tempel, i hvilket de døde atter bliver levende, naar man bader deres Ben i det hellige Vand. Der maatte han hen.

Omhyggeligt samlede han alt i et Klæde, saa tog han sit Barn paa Ryggen og vandrede til Templet, hvor han hver Dag badede Benene, indtil de efterhaanden blev overtrukne med Kjød, som fik Liv, og endelig stod hans elskede Hustru atter for ham.

Efter alle de Lidelser den unge Fyrstinde havde udstaaet, følte hun ikke Lyst til at vende tilbage til sin Mands Rige, og deri gav han hende Ret. De begav sig derfor til Fyrstindens Hjem, hvor de førte et lykkeligt Liv indtil deres Død. Fyrstinden endte sine Dage paa en lille Ø, og endnu den Dag i Dag dyrkes hun under Navnet Bezaiten eller Benten.

Den lille Guldsmed.

Af Johanne Schjørring.

Hele Gaden var i Bevægelse. Overalt stak Hoveder ud af Vinduer og Døre for at se efter Brudeparret. Alt som den lukkede Æske rullede forbi de nysgjerrige Øjne og sladrende Tunger, blev dog de dertil hørende Ansigter forlængede — der var nemlig ikke mere at se, end om Vognen havde været tom, og Byens Skvadronør, Malermester Hermansen, opfandt den Vittighed, at Brudeparret formodentlig i Beskuelsen af hinanden var blevne tilbage i Kirken som Støtter. Themaet forplantede sig med et voxende Latterkor, medens den ene Variation efter den anden blev hæftet til.

Overalt, hvor der er Mennesker, er der Tid og Lejlighed til at tage sig af Næsten, faa Steder maaske dog mere end i en lille Provinsby.

De fleste erindrede Bruden for omtrent otte Aar siden, da hun kom til deres By med sin første Mand, Guldsmed Dahl, som paa Hovedgaden aabnede en efter Forholdene storartet Butik. Bønderne var nys begyndte at kjøbe Forlovelsesringe, Guldknapper, Broscher og andre Smykker, og da Oplandet var et af Jyllands rigeste, blev Omsætningen levende.

Det var at forudse, at den unge Mand i faa Aar vilde tjene sig en Formue. Da han

imidlertid var ret i Skuddet — han havde endog kjøbt Gaarden, hvori de boede — forkølede han sig, fik Lungebetændelse og døde.

I et Par Aar vedblev Forretningen at gaa, medens Enken, der var sønderknust, stolede paa Bestyreren, som imidlertid bedrog hende.

Og da denne efter et Par Aars Forløb nedsatte sig i samme Gade, gik hendes Forretning lidt efter lidt saaledes tilbage, at hun kun kummerlig slog sig igjennem.

Gaarden maatte hun sælge med Forbehold af en lille Lejlighed paa den ene Side af Porten, ét Værelse til Gaden, to til Gaarden. Kun en eneste var forbleven tro imod hende, den lille, pukkelryggede Kornerup.

Siden Principalens Død havde han fra Morgen til Aften hængt i. Han havde advaret hende imod at tro Bestyreren og ved alle Lejligheder søgt at aabne hendes Øjne; men dels var hun saa betaget af sin Sorg, og dels forstod hun sig saa lidt paa det praktiske Liv, at det kun var at prædike for døve Øren. Først da det ene Stød afløste det andet, saa at Tilbagegangen ikke lod sig ændre, vaagnede hun og forstod Situationen.

»Ja, jeg har jo kun mig selv, tænkte hun, den lille Dreng paa Kirkegaarden er nu vel forvaret hos sin Fader — mister jeg alt, maa jeg tage ud at tjene — som hvad? — Ja, det vidste hun ikke. Ligefrem Tjenestepige kunde kun ikke være, hun havde ikke en Gang Kræfter dertil, mente hun, og det var kun lidt hun havde lært.

En Dag, da Livet forekom hende mørkere end ellers, gav hun sig til at tale med Kornerup derom — det var ogsaa altfor galt, saa slet han blev lønnet; hvorfor mon han blev?

Velvillige Aander havde meddelt hende, at den forhenværende Bestyrer havde budt ham mer end det dobbelte, foruden visse Procenter, for at følge ham i hans nye Forretning.

Gik han, ja, saa ramlede alt sammen om hende.

»Vi maa holde ud, Madam! giv blot Tid! han skal komme til at gaa bag af Dansen, begribeligvis! jeg kjender ham! han er en Svindler! — Folk kommer nok tilbage hertil, naar de mærker, at han kun snyder — for Folk holder nu ikke af i Længden, lille Madam! at blive snydte, og han snyder! begribeligvis! han snyder! han snyder!« Hun saa' smilende paa den lille ivrige, ellers saa stilfærdige Mand, som med Skjødskindet paa pludselig lagde Værktøjet til Side og rejste sig, medens han dog uafladelig flyttede sig for en lysende Solstraale, som lod til højlig at genere ham.

Hun erindrede, at hendes Mand havde fortalt om, at Kornerup undertiden var saa febrilsk, at man skulde tro han var bange for sin egen Skygge.

Solen var saa venlig at forsvinde bag en Sky, men han blev dog ikke beroliget endda. Tværtimod! han forandrede idelig Plads, var rød op til Haarrødderne, og hans livfulde graa Øjne lyste med en sælsom Glans, hver Gang han sendte hende et Øjekast — ca. 40 i Minutet.

Hun var en fintbygget, lille Kone med mørke Haar og rare, brune Øjne. Hendes Fortænder vare noget skjæve og sprang langt frem, men det saa's ikke ved hendes Smil, kun naar hun en sjælden Gang lo, skæmmede det hende. Hun var tavs og indesluttet.

Med synlig Besvær fik hun sin Tak til ham frem — det var jo ham, der bar det hele, og hun kunde ikke forstaa, at han vilde gjøre alt det for hende, for den lille Løn!

»Jo, lille Madam! det er saamænd let nok at forstaa, al den Stund jeg — har Dem — begribeligvis! — saa forfærdelig kjær! — saa, nu er det sagt! — det staar der, lige saa godt, som det var trykt! — jeg ved nok, at jeg har denne — denne — Puk — — denne Svaghed i Ryggen, men den hindrer mig jo ikke i, véd jeg, at gjøre mit Arbejde eller opsætte mine Regnskaber, Madam, for regne, det kan jeg! og saa passe paa, som en — Smed!«

Saa lo han med nogle dybe, lydelige haa! haa! — Gemyt havde han!

»De har ærlig vist, at De kan det!« svarede hun og gav ham Haanden, uden at lade som hun forstod Meningen. Han greb hendes Haand med begge sine, idet han skjælvede og forgæves søgte at faa alt det frem, han havde paa Hjærtet. Tungen nægtede at gjøre Tjeneste. Alle hans Tanker og Følelser samlede sig i Blikket. Hans Øjne blev unaturlig store og lysende, det var ikke muligt at tage fejl af deres Sprog.

Uden just at føle sig frastødt, var hun enig med sig selv om, at hun ikke vilde bønhøre ham. Gamle Minder trængte sig ind paa hende; klart for sig saa' hun Billedet af sin afdøde Mand, hans slanke, høje Skikkelse — saa lukkede hun Øjnene til, som for bedre at se indefter.

Men den lille Mand tydede denne Opførsel til sin Fordel. Han saa', at hun var bevæget, ligesom han. Endelig fik han Ord til at udtrykke sin Henrykkelse, varmt og trofastt, saa hun forundret lukkede Øjne og Øren op derfor og ufrivillig smilede til ham.

Solen kom igjen og for første Gang i mange, mange Aar glemte den lille Guldsmed at spejde efter sin Skygge.

Førend hun fik sig besindet, var han saa vis paa sin Sejr, saa lyksalig over den, at hun ikke begreb, hvorledes hun skulde krænke ham med et Afslag.

Han har jo arbejdet for mig i flere Aar, næsten uden Løn, tænkte hun. Han har ingen Slægtninge, som bryder sig om ham. Ensomme er vi begge, indtil vi nn kastes i Armene paa hinanden — hvordan skal jeg forhindre det!

Sagen gik saa at sige af sig selv i Orden. Der var ingen at spørge, ingen at skifte med. Deres lille Hjem stod færdigt, der var kun at betale Kongebrev, Præst og Degn.

Han var den hengivende Part, besjælet kun af en eneste Tanke, den, at være hende til Behag. Næsten glemte han, hvad han kaldte sit Livs Ulykke, den lille Pukkel; endelig skulde den kvalfulde Sorg over et medfødt Legemsonde ophøre at trykke ham. Hun var en Engel, at hun kunde bortse herfra, og hele hans Liv skulde være helliget hende, ene og alene. Fra nu af kunde han stille sig i Række med andre normale Individer, thi som Digteren skriver: Hvad menniskor vinner högst på jorden är kärlek och en graf. Det første havde han nu opnaaet saa sikkert, som han vilde faa det sidste.

Nogle Dage efter fik hun det endelig over sine Læber i faa Ord at sige ham, at hun burde helst ikke modtage hans Tilbud; Livets Glæde var nu en Gang for alle gaaet hende forbi.

Saa græd hun over den svundne Fortid, uden at gjøre sig klart Rede for, hvad der af Nutiden blandede sig deri. Maaske vilde hun ikke have tilstaaet for sig selv, at hans lille, forvoxede Skikkelse havde en stor Skyld deri. Enten kunde eller vilde han ikke forstaa, hvad hun mente.

Saa lukkede hun atter i egentlig Forstand Øjnene og tænkte, at saadan var vel Livet beskikket hende, det var saa bedst, at det blev saaledes.

Dagen efter kjørte de til Kirken og den lille By havde hele den Dag intet bedre end dem at sladre om. Naar Solen atter steg op for en ny Dag kunde man begynde at lykønske de Nygifte — det gjorde man og sladrede videre.

Naar Ugens Slid var til Ende, vidste den lille Guldsmed intet lifligere end om Søndagen at komme ud i Anlæget og spadsere med sin smukke Kone i Selskab med eller lige for Næsen af, hvad man vil, den hele By.

I sine Tanker havde han udmalet sig dette som Toppunktet af al Lyksalighed. Men hidtil — der var gaaet fire Uger — var det ikke sket. Først bad hun om at være fri for denne Parade, men da det kun ansporede ham til at forcere sine Overtalelser, hentydede hun til Fortiden, og sagde ham rent ud, at det var hende pinligt.

Han afstod saa fra sit brændende Ønske, men tænkte bedrøvet, at fordi hun i Fortiden havde gaaet sammesteds med sin forrige Mand, kunde hun dog nu gjerne gjøre ham den Fornøjelse. Hvad om jeg en Gang fortalte hende, at denne Mand, hun altid sørger over, slet ikke var saa hensynsfuld, som hun tænker, idet han baade drak og spillede mer, end det var ham gavnligt, saa at jeg en Gang maatte fri ham ud af en Spillegjæld med et helt Aars Løn, som jeg aldrig fik, begribeligvis! — men, nej! jeg vil ikke tale ondt om de døde — o! at hun ikke vil gaa med mig! tænk om det nu var fordi — fordi — — —

Han udholdt ikke at tænke Tanken til Ende. Tidligere vilde han have raset og knyttet Hænder over en saadan Uretfærdighed, men nu — siden Kjærligheden saa helt og holdent havde grebet ham, blev han saa smertelig bedrøvet.

Gik hun om Formiddagen paa Torvet, til Slagteren eller Bageren stod han bag Gardinet og saa' efter hende og glædede sig over hendes Skjønhed og nette Væsen. Naar han saa atter gik bort fra Vinduet hen til sit Arbejde; forbi det lille Butiksspejl, kunde det hænde, at han brast i Graad, og maatte dukke endnu dybere end sædvanlig med Hovedet, hvis i det samme Klokken lød og en Kunde traadte ind.

Pinsedag kom med det skjønneste Vejr, med varme, lykkelige Forjættelser, en spirende Vaar. Alle var paa Benene og skulde ud i Naturen at fryde sig, at glemme den lange, sejge, nordiske Vinter.

Den lille Guldsmed stod sørgmodig bag Ruden, medens hans Kone stillede med Frokosten. Han kunde ikke mere bede hende om at gaa med sig, og han kunde ikke bekvemme sig til at gaa alene, uh! alene med sin Skygge!

Han havde aldrig følt sig mere ensom, og grundede over, hvorledes det kunde være.

Hun var altid blid og god imod ham, men stille, meget stille — — — aa! hun har fortrudt det; hun har fortrudt det! tænkte han og vred Hænderne. Han følte sig saa ulykkelig paa denne lange, lyse Helligdag; han vilde ikke en Gang i Kirke. Det var vist ikke værd at nogen saa' ham — ingen fordrog Synet af ham.

Han syntes, han kunde jamret sig, men hvem brød sig om hans Klager?

Han stod bag Gardinet og saa' ud paa Gaden uden at se og hørte ikke, at hun bad ham om at gaa til Bords.

Hun gik sagte hen og rørte ved hans Skulder. Hans Blik var saa sorgfuldt, at det gjorde hende ondt for ham.

»Kom!« sagde hun mildt, »vi gaar en Tur efter Frokost, naar vi har været i Kirke, hvis du synes? — Jeg har en nem Middagsmad.«

»Ja, det synes jeg udmærket godt om; begribeligvis!« svarede han med et alvorligt Nik, men han tænkte med bankende Hjærte, ja, nu faa vi at se! jeg vil prøve hende — Skyggen og jeg! — Inden i ham var der noget, som vaandede sig.

Med sorgblandet Glæde saa' han, hvor kjøn hun var, da hun bandt sine Hattebaand og hæftede de store Guldnaale — som han havde fabrikeret til hende — i sit franske Shavl.

Hvorfor har hun ikke før — aldrig før — villet gaa med mig, tænkte han.

Nogle Glæder forhøjes gjennem Forhindringer i Værd, andre ikke; han vidste ikke, om han mere var glad over at se sit brændende Ønske opfyldt eller om det alene var Tvivlen om at naa det, der havde forringet Glæden.

De kom sent til Kirken, som laa lidt udenfor den lille By, omringet af høje Bakker og græsgrønne Dale med venlige Aaløb.

Lærkerne sang, ja, Gud maa vide, hvor mange de var! énstemmig og tusendfoldig lød det samtidig — én eneste Jubelsang — saaledes som Mennesker aldrig lærer at gjøre det efter.

Den stærke Luft, som Jyderne sige, bedøvede næsten den lille Guldsmed, som altid var vant til det snævre Værksted.

»Det var allerbedst at blive herude, fremfor at gaa ind i den mørke Kirke!« sagde han, da han med tungt Aandedrag arbejdede sig op ad Kirkebakken.

Det mente hun ikke, for saa behøvede man jo ikke Kirker.

»Hvis Mennesker var, som de burde være, behøvede de det maaske heller ikke,« svarede han, »for Vorherre prædiker allerbedst herude i Naturen.«

Hun fandt, at det var en tosset Tale, som han naturligvis heller ikke mente, og saa gik de ind sammen.

Derinde sad hun og græd, og det bedrøvede ham, at Folk skulde se det, og saa tænkte han, at det var vel igjen over Fortiden og det gjorde ikke hans Sind lysere.

Da de efter Kirketid vandrede ned ad den lange Kirkebakke, saa' den lille Guldsmed med Hjærteangst, at hans Hustru gik med rødmende Kinder og nedslagne Øjne, som om hun følte sig skamfuld. Den vigtige Malermester gik dem knejsende forbi og sendte nogle forlibte Øjne til den kjønne Kone.

Ak! hvilken rank Skikkelse han dog har, tænkte Kornerup bittert. Nej! han kunde ikke glæde sig. Den eneste, der kunde spredet hans Tungsind, hans Hustru, gik kold og udeltagende ved hans Side.

Der blev med ét en aaben Plads foran dem, midt imellem Kirkefolkene, fordi mange drog ned ad de forskjellige Sideveje.

Hans Blik faldt paa hans Skygge, den forræderske Skygge! som tegnede sig saa ubarmhjærtig klart foran dem i Solskinnet, en uformelig, næsten rund Kugle, hvor Hovedet sad som en lille Udvæxt og saa et Par tynde Stilke til Ben — han skottede op til hende og saa' at ogsaa hun havde faaet Øje paa dette Spøgelse.

Da kom der en Fortvivlelse over ham, som et normalt Menneske ikke kan forstaa. Det forekom ham endog, at hun gjorde en gysende Bevægelse; al hans Glæde og Livslyst forgik i Sorg og Bitterhed. Fra sine Barndomsdage havde han været ræd for sin Skygge, hvad taktløse Kammerater havde afluret ham og gjennem hjærteløse Drillerier yderligere udviklet hos ham, saa at han endog en Gang havde gjort et Forsøg paa at flygte for at unddrage sig Skolen, hvor det var en almindelig Sport at tegne ham i Karrikatur, udfordrende sin Skygge o. s. v. Derfor var han endog inden Døre febrilsk, naar Solen kastede lyse Straaler ind i Rummene.

Nu havde selv hun — han var vis derpaa — forarget sig over ham, selv hun! Fra denne Dag var det ham, der ikke mere vilde spadsere i Solskin mellem andre Mennesker. Skyggen var virkelig traadt mellem de to. Saa holdt hun op at tale derom, og deres Udflugter blev ensomme Aftenture.

Langt mere end før hængte han nu i med Arbejdet; han vilde paa den Maade skjule sin Skuffelse og sit Nag, og maaske vilde han ogsaa vise hende, til hvilken Højde han kunde drive Forretningen. Ofte kæmpede han med sig selv, naar Hidsigheden vilde forlede ham til at sige hende, hvor smertelig hun havde saaret ham; men naar han blot saa' hende eller hørte hendes Stemme, var det forbi med Vreden, saa var kun Sorgen tilbage, en underlig mild, vemodig Sorg, som stundom næsten løftede ham.

Som han havde forudsagt, begyndte det at gaa.

Folk fik Øjnene op for, at den fine Guldsmed snød. Man strømmede til Kornerup med Reparationer, nye Bestilliger og Klager over, hvorledes den anden behandlede sine Kunder. Den lille Guldsmed maatte antage en Svend, og inden Aaret var omme endnu en Dreng.

Folk i Byen fik Respekt for ham, og fandt, at den nydelige Enke ikke havde gjort det saa galt endda, naar hun nu en Gang havde fundet Behag i hans forkrøblede Skikkelse. Dette Held stivede Kornerup op, og uden at han gav Agt derpaa, fik han i sin travle Virksomhed bestandig mindre Tid til at fordybe sig i Grublerier, saa lidt som til at meddele sig til sin Hustru, der altid havde staaet helt uden for Forretningen.

Hendes Liv blev da ensomt og meget trist, og hun fandt ham ordknap og forandet. Det pinte hende at se og høre om de mange Penge han fortjente. De maatte ende med at blive rige Folk, eller snarere, han maatte blive rig, for hvad havde hun vel bragt ham?

Hun ønskede at han atter vilde tale og lé som i svundne Dage, da han havde Gemyt og opmuntrede hende i hendes Sorg. Ved denne Skuen tilbage og indefter kom hun ret egentlig til at se, hvad hun skyldte ham, hvor god han havde været imod hende, og hun kom derved til at holde Forhør over sig selv. Jeg har en Gang — ude i Solskinnet — det véd jeg nok, skammet mig over ham, men det fortryder jeg

bittert. Blot jeg kunde sige ham det — maaske vil han ikke tro mig, men tænke, at det er fordi jeg nu ser, at jeg kun har Fordel af al hans Slid og Møje. Nej! hun kunde ikke faa det sagt og Dagene blev mørkere og mørkere for hende, hvad der dog ikke formindskede hendes Selvbebrejdelser.

Da begyndte hun mod Slutningen af det tredje Aar at skrante og trængte meget til en venlig Omsorg; men den bestandig udvidede Bedrift lagde Beslag paa hele hendes Mands Aarvaagenhed. Han havde tilsyneladende ingen Tid tilovers for hende.

Han kan ikke tilgive mig, tænkte hun, men maaske dør jeg, blot jeg dog kunde sige ham, hvad jeg nu tænker.

En Tid efter fødte hun en lille Pige; men kort derefter fik hun en heftig Feber.

Da kastede han Skjødskind og glemte Butik, Kunder, Arbejde og alt andet for at pleje hende.

Lægen forsikrede ham, at det blev hans Undergang, om han ikke nu skaanede sig; men han brød sig ikke derom. »Ser De!« sagde han, »om hun dør, er der ikke andet tilbage for mig end den sorteste Fortvivlelse, begribeligvis!«

»Ja, men hvis hun lever,« indvendte Lægen.

»Saa kommer jeg mig ogsaa nok! eller ogsaa — ja, saa har jeg gjort, hvad jeg kunde!«

Der var intet at stille op med ham.

Omsider forsvandt Feberen og fra alle Sider gjenlød det, at kun hans exempelløse Pleje havde frelst hende.

Efter den første vederkvægende Søvn han undte sig, var han endelig saa frisk, at han kunde tale til hende.

I nogle Minuter stod han udenfor Døren, det var for ham, som om den gamle Mur atter var rejst imellem dem. Skyggen, sagde han bittert til sig selv, er jo den samme, den følger mig til Graven, og ingen formaar at elske en Stakkel, som — jeg.

Han mandede sig op og traadte ind.

Da hun saa' ham, blev hun bange, saa bleg og afkræftet han var.

Det er min Skyld, han kan ikke forvinde det! somme Tider ere onde Tanker langt mere saarende end Ord og Handlinger, som man kan forsvare sig imod, tænkte hun. Modløs lod hun Armene synke, som hun havde løftet ud imod ham og lukkede efter gammel Skik, naar noget bedrøvede hende, Øjnene til. Se saa! sagde han til sig selv. Hun lukker Øjnene til og lider vist ikke at se mig — saa vil jeg liste ud, for nu er Faren jo forbi og — Butiken trænger til mig, dér udretter jeg dog vel noget og gaar ingen i Vejen.

Hans Glædesdrøm med sine lyse og atter formørkede Forhaabninger drog ham i korte Øjeblikke med en skjærende Tydelighed forbi. Hans Lykke var vel opbrugt; nogle fik megen, andre liden, enkelte vel endog slet ingen. Havde Livet noget, der var værdt at lide for, at tragte efter, at leve eller at dø for? Maaske, maaske ikke, men, man var her nu en Gang, begribeligvis! — — ja! han maatte tilbage til sit Værksted, for Arbejde, det er Beskjæftigelse og Glemsel, saameget véd jeg da, gjentog han for sig selv.

Hvad menniskor vinner högst på jorden är kärlek — højst, det er altsaa ikke sagt, man skal vinde det; men højst — man *kan* vinde det!

Han vendte sig langsomt om for atter at liste bort og tage fat, hvor han slap, i sit Ansigts Sved, som det lyder fra Slægt til Slægt.

Da hørte han hun kaldte sagte paa ham. Han vendte sig, men blev staaende.

Hun kaldte atter.

Han havde egentlig mest Lyst til at løbe sin Vej. En ny Krænkelse kunde han ikke bære. Arbejdet vinkede ham, naar alt kom til alt, havde det alene givet ham de bedste Glæder og ingen Skuffelser, som angreb Hjærtet.

»Tilgiv mig! at jeg — at jeg — en Gang har tænkt saa lidt pænt om dig — kan du, vil du glemme det? — Jeg forstaar ikke nu, at jeg kunde det!« lød det til ham med bævende Stemme. Hun strakte Hænderne bedende ud imod ham, og den stærke Ophidselse i Forbindelse med hendes Svaghed jog Blodet op i Ansigtet paa hende.

Han havde ondt af hende, men uagtet han saa godt vidste, hvilken Dag og Time hun hentydede til, og tillige var klar over disse hendes Tanker, ja endog stadig havde haabet, at hun en Gang vilde erkjende sin Uret imod ham, var det ham dog saa pinligt nu at høre hendes Bekjendelse. Det var, som at opleve det paany. »Du kan jo ikke gjøre ved, at du, som alle andre Mennesker har faaet Øjne i Hovedet til at se med,« svarede han haardt, uagtet han var forbitret paa sig selv endnu medens han udtalte Ordene.

»Jo netop skulde jeg være den eneste, der aldrig kunde se en Svaghed, som ingen er uskyldigere i end du selv,« svarede hun og trak Lagenet op over Ansigtet, at han ikke skulde se, hvor hun græd.

Den Smerte hun i sin svage Tilstand følte i dette Øjeblik stod ikke tilbage for den hun havde tilføjet — et Øjeblik syntes hun, at hun maatte udaande derved.

»Dersom du dør nu!« udbrød han lidenskabeligt og drog Lagenet blidt bort fra hendes Ansigt, »da skér der mig kun, hvad jeg havde fortjent, at jeg kan tale saaledes til dig, syg, som du endnu er, og efter alt hvad du har lidt — jeg mente det ikke — ikke et Ord — begribeligvis! — Du tror mig dog? Kjender

du mig ikke nok til at vide det? Tilgiv mig! — ikke sandt, du véd det, hvor jeg beder dig — begribeligvis!« —

Der var ingen Ende paa hans Anger; og der opstod nu en ren Kappestrid imellem dem om, hvem der havde mest Skyld.

»Ja alle Ting i denne Verden skal der strides og lides for, førend man rigtig kan værdsætte dem — man kan ikke en Gang begribe sin Lykke før man har følt dens Smerte!« sagde han med den filosofiske Højhed, som man ikke saa sjældent endda kan træffe dér, hvor det hedder sig, at der *kun* arbejdes med Hænderne.

Den lille Pige i Vuggen gav sit lydelige Bifald — maaske var det Mishag — til Kjende; men fra denne Dag ophørte den lille Guldsmed at spejde efter sin Skygge.

„Besøget",

Maleri, tilhørende den kgl. Malerisamling,

af

Vilhelm Marstrand

(24de December 1810—24de Marts 1873).

Vignetten efter Roeds Portræt af Marstrand i den kgl. Malerisamling.

»Et Billede af Hverdagslivet« kaldtes dette Arbejde af Vilhelm Marstrand ved dets Fremkomst paa Udstillingen i 1857. Den Gang sad der en anden ung Mand og legede med Barnet i Steden for nuværende Premierlieutenant i Marinen paa ældst Lønning X*, R. af D. Jeg har saa at sige set det Billede blive til, og jeg skrev om det i »Fædrelandet,« da det var udstillet. Min Udvikling gik da ud paa at paapege, at den Inspiration, hvoraf Billedet var fremgaaet, ikke havde strakt til, den havde enten ikke faaet den unge Mand med, eller denne Skikkelse havde ikke villet forme sig saaledes for Kunstneren, at Udførelsen af den stod paa Højde med de andre i saa høj Grad vellykkede Figurer.

Det er ikke nogen let Sag at male »Billeder af Hverdagslivet« med legemsstore Figurer. Dog var det ikke første Gang Marstrand vovede Forsøget. I al Fald fra Gjengivelser ville de fleste kjende hans smukke Billede med legemsstore Figurer i Knæstykke »Fra Osteriet.« Der kom den lyse italienske Luft, de flatterende Bondedragter, de udprægede stærke og smukke Typer paa en ikke uvæsentlig Maade Kunstneren til Hjælp til Opnaaelsen af den Virkning, han havde tilsigtet. Her føres vi ind i et, ganske vist hyggeligt, kjøbenhavnsk Hjem med dets dæmpede Belysning; Dragterne ere, eller var den Gang, de tilvante, som Øjet kjendte, Personerne skulde virke mere ved Udtryk og Stemning end ved plastisk Form, Handlingen, et dybt sjæleligt Motiv, skulde fremtræde ved Midler, der kun staa den sande kunstnerisk-poetiske Inspiration til Raadighed, uden at de lade sig rent teknisk gribe af Kunstneren eller paavise af Beskueren. I al sin dagligdags Simpelhed var det en stor Opgave, Kunstneren her havde sat sig, og trods det svage Punkt i den Inspiration, hvoraf Billedet var blevet til, var Virkningen tiltalende, og den er voxet med Aarene. Det, der den Gang til en vis Grad var svigtet for Kunstneren, staar nu bedre. Mange Træk, som man næppe da lagde Mærke til, have nu Betydning som Minder fra hin Tid, ere Virkelighedstræk som tilhøre Kulturhistorien.

Kunstneren følte godt, at den unge Mand var det svage Punkt i Billedet. Han malede ham om flere Gange. Da var det en civilklædt ung Mand. Snart var han blond, snart brunet, snart lidt for ung, snart for sat eller for kjedelig. Marstrand sagde selv paa sin lunefuld-gnavne Maade: »Det bliver noget for »Rasmussen« en Gang at faa fat i det Billede; naar han begynder

at »vaske« paa det, kan han faa det ene Hoved frem efter det andet.« — Saa kom Billedet paa Udstillingen med en ung civilklædt Mand, hvis forlegne Holdning og karakterløse Præg ikke gjorde ham til en værdig Tilbeder for den unge Dame, der sad ligeoverfor ham. Det kunde, efter Billedets hele Stemning ikke være Kunstnerens Mening at kaste noget komisk Skjær over ham, og, alvorlig talt, var han ikke en »Mand« for hende.

Efter at Billedet var kjøbt til den kgl. Malerisamling, blev Søofficeren malet ind. Det har vundet i ganske overordenlig Grad derved. Den unge Pige skjænker nu sit Hjærte til en Mand, der, endnu ung og varmtfølende, dog er modnet i Livets Kamp og i al Fald ikke langt fra at kunne tilfredsstille de Fordringer til det sociale Liv, som baade hun og han nødvendigvis maa stille. Selv om den dybeste Inspirations Skjær endnu savnes noget, saa er Harmonien dog oprettet. Selv om et mere dramatisk Moment maaske havde været paa sin Plads, saaledes at han, ikke alene som nu, havde haft »Ro til hendes Uro,« men ogsaa »Tale til hendes Tavshed,« er dog »Besøget« tydeligt nok. Den lille beskedne Buket, som han ikke har vovet at række hende, men stiltiende har lagt ved hendes Plads, uden at *hun* heller har turdet tage den, den adspredte Mine, hvormed *han*, som det synes mod Sædvane, giver sig af med Barnet, fortæller maaske nok om, hvad han tænker paa.

Et er i al Fald naaet. Den unge Pige er i højeste Grad Billedets Midtpunkt. Der sidder hun endnu ved sit Sytøj — som en henrunden Tidsalders Svanesang — i sin blide nordiskblonde Ungdommelighed, en granvoxen Mø, rødmende i salig Følelse af, at et mandigt Hjærte banker hendes i Møde, uden Beregning over om Pengene ere flere eller færre, uden ængstelig Frygt for, hvad Fremtiden kan bringe. Et stjaalent Øjekast har jo røbet hende, at Moder, den kloge, fremsynte, erfarne Moder, ikke vil sige nej, naar det afgjørende Ord falder; og naar hun siger ja, maa alt jo være, som det skal. Den lille Frøken skulde kjende sin Moder daarligt, naar hun ikke kunde fortolke det Skjælmeri, som kruser sig om hendes Mund, medens hun tilsyneladende har saa travlt med at træde sin Synaal. Det var en Kunstners unge Hustru, der sad for Marstrand, og saaledes som Billedet gradevis er blevet til det, som det nu er, synes det at være hendes Skikkelse, hvorfra Inspirationen er udgaaet.

Kunstneren har ikke trængt til nogen falsk Idealitet for at faa det aandelige Udtryk frem i hele Skikkelsen. Hun er et Virkelighedsbillede lige ud af Livet, og dog vibrerer den erotiske Stemning i hele hendes Personlighed, saa at hvert Træk, hver Bevægelse, ja selv hver Fold i hendes Kjole er beaandet af den samme Idee. Hun, og de andre med, sidde med Portrætlighedens hele Præg over sig, og dog som Personer i et Livsbillede, hvem fælles Tanker hemmelighedsfuldt forene. Tag den unge Pige! Damerne kunne studere Datidens Dragt til de mindste Enkeltheder, Kjolens Farve, Besætning, Ærmernes Snit, Haarsløjfen, alt er en nøjagtig Gjengivelse af Datidens Dragt, uden Særheder, uden Lyst til at træde op imod Moden. Den gamle Kones Dragt minder paa samme Maade om Tidens Brug for ældre Damer, som saa ofte er nogle Skridt tilbage for, hvad de unge driste sig til at bære. Og hvormeget fortæller ikke begge Personligheder om den fælles Livsførelse. Moderen, som Enke i et ikke rigt, men ret velhavende Hjem, prøvet af Livet, men ikke haardere, end at Sundhed og et lyst Blik paa Fremtiden har kunnet bevares. Datteren, ung, men ikke uden Alvor, fortrolig med et dannet Selskabslivs Adspredelser, men ikke overmæt deraf, skjænkende sit unge Hjærtes fulde Ømhed til en Mand, som hun ikke blot har dandset med paa et enkelt Familiebal, men har set i Hjemmets Omgivelser og lært at kjende i fortrolige Samtaler. Og ligesom Damerne, uden at blive narrede, kunne studere Kostumets Historie paa de kvindelige Tilstedeværende, saaledes ser en Søofficer strax, at Uniformen er forandret siden den Tid. Billedet behøver intet Aarstal, for at røbe sin Alder.

Ogsaa Vægge og Bohave tale det samme stumme Sprog: De fortælle os ogsaa, at vi ere i 50'erne, da i visse Kredse den Bindesbøllske Tegning var almindelig i Møbler, da mørkerøde Vægge var *sine qua non* i et intelligent Hjem, da hverken Nøddetræ eller Egetræ havde holdt Indtog i almindelige borgerlige Huse. Tegningen i Møblerne kunde maaske siges at være lidt i Strid med Damernes Dragter. Det var ikke usædvanligt, at i de Huse, hvor man havde Smag for saadanne Møbler, klædte Damerne sig ogsaa lidt aparte, gammelnordisk med lyse Bluseliv, Ærmer knappede ved Haandledet, og »Sølvspanger« i nordisk Stil. Men paa den anden Side var det saaledes, at Kunstnerne i de Tider, selv om de ellers holdt sig til Øjeblikkets Virkelighed, endog paa Portræter gjærne vilde have Datidens i deres Øjne altfor smagløse Møbler ombyttede med kunstnerisk udførte. Enkelte Kunstnere vilde helst ogsaa have Dragten forandret; Marstrand var saa at sige den første, i det mindste i den nordiske Kreds af Kunstnere, som uforfærdet gav sig i Lav med Datidens Damedragter, ogsaa udenfor Portrætet, uden at gaa paa Akkord.

Og saa er der endnu et ved dette Billede, som gjør det saa hyggeligt, at man ønsker sig det i et Hjem, hvor der daglig blev set paa det, og ikke i en Samling. Indholdet er mere en Situation end en Handling, en Stemning,

man gjærne lader sig paavirke af baade i Dag og i Morgen, medens mange Billeder, deres Værd ufortalt, kunne have et saa forbigaaende Moment til Gjenstand, at man i Tidens Løb ligesom trættes af at se den Mand uafladelig vente paa, at Færgen skal lægge til, den Kvinde uafladelig sætte Foden paa Toften, uden nogensinde at komme til Sæde i Baaden. Saadanne Billeder passe bedst i et Galleri, naar de ellers ere gode.

Ph. Weilbach.

April.

Hid, I Mænd! som Kvindens Hjerte
er den verlende April,
Haab og Længsel, Fryd og Smerte
flyve gjennem den med Il.
Naar den første Dag Jer viste
leende sit Rosensmil:
Vær forsigtig da, den sidste
let kan narre Jer April.

Chr. K. F. Molbech.

(Af Conversations- og Noterings-Calender for 1842).

Ved „Bønnestagens" Grav.

Af *Otto Funcke.*

Hvor naive og patriarkalske Forholdene i min kjære Fødeby Wülfrath*) endnu var for fyrgetyve Aar siden, kan Læseren slutte deraf, at der blev sunget over Liget af ethvert voxent Medlem af Menigheden. Førstelæreren og øverste Klasse (som talte henved 80 Drenge og Piger) afhentede dette ved Bygrændsen og fulgte det derfra gjennem Byen til Kirkegaarden. Men paa Vejen derhen blev altid sunget den herlige Salme: »Mit Liv det er en Pilgrimsstand, jeg rejser til mit Fædreland osv.« Jeg siger den »herlige« Salme. At den er herlig, er min nuværende Mening. Men den Gang var jeg gjort kjed og led af den ved den evindelige Gjentagelse, og fordi den blev sunget saa langsomt. Det var, som om Uendeligheden og, hvad jeg den Gang forestillede mig, Evighedens Langsomhed, ret skulde anskueliggjøres ved denne langsomme Syngemaade. Naa, det var maaske ikke Hensigten, men i alt Fald vilde Salmen i et hurtigere Tempo ikke have strakt til for Vejens Længde.

De nævnte Begravelser fandt altid Sted om Eftermiddagen. Saaledes skete det da en à tre Gange i hver Uge at Undervisningen derved blev afbrudt. En god Timestid gik altid tabt paa denne Maade. At den foregaaende Time og de muligt paafølgende, sét fra et pædagogisk Standpunkt, derved led et betydeligt Afbræk, fatter enhver. Imidlertid, det var nu en Gang saaledes og lod sig ikke ændre. Det var endnu i hine gyldne Dage, da Skolen ubetinget tjente Kirken. Men det er mig ikke vitterligt, at vor videnskabelige Uddannelse led noget Skaar ved disse talrige Afbrydelser. Hvem véd, om Børnene nu til Dags maaske ikke lærte mere, naar de sad mindre paa Skolebænken og — — men jeg vil heller tie stille, ellers faar jeg alle Pædagoger paa Nakken og alle Børn i Frakkeskjøderne.

I Wülfrath var, som sagt, den Ære at blive »sunget over,« i Mandsminde bleven alle de voxne Medlemmer af den reformerte Menighed til Del. At Ungdommen var vel fornøjet med dette Arrangement, at mine Brødre og jeg som Sønner af Stedets Læge altid var yderst velkomne Budbringere, naar vi meddelte, at et hæderligt Medlem af Menigheden, efter Faders Udsagn, atter den Dag vilde afgaa ved Døden — vil enhver Menneskekjender ikke nære Tvivl om. Jeg havde nær glemt en vigtig Omstændighed. De mere velstaaende Borgere havde for Skik, umiddelbart efter deres Paarørendes Begravelse, at give hver af Skolebørnene en vældig »Bolle«. Dette dejlige Bagværk, som var spækket med Rosiner og Korender, blev, endnu medens Ligklokkerne ringede, bragt hen til Skolen og dér, efter endt Arbejde, fortæret til Ære for den Døde.

Nu har jeg altid holdt meget af at synge. Som Barn havde jeg ogsaa en klar og sikker Stemme, og ved den omtalte Lejlighed maatte jeg altid være i Nærheden af Læreren, da jeg var en af hans fornemste Støtter. Kun en eneste Gang, da man bar en meget lang Mand til Graven, sang jeg slet ikke med. Det hjalp heller ikke, at Læreren først tilkastede mig et formanende og dernæst et vredt Blik; det hjalp heller ikke, at han ved nogle hemmelige Knubs og Puf søgte at opvække min Sanglyst og Pligtfølelse. Den gode Mand gjorde da ogsaa snart den Opdagelse, at Taarerne stod mig i Øjnene, og overlod mig derfor til mine Tanker og Følelser. Bagefter forskede han paa en hensynsfuld Maade efter Aarsagen til mine Taarer. Det hørte nemlig ikke med til vor Bestilling at græde og dette

*) i Rhinprovindsen.

forekom heller ikke ellers. Og i dette Tilfælde drejede det sig oven i Kjøbet om en gammel Pebersvend, som var uden nære Paarørende der paa Egnen, og som var alt andet end hvad man kalder »elskværdig.« Min Graad ved hans Grav var altsaa i høj Grad paafaldende. Men Læreren fik mig hverken med det Gode eller Onde til at sige, hvad det var, der havde rørt mig i den Grad. Men Læserne skal nu vederfares den store Gunst at høre mit Skriftemaal.

Umiddelbart op til min Fødeby ligger den store Mølledam, der selvfølgelig for os Drenge blev Skuepladsen for alle Slags romantiske Bedrifter. Ved denne Dam, eller rettere sagt bygget ud i denne, fandtes nu ogsaa et Brædde-stillads, som lignede en Baadebro. Her stod gjerne Pigerne eller de fattige Koner i Wülfrath og vadskede Tøj. Men paa den Dag, jeg omtaler, var det forreste Brædt i Stilladset gaaet løs ved den ene Side, og nu fik jeg just Lyst til at vippe paa det. Naturligvis gav det for hver Gang et dygtigt Pladsk i Vandet, og fik dette til at sprøjte højt i Vejret. Det var en umaadelig Fornøjelse, og det gjorde ikke ringeste Indtryk paa mig, at nogle Forbigaaende advarede mig, og spaaede, at den anden Ende af Brædtet ogsaa snart vilde løsne sig, og jeg da vilde ligge i Vandet. Jeg lod mig ikke forstyrre. Men Spaadommen gik i Opfyldelse; et frygteligt Krak-krak-krak, og Brædt og Dreng laa i Vandet. Hvilke *Følelser*, der opfyldte mig i dette Øjeblik, kan jeg med min bedste Villie ikke meddele. Men saa meget véd jeg, at jeg gik to Gange til Bunds og kom to Gange op igjen og nu — da jeg var i Færd med at gaa til Bunds for tredje Gang — havde det været ude med mig. Men pludseligt følte jeg mig greben af en kraftig Haand, som trak mig op og satte mig paa det Tørre. Manden, som havde frelst mig, rystede mig dygtigt og sagde i en barsk Tone: »Dumme Knægt! Se nu til, Du kommer hjem.« Jeg takkede sagtens, men i hvert Fald løb jeg sporenstrengs hjem; saa vidt jeg mindes, gik jeg den Gang i mit ellevte Aar, men Manden, som havde frelst mig, var den Samme, hvis Begravelse jeg nylig har fortalt om.

Men hine Taarer flød ikke alene fordi den Afdøde havde frelst mit Liv. Ak nej! jeg havde en Brøde imod ham paa min Samvittighed. Først og fremmest dette, at vi havde gjort Nar af den ganske vist mærkværdig lange, magre og vindtørre Mand, der af Bestilling var Vejop-synsmand. I Betragtning af de nævnte Egenskaber havde vi nemlig givet ham Øgenavnet »Bønnestagen.« Da denne Vittighed var saa ualmindelig aandrig, havde vi ogsaa tidt raabt den efter ham. Den forstandige Mand havde ikke taget Notits deraf, maaske heller ikke havt Aandrighed nok til at indse, at den gjaldt *ham*. Men nu skulde det, til alt Held eller Uheld netop være den samme Mand, som trak mig op af Vandet. Læseren vil let forstaa, at denne Begivenhed sankede »gloende Kul« paa mit Hoved.

Jeg kom hjem, som en »vaad Hund« i Ordets dobbelte Forstand. Heldigvis var Fader ikke hjemme, men uheldigvis havde Moder et lille Kaffeselskab. Hun modtog den drivvaade Søn, tog ham i Øret og præsenterede ham i Døren for de tilstedeværende Damer. Saa hed det til mig: »I Seng med Dig!« og til Pigen: »Mina, varme Omslag og Kamillethe!« Den velgjørende Sved blev ogsaa heldigt fremkaldt paa denne Maade.

Hele den Dag maatte jeg holde Sengen. Men inden Moder gik i Seng, kom hun altid ind til sine Børn, og denne Gang fandt hun mig, til sin Overraskelse, endnu vaagen. Jeg kunde ikke lukke et Øje, før jeg havde aflagt et regelret, ordentligt Skriftemaal for hende. Hun sagde ikke videre dertil, sagtens kun, at hun ikke havde nødig at tale om min Synd, da den alt ved Guds Naade var gaaet op for mig; jeg skulde blot herefter vogte bedre paa mig selv, men atter vandre trøstigt for Guds Aasyn.

For saa vidt var alting godt. Men nu kommer der noget, som vil være en Gaade for alle dem, der endnu ikke kjender det menneskelige Hjertes Trods og Forsagthed. Den følgende Dag begav min Broder Bernhard og jeg os nemlig paa Vej til det Hus, hvor min Redningsmand boede (jeg troer det hed »Kirsebærhuset«). Vi havde med os en Kurv, som indeholdt forskjellige nyttige Ting for en Ungkarlehusholdning, Tobak, Kaffe, Sukker o. a., foruden en kvitteret Regning fra Fader. Han havde nemlig en Fordring paa »Bønnestagen,« men erklærede sig rigelig betalt ved den Velgjerning der var udøvet imod hans Søn. Men jeg, for mit Vedkommende, havde faaet strengt Paalæg om, ikke alene at takke ham paany, men tillige at *bede om Forladelse* for »Bønnestagen«, da mine Forældre satte mere Pris paa Angerens Frugter end paa fromme Følelser.

Uagtet det nu faldt mig grumme vanskeligt at bede Vejopsynsmanden om Forladelse, saa havde jeg dog lovet Moder det. Det var ogsaa min Agt at gjøre det. Men hvordan gik det? Den gode Mand var allerede dybt rørt, da han pakkede Kurven ud; men ved at se den kvitterede Regning, fik hans Ansigt et saa sjæleglad, ligefrem forklaret Udtryk, som vi aldrig havde tænkt os muligt hos den vindtørre Pebersvend. Saa syntes jeg, at det kunde være nok, naar jeg endnu en Gang simpelt og hjerteligt takkede ham for den ydede Tjeneste. Den lille Herre havde ikke skammet sig over *Synden*, men skammede sig for at *tilstaa* Synden. Han løj for sig selv: »Manden venter jo aabenbart ingen Syndsbekjendelse, altsaa — ?« Naa, at *han* ikke *ventede* den, forholdt sig rigtigt, men dette »altsaa,« den deraf dragne Slutning, at den var overflødig, var en Indskydelse af Løgnens Fader.

Hvorledes det gik mig *hjemme*, kan jeg ikke sige. I alt Fald kom det ikke for Dagen, at jeg havde stukket min Syndsbekjendelse under Stolen, da jeg ellers ubarmhjertigt for anden Gang havde maattet spadsere ud til »Kirsebærhuset.« Men det skete ikke. Muligt, at mine Forældre kun spurgte om vi havde gjort vore Sager godt, og at vi gik udenom Spørgsmaalet med en almindelig, behændig Frase. Det er ogsaa muligt, at vi løj for vore Forældre. Det var rigtignok noget som sjeldent skete. Men naar man først har rakt Fristeren en lille Finger, saa tager han snart hele Haanden, og det gjør ingen Forskjel, om man er 10 eller 80 Aar.

Det er sandsynligt, at jeg fra den Dag af, da jeg gik udenom Syndsbekjendelsen, følte mig under et indre Tryk. Men tydeligt husker jeg kun den Sorg, som greb mig, da jeg gik bagefter »Bønnestagens« Lig. Jeg følte Afsky for mig selv: »Fy, dit stygge Menneske! Du kunde nok fornærme den brave Arbejder; men bede ham om Forladelse, det vilde Du ikke, uagtet han havde frelst dit Liv! Du gjorde det ikke, skjøndt dine Forældre og din egen Samvittighed fordrede det. Du gjorde det ikke, og han har maaske taget Smerten med sig i Graven. Og nu kan Du ikke gjøre det godt igjen. Det er for silde! — for silde!«

Alt dette stod ikke saa klart for den elleveaarige Dreng, som nu for den Voxne. Ikke desto mindre var alt dette indeholdt i den lidenskabelige Sorg, som den Gang opfyldte mit Hjerte, da man sænkede den lange Kiste i Graven. I hint Øjeblik foer det som et Lyn igjennem mig, at et Menneske er fortabt, hvis Gud ikke skaber et nyt Hjerte i ham. Det hidtil saa lidet paaagtede Ord »Naade« fik en ny Belysning. Hvad jeg havde handlet ilde, blev saaledes sluttelig ved Guds Styrelse vendt til det Gode.

Man bliver ikke sin Fortid kvit! Som vor Skygge følger den os, stedse hæftende sig til vor Hæl. Vi troer at kaste den bag os, men den næste Omdrejning viser os vort Vrængbillede i Skyggespillet. Selv i vore Glæder erindres vi om vore Daarskaber. Lad det ikke gaa sporløst forbi Dig. Alt hvad vi gjør, har sine ubønhørlige Følger. Søg at bære dem!

Otto Roquette.

* * *

Naar jeg hører om et Menneske, at han ingen Fejl besidder, frygter jeg ham mest, thi den foregivne Mangel paa Fejl bestaar kun i, at han formaar at dølge dem saa godt, at vi ikke kan vogte os for deres Ytringer. *L. R.*

Nutids-Lægekunst.

Efter Gehejmeraad **Nuszbaum**, ved Dr. **O.**

Saalænge man endnu ser Mennesket aande, saalænge man hører hans Hjerte banke, naar man lægger Øret til venstre Side af Brystet, saalænge er der Haab. Ja, der lever endog mangen En, hos hvem man ved en eller anden Lejlighed i kortere eller længere Tid har havt ondt ved at paavise Aandedræt og Hjærteslag. Jeg erindrer, at vi i Decemberfægtningerne under den fransk-tyske Krig 1870 læssede mangen Saaret paa vore Vogne og bragte ham til Hospitalet, skjøndt han af sine Kammerater var anset for død, og for en almindelig Iagttager hverken frembød Tegn paa Virksomhed fra Aandedrætsorganernes eller Hjærtets Side. De stakkels Soldater havde f. Ex. ved én Lejlighed ikke smagt Mad i 20 Timer, var uhyre udmattede af forskjellige Strabadser, havde mistet temmelig betydelige Mængder Blod paa Grund af Skudsaar, og havde endelig ligget i lang Tid paa den bare Jord i stærk Kulde. Sult, Overanstrengelse, Blodtab og Kulde havde her rakt hinanden Haanden og frembragt denne tilsyneladende livløse Tilstand, skjøndt Saarene ofte var ganske ufarlige. Da vi havde faaet dem ind i det varme Værelse, lykkedes det hurtigt ved kunstige Respirationsbevægelser og allehaande styrkende Midler at bringe de svækkede Livsaander til at fungere kraftigt paany, og mange af hine Mænd, som den Gang allerede betragtedes som døde, lever endnu den Dag idag friske og sunde.

Efter svære *Legemsbeskadigelser* hænder det ikke saa sjeldent, at Omgivelserne anser Dødens Indtræden i Løbet af faa Minutter for uundgaaelig, medens dog en kraftig Organisme holder Stand og kæmper sig frem til Helbredelse.

Hyppigt oplevede jeg, at en Patient, der var styrtet ned, kjørt over eller stukket med en Kniv, om Aftenen laa som Døende i sin Seng; og da hans Venner næste Morgen ængsteligt spurgte mig, om han endnu levede, kunde jeg svare: han sidder allerede i sin Sofa og ryger sin Morgencigar.

Naturligvis er det modsatte heller ingen Sjældenhed, at nemlig en Ven, Dagen efter et tilsyneladende ubetydeligt Ulykkestilfælde, paa sit Spørgsmaal: om den Syge endnu er hjemme? faar det sørgelige Svar, at han er død om Natten.

Ved Ulykkestilfælde skuffes man idelig i den ene som i den anden Retning.

Det første Indtryk hidrører i Reglen fra den almindelige Rystelse og Skræk, hvilket naturligvis giver meget forskjellige Billeder hos det stærke og det svage Menneske. Først naar

dette Indtryk har tabt sig, er det muligt at bedømme Beskadigelsens Omfang og Betydning, saa at øjeblikkelige Fejltagelser i Bedømmelsen af Ulykkestilfælde er ligesaa forklarlige som tilgivelige. —

Men ogsaa ved *langvarige svære Sygdomme* hører man ofte, at Dødsdommen allerede er udtalt over denne eller hin Syge, som dog atter prægtigt kommer sig og lever videre.

Jo mere Erfaring en Læge erhverver sig, desto forsigtigere bliver han i sine Spaadomme. Er det ikke ogsaa altfor hensynsløst ligeoverfor Omgivelserne, der ofre Dag og Nat for den Syge, forud at lade dem vide, at alle deres Anstrengelser er forgjæves!

Læger, der har denne haarde Vane, at ville vise deres Skarpblik ved at forudsige Døden, opnaar ikke sjældent at blamere sig ret grundigt, thi der gives intet Ondt og Farligt, som ikke paa en eller anden Maade kan blive ufarligt. Hvad der er bleven haardt, kan atter blive blødt; hvad der er bleven for stort, kan atter skrumpe ind; er et Organ ganske gaaet til Grunde, saa overtager ofte et andet dets Funktion. Vidunderlige er Naturens Veje til at udjævne en Forstyrrelse, til at erstatte et Tab. Den, der har faaet et nok saa ringe Indblik i den sammensatte menneskelige Organisme med dens forbavsende Rigdom, han véd, hvilke mægtige Kræfter der her arbejder sammen, hvilken Overflod og Kraft Skaberen her har nedlagt. Mange Tusinde Smaalegemer staar parate, hvor et eneste er tilstrækkeligt; Evnen til at mangfoldiggjøre sig er overhovedet ganske vidunderlig i hele den organiske Verden. Hvad der idag kun existerer som et enkelt Exemplar, vil om 24 Timer have mangfoldiggjort sig til Millioner, ja Trillioner. Ligeoverfor denne ufattelige Kraft, ligeoverfor denne uendelige Virksomhed tør Ingen vove at sige: »Det er umuligt at denne Syge atter bliver rask, han maa dø!« Naturens Magt tillader altid at bevare Haabet.

Men ogsaa Videnskabens Fremskridt i de sidste Tiaar, siden man har forladt de philosophisk-mystiske Spekulationer og lagt Vægten paa den nøgterne Forskning, er af stor Betydning. *Operative Indgreb,* som man for ikke mere end 40 Aar siden holdt for en Forbrydelse, udføres nuomstunder med glimrende Resultater uden Fare eller Smerte. Medfødte og erhvervede Misdannelser, som man endnu for 30 Aar siden ansaa for uhelbredelige og i den fattige Klasse benyttede til indbringende Tiggeri, medens man i de bedre Klasser skjulte dem for Verdens Øjne, behandles nu med saadant Held, at de Helbredede kan fortjene deres Brød selv og ikke har nødig at skjule sig for andre Mennesker. Fremskridtene i Fysiken og de med den beslægtede Videnskaber, Mekaniken og Orthopædien*), navnlig den moderne operative Orthopædi, maa jeg her nævne i første Række.

*) Behandling af Vanføre. O. A.

Er det nyfødte Barns Misdannelse end nok saa stor og hæslig, man skal dog ikke blive modløs. For faa Uger siden traadte en kjøn, ung Mand, ledsaget af sine Forældre, ind i mit Værelse; alle tre syntes at være stærkt bevægede. Endelig sagde den unge Mand: »Det er nu netop 11 Aar siden, at jeg paa alle Fire krøb ind i dette Værelse, og nu gaar jeg oprejst uden Krykke, Stok eller Bandage, kan endog dandse og ride. Jeg rejser idag netop gjennem Byen sammen med mine Forældre og kunde da ikke modstaa den Glæde at præsentere mig for Dem«.

Det var naturligvis ogsaa mig en stor Glæde at se den engang saa vanskabte Dreng i denne kjønne Skikkelse. Det var mig atter ret et smukt Exempel paa, at Forældre aldrig bør fortvivle, om de end faar et Barn, der er Krøbling. Naar Kunsten og Naturens Kraft arbejder sammen, kan der opnaas saare meget.

Afset fra, at den ovenfor omtalte unge Mands Forældre nøje havde fulgt alle mine Forskrifter, og ved kraftig Næring, hyppige Bade, daglig Massage, Bøjning og Strækning af de forkrøblede Lemmer allerede havde frembragt en gunstig Forandring, ladet ham gjennemgaa som en Slags Forkur, havde jeg i Løbet af $2\frac{1}{2}$ Aar foretaget ikke mindre end 9 alvorlige Operationer paa denne ulykkelige Dreng. Fire krumme Knogler havde jeg gjennemmejslet og brækket for at kunne udrette dem, tre stive Led var med Magt udrettede, og Gjennemskjæring af Sener samt Strækning af Nerver havde været nødvendige. Successiv Udretning var foretaget ved det stadige Træk af svære Vægtlodder og den herved opnaaede Forbedring i Stillingen bevaret ved faste Gibsbandager; Indgnidninger, Bade og Elektricitet have gjengivet Musklerne deres tabte Arbejdsevne, til endelig den stakkels Dreng kunde slæbe sig om paa to Krykker med kunstige Bandager paa Fødderne, som holdt de udrettede Lemmer fast i deres nye Stilling.

For det intelligente Barn var det allerede en stor Glæde at kunne gaa oprejst, ikke mere at behøve at krybe.

Den lille Fyr forsømte aldrig et Bad, en Massagetime, en Indgnidning, og øvede sig flittigt i at gaa, saa han snart kunde ombytte den ene Krykke med en Stok, dernæst kunde gaa med to Stokke, med én Stok, tilsidst uden Stok og endelig ogsaa undvære enhver Bandage.

Det er imidlertid ikke længe siden, at vi lærte at kunne udføre saadanne Operationer uden Smerte og Fare, men nu tør man altid haabe at kunne udrette noget for en saadan Ulykkelig. Ved Opfindelsen af Æther- og Kloroformnarkosen i Aarene 1846 og 1847 har vi lært at undgaa enhver Smerte, ved Listers herlige Antiseptik,

der nu allerede er henved 15 Aar gammel, kan enhver Operation med nogen Øvelse og Opmærksomhed udføres uden Fare, naar den da ikke angriber et for selve Livet særlig farligt Organ. Og den operative Chirurgie gjør daglig Fremskridt — større i de sidste 40 Aar end i de foregaaende 400.

Orthopædi, Gymnastik og Massage har heller ikke staaet stille i det sidste Aarti, og hvad der ved Flid og Udholdenhed kan udrettes hos det nyfødte Barn, hvor alle Knogler, Brusk og Baand er saa overordentlig bløde, er ligefrem forbavsende.

Bliver saaledes et Barn født med ganske misdannede Fødder, og er Forældrene saa fornuftige punktlig at følge Lægens Raad, nøje at gjøre — ligesom i Leg — de Bevægelser med Fødderne, som Lægen anviser, kan de derved ofte gjøre enhver Operation ganske overflødig, thi de nyfødte Lemmers Bøjelighed tillader enhver Bøjning.

Den mest frygtede Sygdom blandt Europæerne er som bekjendt *Tuberkulosen.* Gjennem flere Slægtled hærger den Familien. Enken ser ofte med Sorg Sønnen voxe op og gjenfinder med Skræk hos denne Faderens smalle Skuldre og flade Bryst. Er den stakkels Moder saa lykkelig at træffe en dygtig Læge, der tager sig sin Opgave samvittighedsfuldt, kan der maaske sættes en Bom for den skrækkelige Sygdoms Udvikling; thi det er ikke selve Sygdommen, selve Sygdomsstoffet, Sønnen arver fra Faderen; men kun den svage Legemsbygning, det smalle Bryst, som ikke giver Lungerne Plads til ret at udvide sig, og derved gjør dem mindre modstandsdygtige overfor Paavirkninger, som ikke skader andre; han arver ikke selve Sygdommen, kun en Disposition til den.

Sættes nu alt i Bevægelse, der kan bidrage til at styrke og hærde ham, der kan bidrage til at hvælve Brystkassen, give Lungerne Plads til frit at udvide sig, formindskes Dispositionen og Faren ganske jævnt, lidt efter lidt.

Allerede længe har enkelte Læger ladet saadanne unge Mennesker bestige Bjerge og Kirketaarne, for at Brystkassen skulde udvide sig ved det dybe Aandedræt og Lungerne herved paavirkes heldigt. Nuomstunder lader man overalt foretage methodiske Øvelser af Brystmusklerne og opnaar ofte udmærkede Resultater herved. Mangen ung Mand, som ganske ligner sin af Svindsot døde Fader i Henseende til Legemets Bygning og Udvikling, og derfor fylder sine Nærmeste med Sorg og Frygt, udvider paa denne Maade lidt efter lidt sin smalle Brystkasse; og dette sker ved at Musklerne, der er fastheftede til Ribbenene med deres ene Ende, medens den anden sidder fast paa andre solidere Knogler, under Øvelserne og Anstrengelserne øver et betydeligt Træk i og derved forandre Formen paa. Ribbenene — og dermed altsaa ogsaa paavirke hele Brystkassens Form. Saaledes kan den farlige Arv, det sørgelige Sygdomsanlæg, paavirkes i gunstig Retning, mindskes fra Maaned til Maaned, og tilsidst har man den Glæde at se den unge Mand gjøre Holdt paa Vejen til Graven.

Saadanne Mennesker naa endogsaa ofte en høj Alder, fordi de i Erindringen om deres tidligere Svagelighed lever langt forsigtigere end andre og vogter sig for meget af det, der forkorter deres sunde Kammeraters Liv.

I Manddomsalderen, hvor Kampen for Tilværelsen kræver, at en Mand sætter sin hele Kraft og Tid ind, naar han vil hæve sig over Middelmaadighedens Niveau, løber de forskjelligste Organer Fare for, gjennem *Overanstrengelse* at miste deres Kraft og Arbejdsevne — som Buen, der brister, om den spændes for stærkt. Denne har overanstrengt sin Hjærne og kan ikke mere taale aandeligt Arbejde, hin gaar paa Grund af stadigt Arbejde Dagen igjennem med Loupe og Mikroskop en truende Blindhed imøde, en tredje har budt sine Armmuskler mere, end de har kunnet taale o. s. v. Alle disse har en sørgelig Fremtid ivente. Og dog, træffer de itide en god Raadgiver, behøver heller ikke disse at fortvivle, thi den gamle Kraft kan vende tilbage ved Ro og Hvile for Sjæl og Legeme under gode hygiejniske Forhold, og jeg har ved de alvorligste Svækkelsestilstande af forskjellige Organer, der allerede havde bragt de Syge til Fortvivlelsens Rand, set de smukkeste Resultater af en fornuftig aandelig og legemlig Hygiejne. Jeg erindrer endnu levende følgende Tilfælde.

Patienten, en overanstrengt Embedsmand, var bragt til en saadan Grad af Svækkelse og Nervøsitet, at han neppe kunde holde sig oprejst, og ofte tabte sin Bog ud af Haanden.

Resultatet af de to behandlende Lægers Overvejelser var den korte Ordination: »Lad helt være at arbejde et Aar og plej Deres Legeme godt.«

Den fornuftige Patient opsøgte sig et hyggeligt Værelse paa Landet, holdt sig ganske i Ro, hvilede meget og sørgede for god Ernæring. Herved styrkedes den svækkede Organisme saa godt, at han efter 8 Maaneders Forløb atter kunde tage fat paa sit Arbejde, rask og sund. Alle hans Venner og Bekjendte havde i Lægernes Raad kun set et Forsøg paa at trøste og opmuntre, og deres Overraskelse var ligesaa stor som deres Glæde over at se Resultatet.

Staar Lægen end ofte afmægtig overfor indre Sygdomme, saa tør man dog aldrig ganske give tabt, saalænge den Syge endnu aander og lever. En Umulighed er det aldrig, at Livskraften vender tilbage — om maaske end kun for en Tid — thi den vidunderlig rige Natur tilkaster ham maaske dog endnu en Redningsplanke. Der lever Tusinder, som allerede paa det svære Sygeleje har gjort deres Testamente,

modtaget Dødssakramentet og taget Afsked med deres Kjære.

Mangen Syg saa' jeg allerede langsomt svinde hen, fordi han havde Afsky for, hvad man end bød ham af Føde. Pludselig faldt hans Blik paa en Brødskorpe, et Stykke Skinke, en Frugt eller andet. Man opfyldte hans tilsyneladende sidste Ønske, og fra dette Øjeblik begyndte han at tage Næring til sig, og lidt efter lidt at komme sig.

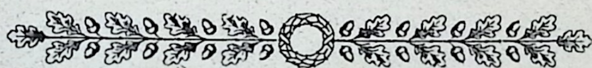
En anden Gang indtræder en pludselig Næseblødning og fjerner en Fare, som det ikke var lykkedes nogen kunstig Blodudtømmelse eller noget Lægemiddel at faa Bugt med.

Saalænge vi endnu neppe har nippet til Naturens Vidunderbæger, tør vi heller ikke vove at benægte Naturens Magt til at bringe Hjælp, om vi end selv ikke mere véd nogen Udvej. Vort Aarhundrede har stillet sig den nøgterne Iagttagelse som Opgave. Overalt arbejder man og experimenterer for at udfinde hvad Opgave dette og hint Organ har at udføre, og hvorledes det arbejder.

Vore mest fremragende Lærde vier deres hele Liv til saadanne Studier. De udforsker: hvad Værd har dette, hvad Værd hint Næringsmiddel, hvorledes virker det, hvorledes omsættes det i Legemet? og hvad Næring behøver Legemet i denne og hvad i hin Tilstand?

Paa saadanne Studier alene beror Videnskabens Fremskridt, thi naar saadanne Spørgsmaal finder et bestemt Svar, kan man gribe sikkert ind og hjælpe uden at famle i Blinde.

Men da disse Studier endnu kun er i deres Barndom og hidtil kun har naaet at slaa lidet positivt fast, tør man være overbevist om, at den vidunderlige Natur besidder mange Veje til Redning, naar vor Viden og Kunnen allerede længst har opgivet Kampen.

Han, som tegnede Garibalder.

Folkelivsbillede fra Skaane af Henrik Wranér.

Maler Marcusson. Skolelæreren.

De er jo en sand Tusindkunstner! De Tjørneroser er virkelig pæne. Hvordan fandt De paa at tegne den Slags?«

»Aa, det har jeg havt Smed paa siden jeg var ganske lille! Se, jeg skal si'e 'et som 'et er: Folk her paa Egnen var i forrige Tider meget for Kistebreve og Skilderier, skjønt der var Maade med det de hængte paa Væggene. En kunde mangen Gang knap se, hvad det skulde forestille. Jeg husker saa tydeligt, at inde hos Mosters hang der en Tegning over Bordet, den Gang jeg var en fire, fem Aar gammel. Den var saa stor som et halvt Ark, og den skulde jeg altid hen og glo paa, naar jeg kom derind. Det var en Rytter, som sad paa et Øg, og han havde grøn Sadel og Øget var hvidt, men havde blaa og røde Pletter paa Siden af Halsen; Benene og Hovedet var ikke plettede. Rytteren havde rød Frakke og gule Buxer og nedenunder Tegningen stod skrevet med store, skraatliggende Bogstaver, med Tryk midtpaa, hvem det skulde være«.

— »Naa, hvem var 'et saa?»

»Jo, der stod »*Gariballdi*« — med to *l'er*, Se, jeg skal si'e Jer, i forrige Tider var Folk ikke saa drevne i at bogstavere: bare det var saa En kunde forstaa 'et, saa var 'et godt, om det var aldrig saa galt. Og En ka' ikke undre sig saa meget over det — den Gang, men jeg har set i Byerne for ikke længe siden, nu da Folk har saa megen Skolegang, at de bogstaverer saa galt paa Skiltene, at det er en Skam. Jeg var i Lund for et Par Aar siden og der maatte de vel kunne stave, skulde En tykkes, dèr hvor der er saa mange lærde Mænd. Men, saa minsæl, var der galt bogstaveret over Butiksdørene dér med. Men det er en Skam for Malerne — jeg tykkes nu det er det allersimpleste i Verden at bogstavere rigtigt, naar det gjælder: En kan jo sla' op i en Bog og se hvordan det staar dèr. Aviserne er ikke rigtig til at lide paa, for de bogstaverer paa femten Maader — og saa véd ingen Pokker hvilken der er den rigtige«.

— »Det er sandt nok«.

»Jo, vi talte om Mosters *Garibaldi*. Hjemme til vort havde vi kuns to Kistebreve: det var *Josef sælges af sine Brødre* og saa: *Doktor Martin Luther;* de sad i Mors Dragkistelaag. Men se dem var der nu ikke megen Stads ved, i mine Øjne paa' den Tid, forstaar sig, for ellers var de langt kjønnere end de der tyske »*Genoveva*« og »*Den forlorne Søn*«, der glindsede saa gyseligt. Derfor var jeg glad, naar jeg kunde komme ind og staa og se paa *Garibaldi*. Jeg mindes en Gang jeg var der inde — da jeg var ganske lille.

»Hva' er de' for en Mand?« spurgte jeg Moster.

»Jeg kan ikke læse Skrift«, sa'e Moster. »Men din Mor gaar jo og gjør sig til af at Du kan: læs hvad der staar! *Den der spørger efter sin egen Forstand, han bli'er ikke klogere end han er*«, brummede hun, for hun var en Kvinde, som ikke var meget snaksom af sig.

»Der staar Daribaldi!« oplyste jeg.

»Naa, saa véd du jo, hvem 'et er!«

»Ja men, Moster, *hvem er Daribaldi?*«

»Du er en snottet Unge, som er spørgesyg mod gamle Folk«.

Det var nu et Hib til mig, det. Og jeg stak, min Tro, i at brøle, saa Moster maatte ud efter en Bid Mad til mig. Hun skar en hel Rundtenom af et Lispundsbrød og smurte Gaase-

fedt paa. Og saa tav jeg jo, saa længe det varede; men siden saa begyndte jeg igjen:

»Moster!« sa'e jeg.

»Hm! Hva' er 'et nu?«

Og saa snurrede hun med Rokkehjulet, saa jeg tyktes det løb rundt i Hovedet paa mig. Se, Moster sad jo og spandt Blaar.

»Hvem har dort den Mand, Moster?«

»Det har han som tegner. Hold nu din Mund og staa ikke her og sludr, men gaa hen og leg med Katten!«

Men jeg var ikke videre for at lege med Katten, for han havde et Par Gange forud kradset mig paa Kinderne; jeg lod derfor som ingenting.

»Hvem er han som tegner, Moster?« sa'e jeg, da jeg havde siddet lidt.

Men nu tav Moster bomstille, saa jeg gik hjem, da jeg havde staaet lidt og gloet paa *Garibaldi*. Saa om Aftenen, da jeg havde læst »Jeg takker Dig, Gud!« og »Fader vor« og »Herren velsigne os!« saa sa'e jeg til Mor, som sad hos mig paa Kanten af Bænken:

»Mor, hvem har dort Mosters Mand?«

»Hva' mener du mit Barn?« sa'e Mor.

Jeg laa lidt og grundede.

»Tan Mor tegne Mænner?« sa'e jeg, for jeg kunde jo ikke sige *g* og *k* og *q*, men jeg sa'e *d* og *taa* og *tu*.

»Næ', mænd om jeg kan «, sa'e Mor.

»Far tan vel?«

»Næ«.

Og det var jo besynderligt, for jeg troede Far kunde alting.

»Tan *jeg*?« sa'e jeg tilsidst.

»Jo, naar Du bli'er stor, hvis Du læser flittigt i din Katekismus og altid er en artig Dreng«, mente Mor, for hun kom altid med Katekismen.

Foran i den lille Katekismus var der Billeder, og dem prøvede jeg at tegne af paa Tavlen — og det tyktes jo Mor godt om, for saa længe jeg sad og syslede med det, hittede jeg jo ikke paa Gavtyvestreger. Men saa en Gang tog jeg mig for at tegne det Billede, som staar over *Babelstaarnet* i Bibelhistorien og saa vankede der et ordentligt Livfuld Hug, fordi jeg havde tegnet det bagpaa min nye Forskrift. Og det gjorde jo, at jeg blev mindre ivrig paa 'et en Tid. Men hvordan det nu var, saa begyndte jeg igjen at tegne paa Tavlen og jeg blev tilsidst saa dreven i 'et, at jeg flere Gange tegnede Mosters *Garibaldi*, og en Dag prøvede jeg paa at tegne Næmndemandens krogede Næse, som jeg altid plejede at have Kig paa i Kirken. Men der vankede min Tro, da Far fik det at se: jeg fik langt mere Stryg end den Gang jeg havde afbildet *det forbistrede Babelstaarn*«.

— »Ja, det er en farlig Sag at tegne Folk af — naar det da ligner«.

— »Ja, det var just Knuden. Far sa'e til Mor, da jeg var gaaet ud: »Det er Fanden til Knægt!« sa'e han, »det lignede da saa grangiveligt Næmndemandens store *Snustryne*, det«, sa'e han. De vidste jo ikke, at jeg stod bag Døren og hørte det — for saa havde de nok tiet stille.

Men saa en Dag var jeg inde i Staden, og saa gav Bodsvenden mig et Ark Papir til at svøbe Bolscherne, som han gav mig, ind i. Men jeg puttede Bolscherne i Buxelommen og rullede Papiret sammen. Og da jeg kom hjem, gik jeg paa staaende Fod ind og tegnede Garibaldi af inde hos Mosters. Frakken malede jeg med Saft, som jeg klemte ud af Mosters Ribs, og Hesten fik ogsaa en Plet hist og her, men Buxerne maatte foreløbigt blive som de var, for jeg havde ingen Gult.

Men saa en Dag jeg var i Sommerskolen, havde Sjersantens Gustaf en lille Farvelade med, og den skulde vi jo allesammen se. Og jeg havde en Sextenstyver*) eller en Sexskilling**) — jeg kan ikke saa nøje sige, hvilket det var — og den havde jeg faaet en Gang jeg holdt Hestene for en fremmed Herre, som var inde hos Rigsdagsmanden, og den fik Gustaf, og saa fik jeg Farveladen. Og jeg var min Tro glad, og der blev en Malen hjemme. *Garibaldi* tegnede jeg om igjen og malede ham paa alle Maader — tilsidst var Hesten broget.

Saa kom jeg en Gang til Bryllup — jeg var vel en sex, syv Aar, ved det Lag. Og der laa jo mange Slags Brudegaver, som de havde faaet, og blandt meget andet Stads, var der en »Krands«, som de kalder det. Den var malet med de allerskjønneste Roser og Tulipaner og andre Blomster — somme var saa mærkværdige, at der vel aldrig har existeret den Slags her paa Jorden, det er sikkert. Inden i Krandsen stod der med alle Slags Bogstaver hulter til bulter — — ja, her kan I selv se, for jeg tegnede den af i Bryllupsdagene:

GrattulaTjon
til
Sven månſ Son
og
BEngTa Olſdatter
paa
dEres Bröllö-
psdag
Haand i Haand ſkulle i vandre
Til J atter ſer hverandre
LykkE!

*) 8 Øre. **) 12 Øre.

»Hvem har tegnet Krandsen?« spurgte jeg en lille Tøs, der stod og tørrede sine fedtede Fingre a' paa Brudesengetæppet, som om hun havde faaet Penge for 'et.

»Det har han, som tegner *Garibalder*«, sagde Tøsen — for her er mange, som si'er *Garibalder* i Steden for *Garibaldi*.

»Peter?« sa'e jeg.

»Jeg véd ikke hva' han hedder!« sa'e hun, og som hun havde sagt det, kom hendes Mor og gav hende en Sinkedus, for det hun stod og grisede Sengetæppet til. Men jeg skyndte mig hen til *min* Mor.

»Er det den der Peter, som har gjort Garibaldi, som ogsaa har tegnet Krandsen?« si'er jeg.

»Ja«. Og saa passede hun paa og snød mig.

»Han er vel ikke her?« sa'e jeg sagte.

»Næ, mit Barn!«

Jeg ønskede, min Tro, at jeg maatte faa den Peter at se!

Siden saa' jeg Skilderier af ham paa flere Steder: stundom saa var 'et »Krandse« og stundom »Bogmærker« med prentede Vers paa. Altid fik jeg Oplysning om, at de var af ham, som tegner *Garibalder*.

Saa en Dag kommer jeg hen til Per Ols og skulde kjøbe Mælk, og Mælk fik jeg jo, og Mette Per Ols bad mig gaa indenfor, saa skulde jeg faa en Bid Brød — for hun var altid meget for at gi'e bort, naar der kom en Fattig, og mine Forældre havde det jo smaat, saa En fik skam ikke Smør til Hverdags. Jeg gik ind og satte mig paa Gaasebænken, og Konen smurte en Mellemmad til mig. Og saa huggede jeg i mig saa meget jeg orkede.

Oppe for Bordenden sad en lille, undersætsig Mand med Overskjæg; han var meget daarlig i Klæder, men skjøndt de var hvide i Sømmene, havde de dog alligevel saadan et Kjøbstadssnit. Han kunde vel være et halvthundrede Aar ved det Lag. Han havde et stort rødt Lommeklæde, og det snød han sig i hvert Øjeblik, saa det rungede i Stuen. Og saa spiste han paa fin Manér — — «

— »Hvad mener De med det?«

— »Jo, han *brugte* Kniv og Gaffel, som Konen havde lagt frem til ham. Ellers, naar de i min Barndom dækkede saadant der fint hos Bønderne dernede, saa lod de Kniv og Gaffel ligge og skar Kjødet med deres Foldekniv — ja, det forstaar sig, naar der var stort Gilde, saa maatte de jo prikke i 'et saa godt de kunde. Og han havde ikke Skilningen midt i Panden, men paa Siden — og ikke paa venstre Side, som Præsten brugte, men til Højre, ligesom Sjersant Strandberg, der boede oppe til vort. En kunde se, at Per Olsen satte Pris paa ham, for han sad selv med til Bords og gjorde ham Selskab, og alle de andre tav stille og hørte efter, naar Per Olsen og han talte sammen.

Da jeg havde spist min Mellemmad, gik jeg hen og kyssede Per Olsen og hans Kvinde paa Haanden og saa skulde jeg jo traske hjem med min Mælkekrukke. Ret som jeg gaar hen til Døren, kommer jeg til at faa Øje paa en Tegning, der laa paa Sengen. Jeg var jo altid meget bly af mig, naar jeg var ude, men dette her var saa mærkværdigt, at jeg maatte hen og glo. Det var en flunkende ny »Mand«. Øget var ikke blaaplettet, men grøn- og rødplettet, og Manden havde ikke rød, men blaa Frakke og trekantet Hat, der saa' ud som en Tragt, og saa havde han røde Buxer. Nederst ved Kanten stod »Carl Johan«. Hesten traadte ikke paa Jorden, men det var ligesom den hang i Luften.

»Hvis er det?« hviskede jeg til en lille Tøs, som sad paa Gaasebænken og haspede Uldgarn — det vil sige hun fik det bare i Urede, for Garnet gik af hvert Øjeblik.

»Hvis! Naturligvis vores!« sa'e hun, og saa' paa mig med slig en forundret Mine.

»Hvem har lavet den?«

»Det har han, *som tegner Garibalder*«, sa'e hun.

»Peter Skolemester!« sa'e jeg, og kanske jeg sa'e det et lille Gran for højt.

»Hva' er 'et?«, sa'e Manden ved Bordenden og vendte sig om og saa' paa os.

Jeg var, min Tro, lige ved at tabe Munden, og jeg krøb ind i Kakkelovnskrogen og gjorde mig saa lille jeg kunde. Saa begyndte Per Olsen og den Fremmede igjen at snakke og saa tog jeg Mod til mig og stak Hovedet frem — bare lidt til en Begyndelse.

»Er 'et ham?« spurgte jeg Tøsen.

»Ja vel er 'et ham! Kjender du ikke ham? Han tegner ogsaa Geborsdagskrandse og Bogmærker«.

»Ja saa! Saa det er Peter«, tænkte jeg. Jeg tror næsten at jeg saa' mest paa hans Hænder, som kunde gjøre sligt Stads, og jeg ønskede, at jeg kunde tegne som han. Jeg tror, jeg sad og saa' paa ham et helt Kvarter.

»Svogers lille Malene fylder Aar den 26. i næste Maaned«, sa'e Mette i det Samme, og saa tav Mændene, som havde siddet og snakket om et Sogneraadsmøde. »Vi skulde vel ogsaa ha'e en Geborsdagskrands til hende«, sa'e hun — »det kan vel gaa an at bestille den nu, mens Peter er her?«

»Ja, bevares! til den Tid kan jeg nok faa den færdig, tænker jeg — for det er ellers farligt, saa Geborsdagskrandse ta'er megen Tid«.

»Hvad koster den?« sa'e Konen.

»Den koster sex Skilling eller en Daler*) — se det beror nu paa, om den skal være med Nelliker. Se, Nelliker er det sværeste der findes at male paa denne Jord, skal jeg si'e Jer! Jeg

*) 17 Øre.

maler langt hellere femten Roser eller Forgæsmenigter end *én* Nellike. Men de er ogsaa overmaade vakre«, sa'e han, »de pryder saagar paa Gravkrandse«.

»Saa ta'er vi en med Nelliker, eller hvad mener Du, Far? Sku' vi?«

»Aa ja, det er vel det bedste! Skal der være Gilde, saa lad der være Gilde«.

»Og saa kommer der vel et rigtigt Stads Vers paa den? Tag helst et ualmindeligt! Salmevers er saa almindelige«.

»Jeg skal ta'e det skjønneste jeg har. Jeg kan jo ta'e dette her:

Udi din ungdomslyse Vaar
Du staar i Dag og fylder Aar
Derfor af Hjertet ønsker vi
At Lykken blomstrer paa din Sti
Og gid din Himmel være blaa
I al den Tid Du leve maa
Indtil tilsidst hos Engle hist
Du Saligheden naar tilsidst.
Det ønskes Dig, min lille Ven
Udaf en trofast Ven«.

»Hva' koster nu Carl Johan?« sa'e Per Olsen og gik saa smaat hen til Pengekassen paa Boghylden. Konen tørrede sine Øjne, for hun var nær kommen til at græde, da Peter læste Versene op.

»Tolv Skilling er gammel Pris! Men det kan jo bli'e ved fem Mark*), for det jeg har faaet saadan god Mad«.

»Aa, Mad er ikke noget at tale om«, sa'e Mette.

»En faar andet at vide, naar En har sultet i fjorten Dage!« sa'e Peter.

»*Garibalder* kostede jo ikke mere end en Daler i Fjor eller Forfjor — naar det nu var?« sa'e Per Olsen.

»*Carl Johan* er Konge«, sa'e Peter, »og en svensk Konge og en dygtig Konge, som gav *Napolium* ordentlig Klø — saa han koster mer.«

»Var *Garibalder* ikke Konge?« spurgte Mette.

»Næ, bevares! Garibaldi har hjemme nede i Italien, og der har de ingen Konge; dèr har de kuns Paven, som Luther stredes med«.

»Stakkels Mennesker!« sa'e Mor Mette. »Har de ingen Konge? Uha, hvor der alligevel er megen Vildfarelse til her i Verden!« sa'e hun.

Saa skrev Peter op baade Navnet og hvor gammel den Lille var, som skulde ha'e Krandsen. Og siden fik han Kaffe og saa gik han sin Vej. Siden sad Per Olsen og Mette og snakkede meget om Peter, og I kan tro jeg lyttede. Han havde faaet Navnet Peter Skolemester, for det han havde holdt Skole for mange Aar siden. Men se, han havde aldrig gaaet paa Seminaried, og derfor saa fik han Lov til at ta'e sin Afsked, da den nye Præst var kommen hertil, for han var jo saa streng af sig. Han var ikke gift, Peter, men de sa'e han skulde ha'e havt den gamle Rigsdagsmands Datter, men da han maatte ta'e sin Afsked fra Skolen, saa maatte hun ikke faa ham for Fa'ren.

Han kunde have faaet flere siden, men han kunde ikke glemme hende, som han havde havt kjær. Han gik altid selv med sine Tegninger. Saa fik han sig et Maaltid Mad og en Dram og en Kop Kaffe, og derfor saa kostede Husholdningen ham ikke noget videre. Han tjente nok ikke saa lidt ved sin Tegning — og kanske han tyktes han var en stor Maler: han var rigtig hovmodig — om en skal si'e hvad sandt er.

Et Par Aar efter traf jeg Peter Skolemester paa et andet Sted, og den Gang kom jeg ovenikjøbet i Snak med ham, og vi blev saa gode Venner, saa han bad mig se indenfor, naar min Vej faldt der forbi, saa skulde jeg faa at se, hvordan det gik til at »gjøre en *Garibaldi*.«

I kan nok tænke Jer, at det varede ikke længe, førend jeg var hos Peter Skolemester. Han tog meget venligt imod mig og viste mig en hel Hoben Tegninger. Somme havde han kjøbt og somme havde han selv *fabrikeret*. Tilsidst tog han frem sin *kosteligste Skat*, som han sa'e — han kaldte den for *Kongebogen*. Den havde han selv tegnet af efter store Skilderier, og i den var der Billeder af alle vore Konger, sa'e han, lige fra *den store Vasa*. Og paa det forreste Blad stod prentet med Blomster og Roser:

»Peter Carlsson er mit Navn
Mig til Hæder, ingen Skam,
Det er mig i Daaben givet
Og i Livets Bog indskreven
Før skal Bjerg og Dale briste
Førend jeg mit Navn skal miste.
Peter Carlsson«.

Jeg saa' Bogen igjennem, men kunde ikke finde Christina og Ulrika Eleonora.

»Hvorfor er Christina og Ulrika Eleonora ikke med?« spurgte jeg — for jeg havde læst lidt i Historien.

»Har du Rede paa dem, din lille Pebling?« sa'e han. »Næ du, de sku' ikke være med. De var ingen rigtige Konger, du! En rigtig Konge er ikke noget Kvindfolk, du! Tror Du nogen af dem havde kunnet klø *Napolium*?«

»Det har jeg aldrig tænkt over!« sa'e jeg.

»Næ, det kan vel hvem som helst forstaa«, sa'e han.

— »Naa, hvordan var da egentlig de der Kongeportræter?«

— »Ja, naar jeg skal sige min Mening lige ud, saa tyktes jeg ikke om dem. De var ligedan i Ansigtet allesammen — det var kuns Klæderne og Skjæget — paa *Vasa'en* og *Gustaf den store*

*) 10 Skilling ɔ: 21 Øre.

Adolf — som adskilte dem fra hverandre. Og saa fik jeg ogsaa at vide, at han havde en hel Hoben med *Carl Johan* og *Garibaldi* paa Lager, saa, om der var nogen som bestilte en Mand, kunde han i en Fart faa den han vilde ha'e. Han viste mig en hel Bunke, som kuns var afridsede med Blæk, men der var ingen Farve paa dem.

»Er det *Carl Johan* eller *Garibaldi*?« spurgte jeg.

»Hvilken som helst!«

»*Samme* Tegning? Det forstaar jeg virkelig ikke«.

»Hm! du forstaar ikke meget min lille Dreng! Jo, ser du! Nu er Hesten og »Manden« afridsede med Blæk paa denne hersens Maade, ser du. Kommer her nu En og vil ha'e en *Carl Johan,* saa maler jeg Kjolen blaa og Buxerne røde; vil han ha'e en *Garibaldi,* saa skal Kjolen være rød og Buxerne gule. Og saa skal der være forskjellige Pletter paa Hesten, forstaar sig: rødt og blaat paa *Garibaldis* og blaat og grønt paa *Carl Johans*«.

»Ja, men hvordan kan Ansigtet ligne hvilken som helst af dem?«

»Aa du! Ansigtet er det ikke saa nøje med, det tegnes alligevel »efter Gehør«, saa *det ligner i Grunden ingen af dem.* Nej, Farvelægningen er det allervigtigste. Og forresten skal du komme i Hu, at *Garibaldi* er barho'det og *Carl Johan* har trekantet Hat, og den maler jeg til allersidst. Alle Kongerne har forskjellige Hatte og Huer — Du kan tro mig, om du vil, min Dreng! men efter min Kongebog skulde jeg kunne gjøre denne her Tegning til hvilken svensk Konge jeg vil, om det saa var til *Vasaen.* Men der er ingen af Kongerne som har nogen Afsætning, uden *Carl Johan.* Jeg gjorde dem en Gang allesammen til den gamle Rigsdagsmand — men han er osse den eneste«.

»Jeg blev, min Tro, rent perplex. Jeg tyktes knapt der var noget fint eller morsomt ved 'et længer — det var jo næsten at narre Folk, naar *det ikke var Garibaldi,* men kunde være *hvem som helst* lige saa godt. Jeg havde altid troet, at *det var Garibaldi.*

Og saa fik jeg rede paa, at det var ham selv, som forfattede de kjønneste Vers paa hans Krandse: han læste en hel Masse op for mig. Jeg mindes en den Dag i Dag:

Maa Fred og Venskab hvor Du gaar
Forklare dine Veje
Og maa Du leve mange Aar
Og Lykken faa i Eje.
Min Ven! endnu saa kjær
Jeg Dig en Krands forær
Men skjønt den synes ringe
Mit Venskab jeg frembringer.

Din Ungdoms Tid, skal flygte bort
Og Aldrens Dag skal komme
Af Vaarens Liv, som var saa kort
Gjem da en Mindets Blomme
Nyligt randt det mig i Hu
At i Dag Du fylder Aar
Og da Timen er der nu
Jeg Dig gratulerer, faar.

»Men véd du hvilke Vers, som er de kjønneste, du?« sa'e han.

Nej, det vidste jeg da ikke.

»Jo du; det er Bryllupsvers, for de handler om Kjærlighed. Men det har du ingen Forstand paa endnu — og godt kan 'et være; Du kan tidsnok faa Erfarenhed om det Skab, for noget Skab er 'et! tro du mig!«

Saa fik jeg at se hvordan det gik til, naar han »gjorde en *Garibaldi*«. Ved I, jeg kunde knapt lade være og grine, da han lagde Farve paa; han stak Penselen i Munden, og saa tog han paa Farven og saa i Munden igjen, saa baade Læberne og Hagen var malede. Men da jeg gik fra ham, tyktes jeg, at jeg kunde gjøre det ligesaa godt som han — og Tak ham til — naar jeg kun havde en rigtig Kongebog. Og det varede heller ikke længe, førend jeg anskaffede mig en — og siden var jeg en rigtig »Kongemager«. Jeg tegnede hele Bunker i min Fritid, og jeg fik god Afsætning, for jeg lagde mest Vind paa, at Ansigtet skulde ligne rigtig godt. Jeg har vel solgt et Hundrede »Konger« i mine Dage og lige saa mange »Krandse«, men jeg afbilder rigtige Blomster, som voxer ude — saadanne som Peter Skolemesters vilde jeg ikke sælge. Hvis der kom En og spurgte, hvad det var for en Blomst, saa kunde jeg jo ikke svare«.

— »Naa, men blev De ikke Uvenner med Peter, da De saadan begyndte at tage Kunderne fra ham?«

— »Aa nej. Han vidste kanske ikke, at det var mig. Jo, nogle Aar efter traf jeg sammen med ham. Og den Gang saa' han grumme elendig ud.

»Det er snavs at være Maler nu for Tiden«, sa'e han.

»Er 'et? sa'e jeg. »Har Carl Johan ingen Afsætning længer?« sa'e jeg.

»Næ, saa længe han levede, var 'et godt; men nu siden han er død, saa vil Folk mest ha'e *Oskar,* og han er saa svær, for han skal ha'e saa meget Skjæg — ellers si'er de, det ligner ham ikke — og en, som har Skjæg, ta'er sig slet ikke ud paa Tegninger. Men se, det er ikke det alene!«

»Naa, hvad er 'et da?« sa'e jeg — jeg anede næsten hvad der vilde komme.

»Aa, her er en Del Fuskere, som har begyndt paa at gjøre Konger, ser du! Forgangen Uge var jeg oppe hos Jens Anders i Brænninge med en Krands til den mindste Tøs. Der hang en *Garibaldi,* som de havde kjøbt af en i Silfvared, som osse har slaaet sig paa at male »Konger«.

Der findes ikke en kristen Sjæl paa denne syndige Jord, som kan si'e, at det skal være *Garibaldi*, hvis det ikke stod skrevet nedenunder. — Det ligner, minsæl, lige saa meget mig som *Garibaldi*«.

»Hvem havde tegnet den?« sa'e jeg lidt tvivlraadig, for jeg var bange for, at det var mig og min *Garibaldi* Talen var om.

»Det kan jeg ikke si'e: jeg gad ikke spørge om 'et. Det var vel en eller anden Knægt, som tykkes han er dygtig. Og Geborsdagskrandse tegner de nu for Tiden, saa En kan græde, naar En ser 'et. Jeg saa' en hos Jens Anders — ikke en Nellike, men simple Urter, som En kan plukke hvor En vil paa Marken og i Haverne. Næ, det er forbi med Ærbødigheden for det gamle nu! Alting skal være saa simpelt, saa En strax kan se hvad det er — naar der er Tale om Blomster og Krandse — og deres Konger! Aa, jeg gider ikke tale om 'et. *Garibaldi* havde en Hest, som var helt brun — et gement Bondeøg«, sa'e Peter.

»Ja, men Heste med blaa og grønne Pletter tykkes jeg ikke er rigtig naturlige, hva'? Peter har da aldrig set nogen saadan Hest?« mente jeg.

»Jeg har ikkeheller set nogen Konge eller deres Heste, men Kongen skal vel ikkeheller ha' ligedanne Øg som andre Folk! Og saa havde han endda bogstaveret galt til *Garibaldi:* han havde bogstaveret: *G-a-r-r-i-b-a-l-d-i* i Steden for *G-a-r-i-b-a-l-l-d-i*, som jeg altid har skrevet — og det er rigtigt: det svor jeg og Peter Skolemester paa«.

Jeg tav stille, for jeg havde min egen Tro om Peters Retskrivning«.

»Naa, men havde De tegnet den der *Garibaldi*, som han talte om?«

»Næ, det var af en, som de kalder for »Staven«. Jo, saa sad Peter lidt, og saa begyndte han igjen.

»Eller saadan en *Carl Johan*!« sa'e han. Han havde en hel blaa Dragt! Har du i dine livfødte Dage set en Konge gaa med blaa Buxer som en anden Skrædder? Har du det, hva?«

»Jeg har aldrig set nogen Konge«, sa'e jeg.

»Men det kan du vel si'e dig sæl, om du kuns *tænker, saa langt Næsen rækker.* Men saadan gaar 'et, naar unge Knægte gi'er dem i Lag med saadant, som de ikke har Spor af Begreb om. Jo, jeg saa' saadan en i Gaar oppe hos Ola Jens i Wallarp«.

Jeg sa'e ikke et Muk — og det kan I nok tænke — for det var *mig*, der havde tegnet den der forskrækkelige *Carl Johan*, der gik med blaa Buxer som en anden Skrædder. Og saa snart jeg kunde, gik jeg fra ham — det var jo ikke rart at staa og »kritesere« en gammel Mand — han havde jo gjort det saa godt han kunde. Men det var jo heller ikke morsomt at staa og høre paa hans Bemærkninger — naar En vidste, En kunde gjøre det bedre end han«.

— »Naa, lever han endnu, gamle Peter Skolemester?«

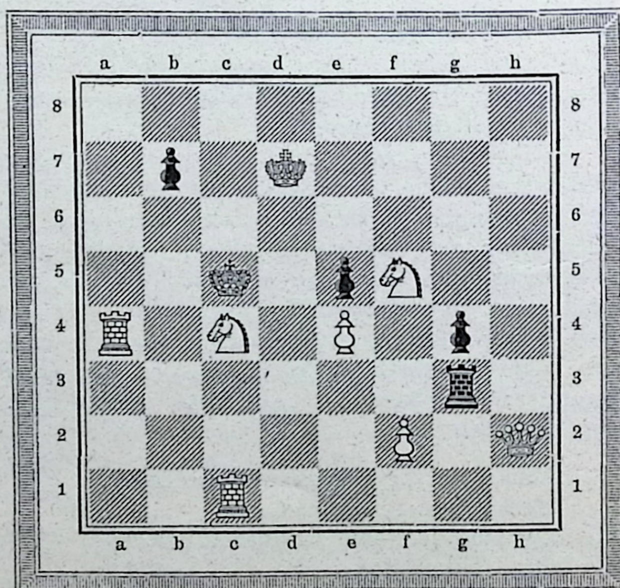
— »Næ, han gjør ikke. Han har nu i flere Aar hvilet sine Ben paa Wallarp Kirkegaard, og der voxer meget kjønnere Blomster hver Sommer paa hans Grav end dem, som han tegnede, da han gik og stavrede om her i Verden. I Forfjor satte jeg en Nellike paa hans Grav — »Nelliker er det vakreste som findes«, sa'e han altid, mens han levede, »de pryder saagar paa Gravkrandse«. Derfor saa tyktes jeg osse han skulde ha'e en paa Graven, og der var ingen nærmere til at gi'e ham en end jeg. Det var jo hans *Garibaldi,* som lokkede mig til at begynde at tegne, og jeg har tjent mangen en Styver paa det Smaatteri, jeg har flikket sammen i min Fritid. Og kanske jeg ellers ikke var bleven Maler eller havde haft det saa godt som jeg nu har, ikkeheller«.

— »Men kanske De saa ikkeheller havde faaet Bank for *Babelstaarnet* eller Næmndemandens *Snustryne*?«

— »En fortjener altid Bank, naar En er næsvis, skjønt En stundom begaar sig, saa En ikke faar 'et. Jo, nu véd I da, at naar I her paa Egnen træffer paa en *Garibaldi* eller en *Carl Johan* paa brogede Heste, saa er de af Peter Skolemester — *han, som tegnede Garibalder*«.

Skakopgave.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 2 Træk.

Rebus.

R˙1 DAD i.

Da jeg og Frits var Robinson.

Humoreske i Billeder.

Mig og Frits.

Ser De, Tante plejede at læse »Robinson Crusoe« for mig og Frits. »Femøre« plejede at høre efter, som om det morede ham.

Hvordan vi fik »Femøre«, gik saadan til, at en slem Dreng vilde drukne ham.

Men jeg og Frits havde faaet en Femøre og saa kjøbte vi ham, og derfor blev han kaldt »Femøre«.

Saa legede jeg og Frits at vi var Robinson Crusoe, og at Femøre var Fredag.

Jeg tog Tantes nye Skindslag og Muffe paa og Frits hendes gamle, og saa var vi Robinson.

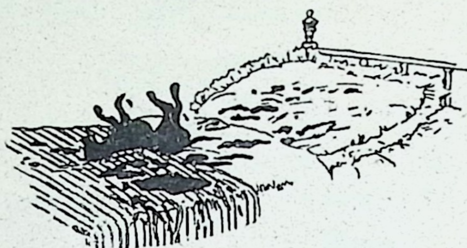
De ser nok, at der var bleven to Robinson'er af os, men det gjorde ingenting.

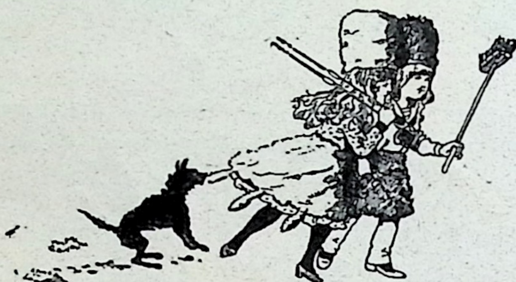
»Fredag«.

Fredag holdt ikke af at blive malet sort. »Men søde Fredag, du véd jo, du skal være sort«.

Og da vi endelig havde faaet ham hel sort, sprang han op og trimlede sig paa Tantes Seng.

Vi begav os ud, for at opsøge den øde Ø. Fredag havde snart revet Halerne af Tantes Skindslag.

Tante kommer hjem og »finder Spor af Fredag«.

Og just som vi havde lavet en dejlig øde Ø af Dagligstuesofaen og havde Tantes Støveklud til Flag —

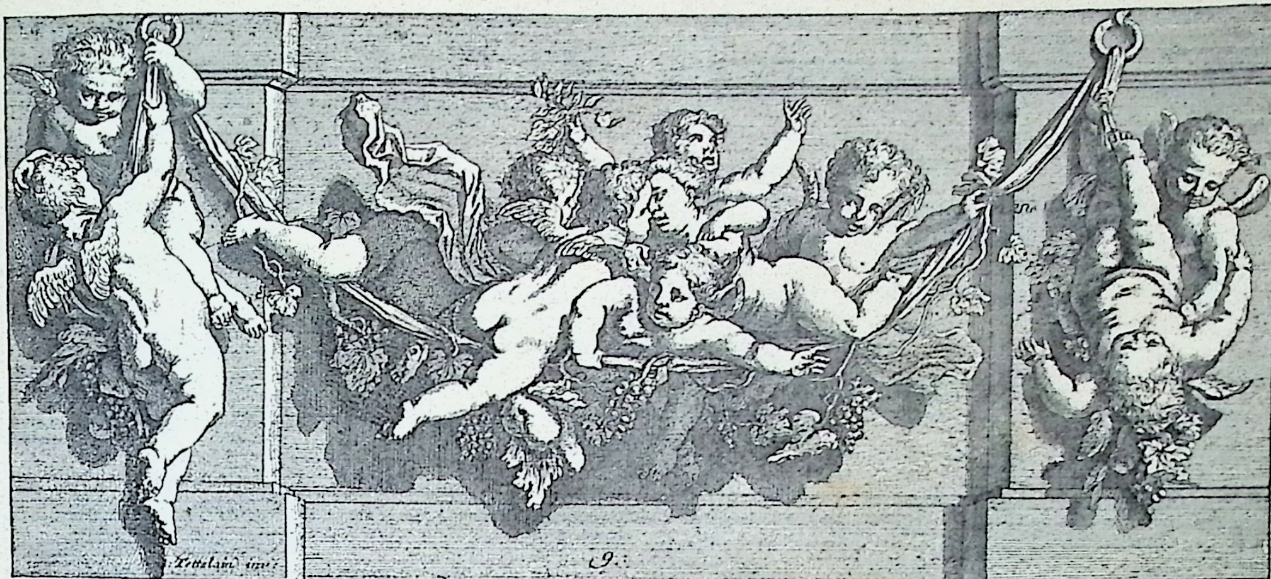
Det lignede slet ikke Slutningen af »Robinson Crusoe«. Fredag var ikke bange, men gjøede ad Tante. Han er gyselig fræk.

Det tog os flere Dage at faa det sorte af Fredag.

Men alligevel synes jeg og Frits at det Hele var storartet, det var ligesom et helt Eventyr.

De første Venner.

Af **Alfr. Ipsen.**

Mod Livets første Dage
Vor Tanke altid stunder,
Man vender dog tilbage
Til det, hvori man bunder.
Man flakker baade her og hist,
Man drages af saa meget;
Men Hjertet hænger dog tilsidst
Ved det, der er vort eget.

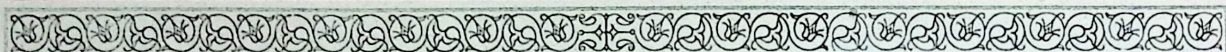
Lad være, det er grumme lidt,
Vi tør vort eget nævne,
Det er dog dèr, hvor vi har stridt
I Livets store Stævne,
Det er det Sted, hvis Krav er ældst
Hos Drengen eller Manden,
Hvor vore Tanker mødes helst
Og finde bedst hinanden.

Maaske det var en lille Bæk
Imellem Brinker stejle,
Hvor først Du saa' dit Ansigts Træk
I Bølgerne sig spejle.
Maaske bag fattigt Rudeglar
Du først saa' Solen tindre,
Den var dog derfor lige klar
Og ikke heller mindre.

Var det saa blot et Piletræ,
Et Gærde med en Stente,
Det var dog dèr Du først fandt Læ,
Naar Livets Sol Dig brændte.
Selv bag den nøgne Gærdestav
Smaablomster kan sig skjule,
Og Verden spejles kønnest af
I Duggens lille Kugle.

Og derfor elsker jeg det smaa,
Fra da jeg selv var lille
Og end i Duggens Perle saa'
Alverdens Skønhed spille.
Den store Verden har et Smil,
Som lokker og som blænder;
Men hvor er vel saa trygt et Hvil
Som blandt de første Venner?

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

FØRSTE KAPITEL.

I hvilket den fremmede Herre gjør Bekjendtskab med gamle Hinrich, Læseren faar lidt at vide om Familien paa Räsendorf og Frøken Sofie bliver ventet forgjæves.

ersontoget fra Berlin standsede stønnende og pibende ved Mellenthin Station. Da Vejret var saa smukt, havde Stationsforstanderen taget sin nye Hue paa — saasnart der nemlig stod en Sky paa Himlen, plejede den forsigtige Mand at gribe til den ældre Hovedbedækning; men naar han havde den nye paa, fik hele Manden et Præg af streng Vigtighed, han rettede sig, trak Skuldrene tilbage og gav det blonde Overskjæg et dristigt Sving opefter. I stolt Ro og med et sandt Feltherreblik, som om han holdt Mønstring, lod han Toget løbe forbi sig, indtil det standsede. Et Par Bønderkoner med Torvekurve skubbede sig langsomt og kejtet ud fra fjerde Klasse, og en enlig Herre steg ud af en anden Klasses Kupé. Dette var hele Udbyttet for Mellenthin.

Stationsforstanderen vexlede nogle huldsalige Ord med Togføreren, og gav derpaa med en nedladende Hilsen Tilladelse til Afgang. Tre Slag paa Klokken og buldrende, træt og dovent satte Toget sig igjen i Bevægelse.

Den enlige Rejsende fra anden Klasse stod paa Perronen, med en let Kuffert i Haanden, og saa' sig om gjennem sin Guld-Pincenez, som han bar uden Snor. Han lod til at søge nogen. Men da han ikke opdagede andre end Stationsforstanderen, Pakmesteren og en Banevogter, saa gik han hen til den første, hilsede let med sin Rejsehue og sagde: »Undskyld, Hr. Stationsforstander, er her ikke en Vogn fra Grev Pfungk paa Räsendorf?«

Herren havde noget Militært i Tonen, et bydende Udtryk i sit solbrændte, skjæggede Ansigt, saa at den forhenværende Underofficer følte sig truffen i den opblæste lille Bestillingsmand. Han hilsede stramt med Haanden til Huen og sagde: »Ja vel, min Herre, Kudsken fra Räsendorf venter allerede paa Dem. Jeg tager vel ikke fejl — jeg har sagtens den Ære at tale med den nye Hr. Forvalter . .?«

»Ganske vist — det vil sige, jeg agter først at præsentere mig for Hr. Greven«, ytrede den Fremmede kort og gik sin Vej, idet han atter lettede paa Huen.

Den gamle Pakmester kom hen til ham ved Hjørnet af den lille Stationsbygning og sagde, idet han skødesløst løftede en af sine krumme tykke Fingre op til Hovedet: »God Dag! Naa, De er sagtens den nye Hr. Inspektør paa Räsendorf? Ja, ja, gamle Hinrich har allerede fortalt mig det«. Og med disse Ord tog han ganske simpelt den lille Kuffert fra Herren og gik foran ham bag om Bygningen.

Der holdt gamle Hinrich med sine to gamle Brune, et Par stærktbyggede, svære Hopper, som med deres mægtige Former ikke stod i noget Forhold til den lette Jagtvogn, som de skulde trække.

»Hej! Du, Hinrich! Op med Dig, her er den nye Hr. Inspektør«.

Den gamle Kudsk sad paa Bukken, stiv som en Pind, indhyllet i en lang graabrun Kappe, og trods det varme Vejr med Benene godt indsvøbte i et Hestedækken. Paa Pakmesterens Tiltale vendte han hurtigt Hovedet, som om han var bleven skræmmet op af en behagelig Blund og satte et saa barsk-komisk Ansigt op til sin eventuelle nye Foresatte, at denne ikke kunde bare sig for at smile over denne Hilsen. Det var en Grimasse, saaledes som ældre Aber plejer at gjøre, naar de opdager uspiselige Gjenstande i de Pakker, som man rakte dem med venlig Mine. Indtrykket af denne Grimasse var desto gyseligere, som gamle Hinrich kun havde tre enlige, store og sortgule Tænder i hver Kjæbe. Hans Øjne var ogsaa dybtliggende, runde, rød-

kantede og uden Øjenhaar, ligesom paa en Marekat.

Han lettede lidt paa sin høje Hat og sagde med en hæs, gøende Stemme: »Er De den Herre, jeg skal hente? Hr. von . . . von . . . ja, nu har jeg glemt Navnet!«

Den Fremmede maatte le af den besynderlige Modtagelse, som han her fik. »Ja, jeg er den Hr. von«, udbrød han. »Lad os nu blot komme afsted!«

Han sprang let op i Vognen. Pakmesteren skubbede den lille Kuffert ind under Bagsædet, modtog sine Drikkepenge, og derpaa satte gamle Hinrich sine Brune i Bevægelse.

»Sig mig engang, Hinrich«, raabte den Fremmede, da de havde kjørt et Stykke Vej, »har De ingen lettere Heste til denne Dukkevogn? Det er jo en uhyggelig Kjørsel!«

Den Gamle tog Tømmerne kortere, vendte sit ondskabsfulde Abekattefjæs om imod den Fremmede, og sagde, idet han gjorde sig Umage for at tale Højtydsk: »Andre Heste? Skulde vi ikke have andre Heste? Men Fru Grevinden og Komtesse Vicki er kjørt til Missionsfest i Pägelow med Ponyerne, som egentlig hører hertil. Komtesse Vicki kjører kun Ponyerne; og Graditzerne, som Komtesse Marie ellers altid kjører, de maatte blive hjemme i Dag, da Komtessen ikke kerer sig om Missionsfester!«

»Aha! nu véd jeg Besked«, sagde den Fremmede leende. Han lænede sig saa mageligt tilbage, som Sædets stive Rygstød og Polstringens ringe Fjerkraft tillod det. Han havde taget sine Handsker af og strøg sig med sin senestærke, magre, fint formede Haand over det fuldstændigt moderne studsede Fuldskjæg. Hinrichs korte Bemærkninger om Staldforholdene var nok for hans skarpe Forstand, til strax at danne sig et temmelig tydeligt Billede af Forholdene i det grevelige Hus. Moderen, som med den fromme, lydige Datter og de ligesaa fromme Ponyer kjørte til Missionsfest i Landsbyen, den anden Datter, som ikke brød sig om den Slags Ting, og Greven selv, som ganske vist ikke var nævnet, men som efter denne Kudsk og dette Forspand at dømme, i alt Fald maatte være en yderst konservativ, sparsommelig og sandsynligvis ogsaa lidet livslysten gammel Herre — thi paa en Kjøretur med denne lille raslende, klirrende Torturvogn, som kom ud af Ligevægten ved enhver Kiselsten, kunde man snart tabe al Livslyst! — alt dette gav for et Menneske med nogen Fantasi en lidet tiltalende Forestilling om den grevelige Husstand.

»Hm, hm, det vil sagtens ikke være noget for mig«, mumlede den Fremmede hen for sig, idet han betænkelig lod sit bløde Overskjæg glide gjennem Fingrene. »En dum Historie, hvis det igjen røg i Lyset! Naa, men jeg har dog allerede bragt saa meget i Stand. — Haha! han synes at Graditzerne er for gode til mig!« Saaledes omtrent tænkte han ved sig selv og lo i sit stille Sind.

De drejede af fra Chausseen ind i en Skov. Vejen var ussel. Den sidste Regn havde draget dybe Furer i den lerede Jord og disse var nu af Solheden brændt til haarde Render og Skorper. Underskoven, mest Hasselbuske, gik lige ud til Vejen, Grenene af nogle prægtige, gamle Træer ragede hist og her ud over den i saa ringe Højde, at gamle Hinrich hvert Øjeblik maatte bukke sig dybt ned, for ikke at bringe sin Hat eller sit Hoved i Fare.

»Prægtigt, prægtigt!« udbrød den Fremmede højt, og han tilføjede mere dæmpet: »Men ingen Orden! Her vilde være noget at udrette for mig«.

Vejen gjorde en Bøjning, og just som Manden i Vognen rejste sig op, for forbi Kudskens brede Ryg at kaste et nyt Blik ind i Skoven, raslede det pludseligt i Grenene til Højre, dæmpet Hovslag lød i Galoptakt, og henved halvtredssindstyve Skridt foran ham sprængte i mægtige Sæt en slank Rytterske tvers over Vejen, for med samme Hurtighed, som hun var kommet til Syne, at forsvinde i Tykningen paa den modsatte Side.

»Halløj! Hvem var det?« udbrød den Fremmede ivrigt og berørte Hinrichs Arm.

Den Gamle grinede mere frygteligt end ellers. Men hans runde Øjne rullede og lyste med et mærkeligt Liv: »Hehe!« lo han hæst, »det var den gale Komtesse!«

»Den gale Komtesse? Men hvem er det?«

»Den gale Komtesse, hehe! Véd De ikke det, Herre? Saadan kalder Folk vores Komtesse Marie, hehe! Ja, Herre, *det* er et Fruentimmer!« Gamle Hinrich blinkede betydningsfuldt med Marekatteøjnene og slog et Par Gange de sex Tænder sammen, saa at det var helt uhyggeligt at se paa.

Den Fremmede trykkede sig igjen ind i sit Hjørne og sagde højt ved sig selv: »Prægtig Kvinde! rider jo som bare Fanden!« Strax efter rejste han sig igjen op og forledte den gamle Kudsk til yderligere Samtale.

»Hør engang, Hinrich, det er sagtens den Komtesse, som ikke kan lide Missionsfester?«

»Hehe!« gøede den Gamle, og knaldede uden nogensomhelst Grund tre Gange om Ørene paa de to Brune, saa at de forundrede rystede paa de store Hoveder.

»Sig mig engang, er der da ingen Søn i Huset?« vedblev den Fremmede.

»Næ, kun Damer. Ja, Herre, med Damerne er det nu saadan . . . . . Naa, det kommer jo ikke mig ved, hehe!«

Han drev igjen paa Hestene, med en besynderlig slangeagtig Hvislen. Men ganske pludselig rev han dem tilbage med al Anstrengelse, saa at den lette Vogn fik et heftigt Ryk, som kastede den Fremmede ublidt tilbage paa Sædet

og endog forskrækkede Hestene i den Grad, at de stampede til Siden med Bagbenene og ytrede den største Lyst til at løbe løbsk, trods deres ærværdige Alder,

»For Pokker, hvad er der i Vejen?« udbrød den Fremmede og tog sig til Hoften, som havde faaet et ret ubehageligt Stød. »Har De set Spøgelser, Hinrich? Hvad er det De gjør? De vil da vel ikke vende om?«

Men den besynderlige Gamle vendte virkelig om, skjøndt Vognen derved kom betænkeligt til at hælde og bagtil nær havde knækket et ungt Birketræ, medens Hestene trampede Krattet ned paa den modsatte Side, saa det var en Ynk, og saa lod han atter sin Hvislen høre, gav Hestene en let Snært bag Ørene, og saa gik det samme Vej tilbage, saa hurtigt de kunde løbe.

Den Fremmede blev ordentlig bange og skreg altereret: »Hej, Hinrich! Hvad skal det betyde?«

»Der er ikke noget at stille op«, gøede den Gamle, men mere var det umuligt at faa ud af ham hele Vejen, indtil han endelig igjen gjorde Holdt bag Stationsbygningen. Saa tog han Hatten af, strøg sig med Haanden over det kortafklippede Haar, og gav endelig den Oplysning, at det først ved Spørgsmaalet om Damerne var faldet ham ind, at han jo ogsaa skulde hente en Dame.

»En Dame?« spurgte den Fremmede forundret, og vidste ikke rigtigt om han skulde le eller ærgre sig over den Gamle. —

Stationsforstanderen var nysgjærrigt traadt ud af Døren. »Naa, Hinrich, hvad vil De nu igjen?« sagde han med et halvt medlidende Smil, som skulde antyde, at han var nøje kjendt med den gamle Kudsks Svagheder.

»Jeg skal jo hente en Dame. Har jeg ikke sagt Dem det, Hr. Büchting? Er Damen ikke kommen med?«

Nu maatte den Fremmede le højt. »Sammen med mig steg kun et Par Bønderkoner af. Skal De maaske have dem med?«

»Næ, næ, en fin Mamselle fra Byen, som Fru Grevinden har forskrevet til Husholdningen oppe paa Slottet. Herre Jemini, hvad vil Fru Grevinden sige, naar jeg kommer uden Frøkenen! Hun skjældte mig allerede forgangen Uge ud for et gammelt Dovendyr, fordi jeg ikke længer kan taale al den megen Beden og Syngen«.

Nu brast ogsaa den tilbageholdne Embedsmand i Latter, og paa den Fremmedes Spørgsmaal oplyste han denne om, at Fru Grevinden ikke var lidet frygtet af Folkene paa Grund af sine strenge Andagtsøvelser. Saa henvendte han sig igjen til den endnu meget ophidsede Hinrich og spurgte ham, hvorfra Damen skulde komme.

»Herre Jøsses, jo, nu har jeg det. Der var Tale om Hamborg. Hun skal komme med Toget fra Ludvigslust«.

»Ja, men det kommer først om en Time«, sagde Forstanderen.

Og gamle Hinrich viklede sig ud af sit Dækken, klatrede sindigt ned fra Bukken og gryntede ganske roligt: »Naa, saa kommer vi til at vente lidt«.

En rigtig behagelig Udsigt for den fremmede Herre, som saa utaalmodigt imødesaa den afgjørende Stund, da han vilde kunne præsentere sig for Greven, og som, efter allerede at have tilbagelagt Halvvejen, nu igjen af den uhyggelige Gamle blev sat af paa den mest øde af alle Banegaarde! Men hvad var der at gjøre? Den tykhovede gamle Hinrich tog Foderposen frem, og saa' sig ikke engang om efter Herren, som dog maaske allerede i Morgen kunde være hans første Foresatte.

Stationsforstanderen, Hr. Büchting, var den eneste, som drog Fordel af Hinrichs Glemsomhed. Han gik forekommende hen til den Fremmede og søgte at udforske ham om »hvorfra« og »hvorhen« med hin Nysgjærrighed, der er ejendommelig for alle lidet beskjæftigede Mennesker af jevn Dannelse paa slige ensomme Poster. Men han fik kun ufuldstændig Oplysning, som tilmed blev givet uvillig, saa at han snart opgav at spørge og indskrænkede sig til at give nogle almindelige Bemærkninger til Bedste om Land og Folk i denne Snip af det signede Obotriterland.

»Han har noget skummelt ved sig«, tænkte han og skottede til den Fremmede. »Man maa tage sig i Agt for at sige noget til ham om Herskabet paa Räsendorf, han er i Stand til endnu i Aften at bringe det videre til Fru Grevinden, hvad jeg har sagt om hendes Andagtsøvelser«. Han vilde just trække sig tilbage under et Paaskud, da den Fremmede rettede det hastige Spørgsmaal til ham: »Aa, sig mig engang, hvad er den gamle Herre for en Mand?«

»Aa, en rigtig gemytlig gammel Herre!« svarede Forstanderen undvigende.

»Gemytlig? Det er vel neppe muligt!« udbrød den Fremmede. »Jeg har tænkt mig ham som en rigtig gammel gnaven, fortørret Junker«.

Forstanderen lo sagte ved sig selv. »Naa, De vil jo snart lære ham at kjende. Jeg kan kun sige Dem én Ting: hvis De vil indsmigre Dem hos ham, saa maa De fortælle ham Historier — jo kraftigere, desto bedre!«

Den Fremmede skrev sig dette gode Raad bag Øret, og efterat Forstanderen havde forladt ham, gik han sig en Tur langs med Banedæmningen. Han havde tændt en Cigar og slentrede tankefuld henad en smal Fodsti gjennem de blomstrende Enge. Atter og atter greb han sig i Forsøget paa, af de flygtige Bemærkningers

brogede Stene at sammensætte et levende Billede af det grevelige Hus og af det Liv, der ventede ham mellem disse Mennesker og i dette Land. Han kom fra en anden Egn af Tydskland, Land og Folk i Meklenborg var fuldstændig fremmed for ham; og Sproget havde han ikke let ved at forstaa. Han maatte sige sig selv, at den gamle Greve kunde rejse vægtige Betænkeligheder imod ham, og at, hvis han fik Pladsen, det Arbejde, som ventede ham, i alt Fald ikke vilde være let.

Han lod sit Blik strejfe hen over den rolige og tiltalende Egn. Solen gik just ned bag de lave Bakker i Vest, og dens rene, dybe Glød spejlede sig i de smaa Vinduer i Banevogterhuset, som laa lige foran ham, saa at det saa' ud, som om dets Indre stod i Flammer. Og i mærkelig Modsætning dertil sad Banevogteren paa den lille Bænk udenfor Huset og smøgede roligt sin Pibe, medens hans lille Søn gjorde utrættelige Forsøg paa at faa et stort blaat Kræmmerhus, som der var stukket en Pind igjennem, til at flyve som en Drage. Ogsaa den Lilles blonde Hoved var overgydt med et glødende Purpurskjær, man vidste ikke, enten dette skyldtes Gjenskinnet fra den nedgaaende Sol eller Anstrengelsen ved hans barnlige Sisyphusarbejde. I Græsset sang Græshopperne, op fra Stubmarkerne steg Lærkerne for sidste Gang flagrende og kvidrende, før de dukkede sig ned i deres Reder for Natten. Omkring Toppen af en Eg, som ragede højt op over Udkanten af den nærliggende Skov, kredsede med uafladelige Skrig en stor Flok Krager, som plejede at søge Nattekvarter der. En Bondevogn rullede henad Landevejen til Stationen. Endnu engang glødede Skinnevejen i de sidste Solstraaler — og saa var det bleven Aften. I den nærmeste Landsby, som helt skjult i det Grønne, laa henved èn Fjerdingvej fra Stationen, slog et Taarnuhr otte. Med hin dybe, fulde Højtidsklang, som ofte gjør et saa vidunderligt dybt Indtryk paa den enlige Tilhører paa den dæmrende, udstrakte Mark, som neppe en Salme med Orgelklang.

Den Fremmede med de skarpe, fornemme Træk lod til at finde Behag i det smilende og fredelige Billede, som omgav ham, og den lette Aftenvind, som bar hine Klokketoner videre, lod til at omvifte hans verdenstrætte Pande med det friske Pust af hjemlig Hygge. Han vendte tilbage til Stationen og mumlede undervejs ved sig selv: »Hvis jeg fik Lov til at blive her — til endelig engang at hvile ud! Landet tiltaler mig, der er noget saa fredeligt udbredt over det. Her vil ingen søge mig. Og Folkene? Min Gud, hvormange har jeg ikke allerede maattet finde mig tilrette med!«

Billedet af den dristige Rytterske, som før havde krydset hans Vej, smuttede atter gjennem hans Tankegang. Den gale Komtesse! Det lød efter noget. Et stille Tilflugssted, skikkelige gammeldags Mennesker, der lod sig lede af ham, og som en klartflagrende Kaminild i slig en hyggelig Dæmring, en Kvinde fuld af Liv, maaske tillige skjøn og aandrig — — Aa, nej! Tanken om at maatte blive her, havde slet ikke længer noget afskrækkende for ham, til Trods for den besynderlige Velkomst, som gamle Hinrichs Marekatte-Grimasse før havde budt ham.

Han lo i sit stille Sind: »Den gale Komtesse, haha!« at han dog ikke kunde lade det være, at det altid var en saa tvingende Nødvendighed for ham, altid at vide en Kvinde skjult i Midtpunktet af alle hans Tanker og Følelser!

Klokkerne i Signaltaarnet nede ved Stationen slog an. Den Fremmedes skarpe, urolige Øjne fik en besynderlig Glands. Nu stod han atter paa Stationsvejen og saa' op ad Skinnerne i den Retning, hvorfra Toget skulde komme. Saa traadte Stationsforstander Büchting hen til ham og meldte, at der lige var kommet et Telegram til Grev Pfungk, som han maaske turde medgive ham: »Forresten kan jeg strax meddele Dem Indholdet«, tilføjede han. »Telegrammet er undertegnet Sophie Bandemer. Frøkenen kommer ikke i Dag, De behøver derfor ikke at vente paa Toget, Hr. . .«

»Hvad Pokker!« udbrød den Fremmede. Kunde Frøkenen ikke have telegraferet det en Time før? Saa havde jeg for længe siden været i Räsendorf. Ærgerligt!«

Han og Forstanderen opbød i Forening hele deres Overtalelsesevne for at overbevise gamle Hinrich om, at der ikke var nogen Grund til at vente længer. Det faldt vanskeligt at gjøre ham dette indlysende, og han kom stadigt med det samme Svar: »Ja, ja, det er nok muligt; men naar det bagefter alligevel er galt, saa vanker der af Fru Grevinden«.

Endelig raslede han dog igjen afsted og de to Brune satte i et saa rask Trav, at den lette Vogn blev kastet ganske forfærdeligt frem og tilbage. Men til Gjengjæld varede det ikke mere end en halv Time, før Räsendorfs Park med sine dybe, sorte Skygger steg frem af Aftenens Mørke. Hundene gøede, Gruset knitrede, den lille Vogn holdt udenfor det grevelige Slots stolte Portal. Da den Fremmede steg op ad Stentrappen, greb han i sin Brystlomme og tog Depeschen frem, for strax at kunne aflevere den. Hvis Frøken Sophie Bandemer var kommen selv i Stedet for denne Efterretning, vilde den Fremmede sandsynligvis aldrig have betraadt Slottets Tærskel og dets Beboeres Liv vilde have formet sig helt anderledes!

»Vil De melde Hr. Greven min Ankomst«, paalagde han Tjeneren: »Mit Navn er von Norwig!«

Og med lette Skridt, fuld af Haab og Selvtillid steg han op ad den brede Trappe, bagefter Tjeneren.

ANDET KAPITEL.

I hvilket Hr. v. Norwig indfører sig fordelagtigt, Komtesse Vicki taber sit Strømpebaand og gamle Hinrich forstyrrer Andagten.

Hr. von Norwig blev ført op ad to Trapper og derpaa gjennem en lang Korridor hen til det Værelse, der skulde huse ham for Natten. Meget hyggeligt saa' der rigtignok ikke ud derinde, snarere noget hotelagtigt. En Seng, en ubrugelig Sofa, et Vadskebord, et Klædeskab og et Par Stole. Det var det Hele. Desuden bemærkede han Tapetets store Smagløshed og Rullegardinernes prangende Farver.

Han pakkede skyndsomt sin Kuffert ud, og som en ordentlig Mand lagde han strax sine Sager ned i Vadskebordets Skuffer. I hver Skuffe, som han trak ud, fik han en Bog i Haanden. I den ene laa et nyt Testamente, i den anden laa en Salmebog, og i den tredie en komplet Aargang af Tidsskriftet »Emaus, en kristelig Søndagsven«. Med et ejendommeligt ærbødigt Smil lagde han de sorte Bind tilbage paa deres Plads, og saa vadskede han Rejsestøvet af sig, tog en ny opstaaende Krave paa, og blandt de forhaandenværende Slips valgte han en simpel sort, i Formodning om, at den verdslige Forfængelighed ogsaa i Skikkelse af laxe- eller ponceaufarvede Halsbind vilde være ilde anbragt i dette højkristelige Hus. Han børstede omhyggeligt sit sorte Haar, som allerede begyndte at tyndes stærkt i Issen, søgte tilsidst at give sine Miner saavelsom sin Frakke en saa tillidsvækkende renlig Glathed som mulig, og begav sig derpaa ned paa første Sal, hvor Tjeneren allerede ventede paa ham, for at føre ham ind i Grevens Værelse.

De passerede en stor Spisesal, fra hvis Paneler lange Rækker af Grevens Forfædre skuede ned. Men den Fremmede havde ikke set andet deraf, end hvad det Lysskjær, som faldt herind, da Døren blev aabnet, oplyste et Øjeblik, thi det store Rum var mørkt. Det tavlede Gulv lod til at være nylig bonet, da Hr. von Norwigs nye Støvlesaaler klæbede fast derved, saa at det ved hvert Skridt gav en smadskende Lyd, som fremkaldte et besynderligt, næsten uhyggeligt Ekko i det store, tomme Rum. Tjeneren aabnede en anden Dør og lod den Fremmede træde ind med den Bemærkning, at Hr. Greven kom strax.

Hr. von Norwig traadte med lydløse Skridt paa det tykke Smyrnatæppe ind i det hyggelige Herreværelse og det første, som fængslede hans forskende Blik, var de mørke Omrids af en Kvindeskikkelse, som, med det venstre Ben trukket op under sig, sad i Vindueskarmen og havde bøjet Overkroppen ud ad det aabne Vindue. Damen maatte ikke have hørt hans Komme, da hun endnu en Stund forblev i denne Stilling og vendte sig heller ikke om, da hun derefter stillede begge Fødder paa Gulvet, og idet hun strakte begge Arme med foldede Hænder højt op over Hovedet, med en let Gaben velbehageligt strækkede hele Kroppen. Hr. v. Norwigs fine Skjønhedssands var fuldstændig beruset af dette prægtige Legemes ædle Fylde, bløde Linier og fuldendte Symmetri. Han kunde ikke mindes nogensinde at have fundet alt dette forenet hos en Kvinde af en saa ualmindelig Højde. De smukke Lemmer var indhyllede i en let graa Klædeskjole af yderst simpelt Snit, hvis Ensformighed kun blev afbrudt af en Række Koraller omkring Kraven. Haaret lod til at være mørkebrunt og for Norwigs Smag friseret noget for glat og umoderne.

Det vilde have været upassende, at lade sig attrapere som hemmelig Iagttager af Damen; han gik altsaa nogle Skridt nærmere hen til hende og sagde: »De undskylder, min Naadige, Tjeneren har vist mig herind . .«

Ved de første Ord vendte den høje Dame hastigt sit Ansigt om imod den Talende. Det var ham umuligt at undertrykke en lille Forskrækkelse i sine Miner. En saa fuldendt Skikkelse og et Ansigt — hæsligt, ligefrem hæsligt! Smalle graa Øjne, en temmelig flad Næse, stor Mund, stærkt fremtrædende Kindben, en daarlig Teint — dette var det første Indtryk.

»Jeg har vel den Fornøjelse at tale med Hr. v. Norwig? Fader maa strax være her. Maa jeg bede Dem tage Plads?«

Han bukkede og tog Plads paa en med sort Glandslæder betrukken Stol.

»Hvis jeg ikke tager meget fejl, saa er det Dem, naadige Komtesse, som i Dag i Skoven krydsede min Vej. Jeg kan forsikre Dem, at hvis gamle Hinrich med sin Jagtvogn ikke til en vis Grad havde fordærvet den poetiske Stemning for mig, vilde jeg absolut have anset Dem paa deres fyrige Ganger for en livagtig Valkyrie. Synet foer jo forbi som et Lyn; men, paa Ære, naadige Komtesse, jeg var ogsaa blændet som af Lynet«.

»Aa, lad de Talemaader fare!« faldt Komtessen ham i Talen. »Det er jeg ingen Ven af. Her er Cigarer. Vil De ikke tænde en? Der er saa mange Herrer, som først bliver fornuftige, naar de har noget at ryge«.

Hr. v. Norwig smilede over hendes djærve og dog elskværdige Væsen. »Aa, Komtesse«, svarede han høfligt takkende; »det kunde aldrig falde mig ind at antænde Virakskyer i nogensomhelst Skikkelse for en Dame«.

»Hm, ikke ilde!« lo den unge Dame, som selv naar hun sad ned næsten syntes højere end hendes vis-à-vis. »De lader til at være et

vittigt Hoved. Jeg bryder mig ikke meget om det, men Fader er en Ynder deraf. Fader er forresten en elskværdig Mand — det vil De vist ogsaa selv finde. Alle unge Piger er forelskede i ham — selv jeg! Og det vil sige noget: jeg finder nemlig, at Heste i Grunden er den eneste passende Omgang for Mennesker. De rider vel?«

»Aa, min Naadige — jeg har staaet ved Uhlanerne! Først for et Par Maaneder siden vendt tilbage fra Pampassletterne«.

»Fra Pampassletterne? Det er jo højst interessant! Det maa De fortælle mig om!« udbrød Komtessen livligt, idet hun støttede de korslagte Arme paa Bordet og bøjede sig over imod den Fremmede.

Saa gik Døren op bagved dem, og Grev Pfungk traadte ind. Norwig sprang op, bukkede ærbødigt, og saa' dernæst med virkelig Forbavselse paa den gamle Greve, som ovenikjøbet var næsten et helt Hoved højere end sin Kjæmpedatter og ved Siden af hvem han selv næsten saa' ud som en Dreng.

Greven modtog den nye Ansøger til Pladsen som Overforvalter med den største Forekommenhed. Hans Skikkelse var noget for mager, Holdningen lidt skjødesløs, men det smalle, graa Hoved var vidunderligt smukt — en ægte Velasquez!

»Jeg anbefaler Hr. v. Norwig til dig«, henvendte Komtessen til sin Fader: »Han har staaet ved Uhlanerne og kommer direkte fra Pampassletterne. Lad os ikke vente for længe, Fader, Thebordet er allerede dækket«. Hun tog Afsked med en let Hovedbøjning og forlod Værelset.

»Min Datter Marie!« sagde Greven med en Haandbevægelse henimod Døren.

Hr. v. Norwig bukkede, og bemærkede, at han allerede havde havt Lejlighed til at beundre Komtessen som Amazone.

»Ak ja«, sukkede Greven, »Det er stor Skade, at hun ikke er bleven en Mand! Saa behøvede jeg nu ingen Overforvalter. Min Datter har et saa klart Blik for det Praktiske, en saa hurtig og korrekt Opfattelse af alt, at man tidt glemmer, at hun kun er en ung Pige. Hun fritager mig virkelig for meget Arbejde, siden mit Helbred ikke er saa stærkt som tidligere. Hun forstaar sig ogsaa virkelig en hel Del paa Landvæsen; men De indser nok, at en Kvinde ikke har den fornødne Autoritet overfor Folkene. Og Alt forstaar hun sig heller ikke paa. For mig gjælder det om, til Overforvalter at finde en Mand, som med Intelligens og Fagkundskab forbinder en sikker, imponerende Optræden, uden dog at blive til en ubehagelig Ridefoged for de andre Tjenestefolk. De forstaar nok: de samme Folk, som adlyder Herren selv uden at knurre, betragter ofte enhver streng Forholdsregel af en ansat Overmyndighed som en utaalelig Anmasselse. Navnlig her i Meklenborg, hvor Vornedskabet endnu ligger den ældre Slægt i Blodet, forekommer det mig farligt, at indsætte en saadan — *quasi* Regent, og ovenikjøbet en fremmed, og af Folkene forlange samme Lydighed overfor ham, som — saa at sige — overfor det hjemlige Herskerhus. De forstaar, at der hører ganske særlig Takt til at udfylde en saadan Stilling i min Forstand. Derfor har jeg givet deres Ansøgning Fortrinet fremfor talrige andre, fordi jeg troer, at De, som selv er Adelsmand og forhenværende Godsejer, maaske snarest vilde finde den rette Tone i Forholdet til de Undergivne og samtidig for mig selv kunde blive mere end kun en lønnet Medhjælper«.

Greven havde holdt sin lange Tale med mangfoldige Afbrydelser og en let Rømmen, i en forbindtlig, dæmpet Tone, som passede mærkværdig godt til hans Ansigt. Af den Maade, hvorpaa Greven med en vis nervøs Uro bearbejdede sit hvide Overskjæg med Fingerspidserne, medens han undgik at se Hr. v. Norwig lige i Øjnene, mærkede denne skarpe Iagttager strax, at den gode Greve selv følte sig generet af sin lange Tale, og at han til Hverdagsbrug sikkert vilde være en ligesaa elskværdig gammel Herre, som saa mange af hans Standsfæller, der ikke gjerne indlader sig paa principielle Forklaringer og deslige, men er tilfredse, naar deres Affærer bliver varetagne paa en saadan Maade, at de mærker saa lidt som muligt dertil, og kun med nogenlunde Regelmæssighed modtager Regnskab over de vante Indtægter. Han holdt derfor en improviseret Tale til ham, hvori han billigede hans Anskuelser paa alle Punkter, og knyttede hertil en opbyggelig og belærende Betragtning over det moderne Landbrug og dettes Udsigter for Fremtiden ved en fornuftig, tidssvarende Drift.

Da Hr. v. Norwig endelig tav, gjorde Grev Pfungk et meget fornuftigt Spørgsmaal: »Naa, men sig mig engang, naar De har indset alt dette, hvorledes var det da muligt, at De selv gik bag ad Dandsen ved Landvæsenet? De skrev jo til mig, at De havde ejet et saa smukt, stort Gods?«

»Det kan jeg takke min elskværdige Familie for!« svarede den Adspurgte med nogen Bitterhed: »De havde Hypotheker i Godset. Det var smaalige, kortsynede Mennesker, uden Sands for mine reformatoriske Bestræbelser. De opsagde deres Indestaaende paa en for mig ubelejlig Tid, dertil kom daarlig Høst og saa . . .«

Tjeneren traadte ind og meldte, at Fru Grevinden lod Herrerne bede om at komme ned til The.

De rejste sig samtidig. Tjeneren gik i Forvejen med den store kinesiske Porcellænslampe, og saaledes gik de gjennem den store, gothiske Riddersal over til Grevindens Gemakker; Familie-

maaltiderne plejede at holdes i det mellemste af disse.

Det var et Hjørneværelse, med Træpanel og Tapeter, der lignede Træ. Saavel her som i Grevens Værelse og de andre Værelser, han havde passeret, faldt Mangelen af gode Billeder den Fremmede i Øjnene. I dette Værelse blev Vægfladerne kun afbrudte af Bibelsprog, som var broderede paa Carton og indrammede. Mellem de to Vinduer stod paa en Søjle Thorvaldsens velsignende Christus, som ved et Overtræk af Tyll var beskyttet mod Fluerne.

Komtesse Marie var ved at lave The. Grevinden, som bladende i en stor Bog, havde siddet paa en lille Divan i den indre Vinduesfordybning, lagde hurtigt Brillerne bort, og traadte saa med mærkværdigt raske Skridt hen til de to Herrer. Hun var ualmindelig fyldig, rundskuldret og rundrygget, men hun forstod at bære sit graanende Hoved med Værdighed paa den korte Hals, og hendes Ansigt havde til Trods for den brede Mund og de bløde, hængende Kinder noget virkelig fornemt ved sig. Hendes statelige Kapper eller øvrige Hovedbedækninger, samt de vide, brusende Silkekjoler kunde kun bidrage til at forstærke dette Indtryk.

Hun traadte altsaa, som sagt, i hele sin Værdighed, hen til Herrerne og bød Gjæsten velkommen med en dyb, men noget stakaandet Altstemme: »God Aften, min kjære Herre! Glæder mig meget, glæder mig meget! Skade, at De ikke kunde komme før! Vi havde taget Dem med til Pägelow — nej, De skulde have hørt Pastor Bullerichs Missionspræken! Han forstaar at ryste Hjerterne, min kjære Herre! Han har tilbragt syv Aar i Store-Popo, De véd, nede ved Kamerum, som nu er tydsk. Der har han forkyndt Evangeliet for de stakkels blinde Hedninger. Utallige Gange har han været i Livsfare, og de har ogsaa virkelig ombragt hans Svigermoder, fordi en afskyelig Morian paastod, at hun havde forhexet en Bede for ham«.

»Blev hun saa spist?« spurgte Komtesse Marie ganske roligt henne fra Thebordet.

»Formodentligt«, svarede Grevinden alvorligt, »for det er rent utroligt alt hvad de Mennesker spiser! Pastor Bullerich indflettede nogle forfærdelige Anekdoter i sin Prædiken. Ja, som jeg før sagde«, henvendte hun sig til Greven, idet hun tog fat i en af hans Vesteknapper, »Du skulde bare have taget med. Det var meget morsomt, ogsaa set fra dit verdslige Standpunkt, især bagefter ved Kaffen; der fortalte den kjære Bullerich os Historier — jeg blev ligefrem nødt til at sende Vicki ud af Stuen! Det kjære Barn har forresten forspist sig i Kager — den gode Pösthin bager saadan en udmærket Sandkage! Men hun fik strax en Skefuld Soda, og forinden hun gaar i Seng skal hun have en Dosis Baldrian. Nej, nej, Hr. v. Norwig, De skal slet ikke smile saadan. Naar det kommer fra Maven, er Soda ganske udmærket og Baldrian beroliger saa dejligt Nerverne. Mange kan ikke taale at lugte det, men det gjør ingen Ting! De maa nemlig vide, at i mit Hus kommer aldrig en Doktor. De indvendige Onder kurerer jeg selv — naa, og Vorherre har altid givet sin Velsignelse dertil«.

Den veltalende Dame havde hele Tiden, saa at sige naglet de to Herrer fast i Døren. Hendes Gemal havde sat et ganske besynderligt ængsteligt Ansigt op til hendes højst interessante Forklaringer og derhos med en vis Uro skottet hen til Hr. v. Norwig. Men denne havde, som en fuldendt Verdensmand, kun med et ligegyldigt og forbindtligt Smil lyttet til Husets Frue.

Nu kyssede han galant hendes Haand og sagde: »Jeg er bange for, at Deres Naade vil faa lidet at gjøre med mig, jeg glæder mig ved en fortrinlig Mave og et taalelig intakt Nervesystem«.

»Det er et godt Tegn, Hr. v. Norwig!« vedblev Grevinden. »Jeg har meget ofte fundet bekræftet, at en ugudelig Vandel ødelægger Fordøjelsen og at Vantro angriber Nerverne! De kommer i et kristeligt Hus, og De ser, at vi Gudskelov allesammen er raske«.

»Undtagen naar vi fordærver Maven med Missionskager«, henkastede Komtesse Marie atter med stor Ro.

Da Husets Frue selv gjorde Begyndelsen med en godmodig Latter, saa troede Herrerne sig ogsaa berettigede til at følge hendes Exempel.

Man var traadt hen til Bordet, enhver lagde Haanden paa sin Stol, rede til at tage Plads. Men da den naadige Grevinde ikke gav Tegnet dertil, saa tøvede man endnu og saa' forventningsfulde paa hverandre. Fru Grevinden kastede et betydningsfuldt Blik paa sin ældste Datter, som let rødmende saa' til Siden.

»Naa, for Pokker, vil da ingen læse Bordbøn?« udbrød Damen ærgerligt, og derpaa henvendte hun sig med en streng Mine til den Fremmede og sagde med Værdighed: »I vort Hus, Hr. v. Norwig, anses det endnu ikke for upassende at læse Bordbøn!«

Den saaledes Tiltalte bukkede tavs og foldede forventningsfuldt Hænderne over sin Stoleryg.

Fru Grevinden lagde Hovedet paa Siden, løftede de foldede Hænder op til Brystet og mumlede: »Al god og fuldkommen Gave kommer fra oven, fra Lysets Fader«.

I dette Øjeblik gik Døren op og Komtesse Vicki kom ind, skjødesløst dinglende med Armene.

»Naa, der er du jo, Barn;« afbrød Grevinden sin Andagt: »Men altid for sent; det er nok bleven en Vane hos dig? Nu kan du med det Samme læse Bordbønnen, hvis du er bleven bedre«.

Og den store, statelige unge Pige, som til Trods for den lille Maveuorden havde en meget sund Hudfarve, blev endnu et Par Grader rødere, men stillede sig alligevel lydigt op bag sin Stol og læste andægtigt Bordbønnen.

Før man tog Plads, præsenterede Grevinden, idet hun med sin buttede, ringbesatte Haand beskrev en stor Halvcirkel over Bordet, de to vis-à-vis'er for hinanden: »min Datter Victoria — Hr. v. Norwig!«

Victoria gjorde et kort Knix, der ved sin Barnlighed stod i en besynderlig Modsætning til hendes fuldt udviklede Former og heroiske Højde, som kun gav lidet efter for den ældre Søsters.

Man satte sig og spiste — godt og rigeligt, som overalt i det velsignede Obotriterland.

»De er Enkemand, Hr. v. Norwig?« henvendte Grevinden til sin Gjæst.

»Ja vel!« svarede denne.

»Har De Børn?«

»Nej, — jeg kunde fristes til at sige: nej, Gud ske Lov! Jeg vilde jo dog kun have gjort dem til Arvinger til den ulykkelige Skjæbne, som har forfulgt mig fra Ungdommen af«.

Grevinden holder Andagt (Pag. 59).

»Aa!« udbrød Grevinden medlidende. »Hvis De bliver en af Vore, vil der vel nok en Gang findes en stille Time, da De kan betro Dem til mig. Tro De mig, jeg har allerede husvalet saa mangen en bedrøvet Sjæl! Menneskene gaar kun ofte saa blinde gjennem Livet og finder ikke den rette Trøster«.

Den altid opmærksomme Norwig bemærkede, at Grevindens Øjne under denne lille Tale hvilede med et ejendommeligt Udtryk paa hendes yngste Datter. Og medens Greven nu atter søgte at lede Samtalen fra det aandelige over paa det verdslige Omraade, bestræbte hans Frue sig for ved livlig Blinken at gjøre Komtesse Vicki opmærksom paa noget. Hr. v. Norwig morede sig imidlertid over den unge Piges klædelige Forlegenhed; hun vidste aabenbart ikke, hvad Moderen mente, før denne endelig ligesom uvilkaarligt, men med en betydningsfuld Blinken, lagde Haanden let paa Brystet.

Saa opdagede Komtesse Vicki endelig, idet hun ængsteligt saa' ned ad sig, at hun havde glemt at knappe et betydeligt Stykke af sin sorte Trikotbluse. Den unge Pige var altfor nydelig i sin Forlegenhed. Hr. v. Norwig kunde neppe bringe det over sit Hjerte, at tage Øjnene fra hende en Stund, for at give hende Tid til at fuldende sit Toilette. Men han saa' godt, hvorledes Komtesse Marie neppe kunde bare sig for at le og den gamle Grevinde ærgerligt rystede paa Hovedet, medens hun mumlede: tetete, tetete!

Komtesse Marie førte snart Samtalen hen paa sit Yndlingsthema, Heste, og Hr. v. Norwig fulgte villigt hendes Opfordring til at fortælle hende om de berømte Hestehjorder paa de brasilianske Pampassletter. Han var en god Fortæller; en dyster Indledning antydede den grusomme Skjæbne, som havde drevet ham bort fra Hjemmet, hans Families uhonnette Opførsel, hans inderligt elskede Hustrues Død, Stoltheden hos en Mand, som ikke vilde nedværdige sig overfor Folk, som han foragtede — og paa denne Baggrund aftegnede sig med desto større Virkning det romantiske Billede af den dristige Sporfinder for Civilisationen, som trængte ind i Urskove og Stepper, for dèr paa jomfruelig Jordbund at udstrø Frøet til herlige Fremtidsidealer, som Hjemmets haarde, kolde Jord havde vægret sig ved at optage i sig.

Hr. v. Norwigs klangfulde Organ, hans udvalgte Sprog, hans farveprægtige Skildring, gjorde et betydeligt Indtryk paa den grevelige Familie. Selv Komtesse Marie, som nærede en afgjort Aversion for alle smukke Talemaader, blev tiltrukken af hans Foredrag og Komtesse Vicki sad ovenikjøbet med aaben Mund, og havde en Følelse omtrent som Desdemona overfor Othello. Ja, i hendes Øjne vilde det endog have forhøjet Virkningen, hvis Hr. v. Norwig havde kunnet rose sig af en ægte Morianfarve, »sort som en velblanket Støvle«.

Den gode Greve havde en ganske ejendommelig Fornemmelse under hin Fortælling;

han følte sig generet deraf. I de Kredse, hvor han var vant til at færdes, plejede man nemlig ikke at holde længere Taler af denne Art. Der blev talt om Landvæsen og Politik, om Vine og Cigarer, om Hunde, Heste, Kunstnerinder og Familieforhold i en vigtig Tone og i gjængse Taalemaader, og hvis der i et saadant harmonisk Selskab var opdukket et Individ, som kunde holde Foredrag ved Thebordet og foredrage Avisartikler ved Ølkruset, saa havde man søgt at skille sig af med et saadant Element med revolutionære Tendenser. I det feudale Samfund, hvortil Grev Pfungk-Räsendorf hørte, gaves der egentlig ingen private Meninger, hvis Drøftelse kunde have givet Anledning til nogetsomhelst Ordskifte, men der gaves kun en god og en daarlig Tone. At besidde Aand og lade denne komme til Orde i usædvanlig Taleform, var ganske vist ikke ligefrem forbudt, men hørte kun hjemme i Dameselskab, hvor det kunde bidrage til at livne Konversationen, idet det bragte hin dristige, flagrende Uro ind i Samtalen, som er et saa ejendommeligt Særkjende for det virkeligt fornemme Selskab, og lader ethvert Menneske, der ikke er voxet op i dette, forekomme sig selv som en Dumrian, i Fald han skulde have for Skik at tænke langsomt, men logisk.

Grev Pfungk plejede at indbefatte saadanne Bogtalere og Doktrinære under det originale Artsbegreb »Doktorer og Republikanere«. Og nu sad en saadan ved hans Familiebord, og ovenikjøbet som Kandidat til den højeste Embedsstilling paa hans Gods — og denne Mand var dog Adelsmand og oprindelig Godsejer ligesom han selv! Den gamle Herre følte sig i høj Grad forvirret, men dog paa den anden Side smigret ved den Tanke, at en Mand med en saa usædvanlig Begavelse for Eftertiden skulde være hans Undergivne. Nu kunde han vise, hvorledes hans store Ideer lod sig udføre i Praxis.

Fru Grevinden var ligeledes henrykt over sin Gjæsts Fremstillingsevne, og erklærede, at han, i Maaden at fortælle paa, mindede hende levende om Pastor Bullerich. Hun udbad sig endnu yderligere Oplysninger om Kristendommens Tilstand i Brasilien og gjorde Hr. v. Norwig levende Bebrejdelser fordi han havde forsømt den ypperlige Lejlighed til i alt Fald at oplyse nogle enkelte blinde Hedninger.

»Ser De, min kjære Herre«, ytrede hun, »i denne forfærdelige Tid af Vantro og frivol Bespottelse af alt, hvad der hedder Dyd og Religion, er det Adelens ganske særlige Pligt at kæmpe for Guds Rige paa Jorden, saaledes som den tidligere kæmpede for sine verdslige Kejsere og Konger. Naar Verden ikke længer troer paa noget — saa hører jo alting op, ikke sandt? Men hos mig i Räsendorf skal det ikke komme saa vidt, saa længe jeg endnu er paa min Post! Mine Folk skal tro — eller Pokker skulde tage ved dem! Da Himlen desværre har nægtet mig en Søn, saa skal jeg sørge for, at i alt Fald en af mine Døtre skal tjene Herren med Kjærlighedsgjerninger. Vicki, det kjære Barn, agter nemlig at blive Diakonisse!« Det kjære Barn havde just været beskjæftiget med at udvexle Hemmeligheder med Søsteren i et højst komisk Tegnsprog. Da Moderen omtalte hendes fromme Hensigt, strakte hun just sin spidse, røde Tunge en lille Smule frem mellem de blændende Tandrækker, idet hun samtidig trak sine kjødfulde Øreflipper ud til Siden. Paa et strengt Blik fra Mama lod hun hurtigt Hænderne synke ned i Skjødet, saa' helt spagfærdigt ned paa sin Tallerken og sagde undseelig: »Ak ja, Mama!«

Strax efter rejste man sig fra Bordet og gik ind i det tilstødende Værelse, Grevindens Modtagelsesværelse, som nok var rigt, men alligevel meget gammeldags og tarveligt udstyret. Greven talte med Norwig om landøkonomiske Emner, medens Grevinden fra en Reol tog forskjellige Bøger, ud fra hvis Blade utallige Bogmærker strittede frem. De to unge Damer stod Arm i Arm henne i et mørkt Hjørne i ivrig Samtale. »Du, Marie«, hviskede Vicki til Søsteren, »jeg tror, jeg har tabt mit Strømpebaand, det maa ligge et eller andet Sted paa Tæppet«.

»Aa, Vicki, Du skal da ogsaa altid tabe noget?« udbrød Søsteren med dæmpet Latter. »Hr. v. Norwig saa' hele Tiden herhen. Han har maaske allerede opdaget det«.

»Det var jo gyseligt! — Forresten en rigtig pæn Mand! Finder Du ikke?«

»Han taler mig for meget. Lad os først se, hvordan han sidder til Hest«, sagde Marie.

»Se bare, han har ikke Øjnene fra os! Hvem mon det gjælder af os?« hviskede Vicki.

Ganske vist vendte Norwigs Blik bestandig tilbage til de to Kæmpemøer. Hans Øje havde ikke skuffet ham før, den Ældstes Figur var virkelig udmærket smuk, men han kunde endnu ikke forvinde den Skuffelse, som hendes Ansigt havde beredt ham, og derfor hæftede hans Blik sig tilsidst udelukkende paa den Yngste. Først nu, da hun stod op, bemærkede han, at denne yderst imponerende unge Dame vel neppe kunde være mere end femten, sexten Aar. Thi det barnlige Udtryk i hendes buttede, runde Ansigt, og den korte sorte Kjole, under hvilken et Par just ikke smaa Fødder i sorte Strømper og Ankelsko kom til Syne, stod i en altfor aabenbar Modsætning til hendes Figurs øvrige Modenhed. Hr. v. Norwig opdagede en paafaldende rød Stribe omkring den unge Piges venstre Ankel, og vidste foreløbigt ikke hvad det kunde være.

Tjeneren traadte ind med en Præsenterbakke, hvorpaa der stod en Vandkaraffel og Glas. Grevinden drak hurtigt et helt Glas Vand, tog

saa en Stabel Bøger under sin venstre Arm — man saa' paa hverandre, og derpaa tog Tjeneren den store kinesiske Porcellænslampe og gik foran og lyste Selskabet ned ad Trappen.

Man betraadte en temmelig prunkløs Sal i Stueetagen, hvor Folkene paa Gaarden allerede var forsamlet. De sad paa Stole og Bænke langs den indvendige Væg, medens Familiens Medlemmer tog Plads i Lænestole paa den modsatte Side. Fru Grevinden satte sig ved det store runde Bord midt i Salen. Lampen blev stillet ved Siden af hende og derpaa ordnede hun sin Bogstabel. Greven sad til Højre bagved hende og Komtesse Marie ved Siden af ham. Til Venstre bagved Grevinden sad Komtesse Victoria og Hr. v. Norwig ved Siden af hende.

Efterat Herskabet havde taget Plads, gjorde Folkene det Samme. Lige overfor Grevinden sad: Inspektør Reusche med sit røde, noget enfoldige Ansigt, ved Siden af ham Landvæsenselev Brinkmann, der saa' ud, som om han egentlig skulde have været Militær, og som kun med tavs Protest fandt sig i at bivaane Aftenandagten. Saa kom Avlskarlen, Vitense, med sit kjærnesunde Bondeansigt, som de korte, graa Bakkenbarter klædte fortræffeligt, længere henne Tjeneren, Gartneren med sin Karl og endelig gamle Hinrich, som søgte at gjøre sig det saa mageligt som muligt i Krogen mellem Kakkelovnen og Væggen. Paa den anden Side sad det kvindelige Personale, bestaaende af Kokkepigen, Enken Sigglikow, som frembød den Ejendommelighed, at hun selv midt om Sommeren mødte med kornblomstblaa Frostkinder og under Andagten holdt det værdige Hoved betænkelig paa Skraa; endvidere de to Stuepiger, Luising og Anning, to kjønne Søstre, som Grevinden havde ladet konfirmere, og endelig Kokkepigen Lining, hvis kjærnesunde Træk straalede venligt i Gjenskinnet af en livsalig Drøm om Dandsemusik og Medisterpølse.

Først tog Grevinden en trykt Seddel ud af et Papfuteral og begyndte: »Bibelsproget for denne Dag er saalydende: Mon der er ikke Balsam i Gilead? eller er der ikke Læge? hvorfor tager mit Folks Datters Lægedom ikke til? Jeremias 8, 22«. Hun rømmede sig betydningsfuldt, og saa' sig om i Kredsen, som om hun ventede, at Aanden skulde indgive en af Tilhørerne en vigtig Udlægning af dette Profetens Ord. Men da der ikke indtraf noget saadant, og hun heller ikke selv var i Stand til at danne sig nogen rigtig Forestilling om den paagjældende Salves Art, gik hun over til Dagsordenen og oplæste en halv Snes Vers af Salmebogen. Efter disse fulgte Evangeliet for den kommende Søndag, endvidere en kort Aftenbetragtning af den berømte würtembergske Præst Grolmus' Huspostille og til Slut: en Prædiken for den kommende Søndag. Da Grevinden var naaet saa vidt, brød hun af, for at give Hr. v. Norwig den Oplysning, at hun om Lørdagen altid plejede at læse en Præken over Epistelen for den paafølgende Søndag, da Præsten i Aar kun talte over Evangelierne.

Hr. v. Norwig bukkede høfligt, og derefter tog Forelæsningen sin Begyndelse. Den vilde uden Tvivl være forekommet ham, som ovenikjøbet var træt af Rejsen, uendelig lang, hvis ikke Iagttagelsen af de mange nye Ansigter paa denne første Aften havde ydet ham nogen Adspredelse. Og dernæst glædede han sig over den gode Lejlighed til at kunne studere Komtesse Vickis Profil. Den store Pige stirrede saa fromt ned i sit Skjød, men fornam alligevel meget godt sin Sidemands Blik; og en fin Rødme bedækkede hendes Ansigt og Hals. Hun lagde nemlig godt Mærke til, at Norwigs Blik atter og atter var rettet paa hendes Fødder, saa meget mere som hun, ved forsigtigt at strække dem frem, til sin store Skræk havde opdaget Strømpebaandet, som stadig hang løst om den kraftige Ankel. Rigtignok sørgede Komtesse Vicki for at skjule det ulyksalige Baand ved at lægge den anden Fod over det, men hun var nu engang opdaget, det hjalp altsammen intet.

Hver Gang Grevinden vendte et nyt Blad, strakte Greven Hals og spejdede over hendes Skuldre efter, om Prækenen ikke var til Ende paa næste Side; men den varede godt og vel en halv Time og formaaede trods sit ypperlige Indhold og fortrinlige Fremstilling ikke at forhindre, at flere af det tjenende Personale begyndte at nikke, ligesom der ogsaa hørtes visse Lyde, som ikke var ulig den dæmpede Lyd af en Sav. Da Grevinden endelig begyndte paa tredie og sidste Del af Prækenen, indtraadte der en Begivenhed, som fik alle Tilhørerne til at fare sammen af Skræk: Gamle Hinrich tabte nemlig Ligevægten, overvældet af de Retfærdiges Søvn, og gled med et vældigt Bulder ned fra sin Stol. Han rejste sig langsomt op og stirrede, endnu halvt fraværende, omkring sig med sit gruelige Marekattegrin.

Med et knusende Blik gjennem sine runde Brilleglas ventede Grevinden, indtil han atter sad trygt paa sin Stol. Saa sagde hun: »Hvis De en eneste Gang til tillader Dem at falde ned af Stolen under Andagten, Hinrich, saa har De deres Afsked!« Et andet knusende Blik traf Landvæsenselev Brinkmann, som gjorde frugtesløse Anstrengelser for bag sit Lommetørklæde at dølge sin Fornøjelse over denne Episode.

Aftenandagten sluttede endelig med nogle andre Salmevers. Personalet ønskede enstemmigt God Nat, og under Anførsel af Tjeneren med den før nævnte Lampe begav Herskabet sig atter op paa første Sal. Komtesse Vicki havde undervejs funden Lejlighed til at stikke Strømpe-

baandet i Lommen. Hr. v. Norwig saa' det kigge frem deraf tilligemed Lommetørklædet, da han sagde God Nat til Damerne.

Greven bad ham følge med op paa hans Værelse og drikke et Glas og ryge en Cigar. Det blev en interessant Aften. Da Hr. v. Norwig endelig, henad Midnat, gik ind paa sit Værelse, havde han den underskrevne Kontrakt i Lommen.

Men Klokken to om Natten foer Greven op af Søvnen, satte sig overende i Sengen og lo vel et Kvarterstid, indtil Vejret gik fra ham. Historien om Hr. Levi, som vilde lade sig skille paa Grund af Frækhed, havde været altfor glimrende.

TREDIE KAPITEL.

I hvilket den gale Komtesse redder en Stud, og Hr. v. Norwig sin Ære baade som Rytter og som fornuftigt Menneske, og endelig Frøken Sophie erklærer, at han har en hel anden Næse.

Alpelandskabet paa Rullegardinerne i det lille Gjæsteværelse prangede i lyse Farver, da Hr. v. Norwig næste Morgen slog Øjnene op. Og da han ti Minuter efter lukkede Vinduet op, strømmede den friske, oplivende Efteraarsluft ham imøde. Hen over den vidunderligt gjennemsigtige blaa Himmel sejlede kun langsomt nogle spredte Smaaskyer.

Det susede saa stille og fredeligt i Parkens brogede Trætoppe. Norwig saa' ned ad en lang Allee af mørke Graner, som skraanede ned imod en lille Dam, hvis Spejl næsten var helt bedækket af Nøkkerosernes store, svømmende Blade. Paa den modsatte Side tabte det udstrakte Bakkelandskab sig i det klare Fjerne. Striber af gule Stubmarker afvexlede med grønne Enge og brune, nylig pløjede Marker. Paa enkelte Steder kunde han mellem Træerne se Jærngitteret, som omgav Parken. Dér gjorde en broget Ko forgjæves Forsøg paa at presse sit store Hoved ind mellem to af Jærnstængerne. Den opgav Forsøget med en gnaven Brummen og skyndte sig saa bort i raske Sæt. Lige under Vinduet støjede en Spurvesværm, indtil pludselig, Norwig vidste ikke hvorfra, en Paafugl kom flagrende ned med tunge Vingeslag og splittede de Kjævlende ad.

Gartnerkarlen drev fløjtende med en tom Trillebør ned ad Granalleen, efterfulgt af to vældige St. Bernhardshunde, i tunge Sæt og med ligesaa tung Gøen. De tre forsvandt ad en Sidevej, og derefter herskede samme Stilhed som før, kun af og til afbrudt af tynde Fuglestemmer. Det var en Dag som skabt til at begynde et nyt Liv. En Dag som skabt til, at underskrive en Fredstraktat med Skjæbnen, og efter lang, gold Krigerdont atter frejdigt at gribe til den vante Spade.

Det var allerede bleven noget sent efter landlige Begreber, og Hr. v. Norwig skyndte sig at komme ned til Frokosten. I Virkeligheden havde den grevelige Familie allerede drukket Kaffe, kun Komtesse Vicki, som altid og allevegne kom for sent, sad endnu ved Frokostbordet, dyppede sine Tvebakker i den kolde Kaffe og satte derved af og til en Plet paa den Bog, i hvilken hun ivrigt læste. Med nogen Forlegenhed bekvemmede hun sig til at paatage sig Værtindens Rolle overfor Hr. v. Norwig.

»Tør man spørge, hvad det er De der læser, Komtesse?« begyndte Norwig Samtalen.

»Aa, det er en dejlig Bog — af Ebers. Jeg kan aldrig huske, hvad den hedder«.

Han tog den smudsige, medtagne Bog ud af hendes Haand og saa' efter Titlen: »*Homo sum*« læste han. »Ej, ej, Komtesse, befinder De Dem vel i dette Selskab af uvadskede Eneboere? Jeg fatter ikke, at vore unge Damer kan finde Behag i den Slags!«

»Moder siger dog, at den er saa kristelig!« svarede den store Pige spagfærdigt.

»Ja vel«, udbrød Hr. v. Norwig leende, »den er jo ogsaa skreven af en semitisk Professor! Men véd De, Komtesse, hvad De fører ind i Huset med denne snavsede Bog?« Han tog den forsigtigt op til Næsen. »Huha! Hvor kan De dog med deres fine, hvide Fingre tage paa saadan en skiden Las«.

Den irettesatte lille Komtesse satte et ængsteligt, bedrøvet Ansigt op. »Men Bøgerne fra Lejebibliotheket i Teterow er allesammen saaledes!«

»Saa maa De bede deres Hr. Fader om at kjøbe nye Bøger til Dem. Tænk blot paa, af hvor mange snavsede og syge Mennesker saadan en Bog bliver gjennembladet«.

»Men Moder kjøber jo ingen verdslige Bøger!« udbrød Vicki grædefærdig. »Hun abonnerer paa fjorten religiøse Ugeblade. Fader paa Kreuzzeitung og Mecklenburgische Landeszeitung — og de er allesammen saa dræbende kjedelige!«

»Naa, nu skal De ikke være bedrøvet, Komtesse!« trøstede Norwig. »Maaske lykkes det mig at vinde deres Forældres Tillid, og saa skal jeg gjerne gjøre mit til at skaffe Dem en i alt Fald proper, ikke sundhedsfarlig Lekture.«

»Aa ja, lov mig det!« udbrød Vicki glad, og rakte ham sin Haand, som han smilende trykkede.

Komtesse Marie traadte ind. Hun havde en Herre-Filthat paa Hovedet og bar Slæbet paa sin mørkegrønne Ridedragt kastet over den venstre Arm.

»God Morgen, Hr. v. Norwig!« udbrød hun med sin behagelige, dybe Stemme: »De sover vel ikke altid saa længe?«

Virkelig forlegen, fremstammede han en Undskyldning.

»Ja, De maa vide, her staar vi meget tidligt op. Vi kjender ikke til at gjøre langt Toilette eller den Slags. Véd De ogsaa

af, at De har forsømt Morgenbønnen? Moder klæder sig allerede paa til Kirke. Jeg har allerede været til Hest i Dag og glædede mig til at ride en Timestid med Dem. Saa sover man nemlig bedre under Prækenen«.

»Aa, du!« udbrød Komtesse Vicki med et komisk forfærdet Blik: — »Naa, jeg har ingenting hørt!« Og saa snurrede hun et Par Gange rundt paa Hælen og løb ud af Værelset med sin »*Homo sum*«.

Komtesse Marie lo og bankede lidt Støv af sin Kjole med Ridepidsken. »Men skynd Dem nu og kom!« udbrød hun i en bydende Tone til den nye Forvalter: »Vi træffer nok Fader et eller andet Sted derude«.

Hun gik med lange Skridt foran, og han fulgte lydigt bagefter hende ned ad Trappen og ud af Slottet.

Den grusbelagte Opkjørsel dannede en Halvkreds omkring Slotsrampen og faldt temmelig stejlt af til begge Sider. Den var omgiven af en beskaaren Hæk, under hvilken en græsbevoxet Skrænt dannede ligesom en Vold, for Enden af hvilken Kjørevejen blev overskaaren af et Afløb af den Dam, som Norwig oppe fra sit Vindue havde set glitre imellem Træerne. Herover førte to Stenbroer, bag hvilke de to Vejbuer atter forenede sig til en bred Kjørevej, som højnende sig lidt, gjennem en mægtig Port af rigt Smedearbejde førte ind i den store, brolagte Gaard, der var omgiven af Staldene og Udbygningerne.

Da han var kommet hen til den omtalte Port, vendte Norwig sig om, for at tage det grevelige Slot i Øjesyn. Dette var ikke noget arkitektonisk Mesterværk, det viste ingen udpræget Stil, men med sine to Stokværk, de høje gothiske Vinduer i Midterpartiet, det mangegavlede Skifertag og det klodsede, kantede Taarn, som ragede temmelig højt op til Venstre over Taget, havde det dog et ganske imponerende Udseende.

Norwig udtalte sig i denne Forstand til sin Ledsagerinde, medens de gik hen til Staldene. De traf Greven i Kostalden, hvor han tilligemed Avlskarlen og en hel Mængde Karle og Piger var beskjæftiget med at yde Hjælp til en ulykkelig Stud, som havde forædt sig i den saftige Kløver og nu var lige ved at krepere af Trommesyge. Det stakkels Dyr var uformeligt oppustet og stod med sørgmodigt ludende Hoved. Engang imellem udstødte den en angst, stakaandet Gispen.

Greven tog just sin Hue af og aftørrede Panden med sit store, røde Silkelommetørklæde. »Undskyld, at jeg ikke har ventet paa Dem«, henvendte han sig til Norwig: »Jeg blev kaldt herned. Der ser de Ulykken! Min bedste Stud er i Dag for første Gang bleven sluppen løs i Kløveren — og naturligvis æder det dumme Kreatur sig ihjel; den kan briste hvad Øjeblik det skal være«.

»Er der da ingen Dyrlæge i Nærheden?« ytrede Norwig temmelig raadvild: »Dyret skulde jo trokareres«.

»Ja, ser De«, sagde Greven og stødte ærgerligt sin tykke Stok mod Asfalten; »Brinkmann, den Vindspiller, som har gjennemgaaet et Dyrlæge-Kursus og skal besørge den Slags Ting, ham har jeg i Dag sendt ned til Stationen, for at hente den nye Frøken. Nu sidder vi net i det; for han har Trokaren i Forvaring«.

Medens Herrerne saaledes talte frem og tilbage, havde Komtesse Marie taget Handskerne af, og med sin smukke store Haand forsigtigt beføIt det syge Dyrs Sider. Nu trykkede hun med Tommelfingeren paa et bestemt Sted under Rygraden henimod Laaret, og raabte til en af Karlene: »Jokum, hold mit Slæb oppe!«

Og medens den unge Knægt med et forlegent Grin efterkom hendes Befaling og holdt Slæbet paa hendes Ridedragt ligesaa kejtet og ængsteligt i sine Hænder, som f. Ex. en gammel Pebersvend holder et Barn over Daaben, udbrød Komtesse Marie: »Er der ingen, der har en skarp Lommekniv hos sig?«

Et Udbrud af Overraskelse undslap alle de Tilstedeværende.

»Nej, hør nu Marie«, sagde Greven og lagde Haanden paa hendes Skulder, »det er mig dog lidt for risikabelt«.

»Hvis det gaar galt, saa kan du trække Studen af paa mine Naalepenge!«

Hr. v. Norwig rakte hende sin temmelig nye Lommekniv. Det var en Jagtkniv med Hjortetakskaft. »Komtessen vil virkelig vove det?«

Hun greb hurtigt Kniven, opfordrede, uden at svare ham, de Omstaaende til at passe godt paa, at Dyret ikke slog om sig, og derpaa satte hun forsigtigt Spidsen af Kniven paa det Sted, som hun havde afmærket med Tommelfingeren, og jog den ved et vægtigt Slag med knyttet Haand ind i Siden paa Dyret.

Blodet sprøjtede over hendes hvide Haand og stænkede ogsaa hendes Kjole. Studen udstødte et Brøl, og gav Mændene, som holdt den, nok at bestille — men hun havde truffet det rette Sted. Luften strømmede ud og det kostbare Dyr var frelst.

Man opholdt sig endnu en Stund i Stalden, indtil det ved Folkenes forenede Bestræbelser var lykkedes at berolige Dyret og stryge Svulsten helt bort. Først da forlod Greven Stalden tilligemed sin Datter og Norwig.

Henne ved Posten vadskede hun Blodet af sin Haand, og Faderen aftørrede den i sit Silkelommetørklæde og førte den galant til sine Læber.

»Jeg skylder denne dristige Haand et dyrebart Liv«, spøgte han og klappede den ømt.

Hvor hendes smaa ubetydelige Øjne lyste

af Glæde og den livlige Rødme pludselig gav hendes Kinder et saa blødt fløjelsagtigt Skjær. Norwig betragtede hende fra Siden med en besynderlig Følelse. Ja, dette Ansigt var og blev stygt, uden mindste Ynde; men alligevel! naar Glæden over en rask, forstandig Handling var i Stand til at forklare det saaledes, skulde saa ikke Kjærligheden kunne brede en langt mildere Glands over det? Uvilkaarligt paatrængte det Spørgsmaal sig ham: »Hvordan skulde den Mand være, for hvis Skyld den »gale Komtesse« forvandlede sig til en elskende Kvinde!« Han nærede ikke ringe Tanker om sig selv. Hans Farlighed overfor Kvinden var stadfæstet ved talrige Eventyr — men aldrig i sit Liv havde han truffet et Menneske, overfor hvem han havde følt sig saa lille, saa ubetydelig, som overfor denne djærve, uskjønne, hverken aandrige eller kokette unge Grevinde.

Paa deres Gang gjennem Ladebygningerne sluttede Inspektør Reusche sig til dem. Han var allerede klædt paa til at gaa i Kirke. Hr. v. Norwig hilste med megen Høflighed, men ogsaa Nedladenhed paa sin første Undergivne, hvilket lod til at forstemme den gode Mand noget. Han bar ellers altid det samme godmodige Smil til Skue paa sit friske Ansigt, men efter den nye Overforvalters Hilsen forsvandt dette Smil for længere Tid, og gav Plads for et halvt enfoldigt, halvt ærgerligt Udtryk.

»Aa hør, kjære Hr. Reusche«, sagde Komtesse Marie: »det vilde virkelig være meget kjønt af Dem, hvis De i Dag vilde være andægtig for os alle Tre. Jeg har den største Lyst til at skulke fra Kirke i Dag og vise vor nye Forvalter lidt om i vort Rige. Har du ikke ogsaa, Fader?«

Greven lo og indrømmede villigt, at han ikke følte nogen overdreven Længsel efter at høre den gode Pastor Meusels Præken.

»Og De, Hr. v. Norwig?« henvendte Komtessen til denne.

»Aa, min Naadige«, svarede han, »jeg føler mig aldeles uværdig til at betræde Guds Hus i et saa fromt Selskab, efter at jeg i saa mange Aar knap har set det Indre af en Kirke«. Greven søgte at sætte et saa alvorligt Ansigt op som muligt og sagde: »Jeg vil da ikke haabe, Hr. v. Norwig, at De ogsaa er en af disse moderne Hedninger. For ser De, naar først Troens Piller er rokkede, saa vakler Familiens, Samfundets, Statens hele Bygning! Og derfor anser jeg det ogsaa for Adelens absolute Pligt heri at foregaa Folket med et godt Exempel. Hvis jeg havde en Søn, og han kom tilbage fra Universitetet med disse ugudelige moderne Ideer, saa vilde jeg indespærre Knægten ved Vand og Brød, indtil han troer — eller Pokker skulde tage ved ham! — som min Kone plejer at sige«.

Hr. v. Norwig bukkede med et let Smil og svarede: »Jeg giver Dem fuldkommen Ret, Hr. Greve: *Noblesse oblige*! Men naar man som jeg, har vandret saa meget om i Urskovens storartede Ensomhed, eller paa Steppens grønne Hav, saa har man følt sig Skaberen langt nærmere, end nogensinde i en Kirkes kvalme Kjælderluft. Den studsende Beundring af Naturen, Hr. Greve, er ogsaa en Bøn!«

»Ganske vist, ganske vist!« indrømmede Greven, idet han trak Øjenbrynene kritisk i Vejret, »men .... aa, kjære Reusche, vær saa god at meddele Grevinden, at Ulykken med Studen til vor levende Beklagelse forhindrer os i at overvære Gudstjenesten«.

Inspektøren slog militærisk Hælene sammen, hilste og gik. Han havde hørt paa sin nye Foresattes Udtalelser med et Udtryk af umaadelig Forbavselse. — Ja, det var endog forekommet Komtessens iagttagende Blik, at de ellers saa stive Spidser af hans Overskjæg ydmygt havde sænket sig mod Jorden under Indtrykket af hine Ord.

Herskabet forlod nu Gaardspladsen og gik ud i Marken. Greven gav sin nye Forvalter Oplysning om den omtrentlige Udstrækning af de enkelte opdyrkede Flader, hvormed de havde været besaaet forgangen Sommer og besvarede hans Spørgsmaal om hvorledes Driften hidtil var bleven ledet. Dermed gik der vel en god Time; og saa paatog Komtessen sig at vise Norwig de Jorder som laa længer borte.

Man gik hen til Stalden. Komtessen befalede at sadle en ung Fuxvallak, af meklenborgsk Kuld, medens hun lod sin Livhest, en fyrig Graditzer Hingst, føre frem til sig selv.

Hr. v. Norwig holdt efter Sædvane sin Haand hen til hende, for at hun ved Opstigningen kunde sætte Foden paa den; men hun loe af ham: »Lad det kun være. Mig faar De ikke højt op. Véd De, hvad jeg vejer?«

Norwig smilede: »De har sagt til mig, Komtesse, at De ikke ynder Smiger: og hvis jeg nu overvurderede Dem? — det vilde De dog ikke holde af, vel? Og undervurdere Dem kan jeg ikke!«

»Det vilde jeg ogsaa have mig frabedt!« — udbrød Amazonen let rødmende: »Naa, lad os engang se, hvad deres Arm siger til mine hundredeogotteogtredsindstyve Pund«.

Hr. v. Norwig blev lidt forskrækket, men omsluttede alligevel modigt hendes Fod og se, hun sprang op fra Jorden med en saadan Elasticitet, at hun allerede sad i Sadlen, før han ret havde mærket Vægten af hende. Komtessen lod til at være tilfreds med ham, da hun sendte ham et mere varmt Blik end nogensinde før. I næste Øjeblik havde han ogsaa med Lethed svunget sig op i Sadlen. Greven gik endnu et lille Stykke med ved Siden af den mere sindige

Fux, medens hans Datter allerede var galopperet i Forvejen paa den fyrige Hingst. »Hold et Øje med Komtessen«, sagde Greven. »Hun er en perfekt Rytterske, men jeg er dog altid noget urolig, naar hun sidder paa Hingsten. Hun vil maaske i Dag vise sin Dygtighed — sørg for at hun ikke begaar altfor store Dumheder!«

Norwig lovede at gjøre sit Bedste, og Greven forlod ham med de Ord: »Naa, lad Dem nu sætte rigtig grundigt ind i Forholdene. Her i vor Skov er der forøvrigt ogsaa Steder, hvor De kan forrette deres Søndagsandagt paa deres Vis. Jeg skal imidlertid vente paa Frøken Sophie Bandemer. Jeg tilstaar, at jeg er meget nysgjærrig, haha! Maa efter Billedet at dømme være et fortryllende Væsen! Røb mig endeligt ikke for Grevinden — jeg har i Morges tidlig ranet Fotografiet ud af hendes Brevmappe. For at orientere mig lidt i Forvejen!«

Med hin skjelmske dæmpede Latter, som klæder fornemme gamle Herrer saa godt, tog han et Fotografi op af Brystlommen og rakte det til Norwig. Men denne havde aldrig saasnart kastet et Blik paa det, før han foer sammen, som ramt af et Lyn, og blev et Øjeblik bleg som et Lig.

»Nydelig Pige, hvad?« spurgte Greven. »Lader ogsaa til strax at gjøre Indtryk paa Dem, ligesom paa mig«.

Norwig lo og fremstammede nogle uforstaaelige Ord, medens han leverede Billedet tilbage til Greven. Saa gav han Hesten af Sporerne og jog afsted, som om de mørke, skjæbnesvangre Øjne, der havde stirret ham imøde fra hint Billede, havde jaget ham paa vild Flugt.

Da Norwig kom til Slotsporten, red Komtesse Marie ham allerede igjen imøde i Kastanie-Alleen, som strakte sig helt hen til Skoven.

»Hvor bliver De dog af?« raabte hun utaalmodigt til ham. »Har deres Ganger maaske gjort Knuder? Kunde De ikke faa den bort fra Stalden?«

Norwig undskyldte sig kort med, at Hr. Greven havde holdt ham tilbage; men det Udtryk af dulgt Harme i hans Stemme, og det næsten truende Blik, hvormed han ledsagede sine Ord, fik Komtessen til at studse. Hun maatte antage, at hendes frastødende Væsen havde saaret ham. En flygtig Rødme foer over hendes Ansigt. Hun var ikke vant til at nogen saaledes tilkjendegav sit Mishag over hendes Maade at være paa. Hun var nu engang ikke, hvad man plejer at kalde hensynsfuld, hun sagde enhver sin Mening lige op i Øjnene og smaalig Fornærmelse var hende en Vederstyggelighed.

»Aa, min Herre!« tænkte hun ved sig selv, »hvis De vil have, at man skal tage paa Dem med Glacéhandsker, saa maa De give Afkald paa Fornøjelsen af mit nærmere Bekjendtskab«. Hun satte en trodsig Mine op og overlod det til ham, at bringe Samtalen i Gang.

En Tidlang red de tavse ved Siden af hinanden. Han saa' mørk og tankefuld hen for sig og hans Tanker lod til at være langt borte fra dette herlige Ridt under det mørke Løvtags friske Kjøling. Hans Hest mærkede sagtens at Rytteren var fremmed for den; den havde allerede prøvet flere Unoder, uden at den havde havt Held med en eneste. Nu blev Dyret pludseligt sky for en Krage, der fløj tæt op foran det, stejlede, vendte sig kort om og forsøgte at løbe løbsk i modsat Retning. Men da maatte det til sin Skade føle sin Mester; thi Norwig tog det med mægtigt Tryk mellem Schenklerne, rev dets Hoved om med saadan Magt, at det maatte give efter og jog det sluttelig Sporerne saa haardt i Siderne, at Blodet strømmede ned ad Bugen i halvfingerbrede Striber. Men derpaa gav han pludselig Hesten slappe Tømmer og satte den i Karriere, idet han ved Pidskeslag og høje Tilraab, saaledes som han sagtens havde lært det af Gaucho'erne i Sydamerika, drev den til et vildt Løb. Komtessen, som strax havde drejet til Siden, for at se, hvorledes han vilde faa Bugt med sit rebelske Dyr, gav nu efter for sin urolige Hingst og sprængte i strakt Galop bagefter Norwig. Nu drejede denne fra den brede Kastanie-Allee ind paa en Markvej, som førte langs Bredden af en lille Sø og længer henne ind i Skoven. For det større og tillige ædlere Dyr lykkedes det temmelig hurtigt at indhente den meklenborgske Fux og begge sprængte nu omtrent med samme Hastighed henad den bløde Engbund. En temmelig bred Grøft blev taget af begge Heste i et let Spring. Ligeledes noget senere nogle Faarefolde, som stod opstillet fire og fire sammen.

Komtessen maatte sige til sig selv, at hun næppe vilde have vovet at forlange en saadan Præstation af Fuxen. Desto større Dristighed var det af en, som red Hesten for første Gang. Overhovedet: denne Norwig forstod at ride, det maatte man lade ham! Han vilde sagtens vise hende, hvad han kunde, straffe hende, fordi hun før havde næret en saa ringe Mening om ham. Hun fandt sig villigt i denne Straf og det smigrede hende, at denne Mand satte saa meget ind paa at opnaa hendes Anerkjendelse. Fuxen var en alt andet end berømt Springer — Komtessen vilde have væddet en imod ti paa, at den var bleven hængende med Bagbenene ved den brede Forhindring. Og ved samme Lejlighed vilde den nye Overforvalters Herlighed ogsaa have kunnet tage en brat Ende.

Endnu stadigt løb begge Dyrene, med Halsene langt fremstrakte ved Siden af hinanden. Komtessens Ridedragt var allerede helt bedækket med Skumfnokker, hendes Ansigt blussede, hendes Bryst bølgede, hastigt trak hun Vejret — og Norwig sad endnu bestandig bøjet over Hestens Hals med det samme mørke og spændte Udtryk

i sine Træk, kun af og til udstødende et vildt Tilraab mellem Tænderne. Komtessen var helt forpustet, hun strammede Tøjlerne og lod Hesten sakke lidt bagud. Meklenborgeren derimod fortsatte sin Fart. Først efter nogen Tids Forløb bemærkede Norwig, at den stolte Amazone ikke længer red ved hans Side. Han vendte sig om, svingede sin Pidsk ligesom triumferende, udstødte et langtrukkent fremmedartet Raab, og først derefter sagtnede ogsaa han efterhaanden Hestens Gang til Skridt og lod Komtessen komme hen til sig.

Da hun i kort Trav red forbi hans rystende og ængsteligt gispende Vallak, tog han Hatten dybt af og spurgte med et noget skadefro Smil: »Naa, Komtesse, hvad mener De, kan jeg maale mig med Dem?«

Hun rejste sig i Stigbøjlen og hævede sin prægtige Skikkelse lidt ud af Sadlen. »Deres stakkels Obotrit vil længe huske denne Morgen!« gispede hun aandeløs, uden at besvare hans egentlige Spørgsmaal, og derpaa pressede hun sin venstre Haand mod Brystet, for at berolige de endnu heftigt arbejdende Lunger.

»Tilgiv mig, naadige Komtesse!« begyndte Norwig. »Tilgiv mig, at jeg forførte Dem til dette vilde Ridt — og forraad mig ikke for Hr. Greven: jeg havde lovet ham, at sørge for, at De ikke skulde begaa Dumheder!« Han lo højt, men hans Latter lød haard og tvungen.

»Jeg raader Dem til, aldrig at give Fader noget saadant Løfte!« udbrød Komtessen med et forunderligt Glimt i sine graa Øjne. »Jeg har saa at sige dresseret mig selv i Frihed, jeg taaler hverken Baand eller Tøjler!« Hun slog haanligt med Nakken: »Overhovedet maa De opgive at behandle mig som et Fruentimmer, hvis vi skal være gode Venner! Jeg forlanger ikke andet, end at man efter Formen opfører sig imod mig som imod en Dame: men ellers ser jeg ingen stor Forskjel mellem mig og et fornuftigt Menneske!«

»Vil De dermed sige, at De ikke henregner deres Kjøn til de fornuftige Mennesker?«

»I Mænd henregner det jo ikke til dem! I stiller det op paa et Alter, ligesom en forgyldt Trædukke og omgiver det med jeres Flausers Virak, men kun, for bagefter at have desto lettere Spil med det, naar det lod sig hilde! Eller synes De maaske at det er værdigt for et fornuftigt Menneske at bygge hele sit Liv paa et saa blindt Tilfælde, som Ægteskabslotteriet er for en ung Pige«.

Norwig red en Stund tavs ved Siden af hende og smilede til hendes største Ærgrelse kun ironisk hen for sig. Endelig kunde hun ikke bare sig længer og udbrød: »Der har vi det jo! De smiler! Det er Herrernes sædvanlige Svar, naar en Kvinde indlader sig paa at tale fornuftigt med dem. Véd De ogsaa, at jeg har Ret til at tale saaledes? — jeg véd meget godt, at jeg ikke er attraaværdig: jeg har et Ansigt som en Pandekage og kan tidt være meget uelskværdig. Men véd De ogsaa, at jeg ikke desto mindre befinder mig særdeles vel? At Udsigten til at blive gammel Jomfru, slet ikke har noget Afskrækkende for mig? — Jeg har hele mit Liv foretrukket at omgaaes med Mænd fremfor med Kvinder, fordi Kvindernes smaa Interesser virkelig er mig uendelig ligegyldige, og fordi jeg i en Mand aldrig kunde se en Gjenstand for sød Uro!« Hun lo højt og gav sin Hest et let Slag paa Halsen, saa at den satte i Trav.

Norwig havde flere Gange forsøgt at afbryde hende. Nu svarede han, idet han ligeledes satte i Trav: »De har opfattet mit Smil fuldstændig galt, min Naadige! Det forekommer mig saa komisk, at høre en Dame tale med en saadan Bitterhed om Ægteskabslotteriet — som om Chancerne var bedre for os! Hvad kjender vel en Mand til den unge Pige, som han tilbyder sin Haand? I alt Fald i vore Kredse, hvor Ægteskaberne kommer i Stand forskriftmæssigt efter gammel Sædvane? Han ser hende paa et Bal, finder hende fortryllende og springer fra Fornuftens sikre Fartøj over Bord i Kjærlighedens Ocean — i hvilket det som bekjendt vrimler af utallige graadige Hajer. Mange Gange skrumper Oceanet rigtignok strax efter Springet ind til et grundet Vandhul, og den stakkels Mand over Bord ser sig efter nogle varme Solskinsdage ovenikjøbet sat paa det Tørre. Andre, mere forsigtige Folk forbliver om Bord paa Fornuften og sejler med den ind i en Havn, hvor de har Udsigt til at gjøre gode Forretninger, — velforsynede med Anbefalingsbreve, ha ha! Det er de Ægteskaber, som afsluttes af Svigerforældre og Tanter ved Hjælp af en Bankier og en Prokurator. Man kjøber altsaa virkelig Katten i Sækken — eller man faar den foræret! Men naar nu fjorten Dage efter eller maaske før det udtrukne Nummer viser sig at være en Nitte, hvad saa? De véd, en Skilsmisse er ingen let Sag, og i alt Fald forbunden med Ubehageligheder, som virker meget drastisk afskrækkende. Hvor skal man da søge de lykkelige Ægteskaber? Jeg kunde fristes til at paastaa, at de er ligesaa sjeldne, som lad os sige et Tordenvejr om Vinteren. Den Gjennemsnits-Ægteskabslykke, som man lader Folk se, beroer for det Meste paa et Kompromis — som det dannede Menneske naturligvis lettere er i Stand til at finde og at overholde, end det udannede Menneske, som ikke har lært at holde sine Lidenskaber i Tømme. Og sig mig nu, har vi virkelig saa meget forud for deres Kjøn? Er en elskværdig og feteret ung Pige ikke snarere langt bedre faren end vi? Hvis hendes Hjerte ikke taler, kan hun jo sige Nej, og Sagen er afgjort. Og selv hvis hun har truffet et galt Valg, saa kan hun dog, i

Fald hun blot ikke forbliver barnløs, i sit Indre skille sig fra den Mand, hun ikke elsker, og i Kjærligheden til Børnene alligevel finde rig Erstatning for sine Følelser. Men en Mand, der har trukket en Nitte, hvad er han ikke for en ynkværdig Stakkel? Naar alle Baand er sønderrevne, som han engang med Henrykkelse lod lægge om Halsen paa sig, er han alligevel stadig tvungen til at slæbe om med den tunge Lænke af tusinde Pligter, som han ikke tør kaste af sig, uden at staa som en Æreløs i Verdens Øjne!« Norwig fortsatte endnu en Tidlang i samme Retning, medens de red i Mag gjennem den prægtige Løvskov.

Komtesse Marie havde aldrig hørt Ægteskabsspørgsmaalet blive omtalt paa denne Maade. I den Kreds, i hvilken hun var opvoxet, gjaldt enhver Skik for hellig, de Færreste havde havt en Anelse om en Naturret, og den som nogensinde var kommet i den Situation at føle den oprørske Naturs slemme Naalestik i sit eget Kjød, vogtede sig alligevel ængsteligt for ethvert oprørsk Ord. Thi det er jo en gammel Erfaring, at Menneskene altid troer, at Orden og gode Sæder maatte gaa ud af Fugerne, hvis deres Efterkommere ikke blev holdt ligesaa ubønhørligt i Tømme af disse to Magter, som de selv i sin Tid. Misundelsen er ligesaa rodfæstet i den menneskelige Natur, som Sult og Kjærlighed. Og intet har man vanskeligere ved at tilgive sin Næste, end de Fortrin, han har forud for os. Alle Forældre præker for deres Børn, naar de vover at klage over Trykket af de bestaaende Forhold: »Vi er bleven gamle derved, hvorfor skulde du have det bedre!«

Man bliver visselig gammel — trods alt!

Komtesse Marie var decideret Realist. Hun saa' paa Tingene med sine egne klare Øjne og tog kun det i Betragtning, som hun selv havde indset. Hun havde aldrig sværmet og drømt, heller aldrig fundet Behag i overspændte Romaner. Hun var ingen grublende Natur, men hun drog alligevel Nytte af sine Erfaringer, som et ædrueligt tænkende, og derhos varmt følende Menneske. Hendes Erfaringer var blot meget ringe og meget ensidige. I den nye Overforvalter traadte for første Gang i Livet en Mand hende imøde, som havde optaget Indtrykkene af Verden og Menneskene paa en langt mere uhildet Maade end alle Mænd og Kvinder i hendes Kreds, som uden Undtagelse ved deres Fødsel og Livsstilling troede sig bundne til aldeles bestemte Anskuelser. Hvad denne Hr. v. Norwig dèr sagde hende, forekom hende indlysende, kun forvirrede hans bestemte, udførlige Forklaringer hende i Øjeblikket saaledes, at hun ikke strax kunde svare ham, eller var i Stand til at sætte Tvivlens Vridtbor ind paa et bestemt Sted.

Hendes Kinder blussede endnu af det skarpe Ridt, hendes Blik var betænkeligt sænket mod Jorden, om hendes Læber spillede et Smil af let Forlegenhed. I dette Øjeblik var hun ikke styg — Hr. v. Norwig fandt det ogsaa, da hans Øjne strejfede hendes stolte Skikkelse fra Siden; han holdt ikke sin Fux tilbage, da den nu trængte sig tæt hen til sin Graditzer Kammerat, sagtens for ved sine Ørens Spil, sine Næseboers Prusten og sin Mules stumme Mimren, at sige Kammeraten sin Mening om sin nye Rytter.

»Der ser De, naadige Komtesse, at De allerede for anden Gang i Dag har gjort mig Uret? Giver De mig ikke det Vidnesbyrd, at jeg ogsaa er i Stand til at tale Fornuft med en Dame?«

»Forlanger De at jeg skal gjøre Afbigt?« svarede Komtessen smilende.

»Paa ingen Maade!« ytrede han høfligt: »Men det vilde gjøre mig lykkelig, hvis De ogsaa for Fremtiden vilde give mig Tilladelse til, at tale saaledes til Dem — saaledes, som De og jeg kalder fornuftigt. Véd De, at jeg i Gaar havde den største Lyst til at tage bort igjen med næste Tog, efter de Rystelser som gamle Hinrichs Kjøretøj havde forvoldt mit indre Menneske? Men saa krydsede De min Vej og De blev kaldt — jeg tør vel gjentage for Deres Øren, hvad alle Folk siger? — den gale Komtesse! dette Ord udøvede et mærkeligt Trylleri paa mig — det tvang mig ubevidst til at blive; thi jeg har gjort den Erfaring, at de Mennesker, som af den almindelige Mening bliver ansete for gale, i Virkeligheden kun er Undtagelser, fordi de er de sande Fornuftige. Ser De, Komtesse, mellem os er vi igjen fornuftige Mennesker«.

»Det maa jeg sige, Hr. v. Norwig, hvor svært det end falder mig, at tilstaa det for Dem, men dette er den første Smiger, som virkelig har moret mig!« Hun loe venligt og saa' ham lige ind i Ansigtet. »Jeg har en Anelse om, at jeg vilde kunne lære noget af Dem — og jeg holder meget af at lære, især, naar det kan ske uden Bøger og saa gemytligt til Hest. De lader ogsaa til at kjende mere til os Kvinder end jeg selv; De vilde vel ikke være kommet til Deres Anskuelser uden egen Erfaring«.

Hans Træk antog igjen det mørke, spændte Udtryk fra før. Han fløjtede gjennem Tænderne og slog med Ridepidsken mod Støvleskaftet. Da han saa' op, mødte hun et ejendommeligt forskende Blik, som nødte hende til at slaa Øjnene ned: »Ja, Komtesse«, sagde han, »til Dem og Træerne her vil jeg betro det: jeg har gjort denne Erfaring; den Kvinde, som jeg havde knyttet til mig af Kjærlighed, af blind, vanvittig Kjærlighed, har ødelagt hele mit Liv med en Grusomhed, en smilende Koldblodighed . . . .«

Erindringen overvældede ham, han var ikke i Stand til at fuldende Sætningen.

Med inderlig Medfølelse vendte Komtesse

Marie sig om imod ham og sagde dæmpet; »De er befriet, ikke sandt? Hun er død?«

De var just kommet til det Sted, hvor den gale Komtesse i Gaar for første Gang havde krydset Norwigs Vej, og ligesom i Gaar, kom ogsaa i Dag i dette Øjeblik den lette Vogn kjørende, i hvilken Brinkmann havde hentet Frøken Sophie Bandemer paa Stationen.

Norwig og Komtessen fik samtidig Øje paa Kjøretøjet, og den Første, som allerede havde aabnet Munden til Svar, lukkede den pludselig igjen, vendte sin Hest i den modsatte Retning, og gjorde Mine til, at sprænge afsted, da Komtessen venligt lagde sin Haand paa hans Arm og sagde dæmpet: »Hvorhen? Vil De ikke hilse paa vor nye Frøken? Hun skal være meget smuk. Papa er helt optaget af hende«.

Norwig tvang sine Miner til et forbindligt Smil og red langsomt ved hendes Side henimod Vognen, som nærmede sig ligesaa langsomt.

Brinkmann lod Tømmerne ligge løse paa Ryggen af Hestene; han havde vendt sig helt om, og var i den Grad fordybet i en Samtale med Frøken Sophie, at han ikke blev Rytterne vaer, før Frøkenen, pludselig afbrydende en munter Latter, gjorde ham opmærksom paa dem. Han satte sig med et Ryk i Positur, strammede Tømmerne og hilste med Pidsken; medens Damen antog en yderst ærbar, beskeden Mine og blidt besvarede Komtessens Hilsen.

»Frøken Bandemer, ikke sandt?«

»Jo Deres Naade!« svarede den Adspurgte.

»Nu ser De, Frøken, hvor højtideligt De bliver modtaget!« sagde Komtessen smilende: »Husets ældste Datter og Overforvalteren rider Dem imøde. Maa jeg præsentere Hr. v. Norwig for Dem«. Norwig red et Par Skridt frem, da Komtessen hidtil havde skjult ham for Frøkenens Øjne, og tog sin Hat af.

Saa aabnede Frøkenen i Vognen den yndige lille Mund og spilede de mørke Øjne op, al Farve veg fra hendes røde, svulmende Læber og hendes højre Haand greb krampagtigt fat i Sædets Sidestykke.

»Herskaberne kjender maaske allerede hinanden?« spurgte Komtessen, forundret over denne Adfærd.

Men den livlige Farve vendte ligesaa hurtigt som den var forsvunden tilbage i det smukke Ansigt og med godt spillet Forlegenhed udbrød Frøken Bandemer: »Aa nej, ingenlunde. Det var kun en mærkelig Lighed, som strax frapperede mig. Men nej, Herren har jo en ganske anden Næse — jeg beder meget om Forladelse!«

I YDERSTE NØD.

En Historie, fortalt af AL. SCHUMACHER.

Oppe i Ishavet, et Par Mil Nord for Lapland, ligger Øen Kildin. Kristian den Fjerde besøgte den i Sommeren 1599, og paa det højeste Punkt ud imod Søen rejste to af hans Ledsagere, Sivert Grubbe og Dr. Jonas Carisius, en Varde af Sten til Minde om denne Begivenhed. Om Vinteren var Øen kun beboet af Bjørne og Ræve, men hver Sommer kom Finnerne derover med deres Rener og hele Familie, for at fange Torsk, som fandtes her i utrolig Mængde. Smaa, lave Jordhytter, »der lignede Hundehuse«, tjente til Bolig for Folkene, Renerne blev slupne løs mellem Fjeldene, hvor de gik og vogtede sig selv, medens Mændene fangede Torsken og Kvinderne spilede den ud paa Stokke, for at tørres. Det var en god Forretning baade for Fiskerne og de fremmede Kjøbmænd, som laa her med deres Skuder — de kom helt nede fra Flensborg — hundrede Fisk kostede ikke mere end fire Rigsdaler. Siden blev Kjøbmændene borte; og skjøndt Torsken stadig holdt til deroppe, lokkede den ikke længer Fjeldlapperne til Øen. I Aarhundreder laa den øde og forladt, først for en Del Aar siden tog elleve Familier fast Ophold der for Fiskeriets Skyld. I det lange Vintermørke, hvor Tranlampen inde i Hytten var det eneste Lys, bødede de deres Garn eller forfærdigede nye, satte Baadene i sødygtig Stand, og fik ellers Tiden til at gaa som de bedst kunde.

En norsk Skipper, Carl Hansen, havde paataget sig at sørge for den lille Koloni, han afkjøbte Folkene deres Fisk og gav dem Fødevarer og Klæder i Stedet. Ligeoverfor Øen falder en Elv ud i Havet, og ved den, to Mil inde i Landet, ligger Handelspladsen Kola, med henved ottehundrede Indbyggere, mest russiske Kjøbmænd. Byen hørte oprindelig til Norge, men ved Befalingsmændenes Forsømmelighed bemægtigede Russerne sig den og beholdt den siden. Her tog Skipper Carl hen med »Concordia«, en lille Kutter paa fire Tons, solgte sine Fisk og ladede det lille Fartøj med Varer, afpassede efter Fiskerlejets tarvelige Fornødenheder. Paa den Maade havde han tjent et Tusind Kroner, som han opbevarede i en Sælskindspung og altid bar i en Snor om Halsen.

Penge er en sjelden Vare under disse Breddegrader, og Folkene er tilfredse, naar de

blot kan holde Livet oppe, hvor haardt de end maa slide for det. Men Skipper Carl syntes nu, at det gik noget langsomt med at faa Pengene til at formere sig, og besluttede derfor, saasnart Fisketiden var forbi, at forlade Øen, sælge sin Baad i Kola og rejse hjem til sin Fødeby, Bergen. Dèr haabede han at faa større Renter af sin lille Kapital, eller i modsat Fald tage Hyre paa et Koffardiskib.

Da han begyndte sin Handelsvirksomhed paa Kildin, var det hans Agt i Løbet af en vis Tid at samle sig saa mange Penge, at han kunde vende tilbage til Bergen, hvor der sad en lille Jente med blaa Øjne og lyst Haar og ventede taalmodigt paa ham og den store Begivenhed i hendes Liv.

Men han havde endnu ikke bragt det saa vidt. Og nu kom Vinteren, og nødte ham til Uvirksomhed, i alt Fald hvad det angik at tjene Penge. Han følte med sig selv, at denne tvungne Lediggang ikke vilde være til at udholde. Men han talte ikke et Ord om den Plan, han omgikkes med, da han ikke skøttede om at høre Folkenes Bebrejdelser. Men i sit stille Sind havde han besluttet at forlade Øen i Nordhavet, naar Vinteren kom og gjorde Dagen til Nat.

Han var snart færdig med sine Forberedelser, og i Ly af Mørket skaffede han Kisten med sit Tøj ned til »Concordia«. Saa sagde han til Fiskerne, at han vilde sejle ned til Kola med et Brev til sin Fæstemø, det sidste for denne Gang, og satte derpaa Sejl tidligt om Morgenen, den 15. Oktober 1885.

Der blæste en haard Sydvest, og da Sejlene derfor ikke var ham til nogen Nytte, bjergede han dem og brugte Aarerne i Stedet. Men han kunde arbejde saa haardt han vilde, saa bar det længer og længer af fra Fastlandet og Øen. Da han af Udmattelse blev nødt til at hvile paa Aarerne, saa' han til sin Bestyrtelse, at Baaden med rivende Hast drev af fra Land, langt ud i Nordhavets Øde.

Nu ønskede Skipper Carl, at han havde haft mindre Hastværk og oppebiet en mere gunstig Vind. I Forhold til de Farer som omgav ham, tyktes Kildin ham et sandt Paradis, og med Længsel tænkte han paa Øboerne, som nu sad derhjemme foran de knitrende Baal, hvor Madkjedlen kogte og udsendte sin indbydende Duft. Men han var en kjæk ung Mand, hærdet i Kampen med Vind og Sø; var Faren der, gjorde han sig ogsaa strax rede til at møde den med ethvert Middel, der stod til hans Raadighed. Derfor smed han Drivankeret ud, satte sig i Agterstavnen, greb Roerpinden, og lod Baaden drive.

Han havde ikke taget Vand med; da der langs Vejen til Kola var Sne nok, som han kunde samle og smelte i Kabyssen.

Et Rugbrød og noget tørret Rensdyrkjød var al den Proviant han havde, den kunde kun strække til i en fire, fem Dage, derfor satte han sig ogsaa strax paa smal Kost.

Dette var et Held for ham, da Vinden blæste fra samme Kant i fire Dage; saa slog den pludselig om til en svær Storm af Nordvest, som holdt ved i to Dage og drev ham tilbage ind imod Kysten.

I al den Tid havde han ikke kunnet sove eller slippe Roret, da Baaden vilde være kæntret, saasnart den var kommen til at vende Bredsiden mod Søerne. Endnu holdt han sig bravt, skjøndt Fortvivlelsen ofte knugede ham under den lange ensomme Vagt; Mad havde han kun lidt af, og slet intet at drikke, skjøndt han plagedes forfærdelig af Tørst. Skindtrøjen og Skindhuen med Ørelapper værnede mod Kulden, men til yderligere Beskyttelse krøb han i sin Sovepose, en lang Skindpose, der omslutter hele Legemet, og i denne Paaklædning passede Skipper Carl mekanisk sin Bestilling, stadigt at holde »Concordia« for de Vind, efter at have taget Drivankeret ind og sat passende Sejl, indtil han endelig, gjennem den sjette Dags Halvmørke, pejlede Land forude.

Dette Syn fik Blodet til at rulle raskere gjennem hans Aarer, og idet han holdt ind mod Land, søgte han efter en beskyttet Bugt. Til alt Held fandt han én, som dannede en lille Havn. Her loggede han med Aaren og fandt et Sted hvor han kunde ankre op og derfra vade i Land. Her var vildt og ugjæstfrit. Nøgne, sønderrevne Fjelde, bag hvilke Isbræer ragede op, omgav den øde Kyst; intet Tegn paa Beboelse eller Spor af Mennesker. Han stod alene, den eneste Levende blandt de optaarnede, uhyggelige Ismasser, langt borte fra sine Fæller og uden Haab om Hjælp.

I Øjeblikket tænkte han dog mindre paa sin forladte Stilling, Tørst og Trang til Søvn gjorde sig altfor stærkt gjældende. Derfor sankede han en Pøs Sne, smeltede denne og stillede sin Tørst i lange, oplivende Drag. Saa gjorde han sig det saa mageligt han kunde i Bunden af Baaden, og faldt snart i en tryg Søvn, som varede et halvt Døgn.

Han vaagnede, styrket med nyt Haab og frisk Energi, fortærede den lille Ration, han havde fastsat til hver Dag, skyllede Maden ned med en ny Portion Snevand og gik saa ud paa Opdagelse.

Efter nogen Søgen fandt han et Sted, som var lettere tilgjængeligt end den øvrige Del af Kysten, og idet han efterlod Mærker, for at kunne finde Vej tilbage, gik han en god Fjerdingvej i forskjellig Retning indover Land, i Forventning om at finde Spor af menneskeligt Liv, maaske en Lappehytte.

Men han spejdede forgjæves; han øjnede kun en øde Snemark, omgiven af skarpe Fjeldtinder og oversaaet med mægtige Isblokke.

Vinden havde nu lagt sig, det var blikstille; da han vendte tilbage til Baaden, kunde han høre Lyden af sine egne Fodtrin paa den knitrende Sne, der gav Ekko i den døde Stilhed. For hans ophidsede Fantasi lød det, som om en utrættelig Forfølger, sindigt, fordi han var sikker paa sit Bytte, fulgte i Hælene paa ham. En panisk Skræk greb ham og han satte i Løb; derpaa, med Anspændelse af hele sin Villiekraft, standsede han sin Flugt og saa' sig om. Men saa langt han kunde øjne, var intet at se, undtagen Snedriver og Isbræer, som højnede sig i det tiltagende Mørke — thi Natten nærmede sig.

Da han fik Øje paa det Mærke, som viste Vej ned til Bugten, hvor Concordia laa for Anker, følte han sig lettet og skyndte sig ned til sit eneste Værn. Han vadede ud til Baaden, og trak saa sine lange Renskindstøvler af og tog et Par tørre paa i Stedet, medens han overvejede, om han igjen skulde lægge sig til at sove, eller roe langs med Kysten, nu det var blikstille, og søge efter et Fiskerleje.

Han bestemte sig for det sidste, og vilde just støde Baaden ud i dybere Vand, da han saa' en hvid Masse bevæge sig tværsover Stranden og komme henimod ham. Erfaringen sagde ham, at denne Masse, som lignede en levende Snedrive, i Virkeligheden var en Isbjørn, og han forberedte sig paa det Angreb, som han vidste vilde paafølge.

Naar en Isbjørn ikke er sulten, angriber den sjeldent, og et Stenkast kan ofte jage den paa Flugt. Men om Vinteren, naar Fugle og Sælhunde er draget sydpaa, er det skralt med Føden, og den dukker sig da ned i en Krog mellem Fjeldene, døser Tiden hen og holder Livet oppe ved at suge paa sine Labber. Under disse findes nemlig en Slags Kjertel, gjennem hvilken den uddrager Spækket, som om Sommeren, naar der er rigeligt med Føde, lægger sig i et Lag mellem Skindet og Kjødet. Det er kun, naar Sulten plager den altfor haardt, at den bliver farlig for Mennesker.

Med den Hurtighed, som Skipper Carl havde lært under lignende Omstændigheder, greb han en tung Øxe, og stødte derpaa hastigt fra Land. Men Bjørnen var tæt ved ham, og med et gjennemtrængende Brøl sprang den henimod Baaden og pladskede ned i Vandet et Par Fod fra den. Carl fik neppe Stunder til at springe fra Tofterne hen i Øserummet, før Bjørnen var paa Siden af Baaden og lagde sin vældige Lab paa Essingen. Øxen faldt og fik Dyret til at slippe sit Tag, men et Øjeblik efter kom det igjen, hylende af Smerte og Raseri, og greb atter fat med sin usaarede Lab. Hvis Bjørnen blot fik rejse sig i Højde med Essingen, vidste Carl, at det var ude med ham, derfor langede han ud med Øxen og lod den med fordoblet Kraft falde ned paa Labben; Dyret dumpede tilbage i Vandet, udstødte rædsomme Hyl, men var nu ude af Stand til at foretage et nyt Angreb.

Det stille Vejr gjorde det muligt for Carl at roe langs med Kysten, i nogen Afstand fra Land, men dog nær nok til, at hans øvede Øje, gjennem den lyse, stjerneklare Nat, kunde opdage mulige Spor af menneskeligt Liv. Men ikkun Fjelde, Is og Sne mødte hans Blik; ikke engang en Bjørn oplivede den gyselige Ensformighed.

Vinden kulede op igjen, og han drev i tre Dage forinden han atter kunde søge ind til Kysten.

Saa satte han Baaden paa Land, drak noget Snevand, og uden at ændse forsultne Bjørne, faldt han igjen i en dyb og rolig Søvn. Da han heller ikke her fandt andet end en gold og øde Kyst, søgte han videre langs Kysten blot i det lønlige Haab om, at Frelsen maatte komme inden det var forsilde.

Ved Søens Indskjæring i Landet troede han med Sikkerhed at kunne befare Bugten tværsover for at gjøre Vejen kortere, men imens friskede Vinden hurtigt op til halv Storm fra Land, og den lille omtumlede »Concordia« tabte snart Land af Sigte. Nu begyndte Skipper Carl at fortvivle, hvad skulde det blive til ved denne stadige Driven for Vind og Sø, Døden ventede ham dog lige sikkert, hvad enten den kom til ham ude i rum Sø, eller naar han blev kastet ind paa den forfærdelige Kyst. Han besluttede at fortære den sidste Ration, og saa lægge sig ned i Baaden og vente paa Døden.

Der var nu gaaet fjorten Dage siden han forlod Kildin. Han undrede sig kun over, at han havde holdt ud saa længe. Mod i Hu nød han sit sidste Maaltid. Saa faldt det ham ind, at han vilde bede sin Aftenbøn før han lagde sig til at sove, ligesom han plejede i sin Barndom. Han knælede ned paa Sædet agterude, og søgte at erindre de Ord hans Moder havde lært ham. Skjøndt de i saa mange Aar havde ligget forvaret blandt andre gamle Minder, randt de ham dog nu, i Nødens Stund, saa grant i Hu og mens Baaden tumledes om for Søernes Kast, opsendte han de simple Ord til sin Herre og Skaber med en Inderlighed saa dyb som aldrig før.

Der kom en forunderlig Ro over ham, taalmodigt hengav han sig til den Skjæbne, som syntes uundgaaelig. Intet Skrig i Dødsens Angst, ingen bitter Klage undslap ham; roligt tænkte han paa sin Fæstemø og beklagede kun, at hun aldrig vilde faa Bud om hans Endeligt. Han vendte sig om for at kaste et sidste Blik i den Retning, hvor hans Fædreland laa og velsignede sine Kjære derhjemme.

Saa gav han sig Gud i Vold.

Men da Søen atter løftede Baaden op, faldt hans Øje paa en Gjenstand, som pludseligt fik Blodet til at rulle raskere i hans Aarer. Kunde den mørke Gjenstand histude være et Fartøj?

Var det muligt, at nogen havde Mod til at befare Nordishavet paa denne Aarstid?

Han gned sine Øjne, den lange Venten i Nød og Angst havde maaske forvirret hans Syn. Han stirrede atter. Nej, det er ingen Skuffelse! Han kunde tydeligt se Fartøjet komme nærmere og sætte Kursen henimod hans Baad.

Efter ti Minuters Venten saa' han, at det var et Dampskib. Saa gik der atter en Stund, hvor længe vidste Skipper Carl ikke, dertil var hans Nerver altfor spændte; men da Skibet kom ham nær nok, brød han ud i Jubel, som endte i et Skrig, næsten et Hvin af Fortvivlelse, da Dampskibet sejlede videre, tilsyneladende uden at agte paa hans Nødraab.

Men hans sidste gjennemtrængende Skrig var bleven hørt af den vagthavende Officer, som lænede sig ud over Kommandobroen og spejdede ud i Halvmørket, indtil han fik Øje paa det lille Fartøj, der tumledes om ligesom en Nøddeskal i Dampskibets Kjølvand.

Saa gav han Ordre til at dreje, og da de var kommet nær nok, prajede han den stakkels Skipper, som gav et hæst Skrig til Svar og hastigt opfangede den Line, som Mandskabet kastede over til ham, hvorefter »Concordia« blev halet hen paa Siden af Dampskibet og en af Folkene steg ned i Baaden.

Det var et Held, thi han fandt Skipper Carl i en halvt bevidstløs Tilstand. De sidste fem Minuters Sindsbevægelse havde grebet ham for stærkt.

Man henvendte nogle opmuntrende Ord til ham paa Svensk og dannede en Slynge af Rebet, hvori Carl kunde sidde; saaledes blev han halet ombord. Derefter blev han lagt i en magelig Køje, og de gav ham lidt Spiritus, indtil han kom til sig selv igjen. Siden fik han noget at spise og kom snart saa vidt til Kræfter, at han kunde fortælle sin sørgelige Historie, som vakte megen Deltagelse blandt Besætningen. Det var Svenskere, ombord paa det svenske Dampskib *Gustaf Tilborg*, lastet med Tømmer fra Archangel og bestemt til Bordeaux.

Skipper Carl fik nu at vide, at han havde drevet henved 60 Mil af fra Kildin i de fjorten Dage siden han brød op for at sejle til Kola. Forsynet havde ladet Vinden drive ham ind i den Kurs, der blev holdt af det eneste Dampskib, som endnu pløjede Nordishavet.

Tolv Dage forinden var det sidste engelske Dampskib afgaaet fra Archangel lastet med Tømmer. Efter den Tid er det meget usikkert at slippe ud af det Hvide Hav, da dette ved indtrædende Frost pakkes med Is og Fartøjer i saa Fald maa blive der, indtil Foraaret bryder Isen og sætter dem i Frihed. Men Udsigten til højere Fragt havde bevæget Føreren af *Gustaf Tilborg* til at trodse Faren ved en Isblokade. Det var denne tilfældige Omstændighed, som Skipper Carl skyldte sin Frelse.

Da *Gustaf Tilborg* i September 85 ankrede op for Dartmouth for at tage Kul ind, fik Skipper Carl Valget imellem at blive der eller følge med til Bordeaux. Han foretrak det første og tog en hjertelig Afsked med sine brave Redningsmænd.

I nogle Dage opholdt han sig i Dartmouth, hvor hans Historie i Forening med hans kraftige, vejrbidte Skikkelse gjorde ham til Gjenstand for almindelig Nysgjærrighed og Deltagelse; derfra rejste han saa, ved den norske Konsuls Bistand, til Amerika, hvor det var hans Agt at tjene saa mange Penge, at han kunde vende tilbage til Bergen og holde Bryllup med sin trofaste Fæstemø.

Hvordan det er gaaet ham siden? Jeg véd det ikke, dog Folk af hans Kaliber plejer at have Lykken til Ven. Men hvis Skipper Carl er naaet i Havn, læser han maaske Historien om sin Ishavsfart og faar Lyst til at fortælle Resten.

Foragt ikke dine fattige Slægtninge! De kunde pludseligt blive rige, og saa kunde det falde Dig vanskeligt at forklare din Optræden overfor dem.

* * *

Naar nogen løber Hovedet imod en Pæl, saa skjænder han først paa Pælen, dernæst paa hele Verden, saa paa noget andet, men det falder ham slet ikke ind at skjænde paa sig selv.

* * *

En Enthusiast er et Menneske, der troer omtrent fire Gange saa meget som han kan bevise, og kan bevise omtrent fire Gange saa meget, som nogen anden troer.

* * *

Naturen skaber sjeldent en Nar. Den leverer kun Raastoffet og overlader til Manden selv at gjøre Arbejdet færdigt.

* * *

Vær god imod Dyrene. Ingen kan ride ind i Himlen paa en skamredet Hest.

* * *

Naar vi fortaber os i Bagateller, bliver vi uskikkede til det Større. Jeg har engang kjendt en Mand, som ved et eneste Slag med Haanden kunde dræbe flere Fluer end nogen anden; men han duede heller ikke til andet.

* * *

Ensomheden vilde være et herligt Tilflugtssted, hvis Mennesket kunde efterlade sin Pakke Synder et eller andet Sted.

* * *

Mange Mennesker anvender deres Tid til at søge at udfinde Hullet gjennem hvilket Synden kom ind i Verden — hvis to Mænd faldt gjennem Isen i en Mølledam, gjorde de bedre i at søge efter et godt Hul til at komme op igjen, end at indlade sig i en lang Diskussion om det Hul de faldt igjennem.

* * *

Et Menneskes Forstand er lig et Stykke Jord, der, for at blive til Nytte, maa gjødes med Kundskaber, pløjes med Energi, besaaes med Dyd og høstes med Økonomi.

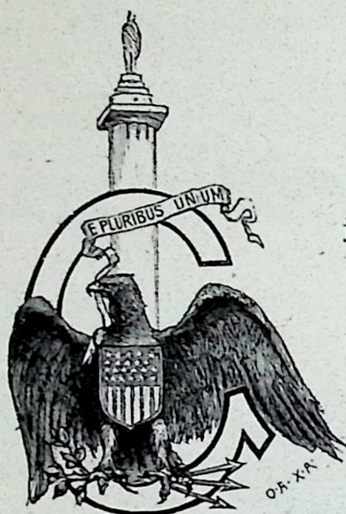
Josh Billings.

UNDER STJERNEBANNERET.

Billeder fra de Forenede Stater i Nordamerika
af RUDOLF CRONAU.

I. BLANDT INDIANERE.

jennemstrejfer vi Egnen omkring Fort Snelling, sættes vor Fantasi i Bevægelse ved Synet af de brusende Vandfald, ved den blotte Klang af deres Navne, og søger tilbage til længst forsvundne Dage; hastigt sætter den over den menneskelige Histories snevre Grændser og fortaber sig frit i det mystiske Mørke, da Guderne ogsaa her steg ned paa Jorden for at lyksaliggjøre Menneskene eller ubarmhjertigt udbrede Nød og Elende iblandt dem.

Vi staar foran de prægtige Vandfald, som Indianerne gav Navnet »*Minnehåha*«, »Leende Vand«, paa den romantiske Jordbund, hvor Folkesagnet en Gang spandt sine glimrende Traade; men vi opfyldes med Vemod ved Tanken om, at Folket, som skabte disse Sagn, er adspredt eller næsten udryddet, medens et fremmed Sprog, dets Udrydderes Sprog, synger og fortæller om dets Guder og Helte — en grusom Ironi af Historien.

Her ved »Minnehåha« var det, at Indianernes Apostel *Hiawátha**) første Gang saa' sin Elskede. Som fortryllet stod han overfor den skjønne Dakotajomfru; hendes mørke Øjne vare jo forunderlige som selve Vandfaldet:

> Smil og Trods i hendes Øjne
> skiftede som Sol og Skygge,
> hendes Fod var rap som Floden,
> Haaret, strømmende som Vandet
> Faldet klang i hendes Latter;
> derfor blev hun ogsaa opkaldt
> efter Floden, efter Faldet,
> Minnehaha, Vandets Latter.

Men det var kun Hiawáthas Kjærligheds-episode, som foregik her i Fort Snellings naturskjønne Omgivelser; Skuepladsen for hans andre Bedrifter er nemlig Sydkysten af Øvresøen.

O Hiawátha, hvad' er der nu bleven af din Stamme! Kommende fra de stejlt skraanende *Fowns Leap*, gjør vi Bekjendtskab med dine rødhudede Brødre. Ved Bredden af en lille Sø, omgiven af Bakker, har de opslaaet deres tilrøgede, kegledannede Telthytter; de hører til Sioux'ernes mægtige Stamme, men frembyder kun faa Tegn paa deres Herkomst; deres uberørte Naturlivs vilde Poesi er borte, tabt, vejret hen!

Vort Besøg gjælder nærmest *Pa-chuta*, en Indianerinde, som er kjendt under Navnet »*Medicin*«. Hun er Datter af den i 1873 i en Alder af 105 Aar afdøde *Aza-ya-mankawan*, hin »Bærplukkerske«, som under det forfærdelige Indianeroverfald ved Ny-Ulm frelste mange hvide Mænds Liv og under Navnet »*old bets*« staar i bedste Ihukommelse hos Beboerne af St. Paul og Omegn.

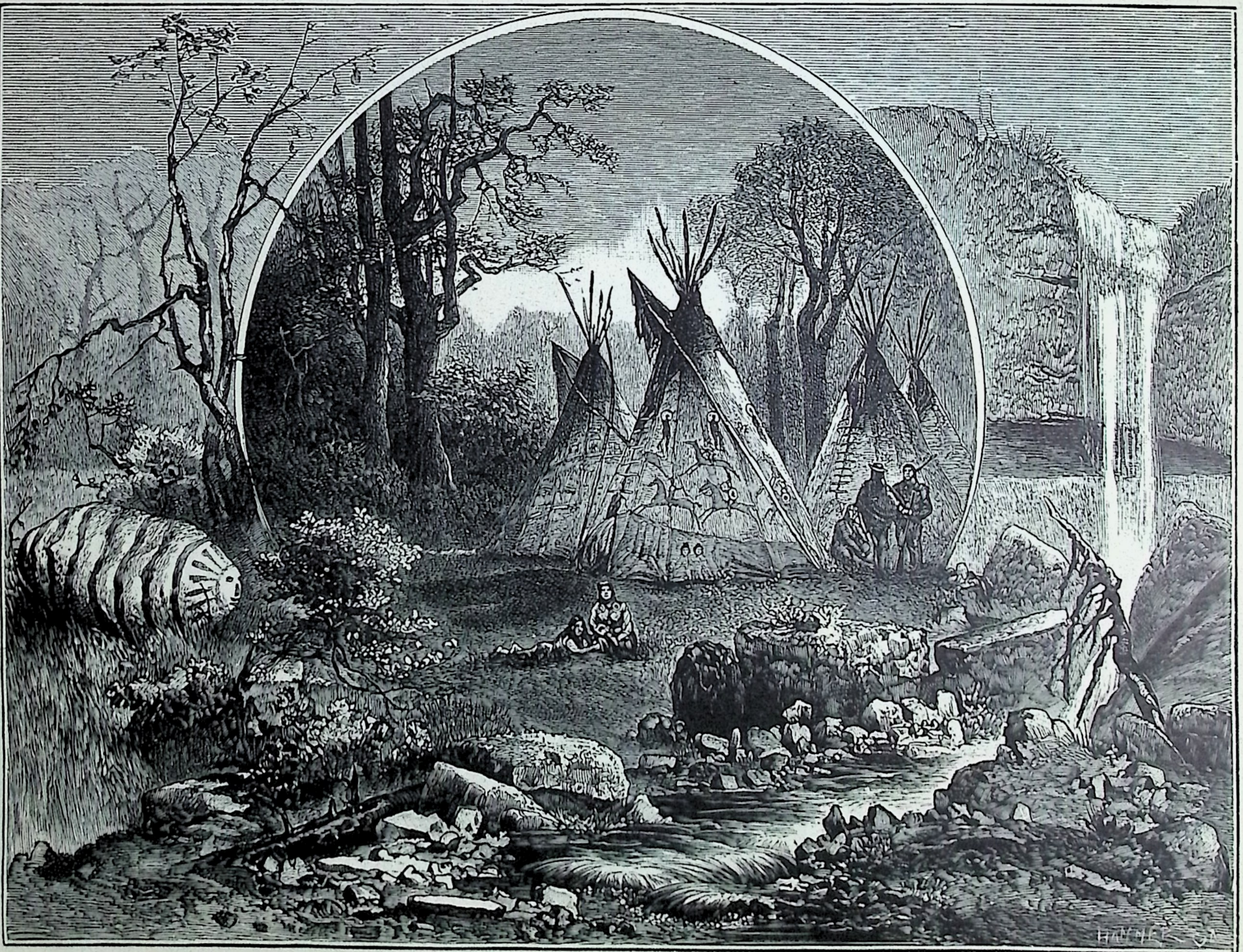
Vi træffer Pa-chuta i hendes Hytte beskæftiget med ved den rygende Ild at stege Kartofler og — en Omelet. I hendes brede, skidenrøde Ansigt blinker forslagent et Par livlige Øjne, medens et besynderlig sødt Smil spiller om hendes Mund.

Ligesom Flertallet af de andre Kvinder, er hun en uhyre Kjødmasse, men staar langt tilbage for *Tha-ti*, d. e. »*hende som har et eget Leje*«. Sandelig intet ilde opfundet Navn, og hendes skæbnesvangre Legemsfylde var sagtens ogsaa Grunden til, at hendes strenge Herre og Mester har opsøgt sine Fædres himmelske Vildtbaner, da hans unge Hustru, som tog til i Højde og Omfang, meget snart udfyldte hele Rummet indenfor hans Wigwams fireogtyve Pæle og saaledes berøvede ham Luft, Lys, Plads og Livet. Nu deler Tha-ti sit Telt med en ussel, mager Kriger i broget Skjorte og lasede Benklæder, som aldrig har havt nogen Anelse om mandig Værdighed. Imponerende er kun hans Greb ned i den Tut Kandissukker, som vi præsenterer ham.

Den eneste Hiawátha'ske Figur, som kommer os for Øje, er en ung Pige paa tretten Somre, altsaa efter indianske Begreber allerede giftefærdig. Slank og fintbygget flyver hun afsted let som en Raa, og hendes lange, sorte Haar flagrer for Vinden. Hendes Ansigtstræk har et fint, regelmæssigt Snit — men hvor længe vil det vare, inden denne Fe er forvandlet til en af hine sværtbyggede velnærede Skjønheder, af hvilke vi har lært en at kjende i Tha-ti.

---

*) En dansk Oversættelse af *Longfellows* berømte Digt (ved G. Bern) udkom i 1860 paa Otto B. Wroblewskys Forlag.

En Indianerlejr i Minnesota.

Interessant er Teltenes indvendige Udstyrelse; dèr findes hele det brogede Sammensurium, som

Minnehâha, Indianerinde af Sioux'ernes Stamme.

betegner halvt barbariske, halvt civiliserede Forhold; der er Kaffemøller og Fredspiber, Rifler og Buer, Bøffelhuder og gamle stukne Tæpper. Men hvad der forbavser os mest derinde, er et uhyre Kort over de Forenede Stater fra Anno Hvidkaal, som kun desværre hænger paa Hovedet, og et virkeligt Uhr, hvis Visere tilbagelægger en Time i tyve Minuter og saaledes i særlig Grad hylder Fremskridtet.

Halvanden Mil fra St. Paul paa en Eng

Iagoo, »Kronikefortælleren«, Chippeway Indianer

ved Bredden af Mississippi ligger et Mindesmærke fra Indianernes bedre Dage — den saakaldte »*Indian*- eller *Red Rock*«, en ca. tre, fire Fod lang, tilsvarende tyk, ægformig Stenblok. Hvad der først falder i Øjnene ved den, er en Del blodrøde Striber, som drager sig tværs om den, medens der paa den spidse Ende med faa Streger er tegnet et af Straaler omgivet Ansigt, omtrent som vi i vor Barndom fremstillede Solen. Det Hele ligner en kolossal, forstenet Larve, og det indianske Navn for dette Uhyre er »*Wakan*« eller Aandestenen. I mange Aar har Tavshed og Glemsel hvilet over den ensomme Sten; højst sjældent forstyrres den dybe Ro rundtom af en Vandrers Skridt eller en Baadfører som af Nysgjærrighed gaar i Land, og i stille Tanker betragter det besynderlige Mindesmærke.

Hvis Barndomslykken bestaar i fuldstændig Ubundenhed og Sorgløshed, saa kan ingen Børn i Verden tilbringe en skjønnere Barndom end Indianerbørnene. Naar disse er saa gamle, at de kan løbe omkring, voxer de op, overladte til sig selv, bliver kun sjældent hindrede i Udøvelsen af deres Villie, endnu sjældnere straffede. Allerede tidligt faar Drengene Vaaben og strejfer alene om i Skoven og paa Prærien; Pigerne morer sig med tusinde forskjellige Lege.

Da Indianerne ikke har særlige Familienavne og Faderens Navn ikke gaar i Arv til Sønnen, saa faar enhver, Dreng eller Pige, et Navn efter Ejendommeligheder i sin Karakter, efter Klædningsstykker eller Gjenstande. Udtrykker Mændenes Navne energiske Begreber, saasom »Den til Kamp gaaende Bøffel«, eller »Tordendræberen« etc., saa bliver Pigernes Navne tagne fra de mest tiltalende og poetiske Gjenstande, som »Prærieblomst«, »Leende Vand«, »Blød Sne«, »Ørnevinge« etc.

Ligger der allerede en vis poetisk Tiltrækning i disse Navne, saa har Indianerindernes Klædedragt ligeledes noget Tiltalende, Bestikkende. Den bestaar af en lang, undertiden meget rigt broderet Skjorte af Hjorteskind eller broget Tøj med korte, meget vide, aabne Ærmer. Benene er indhyllede i rigtbroderede »*Leggins*« af Læder, rødt eller blaat Klæde. Bemalingen af Ansigtet og Issen er den Samme som hos Mændene. Ørerne bliver ikke sjældent vansirede af fodlange Prydelser af Knogler, Muslingskaller o. l., hvis Vægt tidt drager Ørelapperne ned til Skuldrene. Bortset herfra, træffer man blandt Indianerinderne mange smukke og interessante Fysiognomier, og en saadan vild Skjønhed kan meget godt opvække Europæerens Velbehag, ja selv et kunstnerisk uddannet Øjes Beundring, da den stolt bøjede Næse, de funklende Øjne, de hvide Tænder, det kulsorte Haar, de yppige og dog smidige Former besidder en Tiltrækningskraft, som er desto farligere, som de yderligere fremhæves af en malerisk Dragt i virksomme og pikante Farvesammenstillinger.

Den amerikanske Steppes Børn gifter sig tidligt, allerede i en Alder af femten Aar. Pebersvende og gamle Jomfruer existerer ikke og Enkemænd og Enker søger snarest muligt at indgaa et nyt Ægteskab.

Ligesom Dandsens Muse knytter Baandet til mangt et Ægteskab paa de civiliserede Folkeslags Parketgulv, saaledes er det Samme Tilfældet paa den røde Races græsbevoxede Dandsepladser. For at lære hinanden at kjende behøver Indianerne rigtignok ingen Dandsepladser eller Selskaber med obligate Pantelege, da Stammefrændernes Telte altid staar aabne for dem. Naar en ung Mand har fattet Kjærlighed til en ung Skjønhed blandt sin Stamme, spilder han ikke Tiden med overflødig Tale. Tavs betræder Bejleren sin Tilbedtes Wigwam; tavs sætter han sig ned ved Siden af hende, idet han overrækker hende smaa Foræringer, tavs gaar han atter bort. Kun fra Tid til anden møder han i den stille Nat udenfor hendes Telt og spiller paa »Chotunka« (en Art Fløjte) eller foredrager en Vise, som han selv har komponeret, hvorved den Skjønne for det Meste bliver saa rørt, at hun stjæler sig bort fra Wigwam'ens Ildsted, for at hendrømme en Timestid sammen med den Elskede.

Naar en Indianer ikke har vidst at hjælpe sig ved at tilrane sig en Hustru fra en Nabostamme, saa har han ingen anden Udvej, end at kjøbe sig en. Prisen for en ung Pige beløber sig i Gjennemsnit til 1—3 Ponyer, en Pris, som i vore Penge omtrent svarer til 75—150 Kroner. En Hvid i Fort Randall fik ovenikjøbet sin rødhudede Ægtehalvdel endnu billigere, nemlig for et Knippe Hø.

»Mangegifte« er almindelig, og Mændene gifter sig i Reglen med den ene Hustru efter den anden, men tager ogsaa stundom to, tre eller fire paa en Gang. Da Kvinderan hører til Indianernes noble Passioner, bringer mangen en Kriger det til en Liste over Kvinder, som næsten kan maale sig med salig Don Juans. Saaledes havde t. Ex. min Ven, *Sunka washila*, den »Lange Hund«, i Følge den paa hans Bøffelhud optegnede Biografi, i Tidens Løb stjaalet ikke mindre en 23 Kvinder, hvis Navne den brave Mand rigtignok havde glemt, og hvis Personligheder han kun kunde mindes efter deres Tæppers forskjellige Farve.

Naar Kvinden er bleven Moder, svøber hun sit Barn saaledes, at de med Læderremme og Klædestrimler omviklede Lemmer indtager en naturlig Stilling. Hvorhen hun gaar, bærer hun Barnet paa Ryggen i et med Perler og Pigdyrbørster rigt baldyret Futteral, undtagen naar hun maa udføre svært Arbejde, ved hvilken Lejlighed den Spæde bliver hængt op i Futteralet paa en Gren eller et fremspringende Klippestykke.

Man har paa Grund af overfladiske, usande Rejseskildringer vænnet sig til den Anskuelse, at Indianerinden ikke er andet end en Slavinde, sin Mands Lastdyr. Dette er ikke Tilfældet. I Følge Folkets krigerske, jeg kunde fristes til at sige ridderlige Karakter, er det forbudt Mændene at udføre lavere Arbejder, deres Opgave er at ernære og beskytte Familierne. Kvinderne paahviler det derimod at tilberede Maden, at forfærdige Klæder og Husgeraad og at rejse Teltene. Dette Arbejde er meget let, og Kvinderne har derfor tilstrækkelig Tid til ved Siden af at udføre deres Broderier, som vidner om god Farvesands. Ganske sikkert vilde ingen Indianerinde bytte med en af hine utallige hvide Slavinder, hvem det paahviler ved deres

Hænders Arbejde ikke alene at skaffe Føden til sig selv, men ogsaa til hele Familien og en fordrukken Mand.

Enhver i Lejren kjender ham, gamle *Jagoo* (udt. Eiágo), Storpraleren, »Krønikefortælleren«; enhver kjender hans gemytlige Historier, hans umaadelige Løgne.

»Vældig Praler var Iagoo;
intet Eventyr han hørte,
han jo havde havt et større,
aldrig nogen Daad saa dristig,
som med hans sig kunde maale;
en Historie saa sælsom
han ej kjendte større Under.

Vilde til hans Pral Du lytte,
vilde blot ham Tiltro skjænke,
aldrig nogen sendte Pilen
halvt saa højt og langt fra Buen,
fanged Fisk i saadan Mængde,
havde skudt saa mange Rensdyr,
fanged Bævere saa mange.

Ej der fandtes bedre Løber,
fandtes ingen bedre Dykker,
ingen svømmed saadan Strækning,
ingen havde rejst saa meget,
ingen set saa mangt et Under,
som den sjeldne Mand Iagoo,
som den Krønikefortæller«.

Dèr sidder han nu, vor Iagoo, gammel og rynket, ved den flagrende Lejrild, altid rede til at give en af sine vidunderlige Historier til Bedste for de Mange, som opsøger hans Telt.

En Gang, for mange Aar siden, var Iagoo ogsaa en stor Kriger. Skalperne af talrige Fjender smykkede hans Klædebon, han havde Sæde i Høvdingenes Raad og var højt anset af hans Stammes tapre Mænd. Derfor valgte Nationen ogsaa ham til sin Repræsentant, da Minnesotas og Dakotas Stammer sendte en Deputation til den »Store Fader«, Præsidenten i Washington, for at drøfte vigtige Spørgsmaal med ham. Den Gang tilbagelagde Iagoo mange tusinde Mil paa sin Rejse; han saa' de blege Ansigters Forter og Byer, Dampskibe og Jærnbaner, han saa' deres stolte Paladser, deres dristige Broer, deres vidunderlige Maskiner, deres Luftballoner og mangfoldige andre Ting. Og da Iagoo endelig efter flere Maaneders Rejse var vendt hjem til sine Stammefrænders Wigwams og fortalte om sin Rejse, skildrede de Ting han havde set og Civilisationens Vidundere, saa — troede hans Brødre ham ikke. Saa usandsynlige forekom Iagoos Beretninger dem, saa usandsynlige, at de kaldte ham en Løgner, en »Historie-Fortæller«. »Han har«, sagde de, »været hos de Hvide, som allesammen er store Løgnere. Af disse har han lært Kunsten at lyve og nu kommer han hjem, for at binde os sine Løgne paa Ærmet«. Og Iagoo, som kun havde talt Sandhed, faldt hurtigt i Unaade hos sin Stamme; han blev anset for æreløs — for den største Løgner blandt hele Nationen; Høvdingene foragtede ham og gik forbi ham, uden at ændse ham. —

Dybtkrænket over at man ikke vilde skjænke ham Tiltro, forlod endelig Iagoo sin Stamme og sluttede sig til de blege Ansigter, og gjorde Tjeneste som »Scout«, som Spejder og Tolk i de Forenede Staters Armee. Men Navnet »Krønike-Fortælleren« beholdt han for bestandig.

Da Generalen en Gang skulde forhandle med en Indianerstamme, som gjorde sig rede til at betræde Krigsstien, blev der sendt Bud efter Iagoo, for at han kunde fungere som Tolk. De opsætsige Indianere var blevne forsamlede til en Raadslagning og Fjendtlighederne afbrudte. General P. forestillede de røde Mænd, hvilken Daarskab de vilde begaa ved at begynde en Krig med de blege Ansigter, der var ligesaa talrige som Bladene i Skoven, frygtelige i deres Vælde, mægtige og store i allehaande Opfindelser. Da han havde endt sin Tale, bød han Iagoo, som et Exempel at beskrive et Dampskib for Indianerne. Iagoo, som tidt havde sejlet med »Tordenskibene«, gav sine røde Brødre en glødende Skildring af disse. Da han var færdig løb en Mumlen gjennem Gruppen af de forsamlede Høvdinge.

»Hvad siger de, Iagoo?« spurgte General P.

»De siger, at de ikke tror paa denne umaadelige Løgn«, svarede Tolken.

»Naa, fortæl dem saa lidt om Jærnbanerne«, sagde Generalen.

Iagoo udtalte sine Iagttagelser og Erfaringer om denne Gjenstand; men atter opstod en Mumlen i Forsamlingen.

»Hvad siger de nu, Iagoo?« spurgte Generalen.

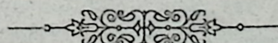
»De siger, at de heller ikke kan tro denne umaadelige Løgn«.

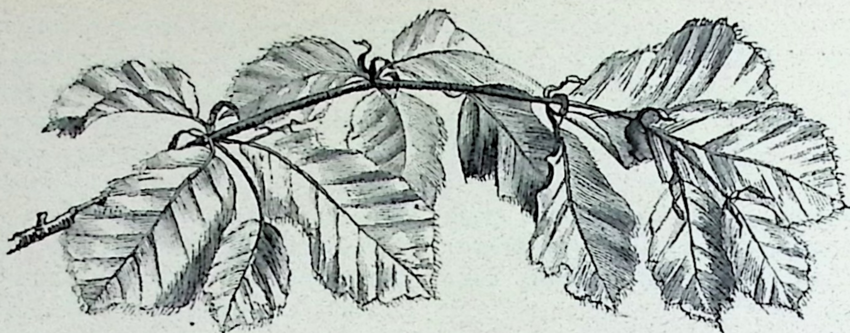
Soldaten, der var lidt i Forlegenhed for at finde en vidunderlig Ting, som Rødhuderne *kunde* tro paa, sagde endelig: »Fortæl dem saa om Telegrafen!«

»Men jeg véd ikke selv, hvad det er«, svarede Iagoo, hvorpaa Generalen gav ham en Forklaring om, at han ved Hjælp af en simpel Traad, fra hvilket Sted han vilde, selv paa tusinde Miles Afstand, kunde tale med den »Store Fader« i Washington. Iagoo lyttede opmærksomt efter, men med et meget alvorligt Ansigt og da han havde hørt Forklaringen, gjorde han ikke ringeste Tegn til at oversætte Feltherrens Ord.

»Naa, hvorfor gjengiver Du ikke mine Ord for Høvdingene?« spurgte Generalen.

»Fordi jeg«, ytrede Iagoo, »fordi jeg ikke selv tror paa denne umaadelige Løgn«.

Maj.

Vogt Jer, Piger! for den unge,
favre, rosenkrandste Maj;
han har smukke Ord paa Tunge,
siger Ja, men mener Nej.
Blød hans Stemme er, som Sangen
af den kjælne Nattergal —
Vogt Jer Piger! alt saa mangen
fanged han i Skovens Sal.

Chr. K. F. Molbech.

STRATENRØVERE.

Af JULIUS STINDE.

Den Gang Ridder-, Røver- og Spøgelseromanerne endnu florerede, og enhver Forfatter, som kunde faa sine Læsere til at gyse, var sikker paa et taknemmeligt Publikum, blev de gruopvækkende Romaner fabrikerede efter en bestemt Recept. Man rørte en Dejg sammen af Riddere, Røvere, Munke, dydige Kvinder og nederdrægtige Fruentimmer, Turneringer, Kampe og hemmelige Domstole med adskillige Kander stjaalen Vin, krydrede den med dundrende Talemaader og den romantiske Budding var færdig. Da de hastigt producerede Værker imidlertid ikke gjerne maatte have altfor stor Familielighed, blev Forfatterne, især da der sjeldent var Tale om nogen gjennemtænkt Plan, nødsagede til at variere Enkelthederne ved Hjælp af deres Fantasi, og dette lykkedes ogsaa efter Ønske: i Skildringen af underjordiske Fængsler, vidunderlige Løngange, som aabnede sig naar Nøden var størst, og rædselsfulde Farer har de præsteret det mest utrolige.

Og dog kan de gode Røverromantikeres gruopvækkende Fantasi langtfra maale sig med den Virkelighed, som vi møder i Naturen, der lidt efter lidt begynder at afsløre sine Hemmeligheder for den flittige Iagttager? Virkeligheden overgaar i saa mange Henseender Fantasien, hvorfor skulde den saa ikke ogsaa stille Hines Hjernespind i Skygge?

Den nye Tid med dens Institutioner har bragt Kampen for Tilværelsen i det menneskelige Samfund til at antage andre Former, end de som den Gang herskede i Næverettens Blomstringsperiode, og, forsynede med karrikerede Tilsætninger, blev optegnede i Ridderromanerne; derimod træffer vi i Insektverdenen endnu den Dag i Dag Forhold, som ikke alene minder om de middelalderlige Institutioner, men endog overgaar dem ikke saa lidet i Raffinement.

Det er Stratenrøverne i Insekternes Rige, som tjener til at illustrere det ovenfor nævnte, ikke de ridderlige Biller i straalende Harnisk, som modigt angriber Fjenden, eller de tapre Myrer, som efter lang Kamp gjør deres Næste til Slaver, eller Løvgræshopperne, der som Tigeren griber deres Bytte i Springet, men Stratenrøvere i Ordets sande Betydning.

Iagttagelsen af levende Insekter kræver

ikke alene megen Taalmodighed, men navnlig en vis Fortrolighed med Dyrets Karakter, for at man ikke skal drage forhastede Slutninger, eller paa den anden Side overse de mindste Træk. I Fangenskabet er Insektet udelukket fra mange Tilfældigheder i Yderverdenen og kan derfor kun under visse Betingelser vise sin Intelligens, medens det i Frihed ikke altid gjør Iagttageren den Villighed, at lægge sine Evner aabent for Dagen. Herved forklares det, at der kun kunde samles virkelig uangribelige Levnetsskildringer af faa Insekter, og ovenikjøbet kun af saadanne Repræsentanter for Insekterne, som fører et forholdsmæssigt husligt Liv, hvis Ensformighed egner sig bedre for Iagttagelsen, end naar det gjælder Nomaderne blandt Insekterne, af hvilke mange tilmed er ægte Nattesværmere, som dølger sig selv og deres Levnet for det iagttagende Blik. Deraf kommer det, at Stratenrøverne kunde gjøres til Gjenstand for et nøjere Studium, da deres Røverborge for det meste kun strækker sig over et lille Terræn, som er let at overse.

I Udkanten af Skove, paa lidet befærdede, sandede Veje, navnlig i Ly af fremstaaende Trærødder kan man om Sommeren tidt opdage smaa tragtformige Huller, der ser ud som om En havde stukket den spidse Ende af en tynd Spadserestok ned i Jorden; men ved nærmere Eftersyn viser det sig, at der nede paa Bunden af Tragten sidder et lille sandfarvet Dyr, knap saa stor som en almindelig Flue. Vi tager Plads saaledes, at vi i længere Tid ved Hjælp af et Forstørrelsesglas kan holde skarpt Øje med Tragten; for at faa et mageligere Sæde breder vi en Plaid ud over den haarde Jord, en Solskjærm beskytter vort Hoved mod Junisolens brændende Straaler. Med et Græsstraa pirrer vi forsigtigt nogle Sandskorn ned i Tragten, men neppe er de kommet derned, før de heftigt bliver kastet op igjen, og vi kan gjentage Legen med samme Virkning, saa længe vi lyster; Dyret bliver ikke træt af at sætte sin Bolig i Stand igjen. Det er imidlertid ikke Sands for hollandsk Renlighed, som bringer Dyret til at fjerne det ubehagelige Sand, men det er det om at gjøre, at holde Væggene glatte i Tragten, som ikke er en Fredens Bolig, men en virkelig Røverkule. Saasnart der nemlig henad Vejen kommer et Insekt, som tænker paa Fred og ingen Fare, en lille Bille, en lille Larve eller en Myre, og naar hen til Randen af Kulen, dumper det let ned ad den glatte Væg, lige ned i Stratenrøverens Fangeapparat, for ikke at komme levende op igjen. Søger Insektet at frelse sig i rette Tid, eller viser det sig kun ved Tragtens Rand, saa kaster den lurende Morder behændigt en Sandstraale op imod det udkaarne Bytte, saa at dette forskrækket tumler ned i Gruben. Som vi før saa', har Stratenrøveren en stor Færdighed i at kaste med Sand.

Efter at vi nu tilstrækkelig har gjort os bekjendt med Dyrets Fangemethode, graver vi det ud og overantvorder det til Spiritusglasset, for hjemme i Ro og Mag at kunne undersøge dets Bygning. Dets Ydre siger os, at vi har at gjøre med en Larve af Myreløven*), som efter sin Forvandling, i det Ydre ligner Guldsmedene, med hvem de iøvrigt har meget tilfælles. Larvens Hoved er fladtrykt og let bevægeligt, thi det er med Hovedet, der tjener den som Skovl, at den ikke alene kaster Sandet men ogsaa Levningerne af det udsugede Bytte, langt ud af Tragten. Kolossale, slanke Kindbakker, som paa Undersiden er rendeformig udhulede, og i hvilken Rende de langstrakte Kjæber passer, saaledes at Kindbakker og Kjæber paa hver Side tilsammen danner en af en Kanal gjennemboret Krog, holder alting fast, som kommer indenfor deres Omraade. De skarpe Pigge paa Jærnjomfruen, som i Middelalderen blev benyttet ved hemmelige Henrettelser, kunde ikke gjennembore sit Offer mere sikkert, end Myreløvelarvens Kroge hager sig ind i det overlistede Insekt. Sydeuropæiske Arter af Myreløven graver ingen Tragt, men holder sig skjulte under den glatte Sandflade og griber omstrejfende Insekter, som kommer i deres Nærhed, med de ubarmhjertige Kroge.

Sandløbernes (Cicindelæ) Larve gaar endnu mere modig til Værks, end Myreløvens. Den graver lodrette Rør i Jorden, som kun er ubetydeligt bredere end den selv og klatrer med stor Hurtighed op og ned i dem. Dette sker ved Hjælp af Benenes spidse Klør og et Par Kroge paa Rygsiden. Sammenligner vi Røret med en Skorsten, saa falder disse Kroges Lighed med Skorstensfejerens Stigjærn strax i Øjnene, saa meget mere som Larven benytter Krogene paa samme Maade som »den sorte Mand«. For at skaffe sig Føde, kryber Larven op til Rørets Munding og tillukker Aabningen med Hovedet, som danner en nøje sluttende Falddør, idet den ved Hjælp af Krogene bevarer sig mod at falde ned. Kommer der saa et Insekt, saa søger den at angribe det, eller venter indtil det betræder dens Hoved, som den saa lader falde ligesom en Klap, hvorpaa Byttet styrter ned i Faldgruben, hvis lodrette Vægge gjør det umuligt at slippe bort.

Endnu mærkeligere bærer en i Sydeuropa hjemmehørende Edderkop sig ad paa Jagten efter Bytte; Iagttagelsen heraf skyldes Naturaliesamleren Jos. Erber i Wien. Da han opholdt sig i fjorten Dage paa Øen Tinos i det græske Arkipel og dér fangede den sjeldne Edderkop, lykkedes det ham at studere dens Levemaade. Edderkoppen danner et Rør i Jorden, som foroven er lukket med en Falddør og som Dyret aldrig aabner om Dagen. I de udgravede Rør kunde

* Sjelden hos os; træffes bl. a. i Jylland. *O. A.*

Erber ikke opdage Levninger af Edderkoppens Æde, saa at han, for at konstatere hvordan den skaffede sig Føden, blev nødsaget til at ofre et Par Nætter. Til den Ende afmærkede Erber nøjagtigt det Sted, hvor flere Edderkopper havde gravet deres Huller og benyttede en maaneklar Nat til Iagttagelsen. Da Klokken var lidt over ni aabnede Klapperne sig, Edderkopperne kom frem og fastgjorde Dækselen, der var forsynet med Hængler af Spindevæv, ved et Græsstraa eller en lille Sten. Saa spandt de i Nærheden af Hulen et ca. sex Tommer langt og en halv Tomme højt Spind, hvorefter de trak sig tilbage i deres Bolig. Iagttageren havde valgt sin Stilling saaledes, at han samtidig kunde have Opmærksomheden henvendt paa tre af disse Edderkopper. Han fangede et Exemplar og satte det i Spiritus, hos de andre to saa' han imidlertid, hvorledes der i den enes Næt indviklede sig en mindre, i den andens en større, temmelig haardskallet Bille, som begge blev snappede og udsugede af de tililende Edderkopper. Efter Maaltidet slæbte Edderkopperne Levningerne af Billerne flere Fod bort fra deres Bolig. Det Hele varede henved tre Timer og da det snart var Midnat, begav Erber sig hjem, uden at forstyrre Edderkopperne mere. Næste Morgen viste det sig, at de to Edderkopper med største Forsigtighed havde fjærnet det Næt de havde spundet om Natten, men den Hule, som den fangede Edderkop havde beboet, stod endnu aaben, som om Natten, og dens Spind svajede paa Græsstraaene. Erber formoder, at Edderkopperne tager deres Næt ind, fastgjør det paa Laaget og spinder det glat over, da han fandt Laag, som var næsten $^1/_4$ Tomme tykke, og hvis Tværsnit viste at de var dannede af talrige Lag.

Nættets og Kadavernes omhyggelige Fjernelse, og Edderkoppens hele natlige Færd har noget Uhyggeligt ved sig, næsten som om en Forfatter af Kriminalhistorier havde givet sin Fantasi frie Tøjler overfor Insektverdenen, og dog hører de meddelte Iagttagelser ikke hjemme i Fantasiens Verden, men i Virkeligheden. Vi kan jo iagttage noget lignende hos vore Edderkopper. Korsedderkoppen spinder sit store Næt mellem Blade og Ranker og sidder i Centrum af det paa Udkig med sine otte Øjne, medens Benene, som hviler paa Traadene, mærker den ringeste Bevægelse i Nættet, som om der førte Telgraftraade op til dem. Fanger et Insekt sig nu i Nættet, saa farer Edderkoppen med Lynets Hastighed løs paa det, og giver det, hvis Byttet er stort og kraftigt, hurtigt et Bid med sine Giftkroge, hvorpaa den trækker sig tilbage og afventer Virkningen af Giften. Udmattes Insektet efterhaanden, nærmer Edderkoppen sig atter og omspinder det, idet den lægger Traad efter Traad omkring det sprællende Dyr, indtil det, hildet i uløselige Lænker, tjener til et lækkert Maaltid. Smaa Insekter bliver grebne, bidte og baarne hen i Midten af Nættet eller i en skjult Krog for at fortæres.

En Amerikaner har søgt at konstatere hvor megen Føde en Korsedderkop kan tage til sig paa en Dag. Om Morgenen tidlig traf han den i Færd med at nyde en Ørentvist. En Flue, som havde sat sig fast i dens Næt, blev kvalt og overspunden, for at den kunde være sikker paa sit Bytte, hvorefter den begav sig tilbage til sin første Fangst. Dette var Klokken fem om Morgenen. Klokken syv behagede det den at delikatere sig med en Bille, Klokken et spiste den en stor blaa Flue. Om Dagen havde nøjagtigt talt 120 smaa grønne Fluer og Myg fanget sig i Nættet, som alle var dræbte og overspundne. Strax efter at Mørket var faldet paa, forsynede Iagttageren sig med en Lygte, for at se efter, om Edderkoppen ikke skulde have forspist sig eller paa anden Maade føle sig utilpas efter at have taget saa rigeligt for sig af Retterne. Men den befandt sig i bedste Velgaaende og stod just i Begreb med at vikle en af de smaa Fluer ud af Spindet og ligesom nyde den til The. Efter at have udhvilet sig en Timestid, tog Edderkoppen igjen fat, og spandt et nyt Næt, som var færdigt før Dagen atter brød frem. Sammenligner man nu Edderkoppens og de af den fortærede Smaadyrs relative Størrelse med Mennesket, vil der, hvis det sidste overtog Korsedderkoppens Rolle, fremkomme følgende Resultat: Ved Dagens Frembrud fortæret en Alligator; Klokken syv om Morgenen et Lam; Klokken ni om Formiddagen en ung Giraf; Klokken ti et Faar og i Løbet af Dagen indtil Nattens Frembrud 120 Kramfugle. Og alt dette for at vinde Kræfter og Spindestof til Nættet, for næste Dag at begynde forfra paa det Samme. Kun dette enorme Forbrug kan forklare, hvorledes Edderkoppen er i Stand til at spinde de sexdobbelte Traade i sit Næt, hvis Længde Amerikaneren anslaar til en (dansk) Mil.

Selv om ogsaa de førnævnte Romanforfattere kunde fortælle meget om formummede Røveres Argelist og Borgfængslers og Torturkamres Hemmeligheder, idet de pinte deres Fantasi for derved at tjene det daglige Brød, saa havde Stratenrøverne i Insekternes Verden alligevel kunnet hjælpe dem til mangt et skjønt Kapitel, hvis Virkeligheden dengang var bleven iagttaget i vor Tids Aand.

EN FIFFIG POLITIMAND.

Af KOLOMAN MIKSZATH.

(Aut. Oversættelse.)

Gamle János Fodor, Fæstebonde under Egnens rigeste Magnat, sad i tunge Lænker paa Fæstningen i Szegedin. Den gamle Fyr havde ikke tilstaaet det ringeste, men en Mængde Tegn tydede paa, at han var Ophavsmand til mange *trykkende Tilstande*. Strikken spandt sig i tættere og tættere Kredse om hans Hals, men alligevel endnu ikke tæt nok til at kvæle ham.

Laucsik, den berømte Forhørsdommer, forsøgte alt, greb hundrede Traade, men de førte ham ikke til Maalet.

Saa en Dag, da han næsten havde opgivet alt Haab, gik Kontordøren op, og ind traadte en smuk ung Bondekone, med et Silketørklæde, der naaede hende helt ned til Hælene og med Sølvsnore i Trøjen.

»God Dag, naadige Herre!«

»God Dag!« svarede han og saa' ligegyldigt op. »Hvad vil Du?«

»Jeg vilde gjerne se til min Mand, hvis den naadige Herre tillader det«.

»Naa, og hvem er din Mand?«

»Det er saamænd stakkels János Fodor«.

»Aha! János Fodor?« udbrød Laucsik forundret. »Jeg troede sandelig ikke, at han havde saadan en kjøn Kone«.

Laucsik fik en Ide, aha, maaske skulde han strax i Begyndelsen have sat Kjærlighedens Traade i Bevægelse. Men hvem Pokker kunde have tænkt det om en Mand paa 64 Aar.

»Men sig mig en Gang, mit Lam, hvorledes har Du kunnet knytte dit unge Liv til saadan en gammel Mand?«

»Ak, Fattigdommen, naadige Herre. Den er Skyld i det. Den løftede mig fra Møddingen op i den store Bedrift. Jeg har været heldig, han ikke«.

»Naa, men Du kommer paa en ubelejlig Tid, for din Mand ligger syg, og Lægen har forbudt, at lade nogen komme ind til ham. Men se herind i næste Uge . . . det er sandt, saa er jeg ikke hjemme. Nej, kom igjen om fjorten Dage«.

Den unge Kone gik. Hun boede langt borte i en af Avlsgaardene i Szatymaz og kom heller ikke ind til Byen før den aftalte Tid.

»Jeg kommer med gunstigt Forlov —«, sagde hun, da hun traadte ind i Laucsiks Kontor.

»Du kommer? Hvem har havt Bud efter Dig?« begyndte Laucsik og saa' spørgende paa hende.

»Den naadige Herre har selv sagt mig til«.

»Jeg? Det véd jeg ikke noget om. Naar var det?«

»Da jeg var her for en Tid siden«.

»Aa, jeg har saa meget at tænke paa. Hvor kan jeg huske alle de Mennesker her kommer hver Dag! Hvad hedder Du?«

»Jeg er János Fodors Kone, med gunstigt Forlov«.

»János Fodors Kone? Aha, saa véd jeg Besked. Men hvad er dit Ærinde?«

»Jeg kommer for at se til min Mand«.

»For at se til din Mand?« udbrød Laucsik forbavset. »Du har altsaa ikke faaet mit Brev?«

»Jeg har ikke faaet noget Brev«.

»Men hvor er det muligt? Jeg har ladet Dig tilskrive for at underrette Dig om, at din Mand er død i Begyndelsen af forrige Uge«.

Konen brast i Graad og fremstammede: »Nej, jeg har ikke faaet noget Brev«.

»Se se, det ærgrer mig. Det er dog en skammelig Uorden! Men det vil jeg nok have undersøgt«.

Laucsik ringede. Retsbudet traadte ind.

»Kald paa Mihály, Skriveren!« befalede han i en barsk Tone.

Skriveren kom.

»Hør, min Ven, har De sendt Brevet afsted til János Fodors Kone om hendes Mands Død«.

Skriveren blev meget forlegen.

»Sig Sandheden!« tordnede Laucsik.

»Jeg beder om Forladelse, Herre, men jeg har glemt det . . . rent glemt det«.

Laucsik blev rasende. Han kastede Aktstykkerne fra Højre til Venstre og slog ud med Armene.

»Nej, det er for galt. Det taaler jeg ikke. Den stakkels Kone har ikke en Gang kunnet komme med til Begravelsen. Fordi vi er sat til at haandhæve Loven, bør vi ikke glemme, at vi er Mennesker. Pak sig bort fra mine Øjne, uordentlige Menneske!«

Derpaa henvendte han sig til den unge Kone og sagde venligt: »Ja, det er ikke min Skyld. Man kan da heller aldrig gjøre sin Pligt for disse skjødesløse Mennesker.«

Efterhaanden lagde Konens Sorg sig ogsaa.

»Nu er det en Gang sket, saa der er ikke

noget at gjøre ved den Ting«, sagde hun med et Suk, »vi formaar intet mod Guds Villie«.

Hun aftørrede sine Taarer med Forklædet... eller maaske bare lod som om hun aftørrede dem, for Kvinden er ikke til at lide paa, og med kristelig Taalmodighed forlod hun Fæstningen.

Men der var ikke gaaet fjorten Dage, før hun igjen mødte i koket Sørgedragt hos Laucsik.

»Se, se!« udbrød Forhørsdommeren, thi nu kjendte han hende strax. »Er Du der igjen? Hvad render Du her efter? Hvor tidt skal jeg sige Dig, at din Mand er død«.

»Det er heller ikke derfor jeg kommer, naadige Herre, men...«

»Naa, hvad da, skynd Dig, jeg har daarlig Tid...«

Den unge Enke slog ærbart Øjnene ned.

»Præsten har skikket mig herhen...« tilstod hun spagfærdigt.

»Præsten? Hvad kommer Præsten mig ved?«

»Det gjælder heller ikke den naadige Herre, men Præsten sagde, at jeg maatte bringe ham Dødsattesten, før kunde han ikke vie mig«.

»Ikke vie Dig? Hvem skal han vie Dig til? Hvad er det for nogen Snak, Du der kommer med?«

»Jeg skal giftes med Pal Rigó«.

»Hvem er den Pal Rigó?«

»En velstaaende Karl, naadige Herre«.

»Se se, en pludselig Forelskelse? Naa, ja ja... saadan et kjønt Fruentimmer... men det er kommet noget hurtigt«.

»Jeg har forresten holdt af ham før... Og, den naadige Herre véd nok, gammel Kjærlighed ruster ikke«.

»Ja, det er en anden Sag, nu forstaar jeg det. Men hvad tager denne Pal Rigó sig for?«

»Han var Kudsk hos min stakkels afdøde Mand«.

»Naa saaledes«, udbrød Laucsik venligt, »ja, for mig gjerne, men det kan ikke saadan gjøres af i en Haandevending, en Dødsattest skal skrives ud af Dødsprotokollen og stemples. Kort sagt, der vil let gaa en fem Dage, før det er bragt i Orden. Hør herind om fire Dage«.

I disse fire Dage brugte Laucsik sin Tid vel. Under Forhøret greb han Lejligheden til at slaa en gemytlig Passiar af med János Fodor.

»Hør János, Du har en kjøn Kone... Det er ikke saa underligt, at Du hænger saa fast ved Livet.

Den gamle Fyrs Øjne funklede. »Der er ikke Mage til hende i hele Verden«, sagde han stolt.

»Det er kun Skade, at hun er saa løs paa Traaden«, bemærkede Forhørsdommeren.

Den gamle Mands Øjne underløb med Blod. »Det maa De ikke sige, naadige Herre! Pin mig, gjør med mig hvad De vil, men De maa ikke angribe min Hustrus Ære, det hører ikke med til Rettens Pleje«.

»Naa, naa, naa... ikke saa ilter, Landsmand... for det er som jeg siger. Naar har jeg sagt en Løgn om nogen?«

»Jeg véd, De plejer ikke at lyve, men det er alligevel ikke sandt! Jeg vilde snarere tro, at et Lam var en Djævel end denne Kvinde«.

»Men Kusken har forlokket hende. Hun er gode Venner med ham. Det er et gammelt Bekjendtskab«.

»Hold op, hold op!« brølede Fangen i Vaande.

»Naa, Du skal snart faa det at høre med dine egne Øren. Har Du Lyst?«

»Om jeg har Lyst? Jeg vil snarere tro, at Himlen styrter ned. Jeg siger kun, at De vil blive gjort til Skamme, naadige Herre«.

Laucsik udstødte en spottende Latter, og denne Latter gjorde langt større Virkning paa den forelskede Gamle end den frygtelige »Radays Vugge«*).

Den fjerde Dag indfandt den unge Kone sig efter Aftale. Laucsik havde holdt Ord. Inde i det tilstødende Værelse sad János mellem to Betjente, for at han kunde høre Alt, men ikke løbe sin Vej.

Men idet Laucsik pegede paa den improviserede Ret, sagde han til Konen: »Naa, sig nu til Herrerne, hvad Du ønsker, gjentag endnu en Gang, hvad Du har fortalt mig: at Du har gjort Bekjendtskab med Pal Rigó og erklær, at Du vil gifte Dig med ham«.

János Fodors Kone fortalte uforbeholdent hele sin Kjærlighedshistorie... Kun en Gang imellem slog hun de fromme blaa Øjne til Jorden, eller trak Hovedklædet længere ned over dem.

Da det sidste Ord undslap hende, sprang Døren til det næste Værelse pludselig op, og János Fodor, som havde revet sig løs fra Betjentene, styrtede ind med klirrende Lænker og knyttede Næver.

»Gud straffe Dig, Zsófi!«

»Ve mig, ve mig!« skreg Konen. »Naade, Barmhjærtighed!«

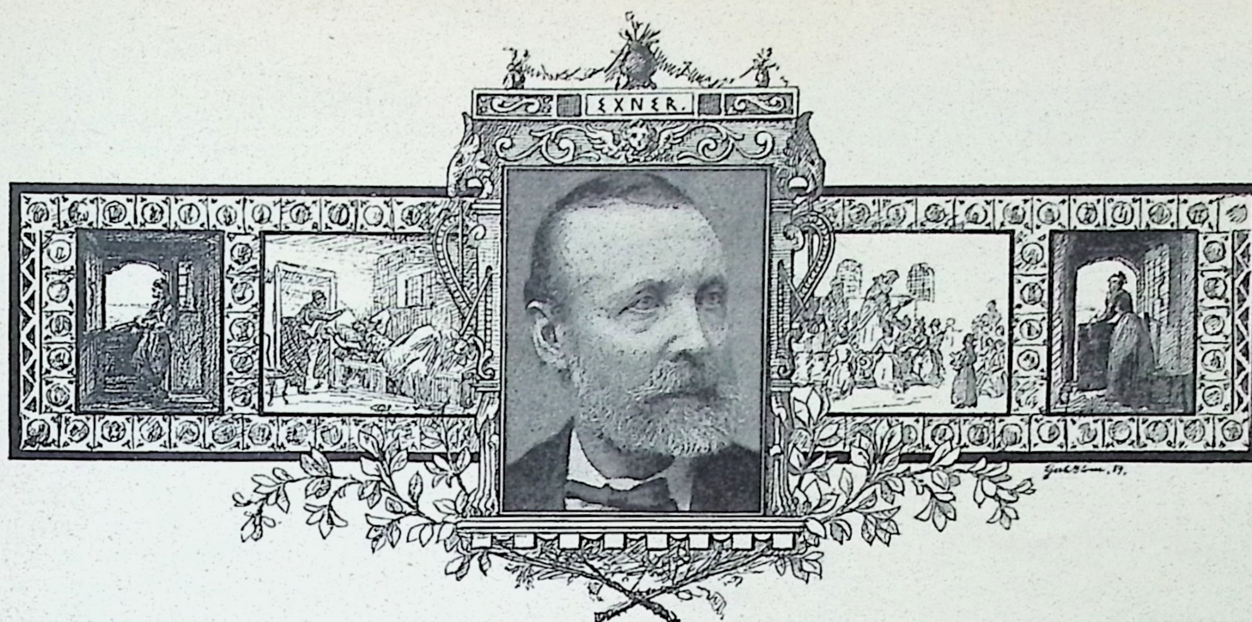
»Fortæl kun videre! sagde han haanligt, med hul Røst. »Naadige Herre, tag Pennen og skriv. Nu skal jeg fortsætte«.

Medens Laucsik hurtigt greb Papir og Pen, vedblev János med et knusende Blik paa sin Kone: »Jeg gaar villigt til Galgen, men Du følger med, Zsófi... Konen skal følge sin Mand. Vi følges kjønt ad, ligesom to Turtelduer!«

»Jeg er uskyldig!« fremstammede Konen og styrtede om.

»Uskyldig! Ja vist! Vi kvalte bare Jøden med dit sorte Haar... Vi havde ingen Reb, saa skar Du dit Haar af til en Strikke. Vil De se nøjere paa det Fruentimmers Haar! Men lad os begynde med Begyndelsen. Skriv, naadige Herre....«

*) Den Bænk, hvorpaa Synderen bliver lagt, naar han faar Stokkeprygl. O. A.

»PRÆSENTATIONEN FOR EN KJENDER«.

Maleri, tilhørende den kgl. Malerisamling,

af

Professor J. J. EXNER.

Det første Vilkaar for at kunne glæde sig over et Kunstværk, for at kunne nyde *det,* som Kunstneren har villet give, er at give sig saa meget hen til det Indtryk, Kunstværket gjør, at man ligesom finder det Synspunkt, hvorfra Kunstneren har set det, som han har gjenfremstillet, ligesom tilegner sig den Livsanskuelse, hvori hans Opfattelse bunder. Den større eller mindre Sympathi, en Kunstners Arbejder vækker, den større eller mindre Popularitet, han vinder, hænger nøje sammen med, om han er Talsmand for en Livsopfattelse, der i sine Hovedtræk er almindelig i hans Tid og hos hans Folk, paa samme Tid, som en almenmenneskelig for alle Tider og alle Folk gyldig Grundstemning i Sjælen ligger bagved.

Jo mere sær, afvigende, man kunde tilføje jo mere mørk og bitter, en Kunstners Livsopfattelse er, desto vanskeligere har han ved at rive Beskueren med, ved at drage ham ind i sin Tankegang. I begge Tilfælde forudsat, at Kunstneren har Dygtighed og medfødt Ævne nok til fyldig at udtale sig paa kunstnerisk Vis.

Exner er netop en af de Kunstnere, som har lykkelige Forudsætninger for at vinde den Popularitet, den Folkeyndest, som hans Billeder nyder og fortjener. Om ogsaa hans milde Lune, hans bløde Stemning, hans Forkjærlighed for idylliske Æmner viser ham som særlig dansk, er det almenfysionomiske saa levende følt, det almenmenneskelige i Situationen saa klart udtalt, at hans Billeder ville tiltale udover Landets snævre Grændser, udover det korte Spand af Tid, deres Tilblivelse, historisk set, rækker over.

Johan Julius Exner, der er født 30. Novbr. 1825, havde, som saa mange unge Kunstnere den Gang, fra først af sat sig det Maal at blive Historiemaler i den store Stil, uden ret at have gjort sig klart, at der, ved Siden af den tekniske Dygtighed, som han ærligt og energisk stræbte at tilegne sig, kræves en høj Grad af aandelig Modenhed og Livserfaring, for at kunne give et historisk Æmne den Dybde i Indhold, som gjør det til mere end en taaleligt løst Skoleopgave. Da de første Forsøg heller ikke naaede videre, paa samme Tid som Trangen til Fortjeneste maatte føre Kunstneren til at vende Blikket mod mere nærliggende Opgaver, gav han sig en skjøn Dag til ganske simpelt og naturligt at male en gammel Amagerkone, saaledes som han i Forbigaaende kan have set hende sidde i en Port eller paa Torvet. Det blev dog ikke blot et Portræt af en Bondekone i den klædelige hollandske Dragt; det formede sig under Kunstnerens Haand til en Situation: Det er nær ved Opbruddets Time, og den aldrende Kone er i Færd med »at opgjøre sin Kasse« uden Hjælp af Pen og Handelsbøger, blot ved med et kyndigt Blik at sammenligne sin Varebeholdning af holstensk Sild med den lille Sum i Smaamønt, som hun holder i sin rynkede Haand. Udførelsen synes os nu i visse Henseender *for* grundig, der er gjort Rede for mange Enkeltheder, som Beskueren ikke kan faa med, naar han skal læse, hvad Kunstneren fortæller, i andre Henseender for lidt grundig, om man vil, thi den kjære Kone er os ikke vejrbidt nok; den glatte Farve vil ikke ret stemme sammen med Alderdommens Rynker og den brunlige Carnation. Men ét var dog klart og er endnu det virkningsfulde i dette Ungdomsarbejde, at Kunst-

neren havde forstaaet at udtale sin Tanke gjennem en trofast og ærlig set Gjengivelse af Naturen.

Friluftsmaleriets oprigtigste og første Talsmand i Norden, C. V. Eckersberg og den begavede Kunsthistoriker N. L. Høyen var begge enige i at opmuntre Exner til at gaa videre ad den nu betraadte Vej, og til en Begyndelse søge Amagerne i deres egen Hjemstavn, se deres Liv og Færd i Friluft og i Stue og gjengive det ude hos dem selv. Det gjorde den unge Kunstner, og nu fremstod en Række Billeder af Amagerbøndernes Liv, som saa at sige er i alles Hænder, mest i dets glædelige Øjeblikke, gjenfortalte med Munterhed og mildt Lune. Disse Billeder, hvoraf flere tilhøre den kgl. Malerisamling — et af dem fik i 1853 Udstillingsmedaillen — ville ved Siden af deres kunstneriske Værd faa en voxende kulturhistorisk Interesse, thi det Liv, Exner den Gang saa', er nu ved at forsvinde.

Exner var for meget og for sand en Kunstner til at ville udtømme det samme Æmne til Bærmen. Han vendte sig efter faa Aars Forløb til sjællandsk Bondeliv, derfra til Sverige, derpaa saa' han, paa en Kunstrejse med akademisk Stipendium, hvorledes Folkeliv i Italien saa' ud for hans Øjne, og endelig vendte han sin Hu til Fanø, der nu Sommer efter Sommer har havt hans Besøg i ikke saa faa Aar. Netop fordi jævnlig andre Æmner skyde sig imellem, kommer han med samme Friskhed og stadig vexlende Motiver tilbage til Fanø.

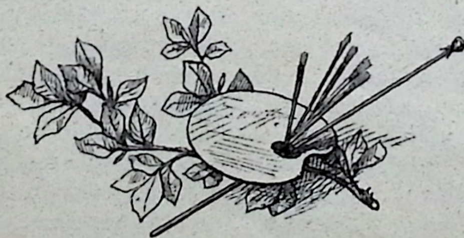
Det er en af disse lunefulde, venlige Gjengivelser af et frisk Naturliv, som vi her føre frem for Læseren, og som skal give os en Forestilling om, hvorledes den i Aar aldrende Kunstner med Ungdomsfriskhed i Sind og Tanke fortæller sine Historier.

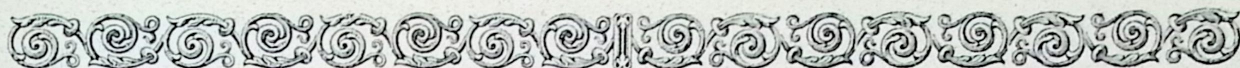
»Præsentationen for en Kjender« var udstillet i 1887 og er et Billede i en behagelig Mellemstørrelse, ret egnet for et dansk Hjem. En Landhandler, der sagtens har været »Musikanter« i sine yngre Dage, er kommen i Besøg for at kjøbe Maanedsgrise, men efter at Handelen er sluttet og han har faat sig en Bid med en Snaps og en Taar Kaffe, maa han gjøre vor Moer den Tjeneste at høre, hvor vidt Sønneken er kommen paa Fiolen, for det er nu det eneste, han har Lyst til og Sans for. Der staar den lille Fyr paa sine bare Ben og gnider paa sin Godtkjøbsviolin med en Alvor, som om det var *Gade* han spillede for. »Kjenderen« er med en ligesaa kostelig Alvor optaget af det Tillidshverv, der er overdraget ham og lytter med en vigtig Mine til Præstationen; den nylig kjøbte Gris, der finder sit Fængsel i den gamle Sæk vel trist, stikker Hovedet ud og leverer med al ønskelig Kraft den vokale Ledsagelse til Drengens Instrument. Det synes dog ikke at genere Kjenderen, ligesaa lidt som Mor eller Bedstemor, hvad hun nu er, der med et ypperligt blandet Udtryk af tilfreds Selvfølelse og sky Ængstelse for Kjenderens Dom ser hen til Landhandleren. Roligt og mildt i Farven, med fin Følelse for det dæmpede Lys i den lave Stue, hvori Bondestuens brogede Lokalfarver ligesom bader sig, gjør hele Billedet et venligt harmonisk Indtryk, saa at man næsten glemmer Savnet af en mere udpræget Energi i Modelering og Penselføring.

Jeg vil gjærne til Slutning dvæle ved endnu en anden Side af Exners Kunst, nogle nydelige Billeder, der ere malede som Portræter, men saa naturligt grupperede om en simpel Handling, at de af sig selv danne Livsbilleder fra den dannede Middelstand. Et af dem, »Chr. Winther«, blev malet, medens Digteren endnu levede, til Orla Lehmanns Samling af Digterportræter; det staar ligesom paa Overgangen mellem Portræt og Genrebillede, Digteren ser paa en Spadseretur et af de Motiver fra Almuens Liv, som han har fortalt om i »Træsnit«. To andre ere virkelige Portrætbilleder, der skattes højt i Familierne som vel lignende Portræter, paa samme Tid som de for den fremmede Beskuer ere smukt fortalte Genrebilleder; navnlig det største af dem, der forestiller 4 Slægtled, fra Oldemoder til Datterdatters Datter, er et saavel fra Karakteristikens og Anordningens, som fra Udførelsens Side meget vellykket Billede. Den Simpelhed og Naturlighed, hvormed Kunstneren her lægger en poetisk Grundtone over Hverdagslivets Skikkelser har ved Siden af Marstrands i forrige Hefte nævnte Maleri tjent til vejledende Forbillede for mange af den nyere Tids Forsøg.

Exner blev 1864 Medlem af Kunstakademiet, i 1869 Ridder af Dannebrog, i 1876 tit. Professor. Han har i en lang Aarrække været Lærer ved Kunstakademiets Modelskole.

Ph. Weilbach.

ENKESÆDET.

En Erindring af ELISABETH MARTENS.

Der er saa mange, som i denne Vinter have moret sig med at se, hvorledes man for mere end en Menneskealder siden holdt Jul i en hyggelig Præstegaard, at vi have faaet Lyst til at give et lille Billede af en Præsteenkes Hjem for mere end 50 Aar tilbage i Tiden.

Det er ikke saa lystigt og fornøjeligt, thi om vi end lade Familiefaderens Død og Opbruddet fra den kjære rummelige Præstegaard ligge bagved, saa formaar Tidens lægende Balsam vel at mildne Smerten, men ikke at forjage Savnet og Sorgen, den lagde sig som en mørk Sky over det nye Hjem.

Dog? Skyerne staa ikke stille paa Himlen, — Lys og Skygge vexle hurtigt i Livets Foraar, og i dette stod Enkens store Børneflok. I hendes Sind og Hjærte var og blev der Tomhed og inderlig Vemod; men Bevidstheden om, at Alt hvilede paa hende, og at fra hende skulde den Aand udgaa, der skulde give Hjemmet sit Præg og Hygge, gav hende Mod og Kraft.

Med 3 Sønner og 6 Døtre, i en Alder fra 23 til 3 Aar, drog hun ind i det nye Hjem; det var et Enkesæde, indrettet i samme Landsby, hvor hendes Mand havde været Præst, og da det afgav en nogenlunde god Bolig og foruden en stor Have tillige havde en lille Jordlod, stor nok til at græsse et Par Køer, blev det anset og ideligt omtalt som et overordentligt Held, at hun var bleven Enke i et Kald, der gav hende Ret til disse Fordele.

Det var ogsaa en betydelig Hjælp — hun følte det, men mange smertelige, bitre Strømninger gik dog igjennem hende ved at leve i saa forandrede Forhold, netop i de samme Omgivelser, hvor hun havde havt sin Lykke og sin betryggede Stilling.

To af Sønnerne vare begyndte at studere, det turde hun ikke afbryde, da deres Fader havde havt store Forhaabninger til dem, og gode Venner fremhævede, at de vare selvskrevne til Stipendier og Kollegier. De Unge vare ogsaa fulde af Haab og Fortrøstning og udrustet hermed og med nøjsomme Maanedspenge, vendte de altsaa tilbage til deres Studium og Venner i den store By.

Den tredie Søn, som var en Del yngre, lærte Landvæsenet. Den Gang ikke stort andet, end et Dagdriverliv, idet saadan en 15 Aars Dreng, overladt til sig selv, gik i Marken med Folkene hele Dagen og i det højeste blev betroet til at kjøre Plov eller Gødning. Dog — Kosten var sund, Luften, han færdedes i, ligesaa, saa at Legemet udviklede sig; — men de aandelige Evner laa brak, for at bruge et Landmands-Udtryk. Noget tungt, søvnigt lagde sig gradvis over ham, og den forstandige Moder vidste intet andet Raad derimod, end saavel i Breve, som under hans Besøg i Hjemmet at fylde ham med saamange Interesser, vække saamange Indtryk, som det var muligt, for at han kunde have noget attære paa. Imellem Søskendene hed det spøgende: »Nu fylder Moder Kamelen til dens Ørkenvandring; — og omendskjøndt han slet ikke var nogen Kamel, men en god, kjærlig, lang Dreng, saa var der dog nogen Sandhed i denne Ytring, — hun vilde vække hans aandelige Tørst og vedligeholde den.

Saa var der de 6 Døtre i Alder fra 19 til 3 Aar, — hvad skulde der gjøres for alle disse? Kjærlige Mennesker havde strax efter Faderens Død tilbudt at tage de to yngste og give dem Barneret i deres Hjem, men det kunde den ømme Moder ikke; hun følte altfor meget det Tab hun havde lidt, til at hun kunde udholde, at der reves flere ud af hendes Favn. Hun afslog Tilbudet med Tak, men følte ligesom et forøget Ansvar overfor de Børn, for hvem der havde været aabnet andre — maaske lysere Udsigter.

Den ældste Datter, den smukke blonde Ellen, var forlovet med en theologisk Student Rømer; det var Giftermaal i Udsigt — men dog altid en Præstegaard i Perspektiv, og hun spandt bogstaveligt i »7 Aar den hvide Hør fra Rokken«, og længtes og ventede, som man den Gang kunde, uden at Mistillid eller Utaalmodighed rev Blad fra Blad af Hjertets zarte Blomst.

Desuden havde disse 7 Aar deres Mærkedage, eller rettere, lykkelige Uger. Disse bragte Julen, Paasken og Sommerferien. Længe forud talte man Ugerne og Dagene til Ferierne, som bragte baade Sønnerne og Svigersønnen hjem, og under Liv og Forudglæde blev Hjemmet pudset og Pladsen beredt til de kjære Gjæster.

Til dem hørte ogsaa i de senere Aar den næstældste Datter; hun havde nemlig af kjærlig Pligtfølelse taget en Plads hos en gammel, døv Frue, hvem hendes unge Kræfter og friske Stemme skulde hjælpe igjennem Alderdommens Besvær og Savn.

At hun, den 17aarige Pige, omplantet fra Hjemmets lune Have til det Fremmedes kolde Øde, følte tusindfold Savn, tænkte ingen *der* paa,

— men Moderøjet læste det snart i Datterens vemodige Smil og gjorde det til en Betingelse, at hun maatte tilbringe Ferierne i Hjemmet, og disse bleve derefter de Lyspunkter, der hjalp hende igjennem den mørke Vinter og de lange Sommerdage.

Foruden de allerede nævnte Forberedelser til Børnene kom hjem, — som det hed — havde Moderen i sit stille Sind meget at lægge tilside og meget at drage frem. Smertelige Erindringer skulde bringes til Tavshed, Haab og Mod vækkes tillive og den Sparsomhed, der altid maatte overholdes, skulde dækkes og ikke føles, saalænge de vare samlede i Hjemmet. Hun var fortrolig med sine Børn, hun talte med dem om sine Indtægter og Udgifter, de skulde vide, at hun var *nødt* til at nægte dem Opfyldelse af mange af deres Ønsker, men det maatte ikke lægges som en Byrde over dem, allermindst i de korte Tider, hvor Samlivet i Kjærlighed blev dem forundt. Med et Smil og idet hun kjærligt lod Haanden glide over de runde Kinder, modsatte hun sig Indkjøb af unyttige Julegaver, overflødig Pynt og Fornøjelser som krævede Udgifter, men fortalte dem til Gjengjæld, hvor smukt og festligt de skulde pynte Gjæsteværelset, ja hele Huset til Julefesten, og hun gav hver af Døtrene sin Del at udføre, saa at de alle vare i travl og glad Virksomhed lige indtil Forventningens Uro optog dem.

Det lyttende Øre og det spejdende Blik tog ofte fejl — man troede at høre en Vogn i det Fjerne — man troede at se Skikkelser komme nedad Gaden og Børnene fløj omkring i Stuerne, udraabende: »Nu kommer de;« — bævende af Bevægelse ilede Ellen foran og de andre bagefter — for efter forgjæves Venten og Stirren at vende skuffede tilbage til deres Arbejde.

Endelig var Stuerne, Gjæsteværelset, ja hele Huset pyntet, varmt og oplyst; Rosenbladene duftede fra Kakkelovnen, de hjemmestøbte Talglys brændte roligt og besindigt i de blanke Lysestager, og Lysesaxene paa Bakker stode paa de mest passende Steder. Husmoderen og Døtrene skiftedes til at pudse Lysene, naar Tanden blev for lang — en Operation, der udkrævede en mere sikker Haand, end de ventende i Øjeblikket havde at raade over; thi nu, netop nu, da man ikke kunde gjøre det smukkere, rumlede en Vogn op for Døren og glade Stemmer raabte: »God Aften, god Aften! — her har I os«.

Det er ikke muligt at gjengive den jublende Fryd, der ligesom en elektrisk Strøm gik igjennem denne Familiekreds. Ellen var i den Favn, der for hende gjemte Nutid og Fremtid, og de to høje Sønner stode bøjede over den lille, spinkle Moder, hvis blege Kinder de kjærtegnede, for ligesom at borttørre de Taarer, som imod hendes Villie trængte sig frem. Og saa Søsterflokken! Julie var kommen den foregaaende Aften, saa hun var ogsaa med at byde Velkommen, og de gik, en efter en, fra Broder til Broder og Svoger, da han omsider fik Øje for andre, end Ellen.

Kjærtegn, Spørgsmaal og Svar krydsede hverandre, og der var ikke Ende paa glade Udraab og spøgende Bemærkninger, indtil Rejsetøjet endelig kom af; og de vare godt indpakkede, thi Rejsen var gjort med en Kalvekusk fra Bregentved.

Maaske trænger denne Benævnelse til en Forklaring — vi komme i det Mindste med den. Dagvogne, Diligencer og Jernbaner vare ukjendte den Gang; velhavende Rejsende toge Extrapost, men tarvelige Folk benyttede »Lejlighed«. Var man meget heldig, kunde man træffe en Returvogn, som efterat have bragt sine Rejsende til Kjøbenhavn, skulde gaa tom tilbage, og i hvilken Kudsken for egen Regning optog saa mange Passagerer, som muligt; men det almindeligste var, at Studenter og andre Feriefolk søgte deres Befordring i de tarvelige Gjæstgivergaarde, hvor Fragtvogne fra Herregaardene toge ind, naar de kom til Byen med deres Torvelæs. Det var Sæd og al mulig Proviant og ingenlunde overvejende Kalve, som paa denne Maade bleve bragte til Hovedstaden, men Vognene hed nu engang Kalvevogne, og Kuskene Kalvekudske, og at opsøge en saadan og komme tilrette med ham om Betalingen var Maalet for mange af de unge Studerendes Bestræbelser, naar de higede hjemad — udad til Slægt og Venner.

Sex Rigsdaler var »Fragten« — som det kaldtes — for alle tre Studenter, i Sandhed en billig Maade at komme en halv Snes Mile frem. To Passagerer kunde Kalvekudsken nok skaffe Plads til, det vil sige, de pressedes ind ved Siden af ham i Agestolen, hvor han havde sit Sæde, men den tredie Rejsende maatte derimod finde sig tilrette mellem alle de Pakker, Kasser, Fjerdinger og Sække, som udgjorde hans Læs hjemad. Endogsaa Ottos unge Lemmer bleve møre og stive under denne 13 Timers Kjørsel, thi hans Sæde, dannet af alle de sammenstuvede Gjenstande, blev som levende under Vognens Skrumplen, saa at de vippede, puffede og bleve generende paa alle Kanter.

I Kjøge »bededes« der, og det var velgjørende fra den kolde Luft og den plagagtige Kjørsel at komme ind i Gjæstgivergaarden, hvor Lys, Varme og koghed Kaffe optøede Legemet og friskede Humøret. Dette havde alligevel svært ved at holde sig, da Søren Kalvekudsk udstrakte »Bedetiden« i over tre Timer. Efter at han havde taget rigeligt til sig af Mad og Drikke, søgte han nemlig den horizontale Stilling langs ad en Bænk i Skjænkestuen og nød der en Søvn saa tung og dyb, at alle tre Studenters ivrige Bestræbelser ikke formaaede at vække ham. De, som higede og længtes efter at komme afsted,

bleve utaalmodige og rasede lidt saa smaat, men det hjalp ikke; først henad Daggry rumlede de videre, dog nu i raskere Fart, thi de fire dvaske Heste mærkede efterhaanden, at det gik hjemad til Stalden, og Søren Kalvekudsk vilde ogsaa nok holde Helligaften paa Herregaarden.

Denne laa ikke i umiddelbar Nærhed af Taagerup, hvor Præsteenkens Hjem var, og et Befordringsmiddel maatte saaledes atter skaffes tilveje, for at naa derhen. De bleve satte af paa Vejen ved en Gaard, hvor en gammel Bonde, som kjendte de unge Mennesker, var villig til at befordre dem videre; men at faa Vognen frem og faa spændt for, tog atter saa lang Tid, at Hjemkomsten først blev paa selve Juleaften.

Disse forskjellige Forhindringer og Rejsens andre smaa Hændelser og Fataliteter bleve meddelte under almindelig Spøg og Munterhed, dernæst kom den gjensidige Beskuelse af hverandre, og Resultatet syntes tilfredsstillende; Kulden havde givet de hjemkomne en saa frisk Farve, at Sporene af Forlæsthed vare dækkede, og Glæden lagde Friskhed og Ynde over Søstrene, kun Moderen syntes Sønnerne ikke rigtig om.

»Du er saa bleg, søde Moder? — Du ser saa anstrængt ud? — gjør vi formeget Spektakel?« — lød det kjærligt spørgende fra alle tre; men hun afviste al Beklagelse, hun var rask og hun var glad, nu skulde hun jo have alle sine Børn om sig.

»Men Johannes?« — spurgte paa en Gang begge Brødrene — »hvor er han?«

»Ja det er underligt, han er ikke kommen endnu«, lød Svaret, men det var næppe udtalt, saa hørtes en Rytter i rask Fart at ride op for Døren og i næste Øjeblik lød tre Slag med en Pidsk imod Vinduesposten, det var altid hans Signal. Alle stormede nu ud for at tage imod ham, men det varede noget, inden de atter kom ind i Stuen, og da var det med temmelig betænkelige Miner. Sagen var den, at den gamle Forpagter, hos hvem Johannes var, havde beredt ham den Juleglæde at skjænke ham en lille, gammel Ridehest, med det Tilføjende, at han skulde sørge godt for den, saalænge den kunde bruges, og senere lade den skyde.

Johannes var lyksalig og stolt af at eje en egen Ridehest, men at hans Omsorg for den nu strax stillede den Fordring, at den skulde indstalleres i Moderens egen lille Stald, fremkaldte en Del Indvendinger og Besværligheder. Tjenestepigen Mette var især utrættelig til at fremhæve, hvor meget bedre lille Punsch — som den hed — vilde have det i Præstegaarden, men Johannes lod sig ikke overbevise. I stort Optog, med Lygten foran, drog den største Del af Familien altsaa med Punsch over i Udhuset. *Der* blev stor Allarm, Ænder, Høns, selv de besindige Køer bleve urolige over de uvante Gjæster; der rappedes, kagledes og brummedes indtil Mette med høj Røst udtalte det forløsende Ord: »Grisen er jo slagtet til Jul, vi kan jo sætte Hesten ind i Grisehuset, der er baade rent og lunt«.

Forslaget blev enstemmig antaget, de tobenede og firbenede Beboere af Stalden bleve atter overladte til sig selv og Johannes sørgede med Omhu for Natteleje og Natmad til sin Kjæledægge. Med forøget Oprømthed vendte Alle tilbage til den lyse Dagligstue og det ventende Julemaaltid, hvis Duft var velbehagelig for de sultne Rejsende.

»Vi møde med glubende Sult, søde Moder!« — »Vi tømme dit Spisekammer«. — »Jeg haaber, at Onkels Julegaas er en Kæmpegaas iaar«; — lød det fra alle Kanter, indtil Moderen endelig beroligende svarede: »Kom bare, kjære Børn, I skulle nok blive mætte allesammen. Den gode Onkels aarlige Julegave er virkelig iaar rigtig stor og fed, men som en forsynlig Husmoder har jeg dog garneret Fadet med et Par Alen Medisterpølse af eget Fabrikat, den er ej heller at foragte«.

»Nej, nej!« — lød det i Kor — »Moders Medisterpølser ere glimrende, vi kjende dem og skulle nok vise dem vor Anerkjendelse«.

Leende og støjende søgte enhver sin vante Plads ved Bordet, og da Moderen inden Maaltidets Begyndelse lod sit Blik glide over den hele Ring af sunde, glade Ansigter, gik Tak og Rørelse igjennem hendes Sind, men hun foldede kun stille sine Hænder, takkede og bad i et fromt Suk for dem Alle, hun vidste, at der var altfor megen Uro og Bevægelse til, at der kunde blive Alvor og Andagt i nogen almindelig Bordbøn. Først senere, da alle fysiske Krav vare blevne tilfredsstillede og man var kommen lidt til Ro, bleve Salmebøgerne tagne frem og Julesalmer sungne fuldt og kjønt med friske Stemmer og inderlig Juleglæde.

Saa blev Julebordet dækket med de bittesmaa, tarvelige Julegaver. Juletræ kostede Lys og fordrede Pynt og Sukkersager, saa det fandtes ikke i Præsteenkens Hjem, men det savnedes ikke; Forudglæden over de smaa Hemmeligheder, man gjensidig havde for hverandre, havde i lang Tid givet Livet i Hjemmet en kjær Afvexling, og nu, da Afsløringens Time endelig slog, var der geskjæftig Travlhed og glad Forventning over Alle. Smaa Pakker og større dito skødes ind imellem Grangrenene, som prydede Bordet og de Hjemkomne havde ogsaa travlt med at søge op i Kufferter og Rejsetasker og til disses Indhold havde de tre yngste Søstre de gladeste Forhaabninger; de kom jo fra Kjøbenhavn — den store By med de smukke Butikker og de dejlige Sager. Disse Forhaabninger bleve ingenlunde skuffede, endskjøndt en Nutids 50-Øres-Butik næppe havde værdiget at optage de Smaating, som den Gang fremkaldte Henrykkelse og Beundring. Usle smaa Flakoner, tarvelige Kopper

og Kander bragte de to mindste Børns Glæde til Højdepunktet, og ikke synderlig mindre var den, som de større Søstre følte ved at modtage og give lidt bedre Gaver.

Svigersønnen var det velhavende Element, da hans Forældre vare i gode Forhold, og, at han med kjærlig Betænksomhed havde vidst at afhjælpe smaa Savn, ved fornuftige Gaver til hver især, bragte ikke alene Glæde, men uendelig Paaskjønnelse. Især var Ellen lykkelig over sin Ven og tilhviskede ham og Moderen saa mange tillidsfulde og forhaabningsfulde Ord, at han var rigelig lønnet og Moderen syntes at øjne en tryg Fremtid for disse to.

Det blev sent — helt over den hellige Frelsers Fødselsstund, inden man kunde komme til Ro; der var saa meget, der skulde siges og gjøres, og da Otto endelig erklærede, at han maatte have sine stive Lemmer satte i Bevægelse, inden han gik i Seng, bleve Borde og Stole hurtigt ryddede tilside og »Familie-Orchestret«, som man kaldte det, anmodet om at synge op til en Vals. Den blev efterfulgt af en Hopsa, altsammen til den Musik, som de Dandsende selv maatte præstere; men da der blev Tale om en Française, skyndte Ellen sig at skaffe sin Kjærestes Fløjte frem, og paa dette Instrument blæste han ufortrødent, imens han med hende gik frem og tilbage i de mange Ture; kun afbrødes Musiken oftere, fordi det fornødne Vejr manglede ham, naar Latteren var uimodstaaelig.

Det var nærmest Johannes, der fremkaldte den; hans lange, ranglede Krop egnede sig ikke til gratiøse Bevægelser, og at han, i sin Glæde over at eje Ridehest, havde iført sig høje, tunge Ridestøvler med Sporer af et Kvarters Længde og med klingrende Hjul, besværliggjorde hans Dands og generede hans Dame. Uden at blive stødt, optog han alle de Bemærkninger, han var Gjenstand for, men tog pludselig en rask Beslutning, løb ud i Forstuen, afførte sig den svære Fodbedækning og kom ind paa bare Strømpefødder og med Benklæderne fast bundne om de tynde Ben. Den Skikkelse, som han nu afgav, idet han trippede omkring paa de smaa, graa Sokker, var altfor komisk; der blev ustandselig Latter; rigtig godmodig lo han selv med og Munterheden var almindelig, indtil Moderen endelig sagde: »Se saa! nu have vi havt en glad og velsignet Juleaften, men nu trænge vi alle til Ro«.

Den var imidlertid ikke saa let at tilvejebringe, thi der skulde redes op paa Sofaer og Stole til nogle af Husets Døtre, da man ikke havde Senge til saamange. Dog, det gik godt og enigt altsammen og endelig spredte Julenatten Søvn og Stilhed over hele den store Familie, som var samlet under Hjemmets skjærmende Tag.

De tre Kjøbenhavnere, som Søstrene kaldte dem, toge dobbelt Portion af Søvnen i Erstatning for den forrige Nats Vaagen; Johannes derimod var ved Daggry hos sin elskede Punsch, hvor han med Fornøjelse udførte en Staldkarls Gjerning, for senere at imponere Landsbyens Indvaanere ved at ride en Tur paa egen Hest. De voxne Døtre overtog at ordne Huset og Frokostbordet, imedens Moderen gik til Kirke. Hun gik alene — det vilde hun helst — hun bebrejdede sig, at Juleglæden ikke kunde forjage de smertelige Minder, som Festen altid medførte, og derfor vilde hun helst være uden Iagttagelse, for ved uforstyrrede Tanker og stille Taarer at faa Livsmodet og Resignationen bragt tilveje.

Juledagen var kort, da den blev begyndt saa sent, og den gik hurtigt og fornøjeligt, man havde endnu saameget at spørge om og at meddele. Anden Juledag var der almindelig Kirkegang — der var Sidste-Prædiken — og dernæst var hele Familien indbudt til Aften i Præstegaarden. Denne Indbydelse blev modtaget, men aldrig med Glæde; det faldt saa svært at være Gjæst i det fordums Hjem, og havde det ikke været for Børnenes Skyld, var Moderen langt hellere bleven hjemme. Hun vilde ikke dømme, men tillagde sig selv Skylden for det Tryk, hun idelig blev paalagt der; hun følte sig saaret ved, at hun og hendes Børn altid bleve indbudte sammen med Degnens, Skolelærerens og Møllerens, alle brave Mennesker, men i Væsen og Tale dog saa jævne, at Præstens ikke indbød dem, naar de havde andre Gjæster. Dertil syntes Enken at mærke, hvorledes der efterhaanden blev Forskjel paa den Maade, paa hvilken disse, hendes Mands tidligere Sognebørn, behandlede *hende* og den nuværende Præst og Præstekone. Denne sidste var en Dame fra Kjøbenhavn, som havde bragt sin Mand nogen Formue; hun var forvænt, Huset var arrangeret langt anderledes, end tidligere og hele hendes Optræden var blottet for den Ligefremhed, som den Gang hørte til Livet i en Præstegaard. Der var kun smaa Børn, saa Ungdommen fra Enkesædet maatte søge deres Morskab med Degnens aldeles stumme Agathe og Møllerens næsten ligesaa tavse Marta og Josephine. Drengene, som kompletterede Familierne, vare aldeles umulige, hvad Samtale og Spøg angik.

Nogle Lege, som ikke fordrede Hovedbrud, bleve omsider iværksatte, men da de bragte Støj og Omflytning af Stole og deslige, blev Præstekonen bange for, at hendes Børn skulde blive vækkede og hendes Møbler og Nipssager tage Skade; hun bragte med ilfærdig Hast Desserten ind, som om hun vilde sige: spis nu den og tag saa hjem, saa har jeg overstaaet den Dyst. Præsten delte ikke denne Anskuelse, han vidste, at Rømer var musikalsk, han lukkede Klaveret op, tog Noder frem og bad ham spille og synge.

Det gjorde denne villigt og kjønt; han søgte nogle Sange frem, som de alle kjendte, fik dem til at stemme i med, og her, som saa mange Gange i denne Verden, hjalp de kjære Toner paa den trevne, trykkede Stemning og forenede Alle i Harmoni.

Saavel Præsten, som Rømer, lagde Mærke til at Julies Stemme havde udviklet sig til en stærk og sonor Alt; dette gav Anledning til Beklagelse over, at Præsteenken ikke ejede et Klavér og at Julie ikke kunde blive undervist i Musik. Ingen beklagede det mere end Moderen, men hun sagde afvisende: »Julie er jo ikke mere i Hjemmet — desuden kunde det vel ikke lede til noget for hendes Fremtid«.

»Jo«, faldt Julie usædvanlig livlig ind, »der var i Efteraaret en Professor fra Kjøbenhavn ude hos Fru Dahl og han hørte bare, at jeg sang med i Kirken, men da vi kom hjem, lod han mig ikke i Fred, førend jeg maatte synge et Par Sange for ham, og han forsikrede ganske alvorligt, at dersom min Stemme blev uddannet, saa kunde jeg blive til en rigtig Sangerinde, som kunde rejse Verden rundt og fortjene mange Penge«.

Ved de sidste Ord mødte hun saa spørgende og forskrækkede Blikke, at hun forlegent holdt inde, og først efter nogle Øjeblikkes Tavshed sagde Præsten med Salvelse: »Nej, kjære Barn! der har Professoren malet med for stærke Farver, desuden er det, at være Sangerinde en saa slibrig Bane, at jeg aldrig vilde raade nogensomhelst ung Pige — allermindst en Præstedatter — til at gaa den Vej; den gaar ind i et Samfundslag, hvor Umoralitet og allehaande daarlige Lidenskaber have Overhaand. Dersom jeg havde en Datter, der færdedes paa Scenens farlige Brædder, vilde jeg undse mig ved at bestige en Prædikestol. Deres salig Mand« — henvendte han sig til Præsteenken — »havde sikkerlig talt som jeg, det bør baade De og lille Julie huske paa, hvis Fristelsen senere skulde komme i en Professors eller en anden Verdensmands Skikkelse«.

Moderen nikkede samtykkende, men sendte et vemodigt Blik til den Datter, der oftere havde ytret udadvendt Higen og som syntes at være bleven udrustet med Sangens skjønne Gave.

Det var første Gang, at dette Emne blev berørt, men det blev ikke sidste. Julies ensomme Liv nærede hendes Længsel efter den bevægede Verden, som hun kun kjendte af Bøger og Omtale, og en Gang, da hun var hjemme, talte hun ivrigt og alvorligt med sin Moder, om der ikke kunde gjøres Udveje for, at hun kunde komme til Kjøbenhavn og lære Musik, for at faa Vished for, om hendes Stemme duede noget; men hun mødte et bestemt Afslag. Saa længe Brødrene studerede, var det umuligt at afse mere, end hvad de til Nødtørftighed behøvede. Desuden var det, som Præsten havde sagt, en farlig Vej, og hendes Fader havde vist aldrig tilladt hende det. I sin opofrende Kjærlighed havde Moderen bevaret sin Autoritet ligeoverfor Børnene, de respekterede og de elskede hende, derfor var der ingen Opsætsighed imod hendes Villie, ingen Mistillid til hendes Ord og Gjerning. Julie erkjendte med Taarer og Skuffelse, at Moderen vist havde Ret, og da hun kunde se, at det bedrøvede denne, at hun talte om sin Lyst til Musik, saa berørte hun det ikke mere, men ofte, endogsaa til hendes Livs Aften, gik der en smertelig Følelse igjennem hende, naar hun hørte og saa', hvorledes smaa, svage Stemmer bleve støttede og hjulpne frem af de mange Hjælpemidler og Institutioner, som de senere Aar have bragt istand til Talenters og Evners Udvikling.

Som det gik med Julies musikalske Uddannelse, saaledes gik det ogsaa med det, som de yngre Døtre ellers skulde lære. Der var ikke Lejlighed, der var ingen Midler til, at de kunde blive underviste af andre end Moderen selv. Hun havde faaet en efter de Tider ualmindelig Opdragelse, hun læste og forstod Fransk og Tydsk, skrev sit Modersmaal korrekt, og besad Kundskaber i Geografi og Historie, men hun havde aldrig undervist. Hun var bleven tidlig gift, de mange Børn og Omsorg for Hjem og Husholdning havde trængt hendes Barnelærdom saa langt tilbage, at det kostede Umage at faa den fornyet.

Dog, hun sparede ingen Umage, og naar de fornøjelige Ferier vare tilende, hørte det til det stille, daglige Liv, at de tre yngste Døtre hver Formiddag fik Undervisning af hende saa godt, som hun formaaede, med de gamle middelmaadige Bøger og Landkort, som stode til hendes Raadighed; thi at anskaffe nye, tidssvarende Bøger, det var der ikke Raad til.

Den Undervisning, der saaledes blev disse Børn til Del, var mangelfuld og ofte afbrudt af forskjellige Forhindringer, og da de besade gode Evner, endogsaa i flere Retninger, Sjælens Flugt og Begavelse, laa det ofte Moderen tungt paa Sinde, at hun ikke formaaede at yde dem bedre Vejledning. Hun bødede derpaa, saa godt hun forstod, ved i Samtale at lede deres Aand og Tanker i en ædel Retning. Naturen kom hende til Hjælp, den udfoldede sin Skjønhed rundt omkring dem.

Den store Have, som de i Fællesskab maatte dyrke og pleje, vænnede dem til Iagttagelse og Beundring af den stille Virksomhed, som foregaar i Naturens store Værksted, og uvilkaarligt befæstedes derved Erkjendelsen af Skaberens Storhed og Kjærlighed.

Dertil havde hun altid fundet sin Hvile og Tilfredsstillelse ved at læse, og denne Adspredelse gav hun ikke Slip paa. Hun troede at kunne forsvare den Udgift, vedvarende at være Medlem

af den Læsekreds, som hendes Mand i sin Tid havde været med at oprette. Imens de flittige Fingre lode Strikkepindene bevæge sig hurtigt igjennem Maskerne, tilegnede hun sig mange gavnlige Kundskaber, som hun atter lod Børnene nyde godt af. Ogsaa Morskabslæsning af de Bøger, som den Gang interesserede, gav hun dem Andél i, derved at hun fortalte, hvad hun havde læst.

Mørkningen var Glandspunktet i de ensformige Vinterdage; saa satte store og smaa Døtre sig omkring Moderens Lænestol, og hun fortalte, med udmærket Hukommelse og i flydende Sprog, hele store Romaner. Ingemanns, Walter Scotts, Coopers og James' historiske Romaner gjorde de Unge Bekjendtskab med; men Karoline Pichlers »Agathokles« fremkaldte en saadan Rørelse, at hun maatte omarbejde de mest gribende Scener, ligesom hun derefter undgik, hvad der kunde angribe de unge Gemytter for stærkt.

Livet i Enkesædet var ensformigt og en fortsat Gjengivelse deraf vil ogsaa blive det, thi hvad der under dette kjærlige Samliv udviklede sig, var ikke store Karakterer eller mærkelige Begivenheder, men Nøjsomhed og en Hjærtets og Aandens Dannelse, som fulgte Børnene paa deres Livsvandring.

Præsteenkens Hjem er forlængst opløst, thi Moderen er gangen til Hvile for mere end 30 Aar siden. To af hendes Børn vare gaaede forud, andre ere fulgte efter, men saavel imellem de bortkaldte, som mellem de tilbageblevne var Erindringen om Barndomshjemmet og Moderen den røde Traad, der gik fra Hjerte til Hjerte og bandt dem sammen, trods deres forskjellige Individualiteter og Livsforhold; og en Gang, frigjorte fra Synden, at samles med *hende,* staar endnu som Maalet, hvorefter der stræbes og hvorom der bedes.

Ad bugtede Veje.

Roman efter det Engelske.

(1. Fortsættelse.)

Miss Gilbert lo atter. Ralphs Vrede tjente kun til yderligere at bestyrke hende i hendes Formodning om, at noget var som det ikke skulde være; hun syntes dog ikke tilbøjelig til at gaa over til aaben Fejde lige i dette Øjeblik og sagde derfor kun, idet hun rejste sig: »Maaske det er en ren Bagatel; men i alt Fald er det ikke heldigt for Lillie at ville vide noget derom . . . Jeg synes, Du skulde gaa i Seng, mit Barn; ellers vil Du være syg i Morgen«.

Dette Forslag vandt selvfølgelig Ralphs udelte Bifald, og han sagde ivrigt: Miss Gilbert har Ret; der er ingen Grund for Dig til at sidde oppe længer. Og, Lillie« — her lød hans Stemme bevæget — »lad ingen Tanke med Hensyn til mig ængste Dig. En anden Gang, naar vi er alene, skal jeg give Dig Oplysning om det Du ønsker at vide.«

Hendes Ansigt udtrykte Glæde over hans Ord; men før hun kunde faa noget sagt, ytrede Miss Gilbert: »Jeg synes, De burde komme med Deres Forklaring til alle, der har lagt Mærke til deres besynderlige Udflugt. Men forresten, naar De og Lillie er paa det Rene med Sagen, kommer det jo ikke andre ved. God Nat. Kom, Lillie.« Lillie viste ikke mindste Tilbøjelighed til at tøve og forlod Værelset sammen med Miss Gilbert.

»Dette gamle Fruentimmer er utaalelig«, udbrød Ralph, da han gik tilbage til Sir Edwards Værelse. »Hvis hun ikke havde været, vilde der ikke være bleven talt et Ord om, at jeg var ude, og jeg kunde let have fundet en passende Undskyldning. Men takket være hende bliver der nok lavet en større Historie ud deraf. Hvis det bliver opdaget, hvor jeg har været, er det ude med mig, og det vil da komme til et absolut Brud med Onkel; og alligevel — «

Han standsede og trak Vejret dybt. Naar han giftede sig med Miriam, var et saadant Brud jo uundgaaeligt; og et Brud med Sir Edward var det Samme som den yderste Fattigdom. Men, hvis Sir Edward nu ikke blev rask igjen — og der var al Mulighed for, at hans Sygdom endte med Døden — hvis, ja hvis! og idet han tænkte paa, hvor mange Vanskeligheder, der vilde fjernes for ham, hvis Baronetten døde, var han nærved at ønske, at han maatte dø.

Frances sad hos sin Fader, da Ralph kom ind. Hun var meget bleg, men rolig og fattet. Lægen var taget bort igjen. Husholdersken, en Kone med et rart, venligt Ansigt sad ogsaa derinde; hun sendte dog Ralph et alt andet end venligt Blik, da han traadte ind.

»De maa endelig være saa stille som mulig,« hviskede hun, »Sir Edward er faldet i Søvn«.

Ralph listede sig over Gulvet, traadte hen til Sengen og betragtede den Sovende. Skjøndt

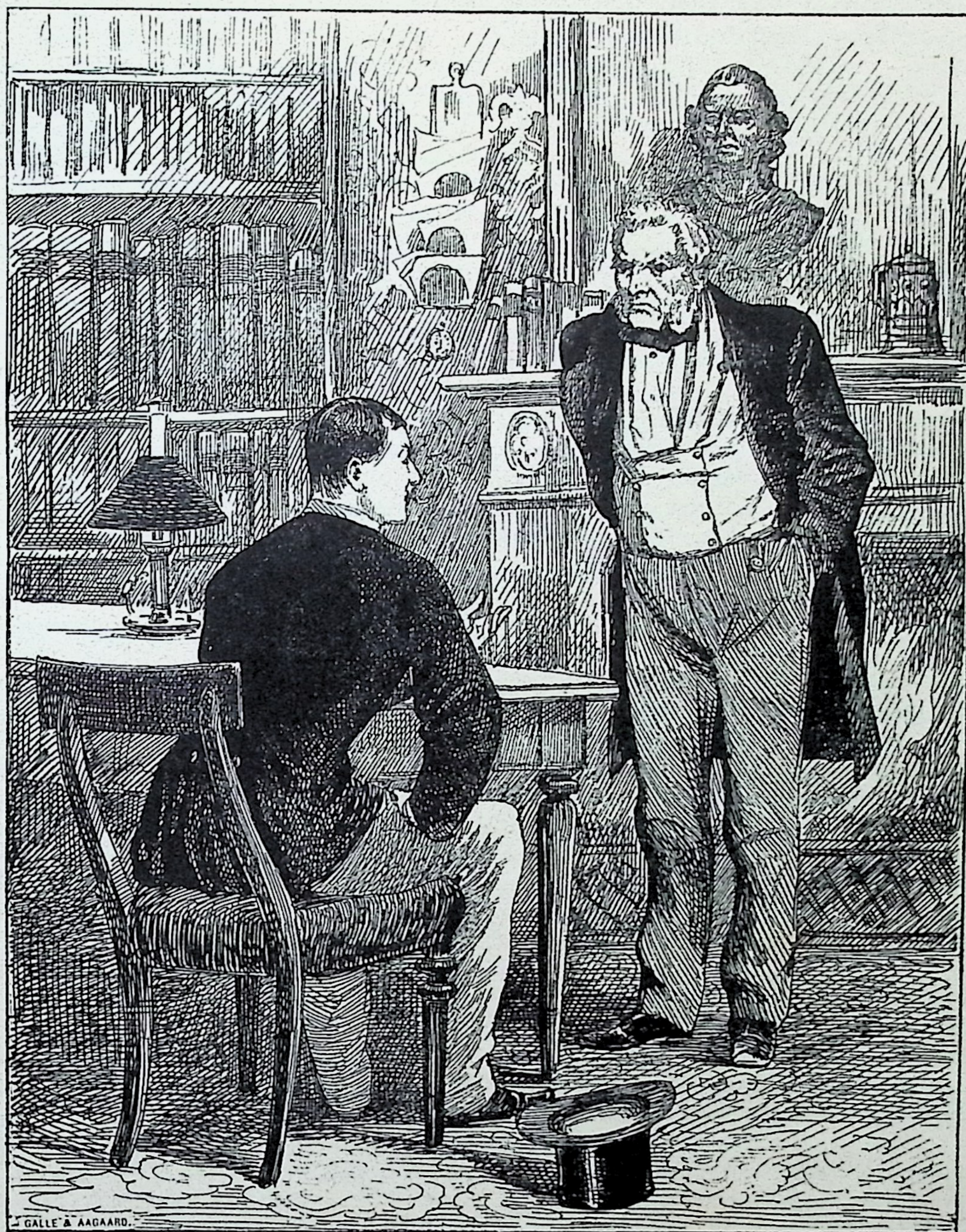
Sir Edward for Øjeblikket ikke var sig bevidst, at han led, havde hans Ansigt et unaturligt, forpint Udtryk. Hans Aandedræt var uregelmæssigt, af og til trængte en Stønnen frem mellem hans Læber.

Ralph skjælvede; han følte Graaden i Halsen.

»De vækker ham, Mr. Ralph, hvis De bliver ved saadan at stirre paa ham,« sagde Husholdersken.

Ralph blev reven ud af sine Betragtninger ved hendes Ord, og han gik bort fra Sengen.

»Du behøver ikke at blive her længer,« sagde han til Frances, »jeg skal nok sidde hos ham.«

Ralph og Mr. Corran. (Pag. 94.)

Han grebes af en Trang til at kaste sig ned paa Stedet hvor han stod, og græde — græde sig træt. Han elskede virkelig Sir Edward, *hvor højt* havde han aldrig følt før nu, da han skulde miste ham — og han skulde jo miste ham, hvad enten det blev Liv eller Død for Baronetten.

»Det er meget smukt af Dig, men Mrs. Brown og jeg har besluttet at blive her.«

»Det gaar ikke an, Frances. Du overanstrenger Dig. Du maa virkelig gaa i Seng, hører Du!«

»Der er ingen Fare for at jeg overanstrenger mig ved at blive, og jeg forlader ikke Fader.«

»Men naar jeg er her —«

»Hvis Du har Lyst til at blive, kan Du jo gjøre det; men for Øjeblikket er din Nærværelse overflødig«.

Han følte, at der var et Anstrøg af Foragt i hendes Stemme, og han vilde have foretrukket, at hun havde talt som Miss Gilbert.

Da man ønskede hans Nærværelse, var han ikke til at finde; *nu* havde man ikke Brug for ham.

Der gives neppe nogen Lejlighed, som bedre egner sig til Eftertanke end den ensformige Stilhed, der omgiver En, naar man vaager om Natten hos en Syg.

Han gjennemgik hele sin Samtale med Mrs. Shaw, gjennemgik Punkt for Punkt Alt, hvad der tjente til at sandsynliggjøre Rigtigheden af hendes Udsagn. Hendes Meddelelse om Victor Garnetts Bryllup, hans Barns Fødsel, hans Hustrus Død, Sir Edwards Rejse til Irland efter Barnet, alt dette var jo overensstemmende med det, Baronetten havde sagt.

Enten var det den rene, uforfalskede Sandhed, eller det var en sjelden godt opfunden Løgn; der kunde ikke opdages nogen Modsigelse i hendes Fortælling, intet, som var usandsynligt.

Han var ingen Garnett; han følte det; han vidste det.

Han havde ofte hørt det sige, og ligesaa ofte havde han forundret sig over, at han ikke besad mindste Lighed med nogen af sine Forfædre, hvad han jo troede at Garnett'erne var. Han havde tidt set paa Billederne i Familiegalleriet, og hos dem alle var den saakaldte Familielighed stærkt udpræget — men han havde ikke det Ringeste tilfælles med Nogen af dem.

Han var den eneste Undtagelse og nu forstod han det.

Hvis det havde været muligt at tvivle om Sandheden af Mrs. Shaws Ord, vilde han have gjort det, men det var ikke muligt. Han forsøgte forgjæves at finde en Udvej og tilsidst kom han til det Resultat, at han saa taalmodigt som muligt vilde afvente Udfaldet af Sir Edwards Sygdom. Hvis Sir Edward døde, vilde han jo være sin egen Herre, og kunde da handle efter eget Forgodtbefindende; hvis Sir Edward levede, gjaldt det om at vinde Miriams Samtykke til et hemmeligt Ægteskab; og i begge Tilfælde maatte han se at tilvejebringe et Brud med Lillie — naturligvis ikke lige i Øjeblikket; thi hvor kunde han vel bringe det over sit Hjerte at berede hende en saadan Sorg, medens hendes Fader svævede mellem Liv og Død?

SJETTE KAPITEL.

Sir Edward Garnett døde ikke, skjøndt hans Liv i nogle Dage hang i en Traad.

Efter en Uges Forløb erklærede Lægerne, at hans Helbredelse skred fremad, men langsomt.

I disse Dage havde Ralph hverken set Miriam eller hørt noget fra hende; og skjøndt under samme Tag som Lillie, havde de sjeldent været alene uden nogle faa Øjeblikke.

Med en Trofasthed, som bragte Frances til at synes langt bedre om ham end før, opholdt han sig stadigt i Sygeværelset, og tog sig neppe Tid til at gaa ned til Maaltiderne.

* * *

Klokken var over sex. Det havde regnet stærkt hele Dagen, men nu var Regnen ophørt og Solen skinnede. Sir Edward havde det meget bedre, og for første Gang siden Sygdommens Begyndelse sagde Ralph, at han vilde gaa ud en halv Times Tid.

Hans Spadseretur var imidlertid ikke uden Maal; han turde ikke lade længere Tid hengaa uden at handle, og han havde besluttet at opsøge Miriam og træffe en endelig Aftale med hende.

Da han gik igjennem Forhallen, mødte han Lillie.

»Gaar Du ud?« spurgte hun.

Han havde Hatten i Haanden, saa han var nødt til at indrømme det, og Lillie blev ganske glad.

»Det er en saa smuk Aften,« sagde hun; »jeg tror, jeg gaar med Dig. Jeg har havt lidt Hovedpine hele Dagen, og Luften kunde maaske gjøre mig godt. Jeg gaar med Dig«.

»Men der er saa vaadt allevegne, Lillie,« indvendte han.

Hun saa' mistænksomt paa ham og vendte sig derpaa bort, idet hun i en kold Tone sagde: »Jeg indser, at Du helst vil være fri for mit Selskab. God Fornøjelse!«

»Men Lillie, Du véd meget godt, at jeg vilde være saa glad ved at have Dig med, men jeg er bange for, Du skal forkøle Dig.«

»Aa, nej — det er der ingen Fare for. Men jeg tror, Du foretrækker at gaa alene.«

»Det er ikke smukt af Dig, Lillie. Skynd Dig at tage dit Tøj paa; jeg venter her saalænge.«

Hun løb op paa sit Værelse, glad ved Tanken om at skulle gaa en Tur med ham; men hvor bedrøvet og forskrækket vilde hun ikke være bleven, hvis hun kunde have set det ærgerlige Udtryk i hans Ansigt, medens han ventede paa hende.

»Ralph,« sagde hun, idet hun stak sin Arm ind i hans, da de langsomt gik ned ad Alléen, »gid Du vilde sige mig, hvor Du var henne den Nat, Fader blev syg. Miss Gilbert sagde, at Folkene gjorde deres Bemærkninger derom. Du maa have været borte i to Timer. Og hvorfor blev Du saa vred, da hun talte til Dig om det?«

»Jeg blev naturligvis vred, fordi hun blandede sig i mine Sager, som hun altid blander sig i, hvad der ikke vedkommer hende. Jeg skylder jo ikke hende Regnskab for mine Handlinger. Og forresten vil jeg advare Dig imod at fæste altfor megen Lid til, hvad Folk siger om mig,

Lillie, da Mistænksomhed fra din Side let kunde skille os ad. Jeg var den Aften gaaet ud for at møde en Ven, en gammel Skolekommerat. Han var kommen galt afsted og havde mistet alt, hvad han ejede; det var hans Hensigt at rejse ud af Landet, men han vilde gjerne tale med mig, inden han rejste, stakkels Fyr. Vor Samtale fik mig til at glemme Tiden; se det er hele Hemmeligheden.«

Han talte hurtigt og, som det lod til, med den bedste Samvittighed af Verden, men i sit Indre skammede han sig over denne Usandhed, og følte sig dobbelt skamfuld ved at mærke Lillies uskyldige Tillid, thi hun troede ham ubetinget.

»Jeg er saa glad over, at Du har fortalt mig det!« sagde hun. »Men hvorfor gjorde Du saadan en Hemmelighed af det?«

»For min Vens Skyld. Som jeg sagde Dig, var han kommet galt afsted, og det maatte ikke gjerne blive bekjendt, at han var her paa Egnen«.

»Men til mig kunde Du dog have sagt det, ikke?«

»Nej, ikke den Aften, men nu er det en anden Sag; nu er han jo rejst«.

»Maa Miss Gilbert ikke ogsaa faa det at vide?«

»Miss Gilbert er langt borte, hvad jeg er særdeles glad over«.

»Men maa jeg ikke skrive til hende, hvad det var? — eller, hvis Du selv vilde skrive, var det langt bedre«.

»Nej, af hvad Grund! Det kommer jo slet ikke hende ved, og hun skal ikke have den Glæde, som en saadan Forklaring vilde berede hende. Hvis jeg mærker, at Du atter hører efter hendes ondskabsfulde Sladder, saa bliver jeg alvorlig vred! Lov mig, at Du for Fremtiden vil have mere Tillid til mig end som saa.«

»Jeg lover, at jeg ikke skal gjøre noget, som er Dig imod!« svarede Lillie, »men Du maa endelig ikke være vred paa mig mere. Jeg troer slet ikke noget Ondt om Dig, men jeg har været saa ulykkelig siden den Aften, — jeg kunde ikke andet«.

Han blev rørt, da han saa' hendes uskyldige Ansigt og mødte hendes kjærlige, tillidsfulde Øjne, der var fugtige af Taarer. Han følte, hvor inderligt hun elskede ham, og hvor uværdig han var til en saadan Kjærlighed; hans Samvittighed sagde ham, at han ikke burde bedrage hende længer, men ærligt sige hende, at det for Fremtiden maatte være forbi imellem dem.

De havde fulgt en Fodsti, som kun meget sjeldent blev benyttet, saa at han følte sig overbevist om, at de ikke vilde blive forstyrrede. Han sagtnede sin Gang mere og mere, og uden at tænke derover, gjorde hun det samme. Tilsidst standsede han og greb hendes Hænder.

»Lillie«, sagde han, »hvis der hændte et eller andet, som skilte os ad, vilde Du saa tage Dig det meget nær?«

»Jeg vilde hellere dø end miste Dig!« udbrød hun, idet hun drog sine Hænder ud af hans og slog Armene om hans Hals.

»Der er mange, som have følt, at de elskede hinanden højere end deres Liv, og som dog, naar de mistede den Elskede, glemte deres Kjærlighed og efter kortere eller længere Tids Forløb var ligesaa lykkelige som før«.

»Det kan jeg ikke forstaa, Ralph. Jeg kunde aldrig blive lykkelig igjen, hvis jeg mistede Dig«.

»Andre har tænkt det Samme; men de lærte, at det var en Fejltagelse, og siden, efter Aars Forløb, undrede de sig over, at have været saa enfoldige«.

»Jeg forstaar Dig ikke, Ralph«, sagde den unge Pige ængstelig. »Det er ikke mange Dage siden, at Du sagde hvor meget Du holdt af mig, og nu taler Du, som om Du fortrød det. Hvad er der sket? Hvorfor taler Du saaledes?«

Hun saa' op paa ham, og i de taarefyldte Øjne læste han saa megen Kjærlighed og Bekymring, at Modet helt svigtede ham, og han følte det umuligt at sige hende Sandheden i dette Øjeblik.

Han vilde udsætte Brylluppet en Tid og ikke gjøre hende ulykkelig ved at hæve Forlovelsen, før det var absolut nødvendigt. Det var intet heldigt Tidspunkt til at bede hende løse deres Forbindelse, da det vilde komme til Sir Edwards Kundskab, og ingen kunde vide, hvilken Indflydelse dette vilde have under de nuværende Forhold.

»Du maa endelig ikke blive bange, kjære Lillie!« sagde han, idet han drog hende nærmere til sig. »Du er en lille Nar, naar Du tror, at jeg ikke elsker Dig! Lillie, Du maa aldrig tvivle om min Kjærlighed, — hører Du, aldrig!«

Han søgte vedblivende at berolige hende, og talte saa mange kjærlige og ømme Ord til hende, at han tilsidst selv troede paa sin Oprigtighed og indbildte sig, at han aldrig havde elsket hende eller nogen anden, som han elskede hende nu.

De hørte Lyden af Fodtrin, som syntes at nærme sig, og Ralph drog da hurtig Lillie med sig bort fra Stien og hen bag nogle Jasminbuske.

»Lad os vente her, indtil disse Folk er kommet forbi«, sagde han. »Naar vi staar stille, lægger de ikke Mærke til os«.

Lillie gjorde ingen Indvendinger, hun vidste, at hun saa' noget forgrædt ud og holdt ikke af at blive set hverken af Venner eller af Fremmede.

Skridtene kom nærmere, og nu hørte Ralph og Lillie en Mands dybe Stemme sige: »Jeg véd, at De er altfor god for mig; naar Alt kommer til Alt er jeg kun en simpel Bonde, og jeg forstaar mig ikke paa at more eller smigre Fruentimmer, som jeg véd Andre kan;

men jeg vil gjøre Dem lykkelig, Miriam — ja, det er jeg sikker paa«.

»Jeg véd det nok, Joe«, svarede Miriam.

De var kun nogle faa Skridt fra Stedet, hvor Ralph og Lillie stod, da Joe Carter pludselig standsede, og idet han lagde begge sine Hænder paa Miriams Skuldre sagde han: »Giv mig nu et Svar, Miriam. De har havt Tid nok til at betænke Dem. Det er over en Maaned siden, at jeg første Gang talte derom. De gjør urigtigt i at holde mig saadan hen. Lad det nu blive »Ja« eller »Nej«!«

»Ralph havde holdt Lillies Haand i sin, nu slap han den og gik et Par Skridt frem. Nu kunde han tydeligt se de To ude paa Stien, og høre hvert Ord, der blev sagt.

Miriam pressede Læberne sammen, saa kastede hun et hastigt Blik paa Joe Carter og sagde: »De har rigtig været taalmodig, men vent blot en Dag — en eneste Dag til«.

»Det bliver jeg vel nødt til«, sagde han fattet, saa fløj der et Glimt af Haab over hans Træk, og han tilføjede: »men saa véd jeg ogsaa, at De vil gjøre mig glad i Morgen. De kunde ikke være saa grusom at lade mig vente og haabe saa længe forgjæves«.

Miriam svarede ikke.

»Kom nu — lad os gaa!« hviskede Lillie.

Ralph studsede ved at høre hendes Stemme, og det besynderlige Udtryk i hans Ansigt indgjød hende Angst.

»Ja, lad os gaa«, sagde han. »Naturligvis er det hendes Mening at tage ham, hvorfor skal vi belure deres Hemmeligheder?«

Og han skyndte sig afsted saa hurtigt, at Lillie havde Møje med at følge ham.

Snart kom de ud paa en anden Del af den samme bugtede Sti. Ralph saa' sig om, trak Vejret dybt og sagde: »Der er intet Spor af det elskende Par. Jeg antager, at de maa være vendt om, og haaber ikke, at vi igjen skal støde paa dem. Saadanne Sammentræf er alt andet end morsomme«.

Lillie stirrede forundret paa ham. Hun saa' at han var i stærk Bevægelse, men undlod at rette noget Spørgsmaal til ham. Forresten gav han hende heller ikke Tid til at fremføre et Ord, men talte og loe, som om han var i det bedste Humør af Verden, tilsyneladende dog uden at vente den mindste Bemærkning fra hendes Side, indtil de ved en pludselig Omdrejning af Stien stod Ansigt til Ansigt med Joe Carter og Miriam Shaw.

Alle fire stod stille. Ralph skiftede Farve som en Skolepige; men Joe Carter sagde, idet han høfligt tog Hatten af: »Jeg hørte i Dag, at Sir Edward havde det meget bedre. Jeg haaber det er sandt, Miss Lillie?«

»Jo Tak, han har det meget bedre, Mr. Carter«, svarede Lillie.

»Vi har alle været meget bekymrede for ham«, vedblev den unge Landmand; »men nu haaber jeg, at vi faar Lov til at beholde ham i mange Aar. Farvel, Miss Lillie«.

»Farvel, Mr. Carter«.

Og de gik forbi hinanden, uden at hverken Miriam eller Ralph havde vexlet et Ord.

Lillie var modfalden. Før havde hun kun næret Mistanke; nu var hun sikker paa at der var noget galt fat med hendes Forlovede. Hun havde ikke glemt hvad Miss Gilbert havde sagt om hans Kurmageri til Miriam Shaw, og hele hendes tidligere Mistanke, som kun til Dels var bleven beroliget, vaagnede atter.

»Han maa have elsket hende«, tænkte hun; »og det var en Usandhed, da han sagde, at han aldrig havde gjort det, og jeg kan ikke lade være med at tro, at han holder af hende endnu«.

Hun havde gjerne spurgt ham derom, men turde ikke. Hele hans forcerede Lystighed var forsvunden. Han gik med bøjet Hoved og saa' ned i Jorden, og han talte ikke, før de naaede Slottet.

Da de kom ind i Vestibulen, sagde han kort: »Jeg har en skrækkelig Hovedpine, Lillie. Jeg maa lægge mig et Øjeblik«.

Ethvert Spor af Farve forlod den unge Piges Ansigt. »Du gaar da ikke hen og bliver syg, Ralph?« udbrød hun. »Doktor Raymond kommer igjen i Aften; han maa se til Dig, hører Du?«

Ralph smilede svagt og rystede paa Hovedet. »Det er ikke noget af Betydning«, sagde han, »men jeg vil lægge mig et Par Timer. Jeg har ikke faaet megen Søvn i de sidste Nætter; det har trættet mig«.

»Saa maa Du ikke sidde oppe hos Fader i Nat«.

»Jeg vil se hvordan han har det. Hvis man har Brug for mig, bliver jeg naturligvis oppe«.

»Prøv saa i alt Fald nu paa at sove lidt. Luk din Dør af og jeg skal sørge for at ingen forstyrrer Dig i de første Timer«.

Ralph bankede paa Sir Edwards Dør og spurgte til den Syges Befindende, og efterat have forvisset sig om, at hans Nærværelse ikke var nødvendig i Øjeblikket, gik han ind paa sit Værelse, men ikke for at hvile sig, som han havde sagt til Lillie, thi efter at det var blevet lidt mørkere, forlod han Slottet og gik gjennem Parken hen til Mrs. Shaws Hus.

Som én der var vel bekjendt med Stedet, gik han bag om Huset; Dagligstuens ene Vindue vendte ud til denne Side. Gardinerne var ikke trukket for og der var Lys derinde.

Miriam sad ved Bordet, og havde Lampen staaende lige foran sig, saa at Ralph næsten kunde skjelne Mønsteret i det Broderi hun arbejdede paa. Joe Carter havde trukket sin Stol tæt hen til Miriams, men han talte aabenbart

med Mrs. Shaw, som havde lagt Strikketøjet fra sig, for at se paa ham og svare ham.

Ralph stod og iagttog denne Gruppe; hver Nerve i ham dirrede af Utaalmodighed. Hvert Minut han blev borte fra Slottet, øgede Faren for, at man dèr skulde opdage hans Fraværelse, og her spildte han den kostbare Tid med unyttig Venten.

Der stod et gammeldags, otte Dages Stueuhr i det ene Hjørne af Stuen, og Viserne bevægede sig fremad indtil de naaede ni. Uhret slog, og Ralph tænkte, at nu maatte Joe bestemt gaa, for der var over en halv Mil til hans Gaard. Men Klokken var omtrent halv ti før han stod op for at sige Godnat. Han gav Mrs. Shaw Haanden, og saa gik han og Miriam ud af Stuen sammen. Ralph forlod sin Post udenfor Vinduet, og idet han trykkede sig tæt ind til Hjørnet af Huset, saa' han dem nu staa udenfor Døren.

De havde en lang, dæmpet Samtale, som han syntes aldrig vilde faa Ende; men endelig blev der sagt Godnat og Miriam var alene.

Joe var neppe kommen en halv Snes Skridt henad Vejen, før den skjulte Iagttager traadte frem og kaldte Miriam ved Navn.

»Er Du her!« udbrød Miriam. »Hvad vil Du?«

»Tal ikke saa højt«, sagde han, »jeg vil først og fremmest tale med Dig, og jeg har staaet her i over en Time og ventet paa at den Mand skulde gaa. Følg med hen i Lysthuset, Miriam — det Lysthus, hvor vi har siddet saa tidt«.

»Nej, jeg vil ikke«, sagde hun bestemt; »hvad Du har at sige mig, kan godt blive sagt inde i Stuen«.

»Men din Moder —«

»Hendes Nærværelse gjør intet til Sagen«.

»Jeg siger jo, at jeg maa tale med Dig i Enrum«.

»Saa maa Du vente til en anden Gang«.

Hun havde hævet Stemmen, med Forsæt forekom det ham, og Mrs. Shaw traadte ud fra Dagligstuen og spurgte hvad der var paa Færde.

»Jeg kom for at bede Miriam om en Samtale under fire Øjne«, svarede Ralph.

Der vexledes et betydningsfuldt Blik mellem Moder og Datter, derpaa sagde den første: »Værsgo og kom indenfor. Jeg har noget at bestille i Kjøkkenet«.

Med disse Ord forsvandt hun i Forstuen, og Miriam gik igjen ind i Dagligstuen, tog sit Arbejde og lod til at vise fuldstændig Ligegyldighed overfor Ralph.

»Aa, læg det Arbejde«, udbrød Ralph utaalmodig; »jeg ønsker at Du hører paa hvad jeg har at sige, og skjænker det din fulde Opmærksomhed«.

Hun kastede et kritisk Blik paa de sidste Sting hun havde syet, saa rullede hun langsomt sit Arbejde sammen og lagde det i sin Sykurv.

»Naa, hvad er det saa?« spurgte hun.

»Jeg ønsker blot, at Du siger mig rent ud, om Du vil gifte Dig med mig eller den Frier, Du har været sammen med hele Aftenen?« sagde Ralph med nervøs Hast. »Din Moder vilde bilde mig ind, at det var dit ramme Alvor at gifte Dig med ham, men jeg troede det ikke; jeg kan endnu ikke tro, at Du vilde være i Stand til at gjøre det«.

»Hvad hun har sagt angaaende Joe Carter, er fuldkommen rigtigt«, svarede Miriam koldt. »Jeg er allerede forlovet med ham«.

»Kan Du virkelig elske ham?«

»Hvis jeg ikke gjorde det, vilde jeg aldrig gifte mig med ham. Men hvad angaar det Dig, om jeg maa spørge? Hvad Interesse kan Du have deraf?«

»Jeg har ingen Interesse for Joe; men jeg har Interesse for Dig, Miriam. Jeg ønsker at komme paa det Rene med hvad der er din virkelige Mening, og om Du ikke er villig til at holde det Løfte, Du engang har givet mig?«

»Med andre Ord, Du ønsker at vide, hvorvidt Du tør stole paa, at vi ikke skal give visse ubehagelige Oplysninger angaaende Dig«, var Miriams spottende Svar.

»Nej, jeg giver Dig mit Ord paa, at det ikke er det jeg mener. Jeg spørger Dig om Du vil være min Hustru, Miriam, fordi — fordi jeg elsker Dig«.

»Elsker Du mig højere nu, end forgangen Aften, da Du gav mig saa vægtige Grunde for at Du ikke kunde gifte Dig med mig?«

»Hvorfor skal vi tale om det Forbigangne?« udbrød han. »Hvis jeg ikke elskede Dig, kunde ingen Magt i Verden bevæge mig til at komme med en saadan Bøn til Dig«.

»Troer Du, at Du kan bilde mig det ind? Det forekommer mig, at Du handler af meget tvingende jordiske Bevæggrunde. Hvad skulde ellers have bragt Dig til saa hurtigt at forandre dine Planer? Men naturligvis er den Pige, som Ralph Garnett ikke kunde nedlade sig til at ægte, god nok til Forbryderens Søn!«

Han sprang op og stillede sig foran hende; med korslagte Arme og ligblegt Ansigt.

»Du skulde tage Dig i Agt«, udbrød han heftigt. »Gaa ikke for vidt; et Par Ytringer til af samme Art, og jeg er ikke længer Herre over mine Handlinger. Jeg er kommen her for at gjentage det Tilbud, som jeg gjorde Dig den Gang, og som jeg gjentog for din Moder forrige Uge. Vælg nu, om Du vil sælge din Hemmelighed for den Pris. Hvis ikke, hvad forlanger Du da? Hvilken Sum ønsker Du? Jeg frygter for, at Joe Carter ikke har valgt en Brud uden Medgift?«

»Med Penge kan Du ikke kjøbe vor Tavshed, det kan Du være sikker paa!«

Ralph drog et dybt Suk og Udtrykket i hans Ansigt blev bestemt og haardt.

»Du er altsaa villig til at gifte Dig med mig?« spurgte han.

»Du glemmer, at jeg endnu har et andet Valg«, sagde Miriam med urokkelig Ro. »Jeg mener, den Fornøjelse at fortælle Sir Edward den Historie Du hørte af Moder«.

»Vil Du hævne Dig?«

»Maaske«.

»Saa hævn Dig da«, udbrød Ralph —, »hævn Dig, og lad Sandheden blive bekjendt; det vil glæde mig, thi intet kan være frygteligere end det, jeg har gjennemgaaet i den sidste Uge. Gjør som Du vil og nyd din Hævn til det Sidste. Vi er nu færdige, og jeg er taknemmelig for det!«

Han vendte sig om for at gaa, men standsede i Døren, tøvede og kom saa tilbage til hende. Den øjeblikkelige Indflydelse, som havde ansporet ham til at trodse hende, var forsvunden, og han fortrød allerede hvad han havde sagt.

»Er der slet ingen Udsigt for mig, Miriam?« spurgte han. »Det er umuligt, at Hævn skulde være at foretrække for alt andet i Verden«.

»Den er bedre end alt, undtagen Kjærlighed; og din Kjærlighed til mig er død«, svarede Miriam.

»Den er ikke død!« indvendte Ralph ivrigt. »Den er lige saa stærk — nej, tusinde Gange stærkere end nogensinde før«.

Hun saa' ham forskende ind i Øjnene.

»Vil Du sige, at Du elsker mig, og mig alene — at Lillie Garnett Intet er for Dig?« spurgte hun.

Han unddrog sig et Øjeblik hendes forskende Blik, saa udbrød han: »Hvor tidt skal jeg gjentage et og dêt Samme? Du véd, at jeg elsker Dig, Miriam!«

»Og Lillie Garnett?«

»Er Intet for mig«.

»Er det virkelig sandt?«

»Ja«.

»Saa vil jeg tage Dig paa Ordet, Ralph«, og hun rakte ham Haanden.

Da Ralph en halv Time efter forlod Huset, vidste han, at al Fare for at Hemmeligheden skulde blive røbet, var forbi; men alligevel følte han sig saa ubeskrivelig tung om Hjertet.

»Mrs. Shaw og hendes Datter er rejst, Mr. Garnett«, sagde Sir Edwards Godsforvalter et Par Dage efter til Ralph. »De sendte mig Nøglen til Huset og den resterende Leje. Jeg havde ikke havt nogen Anelse derom og Ingen synes at vide hvorfor de flyttede eller hvor de er taget hen«.

»Det er bestemt nogle besynderlige Mennesker — meget besynderlige!« sagde Ralph og saa' hen for sig.

»Nogle siger, at Mrs. Shaw havde ventet, at Joe Carter skulde gifte sig med hendes Datter«, vedblev Godsforvalteren. »Maaske skøttede de ikke om at blive her, da de mærkede at det ikke blev til noget«.

»Maaske«, sagde Ralph.

SYVENDE KAPITEL.

»Kan De ofre mig en halv Timestid, Corran? Jeg trænger til et godt Raad«.

Den Talende var Ralph Garnett og den Person han talte til, var en ældre Mand med graat Haar og et skarpt markeret Ansigt.

Værelset, hvori de befandt sig, var lille og indrettet til Kontor; det vendte ud til en snever Sidegade i London.

James Corran var Prokurator, men hans vigtigste Bestilling bestod i at hjælpe de af hans Klienter, som manglede Penge, og han var ingen Fremmed for Ralph, eftersom den unge Mand sjeldent kom til London uden at aflægge et Besøg paa hans Kontor.

»Jeg staar til deres Tjeneste, Mr. Garnett«, sagde Prokuratoren, idet han rejste sig fra sit Skrivebord og bød Ralph en Stol. »De trænger til Penge, ikke sandt?«

»Ja, det gjør jeg! Kan De lade mig faa femhundrede?«

»Femhundrede!« gjentog Corran langsomt. »Det er mange Penge, Mr. Garnett, og det er ikke mere end sex Uger siden —«

»Kom nu ikke med Formaninger!« afbrød Ralph ham. »Jeg maa have Pengene — dermed er den Sag klar. Og, Corran, siden De er saa nøje indviet i mine private Affærer, kan jeg ligesaa godt betro mig yderligere til Dem. Jeg er bleven gift, siden vi sidst saaes«.

»Naa, er De det? Det glæder mig at høre. Det er naturligvis med en af Deres Kusiner?«

»Nej, det er ikke. Jeg har giftet mig med en fattig Pige — af Kjærlighed!«

»Dumhed«, mumlede Corran, men tog sig strax i det og tilføjede, ligesom for at forsvare sig: »Undskyld, Mr. Garnett! Vi Forretningsmænd handler mere efter Forstanden end efter Følelser. Men hvad siger deres Onkel til det Parti, De har gjort?«

»Han aner det ikke«.

»Det er altsaa et hemmeligt Giftermaal? Det er slemt — meget slemt!«

»De kan naturligvis ikke synes andet! Men tillad mig at gjøre Dem opmærksom paa, at jeg ikke bad Dem om at kritisere mine Handlinger, Mr. Corran!« sagde Ralph stolt. »Jeg har lejet et Hus til min Hustru. Jeg maa betale Lejen og maa have Penge til hendes Underhold. Kan De i Morgen lade mig faa den Sum jeg nævnede?«

»Jeg skal se ad«.

»Maa jeg takke Dem!« udbrød Ralph, idet hans Anfald af Stolthed forsvandt lige saa hurtigt, som det var kommet. »Corran, De har virkelig altid været saa god imod mig. Jeg véd sandelig ikke, hvordan jeg skulde have slaaet mig igjennem i alle disse Aar uden deres Hjælp. Jeg har tidt grebet mig selv i den Tanke, at De maatte have et Hjerte, og at jeg har fundet Vej til det. Det var et Held for mig, at jeg kom i Forbindelse med Dem, og ikke faldt i Hænderne paa hine Aagerkarle, som vilde have ødelagt mig for længe siden«.

Der kom et venligt Udtryk i den gamle Mands Ansigt, da han sagde: »Hvert Menneske har jo Sympathier og Antipathier, mener jeg, og jeg har altid godt kunnet lide Dem, Mr. Garnett. Men lad os nu tale om deres Giftermaal. Vil De fortælle mig mere om det, og hvem deres Hustru er?«

Ralph lo, noget bittert forekom det Prokuratoren, da han flyttede sin Stol noget længer tilbage i Skyggen.

»Aa, der er ikke meget at fortælle«, sagde han, »jeg sagde Dem jo, at hun var en fattig Pige. Jeg gjorde Bekjendtskab med hende for flere Aar siden og blev forlovet med hende. Onkel ønskede, at jeg skulde tage en af hans Døtre. Jeg troede, at jeg kunde opgive Miriam, og lovede at føje mig efter ham; men det var mig alligevel umuligt og jeg blev da gift med Miriam for fjorten Dage siden«.

»Jeg maa tilstaa, at det gjør mig meget ondt at høre«.

»Hvad kan det nytte? Det er nu sket og staar ikke til at ændre. De har altsaa Pengene til mig i Morgen, ikke sandt? Og Corran, før jeg gaar, er der en Ting jeg vilde spørge Dem om. Kunde De skaffe mig nogen Oplysning om en Sagfører Power? Han boede i Dublin for en fireogtyve Aar siden«.

James Corran fik et tankefuldt, næsten forlegent Udtryk.

»Power boede i Dublin for fireogtyve Aar siden! . . . Det er temmelig lidt at begynde med. Kan De ikke give mig andre Oplysninger?«

»Ikke andet, end at han var Irlænder og Søn af en Jagtbetjent«.

»Stod han i nogen Forbindelse med deres Moders Familie?« spurgte Corran hurtigt.

Ralph foer op og skiftede Farve. Corran vedblev: »Jeg tror, jeg véd, hvad De ønsker. Men er De ogsaa ganske sikker paa, at Navnet var Power?«

»Ja. Men vent lidt! Den Person som sagde mig dèt, lod ikke til at ønske at jeg skulde finde ham; hun kan derfor godt have opgivet mig et forkert Navn«.

»Det er nok muligt. Den Mand, De taler om, var han deres Morbroder?«

Ralph blev ligbleg.

»Ja«, sagde han. »Corran, véd De noget om min Moder?«

»Ja. Har De fornylig hørt hende omtale?«

»Ja«.

»I en Sag, der staar i Forbindelse med deres Fødsel?« spurgte Corran ivrigt.

»Ja. Du milde Gud, véd De ogsaa det?«

»Ja. Men hvem har fortalt Dem det? Jeg troede, at jeg var ene om Hemmeligheden«.

»Jeg fik det at vide af min Kones Moder«.

»Hvem er hun da? Hvad hedder hun?«

»Jeg har ingen Anelse om hendes virkelige Navn, men som ung Pige var hun og Victor Garnetts Kone intime Veninder.«

Som greben af Raseri sprang Corran hen til Ralph og greb ham saa heftigt i Armen, at han udstødte et dæmpet Skrig.

»Det er Mary Thompson!« udbrød han. »Endelig har jeg fundet hende! . . . Og De er gift med hendes Datter? O, nej, nej! det er ikke muligt! det vilde være altfor frygteligt«.

»Hvem er De?« spurgte Ralph forfærdet, og søgte at frigjøre sig for Corrans Greb om hans Arm. »Hvad betyder alt dette?«

»Det betyder, at jeg er deres Onkel — deres Morbroder!«

»De?« udbrød Ralph — »De?«

Corran gjenvandt pludselig sin Fatning, rettede sig i Vejret og korsede Armene over Brystet. »Ja; jeg er deres Onkel, men jeg er temmelig overbevist om, at De skammer Dem over den ny-opdagede Slægtning, uagtet De har mig, og mig alene at takke for, hvad De er. Deres Navn, deres Stilling og Fremtidsudsigter skylder De mig. Jeg har vaaget over Dem hele deres Liv og hjulpet Dem ud af mangen en Forlegenhed. Jeg beklagede mig aldrig, hvor store Krav De end stillede til mine surt erhvervede Penge. Det er ikke fem Minuter siden, at De selv fremhævede min Godhed for Dem«.

»Der gives en Godhed, som er ilde anvendt«, sagde Ralph mørk. »Uden deres Bistand vilde jeg ikke have været den ulykkelige Skabning, som jeg nu er.

»En ulykkelig Skabning, — og De er lige bleven gift!« udbrød Corran ironisk.

»Ja!« svarede Ralph, og det er Dem, jeg kan takke for det hele! Hvorfor vilde De spille et Forsyns Rolle; naar det endelig skulde være, hvorfor gjorde De saa ikke deres Sager bedre? Det omtalte Fruentimmer, Mary Thompson — eller Shaw, eller hvad hun nu hedder — vidste hvad De havde gjort, og jeg havde kun Valget imellem at gifte mig med hendes Datter eller faa hele Historien udbasunet. Jeg var forlovet med Lillie Garnett, en af de sødeste og bedste unge Piger, som existerer, og denne ulykkelige Pige aner ikke andet end at jeg er hende tro. Hendes Fader er overbevist om, at jeg vil gifte

mig med hende. Den Dag, jeg rejste til London — min Bryllupsdag — tog hun mig om Halsen og kyssede mig, og jeg maatte love, at jeg skulde komme tilbage til hende saa hurtigt som muligt. — Der kan De se Følgerne af deres Godhed. Og sig mig saa, om De synes jeg har Grund til at være Dem taknemlig«.

»Var De dog blot kommet til mig, før De giftede Dem med hende! Hvorfor kom De ikke først til mig?«

»Og hvad kunde *De* have gjort for mig?« spurgte Ralph bittert og hadefuldt. »Var jeg ikke fuldstændig i disse to Fruentimmers Magt? De gav mig jo ikke Tid til at trække Vejret. ‚Det maa være strax eller aldrig‘, sagde de. Det hed sig altid: ‚Ja, gjør aldeles som De vil, og Sir Edward skal faa alt at vide i Morgen!‘ Jeg indsaa, at jeg maatte gjøre en Ende paa det, for det var mere end et Menneske kunde udholde. Saa rejste de til London, og jeg fulgte bagefter dem. De ventede paa mig; de havde bestilt en Præst; de havde Papirerne i Orden, og jeg havde ligesaa lidt Udsigt til at slippe bort, som den dømte fra Bøddelens Hænder!«

Corran tav en Stund, derpaa sagde han: »Hvorledes har De nu tænkt at ernære Dem selv og deres Hustru?«

»Laane Penge, indtil jeg faar Ejendommen«.

»Laane af mig, mener De?«

»Ja, jeg kan ikke nægte det«.

»De skal ikke stole altfor trygt paa, at jeg vil laane Dem Penge«.

»Men, Corran, De har da ikke i Sinde at lade mig i Stikken nu? Hvis De ikke vil hjælpe mig, véd jeg ikke, hvad der skal blive af os!«

»Jeg er villig til at hjælpe Dem, hvis De vil lyde mit Raad«.

»Og det er?«

»For det Første maa De ikke tale et Ord til deres Kone eller hendes Moder om, at De har truffet mig; for det andet maa de ikke hæve deres Forlovelse med Sir Edwards Datter«.

»Det kan jeg ikke, Corran. Tænk dog, hvilket skjændigt Bedrageri det vilde være mod den stakkels Pige«.

»De hæver ikke Forlovelsen«, vedblev Sagføreren, »hvis jeg opdager, at De har gjort det, og at De har brudt med Sir Edward, saa er vi to ogsaa færdige med det Samme«.

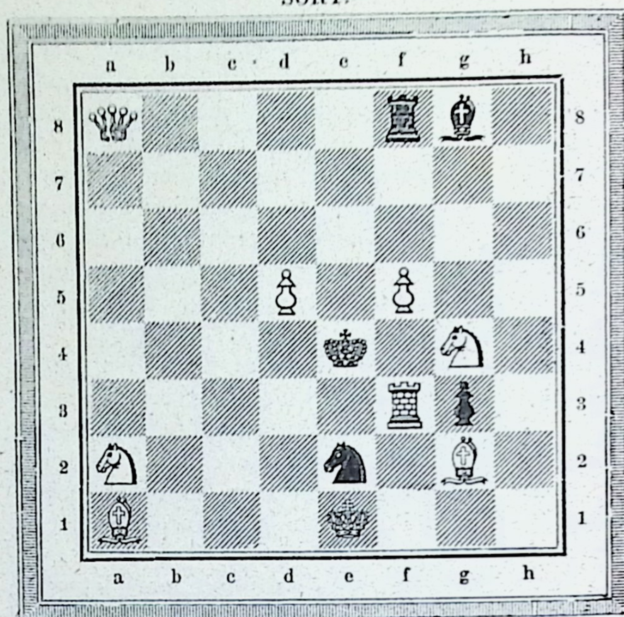
»Saa bliver jeg vel nødt til at adlyde Dem«, Corran«, sagde Ralph; »De er forfærdelig haard imod mig. Havde jeg blot været saa klog at tie stille og ikke gjort Sagen ti Gange værre ved at betro mig til Dem«.

»Jeg tror ikke, at De vil komme til at fortryde det. Og lad mig nu give Dem en lille Oplysning med Hensyn til deres Giftermaal. De er ikke Ralph Garnett; hun hedder ikke Shaw. Denne Miriam er ikke mere deres Hustru end hun er min«.

(Fortsættes.)

Skakopgave.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 2 Træk.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. S f5 — d4 1. K c5 eller e5 — d4:
1. S c4 — b2 eller D h2 — h5 †

A.

1. . . . . 1. T g3 begynder.
2. D h2 — e5: †

B.

1. . . . . 1. b7 — b6 eller — b5.
2. S c4 — e3 eller S d4 — e6 mat.

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:

En Bager i Bagdad.

Det gjælder ikke om hvor meget vi kan løfte, men hvor meget vi kan bære hjem.

* * *

Det var i en Skole i Hovedregningstimen, og Opgaven var denne: »Hvis sytten Mand kan udføre et Arbejde i én Uge, hvor mange Mand behøves saa for at udføre det i tre Uger.«

En Dreng rakte Haanden op.

»Lad mig høre,« sagde Læreren.

»Fem Mand og en fjortenaars Dreng.«

»Hvordan faar Du det ud?« spurgte Læreren og søgte at dølge et Smil.

»Der vilde behøves en Tredjedel saa mange Mand. En Tredjedel af sytten er fem og to Tredjedele.«

»Men hvor kommer Drengen fra?«

»Ingen er Mand før han er enogtyve Aar. To Tredjedele af enogtyve er fjorten.« Derfor bliver det fem Mand og en fjortenaars Dreng«.

* * *

Man har spurgt: »Hvor er Fluerne henne om Vinteren?« Vi véd det ikke, men vi ønsker, at de ogsaa vilde tage derhen om Sommeren.

Med en Blomsterkrands han kommer
og med Solskin i sit Blik,
raaber højt: „Den gyldne Sommer
hilser Jer med gammel Skik!
Kom, at drage ham i Møde
i hans grønne Højtidssal;
Skynd Jer! Festens Roser gløde
alt paa Bakke og i Dal."

Chr. K. F. Molbech.

Ad bugtede Veje.

Roman efter det Engelske.

(Slutning.)

Ikke min Hustru!« gjentog Ralph langsomt. Han stod op og gik nogle Gange frem og tilbage i Værelset; saa tilføjede han i en heftig Tone: »Det er ikke andet end Snak, De der siger, Corran — den rene Nonsens!«

Corran rejste sig ligeledes og lagde sin magre, rynkede Haand paa Ralphs Skulder.

»Hør«, sagde han. »Der er et Menneske i Verden, som jeg hader af hele min Sjæl, og dette Menneske er Mary Thompson. Jeg var ikke synderlig ældre end De nu er, da hun først koketterede med mig og bagefter holdt mig for Nar, og jeg svor da, at hvis der nogensinde tilbød sig en Lejlighed til at gjengjælde det, skulde jeg ikke forsømme den. Hendes Datter skal ikke blive Frue paa Garnett Castle, det siger jeg Dem; for selv om De aabent erklærede hende for deres Hustru, vilde jeg træde frem og sige, hvem hun er. Overlad disse to Kvinder til mig. Vend tilbage til deres Venner, Ralph; gift Dem med Frøken Garnett. Mary Thompson og hendes Datter skal aldrig mere plage Dem«.

Ralph rejste sig i sin fulde Højde og gjorde en Bevægelse, som for at ryste Corrans Haand af sig.

»Jeg er ingen saadan Skurk, som De antager mig for!« udbrød han. »Hvis De ikke har andet Raad at give mig, kan De beholde det selv«.

Dermed greb han sin Hat og gik.

Han mente virkelig hvad han sagde; men ikke desto mindre mødte han den næste Dag igjen paa Sagførerens Kontor, da han trængte haardt til Penge; og uden at gjøre nogen Hentydning til Samtalen den foregaaende Dag gav Corran ham en Del af den ønskede Sum og bad ham komme igjen efter Resten.

»Han giver nok efter«, tænkte Corran ved sig selv, da den unge Mand hjærtelig trykkede hans Haand og takkede ham varmt for hans Godhed. »Alt hvad jeg foreløbig har at gjøre, er at lade ham i Fred og give ham Tid til at blive kjed af hende. Han ligner fuldstændig sin ulykkelige Fader — egensindig, men svag, meget svag«.

OTTENDE KAPITEL.

Det var en kold, taaget Aften midt i Oktober. Persiennerne var nedrullede og Lamperne tændt i den lille Villa, som Ralph havde lejet til sin Hustru. Der var Ild i Kaminen i den lille Dagligstue. Miriam havde lige rejst sig for at flytte Lampen længer bort fra Sofaen, i hvilken hun havde siddet. Men i Stedet for at vende tilbage til sin Plads, gik hun hen til sin Mand, som stod med den ene Albu støttet mod Kamingesimsen og stirrede ind i de glødende Kul.

»Du er saa alvorlig, Ralph!« sagde hun og lagde sin Haand — en kraftig, fast, hvid Haand — paa hans Arm og førte ham hen til Sofaen. Hun tog Plads ved Siden af ham, bøjede sig hen til ham og saa' ham ind i Ansigtet. »Hvad tænker Du paa, Ralph?« spurgte hun. »Fortæl mig det!«

»Jeg tænkte paa, hvor længe det er siden jeg tog hjemmefra«.

»En Maaned — i Dag er det lige en Maaned«, sagde Miriam med et Blik paa Ringen hun bar.

De havde nu været gift i en Maaned, disse To, og der var gaaet over fjorten Dage siden den Aften, da Ralph kom hjem efter sit Besøg hos Corran, og til Miriams Overraskelse havde været saa usædvanlig kjærlig og opmærksom imod hende; men efter den Aften hensank han ofte i mørk og tavs Grublen, ligesom nu for lidt siden, og tidt saa' hun en tung Sky hvile over hans Pande, — en Sky, som hun ikke havde Magt til at sprede. Den var der just nu, denne Sky, og der var et forpint og ængsteligt Udtryk i hans Ansigt, da han sagde: »Ja, en hel Maaned, og jeg lovede saa bestemt, kun at blive borte i en Ugestid. Jeg er bange for, at jeg bliver nødt til at forlade Dig i et Par Dage, Miriam. Der laa i Eftermiddags et Brev fra Onkel til mig i Klubben. Han skriver, at han er ganske ængstelig, fordi jeg endnu ikke er vendt tilbage. Jeg tør ikke lægge mig ud med ham, thi hvad skulde vi saa leve af?«

Miriam svarede ikke. Graaden sad hende i Halsen og hendes Øjne blev fugtige. Hun havde faaet sit højeste Ønske opfyldt — hun var bleven gift med den Mand, som hun elskede — og hendes Ærgjærrighed lod virkelig til at skulle blive tilfredsstillet, men den Tanke pinte hende, at han forlod hende, om end nødigt, for at leve i en Kreds, i hvilken han ikke turde indføre hende, samt at hun blev alene tilbage, medens han rejste til Garnett Castle til Venner, som holdt af ham og skattede ham, men som vilde have hadet og foragtet hende. Og desuden, han rejste hen til den unge Pige, som elskede ham, og troede at have Ret til i ham at se sin vordende Ægtefælle; og hvorledes kunde hun vide, hvilke Sammenligninger han vilde anstille mellem den smukke, unge Adelsfrøken og den Kvinde af ringe Herkomst, som han var bleven tvungen til at ægte. Hun havde været enig med Ralph i, at det var klogest at holde deres Giftermaal hemmeligt. Det skjændige Bedrag, som Lillie Garnett derved blev Gjenstand for, foruroligede ikke Miriams Samvittighed videre; men den Skinsyge, der var opstaaet hos hende den Aften da hun havde set Lillie og Ralph staa sammen i Maaneskinnet, var endnu levende.

»Jeg er bange for, at Du vil føle Dig meget ene medens jeg er borte«, sagde Ralph venligt; »men jeg skal snart komme igjen, og vi maa overtale din Moder til at komme og blive her saa længe. Skal vi i Morgen tage hen og spørge hende derom?«

»Ja, lad os det. Naar rejser Du?« spurgte Miriam og bestræbte sig for at tale saa roligt som muligt.

»I Morgen Aften. Jo før jeg rejser, desto før kan jeg komme igjen; og jeg tænker at være tilbage i Slutningen af Ugen«.

»De lader Dig ikke tage bort saa hurtigt«.

»Tror Du da, at de kan holde mig tilbage fra Dig?«

»Nej!« udbrød Miriam stolt. »Hendes Smil og smukke blaa Øjne var ikke engang tidligere i Stand til at holde Dig borte fra mig, og nu kan jeg le ad hende og ynke hende saa meget, jeg lyster. Stakkels Lillie Garnett«.

Ralph gjorde en utaalmodig Bevægelse og drog sig tilbage fra hende. Miriam sendte ham et spottende Blik.

»Der rørte jeg nok ved et ømt Sted«, sagde hun. »Du kan ikke lide at høre din Kusine omtale paa den Maade«.

»Jeg forstaar Dig ikke, Miriam!« udbrød han i heftig Uvillie. »Det sømmer sig kun daarligt for Dig, at minde mig om mine fortvivlede Forhold, og det lader ovenikjøbet til at more Dig at tale om den Uret, jeg begaar mod den stakkels Pige«.

»Hvor Du maa have en øm Samvittighed! Men formodentlig opdager jeg efterhaanden mange Dyder hos Dig«, sagde Miriam.

»Ti stille!« udbrød han heftigt. »Er Du en Kvinde eller en Djævel, at Du kan tale saaledes? Jeg har opgivet alt hvad en Mand af Ære bør holde i Hævd. Jeg har opført mig som en løgnagtig, beregnende Usling, og det er altsammen din Skyld. Er Du endnu ikke tilfreds med dit Værk, eller er det din Hensigt at plage baade Dig selv og mig, indtil det lykkes Dig at udslette enhver Gnist af Mandighed og Æresfølelse, som maatte findes hos mig? Tilhører jeg Dig mindre, fordi jeg ikke kan spotte over det stakkels, uskyldige Barn? Jeg siger Dig rentud, Miriam, at i dette Øjeblik hader jeg Dig næsten!«

Hun foer sammen. Hun indsaa, at hun var gaaet for vidt, og at hun for Fremtiden maatte lægge Baand paa sin Skinsyge.

Angrende og indstændigt bad hun ham om Forladelse, og snart var der — i alt Fald tilsyneladende — Fred imellem dem; men medens hun glædede sig over saa hurtigt at have faaet Bugt med hans Vrede, følte han for første Gang en stærk Fristelse til at gaa ind paa Corrans Forslag.

NIENDE KAPITEL.

»Toget maa være bleven forsinket, Frances; nu maatte han have været her«, sagde Lillie Garnett, som stod ved Dagligstuevinduet og ventede ængsteligt paa at Vognen, der var sendt til Stationen for at hente Ralph, skulde komme tilbage.

»Klokken er først syv«, svarede Frances; »han kan ikke være her før om en halv Time«. Og hun gik hen for at stille Puderne tilrette i Sir Edwards Lænestol, da hun hørte Lyden af hans Skridt i Gangen.

Sir Edward kom ind, støttet til sin Kammertjeners Arm; thi skjøndt han endnu var temmelig svag, kunde han dog atter forlade sit Værelse.

»Hvad er der i Vejen, Lillie?« spurgte han, da den unge Pige løb forbi ham. »Aa, nu ser jeg det; det er Vognen, der kommer. Hun vil blive glad igjen, nu Ralph er kommen tilbage«.

Da Vognen gjorde Holdt, var det Første, som Ralphs Blik mødte, den fine, nydelige Skikkelse, der stod paa Trappen for at tage imod ham.

»Naa, saa kom Du da endelig!« sagde hun glad, da han — temmelig langsomt, forekom det hende — kom op ad Trappen. »Du skal rigtignok have mange Skjænd, fordi Du har ladet os vente saa længe, og vi slipper Dig ikke, før Du højtideligt lover at opføre Dig bedre. Men kom nu ind i Dagligstuen; Fader er derinde«.

»Skal jeg ogsaa have Skjænd af ham?« sagde Ralph og standsede udenfor Døren.

»Hvis Du er meget angerfuld, skal jeg gaa i Forbøn for Dig«, svarede Lillie. »Er Du?«

»Angerfuld? — ja, det er jeg!« sagde Ralph med langt mere Alvor, end Situationen synes at fordre. Og dermed bøjede han sig ned og kyssede hende. Saa gik de ind i Stuen.

»Velkommen hjem, min kjære Dreng!« udbrød Sir Edward hjerteligt og rakte ham Haanden. »Vi har savnet Dig meget, medens Du var borte. Spørg kun Lillie. Hun kan fortælle Dig, hvor ensomt vi har havt det. Men det kan vi tale om siden. Vi spiser om et Par Minuter; derfor er det bedst, at Du gaar op og gjør Dig i Stand«.

Da Ralph kom ned igjen, fandt han Selskabet forøget med et nyt Medlem. Sir Edward var fordybet i en livlig Samtale med en høj, kraftig bygget, mørk Herre, med et energisk og intelligent Udtryk i sit Ansigt. Han kunde være en otteogtyve eller tredive Aar, men man fik Indtrykket af at Livets Kampe havde gjort ham ældre — at han var en Mand som havde arbejdet strengt for at opnaa en Stilling i Livet, og at han ikke havde fundet Kampen let.

Ralph røbede ikke megen Glæde ved Synet af ham; hvilket ikke er til at undres over, da den paagjældende Mand var en fjern Slægtning til Sir Edward, Hugh Garnett, hvem Baronet-Titlen og Godset Garnett med Rette tilkom.

Hugh havde ingen Privatformue, og hans Fader havde ikke efterladt ham stort andet end Gjæld. Han maatte selv bryde sig en Bane, og valgte at studere Jura; han havde arbejdet med en aldrig svigtende Udholdenhed og besad for Øjeblikket de bedste Udsigter for Fremtiden.

Paa Garnett Castle var han altid vis paa at faa en hjertelig Modtagelse, da han var Sir Edwards særlige Yndling, og i den sidste Tid kom han meget hyppigt.

De to unge Mænd — Bedrageren og den Bedragne — gav hinanden Haanden, vexlede et Par høflige Ord, og saa gik Ralph hen til Lillie.

»Bliver han her?« spurgte han dæmpet i en ærgerlig Tone.

»Han kom først i Gaar, og rejser vist igjen i Morgen«, svarede Lillie. »Hvorfor ser Du saa misfornøjet ud? Kan Du ikke lide ham?«

»Jeg har aldrig kunnet finde noget Elskværdigt hos ham«, var Ralphs Svar.

»Jeg tænkte nok, at jeg vilde træffe Dem her, mellem deres Blomster«, sagde Hugh Garnett til Frances noget senere, idet han traadte ind i Vinterhaven, hvor hun stod og pillede nogle visne Grene af en pragtfuld hvid Lyng.

»Ja, her kommer jeg tidt«, svarede hun, uden at afbryde sit Arbejde. »Saa! synes De nu ikke, at den Lyngbusk ser langt bedre ud?«

»Men Frances, hvad gjør De dér! De har jo revet en frisk Gren af den. De ødelægger Planten«.

Frances blev rød, og lo tvungent.

»Jeg skal ikke oftere gjøre Gartnerarbejde i en saa streng Kritikers Nærværelse«, sagde hun. »Skal vi gaa ind i Dagligstuen?«

»Nej; sæt Dem ned, jeg vil gjerne tale et Par Ord med Dem«.

Hun efterkom hans Anmodning, og ventede paa, hvad han vilde sige.

»Deres Fader talte i Dag til mig om Dem«, sagde han, men brød pludselig af.

»Om mig?« gjentog Frances dæmpet.

»Ja, om Dem og Kapitajn Osborne«.

Frances' Hjerte bankede stærkt.

»Det kan jeg ikke forstaa«, sagde hun hastig. »Jeg sagde ham tydelig, at jeg ikke vilde ægte Kapitajn Osborne. Det er slet ingen Nytte til, at han taler mere om den Ting«.

»Deres Fader synes, det er meget urigtigt handlet af Dem«.

»Ja, det véd jeg; men det faar ikke hjælpe; og jeg ønsker, at De ikke oftere berører denne Sag for mig«, sagde hun.

»Sir Edward bad mig derom. Han er saa elskværdig at tro, at jeg har nogen Indflydelse paa Dem, og mener, at hvis jeg forsikrer Dem om, at Raymond Osborne er et virkelig godt og retskaffent Menneske, vil De forandre deres Beslutning«.

»Det gjør jeg aldrig. Jeg beder Dem, Hugh, tal ikke mere til mig om den Sag!«

Der var et vemodigt Udtryk i Frances Stemme, som fik Hugh til at betragte hende nøjere.

»Kommer Kapitajn Osborne for silde, Frances?« spurgte han. — »Er en anden kommen ham i Forkjøbet?«

Hun svarede ikke; men deres Øjne mødtes, og nu forstod han Alt.

Han drog et dybt Suk, strøg det mørke Haar tilbage fra Panden, og tog saa hendes Haand i sin. Hun syntes at ville drage den til sig, men han holdt den fast.

»Lille Søster«, sagde han, »De og jeg har altid været rigtig gode Venner, og jeg kunde lide at fortælle Dem en Historie om et Par Mennesker, jeg en Gang har kjendt. De holdt meget af hinanden, og under andre Forhold vilde disse to Mennesker være blevet lykkelige sammen. Men han var fattig, og hun var rig. Han turde ikke gaa til hendes Fader og bede om hendes Haand, da han saa vidste, at man vilde beskylde ham for at have benyttet den Gjæstfrihed, der var vist ham, til at vinde hendes Tilbøjelighed og afholde hende fra at tænke paa den Mand, hendes Fader ønskede at hun skulde ægte. Han kunde ikke gjøre det, Frances — som en Mand af Ære kunde han det ikke. Vilde De have agtet ham, hvis han havde gjort det?«

»Ja, jeg vilde«, svarede hun, »hvis han vidste, at hun holdt af ham«.

De tav begge. Han slap hendes Haand og bedækkede sit Ansigt med begge sine. Hendes Livs Lykke eller Ulykke afhang af denne Samtale, thi hun vidste, — hun havde længe vidst det — at hun elskede Hugh Garnet af hele sin Sjæl.

»Det var umuligt«, sagde han. »Hun kunde maaske have glemt det, men hele Verden vilde have foragtet ham, og hans egen Æresfølelse vilde stadig have mindet han derom«.

»Nogle Mennesker tager fejl af Stolthed og Ære«, udbrød Frances, glemmende Alt, i Bitterhed over, at et saa uvigtigt Spørgsmaal var paa Nippet til at skille dem ad.

Hugh smilede, men svagt og bedrøvet.

»Betragt Sagen fra et andet Synspunkt«, sagde han.

»Lad os antage, at han gav efter for sin Kjærlighed til hende og gik til hendes Fader og sagde, at han elskede hende, og at hun havde lovet at blive hans Hustru. Hvordan tror De, han saa var bleven modtagen? Vilde hendes Fader have sagt: Jeg véd, at Du elsker hende for hendes egen Skyld, og jeg giver med Glæde mit Samtykke! Vilde han ikke snarere have overøst ham med Bebrejdelser og svoret paa, at hun, i alt Fald med hans Samtykke, aldrig skulde blive hans? Sig mig, Frances, hvad vilde hendes Fader have gjort af disse to Ting?«

Frances bevægede Læberne, men ingen Lyd kom over dem. Hun vidste, hvad hendes Fader vilde have gjort, og hun kjendte sin Dom.

Hun rejste sig tavs og gik. Han fulgte efter hende.

»O, havde jeg blot vidst —!« sagde han til sig selv i bitter Selvbebrejdelse. »Blinde Daare som jeg har været! men jeg har aldrig drømt om, at hun holdt af mig! Jeg tænkte, at jeg var den eneste Lidende! O, kjære Frances, hvis jeg blot kunde sige Dig, hvor meget jeg hader mig selv, for hvad jeg har gjort!«

TIENDE KAPITEL.

Ved Ralphs Tilbagekomst oprandt en saa fornøjelig Tid paa Garnett Castle, som man der paa Egnen ikke kunde mindes at have oplevet Mage til.

Slottet var fuldt af Fremmede. Der foretoges Udflugter til Fods, til Vogns og til Hest. Man spillede Lawn-Tennis og arrangerede Skiveskydning for Yndere af denne Sport. Der blev opstillet et Theater, og dette gav alle nok at bestille, naar Vejret ikke tillod Adspredelser i det Frie. Der var Musik og Dands næsten hver Aften, og der blev udsendt Indbydelser til et Bal, der tegnede til at blive aldeles storartet.

Alt dette var noget nyt for Lillie og havde hele Nyhedens Interesse for hende; imidlertid var hun dog ikke helt tilfreds, da hun gjerne vilde have havt Ralph noget mere for sig selv, end det nu lod sig gjøre; der gik undertiden flere Dage, i hvilke de næppe var alene i ti Minuter.

»Jeg vilde ønske, at alle disse Mennesker var borte igjen!« ytrede hun en Dag til Frances. »Hvad skal De her? Hele Ralphs Tid er optagen af at underholde dem, saa at han ikke har et Øjeblik tilovers for mig. Gid de dog snart vilde tage bort!«

Frances delte af fuldt Hjærte det samme Ønske, men af en ganske anden Grund. Hun var i en altfor nedtrykt Stemning til at kunne glæde sig over al denne Munterhed, eller finde Fornøjelse i at omgaaes alle de livlige Gjæster, der opfyldte Huset.

Da indtraf der pludselig en uventet Begivenhed, som gjorde Skaar i den almindelige Glæde. Morgenen efter det store Bal meddelte Ralph, at han maatte rejse til London i en meget vigtig Sag.

Han havde sat sit Navn paa en Vexel for at gjøre en Ven en Tjeneste, og nu var der sandsynligvis noget i Vejen dermed. Han maatte personlig give Møde for at faa Sagen ordnet.

Saaledes lød den Forklaring, som han gav Sir Edward og Lillie — den var naturligvis ikke sand, thi den virkelige Grund til hans pludselige Afrejse var et Brev fra Miriam, hvori der stod, at hvis han ikke var vendt tilbage inden en bestemt Dag, vilde hun selv komme til Garnett Castle og hente ham.

Han vidste, at hun ikke var bange for at udføre sin Trudsel, og turde derfor ikke lade være at parere Ordre.

»Jeg vilde give Alt i Verden for at kunne blive«, sagde han til Lillie ved Afskeden.

Og han talte sandt, da Udsigten til at gjenforenes med sin smukke, lidenskabelige Hustru opfyldte ham med alt andet end Glæde.

Han indsaa nu fuldtud, hvor bunden han var, og hvor ganske anderledes hans Liv vilde have været uden hende. Det var skrækkeligt at skulle vende tilbage til hende, skrækkeligt at skulle modtage alle de Bebrejdelser, hun vilde gjøre ham, fordi han var bleven saa længe borte; thi af de Breve, han næsten daglig havde modtaget fra hende, vidste han meget vel, hvad der forestod ham.

Kunde han da slet ikke blive fri for denne Tyran? Skulde dette Ægteskab bestandig være som en Møllesten om hans Hals? Offentlig erklære hende som sin Hustru turde han ikke af Frygt for Corran, og han var sikker paa, at hun ikke ret længe endnu vilde finde sig i, at deres Ægteskab blev holdt hemmeligt.

Han tænkte paa alt dette, medens han sad i Toget paa Vejen til London. Han læste atter Miriams sidste Brev, og nogle Linjer i dette Brev indgav ham nye Tanker. Der stod, at Mrs. Shaws Helbredstilstand, som i den sidste Tid ikke havde været god, daglig blev værre — kort sagt, at hun var Døden nær. Medens Sir Edwards Liv svævede i samme Fare, havde Ralph tænkt paa de Fordele, en saadan Begivenhed vilde medføre for ham. Det er ganske naturligt, at han nu tænkte paa, hvilke Forandringer hans Stilling vilde undergaa ved Mrs. Shaws Død. Om Corran vilde overføre sit Had paa Datteren, og atter fordre at Ralph skulde gaa ind paa hans Planer, der lettere lod sig realisere, naar han kun havde med én Fjende at gjøre.

»Jeg maa i alle Tilfælde se hen til ham i Morgen«, tænkte han. »Jeg haaber, at han vil laane mig nogle flere Penge. Miriam bruger mange Penge. Den Mand har et ordentligt Krav paa mig, men det er en Selvfølge, at han maa hjælpe mig ud af den Klemme, han har bragt mig i. Han tror vist, at jeg er et Fæ, siden jeg ikke lader ham raade. Jeg vilde ønske, at jeg havde Mod til enten at gjøre, som han vil, eller til at skyde mig en Kugle for Panden — o, blot jeg havde!«

Paa Castle Garnett gik Tingene snart i den gamle Gænge, thi da Ralph, som var Sjælen i Selskabet, var rejst, brød Gjæsterne sig ikke om at blive. Frances og Lillie var ikke kjede af at se dem rejse, og Lillie glædede sig til Ralphs Tilbagekomst og den hyggelige Ro, de vilde faa. Men November Maaned gik, og December kom, uden at der indtraf nogen Underretning om, at han snart kom hjem, og Lillie længtes og følte sig ulykkelig.

»Hvad vil han dog saa længe i London!« sagde hun undertiden. »Hvis han virkelig holdt af mig, vilde han blive her og ikke bryde sig om at være andre Steder«. Men naar saa enten Frances eller Sir Edward sagde, at han var ukjærlig og hensynsløs, beskyldte hun dem for, at de vilde gjøre hende ulykkelig, og en Samtale om Ralph endte altid for Lillies Vedkommende med heftig Graad.

Der hang en tung Sky over Slottet. Sir Edward var ganske vist næsten fuldstændig rask, men hans gode Humør var borte. Han var misfornøjet med Ralph, og kunde ikke tilgive Frances, at hun ikke vilde ægte Kapitain Osborne.

»Jeg synes, her har aldrig været saa kjedeligt som i Vinter«, sagde han en Dag. »Hugh besøger os nu aldrig. Jeg tror, jeg vil bede ham om at tilbringe Julen her. Jeg er vis paa, han gjerne vil«.

Indbydelsen blev afsendt, men med omgaaende Post kom der Svar, at han var forhindret. Frances kunde have sagt Grunden, men hun tav, og Sir Edward var meget ærgerlig paa sin Yndling.

Juledag kom, kold mørk og trist. Det havde sneet nogle Dage forinden, men saa var det faldet ind med Tø, og den Sne, som endnu laa hist og her, var graa og smudsig.

»Tror han, at jeg lader mig nøje med det!« udbrød Lillie og kastede et elegant Armbaand, hun havde faaet fra Ralph, paa Bordet. »Naar han ikke kommer selv, bryder jeg mig ikke om hans Foræringer. Jeg har flere Smykker, end jeg nogensinde faar Brug for, og det vil jeg ogsaa skrive til ham«.

»Har Du faaet Brev fra ham?« spurgte Sir Edward.

»To, tre Linier, hvori han ønsker mig en glædelig Jul og siger, hvor bedrøvet han er over at han ikke kan være her. Jeg gad nok vide, hvorfor han ikke kan! Mit sidste Brev til ham

var paa tre Ark; men han brød sig vel ikke om det«.

Hun gik hen til Vinduet for at skjule sine Taarer.

Sir Edward saa' bedrøvet efter hende.

»Det kan ikke blive ved at gaa paa den Maade«, sagde han. »Hvis Ralph ikke er her om et Par Dage, tager jeg selv til London for at se, hvad det er, der holder ham tilbage der«.

Frances blev bleg; men før hun kunde sige noget, kom Lillie hen til ham og tog ham om Halsen.

»Aa, Fader — blot Du vilde!« hulkede hun. »Vil Du ikke rejse i Morgen og bringe ham tilbage med Dig?«

Vi vil give ham Frist til Slutningen af Ugen«, sagde Sir Edward. »Saa, græd nu ikke mere min lille Pige — det skal nok blive godt igjen«.

Paa samme Tid fandt et meget stormende Optrin Sted i Ralphs Villa i London.

Ralph og Miriam stod overfor hinanden; hendes Ansigt glødede af Lidenskab, hans var blegt og isnende roligt.

»Jeg vil se det Brev«, sagde hun. »Jeg vil vide, hvad hun skriver til Dig! jeg forlanger det, — det er min Ret!«

»Du faar ikke Lov til det!« svarede han bestemt og med en Pavse mellem hvert Ord.

»Men jeg vil!« og før han vidste, hvad hun vilde gjøre, havde hun snappet Brevet fra ham. Men det var kun et Øjeblik i hendes Besiddelse, thi med en Ed greb han hende om Haandleddet, vred det krøllede Brev ud af hendes Haand og kastede det i Ilden.

»Det skal Du komme til at fortryde!« skreg Miriam ude af sig selv af Raseri. »Det næste Brev Du faar fra hende, skal ikke blive nogen øm Kjærlighedsepistel; thi Du skal skrive til hende i Dag og fortælle hende, at Du er gift med mig! — hvis *Du* ikke vil, saa vil *jeg*. Jeg var en Nar at gifte mig med Dig paa saadanne Vilkaar, som jeg gjorde; min Moder sagde mig det nok, men jeg vilde ikke høre hende. Hun sagde mig ogsaa, inden hun døde, at jeg vilde fortryde, at jeg ikke strax havde ladet Dig hæve din Forbindelse med Lillie Garnett. Du synes tusinde Gange bedre om hende end om mig — hører Du, det gjør Du, Du kan ikke nægte det!«

Ralph stod tavs. Hans uregelmæssige Aandedræt var det eneste, der tydede paa, at han hørte efter.

»Vil Du adlyde, og skrive til hende?« spurgte hun med hævet Stemme. »Du kan let rejse Penge og undvære Sir Edwards Hjælp. Den gamle Mand kan da ikke leve evigt! Vil Du skrive i Aften, Ralph?«

Jeg vil skrive i Aften«, sagde Ralph saa roligt, at Miriam blev overrasket. »Og Lillie Garnetts Navn behøver ikke mere at nævnes mellem Dig og mig. Fra i Dag af er det forbi med mit gamle Liv, og jeg begynder et nyt. Men husk paa, Miriam, det er udelukkende dit Værk. Jeg vilde aldrig have tænkt paa det, jeg har i Sinde at gjøre, hvis Du havde handlet anderledes«.

Han forlod Værelset uden at give hende Tid til at sige noget, og fra Vinduet saa' hun ham gaa ned ad Vejen med hastige Skridt. Der kom en tom Droske kjørende, han holdt den an, steg ind, og knap en halv Time efter var han hos James Corran.

»Gjør hvad De vil; jeg gaar ind paa Alt, blot jeg kan blive hende kvit!« sagde han til den gamle Sagfører. »Jeg har holdt ud, saa længe, det var mig muligt, men nu kan jeg ikke længer leve sammen med hende blot en eneste Dag til!«

* * *

Til Sir Edwards store Glæde viste det sig overflødigt for ham at gjøre Alvor af sin Trudsel om at tage til London for at se efter Ralph, thi anden Juledags Morgen kom der Brev fra Ralph, at man kunde vente ham samme Dags Aften. Den unge Mands Modtagelse var ikke nær saa hjærtelig, som den havde været sidste Gang, han var kommen hjem fra London, og han syntes at føle Forskjellen, saa at Lillie, skjøndt hun var vred paa ham, ikke kunde lade være at have ondt af det for ham, da hun bemærkede hans daarlige Humør og det mørke, forknytte Udtryk i hans Ansigt.

Ved Middagsbordet talte man kun meget lidt om hans Fraværelse, men saasnart Lillie og Frances var gaaede, talte Sir Edward om det, der laa ham paa Hjærtet.

»Hvor længe agter Du at beære os med din Nærværelse denne Gang?« spurgte han, idet han saa' paa Ralph.

»Er Du allerede kjed af mig, Onkel?« spurgte Ralph med en tvungen Latter.

»Det er en Sag, som ikke er til at spøge med«, sagde Sir Edward alvorligt. »Jeg ønsker at vide, hvorfor Du blev saa længe i London, hvorfor Du overhovedet kom tilbage igjen, og hvad Du har i Sinde at foretage Dig her?«

Ralph studerede med Opmærksomhed Dessert-Tallerkenens Mønster og svarede ikke.

»Du maa gjøre en Forandring, thi som det hidtil har været, kan det ikke blive ved«, vedblev Sir Edward strengt. »Du har været en fri Mand hidtil, og Du har stadig din frie Villie. Hvis Du afslaar at give mig en Forklaring af din Opførsel, ser jeg deri et Ønske om at blive løst fra din Forlovelse med min Datter, og jeg behøver næppe at sige Dig, at hverken Lillie eller jeg agter at holde paa Dig imod dit Ønske. Jeg vil da kun stille én Fordring til Dig, nemlig, at Du forlader Slottet strax og ikke vender tilbage, før Du er Herre her ved min Død.

Dine Maanedspenge skal fremdeles blive udbetalte, og hvis Du er i Gjæld, vil jeg hjælpe Dig til at faa den betalt, men ellers har vi intet med hinanden at gjøre«.

Ralph hørte efter med bøjet Hoved og sad tavs i nogle Øjeblikke efter, at Sir Edward havde holdt op at tale. Der foregik en haard Kamp i hans Bryst. Skulde han modtage den Frihed, som saa ædelmodigt og aabent blev tilbudt ham? Eller skulde han vedblive at følge de bugtede Veje, som han var slaaet ind paa?

Hans Pligtfølelse og Samvittighed var nær ved at faa Bugt med hans Svaghed, men det glippede alligevel, og han vendte sit blege, bevægede Ansigt om imod Sir Edward, og sagde med en Stemme, der lød næsten som en Hvisken: »Tilgiv mig, Onkel, og lad mig blive her. Jeg beder Dig, send mig ikke bort«.

Han havde næppe udtalt disse Ord, før Sir Edward greb hans Haand, og der var Taarer i den gamle Mands Øjne.

»Tilgive Dig, min Dreng? — det vil jeg af hele mit Hjærte!« sagde han med Varme. »Jeg vidste, at Du aldrig vilde gjøre mig den Sorg. Jeg tror ogsaa, at det vilde have knust mit Hjærte, hvis vi to skulde skilles paa en saadan Maade. Men Ralph«, sagde han med bedrøvet Stemme, »Du kan ikke nægte, at Du ikke har behandlet os smukt i den sidste Tid«.

»Det indrømmer jeg«, sagde Ralph sagte. »Som man saaer, maa man og høste, — jeg saaede en Gang en daarlig Sæd, som jeg nu høster, og det er i Sandhed en sørgelig Høst. Jeg har havt mange Sorger og Vanskeligheder, men Skylden for dem laa ikke udelukkende hos mig, og jeg vil betragte det som din største Godhed imod mig, naar Du foreløbig vil undlade at afæske mig en Forklaring«.

»Godt. Jeg stoler paa, at Du ikke har gjort Noget, som vanærer vort Navn. Men sig mig én Ting, Ralph: Var det særligt Pengeforhold, som trykkede Dig?«

»Ja, for en Del«.

»Jeg tænkte det nok, og derfor hentede jeg denne, inden vi gik til Bords«.

Ralph tog det Papir, Sir Edward rakte ham. Det var en Anvisning med Navn og Dato, medens Pladsen, hvor Beløbet skulde staa, var *in blanco*.

»Udfyld den med den Sum, Du behøver«, sagde Sir Edward. »Jeg bryder mig ikke om at vide, hvormeget det er. Du vilde i ethvert Tilfælde have faaet denne Anvisning«.

Den unge Mand krammede Anvisningen i Haanden, rejste sig fra sin Plads og kastede sig paa Sofaen, hvor han laa og græd som et Barn.

ELLEVTE KAPITEL.

Vinteren var forbi, og Foraaret kom, lys, frisk og straalende. Et saadant Foraar med Solskin og Glæde havde Lillie Garnett endnu ikke oplevet i sit unge Liv. Hun havde ikke et eneste Ønske, uden at det blev opfyldt; ingen Tvivl om Ralphs Troskab og Ærlighed tyngede paa hendes Hjærte; der var Intet, som forstyrrede hendes Fred og Glæde.

Hver Dag, som oprandt, syntes om muligt smukkere end den foregaaende, og hverken hun eller hendes Fader fandt nu nogen Fejl hos Ralph. Han var mere alvorlig og tankefuld end før — han saa' ældre ud, og det bekymrede Udtryk, som alle havde lagt Mærke til, da han kom hjem fra London, havde ikke ganske forladt hans Ansigt. Men der kom ingen flere pludselige Rejser eller hemmelighedsfulde Udflugter. Han syntes at have mistet Lysten til Forandring, og hans eneste Ønske syntes at gaa ud paa at glæde Lillie og gjøre hende lykkelig.

Han elskede hende virkelig saa meget, som han overhovedet kunde elske Nogen; og ikke mindre, fordi han havde gjennemgaaet saa meget — for hendes Skyld, mente han.

Man kan vænne sig til næsten Alt i Livet, og Ralph var efterhaanden bleven vant til at udholde sin Samvittigheds Angreb, som i Begyndelsen var nærved at gjøre ham vanvittig. Undertiden, naar han var sammen med Lillie, lykkedes det ham at glemme det Hele, men ligesaa ofte trængte Forestillingen om den Rædsel og Vrede, der vilde gribe Alle, hvis de fik den svageste Mistanke om hvem han virkelig var, sig frem og var da nærved helt at overvælde ham. Tænk, hvor forfærdede de vilde trække sig tilbage fra ham, hvis de fik en Anelse om, hvem han var, hvilke brødefulde Hemmeligheder, han bar paa, og hvad han havde gjort for at dølge dem!

Tiden gik hurtig, og Folk begyndte at tale med større Livlighed og Interesse om Forberedelserne til Ralphs og Lillies Bryllup. Forpagterne havde bestemt, hvad de vilde give Brudeparret. De unge Piger paa Godset arbejdede flittigt paa et vældigt Haandarbejde og imødesaa med Glæde den Dag, da de, i Følge Skik og Brug, klædte i Hvidt skulde gaa i Procession foran Bruden og strø Blomster paa hendes Vej.

»Kun én Uge, min Elskede, og Du er da helt min egen«.

Saaledes talte han, hvem Verden troede var Ralph Garnett, til Lillie, som sad ved Siden af ham i det lille Lysthus og saa' paa Floden.

»Kun én Uge!« gjentog hun sagte. Bliv ikke vred paa mig, Ralph, men undertiden er jeg næsten kjed af, at der er saa kort til vort Bryllup«.

»Hvorfor det, Lillie?«

»Fordi jeg har været saa lykkelig — aa,

saa lykkelig i de sidste fire Maaneder, lige siden den Gang vi var uenige, fordi Du blev saa længe i London — det husker Du nok? Jeg følte mig saa ulykkelig og alene uden Dig, og det forekom mig som en dejlig Drøm at faa Dig hjem igjen, og saa blev min Drøm til Virkelighed. Hvad der end sker, vil jeg altid tænke tilbage paa de sidste fire Maaneder som de lykkeligste i mit Liv, og jeg er virkelig ganske bedrøvet over, at de nu skulle være forbi«.

Han følte næsten som en Gysen, men i Stedet for Svar drog han hende tættere ind til sig og kyssede hende.

»Jeg har aldrig været saa lykkelig før, og jeg venter aldrig at blive saa lykkelig igjen nogen Sinde«, fortsatte Lillie. »Det forekommer mig, at det ikke var muligt. Kan Du sige det samme, Ralph?«

»Jeg haaber, vi skal blive meget lykkeligere endnu«, sagde han, og i sit Hjærte tilføjede han: »Hvad vilde Livet være for mig, hvis jeg altid skulde føle mig saa ulykkelig og elendig som nu?«

Han var usædvanlig nervøs og ilde tilmode den Eftermiddag. Hvorfor, kunne han ikke forstaa. Han havde atter denne gysende Fornemmelse, da han sagde til Lillie, at det var meget naivt af hende at tro, at hun ikke kunde blive lykkeligere end hun var. Han forsikrede hende, at deres Liv vilde blive langt rigere, end det var, saaledes at hun vilde tænke tilbage paa Nutiden som paa en Forløber for uendelig Lykke.

De gik langsomt tilbage til Slottet. Ingen af dem talte. Begge var opfyldte af mange Tanker om forskjellige Ting.

De mødte Frances i Forhallen, da de kom.

»Din Dragt er lige kommen, Lillie«, sagde hun. »Vi venter paa Dig for at pakke den ud«.

»Min Brudedragt?« udbrød Lillie. »Hvor er den, Frances?«

Og hun var forsvunden med Frances.

Solen var ved at gaa ned, og Ralph stod drømmende og betragtede Solnedgangen fra Vinduet i sit Værelse. En enkelt Stjerne saaes paa den lyse Himmel, og Landskabet hvilede i den dybeste Ro.

Da blev der banket paa Døren, og Ralph vendte sig om.

Det var Hushovmesteren med en Billet paa en Sølvbakke.

»Denne Billet skulde leveres Dem strax, Herre«, sagde han.

Ralphs Haand skjælvede, da han tog Brevet. Han vilde tænde et Lys, men var næsten ikke i Stand dertil. Han læste Brevet hurtig, og et dæmpet Skrig af Rædsel lød fra hans Læber.

»Der er vel ikke sket nogen Ulykke, Herre, haaber jeg?« spurgte Hushovmesteren, som havde kjendt Ralph fra Dreng og troede at kunne tillade sig et saadant Spørgsmaal.

Ralph saa' sig forvildet omkring.

»Nej — det er Intet«, svarede han, »men det er nok Spisetid, Thompson, ikke sandt? Lad dem ikke vente paa mig. Jeg maa gaa ud, og det kan være, jeg bliver opholdt i nogen Tid«.

»Javel, Herre«, svarede Thompson ærbødig; men da Ralph fo'r forbi ham og ned ad Trappen uden at slukke Lyset, rystede han bekymret paa Hovedet. »Der *er* noget i Vejen«, sagde han til sig selv.

Ralph mere løb end gik ned gjennem Parken, og standsede ikke, før han havde naaet det lille Lysthus, i hvilken han for saa kort Tid siden sad sammen med Lillie. Her sad nu Miriam og ventede paa ham med et Udseende som en Hævnens Gudinde.

Disse to, som engang havde elsket hinanden, mødtes nu med ganske andre Følelser end Kjærlighed. I den enes Øjne var der Angst og Rædsel, i den andens triumferende Ondskab.

»Er Du glad over at se mig, Ralph?« spurgte hun med en spottende Latter. »Du kom i ethvert Fald hurtig nok, da jeg sendte Bud efter Dig. Hvor Du maa være ivrig efter at modtage min Tak for din kjærlige Omsorg for og Godhed imod mig siden vi sidst saa' hinanden! Jeg er i en dyb Taknemlighedsgjæld til Dig, Ralph, og jeg vil betale den nu. O, Du har været et Mønster af en Ægtemand! Først at tilsidesætte mig, som Du gjorde, saa at skrive til mig, at Du var syg og bede mig komme til Dig strax, for, som det viste sig, at spærre mig inde i det Fængsel, Du havde rede til mig. Men Laas og Slaa har ikke kunnet hindre mig i at flygte bort. Indbyder Du mig til at være med til det store Bryllup, der skal være paa Slottet i næste Uge? — thi der bliver intet Bryllup af, hvis din Hustru ikke er med; det skal jeg love Dig for Ralph!«

Hun lo ham atter op i Ansigtet.

»Kom mig ikke nær!« udbrød han og traadte et Skridt tilbage.

»Saa det er din Velkomsthilsen til mig!« fortsatte Miriam i den samme drillende Tone. »Den er rigtignok kjærlig! Har Du i Sinde at tale til mig paa samme Maade, naar Du præsenterer mig for Sir Edward som din Hustru?«

»Du kan vente længe paa at blive præsenteret som min Hustru«, sagde Ralph i en raa Tone. »Du er ikke min Hustru; Du har aldrig været det. Det, Du troede var Bryllup, var et Bedrag, en Komedie«.

»Nej, virkelig? Hvem har fortalt Dig det?« spurgte hun roligt.

»En, som kjender Loven, og maatte vide det.«

»Aha — Du mener sagtens din Onkel. Han kom til mig med den samme Historie.

Den Mand er et prægtigt Menneske, Ralph. — Han plejede at aflægge mig lange Besøg, og talte om min Moder og om hvor glad han var over at kunne gjengjælde den Behandling han havde nydt af hende ved at pine mig; og han lovede mig et langt, lykkeligt Liv i det usle lille Værelse, man havde lokket mig ind i; og han sagde til mig, at jeg ikke var lovlig gift med Dig, men jeg véd bedre Besked, thi jeg var hos en anset Jurist inden det kom i Orden, og der er ikke en Tøddel forkert i det Hele«.

»Jeg tror Dig ikke«, svarede Ralph, men af Udtrykket i hans Ansigt saa' hun, at han gjorde det alligevel.

»Selv om Du ikke vil tro det, gør det intet til Sagen«, svarede hun roligt. »Jeg har en Kopi af Vielsesattesten, og den vil være tilstrækkelig for Sir Edward. Man fratog mig alle de Papirer og Penge, jeg havde hos mig i det sidste Opholdssted, min kjære Mand skaffede mig; men jeg havde i sin Tid for paakommende Tilfælde anmodet en Ven af mig om at gjemme et Skrin, hvori jeg opbevarede nogle vigtige Papirer, blandt andet Breve fra Dig, samt nogle Penge; jeg mærkede jo, at Du begyndte at hade mig, og man kunde jo aldrig vide, hvad der vilde ske — men at Du vilde handle, som Du gjorde og derpaa gifte Dig med en Anden, det drømte jeg rigtignok ikke om!«

»Det var Corrans Skyld og ikke min«, sagde Ralph. »Han truede med at fortælle alt, hvis jeg erklærede Dig som min Hustru. I Betragtning deraf, og af din Skinsyge, og Tanken om, at Ægteskabet var ugyldigt —«

»Stop!« afbrød hun ham, »troede Du det virkelig? Var Du fuldt og fast overbevist om, at Du var lovlig berettiget til at gifte Dig med en Anden?«

»Ja — naturligvis, ja!«

»Og er Du glad over, at Du i Tide er bleven forhindret fra at gjøre det? Er Du glad over, at jeg blev fri og fik Dig advaret?«

»Bedre nu end senere«, mumlede han.

»Miss Lillie vil sagtens tænke det samme. Kom saa med op paa Slottet, Ralph«.

»Paa Slottet«, gjentog han med svag Stemme.

»Ja, netop. Jeg er sikker paa, de vil blive glade over at se os. Kom! Du gjør klogest i at gjøre, som jeg ønsker, ellers skal de faa lidt mere at høre om Dig, end at Du er gift med mig«.

»Gaa — gaa og fortæl dem alt hvad Du vil!« udbrød Ralph. »Gaa; skynd Dig!«

»Vil Du ikke gaa med? Tænk rolig over det Ralph!« sagde hun, og lagde sin Haand paa hans Arm for at holde ham tilbage, da han gjorde Mine til forlade Lysthuset. »Jeg sendte Bud efter Dig, for at tale med Dig her og undgaa Skandale. Du har behandlet mig skjændigt, og hvad jeg fordrer som Erstatning, er, at Du meddeler, at jeg er din Hustru. Kom! Hvis Du afslaar det, vil Du angre det siden«.

»Jeg afslaar det!« udbrød han. »Tror Du, at jeg kunde gaa til Lillie og fortælle hende om Dig? O, Lillie, kunde jeg blot spare Dig for dette, vilde jeg ikke bryde mig om mig selv«.

Han lænede sig mod et Træ, og hele hans Legeme skjælvede under en krampagtig, taareløs Hulken.

Hun saa' paa ham med funklende Øjne, og gik tæt hen til ham.

»Kom«, sagde hun — »Du skal! og paa Øjeblikket. Hvis ikke, kan Du gaa ud i Verden, brændemærket som Forbryderens Søn, en skamløs, løgnagtig Bedrager! Følg med!«

»Nej!« tordnede han. »Gaa selv, og sig til hende og til alle, alt, hvad Du vil. Sig hende ogsaa, at hellere end at være Vidne til hendes Sorg, vilde jeg lade Dig fortælle hele Historien«.

Men Miriam gav ikke tabt saa let. Hun greb ham fast om Armen og søgte at drage ham med sig.

»Du skal! Jeg vil have det! Du skal, Ralph!«

Heftig forbitret vilde han støde hende fra sig, men hun klamrede sig fastere og fastere til ham.

Duggen faldt, Aftenen var mørk og Flodbredden fugtig og slibrig. Der lød pludselig et Pladsk, et vildt Skrig af Angst, og det mørke, dybe Vand lukkede sig over dem begge.

Skjælvende af Kulde, vaad, dryppende vaad, næsten lam af Rædsel og udmattet af den fortvivlede Kamp for Livet, lykkedes det Miriam at komme op paa Bredden, og her laa hun en Stund skjælvende og alene.

I det gamle Slot sov Alle.

Man havde undret sig over, hvor Ralph blev af, men den gamle Hushovmester afgav den Besked, han havde faaet af Ralph, men af Velvillie for sin unge Herre talte han ikke om Billetten, han havde bragt ham.

Og man beroligede sig og sagde: »Kommer han ikke i Aften, saa kommer han i Morgen, og saa faar vi at vide, hvad det har været«.

Om Morgenen fandt man ham ved Grændsen af Godset paa Bredden af Floden, som havde baaret ham saa langt bort og kastet ham ind her.

Der opstod megen Sorg og Fortvivlelse. Fra Nær og Fjærn kom Folk for at bevidne deres Deltagelse og vise den Døde den sidste Ære, og adskillige af Landets højeste Aristokrati gav Møde, da Forbryderens Søn blev Stedet til Hvile i Garnett'ernes Familiebegravelse.

I Sørgeskaren saa' man ikke Sir Edward Garnett. Han var bleven ramt af et Slagtilfælde og laa for Døden.

Strax da han hørte om Ralphs Død havde

han taget det med en vidunderlig Ro og Resignation; men om Aftenen havde en tæt tilsløret Kvinde i en smudsig og forjasket Dragt anmodet om en Samtale med ham.

Hun blev i henved to Timer inde hos ham. Da hun gik, lod hun Døren blive staaende halvt aaben, og Thompson, som syntes at have hørt Sir Edward kalde, gik ind til ham.

Sir Edward stod ved Kaminen og brændte nogle Breve; et solidt Jærnskrin, i hvilket han altid havde liggende en større Sum Penge i Guld, stod aaben og tom paa Bordet. Han kastede de sidste Breve i Ilden, og faldt da pludselig om paa Gulvet og tabte Bevidstheden. Det varede længe, inden han kom til sig selv igjen, men fra den Dag af var han Døden nær.

Engang blev der gjort en Bemærkning om den Fremmede, som besøgte ham, men med en Energi, som man ikke skulde have tiltroet ham, forlangte han, at det var en Sag, som aldrig maatte berøres i hans Nærværelse.

Ikke desto mindre talte Tjenerskabet indbyrdes derom, og der var nogle, som mente, at den Fremmede var Miriam Shaw.

Det var Dagen efter Ralphs Begravelse. Frances sad med forgrædte Øjne i Nærheden af en Sofa, paa hvilken Lillie havde lagt sig og grædt sig i Søvn.

To af Pigerne talte dæmpet sammen i Stuen ved Siden af; Frances hørte Lyden af Stemmerne, men kunde ikke skjælne Ordene. Efterhaanden glemte Pigerne deres Forsigtighed og talte højere.

»Det kan være haardt nok for Frøkenerne saadan at miste Hjemmet og alting«, sagde den ene.

»Ja, det har Du Ret i; men Mr. Hugh vil nok være god imod dem. Han lader dem maaske blive paa Slottet, indtil han gifter sig«.

En isnende Følelse gjennemfo'r Frances; det forekom hende, at en brødefuld, egoistisk Tanke opstod i hendes Sind, thi først nu erindrede hun, at den Mand, hun elskede, var Garnett Castle's vordende Herre.

Mange Aar er forløbne siden den Gang. Man fik aldrig Sandheden at vide om den ulykkelige Ralphs Død, thi hvad Miriam havde sagt til Sir Edward, tog han med sig i Graven.

Der er sket mange Forandringer paa Garnett Castle. Man hører Barnestemmer og Trippen af smaa Fødder, thi Frances og Hugh Garnett har været gift i mange Aar.

Lillie er fra et muntert, overgivent Barn forlængst blevet en alvorlig, tankefuld Kvinde. De Lidelser, hun har udstaaet, har gjort hende blidere, ædlere, mere indtagende end før. Hun er meget smuk, skjøndt der er Vemod i hendes Smil og ofte et tankefuldt, fraværende Udtryk i hendes Øjne.

Hun erklærer, at hun aldrig vil være andet end Tante Lillie, der forkjæler Frances' Børn. Alle føler, at det vilde blive et frygtelig Savn for dem, hvis hun forlod Slottet, men Hugh og Frances haaber dog, at hun engang vil faa sit eget Hjem, saa at hendes Liv ikke for bestandig skal være formørket af den Sorg, som blev hende til Del i hendes tidlige Ungdom.

I BJERGLANDSBYEN.

Fortælling af **Ludwig Anzengruber**.

I Lavlandets Stæder og Landsbyer, som alle staa i Forbindelse med hverandre ved et Næt af Jernveje og Samfærdselsmidler tillands og tilvands, hvor mangen ubetydelig Flække foruden at have en Jernvejs- og Post- selvfølgelig ogsaa en Telegrafstation — tillige er Anløbssted for Dampskibe, dér støder man i vore Dage vel sjeldent paa et Menneske, som har henlevet hele sit Liv i sin Hjemstavn uden nogensinde at have vendt sin Fødeby Ryggen. Saadanne ægte »Hjemmefødninge« træffer man kun højt oppe i Bjergene, hvor Landevejene blive til Stier, og Anlæget af en Jernvej er umuligt, hvor Gederne klatre om mellem Klipperne for at opsøge det sparsomme Græs, og Hesten er en Skabning, som man kun kjender af Helgenbillederne, hvor den hellige Morten eller St. Georg sés afbildet ridende paa et saadant Dyr. Stærk og kraftig maa man være for at kunne stige op ad Bjergets Skraaning og dyrke den magre Jord. Hermed hengaar Sommeren. Om Vinteren er man indesnét, og om Foraaret gjør Laviner og Bjergstrømme Vejene ufarbare. Tidligere blev Alt her ved det Gamle, men nu begynder selv i disse Afkroge de Unge at kvidre en anden Vise end den de Gamle sang. Den almindelige Værnepligt, som ikke indrømmer Nogen Ret til at lade »stille« for sig, fører saavel Ødelandens

som den Sparsommeliges Søn ud i Verden, — Postbudet bringer Præsten den klerikale Provindsavis, og Borgmesteren det regeringsvenlige Blad, for vil Folk nu en Gang absolut læse, saa maa man søge gjennem opbyggelig og loyal Lecture at indgyde dem en vis Tilfredshed med det Bestaaende. Denne Beregning holder imidlertid for saavidt ikke Stik, som det er en almén menneskelig Skrøbelighed, at Folk allersnarest læse sig utilfredse, og det var ikke med Urette, at man i Begyndelsen kaldte Bogtrykkerkunsten den sorte Kunst. Tidligere nøjedes man med et Par Husraad og en inderlig Bøn, og de Syge kom sig eller døde, alt som det kunde falde sig. Men nu kjøber man Piller og Pulvere og Elixirer og Draaber, Sæber og Salver, som Regeringsbladet, ligesom alle andre Blade, priser i høje Toner og for Betaling, og Mange søge nu »Læge« i den nærmeste By. Folk, der ere blevne kjede af Bissekræmmere og Mellemhandler, afgjøre personlig deres Forretninger. Piger og Karle lade sig forlyde med, at de andet Steds kan faa det ligesaa godt og bedre end her, kort sagt, den hundredaarige Dumhed, den flove Spøg og sløve Alvor, Talemaaderne, den ubehagelige, drøje Ligefremhed og lune Forbeholdenhed, som karakteriserede de forudgaaende Slægter, vil sikkert snart ikke findes mere. Den rigtige ægte Hjemmefødning vil dø ud, og det er egentlig ingen Skade til.

Verden taber rigtignok derved en egen Art Folk. Endnu er det imidlertid ikke kommen saa vidt, og paa den Tid, da vor Fortælling foregaar, havde man ingen Anelse om, hvad der vilde komme, og Alt gik i den gamle Skure.

Der kunde ikke tænkes et mere afsides beliggende Sted. For at naa derhen maatte man i Timevis arbejde sig gjennem Skove eller hen over Engdrag og Stengrund. To mægtige Bjerge, hvis Tinder krandsedes af høje Graner, hævede sig lige over for hinanden. Det ene faldt stejlt af ned mod Bjergbækken, som skummende brusede forbi. Omtrent midtvejs paa det andet strakte en vældig Stenflade sig ud over Vandet, og paa denne var Landsbyen beliggende. Paa den modsatte Fjeldvæg saa's enkelte Stier, og besluttede man sig til at slaa ind paa en af dem, kunde man ikke gaa fejl, da de alle førte til det Sted, hvor Bækken, efter at have gjort en brat Krumning, sagtnede sit viltre Løb, og hvor man, i Stedet for Bro havde anbragt en tyk Træstamme uden Rækværk. Var man lykkelig passeret den svimlende Bro, kom man ind i Landsbyen, hvor to Rækker tæt sammenbyggede Hytter dannede et langt, smalt og snorlige Stræde. For Enden af dette laa Kirken, hvis Portal var synlig allerede ved Indgangen til Landsbyen. Bagved Kirketaarnet hævede sig atter Fjældtinder. Men i Virkeligheden laa Kirken frit. Gik man rundt om Muren, som indhegnede den lille Kirkegaard, blev man vaer, at Terrænet efterhaanden hævede sig, først var det Marker og Enge, derpaa et mørkere Bælte af Skove og bagved disse den stejle, nøgne Klippevæg.

I denne Afkrog levede Beboerne som i deres egen lille Verden. De fik et klart Blik for hvad der omgav dem, og bleve snu og fiffige. Men de snevre Grænser, hvor imellem de bevægede sig, indsnevrede ogsaa deres Aand. Imidlertid ligge Modsætningerne hinanden nær, og derfor efterkom de ogsaa den vise Horats' Opfordring og lod sig ikke henrive af Noget. Skete det endelig en Gang, saa var det kun for en Afvexlings Skyld og drejede sig om rene Bagateller, som t. Ex. hvis der paa en Lægte saa's et krummet Søm, og da En eller Anden traadte frem for med dybsindig Mine at grunde over, om Sømmet var bleven slaaet skjævt ind, eller om det af sig selv havde krummet sig. Eller man ved at se Fodspor i en Vandpyt gav sig til at spekulere over, hvem der vel var trasket derigjennem. Men hver især slog sig til Taals med sine egne Betragtninger og spurgte aldrig andre om hvad de mente. For de vare aldeles ikke nysgjerrige, og hvorfor skulde de ogsaa være det? Tidligere eller sent kommer jo dog alt for Lyset, om ikke før, saa paa den yderste Dag.

Havde En eller Anden fortalt, at han henne ved Gangtræet havde mødt selve Vorherre — der naturligvis optraadte i Skikkelse af en gammel Mand med langt, snehvidt Skjæg, og som for at forebygge enhver Misforstaaelse strax rykkede ud med, hvem han var — vilde Børnene øjeblikkelig være løbne ned til Broen, medens de Gamle nøjedes med i det Højeste at stikke Hovedet ud af Døren, for det var da i Grunden ikke saa mærkværdigt. Havde Vorherre, som det hedder sig, fordum mangen Aften spadseret omkring i Edens Have, saa kunde han da ogsaa for en Gangs Skyld besøge deres Landsby.

Dette hidrørte ikke fra Lettroenhed, men snarere fra en altfor stor Fylde af Tro. Det blaa eller graa Dække, som hvælvede sig over de to Klippevægge, var disse Menneskers Himmel. Det Par Tønder Land, som udbredte sig for deres Fod, var Jorden, og et saa lille Omraade kunde Vorherre da sagtens regere. I deres Forhold til ham raadede der derfor en paatrængende, upassende Fortrolighed, der gjør den »kjære Gud«, den »gode Gud« ansvarlig for enhver ubetydelig Tildragelse i eller udenfor Huset, som den, der har et videre Blik paa Livet og forvirres af dets mangfoldige Fremtoninger, slet ikke forstaar, saasnart han er kommen ud over Barnealderen.

Fra Barn af havde man her Dag ud, Dag ind det samme Syn for Øje, de to Klippevægge, Fjeldtinderne, Bjergbækken, Markerne og Engene,

Landsbyen med sine smaa Hytter og det snorlige Stræde, der var saa smalt, at naar Nogen for Godt eller Ondt vilde sin Gjenbo til Livs, behøvede hver af dem kun at gaa tre Skridt, saa kunde de alt efter Omstændighederne udvexle venskabelige Haandtryk eller eftertrykkelige Knubs. I det sidste lille Hus, hvis Tag var forsynet med to Skorstene, var Skolen, Skolelæreren var tillige Klokker. De maatte jo have en Skole, thi Børnene kunde dog ikke gaa ud i den vide Verden uden at have en Smule Begreb om Læsning, Skrivning og Regning. Tæt ved Skolen laa Kirken, der var det Allervigtigste; thi den, som vil have det godt, baade her og hisset, maa flittigt besøge Guds Hus i det Spand af Tid, som ligger mellem hans Daab og hans Begravelse.

Endskjøndt nu Bjerglandsbyens Beboere samvittighedsfuldt efterkom Alt hvad der kunde sikkre dem Himmeriges Rige, saa nærede de dog ligesom deres Brødre nede i Lavlandet en hos Troende aldeles uforklarlig Utilbøjelighed til at drage ind i Himlen. De ønskede alle at opnaa en høj Alder, uagtet de mindre end andre Jordens Børn havde Anledning til at ønske sig det. Thi saasnart en af de Gamle ikke rigtig kunde overkomme at styre sin Bedrift, saa trængte hans Arving, støttet af hele Nabolaget, ind paa ham, for at formaa ham til at afstaa sig Ejendommen. Den Gamle blev da indespærret i et afsides Kammer. Han maatte tage til Takke med Levninger, helst holde sig for sig selv og taale knubbede Ord, hvis han tilfældigvis viste sig. Det var nu en Gang saadan Skik og Brug. De Gamle ventede ingen bedre Behandling. De havde jo i sin Tid budt deres Forældre det Samme, og de Unge vovede ikke at vise sig blødere om Hjertet, thi saa fik de strax alle dem, der havde en saadan »Aftægtsmand« at sørge for, paa Nakken af sig. Man skulde ikke forvænne »sin Aftægsmand«, ellers satte man alle de »Andres« Fluer i Hovedet.

Udspandt der sig et ømt Forhold mellem en af Landsbyens Skjønheder og en Bondes ældste eller eneste Søn, saa indsmidskede han sig hos Pigen ved at hentyde til sine Forældres Affældighed og aabne hende Udsigt til et snarligt Bryllup. Som oftest fandt de Gamle sig i det. De trak sig tilbage og overlod Gaarden til de unge Folk. Det gik dog ikke altid saa glat. Undertiden forregnede Knøsen sig, og Forældrene ældedes ikke saa hurtigt, som han ønskede. I saa Tilfælde stræbte hele Landsbyen at hjælpe ham ud over hans fejlslagne Beregning. Kom da den gamle Bonde med sin velfyldte Høkurv paa Ryggen ned fra Bjerget, saa rykkede man allerede sammen paa Bænken foran det første Hus i Landsbyen og opfordrede ham til at hvile sig. »Sæt Dig ned, Du er vist træt«. Den Gamle besvarede da stundom deres venlige Tiltale med et tvært Blik og gik smaabrummende videre. Men da der fra hver Hytte blev raabt til ham, at han maatte være træt, saa var det ganske naturligt, at han virkelig troede at være træt, da han kom hjem. Kom han saa tilfældigvis til at snuble over en Sten, saa lød det fra alle Kanter: »Naa, det er nok kun skralt med dit Bentøj!« Og en af de Yngre og Rørigere kom maaske hen til ham og sagde: »Nej, det kan aldrig gaa. Du kommer til at sige Dig fra Bestillingen«. Og han ledsagede maaske sine Ord med et velment Slag paa Skulderen, som ganske vist vilde have bragt den Gamle til at synke i Knæ, hvis han virkelig havde været saa affældig. Og naar han da for at undgaa at høre slige Ubehageligheder, gik langsomt og forsigtigt, saa var atter Pokker løs, saa pegede Andre efter ham og sagde: »Nej, se dog det gamle Skind, han kan næppe slæbe det Par Straa, og dog under han sig ingen Ro«. — Men selv om det nu ikke lykkedes Folk at gjøre ham vred paa sig selv, saa følte han dog, at han havde Mængden imod sig. Og naar saa dertil Sønnen begyndte med mørke Miner at slaa om sig med Yttringer om det Ønskelige i at »slippe bort« eller »gaa i Krig«, — selv om der i Øjeblikket ikke førtes nogen saadan — saa mumlede den Gamle vel noget om »Tossestreger«, men gav dog omsider efter, og de unge Folk rykkede ind i Huset.

At de Gamle fandt sig i at blive fortrængte af de Unge, var nu en Gang bleven Skik og Brug. Men endnu havde man aldrig hørt, at en Fader havde udjaget sin arveberettigede Søn, og at denne havde fundet sig deri. Hvad der tildrog sig i den Zulehnerske Familie, maa derfor betragtes som en aldeles »uhørt« Begivenhed.

* * *

Zulehner var Ejer af det andet lille Hus ved Indgangen til Landsbyen. Det laa paa den Side af Gaden, som vendte ud mod Bækken, og adskilte sig fra det første Hus derved, at det havde en lille Port, som hang mellem to murede Piller, og lænede sig venskabeligt op ad det tredie Hus. Det havde to smaa Vinduer ud mod Gaden. De sad langt fra hinanden, og imellem dem var der anbragt en Niche, hvori man havde opstillet en Statue af Sten. Figuren, som var omtrent en halv Alen høj og omhyggelig oliemalet, forestillede dog hverken den hellige Nepomuk, hvad man havde Grund til at antage paa Grund af, at det var saa nær Vandet, heller ikke den hellige Florian, der beskytter mod Ildebrand. Det var ligesaa lidt noget Madonnabillede, hverken som Himmeldronning med Kristusbarnet paa Armen eller som den af Smerte dybt nedbøjede Moder med syv Sværd i Brystet og Kristi døde Legeme

paa Skjødet. Det var ikke en Gang den hele Treenighed, men en gammel, graaskjægget Mand i en afstikkende rød Kappe og blaa, folderig Kjortel. I sin højre Haand holdt han et gyldent Æble, der forestillede Jorden, og i Stedet for Helgenglorien var hans Hoved prydet med en gylden Triangel. Figuren skulde forestille den første Person i Guddommen, og derfor hed Hytten hele Landsbyen over altid »Vorherres« Hus.

Det var en Morgen i Høst. Himlen var tung og graa, og Taagen, som steg op fra Vandet, lagde sig som et Slør hen over Bjergenes Sider. Fra det omtalte Hus kom tre Mænd, som tog Vejen ad Kirken til og derfra videre ud paa Markerne. Hver af dem bar en Høkurv paa Ryggen og en Le over Skulderen. Det gjaldt om, saa hurtigt som muligt at faa slaaet Høet, som var ved at gaa i Frø, inden den sparsomme Afgrøde blev afsvedet af Frosten eller raadnede op af Fugtighed.

De to af Mejerne, en ældre og en yngre Mand, holdt Skridt med hinanden. Den tredie, som tradskede bag efter dem, var deres Karl. De to Forreste var Zulehner og hans Søn. Der var en paafaldende Lighed mellem den gamle og den unge Mand. De vare begge af Middelhøjde og lige slankt byggede. Haaret, som hos den Ene var hvidt, hos den Anden hørgult, hang paa dem begge i bløde Tjavser ned over Øjnene. De havde begge et rundt, rødmusset Ansigt med smaa, blaa plirende Øjne, en lille buttet Næse og samme Mund med lidt fremskudte Læber. Ved et flygtigt Blik tog det sig ud som Venlighed og Godmodighed, men saa man nærmere til, fik man Indtrykket af, at denne Mund ikke tog de Ord tilbage, som den en Gang havde udtalt.

Enhver, der ejede en Englod, var den Dag ude paa Arbejde med alle sine Folk, og der herskede Liv og Røre rundt omkring Zulehners Lod. Tæt op til denne, og kun adskilt derfra ved den dybe Fure, som betegnede Markskjellet, brugte en lang, mager Bonde og en ligesaa stor og stærk Karl deres Le, og en fuldvoxen og halvvoxen Pige deres Segl. Men Mændene førte Skaaret helt ned ad Marken, Pigerne derimod holdt sig oppe ved den øverste Nabo — Zulehner var den nederste — og skar Høet af langs med Hegnet, som dannede Grænseskjellet.

Der maatte raade højst forskjellige Følelser imellem disse Naboer, thi den gamle Zulehners tvære Hilsen blev ligesaa tvært besvaret. Den Unge fik derimod et venligt Nik, og den voxne Pige raabte til ham fra den anden Ende af Marken og slog ud med Armene.

En Gang, da den gamle Zulehner ret anstrengte sig for at det skulde se ud, som om han var rigtig stærk og kraftig, mislykkedes Bevægelsen for ham, og han maatte bryde af midt i Skaaret.

Over Hegnet viste sig en bredkrampet Hat, og et Hoved, som tiltalte den voxne Pige.

»Nej, se en Gang ham der«, sagde den Magre til sin Karl, »han kan ikke mere tumle sin Le«. Og derpaa raabte han ganske ugenért over til den Gamle: »Du skulde hellere blive hjemme. Det passer Dig bedst«.

»Og saa slap Du af med din Datter, ikke sandt?« lød Svaret.

»Er hun maaske ikke god nok til din Søn?«

»Aa«, svarede den Gamle med et ondskabsfuldt Glimt i sine Øjne, »til ham kan hun snart være god nok«.

En lille Stund arbejdede de i Tavshed videre. Saa slap den gamle Zulehner pludselig sin Le og pegede hen paa sin Søn. »Nej se dog, hvor den store Knægt rapper sig! Bliver han saadan ved, kan jeg nok faa Tid til at komme over og hjælpe Jer, for at I kan faa Ende paa det«.

Sønnen stod nemlig stille, støttet til sin Le og stirrede hen mod den anden Ende af Marken. Over Hegnet viste sig her en bredkrampet Hat og et Hoved, som tiltalte den voxne Pige. Hun svarede, og det ene Ord tog det andet

Den unge Zulehner saa til med betænkelige Miner, og da Middagsklokken lød, stod han endnu ærgerlig og uvis om, hvad han skulde beslutte sig til. De, der endnu ikke vare færdige med at slaa Høet eller skulde have det læsset i Kurvene og Trillebørene, fik umaadelig travlt,

medens de, der vare færdige med at slaa, rive og læsse deres Hø, saa' sig om med et overlegent Blik og begave sig stolt knejsende under Vægten af deres Byrde tilbage til Landsbyen.

Dette var Tilfældet med Zulehnerne, kun med den Forskjel fra før, at nu var det den Gamle og Karlen, som gik i Forvejen, medens Sønnen ærgerlig tilmode slentrede bagefter. Da hørte han fra Naboens Mark en klar Stemme, som sagde: »Nu vil jeg løbe i Forvejen, Fa'er!« Bagved ham kom Nogen løbende og en lille Haand lagde sig tungt paa hans Skulder. »Naa, Alois, hvordan har Du det?« spurgte den voxne Pige med et Smil, som fremviste to Rækker perlehvide Tænder.

»Gaa din Vej«, brummede Knøsen.

»Hvad er der paa Færde?«

»Var det ikke Anton Du talte med?«

»Jo«, svarede hun sagte.

»Naa, saa gaa Du kun. Jeg skjøtter ikke om dit Selskab«.

»Der er da Plads nok paa Vejen til os begge«.

»Jeg gider ikke sé Dig for mine Øjne«.

»Du behøver jo ikke at se paa mig, saa sér jeg heller ikke paa Dig«.

»Det er ikke saa længe siden, da Du nok kunde se paa mig uden at faa Ondt i Øjnene«.

»Det véd jeg nok«, svarede hun leende.

»Det er ikke til at le ad, og det havde klædt Dig bedre, om Du havde ladet det være«.

Han gik et Par Skridt videre og greb hende da fast om den runde Arm.

»Hvad var det Anton sagde til Dig?«

»Aa, slet ikke det, Du troer«, hviskede Læberne næppe hørligt, medens hun hurtigt saa' op og derpaa atter undseeligt slog Øjet ned med et Blik, som dog ikke var frit for at være baade trodsigt og listigt.

»Jo vist var det«, udbrød han heftigt.

»Ja, naar Du véd det bedre«, svarede denne Gang den trodsige Mund, medens Øjet saa' mildt og trohjertigt paa ham.

Denne Færdighed i at lade Ord og Miner føre hver sit Sprog, saa at man derved bringes fuldstændig paa Vildspor, hører ind under den kvindelige Kunst, som i Byerne kaldes Koketteri og paa Landet betegnes med Udtrykket »at gjøre En rent tosset«. Den Kvinde, hun være sig Dame eller Bondepige, som forstaar denne Kunst, forstaar den til Gavns og lærer de fleste Mænd at tro paa den.

Den unge Zulehner rystede paa Hovedet, uvist om over sig selv eller over noget Andet. Nok er det, han rystede paa Hovedet og brummede: »Jeg kan heller ikke vide, hvad Rart der er ved den Klodrian. Han er hverken flink eller net og har mindst til Bedste af os Allesammen«.

»Det har Du Ret i«, lo Pigen, »men alligevel kunde man maaske nok faa lidt tilovers for ham, fordi han er lettere at faa«.

»Det vilde da være dumt af Dig at gjøre Dig Umage for at faa ham, naar Du har mig. Det var jo at slippe den Fugl Du har i Haanden for at jage efter Spurvene paa Taget«.

»Javist«, svarede Pigen, »men man bliver dog ogsaa tilsidst kjed af at vente paa Dig«.

»Hav blot Taalmodighed endnu et Par Maaneder«.

»Den Snak har jeg nu hørt længe nok. Og hvorfor skal jeg egentlig vente paa Dig. Du er da ikke bedre end de Andre«.

»Ja, naar det er Dig lige meget«.

»Det har jeg aldrig hverken sagt eller tænkt. Jeg har altid havt meget tilovers for Dig, skjøndt Du er saa ond imod mig«.

»Din falske Blakke«, mumlede han, »gaa Du kun din Vej«.

»Men det er alligevel sandt«, vedblev hun. »To Gange har Du allerede med Haand og Mund lovet mig at komme overens med din Fa'er«.

»Alle gode Gange er tre«, sagde han og rakte hende Haanden. »I Dag lover jeg Dig det for tredie og sidste Gang. Nu er det Alvor. Det kan Du stole paa, og i Morgen skal Du faa Besked«.

»Blot det var vist«, sagde hun og sukkede dybt. »Men nu skal Du høre«, vedblev hun fortroligt. »Tænk Dig, at Anton . . . Naa, Du behøver da ikke derfor at fare saadan op! Vilde jeg have en Anden, skulde jeg nok faa Fingre i En, der var flinkere end han . . . Jeg vilde bare fortælle Dig, at han sagde, at hvis jeg blot vilde, saa kom hans Fader endnu den Dag i Dag paa Aftægt«.

»Det skal min ogsaa komme til, det kan Du være støt paa«, mumlede den unge Zulehner meget eftertrykkeligt men dog saa sagte, at de to, der gik i Forvejen ikke kunde høre det.

»Javel, men din Fader gaar efter sit eget Hoved«.

»Og jeg gaar efter mit«, sagde Alois. »Jeg har en haard Pande«.

»Er den saa haard?« sagde Pigen og bankede med sin Pegefinger paa hans Pande. »Det lyder, som om der var tomt derinde«, sagde hun og lo. »Saa, nu er jeg hjemme. Farvel«.

»Lev vel til i Morgen«.

»Gid det dog en Gang blev til Alvor«. Hun gik et Par Skridt, men vendte om, kom ganske tæt hen til ham og lagde begge Hænder paa hans Skuldre. »Din afskyelige Istap«, sagde hun og ruskede ham dygtigt. »Det bliver vist aldrig til Noget«. Saa smuttede hun fra ham ind i Huset. I Døren vendte hun sig om og saa' paa ham med glødende Kinder og straalende Øjne. Døren faldt til, og hun var forsvunden.

»Ha, ha, ha«, lo Knøsen ganske højt.

»Haha«, lo den gamle Zulehner ved sig selv. »Hørte Du, hvad de To stak Hovederne sammen om?« spurgte han Karlen.

Kort efter sad de bænkede ved Middagsbordet i »Vorherres« Hus, Bonden, hans Søn, Karlen og en gammel Pige, som passede Huset, da Bondens Hustru var død for et Par Aar siden.

Under Maaltidet kastede den gamle Zulehner mere end et skadefro Blik ud gjennem Ruderne i det lille Vindue.

Allerede fra Formiddagen af var Vejret bleven mere og mere truende. Fra alle Kanter trak tunge, mørke Skyer op. Taagen oppe om Bjærgets Tinder sank bestandig dybere. Den forenede sig med Dampene fra Floden og lejrede sig mellem begge Klippevægene. Man kunde næppe se en Haand for sig, og fra den graa, blytunge Himmel dryssede uophørligt en fin Støvregn, som, klam og kold, trængte sig ind alle Vegne, medens Alt udenfor svømmede i Vand. Det var et ganske afskyeligt Vejr.

»Fader«, begyndte den yngre Zulehner, »der er Noget, jeg gjerne vilde tale med Dig om«.

Imidlertid tænkte den gamle Zulehner paa sine Naboer, som endnu ikke havde faaet bjerget deres Hø eller deres Person, og da Pigen og Karlen vare gaaede ud, fik han sin Pibe fat. Medens han smøgede den siddende ved Vinduet, havde han ret sin Glæde af at udmale sig Folks Misundelse og kom herved i den behageligste Stemning.

»Fader«, begyndte den yngre Zulehner, der er Noget jeg gjerne vilde tale med Dig om«.

»Naa, saa tal Du kun, min Dreng«, svarede den Gamle opmuntrende. Det traf sig jo umaadeligt heldigt, han kunde nu have den Fornøjelse at tordne løs i sit eget Hus og høre Nogen give Ondt af sig til ingen Nytte baade inde og ude.

»Ser Du«, sagde Sønnen og kløede sig bag Øret, »jeg har jo allerede slaaet paa det et Par Gange«.

»Saa, det mindes jeg ikke. Hvad er det, Du mener«?

»Du véd jo dog, at jeg har et godt Øje . . .«

»Du har vel to, skulde jeg mene«.

»Javel«, lo Knøsen, »og dem har jeg kastet paa Filhuggerens Lise«.

»Naa, det var jo ikke saa ilde«.

»Synes Du det«?

»Ja, hvorfor ikke? Det er da ingen Synd at se paa en kjøn Pige, og hun tager da heller ingen Skade af det«.

»Ja, men det er mig ikke nok at se paa hende«.

»Ud med Sproget, dit Fæ! Hvad er det Du vil«?

»Jeg vil gifte mig med hende«.

»Gifte Dig! Nej, vent Du med det, til Du er bleven din egen Herre«.

»Det er netop det jeg vilde tale med Dig om. Hverken hun eller jeg har Lyst til at vente«.

»Det bliver Ida nødsagede til. Hvordan skulde det ellers lade sig gjøre«?

»Aa, Du skal da ogsaa have det ind med Skeer«, udbrød Knøsen ærgerlig og slog i Bordet. »Du skal naturligvis gaa paa Aftægt«.

»Ja, det sker jo nok en Gang«, svarede den Gamle roligt. »Men saa længe jeg endnu er rask og rørig, har jeg ikke i Sinde at vige Pladsen for Filhuggerens Lise. Du saa' jo desuden selv, hvor hun fjasede med Anton«.

»Det kommer ikke Dig ved. Spørgsmaalet er her blot, om Du vil gaa paa Aftægt eller ikke«.

»Jeg vil ikke«.

»Saa maa Du selv tage Skade for Hjemgæld«.

»Truer Du mig, Din dumme Knægt«?

»Jeg har ikke i Sinde at true Dig. Jeg siger blot, at hvis Du ikke gaar, saa gaar jeg«.

»Lykke paa Rejsen«.

»Er det dit sidste Ord«?

»Ja«.

»Naa, saa lader jeg mig hverve«.

Den Gamle tog Piben ud af Munden og saa' haanligt smilende paa Sønnen.

»Og bild Dig bare ikke ind, at Du kan fordre mig udleveret, fordi jeg er eneste Søn. Jeg erklærer da, at Du er rask og rørig og godt kan besørge Bedriften alene«.

»Gaar Du hen og gjør saadanne dumme Streger, saa kan Du være vis paa, at Du nok skal faa Lov til at spise Kommisbrød og smage Korporalstokken«.

»Du vil altsaa ikke, Fa'er«?

»Gaa paa Aftægt? Nej«!

»Naa, saa Farvel«.

»Du bliver her, Loisl, din dumme Dreng«!

Men Sønnen var allerede ude af Døren. Da rejste Bonden sig og stolprede efter ham. Han greb fast i hans Trøjeærme og stillede sig i Vejen for ham ved Overgangen over Bækken.

Sønnen lagde godt Mærke til det. Han rev sig løs og pegede op ad Strædet med de Ord:

»Jeg kan jo ogsaa gaa den Vej«.

»Vent hellere til det en Dag bliver godt Vejr«, sagde den Gamle drillende, og tilføjede derpaa strengt: »Kom nu ind og gjør ikke flere Dumheder«.

Men Sønnen vendte ham Ryggen og gik. Han standsede dog atter, vendte Hovedet om og spurgte: »Er det dit sidste Ord«?

»Ja«.

Da vandrede Sønnen bort gjennem Regn, Taage og Uføre. Den Gamle stod med rynkede Bryn og Hænderne paa Ryggen og saa' efter ham. Alle Vegne fra lød Regnens ensformige Pladsken, Alt var indhyllet i Taage, og i denne forsvandt Gaden og Vejen og den ensomme Skikkelse, som nys forlod den fædrene Arne.

Den gamle Zulehner vendte langsomt og rystende paa Hovedet tilbage til sin Stue. Idet han traadte ind, rejste den store, graa Kat, som havde ligget paa Bænken ved Ovnen, sig op, skød Ryg og saa' paa ham med søvndrukne Øjne. Bonden gav den et saadant Rap, at den hylende løb sin Vej.

»Ja, gaa Du kun ogsaa ad Helvede til«, brummede han.

* * *

Efter endt Markarbejde gik næste Dags Aften den lange Magre hen til Zulehner, som han traf i Gaarden. »God Aften«, sagde han. »God Aften«, svarede Bonden. »Hvad vil Du«?

»Jeg vilde gjerne laane en Sav«, svarede hans Nabo. »Mit gamle Skur er styrtet sammen, og min Gaard flyder nu med Planker, som jeg gjerne vil have savet. Vil Du saa laane mig en Sav«?

»Javel«, svarede gamle Zulehner og gik for at hente det Forlangte. »Værs'go«.

»Mange Tak«, sagde Filhuggeren. Hvad Nyt«?

»Ikke Noget, det jeg véd«.

»Jeg mener, om Du har hørt fra din Søn«?

»Nej, men Du véd vel Besked med ham«.

»Hvor skulde jeg vide det fra«?

»Aa, jeg tænkte bare, at naar han lægger sig paa den lade Side, var det vel bedst, at det blev hjemme hos Jer, hvor Lise kan hjælpe ham at fordrive Tiden«.

»Aa Sludder«.

»Og saa kan Du hilse ham fra mig og sige, at han maa gjerne blive, hvor han er«.

»Han er ikke hos os, det kan Du være støt paa«, forsikrede Filhuggeren. »Men hvor mon han er«?

»Han kommer nok for en Dag. Vær Du kun rolig for det«.

»Men naar han kommer, hvad saa«?

»Saa er det ligesom før«.

»Du er en stædig gammel Æsel«.

»Det kommer ikke Dig ved. Din Lise sørger nok for at faa sig en Mand«.

»Hvad, vil Du udsætte paa andre Folks Børn? Du skulde hellere feje for din egen Dør. Havde Du opdraget din Søn ordentlig, var han nu ikke en Landstryger. Du skulde ikke have ladet ham gaa sin Vej, derom er Alle her i Byen enige«.

»Det er mig lige kjært, hvad Folk siger. Hvor kunde jeg tro, at han vilde gjøre Alvor af det? Jeg stillede mig jo i Vejen for ham. Folk mener maaske, at jeg skulde afstaa ham Huset. Men det gjør jeg ikke, selv om han kom og tiggede mig om det«.

Men han kom ikke. Derimod indtraf der en Skrivelse fra Borgmesteren, som paa Embedsvegne forlangte et Legitimationsbevis og den gamle Zulehners Indvilligelse paa Grund af, at hans Søn havde stillet sig frivillig som Soldat. Trods alle Formaninger og Forestillinger gav den Gamle sit Samtykke. »Bland Jer aldrig i det, Folkens,« sagde han. »Jeg har jo erklæret, at jeg ikke vil reklamere ham. Lad ham ligge, som han har redet. Og jeg siger rent ud, at jeg i hans Sted vilde have baaret mig ligesaadan ad, og min Fader vilde have handlet som jeg gjør«.

Vanen skaber Menneskene, uden at de gjør sig det klart, at det er dem, som skaber Vanen. Hvis Lasten hørte ind under hvad der er Skik og Brug, saa vilde Dyden blive, om just ikke afskyet, saa dog af nogle betragtet med Mistillid, medens Andre overbærende vilde paatage sig at undskylde den. Hvis et lignende Sammenstød som det, der fandt Sted mellem Fader og Søn i Familien Zulehner, havde gjentaget sig oftere, da vilde Folk sikkert være begyndt at mistvivle om Opretholdelsen af god gammel Skik og Tugt og uden Tvivl forlangt Politiets og Øvrighedens Indskriden mod de nymodens Idéer. Men skjøndt Tilfældet var enestaaende, blev det dog, paa Grund af at det stred mod Skik og Brug, misbilliget af hele Landsbyen, og man tog det til Indtægt som Bidrag til at opretholde det Be-

staaende. Naar fra den Tid af en Søn følte en uimodstaaelig Trang til at sætte sine Forældre paa Aftægt i en Bagstue og lade dem tage til Takke med Levninger, for at han selv tilligemed sin unge Kone kunde rykke ind i Forhuset og forøge Verden med nogle søde smaa Poder, som, naar Turen kom til dem, ogsaa kunde forbittre ham Livet, saa tog han strax sin Tilflugt til det samme Middel, som Alois Zulehner havde anvendt, og truede med »at løbe sin Vej«. Og Forældrene skubbede sig bagved den gamle Zulehner. De gjorde en Dyd af Nødvendighed og drog sig den vedtagne Skik og Brug til Indtægt som en moralsk Fortjeneste, at de nemlig vare bedre Forældre, som ikke kunde nænne at jage deres Barn fra Hus og Hjem. Men uagtet den Gamle saaledes paa en Maade stod som et afskrækkende Exempel for sine Omgivelser, saa gjorde det dog aldeles ikke Skaar i hans Velvære og han holdt sig fremdeles rask og rørig.

* * *

For femte Gang var Sommeren vendt tilbage. Paa en smuk og solklar Søndag kom henad Middagsstunden en Soldat i Underofficersuniform hen over Broen, som førte ind til Landsbyen. Han tog Vejen hen imod »Vorherres« Hus og traadte uden videre ind i Stuen.

»Goddag, Fa'er«! sagde han.

Den gamle Zulehner rejste sig op, de Andre tabte af Forbauselse Skeen ned paa Bordet og stirrede med aaben Mund paa den Indtrædende.

»Ih, er det Dig, Loisl«? udbrød den Gamle. »Det har jeg jo sagt hele Tiden, at Du nok kom igjen. Saa, sæt Dig nu ned og spis med«. Han tog Skeen, som i saa lang Tid ikke havde været i Brug, frem af Bordskuffen, og da han derpaa strax efter selv langede til Fadet, saa fulgte Karlen og Pigen hans Exempel og fortsatte Maaltidet.

Da det var til Ende, og Fader og Søn befandt sig alene, tog den gamle Zulehner Ordet: »Naa, det sér jo ud til, at det er gaaet Dig ganske godt«.

»Aa ja, man lever jo saadan fra Haanden og i Munden«.

»Bliver Du nu her«?

»Bevar's nej! Jeg skal gjøre Tjeneste endnu i tre Aar. Det kom sig blot deraf, at vi havde Felttjeneste her i Nærheden. Saa bad jeg om Orlov i to Gange fire og tyve Timer for at kunne hilse paa Dig og Byesbørnene. I Aften skal jeg afsted igjen og maa marchere hele Natten for at kunne stille til rette Tid i mit Kvarter«.

»Naa saaledes. Det er altsaa kun et kort Besøg. Saa skal vi se, Du trænger vel ikke til mig«.

»Ikke i fjerneste Maade«.

»Naa, sandt at sige, saa savner jeg heller ikke Dig. Jeg har det godt nok, for der er Ingen, som plager mig. Ha, ha, ha! Men kom nu med og se Dig om«.

Og nu viste han Sønnen om i Huset og i Marken. »Du sér«, sagde han, »at jeg holder Alt i god Stand og ikke lader Noget forfalde«.

»Det er godt, det«, svarede Soldaten, »saa kan man lettere faa det solgt«.

»Solgt«, udbrød den Gamle forfærdet, »tænker Du paa at sælge Ejendommen«? Endnu var det aldrig falden nogen af Byens unge Mandskab ind at sælge det Hus og den Grund, som i saa mange Slægtled var gaaet i Arv fra Fader til Søn. Hvor kunde dog Nogen falde paa det? Uden at eje Gaarden var han jo ikke Bonde, og naar han ikke var Bonde, hvad var han da? Men Soldaten kunde jo rigtignok føre et andet Sprog, og der var Intet at sige dertil. Den gamle Zulehner kløede sig betænkelig bag Øret.

»Det er just ikke videre net gjort af Dig, Loisl, saadant at komme bag paa mig for at faa mig til at give Kjøb. Det gavner Dig heller ikke hverken hos mig eller hende Du har Tanker til, for Du maa vide, at Filhuggerens Lise giftede sig med Anton et halvt Aar efter at Du var rejst«.

»Det er mig lige kjært. Jeg har siden den Tid lært Andre at kjende, som ikke strax tog En paa Ordet, saa snart man blot lukkede Munden op. Den Slags gefaller mig bedre, maa Du tro. Men jeg duer ikke til at være Bonde. Jeg holder mere af det raske Soldaterliv, hvor man har Lejlighed til at se sig om og komme omkring mellem Folk. Men selv om jeg kunde beslutte mig til at slaa mig ned paa en Gaard, saa vilde jeg dog aldrig leve i denne kjedelige Afkrog. Derfor var det, jeg saadan foreløbig slog paa at sælge, men saa længe Vorherre lader Dig leve, sker det jo ikke«.

»Og er jeg først død og borte, kan det jo være mig lige meget«.

De befandt sig da netop udenfor Kroen. Soldaten gik hen til Døren. »Kom ind med Fa'er«!

»Nej, Du véd, jeg kan ikke lide det«.

»Jeg vil blot hilse paa gamle Bekjendte og mine fordums Legebrødre«.

»Naa ja, men jeg sér Dig vel inden Du rejser igjen«?

»Det forstaar sig«. Soldaten traadte ind i Skjænkestuen. Karlene gjorde Plads for ham ved Bordet og lod ham have Ordet, for han maatte da have Noget at fortælle. Nogle af de fordums Kammerater sad nu mellem Gaardmædene og spillede Kort. Anton var deriblandt. Lidt efter listede den unge Zulehner sig bort fra Skjænkestuen for at ikke de noget overstadigt lystige Karle skulde falde paa at ville ledsage ham, hvad han just ikke gjerne saa'. Han standsede foran Antons Hytte og kiggede ind gjennem Døren. Ude i Kjøkkenhaven bagved Huset skimtede han en kvindelig Skikkelse mellem Urtebedene. Han nærmede sig og raabte: Goddag.

»Nej, vil man se, det er jo Alois,« udbrød den unge Kone smilende. Hun var i Færd med

at prikke Kaal ud, men tørrede nu sin Haand af i Forklædet og rakte ham den med de Ord: »Det var da et uventet Besøg. Men det er rigtig kjønt af Dig strax at komme herhen. Kom nu med ind i Stuen«. Og saa førte hun ham ind i Huset. »Ja, ser Du«, vedblev hun, »hvad Hus og Hjem angaar, saa havde jeg vel ikke faaet det bedre hos Jer, men Anton er ikke god imod mig. Han er forfalden til Kortspil, og det havde maaske været nok saa godt, om jeg havde faaet Dig. Hvorfor sagde Du mig ikke, at Du saa snart ville komme igjen«?

»Naa fem Aar er just ikke saa meget snart«, lo han, »og Du var maaske ogsaa bleven kjed af at vente. Jeg rejser desuden igjen allerede i Aften og bliver borte hele tre Aar endnu. Forresten maa Du ikke bilde Dig ind, at Du var bleven bedre tilfreds med en Anden, for hvad Fruentimmer anbelanger, saa har jeg gjort den Erfaring, at om I er gift eller ikke, om Talen er om jeres Mand eller jeres Kjæreste, saa har I altid noget at udsætte paa den I har i Øjeblikket. Alle de Foregaaende faa læst og paaskrevet, enten de saa har fortjent det eller ikke, og den Sidste er altid den Bedste«.

»Du er nok bleven en rigtig slem En«, sagde Lise.

Soldaten søgte at overbevise hende om det Modsatte, og Samtalen trak ud, indtil Solen begyndte at dale, og Stjernerne traadte frem paa Himlen.

Da Alois kom tilbage til sin fædrene Hytte, stod den gamle Zulehner i Døren.

»Ja, saa farvel, Fa'er«, sagde Soldaten.

»Skal Du allerede afsted? Du blev længe borte. Var Du hele Tiden i Kroen«?

»Hvor skulde jeg vel ellers have været? Det er ikke nemt at slippe fra gamle Bekjendte«.

»Nu sés vi vel ikké saa snart igjen«?

»Næppe før om tre Aar«.

»Naa, den Tid gaar vel ogsaa. Tre Aar er da ingen Evighed«.

»Nej, men man véd ikke, hvor mange der kan lukke deres Øjne i den Tid. Derfor Gud være med Jer, Fa'er! hvis vi ikke sés mere«.

»Ja, beredt paa Døden maa man jo altid være, og en Soldat mere end nogen Anden«.

Soldaten smilte.

»Naa, Guds Villie ske, og Vorherre være med Dig«!

Da den Unge var kommen halvvejs ud paa Broen, raabte den Gamle efter ham.

Han standsede og spurgte, hvad han vilde.

»Kom herhen en Gang endnu, Loisl«.

Sønnen skyndte sig tilbage til ham.

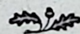
»Jeg vilde bare gjerne for en Gang Skyld smage paa den Tobak, som Soldaterne røger. Maa jeg stoppe mig en Pibe af din Tobakspung, hvis Du da ikke selv kommer til at savne det, for det vilde jeg da nødig Du skulde«.

Soldaten vilde give ham hele Tobakspungen. »Nej, det er altfor meget«, sagde den Gamle og rakte ham den tilbage efter at have forsynet sig med en Haandfuld af Pungens Indhold. »Dette her er nok. Mange Tak. Nu maa Du ikke lade Dig opholde længere, Vorherre være med Dig«! Den Gamle gik atter ind i Huset, og rystende paa Hovedet vandrede Sønnen afsted. Da han var kommen over Broen og et Stykke op ad Bjerget, lo han ganske højt. »Nej, det er altfor morsomt! Jeg troer, jeg vil vise min Fader frem for Penge. Der er ikke hans Mage i hele Verden. Vi har ikke sét hinanden i fem Aar, og sés maaske heller aldrig mere, og saa siger han, »Farvel« og »Gud være med Dig«, ret som om vi skulde sés igjen i Morgen. Og saa tilsidst, — da jeg tror, at han er bleven blød om Hjertet og vil falde mig om Halsen — da han kalder mig tilbage, og jeg løber hen til ham — saa ønsker han blot at faa en Pibe Tobak! — Det bliver en morsom Historie at fortælle mine Kammerater«.

Skulde den Gamle da virkelig være forbleven ganske uberørt af det uventede Gjensyn med sit eneste Barn, som havde været fraværende i flere Aar og atter fjernede sig paa længere Tid? Og mon han dog ikke følte en vis Tilfredsstillelse ved at se Sønnen, som dog i hans Tanker havde artet sig vel? Vil man være retfærdig, saa laa der maaske, naar man sér ret nøje til, dog noget lignende i den Andagt, hvormed han smøgede den Tobak, som Sønnen havde foræret ham.

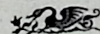
Ja, han var en ægte Hjemmefødning! — — — — En Slags Medmennesker, som nu er ved at forsvinde, efterhaanden som de Forhold, hvorunder de havde udviklet sig, skifte Karakter. Af og til fandtes der enkelte Følsomme iblandt dem ligesom der i det store, bevægede Verdensliv kan findes enkelte Stillestaaende og Forstenede, der da staa som Undtagelser. Men i Almindelighed slutter kun det Menneske, som paa en bredere Basis kæmper Kampen for Tilværelsen, sig inderligere til sine Omgivelser. For den, der boer under snevre Forhold, er de nærmeste ofte en Plage, og kun Naturens Stemme, som aldrig helt lader sig overdøve, indrømmer os Ret til at sørge og til at leve for vor Sorg.

(Paa Dansk ved *Julie Götzsche.*)

Verden har været under Sværdet; da regerede den Stærkere over den Svagere. Den har været under Krumstaven, da regerede den Klogere over den Enfoldigere. Den er kommen under Pennen, og nu regerer den Talende over den Tiende. Men nu som forhen er det Herredømmet, man strides om. Kun Fanen, man strider under, har i hver Tidsalder et andet Mærke og en anden Farve. Klenodiet, man vil erobre, er altid Herredømmet. Om der kommer noget Andet og Bedre ud af Striden end dette, er det i det mindste ikke Menneskenes Skyld.

(Biskop) Jens Paludan-Müller.

UNDER STJERNEBANNERET.

Billeder fra de forenede Stater i Nordamerika
af RUDOLF CRONAU.

I. BLANDT INDIANERE.

(1. Fortsættelse.)

Den 25. Juni 1876, da den dalende Sols sidste glødende Straaler gled henover Montanas Prærier, belyste de et gyseligt Billede. Midt inde i Big-Horn-Mountains laa spredte over Dale og Klipper mange Hundrede Lig, alle i de Forenede Staters Soldateruniform, alle med gabende Saar, alle skrækkeligt lemlæstede — skalperede, blandt dem en Mand, hvis Legeme kun afveg fra den stille Flok rundtom derved, at hans Lemmer ikke var knuste, hans Hoved ikke berøvet sin Haarprydelse. Det var Custer, den tapre amerikanske Ryttergeneral, som her havde fundet Krigerdøden tilligemed hele sit Regiment. Ikke en eneste af hans Folk var sluppen derfra med Livet.

Natten sænkede sig ned over den blodige Mark. Krudtrøgen var forlængst trukken bort. Gyselig Stilhed rundtom, kun henne i Indianerlejren herskede vild Sejersjubel. De dumpe Trommer drønede hele Natten, uden Afbrydelse udførte Siouxfolket deres skrækkelige Dandse. Overalt blussede mægtige Baal; fangne Soldater, halvdøde af Skræk, blev slæbte hid, bundne til Træerne og aflivede under forfærdelige Pinsler; deres sidste Suk blandede sig med de Vildes Hyl, som lovpriste deres sejrrige Anfører, ham, som de blege Ansigter nævnede med Skræk: *Tatanka-iyotanka = Sitting Bull!* —

Fem Aar efter, i Sommeren 1881, sejlede et Dampskib nedad Missouris plumrede gule Vande, medførende en besynderlig Ladning fra den nordlige Del af Dakota til de mere sydlige Dele af Territoriet. Det er Indianere, Præriens røde Sønner, de samme, som paa den skjæbnesvangre Junidag 1876 kastede General Custer til Jorden. Angreben af en overvældende Militærmagt, havde deres Fører, *Sitting Bull*, efter lange Kampe, i September 1877 overskredet den kanadiske Grændse, for derefter at tilbringe fire Aar i Fred under Dronning Victorias milde Scepter. Men da der ikke var flere Bøfler at jage, han og hans Mænd havde Hungersnøden med alle dens Rædsler for Øje og næsten alle Krigere forlod ham, blev hans Stolthed efterhaanden knækket, og den 19. Juli 1881 forsamlede han de sidste af sine Trofaste, for, tvungen af Nøden, i Fort Bufford at overgive sig til sine forhadte Fjender, Unionens Hærførere. Den 29. Juli blev den »siddende Bøffel« tilligemed sine Trofaste sendt med Dampskibet »Sherman« til Fort Yates.

Ordknappe, tavse stirrede Fangerne ned i Flodens gule, træge Vande; først da de efter flere Dages Rejse blev Landingsstedet vaer, forsamlede alle Høvdingene sig paa det forreste Dæk. En af dem udfoldede et lyst Flag og, saasnart det flagrede for Vinden, begyndte Høvdingene en monoton Sang, som hyppigt blev afbrudt af Krigshyl og de for Indianerne ejendommelige Demonstrationer. Bevægelsen tiltog, jo mere Dampskibet nærmede sig Landet, hvor Tusinder af Indianere var forsamlede, for at hilse paa de Ankommende. Da Dampskibet lagde til, ophørte de Vildes Sang og Hyl. — Hele Tiden stod Sitting Bull midt iblandt dem uden at røre sig eller i mindste Maade at tage Del i de øvrige Indianeres Demonstrationer. Blandt alle Indianerne var han den mindst fremtrædende, han havde de færreste Prydelser og han vilde sikkert have været den sidste, i hvem de, som ikke kjendte ham, havde formodet den store Kriger. Saasnart Landgangsbroen var lagt ud, kom Høvdingen *Tatoke-iyanke* »den løbende Antilope« om Bord, ilede op paa Dækket og idet han gik bagom Høvdingenes Række, omfavnede han Sitting Bull, lagde sin Kind op til den faldne Høvdings og udbrød i Dakotasproget: »Min Kjære!« Høvdingen rørte sig ikke; men da »Antilopen« traadte hen til Høvdingene, trykkede deres Hænder og den ene Gang efter den anden raabte: »Hau! Hau!« Indianernes sædvanlige Hilsen, saa blev Sitting Bull saa rørt, at hans Øjne fyldtes med Taarer.

Sitting Bull blev kun en kort Tid i Fort Yates; de blege Ansigter frygtede den afvæbnede Løve og hans vældige Talekunst, og derfor blev han den 10de September 1887 tilligemed de 45 Krigere som var forblevne ham tro i Ulykken og disses Kvinder og Børn indskibet til Fort Randall, for efter et Aars Fangenskab dér, at blive ført tilbage til Nord-Dakota, hans Hjemstavn. Dér lever nu den røde Napoleon, hans Magt er knækket, men alligevel ser alle hans

Tatanka-iyotanka, Sitting Bull
(med Facsimile af Høvdingens Haandskrift).

Stammes Mægtige med Misundelse op til ham, hvem Historien vil nævne som den mest begavede af alle store Indianerhøvdinge.

Der hersker stort Røre i Ogllala-Sioux-Folkenes Lejr. De unge Mænd skynder sig at sadle deres Heste, for derpaa i strakt Galop at storme ud i Prærierne. Drengene har, glemmende deres Lege, kastet Bue og Pil til Side, Kvinderne har forladt deres Arbejde og de aabne Pladser mellem de røgsværtede Wigwams, de høje Punkter i Terrainet vrimler af Mennesker, som i spændt Forventning retter Blikket mod Vest. En Løber har lige bragt Budskab om, at der nærmede sig en Krigerflok, som for flere Uger siden var draget ud paa et Strejftog i deres gamle Arvefjender, Upsaroka'ernes Land og nu vender sejerrig tilbage, belæsset med Skalper og Bytte. —

Taalmodigheden hos de Tilbageblevne i Lejren har en haard Prøve at bestaa, thi skjøndt Blikkene hæfter sig ved den fjærne Horisont med en Spænding, saa at Øjnene svier, er al Spejden dog forgjæves; i uforanderlig Ensformighed bølger Græsoceanet og intet Tegn paa Liv er at øjne.

Solen er alt ved at gaa ned; da endelig aftegner sig mod den lysende Aftenhimmel Om-

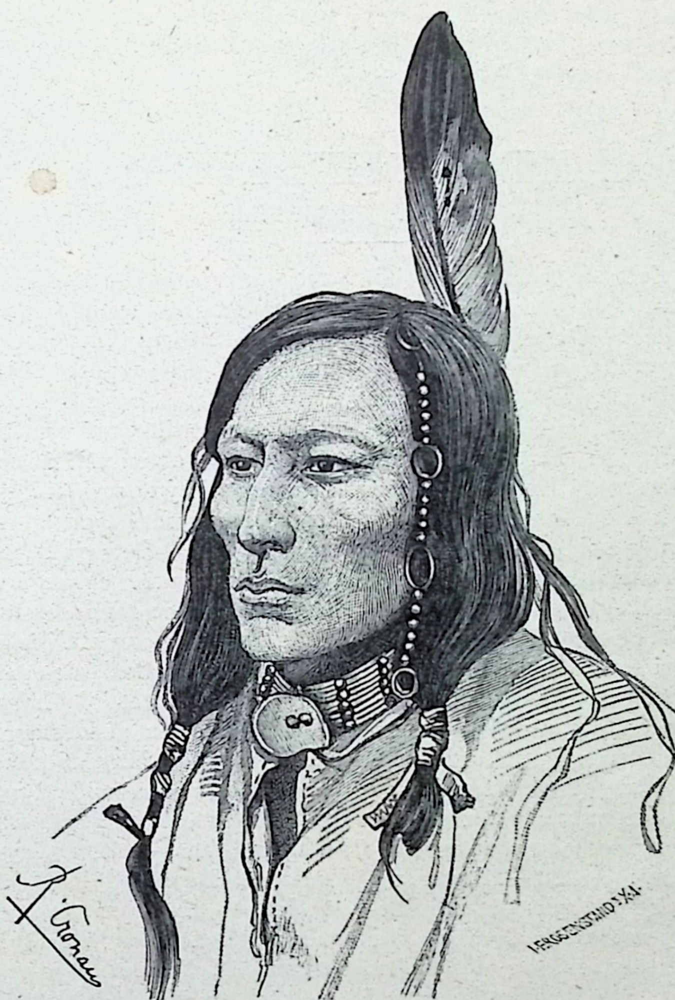
rids, som bliver mere og mere bestemte. Vaaben blinker, Mænd og Heste kan ikke skjelnes fra hverandre, Sejerherrerne er i Nærheden og nu kjender Jubelen i Lejren ingen Grændser mere. Alle stormer ud for at hilse paa de Hjemvendende.

Vildt klinger de primitive Instrumenter, hult drøner Trommerne, derimellem lyder det skingrende Krigsskrig fra Krigerne, som pranger i deres vildeste Smykke. Ansigt, Bryst og Arme er bemalet med Sort og Zinnober, paa Hovederne vifter de lange Ørnefjer, og friske Skalpe hænger ved Bælterne. Nogle af Krigerne bærer Aftrykket af en rød Haand over Munden, til Tegn paa, at de har drukket en Fjendes Hjærteblod.

Ogsaa paa Hestene er der anvendt al Omhu, de er ligeledes bemalede med Farver, de bevæger sig ogsaa fremad med stolte Skridt, som om de havde Bevidsthed om deres Herrers stor-agtige Karakter.

Saaledes drager, omgiven af det jublende Folk, Sejerherrernes Procession afsted i højtidelig Alvor, i Spidsen Høvdingen *Cante-peta*, »Ildhjærtet«, som har ført de Tapre paa Krigsstien. En Kæmpeskikkelse, med skarpe Træk og skarpt Blik, holder han sin Stridshingsts Tøjler i den senestærke Haand. Den mægtige Krone af Ørnefjer giver Hovedet et frygteligt Udseende; Bjørnekløer og Wampum-Snore klirrer om Halsen og over det brede Bryst, og lange Lokker af Menneskehaar hænger som Fryndser ned langs Sømmene af hans Læderdragt.

Efter Høvdingen følger de Modigste og mest Udvalgte af hele Nationen, Blomsten i Indianerlandsbyen: dèr rider paa en isabellafarvet Hest *Tar-caska* »den hvide Hjort«, en Skikkelse, saa velproportioneret og kraftig, at den kunde tjene til Model for en Billedhugger; ved hans Side den lidenskabeligt grusomme *He-masa* »Jærnhornet«, som endnu aldrig har skjænket en Fjende Livet, det være sig Ung eller Gammel, Mand eller Kvinde. Skjøndt ikke Høvding, har han dog en Høvdings Indflydelse i Landsbyen, der gjør ham i lige høj Grad til en Gjenstand for Misundelse, som til en Gjenstand for Skræk blandt Fjenderne.

Kanri cikala = »Den lille Krage«.
Dakota-Indianer.

Mellem den ridderlige *Wanbdi-kte* »Ørnedræberen« og hans Vaabenfælle *Istasapa*, det »sorte Øje«, rider, haardt saaret og forfærdelig bleg, *Kanricikala* »den lille Krage«, en Ungersvend, som skjøndt kun tyve Aar gammel dog allerede henregnes til de Tapreste og staar i høj Anseelse blandt Krigerne. Ogsaa denne Gang har han udmærket sig særligt, selve Fjendernes Anfører opgav Aanden under hans Krigsøxe, men ikke, uden tillige at have givet sin Overvinder det dødelige Saar.

Udmattet af Blodtabet er Kanricikala neppe i Stand til at lede sin Hest, men alligevel kommer ingen Stønnen, intet Suk, ingen Klagelyd over de sammenpressede Læber, og han forstaar at bevare Udtryk og Holdning saaledes, som om intet var hændt.

Toget kommer nærmere, da baner en Indianerinde sig pludseligt med et højt Skrig Vej gjennem Trængselen og styrter ind imellem Krigerne. Kanri-cikala har gjenkjendt hende, et mat Smil farer henover de skjælvende Læber, han vakler, falder og glider bevidstløs ned i Hustruens Arme, for et Øjeblik efter at udaande sit unge Liv ved hendes Bryst.

Den natlige Lejr frembyder et Optrin af den vildeste Festglæde. De vundne Trofæer

og Skalpe er fastgjorte til Stænger, og rundt om disse Sejerstegn farer ved Skjæret fra flammende Baal Krigerne afsted i den vilde Skalpdands, medens Landsbyens ældre Beboere med høj Røst lovpriser de Tapres Bedrifter.

Men i disse Udbrud af Glæde blander sig ogsaa andre Lyde, som kommer fra de nære Bakker: hjerteskjærende Klager fra Koner og unge Piger, som har trukket sig tilbage hertil, for i Ensomheden og Mørket at begræde Mænd, Sønner og Brødre som er faldne i Kampen. Det er afbrudte Lyde, som trænger herover gjennem Nattens Mørke, uden Mening og uden Ord, men saa overvældende, saa fulde af dyb Smerte, uendelig Sorg, som om Alverdens Kvide, alle de utalte Suk og Taarer var kommet til Udtryk i disse Toner.

(Sluttes.)

AAMEJLS BELEJRING.

AF C. A. THYREGOD.

En Ugestid hen i Februar i Aaret 1835 blev der et særeget hemmelighedsfuldt Røre i visse Egne af Jylland. Øvrigheden sendte Bud efter Sognefogder og andre paalidelige Mænd og plejede Underhandlinger med dem, som Mændene endog gjorde sig Umage for at dølge for deres nysgjerrige Koner, hvad dog ikke lykkedes for alle, og saa sivede Hemmeligheden ud paa sine Steder. Det blev snart saa temmelig bekjendt, at der skulde holdes en stor Klapjagt efter Tatere og Natmandsfolk og andre Landstrygere. Disse Folkeklasser var allerede dengang meget blandet og kaldtes almindelig ved Fællesnavn »Kjæltringer«.

For disse, der var rette Vedkommende, dulgtes dog den tilsigtede Jagt næsten lige til det sidste; der var ikke mange af dem, der forud fik at vide, at Jagten skulde finde Sted den 11te Februar, og der var vel færre, der vidste, hvor der skulde holdes Klapjagt og hvor ikke. Ifølge danske Lov: 3—19—18, var det nemlig Amtmændenes Sag at lade anstille Ransagning efter Løsgjængere; men da ikke alle Amtmænd var lige tjenstivrige, og det heller ikke var alle Egne, der plagedes lige haardt af Omstrejferne, saa blev der ikke holdt Klapjagt i alle Amterne; men det var saa temmelig bleven dulgt i hvilke Strøg der ikke skulde ransages. Der næredes dog Formodninger i saa Henseende.

I Godrumgaard var der Kjæltringherberg, hvilket næsten fulgte af sig selv. Beboerne af den lille Gaard var skikkelige nok; men de levede der saa ensomt ude paa den vilde Hede, at de vare nødte til at holde gode Miner med Omstrejferne for ikke at være udsatte for Plyndring og anden Voldsomhed. Blandt de Egenskaber, som Kjæltringfolket har til fælles med Ræven er ogsaa den, at bemeldte langhalede Fyr ikke gjerne røver eller stjæler i Nærheden af sin Bolig. Kjæltringerne gjør heller ingen Fortræd, hvor de jævnlig have Tilhold. »Det vilde være at trække Stolen bort under sin egen Bag«, plejede Kristen Kapunmester at sige, og han var en dreven gammel Karl i disse Ting.

Om Aftenen den 10. Februar kom der flere Kjæltringer til Godrum; thi de havde spurgt, at nu var Jagten nær forestaaende, og Godrumgaarden laa yderst i Ringkjøbing Amt, nær ved hvor dette stødte sammen med Vejle og Skanderborg Amter. Det gjaldt nu om at erfare, om man kunde være sikker i nogen af de to sidstnævnte Amter; thi i det førstnævnte vidste man det ikke vilde være Tilfældet. Troels Godrum vidste ingen Besked, men antog, at han vilde blive fritaget for Jagten, da han var det eneste voxne Mandfolk i den afsidesliggende Bolig, saadanne Mænd plejede ikke at udkommanderes til sligt, da Hjemmet saa vilde være forsvarsløs.

Den første Gjæst, der kom, var Kristen Kapunmester — Sosnideren, kaldtes han ogsaa; men det Navn led han ikke saa godt som det andet — Han var temmelig lys af Hud og Haar; men hans Kvinde, Drude, som kom traskende bag efter, var efter Udseendet at dømme en fuldblods Taterske. Paa Ryggen bar hun en Pose, der var forsynet med smaa Vuggegænger af Træ, og af Posen tittede et sorthaaret Barnehoved frem. Et dejligt Hoved var det og langt smukkere end de allerede vejrbidte Ansigter paa de tre ældre Børn, der kom sjokkende i Gaasegang bag efter Moderen. En langhaaret brun Hønsehund løb og snusede paa egen Haand. Familien plejede om Sommeren at have en Gris med; men det havde den ikke denne Gang paa Grund af Aarstiden. Manden havde en Glarkiste paa Ryggen, for han kunde ogsaa sætte Ruder ind, desuden havde han en Medestang paa Skulderen. Kvinden havde sit brede Forklæde kiltet op rundt om Livet, og det var Familiens Madskab eller Forraadskammer, hvoraf hun uddelte Mad til Mand og Børn, efter at hun

havde taget Plads paa Troels Godrums Kakkelovnsbænk.

Da hun saa havde lagt Posebarnet til sit Bryst, krævede hun Brændevin, for da hun havde et Pattebarn, skulde hun have noget at styrke sig paa. Det mente Manden ogsaa, og Inger Godrum bragte for Betaling et Halvpæleglas fuldt, som Kristen Kapunmester modtog og betalte med en lybsk Skilling. Skjøndt han ikke havde noget Pattebarn ved Brystet, drak han dog rigelig Broderparten og overlod Resten til Konen, der knurrede lydeligt, fordi han levnede saa lidt.

Strax efter indtraadte en høj, gammel Mand, der var meget koparret og havde hvidt Haar og Skjæg, dette sidste i en Krands omkring Ansigtet. Det var Kristoffer Glamfakker*), der dog ikke, som Navnet tydede paa, drev paa Glarmesteriet. Han bar en Lærredstværsæk over Skuldrene og var Børstenbinder, til hvilken Haandtering han havde Redskab og Emner i Tværsækken. Han hilstes som en god Ven af Kapunmesteren og hans Kone, og var heller ikke Husets Folk uvelkommen. Han var nemlig god til at fortælle, han vidste baade Nyt og gammelt, han havde oplevet meget og kunde opdigte en hel Del mere.

Lyset blev tændt. Husets Folk satte sig ved Bordet og syslede med deres Uldbinding, Kristoffer fik ogsaa Lov til at sidde temmelig nær ved Lyset, og han var ved at sætte nye Svinebørster i et gammelt Børstetræ. Kapunmesteren sad og jævnede Børsterne for ham. Tatersken puslede sine Unger og sad og rimpede lidt ved deres Pjalter i en Krog af Stuen. Da bjæffede Lænkehunden ude i Gaarden, og nu kom der en ny Gjæst.

Det var en høj bredskuldret og noget krumbøjet kvindeklædt Skikkelse, ved Synet af hvem de to Kjæltringer ved Børstenbinderiet vexlede et lynsnart forstaaende Blik. Kjællingen bad om Nattely; men hun skulede saa fælt, at de andre snilde Kjæltringer saa helt aabenhjertede ud ved Siden af hende.

»Saa det er Dig, Anne Margrete?« sagde Troels. »Ja, det med Nattely véd jeg ikke, hvad jeg skal sige om, for her er allerede flere Fremmede«.

»Da vil I Djævlen annamme mig vel ikke jage en gammel Kvinde ud i Regn og Mørke!« udbrød hun hidsig.

»Saa sagte, Morlil! Saa sagte!« raadede Glarmfakkeren hende.

»Pas Du dig selv, Kristoffer«, bed hun ham af og henvendte sig dernæst til Konen i Huset med det Spørgsmaal: »Kan jeg saa blive her, eller kan jeg ikke?«

»Du maa nok blive her«, svarede Inger.

»Da var det godt!« svarede hun. »Jeg skulde ikke have givet saa mange gode Ord« (hun havde dog slet ingen gode Ord givet), »naar det ikke havde været saa vaadt og saa mørkt, for saa skulde jeg nok have holket*) over Amtsskjellet, saa var jeg i Sikkerhed i Morgen«.

Dermed strakte hun sig paa Gulvet i Nærheden af Tatersken og hendes Børn; men disse trak sig tilbage og holdt aabenbart ikke af Naboskabet.

De førstkomne var, hvad man kaldte skikkelige Kjæltringer, der tiggede lidt og stjal lidt og forøvrigt nærede sig ved deres Haandteringer. Med den sidstkomne var det derimod anderledes. Man paastod at hun var et forklædt Mandfolk, der havde været eller skulde været i Rasphuset paa Livstid, men var rømt og nu gik som Rømning. Derfra kom de skulende Øjne under de svære buskede Øjenbryn, derfor var hun saa tæt indpakket om den nederste Del af Ansigtet, at man hverken saa Kinder eller Hage. Der var dog Folk, som tilfældig havde seet hende uden det skjulende Tørklæde, og de sagde, at hun var velbeskjægget, skjøndt det var kjendeligt, at hun ofte klippede sig.

Men selv om hun var undvegen fra en Straffeanstalt var dette ingen Grund til at hendes Jævnlige skulde sky hende; thi sligt kunde flere af dem vel været med til; men de sagde, at hun var ondskabsfuld og troløs. Kom hun ind et Sted, hvor der ingen Mandfolk var tilstede, tog hun dristig, hvad hun havde Lyst til eller truede Kone og Børn til at give sig det. Der gik Rygte om, at hun engang skulde have mishandlet en Hyrdetøs paa en afskylig Maade.

De fleste Børn var bange for hende og vege af Vejen, naar hun mødte dem; men i tilbørlig Afstand plejede de at drille hende ved at spørge hende ud, hvilket hun ej kunde lide.

»Hvor er I fra?« plejede de først at spørge.

»Jeg er fra Lante Pommer, hvor Du hverken er eller kommer«, svarede hun med sin arrige skrattende Røst.

»Hvad hedder I?« lød gjerne det næste Spørgsmaal.

»Hvad kommer det Dig ved, din næsvisse Unge? Jeg hedder Anne Margrete«.

Dette Svar ledsagede hun ofte med et personligt Udfald, og da hun kunde tage et temmelig langt Spring og havde en lang Kjæp, kunde man have nødig at tage sig i Agt.

Ældre Folk, der spurgte om hendes Navn, fik lignende Svar i samme arrige Tone, men da et andet Medlem af Kjæltringfolket skal have sagt, at hun virkelig var et Karlfolk, hvis rette Navn var »Hans«, saa blev hun næsten altid kaldt Hans Margrete, dog ikke gjerne, naar hun hørte det, for saa blev hun saa rasende.

*) ɔ: Glarmester.

*) Holket ɔ: listet.

— Der var dog ogsaa nogle der troede, at hun virkelig var en Kvinde og nedstammede fra den berygtede Lange-Margrete.

»Tror Du, det er i Morgen, Jagten skal gaa for sig?« spurgte Kristoffer, da hun havde talt om da at være i Sikkerhed.

»Jeg troer det ikke; jeg véd det«, svarede hun vredt.

»Og hvilket Amt skal det saa være sikkert at tage Ophold i?« spurgte Kapunmesteren.

»Det kan Du prøve paa«, knurrede hun og vendte sig om paa den anden Side.

»Det er sikrest i Vejle Amt«, svarede Glarmfakkeren, for Amtmanden dér og saa han i Ringkjøbing er Uvenner. Han i Vejle vilde ikke have med Jagten at gjøre«.

»Pokker stole paa det«, udbrød Drude, som lige kom ind fra Kjøkkenet med en Skaal Mælk, som hun havde faaet for at spaa Tjenestepigen. »Pokker stole paa det! Svinene bides ikke længer end til Hundene kommer, og de Store enes altid let om at føre Fattigfolk i Fortræd. Hvad skulde ogsaa saadanne Storhanser være blevne uens om?«

»Det skal jeg sige Dig«, svarede Kristoffer. »Han i Vejle har havt saa travlt med at anlægge snorlige og indgrøftede Veje og bygge Træbroer rundtom i Amtet. Han i Ringkjøbing mener, at de gamle krogede Hedeveje er gode nok, og det er de ogsaa. Det er de allerdejligste, naar man ikke har en forgyldt Karet at age i som en stor Mand, men endog kan trænge til at der er Smutkroge til, hvor en kan hæle sig i en snæver Vending. Nu da! han i Vejle vilde da ogsaa have anlagt en Vej fra Vejle til Ringkjøbing, og der blev gravet Grøfter og slaaet Broer og sat Milepæle og gjort en allerhelvedes Anstalt, og det kunde han jo gjøre, hvor han selv var Herre. Men da han saa kom til Amtsskjellet og vilde have Bro over Holtum Aa, saa stod Amtmanden fra Ringkjøbing der og sagde: Du kan slaa Bro til midt i Aaen, om Du vil; men længer skal Du Fanden fortære mig lade være at komme!«

»Jeg kan ikke vide, om vor Amtmand bander saa grovt«, sagde Troels Godrum.

»Ih nu! Jeg vil ikke sige, at han brugte netop de samme Ord; han sagde maaske »Dælen gale« eller bandede paa anden fin Maade; men vist er det, at han satte en ordentlig Trumf paa, og Bro er der da heller ikke bleven. Men saa var det, at han i Ringkjøbing fandt paa, at han vilde føre os stakkels rejsende Folk i Ulykke, og det vilde han have de andre Amtmænd med til; men han i Vejle sagde nej: Du pudsede min Kat sidst, god Karl, og forbød mig Broen; nu skal jeg sætte en Pind for din Klapjagt i mit Amt«.

Efter Mandens Ord at dømme skulde man tro, at de to Amtmænd havde staaet og skjændtes tværs over Holtum Aa, og at han, Kristoffer Glarmfakker, havde været tilstede og hørt Ordskiftet. Saadan forholdt det sig jo ikke; men han havde dog Ret i Noget. Broen var ikke ført over Aaen, fordi Amtmanden i Ringkjøbing satte sig imod det, og det var almindelig troet, at der var kommen en Misstemning imellem de to Embedsmænd. Denne var dog vist næppe Skyld i, at Kjæltringjagten ikke blev holdt i Vejle Amt; thi der var flere Amter som dette var Tilfældet med. Gjæsterne i Godrum besluttede dog nu, at de i Stedet for det korte Stykke Vej over den høje Hede, der førte ind i Skanderborg Amt, vilde vælge at gaa til Vejle Amt, hvor store Vandløb dannede Grændsen. Det var Glarmfakkeren og Kristen Kapunmester, der toge Bestemmelsen, som jo ogsaa gjaldt for den sidstnævntes Familie. Hans Margrete lod som hun sov og sagde intet. Næste Morgen beredte hun sig dog til at gaa samme Vej som de andre.

Det havde regnet den foregaaende Dag, og det øste Vande ned hele Natten, endnu om Morgenen var det Regnvejr. Sneen, der havde ligget paa Jorden, var nu helt borte, men Føret var saadan, at man ikke kunde gaa tørskoet paa den jævne Hede. Der var Vand foroven og Vand forneden og graat i graat, hvorhen man saa. Under disse Omstændigheder at komme ud paa Heden paa flygtende Fod var ikke nær saa behageligt som at ligge og baske og dvaske i Lyngen en Godtvejrsdag i Sommertiden, men som Kristoffer sagde: »En maa tage det sure med det søde!« og afsted gik det sønderpaa. Der saas andre Smaaflokke at komme ind over Heden fra Nord og Nordvest, og det var tydeligt nok af samme Folkeslag. Klapjagten mærkede de ikke. Alle Flokkene stilede mod Holtum, hvor der var et Vadested og en Spang over Skjernaa. Det gjaldt om at komme over denne, førend Faren rykkede nær.

Men den var rykket nær; thi denne vigtige Overgang ved et Udhjørne af Amtet var besat af en halv Snes Mand, der var væbnede med Bøsser og Forke og Plejle. De var imidlertid krøbne i Ly for Uvejret ved den Dæmning, der førte ud til Spangen, saa de uventet kom tilsyne, da det nu temmelig talrige Kjæltringfølge nærmede sig.

»Her kommer ingen over«, sagde Knud Ødvig, der var en af Vagtmandskabet.

»Hvorfor ikke det? Her er jo en alfar Vej, og vi er ærlige Folk, der fare i lovligt Ærinde«.

»Har I Pas?« spurgte Ordføreren.

»Jeg er gammel nok til at passe mig selv«, raabte Hans Margrete, »og om jeg ogsaa har et Pas, saa lader jeg ikke et Svin som Dig faa det i Hænder«.

De andre tyssede paa hende, og flere, især

af Kvinderne, gav gode Ord, og viste glimrende Prøver paa deres Tungefærdighed i Retning af Sleskhed og Smiger. Det virkede. Der var nogle af Vagtmandskabet, der ytrede Lyst til at lade dem slippe over. Andre paastod, det kunde umuligt gaa an, i al Fald maatte man først tale med Larsen fra Herredskontoret, der var gaaet ind i den østre af Holtumgaardene. Han var Hovedmand for denne Del af Jagten.

»Larsen, unge Larsen! Ham kjender jeg godt. Han véd jeg er ingen Kjæltring«, sagde Kristoffer og blinkede ad et Par Kammerater. »Jeg gaar ind til ham«.

Der var andre, der gik samme Vej, og tilsidst fulgte hele Slænget efter.

»Kan det gaa an at lade dem gaa?« var der en der spurgte.

»Det maa være Larsens Sag, han sagde vi skulde blot passe paa, at ingen kom over Spangen«, sagde Knud. »Og her maa vi ligge i Regn og Blæst, mens han selv sidder tørt og varmt inde hos Hans Holtum og faar baade Mad og Drikke. Vi kan jo forresten se herfra, om de gaa nordpaa op over Heden, andetsteds kan de ikke komme; thi der er Højvande i Aaerne og der er ingen Overgang andre Steder end her«.

Den gamle og den nye Vej skiltes i Brande, hvorfra den nye var ført over forskjellige Vandløb, til den afbrødes ved Holtum Aa, hvor Broen savnedes. Den gamle Vej stak sydpaa fra Brande og gjorde et Sving op over den høje Hede, til den drejede lige nordpaa og førte over Skjernaa imellem begge Holtum Gaarde, hvor Spangen var, som der holdtes Vagt ved. Et Stykke østenfor var Sammenløbet af de to betydelige Aaer, men det saa' ud, som om dette Sammenløb i Fortiden kunde have fundet Sted lidt østligere; thi her adskiltes de ved en meget smal og meget lav Landtunge, der ved Højvande var oversvømmet. Nedenfor var Holtum Aa indkneben mellem stejle Brinker; men begge Aaerne traadte tilbage fra Landtungen, og inden de atter mødtes, bugtede de sig omkring en noget højtliggende Jordflade, der var flere Tønder Land stort og var bevoxet med lavt Egepur og andet Smaakrat. Denne Halvø var i Dag som altid, naar Engene vare oversvømmede, en omflydt Holm. Den kaldtes »Aamejl«, fordi den laa imellem Aaerne.

Vagten var nu atter krøben i Ly bag Dæmningsskrænten, hvorfra kun nu og da en enkelt rejste sig og spejdede op over Heden, og da de ikke saa' Kjæltringerne, og Tiden blev noget lang, udbrød Knud: »Hvor Pokker mon Pakket opholder sig?«

»De sidde kanske inde hos Hans Holtums og æder Davre med unge Larsen«, sagde Poul Grene og lo.

»De have vel snarere søgt Skjul i Hans Holtums Udhuse«, mente en anden.

»Det tror jeg ikke«, sagde den, der just havde rejst sig for at se sig om. »For der ser jeg tre lange Han-Kjæltringer ovre paa Aamejl«.

»Hvordan er de komne der? — Dog lige meget! Der skulle de ikke have let ved at komme fra, som det staar sig med Vandene i Dag;« mente Jakob Skivild.

»Men der er en Ting, der er værre«, udbrød Jens Toksvig, der lige som de andre havde rejst sig. »Aamejl er i Vejle Amt«.

Og saaledes forholdt det sig. Kjæltringerne, der ogsaa vidste Besked om sligt, havde taget en Brandstige, der stod op til Hans Holtums Lade, og lagde den som Gangbro over det smalle Vandløb, der begrændsede den lille Holm mod Nord, for Styrkens Skyld havde de lagt Vognfjæle paa Tremmerne, og saa var hele Selskabet — vel en Snes i Tallet — kravlet derover.

Unge Larsen blev rasende, da der bragtes ham Tidende om det Forefaldne. Han kom farende og skjældte Vagtmandskabet ud; men de lod ham vide, at han havde befalet dem at hindre Færdsel over Spangen. Det havde de gjort, og i den Anledning havde de trodset Storm og Regn, medens han selv havde været i Sikkerhed for begge Dele.

Kjæltringfølget havde imidlertid indrettet sig paa Aamejl. Drude havde sat sig ned i det vaade Krat, hun løsnede den ene Rem over Skulderen og trak Barnets Hoved frem under den venstre Arm og lagde det til sit Bryst, Karen Skjerris, der ogsaa havde et Posebarn, bar sig ad paa samme Maade. Andre Kvinder madede deres Mænd og Børn af Beholdningen i Forklæderne, Kristen Kapunmester og Jørgen Kaspersen undersøgte saa smaat, hvor højt Oversvømmelsen stod over Landtungen, medens Kristoffer og Jens Glerup stod henne ved den midlertidige Bro og skjændtes med Larsen, der ikke kunde svare de raa Karle et til ti, især da mundrappe Kvinder ogsaa gav deres Ord med. Det gjorde Hans Margrete ogsaa, hun sad noget afsides og bankede i Kratbunden med sin Knippel, saa det visne Egeløv sværmede om hende som Sommerfugle; men hendes Ord vare omtrent de mest arrige og bidende, der faldt.

Men Mundhuggeriet gik til fuld Musik; thi medens de skjændtes, drejede Niels Kat ufortrøden sin Lirekasse og aftvang den i gruligt knirkende Toner noget, der skulde ligne »Marlborough i Krigen farer«.

Larsen æggede sine Folk til at gaa over den midlertidige Bro og angribe; men det var farligt paa to Maader; thi det vilde være let for Kjæltringerne at kaste hele Broen ned i den rivende Strøm med de uvelkomne Gjæster, for det andet var det et Spørgsmaal om man

havde Ret til at gribe de Belejrede. Havde de begaaet nogen Forbrydelse? De vare Løsgængere og pasløse Personer; men om det hjemlede Politiets Udsendinge i Ringkjøbing Amt Ret til at lade dem forfølge ind i et andet Amt, var et Spørgsmaal som stod uklart for dem. Ja, vilde Hans Holtum endda beskylde dem for, at de havde stjaalet hans Brandstige og de andre Sager, som de havde bygget Bro af; men det vilde han ikke. »Disse Sager kan jeg tage hjem igjen«, sagde han, »uden at de have lidt nogen stor Skade; men jeg vil ikke udæske de Fyre til at hævne sig paa mig ved at svide Hytten af over mit Hoved bagefter«.

Larsen forsikrede nok, at dem der blev fangen den Dag vilde aldrig komme paa fri Fod mere; men det troede Bonden ikke, og det slog da heller ikke til. — Der var ellers ogsaa mange andre, der ligesom Hans Holtum ikke ønskede at tilføje Kjæltringerne større Ulempe, end de vare nødte til.

De Belejrede fandt sig i deres Skjæbne med den Ro og Hengivelse, der var særtegnende for Taterfolket og deres mere eller mindre blandede Afkom. De kunde vanskeligt komme bort saalænge Vandet stod saa højt over Landtungen, med mindre de vilde gaa tilbage over Brandstigen, hvilket de ikke vilde. De slog sig altsaa til Ro paa den vaade Jord, saa vaade som de selv var, de lejrede sig i mindre Hobe omkring i Krattet, som de var Venner til. Nogle prøvede at tænde Ild; men det mislykkedes, fordi Riisbrændet, der i Krattet var for vaadt. — Forfølgerne trak sig nu ogsaa tilbage og nøjedes med i Afstand at holde Øje med om nogen forlod Aamejl og kom tilbage, da han saa strax skulde anholdes.

Imidlertid havde man ogsaa i den vestre Holtumgaard holdt Øje med Tingene. Konen, der var barnløs, men havde ikke desmindre et moderligt Hjerte, og hun havde ondt af det for de stakkels Folk og især for de uskyldige Børn, der gjennemblødte og forfrosne sad derude paa den vaade Ø, hvor de maaske endogsaa maatte sulte. Hun kunde ikke hjælpe dem derfra; men der var en anden Ting hun kunde, og det gjorde hun: Hun kogte en stor Gryde Grød og den lod hun saa bære ud saa varm som den kom af Ilden. Kjæltringerne pleje hver at have sin Ske i Lommen, men for Sikkerheds Skyld sendte hun et halvt Dusin Skeer med, ligeledes sendte hun en Kande Mælk. Hendes Befaling lød paa, at Børnene først skulde mættes med den gode varme Mad, saa kunde de Ældre tage Levningerne, og forresten kunde der laves mere Grød, hvor denne kom fra.

Folkene ude paa Aamejl fik lige som ny Øjne at se med, da de saa Karlen og Pigen komme slæbende med den sorte rygende Gryde og den lige saa sorte Mælkekrukke. Børnene jublede; thi det var begyndt at blive Smalhans i Familiernes Mundforraad, og enhver kunde gjætte, at det var Mad der kom. Niels Nielsen og hans Kone lod jo aldrig et fattigt Menneske gaa sulten fra deres Dør, og en Kjærligheds-gjerning selv mod den foragtede og forstødte Slægt, var de aldrig betænkelige ved at øve.

Men inden Maden blev bragt over til Øen kom der en Mand i Vejen med en Slæde, og det var unge Larsen. Han forbød Niels Nielsens Tjenestefolk at bringe Maden derover. Han kunde ikke tillade, at der bragtes de Belejrede Fødemidler; men de kunde komme over og spise. Naar de atter var i Ringkjøbing Amt, maatte de nok. Meningen var jo da, at de skulde med det samme give sig fangne.

Og Mændene og Karlene, som var paa Vagt og Jagt var kjede af Historien. De havde været her, siden det gryede ad Dag, og nu var det næsten Aften. De havde ikke lidt Mangel paa Mad og Drikke; thi i begge Gaardene var der baade Velstand og Gjæstfrihed, men de vare vaade og medtagne af Vejrliget. De kappedes nu om, at friste de Belejrede til Overgivelse.

»Kom nu herover, lille Folk, mens Grøden er varm. I kan jo da ikke ligge der og sulte og fryse fra nu af og til Paaske«.

»Ja, I kan jo faa det bedre, naar I kommer ind i Laden, og kan ligge der i den tørre Halm og æde Eders Grød«.

»Ja, god Grød er det, hvidgul og fed, saa man kan se Byggrynene er kogte i uforfalsket Mælk«.

»Og trænger I til en Dram at opvarme Eder med indvendig, saa kan den vist ogsaa faas her i Gaarden. I har vel lidt Penge?«

»Ellers kan vi da sagtens skillinge sammen og give Eder en Pot Brændeviin eller halvanden«.

Saadanne fristende Tilraab lød inde fra Fastlandet, og ude paa Øen lød der andre Røster, idet Børnene, der nu havde lugtet Grøden og hørt Tale om den, raabte paa Mad og Varme, og Mødrene stemte i med.

»Mig kan de ikke gjøre noget«, raabte Drude, »for jeg har ikke gjort noget. Jeg har maaske bedt om lidt i Guds Navn, men det kan de da ikke hænge mig for«.

»Forresten har Du jo tjent dit Brød i dit Ansigts Sved ved at spaa og hexe«, sagde Peter Abraham.

»Mig gjør det heller ikke stort, for jeg har heller intet ondt gjort«, sagde Kristen Kapunmester.

»Ja, hvem har gjort ondt? Det har der vel ingen af os?« udbrød Hans Margrete. »Jeg har intet ondt gjort; men jeg vil derfor ikke sælge min Frihed for en Skefuld Grød. Der er Peter Abraham med hans Grumslinger*), de er strax rede til at gaa over og falde paa Knæ

*) Børn.

for unge Larsen. — Gid Jenniken funke hansnosses Snøggert!*).

»Vi har ingen Mad«, sagde Peter Abrahams Kvinde, »og Børnene kan ikke taale baade at sulte og fryse«.

Men medens et Par Familier gik over Broen, tog Hans Margrete sin Stav i Haanden og gik ned til den oversvømmede Landtunge og vadede ud. »Du drukner!« raabtes der til hende. »Hvad kommer det Jer ved«, svarede hun. »Heller drukne end i Nøkkeslokkes**).

Hun vadede videre, idet hun følte sig for med sin lange Stav, hvor Grunden var fast og der ikke var for dybt. Vandet naaede hende over Bæltestedet; men hun stred sig igjennem og kom i Land. Her gjorde hun en usømmelig Grimace ad de andre og saa sjaskede hun videre.

Der var flere, som fulgte efter hende og deriblandt var Kristoffer Glarmfakker, han gik op til en Gaard, som laa sydøst for Aamejl og blev der om Natten. Han fortalte om Jagten og forklarede, at de der gik over Broen og lod sig tage til Fange, var Folk, der ingen synderlige Misgjerninger havde paa deres Samvittighed, hvorimod dem, der vadede igjennem Oversvømmelsen tildels var Folk, der havde en betydelig Straf i Vente. Det var dog ikke Tilfældet med ham selv, der var saa ren og skyldfri som de hvideste Svinebørster i hans Tværsæk, og naar han havde fulgt den af Hans Margrete indslaaede Vej, var det fordi han havde en hel Del færdige Børster, som han havde lovet at bringe en Handelsmand i Østeregnen inden Fastelavn.

»Og naar jeg lover noget, saa skal det være sikkert, om jeg saa skal gaa igjennem baade Ild og Vand«, tilføjede den gamle Kjæltring.

Kjæltringjagten den 11te Februar 1835 holdtes i Ringkjøbing, Viborg, Randers og Aalborg Amter, og Fangsten beløb sig til omtrent 200 Fanger, der dog ikke nær alle blev domfældte, da der var mange Børn iblandt dem. Størstedelen af de dømte slap med nogle Dages Vand og Brød eller nogle Maaneder i Tugthuset. Da de saa løslodes, skal det have viist sig, at Almuens Frygt for Hævn ikke var greben ud af Luften; thi de der havde været mere ivrige i Forfølgelsen, end de var nødte til, ramtes i den nærmeste Tid af følelige Uheld, saasom Ildebrand og Kvægdød og Lignende.

*) Gid Fanden brænde hans Snude!
**) Tyvehullet.

»Konfirmandens Besøg hos Bedsteforældrene«.

Maleri af Prof. D. MONIES.

Skjøndt *David Monies* endnu lever rask og rørig iblandt os — han fylder 77 Aar omtrent samtidig med denne Artikels Udgivelse — skal man dog gaa langt tilbage i Tiden for at skildre hans Udvikling. Han er født den 3. Juni 1812 lige i den Tid, da hans Fader, paa Grund af Krigsbegivenhederne i 1807—14 og Datidens forrykkede Pengeforhold, fra at have været en velhavende Kjøbmand blev ført ned til at være en fattig Cigarmager, som kummerlig nok ernærede sin Familie. Sønnerne maatte som smaa Drenge dels arbejde med i Fabriken, dels sælge de færdige Cigarer til Forbigaaende paa Gader og Stræder. Selv under disse ugunstige Forhold brød dog Drengens kunstneriske Anlæg saa stærkt igjennem, at det vakte en Slægtnings Opmærksomhed, og i hans 12te Aar lykkedes det ham at faa Adgang til Kunstakademiets Tegneskole. Med en Flid, der vidner om en mærkelig Karakterfasthed hos det temmelig svagelige Barn, ikke mindre end om medfødte Naturgaver, arbejdede han sig igjennem de forskjellige Klasser, vandt de da brugelige Sølvmedailler ved Nytaar 1828 og 1832, og havde dermed opnaaet en Modenhed, der svarer til Nutidens Afgangsbevis med Ret til at konkurrere om Guldmedaillen. Dette Maal stilede han dog ikke efter. Derimod havde han samtidig med at han gjennemgik Akademiet, hos Professor J. L. Lund søgt at uddanne sig til Portrætmaler. Allerede fra 1828 begyndte han at udstille i dette Fag, og kun 21 Aar gammel udbad han sig Akademiets Anbefaling for at kunne søge Rejseunderstøttelse af Fonden *ad usus publicos*. Uagtet Akademiet erkjendte ualmindelige Anlæg hos ham, turde det dog ikke anbefale ham, da det maatte ønske »en strængere Tegning« i hans Arbejder. Man blev dog snart gunstigere stemt for ham ved at se et i 1834 udstillet Genrebillede, der forestillede »En Kunstner (Gurlitt), som spøger med en Bondepige, medens hendes Fader sover; i Baggrunden ses Simonsen, Kaufmann, Kiærschou, Raadsig og Jerndorff i Færd med at tegne og male«. Det var en Kreds af mest ældre Venner og Kammerater, af hvilke de tre dog endnu er i Live. Akademiet anbefalede ham nu (1835), men mente dog at maatte foretrække Marstrand og Gurlitt for ham, hvoraf Følgen ogsaa blev, at han ingen Understøttelse fik, og efter et Aars Forløb maatte vende

tilbage fra München, hvorhen han allerede var rejst for sine faa opsparede Penge.

Opholdet i München, hvor en opvakt Kunstnerkreds den Gang færdedes, synes at have virket gavnligt baade paa hans Behandling af Farven og paa Gjengivelsen af Formen, selv om dermed i hans Portræter fulgte en vis konventionel Mode, der stærkest traadte frem i Dameportræter, en gren (1838), og senere af Skuespiller Frydendahl (1843), der vakte Opmærksomhed. Disse Portræter høre ogsaa til dem af Monies' Arbejder, som tilligemed hans Medlemsarbejder jævnligst have været sete paa tidligere Udstillinger.

Imidlertid havde Monies vundet Sympathi i en større Kreds ved nogle Genrebilleder, hvoraf navnlig et mindre Billede »To Børn i Forlegenhed

PROFESSOR D. MONIES.
(EFTER MALERI AF KUNSTNEREN SELV.)

egen Bøjning i Halsens og Skulderens Linie, en vis Elegance i Carnationen, som gjorde Billederne meget tiltrækkende i Datidens Øjne, om end sikkert paa Individualitetens Bekostning. Han blev ogsaa i de følgende Aar en meget søgt Portrætmaler, der efterhaanden fik Bestillinger fra de højere Kredse i Samfundet. I Kunstnerkredse var det dog især det livlige og uden Tvivl særdeles vellignende Portræt af Skuespilleren Lindfor at komme over et Vadested« (1838) vakte almindelig Opmærksomhed ved den stemningsfulde Farve og den naive Følelse i Fortællingen. Et Billede, der dog mere tiltalte ved den dygtige Behandling og den naturlige Farve, end ved egentlig Lune, var »En Erindring fra Dandseboden«: Slagtersvenden, der spiller Harmonika, medens den unge Amagerpige gjør nogle Dandsetrin. Dog var heri, som i alle Monies' Billeder, Handlingen

overmaade godt fortalt og Totalindtrykket, vistnok nærmest paa Grund af Farvens Friskhed, noget mere festligt end sædvanligt; thi man kan ikke nægte, at Kunstnerens Lune, selv hvor det fyldigst er tilstede, lider af en vis Monotoni og prosaisk Tyngde.

Dette gjælder saaledes ogsaa, om ikke paafaldende stærkt, det Billede, som her bringes frem for Læserne. Man kan glæde sig over den Omhyggelighed, hvormed det gamle Hjem er gjengivet, saaledes som man endnu i 1846, da Billedet blev til, kunde finde dem i Kjøbenhavn, med den tarvelige Bilæggerovn fra de norske Jærnværker, med den lille Stump Listetæppe fra Usserød, Sengen med Omhæng, og de faa, umagelige Møbler. Ogsaa Dragterne ere godt karakteriserede. Selve Hovedhandlingen er net fortalt, dog mere naivt end lunefuldt: Bedstemoders milde Blik paa den i hendes Øjne mageløse lille Piberdreng ved Garden, og det Udtryk af Forventning, hvormed Drengen, uden at opgive sin militære Anstand, følger Bedstefaderens Haandbevægelse i Buxelommen, samtidig med at dennes lune Smil synes at love noget godt. Bare det maa tage sig ligesaa storartet ud i Haanden paa det unge Danmark, som Bedstefaderen i sin gammeldags Tro paa en Firskillings eller en Marks høje Værd bilder sig ind! Mindst i Karakter med den trohjærtede Alvor, hvormed det lille Hverdagsoptrin er givet, er den civile Kammerat ved Døren. Hvor underlig den lille Fyr i fuldstændig Selskabsdragt end tager sig ud, savner man den Modsætning mellem den barnlige Personlighed og de voxne Klæder, som Kunstneren med næsten rørende Naivitet har faaet frem i den lille Gardist; han gjør mere Indtryk af en Voxen end af en Dreng, og man trænger til en Antydning af den Lyst til at slaa Gjækken løs, som Klæderne kun med yderste Møje skulde holde i Ave. Jeg har ikke set dette Billede ved dets Fremkomst og husker det ikke saa tydeligt fra senere Udstillinger, at jeg ret tør tale om dets Farvevirkning; dog har jeg et Hovedindtryk af, at den var frisk og naturlig. Det hørte til de af Kunstnerens Arbejder, der gjorde megen Lykke; Kunstforeningen, som i det Hele har bortloddet ikke faa af Kunstnerens Arbejder fra hans yngre Aar, kjøbte ogsaa dette, og han har senere gjentaget det samme Æmne i mindre Format.

Det Arbejde, som ved Siden af Kunstnerens bedste mandlige Portræter, giver det fyldigste Indtryk af, hans Ejendommelighed er uden Tvivl »Episode af Soldaternes Hjemkomst i Septemberdagene«. Det er ikke noget stort Billede, men meget prægnant i Fortællingen, og paa samme Tid saa harmonisk og naturligt i Farven, at man husker det længe. Med sit gode Kjendskab til kjøbenhavnske Forhold valgte Kunstneren et Parti af Gothersgade udfor Hjørneporten til Rosenborg Slotshave. Soldaternes Forbimarche, de talrige af Sejrstemning opfyldte Tilskuere i alle Vinduer og tæt pakkede paa begge Sider af Gaden, giver et godt Billede af Befolkningens glade Deltagelse i Indtoget, medens Modsætningen er klart udtrykt ved en sørgeklædt Officersenke i Billedets Forgrund. Man fandt den Gang noget sentimentalt i denne Modsætning, eller maaske navnlig i det smærtelige Udtryk, hvormed Enken saa' paa Optoget. Det forekommer mig dog, at Tanken i og for sig er rigtig og nødvendig for at give den Stemning fuldt ud, der den Gang besjælede Hovedstaden og Landet. Baade i Pressen og Literaturen fandt strax Tanken om den Sorg, Krigens Offre bragte i saa mange Familier, levende Udtryk ved Siden af Glæden over Sejren, selv om den smærtelige Følelse af, hvor nær denne Kamp om en Del af selve Fædrelandet stod ved en Borgerkrig, næsten ganske var trængt i Baggrunden af den nationale Modsætning mellem Dansk og Tysk.

Naar man nu i Tankerne vil sammenligne de her fremdragne Billeder med mange af dem, der ellers ere kjendte, i det mindste i enkelte Kredse især af det ældre Slægtled, deriblandt ogsaa de to Billeder, som den kgl. Malerisamling ejer, forekommer det mig, at en vis trofast Iagttagelse af den givne, jævne Virkelighed, parret med en sund Følelse for Menneskelivet, virker hen til at give de bedste af Monies' Billeder en Troværdighed og Hjærtelighed, som tiltaler langt mere, end naar Æmnet frister ham til Skildringen af komiske Situationer, hvor det Lune, som skulde give den befriende Latter, ikke strækker til.

I Følelsen af den Sikkerhed i Form og Farve, som Kunstneren havde vundet, synes han ikke ret at have lagt Mærke til den Forandring, som den indtrædende Alder gjorde i hans Øjes Sekraft, navnlig overfor Farver, og i de sidste Aar, han udstillede, viste enkelte Billeder en Farvetone, som tydelig var fremkommen uden Kunstnerens Vidende. Et slaaende Exempel var det i Farvegivning og Udtryk saa ypperlig opfattede Billede af Instruktør Phister, der var bestemt for det kgl. Theaters Foyer. Farveskalaen var saa ejendommelig, at man strax følte, at Kunstnerens Øje saa' anderledes, end andre Menneskers og anderledes, end han selv tidligere havde set, men Farven var gjennemført saa umiddelbart og saa ærligt, at Beskueren ved at give sig hen til Billedet, ligesom kunde lære at se med Kunstnerens Øje, og da først rigtig føle, hvilke Fortrin dette ejede. Medens det i Opfattelse og Udtryk stod fuldkommen paa Højde med Kunstnerens Arbejder paa hans modneste Tid, viste det en Sikkerhed og Fasthed i Modelleringen, som han maaske ikke har naaet i noget andet Portræt.

Monies blev i 1847 agreeret ved Kunstakademiet og i 1848 dets Medlem som Portrætmaler paa Billeder af Bygmestren J. H. Koch og Landskabsmaler J. P. Møller. I 1859 fik han Titel af Professor og i 1874 blev han Ridder af Danebrog.

Han har været en overordentlig flittig Kunstner, som med stor Samvittighedsfuldhed søgte at trænge tilbunds i den Opgave, der forelaa, hvad enten det var et Portræt eller et Livsbillede. Han har malet et meget betydeligt Antal Portræter, og af hans Genrebilleder vandt flere saa meget Bifald hos Publikum, at han har maattet gjentage dem to til tre Gange, og uagtet han langtfra har udstillet alt, hvad han har malet, især af Portræter, naar Fortegnelsen over hans udstillede Arbejder dog op til et anseligt Tal.

Var Kampen for at naa Maalet end haard nok i Ungdommen, tør man dog regne Monies til de lykkelige Mennesker, der efter et virksomt og daadkraftigt Liv netop paa det Omraade, hvortil deres Ævner og Kræfter henviste dem, kan nyde en rolig og tilfreds Alderdom i Følelsen af at have brugt sine Kræfter ærligt i den Sags Tjeneste, hvortil han havde viet dem.

Ph. Weilbach.

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

(1. Fortsættelse.)

FJERDE KAPITEL.

Handler om Frøken Sophies smukke Øjne og om det Uvæsen, som de foraarsager. Hvorledes Pastorens Beate nær havde forlovet sig, og hvorfor Agnes er et Fæ. Hvorfor den gale Komtesse gjør sig Tanker og sent paa Aftenen ser ud ad Vinduet.

»Og en Ting til, min kjære Frøken«, sagde Grevinden ved Slutningen af en Samtale under fire Øjne til den nye Husfælle. »De véd allerede af mit Brev, at De kommer i et strengt kristeligt Hus — jeg har vel altsaa ikke nødig at lægge Dem særligt paa Sinde, at De selv paa det omhyggeligste maa vogte paa deres Livsvandel. Det er, Gudskelov, hidtil lykkedes mig at holde mine Døtre borte fra enhver Berøring med den saakaldte store Verden, som efter min Mening for længe siden havde fortjent at blive tugtet af Vorherre med Beg og Svovl, ligesom i sin Tid Sodoma og Gomorrha!«

»Ak ja!« sukkede Frøken Sophie og sænkede de tunge Øjenlaag ned over sine fyrige, mørke Øjne og hældede sit fine lille Hoved ned imod den venstre Skulder. »Det er desværre kun altfor sandt, Fru Grevinde!«

»Har De maaske selv erfaret Satans Nykker og Argelist?« Grevinden mønstrede Frøken Sophie med et Blik, som fremstillede en komisk Blanding af Nysgjærrighed og kristelig Barmhjertighed.

»Aa, Fru Grevinde«, udbrød Frøkenen, »naar man, som jeg, allerede i sin tidligste Ungdom er bleven kastet ud blandt Fremmede, for at fortjene sit Brød, saa gjør man mange bitre Erfaringer. Men jeg tror, jeg tør sige, at jeg har overvundet Verden! Jeg betragter det som en særlig Guds Naade, at han har ført mig til Deres Hus. Her tør jeg haabe, fuldstændig at gjenfinde min Sjælefred, her, hvor udgaaende fra Husets gode Frue, et Pust af Kjærlighed, en Hvile i Gud gjennemtrænger hele Huset«.

Den gamle Dames fyldige Kinder farvedes et Øjeblik af en livlig Rødme. Hun følte sig meget smigret, rykkede noget forlegent frem og tilbage i sin Lænestol og glattede Folderne i sin Silkekjole over Knæerne, inden hun atter tog til Orde:

»Giv mig Deres Haand, min Kjære. Jeg tror nok, vi vil forstaa hinanden. Naar De har noget paa Hjærte, kom saa bare til mig. Jeg har jo ogsaa en Gang været ung og véd, hvad der undertiden nager saadan et lille Hjerte — dermed mener jeg ikke, at jeg nogensinde har havt Historier for, nej; dertil har jeg faaet en altfor god Opdragelse. Men én Ting maa jeg dog gjøre Dem opmærksom paa: jeg tager altid Bladet fra Munden. Er der noget jeg ikke synes om, saa kan De være vis paa, at jeg siger Dem det lige op i Øjnene!«

»Fru Grevinden kan være overbevist om, at jeg altid skal bestræbe mig for at efterkomme Deres mindste Vink«.

Frøken Bandemer nejede dybt. Grevinden rejste sig fra sin Plads, for at antyde, at Audientsen var forbi. Men da den unge Dame var kommen næsten hen til Døren, indhentede hun hende med raske Skridt, klappede hende venligt paa Armen og sagde: »Jeg vil ærligt tilstaa, at da De før kom ind af Døren, fik jeg en ordentlig Skræk i Livet! Jeg har nemlig en Gang før havt en kjøn Mamsell — naa, og med hende har jeg gjort nette Erfaringer! Og jeg

kan sige Dem, at hun var en ren Sinke imod Dem, hvad Kjønheden angaar! Du milde Gud, ak ja, de kjønne Ansigter! Det er en Ynk, hvilke Ulykker de anretter! Naa, men da De har slaaet Dem fra Verden . . . Forresten, Inspektøren er jo Gud ske Lov skudt i den ældste af Pastorens Døtre, Brinkmann er en Bengel og Greven . . . . . . Hm? . . . han er naturligvis *hors concours!* Der kan kun være Tale om vor nye Overforvalter — en behagelig Mand — Enkemand, har gjort sørgelige Erfaringer! . . . Naa, man holder rigtignok mere af, at ens Personale er ugift! Men hvem véd, hvad der er bestemt«.

Frøkenen hostede, og paa hendes Kinder, omkring Kindbenene, viste der sig store røde Pletter.

Grevinden vedblev, uden at lade sig afbryde: »Tænk blot stadigt paa, kjære Bandemer, at De skal være et lysende Exempel for Komtesse Viktoria. Min ældste Datter taler jeg slet ikke om — hun gaar sine egne Veje, og hende henregner jeg overhovedet slet ikke til os Fruentimmer. Hun har Kræfter som en Mand i enhver Henseende, og naar hun støder paa en Hindring, skal hun nok selv rydde den til Side! Men Vicki, hun er, Gud bedre det, endnu som et Siv for Blæsten. Hun er jo et rigtig godt Barn, men hun lader sig saa let paavirke, at hun ligefrem vilde være fortabt, hvis hun kom under en daarlig Indflydelse. Og derfor lægger jeg Dem Vicki ganske særligt paa Sinde«.

Frøkenen kyssede Grevinden ydmygt paa Haanden, forsikrede om sin bedste Villie og trak sig tilbage med et nyt Knix, der vilde have gjort enhver Hofdame Ære.

Et ganske ejendommeligt tankefuldt Smil stod paa hendes smukke Ansigt, da hun nu langsomt gik ned ad Trappen. Den gamle Greve kom imod hende og saa snart han blev hende vaer, fik hans blaa Øjne et fornøjet Skjær og han steg hastigere op ad Trappen.

Frøken Sophie vilde træde til Side, for at lade ham komme forbi; men inden hun vidste af det, havde den gamle Herre taget hende under Hagen, idet han ømt hviskede: »Naa, lille Vicki!«

Hun lod sig taalmodigt klappe og hviskede kun ydmygt: »Hr. Greven tager fejl!«

Den gamle Herre foer forskrækket tilbage, gav i komisk Forvirring den vildfarende Haand et let Slag med den anden og fremstammede: »Aa, Frøken, jeg beder tusinde Gange om Forladelse! Her er saa mørkt paa Trappen . . . jeg er desværre noget nærsynet . . .« Den sidste Paastand var alt andet end korrekt, da Grev Pfungk kunde glæde sig ved et usædvanligt skarpt Syn. Derfor bemærkede han ogsaa, at det Blik, som Frøken Bandemer sendte ham, idet hun bly lagde det lille Hoved paa Siden, ingenlunde var præget af Fjendskab og Uforsonlighed. Han nikkede venligt til hende og gik saa videre op ad Trappen. Men han var ikke kommen tre Trin op, da han vendte sig om, og ved en let Rømmen fik Frøkenen til ligeledes at vende sig om. Saa spidsede han Munden og lagde sin Pegefinger, paa hvilken han bar sin i en rød Karneol udskaarne Signetring, paa Læberne, til Tegn paa, at hun skulde beholde den lille Misforstaaelse hos sig selv. Frøken Sophie svarede med et let Nik og smuttede saa med lette Fjed ned ad Trappen.

»Superb! Aldeles superb!« og Greven smadskede, som om han lige havde smagt paa en kostelig gammel Vin. »Superb, superb!« vedblev han at gjentage, efter at han var kommen ind paa sit Værelse og havde gjort sig det mageligt i en elegant, lav Lænestol, idet han lagde Fødderne op paa en Kurvestol. Han tændte en fin Cigar og tog Kreuzzeitung. Men »Lederen« lod ikke til at interessere ham videre, thi hans Øjne fulgte, ud over Randen af det store Blad, de graablaa Røgskyer og hans Tanker syntes at svæve med dem ind i den brede Lysstribe, som udgik fra det næste Vindue, op i den leende Sols blaa Rige. Han lagde ogsaa snart Avisen fra sig og tog et Brev fra Læsebordet ved sin højre Side. Ud af et Omslag af ubeskaaren Bøttepapir, hvorpaa var trykt et gammelt Ordsprog, tog han et lige saa stilfuldt Ark Brevpapir og gjennemløb den sirlige Damehaandskrift (for tredie Gang) med let sammenknebne Øjne. Brevet lød saaledes:

»Hamborg, d. 10. August 18 . . .

Naadige Fru Grevinde!

Frøken Sophie Bandemer, der har søgt om den af Dem averterede Plads som engelsk Selskabsdame og Medhjælp i Huset, har rigtignok kun været et Par Uger i mit Hus, men har i den korte Tid vundet vor Tillid i saa høj Grad, at jeg ikke tager i Betænkning at anbefale hende paa det varmeste. Hun behersker Omgangsformerne som en Dame af Verden, besidder en ikke almindelig Dannelse, som hun, i Modsætning til vore forlæste Gouvernanter, skylder Selvsyn og egen Erfaring, og er endelig meget betænksom og selvstændig i Ledelsen af Husholdningen. Paa Grund af sine noget angrebne Lunger ønskede hun et roligt Ophold i styrkende Landluft. Vi vilde ikke give Afkald paa hende, hvis ikke forskjellige Tegn havde gjort os opmærksomme paa, at hendes nydelige Person truede med at blive farlig for vor eneste Søns Hjerte. Jeg kan imidlertid forsikre Dem, naadige Fru Grevinde, om, at hendes Optræden, ikke alene overfor min Søn, men i det Hele taget overfor Herrer, aldrig har givet Anledning til den ringeste Tvivl om hendes Grundsætninger. Alt det øvrige vil De erfare af

hendes Papirer. Frøken Bandemer ankom hertil næsten uden Midler og uden at kjende et Menneske i Hamborg. Hun blev sendt mig fra et Engageringsbureau. — Forestil Dem, hvor let en ung Pige uden de strengeste Grundsætninger kan komme i Ulykke under saadanne Forhold! Derfor glædede det mig ganske særligt, at hendes gode Stjerne netop førte hende til mit Hus. Maatte denne min Anbefaling ogsaa aabne Deres for den fortræffelige unge Pige.

Modtag, naadige Fru Grevinde, Forsikringen om den Højagtelse, med hvilken jeg forbliver Deres ærbødige

Fru Konsulinde Wuwermann«.

Greven lagde Brevet igjen ind i Konvoluten og lænede sit smukke Velasquez-Hoved tilbage i Stolen.

»Hun er charmant, til Trods for sine Grundsætninger — ha ha!« lo han dæmpet og derpaa aandede han nogle kunstige Røgringe ind i Solstriberne og lukkede tilsidst Øjnene.

Ogsaa ovre i Grevindens Værelse havde Frøken Bandemer været paa Tale. Fru Grevinden havde ikke forsømt at opstille hende som et lysende Exempel for sine Døtre.

Uagtet hun med moralsk Indignation plejede at betegne en Middagslur som en hende ubekjendt menneskelig Svaghed, faldt hendes Øjne dog regelmæssigt til paa et vist Tidspunkt efter Middagsbordet og de flittigt strikkende Hænder sank ned i hendes Skjød. Saaledes ogsaa i Dag. Den gode Grevinde havde ovenikjøbet den slemme Vane at sove med aaben Mund og samtidig lade sin øverste Tandrække balancere paa Tungespidsen. Saasnart den velbekjendte, let snurrende Lyd af Moderens Aandedræt lod sig høre, listede Komtesse Vicki sig paa Taaspidserne fra sin Plads ved Vinduet hen til Sofaen, konstaterede ved et Blik paa den omtalte Elfenbensgarniture at Drømmetilstanden var indtraadt, og gjorde et Tegn til sin Søster, hvorpaa de to unge Damer lydløst gik ud af Værelset.

Uden Hat, som de gik og stod, forlod de Slottet og løb, Arm i Arm, ned i Parken.

»Er hun ikke dejlig?« begyndte Komtesse Vicki Samtalen.

Den store Søster nikkede kun og lod Vicki fortsætte.

»Aa, Marie, saadan en henrivende Taille faar jeg vist aldrig!« klagede hun, idet hun trykkede Hænderne mod sine svære Hofter. »Og, véd Du hvad, mørke Øjne er dog saa smukke! Saa ejendommelige, saa mystiske og alligevel saa søde! Blaa Øjne har de jo allesammen her — tænk bare paa Præstedøtrene! Véd Du ikke, om der existerer noget, hvormed man kan farve Øjnene sorte? Jeg gjorde det ligestrax — selv om det ogsaa gjorde ondt«.

Komtesse Marie lo højt. »Du er dog et skrækkeligt Barn! Hvem vilde Du saa fortrylle med de dejlige sorte Øjne? Maaske Brinkmann?«

Vicki stampede med Foden og blev fornærmet: »Hvor vil Du hen, den dumme Dreng! Jeg tænker overhovedet ikke paa Mandfolk. Men det kunde være saa dejligt, naar jeg kunde sende mig selv funklende Øjekast i Spejlet!«

»Din forfængelige lille Mis! Du spejler Dig nok i Forvejen!«

Og de to store Pigebørn tog hinanden om Livet og travede ad den mørke Granallee ned til Dammen. De steg i den lille Baad og roede et Stykke fra Land. Saa lod de Fartøjet drive og begyndte paany deres fortrolige Samtale.

»Tror Du, at han ogsaa strax vil forelske sig i Frøkenen?« spurgte Vicki.

»Hvilken Han?«

»Naturligvis Hr. v. Norwig!«

»Ja saa? Han er altsaa nu Midtpunktet for dine Tanker! Jeg tror ikke, at han vil føle stor Lyst dertil. Han er ingen Ven af Damer. Forresten . . .«

»Hvilket?«

»Aa, ingenting! — Men jeg véd En, som ganske bestemt vil forelske sig i hende«.

»Fader!« udbrød Vicki triumferende.

Søsteren tyssede paa hende. »Tal ikke saa højt. Vi maa have et Øje med Fader — han er saa kostelig, naar han er forelsket! Og nu har han saa længe ikke havt noget for sit Hjærte, saa jeg allerede var bange for, at han skulde begynde at gjøre Kur til Pastorens Beate!«

»Det er dog virkelig rart, naar en gammel Herre interesserer sig for den kjønne Ungdom, ikke sandt? Jeg kan ikke forstaa, hvorfor Moder ikke vil unde ham den Fornøjelse! Naar jeg engang bliver en Dame af sat Alder, skal ingen forbyde mig at synes om smukke unge Mænd«.

»Men hvad tror Du din Mand vil sige til det?«

»Aa, han vil da vel ikke være saa utaalelig!« udbrød den lille Komtesse og slog med Nakken. Og idet hun pludselig greb en ny Tanke, bøjede hun sig hen til Søsteren og sagde: »Tror Du, at han ogsaa synes om mig?«

Komtesse Marie lo hjærteligt, men Vicki lod sig ikke afficere deraf, men vedblev ivrigt: »Nej, Du skulde bare have set hvordan han snusede til den gamle, gyselige *Homo sum* og saa sagde Puh! det var aldeles kosteligt!«

Søstrene lo, indtil de fik Taarer i Øjnene. »Ak, lille Vicki, hvad skal det blive til med dit smørbløde Hjerte! Naar En kun behøver at sige Puh! for at faa det til at smelte, vil det sagtens være helt smeltet, inden man véd et Ord af det«.

»Det er jo kun mit Spøg. Du véd, at jeg slet ikke tænker paa at gifte mig. Mændene

skal jo være meget slemme allesammen. Hvis jeg blot vidste, om det virkelig var sandt. Jeg skal engang spørge Frøken Bandemer ad«.

Medens de to Søstre førte en saa gemytlig Samtale, kom Tjeneren ned til Bredden og meldte, at Hr. Pastor Meusel og hans Damer var komne til Kaffe.

De to Komtesser fandt Kaffeselskabet samlet i Glasverandaen, som var bygget op til Slottets venstre Sidefløj, som Vedhæng til den saakaldte Hubertussal, og paa den barske Aarstid blev omdannet til Vinterhave. Fru Grevinden, som var kjendelig styrket af den korte Slummer, sad paa Rørsofaen. Til Højre for hende sad Stedets Pastor, en velfriseret, mørk Herre, med kort studset Bakkenbart og glatbarberet Midterparti. Til Venstre for hende sad Inspektør Reusche i et ualmindelig sirligt Toilette, meget stivt vixet Overskjæg, fugtige, urolige Øjne og stærkt blussende Ansigt. Den gode Hr. Inspektør havde ogsaa havt et meget anstrengende Arbejde for; han havde nemlig ledsaget Pastoren og hans to Døtre fra Præstegaarden til Slottet og undervejs søgt at erklære Frøken Beate sin glødende Kjærlighed, der støttede sig til de solideste Hensigter. Frøken Beate var neppe mindre rød af den udstaaede Glædesangst end hendes undseelige Ludolf — Hr. Inspektøren førte nemlig dette blide Fornavn. Desværre var han ikke bleven helt færdig med sin Erklæring, da han først havde taget Mod til sig ved Parkgitteret! Men hvad hans Mund før havde fortiet, syntes nu hans Støvler at skulle give Udtryk under Bordet, idet de hvilede med forelsket Andagt paa Beates Tæer, som derved blev alt andet end opmuntrede i de altfor snævrere Søndagsstøvler.

Pastorens ældste var meget slank, smalskuldret og tyndarmet. Hendes hvepseagtige Midie var alligevel paafaldende til Trods for den almindelige Slankhed, da Frøkenen havde en ganske veludviklet Buste. Hovedet med dets blonde Haar var kjønt, Formen af Ansigtet tiltalende og Huden sart — Totalindtrykket blev kun noget forstyrret af de let sammenknebne Øjne og den altfor smægtende Kirsebærmund. Forøvrigt lignede Beates Søster, Frøken Agnes Meusel, Søsteren i den Grad, at man kunde have antaget hende for en et Par Aar yngre Tvillingsøster! Den eneste Forskjel var den, at Frøken Agnes Næse led af en stadig Rødme og at Omridsene af hendes Former var noget mere kantede. Frøken Agnes fandt i sit stille Sind, at Hr. Volontær Brinkmann var en yderst elskværdig ung Mand, men var alligevel endnu ikke saa fast besluttet paa at række ham sin Haand, som Søsteren for Tiden var det med Hensyn til sin Ludolf. En Samtale fandt forøvrigt kun Sted mellem Grevinden og Pastoren, hans Døtre plejede i det grevelige Slot at holde sig Evangeliets Forskrift strengt efterrettelig, medens Inspektør Reusche ganske vist havde Stof til en Taler i sig, men kun sjeldent kunde finde det rigtige Uld, til at spinde en virkelig Tale af.

Da de to Komtesser traadte ind, rejste hele det lille Selskab sig, naturligvis med Undtagelse af Grevinden, for at hilse paa dem, hvilket for deres Vedkommende blev besørget med djerve Haandtryk, ved hvilken Lejlighed det morede Vicki at give Præstedøtrene et ordentligt Ryk i deres undseelige Poter.

Efter Mamas Ønske, som ikke vilde have, at man skulde beskylde hendes Døtre for den sædvanlige Adelsstolthed, maatte Vicki endnu sige Du til Præstedøtrene, skjøndt disse, siden de havde faaet lange Klæder paa, forekom hende saa kjedelige, at hun næsten ikke kom sammen med dem undtagen ved de sædvanlige Besøg hveranden Søndag. Vicki kunde slet ikke forstaa, hvorledes Konfirmationen havde været i Stand til at gjøre saadanne »Faarekyllinger« ud af de før ganske livlige Præstedøtre. Fra Faderen havde de ikke »Hængeho'ederiet«, da han godt kunde være med til uskyldig Munterhed, og ovenikjøbet naar han sad ved et godt Glas Vin med Greven ikke viste sig helt ubevandret i det klassiske Repertoire af ærværdige Historier og Kældermænd.

Ogsaa i Dag bestræbte Husets to unge Damer sig ærligt og redeligt for at faa en Samtale i Gang med de unge Piger, uden at det dog lykkedes at lokke andet ud af dem, end det evindelige: »ak ja« — »ak nej«. Derfor vilde ogsaa denne Pastorssøndag være forløben ganske paa samme Maade som alle de foregaaende, hvis ikke Frøken Bandemer, som gik med Kagefadet foran Tjeneren, der bar Kaffeservicet, ved sin Indtræden havde bragt en uformodet Bevægelse i Selskabet. Det var aabenbart, at den unge Dames nydelige Skikkelse gjorde et ganske særligt Indtryk baade paa Pastoren og hans Døtre, men i Særdeleshed paa Ludolf, som ved denne Lejlighed saa' Frøkenen for første Gang og syntes i den Grad slaaet af hendes Ynde, at han endog glemte, at træde sin Beate paa Tæerne. Ved at hint Tryk og den deraf betingede Tilstrømning af Blodet til den nævnte Extremitet pludseligt ophørte, lod det sig muligt forklare, at Frøken Beate nu blev ligesaa bleg, som hun før havde været rød.

Frøken Agnes stirrede næsten ligesaa forbløffet som sin Søster. Af Forbavselse over Sophies Dejlighed glemte hun endogsaa at lukke sin vatbløde lille Mund. Komtesserne Pfungks Kæmpemaal og stolte Yppighed havde hun altid betragtet som et nødvendigt Attribut for deres Rang, ligesom de øvrige Godsejer- og Præstedøtres landlig sunde Skjønhed ikke heller havde vakt hendes Misundelse; men denne unge Dame traadte som en Fremmed fra en ubekjendt

Verden indenfor hendes Synskreds, hun stod for hende som et højere Væsen. Agnes Meusel var endnu i den Alder, da unge Piger føler Trang til at sværme, og enten udkaarer en gammel Herre eller en af deres eget Kjøn til deres Fetisch. Beate derimod havde øjeblikkelig i den Fremmede opdaget en muligvis farlig Rivalinde, og var strax paa det Rene med, at hun hadede hende.

Frøken Bandemer tragtede Kaffen og tog derpaa Plads imellem Præstedøtrene. Og der skete det Under, at den overvættes undseelige Agnes i Dag for første Gang siden sin Konfirmation lod sig overtale til at drikke to Kopper Kaffe og spise sit Stykke Kage helt op! Ja, man lagde endogsaa Mærke til, at hun, ganske vist ikke uden at rødme dybt over en saadan Ubeskedenhed, modtog Frøkenens Udfordring til en munter Samtale og formastede sig til at føje nogle yderligere Bemærkninger til sit sædvanlige: »ak ja — ak nej!« Hvorimod Frøken Beate afviste hendes Tilnærmelsesforsøg med en ikke ilde paatagen Kulde, og paa den anden Side gik saa vidt i Dristighed, at hun rettede et kjækt Spørgsmaal om de sandsynlige Vejrudsigter til den aandsfraværende Inspektør, medens hendes Støvle samtidig gav hans utro Fod et lille Stød.

Da Grevinden fortalte, at Frøken Bandemer for ganske nylig var vendt tilbage fra de Forenede Stater, blev ogsaa Pastorens Interesse vakt, og han havde saa mange Spørgsmaal at gjøre om amerikanske Tilstande, særlig om Sektvæsenet, at Frøkenen snart dannede Midtpunktet i Konversationen. Greven havde ladet Kaffen bringe op paa sit Værelse til sig og Overforvalteren og sendt en Undskyldning.

Da Talen faldt paa, at Frøken Sophie efter sin Tilbagekomst havde havt Plads i Hamborg, spurgte Pastor Meusel Grevinden om, naar de kunde vente den unge Maler fra Hamborg, som skulde male hendes Portræt til Billedgalleriet.

»Vi venter ham endnu i Løbet af denne Uge«, svarede Grevinden. »Tænk Dem, Hr. Pastor, Vicki har allerede givet ham et Øgenavn: han underskriver sig nemlig altid Hans K. Fink, og det har hun lavet til Hans Kvast Fink«.

Denne Opfindelse af Vicki blev modtaget med en beskeden lille Latter, hvori kun Frøken Bandemer ikke deltog, da hun i samme Øjeblik fik et let Hosteanfald. Det var hurtigt forbi, men Hosten lød tør og haard og de røde Pletter viste sig atter omkring Kindbenene.

»Tag Dem endelig i Agt for Træk, Frøken«, formanede Grevinden: »i Aften maa De pænt drikke en Kop Brystthe — det løsner ganske udmærket«.

»Fru Grevinden er saa omhyggelig«, ytrede Frøkenen, »jeg antager, at den herlige Landluft snart skal kurere mig!«

Man rejste sig fra Bordet og gik ned i Haven, for, som det ligeledes var en staaende Skik paa de sommerlige Præstesøndage, at spille et Parti Crocket paa den prægtige Græsplæne. For Inspektøren plejede dette at være Signalet til at sige Farvel; men i Dag havde de fem Damer — Frøken Bandemer var ogsaa bleven opfordret til at spille med — nødvendig Brug for ham til Oprettelse af Ligevægten, og paa sine temmelig kejtet fremstammede Undskyldninger gav Grevinden ham Ordre til at stille sig til Damernes Raadighed. Under Spillet stod de to Komtesser med Agnes paa den ene Side, Frøken Bandemer, Beate og Inspektøren paa den anden. Og da den sidste viste sig at være meget kejtet, saa maatte hans to Damer ved ethvert Slag, som han gjorde, assistere ham med Raad og Exempel. Beate var saa ophidset som hun aldrig før havde været; hun veg neppe fra sin Ludolf og gav ham bestandig med stor Iver Raad og Formaninger. Men derved syntes den gode Mand kun at blive endnu mere forvirret, og Sophies tydelige og rolige Forklaring var nødvendig, for at bevare ham for de værste Bommerter. Den ulykkelige Beate opfangede mere end et taknemmeligt Blik, som hendes utro Bejler sendte hendes smukke Rivalinde, og Ærgrelsen herover berøvede hende selv det sikre og rolige Overlæg i den Grad, at der udfordredes Sophies hele Kunst, for nogenlunde at holde Modpartiet Stangen. Tilsidst vilde Ulykken, at hun under Spillet slog sig saa ubehændigt med Hammeren paa Foden, saa at hun maatte lade sig føre hen til den nærmeste Bænk og derved sætte sig selv ud af Spillet. Frøken Bandemer overtog derfor ogsaa hendes Bal og førte meget hurtigt Spillet til Ende i Favør af sit Parti.

Pastoren kom lidt efter, for at følge sine Døtre hjem; han indbød Frøken Bandemer indstændigt til endelig meget snart at aflægge et Besøg i Præstegaarden, da det vilde være ham en stor Glæde, naar hans Døtre turde hente Ansporing og Belæring af hendes Omgang.

Man tog gjensidig Afsked, og derpaa begav Familien Meusel sig paa Vej, tilligemed den gode Inspektør, som endog var saa galant at byde Frøken Beate sin Arm paa Grund af den smertende Fod. Hun hentede nyt Haab og lagde sin tynde Arm rigtig fast i hans, men kunde dog ikke bare sig for at komme med nogle Hentydninger til hans aabenbare Beundring af den mørkøjede Frøken. Men i Stedet for at undskylde sig og med de ventede smigrende Udtalelser gjenoptage den paa Henvejen afbrudte Samtale, istemte den ulyksalige Ludolf tvertimod en henrykt Hymne over Sophies forføreriske Ynde, som havde den mærkelige Virkning, øjeblikkelig at kurere

Beates Fod og fuldstændig at befri hende for Nødvendigheden af at benytte sig af hans Støtte.

Da de gode Præstefrøkener om Aftenen gik til Hvile, havde den yngres Sværmeri for og den ældres Indignation over Frøken Bandemer allerede fremmanet Tvedragtens onde Aand i dette Jomfrubur, saa at de to Søstre i Stedet for med et hjærteligt Godnatkys, gik i Seng med forgrædte Øjne og harmfuldt rynket Pande.

»Du er overhovedet et rigtigt Fæ«, udbrød Beate med dyb Harme.

»Og Du er en gammel gyselig Person!« gav Agnes slagfærdig til Svar.

Og derpaa dukkede de to unge Pigers Hoveder ned i Pudernes vældige Fjerbjerge — —

Omtrent en halv Time senere traadte ogsaa Komtesse Marie ind i det Soveværelse, som hun delte med Vicki. Hun troede at Søsteren allerede sov, da hun havde siddet og læst en hel Time, efter at Vicki var gaaet op. Men til sin Forbavselse lød en høj Latter hende imøde, da hun betraadte Værelset. Lampen brændte endnu. Vicki laa i Sengen og Frøken Sophie sad hos hende og havde trykket Hovedet ned i Puden ved Siden af den unge Komtesses.

»Aa, Marie«, udbrød Vicki henvendt til Søsteren, »Frøken Sophie har fortalt mig saadanne komiske Historier — jeg har endnu ikke faaet mig leet ud«.

Frøkenen gav den unge Pige et hastigt Kys paa Kinden, og rejste sig derpaa for at gaa. »Vi er altsaa gode Venner«, udbrød hun endnu leende til hende og derpaa gjorde hun en let Bøjning for den ældre Komtesse og sagde: »Jeg vil ikke forstyrre længere — eller maa jeg maaske tilbyde Dem min Hjælp, Komtesse?«

»Aa Marie«, udbrød Vicki og rejste sig halvt op i Sengen: »hun har børstet mit Haar og gnedet mig i Hovedet med alle ti Fingre — saadan — det var mageløst! Det maa Du ogsaa lade hende gjøre ved Dig!«

»Hvad gaar der af Dig, Vicki«, udbrød den Ældre med let Bebrejdelse, »at jeg skulde forlange det af Frøkenen! — Ja, ja, Frøken Bandemer, De maa endelig ikke forvænne den Lille — hun plejer ellers at falde saa pænt i Søvn. Føj hende ikke altfor meget, gjør man først det, er der intet Udkomme mere med lille Vicki!«

Hun rakte Sophie Haanden og Frøkenen trak sig tilbage.

Paa samme Maade som lille Agnes i Præstegaarden, saaledes gav ogsaa Komtesse Vicki sin Begejstring over den nye Husfælle Luft i de kosteligste Superlativer, og følte sig højlig krænket over, at Søsteren forholdt sig saa kjøligt; men endelig lagde Marie Hænderne paa den unge Piges Skuldre, kyssede hende bravt og trykkede hende ned i Puderne. »Sov nu, Barn!«

Og Vicki opførte sig som et godt Barn og faldt i Søvn.

Komtesse Marie var i Dag usædvanlig længe om at klæde sig af. Hun havde kastet en Friserkaabe løst over de blottede Skuldre og Arme, og var et helt Kvarter om at rede sit svære, mørkebrune Haar. Det enlige Lys paa Toiletbordet oplyste kun svagt det temmeligt store Værelse. I Etagen nedenunder hørte man Døre blive smækket i, Fodtrin tabte sig i den lange Korridor, Bagdøren ud til Gaardspladsen blev lukket op, og paa Tjenerens Fløjten kom de to store Hunde løbende med dæmpet Gøen, for at indtage deres Soveplads under Trappen. Saa blev Slaaen skudt for og strax efter var det dødsstille i Huset — paa nær det store Barns dybe Aandedræt henne fra Sengen og et Taffeluhrs lette raske Tikken.

Komtessen lod Kammen synke, støttede sin højre Albue paa Bordet og henfaldt i Tanker. Hun havde godt lagt Mærke til, hvilket overraskende Indtryk den nye Husfælles nydelige Ansigt og indtagende Væsen havde gjort paa alle Slottets Beboere og særlig paa Mændene. Hendes Tanker blev ved denne Iagttagelse ledet ind i en Retning, som de næppe før havde taget. I hele deres, ganske vist ikke store, Bekjendtskabskreds fandtes der ikke et eneste kvindeligt Væsen, som i den Grad havde forenet alle de Egenskaber i sig, der fordrejer Hovedet paa Mændene, som denne Frøken Sophie. Hun havde faaet det Indtryk af hende, at hun overalt, hvor hun optraadte, strax maatte blive Midtpunktet i en pikant Roman. Denne Anelse var ganske vist ikke helt uden Tiltrækning for hendes Indbildningskraft; men, som sagtens mangen en ærlig Landadelsfrøken, havde hun den Forestilling, at alle saadanne »Affærer«, som de beskrives i Romanerne, strengt taget kun kunde foregaa ude i den store Verden, i de frygtede »Syndebabler«, som Moderen plejede at benævne alle Byer paa over hundredetusinde Indbyggere, men i ethvert Tilfælde ikke i de Meklenborgske Storhertugdømmer og slet ikke paa det grevelig Pfungk'ske Omraade. I hendes Kredse blev der saaet og høstet, taget til Ægte og døbt, levet anstændigt og begravet standsmæssigt. Og hun selv havde hidtil veltilfreds betragtet dette Tingenes Kredsløb som en gylden Regel. Kun hun selv havde for saa vidt dannet en Undtagelse fra denne Regel, som hun ikke havde taget Del i de unge Pigers Tant og Komediespil, men holdt sig skadesløs for de smaa Forfængelighedens Triumfer, som fattedes hende, ved Bevidstheden om sin Dygtighed og Nytte, hvorved det var lykkedes hende at erstatte Forældrene Savnet af en Søn. Hun havde altid uden Bitterhed gjort Nar af sit uskjønne Ansigt, hun havde ovenikjøbet taknemmelig følt denne Grimhed som et Fortrin, fordi den tillod hende en større Frihed i Omgang med Mænd. Hendes Søster Victoria var til Trods for sine sexten Aar altid forelsket og det

fandt den gale Komtesse ganske naturligt og særdeles morsomt. Selv havde hun aldrig havt blot et Anfald af en saadan Svaghed og troede sig berettiget til at antage, at hun ikke var indrettet dertil. Hun mente at føle og tænke som en Mand og betragtede sin Kvindelighed paa en vis Maade som en Fejl af Skaberen, uden dog at gjøre ham videre Bebrejdelser derfor; thi den Omstændighed, at hun maatte bære Skjørter, beskyttede hende dog for mangfoldige Udyder, som ofte gav Mændene noget utiltalende og latterligt i hendes Øjne. Hun behøvede ikke at gjøre sin Mund til en Skorsten, ikke at drikke sig fuld, ikke at bande som en Staldkarl, og var sikker paa aldrig at komme i Forlegenhed for et tosset Pigebarns Skyld! I Nydelsen af saa mange ejendommelige Fortrin havde hun hidtil følt sig lykkelig og tilfreds.

Hidtil! Ja — medens hun sad der og grublede, blev hun for første Gang i sit Liv greben af hin Vemod, som saa grusomt plejer at forbitre Ungdomsaarene for Kvinder, der fattes et tiltalende Ydre og dog føler Trang til at elskes. Og denne Følelse havde grebet hende ved Iagttagelsen af den Magt, som Sophie Bandemer udøvede paa alle Mændene i Huset, fra hendes Fader af og ned til den forfløjne Brinkmann, ja, selv Tjeneren Friedrich; thi ogsaa ham havde hun greben i, hemmeligt at stirre paa Frøkenen med store forelskede Øjne. Men alt dette vilde ikke have gjort det ringeste Indtryk paa hende, hvis ikke Hr. v. Norwigs Optræden overfor denne Dame havde været saa paafaldende. Ikke alene ved det første Møde i Skoven, men ogsaa ved Middagsbordet, hvor han, den ellers saa Talende, næppe havde bidraget tre Ord til Konversationen. Det vilde, herlige Morgenridt havde bragt hende denne Mand saa nær, hans Tale havde vakt det glade Haab hos hende, at i Omgangen med denne erfarne Mand vilde hendes Liv vinde i Indhold, hendes Tankesæt i Dybde — og nu blev hun pludselig greben af Frygt for, at hin smukke Persons Fortrin ligeledes skulde bedaare ham og bevirke at han tabte Interessen for hende. Komtesse Marie havde altid været saa klar over sig selv: hun maatte til sin Skræk tilstaa, at denne pludselige Angst for det truende Tab af noget, som hun slet ikke havde ejet, kun var et Bevis paa, at hun havde tragtet efter Besiddelsen deraf — maaske tilmed som *Kvinde!* Et flygtigt Blik traf Spejlet — og et bittert Smil bidrog ikke til at forskjønne den brede Mund. Hun sprang op fra Stolen og satte hastigt det svære Haar op i en let Knude for Natten. Ved den Lejlighed gled Friserkaabens vide Ærmer op og blottede hendes kraftige, prægtigt formede Arme op til de svulmende Muskler. Og da hun havde befæstet Haarnaalene, slyngede hun disse nøgne Arme ind i hinanden og strakte dem ud fra sig. En let Gysen gjennemfoer hende, hun stod midt i Værelset, drog Vejret tungt og saa' ned paa sine Arme.

Da hørte hun igjennem Nattens Stilhed en Lyd, der fik hende til at fare sammen som en Tyv paa natlige Snigveje. I Værelset ovenover hende var en Stol bleven flyttet. Nu hørtes nogle faste mandlige Skridt, derpaa en Lyd, som tydede paa, at nogen trak Støvler af deroppe. Det var Norwigs Værelse, som laa over de unge Komtessers. Hun vidste det, og sagde til sig selv, at Overforvalteren sagtens nu var i Færd med at gaa i Seng, efter først at have skrevet Breve eller lignende. Et Øjeblik lyttede hun i hin Spænding, hvormed man i Nattens Stilhed plejer at følge enhver Lyd, og derpaa, da alt var roligt, klædte hun sig hurtigt af og vilde lige til at gaa i Seng, da en ny Lyd deroppe fra fik hende til at studse. Det havde lydt som et dæmpet Udbrud af Skræk — hun troede pludselig at høre to Stemmer! Men det varede kun et Øjeblik, saa var alt igjen stille — og saa begyndte En deroppe at gaa frem og tilbage med tunge Skridt paa Strømpesokker, men som dog rystede Loftet saaledes, at Ampelen klirrede og dirrede ganske sagte derved.

Havde hun hørt rigtig? Var virkelig nogen traadt ind i Værelset til Hr. v. Norwig? Frøken Bandemer var jo ogsaa anbragt oppe paa anden Sal, rigtignok ved flere ubeboede Værelser adskilt fra Overforvalteren. Skulde hun . . . Men nej, det var jo en meningsløs Mistanke!

Komtesse Marie trak hurtig i sin Morgenslobrok, slukkede Lyset, gik i Mørke hen til det Vindue, som laa lige under det tilsvarende i den lille Stue ovenover og lukkede det varsomt op. Fra det øverste Vindue faldt et mat Lysskjær ud paa de mørke Graner i Parken. Komtessen bøjede sig langt ud; de andre Vinduer deroppe var alle mørke; hun maatte have bemærket det svageste Lysskjær. Hun lyttede med tilbageholdt Aandedræt, men hørte kun den fjerne Brusen af det kunstige Vandfald langt nede i Parken, Træernes svage Susen og af og til en Flagermus' Piben eller en Ugles Skrig. Men i samme Øjeblik hun trak sig tilbage, syntes hun at Døren gik deroppe. Hun bøjede sig atter ud ad Vinduet, saa langt hun kunde og — et Par Sekunder efter blev det første Vindue i Rækken deroppe oplyst, Vinduet i Frøken Bandemers Sovekammer.

Hun blev siddende i Vindueskarmen, spejdede og lyttede, indtil Lysene blev slukket i Værelserne deroppe og den kjølige Natteluft gjennemisnede hende. Da begav hun sig endelig til Ro. Hun sad endnu en Stund oprejst i Sengen og grublede. Saa knyttede hun i Mørket de slanke Hænder og hviskede hen for sig: »Slange! Slange! Hvis jeg griber Dig!«

I dette Øjeblik lo Komtesse Vicki højt, idet hun vendte sig om paa den anden Side. Hun

drømte sagtens om den morsomme Historie, som den fortryllende nye Frøken havde fortalt hende i Aften.

FEMTE KAPITEL.

Handler om »løse Principer« og »Agurkesalat« og tager en Ende med Forskrækkelse.

Et glødende Solskin laa næste Morgen over Marker og Enge og kastede en bred Lysstrøm gjennem den mørke Granallee i Parken, da Frøken Sophie lukkede sit Vindue op. Hun tog Naalene ud af sit svagt lokkede mørke Haar og lod med Velbehag den morgenfriske og dog varme Luftning lege med de bløde Lokker, og stryge hen over hendes blændende hvide Hals, fine, runde Skuldre og bare Arme.

Da saa' hun Greven bøje om det højre Hjørne af Slottet ind paa Grusgangen, som førte forbi hendes Vindue og derpaa ind i Granalleen. Hurtigt vendte hun sit smukke Hoved til Siden og begyndte med lad Ynde at lege med sit Haar. Men den gamle Herres første Blik gjaldt hendes Vindue — og da han fik Øje paa den hulde Fe deroppe, traadte han hastigt fra Vejen over i Græsset, uden at agte paa Morgenduggen, gik lydløst videre og blev, efter at have overbevist sig om, at ingen iagttog ham, staaende saa nær Vinduet som muligt. Den lille Hex deroppe gav hans skarpe Jægerøjne rigelig Tid til at fryde sig over Synet af hende, inden hun, idet hun tilsyneladende først nu blev Spejderen vaer, udstødte et ganske sagte Skrig, og ærbart dækkende med Hænderne for Brystet hurtigt traadte tilbage i Værelset.

En lille halv Time efter betraadte Frøken Bandemer allerede Frokostværelset og med en dyb Nejen kyssede hun Grevindens Haand. Den usædvanlig varme Dag retfærdiggjorde Valget af en let Sirtses Kjole af en meget lys, gullig Farve, som rigtignok var meget tarvelig pyntet, men klædte hende fortræffeligt. Komtesse Marie, som ligeledes var til Stede, sysselsat med Forberedelserne til Frokosten, besvarede hendes Hilsen temmelig køligt, men rettede sit bestemte, klare Blik forskende paa Frøkenen, idet hun spurgte hende, hvorledes hun var tilfreds med sit Værelse, om hun havde sovet godt og ikke var bleven vækket for tidligt af den paatrængende Sol, som rigtignok havde en temmelig let Adgang til de øverste Værelser i den østlige Fløj gjennem de tynde Gardiner.

»Komtessen er altfor god«, ytrede Frøken Sophie med et taknemmeligt Blik. »Jeg føler mig yderst tilfreds med mit Værelse og har altid været vant til at staa op med Solen«.

»Ah — saa meget desto bedre! Jeg mente kun, at De muligt efter Gaarsdagens Rejse, som jo ogsaa har kostet Dem en Del af Natten, ikke havde fundet den fornødne Hvile, da jeg endnu meget sent saa' Lys hos Dem«. Den unge Grevinde lagde med Villie et vist Eftertryk paa de sidste Ord og lod dem blive efterfulgt af en svag Rømmen, der skulde sige saa meget som: ja, spids Du kun Øren! Du er opdaget!

Men Frøkenen røbede hverken ved en Mine eller Bevægelse noget, der lignede Skræk eller Bevidsthed om Brøde, men rødmede kun ganske let og svarede, henvendt til Fruen i Huset: »Da jeg lagde mine faa Sager ned i Skufferne, fandt jeg deri en lille Bog, som alt mangfoldige Gange har været min bedste Ven og Trøster i tunge Timer: det dyrebare nye Testamente! Jeg fejler næppe, naar jeg henvender min inderlige Tak til Dem, naadige Fru Grevinde, for denne aandelige Omsorg. En stakkels Pige, som jeg, betræder vel tidt med Angst og Tøven et nyt, fremmed Hus; hun kan jo aldrig vide, hvad der venter hende — ak! Men her, i denne lille sorte Bog saa' jeg ligesom selve Herrens Haand strække sig ud imod mig, for at lede og beskytte mig. I min Hjertensglæde over det gode Varsel, har jeg fordybet mig i Læsningen af nogle af mine Yndligskapitler og derover endog glemt min Træthed«.

Den gode Grevinde var helt overvældet af saa megen Fromhed og Veltalenhed. Hun sendte sin Datter et komisk bebrejdende Blik, der skulde gjælde for et tilstrækkeligt Svar paa den uretfærdige Mistanke, som Komtesse Marie før havde fordristet sig til at udtale under fire Øjne. Hvilken Ide! En saadan Perle af Gudsfrygt og Ydmyghed skulde af anden Etages Ensomhed og Nærheden af Forvalterens Værelse saaledes uden videre lade sig forlede til frivole Eventyr? — Komtessen havde ikke sagt, at hun havde hørt de to Stemmer i Hr. v. Norwigs Værelse, men kun udtalt den Mening, at det vist kunde synes upassende og farligt, at lade de To være alene deroppe, uden at udtale sig nærmere om, hvorvidt hun var tilbøjelig til at anse Overforvalteren for en Don Juan eller Frøkenen for en Philine.

»Mit gode Barn!« udbrød Grevinden, idet hun forlod sin Vinduesnische, hvor hun havde været sysselsat med at lægge Mærker i sine Andagtsbøger, og med glad Hast styrede henimod Frøken Bandemer, hvorpaa hun, energisk læggende begge Hænder om hendes Lokkehoved, gav hende et solidt Kys paa Panden: »Mit gode Barn, det skal virkelig ikke være min Skyld, hvis De savner Beskyttelse i mit Hus. Herren velsigne deres Indgang og Udgang — det vil naturligvis sige, foreløbig kun Indgangen, med Udgangen har det forhaabentlig endnu gode Veje! Med mindre da, at nogen bortfører Dem fra os, som — som — for Pokker! Jeg kan ikke udtrykke mig i saa velvalgte Ord som De. I Fixheden er De min Mester — som Bræsig

siger! De forstaar nok: saadan en Frier af Guds Naade«.

Sophie bøjede elegisk Hovedet og sukkede: »Hvor kan en stakkels Pige, som jeg, tænke paa sligt!«

»Aa hvad! En ung Pige maa altid tænke paa, hvordan hun kan faa sig en Mand«, udbrød Grevinden godmodigt. »Rigtignok er der for det Meste ikke stort ved Mændene — men til Gjengjæld staar der ogsaa skrevet: tag dit Kors paa Dig! Min Marie taler ogsaa saa overlegent om Herrerne, og ligner dem jo virkelig ogsaa i mange Stykker, men derfor kalder Folkene hende ogsaa »den gale Komtesse« — og hvis hun ikke finder En, vil hun nok fortryde det . . .«

»Men, Moder . . .«

»Naa, ja, ja . . . jeg siger jo ikke mere. Du har jo ogsaa dine gode Sider og — (henvendt til Sophie) — Greven paastaar altid, at hun er ham mere værd end to, tre, fire Drenge. Men med Dem, mit Barn, er det jo en helt anden Sag! De er nu en Gang et Pigebarn og ovenikjøbet saa nysselig og fin! Hvad Bedre kan De altsaa gjøre end at gifte Dem? Hvis jeg var et Mandfolk — for Pok . . .! nej, nej! — (Hun gav sig selv et let irettesættende Slag paa Munden) — skulde saadan en sød Tøs ikke komme til at vente længe paa mig! Forresten: vor Hr. Pastor — De saa' ham jo i Gaar — er Enkemand. En nydelig, rar Mand — og i sin bedste Alder! Mens De spillede Crocket, skulde han have saa nøje Besked om Dem, det var ligefrem paafaldende! Naa, der er jo ganske vist de store Tøse derhjemme — det kan maaske nok virke dæmpende paa saadan en Herres Følelser. Men ser De, Beate, hun skal være saa godt som forlovet — naturligvis med vor Inspektør — der er jo ikke andet passende ved Haanden! og Agnes: ja, hun har jo rigtignok endnu Tiden for sig; men man kan jo aldrig vide det: hun faar jo ogsaa en pæn Medgift og der er jo mange som holder af saadan et rigtigt Mæhæ«.

Frøken Bandemer havde mest Lyst til at briste i Latter over den gode Grevindes ligefremme Udtalelser, men hun forstod at beherske sig og med et velanstændigt Smil at servere nogle Talemaader om virkelig moderlig Omsorg og lignende.

Komtesse Marie ærgrede sig altfor meget til at kunne le af sin komiske Fru Moder. Men én Ting var hun overbevist om: den smukke Frøken var en ypperlig Skuespillerinde, som ikke let lod sig sætte i Forlegenhed, og som med sjelden Smag forstod at vælge sine Maskeringer. Men nu stod det første Møde i Skoven atter for hendes Blik: Frøkenens Overraskelse ved Synet af Norwig, hendes noget hastige Forklaring deraf ved en forbavsende Lighed, var dog altfor paafaldende for en saadan Mester i Forstillelseskunsten. Desuden Sammenkomsten forgangen Nat — om hvis Virkelighed hun ikke nærede Tvivl — hun var aldeles overbevist om, at de To maatte være gamle og vistnok meget nøje Bekjendte.

»Men kjære Moder«, sagde Komtessen, medens hun skjænkede den første Kop Kaffe af den lille Maskine. »Har Pastoren da for Dig røbet nogensomhelst Tilbøjelighed til endnu en Gang at vove sig ind i den hellige Ægtestand? Naar undtages vor Inspektør Reusche med sine forelskede Fiskeøjne véd jeg sandelig ingen her i vor umiddelbare Nærhed, som kunde komme i Betragtning hos en giftelysten Ungmø. Og hvad vor nye Husfælle, Hr. v. Norwig, angaar, saa forekommer han mig at have al Grund til at have en ligesaa ringe Mening om os Kvinder, som jeg om Mændene«.

»Aa ja, Hr. v. Norwig«, udbrød Grevinden og kom tre Stykker Sukker i sin Kaffe. »Han er hvad man kalder en interessant Mand! Han har ført et bevæget Liv. Enkemand uden Børn, mistet sin Formue, strejfet den halve Verden igjennem. Tænk Dem, sidst har han ovenikjøbet været hos disse Bambams — gyseligt!«

»Moder mener Pampas«.

»Aa, Bambams eller Pampas, det kommer ud paa et, det er dog lumpne Hedninger, maaske Kanibaler. Geografien er en god Ting, hvis der blot ikke var alle de fremmede Navne. Selv i Missionsberetningerne vrimler det af dem. Jeg kan ikke længer hitte Rede i dem, de Hannepampels og hvad alle de Karle hedder«.

»Men kjære Moder, Pampas er jo de store Stepper i Syd-Amerika, hvor de berømte Kvæghjorder findes«.

»Naa, saa dèr har Hr. v. Norwig sidst været?« bemærkede Sophie. Hvad skulde hun ogsaa sige andet? Men alligevel mærkede hun godt, at denne stygge, ubehagelige Komtesse lyttede med Mistanke til hvert Ord hun sagde, lurede paa hvert af hendes Blik. Hun kunde ikke helt undertrykke et let Drag af overmodig Spot om sin smukke Mund, da Grevinde Marie nu med forsætlig overdreven Varme begyndte at rose Hr. v. Norwigs overordentlige Ridekunst. Denne klodsede, hestegale Landfrøken vilde overliste hende, — *hende!* Ja, hvis hun havde havt en Anelse om, med hvem hun vilde kæmpe! Hun lod jo næsten til at have til Hensigt at opvække hendes Jalousi, for at drive hende frem af hendes Baghold! Haha! Jaloux paa dette Ansigt!

Nu indfandt ogsaa den gamle Greve sig og umiddelbart efter kom Vicki ogsaa drivende, meget bedrøvet over, at hun endnu ikke havde opnaaet at møde ved Kaffebordet før Papa. Men at hun dog var kommen saa tidligt op forbavsede i høj Grad Forældrene. Det viste sig, at det ved elskværdigt Drilleri var lykkedes Frøken Sophie at faa det store Pigebarn ud af Sengen.

Greven undlod naturligvis ikke at sige den unge Medhjælperske en Kompliment desangaaende, men anstillede sig derpaa igjen yderst fordybet i sin Morgenavis. Damernes videre Samtale var heller ikke i Stand til at vække hans Interesse, da den hovedsagelig kun drejede sig om huslige Affærer. Kun da Sophie udbad sig Tilladelse til selv at maatte plukke og arrangere Blomsterne og Frugten til Bordet, medens Vicki var beskjæftiget med sin engelske Oversættelse, spidsede den gamle Herre Øren bag sin store og kjedelige Kreuzzeitung.

Da man rejste sig fra Bordet, gik Komtesse Marie hen til sin Fader og forhørte sig om, hvad Hr. v. Norwig havde foretaget sig om Morgenen.

»Han er redet ud til Grændsemarkerne ved Senthin. De begynder i Dag med Dampploven. Hvis Du vil ride derover skal det glæde mig meget. Du kan jo sige ham ligesaa god Besked som jeg selv — og jeg har i Dag saa mange Breve at besørge«.

Komtessen vidste rigtignok ikke af, at Morgenposten havde bragt Greven andet, end en Indbydelse til Hamborger-Lotteriet, nogle Anbefalinger af tysk Champagne og et Tiggerbrev fra en Person af god Familie. Han besørgede da ogsaa denne Korrespondance paa en højst ejendommelig Maade, idet han nemlig satte sig med sin Avis hen til det aabne Vindue i Arbejdsværelset og omtrent fem Gange i Minutet lyttede efter og holdt Udkig over Avisen. Efter at han saaledes i en halv Time havde ventet forgjæves, hørte han endelig lette Skridt paa Gruset udenfor. Det var hende, den Henrivende, Bedaarende. Greven ventede endnu et Par Minuter, saa greb han sin Jægerhat og skyndte sig afsted med ungdommelig raske Skridt.

Frugt-, Kjøkken- og Blomsterhaven dannede det nordvestlige Hjørne af den store grevelige Park. Bagved denne laa Landsbyen ved Foden af en svagt skraanende Bakke, og den temmelig høje Mur, hvor der voxede Vin og Ferskener, dannede tillige en Del af Indhegningen om Præstegaardshaven. Der var ogsaa en Dør i denne Mur, som indtil for et Par Aar siden, da den lille Komtesse endnu legede med Præstedøtrene, var bleven meget benyttet. Men Vinen havde siden dækket den saa tæt med sine Ranker, at det ikke havde været nogen let Sag at faa den op, selv om ogsaa den forrustne Laas havde givet efter for Nøglen. Pastorens maatte derfor nu altid gjøre den betydelige Omvej omkring Vest- og Nordsiden af Parken, naar de vilde ind i Slottet.

Greven var saa heldig at ingen lagde Mærke til ham, medens han sneg sig ned til Frugthaven. Gartneren og hans Karl var ganske tilfældigt i Dag beskjæftigede med at slaa Græs i Parken. Den forliebte gamle Herre turde saaledes gjøre Regning paa en uforstyrret tête-à-tête med sin Gemalindes skjønne Medhjælp. Hans skarpe Blik havde alt i Frastand opdaget hendes lyse Kjole henne ved Espaliermuren; nu skyndte han sig først hen til den lille Rosenplæne foran Drivhuset, valgte en dejlig, kun halvt udsprungen *la France,* og slentrede derpaa henimod Frøken Bandemer, idet han skjulte Blomsten bag paa Ryggen. Han fandt hende beskjæftiget med at se efter om de Druer som var mest udsatte for Solen, var modne.

»Naa, kjære Frøken,« henvendte han til hende, som hilste smilende, »De lader til at søge forgjæves. September har hidtil været noget kjølig«.

»Jeg skulde dog mene, at de sidste varme Dage i alt Fald maatte have modnet enkelte Druer«.

»Men vistnok kun dem som hænger øverst oppe. Jeg bliver vel nødt til at hjælpe Dem, hvis det ikke skal gaa Dem som Ræven i Fablen«.

»Hr. Greven er altfor god — det tør jeg vel næppe modtage«, læspede den henrivende Sophie med nedslagne Øjne og Hovedet ydmygt lagt paa Siden.

»Foreløbigt beder jeg Dem at modtage denne Rose«, faldt den behændige gamle Kavaller hende hurtig i Talen, idet han ovenikjøbet gjorde sig Umage for at gjøre sin sædvanlig noget hæse Stemme saa smeltende som vel muligt. Farven vil passe ypperligt til Deres mørke Haar«.

»O, Hr. Greve . . . .!« Hvor tøvende og dog saa lyksalig den lille Haand udstrakte sig efter Blomsten! Mesterligt! Og derefter betragtede hun den med et langtrukkent ah! af Beundring, og derpaa, igjen efter en kort Tøven, tog hun hastigt sin store Havehat af og befæstede Rosen med sikkert Valg paa det rette Sted i hendes løst ophæftede Haar, medens hun holdt Hattebaandene fast med Tænderne, hvis Perleglands derved ligeledes fordelagtigt kom til sin Ret.

»Superb, superb! Yderst charmant«! udbrød Greven og kyssede paa Fingeren. »Aa, du lille Circe! Véd De ogsaa af, at jeg alt nød den Lykke at se dette dejlige Haar i fuld Frihed, i den mest forførende *deshabillé* over en Nakke af saa uforlignelig . . .«

»Aa — jeg beder Dem, Hr. Greve! Skaan mig! Hvorfor vil De sætte mig saadan i Forlegenhed«, ytrede den Yndige, idet hun rødmende vendte sig bort og urolig rev nogle Vindrueblade itu paa Stilkene. »Ganske vist saa' jeg Dem ude paa Vejen — aa, hvor jeg skammede mig, Hr. Greve . . . men da De jo fortalte mig i Gaar, at De var i høj Grad nærsynet, saa —«

»Kun paa mørke Trapper, kjære Barn, og aldrig overfor Skjønheden«, erklærede Greven med en galant Haandbevægelse. »Beundringen af Skjønheden, af Deres guddommelige Kjøn, har, til Trods for mine hvide Haar, bevaret mig saa ung, at jeg endnu den Dag i Dag føler en Ungersvends Hjærte banke her, naar saa megen Ynde og Gratie fortryller mig«.

Han greb hendes højre Haand, som kun gjorde svag Modstand og trykkede hende til sit Bryst, for at hun kunde overbevise sig om Sandheden af hans dristige Paastand.

»Men Gud — hvad gjør De? O, Hr. Greve, hvis man belurede os«! Hun hviskede det ængstelig og forsøgte at rive sig løs fra den Arm, som havde lagt sig fast om hendes slanke Midie.

»Søde Barn, Du er saa smuk«, hviskede han hende ind i Øret og drog hende endnu tættere ind til sig.

Men nu rev hun sig virkelig løs og traadte et Par Skridt bort fra ham. »Hr. Greve, jeg er kommen for at hente Frugt og Blomster til Bordet«, udbrød hun med et bebrejdende Blik, som kun opflammede ham endnu mere.

»Grusomme«, sukkede han tragikomisk og derpaa gav han sig for Alvor i Færd med, at hjælpe hende, idet han skar nogle Druer af, som hun ikke kunde naa, og som hun derpaa samlede i sin store Straahat. Men han skyndte sig ikke og begyndte ogsaa snart igjen at passiare. Han søgte nu at anslaa en harmløs, spøgende Tone.

»Véd De hvad, Frøken Sophie — første Gang jeg saa' Deres Fotografi, da var min Skæbne allerede beseglet — min grusomme Skæbne, ak!«

»De tilhører altsaa endnu den romantiske Tid, da man forelskede sig i et Billede og brød Landser for en ubekjendt Dulcinea«, ytrede hun skjelmsk. »Da jeg i Morges tidlig gik gjennem Familiegalleriet saa' jeg et Portræt, som har en paafaldende Lighed med Dem, Hr. Greve. Et prægtigt Hoved af en gammel Mand, med en kostbar Kniplingskrans om Halsen, og iført en guldindvirket grøn Fløjelsvams«.

»Ah, De mener Rigsgreven Joachim Dedo Pfungk-Bannersreuth. Han blev syvogfirsindstyve Aar gammel — efter at han i sit halvfjerssindstyvende havde giftet sig med en Adelsfrøken paa atten og faaet tre Sønner med hende. Jeg nedstammer fra den yngste af dem. Forresten undrer det mig kun, at gamle Joachim Dedo ikke strax er sprungen ud af sin Ramme for knælende at forebringe Dem sin Hyldest. Det kunde have lignet ham — haha«!

Frøken Bandemer deltog med anstændig Tilbageholdenhed i den gamle Herres fornøjede Latter og sagde derpaa med et fortryllende Blik: »Det vilde virkelig være altfor meget, hvis De endog vilde formaa deres ophøjede Forfædre til at bringe en stakkels ubetydelig ung Pige en slig ridderlig Hyldest. Jeg kunde næsten frygte for saa megen Lykke og Gunst, efter alle de sørgelige Overraskelser, som Livet hidtil har bragt mig«.

Hvor behændigt hun forstod at vælge og føje sine Ord! Ganske vist lidt affekteret; men udtalt af smukke Læber klinger alt jo smukt! Greven huskede godt fra den Tid, da han plejede at tage sig varmt af unge sceniske Kunstnerinder, at have hørt saadanne Mønsterrepliker — men hos en Person af hendes Stand! Han begyndte at blive nysgjærrig efter at erfare de Tildragelser, som hun antydede.

»Det er oprørende,« sagde han, »at den saakaldte Skjæbne optræder saa lidet cavalierement, at den ikke engang forskaaner saa fortryllende Væsener for sine Rænker! Hvad kan Skjæbnen udrette imod Dem, som er skabt til, selv at blive enhver Mands Skjæbne, som . . .«

Det var dog aabenbart godt sagt! Greven var helt lykkelig over at have funden denne Vinding. Men Frøkenen faldt ham leende i Talen: »Hr. Greve, det er imod Aftalen! Jeg er nu engang en stakkels Forældreløs, som er bleven tumlet grusomt nok om i Verden. Jeg har aldrig kjendt min Fader, og min Moder — lad mig fordølge, hvad min egen Moder har gjort imod mig! Hun er desuden død! Jeg staar ganske alene i Verden, uden nogen anden Beskyttelse, end min Stolthed — og min Tillid til Gud. Mine Forhaabninger, mine Længsler er ofte bleven skuffede; jeg er bleven grusomt bedraget — men de værste Farer er jeg dog undgaaet! Jeg indser nu ogsaa, at Guds Veje alligevel altid fører til det Bedste: jeg er bleven tumlet om i to Verdensdele, for endelig at finde et Hjem her. O, Hr. Greve, jeg kan ikke beskrive Dem, hvor lykkelig jeg følte mig, da Deres Fru Gemalinde kom mig saa moderligt imøde!«

»Ja — hm! — min Hustru har noget meget moderligt ved sig«, bekræftede Greven lidt forlegen.

»Og hvorledes De selv modtog mig med aabne Arme, som en Fader . . .«

»O, mere end en Fader — langt mere! Som en Ven — Din eneste, hengivne, trofaste Ven — over hvem Du frit kan raade, kjæreste Pige«! hviskede Greven hastigt og tog hende saa fyrigt i sine Arme, at Straahatten med Vindruerne led en betænkelig Overlast, skjøndt hun havde skyndt sig at holde den hen til Siden.

Hun forstod at fremstille en salig Selvforglemmelse saa naturligt og hviskede med halvt tillukkede Øjne: »Altfor meget, altfor meget — o min Gud!«

Og derpaa maatte hun finde sig i sin faderlige Vens Kys.

Hverken den af Lykke berusede Greve eller den triumferende Frøken Sophie havde nogen Anelse om, at to Øren havde spidset sig lyttende paa den anden Side af Muren, at næsten ikke et Ord af Samtalen var undgaaet dem, og at to unge, skinsyge Øjne afvexlende i skjælvende Nysgjærrighed og Avindsyge havde spejdet gjennem det rustne Nøglehul i den tilgroede Dør. Men til Trods for sin tilsyneladende lyksalige Bedøvelse fornam Frøkenen dog meget tydeligt sin moderlige Frues Stemme, som i

Frastand kaldte hende ved Navn og dette med mindre Velklang end Bestemthed.

»Gud — Grevinden!« udbrød hun og rev sig med et kort Ryk løs fra den faste Omfavnelse. »Aa — hvad har De gjort!«

Greven satte et yderst forskrækket Ansigt op — men gjenvandt allerede i næste Øjeblik sin Fatning og hviskede hastigt: »De skal ikke være bange — hun kan endnu ikke have set os. Hindbærbuskene dækker godt. Men for mig gjælder det nu: *sauve qui peut!* Den kjære Grevinde er saa irritabel! Gaa hende imøde — røb mig ikke.«

Og med den samme ungdommelige Uforsagthed, som udmærkede ham i Angreb, iværksatte den gamle Herre nu sit Tilbagetog; idet han, dukkende sig ned bag Buskene, skyndsomst søgte at omgaa den fremrykkende Fjendes venstre Flanke i en stor Bue. Frøkenen skyndte sig imidlertid, efter hans Opfordring, at gaa Grevinden imøde.

Den gode Dame havde aabenbart ikke opdaget noget Mistænkeligt, thi med den venligste Mine af Verden kom hun gispende henimod sin Medhjælp og udbrød allerede i tyve Skridts Afstand: »Naa, min Kjære, har De fundet noget?«

»Nogle Druer, naadigste Fru Grevinde«, svarede Sophie, idet hun med et noget barnligt Knix præsenterede Indholdet af sin Straahat.

I Haven.

Grevinden plukkede et Par Bær og knuste dem prøvende i sin brede Mund.

»Der ser De jo! Hvis de ikke er modne, saa véd jeg sandelig ikke . . ! Og vil De tænke Dem: vor Gartner har til Dato ikke sendt os en eneste Drue til Bordet, fordi de endnu var den rene Eddike! det gyselige Menneske! Det er ogsaa i Grunden for hans Skyld at jeg kommer. Jeg vilde gjerne have, at De holdt et Øje med ham, uden at han mærker det. Manden er nemlig paa fast Løn, og desuden har han jo alt Græsset i Parken og Fiskeriet; naa — det er vel ganske godt for saadan en Mand. Og hvad der ikke bliver brugt i Husholdningen af Frugt og Grøntsager, skal han sælge for vor Regning. Men hvad gjør det slette Menneske? Til os siger han altid, at der ikke var flere Grøntsager, og at Frugten ikke var bleven moden — og saa gaar han hen bag vor Ryg og sælger det Hele til egen Fordel! Ser De, min Kjære, jeg under gjerne mine Folk alle mulige Fordele, men saadan et græsseligt Snyderi kan dog oprøre en — især naar jeg netop overfor dette Menneske har gjort mig saadan en Umage for at udsaa det guddommelige Ords Frø . . . ah! hvad det er for en smuk Rose De der har i Haaret?«

»Jeg kunde ikke modstaa Fristelsen, Fru Grevinde, og dristede mig til at plukke en!«

»Naa, det gjør ikke noget. Men, De maa vide, Roserne er egentlig min Mands Privatfornøjelse, og han holder ikke af at . . . nej, nej, derfor behøver De ikke at tage den bort: De kan jo sige, at De har faaet den af mig«.

»O — jeg vilde ikke gjerne bringe Deres Navn i Forbindelse med en Usandhed«, svarede den yderst moralske Frøken.

»Aa, hvad! Med Roser gjør det ikke saa nøje — De véd vel nok, hvorledes Herren har hjulpet den hellige Elisabeth ud af Fedtefadet? Haha! — Forresten er Greven heller ikke saa slem . . . Tvertimod; Irettesættelser og Straf, Opsigelser og Jagen paa Porten, det overlader han altsammen til mig, han sætter nu en Gang sin Fred og Ro over alt. Ja, der har De jo strax et Exempel med Gartneren! Har jeg ikke altid præket for ham: det Menneske bedrager os — brug dog dine Øjne! Men saa hedder det: aa, hvorfor skal man ærgre sig over saadan en Bagatel? De snyder jo allesammen — og naar de skal gjøre sig Umage, maa man ikke gjøre dem Livet altfor surt. —

Hvad siger De til det? Er det ikke det samme, som formelig at opfordre Folkene til Tyveri og Bedrageri? — Greven er en god, en honnet Mand, det er han, men — løse Principer! Aa, Gud, ja!«

Frøken Bandemer havde den største Møje med at høre paa den veltalende Grevindes fortrolige Udtalelser med den tilbørlige Alvor. Heldigvis ventede hun ingensomhelst Meningsytring fra hendes Side, men vedblev med stor Livlighed at illustrere Themaet om den bedragerske Gartner ved talrige Exempler. Hun førte hende om mellem Blomster- og Urtebedene, idet hun gjorde et Overslag over deres Udbytte og sammenlignede dette med det virkelig Afleverede.

»Se nu paa dette Mistbed. Det var helt fuldt af Agurker! Greven holder saa meget af Agurkesalat — han kan jo, Gudskelov, ogsaa taale det! — men vi har aldrig havt det mere end to Gange om Ugen, hele Sommeren igjennem! Og De kan jo sige Dem selv: her maatte jo være Agurker nok til at forsyne et helt Regiment med Salat! dèr, ser De — dèr har vi det! — Dèr sidder jo flere endnu! Her — og dèr — fem, sex —«

»Syv — otte . . .« Frøkenen havde bukket sig ned, og idet hun tog de frodige Blade til Side, opdagede hun flere og flere modne Agurker.

Grevinden var allerede højrød i Ansigtet af retfærdig Harme. »Nej, dette Menneske, denne Søtbier — vil De tænke Dem, Mennesket hedder Johan Søtbier! Han bliver en Pind til min Ligkiste! Men han skal ikke dø i Synden! Hvor er det gudsforgaaende Menneske dog henne!« Og med et saare truende Blik saa' hun sig om efter Misdæderen.

»Skal jeg maaske søge Manden op?« spurgte Sophie tjenstfærdig.

»Aa ja, gjør det, min Kjære. Aa, jeg skal ordentlig læse ham Texten! Og for saadanne Gavtyve vil man specielt afskaffe Prygle-straffen. Hvor bliver saa Retfærdigheden og Gudsfrygten af i Meklenborg? Løb, mit Barn, og faa mig fat i den ugudelige Karl!«

Og medens Frøken Sophie svævede afsted, rapfodet som en Gazelle, spadserede Grevinden om mellem Bedene, tilviftede sig Kjøling med Lommetørklædet og lagde i Tankerne den Straffepræken tilrette, som hun vilde holde for Gartneren. Hendes Vej førte hende ogsaa forbi den tilgroede Dør, i hvis Nærhed den lille Elskovscene var foregaaet for lidt siden. Hun var næppe kommen forbi den, før hun pludselig fornam en skrækkelig Knagen og Bragen bagved sig, og umiddelbart efter et hult smeldende Fald, ledsaget af et gjennemtrængende Skrig. I en dunkel Anelse om, at hun nu maatte faa en eller anden tung Gjenstand i Hovedet, bøjede Grevinden skyndsomt sit værdige Hoved forover, holdt Hænderne beskyttende op over det og udstødte ligeledes tre Gange i Træk et højt Skrig. Først da det ventede Skyts udeblev, vovede hun langsomt at rette sig i Vejret igjen og ængsteligt at se sig om.

Dèr laa den gamle Havedør, revnet paa flere Steder, tværs over Vejen, med de udrevne, rustne Hængsler strittende i Vejret og overstrøet med Vinranker, Blade og masede Bær, som den havde revet af i Faldet; og henstrakt over Døren, med let blødende Næse, laa Pastorens Beate og skævede med den allerynkeligste Mine op til Grevinden.

»Aa Gud! Aa Gud! Fru Grevinde — God Morgen Fru Grevinde«.

»Du milde Gud!« gispede den endnu skjælvende Slotsfrue. »Er du tosset, Tøs! Hvad gaar der af Dig? Hvor Du har sat mig en Skræk i Livet! Du Alstyrende! Nej, har man kjendt Magen! Kommer Pigebarnet ikke der farende med Døren lige forbi Hovedet af mig! Hvad gaar der dog af Dig? Ellers kan Du hverken sige Bu eller Bæ — og saa lige paa en Gang gjør Du saadanne Drengestreger og kaster med gamle Havedøre efter stakkels gamle Koner! Naa, saa rejs Dig dog op og sig et fornuftigt Ord«.

Den blonde Beate kom stønnende paa Benene og fremstammede: »De maa ikke være vred paa mig, naadige Fru Grevinde; jeg vilde bare se, om Døren kunde komme op, og Nøglen drejede sig ogsaa i Laasen, men den holdt alligevel saadan og da jeg presser paa med al min Kraft, saa giver Hængslerne efter — Træet maa have været raaddent og . . .«

»Dine Lemmer er vel hele?«

»Ja, det troer jeg nok«.

»Saa kan det endda gaa! Men sig nu engang, Barn, hvad har Du med den tossede Dør at skaffe? Vilde Du maaske holde Stævnemøde med din nysselige Inspektør?«

»Gud, hvor kan De tro, Fru Grevinde«, forsikrede Beate hastigt, næsten grædefærdig. »Men jeg vilde ligestrax underrette Fru Grevinden om, hvad der for lidt siden er passeret mellem den nye Frøken og Hr. Greven«.

»Passeret? Mellem Greven og den nye Frøken?« udbrød Grevinden højlig forundret. »Passeret? For Pokker, Tøs, hvad skal det sige! — Tør Dig først om Næsen, min Pige!« Med dette ærgerlige Udbrud tørrede hun den forskrækkede Beates blodige Næse af med sit eget Lommetørklæde og med vanligt Eftertryk. »Hvad er det for noget Snak, Du der kommer med?»

»Nej, det er slet ingen Snak, Fru Grevinde«, udbrød den unge Pige krænket. »Jeg har jo hørt og set det Hele, her bag Døren og gjennem Nøglehullet. Hr. Greven var saa venlig og vilde hjælpe Mamsellen med at plukke Druer, og ved den Lejlighed har hun gjort sig saa yndig og sagt, at hun følte sig saa alene og

var saa ulykkelig, indtil den naadige Herre blev helt rørt og vilde trøste hende, og saa faldt hun ham ligestrax om Halsen, den uforskammede Mamselle og kyssede Hr. Greven — Gud, hvor jeg skammede mig, jeg viste slet ikke hvor jeg skulde gjøre af mig selv! Men jeg ansaa det for min Pligt, at sige Fru Grevinden det Hele, for at Fru Grevinden kan vide, hvilken umoralsk Person De der har taget i Deres Hus«.

»Se saa, mit Barn, nu har jeg ladet Dig tale ud«, begyndte Grevinden. Hendes Bryst bølgede heftigt, hendes ellers saa godmodige Øjne udskjød Lyn. »Jeg har aldrig vidst, at Du var saa godt skaaren for Tungebaandet. *A la bonheur!* Men nu vil jeg ogsaa tillade mig at sige et Ord. — For det Første er min nye Medhjælp ingen Mamselle, men en fin Frøken, med langt bedre Manerer end visse Præstedøtre, som falder med Døren ind i Huset til Folk. For det andet er det ikke andet end den rene Misundelse — og »Nid og Kivagtighed . . .« spørg din Fader om, hvad Apostelen siger. Og endelig for det tredie, har min Mand, Greven, slet ikke nødig at lade sig kysse; det besørger han hellere selv — Visvas, — jeg mener — naa, det er lige meget! Det er rigtig en net Præstedatter, som ikke kan tage sig noget bedre for, end hele den lange udslagne Dag at staa paa Lur, kige gjennem Nøglehuller og bryde ind i fremmede Folks Haver! Min Mand, Greven, har saadant et følsomt Hjerte, det ytrer sig paa saa mange Maader. Han kan da ikke af den Grund lade alle gamle Nøglehuller stoppe til? Nej, Frøken Meusel, se bare til, at De selv kan blive kysset ordentligt af Deres fæiske Ludolf — og en anden Gang skal De ikke kige Dem Øjnene ud af Hovedet, naar min Mand trøster en stakkels, hjælpeløs ung Pige. Og De sagde: umoralsk Person! Synes De maaske det er mere moralsk, at gaa omkring og lure, og løbe Døre ind og kige gjennem Nøglehuller, De . . .«

»Aa, Fru Grevinde, hvorfor siger De ‚De' til mig!« afbrød stakkels Beate hende, bleg af Skræk og med hængende Mundviger.

»Hvorfor jeg siger ‚De' til Dig! Fordi Du er en dum, næsvis Tøs, som skal holde din Mund, naar Du ikke bliver spurgt. Men det siger jeg Dig: hvis Du gaar hen og plaprer den tossede Historie ud i Landsbyen, saa skal Du — nej, hvis et eneste Menneske faar den at vide, saa skal Du bare se Løjer, min Pige!«

Og dermed trængte den fortørnede Dame med saa truende Gebærder ind paa Beate, at denne skyndsomst trak sig tilbage, for at slippe ind paa det fædrene Omraade. Grevinden stod allerede i Begreb med at optage Forfølgelsen med sædvanlig Energi, da Ordene: »Fru Grevinde, her er Gartneren«, udtalt af hendes smukke Medhjælps behagelige Organ, traf hendes Øre og holdt hende tilbage.

»Hvem er det?« spurgte hun forvirret, men vendte sig derpaa strax igjen om imod Præstegaardshaven og raabte efter den flygtende unge Pige: »Oho! — min kjære Pige, løb Du til Bloksbjerg! Den, som lurer . . . Naa, hvad vil De, Søtbier?«

»Fru Grevinden har skikket Bud efter mig angaaende Agurkesalaten«, fremstammede Gartneren noget ængstelig og drejede sin Hue i Haanden.

Nu gik det op for den fortørnede Husfrue, hvad hun havde havt i Sinde med denne Gavtyv, og idet hun med et ironisk Smil maalte ham fra Top til Taa, sagde hun: »Ja vel, Johan, jeg vilde bare sige Dig min Mening, at Du er en rigtig Æsel for Herren. Men nu har jeg ikke Tid til at tage mig af Dig. Hvis der var Lov og Ret i Meklenborg, saa skulde saadan et Menneske, som Du er, spærres inde med sur Øl og Agurkesalat. Det er min Mening, Hr. Søtbier. Kom Frøken, jeg har noget at tale med Dem om«.

SJETTE KAPITEL.

I hvilket den gale Komtesse gjør sit Navn Ære og nogle Damer vil finde adskilligt »shocking«. Men er alligevel godt og nyttigt at læse!

Medens et saa truende Uvejr trak op over Grevens og hans tilbedte Sophies Hoveder, travede den gale Komtesse paa sin Graditzer Hingst, Potrimpos kaldet, ind over Markerne henimod Senthins Grændseskjel. Lord og Lady, de to prægtige St. Bernhardshunde, sprang i lange, tunge Sæt ved Siden af, og med høj Gøen op mod Hestens Hals, uden at ændse de velrettede Pidskeslag, som hyppigt nok susede ned over deres tykke Pels. Komtessen havde allerede erfaret, hvor ubehagelige og tilmed farlige Hundene kunde blive, naar hun red den nervøse, yderst utaalmodige Hingst, og sørgede altid for at de blev holdt tilbage. Men i Dag havde Dyrene tilfældig drevet om udenfor Gaarden og var nu hverken ved den strengeste Befaling eller de føleligste Slag at formaa til at give Afkald paa deres længe savnede Yndlingsfornøjelse. Forresten passede det i Dag ganske godt, da deres høje Herskerinde just befandt sig i et Lune, der lod hende finde Behag i Vanskeligheden ved at holde Styr paa Hesten. Den nye Husfælles Dristighed og Komediespil oprørte hende. Det kom jo strengt taget slet ikke hende ved og var jo let forstaaeligt, at denne noget eventyrlige Dame benyttede sit smukke Ansigt og sin Kløgt til at indsmigre sig hos alle Medlemmer af det grevelige Hus. At behage og forstaa at gjøre sig uundværlig, var jo en Gang den første Opgave for en saadan ung Pige, som var nødsaget til

at fortjene sit Brød. Hun var aabenbart ogsaa den eneste Person i Huset, der følte Frøken Bandemers smidige Væsen og Koketteri som noget ubehageligt. Hvorfor saa' hun ikke roligt paa Komedien og havde sin harmløse Morskab af den galante Faders Forelskelse, Søsterens ungdommelige Begejstring og Blindheden hos den gode Mama, som troede at kjende det menneskelige Hjærte saa udmærket og dog stadig faldt som et Offer for den barnligste Tillid til Menneskene? Dette Væsen kunde jo dog paa ingen Maade indvirke forstyrrende paa de Kredse, hvori hun bevægede sig, og som næppe stod i Berøring med Husvæsenet. Selv om hun ogsaa gjenoptog det mistænkte tidligere og mere intime Forhold til Hr. v. Norwig — hvad angik Overforvalterens og Selskabsdamens Kjærlighedshistorie hende, Datteren i Huset? Hvor lidet den gale Komtesse tvivlede om, at hun vilde forblive ugift, saa lidet Hang følte hun dog til de gamle Jomfruers Sport, at forbitre Liv og Glæde for andre. Men hvad i al Verden gjorde hende da saa harmfuld paa Frøkenen, paa sig selv? Hun kunde ikke besvare dette Spøgsmaal — og derfor fik Lord, Lady og Potrimpos Pidsken at føle.

Hun red just nu over en bred Bakkekam, paa hvilken Stubbene endnu stod, og kunde strax efter, idet hun red nedover, overse Grændsemarkerne i Lavningen, foruden hele Senthins Tilliggende. Nærved den lille Flod, som dannede Grændseskjellet og ligeledes fIød gjennem Dammen i den grevelige Park, var Dampploven opstillet, som skulde ompløje Hvedemarkerne for Vintersæden.

Komtessen holdt sin Hest an, for at lade den puste lidt. De to Hunde lagde sig ogsaa strax ned med langtudhængende, savlende Tunger, og alles Blik, baade Rytterskens og de tre Dyrs rettede sig henimod det Sted, hvor Arbejdere, Opsynsmænd og alle tre Ledere var forsamlede om den i Øjeblikket standsede Maskine, og alle havde et værdigt og kritisk Udseende, som om de forestillede en Generalstab, den var i Færd med at holde Krigsraad.

Og ligesom for yderligere at udføre denne Forestilling, sprængte lidt efter en Adjudant i Galop ned ad Bakken. Det var Hr. v. Norwig, som aldrig saasnart havde faaet Øje paa Komtessen, før han ogsaa besteg sin Obotrit, for ufortøvet at hilse paa hende.

»God Morgen, naadige Komtesse«, udbrød han allerede i nogen Frastand, idet han høfligt tog sin Hat af.

Lord og Lady benyttede naturligvis Lejligheden til nu ligeledes at hilse paa Obotrit med høje Glædesspring og lydelig Gøen, hvorved Potrimpos igjen blev skræmmet op af sin korte Ro og ærgerlig søgte at gjøre omkring. Komtesse Marie havde ikke været forberedt paa et saadant Indfald og vilde være bleven kastet af Sadlen, hvis hun ikke i det yderste Øjeblik havde grebet i Saddelknappen og svunget sig op igjen. Men ved den Lejlighed tabte hun Stigbøjlen, saa at det ikke kostede hende lidet Besvær at bringe den urolige Hingst til Fornuft.

»Bæstet lader mig ikke komme til at hilse paa Dem«, udbrød Komtessen, idet hun med begge Hænder tog Tømmen endnu fastere og kortere. En saa djærv Udtryksmaade var forresten kun et Tegn paa et usædvanligt slet Humør og ingenlunde en Vane hos hende.

Norwig red hen paa venstre Side af hende, holdt Stigbøjlen for hende, saa at hun igjen kunde sætte Foden i den, og sagde derpaa, idet han beroligende klappede hendes Hest paa Halsen: »Endnu noget haard i Underkjæben. Forresten, min Højagtelse for, naadige Komtesse, at De saaledes fik Bugt med ham«.

»Aa! De saa' jo selv, hvor godt han gik i Gaar. Det er kun de ford . . . . de forbistrede Køteres Skyld, at han er saa tosset i Dag. — Jeg vilde blot se hvorledes det gik med Arbejdet«. Og ligesom undskyldende tilføjede hun: »Jeg har nemlig faaet det Hverv at repræsentere Fader, som i Dag ikke kan løsrive sig fra sine Skriverier«.

»Aa, Komtesse — jeg kan jo kun lære af Dem«, svarede Norwig smilende. »De er jo min Forgjænger i Embedet og ældre i Erfaring. Men har Hingsten da allerede sluttet Venskab med Lokomobilet«?

»Nej, han skal først i Dag stifte Bekjendtskab med det«.

»Saa vil jeg dog tillade mig at advare Komtessen. Dyret er i Dag saa irritabelt; denne Prøve forekommer mig dog at være en temmelig farlig Sag. Dampmaskiner er i det hele taget kun lidet yndet af de Herrer Heste«, sagde han spøgende, for ikke at saare hendes Amazone-Forfængelighed.

»Og netop i Dag havde jeg Lyst til at vise, at jeg kan tumle den overmodige Hr. Potrimpos«! stødte den gale Komtesse frem imellem Tænderne og hendes smaa graa Øjne funklede. Hun vendte Hestens Hoved i Retning af Dampmaskinen, op fra hvis Skorsten der just begyndte at stige en sort Røgsky.

Saa lagde Norwig blidt sin højre Haand paa hendes venstre Underarm og sagde høfligt, men meget bestemt: »Nej, Komtesse, jeg kan ikke paatage mig Ansvaret for en saadan Dumdristighed. Det er min Pligt som Mand at beskytte Damen, og som Hr. Grevens Undergivne, hans Frøken Datter for en saa aabenbar Fare«.

»Hvor kan det falde Dem ind at ville hovmesterere mig«! udbrød Komtesse Marie opfarende. »Jeg tror De véd, at jeg kan ride«.

»Ganske vist kan De ride — bedre end jeg nogensinde har set en Dame ride. Men

jeg maa tillade mig den Bemærkning, at De selv i Dag synes at være nervøst ophidset — og det har Deres Potrimpos ogsaa sagtens allerede mærket — ellers vilde den heller ikke have været saa dristig«.

Komtessen stod just i Begreb med at give et hæftigt Svar, da en Hare løb forbi i næppe tyve Skridts Afstand, og de to Hunde var aldrig saasnart bleven den vaer, før de allerede satte efter den. Og Potrimpos, som aabenbart bildte sig ind, at det gjaldt en regelret Parforcejagt, fulgte uden videre deres Exempel og sprængte med langt fremstrakt Hoved ned ad den heldigvis ikke stejle Skrænt. Ved det første uventede Ryk var Tømmerne bleven reven gjennem hendes Hænder; nu i den vilde Karriere nedover var der naturligvis ingen Mulighed for at stramme dem igjen. I et Par lange Sæt var Foden af Bakken naaet og saa — skulde det just hændes, at i samme Øjeblik som Hingsten stod umiddelbart foran den, lød Dampfløjtens skingrende Piben og Lokomobilet satte raslende og buldrende Ploven i Bevægelse.

Potrimpos standsede, ligesom dødelig forskrækket, næsten pludselig i sit Løb og stirrede med knejsende Hals og Hovedet ængstelig bøjet til Siden paa det gispende Uhyre. Komtessen strakte den venstre Haand med alle fire Tømmer langt bagud og tog derpaa fat med den højre, saa langt hun kunde naa fortil. Saa drejede Dyret sig et Par Gange rundt, og rejste sig derefter lige i Vejret, saa at Ryttersken, for ikke at glide af, ikke kunde gjøre andet, end med begge Hænder at klamre sig fast til Sadlen og Manken. Folkene kom styrtende, for at holde paa det rasende Dyr og det var lykkedes Hr. v. Norwig, som strax havde sat efter Hingsten, at gribe den i Tømmen, hvis den ikke i samme Øjeblik, med et højt Hvin, havde stukket Hovedet mellem Benene, ved denne Lejlighed sprængt Candartømmen og derpaa var faret afsted, som om Fanden var i Hælene paa den.

Ryttersken befandt sig i den alleruheldigste Situation. Ganske vist holdt hun endnu Trensen og den ene Ende af den sprængte Candar i Haanden, men hun var kastet af Sædet og hang, støttet af Gaflen under det højre Knæ og med den højre Haand holdende sig fast ved Sadlen, fuldstændig hjælpeløs over Hesten. For første Gang i sit Liv lærte den gale Komtesse at kjende til Angst — og den afpressede hende et højt Skrig. De hæftige Stød mod Bryst og Hofter var ikke til at holde ud; men hvad kunde hun gjøre? Hun havde trodset Faren og vovet at springe af, hvis det blot havde været muligt at faa Knæet ud af Gaffelen. Til alt Uheld mærkede hun nu tilmed, at Gjorden gav efter og begyndte at glide. Og hun udstødte kun et højt Skrig. Saa sortnede det for hendes Øjne, hun mistede Vejret — og derpaa gled hun tilligemed Sadlen ned ad Hestens højre Side, hendes Hænder aabnede sig — hun havde en Følelse, som om hun styrtede baglænds ned i en mørk, gabende Afgrund — et vældigt Stød — saa var alt forbi — hun havde tabt Bevidstheden.

Der var ikke gaaet tre Minuter siden Hesten blev sky og Komtessen faldt af, men alligevel havde det rasende Dyr i denne korte Tid tilbagelagt en betydelig Strækning og var, idet det fulgte Højdedragets Bøjning, forlængst unddraget Forfølgerens Blik. Men Norwig havde strax sporet sin Brune og var sprængt afsted efter Flygtningen. Kun et halvt Minut efter Hingsten drejede han ligeledes omkring den sidste Udløber af Bakken, saa' Dyret med Sadlen under Bugen fare henimod Bækken og sagtnede strax sin Obotrits Løb.

Og dèr, paa Engen, udstrakt paa Ryggen, bleg og livløs, laa den stolte, dristige Komtesse. I et Nu var Norwig sprungen af Hesten, tog Tømmerne over Armen og knælede ned i Græsset ved Siden af hende.

»Min Gud, hun kan da ikke . . .?« udbrød han halvhøjt, da han ikke bemærkede noget Livstegn hos hende. »Det bliver da vel ingen Hjernerystelse . . . Det vilde være forfærdeligt! Men her paa det bløde Jordsmon . . .!«

Og hans gode Dyr gjenkjendte nu ogsaa sin Herskerinde, som det havde baaret saa tidt, inden den slemme Potrimpos gjorde det til Numer to. Hesten bøjede sit Hoved ned og snusede næsten ængstelig til hendes Haar — Hatten var fløjet af under det vilde Ridt — og syntes ved sit mærkeligt bekymrede Blik og Ørernes ivrige Spil at ville opfordre sin nye strenge Herre til at yde hastig Hjælp.

Hr. v. Norvig borttørrede med sit Lommetørklæde en Skumfnok, som var fløjet fra Vallakkens Mule hen paa hendes hvide Pande, og skyndte sig saa ned til Bækken, som heldigvis kun laa en Snes Skridt derfra, bandt Hesten fast til et Træ og øste saa sin lille, tætte Filthat fuld af Vand. Da han kom tilbage, stænkede han Komtessen dermed i Ansigtet, heldte en Smule over hendes halvt aabnede Læber, og Resten lod han løbe langsomt ned over hendes Baghoved. Men til hans Skræk gav hun endnu intet Livstegn fra sig. Han rettede hendes Overkrop lidt i Vejret, idet han støttede hendes Nakke imod sit Knæ. Han vilde skaffe hende Luft om Halsen, som var tæt omsluttet af det stramt siddende Livs høje opstaaende Krave. Men da Livet var knappet i Ryggen, var det ingen let Sag at faa det knappet op og det varede rum Tid før han var færdig dermed og kunde gjøre hendes Strube fri. Saa lagde han sig ned paa begge Knæ, drog den tunge Skikkelse halvt op paa Skjødet, lagde hendes Hoved tilrette paa sin venstre Overarm og tilviftede hende derpaa Kjøling med sin vaade Hat. Og saa —

eller havde han taget fejl? — saa var det forekommet ham, at en svag Rødme atter farvede hendes blege Kinder, som om et første Aandedrag bevægede Næseborene en Smule, som om der foer en let Trækning gjennem Øjenlaagene. Med ængstelig Iver fulgte hans Blik disse svage Livstegn — og da hun endelig for et Sekund slog Øjnene op og saa' paa ham, trykkede han i en næsten øm Glædesfølelse det vaade Hoved ind til sit Bryst.

Imidlertid var ogsaa Mændene komne til, som til Fods var fulgt efter den vilde Jagt. Nysgjærrige, vel ogsaa alvorligt bekymrede, kom de tililende og bestormede Overforvalteren med Spørgsmaal.

»Det er forhaabentlig kun en Besvimelse«, svarede Norwig Inspektøren. »Hun har allerede slaaet Øjnene op. — Naa, Hinrich, er De ogsaa der. De er vel en gift Mand, ikke sandt?«

»Ja vel, Herre, jeg er allerede Bedstefader!« grinede den gamle Kudsk.

»Naa, bliv saa her og hjælp mig. Og De, Hr. Reusche, er nok saa venlig at indfange Hingsten sammen med de andre Folk«.

»Med Fornøjelse«, svarede Inspektøren. »Skal vi ikke først sende Bud op paa Slottet efter en Vogn?«

Hr. v. Norwig tænkte over det: »Hm! Jeg vilde ikke gjerne indjage Herskaberne en overflødig Skræk. Maaske det kun er en Besvimelse og Komtessen forvinder det snart«.

»Naa, som De vil, Hr. v. Norwig. Jeg kommer her forbi paa Tilbagevejen, saa kan jeg igjen høre ad«.

»Tak. Men vil De ikke sætte Dem op paa min Hest. De vil have Brug for den, hvis Bæstet er kommet altfor langt bort«.

Inspektøren fulgte sin Foresattes Raad og begav sig afsted, sammen med Arbejderne.

Gamle Hinrich havde skubbet sin Hue ned til den ene Side og kløede sig bag Øret: »Ja Herre, men hvad skal jeg?«

»Kom herhen, Hinrich«, anordnede Norwig med dæmpet Stemme. »Saa, hold nu Komtessen fast i Nakken — saadan — at Overkroppen holdes oppe«.

Den Gamle gjorde, som der blev sagt ham, og derpaa knappede Norwig Kjolelivet helt op i Ryggen, hægtede Bæltet op, fandt heldigt Snørebaandene og snørede hastigt og behændigt Korsettet op. Og derefter viste han Hinrich, der stod som en alvorlig og tavs Tilskuer, hvorledes han skulde bevæge den Besvimedes venstre Arm op og ned, idet han gjorde ligesaa med den højre og samtidig bøjede Overkroppen frem og tilbage.

De to Mænd havde den Glæde, at deres Anstrengelser temmelig hurtigt kronedes med Held. Den unge Komtesse slog med et dybt Suk atter Øjnene op, hendes Bryst hævede og sænkede sig igjen regelmæssigt og hendes Læber bevægede sig, som om de vilde tale.

»Kan De kjende mig, Komtesse?« spurgte Norwig.

Hun saa' paa ham med store Øjne — men svarede ikke.

»Føler De Smerter? Er De kommen til Skade?«

Hun svarede endnu ikke; og hendes graa Øjne hvilede med en besynderlig Glands paa Norwigs Træk. Saa begyndte hun at trække Vejret hurtigere, aabnede Læberne og frembragte med Møje det ene Ord »Vand«.

»Skynd Dem, Hinrich; der, tag min Hat — skynd Dem!«

Den Gamle travede med Hatten ned til Bækken. Og da Norwig atter bøjede sig ned over den Frelstes Hoved, som han nu paany holdt i sine Arme, søgte hendes Blik igjen hans saa besynderlig bestemt og ligesom med et alvorligt Spørgsmaal, saa at han næsten forlegen maatte vende sig bort.

Hvilken blændende hvid Nakke, hvilke prægtige Skuldre var her givet til Pris for ham! Hvordan kan den skabende Natur forsynde sig saaledes mod sine Mesterværker! Ak, den bryder sig lige saa lidt om Skjønhedens Love, som om Retfærdighed. I det Hele er den stor, ophøjet, evig skjøn, fordi den er guddommelig, men i det Enkelte skaber den efter Lyst og Lune — barokt, for ikke at sige grusomt!

Hinrich kom med Vand. Ved at bøje Skyggen, lykkedes det at danne en Rende, af hvilken Norwig lod den Tørstige drikke langsomt. Daarligt Vand af en gammel Filthat; men det lod til at vederkvæge hende vidunderligt. Han dyppede sit Lommetørklæde i Vandet og lagde det paa hendes Pande.

»Hvorledes har De det nu, Komtesse?«

»Godt — meget godt!« sagde hun med svag Stemme.

Og hendes stirrende, lysende, spørgende Blik sænkede sig saa dybt i hans Øjne, søgte dem bønfaldende, saa snart han vendte sig bort, og fik et vidunderlig forklaret Udtryk, naar han atter fæstede dem paa hende. Endelig lukkede hun Øjnene, ligesom i dyb Træthed, og — idet hun for første Gang ogsaa bevægede Underkroppen — vendte hun sig lidt om paa Siden og søgte som et træt Barn den bedste Hvileplads for sit Hoved ved hans Bryst. Norwig blev greben af en forunderlig Følelse — som i en lys Morgendrøm drog Billederne fra de faa Aar og Timer i hans Liv, i hvilke han havde nydt en ren, ublandet Lykke, forbi hans Sjæls Øje. Han drog et dybt Suk og — fik en Taare i Øjet.

Saa sagde gamle Hinrich, idet han ivrigt kløede sig bag Øret og med den allergrueligste

Marekattegrimace: »Ja, ja — den gale Komtesse! Næ — jeg siger . . . .!«

Norwig smilede. »Ja, Gamle, i Dag har hun virkelig drevet det vel vidt«.

I henved et Kvarter slumrede hun i denne Stilling. Saa kom som Fortrav for Folkene, der var sendt ud efter Potrimpos, de to Hunde, som snart havde opgivet deres Harejagt og foretrukket at forfølge Hingsten. Ved deres Gøen vækkede de den Sovende og lod sig i deres paatrængende Nysgjærrighed kun ved Hinrichs Spark afholde fra at falde Komtessen til Besvær ved deres, sagtens velmente Snusen og Slikken.

Med et raadvildt forundret Udtryk saa' hun sig om. Uden Hjælp satte hun sig oprejst, tog Haanden op til Hovedet, fik fat paa det vaade Omslag og idet hun betragtede det fra alle Sider, udbrød hun højst forbavset: »Er jeg da ikke kommen til Skade?«

»Det haaber jeg ikke, Komtesse. Vil De ikke prøve paa at staa op? Forudsat at De ikke føler Smerter i Lemmerne«.

»Ah, Hr. v. Norwig — maa jeg takke Dem!« Hun rakte ham Haanden. Ved denne raske Bevægelse opdagede hun først, i hvilken Tilstand hendes Paaklædning var. Hun blev blodrød, bedækkede sine Øjne med begge Hænder og udbrød med skjælvende Stemme: »Min Gud, hvad har De gjort!«

»Det var nødvendigt, Komtesse — bliv ikke vred paa mig for det«, hviskede Norwig til hende.

»Halløj!« udbrød gamle Hinrich nu højt og slog sig paa Knæerne. »Der kommer de med den Kanalje af et Bæst. Naa, vent bare, dit Afskum — du skal faa dit Skind ordentlig garvet . . .«

»Og alle disse Mennesker har set mig saaledes?« spurgte Grevinde Marie hastigt, forvirret.

»Ikke andre end gamle Hinrich og jeg«. Norwig skyndte sig at knappe Livet sammen saa godt det lod sig gjøre, før Mændene kom hid.

Inspektør Reusche udtrykkede i kejtede Ord sin Glæde over det lykkelige Udfald af Eventyret, og berettede dernæst, hvorledes de havde faaet fat paa Hingsten. Dyret havde ikke langt fra det Sted, hvor Komtessen var falden af, vovet et Forsøg paa at sætte over Bækken, som paa dette Sted slog en Bugt og saaledes spærrede den lige Vej for det. Men Springet havde sagtens været for kort og Hingsten havde bagefter ikke været i Stand til at klatre op ad den modsatte, stejle Bred. Under Anstrengelsen for, igjen at arbejde sig op ad Bredden paa denne Side, var Sadlen gleden endnu længer frem paa dens Bug, Hornet var kommet til at staa mellem dens Forben og havde meget snart bragt Hesten til Fald, efter at den var naaet i Land. De havde fundet den liggende paa Siden, gispende og sparkende, og med megen Møje bragt den paa Benene igjen. Dens Mule blødte, saa stærkt havde Ryttersken maatte rive i Candaren, og den haltede paa det venstre Forben. En af Folkene bar Sadlen over Skuldrene.

»Skal jeg ikke ride over og lade spænde for Kaleschen?« spurgte Inspektøren med et bekymret Blik paa Komtessen, som endnu sad i Græsset, let lænet op til Overforvalterens Arm.

»Aa nej — lad det være«, ytrede Komtessen bestemt. »De vilde jo tro derhjemme, at jeg havde brækket baade Arme og Ben. Vil De være saa god, Hr. Reusche, at lade Obotrit sadle til mig«.

»Men naadige Komtesse . . .« vovede Norwig at indvende. Men hun afskar ham imidlertid Ordet, idet hun gjorde Anstalter til at staa op og udbad sig hans Bistand. Det gik ogsaa temmelig hurtigt, men man kunde godt se paa hende, hvorledes hun søgte at dølge en heftig Smerte.

»Naar alt kommer til alt har Komtessen faaet en indvendig Skade!« sagde Inspektøren, idet han tilbød hende sin Støtte.

»Paa ingen Maade — det er kun Hoften! Naar jeg først sidder i Sadlen, vil det ikke gjøre synderlig ondt mere«.

»Komtessen vil virkelig . . .«

»Ja vist!« udbrød hun, med et Forsøg paa at le af Hr. v. Norwig. »Mama vilde jo ikke give mig Lov til at bestige en Hest mere, hvis de kom slæbende med mig som et halvt Lig! Siden De nu engang har vist Dem som en barmhjertig Samaritan, Hr. v. Norwig, vil De maaske ogsaa følge mig hjem til Fods, for at Obotrit kan gaa kjønt i Skridtgang«.

Da der ikke hjalp nogen Indvending, lagde de to Herrer selve Damesadlen paa den Brune, medens Potrimpos blev bragt hjem med den anden Saddel.

Folkene stod imidlertid stadig som tavse og nysgjærrige Tilskuere omkring den unge Grevinde. Da nærmede gamle Hinrich sin tandløse Mund til sin Herskerindes Øre og hviskede til hende: »Jeg vilde bare sige, at naadige Komtesse, med Respekt at melde, taber Deres Skjørt«.

Forskrækket og forlegen greb hun Baandene i Ridedragten og raabte derpaa, lidt vredt til de Omstaaende: »Naa, Folk, hvad er der at kige efter? Se til at I kommer hen og tager fat paa jeres Arbejde!«

Mændene drev af, og Inspektøren førte strax efter den sadlede Brune hen til hende og tilbød hende sin Hjælp til at sidde op.

»Tak, kjære Reusche, jeg vilde gjerne vente et Øjeblik — jeg er endnu lidt svimmel. Men lad Dem endelig ikke opholde: De maa have Opsyn med Pløjningen«.

Han mærkede, at han var afskediget og anbefalede sig kort og lidt krænket. Han var

skinsyg paa sin nye Foresatte, som efter knap to Dages Forløb, allerede blev udmærket med en Fortrolighed, som aldrig var bleven ham til Del, skjøndt han allerede i Aar og Dag havde staaet i Grevens Tjeneste. »Ja, der ser man det«, brummede han mens han gik: »Nu, da hun har Adelsmanden, saa er en af os ikke længer god nok til at hjælpe hende op paa Hesten! Og saa siger de endda, at vores Komtesse ikke er som de andre Naadige — haha! Det skal jeg svare for. — Og den Hr. Von der teer sig, som om han allermindst var en Prinds i Inkognito! Hvis han forstod saa meget mere end andre Folk, var han vel ikke gaaet bag af Dandsen med sit eget Gods — haha! Det er sagtens ogsaa en af dem, som gjøder sin Mark med kjønne Talemaader og fraadser sine Indtægter op, indtil Jøden har ham i Kraven«! — —

Da den brave Reusche var ude af Sigte, henvendte den saa skarpt kritiserede »Hr. Von der« sig til Komtessen, som raadvild famlede ved sin Kjole, og sagde med kavalérmæssig Sikkerhed: »Komtessen maa tillade mig, endnu en Gang at tilbyde Dem min Tjeneste som Kammerjomfru«.

Og hun blev meget rød og sagde med et komisk-fortvivlet Suk: »Min Gud! hvilken latterlig, for ikke at sige græsselig Situation det dog er! Hjælp De mig kun — jeg kan jo ikke andet«.

Ja, det er højst *shocking*!« sagde Norwig spøgende, idet han med stor Hurtighed bragte Snore, Hægter og Knapper i Orden igjen.

»Naa — De er i alt Fald en fornuftig og meget flink Herre. Jeg takker Dem mange Gange!« Hun havde aldrig i sit Liv udøvet nogetsomhelst Koketteri; og alligevel kom Evanaturen til Gjennembrud i det Smil, hvormed hun, undseeligt bortvendt, rakte ham sin højre Haand. Men det klædte hende nu en Gang ikke. At rødme gjorde hende endnu mere uskjøn.

Norwig beholdt hendes store, men slanke og fornemme Haand et Øjeblik i sin og sagde: »Ja ja, min Naadige, det Passende og Upassende! Vidunderlige Begreber! Hvis vi var trufne sammen første Gang paa et Hofbal, havde De uden at rødme, for mig og hele Verden prisgivet Skjønheder, som kunde blænde en stakkels dødelig; men for at frelse Dem fra at kvæles . . .«

»Aa, jeg beder — men hold nu op!« afbrød hun ham paa sin ægte ligefremme Maade. »Jeg takker Dem og dermed Basta! Alt det andet er noget dumt Tøjeri — ikke sandt, Hinrich!«

»Ja vel, naadige Komtesse — jeg forstaar mig rigtignok ikke meget paa de Dele; men det er ogsaa min Mening. Og den naadige Komtesse er jo, med Respekt at melde, ogsaa ligesaa god som et rigtigt Mandfolk!«

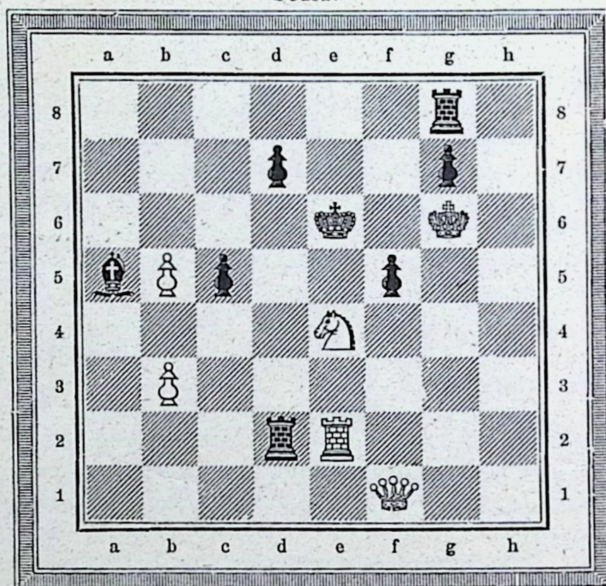
Den gale Komtesse lo højt og udbrød: »Tak for din gode Mening, Hinrich«. Og henvendt til Hr. v. Norwig tilføjede hun paa Fransk: »*C'est ce qu'on apelle, mettre quelqu'un à son aise — n'est ce pas?*«

»*Ah oui — par exemple!*« lo Norwig. Og dermed var alt atter ved det Gamle. (Forts.)

Skakopgave.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. D a8 — c8. 1. K e4 — d5:
2. T f3 — d3 †

A.

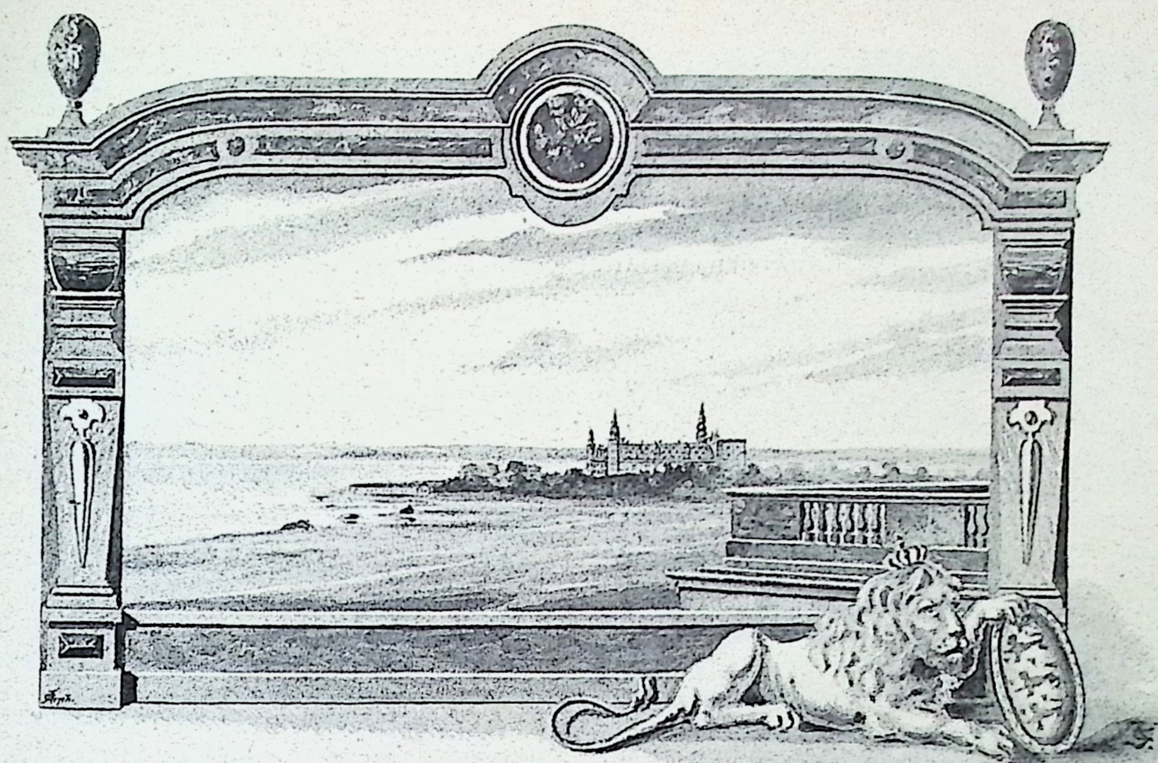
1. . . . . 1. S e2 — f4 eller — d4.
2. T f3 — e 3 eller S a2 — c3 †

B.

1. . . . . 1. Efter Behag.
2. D eller S †

Rebus.

Ved Kronborg.

De tunge Kanoner har drønet og dundret
fra Kronborgs Volde saa mangt Aarhundred,
mens vekslende Strøm og vekslende Vind
bar fremmede Sejlere ud og ind.

Og Sundets lysende, staalgraa Stribe
var som en Landevej, fyldt med Skibe,
og Fuglene sang i de grønne Lunde,
de priste Landet, saa godt de kunde.

Men vekslende Strøm og vekslende Vind,
der førte Sejlerne ud og ind,
de ranede ogsaa fra Landets Kyster
og flænged det baade i Vester og Øster.

Og alt som Aarhundreder kom og svandt,
vort Land de mindre og mindre fandt,
snart er vort Land vel blevet saa lille,
at alle de Fugle maa tie stille.

Dog medens Skibe ad Sundet gynge,
vil ogsaa Fugle i Skoven synge,
og medens Bølgerne rulle mod Strand,
vil ogsaa Dansken prise sit Land.

Alfred Ipsen

PARIS UNDER RÆDSELSPERIODEN.

KULTURBILLEDE AF JOHANNES SCHERR.

I.

En Dag i Aaret 1760 kastede Jean Jacques Rousseau et profetisk Blik ind i Fremtiden og nedskrev de Ord: »Vi nærmer os Revolutionen med raske Skridt«. Da Spaadommen blev bekjendt, lo man af Profeten og kaldte ham en Nar. Et Par Aar efter, 1764, forjættede ogsaa Arouet-Voltaire Revolutionen, som aldeles bestemt var i Anmarsch (*»la révolution qui arrivera immanquablement«*). I de fornemme Saloner, hvor man legede med revolutionære Tændstikker som med et moderne Legetøj, smilede man og trak paa Skulderen deraf og sagde: *»Ce cher patriarche de Ferney«* har sagt saa mange gode Vittigheder i sine Dage, at man nok for en Gangs Skyld kan tilgive ham en daarlig«.

Nu til Dags behøver man paa langt nær ikke at være nogen Voltaire eller Rousseau, men kun at have Øjne at se med og Øren at høre med, for at kunne forudsige, at der mod Slutningen af det 19. Aarhundrede vil aabne sig et Revolutionskrater af et Omfang, en Dybde og en Vælde, i Sammenligning med hvilket Udbrudet 1789—94 i senere Slægters Øjne kun turde se ud som et uskyldigt Fyrværkeri.

Paa Forhaand maa man sige, at Sværmerne, Raketterne, Solene og Kanonslagene i dette Fyrværkeri i og for sig tilstrækkeligt har udspyet Død og Ødelæggelse. Saa tilstrækkeligt, at man meget vel kunde tage et Exempel deraf. Selvfølgeligt ikke for at lade sig advare, thi det gjør Menneskene jo meget sjeldent eller aldrig. Men dog for at Folk kunde danne sig en tilnærmelsesvis Forestilling om, hvad der venter dem eller deres Børn, naar en ikke fjern Fremtid vil drage sine logiske Følgeslutninger af Nutidens Præmisser.

At Statsomvæltningen var bleven en uundgaaelig Nødvendighed, saaledes som Forholdene i Frankrig havde udviklet sig i det 17. og henimod Slutningen af det 18. Aarhundrede, derom kunde der ikke herske nogen Tvivl mellem kyndige og ærlige Mennesker. Selv om Ludvig den Sextende ikke havde været saa svag, som han var, og havde været omgiven af mindre middelmaadige Ministre, end t. Ex. den latterligt overvurderede Necker, havde han alligevel ikke været i Stand til at forhindre Udbrudet af den uhyre Krise. En genial Konge med et Hjerte af Staal og en Haand af Jærn havde maaske — men ogsaa kun maaske — været i Stand til at inddæmme Revolutionens Lava og foreskrive den sin Bane. Men at forhindre selve Udbrudet af den sydende Vulkan, vilde endog en Nummer-Et-Mand som Cromwell have manglet Evnen til. Hvis Mirabeau var bleven i Live, havde han i alt Fald kunnet planlægge og foretage Forsøget paa en Inddæmning og Visen Vej, men aldeles sikkert ikke mægtet at gjennemføre det. Han var jo altfor stærkt angreben af sin Tids Skepsis og Umoralitet, til at noget, hvortil der fordredes den mest kolossale intellektuelle og moralske Kraft, kunde lykkes ham. Folkegreven (*»le comte plébéien«*), som hans Standsfæller spottende kaldte ham, havde selv Følelsen deraf og gav den Udtryk i Ord, der vidnede om lige saa megen Selvfølelse som Anger: — »O, sandelig, mine gamle Synder kommer Almenheden dyrt til at staa«.

At Grundstemningen hos Samfundet i det 18. Aarhundrede, fra Midten af dette, overalt i den civiliserede Verden har været en i høj Grad idealistisk, véd enhver og kan ikke være nogen Tvivl underkastet. Tvivlens, Oplysningens, Tolerancens Filosofi, havde fuldbragt sit Værk. Den Enthusiasme, som det af Rousseau prækede saakaldte »Naturevangelium« havde indpodet i Hjerterne, drev Menneskene til frie Anskuelser, filantropiske Ønsker og højtflyvende Forhaabninger. De gode Idealtroende indbildte baade sig selv og andre for ramme Alvor, at Fornuftens, Frihedens og Retfærdighedens gyldne Tidsalder var nær forestaaende. Kun Skade, at alle de elskværdige Fantaster og Enthusiaster i deres glimrende Fremtidsberegninger glemte at tage en Ting i Betragtning: *Virkeligheden* med dens nøgne Kjendsgjerninger, erkeprosaiske Fornødenheder og bydende Krav, Virkeligheden med det *virkelige* Menneske, som er skabt af det Sædvanlige og kalder Sædvanen sin Amme.

Af saadanne glemsomme Enthusiaster og Fantaster bestod allerede Flertallet af den franske Nationalforsamling som traadte sammen i Maj 1789. Det var udentvivl besjælet af den bedste Villie, dette Flertal. Det har ogsaa været meget ivrig i at rive ned, og det gjaldt sandeligt om at rive meget ned, som baade var Guder og Mennesker forhadt. Men fordi de ikke forstod at gaa frem med den fornødne Omtanke, opnaaede de begejstrede Nedbrydere heldigt at forvandle det tidligere Regimentes Frankrig til en uhyre Ruinmark. Paa denne vilde de opføre det konstitutionel-parlamentariske Monarki *à*

l'Anglaise, men Stormene den 14. Juli og den 6. Oktober fejede Grunden bort under dette Korthus. Ikke desto mindre boltede og limede man det sammen, saa godt eller daarligt det lod sig gjøre, og i September 1791 erklærede man Papirbygningen for færdig. Men i Virkeligheden regerede den Gang i det anarkisk omtumlede Frankrig allerede hverken Konge eller Parlament, men snarere, og tilmed suveræn-despotisk, Jakobinismen, som bød over de parisiske Pøbelhorder.

Den 1. Oktober samme Aar 1791 veg den forfatningsskabende Nationalforsamling Pladsen for den lovgivende, det vil sige, det skolede og maadeholdne Fantasteri for det uerfarne og vilde, Reformvillien for Revolutionsønsket, Konstitutionalismen for Demokratismen, den experimenterende Famlen for det abstrakt-dumdristige Hastværk. De 745 Medlemmer af »*la Legislative*«, var egentlig kun til for at bane Vejen og bestrø den med Taleblomster for deres Efterfølgere, Konventsmændene. Det er ligefrem eventyrligt, hvorledes Franskmændene den Gang med opstyltede Fraser bedrog sig selv og for en Tid ogsaa andre Folkeslag. Til Exempel: den ellers saa skarpsindige J. H. Merck, en Ven af den unge Goethe, var i Aaret 1791 kommen til Paris og lod sig helt uden Modstand omtaage af den der herskende Frihedsfrase. Saa fuldstændigt, at han i Frankrigs Hovedstad, som faktisk allerede stod under Pøbelherredømmet ikke opdagede andet end »Tørst efter Sandhed, Dyd og Menneskefølelse«. Han higede efter at blive optaget i Jakobinerklubben, om hvilken han paastod, at den indeholdt »alle Mennesker med Geni og varmt Hjerte«. Ja, han saa' i den det »Sted, hvor Grundstenen bliver lagt til Nationens og maaske hele Universets Vel«. Naar det gik et ædrueligt Menneske saaledes, behøver man da vel ikke at undre sig over, at varmblodige Sydfranskmænd, saaledes som de i »Législativen« toneangivende Girondister, indtil Delirium var opfyldte af den taabelige Indbildning, at Paris uden Vanskelighed maatte kunne forvandles til et perikleisk Athen, naar blot Kongethronen var var omstyrtet og der ikke længer gaves nogen »Monsieur Veto« eller »Madame Veto«.

Naa, Rhetorikerne i den lovgivende Forsamling havde ikke snakket et Aar tilende, før deres Ønske gik i Opfyldelse. Men medens de paa Talerstolen havde flettet Blomsterguirlander og udvexlet plutarchisk Pathos med Madame Roland, deres Egeria eller Pythonissa, var andre allerede kommet dem i Forkjøbet paa Vejen til Utopien. Ved Hjælp af Pariser-Communen af 10. August tog Jakobinismen officielt Hovedstaden og Landet i Besiddelse. Den lod endnu en Stund Girondismen snakke, og kvalte den saa. Alt i Forvejen havde den kastet Hovedet af den dethroniserede Konge »som en Fejdehandske til alle Jordens Tyranner«, saaledes som den i dantonsk Stil holdte Frase lød. Endnu samme Aar sender den som guillotinsk »Rædsel« organiserede og tyranniserende Jakobinisme Revolutionens ædleste Heltinde Charlotte Corday, dernæst »Enken Capet«, Marie Antoinette, og dennes Dødsfjende Manon Roland paa Skafottet. Dette fordrer alene i Paris fra Efteraaret 1793 indtil Midsommer 1794 en daglig Blodtribut af 10 til 60 og 70 Hoveder. »*La Terreur*« har allerede begyndt sit Rædselsherredømme med de gyselige Septemberslagterier 1792, om hvilke kun den mest topmaalte Uvidenhed kan paastaa, at de har reddet Frankrig fra den fremmede Invasion eller i alt Fald bidraget til denne Redning. »Rædselen« blev derpaa, som bekjendt, sat i System af Robespierre og af denne »Blodmessias'« Yndlingsdiscipel, Saint-Just. Men den terroristiske Diktator var, ret beset, kun et Værktøj for Pariserpøbelens Diktatur. Naturligvis paastod Rædselsherredømmet stadigt, at være paa den lige Vej til almindelig Lyksaligheds-Utopien, og rasede og regerede kun i den nye hellige Treenigheds Navn: »Frihed, Lighed, Broderskab«.

Et mere kæmpemæssigt Luftslot af Løgn end dette har vel aldrig existeret paa Jorden. Lad os se, hvorledes der saa' ud *under* dette Luftslot paa Virkelighedens Grund, hvorledes det gik til i denne »*sainte ville de la liberté, egalité et fraternité*«, Paris, hvis Beboere man dog skulde mene først maatte have faaet Utopismens forjættede herlige Frugter at smage. I Virkeligheden var Frugten af Rædselssystemet kun en almindelig Elendighed og man tør frit sige, at »*La Terreur*« forvandlede Frankrigs Hovedstad til en uhyre moralsk Sump, en Sump af Forarmelse, Raahed, Barbari og Usædelighed, som udsendte pestilentiske Miasmer og paa hvilken Aager og Prostitution flød som giftsvulmende Sumpblomster.

Vi skal nu fremføre det historiske Bevis for Sandheden heraf.

II.

Hin Tids Paris var endnu ikke vore Dages kolossale Pragtby. For at se den hele vældige Forskjel med Hensyn til Omfanget, behøver man kun at lægge en Plan af Byen, saaledes som den var i Slutningen af det 18. Aarhundrede, ved Siden af en fra Nutiden. De meget betydelige Udvidelser, som Paris har været Gjenstand for i Mellemtiden, springer strax i Øjnene. Rundtom har nye Kvarterer sluttet sig til den gamle By. Indbyggerantallet er fra en halv Million steget til over 2 Millioner. Med Byens Udvidelse har Forskjønnelsen holdt Skridt. Det nuværende Paris med sine Gader og Pladser, med sine Pragtbygninger og Monumenter, med sine Broer og Quaier, med sine Kirker, Theatre og Kunstsamlinger, med sine Haver og Park-

anlæg, indrammet af en Omgivelse fuld af landskabelig Ynde og opfyldt af Kjendetegn paa Rigdom og god Smag, kan ubetinget gjøre Fordring paa at være den smukkeste af alle store Byer, og intet er mere begribeligt end den Stolthed, hvormed alle Franskmænd betragter deres Hovedstad.

Revolutionstidens Paris svarede endnu i en betænkelig Grad til sit gammelromerske Navn Lutetia, Skarnby. Især om Vinteren, da Pariserne ikke kunde »flanere«, men ligefrem maatte vade i Snavs og Skarn af enhver Art. Gaderne var jo nemlig Ladepladser for alt muligt Affald og Skarn og overalt, men særligt paa Gadehjørnerne, vexlede Affaldsdynger med stinkende Pøle. Brolægningen var gjennemgaaende slet. De allerfleste Gader var snevre og paa Grund af Husenes Højde mørke og fugtige. Rigtignok fandtes der ogsaa dengang elegante Kvarterer med Palæer med rig Arkitektur og kostbar Udstyrelse, men selv disse manglede moderne Komfort. Renselsesapparaterne i det Store som i det Smaa var meget mangelfulde og fandt kun en meget skjødesløs Anvendelse i Byen og Husene. Derfor de utallige samtidige Klager over Malproperheden i Paris. Om Sommeren havde man al Grund til at besvære sig over Støvskyerne, som hvirvlede henover de ubrolagte Boulevarder. I Champs-Elysées gik endnu Faar paa Græs. Slemt har det været ved Nattetid. Gadebelysningen ved Olielamper var saa tarvelig, at der maatte gjøres Regning paa det Skjær, som strømmede ud fra de oplyste Magaziner og Butiker. Men da nu den lovpriste »Rædsel« saa temmeligt havde bragt Handel og Vandel, Kjøb og Salg ned til Nul, saa var de Handlende ikke længer i Stand til at bekoste deres Lokaler oplyste og lukkede derfor med Mørkets Frembrud. Saa laa Gaderne i et Mulm, som var til Bekymring og Ærgrelse for Alverden, naturligvis med Undtagelse af det uhyre talrige Slæng af Tyve, Røvere, Mordere og løsagtige Kvinder, for hvem det jo var meget behageligt at kunne virke i Mørket.

Salonlivet var ophørt i de aristokratiske Kvarterer, af hvis Beboere enhver som blot kunde var flygtet ud paa Landet eller til fremmede Lande, laa ved Nattens Frembrud mørke og øde. Pariserne af den anstændige Mellemklasse saa' sig paa Grund af de høje Priser paa alle Belysnings- og Brændselsmaterialer nødsagede til at gaa i Seng »med Hønsene«, glade, naar Natten forløb, uden at der blev banket paa Gadedøren: »I Republikens Navn!« for at forlange Adgang for Overbringerne af en Husundersøgelse eller Arrestordre. Den organiserede Pøbel tilbragte Aftenerne i Theatrene, Afdelingslokalerne og i Klubberne. Som siden i 1870—71, saaledes gik det ogsaa i 1793—94 allergalest til i de af Fruentimmer oprettede og besøgte Klubber. Ja, det gik saa vidt, at der endog i Jakobinerklubben hævede sig straffende Røster mod »fulde Megærers Optøjer« og Konventet endelig maatte skride til at befale Fruentimmerklubberne lukkede.

Synet af Paris var om Dagen ikke synderligt mere oplivende end om Natten. Med blytung Vægt hvilede Rædselen over Staden. I alt Fald maatte denne Følelse gribe enhver, som ikke var smittet af det terroristiske Vanvid, eller hørte til dem som drog Nytte af dette Vanvid. Alt havde et ensformigt, mørkt, lurvet, tvungent, forvrænget, ynkeligt-komedieagtigt Præg. I uendelig kjedelig Gjentagelse stod langs Gaderne skrevet paa Husene: »*Liberté, égalité, fraternité ou la mort!*« Overalt var de tre modbydelige Kjendetegn for den »ene og udelelige Republik«, Galejslavehuen, Pigkjæppen og Guillotinen, malet paa Mure og Vægge. Vognfærdselen var næsten helt ophørt: ikke alene det hjemlige Aristokratis og de fremmede Gesandters Karosser var forsvundne, men selv Synet af en ussel Fiakre var en Torn i Øjet paa de ægte Sansculotter. Thi »hvorfor gaar de *Sacré foutres et bougres* til Aristokrater ikke til Fods som vi andre ærlige Citoyens?« det kunde derfor under visse Omstændigheder — eftersom jo alt muligt var »fordægtigt« — blive meget farligt, ja føre i Fængsel, for Revolutionstribunalet og derfra til »*Rasoir national*«, d. e. til Guillotinen, naar man benyttede en Hyrevogn.

De Rige var indespærrede, guillotinerede eller flygtede. Med dem var følgelig al Luxus forsvunden og derved havde Mellemstanden og de lavere Klasser jo lidt et meget betydeligt Skaar i deres Evne til at subsistere. Al finere Næringsdrift var ophørt, Handel, særligt med Fødevarer, blev betragtet som en Forbrydelse. Allerede i Aaret 1793 hævede der sig Stemmer, som mente, at i en »fri Stat« behøvede man egentlig kun Bønder og Haandværkere og som Følge deraf maatte Kunstnere, Videnskabsmænd, Handelsmænd Bankierer alle til Hobe udplyndres og fejes bort«. Disse Mennesker havde naturligvis intet Begreb om, at en Banlysning og Ødelæggelse af Handelen var det samme som tillige at umuliggjøre Arbejdet. En uundgaaelig Følge af denne Forkjætring af Handelen, som snart blev til en Skorpionssvøbe, var den, at ærlige Folk trak sig mere og mere tilbage fra den og at navnlig Salget af Fødevarer efterhaanden udelukkende kom i Hænderne paa samvittighedsløse Skurke, som med raffineret Aager drog sig den herskende Dyrtid til Nytte og ordentligt flaaede de stakkels Parisere. Fra Foraaret 1793 var Prisen paa Levnetsmidler i stadig Stigen, som efterhaanden blev rent kolossal. Saaledes kostede t. Ex. et Pund Kalvekjød i Maj det nævnte Aar endnu 5 Sous, men i Begyndelsen af Juni allerede 22 Sous. Med den aageragtige Fordyring gik den samvittighedsløse Forfalskning af Nærings-

midlerne Haand i Haand. Alle Rædselsregimentets Forholdsregler til at standse Nøden og sætte en Stopper for Aageren viste sig utilstrækkelige eller helt uden Nytte. Ifølge hele dets Natur, kunde det kun anvende Voldsomheder. Det dekreterede Tvangskurs paa de alt tilstedeværende Papirpenge og fabrikerede nye »Assignater« i Massevis. I Løbet af et Aar under Robespierres Diktatur, fra Juni 1793 til Juni 1794 blev de cirkulerende Assignater forøget med omtrent 5 Milliarder. Saaledes blev det ved indtil Slutningen af Aarhundredet, da en sand Dyndflod af fuldstændigt værdiløse Papirpenge bedækkede Frankrigs Jordbund. *Hvorledes* dette var gaaet til, ses alene deraf, at endnu den 1. December 1795 kostede i Paris en Louisd'or kun 3500 Papirlivres, men den 1. Juni 1796 allerede 23,000 Papirlivres. Men Toppunktet af en sindsforvirret Statshusholdning var dog Dekreteringen af det saakaldte »Maximum«, som lovligt varede fra Oktober 1793 til Udgangen af Juli 1794, da denne ved et Magtsprog af Staten fastsatte Pris paa Levnetsmidler og forskjellige Makværker, atter maatte ophæves, som ikke alene fuldstændig unyttig, men som ligefrem skadelig. Haand i Haand med Papirspengenes Fald havde »Maximum'et« bragt Dyrtiden til at stige i en utaalelig Grad.

Tidens Tryk tyngede naturligvis som altid under lignende Omstændigheder, mest paa de anstændige Folk, der endnu besad for megen Æres- og Skamfølelse til, saaledes som Pøbelen gjorde det, fuldstændigt at lade Regeringen sørge for sig og profitere af Statens eller Kommunens kommunistiske Affodringer. For at holde Humøret oppe hos sine Prætorianere, den parisiske Pøbel, havde *»la Terreur«*, som Efterligning af den romerske Cæsarisme, paa Kommunens og Statens Bekostning gjort Hovedstaden til et kommunistisk Spisehus. Befolkningens Bærme stod sig forholdsvis ganske godt derved. Men for alle ordentlige Mennesker maatte det være en sand Tortur, naar de saa' sig nødsaget til at søge denne Kommune- og Statsalmisse, som var tilvejebragt med uhyre, ligefrem eventyrlige Omkostninger, og alligevel var af en yderst tarvelig og slet Beskaffenhed. For at faa den dem tildelte knappe Dagsration, maatte de staa op før Daggry og stille sig i Queue udenfor Bager- og Slagterbutikkerne. Den der kom for sent, kunde risikere slet intet at faa.

»Hvilket beskjæmmende og hjerteskjærende Syn — siger en af vore Kilder — at se Hovedstadens ulykkelige Beboere hver Dag stimle sammen udenfor Bagernes og Slagternes Døre og med deres Nummer og Borgerkort i Haanden som Tiggere ved Døren til et Herberge eller et Kloster vente paa den Smule Kjød og Brød, som Regeringen tildelte dem og hvormed alle maatte lade sig nøje«.

At under saadanne Omstændigheder Forbrydelser af enhver Art maatte tiltage i en overordentlig Grad, at Letfærdighed og Løsagtighed maatte svulme op til et kolossalt Omfang, trænger ikke til noget Bevis. Tyve, Falsknere, Røvere og Mordere havde gyldne Nætter, da Politiet jo var fuldtop beskjæftiget med at gjøre Jagt paa politiske »Fordægtige«, paa foregivne »Sammensvorne mod Republikens Sikkerhed« eller paa saadanne, som kunde blive det. Blandt de grasserende Laster stod et vildt Spilleraseri i første Række. Konventet søgte ved skarpe Dekreter at sætte en Stopper for den overhaandtagende Prostitution, men til ingen Nytte. Theatrene, Dandsepladserne, Haverne og Spadserevejene vrimlede af løsagtige Fruentimmer. Ungdommens Fordærvelse var forfærdelig. Det var de »spartanske« Dyder, som Konventstalernes plutarchiske Ordskvalder havde tilvejebragt! Endnu modbydeligere end den under Rædselsperioden moderne Sammenkobling af Umenneskelighed og Frihedsfraser var den nøje Forbindelse af Raahed og Frivolitet. Hvilket følende og tænkende Menneske maa ikke oprøres ved Synet af det afskyelige Billede af Ryggesløshed, som Ludvig den Femtendes Hof frembød? Men hvilket følende og tænkende Menneske føler sig ikke ligesaa frastødt, naar han betragter det af den medvirkende Mercier (*Le nouveau Paris VI. 156 seq.*) tegnede og malede Billede af, hvorledes det gik til i Konventssalen i de 25 Timer, da Dødsloddet blev kastet over Ludvig den Sextende? Dette Miskmask af Tribunal, Knejpe, Forstadstheater og Lupanar var maaske det gyseligste af alle Revolutionens Optrin.

(Sluttes.)

Lad Menneskehjertet kun synke i Pris,
sæt paa Tronen kun Menneskeforstanden,
lad den klogeste Kloge gjælde for vis
— jeg ler: der er Vaarbrud bag Vinter og Is,
jeg vender mod Fremtiden Panden.

H. V. Kaalund.

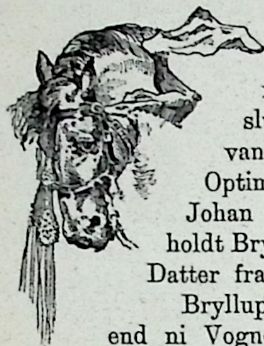

BØRNENE.

NOVELLETTE FRA UNGARN.

(Aut. Overs.)

Da Toget satte sig i Bevægelse fra Brudens Hjem, naaede det helt ned til Mølleslusen; det havde denne usædvanlige Længde, fordi to berømte Optimatfamilier besvogrede sig; Johan Csilloms Søn Josef fra Bodok holdt Bryllup med Anna, Johan Majors Datter fra Kartal.

Bryllupsgjæsterne fyldte ikke mindre end ni Vogne, i den tiende sad Gilagós Spillemænd. I den sidste var anbragt de tulipanbemalede Kister og Sengen. I den forreste sad Bruden med sin hvide Krans paa Haaret, ved Siden af hende red Brudgommen paa en hvidblisset Hest.

Da de kom til Grændsen ved Bodok, snublede Josef Csilloms Hest over en Sten, skjøndt den ikke var blind og ovenikjøbet havde en Lygte i Panden. Den snublede saa voldsomt, at Rytteren faldt ned i Sneen; forgjæves havde han viklet Tømmen om Haanden, idet han fløj ned af Sadlen.

Han styrtede til Jorden; det klodsede Dyr trampede tilmed paa hans smukke Kappe, han var næppe i Stand til at rejse sig op, og det kunde ikke nægtes, at han havde slaaet sig slemt paa den frosne Jord; han stak ogsaa i at græde.

Den lille Brud stirrede først forundret paa dette Optrin; da alle de Andre lo, spidsede hun ogsaa Munden til Latter, men pludselig gik der et Lys op for hende og hun brast i Graad.

Josef havde tabt Lysten til at ride og tog Plads i Vognen hos sin lille Kjæreste. Hesten blev bunden til Bagsmækken. Den slog med sin smukke Nakke, medens Børnene græd højt, men lidt efter sank Graaden ned til en dæmpet Hulken.

Paul Homokos' Kone, Fru Filczik og Hr. Stefan Kapor — hvis onde Tunge ikke gav Kvindernes noget efter — lo haanligt ad det Hele.

Det var et net Ægtepar! At man dog kunde lade to saadanne Tosser komme sammen! Den Ene var ikke voxet fra sin Dukke og den Anden trængte snarere til en Papirdrage end til en Hustru ... Eller, hvis hans Formynder endelig vilde have ham gift, burde han i al Fald have valgt en Kvinde, som var kommen til Skjels Aar og Alder! Der er nu, for at blive i Nærheden, Peris ældste Datter ... hende kan en Mand nok være tjent med.

Men det kan ikke nægtes, Bruden er smuk, smuk som den vilde Merian; den unge Mand er ogsaa velvoxen, rank som en Rosmarinstængel; om nogle Aar vilde de To ogsaa have passet sammen, men, Du milde Gud og Skaber! hvad skal det blive til, naar Fru Major og Formynderen, Hr. Seregély tager hjem efter Brylluppet og Brudeparret bliver alene tilbage i Csillom-Gaarden?

Naa, det gik saaledes, at de to unge Folk kyssedes hele Dagen tilende og skjøndt de larmende Bryllupsgjæster forlængst var borte, gjenlød Huset af de Tvendes Latter og Smækken med Dørene.

Først henad Aften kom de i Tanker om, at de ikke havde spist til Middag.

— Hvad løber Du nu for, lille Anna! Jeg vil jo ikke kysse Dig ... Véd Du af, at jeg ikke har faaet noget at spise hele Dagen?

— Ja vist — svarede hun forundret — men det har jeg ikkeheller, kjære Sepp.

— Kan Du da lave Mad? spurgte Manden noget ængstelig.

Lille Anna begyndte at tænke over Sagen, lagde den hvide Pande i husmoderlige Folder og satte gravitetisk den højre Haand i Siden.

— Hvorfor skulde jeg ikke kunne lave Mad? svarede hun langsomt og smuttede med blussende Ansigt ud i Kjøkkenet.

En halv Time efter stod Suppen paa Bordet. Sepp øste op paa sin Tallerken, men efter den første Skefuld sprang han op, bleg som et Lig.

— Du vil forgive mig! — stønnede han i Dødsangst.

— Aa, jeg ulykkelige Skabning! Jeg forstaar heller ingenting. Hvorfor har Du ogsaa giftet Dig med mig?

De to Smaa svævede i en dødelig Angst. Til al Held kom Mo'er Tél ind ad Døren, smagte paa Suppen og fandt ud, at Giften ikke var andet end Allun, som den unge Kone havde taget i Stedet for Salt og derved — lille Stakkel — ødelagt den gode Suppe.

Efterretningen om denne Hændelse udbredte sig snart over hele Landbyen og Følgen deraf var, at de maatte fæste Mo'er Tél som Kokkepige: for en aarlig Løn af 40 Gylden, tolv Alen Lærred og et Par Sko til Kyndelmisse.

Hun var nok saa meget værd, eftersom hun kunde komme det tilbørlige Kvantum Peber og Salt i hver Ret Mad; man kunde ogsaa se paa hende, at hun i sin Tid havde været Kokke-

pige hos den højærværdige Hr. Senior; naar hun blot ikke havde været saa grov og stridbar! Hun var knap kommen indenfor Døren, før hun tog Kommandoen over det Hele og hovmesterede den ubehjælpsomme Ungdom.

De var ligesaa bange for hende, som for selve den Onde. Hun pustede til alle slette Rygter, al Kjævl, falbød Nyheder i Landsbyen og fiskede nye, sædvanlig lige saa mange, som hun var gaaet ud med. Og enhver af hendes Nyheder var en hvas Torn, i modsat Fald tilspidsede hun den med en saadan Færdighed, at der kom Blod, hvor hun stak med den.

Børnene taalte det en Tid og listede sig stjaalent om i Huset eller ud af Huset, blot for ikke at komme i Kast med hende, men tilsidst bragte Mo'er Téls slette Adfærd dog de Unge til at tabe Taalmedigheden.

— Jeg vilde ønske, at Moder var her — sukkede Anna ofte.

— Og hvad saa?

— Saa skulde hun nok give Mo'er Tél Fødder at gaa paa. For Du kan tro, Sepp, Moder er ikke til at spøge med . . .

— Du siger noget! Vi kan jo sende hende bort. Det er da tidsnok endnu. Har Du Mod til at gjøre det?

— Jeg? Hvorfor skulde jeg det? fremstammede Anna forlegen.

— Fordi Du er Kone i Huset.

— Godt, saa sender jeg hende bort i Morgen.

Ikke Tale om at sende bort. Tvertimod, da Mo'er Tél mærkede, at der var noget i Gjære imod hende, blev hun kun mere umedgjørlig: hverken Folk eller Fæ havde længer Fred for hende. Hun skældte sin Husbond ud for en Lømmel og truede sin lille Madmoder med Prygl.

— Du har altsaa ikke sendt hende bort endnu . . . sagde Sepp bebrejdende. Kan Du se! . . .

Anna brast atter i Graad, faldt Sepp om Halsen og hviskede med lukkede Øjne:

— Forlang det ikke af mig, Sepp! Jeg tør ikke, jeg kan ikke gjøre det. Du er Mand i Huset . . .

— Det skal jeg ogsaa vise hende — udbrød Sepp med Selvfølelse.

Rigtignok blev det ogsaa denne Gang kun ved Ord. Han opsatte det afgjørende Skridt fra den ene Dag til den anden, indtil han pludselig kom i Tanker om Annas Moder.

— Hent hende, min søde lille Skat . . . Hun skal nok faa Bugt med den Hex.

— Hvor kan det falde Dig ind? En Dagsrejse i denne strenge Kulde!

— Du skal ikke komme noget til, jeg skal pakke Dig godt ind. I Morgen kan I være her begge To.

— Lad gaa da, men saa maa vi binde Bjælder paa Hestene.

— Det var net! Bjælderne er kun til Højtider.

— Jeg tager ikke afsted uden Bjælder — sagde Anna fornærmet — saa maa Konen heller blive; den rare Kone . . . Gud ske Lov, at vi har hende.

Men hvad er under saadanne Forhold Vreden andet end en Fjedersky?

Det blev ikke engang til Regn, den forsvandt pludselig.

Anna hentede sin Moder, og den følgende Dag henimod Aften, hørtes klirrende Bjælder og en Slæde kom farende ind i Csillomgaarden.

Den lille Kone sprang hastig ud og løb ind til sin Mand.

— Aa Gud, nu er Moder der . . . Lad os løbe langt bort! Lad os skynde os ned i Haven, for det gaar strax løs!

Med andre Ord, det var allerede gaaet løs.

Moderen havde knap viklet sig ud af den store Pels, før hun begyndte:

— Holla! Hvor er hun henne? Lad os se den Hugorm! Jeg skal nok læse hende Texten! Holla, Mo'er Tél! Gamle Mo'er Tél! Kom kun frem!

Børnene havde gjemt sig nede i Haven bag en Ribsbusk, der tindrede af Rimfrost, de trykkede Kinderne op til hinanden og naar disse var røde, skyldtes det ikke Kulden, men Skræk og Sindsbevægelse. De vovede knap at trække Vejret; man kunde høre deres Hjerter banke

— Kan Du høre? Aa, hør bare? — hviskede Anna, hver Gang Vinden bar en eller anden stærkere Lyd hen til dem — aa Gud, aa Gud, blot denne skrækkelige Dag var vel overstaaet. . . .

Mikszáth Kálmán

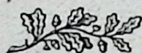

O kunde jeg flygte fra Byens Larm,
de lumre, stængende Gader,
hvor Solen lægger sig bagende varm
over Asfaltens dunstende Plader,

ud hvor der stryger saa frisk en Vind
over skovdækte, bølgende Vidder,
til en straatakt Hytte, som hegnes ind
af Løvhang med Fugles Kvidder!

Og kom jeg saa hjem fra Mark og Skov,
hvor tusinde Indtryk man henter,
saa hilser mig Trofast med højt Vovvov,
og Du staar i Døren og venter.

Al. Schumacher.

KIVIKS MARKED.

FOLKELIVSBILLEDE FRA SKAANE.

»Mørkningspassiar« hos Jeppe Arilds i Vallby ved Simrishamn da der var »Kartekoner« (Husmoderen fører Ordet.)

Du kan gaa hen bag Spilleværket — Salmodikan, mener jeg, som Du vel kan begribe, Inger — og ta'e Almenakken til mig. Ja, det er da ikke for ingen Ting, at de si'er, at en Almenak farer med Løgn, for den kan da ikke spaa Vejr mer end et Par fodløse Strømper uden Skafter. Jeg vilde se efter, naar vi har Kiviks Marked i Aar, for Jeppe har jo sagt, som han osse har, at vi skulde ta'e derhen, saa vi kunde sælge den *Brogede* og den *Hjelmede* og faa en Vrindsker i Stedet; det er altid en Besparelse, naar En har saa mange Følhopper som vi. Og saa faar vi at se, om nogen af Ole Madses Knægte i Nöbbelöf i Aar gjør Alvor af

Paa »Kiviks Marked«

'et med Gertrud — Ja, Du behøver sandelig ikke at skabe Dig, Tøs, for jeg véd nok, hvem der skulde ha'e Haarkjæden, som Du gik og syslede med i Vaaren, da den der Dalkulle*) laa her, som jeg kjøbte de kjønne Gramaner af til min sorte Klædestrøje. Og jeg har nok Rede paa, hvem der har givet Dig den kjønne Sjalsnaal. Der er ingen, som er nærmere til at vide det end din Mor, skal jeg si'e Dig, og det er en daarlig Klokker, som ikke véd, hvad Præstens har til Middag.

Ja saa, saa det skal være den 25. Ih bevares! det bli'r jo Dagen efter det store Bryllup i Stiby, og saa kan Mandfolkene sagtens hverken glo eller gabe efter de mange Drikkevarer, og jer, Tøse, har de vel dandset sønder og sammen. Altid skal det være saa tosset og komme altsammen paa en Gang.

Jeg vilde saa urimelig gjerne derhen en Gang endnu, inden jeg bli'r for gammel. Der har jeg havt megen Morskab og set meget Stads. Jeg glemmer aldrig første Gang jeg var der; den Gang var jeg kuns atten Aar — nej, 'mænd var jeg mer — nej, om jeg var.

Inger, Du kan gaa ud efter lidt Lammekjød og et Gran Lungepølse, saa kan Konerne faa Midaften nu, saa kan vi tænde en lille Kjende før Tiden. Du kan ogsaa ta'e lidt Ister ind, for Per Månsses er saa mager og trænger nok til det Fedt hun kan faa. Og saa kan du sætte Mårten Olsen**) paa — der er Kvas i Tørvehuset — saa vi kan faa os en Sjat Kaffe med det Samme. En sidder her og sluger saa meget Snavs, saa En kan nok trænge til en Taar. Og saa kan Du tage nogle af Smaakagerne med ind!

Aa ja, jeg kunde jo nok fortælle det Lidt, jeg kommer i Hu af det, men det er saa længe siden, og siden jeg fik Frost i Tæerne, er 'et ligesom Hukommelsen begyndte at slaa fejl for mig. Og nu gaar 'et ikke til som i forrige Tider, hverken til Gilder eller paa Markeder. Ja, spis nu til I har Ondt af det, det er Jer vel undt!

Det var mens Mor levede, saa det gik jo stort til hjemme, og jeres Far havde jo været der en to, tre Gange, men der var ikke noget bestemt imellem os, for Far og jeres Far var ikke kommen rigtig overens om hvor mange Køer jeg skulde ha'e naar jeg skulde flytte hjemmefra. Far, han vilde jo gjemme lidt til de andre Tøse, og jeres Far vilde jo ha'e saa meget han kunde faa og lidt til, for selv havde han jo ikke meget at begynde med, skjøndt det er gaaet godt for os siden.

Aftenen før Markedsdagen — jeg var jo kuns atten Aar, som jeg nylig sagde — saa si'er Mor til mig: »Nu er 'et bedst Du staar op«, si'er hun, »naar Klokken er henad halv ét, saa Du kan faa Tid til at toe Dig ordentlig og saa kan Du væde Haaret med Øl — det var kanske forresten lige saa godt at Du tog en Kjende Svinefedt, for det er saa kruset ved Ørene. Og saa kan Du ta'e den nye Skindklokke paa og saa skal Du være mild i Morgen. Jeg tænker, at naar Du tér Dig rigtig pænt og ikke er for glubsk, naar han vil traktere med Vin og Sukkergodt, saa tænker jeg vi kan blive af med Dig og alligevel beholde den Hjelmede, som snart skal kælve. Og godt kan Du faa 'et, for han er jo flink og han har 70 Tønder Land og Penge paa Rente og har ikke nødig at bygge uden en Huslænge, 'mænd om han har; og større Glæde kan En jo knapt ha'e af Børnene, end naar de gifter sig kristeligt og noget nær til Rigdom«.

Og sandeligt var jeg tidligt paa Benene, for jeg lagde mig bare et Gran i Ovnbænken. Og I kan nok tænke, at jeg gjorde mig saa kjøn jeg kunde; for hvordan det er, saa vil en Tøs jo altid være saa fin hun kan bli'e. Og da Klokken saa var ved det Lag halv fire om Morgenen, saa kom jeres Far og to andre Mænd fra Hagestad, og da var jeg allerede i Orden og havde Kaffe færdig og havde stegt Flæsk og slaaet tre, fire Æg paa Panden. Og saa blev de jo budne hen til Bordenden og Far spanderede med Flasken, og jeg gik og nødte dem og bad dem tage til Takke.

Og jeres Far sad der og keg saa meget paa mig, mens jeg løb ud og ind mellem Stegerset og Skorstenen og Bagehuset. »Ih, det var farligt, saa Du glor paa mig i Dag, Jeppe!« sa'e jeg. — »Hm! en Kat kan glo paa en Konge«, sa'e Jeppe, »og Du kan vel ikke fortænke mig i at jeg ser paa Dig; vi har jo snakket et Gran sammen om Giftermaal. Og jeg sidder her og spekulerer paa, at der kunde være den, som fik sig en kjøn Kvinde!« — »Du snakker«, sa'e jeg, »kjøn! ja, om Juledags Morgen, naar Gjøgen kukker i frossen Boghvedegrød! Du er saa udspekuleret til at gjøre Nar af Folk!« — »Jo, vær en evig!« sa'e han, som I véd, at han altid plejer at sige, »jeg lader Jer beholde den Hjelmede«, sa'e han, »og ta'er Dig alligevel, for Du véd at jeg altid har havt et godt Øje til Dig«, sa'e han, »og saa flytter Du hjem til mit til Mikkelsdag, for det er saa koldt at ligge alene om Vinteren«, sa'e han. For I véd han har jo altid været en Spasmager. Og jeg sa'e jo hverken ja eller nej, men jeg skulde jo have en alligevel, vores vilde saa gjerne at jeg skulde ta'e Jeppe, og der var ingen som jeg særskilt tænkte paa. Og saa tænkte jeg: det er lige saa godt at ta'e ham.

»Ja, saa blev der jo spændt for, og jeg kjørte med Jeppe; og saa rejste vi, og han havde den Gang, som nu, og som han altid har havt, de kjønneste Heste her har været i hele Byen.

---

*) Pige fra Dalarne.
**) = Madam Brun, Kaffekjedlen.

Og saa var vi jo inde hos Per Bodils i Karlaby og drak Kaffe igjen, og paa Rörums Gjæstgivergaard fik Mandfolkene sig en Morgenbitter og vi Fruentimmer fik Vin; og fint var 'et. Og en urimelig Mængde Folk mødte vi paa Vejen, og de trak med Køer og Stude, saa En stundom knapt kunde komme frem. Og det gik ned ad Bakkerne imellem Wemmerlöf og Rörum, saa jeg troede hvert evigste Minut, at vi skulde staa paa Ho'edet i Grøften, for Jeppe skulde jo forbi alle dem han saa', og han er ikke den, som det lønner sig at kjøre omkaps med. Og han og jeg var langt forud for Mor og Anners og Tøre.

Men vi kom da lykkeligt og vel til Markedspladsen, og Mor sa'e, hun havde aldrig set saa mange Mennesker der forud, nogen af de andre Aar, og ikke heller saa mange Høveder. Der var en hel Hoben fra Helsingborg og Lund og Skovbygden og Vesterleden og inde fra Smaaland og Blekinge.

Og saa tog vi os et dygtig Foer, for jeg havde jo gjort en Madpose i Orden, som med Skam at tale om, uden at rose mig selv, kunde si'e Sparto, for i vores Slægt har de altid været Pokkers dygtige til at røre Mad sammen. Og vi bad en hel Hoben Bekjendte spise med, og vi havde taget Brændevin med saa det forslog. Se vi brændte jo selv med de smaa Værktøj paa den Tid. Og Jeppe blev strax en lille Kjende ruset, og saa er han jo saa morsom og gemytlig. Ja, det har I nok set, Tøse, 'mænd har I saa.

Og saa gik vi ned til Bogbinder Bergs Bod fra Simrishamn og Jeppe kjøbte strax en Salmebog til mig og han spanderede dygtigt paa Aage Skolemester fra Tågarp for at han skulde prente mit Navn indvendig paa Bindet. Og fint blev 'et. Og saa kjøbte han baade Luther og Melanchton, som skulde sidde paa Dragkistelaaget, og han kjøbte en lille nysselig Pose med Sukkergodt. Og der stod saa meget Sjou i Versene. Jeg har et ude i Læddiken den Dag i Dag, har jeg, for jeg har gjemt det, fordi det er saa skjønt. Der staar:

»Hvad er det skjønneste af Jordens Smerte?
Det er at have udi Lyst og Nød et Hjerte!«

Saa skulde vi jo rundt paa Markedet og se paa alting og vi skulde jo ogsaa have lidt Markedsgaver med hjem til Børnene, for vi vidste jo at de stod ved Ledet ved Vejen hele Eftermiddagen. Og saa kjøbte vi Lergjøge hos Pottemager Holm, for han var den eneste der var som havde fire Huller paa sine, og Kager og Tørklæder til Pigerne, og Halsklæder, Tobak og Seler til Karlene.

Jeppe vilde jeg skulde følge med ham hen og kigge Lykkens Stjerne,*) som de altid si'er. Men jeg fik ikke Lov af Mor, for hun var af den Mening, som saa mange af de Gamle, at det var et Djævelens Værk. Jeg forstaar mig jo ikke paa de Dele, for jeg har jo ikke lært meget, men jeg véd ikke hvordan et Menneske skulde kunne ha'e saa megen Magt over den Onde, saa han skulde kunne ha'e ham paa en Flaske og kommandere ham op og ned paa den Vis. Jeg tænker det er snarere at de kan forblænde Øjnene paa Folk ligesom de, der staar paa Markederne og kunne æde Blaar og sluge Sabler og sprutte Ild og sligt. Men Jeppe tog en Seddel til mig; og besynderligt er 'et, men det er slaaet til hvert evige Ord, som stod paa Sedlen. Der stod, at jeg skulde faa fem Børn og det har jeg jo osse faaet, for de dødfødte kan En jo ikke regne med. Og der stod osse at »*selv de umælende Dyr haver Tillid til Dig*«. Og det har Du selv set mange Gange, Inger, at naar jeg kommer ned til Grisene, som jeg har maattet føde op med Mælk, siden Soen døde, rumsterer og skriger de kjære Dyr ligesom det var deres egen Mor der kom til dem; de var ikke gladere over den gamle So. Besynderligt er det allenfals, hvor somme Mennesker har faaet deres Magt fra. En véd jo, at Nyman, Provsten, som var i Rörum, I har vel nok hørt tale om ham, han kunde jo se i Graven, om et Menneske var ble't salig eller ikke — og hændtes det at En fik hans Kjole paa, saa kunde han osse se fordulgte Ting. Men Lykkens Stjerne tror jeg aldrig er af Gud.

Og saa var vi nede og se paa Sven Plirkj, som altid rejste omkring og havde Komedie i et Telt, og han fremviste baade Dronningen af England og Kasper*) og en hel Hoben andre Tossestreger. Men han snakkede saa meget utidigt saa En kunde ikke høre paa ham, uden baade Mor og jeg gik vor Vej; men Jeppe blev nok staaende der og grinte af det, som han sa'e, det Fjols. Men vi gik hen og saa' paa nogle Komedianter som sprang og slog Kolbøtter.

Der var ogsaa et Par smaa Unger; de kunde vride og vende sig paa femten Fasoner. Jeg rigtigt ynkede dem; montro de havde faaet mange Prygl, inden de var bleven saa lærde. Jeg gad vide om det er sandt, hvad de si'er, at Tatere og den Slags skjærer Milten ud paa Smaabørn, for at de skal kunne gjøre Kunster!

Og saa skulde jeg kjøre paa Karussel, men det var da baade første og sidste Gang, at jeg befatter mig med sligt. Jeg kunde ikke taale det, men jeg maatte gaa afsides og kløjes. Og Jeppe grinte saadan af mig; der manglede ikke meget i at jeg var bleven gal paa ham. Men da han saa' det var Alvor, saa blev han ilde ved det og løb afsted for at skaffe Hoffmannsdraaber, og saa blev det godt i Maven igjen.

Og saa stod vi og hørte paa Blinde Nels, som spillede Fivelin, for den Gang havde de ikke disse hersens fine Harmonikasser, som er saa hjerterørende naar En spiller paa den, uden

*) En Flaske med en af de saakaldte Cartesianske Djævle.

*) = Mester Jakel.

den Gang spillede Folk kuns Fivelin og saa sang han Viser til. Jeg skal ha'e en et Steds i mine Gjemmer. Jeg kan endnu huske, at der stod i et af Versene:

»O Rudolf, Rudolf! se min dybe Smerte,
Som udi Taarer skjælver paa min Kind!
Hør mig, hør mig! se briste gjør mit Hjerte,
O, vær ej for min Angest døv og blind!

O Rudolf, Rudolf! hvorfor Giften blande
Til den, hvis Sjæl er gaaet i dine Spor?
Om Dage faa Du finder din Amanda
som doende lig blege Liljen — gaar«.

Ja, de andre har jeg glemt, men jeg græd da Jeppe siden sang den for mig her hjemme, for han skulde jo være sjangtil og forære mig Visen.

Og saa gik vi ned til Havet og badede os, jeg og nogle af de andre Tøse, for det var saa hedt, saa En kunde blive stegt, ligesom en Pølse paa en Pande. Men vi maatte minsandten skynde os op igjen, for Jeppe og nogle andre Karle havde sneget sig bagefter os ned til Søen. Og de havde jo ikke nogen ond Mening med 'et og det var jo bare Løjer, men vi tyktes alligevel at det var en Skam, saa vi fik Tøjet paa i en Fart.

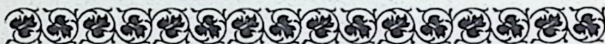
Og da vi saa kom op igjen, saa havde der været Slagsmaal, for en af sorte Peters havde fløjet paa en og stukket ham, men saa kom den lange Lensmand og tog ham, men de sa'e, at han siden svoer sig fri i Hammenhög ved Tinget. Og der var al Slags daarligt Folk, saa jeg gad ikke gaa og se paa dem længer, men vi gik først hen og saa' paa et Pannerama, hvor der var saa meget kjønt. Der var baade fra Stockholm og Kjøbenhavn og ildsprudende Bjerge og to som havde myrdet en Frøken i Tyskland og Kongen var der osse. Og saa saa' vi en som havde en Bjørn der kunde dandse og gaa paa to Ben. Og han havde osse en Abekat der var ham saa lig, som om de havde været Sødskende.

Og der stod nogle med hvide Huer paa og Blikkasser paa Ryggen, som havde været paa Stenshufvud og plukket Urter, og de maa have været dygtige til at præke, for Munden gik paa dem som en Kjæp i et Hjul. De holdt saadan Grin med nogle Tøse fra Onslunda, men jeg tyktes de stod bare og gjorde Nar af dem.

Og saa gik vi omkring imellem Teltene og vi handlede jo lidt her og lidt der. Og saa om Eftermiddagen blev der jo drukket dygtigt, og da vi skulde kjøre, var jeg rigtig endeklemt, for hurtigt havde det gaaet did og værre troede jeg det skulde gaa hjemad. Først kjørte han forbi et Par, og de kom strax i Grøften. Men saa tog jeg ham i Armen og saa sa'e jeg til ham: »Jeppe«, sa'e jeg, »hvis Du skal ha'e nogen Glæde af din Kvinde, saa skal Du vel ikke kjøre hende ihjel, inden Du har faaet hende! Og hvis Du ikke gi'er lidt efter for mig nu i Dag og kjører ordentlig, saa kan jeg jo ikke fordriste mig til at ta'e Dig eller kjøre med Dig nogen Steds«, sa'e jeg, og han hørte at jeg havde Taarerne i Halsen. — »Du er alligevel forstandig«, sa'e han, »og jeg skal gjøre som Du si'er«, sa'e han, og saa la'e han Armen omkring mig og trykkede mig ind til sig — og jeg troer næsten, med Skam at tale om, at den der tog ham om Halsen, det var mig. Ja, han har jo altid været god imod mig, selv om han ogsaa har været et Gran ruset, som han jo ogsaa stundom har været, saa har han aldrig skjældt mig ud eller saadant. Og somme Mænd de bruger baade Mund og Næver. Aa ja, aa ja!

Nej, nu kan Du tænde, Inger, saa karter vi lidt, inden vi spiser Aftensmad. Og nu er det bedst Du gaar og lægger Dig, lille Dreng, for Du skal tidligt op i Morgen og høres i Katekismen«.

Henrik Wranér.

Humbug er lig en Blære, den duer ikke til noget før den er pustet op, og duer ikke til noget efter at der er stukket Hul paa den.

* * *

Man si at en stor Næse er et Tegn paa Geni — hvis en Mands Geni laa 'ans Næse, vilde jeg sige, at Tegnet var godt.

* * *

Haabet er en Høne, som lægger flere Æg end den kan udruge.

* * *

Jeg gjør denne Forskjel paa *Karakter* og *Rygte* — Rygte, er hvad Verden *tænker* om os, Karakter er, hvad Verden *véd* om.

* * *

Hvad Verden mangler, er ikke saa meget Raad, som gode Exempler; Raad kan være forkerte, men Exempler prøver dem.

* * *

Det er langt lettere at finde sex Mennesker, som kan sige nøjagtigt, hvorledes en Ting skal gjøres, end at finde En, som vil gjøre det.

* * *

Intet er saa let at lære som Erfaring, og intet saa svært at anvende.

* * *

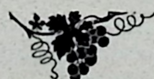
To Trediedele af det, som kaldes *Kjærlighed*, er ikke andet end Jalousie. *(Johs Billing.)*

* * *

Et Slag med Tungen, som rammer Hjertet, virker bedre paa Barnet end mange Prygl.

* * *

Har man lovet Barnet noget, skal man ogsaa holde det; ellers lærer det at lyve. *Talmud.*

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

(2. Fortsættelse.)

Nu gjaldt det om, at faa Amazonen op i Sadlen igjen. Ved det første Forsøg viste det sig, at Smerten i Hoften alligevel var saa hæftig, at hun ikke kunde løfte Foden op i Højde med Stigbøjlen. Men da der hverken fandtes en Sten eller Tue i Nærheden, som hun kunde stige op paa, saa udfandt Norwig et besynderligt, men praktisk Hjælpemiddel. Han lod gamle Hinrich holde Hesten, lagde sig selv ned paa Jorden paa venstre Side af den og lod Komtessen først staa op paa hans Skuldre og derfra stikke Foden ind i Stigbøjlen, hvorpaa han sprang op og hjalp hende helt op i Sadlen. Paa den Maade udførte de Kunststykket, skjøndt den stakkels Komtesse flere Gange vaandede sig i Smærte. Men da hun først sad i Sadlen, paastod hun, at hun der oppe befandt sig fuldkommen tryg og taaleligt vel.

Hun forsøgte ogsaa at anslaa en let spøgende Tone, for at man ikke skulde mærke hendes Smerter.

»Jeg finder alligevel, at Mama har Ret«, begyndte hun Samtalen, medens de to Mænd gik ved Siden af Vallakken, og passede omhyggeligt paa, at den ikke faldt ud af sin jevne Skridtgang. »Fruentimmer hører ikke hjemme paa en Hest. Du gode Gud, i Dag har jeg ordentlig faaet min hulde Kvindelighed at føle«.

»Aa Komtesse, hvordan kan De tale saaledes!« ytrede Norwig. »Naar Lysten til dristige Handlinger nu en Gang ligger Dem i Blodet, hvorfor skulde De saa ikke have Lov til at følge Deres Natur. Kun ene og alene fordi Deres Egenskab som Dame undertiden kunde bringe Dem i Konflikt med taabelige Fordringer til det Passende? Skal da Kvinden alene ikke have Lov til at blive lykkelig paa sin Façon — selv ikke, naar hendes Midler tillader det?«

»Og ikke desto mindre er det Mændene, som altid forlanger »Kvindelighed« og allermindst vil vide af en Emanciperet«.

»Pardon, min Naadige, det er et æsthetisk Spørgsmaal. Den Tiltrækning, som Kvinderne udøver paa os, bliver nu en Gang næsten udelukkende bestemt af Sandseindtryk. Selv en Emanciperet er tiltalende, naar det klæder hende, det kjække, selvraadige Væsen«.

»Og hvad udfordres dertil?«

»Naa ja — vil hun være aandelig emanciperet, saa hører netop dertil en overlegen Aand, som ikke alene af Forfængelighed og Lune, men af egen Styrke træder i Skranken med Mændene. Vil hun derimod være legemlig emanciperet, saa fordrer dette fremfor alt et kjærnesundt Legeme, en vis mandlig Ligevægt i Former og Styrke, forat hun ikke ved enhver heftig Bevægelse skal synes uskjøn eller latterlig. Men nogen Aand hører ogsaa med dertil — som til alt Usædvanligt! Allerede for med Humor at bære de uundgaaelige Rivninger med det gode Selskabs Love!«

»Det var til mig. Jeg takker Dem«, sagde Komtessen smilende og hensank derpaa i en længere Tavshed. Først da de havde passeret Bakkedraget og saa' Slottet ligge foran dem, optog hun atter Samtalens Traad. Norwig havde imidlertid kun henvendt nogle Spørgsmaal angaaende Driften til den gamle Kudsk. Han var bange for at falde Komtessen til Besvær ved at tale altfor meget.

»De er i Dag i en ganske særlig elskværdig Stemning, forekommer det mig«, begyndte Rytterskeu. »Jeg tænkte netop paa vor Samtale i Gaar i Skoven. Efter den at dømme synes De just ikke at være tilbøjelig til, at se med de mildeste Øjne paa os Kvinder, særlig efter Antydningerne om de sørgelige Erfaringer i Deres Ægteskab«.

Norwig tøvede et Øjeblik inden han svarede. »Vore egne gode eller daarlige Erfaringer burde aldrig bestemme en almindelig Dom. Rigtignok skér det for det meste altid — just fordi det er menneskeligt! Hvilken Ret skulde eget Uheld i Ægteskabet give mig til at opkaste mig til Dommer over Kvinderne? Jeg er jo selv Skyld i den Skæbne, som har ramt mig, idet jeg syndede imod en social Grundlov«.

»Hvorledes det?« spurgte hun opmærksomt.

»Jeg giftede mig overilet og under min Stand«.

»Hvad?« udbrød Komtessen højst forbavset. »Saadan en gammel Fordom kalder De for en social Grundlov? Det havde jeg ikke ventet af *Dem!* Selv mine Forældre er jo længst kommen ud over det, uagtet de holder deres Adel højt i Ære. De vilde aldrig forbyde os Pigebørn at ægte en Borgerlig, hvis han blot ellers var en honnet Mand«.

»Bravo Komtesse, De har udtalt det rette Ord. Enhver retskaffen, agtværdig Karakter er et honnet Menneske, ikke sandt? Og dog drager enhver Stand uvilkaarlig de snevrere Grændser for det »honnette Menneske« i social Frastand paa en helt anden Maade. Jeg bryder mig kun lidt om *Almanach de Gotha,* men Blodet maa være ens og Dannelsessfæren den samme hos Mand og Kvinde, ellers er et lykkeligt Ægteskab næppe tænkeligt indenfor det moderne Samfund. Ser De, Komtesse — siden jeg nu en Gang har begyndt at skrifte for Dem« — han gik nu tæt ved Siden af hende og talte Fransk, for ikke at gjøre gamle Hinrich delagtig i sine Hemmeligheder. »Jeg stod i Forhold til en ubetydelig, men meget smuk og tillige aandelig pikant Skuespillerinde. Jeg var saa blind forelsket og rasende skinsyg, at jeg giftede mig med hende, for at besidde hende for mig alene og paa mit lille Gods skjule hende for Verden som en kostelig Skat. Jeg tog min Afsked fra Ulanerne, brouillerede mig med min Familie og saa' mig alligevel meget snart nødsaget til at give efter for min Hustrus Attraa efter støjende Selskabelighed, Rejser, Pynt, Bekostninger af enhver Art, hvis jeg ikke vilde have mit Hus gjort til et Helvede. Efter fem Aars Ægteskab var jeg ruineret. Jeg flygtede fra min Hustru over Oceanet og tog min Søn, vort eneste Barn, med mig, fordi jeg ikke længer kunde taale at se paa, hvorledes denne Kvinde forsømte sine Moderpligter«.

»Ah, De har en Søn? Hvad er der bleven af ham?« udbrød Komtessen livligt.

»Jeg har maattet lade ham blive derovre. Han er anbragt hos en amerikansk Familie i Pennsylvanien. Aa, jeg er bange for, at Bill Norwich vil betragte sin Fader som et fossilt Uhyre, hvis han engang skulde faa ham at se igjen. Han synes ikke i mindste Maade at modsætte sig sin hurtige og grundige Yankysering, medens jeg — til Trods for min Mangel paa Fordomme og Lyst til Eventyr — dog meget snart blev greben af en uimodstaaelig Hjemve efter det »gamle Land«. De kan ikke tro, hvor det blaa Blod gjorde Revolte imod Amerika! Hjemme blev jeg baade i mit Regiment og i min Familie mistroisk betragtet som Fritænker og ovenikjøbet kaldt »den Røde«. Og derovre? Efter et Par Ugers Forløb var jeg allerede Medlem af den tyske Adelsklub paa Long-Island — haha. Hele Dagen arbejdede vore Grever og Baroner paa Fabrikerne, paa Kontorerne i City, som Opvartere i Restaurationer og Gud véd hvor. Men saa blev Kavalleren taget frem af Skabet tilligemed Stadsklæderne, der blev behandlede med samme Omhu som en Foldblodshest, og vi begav os hen til vort beskedne Foreningslokale. Det var sandelig et mærkeligt Selskab, som mødte der. Bankerotte Landmænd, som jeg, Officerer, der var skejede ud, Studenter, for hvem det var faldet lettere at tømme Fædrenes Pengepung end at absolvere deres Examina — lutter godt, kristelig-germansk, blaat Blod. De Fleste havde Nøden gjort tamme og Arbejdet fornuftige. De var allesammen prægtige Kammerater — den sidste Skilling og de sidste Cigarer blev broderlig delte, Forbindelsen med Moderlandet blev opretholdt med rørende Troskab, og der blev vaaget ængsteligt over det gode Selskabs Former. Det aandelige Udbytte af Konversationen var ligesaa magert og beskedent som det legemlige af Klubkjøkkenet; men en Samtale om Hunde, Heste og Fruentimmer er en sand Lise, naar man ellers kun hører Tale om Forretning og ikke andet, og at se en dannet Europæer med Anstand spise Sild og Kartofler, eller ryge en Cigar uden at spytte og skrige op, kan under visse Omstændigheder blive til en æsthetisk Nydelse. — Mit Barn skal spares for de fattige Adelsmænds Tragikomedie. Her vilde hans Navn kun være en Hindring for ham, derovre som Bill Norwich vil det sagtens falde ham lettere at arbejde sig op. Han er jo ogsaa Halvblod, det trives bedst dér«.

Komtessen svarede i længere Tid intet paa denne lange Tale. Endelig spurgte hun, idet hun med sand Deltagelse betragtede sin Ledsager: »Og hans Moder — er død?«

»For mig er hun død — jeg fordrede Skilsmisse, da jeg ved et Brev fra en Ven i Tyskland fik Vished om, at hun ikke havde været mig tro. Lad mig ikke opfriske de ubehagelige Erindringer, Komtesse«. Han saa' bønfaldende op paa hende.

Og hendes Øjne mødte hans med et Udtryk, som samtidig indeholdt en Tak for hans Tillid og Forsikringen om hendes varme Medfølelse. Han maatte tænke paa det drømmende, lyksalige og dog længselsfuldt spørgende Blik, hvormed hun var vaagnet af sin Besvimelse. Hans Hjerte bankede stærkere og han følte sig saa underlig beklemt. Hvorledes gik det til, at han efter et saa kort Bekjendtskab udtalte sig for denne unge Dame, som man ellers sjælden udtaler sig for en fortrolig Ven? Hvis hun lod et Ord falde derom, kunde det let have ubehagelige Følger for ham i hans afhængige Stilling. Sladderen kunde med Lethed af en letfærdig Theaterprindsesses fraskilte Ægtefælle og amerikansk Eventyrer gjøre et Menneske som var umuligt i godt Selskab. Men gamle Hinrich havde jo sagt, at hun var ligesaa god »som et Mandfolk«. Hvorfor skulde hun saa ikke ogsaa i bedste Forstand kunne blive en god Ven for ham? Det havde sagtens været en heldig Indskydelse, som strax uvilkaarligt havde bevæget ham til at vinde hendes Venskab.

Det er rigtignok i Almindelighed en egen Sag, det saakaldte Venskab mellem Mand og Kvinde. Men naar Kvinden er saa udpræget

styg, skulde dog vel Venskabet falde hende mindst lige saa let som Dyden.

Da de havde naaet Opkjørselen til Slottet, sagde Komtessen: »De udgav Dem for Enkemand. Jeg tror jeg véd Grunden, og skal ikke røbe Dem, saa længe De ikke selv ønsker det«. Hun havde altsaa ogsaa paa sin Side fulgt hans lønlige Tanker. Han bøjede Hovedet taknemmeligt og ærbødigt.

De holdt nu foran Hovedindgangen. Ingen kom for at tage imod dem. De to Mænd hjalp hende ned med stor Forsigtighed. Hun kunde mageligt træde fra Stigbøjlen ned paa Stentrappen, men det foraarsagede hende alligevel heftige Smerter og hun maatte støtte sig med hele sin Vægt til Norwig, for blot at naa op til Døren. Med et dæmpet Skrig sank hun ned paa en Kurvestol, som stod dér. Norwig kaldte højt paa Tjeneren Friedrich, men Ingen svarede. Han skyndte sig saa selv afsted, for at give Greven eller hans Gemalinde Underretning. Men han traf ingen, hverken i Grevens og Grevindens Værelser. Hele Huset var som uddød. Endelig, ved at se ud af et Gaardvindue, saa' han Tjeneren staa og passiare med Stuepigen, og kaldte paa ham. Han meddelte den Bestyrtede, hvad der var sket, og saa bar de to Mænd den stakkels unge Pige siddende paa Stolen op ad Trappen. Det var ingen lille Anstrængelse, og da de første Gang holdt Hvil, spurgte Norwig om, hvor Herskaberne var henne.

»Hr. Greven maa ikke være rigtig vel«, oplyste Friedrich: »Fru Grevinden har været en hel Time inde hos ham i Soveværelset, Kokkepigen har kogt Hyldethe, og jeg har lige baaren den op. Fru Grevinden har ogsaa afbestilt den anden Frokost. Komtesse Victoria er gaaet op med den nye Frøken. Frøkenen havde helt forgrædte Øjne og hostede meget. Luise har nylig været oppe med Brystthe til hende«.

Den gale Komtesse smilede svagt. »Saa er hele Huset jo paa en Gang forvandlet til et Lasareth. Hvilken Slags The skal der nu laves til mig?«

De var kommen hen til Komtessernes Sovekammer. Tjeneren bankede paa og da ingen sagde »Kom ind!« lukkede han selv op og hjalp at bære Stolen ind i Værelset. Saa blev først den Dør lukket op, som førte ind til Døtrenes Dagligstue og i den viste sig, Arm i Arm, Komtesse Vicki og Frøken Bandemer.

»Men Ma! For Guds Skyld — hvad er det?» udbrød den unge Pige, idet hun med store, forskrækkede Øjne stirrede paa Søsteren, som netop lagde den højre Arm om Hr. v. Norwigs Skuldre og understøttet af denne og Friedrich, rejste sig med Besvær.

»Aa, lille Vicki«, sukkede den stakkels Pige. »Foreløbigt har jeg udraset, jeg er faldet af Hesten — men Gud ske Lov! Mine Lemmer er da hele! Hjælp mig blot i Seng i en Fart«.

»Jeg skynder mig at kalde paa Fru Grevinden«, sagde Frøken Sophie og svævede tjenstivrigt og lydløst ud af Værelset.

Friedrich fulgte hendes Exempel.

Vicki slyngede kjærligt sine Arme om Søsteren og hjalp Forvalteren at lede hende hen til Sengen.

»Aa, kjære, søde Ma — Du er jo helt ligbleg! Hvordan gik det dog til, Hr. v. Norwig? — Har Du mange Smerter?« Saaledes snakkede det store Barn i den mest medlidende Bevægelse og Taarerne trillede ned ad hendes Kinder. »Aa Gud, hvor Du giver Dig! Du har bestemt brækket alt muligt — men vil ikke sige det. Hun er altid saa skrækkelig heroisk, Hr. v. Norwig«.

Denne kunde ikke bare sig for at smile, da han svarede: »I Dag har Komtessen virkelig opført sig som en Heltinde«. Og han berettede i faa Ord den Tildragelse, som havde givet Anledning til Ulykken.

»Jeg vilde maaske ikke være vaagnet af min Besvimelse, hvis ikke Hr. v. Norwig . . . .«

»Aa, naadige Komtesse, jeg var jo den Nærmeste dertil«.

»Det kan dog være, at De har frelst mit Liv — endnu en Gang tusind Tak!« Hun greb med et varmt Tryk hans højre Haand. Og Komtesse Vicki udbrød livligt: »De har frelst hendes Liv? Aa, hvor det var smukt gjort af Dem! Jeg kunde slet ikke leve uden Ma. Jeg takker Dem ogsaa tusinde, tusinde . . . .« Og dermed greb den enthusiastiske, hulkende unge Pige hans venstre Haand, kyssede den gjentagne Gange til Trods for hans Modstand og lod sine hede Taarer falde paa den.

Og Hr. Overforvalteren fremstammede noget om sine bedste Ønsker om en snarlig Bedring og forlod næsten fortumlet Værelset.

Paa Trappen mødte han Frøken Bandemer. Hun saa' ti Aar ældre ud end i Morges tidlig da hun plukkede Vindruer, idet hun, strejfende forbi ham, lo dæmpet og haanligt.

»Du vil vel endnu en Gang prøve din Lykke? Tag Dig i Agt — jeg vaager!« Han bed sig i Læberne og værdigede hende intet Svar.

SYVENDE KAPITEL.

I hvilket sandfærdigt fortælles, hvorfor Frøken Sophie maatte have Kamillethe, Grevinden Baldriandraaber og Greven Hyldethe. Beretter ogsaa om en saare mærkelig Samtale mellem Overforvalteren og Frøkenen.

Da Fruen paa Räsendorf efter det skjæbnesvangre Besøg i Kjøkkenhaven, ledsaget af sin Medhjælp atter var kommen op i sit Hjørneværelse, lod hun sig udmattet falde ned paa den lille Divan og begyndte at tilvifte sig Kjøling med Lommetørklædet. Ved den Lejlighed be-

mærkede hun imidlertid strax de purpurne Mærker, som den hastige Berøring med Beates beskadigede Lugteorgan havde efterladt paa det og aabnede som Følge deraf den inkvisitoriske Forhandling med de Ord: »Aa, Frøken, vil De først hente mig et rent Lommetørklæde. Lige foran tilvenstre, i den øverste Skuffe«.

Og medens Sophie bortfjernede sig, for at besørge Ærindet, greb den ophidsede gamle Dame efter Papfuteralet med Herrnhuter Bibelsprogene, hvis Orakel hun plejede at spørge til Raads i alle vanskelige Forhold og som derfor altid laa paa hendes Skrivebord. Med utaalmodig Hast trak hun en Seddel frem og læste: »Og fordi Gud elskede Dig, maatte det være saa; uden Anfægtelse maatte Du ikke blive, paa det Du blev prøvet«. Tobias 12, 13.

»Hm!« udbrød Grevinden og stirrede betænkeligt paa Bibelsproget. »Ja nu véd jeg ikke: gjælder det mig eller hende?« mumlede hun og rystede paa Hovedet. »Gjælder det mig, saa har jeg egentlig ikke Lov til at sige noget. Og gjælder det hende — naa ja, strengt taget er hun jo dog kun *bleven* anfægtet; thi at hun har begyndt, er ligefrem Løgn af Præstedatteren — dertil kjender jeg dog min Hellmuth for godt! Han har altid været et villigt Redskab, naar Himlen en Gang har villet berede et kjønt Pigebarn en lille Anfægtelse. Egentlig stiller Sagen sig saaledes: fordi Hr. Greven elskede hende, derfor maatte *hun* anfægtes, paa det at *jeg* skulde staa Prøve — som en kristelig Hustru, der bærer sit Kors med Taalmodighed. Hm, hm! Tetete! den kjære Gud kan jo ikke gjøre for det; men det er alligevel en forkert Verden: Damerne har Malløren og Herrerne Plaseren! — Naa, efter min Mening skal de begge To faa læst Texten — det hjælper ikke«.

Hun skød igjen Laaget paa Æsken fra og vilde til at spørge Oraklet for anden Gang, da Frøken Sophie kom tilbage og rakte hende det rene Lommetørklæde.

Grevinden lukkede Døren af ind til Spisestuen, tog igjen Plads paa Divanen, lagde sit Ansigt i saa strenge Folder som vel muligt og begyndte; »De husker maaske, hvad jeg sagde, da jeg i Gaar bød Dem Velkommen paa dette Sted?«

»Fru Grevinden lagde mig særligt Komtesse Victoria paa Sinde«, svarede Frøkenen noget tøvende.

»Det mener jeg ikke. Jeg sagde til Dem, at de kom i et kristeligt Hus og maatte selv give Agt paa Deres Livsvandel, ellers . . .«

»Det husker jeg godt, Fru Grevinde«.

»Saa, virkelig? Naa, saa har De vel kun lidt af en øjeblikkelig Hukommelsessvaghed, da De lod min Mand kysse Dem nede ved Espaliermuren, hvad?«

Frøkenen skjulte Ansigtet i sine Hænder og sukkede dybt, men sagde ikke et Ord.

Den strenge Grevinde vedblev derfor efter en lille Pavse: »Pastorens Beate, som har set det Hele igjennem Nøglehullet, siger ganske vist, at De først ved deres Koketteri har faaet min Mand til at glemme sig i den Grad; men det lægger jeg slet ingen Vægt paa — jeg kjender mine Pappenhejmere! Men hvad jeg finder utilgiveligt hos en ung Pige, der skal tjene til Forbillede for min Vicki, det er, at De saadan i al Gemytlighed, anden Dagen efter at De er kommen, lader Dem kysse af Deres Husbond, en gift Mand og Fader, uden at give et Kvæk! Det lader til, at De alligevel ikke helt har slaaet Dem fra Verden; thi ser De, mit Barn, en ung Pige, som har slaaet sig fra Verden, lader sig ikke kysse, og bliver hun alligevel kysset — saa vræler hun i det Mindste!«

Frøkenen vendte sig bort. Der foer en Skjælven gjennem hendes Skuldre. Hun græd aabenbart heftigt.

»Naa, kan De heller ikke svare paa det? Eller har De maaske vrælet? Saa luk dog Munden op«

»Aa, hvor tør man miskjende den ærværdige Oldings ædle Motiver saaledes!« udbrød Sophie pathetisk og slog Øjnene, i hvilke der forresten ikke saas en Taare, anklagende op imod Loftet.

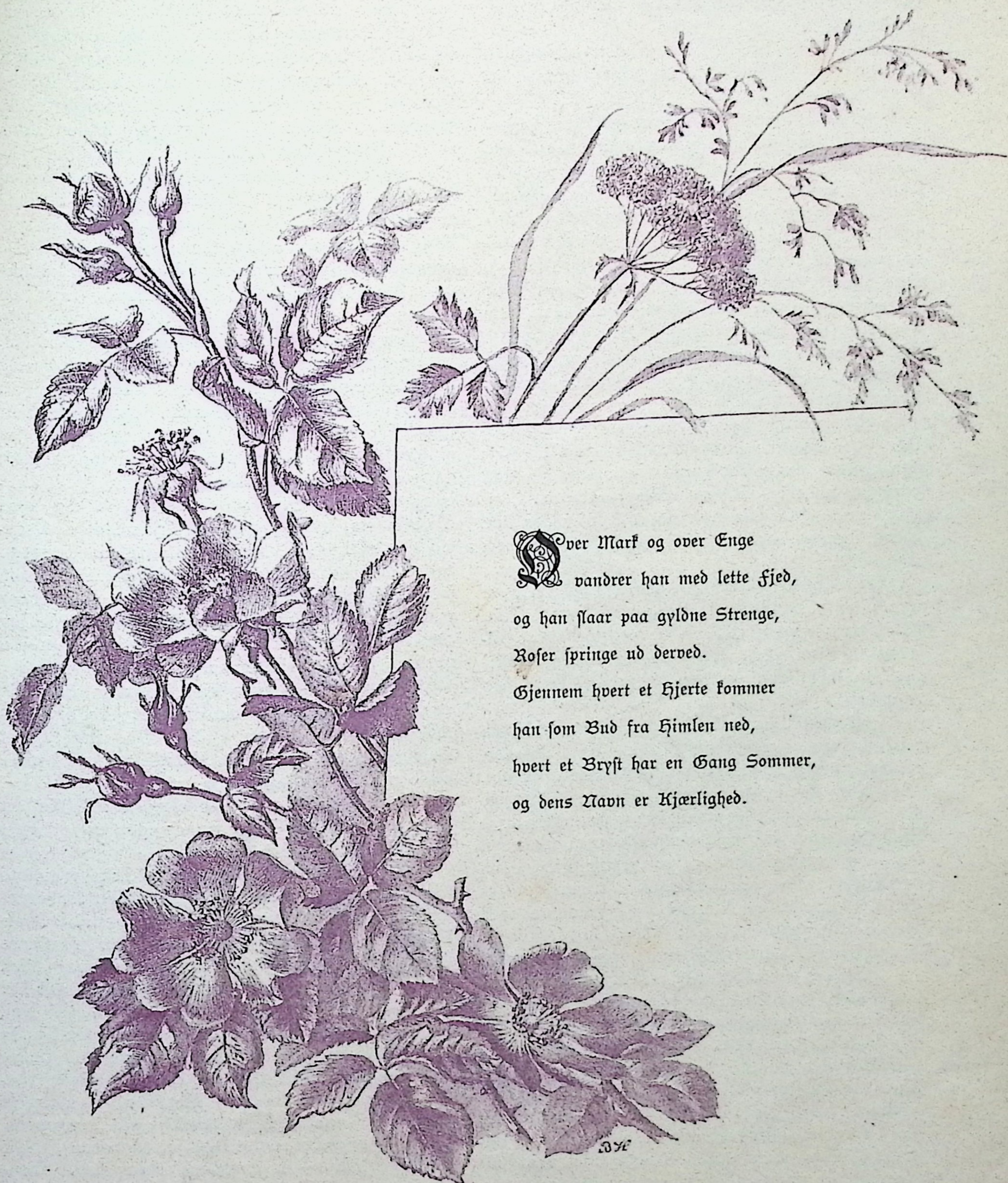
»Naa, det er saamænd godt, at Greven ikke hører det«, bemærkede Grevinden herpaa med komisk Ironi. »Ærværdige Olding! Jeg tror, han vilde faa et Tilfælde! Og med de ædle Motiver — Snik Snak! Jeg vil til Ære for Dem antage, at de alligevel ikke besidder saa megen Erfaring, ellers maatte de sagtens vide, at de gamle Herrer altid er de Værste. Motiver? Jeg skulde mene, at Deres sorte, blanke Glugger var Motiver nok. Og dem har De vel heller ikke puttet i Lommen, da han, den — ærværdige Olding, gjorde sig lækker for Dem«.

Atter fulgte intet Svar. Sophie stod bortvendt, med Hænderne for Ansigtet, Grevinden sad der med korslagte Arme, blussende rød og hendes fyldige Kinder dirrede endnu længe efter, ligesom Grunden efter et Jordskjælv. Saa vendte Frøkenen sig pludseligt om imod hende, gjorde med nedslagne Øjne et elegant Knix og gik saa hurtigt henimod Døren.

»Hvad skal det betyde? Hvor vil De hen?« udbrød Grevinden forbavset.

Og i en Tone af dyb Resignation vedblev Frøken Bandemer: »Jeg gaar, for at pakke mine faa Sager sammen. Om en halv Time er jeg færdig. Hvis Fru Grevinden maaske vilde have den Godhed, at lade mig kjøre til Stationen? Men nej, det vilde vel være for meget forlangt! Jeg kan jo ogsaa gaa til Fods — min lille Kuffert er jo ikke tung«.

»Aa — Snik om en Snak! Har jeg maaske vist Dem Døren?« Grevinden rejste sig ærger-

Over Mark og over Enge
vandrer han med lette Fjed,
og han slaar paa gyldne Strenge,
Roser springe ud derved.
Gjennem hvert et Hjerte kommer
han som Bud fra Himlen ned,
hvert et Bryst har en Gang Sommer,
og dens Navn er Kjærlighed.

Juli.

Digt af Chr. K. F. Molbech. — Tegning af Frk. Brandt-Hansen.

ligt, greb Frøkenen temmelig ublidt ved Armen og drog hende tilbage. Saa satte hun sig igjen paa sin Yndlingsplads under Thorvaldsens Christus og sagde:

»Intet overflødigt Echauffement, om jeg maa bede! Hvor vilde De da nu tage hen saadan over Hoved og Hals?«

»Ud i den vide Verden, hvor jeg har hjemme. Jeg er jo vant til, at blive omtumlet paa Livets Ocean, som de sidste Stumper af et strandet Skib. Floden bærer mig ind i en Havn, Ebben driver mig atter ud. Lad mig gaa, Fru Grevinde — jeg indser jo: det var en dristig Anmasselse af mig at vente, at jeg endelig i dette Hus skulde finde Hvile og Glemsel. Ak, hvor hyggeligt forekom ikke alt mig her, hvor alle kom mig saa kjærligt imøde! Da jeg betraadte dette Slot, var jeg tilmode, som om Husets Skytsaand tilraabte mig den skjønne Hilsen: Fred være med Dig!«

Her gjorde den Talende en Kunstpavse. Den ene Haand havde hun lagt paa Hjertet, den anden havde hun strakt frem, som om hun ydmygt hilsede »Husets Skytsaand« med en Palmegren. Derpaa hævede et Suk hendes fine Barm, hendes Arme og lille mørke Hoved sank mat ned.

Den gode Grevinde sad dèr ligesom i Kirken og foldede Hænderne andægtigt i Skjødet. Hun havde rent glemt, at hun jo egentlig havde tiltænkt denne unge Pige en ordentlig Straffepræken. Og hun ventede begjærligt paa Fortsættelsen.

»Det skulde ikke være saa!« sluttede Frøkenen med dirrende, graadtung Stemme og ledte derpaa ivrigt i sin Kjolelomme efter Lommetørklædet. Men hun havde desværre glemt dette nyttige Rekvisit for de Sentimentale; men den tørre Sjælekvide er jo som bekjendt den tungeste, og denne klædte hende ogsaa rigtig godt. Hun vred altsaa sine smaa Hænder, stirrede mørkt hen i et Hjørne af Værelset og gjentog det med Rette saa yndede Citat: »Det havde været saa skjønt — men det skulde ikke være saa!«

»Det er vel af Schiller, min Kjære?« spurgte Grevinden, som ved den bekjendte Klang af hin Frase blev vækket ligesom af en Bedøvelse. Og da Frøkenen vemodigt benægtende rystede paa Hovedet, vedblev hun ligegyldigt: »Ikke? Naa, saa er det af en anden? Jeg mente kun, fordi det meste af den Slags altid er af Schiller. Men han har alligevel ikke Ret med sit: det skulde ikke være saa! Tvertimod: naar alt kommer til alt skulde det netop være saaledes; thi Skriften siger: Og fordi Gud elskede dig, maatte det være saa! Uden Anfægtelse maatte Du ikke blive, paa det Du blev prøvet. — Véd De, hvor det staar?«

Frøkenen rystede igjen vemodigt paa Hovedet.

Og Grevinden vedblev med smilende Tilfredshed: »Ser De, det véd De ikke! det staar hos Tobias, 12. Kapitel, 13. Vers. Skriv Dem det bag Øret, min Kjære. »Uden Anfægtelse maatte Du ikke blive, paa det Du blev prøvet! Ser De, Anfægtelsen, det var min Mand, og han har sagtens ogsaa gjort sin Skyldighed som et Himlens Redskab — men jeg finder ikke, at De har bestaaet Prøven. Naa, naa, stik nu ikke strax i at græde! Jeg kan ikke udstaa det tossede Flæberi. Jeg har slet ikke i Sinde at jage Dem paa Porten, men jeg vil kun, som Hustru og Moder lægge Dem paa Sinde, at De en anden Gang, naar Anfægtelsen skulde komme igjen, dog strider lidt mere energisk imod og nemlig — ihke glemmer at vræle!« Hun lo gemytligt og klappede den Irettesatte paa Kinden. »Naar man har saadan et kjønt Ansigt, saa lader Anfægtelsen sjeldent vente længe paa sig«.

Da kastede den smukke Sophie sig helt pludseligt ned for Grevindens Fødder og udbrød i lidenskabelig Bevægelse: »O, dette Ansigt, dette forhadte, glatte Ansigt! Hvis jeg blot engang havde Mod til, at sønderflænge det med disse Negle, indtil jeg havde skjæmmet det saaledes, at Folk undgik mig med medlidende Rædsel! Saa vilde jeg maaske endelig finde den Fred, som jeg hidtil stedse forgjæves har søgt. Jeg hader mit Ansigt, jeg hader mine Øjne — kunde jeg blot slukke deres Flammer, som kaster en saa ulyksalig Brand i Mændenes Hjerter!«

»Men Barn, hvor kan De dog forsynde Dem saaledes«, søgte den forskrækkede Grevinde at berolige hende. »Har Gud ikke givet Dem dette Ansigt, for at Menneskene skal prise Skaberen i hans Værk«.

»Ja, men Herren siger ogsaa: Hvis dit højre Øje forarger Dig, saa riv det ud og kast det fra Dig!«

»Du milde Gud! Men da vel ikke begge to paa en Gang!« udbrød Grevinden helt forfærdet over en saadan Udlægning af Skriften. »Overhovedet — saadan noget skal kun forstaaes billedligt. Tænk Dem blot: hvis enhver strax vilde rive et Øje ud paa sig, ligesom en hul Tand! Uha! det var jo gyseligt! *Fi donc*! Nej, nej — et kjønt Ansigt er en god Gave fra Gud!«

»Ganske vist, for en ung Pige, som under kjærlige Forældres trofaste Ledelse bliver indført i den gode Verden. Men for en stakkels Pige, som maa søge sit Brød blandt Fremmede, er det en Forbandelse — ja, dyrebare, ædle Fru Grevinde — en grusom Forbandelse! Dette Ansigt har fordrevet mig fra mit Hjem, da jeg var ganske ung. Min gode Fader døde som Følge af de Saar, han havde faaet i Krigen 1866 og efterlod min Moder i trange Kaar. Hun havde engang kjendt bedre Dage — hun kunde ikke finde sig i Armoden, hendes svage Karakter bukkede under. Saa blev der aabnet

hende Udsigt til at forbedre sin Stilling — mit Ansigt havde fængslet en rig Libertiner — — — O, lad mig tie stille dermed! Jeg flygtede fra en saadan Moder over Verdenshavet. Mine beskedne Kundskaber og Færdigheder skulde skabe mig en selvstændig Stilling derovre. Jeg fandt en god Modtagelse overalt, der blev lovet mig al mulig Understøttelse og tillige stillet Betingelser — aa! Jeg forlovede mig med en ung Mand i en beskeden Stilling, men hvis Flid og Begavelse lovede ham en sikker Fremtid — Aftenen før vort Bryllup hævede han vor Forbindelse, fordi han var bleven greben af en vanvittig Skinsyge paa den Præst, som skulde vie os! Dengang overvældede Fortvivlelsen mig, jeg mistede ethvert Holdepunkt. Jeg vilde blive det, som Verden og min Skjæbne nu engang vilde gjøre mig til. Efterretningen om min Moders Død holdt mig tilbage fra Springet i Afgrunden — jeg vendte tilbage til Hjemmet — og . . . .«

Hidtil havde hun talt med lidenskabelig Hast og havde sikkert kunnet fortsætte længe paa den Maade, da det eventyrlige Stof sprang ligesaa let ud af hendes opfindsomme Hjerne, som det formede sig i Ord — hvis ikke et heftigt, krampagtigt Anfald af Hoste havde afbrudt hende. Hine mistænkelige runde røde Pletter omkring Kindbenene viste sig atter, haard, hul og forfærdelig anstrengende lød hendes Hoste, og Øjnene, de mørke, fyrige Øjne blev store, glasagtig glindsende og fæstede sig som i stirrende Dødsangst paa Grevinden.

Den gode Dame havde for længe siden glemt, at hun havde al Grund til at optræde mere end tilbageholdende overfor denne farlige Frøken. Hun troede at være en saa stor Menneskekjender og lod sig dog blænde af et temmelig plumpt Komediespil, ligesaa fuldstændigt som den mest uerfarne unge Pige. Ja, hun havde netop, til Trods for sit djærve Væsen et Hjerte saa blødt, troskyldigt og naivt som et Barn, og naar hun ovenikjøbet saa' et af sine Medmennesker lide saaledes som denne ulykkelige, skjønne Skabning, der var bleven forfulgt saa grusomt af Skjæbnen, saa var hun lutter Medlidenhed, kristelig Barmhjertighed og Kjærlighed, rede til ethvert Offer.

Hun ringede strax paa Kokkepigen, bestilte Brystthe, hjalp Sophie paa Benene, trøstede hende og tog sig saa moderligt og kjærligt af hende, indtil Anfaldet var forbi. Saa kom Komtesse Vicki, som allerede havde ledt hele Huset og Parken igjennem for at finde Frøkenen, netop i rette Tid, til at overtage den yderligere Pleje. Hun fulgte Sophie op paa Værelset, kom slæbende med alle mulige og umulige Essenser, Bonbons og Pastiller og var, uophørligt passiarende, beskjæftiget med hende, indtil hun var kommen saa meget til Kræfter, at hun kunde trække sin »Talemekanisme« op igjen og, naturligvis under Tavshedens Segl, i en hensigtsmæssig Form meddele den nysgjærrige lille Komtesse hvad der havde tildraget sig nede ved Havemuren, og lod hende tillige faa et Indblik i hendes mørke Livsfata, idet hun atter ødslede med de mest yndede Romanvendinger. Komtesse Vicki fandt naturligvis det Hele »frygtelig interessant« og slugte begjærligt de sentimentale Fraser, som om det havde været Haremskonfekt med Rosenlikør. — —

Imidlertid var hendes fortræffelige Fru Moder, efter nogenlunde at have beroliget sit Nervesystem med en rigelig Dosis Baldriandraaber, raslet over til sin Gemal, den ulyksalige, »ærværdige Olding«, for at læse ham Texten.

»Naa, kjære Hellmuth, er Du allerede færdig med din Korrespondance?« begyndte hun venligt.

»Ja endelig — min Skat«, svarede Greven ligesaa venligt.

»Min Skat? Naa, naa — gjør Dig ingen Ulejlighed! Skal Du gaa?«

Han var nemlig traadt hende imøde med Hat og Stok.

»Ja, jeg vil se, hvordan det gaar med Dampploven. Man kan aldrig vide, maaske er det bedst, at jeg selv — Norwig har ikke før arbejdet med en saadan Tingest«, sagde Greven, idet han gjorde et Skridt henimod Døren.

Grevinden havde lagt Armene overkors og trommede noget nervøst med den højre Haands Fingre paa den venstre Overarm, medens hun i en saa ligegyldig Tone som muligt, henkastede de Ord: »Aa ja, der er din Nærværelse vel nok nødvendig — det vil jeg gjerne tro. Men Du behøver ikke en anden Gang at ulejlige Dig med vore Vindruer«.

»Vindruer? Hvordan det?« spurgte Greven, idet han knipsede en lille Fjer af sine graa Benklæder, for at undgaa hendes Blik.

»Aa, jeg mener bare!« henkastede Grevinden. »Forresten, nu da vi taler om det: Du véd vel ikke, at den gamle Dør ind til Pastorens Have er styrtet ind? Du husker nok: dér hvor de smukke Vindruer hænger«.

Den gode Greve saa' Uvejret trække op. Han blev dog lidt bleg, skjøndt han foreløbigt, hyklende Ligegyldighed, snoede sit Overskjæg. »Havedør? hvad Havedør! Hvordan kan Havedøren saadan uden videre styrte ind?«

»Den er vel heller ikke styrtet ind saadan uden videre«, svarede hans Hustru og trak paa Ordene, idet hun aabenbart morede sig over hans brødefulde Utaalmodighed. »Men saadan noget kan rigtignok den bedste Havedør ikke taale«.

»Men, for Pokker, hvad er det da!«

»Naa, til Exempel, naar saadan en nysgjærrig Præstedatter kiger en halv Time gjennem Nøglehullet, som hun var tosset«.

Greven tog med ejendommelig Hast sit gule Silkelommetørklæde og tørrede Panden af med det. »Men, for Pokker, hvad har Præstedatteren da at kige efter gjennem Nøglehullet?«

»Ja, det samme spørger jeg om! Hvad tror Du vel, at hun har faaet at se der?«

»Men, kjære Aurelia, det kan da være mig *tout égal!* Jeg har virkelig ingen Tid at spilde«.

Han gjorde et Forsøg paa ved skyndsom Flugt at undslippe Retfærdighedens Arme, som hans fortørnede Gemalinde med stor Hastighed strakte ud imod ham. Det var forgjæves. Hun stoppede ham og sagde med en Elskværdighed, der fik det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa ham: »Vil Du ikke behage at tage Plads et Øjeblik? det vil maaske *alligevel* interessere Dig at høre hvad Præstens Datter har set«.

Med en Mine, som en Mand, der har fattet den dristige Beslutning, at lade en Tand trække ud, tog den »ærværdige Olding« Plads i sin Skrivebordsstol, i hvilken hans Gemalinde trykkede ham ned med venlig Magt, medens hun selv blev staaende foran ham med en Statues Værdighed.

Uden først at afvente en udtrykkelig Tilkjendegivelse af hans Interesse, begyndte hun: »Jeg skal sige Dig, hvad Præstens Datter har set: hun har set en græsselig, uforbederlig gammel Synder! et Menneske, som . . . .«

»Bandsat!« undslap det uvilkaarligt Greven.

»Band ikke! Tag ikke endnu flere Synder paa din Samvittighed; for jeg behøver vel ikke at sige Dig, hvem Manden var!«

»Du véd altsaa?« sagde Greven spagfærdigt, medens han opmærksomt betragtede sine velplejede Negle.

»Jeg véd alt!« udbrød Grevinden med dæmpet Stemme og traadte et Par Skridt længer tilbage, som for lettere at kunne overskue den Sønderknustes hele Skikkelse med ét Blik. Og derpaa vedblev hun med knusende Indstændighed: »Det er mig ufatteligt, hvorledes en Mand i din Stilling, i din Alder, Herre i et Hus, i hvilket Guds Ord saa at sige gjenlyder fra alle Vægge, som ejer en kristelig Hustru, der ikke bliver træt af . . .«

»Men kjæreste Aurelia«, afbrød han hendes Talestrøm: »hvis Du dog blot vilde vænne Dig til at betragte saadanne Ting noget objektivt!«

»Objektivt! Ja vel . . . kom Du bare til mig med dit objektivt!« udbrød Grevinden helt fortørnet. »Naar man endelig griber jer Mænd i en rigtig storartet Nedrighed, saa kommer I altid med det dumme objektiv! Kan Du huske sidste Gang? Den skandaløse Historie med Tining? Der kom Du ogsaa med dit objektiv! Og det var dog kun et ganske almindeligt Subjekt i mine Øjne!«

Greven gjorde et svagt Forsøg paa at le af denne Spøg; men den fortørnede Hustru afbrød ham strax: »Jeg vidste sandelig ikke, at det var noget at le af! Dengang lovede Du mig højt og helligt, at det med Tining skulde være din sidste Vildfarelse. Men ganske vist: hvad man lover sin egen Hustru, har ingen Betydning for Jer og jeres Lige«.

»Aa, hvor kan Du dog sige det! Jeg havde de bedste Hensigter; men Du véd, kjære Aurelia: Aanden er redebon, men Kjødet er skrøbeligt«.

»Saa, virkelig? Jeg vilde hellere sige: Aanden er skrøbelig, men Kjødet er redebon — ganske ualmindeligt redebon! Forresten passer det sig slet ikke for en Mand som Dig, blot at tage Skriftens Ord i Munden!«

Greven vovede at rejse nogle beskedne Indvendinger mod en saa knusende Dom af sin Hustru; men derved fremmanede han kun nye Storme af Indignation. Selv hans Forsøg paa at tage Sagen fra den humoristiske Side og fremstille sig som en Martyr for sin ridderlige Medlidenhed med smukke unge Enker og Forældreløse, mislykkedes fuldstændigt. Hans Hustru var ligesom kobberforhudet imod alle hans frivole Finter. Med mere og mere knugende Vægt opdyngede hun sine Anklager paa hans Hoved, og idet hun traadte tæt hen til ham, spillede hun tilsidst sin højeste Trumf ud, idet hun udbrød: »Og véd Du ogsaa af, at Du nær havde faaet to Menneskeliv paa din Samvittighed?«

Greven stirrede forfærdet paa hende. »To Menneskeliv?« fremstammede han.

»Ja vel! For det Første: Pastorens Beate, som i sit Hastværk med at røbe din Træskhed for mig, er styrtet ind med Havedøren — hun er Gud ske Lov sluppen med en blodig Næse! Men hun kunde ligesaa godt have brækket Halsen«.

»Bare hun havde!« mumlede Greven rasende.

»Og for det andet: Frøken Sophie. Hun var nær død i mine Arme, det stakkels Væsen — i den Grad havde din Argelist taget paa hende! En anden Kone havde strax jaget hende ud af Huset. Men tro endelig ikke, at det kunde falde mig ind! det vilde jo være det samme, som at erklære hende for den Skyldige. Og jeg véd meget godt, hvem der i dette Tilfælde er den ene Skyldige. For Dig er jo ingen sikker — og man vil da ikke tage en ligefrem Natugle i sit Hus. Du gaar jo formeligt om som en brølende Løve og søger hvem Du kan opsluge«.

»Men hvad har Frøkenen da egentlig sagt?« spurgte Greven med et meget langt Ansigt; thi at den yndige Sophie skulde have blameret ham saaledes, gjorde ham helt himmelfalden.

»Hun har tilstaaet alt for mig«, svarede Grevinden kort. »Det er jo ikke første Gang, at Djævelen har havt sine Garn ude efter hende; men Herren har altid hjulpet hende! Véd Du ikke, hvad Tobias 12, 13 siger saa smukt?«

Den stakkels Greve havde naturligvis ingen Anelse derom.

»Fordi Gud elskede Dig, derfor maatte det være saa; uden Anfægtelse maatte Du ikke blive, paa det Du blev prøvet!« Hun saa' triumferende paa ham.

Greven vidste ikke rigtigt, hvad han skulde svare derpaa. Derfor nikkede han kun bifaldende og sagde spagfærdigt: »Ja saa, siger Tobias det? — Hm — Tobias! Var det ikke Manden med Fiskeleveren?«

»Meget rigtigt«, svarede Grevinden og slog med Nakken. »Og Du er den Mand, der ligesaa lidt vil komme i Himmeriges Rige, som en Kamel kan gaa igjennem et Naaleøje! Thi Du viser jo ikke engang Anger! Du var i Stand til at træde frem for dine Døtre med denne Synd paa Samvittigheden . . . .«

»Men bedste Aurelia, jeg kan da ikke krybe i Skjul for mine Døtre!«

»Saa? Du vil altsaa have at de skal være Vidne til, at hele Räsendorf og Omegn peger Fingre ad Dig? For Du kan da nok tænke, at Pastorens Beate vil besørge Historien videre«.

»Ærgerligt, ærgerligt!« brummede Greven i Skjæget.

Og Grevinden optog Ordet: »Ærgerligt, ærgerligt! — det vil jeg saamænd gjerne tro! Men endnu ser jeg ikke noget til Anger og Ruelse hos Dig, og den Krænkelse Du har tilføjet mig, er Dig nu komplet ligegyldig«. Hun blev blød og førte Lommetørklædet op til sine Øjne.

»Men kjæreste Aurelia«, forsikrede Greven: »Du ser mig utrøstelig! Naar jeg har krænket Dig, er jeg naturligvis ogsaa rede til at gjøre det godt igjen. Hvis jeg blot vidste . . .«

»Hvis Du vil love mig at rette Dig efter de Anordninger, som jeg vil træffe til dit Bedste, saa skal jeg gjøre alt hvad der staar i min Magt, for at afværge Følgerne af denne Historie fra Dig. Men Hovedsagen er og bliver dog, at vi frelser din udødelige Sjæl!«

Greven drog et dybt Suk og sagde sørgmodigt: »Du mener da vel aldrig, at jeg igjen skal lægge mig til Sengs?«

»Det mener jeg netop!« ytrede Grevinden strengt. »Et let Ildebefindende er jo helt naturlig i din Alder og efter en saadan Sindsbevægelse. Det er absolut nødvendigt, at Du i alt Fald i nogle Dage holder Dig fuldstændig inde, for at Guds Ord, med hvilket jeg imidlertid agter at nære Dig, faar Tid til, at gaa over i dit Blod og styrke Dig imod Anfægtelsen. Du husker nok hvad Tobias siger?»

»Ja, ja«, stønnede Greven fortvivlet.

»Naa, altsaa — skynd Dig saa blot at komme i Seng, kjære Hellmuth. Nu skal jeg i en Fart lave en Kop god Hyldethe til Dig. Du havde saa godt af Svedekuren dengang efter den dumme Historie med Tining. Hele den gamle Adam maa drives ud — saa kommer jeg siden og læser for Dig i Grolmus; thi jeg er bange for, at Du foreløbigt ikke alene kan faa Bugt med Djævelen«.

Med disse Ord brusede hun højtideligt ud af Døren i Bevidstheden om opfyldt Kristenpligt, og idet hun med Flid overhørte sin Mands svage Indvendinger — — —

Da Klokken ringede til Middagsbordet, mødte Hr. Overforvalteren og Frøken Sophie i Spisesalen, præcis, som det sømmer sig for Underordnede. De fandt kun to Kuverter. Greven var virkelig gaaet i Seng, Komtesse Marie laa ligeledes i Sengen, pint af Smerter, og Grevinden og hendes yngste Datter plejede de To. Deraf kom det, at Hr. v. Norwig spiste alene med Husfruens smukke Medhjælp.

Saasnart Tjeneren havde taget Suppen af Bordet, lænede Frøkenen sig tilbage i sin Stol og lo haanligt.

Hr. v. Norwig tilkastede hende et strengt Blik over Bordet og sagde: »De lader til at være i godt Humør, Frøken Bandemer«.

»Forundrer det Dem, min ædle Hr. v. Norwig?« svarede hun og efterlignede hans strenge Tone. »Hvorfor skulde jeg ikke le af det komiske Spil af Skjæbnen, som altid fører os To sammen? Havde det ikke været her i Meklenborg, saa havde jeg nok en skjøn Dag truffen Dem paa Pampas«.

Norwig gjorde en forbavset Gestus, hvorpaa hun bøjede sig over Bordet og med truende sammentrukne Bryn tilhviskede ham: »Ja, Du maa nok blive forbavset; jeg véd alt. Du kan ikke gjøre et Skridt, uden at jeg før eller senere faar det at vide. Kjærlighedens Øjne skal være blinde, men Hadets Øjne ser desto skarpere — over Land og Sø!«

»Forskaan mig for dine Fraser«, svarede Norwig. »Du faar mig dog ikke til at tro, at Du har opsøgt mig her. Hvorledes kom Du ellers til, at antage dette Navn, og spille hele denne upassende Komedie for de harmløse Mennesker her i Huset?«

»Skylder jeg maaske Dig Regnskab? Jeg kjender nu engang ingen større Fornøjelse, end bestandig at skræmme Dig op af din hovmodige Ro. Selv om Du ikke mener længer at have Pligter overfor mig, og ikke engang gjør Dig nogen Samvittighed af at begaa en Forbrydelse, naar Du kun derved tror at blive mig kvit, saa kan det vel ikke undre Dig, at det morer mig, at se Dig skjælve for mig«.

»Jeg skjælve for Dig!« udbrød Norwig halvhøjt med vredesfunklende Blik. »Et Ord af mig jager Dig bort fra dette Hus og forfølger Dig, hvor Du saa gaar hen«.

Sophie lo atter haanligt: »Hvorfor udtaler Du det da ikke — dette frygtelige Ord? Har Du allerede glemt, hvad jeg forgangen Nat . . .«

»Tys! Tag Dig i Agt — der kommer nogen!«

Friedrich kom med Stegen og strax antog Frøkenens Træk deres sædvanlige Udtryk, og hun henkastede nogle ligegyldige Bemærkninger, som skulde give det Udseende af, at hun havde været inde i en Samtale om Skjønhederne ved Räsendorfs Park.

Norwig maatte i sit stille Sind beundre den dygtige Skuespillerinde i hende, thi for ham selv lykkedes det ikke saa godt, saa hurtigt at blive Herre over sin Sindsbevægelse. Han spurgte Tjeneren om hvorledes Komtesse Marie befandt sig og fik den Besked, at Hinrich var bleven sendt med Vognen til Byen, for at hente en Læge.

Da Maaltidet var endt og Friedrich var gaaet ud, traadte Frøken Sophie hastigt hen til Norwig, som ligeledes havde rejst sig og hviskede ham ind i Øret: »Du lader til at ville gjøre din Lykke her paa samme Maade, som derovre — kun med Undtagelse af at din Smag er bleven daarligere, stakkels Ven! Du har al Grund til at være mig taknemmelig, for at der ikke igjen skal tilstøde Dig en saadan Ulykke — haha! Denne hæslige, firskaarne Komtesse lader til at have Hensigter med Dig; men jeg vil dog nok bevare Dig for en saadan Skat, selv om Du virkelig ikke fortjener det! Men Du véd, at jeg altid har været godmodig!«

Norwigs Læber dirrede af tilbageholdt Raseri, og han svarede foragteligt: »Paa saadant Nonsens har jeg intet at svare. Men jeg siger Dig engang for alle: en af os To maa forlade dette Hus. Din Trudsel om at skrive til Miss Clark, rører mig ikke det fjerneste. Du véd jo af Erfaring, at retslige Klager fra Amerika ikke nytter noget her! Forresten maatte Du vel selv have al Grund til at føle Dig ubehagelig tilmode her; thi lige saa godt som et mærkeligt Tilfælde har ført os To sammen her, kunde Du ogsaa pludseligt her møde nogen, som kjender Dig og din Fortid. Hvad skal der saa blive af Frøken Sophie Bandemer?«

Hun lo ondskabsfuldt: »Aha, derpaa gjenkjender jeg min kjære Rolf — som altid var saa tilbøjelig til, at holde alle andre Mennesker for Narre og Dumrianer! Hvem siger Dig da, at jeg ikke bærer mit Navn med Rette? Har Du Lyst til at se mine Papirer? De er fuldstændigt i Orden — kun at Fødselsdagen tilfældigt falder fem Aar senere end den, som Du engang plejede at fejre saa begejstret. Hvad gjør det? En Kvinde er altid saa gammel, som hun ser ud. Naar mit Spejl generer mig, kan jeg jo pakke Sophie Bandemer ind og atter krybe i min gamle Ham«.

Norwig tog sig til Panden. »Kvinde, Kvinde — din Dristighed søger sin Lige! Hos hvilken Djævel har Du gaaet i Skole?«

»Er Du vis paa, at jeg ikke før har narret Dig? Kan det ikke være mit virkelige Navn?« Hun smilede listigt og morede sig over hans Forvirring. Han vidste ikke strax, hvad han skulde svare. Men saa skjød han hastigt sin Stol ind under Bordet og udbrød: »Naa, jeg er meget nysgjærrig efter at se, hvad Enden skal blive paa denne allerkjæreste Legen Skjul. I alt Fald flygter jeg ikke igjen for Dig. Jeg bliver her — lad der saa ske hvad der vil!« Dermed gik han hurtigt ud af Døren.

Efter at han var gaaet, blev hun endnu staaende en Tidlang, som fastnaglet til samme Plet og pressede begge Hænder mod sit bankende Hjerte. Først da hun hørte Tjeneren komme, forlod ogsaa hun Værelset, for at varetage sine huslige Pligter.

OTTENDE KAPITEL.

Første Optræden af det berømte Universalgeni Hans K. Fink, ogsaa kaldet Hans Kvast Fink fra Hamborg — med indlagt Ballet: »*Kunstneren og Koen*«. — Desuden er der sørget paa det bedste for Forfriskninger i Pavserne, ved Opdagelser, Sammensværgelser og andre Familiehemmeligheder. Til Slutning: »*Fætter Emich* eller *En farlig Gjæst*«.

Der var gaaet otte Dage siden de skildrede Begivenheder — otte sørgelige Dage! Bekymringen for den gale Komtesse lagde et kjendeligt Tryk paa den ellers jevne, rolige Stemning i den grevelige Familie, og selv den muntre, kjærnesunde Vicki gik om i Huset alvorligt og stille som en barmhjertig Søster.

Greven, som nærede en øm Kjærlighed til sin ældste Datter, havde endnu den første Dag afbrudt sin Stuearrest, for af og til at tilbringe en Timestid ved hendes Sygeleje. Om Søndagen var han, efter sin Gemalindes indstændige Ønske, gaaet til Alters, og derefter atter bleven taget til Naade som en angrende renvadsket Synder. Grevinden undlod selvfølgelig ikke, at fremstille det Uheld, der havde ramt Komtesse Marie, som en Formaning fra oven til ham, der, i Stedet for endnu stadigt at løbe efter fremmede kjønne Piger, hellere skulde have opdraget og beskyttet sine Døtre saaledes, at slige beklagelige Ulykkestilfælde var bleven umulige.

Komtessen var rigtignok efter otte Dages Forløb i Stand til at forlade Sengen og færdes langsomt og forsigtigt i Hus og Have, men hun blev endnu fra Tid til anden hjemsøgt af Smerter, som kun kunde stamme fra en indvendig Skade, som hun havde paadraget sig ved Faldet. Lægen var ikke paa det Rene med Sygdommens Natur, og havde selv raadet til at konsulere en fremragende Specialist. Med den kommende Uge skulde der dog komme nyt Liv i Slottet, da den unge Maler, som var udset til at forevige Grevinde Aurelia Pfungks værdige Træk, den omtalte Hans K. Fink, han, som man maaske vil erindre, at Vicki allerede i Forvejen havde omdøbt til Hans Kvast Fink, viste sig som et

elskværdigt Menneske med et aldrig svigtende godt Humør, naiv Oprigtighed og sund, om end noget uopdragen Ugenerthed.

Hr. Fink var ligesom i sin Tid Frøken Sophie kommen med Morgentoget fra Hamborg. Der blev anvist ham det samme Værelse, som hidtil var bleven benyttet af Overforvalteren, der imidlertid var flyttet over til Avlsgaarden. Efter at have rystet Rejsestøvet af sig og iført sig sine Kisteklæder, som bestod i en elegant kornblomstblaa Kamgarns Jakke, lys blaanupret Vest og snevre, langstribede Benklæder, gjorde han Greven sin Opvartning og fik en elskværdig Modtagelse. Greven ledsagede ham derpaa strax hen til sin Gemalinde, som tilligemed de to Døtre sad i Glasverandaen, sysselsat med Haandarbejde. Ogsaa Damerne modtog ham yderst venligt, skjøndt med nogen Forundring. De havde alle tre forestillet sig en Maler som en bleg, langhaaret Ungersvend i Fløjelsjakke og Amagerbuxer, og denne velnærede unge Mand med den friske Teint og de skarpe og dristige Øjne svarede ganske vist langtfra til denne Forestilling.

Kunstneren følte sig maaske ogsaa for sit Vedkommende lidt skuffet ved det første Syn af sin Model, idet den gode Grevinde, saaledes som hun i komisk Forundring skottede til ham over sine runde Brilleglas, gjorde et alt andet end begejstrende Indtryk, set fra et malerisk Standpunkt. Hr. Fink hilste paa Damerne med tre meget hastige og slet ikke hofmandsmæssige Buk, der forekom Komtesse Vicki næsten ligesaa forunderlige, som Fidji-Insulanernes sagnagtige Æresbevisninger.

Et af Grevindens første Spørgsmaal var, hvorvidt hun kunde tjene ham med en lille Frokost.

»Ja vel, Fru Grevinde, det er en glimrende Ide — jeg er nemlig gyselig sulten!« udbrød Fink fornøjet. — —

Det var ganske forbavsende, hvilken Appetit den unge Kunstner udfoldede. Herskaberne, som allerede havde spist Frokost, blev næsten sultne igjen af at se paa ham. Skjøndt hans Tyggeredskaber var saa stærkt beskjæftigede, besørgede Hans Kvast Fink tillige den største Del af Konversationen, gav sit højvelbaarne Publikum, medens han spiste to blødkogte Æg — ovenikjøbet paa fri Haand, idet han stolt vragede Æggebægeret — et kort Omrids af sit Liv, fortalte dem, medens han fortærede en Bedekotelet, hvordan han i Paris nær var kommen til at duellere med Rochefort, og ved Osten, hvordan han havde været Theaterdirektør paa Sicilien. Hans Tilhørere kunde ikke bare sig for at le og især Komtesse Vicki var helt ude af sig selv af Fornøjelse og Overraskelse.

Da der var taget af Bordet, gav den unge Kunstner sig i Færd med at indrette sit Atelier. Hertil var den tilstødende Hubertussal bleven bestemt, et Valg, som vandt Finks fulde Bifald. Et Staffeli havde han selv bragt med, det gjaldt kun om at skaffe et forhøjet Sæde til Modellen og arrangere Belysningsforholdene. Til den Ende blev ét Vindue blændet med et Gardin, andre gjort frie ved at tage Gardinerne bort. Vicki, som tjenstfærdigt var gaaet ham til Haande ved hans Arrangement, kaldte paa Frøken Sophie, for at hun kunde hjælpe til ved Udførelsen af disse Forholdsregler, da hendes ældre Søster endnu var ude af Stand til at bevæge sig rask og uhindret.

Da Greven og hans Gemalinde imidlertid havde begivet sig til deres Forretninger, saa befandt Fink sig alene i Salen med de to unge Damer, da Frøkenen traadte ind.

»Komtesse Nummer tre?« henvendte han spøgende til Vicki, efter at have gjort sit pligtskyldige Skrabud for den Indtrædende.

»Nej, det er Frøken Sophie Bandemer«, oplyste hun ham leende, »den Dame, som hjælper min Mama i Huset og mig med at tale Engelsk«.

»Halløj! Frøken Sophie Bandemer?« udbrød Fink, »Den unge Dame, som har opholdt sig saa længe i Amerika og sidst hos Fru Konsulinde Wuvermann i Hamborg?«

Det gav et lille Sæt i Frøkenen og hun svarede, idet hun maalte den unge Kunstner med et mistroisk Blik: »Ja, det er mig«.

Fink rakte hende sin Haand, i hvilken hun tøvende lagde sin og han trykkede den hjerteligt. »Det er jo brilliant, kjære Kusine!«

Frøkenen blev dog lidt bleg ved denne noget uventede Opdagelse af et Slægtskab, som hun ikke havde ringeste Anelse om, og fremstammede med et noget forlegent Blik paa den unge Komtesse: »Jeg vidste ikke Hr. . . . .«

»Fink, Hans Karolus Fink, Kunstmaler i Fedt, Vand og andre Kemikalier, eneste Søn af gamle Fink i Hamborg, alter Vandrahm 9 — véd De ikke det? Naada! De maa dog have hørt tale om gamle Fink — gamle Tjærefink?« og henvendt til Komtessen tilføjede han forklarende; »Min Gamle handler nemlig med Tjære, Farver, Børster, Pensler og andet Skibskram. Det er fra ham jeg har arvet Gnisten. Den brede Penselføring er mig medfødt«.

»Nej, hvor det er morsomt«, udbrød Vicki og klappede i Hænderne, »at De her i Huset skal træffe en Slægtning!«

»Ja, Verden er saa umanerlig lille«, udbrød Fink leende. »Man er aldrig sikker nogetsteds, hverken for Rykkere eller for kjærlige Kusiner. Min Fader og Fru Bandemer har nemlig en og samme Tante — det vil sige har havt. Hun havde en Matrosknejpe i Cuxhafen. Under en stor Ballade fik hun en Gang et Stykke af en Kakkelovn i Hovedet, som de Fyre benyttede som Kasteskyts — og det kunde hun ikke taale! Deres Mama kom jo den Gang til Hamborg for

at skifte Arven. Det maa have været rasende komisk! Min Gamle har tidt og mange Gange fortalt mig, hvorledes Deres Mama, i Mangel af noget bedre, tilsidst trak af med en gammel Papegøje, som ikke kunde sige andet end: »*Give her a kiss! Give her a kiss! Katherine wants money!*«

Komtesse Vicki maatte le saadan af denne Historie, at Taarerne løb hende ned ad Kinderne, medens Frøken Sophie lod til at være mindre opbygget deraf. Hun bed sig let i Læben og hendes Hjerte bankede saa heftigt, at Blodet susede hende for Ørene. Hun kunde nu røbe sig ved ethvert Ord og noget maatte hun sige.

»Ja, jeg kan godt huske den pudsige gamle Fugl«, ytrede hun endelig med et tvungent Smil, som skulde betyde den ubehagelige Fætter, at hun ikke var særlig opbygget af hans Hukommelse for intime Familiehistorier, og derpaa tilføjede hun koldt og afmaalt: »Men jeg kan ikke mindes, at jeg nogensinde har set Deres Hr. Fader«.

»Ikke? det er ellers mærkeligt«, udbrød Fink og saa' forbavset paa hende. »Den Gang da De rejste til Amerika, besøgte De jo Fader? Han fulgte Dem jo ombord paa Skibet! Det er ganske vist ti Aar siden . . .«

»Ja, og jeg har en forfærdelig daarlig Hukommelse«, faldt Sophie ham hastigt i Talen. »Nu husker jeg forresten, at en gammel Herre tog imod mig i Hamborg og fulgte mig ombord paa Skibet, men det var fuldstændig gaaet mig af Glemme, at det var en Onkel, eller rettere sagt — hvordan skal jeg udtrykke mig? — en Nevø af en Tante til min Moder. Jeg har saa liden Tanke for saa vidtløftige Familieforhold«. Dette sidste sagde hun rigtigt spidst og med tydeligt Eftertryk.

Men det anfægtede ikke den ubarmhjertige Fætter i mindste Maade, og han fortsatte gemytligt: »Min gamle vilde gjerne have besøgt Dem i Hamborg, men saa var De allerede taget fra Wuvermanns. Den unge Wuvermann havde nemlig fortalt mig saa meget om Dem« — ved disse Ord søgte han med et megetsigende, skjelmsk Blik Sophies Øje — »naa, og som det saa ofte gaar — jeg har jo ingen Hemmeligheder for min Gamle! — kort sagt: ved den Lejlighed kom Slægtskabet for Dagen, og min Gamle fik Lyst til at besøge Dem og spørge til Tante Rikkes Papegøje. De har forresten ikke Spor af Lighed med Deres Moder — hjemme har vi et gammelt Fotografi af hende — ganske vist fra Attenhundrede og Hvidkaal!«

»Jeg har altid hørt, at jeg kun skulde ligne min salig Fader«, ytrede Frøken Bandemer hastigt og trodsigt. Hun maatte stole paa det heldige Tilfælde og paa sin ofte prøvede Dristighed, hvorvidt hendes Svar svarede mer eller mindre til Sandheden. At hun ikke havde været heldig nu, mærkede hun strax paa sin forbistrede Fætters ejendommelige Opførsel.

Fink studsede nemlig først og gjorde derpaa heftige Anstrengelser for at kvæle sin Latter, og forfulgte endelig den smukke Frøken, saa længe hun opholdt sig i Værelset, med en Mistænksomhed i Blikket, der ikke kunde mistydes. Hun havde med den største Fornøjelse kunnet kradse Øjnene ud paa ham, da hun pludseligt ved denne klodsede Kunstner saa' den luftige Bygning, som hun saa hurtigt havde opført ved Hjælp af det vidunderligste Tilfælde, den dristigste Løgn og den snedigste Beregning, rystet i sin Grundvold. Hvor dygtig en Skuespillerinde hun end var, saa lykkedes det hende alligevel ikke fuldstændigt at dølge sin Forvirring og Harme.

Og Hans Kvast Finks klare Øjne syntes at se til Bunds i hende. Han frydede sig over hendes Uro og vedblev at plage hende med sine Spørgsmaal, uden at ændse den unge Komtesses Nærværelse.

Medens han, staaende oppe paa Stigen, rakte en Gardinstang ned til hende, spurgte han: »Deres Moder er bestemt bleven rigtig glad over at se Dem igjen, efter saa mange Aars Forløb«. Uden at afvente et Svar, vedblev han: »Det skal jo nu gaa hende rigtig godt. Har hun endnu Modehandelen i — hvor var det nu?«

»Det véd jeg ikke; jeg har haft mine Grunde til fuldstændigt at afbryde Forbindelsen med min Moder«, ytrede hun i en let bedrøvet Tone.

»Aa, hvor er det muligt! Hun skal jo altid have været en saa elskværdig Dame og en saa kjærlig Moder. Min Gamle fortalte mig i alt Fald, at hun formelig har holdt Bog over hele Deres Barndom, ovenikjøbet med et poetisk Sving: »Da jeg i Morges tidlig traadte hen til hendes lille Seng, laa min søde Engel i sine hvide Puder som en Dugdraabe paa en Lillie«. Saadan i den Art. Min Gamle fortalte det saa nydeligt!«

»Gjør mig den Tjeneste ikke at tale mere om min Moder«, sagde Frøken Sophie afmaalt.

Fink bukkede ironisk, da han var kommen ned ad Stigen og henvendte sig derpaa til Vicki med det begejstrede Udbrud: »De skulde lære min Gamle at kjende, Komtesse! En snurrig gammel Fyr, men et rigtigt Universalgeni«. Saa udkastede han i faa, men karakteristiske Træk et Portræt i nederlandsk Maner, som virkelig gjorde Komtesse Vicki nysgjærrig efter at lære gamle Tjærefink at kjende.

Da han var bleven færdig med de vigtigste Forberedelser og var gaaet op for at hente sine Maleredskaber, var det første Komtesse Vicki gjorde, at kaste sig om Halsen paa Frøken Sophie og juble højt: »Aa, nu bliver her rigtigt morsomt! Hvor De dog har en mageløs Fætter! Og hvad han allerede har oplevet! Han fortæller saa interessant!« Og hun gjentog for hende, hvad Fink havde givet til Bedste ved Frokosten.

Frøkenen befriede sig blidt fra Vickis Favntag og sagde i en moderlig formanende Tone:

»Jeg vil dog raade Dem til at holde Dem i en passende Afstand fra denne unge Kunstner. Jeg har allerede antydet for Dem de sørgelige Grunde som tvinger mig til at betragte min Moder, som om hun ikke længer existerede for mig. For dette unge Menneske kan det Hele være en Gjenstand for Spot; hverken han eller hele hans Slæng har det fjerneste Begreb om i hvor høj Grad mine Erindringer allerede har forbitret mit Liv«.

»Men Frøken«, indvendte Vicki vantro, ja tilmed bebrejdende, »jeg kan ikke tro, at Hr. Fink skulde være saa frivol og blottet for Følelse! Jeg finder det til Exempel ganske storartet, at han taler med en saadan Kjærlighed og Begejstring om sin komiske gamle Fader, skjøndt han sikkert ikke er noget dannet Menneske og bestemt altid maa lugte af Tjære«.

I Sophies Øjne viste sig et næsten vredt Glimt, da hun drog Komtessen ind til sig og hviskede til hende: »Jeg maa dog sige Dem i al Fortrolighed — denne joviale gamle Tjærefink er en mere end tvivlsom Karakter. Han har tilbragt flere Aar i Fængsel«.

»Men, det er jo græsseligt!« udbrød den lille Komtesse forfærdet.

Frøkenen vedblev med et ondskabsfuldt Smil: »Det lader til, at Æblet ikke er faldet langt fra Stammen. Af de smaa Historier, som De nyligt fortalte mig om ham, fremgaar det dog temmelig tydeligt, at han har ført et Slags Svindlerliv. Men hvem i al Verden har anbefalet ham til Deres Forældre?«

»Aa, han har malet Bekjendte af os. Fader har set Billederne, da han sidste Gang var i Berlin. Men ogsaa i Hamborg skal mange unge Piger af de bedste Familier tage Undervisning hos ham«.

»Ja, ja — der ser man et nyt Exempel paa, at Frækhed og Løgn altid opnaar de største Resultater!« sukkede den smukke Medhjælp. »Hvis en ung Pige, som fortjener sit Brød blandt Fremmede, vilde optræde paa denne mere end ugenerte Maade, vilde man sikkert snart vise hende Døren. Hos en ung Mand finder man det ikke alene ganske i sin Orden, men om muligt ovenikjøbet henrivende, himmelsk, amusant«.

Den lille Komtesse saa' meget modfalden ud. »Det lader til, at jeg aldrig kan gjøre nogen tilpas. Naar vore Naboer kommer i Besøg her, og de unge Herrer vil begynde en Samtale med mig, gjør jeg mig altid Umage for at opføre mig rigtigt anstændigt og reserveret, fordi Mama altid skjænder og siger, at jeg er altfor barnagtig og aabenmundet af min Alder. Og naar jeg saa slet ingenting siger, saa kommer Mama og puffer til mig og siger, at jeg ikke skal sidde, som jeg havde spist Faarekyllinger. Og naar jeg saa endelig en Gang morer mig af Hjertenslyst over en ung Mand, saa vanker der først rigtigt Skjænd«.

»Jeg skjænder jo slet ikke paa Dem«, sagde Frøken Bandemer formildende, »det har jeg jo aldeles ingen Ret til i min beskedne Stilling. Men jeg troer dog, at det er min Pligt at anbefale Dem en forsigtig Tilbageholdenhed overfor et Menneske med saa frie Sæder og saa løse Anskuelser«.

»Men Gud, han er jo Kunstner! Saa tager man det jo ikke saa nøje, det har jeg altid hørt!«

»Skulde De saa ikke ogsaa have hørt, at disse Kunstnere særligt misbruger den Overbærenhed man viser dem, til at bedaare uerfarne unge Piger?«

Den kloge Sophie sagde dette næsten højtideligt.

Og den stakkels lille Komtesse blev helt ængstelig tilmode. »Aa Gud, aa Gud, det er jo gyseligt!« udbrød hun. »Troer De virkelig, at han ogsaa er en af den Slags? Hvis han nu ogsaa vilde begynde at bedaare mig. Men hvordan bærer han sig saa ad? Jeg er saa bange for, at jeg, naar det kommer til Stykket, ikke mærker det, hvis De ikke giver mig et Vink. Er De maaske ogsaa en Gang bleven bedaaret?«

Frøken Sophie havde egentlig den største Lyst til at le det store Barn op i Øjnene, men hun tvang sig til at bevare Alvoren, og tog atter den Maske af Vemod paa, som klædte hende saa godt: »Aa, mit kjære, søde Barn! Gud give at han altid maa bevare Dem saa huld, saa skjøn, saa ren!« udbrød hun med følsom Pathos og kyssede gjentagende den store lille Komtesses buttede Hænder. »Min Barndoms bitre Erfaringer har desværre modnet mig altfor tidligt og værnet mig imod Mændenes Træskhed. Men spørg mig ikke om sligt. De skal heller ikke lade et Ord falde for deres Kjære om de ubehagelige Ting, som før kom for Dagen i Samtalen med min saakaldte Fætter. Det lover De mig, ikke sandt?«

Vicki lovede det, skjøndt hun var til en vis Grad bedrøvet over, at hun skulde beholde Hans Kvast Finks mærkværdige Opdagelse og Historien om den gamle Papegøje for sig selv. Men Frøkenens højtidelige Advarsel havde gjort et saadant Indtryk paa hende, at hun, saa snart hun hørte Fink komme tilbage, med Udbrudet: »Nej, jeg vil ikke være alene sammen med det afskyelige Menneske!« løb ud paa Verandaen og derfra ned i Parken. I sit Hastværk havde hun ikke lagt Mærke til at hendes Søster sad alene ude paa Verandaen, endnu fordybet i en Bog.

Det var en af Komtesse Vickis mange smaa Skjødesynder aldrig at lukke Døren efter sig. Derfor var ogsaa denne Gang Glasdøren bleven staaende halvt aaben, saa at Komtesse Marie tydeligt kunde høre ethvert Ord, som blev talt inde i Atelieret.

Saa hørte hun da Fink komme ind og udtale sin Beklagelse over at Komtessen var gaaet.

»Troer De maaske at Deres smagfulde For-

tællinger om gamle Tjærefink og Tante Rikke med hendes uanstændige Papegøje var i Stand til at fængsle en velopdragen ung Dame i den Grad?« sagde Frøkenen spodsk.

»Naa, naa, højstærede Kusine, lad os være Mennesker!« ytrede den anden gemytligt. »Den lille, tykke Komtesse ser mig ikke ud til at være saa tosset, at hun strax daaner over enhver lille pudsig Historie. En nysselig Pige, det lille Grevebarn! Aa, vi to skal nok komme godt ud af det sammen! Hun er en af mine Folk!«

»Hvis De blot ikke lider Skibbrud med Deres Dristighed, Hr. Fætter«, sagde Sophie haanligt.

»Hør, sig mig en Gang — De er da vel ikke Guvernante for disse to fuldvoxne unge Damer? Det vilde rigtignok være til Gavn for dem! Den unge Wuvermann har nemlig fortalt mig noget ganske storartet om Deres Talent og alsidige Dannelse!«

Stemmen lod til at svigte Frøken Sophie, saa vred blev hun —, i alt Fald kunde Komtesse Marie udenfor ikke forstaa hendes Svar. Det var hende ogsaa i den Grad imod at lure, at hun stod op med forsætlig Støj og rask traadte ind i Salen. I dette Øjeblik lo den unge Maler højt, som om han derved haanligt afviste en Trudsel af sin smukke Kusine. Og denne smukke Kusine viste den Indtrædende et af Raseri og Lumskhed fortrukkent Ansigt, der ikke røbede det mindste Spor af den fromme Ydmyghed og hulde Beskedenhed, som ellers forklarede det.

Komtesse Marie lod, som om hun ikke havde bemærket noget Paafaldende, og rettede en venlig Forespørgsel til Hr. Fink, om Atelieret nu var efter hans Ønske. Og da han bekræftede dette, opfordrede hun ham til at gaa en lille Tur i Parken. Fink bukkede tavs og fulgte beredvilligt med hende.

»Jeg har kun en meget uklar Forestilling om Kunst og Kunstnere«, begyndte Komtessen Samtalen: »Jeg véd derfor ikke, hvorvidt en Portrætmaler ogsaa har Smag for landskabelige Skjønheder, eller han udelukkende søger det Skjønne hos Menneskene«.

»Undskyld«, udbrød Fink; »I saa Henseende maa jeg først og fremmest rive Dem ud af en stor Vildfarelse: for os, moderne Malere, er den saakaldte Skjønhed overhovedet det rene Jux. Vi begejstrer os kun for det Karakteristiske!« Og dermed borede og fægtede han med Tommelfingeren om i Luften, som om han af en dèr tænkt Lerklump dannede et frygteligt Medusahoved. »Ser De, alt hvad der saadan er rigtigt glat og pænt, saadant rigtigt som det store Publikum holder af det, det er os en Rædsel — hvad enten det nu er Menneskeværk eller er fremgaaet af Skaberens Haand. Ja, det kan ikke nægtes, at selv den kjære Gud i sine Menneskeansigter ofte arbejder rigtigt for det store Publikum«.

Komtessen maatte le hjerteligt over denne dybsindige Udtalelse. Og derpaa sagde hun efter noget Overlæg: »Naa, De med Deres Had til Skjønheden, hvad siger De da saa til vor fortryllende Frøken Bandemer, som fordrejer Hovedet paa alle vore Herrer her?«

»Hm! paa mig vil hun i alt Fald ikke fordreje Hovedet. Derfor er jeg min Faders Søn!« brummede Maleren i Skjæget.

»Men kan et smukt Ansigt da ikke ogsaa være karakteristisk?«

»Jo, naturligvis. Deres Hr. Fader til Exempel, Hr. Greven, han er baade smuk og karakteristisk. En sand Lækkerbidsken for en Maler«.

»Aha, det skal jeg sige til Fader, maaske lader han sig ogsaa male. Vi har ham nemlig kun som helt ung, og jeg finder, at den Slags Hoveder bliver smukkere med Alderen«.

»Meget rigtigt: der gives Mennesker, der er som Violiner — det har jeg ogsaa altid sagt«.

Komtessen stod stille, smilede og saa' forskende paa ham. »Det gjælder desværre ikke om os Kvinder. Eller troer De maaske, at De t. Ex. vil synes bedre om vor smukke Frøken Sophie i hendes tredsindstyvende Aar?«

»Det troer jeg knap«, svarede han uden at betænke sig: »Hun er ganske vist ogsaa som en Violin, og en smuk Violin, men hun klinger noget falsk — der maa være en Fejl i Træet«.

»Ej, ej, Hr. Fink, De er bestemt en stor Menneskekjender? Jeg har nemlig ogsaa haft en Følelse af, at denne unge Dame spillede Komedie for os, gav en Rolle som . . .« hun ledte efter et passende Udtryk.

Som Vorherre ikke har bestemt hende for«, supplerede Fink slagfærdigt. »Ja, det mener jeg med, Komtesse, og jeg troer, at vi har Ret. Jeg vil næsten sværge paa, at hun slet ikke er den, hun giver sig ud for. Naar man er kommen saa meget omkring i Verden som jeg, saa véd man, at der i Virkeligheden passerer langt galere Ting end i de mest tossede Romaner«.

»Naa, saa kan jeg jo ogsaa betro Dem, at jeg har hende mistænkt for at staa i et eller andet nærmere Forhold til vor Overforvalter, en Hr. v. Norwig, som De snart vil lære at kjende. Jeg formoder, at hun er kommet til os under et falsk Navn, blot for at være i Nærheden af denne Herre«.

»Aa, det skal vi nok faa Rede paa«, mente Fink tillidsfuldt. »Min Fader er nøje kjendt med Bandemers«.

»Men hendes Papirer skal være fuldstændigt i Orden«, svarede Komtesse Marie. »Hvorledes vil De bevise, at hun ikke er den Person, som de lyder paa?«

»De skulde vel ikke have et Fotografi af hende? Saa behøvede jeg blot at sende det

til min Gamle og han sendte det videre til den gamle Bandemer og vedføjede simpelthen: er det din Datter?«

»Bravo, fortræffeligt!« udbrød hun. »Hun sendte jo sit Billede samtidig med Fru Konsulinde Wuvermanns Anbefaling. Jeg skal under et eller andet Paaskud se at lokke det fra Moder. Men ikke sandt, denne Aftale forbliver imellem os? Her i Huset sværger de allesammen paa den stakkels ulykkelige Pige, som hun altid kalder sig. Før vi er aldeles sikre i vor Sag, maa vi ikke lade os mærke med noget«.

»Det giver jeg Dem min Haand paa, Komtesse«, sagde Fink. »Jeg antager at De nok skal blive tilfreds med mig. Jeg har rigtignok allerede været alt muligt i mit Liv, lige fra Koncertmaler til Afrikarejsende, men endnu ikke Opdager. Det er noget som interesserer min Faders Søn«.

De trykkede leende hinandens Haand og vendte saa langsomt tilbage til Slottet. — —

Medens den hamborgske Kunstner søgte at gjøre sig gode Venner med Husets Damer, kjørte Greven med sin Overforvalter over til sin Nabo, Hr. Wolf Dietrich von der Maltitz paa Senthin.

De otte Dages Virksomhed paa Räsendorf havde været tilstrækkelige for Norwig til at sikre sig Grevens Tillid til hans Dygtighed, og den store Tjeneste, som han havde vist Komtesse Marie ved Ulykkestilfældet, havde selvfølgeligt bidraget til at gjøre hans Forhold til hele Familien til et langt mere venskabeligt end forretningsmæssigt. Lægen havde tilmed ytret for Greven, at det af Norwig saa vel anvendte kunstige Aandedræt sandsynligvis havde frelst den unge Dames Liv. Det var derfor helt naturligt, at Greven siden den Tid behandlede sin første Embedsmand ikke længer som en Underordnet, men som en erfaren Ven, der var saa elskværdig at tage den største Byrde og Ansvaret for Driften paa sine Skuldre. En Følge af dette forandrede Forhold var, at Greven nu langt mere redebont gik ind paa de talrige Forslag, som Norwig gjorde ham med Hensyn til en mere tidssvarende og indbringende Drift. Greven var fuldstændig en Landmand af den gamle Skole, havde ingen Anelse om Bogføring og vilde ikke vide noget af industrielle Foretagender. Uden i ringeste Maade at være gjerrig, havde han dog ikke Lyst til at give Penge ud til nye Forsøg, og efter at have anskaffet et Lokomobil og nogle andre Maskiner, mente han at staa fuldstændig paa Højde med Tiden. Nu var Hr. v. Norwig kommet til ham med en Plan, som i mere end en Henseende var stridende imod de gode gamle Traditioner. Han havde nemlig af Hensyn til de fortrinlige Jorder, som laa langs med Floden raadet Greven til at dyrke Sukkerroer, som da der for nylig var anlagt en Sukkerfabrik i Nærheden lovede et betydeligt Udbytte, naar der blot havde været et større Areal af samme Beskaffenhed til Raadighed i saa Henseende. De Jorder, som Hr. v. Norwig først og fremmest havde Kig paa, laa paa den anden Side af Vandet og hørte til Senthin. Den Omstændighed, at Herremanden paa Senthin, Junker Wolf Dietrich altid var i Pengeforlegenhed og kun med Besvær holdt sig oven Vande, syntes at være særdeles gunstig for Norwigs Plan: at forpagte hine Jorder.

Wolf Dietrichs Levnetsløb lignede paa en Prik saa mange andre Godsejeres, som ikke har forberedt sig særligt paa Landvæsenet, men tilbragt deres bedste Aar i et Kavalleriregiment. Wolf Dietrichs Fader havde været en ret velstaaende Mand, men hans Pengepung havde ikke i Længden kunnet holde Stand mod de Angreb der rettedes imod den af hans talentfulde Herrer Sønner — der var tre i alt. Ganske vist var de alle tre rigtig brave Fyre og forstod at sætte Pris paa en importeret Cigar og en gammel Madeira og navnlig at faa Pengene til at rulle paa en nobel Maade; men desværre viste ingen af dem sig tilbøjelig til, at udfolde en indbringende Virksomhed, idet den ældste var Dragonofficer, den anden Assessoratsaspirant og den tredie — den tredie holdt man ikke af at tale om. Han havde altid været Familiens *enfant terrible*, og havde nedsat sig i Berlin og i Literatur-Kalenderen som — Forfatter! Da nu for to Aar siden gamle Hr. v. d. Maltitz helt uventet var gaaet til sine Fædre, havde Wolf Dietrich set sig nødsaget til at ombytte Pallasken med Plovjernet. Da de to yngre Brødre efter Godsbesidderens Testamente skulde nyde Renterne af en i Godset staaende Kapital paa 50,000 Rigsmark for hver, saa var den ældstes Stilling temmelig vanskelig; thi den kun jevnt store Ejendom indbragte efter Fradrag af Hypothekgjælden kun saa meget, at han lige kunde slaa sig igjennem. Men i den rigtige Erkendelse af, at en Adelsfamilie uden Grundejendom eller uden en betydelig Kapital altfor let hjemfalder til det mest lurvede Proletariat, havde han foretrukket at tage Aaget paa sig fremfor at sælge Godset, hvad hans yngre Brødre ivrigt holdt paa. Ja, han havde tilmed gjort endnu mere, og forstrakt Digteren en betydelig Sum til Udgivelsen af tre Bind dramatiske Arbejder, skjøndt denne lovende Søn af Apollo lige efter Faderens Død var gaaet saa vidt i sin himmelstormende Idealisme, at han havde giftet sig med en Opvartningspige! Men Wolf Dietrich var et dygtigt og energisk Menneske; han bragte det til at opgive alle sine kostbare Vaner, rørte sig hele Aaret ikke af Pletten, var sin egen Inspektør, røg billige Cigarer og aftappede selv sit Øl. I Naboernes selskabelige Liv deltog han saa godt som aldrig.

Hvad kunde vel under disse Omstændigheder være ham mere velkomment, end Grev Pfungks Tilbud om at tage hans Grændsejorder i Forpagtning? Men alligevel var han klog nok til at lade, som om han kun meget nødigt gav Afkald paa selv at drive dem og baade at forlange en langt højere Forpagtningsafgift og stille den Betingelse, at Kontrakten skulde afsluttes paa ti Aar. Greven var ikke videre tilbøjelig til at give efter for disse Fordringer, men blev alligevel, efter en længere Raadslagning med Norwig, bestemt til at give efter, saa at Forretningen kunde betragtes som afsluttet, da Herrerne tog Afsked. Med Fornøjelse erklærede Hr. v. d. Maltitz sig rede til at efterkomme den indstændige Anmodning om, snart at aflægge et Besøg paa Räsendorf.

Strax efter Hjemkomsten underrettede Greven Inspektør Reusche om de paatænkte Forandringer og paalagde ham ufortøvet at begynde de nød-Forarbejder, særlig Anlæg af Veje og Broer. Til Grevens Ærgrelse viste den brave Ludolf sig alt andet end henrykt over sin nye Foresattes storartede Planer. Han udtalte ovenikjøbet forskjellige Betænkeligheder angaaende det sandsynlige Udbytte af Roeavlen, men blev kort afvist af Greven, der ikke for nogen Pris i sin Vens og Raadgivers Øjne vilde staa som en gammel Herre, der let lod sig skræmme af smaalige Betænkeligheder.

Forresten kunde man strax se paa Hr. Ludolf Reusche, at han i Dag var i et ganske usædvanligt slet Humør. Thi bortset fra hans let forklarlige Skinsyge paa den i saa høj Grad foretrukne Overforvalter, havde et nyligt stedfundent Optrin med hans hidtil i al Beskedenhed tilbedte Beate givet hans Sindsligevægt et slemt Stød. Hun havde nemlig læst ham ordentlig Texten angaaende hans aabenbare Utroskab, og truet med for evige Tider at banlyse ham fra sit Hjerte, hvis han ikke viste sig rede til blodigt at hævne den Spot og Spe, som den forhadte Frøken Sophie havde tilføjet hende. Som altid afspejlede ogsaa i dette betænkelige Tilfælde Hr. Reusches Overskjæg tydeligt hans Sindstilstand. Den venstre Spids var nemlig kjækt rettet opad, medens den højre hang bedrøveligt ned; ligesom hans mandige Bryst var til Hælvten opfyldt af den dristige Attraa efter at vinde den bedaarende Frøkens Gunst og til Hælvten af den vemodige Forsmag paa det truende Tab af sin ældre Flamme, som, uagtet hendes Ydre virkede mindre berusende, dog altid besad et elskende Hjerte og tillige »havde en Kjende!« Ludolf Reusche havde endnu aldrig behandlet Folkene saa slet som i Dag.

Da baade Greven og Norwig var bleven forsinket af Besøget paa Senthin, forsamledes hele Familien først lidt før Aftensbordet. Mester Fink var mest beskjæftiget med at prøve det gamle Flygel i Billedsalen, da de to Herrer sluttede sig til de der forsamlede Damer.

Instrumentet gav saa skrækkelig falske Toner fra sig, at Hans Kvast Fink forfærdet veg tilbage som for en bidsk Lænkehund.

»Du hellige Lirumlarum!« udbrød han. »Men hvad har dette Torturinstrument da været brugt til?«

»Ja, det er vist ikke bleven stemt siden Vicki blev færdig med sine Spilletimer«, oplyste Grevinden.

»Færdig? Hvad skal det sige?« spurgte Fink forundret. »Har De da ikke mere at lære paa det, Komtesse?«

»Aa, det havde jeg vist«, svarede Vicki smilende. »Men véd De, jeg fik sidst Undervisning af vor Kantor og mod Slutningen gik det ogsaa rigtig godt; men kun paa de hvide Tangenter, de sorte vidste den gamle Mand nemlig selv ikke rigtig Besked med«.

»Ja ser De, og saa har vi opgivet Historien«, tilføjede Moderen. »Hun har jo dog lært at spille et Par Koraler ganske net og det er jo Hovedsagen. Den kjære Gud ser jo dog mere paa Hjertet end paa Fingrene«.

»Men han har bestemt et meget fint Øre«, udbrød Fink leende. »Husk dog paa, hvor han maa være forvænt af sine Englekor«.

Det maatte Grevinden give ham Ret i og love, strax i Morgen at sende Bud efter Klaverstemmeren.

»Aha, De er sagtens Virtuos?« henvendte Greven sig til Fink.

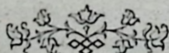
»Nej, paa ingen Maade«, svarede denne. »Jeg spiller kun et Par Dandse efter Gehør og ellers saadan lidt til Husbehov«.

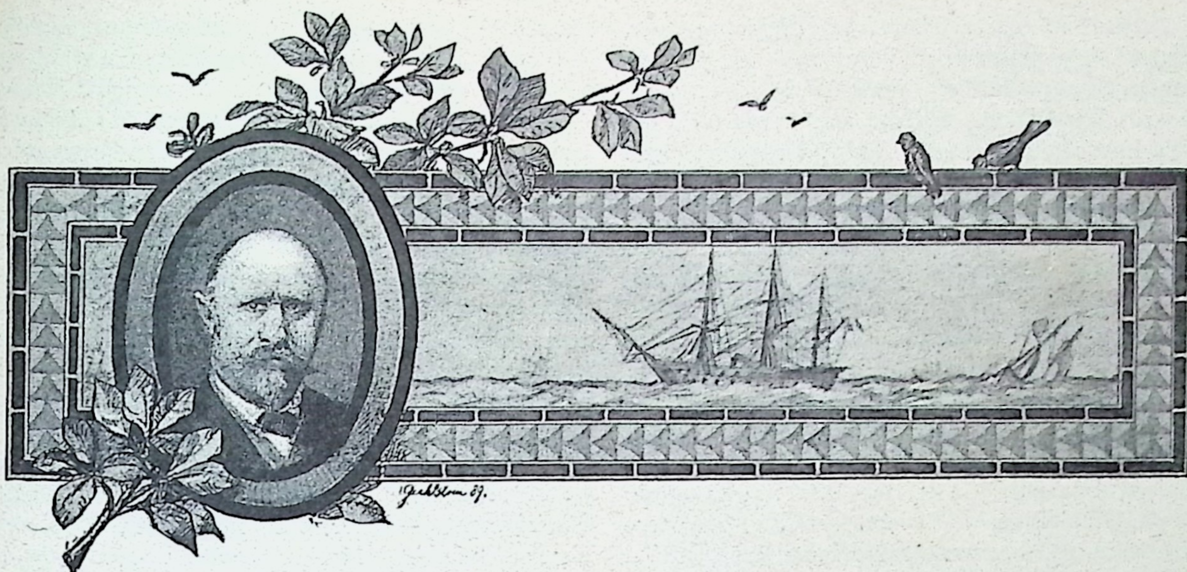
»Det er mageløst!« udbrød Vicki højt: »Ikke sandt, saa spiller De hver Aften lidt for os? Tænk bare, nu er jeg jo saa godt som voxen og har endnu ikke lært at dandse!«

»Naa, det kan der let raades Bod paa«, sagde Fink alvorligt. »Hvis Herskaberne vil beære mig med Deres Tillid, saa skal jeg med Fornøjelse i mine ledige Timer paatage mig at uddanne Komtessen i den højere Dandsekunst«.

»Hvad Pokker! De er jo et Universalgeni!« udbrød Greven muntert.

Og den lille Komtesse havde i et Nu glemt sin Frygt for denne farlige Bedaarer af unge Piger og hoppede omkring ham med bedende Hænder. »Aa ja, det vilde være saa kjært af Dem! ikke sandt, De gjør det? De begynder lige med det Samme!« (Fortsættes.)

ANTON MELBYE.

AF ERIK BØGH.

Anton Melbye blev født i Kjøbenhavn den 13. Februar 1818. Efter at have nydt en omhyggelig Skoleundervisning, blev han i sit 15de Aar optaget i Konstruktionsskolen paa Nyholm. Fra sin første Barndom havde han nemlig havt en uimodstaaelig Lyst til Søen, men da han var nærsynet, maatte han opgive Tanken om at blive Sømand og vilde nu trøste sig med at blive Skibsbygger. Theorien gik det ogsaa fortræffeligt med; har gjorde hurtige og store Fremskridt i de mathematiske Discipliner og tegnede smukt og nøjagtigt — nu skulde han have fat i Øxen, men Skjæbnen lagde sig derimellem, og han fik *aldrig* fat i den.

En jovial Musiker — det var afdøde Syngesufflør *Eisen* — havde en Gang for Melbye ytret sin Beklagelse over, at det gik ham som saa mange andre hæderlige Mænd paa Landjorden: et Skib var for ham et Skib, og at der skulde være Forskjel paa Jagter, Brigger og Fregatter, var noget som han nok troede, men ikke var ganske vis paa. Dette foranledigede Melbye til at tegne ham nogle Afbildninger af de almindeligst forekommende Slags Skibe. Det var hans første Frihaandstegninger; de gjorde megen Lykke, og til Gjengjæld for den viste Opmærksomhed, tilbød Eisen at lære ham Begyndelsesgrundene i Guitarspil. Men det blev ikke ved Begyndelsen. Med et udmærket Gehør, nemme Fingre og mathematiske Forkundskaber gjorde han i faa Maaneder forbausende Fremskridt. Han drev sit Spil til Virtuositet og lærte med Lethed den fornødne Musiktheori; men for Tonernes Trylleri glemte han Gravitetsberegninger og Vandlinier, og da han tilsidst havde lært Eisens sværeste Etuder, havde han tillige forsømt Skolen i 14 Dage. Nu maatte han give Slip enten paa Guitaren eller Øxen — han var tyve Aar gammel — og trods alle faderlige Formaninger og venlige Raad, ja trods Eisens allerindstændigste Besværgelser: han slap Øxeskaftet!

I omtrent tre Fjerdingaar levede han nu af og for Musiken; han gav Informationer, musicerede med Datidens bedste Kunstnere, ja bidrog endog til Koncerter, men Troubadurernes Tid var allerede den Gang forbi! — Musiken skjænkede ham mangen en Glæde, aabnede ham Adgang til Hovedstadens muntreste Kredse, og lønnede ham maaske med et eller andet Smil fra skjønne Læber, men den Fremtid, der ventede den unge Guitarvirtuos, var just ikke meget lovende.

En Dag, da han i mørke Betragtninger drev om paa Kongens Nytorv, mødte han en Skolekammerat, en Lærling ved Akademiet. Det var just Udstillingens sidste Dag og den var derfor efter Skik og Brug aaben for d'Hrr. Lærlinger. »Har Du Lyst at se Udstillingen?« spurgte Kammeraten. »Aa—aa ja«. — »Saa kan Du gaa derop paa min Seddel!« — »Men kan *det* gaa an?« — »Nej, det kan det i Grunden ikke, men naar Du bare gaar rask ind af Døren og lader som Ingenting, saa ser de ikke andet, end at Du er Kunstner«, — og saa gik Anton Melbye op paa Charlottenborg. Betjenten ved Døren lod ham passere — det gjorde han vel i! Det var et vordende Medlem af Akademiet, der holdt sit Indtog.

I Udstillingens første Sal gik han fra Billede til Billede som en anden Nysgjærrig, der gjennemløber et Museum, men i den anden hang et Marinemaleri — længer kom han ikke. Om det var noget Mesterstykke eller ej, skal vi lade usagt; det er ikke altid de skjønneste Helgenbilleder, der gjør de største Jertegn. Saa meget er vist, at den unge Mand den ene Gang efter den anden

gik bort fra Stykket, kom tilbage igjen og blev staaende som fasttryllet. Heri saa' han paa en Gang: *Søen*, som han hidtil havde elsket med haabløs Kjærlighed, *Skibene*, som havde beskjæftiget ham saa længe, og en *Kunst*, der skabte noget Varigere, end de flygtige Guitarakkorder — han saa' for første Gang et Glimt af sin Fremtid, og overvældet af Tanker, Planer, Længsler, Forsætter, fristende Fantasibilleder og afskrækkende Tvivl, kom han tilsidst ud paa Torvet igjen.

Efter at have tumlet om i et Par Dage som en Beruset, gik han atter til Charlottenborg. Nu var det Professor Eckersberg, han søgte, og med bankende Hjerte og bævende Røst udtalte han sit Ønske: at blive Maler. Den gamle Kunstner, der saa' et Menneske paa en Snes Aar for sig og var vant til at blive overløbet af en Mængde mere eller mindre ubegavede Dagdrivere, modtog ham med en Tale, hvis Text var den uimodsigelige Sandhed: »Naar Folk mærker, at de ikke duer til Andet, saa tror de, at det er, fordi de duer til at være Kunstnere, og saa skal der straks gjøres Plads for dem, enten ved Theatret eller Akademiet — o. s. v. — den unge Mand blev aldeles forknyt og gjorde et Forsøg paa at formilde ham ved den beskedne Bemærkning, at han *kun* tænkte paa at blive *Marinemaler*, men det var at røre den gamle paa hans ømmeste Sted. »Havde De endda sagt, at De *kun* vilde være *Landskabsmaler*, det kunde jeg forstaa, for et Træ og en grøn Mark kan de fleste Fuskere tilsidst lære at male saa som saa, men *Marinemaler*! De maa ikke tro, at man kan takle et Skib paa samme Mande, som man sætter Grene paa en Træstamme — det er ikke saadan at løbe til«. Melbye vilde til at gaa, og begyndte allerede paa sin Afskedskompliment. »Hvad er det, De har under Armen?« spurgte Professoren. »Aa, det var nogle Skibe, jeg havde tegnet«, svarede Melbye og nærmede sig Døren. »Naa, lad os dog se paa dem!« — Tegningerne kom frem, og de forandrede jo Sagen betydeligt. Enden paa Samtalen blev den, at Melbye fik Løfte paa den attraaede Undervisning.

Nu var han da kommen saa vidt. Hans Bekjendte korsede sig, da de hørte hans »nye Indfald«, og mangen en Alvorsmand gik tilside for ham, som for »et af disse Genier, der render fra det Ene til det Andet, og aldrig bliver til Noget«. Det gik imidlertid rask fremad med Tegningen, og førend Aaret var til Ende mente Eckersberg, at »nu kunde han jo prøve, om Farven vilde hænge paa Lærredet« — og Udstillingskataloget for 1840 nævnte allerede tre Billeder af den nye Marinemaler.

Paa den Dag, da Kongen og Hoffet besøgte Udstillingen, stod Melbye med en Flok andre unge Malere i en Vinduesfordybning. Det var en højtidelig, forventningsfuld Time for de unge Mennesker. Hvis den kunstelskende og kunstforstandige Konge blev staaende med Velbehag foran et af deres Arbejder — det var jo et helt Fremtidshaab! — og selv om blot en Kammerjunker nedlod sig til at betragte det gjennem sin krummede Haand — det var dog altid Noget! — Foran et af Melbyes Malerier var der bleven en gammel Mand staaende; han havde et *intelligent* Ansigt og en *skjævt* knappet Uniform — det var ingen almindelig Kammerherre! Han vendte sig lige mod Melbye og spurgte ham paa Tysk, hvem der havde malet dette Søstykke? — Siden spurgte han ham, om han havde beskjæftiget sig meget med Pennetegning, og endte Samtalen med en Opfordring til at vise ham sine Tegninger. — »Wir werden morgen Mittag mit einander in der Kneipe essen!«

Det var den berømte Kunstkjender, Friherre C. F. v. Rumohr (Forfatteren til »Italienische Forschungen« — etc.), der paa den Tid opholdt sig her i Staden. Melbye havde i ham gjort et Bekjendtskab, der udøvede en afgjørende Indflydelse paa hele hans kunstneriske Udvikling. I Modsætning til den streng-realistiske *Lov*, der fulgtes i den Eckersbergske Skole, prædikede den tyske Theoretiker Poesiens *Evangelium* som Kunstens Forløsning; den unge Kunstner stod paa en farlig Skillevej. »Falder De først i Hænderne paa disse vigtige Tyskere, saa er De fortabt!« sagde den gamle Lærer, og naar Melbye lige over for sin Protektor vovede at citere de akademiske Professorers Lærdomme, svarede Rumohr: »Was haben Sie aber mit den ledernen Leuten zu schaffen?« Forunderligt nok, at det Skjønne og det Korrekte altid skal opstilles som modsatte Principer, hvis Apostle aldrig kan mødes uden at forkætre hinanden!

Ved Rumohrs Anbefaling kom Melbye til at vise Kongen sine Tegninger, fik Tilladelse til at følge først med Korvetten »Flora« paa en Tur i Østersøen, og siden med Linieskibet »Christian den 8de« paa dette Skibs første Rejse i Nordsøen. Efter sin Tilbagekomst fik han Atelier paa Christiansborg Slot, og hans Kunstnerbane var nu vel begyndt. 1843 vandt han den Neuhausenske Præmie og 1844 havde han den Ære fra Kongen at modtage Opfordring til at følge med »Hekla« til Marokko — en Rejse, der to Gange satte ham i alvorlig Fare: først ved Tangers Bombardement og straks efter ved en stærk Klimatfeber. Endnu samme Aar rejste han med »Gefion« til Livorno efter Thorvaldsens Værker. — Nu var han allerede i Mode. Enhver kunde, uden at risikere Noget, rose hans Arbejder, og om end hans hurtige Fremskridt ikke blev betragtet med lige venlige Øjne fra alle Sider, saa gjorde hans Fortjenester sig ligefuldt gjældende, og Aaret 1846 bragte ham efter enstemmig Beslutning Akademiets Thorvaldsenske Medaille og et Rejsestipendium.

Rejsen skulde gaa til Paris, men Pianisten Thalberg, der netop paa den Tid var i Færd med at forlade Kjøbenhavn for at gjæste den svenske Hovedstad og gjerne vilde have godt Følgeskab,

forsikrede Melbye, at den eneste rigtige Vej til Paris gik over Stockholm, der i Grunden var en af Paris's Forstæder. — Routen blev altsaa lagt over Sverig. Med Minder og Studier fra den skjønne Mälarstad — de sidste skal han dog, ligesom alle andre fremmede Kunstnere, der gjæster Stockholm om Sommeren, især have taget fra *Djurgården* — gik han til Hamborg, hvor flere af hans betydeligste Arbejder allerede havde gjort hans Navn bekjendt, og efter et kort Ophold *der,* begav han sig lige til Maalet, Verdens Hovedstad.

Det var i Slutningen af 1847, han kom til Paris. Mægtige Anbefalinger banede ham Vejen overalt. Ved Hertugen af Decaze's Indflydelse havde han opnaaet den sjældne Lykke, at hans Arbejder skulde forevises Kong Louis Phillippe, og samtidig hermed havde han faaet Løfte paa en Plads ombord i den Eskadre, der under Prindsen af Joinville skulde afgaa til Middelhavet — alt dette skulde ske i Slutningen af Februar — men der kom Noget i Vejen! — den 25. Febr. vendte op og ned paa hele Paris: Melbyes og tusinde andre Kunstneres Forhaabninger tog Extrapost med den samme Droske, hvori Cremieux »sendte Kongedømmet til England«. — Pariserne fornægtede ikke deres Natur, de krøb over Barikaderne for at komme i Theatrene, men at de skulde kjøbe Malerier under Revolutionen, var for meget forlangt. Der fulgte nu en meget haard Prøvetid for alle Kunstens Dyrkere, kun enkelte Englændere kom som Spekulanter over til Paris for til Spotpris at opkjøbe de franske Maleres Arbejder, og det var for Melbye, som for flere af vore Landsmænd paa den Tid, en Lykke i Grev Moltkes Hus at have et Asyl, hvor der var Raad og Hjælp at finde. Efterhaanden ordnede Forholdene sig atter, og med dem Kunstnernes Udsigter. Ogsaa for Anton Melbye kom der snart bedre Tider. Hans Arbejder — der allerede paa den første Udstilling var blevne fordelagtigt omtalte i de franske Journaler — havde gjort hans Navn mere og mere bekjendt, og i Foraaret 1853 opnaaede han endogsaa fri Rejse med den franske Expedition, der gik til Orienten. Ambassadøren, de la Cour, indbød ham til at tage Ophold i sit Hotel i Constantinopel, og her tilbragte han en halv Snes Maaneder, hvori han samlede et rigt Udbytte. Selv Stortyrken fandt Behag i hans Billeder. Et af dem fik endogsaa en Æresplads over hans Arbejdsbord; det var Linieskibet »Mamudie«, ombord paa hvilket de Troendes Behersker en Gang i allerhøjst egen Person havde behaget at »offre til Neptun« paa en fire Dages Orlogsrejse i det sorte Hav. Efter sin Hjemkomst til Paris blev Melbye præsenteret for Kejseren, til hvem han udførte et stort Maleri, og for Kejserinden, til hvem han tegnede et Album fra Orienten, efter at begge Majestæter havde set hans hjembragte Studier. Nu fik han naturligvis atter Bestillinger i Mængde.

Nytaarsaften 1858 kom han tilbage til sit Fædreland. Kort efter blev han optaget som Medlem af Akademiet, og til sine to udenlandske Dekorationer: den franske Æreslegion og den tyrkiske Medjidieh-Orden, fik han Dannebrogsordenens Ridderkors og Professortitel.

Han fandt imidlertid intet blivende Sted herhjemme. Snart opholdt han sig i Paris, snart i Kjøbenhavn og snart i Hamborg, hvor den rige Kunstelsker Schultt havde aabnet ham et Atelier inde i den Palladsverden, han havde fremtryllet i en Omgivelse af Kræmmerstadens værste Rønner.

Her havde han »gyldne Dage«. Den venlige Mæcen skaffede ham Afsætning paa alle de Malerier og Kultegninger, han kunde udføre, holdt ham — saa vidt muligt, thi let var det just ikke — til stadigt Arbejde, inkasserede Betalingen, forvaltede hans Pengesager og grundlagde hans Formue. Men Anton Melbye var en altfor flot og flagrende Kunstnernatur, til at han ret længe kunde finde sig i et saadant Formynderskab, hvor velment og velgjørende det endogsaa kunde være. Han sagde som Baggesen:

> Det være som det vil: Baand, hede eller kolde
> Ja løse — brustne selv — er alletider *Baand!*

og saa gjorde han »en lille Rejse«. Han laa nemlig altid paa Rejse — sommetider et Aarstid, før han kom afsted — men naar han kom afsted, var det meget tvivlsomt, om han nogensinde kom tilbage.

Et Baand holdt dog lykkeligvis til hans Død ($^{10}/_{1}$ 1875). Han havde giftet sig i Frankrig, og da en tiltagende Hjernesygdom i hans sidste Leveaar satte ham i en mere og mere formørket Sløvhedstilstand, fandt han i sin Hustru en taalmodig og opofrende Plejerinde.

Anton Melbye var en genial Personlighed — baade i den ene og den anden Betydning af Ordet Geni. Faa Mennesker var i den Grad, som han, rigt inspirerede, men faa var ogsaa mere prisgivne til Inspirationens Vilkaarligheder. Det mest fremtrædende i hans Begavelse var en overvældende Fantasi.

Denne Begavelse havde naturligvis en afgjørende Indflydelse paa hans kunstneriske Frembringelser. Alle de utallige Naturstemninger, som Hav og Himmel kan opvise, havde han paa sin Palet og kunde med en vidunderlig Lethed fremtrylle dem paa Lærredet.

En Gang, da Kunstnerforeningen holdt Fastelavnsudstilling, blev han anmodet om at bidrage med nogle extravagerende Marineskitser, og i en Haandevending fuldførte han sex smaa Billeder af det sorte, hvide, røde og gule Hav, det stille Hav og »Marmorhavet«. De var naturligvis chargerede, men der var en saa fint opfattet Harmoni mellem Farverne i Luften og paa Havfladen, at de i *den* Henseende var langt troværdigere end mangt et berømt Galleribillede af tyske og franske Marinemalere.

Det var omtrent en Selvfølge, at hans rige Kunstnerbegavelse og den dermed følgende Kunstnerflothed maatte blive ilde set af de »fattige men dydige« Naturkopister, der hverken havde hans Øje til at opfatte, hans Fantasi til at gjemme eller hans Pensel til at gjengive den flygtige Pragt, som paa Hav og Himmel skifter alt for hurtigt til at kunne fastholdes af et tungt Nemme og en tung Haand.

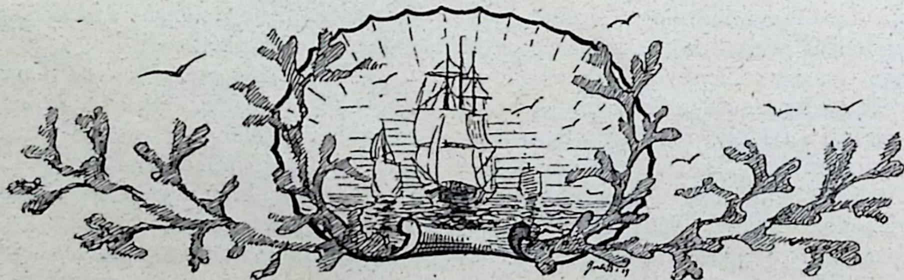
Naar man husker paa den nordiske Skoles ortodoxe Iver for at forkætre alle anderledes Seende og Malende, vil det ikke forundre Nogen, at alle Klikkens Medlemmer og særlig dens Penneførere gjorde deres Yderste for at ignorere hans Kunst: han brugte jo mange flere Farver end salig Eckersberg, ja han malede jo endogsaa Vand, der var vaadt!

Jeg tør ikke nægte, at Fantasien virkelig af og til løb af med hans Hukommelse og Kritik, baade naar han malede, og naar han fortalte, men det forhindrede ikke, at hans Fortællinger var lige saa tiltalende, som hans Malerier. Jeg har kun kjendt faa Mennesker, over hvis mundlige Fremstillinger, der hvilede en saa sollys Eventyr-Friskhed og Farverigdom, som over Anton Melbyes — og kom han en Gang imellem til at strejfe saa langt ind paa Eventyrets Omraade, at han blev mødt med en Tvivl, saa improviserede han øjeblikkelig en imponerende Forklaring.

Som Eksempel paa en saadan, kan jeg nævne et Svar, hvormed han under sit Ophold i Paris bragte en Kritiker til Tavshed.

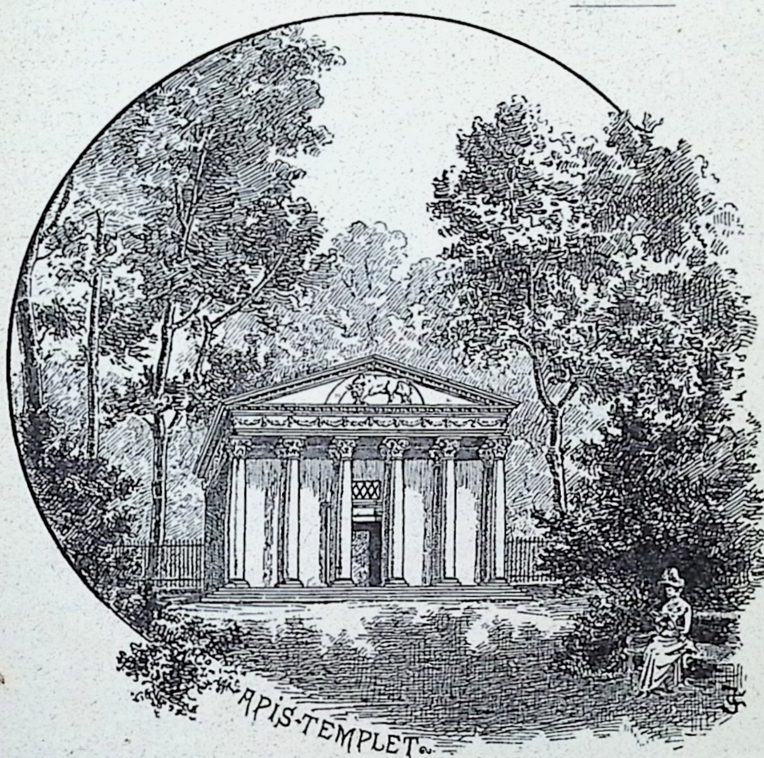
Melbye foreviste en Gang i sit Atelier et pragtfuldt Marinebillede — Solnedgang med sydlandsk Baggrund — for et fransk Selskab. Ubegribeligt nok havde han i et Øjebliks Tankeløshed ladet Nymaanen vende den hule Side mod Solen, og dette blev opdaget af en ung Mand, der straks henledede Opmærksomheden paa denne Inkurie. Kunstneren indsaa naturligvis Fejlen, men sagde med et overlegent Smil: »De glemmer vist, at vi her er paa den anden Side af Vendekredsen?« — »Om Forladelse!« — svarede Ynglingen forbløffet. »Det tænkte jeg ikke paa!« — Han var Pariser og havde som saadan en frygtsom Ærbødighed for Vendekredse og alt, hvad der tilhørte Geografiens mystiske Videnskab.

I en Retning trak Anton Melbye de størst mulige Vexler paa Geniets Forrettigheder: han ignorerede ethvert Hensyn til Klokkeslet — stundom ogsaa til Datoer og Aarstal. Naar han var indbudt til et Middagsselskab, der var arrangeret nærmest til Ære for *ham*, kunde det let hænde, at han først mødte om Aftenen naar Gæsterne tog Afsked, og der er Eksempel paa, at et Billede, som han havde lovet at gøre færdigt »inden 8 Dage«, først blev afleveret 8 Aar senere. En Gang da Kejserinde Eugenie havde set hans vidunderlige Kultegninger og hørt, at han kunde udføre dem i faa Minuter, fik hun Lyst til at lære Kunsten. Alt var aftalt og Klokkeslettet bestemt. Kejserinden ventede — men ventede forgæves. Anton Melbye havde under Vejs truffet en Bekendt og var kommet i Passiar med ham om de glimrende Udsigter, som denne Information vilde aabne. De var desværre lukkede, før han blev færdig dermed. En anden Gang fik han Bestilling fra selve Sultanen paa et Maleri af enorm Størrelse til enorm Pris, men Valget af Emnet dertil tog en saa enorm Tid, at baade Sultanen og Kunstneren døde, før det blev paabegyndt.

FRA ZOOLOGISK HAVE.

Zoologiske Haver har det tilfælles med Paradisets (Have), at de mest heterogene Elementer her leve Side om Side med hverandre. Lammet og Gjeden ere Naboer eller Gjenboer til Løven og Tigeren, Duerne til Høgen; Hønsene til Ræven og saa fremdeles.

Helst maa man dog besøge Haven om Morgenen, naar Dyrene ere livlige efter Nattens Køling og Hvile, eller om Eftermiddagen ved deres Table d'hôte, som er Kl. sex.

Det er morsomt i Rovdyrhuset at se det hele glubende Selskab forlade deres Sommerlokaler for gjennem en lang, tilgitret Gang at vandre til Bords. Hvert eneste Dyr véd saa fortrinligt at finde sit eget Rum. Og det er interessant, tildels gyseligt, at iagttage deres Lidenskaber alt som Spisetiden nærmer sig. Langt borte opdager Løvinden, hvis Bur er lige for Indgangen, Opsynsmanden med Trillebøren belæsset med store og smaa Stykker raat Kjød. Hun hilser ham med et Brøl, der finder Tilslutning over hele Rovdyr-Linjen.

I Rovdyrhuset gaar Begjærlighedens Bølger højest; men her giver dog alligevel hver enkelt Karakter sig sit særlige Udtryk. Der er f. Ex. stor Forskjel paa Tigerens sledske, katteagtige Begjærlighed og den store Hanløves lidenskabelige, grove, arrige Optræden, naar Opsynsmanden kommer trillende med sin Vogn og holder udenfor de respektive Bure for med al Langsomhed og Overvejelse at tilstille enhver sit.

Tigeren ligesom borer sig ind i det raa Kjød medens den med graadig Begjærlighed suger Blodet og Saften til sig, hvad der for den aabenbart er Nydelsens Hovedøjeblik. Senere slikker den af og til Kjødet med en tam Kats ligegyldige, tilsyneladende godmodige Mine.

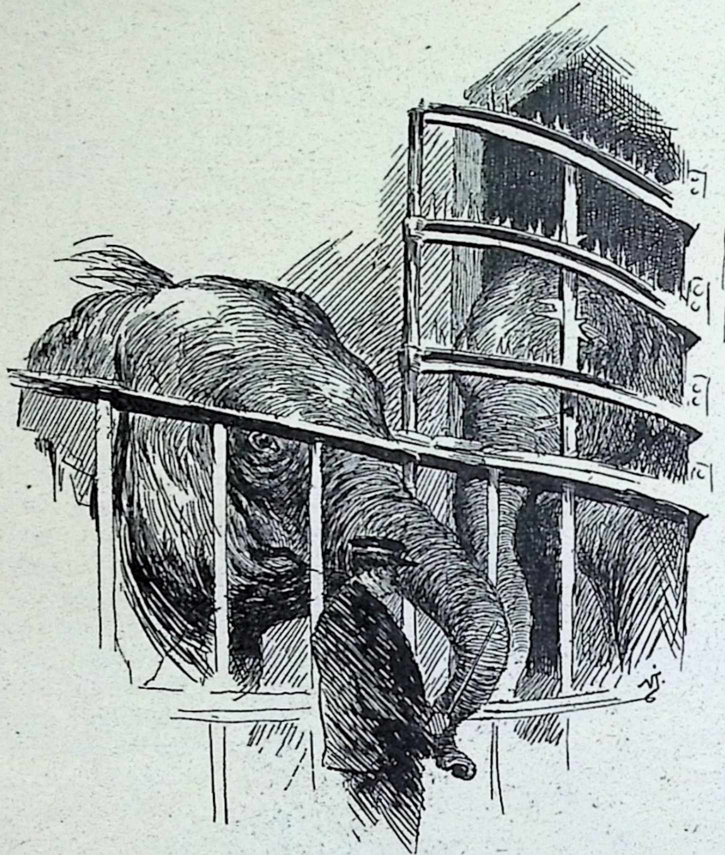
Har man døjet Dagens Hede og Støj inde i de solede Gader og sét, hvor generende alle de mere eller mindre pæne Mennesker have følt sig under Indtrykket af den mægtige Varme, som i denne Sommer er sænket ned over vor Jord, er det ganske velgjørende at drive ud i zoologisk Have og opleve et Stykke Dyreliv.

Selve Haven er saa smuk, allermest dog nu, da Roserne blomstre; dejlige Roser! hvoraf man endog kan hjemføre en pragtfuld Buket, naar man derom henvender sig til Gartneren. Man behøver kun at spørge efter ham; hele Betjeningen derude er høflig og imødekommende.

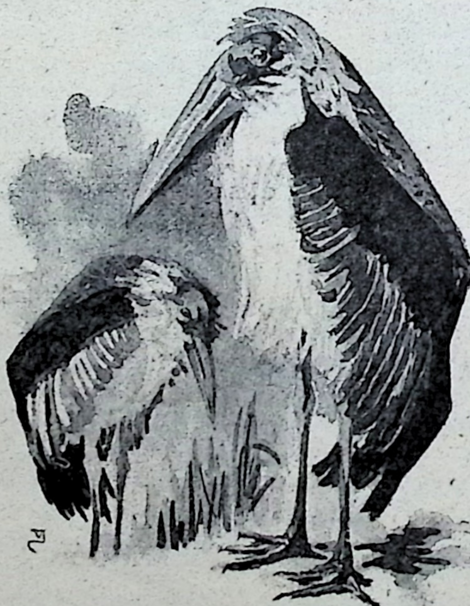
Haven er smukt holdt, hvad der har meget at sige, her, hvor Mennesker, Dyr og Bygningsarbejder bringe megen Forstyrrelse. Er man ikke Dyreelsker, bør man besøge Haven for Havens Skyld.

Løven derimod giver sig strax til at knase løs, medens dens vældige Lap hjælper til at holde igjen paa Kjødstumpen, der er sejg og bringer den til at fremkomme med en rasende Knurren, som sloges den med et levende Bytte, eller den giver som en gammel Herre sit lydelige Mishag til Kjende over Varens Sejghed.

Skal man for Resten tro Livingstone — og man bør ganske sikkert tro ham — har Løven i det Hele aldeles ikke de ophøjede Egenskaber, Traditionen tillægger den. Han skriver, at den baade er meget lumsk og meget — fejg.

Elefant- og Abehuset samler sikkert de fleste Besøgende og er for enhver Dyreven meget tiltalende. I Abehuset er Bæltedyret en meget komisk Fremtoning. Den pisker af Sted over Stok og Sten — idet mindste over Abernes Haler og Ben — som om den var betalt for at være Postbud for den hele Jord, som om den ikke havde et Minut at spilde. Løbet er i samme Tempo og det er ubegribeligt, at den holder det ud. Den er som en Maskine, der er sat i Gang. Stundom gjør den snurrige, umotiverede Vendinger, borer Næsen i Jorden, som for at lugte til Bunden eller maaske kjøle sin Tryne, og saa igjen af Sted.

For Fugleelskere er der rige Samlinger af Sangfugle, Skrigefugle, Vadefugle, Rovfugle, Talefugle (Papegøjer og Kakaduer) ja af Gaafugle, som Hønsearterne med den pragtfulde Paafugl.

Meget elskværdig og tam er Hr. Mikkel Ræv. Han logrer med Halen som en Hund og er saa from som et Lam, naar man byder ham et Stykke Sukker. Med menneskelig kloge og udtryksfulde Øjne stirrer han én ind i Ansigtet, saa man ikke kan lade være at tænke, at man før har mødt de Øjne og dette virkelig geniale Blik hos en eller anden Skabningens Herre eller Dame! Det er en bekjendt Sag, at Komponisten Weyse lignede en Høne — sé blot paa den fine Hr. Mikkel! det skulde gaa underlig til, om man ikke skulde kunne drage en eller anden Parallel!

Nogle af de morsomste Dyr er dog Bjørnene, hvoraf der er mange Arter, lige fra den graadige Isbjørn til de smaa, livlige, selskabelige Næsebjørne. De to sidste ere aldeles uimodstaaelige og saa slikvorne, at det er en hel Fornøjelse at give dem Brød og Sukker. Faar den ene lidt mere end den anden, hvæser den tilsidesatte, saa den favoriserede maa fortrække op i det øverste af Buret.

I det Hele spiller Skinsygen en uendelig Rolle i den forsamlede Dyreverden derude. Maaske har denne Følelse faaet Overtaget over alle andre her i Fangenskabet, hvor alle de mange Fanger ere henviste til Menneskenes Godhed. Men hvad endog Aberne lærer af Menneskenes Fagter, de lærer ikke den evindelige Forstillelseskunst. Selve denne Tanke er ganske velgjørende under Vandringen derude.

I den zoologiske Have er der alt i alt mange interessante Iagttagelser at gjøre, og der

er noget rørende ved de allerfleste Dyrs venskabelige Imødekommen, disse Fanger fra Syd og Nord, Øst og Vest, fra Luften og fra Havet, omplantede og adskilte fra ensbeslægtede.

Gid mange Besøg ikke maa udeblive! Haven koster hver Dag store Summer til at bespise Dyrene og holde alt gaaende.

For hvem der fra Begyndelsen har fulgt Haven med Interesse, er det glædeligt at se dens Fremgang, først med Forøgelsen af Dyrebestanden, dernæst med Mængden af de mange smukke Vaaninger, som efterhaanden rejse sig til de forskjelligartede Beboeres Bekvemmelighed.

Betragter man de mange Arter ret, hvor kan man da undlade at fatte Godhed for dem. Et af de styggeste Dyr derude er vel Kamelen. Strax man faar Øje paa den, bliver man frastødt af dens grimme og fattige Udseende, men læg Mærke til dens store, kloge, forunderlig fromme Øje med de rent ud fabelagtig lange Øjenhaar, man vil da finde et saa tungsindigt Udtryk, at det vilde gjøre ethvert Menneskeansigt skjønt. Maaske sørger den over Adskillelsen fra Frænder og Venner eller maaske den længes efter sit fjærne, solbeskinnede Hjem, hvor den uendelige Synskreds smelter sammen med Horisontens farverige Pragt, saa at Kamelens Vandring gjennem Ørkenen snarere synes at stile efter Himlens end Jordens Grændser.

En af Havens nye Bygninger er et fixt og nydeligt Taarn. Man kunde ønske at blive Ugle eller Natsværmer for at faa Adgang dertil, eller et ypperligt lille Mulehus kunde det være, naar man vilde unddrage sig Dagen og Menneskene.

For Tiden arrangeres der en indhegnet Granplet for Urhøns, et Skjul saa tæt, at det ligner Skovens Tykning.

Aldrig nogen Gang næsten besøger man Haven uden at træffe svenske Gjæster, som med Liv og Interesse og al den Frihed, som Rejselivet giver, tiltaler og udspørger de besøgende om den forsamlede Dyreverden. Om alle Hverdage derimod kan det med danske Besøg være sløjt. Og dog er der saa meget tillige at lære foruden at sé.

Hvert udenlandsk Dyr er ligesom en Fortælling om fremmede Lande og opvækker for Fantasien Billeder, enten kjendte eller godt i Stand til at vække Videbegjærligheden og Længslen efter ukjendte Egne. Ofte føres Tankerne hen til Steder, hvor Lys og Farver og al Jordens Yppighed har et helt andet Stempel end i vore

nordlige Lande, — — men staar man i Slangehuset og iagttager disse krybende, snigende, støvædende Dyr eller fæster Blikket paa den modbydelige Alligator (som man for Resten inderlig kunde ønske et større Bassin) med den stengraa Krop og de stillestaaende, onde Glasøjne, da hører man idelig den Bemærkning: »Gud! det maa være skrækkeligt at leve i de Lande, som have saadanne Uhyrer!« Lad os da glæde os over de zoologiske Haver, hvori man uden Fare og til Berigelse af Kundskaber om Dyreverdenen kan gjøre mangen en interessant Studie! lad os besøge den ofte, at den bestandig maa udvides og at Dyrene, som befinde sig derinde maa opnaa at leve i et Fangenskab saa mildt og godt, som god Betjening, rigelig Husrum og Ernæring kan gjøre det — alt betinget af et rigeligt Besøg i den smukke og billige Have!

EN SØRGELIG HEMMELIGHED.

FRA POLITIINSPEKTØR BYRNES DAGBOG. AF JULIAN HAWTHORNE.

FØRSTE KAPITEL.

Mørke.

I Aaret 1881 undergik den vestlige Del af Sexogtyvende Gade, bagved Sjette Avenue i New-York, store Forandringer af den Art, som man i Mangel af et bedre Udtryk maa kalde Fremskridt. De gamle Bygninger maatte vige Pladsen for nye.

I et af de ældste og daarligste af de gamle Bygninger i den vestlige Ende af Sexogtyvende Gade var der en fransk Vinhandel. Franskmændene er nogle ejendommelige Mennesker. Hvor de kommer hen i Verden, fører de Frankrig med sig; og franske Emigranter kan ligesaa lidt som Kineserne lade sig assimilere af en fremmed Nation. Alt hvad de kommer i Berøring med, faar øjeblikkelig et Udseende og en Duft af Fransk. Som alle andre Fremmede, der er blevne amerikanske Borgere, beundrer de amerikanske Forhold, men de udtrykker deres Beundring med afgjort parisisk Accent. Hvordan det nu end kan være, gjør deres *liberté* Indtryk af at betyde noget der er højst forskjelligt fra det amerikanske *liberty*. Men dette være som det vil, Franskmændene udgjør en meget elskværdig Del af Befolkningen — de er rolige, ordentlige og retter sig efter Lovene; de kommer sjældent i Konflikter, hverken huslige eller politiske. Hele dens Ærgjærrighed gaar ud paa at tjene, hvad de behøver for at kunne nyde Livet paa en rolig Maade og skabe lidt af Boulevardernes og Caféernes Atmosfære omkring sig. De elsker Intet i den Grad som Klangen af deres eget Sprog, talt med franske Tunger; og i Reglen giver andre Nationaliteter sig heller ikke meget af med dem.

I den omtalte franske Vinhandels Nabolag fandtes en hel Koloni af Franskmænd, og hver Eftermiddag og Aften kunde man se Grupper af dem ved Bordene i Vinhandelen, nippende til deres Vin, spillende Domino eller passiarende og gestikulerende paa *deres* Manér.

Vinhandelen eller Restavrationen var bygget af Træ og kun to Etager høj. Paa den ene Side laa et stort grundmuret Hus, paa den anden Side var der en Tømmerplads med Stabler af gammelt Tømmer og Bunker af gammelt Tovværk og Murbrokker etc. Denne Plads var skilt fra Gaden ved et højt Plankeværk. Restavrationens Forside prydedes af et gammeldags Drikkekar, medens paa Bagsiden en skrøbelig Balkon fra 1ste Sal hang ud over Gaarden. Butiksvinduet var foruden den sædvanlige Udstilling af Flasker, pyntet med Guirlander, Rester fra Julefesten, som netop var forbi. Tidspunktet for denne Histories Begyndelse er Ugen imellem Jul og Nytaar.

Døren var lav og smal; dens øverste Halvdel

var af Glas. Om Natten var den lukket med en almindelig Laas, thi Ejeren af Forretningen var ligesaa fattig som han var skikkelig, og mente, at der næppe var Grund til at antage, at Nogen vilde gjøre Indbrud hos ham. Naar man traadte indenfor, befandt man sig i et lille, men tiltalende lille Værelse med kjønt Tapet paa Væggene. Langs den ene Side stod Disken. Bagved Butik'en var der et Værelse for Gjæsterne, hvor der fandtes Borde og Stole; langs Væggene var der Hylder med Flasker, og i en Krog stod et Stativ med et Anker Øl. I Butiken hang nogle faa daarlige Billeder paa Væggene, og paa en Hylde over Pengeskuffen stod en italiensk Gibsfigur, ligesom for at vaage over Pengene. Overfor Disken var en Dør, som førte ud til en Gang og til Trappen op til anden Sal, hvor der fandtes to Værelser; det ene vendte ud til Gaden, og her sov Værten og hans Kone om Natten; i det andet, som vendte ud til Gaarden sov Børnene. Under Huset var der en Kjælder, opfyldt med Vinfade og Flaskehylstre, samt en hel Mængde gammelt Skrammel, som i Tidens Løb var bleven forvist fra de øvre Regioner. Skjøndt Butiken i det Hele taget gjorde et hyggeligt Indtryk, følte Huset aabenbart sin Alder og sin Udygtighed til at holde ret længe ud endnu; Bjælkeværket var skrøbeligt i Sammenføjningerne og saa' ud til, at det i en nær Fremtid passende kunde transporteres hen paa Tømmerpladsen ved Siden af. Men Lejen var billig, og Gjæsterne stillede ingen Fordringer til ydre Pragt, saa længe Vinen og Absinthen var god og Priserne moderate.

Der var kun ringe Færdsel i denne Del af Sexogtyvende Gade, — mellem Sjette og Syvende Avenue — og Byens Tummel naaede næppe hen til den ubetydelige lille Vinhandel. Man kunde høre Sporvognenes Ringen, naar de kjørte forbi Enden af Gaden, men der var noget vist fjernt i denne Lyd: den lille Butik var langt borte fra den bevægede Verden, og indtil om Morgenen den 30te December det nævnte Aar, var det kun en Haandfuld af New-Yorks halvanden Million Indbyggere, som vidste, at der existerede en Mand ved Navn Louis Hanier, og at han havde sin Forretning i det gamle Hus ved Siden af Tømmerpladsen i Sexogtyvende Gade. Men saa — altsammen i et Øjeblik som det var — blev den tarvelige Vinstue Midtpunktet for Alverdens Opmærksomhed og Nysgjærrighed, og Louis Haniers Navn gik fra Mund til Mund. Hans Livs beskedne Historie blev kjendt af enhver, altsammen paa Grund af hans pludselige, sørgelige og hemmelighedsfulde Død.

Det stormede og regnede og var usædvanlig mørkt om Aftenen den 29de December. Det var et skrækkeligt Vejr at være ude i, og der var da heller ikke mange Mennesker paa Gaderne. Besøget hos Louis Hanier svandt ind i Forhold dertil, og da han var meget træt ovenpaa Anstrengelserne i den forløbne Uge, lukkede han sin Forretning noget tidligere end sædvanlig, og han og hans Kone maa have været i Seng i det seneste ved Midnat. Regnens Pisken paa Ruderne og Taget og den pladskende Lyd fra Tagrenderne var alt andet end behagelig for Folk, som færdedes ude, men for dem, der var under Tag og laa i deres gode Seng, var Hvilen dobbelt sød, ledsaget af disse Lyde. Forhaabentlig har Louis Haniers sidste Søvn paa Jorden været tryg og i det højeste forstyrret af behagelige Drømme. Hans Samvittighed var ren, han var agtet af sine Naboer, og hans Fremtidsudsigter var efter alt at dømme lovende.

Hvad enten hans Søvn var rolig eller ej, lang blev den ikke. Omtrent Klokken et om Natten vaagnede Mrs. Hanier, som havde sovet let, pludselig med en Fornemmelse af, at der var noget galt paa Færde. Hun vækkede dog ikke strax sin Mand.

Hun satte sig op i Sengen og lyttede. I et Hus som dette, gammelt og skrøbeligt som det var, og især i saa stormfuld en Nat, kan man være vis paa at høre alle Slags underlige og uforklarlige Lyde. Rotter og Mus, Bjælkeværkets Knagen, Sodens Fald igjennem Skorstenen — der er Snese af Aarsager hvortil mystiske Lyde kan henføres. Mrs. Hanier var sig dette bevidst, og hun havde levet længe nok i Huset til at være bleven fortrolig med meget, som vilde have forskrækket en Fremmed; men ved denne Lejlighed var hendes Følelse en anden end sædvanlig. Det var ikke blot, at den Støj, hun hørte, var af en anden Karakter end sædvanlig, men i hendes Kvindehjerte var der en dunkel Anelse om Ondt og Fare. En Kvinde, som har sex Børn, og som elsker sin Mand, synes at have Evnen til at opfatte en Situation helt anderledes skarpt og umiddelbart end noget andet menneskeligt Væsen. Mrs. Hanier havde en trykkende Forestilling om, at Vold og Ulykke den Nat var trængt ind i hendes rolige Hjem, og en eller to Ting, hun tidligere havde hørt omtale, dukkede op i hendes Sind og bidrog til at fæstne hendes Mistanke.

Et Øjeblik efter hørtes den samme Støj igjen. Denne Gang kunde hun ikke udholde sin Angst, og hun vækkede derfor sin Mand. Hanier aabnede modstræbende sine Øjne, for sidste Gang i Livet.

Hans Kone meddelte ham sin Ængstelse og Mistanke. Han var tilbøjelig til at slaa det hen; men hun vilde ikke lade sig berolige. Han lyttede og blev nødt til at indrømme, at Støjen var af en særegen Art. Nu hørte man listende Fodtrin; nu og da en Mumlen som af Stemmer; saa en Række underlige forvirrede Lyde; saa Noget, der lød som Klinken med Glas. Forstyrrelsen syntes at komme fra Butik'en, som

var lige under Sovekammeret. Var det muligt, at Nogen kunde være brudt ind og nu var i Færd med at ransage Stedet?

Der var ikke Tvivl om, at det forholdt sig saaledes. Det var ikke længe siden at Hanier laasede Døren, men det vilde være let for en Tyv at bryde ind gjennem den. Men hvem vilde begaa et Indbrud for et saa lille Udbytte, som der var at vente i denne Butik? Hanier, som endnu var lidt søvndrukken, troede at finde en mere sandsynlig Forklaring. Han stod ud af Sengen, idet han sagde sin Kone, hvad han troede det var, tog et Par Benklæder paa og gjorde sig rede til at gaa ned for at undersøge Sagen. Imedens stod Mrs. Hanier ogsaa op og gik ind i det tilstødende Værelse, hvor hendes Børn sov. Hun vækkede sin ældste Søn, en Dreng paa 10 Aar, da hun mente, han maaske kunde være til Nytte. Hun var overbevist om, at der var Tyve nedenunder, og hun mente, man helst maatte skræmme dem bort fremfor at komme i Strid med dem.

Da hun havde vækket Drengen, skyndte hun sig igjen ind til sin Mand for at advare ham imod at være uforsigtig og udsætte sig for Fare. Men Værelset var tomt. Hanier var allerede gaaet ud af Døren. Mørket var uigjennemtrængeligt; men hun hørte en løs Fjæl knirke under sin Mands Trin og vidste, han maatte være lige ved Trappen udenfor. Imidlertid blev der pludseligt stille, som om de ubudne Gjæster lyttede. Regnen vedblev at piske mod Huset og Stormen at ruske i det, men ellers var det stille et Øjeblik. Saa hørte man pludseligt hurtige, flygtende Trin i Butiken, en Dør hvinede paa sine Hængsler, og Stormen sendte et heftigt Vindstød ind i Huset. Tyvene løb deres Vej.

Dette var i alt Fald Mrs. Haniers Tanke, og Hanier har rimeligvis tænkt det samme. Han havde netop famlet sig helt hen til Trappen, der var stejl og saa smal, at to Personer ikke kunde gaa ned ad den ved Siden af hinanden. Her tøvede han og spejdede ned i Mørket. Var han alligevel bleven bestjaalet, og var Tyvene undkomne med Indholdet af hans Pengeskuffe? Han havde hidtil troet noget andet; men nu tvivlede han ikke mere om, hvordan det forholdt sig, og han følte sig tilskyndet til at forfølge Skurkene, der havde taget hans Ejendom, og vilde hurtig løbe ned ad Trappen.

Hans Kone var imidlertid kommen ud af Sovekammeret for at følge efter ham. Pludseligt saas et skarpt Lysglimt, ledsaget af et stærkt, kort Knald. I det flygtige Lysglimt saa' hun Omridset af sin Mands Skikkelse vakle bagover, men i samme Nu forsvandt Lynet, og der var atter bælgmørkt. En Person strøg forbi hende paa Gulvet og tumlede med forvirrede Bevægelser ind i Børnenes Værelse og ud paa den skrøbelige Balkon, som vendte ud mod Gaarden, og hvorfra man kunde se ind over Tømmerpladsen. Hendes Mands Stemme, hæs og forpint, sendte et vildt Raab ud i Natten. Men Uvejrets Heftighed og de stærke Vindstød, som fejede ind igjennem og ruskede i det gamle Hus, udviskede tildels Lyden; desuden var Mrs. Hanier saa opfyldt af Rædsel og Forvirring over det pludselige og hemmelighedsfulde, der var foregaaet, at hun ikke fattede og gjættede, hvad han raabte. Skridtene kom tunge og svimlende tilbage over Gulvet. Hanier ravede hen til Sengen og faldt forover ned paa den, men tumlede derpaa baglænds tilbage paa Gulvet og blev liggende ubevægelig udstrakt, og gav intet Svar paa sin Hustrues ængstelige Spørgsmaal. Den hæderlige og venlige Mand var død. Knaldet af det Skud, der havde dræbt ham, dirrede endnu i den skjælvende Kones Øre, medens hun knælede ned ved Siden af ham.

En voldsom Død er altid frygtelig, men den er aldrig værre end naar den foregaar i Mørke og under saa forvirrende og ængstende Forhold som i dette Tilfælde. Mrs. Hanier var ude af Stand til strax at fatte, at hendes Mand, som for et Minut siden var rask og ved fuld Bevidsthed, aldrig mere skulde se paa hende eller tale til hende. Hvorledes kunde en saa stor Forandring ske saa pludseligt? Hun forsøgte uafladelig at kalde ham til Bevidsthed; hun løftede det livløse Legeme halvt op i sine Arme og kaldte ham ved Navn. Hendes Hænder og Natdragt tilsøledes med Blod, som sivede ud fra Saaret i den døde Mands Bryst. Hun kunde jo Intet se. Der hengik flere Minuter før det stakkels Menneske begyndte at forstaa, at det virkelig var et Lig hun holdt i sine Arme.

Da hendes Søn havde hørt Knaldet af Skuddet, var han løbet ud til Trappen, men atter raadvild vendt tilbage til Børnenes Sovekammer, hvor han maa have passeret sin Fader. Han syntes han hørte Skridt nedenunder og antog, at Morderen vilde flygte ad Gaardvejen. Han styrtede derfor ud paa Balkon'en og saa' ned. Fra en af Gadelygterne faldt et svagt Lysskær ind over et Hjørne af Gaarden; og Drengen saa', eller troede at se Omridset af et Menneske et Øjeblik i dette Lygteskær, men ogsaa kun et Øjeblik, og om Skikkelsen var høj eller lille, Mand eller Kvinde, eller om det Hele var andet end et Foster af hans Indbildningskraft, kunde han ikke afgjøre. Han raabte: »Stop Tyven!« men Ingen svarede; hele Nabolaget syntes som uddød. Drengen forlod da Balkon'en og famlede sig hen til Trappen og gik nedenunder i Butiken, hvor der brændte et Gasblus, som var skruet langt ned. Der var ingen i Butiken, og han gik saa ned i Kjælderen, idet han lyste for sig med Tændstikker, som han havde taget paa Disken. Men heller ikke i Kjælderen var der Nogen. Han gik nu atter ovenpaa. Da han traadte ind i sine Forældres Værelse med en

brændende Tændstik i Haanden, viste der sig et skrækkeligt Syn for hans Blik.

Paa Gulvet, ved Siden af Sengen, laa hans Fader og Moder, begge tilsølede med Blod. Der behøvedes kun et Blik for at sige ham, hvorfra Blodet kom og at hans Fader var død. Det var først nu, Drengen fik nogen mere tydelig Forestilling om, hvad der egentlig var foregaaet. Mrs. Hanier, som hidtil kun ved at føle sig for anede, hvad der var sket, blev som elektriseret af det forfærdelige Syn, der viste sig for hendes Øjne. Hun foer op, aabnede Vinduet og sendte ud i den øde og stormfulde Gade det frygtelige Raab: »Mord!«

ANDET KAPITEL.

Mord!

Et saadant Raab er i Reglen ikke længe uden Virkning; men hin Nat gjentog den franske Kvinde dette Ord atter og atter tilsyneladende forgjæves; det syntes som om denne skrækkelige Nat havde kvalt alt Liv og gjort en Grav af den mægtige By. Omsider bleve et Par Franskmænd, som fik Kosten hos Haniers, og som sov i et lille Hus i Nærheden, vækkede af Mrs. Haniers vedholdende Raab og kom til. Ikke uden mørke Anelser følte de sig frem op ad Trappen. Drengen havde da faaet tændt en lille Lampe, hvis Skjær belyste det blodige Optrin. De to Mænd standsede bestyrtede i Døren. Der var Blod overalt; det drev ned over den døde Mands Bryst; den stakkels Enkes Klæder og Arme var farvet deraf; selv de skjælvende og grædende Børns Nattøj var plettet deraf; de var blevne vækkede ved Støjen, og de havde traadt i den glinsende Blodpøl paa Gulvet. Mændene stod som naglede til Stedet, indtil den ene af dem paa Mrs. Haniers Opfordring fjernede sig for at tilkalde Politiet. Nogle faa Minuter efter lød et Politisignal paa Gaden udenfor, og strax efter steg tre Betjente med Hjelm og Regnkappe op ad Trappen og ind i Værelset.

Det var øjeblikkelig klart, at ingen Læge kunde hjælpe Louis Hanier. Skuddet havde ramt saaledes, at alle Midler vare unyttige. Politiet spurgte Mrs. Haniers ud, og med Afbrydelser af Hulken og heftig Fortvivlelse fortalte hun, hvad hun havde at fortælle. Drengens Fortælling var mindre forvirret, men indeholdt ligesaa lidt som Moderens noget Vink med Hensyn til Forbrydelsens Gjerningsmænd. Efter at have skaffet sig al den Underretning, de kunde faa, gik en af Betjentene hen til den nærmeste Politistation for at aflægge Rapport, medens de andre sendte Mrs. Hanier og Børnene ind i Gaardværelset og holdt Vagt ved Liget, indtil der kom en Overordnet fra Stationen.

Den ene af Betjentene havde gjort Tjeneste i Nærheden af Haniers Hus og kjendte lidt til den Afdøde og hans Familie; den anden var først nylig bleven ansat i dette Distrikt og var tilbøjelig til at have en noget anden Mening om Mrs. Haniers Forhold til det Passerede. Hendes forvirrede Beretning og gruelige Udseende, og flere usandsynlige Punkter i hendes Meddelelser, forekom ham at tale for, at hun kjendte mere til Omstændighederne ved Forbrydelsen, end hun havde tilstaaet. Hun var fransk; franske Fruentimmer har undertiden Elskere. Maaske var Mrs. Haniers Elsker kommen op i Huset, og Hanier havde overrasket de to. Dette var tilstrækkeligt til at forklare Tragedien. Desuden, Mrs. Haniers Paastand, at hendes Mand var bleven skudt paa Trappen i Mørket, var ikke meget sandsynlig. Selv under de aller gunstigste Omstændigheder kunde en Pistolkugle komme langt forbi Maalet, naar Vaabenet ikke var i øvede Hænder; og at Kuglen skulde finde Vej lige til Offerets Hjerte under Forhold, hvor ingen af Parterne kunde se den anden, var visselig meget mærkeligt. Og endelig, naar Hanier var bleven skudt paa de øverste Trin af Trappen, hvordan kunde det da være, at hans døde Legeme laa paa Gulvet ved hans Seng mange Skridt derfra? Vilde han ikke være styrtet ned af Trappen og være bleven liggende ved Foden af den? At disse Punkter af Sagen krævede omhyggelig Overvejelse, var det mindste, man kunde sige om dem.

Imidlertid var dog den anden Betjent af en afvigende Mening, grundet paa sit personlige Bekjendtskab med Haniers. Han forkastede Formodningen om, at der var en Elsker med i Spillet og erklærede, han var sikker paa, at Konen var fuldstændig uskyldig. Hendes Historie lød maaske underlig og trængte maaske endog til at rettes i flere Henseender; de Indtryk, et Menneske faar af Noget, som foregaar i Bælgmørke, og næsten i samme Øjeblik, man er bleven vækket af sin Søvn, er i Almindelighed ikke og kan heller ikke være særlig nøjagtige; men at det, der var bleven dem fortalt, i det væsentlige var sandt, og at Mrs. Hanier selv var overbevist om, at hun talte Sandhed, fandt han, der ikke var Spor af Grund til at tvivle om. Resultatet af Meningsudvexlingen var (som Resultatet af de fleste saadanne), at Enhver blev ved sin egen Anskuelse; de debatterede dog endnu Sagen, da deres Overordnede kom og kaldte dem fra Gisninger tilbage til Virkeligheden.

Den ankomne Politimands Stemme lød nede fra Foden af Trappen: »Kom her ned, en af Dem!« sagde han. »Her er begaaet Indbrud«.

Denne Udtalelse var ingen Overdrivelse. Butiken havde ganske vist været tarvelig udstyret, men der havde altid været rent og pænt; nu var der derimod vendt op og ned paa Alting i den. Gassen, der var skruet op til et stort

Blus, belyste væltede Stole, Flasker, der var tømte og knuste, Billeder var revne ned af Væggene, Gibsfiguren slaaet i Stykker og Pengeskuffen halvt aaben og tom. Alt, hvad der var derinde, var tøjlesløs ødelagt. En af Politimændene kom til at glide med Foden i en mørk Vædske, der dannede en Pøl tæt ved den ene Væg; han foer tilbage med et Udraab. Var det Blod, han havde traadt i? Scenen fra Haniers Sovekammer førte en saa let paa denne Tanke; men det var ikke Blod: det var Indholdet af et lille Ølanker, som Tappen var taget af. Overalt saa' man Spor af overlagt Ondskab. Det syntes, som om en sand Ødelæggelsens Dæmon havde hjemsøgt Stedet og hærget Alting af blot og bar Lyst til at ødelægge. Politimændene saa' sig om med Uro og Forbavselse.

»Lad os allerførst se, hvordan de er komne ind«, sagde Overbetjenten.

Om dette Punkt kunde der ingen Uenighed være. Gadedøren var bleven brudt op med Vold. Den havde været lukket med en solid Laas og en god Slaa; men Træet i Døren og Karmen var gammelt og raaddent, og Presset udefra havde været nok til at rive Jernkramperne ud. Nøglen sad endnu i Nøglehullet. Alt tydede paa, at man helt igjennem var gaaet frem med brutal Kraft og ikke med øvet Behændighed. Overbetjenten undersøgte Kramperne, der var intet Mærke af nogen Indbrudstyvs Værktøj at opdage paa dem; men paa Kanten af den, som hørte til Laasen, var der en Afskrabning, som Slaaen aabenbart havde frembragt, idet Døren stødtes ind.

Der kunde ikke være Tvivl om, at de, der havde været her, ikke vare Tyve af Profession. Saadanne Folk holde sig strengt til Forretningen; de spilde ikke Tiden med at slaa Flasker og Glas i Stykker og tømme Ankere; de bryde heller ikke Døre op med Vold, naar de lige saa hurtigt og langt mere lydløs kan aabne dem med Værktøj, som er indrettet til dette Brug. Almindelige Indbrudstyve foretage deres Operationer alene for at faa Penge og efterlade ikke Mærker, der tyde paa et personligt og raat, ustyrligt Had til den, de har brudt ind hos. Louis Haniers Mordere havde tømt hans Pengeskuffe, det var sandt; men det var vanskeligt at tro, at de var brudt ind hos ham alene med dette til Formaal. Selve Mordet syntes jo, saa vidt man i Øjeblikket kunde se, at være sket absolut med Villie. Tyvene var jo ikke blevne bragte i Knibe og omringede; Vejen til Flugt stod dem jo aaben. Det saa' næsten ud til at de havde gjort saa megen Uro nedenunder netop i den Hensigt at vække Hanier og faa ham indenfor deres Revolveres Rækkeevne.

Da Overbetjenten havde sluttet sine indledende Undersøgelser, vendte han tilbage til Politistationen for at aflægge Rapport. Han lod den ene af Betjentene blive tilbage som Vagt i Butiken med Befaling til at lade Alting uforstyrret, thi Sagen faldt aabenbart ind under Opdagelsespolitiet. Tiden gled langsomt hen til om Morgenen, der brød frem kold og graa. Stormen havde efterhaanden lagt sig. Rygtet om Mordet havde bredt sig ud over Nabolaget og naaet Aviskontorerne. Reporterne begyndte snart at indfinde sig og fik ved at vise Politiet deres Kort Tilladelse til at komme ind. De gik ovenpaa og saa' paa den Myrdedes Lig, der laa stivt og uhyggeligt paa den blodbestænkte Seng; de tog Ødelæggelsen nedenunder i Øjesyn og kastede et Blik ud i Gaarden, noterede sig Trappens Brede og Stilling, kradsede enkelte andre Bemærkninger op i deres Lommebog, og efter at have udspurgt Betjenten og en eller to af Naboerne paa Gaden, fjernede de sig for at gaa hjem og skrive Tragedien. Udenfor paa Gaden opholdt der sig stadig en Mængde af Nysgjærrige, der stirrede op paa det gamle Hus, som ventede de at læse Forklaringen paa Hemmeligheden i dets vejrbidte Tømmer. Gadens Beboere følte sig paa en Maade stegne i Betydning ved den Kjendsgjerning, at et frygteligt Mord var begaaet i deres Midte, skjøndt de naturligvis beklagede, at en saa agtværdig Mand som Hanier var bleven Offeret for Forbrydelsen.

Paa Hovedpolitistationen i Mulberry Street havde Rapporten om Forbrydelsen været under Diskussion allerede længe før de fleste Mennesker drak deres Morgenkaffe; og omtrent Klokken ni kom en civilklædt Mand ned ad Trappen, gik forbi den Gruppe Mennesker, som drev om udenfor og gik hurtigt i Retning af Bleecker Street. En af Gruppen saa' efter ham og vendte sig derpaa til et Par af de andre med et kyndigt Blik: »Den Fyr, som gaar der, skal ud at søge efter Sporet!« sagde han.

Gjenstanden for denne Bemærkning fortsatte sin Vej. Han var lidt over Middelhøjde og en ubetydelig Smule rundskuldret, men han var ellers velbygget og kraftig. Ved første Øjekast vilde man antage ham for en ung Mand; men en nærmere Betragtning af hans Ansigt bragte dog en i Tvivl angaaende dette Punkt. Man vilde ikke kunne afgjøre, hvor man skulde henføre ham mellem Femogtyve og Halvtreds. Linierne i hans glatragede Ansidt kunde skyldes Tiden, men man kunde lige saa let antage, de skyldtes tunge Erfaringer og Prøvelser. Han saa' ud til at høre til den Slags Mennesker, som i en tidlig Alder faa et noget tørt og blodfattigt Udseende, men som til Gjengjæld ikke forandres særlig i deres Ydre for Resten af deres Levetid. Hans Ansigt var magert som et Dyspeptikers, men med en Sporhunds Øjne. Hans Paaklædning var ikke i nogen Henseende ualmindelig; i det Hele var han en Person, som langt snarere undgik Opmærksomheden end tildrog sig den.

Det eneste, der var ejendommeligt ved ham, var hans Gang, — en underlig Gang, halvt klodset, halvt glidende.

Manden med den underlige Gang (som vi ville kalde ham) gik ind i en Sjette Avenue's Sporvogn og kjørte til Sexogtyvende Gade. Her steg han ud, og faa Minuter senere havde han naaet Stedet, hvor Mordet var bleven begaaet. Han standsede her som èn, der bemærker at være stødt paa noget af Interesse, men som ikke véd, hvad det er. Han saa' hen til Huset, betragtede den drabelige Politibetjent, der stod paa Vagt ved Gadedøren, kigede paa den sprængte Dør og havde dernæst sin Opmærksomhed henvendt paa de forskjellige Grupper af Mennesker rundt omkring. Alle Ansigter udtrykte den pure, skære Nysgjærrighed og intet andet. Dog var der *en* kvindelig Person, tilsyneladende af en bedre Klasse, end de andre — skjøndt hendes Paaklædnings Enkeltheder var skjult under en lang, graa Ulster — hvis Opførsel var mindre farveløs. Hun var kommen hurtigt igjennem Gaden, ledsaget af en høj, bredskuldret Mand i en tyk, mørk Overfrakke og med en Hue af Sælhundeskind trukken langt ned over Panden.

Da hun kom lige ud for Haniers Hus, standsede hun; det samme gjorde hendes Ledsager. Hun saa' henimod Huset med paafaldende alvorlig Opmærksomhed. Hun havde om Halsen et Slags Slør, der var trukken op over Hagen og Munden, og Hatten, hun bar, skyggede ned over Panden, saa at alt hvad man saa' af hendes Ansigt var en fintformet Næse og et Par meget udtryksfulde blaa Øjne. Disse Øjne — saaledes forekom det i alt Fald Manden med den underlige Gang — bleve fulde af Taarer, medens hun stirrede paa Huset, og efter nogle Øjeblikkes Forløb vendte hun sig til sin Ledsager og syntes at opfordre ham til noget; hans Svar var en bestemt Rysten paa Hovedet. Det saa' ud, som om han var utaalmodig efter at komme afsted eller maaske endog ængstelig ved at blive, og to Gange sagde han noget til hende, øjensynlig en Opfordring til at gaa igjen. Hun lod dog ikke til at tage Hensyn dertil, ja gjorde endog Mine til at gaa over Gaden, som vilde hun op i Huset; men han tog da med en vis Bestemthed hendes Arm under sin — han var en ældre Mand med graat Skæg og tykke, mørke Øjenbryn, og næsten tvang hende til at følge med hen imod Sjette Avenue, fra hvilken Kant de var komne.

Manden med den underlige Gang var tilbøjelig til at følge efter dem, og han vilde maaske have sparet sig adskilligt Besvær, hvis han havde gjort det; han overvejede; hans Instrux bør ham at undersøge Omstændighederne ved Mordet, men Sandsynligheden af, at disse to Personer eller en af dem stod i nogensomhelst Forbindelse med Sagen var dog altfor ringe til at kunne berettige ham til at tage Hensyn til dem. Han opgav dem derfor, rigtignok modstræbende, og nærmede sig en Gruppe Franskmænd, som med den for dem karakteristiske Livlighed talte om Mordet og den Myrdede.

Manden med den underlige Gang havde den Fordel at være fortrolig med det franske Sprog — en Omstændighed, som netop var taget i Betragtning, da man valgte ham til at arbejde i den foreliggende Sag. Han blandede sig i Gruppen og lyttede til Franksmændenes Samtale om deres Landsmands sørgelige Død. En af dem havde kjendt Hanier fra Paris, hvor han havde været Likørfabrikant og en velstaaende Mand; men pludseligt var han bleven hjemsøgt af Uheld og udvandret. En anden fortalte, at Hanier var Medlem af en Forening, som han Fortælleren, ogsaa var Medlem af, og at Hanier var meget afholdt; der vilde blive megen Sorg i Foreningen, naar man erfarede den sørgelige Nyhed. Alle havde de noget at sige, og Alle talte de med Agtelse og Hjertelighed om deres myrdede Ven. De to Mænd, som om Natten var blevne vækkede ved Mrs. Haniers Raab, kom til og bestormedes naturligvis øjeblikkeligt med Spørgsmaal. Det lod til, at de var blandt de sidste, som havde set Hanier inden han døde; de havde tilbragt Aftenen i Vinstuen, som de forlod kort før han lukkede.

Pludselig fik den ene af dem en Idé.

»*Tiens mon ami!*« udbrød han til sin Kammerat. »Nu har jeg det! kan Du huske Slynglerne? Der er ingen Tvivl om, at det har været dem!«

»Hvem mener Du?«

»Hvem? Hvem andre end de Skurke, som kom ind, medens vi var der, og som gjorde Forsøg paa at rapse Penge af Skuffen! Men Hanier var dem for rask i Vendingen, og saa løb de deres Vej. Nu forstaar jeg det Hele! Da de ikke har kunnet sætte deres Vilje igjennem den Gang, ere de senere komne tilbage og har da udført baade Tyveriet og Mordet«.

Hele Gruppen blev som elektriseret, og i flere Minuter fulgte nu en levende Krydsild af Spørgsmaal, Svar og Formodninger. Det saa' næsten ud til, at her virkelig var et Spor. Manden med den underlige Gang var lutter Øre. Efterat Tingen var bleven drøftet i nogen Tid, kom de to Franskmænd til det Resultat, at det var deres Pligt at give Mrs. Hanier Meddelelse om deres Mistanke. De blev standsede ved Døren af den vagthavende Betjent; men da de havde forklaret ham, hvad de vilde, fik de Lov til at gaa ind; og Manden med den underlige Gang gled ind efter dem og fulgte dem ovenpaa.

I Sovekammeret saa' alt ud, som da Politiet kom til, med Undtagelse af, at Liget var dækket til. Mrs. Hanier sad ved Siden af Sengen; Børnene var inde i deres eget Værelse.

Den stakkels Enke hørte hvad de to Mænd havde at sige: at hine Mænd, der havde forøvet Forbrydelse maaske vare de samme som de tre, der havde været i Butikken den foregaaende Aften, og af hvilke de to søgte at lægge Beslag paa Haniers Opmærksomhed, medens den tredie tog sig af Pengeskuffen, men Hanier opdagede det, hvorpaa alle tre skyndsomst toge Flugten. Hun huskede at hendes Mand havde omtalt det; men hun havde ikke selv set det og vilde derfor ikke være i Stand til at gjenkjende Skurkene, hvis de blev anholdte. Hun syntes at være lamslaaet af den Ulykke, der var overgaaet hende og endog Haabet om Opdagelsen af Morderne kunde næppe oplive hende. Hun var saa overvældet af Forbrydelsens Virkning, at hun kun var i Stand til at føle liden Interesse for det tilfredsstillende i at Forbryderne fik deres retfærdige Straf.

Franskmændene forlod hende omsider, overbeviste om at de var paa rette Spor, og at de kunde gjenkjende de tre Tyve, hvis de fik Lejlighed til at se dem igjen. Den vagthavende Betjent optegnede Mændenes Beskrivelse af Tyvene, og Signalementet blev fra Politistationen telegraferet i alle mulige Retninger; men i New-York var der Tusinder af Mennesker, som en saadan overfladisk Beskrivelse passede paa, og Udsigten til at lægge Haand paa de rette Personer var ikke synderlig stor. Imidlertid henvendte Manden med den underlige Gang sig til Mrs. Hanier i hendes eget Sprog og underrettede hende om, hvad han var, og hvad der var Meningen med hans Besøg. Han forklarede hende, at Omstændighederne ved Mordet tydede paa, at det var begaaet af Nogen, som bar Had til sit Offer; og at den bedste Maade at udfinde hvem denne Person var, vilde være at gjennemgaa nøjagtigt alle Begivenheder i Haniers Liv og saavidt muligt gjenkalde sig Navnene paa alle dem, med hvem han tidligere havde staaet paa en fortrolig Fod. At følge disse Traade tilbage i Tiden var uden Tvivl et møjsommeligt og trættende Arbejde, men det var den eneste Methode, som man kunde antage vilde føre til det ønskede Resultat; og Mrs. Hanier maatte bedre end nogen anden kunne give de fornødne Oplysninger.

Det lykkedes ham at faa hende saa meget ud af den Sløvhedstilstand, som Sorgen havde sat hende i, at hun paa hans Opfordring fortalte ham Louis Haniers Livshistorie. Et Par Timer efter vendte Manden med den underlige Gang, udstyret med en hel Del mere eller mindre vigtige Oplysninger, tilbage til Hovedpolitistationen i Mulberry Street og bankede paa Inspektørens Dør.

TREDIE KAPITEL.

Politiinspektørens Værelse.

I Midten af den mægtige Bygning, der er kjendt som Politiets Hovedkvarter, findes et stort firkantet Værelse, som faar Lys fra den indre Gaard.

Dette Værelse er næsten luxuriøst udstyret; Gulvtæppet med sine rige, men rolige Farver er saa svært, at Foden træder lydløst paa det; Stolene er af en Konstruktion, som forener den højeste Grad af Komfort med Prunkløshed. Bordene, der er betrukne med grønt Billardklæde, er solide og smukke. Kort sagt, Værelset vilde gjøre Indtryk af Hygge og elegant Soliditet, hvis ikke de store Glasskabe langs Væggene havde været.

Der er tre saadanne Skabe fra Loft til Gulv, og den, som kommer ind i Værelset, studser ved at se den mærkelige Samling af forskjellige Gjenstande, som findes i disse Skabe. Her er en Samling Redskaber, der ser ud til at være Brækjærn, derhenne et Udvalg af Save og Hjul. Et Sted er der mellem Kroge udspændt et ejendommeligt Garn, hvori der hænger Metalknapper; og i Nærheden ligger en stor Dynge Vaaben: Knive, Dolke og Revolvere.

Samlingen af Skydevaaben er især righoldig; der er Pistoler, Revolvere, Geværer og Rifler, femløbede, sexløbede, tiløbede og tolvløbede; af den nyeste og letteste Konstruktion, og gamle klodsede Tingester, som fra vore Oldefædres Tid.

Der er Pakker med Kort, hver med sin Historie; der er underlige, sorte Hætter, der kan trækkes ned over Ansigtet, og ved hver hænger en Seddel med et Navn og en Dato, som fortæller, at en Mand bar denne Hætte, da han blev klynget op i Galgen. Enhver Gjenstand i denne uhyggelige Samling har *sin* Seddel, som oplyser om, at den er knyttet til denne eller hin frygtelige Forbrydelse. Thi i dette Værelse findes New-Yorks Kriminalmusæum — en storartet Samling af Gjenstande, som Forbrydelsen har haft i sin Tjeneste. Her er det, man opbevarer de sørgelige Erindringer om Samfundets Fjender, lutter Minder om, at Kainsmærket endnu formørker Menneskehedens Pande.

Foruden disse Forbrydelsens Redskaber hænger der paa Væggene Portrætter af de mest berygtede Banditter. Der er Ansigter af alle Slags, og det er den mindste Del der svarer til den almindelige Forestilling om et Forbryderfysionomi. Ganske vist er der i dette Galleri mange Ansigter, som tyder paa onde, brutale og vilde Drifter, og andre, som er rovbegjærlige, ondskabsfulde, stædige eller blottede for Følelse og atter andre, som er listige, snu, gemene eller grusomme; men saa er der igjen mange Ansigter, som er forstandige, intelligente, tiltalende, ja endog ædle. Sandelig, hvis alle Skurke bar Forbrydelsens Mærke paa deres Aasyn, vilde man have mindre Brug for et Forbrydergalleri end Tilfældet er.

I dette Værelse — hvor Inspektøren for New-Yorks Opdagelsespoliti havde sit Kontor

— sad om Formiddagen den 30. December en velklædt og kraftigt bygget Mand paa henved fyrretyve Aar. Hans Ansigt var tiltalende og Udtrykket deri forbandt paa en sjælden Maade de to Egenskaber: Oprigtighed og Uigjennemtrængelighed. Naar han talte med Nogen, saa' han ud, som om han var adspredt, distrait, hvilket imidlertid blot dulgte en sjælden omfattende og skarp Iagttagelsesevne. Rolig i sit Væsen og venlig i sin Optræden, vilde man efter hans Udseende at dømme have antaget ham for en heldig og elskværdig Forretningsmand; men det var imidlertid en Kjendsgjerning, at han beklædte et af New-Yorks betydeligste og mest ansvarsfulde Embeder — nemlig som Chef for Opdagelsespolitiet. Det var Inspektør Byrnes, som sad dér ved sit Arbejdsbord, beskjæftiget med at gjennemgaa en Pakke beskrevne Papirer.

»Kom ind!« sagde han med klar, kraftig Stemme, da der blev banket paa Døren; Døren gik op, og Manden med den underlige Gang, traadte ind.

»Allerede tilbage?« sagde Inspektøren, idet han lænede sig tilbage i sin Stol. »Naa, og hvad faar De saa ud af Historien fra den Sexogtyvende Gade?«

»En hel Del, og alligevel ingenting!« svarede Manden i en saa dæmpet og langsom Tone, at man skulde tro, han talte til sig selv og ikke besvarede et Spørgsmaal.

»En hel Del, og Ingenting«, sagde Inspektøren. »Hvad mener De dermed? De taler vel ikke i Gaader, haaber jeg?«

»Naar jeg siger en hel Del«, svarede den anden, »saa mener jeg, at dette Mord lader til at være af en meget extraordinær Beskaffenhed. Og naar jeg siger Ingenting, vil jeg dermed sige, at der er lidet eller intet Spor at slaa ind paa«.

»Lad os faa de extraordinære Omstændigheder først«.

»For det første er Haniers Historie lige ud ad Landevejen. Den frembyder intet Holdepunkt. Efter hvad jeg kan forstaa, har Manden aldrig haft nogen Fjende og aldrig været blandet ind i noget, som ikke var rigtigt og som ikke kan taale Dagens Lys. Efter alt dette skulde man tro, at han er bleven myrdet uden nogetsomhelst Motiv. Man kunde for den Sags Skyld gjerne tro, at han havde dræbt sig selv«.

»Saa er det bedst, vi faar Historien«.

Manden med den underlige Gang satte sig ned og gjentog for Inspektøren den Biografi, Mrs. Hanier havde meddelt ham. Louis Hanier var født i Picardiet i Frankrig i Aaret 1842. Hans Fødeby, Vendreuil, var en lille Landsby i Nærheden af Ardennerne, hvor hans Fader dyrkede Hør. Under Opvæxten fik han en Opdragelse svarende til Forholdene paa Stedet; han voxede op til et kjønt, sundt og kraftigt Menneske. Hans eneste Søster, Marie, var tre eller fire Aar yngre end ham; hun blev anset for at være ligesaa klog som smuk.

Da Louis var enogtyve Aar, var han en stor, sorthaaret Fyr med et behageligt Væsen, og kjendte adskilligt mere til Verden end de fleste unge Mennesker i en saa afsides Egn. Han havde en kraftig ung Mands Trang til at se sig om i Verden og havde allerede været i Belgien og opholdt sig forskjellige Steder i det nordøstlige Frankrig. Paa sine Rejser havde han sat sig ind i Likørfabrikationen, — en Industri, som hidtil fortrinsvis dreves i Nederlandene — og da der i Frankrig konsumeres enorme Mængder af saadanne Varer, tænkte han paa at gjøre sine Kundskaber frugtbringende i selve Frankrig.

Hans pekuniære Forhold vare imidlertid smaa; og det var med Vanskelighed, han fik Penge nok til at etablere en Forretning for; der hengik to Aar, inden han naaede saa vidt at han kunde aabne en Forretning i Rue Allair-Chartre Nr. 30 i Paris. Imidlertid havde hans Søster Marie vist sig at være i Besiddelse af en vidunderlig smuk Sangstemme, og nogle Kunstvenner havde taget sig af hende og ladet hende nyde Undervisning hos Pariserkonservatoriets bedste Mestere. Hun studerede i fire eller fem Aar med megen Flid, og debuterede med stormende Sukces. Hendes Fremtid var sikret. Hun modtog Engagement i London og var senere, efter hvad Mrs. Hanier vidste, bleven gift med en rig og anset Englænder, og man formodede, at hun havde forladt Theatret.

Louis havde ikke i den Grad Lykken med sig; men det gik ham ganske godt; ikke længe efter, at Søsteren havde forladt Paris, giftede han sig med Datteren af en parisisk Haandværker. Hun var ham i alle Henseender en trofast og hjælpsom Hustru, og Parret saa' med Tillid Fremtiden imøde, arbejdede ihærdigt paa at forbedre deres Kaar og lægge lidt Penge tilside til deres Børn.

For at udvide sin Virksomhed flyttede Hannier til Bryssel; men fra dette Øjeblik svigtede Lykken ham. Han blev ramt af flere Tab, det ene efter det andet, og efter to Aars Forløb besluttede Familien at rejse til Amerika med Resten af deres Penge, for at søge Lykken i de Forenede Stater. Efterat have afstaaet Forretningen paa saa gunstige Vilkaar som vel muligt, udvandrede de over Havre, og ti Dage efter landede Familien ved Castle Garden.

Han havde nu en Fremmeds sædvanlige Vanskeligheder at overvinde: han var ukjendt med Forholdene og Sproget i det fremmede Land. Der var naturligvis ingen Tvivl om, af der blev konsumeret Likør i New-York, men at oprette en Fabrik var dyrt, og han havde hverken Penge

eller Kredit. Efter flere forgjæves Forsøg paa alligevel at etablere sig, blev han nødt til at søge sig en Plads i et rigt Hus, hvor hans Kundskaber kunde komme ham til Nytte.

Han averterede i en Avis, at han søgte en Plads som Kjældermester og vedføjede sit Navn og Adresse. Næste Dag fik han Anmodning om at melde sig et Sted i Femte Avenue. Han var i et glimrende Humør, da han vendte tilbage fra Femte Avenue. Han var bleven engageret — fortalte han sin Kone — af en rig Familie ved Navn Desmond. Herren i Huset var en Irlænder af Fødsel, men Borger i de forenede Stater; han havde været med i Krigen og gav sig meget af med Politik, men levede forøvrigt af sine Penge. Fruen var en fransk Dame, som Hanier med en vis hemmelighedsfuld Mine fortalte ikke var ham ganske fremmed, eftersom hun paa en eller anden Maade havde haft noget at gjøre med hans Søsters musikalske Uddannelse. Det var hende, som havde set hans Avertissement i Avisen, og da hun kjendte Navnet, sendte hun Bud efter ham. Man vilde give ham en god Gage, og der blev sikret hans Familie en Lejlighed i Nærheden af Oberst Desmond's Hus.

»Saa smilede da Lykken endnu en Gang til Familien Hanier. Skjønt de langtfra var saa velstillede som i en tidligere Periode af deres Liv, havde de det dog rigtig godt; de kunde ikke alene holde sig fri for Gjæld, men endog hvert Aar lægge en lille Sum tilside. Hanier syntes at være lykkelig i sin Stilling og var især Husets Frue hengiven; hun viste ham ogsaa megen Venlighed og gav ham mange synlige Beviser paa sin Gunst; han fik saaledes hver Jul en smuk Foræring.

»Familien Haniers Liv gled hen uden Begivenheder, og der var ingen Udsigt til at det skulde blive anderledes. Ikke desmindre fik deres rolige Sorgløshed en Ende, og tilmed pludselig. Om Hanier fik sin Afsked af Oberst Desmond, eller han af egen Drift forlod sin Plads, kunde Mrs. Hanier ikke med Bestemthed sige. Hun var tilbøjelig til at tro, han havde haft et Ordskifte med Obersten, der var en Mand af et noget despotisk Sind, og at de saa var blevne enige om at skilles. Imidlertid faldt Forandringen dog heldig ud. De Penge, Hanier havde opsparet i Forening med den Sum, Mrs. Desmond gav ham ved Afskeden, satte ham i Stand til at leje det lille, gamle Hus i Sexogtyvende Gade, som han har beboet siden. I Nabolaget boede mange franske Familier, og disse undte deres agtværdige Landsmand deres Søgning. Han pudsede Butikken op og forsynede den med de Vine og Likører, som mest faldt i Gjæsternes Smag. I Kjælderen indrettede han sig en Likørfabrik i det smaa. Han var driftig og nøjsom, og i Løbet af faa Aar havde han indarbejdet en god og voxende Forretning. Hans Kone hjalp ham efter bedste Evne, men Pasningen af de sex Børn lagde naturligvis megen Beslag paa hendes Tid og Kræfter. De havde et Par skikkelige franske Arbejdsmænd paa Kost. Vinstuen havde et udmærket Ry paa sig. Hanier havde altid arbejdet paa at holde Kvarterets slette Subjekter borte, og han taalte ikke Fuldskab og Optøjer i sit Hus. Politiet havde intetsomhelst ugunstigt at melde om hans Forretning. Der behøvedes aldrig Politi i hans Hus uden en enkelt Gang for at beskytte ham mod de Uforskammetheder, som unge Lømler i Kvarteret fandt, en Franskmand passende kunde gjøres til Gjenstand for«.

»Og det ser ud til at det netop er den Slags Fyre, som har begaaet Mordet«, bemærkede Inspektøren. »De har baaret Nag til Hanier, fordi han ikke vilde sælge til dem, og saa har de rottet sig sammen for at hævne sig paa ham«.

»Til Dato er det ikke ofte sket, at Mord er begaaede af saa ubetydelige Grunde«, svarede Manden.

»De er maaske ikke komne med den bestemte Hensigt at myrde ham. Men naar en Flok fulde unge Lømler er blevne kaade, og de har Vaaben hos sig, kan det komme til Mord, inden de véd af det. Men, fortsæt Deres Fortælling«.

»Der er en Omstændighed, som taler for, at Deres Formodning er rigtig«, sagde den anden. »Iaftes, omtrent Klokken ni, kom der tre unge Slyngler ind i Butikken og prøvede paa at stjæle af Pengeskuffen. Hanier opdagede det itide, og de tog da Flugten. Det er muligt, at det er dem, som senere er vendt tilbage«.

»Kan Mrs. Hanier gjenkjende dem?«

»Nej; hun saa' dem ikke, men de to franske Kostgængere saa' dem, og deres Beskrivelse af dem er sendt rundt. Der kommer maaske noget ud deraf«.

»Er der andre Gisninger?«

»Nej, det er der egentlig ikke. Men medens jeg stod udenfor Huset og saa' paa Mængden for om muligt at opdage et eller andet, saa' jeg en Mand og en Kvinde — jeg er tilbøjelig til at sige en Herre og en Dame — standse paa den modsatte Side af Gaden og betragte Huset med særlig Opmærksomhed. Damen syntes især at være interesseret og bevæget. De gik imidlertid, før jeg kunde komme dem nær nok til at høre, hvad de talte om. Jeg opgav at følge dem, fordi jeg fandt, at der i det Hele var for lidt, som berettigede mig dertil«.

»Hvad Slags Personer var det?« spurgte Inspektøren.

»De var altfor indpakkede til at jeg kunde se noget videre af dem; men forresten var han en høj rank Mand med graaligt Skæg og tykke Øjenbryn; hun kunde vel være en Snes Aar yngre, havde en smuk Teint og et tiltalende

Ydre. Jeg tror nok, at jeg vil kunne gjenkjende dem«.

Inspektøren lod til at tænke sig om et Øjeblik; han holdt sin Hage mellem Tommelen og Pegefingeren og stirrede paa Blækhuset paa Bordet. Omsider vaagnede han af sine Betragtninger og spurgte: »Fandt De intet Spor i Vinstuen?«

»Næppe noget af Betydning. Døren var stødt ind — Kramperne i Karmen var revne ud, — en Fremgangsmaade som almindelige Indbrudstyve jo ikke benytter. At Pengeskuffen var tom er jo en Selvfølge. Hvad der er mest gaadefuldt, er den Maade paa hvilken alting er slaaet i Stykker og kastet omkring. Man skulde tro, at en Flok Gale fra Blumingdale Galeanstalt havde huseret derinde, eller en Flok Aber fra Zoologisk Have. Der er ikke Spor af Mening eller Methode deri. Pengene behøvede de jo ikke at søge efter; de var jo i Kassen, lige for Næsen af dem. De har enten gjort det af ren Kaadhed eller for at hævne sig paa Hanier for et eller andet. Men i saa Fald kommer det mærkeligste Punkt af det Hele: Hvad Mening er der i at ødelægge hans Butik for at ærgre ham, naar det var deres Hensigt at myrde ham bagefter. Og Mordet var ingen Tilfældighed. Der var Intet til Hinder for at de kunde slippe bort uden at blive opdagede eller fangede; men i Stedet for at gaa deres Vej paa denne Maade, saa godt som kaldte de ham ud af hans Seng og skød ham. De forskjellige Dele af Gaaden passer ikke sammen: De Personer, som vilde stjæle Pengene, havde ingen Interesse af at ødelægge Butikken; de Personer som vilde ødelægge Butikken, vilde ikke myrde Ejeren. Som *jeg* ser Sagen, saa er der enten slet intet Motiv i det Hele, hvilket næppe er troligt, eller der er en langt dybere Bevæggrund end der er noget paa Overfladen som tyder paa.«

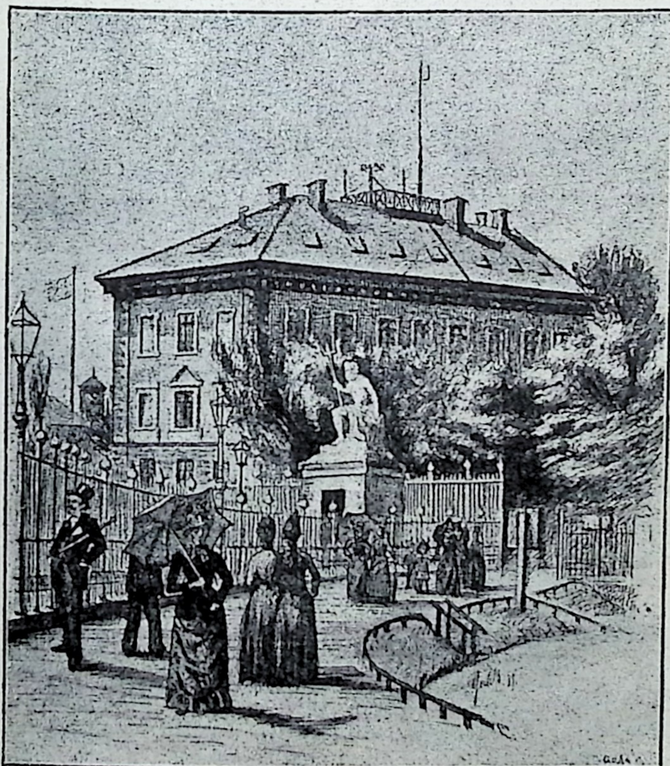
»For Exempel?« sagde Inspektøren, da den anden tav.

(Fortsættes).

VEJRSPAADOMME.

AF HERMANN J. KLEIN.

Publikums Interesse for det kommende Vejr har altid været levende hos os, thi i vort Klima, hvor Vejrliget er mere ubestandigt end det mest lunefulde Menneske, har Himlen saa godt som hver Dag et andet Udseende. Ønsket om og Trangen til nogenlunde at vide i Forvejen, hvorledes Vejret vilde tegne sig i Fremtiden, var derfor alt for Aarhundreder siden levende nok blandt Folket for at give Anledning til talrige Vejrspaadomme. I Almindelighed har disse dog ikke udmærket sig ved særlig Paalidelighed; mange var saa orakelmæssige, at man kan læse alt muligt ud af dem, kun intet bestemt, de øvrige, som lød bestemt, gik for det meste ikke i Opfyldelse. Saaledes kunde det ikke være andet, end at Vejrprofeterne med Tiden kom i Vanry, og endelig har kun den saakaldte hundredaarige Kalender bevaret nogen Anseelse i den almindelige Mening. Rigtignok ogsaa med Urette, da Vejrliget ingenlunde vender regelmæssigt tilbage indenfor et Tidsrum af hundrede Aar, og Angivelserne i den hundredaarige Kalender er desuden grebne ud af Luften.

Forgjæves havde man under disse Omstændigheder henvendt sig til Videnskaben, den forblev tavs med Hensyn til det kommende Vejr; Sol- og Maaneformørkelser lod sig beregne og indtraf rigtigt til den opgivne Tid, men hvad en Forudberegning af det kommende Vejr angik, gav Videnskaben fortabt. Først i den allernyeste Tid har man, støttet paa videnskabelige Principer

vovet, ligeledes at give de Meddelelser om Vejrudsigterne, som findes i alle større Blade, men disse Vejrspaadomme gjælder kun for den følgende Dag. Det er ganske vist kun et kort Tidsrum, men til Dato er det umuligt at spænde længere. Ikke engang for to Dage kan man med nogenlunde Sikkerhed opstille en Vejrprognose, langt mindre for en hel Uge eller længere Tid.

For Landmanden har Vejrprognoserne altsaa ingen praktisk Betydning, derimod er de en Behagelighed for det store Publikum, som derved kan danne sig en vis Formodning om hvorledes Vejret vil blive. Meteorologerne, som først traadte frem for Offentligheden med denne nye Art Vejrspaadomme, troede rigtignok at turde love mere, og man mente i Begyndelsen, fra et eneste Centralpunkt at kunne forudsige den næste Dags Vejrforhold for et helt Land. Resultatet svarede imidlertid saa lidet til Forventningerne, at selv disse »videnskabelige« Prognoser lige saa vel blev til Spot for Publikum som de tidligere uvidenskabelige. Efterhaanden er man ogsaa kommen til den Overbevisning, at der støttet til de videnskabelige Forskninger kun kan opstilles Vejrspaadomme for et begrændset Distrikt, og tilmed kun fra selve Distriktet. En nyere Forsker paa Meteorologiens Omraade har rentud erklæret: Enhver maa være sin egen Vejrprofet! Derved vilde man nu, som mange kunde fristes til at tro, atter være vendt tilbage til den gamle Tilstand, da ingen vidste noget bestemt angaaende det kommende Vejr. Men dette er kun tilsyneladende Tilfældet, i Virkeligheden forholder Sagen sig helt anderledes. For at indse dette, vil vi her i Korthed fremhæve og forklare nogle af de vigtigste meteorologiske Love og Regler, som ligger til Grund for Forudbestemmelsen af Vejret, hvorved vi særligt tager Hensyn til Mellem- og Nordvest-Europa.

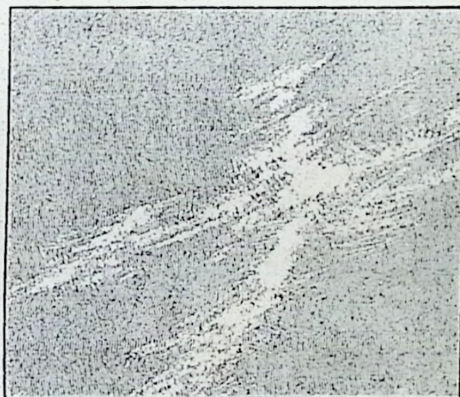
Enhver véd, at Barometeret, som angiver Luftens Tryk, snart staar højt, snart lavt, og at disse Svingninger foregaar meget regelmæssigt. Det er ligeledes bekjendt, at der ved høj Barometerstand plejer at herske godt Vejr, medens der ved meget lavt hyppigt indtræder Regn og Blæst. Iagttagelserne har nu vist, at lav eller meget høj Barometerstand og det tilsvarende Vejr ikke er begrændset til et meget snevert Distrikt, men samtidig optræder over større Dele af Mellemeuropa. Det lave Lufttryks Regioner (som man ogsaa kalder Depressioner eller barometriske Minima) viser nu den Ejendommelighed, at Vinden indenfor disse uforanderligt drejer sig i Retningen fra Nord gjennem Vest til Syd og Øst, medens i det høje Lufttryks Regioner Vinden enten blæser uregelmæssigt eller drejer sig i Retningen fra Nord gjennem Øst til Syd og Vest. Ved højt Lufttryk er Vinden ogsaa gjerne svag, medens den i det lave Tryks Regioner bliver livlig og naar Forskjellen i Trykket er betydeligt paa korte Afstande, kan stige til Storm. Sandsynligheden for stærke og stormende Vinde tiltager overhovedet jo lavere Lufttrykket er. Staar Barometeret 15 eller 20 Millimeter under Middelstand, saa kan man med stor Sikkerhed gjøre Regning paa stærk Blæst. Men endnu mere, det lave Lufttryks Regioner er ogsaa dem, i hvilke Himlen er særlig skyet og der falder Regn, især naar Vinden blæser fra *SV* til *NO.* I Regionerne med højt Lufttryk hersker for det meste smukt, tørt eller (om Vinteren) taaget Vejr.

Endelig er ogsaa Temperaturforholdene i det høje og lave Lufttryks Regioner helt forskjellige. Højt Lufttryk bringer om Sommeren stærk Hede, om Vinteren stærk Kulde, lavt Lufttryk har om Sommeren Afkjøling, om Vinteren Opvarmen til Følge. Antager vi nu t. Ex., at der over et vist Land uafbrudt lejrede sig en Region med lavt Lufttryk, saa vilde dér for det meste herske graat, fugtigt Vejr, med rigelig Nedbør, kjølig Sommer og mild Vinter. Der gives virkelig Egne, hvor der ganske vist ikke uafbrudt, men dog meget hyppigt optræder barometriske Depressioner, og disse Egne har faktisk det betegnede Vejrlig. I vore Egne skifter graat og fugtigt med smukt, tørt Vejr, da de atmosfæriske Depressioner drager hen over os. Næsten alle kommer fra Atlanterhavet og bevæger sig i Almindelighed i Retningen fra *SV* til *NO.* Saa snart Telegrafen nu bringer Bud om at en saadan nærmer sig, saa slutter man sig derefter paa de meteorologiske Centralstationer til det tilsvarende Vejr.

Dette er i korte og flygtige Omrids det Princip, efter hvilket Meteorologerne opstiller deres Vejrspaadomme. Man ser, at Grundlaget er meget enkelt og indlysende, men i Praxis stiller Sagen sig langt mindre simpelt. Thi det lave Tryks Regioner er Gjenstand for uafbrudte Forandringer, snart fordyber Depressionen sig, snart udjevnes den pludseligt, snart deler den sig i to, snart skyder den hurtig Fart, snart bliver den stationær eller slaar ind paa en helt usædvanlig Vej. Paa de meteorologiske Centralstationer, hvor man fra et Antal Stationer én à to Gange daglig modtager telegrafisk Beretning om Vejrforholdene, kan man kun opnaa en overfladisk Kundskab om de antydede Forandringer i Depressionernes Karakter og Bevægelse og derfor kun danne sig et højst mangelfuldt Begreb om hvorledes de senere vil stille sig, hvoraf netop det kommende Vejr betinges. Af den Grund kan der for det meste heller ikke forudsiges noget bestemt om Vejrforholdene paa et større Omraade. Kun naar man indskrænker sig til en snever Omkreds og fremfor alt opmærksomt følger Himlens Udseende paa selve det Sted, hvor man befinder

sig, samt Vindretningen og Barometerstanden, bliver man i Stand til at drage mere nøjagtige og paalidelige Slutninger med Hensyn til det kommende Vejr. Det er ogsaa Grunden, hvorfor Folk, hvis Beskjæftigelse fører det med sig opmærksomt at studere Vejrforholdene, altsaa Landmænd, Søfolk o. A., sædvanlig med stor Bestemthed kan forudsige eventuelle Vejrforandringer.

Den, som opmærksomt studerer Himlen og de meteorologiske Instrumenter og desuden har gjort sig tilstrækkelig bekjendt med de af Videnskaben udforskede Love og Vejrets Forhold til Depressioner og Regioner med højt Tryk, opnaar herved Evnen til, med en høj Grad af Sikkerhed at kunne forudbestemme det kommende Vejr. Det er naturligvis ikke Hvermands Sag og derfor bringer de større Blade dagligt Vejrprognoser, som altsaa skal spare deres Læsere for den Ulejlighed, selv at holde Udkig efter Vejret. Men disse Vejrspaadomme burde altid kun gjælde for en lille Kreds omkring det Sted, hvorfra de udgaar, uden at man dog var i Stand til nøjagtigt at drage Grændsen. Thi ofte er t. Ex. store Dele af Tydskland samtidig optagne i et Regnomraade, det er altsaa graat og regnfuldt, hvorhen man end vender sig; men saadanne Tilfælde er dog forholdsvis sjeldne, og kort før de indtræder ser man saa at sige næsten umiddelbart paa Vejret, at der vil indtræde en ubehagelig Forandring. Af Vigtighed for Forudbestemmelsen er de Tilfælde, i hvilke Vejret paa en vis Maade ikke véd hvordan det skal stille sig, om tørt eller vaadt, klart eller graat, men netop i de Tilfælde har de almindelige Vejrprognoser desværre slet intet Værd og man kan kun drage sikre Slutninger af lokale Tegn.

Cirrus-Skyer.

Læseren vil ikke kunne vente her at finde en fuldstændig Liste over og Forklaring af de Tegn som bebuder Vejrforandringer og de Hjælpemidler som Videnskaben besidder til at tyde dem. Her skal kun gjøres opmærksom paa nogle enkelte.

Blandt de Vejrbebudere, fra hvilke vi kan drage sikre Slutninger, spiller Skyerne en meget stor Rolle, og blandt dem gives der især en Klasse, som er af største Betydning. Det er de Skyer, som undertiden bedække Himlen som fine, trevlede Striber, hvorved denne ikke sjeldent ser ud som om den var fejet med en Kost. Denne Art Skyer kalder man Cirrusskyer. De tilhører Luftens højeste Region, da de svæver i Højder hvor vore højeste Bjergtoppe ikke naar op. Disse Skyer bestaar heller ikke af Vanddampe, men af frosne Vanddunster, da der i hine enorme Højder af Atmosfæren uafbrudt hersker en gyselig lav Temperatur, en virkelig sibirisk Kulde. Disse Skyer er nu sædvanligt Forbud paa daarligt Vejr. Endnu før Barometer og Vejrhane har en Anelse derom, bebuder Cirrusskyernes Optræden, at en atmosfærisk Depression nærmer sig og der er Regn i Udsigt. Ogsaa fra Stormgebeterne flyver Cirrusskyerne langt ud over Land og Sø, paa en vis Maade lig vældige Stormfugle. I det Enkelte viser disse Skyer meget forskjellige Former, snart ligner de lange fine Traade eller Haar, snart Fiskeben, snart viser de sig som Lokker eller uredt Garn, snart flyver de sammen som et tæt Væv af Filt. De kommer ogsaa fra de forskjelligste Kanter. De fleste og for Bedømmelsen af det kommende Vejr vigtigste kommer fra Sydvest, Vest og Nordvest. De, som kommer fra Øst, eller hvad der meget sjeldent sker, fra Sydost, har intet at betyde. Disse Cirrusskyers Bevægelse er for det meste meget langsom, saa at kun et øvet Øje lægger Mærke dertil, men undertiden bevæger de sig temmelig hurtigt og let kjendeligt. Disse sidste Tilfælde er de vigtigste, thi de bebuder, naar Cirrusskyerne kommer fra Vest eller Nordvest, og flere forskjellige Former samtidig ses paa Himlen, med meget stor Sikkerhed, at der inden 12—24 Timer vil falde Regn. Efter mine Erfaringer slaar det saa kun fejl i gjennemsnitlig 1 af 10 Tilfælde*). Disse Erfaringer støtter sig ganske vist paa Iagttagelser knyttede til et enkelt Sted, men i alt Fald besidder man i Cirrusskyerne et Hjælpemiddel til at opstille Regnprognoser, som i Forbindelse med opmærksom Iagttagelse af Lufttryk og Vindretning paa Iagttagelsesstedet er af største Vigtighed og ved Siden af hvilke de almindelige Vejrprognoser, som kun støtter sig til telegrafiske Meddelelser, næsten taber al Betydning.

Af det Foregaaende fremgaar det noksom, hvilken Betydning de videnskabelige Forskninger paa Meteorologiens Omraade har for den praktiske Anvendelse. De sætter nemlig den, som befatter sig med Iagttagelsen af Vejret, i Stand til

*) Ogsaa bekræftet her. O. A.

at danne sig en begrundet Mening om det kommende Vejrlig. I mange Tilfælde er dette uden Tvivl af stor Nytte, men altid af Interesse, selv naar det formodede Vejr ikke indtræffer. Thi ogsaa disse Tilfælde kan ikke undgaaes, selv med den største Erfaring og Opmærksomhed. Grunden ligger deri, at vi ikke i Forvejen kan opdage visse Begivenheder i Lufthavet, som er af stor Indflydelse paa Vejrforholdene, ikke en Gang ved det omhyggeligste Studium af Skyerne. Det meste er overhovedet endnu skjult for Videnskaben, man véd ikke, hvorfor de regnbringende Depressioner danner sig paa visse Steder, hvorfor de i hvert enkelt Tilfælde drager i denne eller hin Retning, hvorfor de snart bevæger sig hurtigt, snart langsomt og forsvinder, kort sagt Videnskaben er endnu ikke i Stand til at besvare mange vigtige Spørgsmaal. Men naar man betænker Vanskelighederne, maa man dog beundre Fremskridtene i den videnskabelige Meteorologi, og den som har Interesse af nogenlunde at kunne bestemme, hvorledes Vejret vil blive, maa først og fremmest gjøre sig bekjendt med Videnskabens Resultater og dernæst opmærksomt studere selve Vejret.

»Frue«, sagde en Kolportør, da Døren blev aabnet, »jeg har her en ny Bog om god Opdragelse«.

»Saa det har De!« svarede hun. »Skrab først Snavset af Deres Støvler nede paa Skrabejernet«.

»Ja, Frue. Som jeg siger, jeg har her —«

»Tag Hatten af! Man henvender sig aldrig til en fremmed Dame ved hendes Dør uden at tage Hatten af«.

»Ja, Frue. Naa, som jeg sagde —«

»Tag Hænderne op af Lommen! Ingen ordentlig Herre gaar med Hænderne i Lommen«.

»Ja, Frue. Naa, jeg vil anbefale Dem denne værdifulde —«

»Vent lidt! Lad mig ikke se det snavsede Lommetørklæde. Saa, nu ser De da nogenlunde anstændig ud. De siger, De har en Bog om god Opdragelse. Godt. Jeg har ingen Brug for den. Jeg er kun Pigen i Huset. De kan komme indenfor og tale med Fruen. Hun skjældte mig ud i Morges og kan vist trænge til noget af den Slags«.

* * *

Hun: »Inden vi blev gift lovede Du at opfylde ethvert Ønske, som Du læste i mine Øjne, men se nu om Du gjør det«.

Han: »Ja, siden den Tid er jeg blevet noget nærsynet«.

* * *

»Kvinder kan ikke være satiriske«, siger en Forfatter, »og er endnu mindre i Besiddelse af Humor«. — Saa? — Hvad skal man da kalde det, naar en Mand, efter at have gjort Kur til en ung Pige i syv Aar, endelig frier og hun siger:

»Aa, Rudolf! Det kom saa overraskende!«

* * *

Dobbel Overraskelse.

Nygift Kone (ved Middagsbordet, hulkende): »Nej, hvor det dog er stygt af Dig. Jeg har lavet den Æblebudding for at overraske Dig og saa beder Du mig om en Haandsav til at save den over med«.

Nygift Ægtemand: »Men kjæreste Marie! Er det en Budding? Jeg troede det var en Kokusnød«. (Med fortvivlet Bestemthed) »Jeg *skal* spise den, selv om det bliver min Død«.

»Hvor mange Ord taler et Menneske i Sekundet?«

»Det kommer an paa, om han er oppe til Examen eller holder en Gardinprædiken«.

* * *

Vi skynder os aldrig mere, end naar vi vil begaa en eller anden kolossal Dumhed.

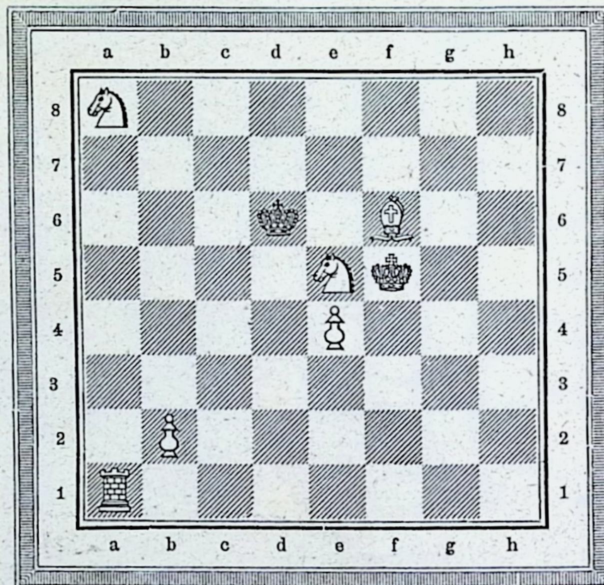
* * *

Gode Raad er dyre, men et slet Raad maa man betale endnu dyrere.

Skakopgave.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. D f1 — f4.	1. d7 — d6 eller L a5 — c3.
3. D f4 — d6 †	2. T d2 — d6:
2. S e4 — f6 (c3:) mat.	
	A.
1.	1. f5 — e4.
2. D f4 — e4 †	3. K e6 — d6.
3. D e4 — 6 8 mat.	
	B.
1.	1. K e6 — e7.
2. S e4 — d2 †	2. K e7 — d8.
3. D f4 — b8 mat.	
	C.
1.	1. L a5 — c7.
2. S e4 — g5 †	2. K e6 — d5.
3. T e2 — d2 mat.	

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:

En Samling seriøse Fortællinger af forskjellige Forfattere.

Rebus.

Stranding.

Med Tegninger af Carl Carlsen, Gerh. Blom og V. Jastrau.

Varmt brænder Solen paa den nøgne Strand
ved Middagstid, og hvert et Vindpust sover.
For tunge Aarer hærdet Vestbomand
i Baaden glider over grønne Vover.
Udstrakte Hav og hvidgraa Klintehøje
sig viser allevegne for vort Øje.
I Luften lyder ingen Fuglesang,
det lugter stærkt af Strandens visne Tang,
en Maage skriger, flyver dorsk mod Landet,
og søger efter døde Fisk i Sandet.

I Æsehytten bag ved Klittens Top
nu færdes flinke, arbejdsvante Hænder,
møjsommeligt de sætte Mading op,
med fuld Fortrøstning paa hvad Natten sender.
Der sidder Kvinder, Børn, i broget Flok,
Enhver for sig, Enhver har sin Bestilling,
En ordner Liner, hænger Fisk paa Stok,
en Anden klipper eller salter Hvilling.
Hvidhaaret Olding blot Du ledig seer,
han er for aflægs til at trælle meer,
men derfor ej han overflødig er,
han sidder og fortæller for dem her.
Den gamle Mand har set sig om i Verden,
kan snakke med om Andres Liv og Færden.

Det var vel værd, at lytte til de Ord,
som Oldingen med dæmpet Stemme talte, —
Skærtorsdagsslaget han for dem udmalte,
set fra det Blokskib, hvor han var ombord.
Der stred han Dagen lang, mens Kugler regned,
mens brave Kammerater om ham segned,
mens blege Død holdt blodig Sejersfest. —
De svared Skud for Skud selvbudne Gjæst.
Det gamle Skrog af Fjendens Bolte sukked,
og da det sidste Gang i Søen dukked,
med splitte Planker, hullet, skudt ibrand,
da hentede han Flaget ud af Flammen,
den røde Dug han varlig vikled sammen,
og svømmed saa med Dannebrog iland.

Og mens han talte, lysned klart hans Øje,
og rødere blev Sønnens brune Kind,
hans Blik det brænder,
han trykker fast sin gamle Faders Hænder,
og hvisker: „Kom en saadan Dag igjen!"

Nu bliver det Aften og Solen gaar ned
i Seng bag de gyngende Bølger,
let lufter Vinden, en stille Fred
med Skumring og Mørke følger.
Bleg Fuldmaanen skinner og kanter sin Sky,
og Klokkerne ringe fra By til By,
og Græshoppen hvisler og Hjorden bræger,
og Blomsten rejser sit sunkne Bæger.

Det ruller saa tyst nu det dybe Hav,
mens Maanen saaer Sølv derover.
Det stønner saa svagt fra den mørke Grav,
hvor Offret paa Bunden sover.
Let skvulper Du Sø, som saa mangen en Gang
højt skummed og spotted den Skibbrudnes Kampe,
i vildsomme Toner Du Dødshymnen sang,
mens Brændingen fraaded, naar Dagen var svunden,
og Skuden laa splintred i Kalkstensgrunden,
og Himlen slukte sin sidste Lampe.
Du lo ad de Arme, som kæmped for Livet,
og kvalte dit Offer dybt nede i Sivet.

Men Mennesket fødtes jo kun til at dø,
man sover vist lige rolig,
om Ormen i Jord eller Fisken i Sø
skal tære paa Sjælens Bolig.
Et Suk er det Hele, blot Sorger man sanker,
vor Tro og vort Haab er et kraftløst Anker,
det svinder, hvert Lys, som vi stirre imod;
den mattes og saares, den nøgne Fod,
og hele Summen af henfarne Dage
os giver kun Tomhed og Tvivl tilbage.

Saa var det i Jævndøgn, da Stormene kom
med mørke Nætter og taagede Dage,
en Sejler tørned blandt Revene om,
de kjende ej Vejen, de tage.
Hver Stjerne var slukt og Natten skummel,
mens Nødskriget døves af Stormens Tummel,
og hurtig i skjulte Fælde de render,
veed ikke, at Kysten har skarpe Tænder,
forsilde de Revet og Brændingen skue,
forsilde de mærke de Farer, der true,
ej Kløgt eller Magt kan dem længer beskytte,
og Nordsøen fordrer sit Bytte. —
De kæmpe, de bede og klynge sig fast
til Vanter og Mers paa den søndrede Mast.
„Herre Jesus forbarm Dig! — O, var det blot Dag!" —
Den kom og Skibet var Vrag.

Og En kun, en eneste Mand ombord
drog atter sin Aande paa Landet.
En Eneste modtog den frelsende Jord,
da Solen sig spejled i Vandet. —
Men hvor blev de andre Fjorten da af?
Dem gav Havet en Grav. —

Der stod han, den Arme, og saae sig om,
lidt vaad og lidt træt og lidt bleg om Kinden;
og Bølgerne gik og Bølgerne kom,
og Skibet paa Rev laa og svajed for Vinden.
Det vejrslagne Skrog med den kappede Mast,
med knuste Bjælker og aabne Sider,
ved Ebbetid borer i Sandet sig fast,
mens Søen tilbageglider.

Hys, stille!
Hvad mon alle de Mennesker ville?
Hvad betyder den Støjen og Larmen?
Folk kjøre til Stranden fra fjerne By,
man mødes og hilses og hilses paany,
gaar omkring med hinanden i Armen.
Hvi samles herude de talrige Klynger?
Her plejer at være saa ensomt og tyst,
naar Solen er sunken til Havmandens Bryst.
I Baaden blot Fiskeren synger. —
Skibsvraget skal sælges, se, det er Grunden,
et Vinfad stille de frem paa Bunden,
en Mand kryber op, gjør et Buk og forkynder,
at ret nu den store Handling begynder,
det er Fogdens Skriver, et vigtigt Væsen,
med gule Haar og lidt rød paa Næsen.
Og hvad vil han der, den lille Person? —
Det er ham, der skal holde Auction.

Men hist paa det Vrag, som der handles om,
den Skibbrudne ligger ad Dækkets Planker,
hans Mine er rolig, men hvor er hans Tanker? —
Man undres og spørger, hvorfra han kom;
og hvorfor han saa bister ser ud paa Havet,
der er Ingen, som veed, at han sørger med Grund,
at ude paa Revet i dyben Bund,
er hans Haab og hans Rigdom begravet. —
Den hele Dag sad han drømmende der,
de mørke Lokker bevæges af Vinden,
hans Øje straaler og bleg han er,
en Taare lister sig ned ad Kinden.
„En Taare! Hvad Fremmede! ser jeg ret?
Min Gut! Hvi kommer Dig Taare i Øje?
Lad Kvinder græde, dem klæder det,
thi Kvinden er svag, la'er let sig bøje.
Men Du, det mørkeblaa Saltvands Søn,
som finder din Lod i Faren skjøn,

som smiler og spotter ad Dødens Gru,
hvorfor græder Du?" —
„Ak Godtfolk; I mig ej ret forstaa,
hvis I tro, at min egen Betryk kan mig bøje,
Mit Hjerte er hærdet i Savn og Møje, —
Det stolte Skib kun jeg tænkte paa,
saa kom mig den Taare i Øje.
Det Skib var jeg med fra den første Dag,
da Flaget blev naglet til Agterspejlet,
det Skib, hvorpaa Alle til Lykken bejled,
jeg og de Fjorten, som nu ligge døde,
i Sandet derude til Fiskeføde,
hvor vi sang i Magsvejr og lo ad Orkanen,

naar Sejlene svajed paa Raa fra Mesanen. —
Det er nu et Vrag.
Og hun!" — det hvisker han sagte hen, —
„hvis Haab og Længsel med Skuden fulgte,
hvis Aande og Bøn ønsked Held over den,
det vil vare en Stund, før vi mødes igjen." —
Nu skilles Mængden, Auctionen er endt.
Til Hjemmet de samlede drage.
Fra Vraget sig Skriver og Kjøber har vendt,
Matrosen blev ene tilbage.
Da Maanen skinned blandt Klitterne ned,
forlod han Vraget med langsomme Fjed,
og vendte sig tidt og saae sig tilbage,
som en Elsker forlader sin kjærlige Mage. —
Han gik, men hvorhen? det veed man ej,
hans Gang var sporløs som Skibets Vej.
Og Tiden gik, der blev Aar af Dage,
til Hjemmet vendte han ikke tilbage.

Paa Faurholt Strand staar endnu i Dag
to sprukne Stolper af det gamle Vrag.
I Stormvejr, naar Maager til Landet ile,
de skrige og sætte sig der tilhvile. —
To Stolper med Musling og Tang fra Stranden,
det blev der af Skibet, hvad blev der af Manden?

Carit Etlar.

(1840).

PLANTERNES SØVN.

AF JULIUS STINDE.
Med Tegning af Frk. Brandt Hansen.

Der gives en Del Planter, hvis om Dagen udbredte Blade henad Aften lægge sig sammen for først den næste Morgen at indtage den tidligere Stilling, og mange Blomster, som vare aabnede om Dagen, tilbringe Natten i lukket Tilstand. Disse periodiske Bevægelser af enkelte Dele af Planterne er, da de hyppigst finde Sted ved Overgangen fra Dag til Nat og omvendt, bleven sammenlignet med Overgangen fra vaagen til sovende Tilstand og omvendt, og Blomsternes og Bladenes Stilling om Natten er derfor bleven opfattet som Tegn paa Planternes Søvn. Meget tydeligt kan vi iagttage denne Søvn hos den bekjendte Akacie, der dyrkes hos os som en yndet Stueplante. Saasnart Tusmørket indtræder, og tit før, lægge Smaabladene sig til hverandre, saa at Plantens Udseende fuldstændig bliver et andet. Den samme Fremtoning, men i ringere Grad, kan man hver Aften ogsaa iagttage hos den i Anlæg og Haver almindelig dyrkede Robinia (uægte Akacie.) Fremdeles vil man, naar man ved Nattens Frembrud betragter de unge Blade paa Bønnen, Kløveren og Mimosen, bemærke, at deres Stilling er bleven en anden end den, de pleje at indtage i det fulde Sollys. Smaabladene falde tilbage eller lægge sig op til hverandre, tilsyneladende som om de ikke længer havde Kraft til at holde sig udbredte, eller snarere, som om de gjensidig søgte at skærme hverandre mod Nattekulden, thi som Slappelse eller Træthed kan denne Forandring af Bladenes Stilling ikke godt forklares: Bevægelsen foregaar nemlig med en vis Kraftudfoldelse, og Bladene yde kjendelig Modstand mod den Haand, der søger at bringe dem tilbage i den Stilling, de indtage om Dagen.

Tiden for Planternes Falden i Søvn eller Vaagnen er forskjellig for de forskjellige Planter og falder ikke heller altid sammen med Dagens Frembrud og Nattens Komme.

Den vilde, hvide Snerle aabner sine Blomster Klokken fire om Morgenen; den blaa Snerle vaagner mellem Klokken fem og sex samtidig med Hørren, som allerede lukker sine Blomster igjen lidt før Middag.

Isblomsten, *Mesembryanthemum crystallinum,* begynder sin Dag Klokken ti om Formiddagen, Mirabilis (*Mirabilis Jalappa*) hviler til Klokken fire om Eftermiddagen, og Nattens Dronning oppebier Nattens Mørke for da at udfolde sin

Akaciegren.

vellugtende, prægtige Blomst, som allerede begynder at visne ved Morgenens Komme.

Men Søvnens Indtræden og Ophør sker ikke blot hos de forskjellige Planter til forskjellig Tid, ogsaa de enkelte Organer hos en og samme Plante lukker og aabner sig undertiden i bestemt Rækkefølge, hvorpaa Mimosen giver et overraskende Exempel; man vil let kunne iagttage, hvorledes de af dens Bladdele, der vaagnede først om Morgenen, falde sidst i Søvn om Aftenen.

Denne interessante Plantes Opvaagnen begynder med, at de midt paa Stammen værende Blades Bladstilk, der under Søvnen er sænket nedad, retter sig op, og af de talrige enkelte Bladpar af 1ste Orden*) udfolder de midterste sig først, medens de andre ud mod Spidsen af den fælles Bladstilk lidt senere følger efter, og det er ogsaa dem, der henad Aften falder først i Søvn.

Disse Uregelmæssigheder, som ikke alene de forskjellige Planter men endog den enkelte Plantes forskjellige Organer viser med Hensyn til Tiden for Indtrædelsen af Søvn og vaagen Tilstand, føre til den Slutning, at Lyset ikke kan være den eneste Aarsag til de antydede Bevægelsesfremtoninger i Planteriget, men at ogsaa andre Faktorer er medvirkende. Da mange Blomster lukker sig, saasnart Luftens Fugtighed tiltager for stærkt — Morgenfrue, Bakketidsel og den vilde Katost aabne ikke deres Blomster i fugtigt Vejr og de lukke dem, naar Regn er i Vente, — skulde man formode, at Fugtighed var en af de nævnte medvirkende Faktorer, men da Forandringen fra Dag- til Natstilling og omvendt foregaar med sædvanlig Regelmæssighed hos andre følsomme Planter, selv om de ere anbragte i en med Fugtighed mættet Atmosfære eller endog satte ganske under Vand, lader en almengyldig Slutning sig ikke aflede fra de for Regn eller Fugtighed følsomme Planter. Lignende forholder det sig med Temperaturens Stigen og Falden. Nogle Arter af Ensian, Krokus og Tulipan lukke sig, saasnart Temperaturen falder, selv om Lysforholdet er uforandret, medens mange andre Blomster i ingen Henseende synes paavirket af Luftens Afkøling. Heller ikke forandret Lufttryk synes at have nogen Indflydelse paa Søvnbevægelserne, thi disse finder Sted saavel i et luftfortyndet Rum som under forstærket atmosfærisk Tryk.

I en Luftpumpes Glasklokke, der var saa vidt tømt, at en Flue med Anvendelse af al sin Kraft ikke mere kunde flyve derinde, faldt en Mimose i Søvn og vaagnede uden i ringeste Maade at afvige fra det sædvanlige. Her var det atter Lyset, man maatte anse for den ydre Aarsag til Plantesøvnen. I fuldstændig lufttomt Rum og i iltfri Vand indtager Planterne vedvarende Dagstilling.

I Virkeligheden kan det ikke nægtes, at Lyset udøver den største Indflydelse paa Planternes regelmæssige Bevægelser, thi man kan vække følsomme, sovende Planter ved Lyset fra en Del klartbrændende Lamper, hvis Varmestraaler kunstig holdes tilbage. Og omvendt hensætter Sollysets pludselige Aftagen, hvad man ved Solformørkelser gjentagende har bemærket, følsomme Planter i Tusmørkestilling eller endog Søvnstilling, der ophører, saasnart Solens klare Straaler atter uhindret naar Jorden og gjør en Ende paa den ængstelige Beklemthed, som hverken Mennesker eller Dyr under total Formørkelse kan unddrage sig.

Kunstig Formørkning virker paa følsomme Planter paa lignende Maade. Anbringes periodisk bevægelige Planter i et mørkt Rum, hører Bevægelserne efterhaanden op og finder efter nogen Tids Forløb ikke mere Sted; mærkelig nok vil de enkelte Organer da tilsidst indtage Dagstilling og forblive i denne. Har denne Tilstand ikke varet altfor længe, vil Planten ved atter at blive udsat for Lyset faa sin gamle Bevægelighed tilbage. I bestandigt Lys vedbliver Dag- og Natstilling at vexle, men Perioderne for Bevægelserne blive snart meget uregelmæssige. Lader man derimod Planten være i Mørke om Dagen og udsat for kunstigt Lys om Natten, saa vil Søvnen indtræde med Dagen og den vaagne Tilstand med Natten.

*) Mimosens Blade ere hvad man kalder »dobbelt sammensatte«. Bladstilken udgaar fra en Gren og dens forlængede Nerve udsender Nerver, der ere hinanden modsatte i samme Plan; disse Nerver kaldes Smaablade af 1ste Orden og bære endelig de egentlige Smaablade (Smaabl. af 2den Orden,) der ligeledes staa parvis og modsatte. O. A.

Planternes Søvnbevægelser er saaledes af en meget gaadefuld Natur og tiltrækker sig bestandig Forskernes Opmærksomhed, men skjønt Blomsternes og Bladenes Bevægelser har været underkastet de forskjelligste Forhold og Planternes Ejendommeligheder er bleven nøje iagttaget under Forsøgene paa at finde en tilfredsstillende Forklaring paa det gaadefulde Fænomen, har man endnu ikke fundet en saadan, ja, Forholdet synes endog at vise sig mere og mere indviklet jo flere Undersøgelser der bliver gjort. Trods mangfoldige Undersøgelser er det hos de fleste Planter ikke lykkedes at finde nogetsomhelst Organ, som kunde antages at være Bevægeorgan, selv om det ikke kan nægtes, at et vist Parti af Cellevævet ved Bladenes og Blomsterbladenes Grund, hos enkelte særlig følsomme Planter, spiller en vigtig Rolle ved Bevægelsen.

Hertil kommer endnu, at Paul Bert har konstateret Bevægelsens Ophør hos følsomme Planter, saasnart de udsættes for Kloroformdamp, Æther og andre bedøvende Substansers Indvirkning. Forresten ogsaa Blaasyre, for saa vidt som dette Stof forhindrer Aanding hos Planterne ligesom hos Dyrene, selv om Planterne har større Modstandsevne mod selve Giften end Dyrene.

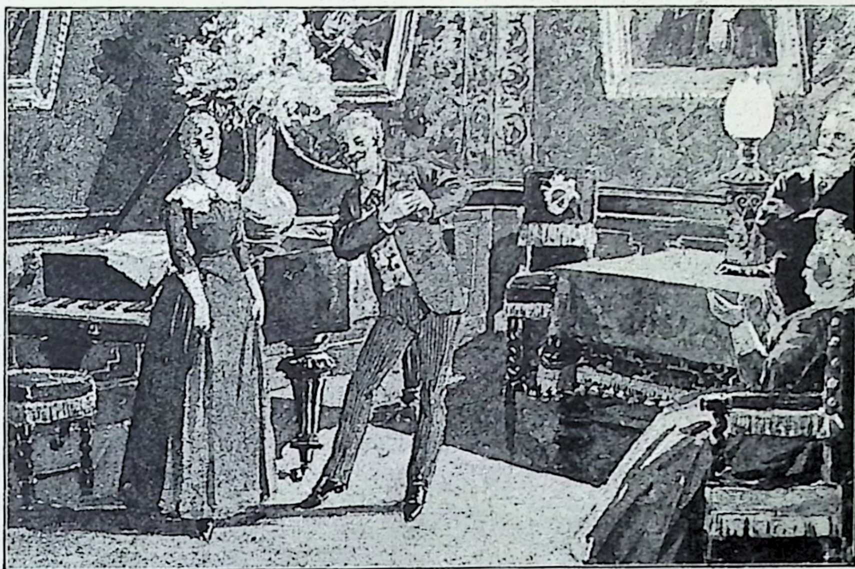
At Planterne lammes ved Bedøvelsesmidler og forgives med Blaasyre synes saa meget mærkeligere i Betragtning af, at de ikke har et Nervesystem som Dyrene; hos Dyrene er det jo Nervesystemet, der sættes i en følesløs Tilstand ved Kloroform og Stoffer med lignende Virkning. Ganske vist finde vi mellem de laveste Organismer i Dyre- og i Planteriget saa store Overensstemmelser, at det er saa godt som umuligt med Bestemthed at afgjøre, til hvilket af disse to Riger de forskjellige Organismer bør henregnes, men mellem de højere udviklede Individer af af det ene og dem af det andet Rige er der en Væsensforskjel, som ikke tillader os at antage nogensomhelst virkelig Lighed mellem Søvnen eller den vaagne Tilstand hos Dyrene og de her omtalte Bevægelsesfænomener hos Planterne, ligesom vi heller ikke umiddelbart kan slutte noget af, at Planter og Dyr forholde sig paa lignende Maade overfor bedøvende Midler. Imidlertid har Paul Berts Undersøgelser dog bidraget til Kjendskabet til Planternes Bevægelser for saa vidt som han har paavist, at disse i enkelte Tilfælde kan føres tilbage til mekaniske Aarsager. I Plantesaften findes altid en større eller mindre Mængde Sukker af den Slags, som Kemikeren kalder Glukose, og som i mange Henseender er forskjellig fra Rørsukker, navnlig da derved, at den let tiltrækker Fugtighed. Hos følsomme Planter har man i de Vævpartier i Blomsterbladenes og Bladstilkenes Grund, hvor Bevægelsen foregaar, paavist usædvanlig store Mængder Glukose, og jo stærkere Lysets Indvirkning var, desto større viste Procentmængden af Glukose sig at være. Bedækker man en Vinstok med sort Tøj, udvikler den sig kun meget lidt og bærer ingen Druer, skjønt Temperaturen under Tøjet altid er betydelig højere end i den frie Luft. I en saadan Vinstoks Blade findes ikke Spor af Glukose, hvoraf man maa slutte, at denne Sukkerart ikke kan dannes i Planteorganismen uden Lysets Indvirkning. I Mørke aftager Glukosemængden, idet den sandsynligvis bruges af Planten.

Da nu Fugtighed tilvejebringer Spænding og Stivhed i Planternes Væv — man tænke blot paa Planters slappe, hængende Udseende, naar de mangler Vand, og den Friskhed, de faa, naar de bliver vandede, eller efter Regn, — og Glukose har den Egenskab at optage og tiltrække Fugtighed, saa ligger det nær at antage, at Glukoseholdigheden og den efter Glukosemængden sig rettende Forsigtighedsgrad i de bevægelige Partier af Planterne, er den mekaniske Aarsag til Planternes Bevægelser ved Dag og Nat. En Plantes tidligere eller senere »Opvaagnen« retter sig da efter Glukosens hurtigere eller langsommere Tiltagen, og maaske behøver den sent vaagnende Mirabilis næsten en hel Dags Lys, før den i sit Cellevæv har saa megen Glukose og Vand, som er nødvendigt for at dens Blomst kan aabne sig. Imidlertid savner man endnu afgjørende Forsøg, som viser, at dette er Tilfældet, og saadanne Forsøg vil være af en overordentlig vanskelig Natur, thi Vandmængden, som behøves, er saa ringe, at det vil være forbunden med uhyre Vanskelighed at konstatere en saa langsom Stigning som vi efter den i det foregaaende udtalte Anskuelse maa finde f. Ex. hos Mirabilis.

Paul Bert har gjort et Experiment, som let kan gjentages med enhver Mimose, og som taler for Glukosens Andel i Bevægelsesfænomenerne hos denne Plante paa samme Tid som det viser os Glukosemængdens hurtige Aftagen i Mørke. Anbringer man nemlig forsigtig en Draabe Vand, som indeholder reven kinesisk Tusch, paa det af Solen stærkt beskinnede Cellevæv ved Bladstilkens Grund hos en Mimose, saa vil man snart se Bladet bevæges i en Retning, som viser, at Spændingen i det paagjældende Cellevæv er formindsket. Anbringer man paa samme Maade en Draabe rødt Blæk, vil det ingen Virkning have, men tilføjer man en lille Smule Tusch, finder Bevægelsen Sted. Tuschet virker i saadanne Tilfælde som en lille Skærm, der holder Solstraalerne borte og hindrer Glukosedannelse, saa at der i vedkommende Cellevæv kun forbruges men ikke nydannes det fugtighedstiltrækkende Sukkerstof. Hvis man turde aflede en almindelig Regel fra dette Forsøg, saa kunde man sige, at Planternes periodiske Bevægelser havde deres Grund i Dannelsen af Glukose under Lysets Indflydelse, og Glukosens Ophobning i bestemte Væv i Planteorganismen. Plantesøvnen var da

ligesaa let at forklare som Principet for de bekjendte smaa Vejrhuse, i hvilke et Stykke Tarmstreng rettende sig efter Luftens Fugtighed snoer sig eller slappes, hvorved enten en Dame med Parasol kommer ud af én Dør eller en Herre med Paraply ud af en anden. Men, som vi har set, passer en saadan almindelig Regel ikke paa alle Plantesøvnens Fænomener, f. E. forklarer den ikke Mimosens Bevægelser, naar dens Blade momentant berøres med en haard Gjenstand, og saaledes maa vi da betragte den største Del af Gaaden for uløst. Det vil blive interessant at se, hvad Fremtidens Forskning vil faa frem angaaende dette Spørgsmaal.

(Ved *J. R.*)

Fink som Dandsemester.

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

Med Tegn. af Carsten Ravn og V. Jastrau.

(3. Fortsættelse.)

Grevinden havde rigtignok ofte mødt sin Datters indstændige Bønner med den Erklæring, at det altid kunde vente med saadant Uvæsen som Dandseundervisning og deslige, indtil hun skulde indføres i Selskabslivet, men nu blev hun saaledes bestormet af de Unge, at hun ikke godt kunde andet, end leende at give sit Samtykke. Kun, tilføjede hun, vilde det vel være heldigt, at Hr. Dandsemesteren aflagde en Prøve paa sin Kunst, før hans Elev blev betroet til ham.

Fink erklærede sig strax rede dertil og bad Herskaberne om at bestemme hvad han skulde agere for Dem. »Maaske ønsker De en Nationaldands? En Hornpipe, en Krakoviak? Eller maaske en *Pas serieux?* Eller maaske Herskaberne vil behage at opgive mig et Thema til en pantomimistisk Dands«.

Det blev saa under almindelig Munterhed efter længere Raadslagning besluttet, at Hans Kvast Fink skulde fremstille, hvorledes en ung Maler oppe i Bjergene blev afbrudt i sine Landskabsstudier af en kunstfjendtlig Ko, og hvorledes han siden, da han traf Sæterpigen, først gjorde hende heftige Bebrejdelser, men endte med en Kjærlighedserklæring. Den alsidige Kunstner løste sin Opgave med stor Dygtighed og virkelig naturlig Komik. Koen blev ganske vist kun antydet ved dens Brøl, men i det forskjellige Tonefald var hele Skalaen af dens Følelser anskueligt udtrykt lige fra dens første kritiske Betænkelighed indtil Udbrudet af Vandalisme. Komtesse Vicki maatte, som den Nærmeststaaende, markere den skjønne Sæterpiges Rolle, og hendes Maade at gjøre det paa, sammensat af barnlig Glæde over dette sjeldne Skuespil og nydelig Forlegenhed, virkede næppe mindre fornøjeligt end Finks groteske Spring og Gebærder, som kosteligt parodierede den traditionelle Balletstil. Endelig rev han ovenikjøbet med stor Anstrengelse sit Hjerte ud af Brystet og lagde det

for den Tilbedtes Fødder. Men da hun stod stiv og rødmende og ikke vidste, hvad hun skulde gjøre med det, saa tog han det igjen op og trykkede det kraftigt i hendes Hænder, hvorpaa hun havde det Indfald at putte det i Lommen — hvilket naturligvis opvakte stor Munterhed. Til Slut tog Maleren Sæterpigen om Livet og dandsede rundt i Salen med hende, idet han sang en ægte Jodler.

Just som de To foer forbi Døren, traadte Sophie ind for at melde Grevinden, at Theen var serveret. Hun følte sig naturligvis alt andet end behagelig berørt af, at den unge Pige saa hurtigt havde glemt hendes Formaning om Forsigtighed, og saa snart Vicki havde opfanget Sophies irettesættende Blik, blev hun ogsaa forlegen og rev sig dybt rødmende løs fra Fink. Højt Bifald belønnede den vellykkede Improvisation.

Man skulde just til at begive sig ind i Grevindens Værelse, da Tjeneren traadte ind og med et fornøjet Grin meldte, at en fremmed Herre ønskede at gjøre Herskaberne sin Opvartning.

»Hvad Pokker! paa denne Tid af Dagen?« udbrød Greven. »Er det maaske en Vinrejsende . . . .«

»Nej, det just ikke — bare Fætter Emich«, tilføjede en snøvlende Løjtnantsstemme og samtidig indtraadte en slank Herre af et meget destingueret Ydre med et vidunderligt velplejet, langt blondt Overskjæg og bukkede smilende for Selskabet.

Frøken Sophie stod tilfældigt lidt afsides, saa at den Indtrædende ikke strax kunde se hende, og ved Siden af hende stod Hr. v. Norwig. Det gav et Sæt i dem begge og Norwig hviskede til Frøkenen: »Saa sandt jeg lever, det er jo Bencken! Nu har Du udspillet din Rolle«.

Og lige saa dæmpet hviskede hun til Svar: »Glæd Dig ikke for tidligt! Hvis Du siger et eneste Ord, er det ogsaa ude med Dig!«

NIENDE KAPITEL.

Mere om Karl Egon Emich, Büsterloheren. Hemmeligheder ved Theen og Adspredelser ved Aftenandagten. Frøken Sophie spadserer i Maaneskin med en anden og Komtesse Vicki kan ikke falde i Søvn.

Den almindelige Munterhed, som Hans Kvast Finks Forestilling havde opvakt, bevirkede ogsaa, at Fætter Emich blev hilset med Jubel. Han fortalte, at han var paa en Rejse i Meklenborg, for at bese forskjellige Godser, som var til Salgs, og da han nu engang var i Nærheden, havde han ikke villet nægte sig den Fornøjelse at overraske sine kjære Slægtninge.

»Sig mig engang, hvor mange Godser har Du allerede taget i Øjesyn?« spurgte Komtesse Marie smilende den blonde Fætter. »Det er vel nu en fem Aar siden, at Du begyndte at tænke paa at kjøbe et Gods?«

»Ja ganske vist, saa længe er det siden«, svarede hin. »Og jeg tror nok, at det var det syvogtredivte Gods som jeg saa' paa i Gaar. — Ah — Pardon!« afbrød han sig selv, da han fik Øje paa Parret henne i Krogen. »I har Fremmede? Tør jeg bede om at blive præsenteret«.

»Om Forladelse«, sagde Greven og førte sin Nevø hen til de to. »Hr. v. Norwig — min Nevø, Grev Bencken«.

Grev Bencken havde, da han bukkede, ladet sin Guldpincenez falde af Næsen; men saasnart han hørte Navnet Norwig, studsede han, anbragte hastigt Klemmeren paa Næsen og udbrød: »Hr. v. Norwig — har jeg hørt rigtigt? Er De Norwig-Passenhofen?«

»Jo vel; kjender De mig ikke igjen, Grev Bencken? Jeg har ganske vist lagt mig Fuldskjæg til, men . . .«

»Ja — virkelig«, snøvlede den lange blonde Kavaller og trak Øjenbrynene i Vejret, hvad der just ikke gjorde hans udtryksløse Ansigt mere interessant. »Meget mærkeligt Tilfælde — finder De ikke ogsaa? Ah — der er jo ogsaa Deres Fru Gemalinde! Naadige Frue — henrykt over at hilse paa Dem!« Han gjorde et stift Buk for Frøken Bandemer og greb efter hendes Haand, for at trykke et høfligt Kys paa den.

Men Frøkenen tog Haanden til sig og sagde yderst forbavset: »Hr. Greven tager vist fejl, jeg har ikke den Ære . . .«

Grev Pfungk og hans Hustru skyndte sig samtidigt leende at oplyse deres Hr. Nevø om, at den unge Dame ingenlunde var deres Overforvalters Hustru, men derimod en Frøken det og det, Medhjælp for Husets Frue.

»Men jeg begriber ikke«, vedblev Grev Bencken, idet han med et mistænksomt Sideblik, der havde en paafaldende Lighed med en sky Hests, stirrede paa Frøkenen, som smilede affekteret: »Ligheden er virkelig *merveilleux!* De maa indrømme, Hr. v. Norwig, at man ikke saa let kan glemme Deres Fru Gemalindes Ansigt, naar man engang har havt den Ære?«

»Ligheden med min afdøde Hustru var ganske vist ogsaa mig paafaldende, da jeg første Gang saa' Frøken Bandemer«, svarede Norwig med nedslagne Øjne.

»Aa, De har mistet Deres Fru Gemalinde?«

udbrød Greven med en overfladisk, høflig Beklagelse i Tonen. »*Quelle malheur!* Saa ung og saa — De tillader Udtrykket — saa smuk! Jeg hørte nylig, at hun var fulgt efter Dem til New-York«.

»Meget rigtigt«, ytrede Norwig, »hun døde ogsaa der«. Han saa' op, for at antyde for Greven, at han ønskede at betragte Samtalen om sin afdøde Hustru for endt; men idet han saa' op, mødte han et forunderligt spændt, forskende Blik fra Komtesse Marie, som nødte ham til forvirret at slaa sit ned.

Da Grev Bencken endnu stadigt stirrede med tvivlende Blikke paa Frøken Sophie og forgjæves søgte efter en ligegyldig Vending, for at lede Samtalen ind i et andet Spor, saa vilde der være indtraadt en meget trykkende Pavse, hvis ikke Husets Herre var kommen sin Nevø til Undsætning ved at forestille den unge Maler. En simpel Fink hilste paa denne overordentligt højvelbaarne Greve — han var nemlig beslægtet med et souverænt Fyrstehus som var ved at dø ud og der stod kun et knapt Dusin Øjne imellem ham og hin allerkjæreste Miniatur-Throne — med et let Nik.

»Glæder mig meget! De er Maler?« sagde han velvilligt med optrukne Øjenbryn. »De maler maaske Slottet?«

»Nej, undskyld, jeg maler Fru Grevinden, Hr. . . .« Fink lod, som om han ledte efter Navnet. Der viste sig et skjelmsk Drag om hans Læber.

»Grev Bencken«, tilføjede hin, stødt over, at man havde overhørt hans excellente Navn.

Og Vicki udbrød højt og højtideligt i Heroldtone:

»Karl Egon Emich, Greve og ædel Herre til Bencken-Büsterloh, Erlaucht«.

»Ah!« udbrød Fink beundrende og bukkede atter med stor Ivrighed.

»Jeg be'er, jeg be'er«, ytrede den unge Greve med en naadig Haandbevægelse: »Jeg kalder mig naturligvis simpelthen Grev Bencken. — Der passerede mig forresten en pudsig Historie, kjære Onkel«, henvendte han sig til Husets Herre: »Tænk Dem, der kjører jeg mellem Berlin og Güstrow alene med en Herre i Kupeen. Ser meget anstændig ud: jeg tøvede derfor ikke med, paa hans Anmodning at give ham Ild. Vi kommer i Samtale — og jeg maa tilstaa, han var en meget kundskabsrig Mand. Aabenbart et godt Blik for Heste, mærkværdigt hjemme i Turf, skjøndt han ikke selv deltog i Løbene. Samtalen blev meget livlig og han gav mig sit Kort: Müller, simpelthen Guido Müller, Kjøbmand og Løjtnant i Reserven! Naturligvis beklagede jeg meget, at jeg ikke selv havde noget Kort hos mig og præsenterede mig simpelthen som Løjtnant Bencken — ha ha ha! Jeg vilde dog ikke sætte Herren i Forlegenhed!«

Vicki krøb i Skjul bag Søsterens Ryg, da hun i den Fremmedes Nærværelse ikke vilde le sin fornemme Fætter lige op i Øjnene. Ogsaa de andre havde Møje med at betvinge deres Munterhed, især da den gamle Grevinde meget alvorligt sagde: »Det var virkeligt et nyt smukt Træk af Dig, Emich!«

Og henvendt til Norwig og Fink tilføjede hun: »Ja, vor Nevø er altid saa hensynsfuld — den stakkels Guido Müller kunde ellers let have faaet et Tilfælde, ikke sandt?«

Karl Egon Emich syntes ikke at være fuldstændigt paa det Rene med, om denne Roes var ærlig ment, især da den hidrørte fra hans fromme Fru Tante, hvis Spottelyst var ham vel bekjendt. Forresten var han saa vant til, at blive trukken til Vands, at han knap længer lagde Mærke dertil. Hans Kammerater havde altid havt deres Morskab af, at gjøre Løjer med hans højfornemme Navn og Udsigten til den omtalte Throne, saa at Indehaveren af alle disse Værdigheder tilsidst ikke længer kunde skjelne mellem Spot og Alvor. Stoltheden over hans ældgamle Stamtræ og hans Vaaben med de mange Felter, som var prydet med en Fyrstekrone, var strengt taget den eneste aandelige Ejendom, som han var sig bevidst. Paa Grund af hans ringe Evner havde man ved hans Regiment givet ham det faderlige Raad, at tage sin Afsked, før han for anden Gang vilde blive forbigaaet ved Forfremmelsen til Ritmester. Bortset herfra, havde han i Krigen kæmpet som en Helt og i Fredstid altid vist sig som en god Kammerat og Mand af nobel Tænkemaade. Hans grændseløse Godmodighed og Lettroenhed var utallige Gange bleven misbrugt, uden at daarlige Erfaringer nogensinde havde været i Stand til at lukke hans Hjerte og hans Lommer. Han var meget ung, da hans Fader døde, og derved overdrog ham Ansvaret for Forvaltningen af den ret betydelige Familieejendom. Takket være hans komplette Mangel paa Forstaaelse af denne svære Opgave, i Forbindelse med egennyttige Raadgivere, falske Venner og hans Moders ulyksalige Indblanding, efter hvis Begreber Sønnen slet ikke kunde optræde fyrsteligt nok, endte det med, at han maatte sælge Godset med betydeligt Tab og han var nu nødsaget til af den tiloversblevne Kapital at give sin Moder og flere ugifte Søstre en standsmæssig Forsørgelse. Men paa Büsterloh Slot havde en korpulent Børsmatador opslaaet sin Sommerresidens. Ganske vist tillod Renterne af den reddede Formue dog altid Grev Emich at føre en fornøjelig Tilværelse, uden at han behøvede at gjøre sig Bekymringer angaaende sin daglige Diner og sin Flaske Rødvin. Kjøb, Salg og Bytning af Rideheste, Ærgrelse over kejtede Staldkarle og Omsorgen for det arvede Møblement, som allerede begyndte at blive noget ormstukket, udgjorde omtrent hans

eneste Beskjæftigelse — foruden det meget tidsspildende og omhyggelige Toilette. Derimod tillod hans Midler ham ikke, i hans Optræden at kappes med hans egentlige Standsfæller; i deres Selskab følte han ogsaa altfor hyppigt Manglerne ved sin Dannelse, som paa Grund af de mangfoldige Huller virkelig fortjente at kaldes altomfattende! Han havde trukket sig tilbage til en af Berlins Forstæder og tilbragte dér et sandt Eneboerliv, som kun engang om Maaneden blev afbrudt af Sammenkomsterne i en Forening af forhenværende Officerer. Disse Aftener udgjorde de beskedne Højdepunkter i hans Tilværelse; og naar han ovenikjøbet fandt Lejlighed til at give en ny Gjæst dér Oplysning om sit Forhold til det regerende Hus eller om Oprindelsen til den hvide Hest i sit Vaaben, saa vendte han lykkelig og tilfreds tilbage til sin hjemlige Arne og lagde sig i stolt Bevidsthed om sin Værdighed i sine Forfædres Pragtseng. Men de Dage, da det var forundt ham, at svælge i sin aristokratiske Nimbus, var dog altfor faa til at Mangelen paa Sysselsættelse og Omgang ikke skulde have hvilet paa ham med voxende Tynge. Derfor havde han fattet den Beslutning at kjøbe en eller anden lille Ejendom, hvor han i Fred kunde saa' sin Havre og tale om Heste med nogle Naboer af det blaa Blod. Tanken om, at gjøre et rigt Giftermaal paa sit straalende Navn, laa jo nær nok, men den gode Greve følte alligevel en vældig Angst for de fordringsfulde og højtdannede Damer af det højere Samfund. Han var ærlig nok imod sig selv, til at indse, at han vilde spille en temmelig uheldig Rolle ved Siden af en saadan Hustru, og denne Tanke indjog ham Frygt. Tilbudet om, at tiltuske sig en borgerlig Million for sin Krone, som allerede gjentagne Gange var bleven gjort ham, vægrede hans ægte aristokratiske Sindelag sig afgjort ved at modtage, og da han selv i Grunden havde et saa godt Hjerte, længtes han ogsaa, omend maaske ubevidst, efter Kjærlighed. Ved hans, trods den ydre Politur og opklækkede militære Høflighed imod Damer, alligevel altid ængstelig tilbageholdne Optræden var han aldrig bleven farlig for nogen Kvinde, medens hans eget Hjerte saare let kom i beskedent længselsfulde Svingninger. En smuk Teint, en slank Taille, et smagfuldt Toilette og navnlig — en lille Fod, var nok til at bedaare ham; men det skortede ham paa den fornødne Dristighed til nogensinde at vove et alvorligt Angreb. Han havde oplevet adskillige Passioner, men ikke en eneste Amourette. Den største af disse Passioner havde været den henrivende unge Fru v. Norwig paa Passenhofen, og hun var ogsaa den eneste, hvis Koketteri det var lykkedes, engang i en skumrende Vinduesnische at fralokke ham den Tilstaaelse, at han — paa Ære! — med Fornøjelse var rede til at brække Halsen for hendes Skyld, hvis ... de var blevne forstyrrede og han havde aldrig fuldendt Sætningen!

Intet Under, at det pludselige Syn af denne Dobbeltgjængerinde af hans gamle Flamme gjorde en Virkning paa ham, som selv hans flegmatiske Temperament og stive formelle Væsen ikke helt var i Stand til at skjule. Man havde imidlertid taget Plads ved Thebordet og Samtalen var i fuld Gang. Grev Bencken sad ved Siden af sin Kusine Marie og var i den Grad optaget af sine Erindringer, at han ikke engang med den rette Opmærksomhed kunde følge hendes højst interessante Hestesamtale. Hun havde lige fortalt ham sit Eventyr med den slemme Hingst og tilføjet, at hun sagtens for længere Tid vilde være forhindret i at stige i Sadlen.

Og derpaa havde han svaret, idet han tilfreds snoede sit blonde Overskjæg: »Det er charmant, saa kan vi jo strax i Morgen tidlig ride et lille Handicap«.

»Du drømmer nok, Emich«, hviskede hun til ham, »kan Du endnu ikke slaa vor smukke Frøken ud af Tankerne? Er Ligheden virkelig saa paafaldende?«

Og ligesaa dæmpet svarede Fætteren: »Jeg vilde ikke et Sekund betænke mig paa, for Retten at aflægge Ed paa, at det er Fru v. Norwig. Hvis jeg blot engang kunde faa hendes Fødder at se! Det er ikke tænkeligt, at der skulde existere Magen til Fru v. Norwigs verdensberømte Fødder«.

»Du var bestemt meget forelsket i Fru v. Norwig«.

»Ja, *parbleu*! Det var vi allesammen. Det vil sige — jeg var specielt forelsket i hendes Fod. Du véd jo nok: Alfefødder er min Akilleshæl, som Kammerat von Bock altid sagde — ha ha! Hvis Du vil love, ikke at røbe mig til dette fatale Menneske derovre« — han strejfede Norwig med et forsigtigt Blik — »saa kunde jeg fortælle Dig et lille Eventyr«.

»Anstændigt?« henkastede Komtessen.

»Selvfølgeligt! Hvorledes vilde jeg ellers tillade mig .... »ytrede Karl Egon Emich rødmende. »Altsaa tænk Dig: det er virkelig lykkedes mig, at komme i Besiddelse af et Par Sko, som den henrivende Dame har baaret paa vort Kasinobal!«

»Nej, vil man bare se til den Filur! Det havde jeg slet ikke tænkt om Dig«, hviskede Kusine Marie: »Men hvordan fik Du hende til at forære Dig sine Sko?«

»Aa, ganske simpelt: hendes Kammerpige var altid til Tjeneste, saasnart man blot viste hende en Dobbeltkrone!«

Ved saaledes at buse ud med den nøgne Sandhed beviste den brave Karl Egon Emich, i hvor høj Grad det skortede ham paa Fantasi, ellers havde han dog næppe forsømt den gode Lejlighed til ved en snild Opfindelse at glimre som Don Juan.

»Er denne kostbare Erobring endnu i dit Eje?« spurgte Kusinen nysgjærrigt.

»Ja vel. Jeg fører den ovenikjøbet altid med mig i min Haandkuffert tilligemed nogle andre dyrebare Souvenirs«.

Den gale Komtesses graa Øjne tindrede skalkagtigt; hun bøjede sig endnu nærmere hen til Fætteren og hviskede ham ind i Øret: »Véd Du hvad, Emich, der kunde vi jo opføre en rigtig Prindsesse-Prøve *à la* Askepot! En ypperlig Ide! Tag al din Aandrighed og dit Vid sammen — det kan jo ikke falde Dig vanskeligt! — gjør Dig behagelig for Frøken Sophie og faa hende til, at passe Skoen i din Nærværelse!«

»Hvad sidder I der og hvisker og tisker om?« udbrød Grevinden højt. Og den almindelige Samtale, som ved Finks Spøge og de andres Latter havde bortledet Opmærksomheden fra de to Sammensvorne, blev afbrudt et Øjeblik.

Grev Bencken stirrede rødmende og forlegen paa sin Tallerken og førte hastigt et stort Stykke Agerhøne op til Munden; men hans Kusine greb Ordet for ham og henvendte sig smilende til Fink: »Undskyld vor Uopdragenhed. Vi Sportsmennesker er et utaknemmeligt Publikum, selv for de bedste Historier, saa snart vi har fordybet os i en Samtale om Heste. Fætter Emich fortalte mig en kostelig Historie om, hvorledes han har overlistet en snu Hestejøde«.

»Men jeg holder jo ikke mere Heste«, hviskede Greven bestyrtet bag Servietten, som han holdt foran sig.

»Ti dog stille!« Komtessen gav ham et lille Puf i Siden.

Heldigvis var Fætter Benckens Historier berømte for, at de sædvanligt ikke havde nogen Pointe og Selskabet var som Følge deraf ikke nysgjærrig efter at høre den sidst omtalte. Den almindelige Opmærksomhed rettede sig snarere igjen paa Mester Fink, som med overvældende Humor skildrede en eventyrlig Rejse til England, som han engang havde foretaget sammen med sin Søster og hendes Kommode. Dette ulykkelige Møbel havde nemlig gjort dem alle optænkelige Knuder undervejs, da dets Vægt og Uhandlelighed overalt havde bragt Dragerne til at gjøre Strike. Ved Maalet for Rejsen, en lille Holdeplads, som laa paa en høj Banedæmning, havde den fortvivlende Broder med et energisk Spark befordret den gratis ned ad den stejle Skrænt; og den anskuelige Skildring af Søsterens Jammer over denne Behandling, samt Jærnbanepersonalets truende Optræden overfor den dristige Fremmede, virkede i sin dramatiske Livlighed og i sin Blanding af Engelsk og Hamborgsk saa kosteligt, at der herskede almindelig Munterhed indtil man rejste sig fra Bordet.

Kun Frøken Sophie var for beskeden til at tage Del i den almindelige Latter. Skjøndt hendes Pligt nødte hende til oftere at rejse sig fra Bordet og sørge for Anretningen, havde hun dog fulgt de Tvendes lønlige Adfærd med større Opmærksomhed end Finks lystige Historier. Og uagtet hun sad for langt borte, til at opfange et eneste Ord af deres Samtale, havde hendes skarpe Iagttagelsesevne dog røbet, at den drejede sig om hende selv. Siden den Dag, da Komtesse Marie ved Frokostbordet havde ladet falde saa saarende Bemærkninger, vidste hun jo, at hun i denne unge Dame besad en skarp Iagttagerske, der var hende voxen, og maaske endog en farlig Fjende. Hun maatte sige til sig selv, at Antallet af hendes Modstandere voxede i en betænkelig Grad. Beate Meusel maatte siden Uheldet med Havedøren nære et langt mere uforsonligt Had til hende; den gamle Greve vovede siden hin Dag ikke at se paa hende og havde hende aabenbart mistænkt for, at have forraadt ham; ligeoverfor Komtesse Marie maatte hun vogte paa ethvert Ord, ethvert Blik, og selv Komtesse Vicki kunde af denne forbistrede Fætter Fink let blive draget over til Modpartiet. Grev Bencken endelig kunde til Trods for sin Lettroenhed og rørende Naivitet blive en mægtig Forbundsfælle for de andre. Hendes eneste paalidelige Støtte var som Følge heraf kun den gamle Grevinde, foruden den Omstændighed, at Norwig maatte holde Tand for Tunge. Men saa let gav hun ikke fortabt og hendes opfindsomme Hjerne arbejdede allerede paa Udkastet til en ny Felttogsplan. — —

Aftenandagten fik i Dag paa Grund af de to fremmede Herrers Nærværelse et ganske særligt højtideligt Præg.

Efter at Grevinden i Dag havde leet saa meget og saa hjerteligt af Verdensbarnet Hans Kvast Finks pudsige Indfald, ansaa' hun det dobbelt for sin Pligt, at give den muntre Dag en opbyggelig Afslutning.

Hun begyndte som sædvanligt med et Salmevers og trak saa Bibelsproget. Med fast, stærk Røst oplæste hun dette: »Men tre Slags hadede min Sjæl, og jeg er saare fortørnet ved deres Levnet: en Fattig, som er hoffærdig, og en Rig, som er en Løgner, og en gammel . . .« Her standsede hun pludseligt i kjendelig Forvirring. Nej, det som stod der kunde hun umuligt læse op! Hendes gode Ægteherre havde jo ærligt bødet og svedt for sin lille Vildfarelse. Det vilde have været altfor grusomt, efter at han saaledes havde lagt sin Anger for Dagen og lovet Bedring, i den forsamlede Husstands Nærværelse at tilraabe ham Jesus Sirachs Ord: »Og en gammel Skjørlevner, som fattes Forstand« — saaledes endte nemlig det ulykkelige Bibelsprog.

Hun var et Øjeblik raadvild om, hvad hun skulde gjøre. Hun holdt Seddelen langt ud fra sig og saa' paa den over sine Briller. Da fik hun en frelsende Ide. »Jeg kan ikke læse hvad der staar her«, sagde hun. »Det er trykt saa

utydeligt. Du har jo saadanne gode Øjne, Hellmuth ....« henvendte hun til sin Ægtefælle, der sad bag ved hende og rakte ham Seddelen.

Men denne havde næppe kastet et Blik paa den ubehagelige Slutningspassus, før han ogsaa fremstammede hastigt: »Hm — hm — umuligt! Fuldstændig ulæseligt!«

»Naa, lad det saa bare være!« sagde Grevinden, idet hun igjen tog Seddelen fra ham og rullede den sammen til en lille Kugle. »Det er jo i og for sig slemt nok, naar en Fattig er hoffærdig og en Rig er en Løgner!« Ved de sidste Ord kom hun pludseligt i Tanker om, at Formaningen til de Rige jo nu traf hende selv og denne Bevidsthed forvirrede hende i den Grad, at hun herefter knap vidste, hvad hun læste og fortalte sig hvert Øjeblik.

Det største Indtryk gjorde hele Episoden uden Tvivl paa den hamborgske Kunstner, hvis humoristiske Sands fandt rigelig Næring. Samtidigt studerede han ivrigt det rige Udvalg af andægtige Fysiognomier og beklagede højligt, at Sømmeligheden forbød ham at fastholde denne Scene med Blyanten. Han besluttede imidlertid hver Aften at studere en af disse Figurer saa opmærksomt, at han vilde være i Stand til at tegne den efter Hukommelsen. Denne første Aften blev han særligt tiltrukken af Kjøkkenpigen Linings fordringsløse Træk, som fik en mærkelig Bevægelighed under den haarde Kamp med den lumske Morfeus.

Ved Siden af Fink sad Vicki, hvis friske, buttede Kinder hendes barnlige Sindsbevægelse havde farvet med et kosteligt Rosenrødt. Hvilket gemytligt Liv der nu vilde oprinde! Denne unge Mand var dog virkeligt langt nettere end Hr. v. Norwig, som altid var saa alvorlig og talte saa fornuftigt.

Grev Bencken fulgte den opbyggelige Forelæsning med vigtig Mine. Den Omstændighed, at Frøken Bandemer sad lige overfor ham, gav ham god Lejlighed til i Ro at studere hendes regelmæssige bløde Træk. Hun sad ved Siden af Inspektøren midt paa Folkesiden, holdt Hænderne fromt foldede i Skjødet, det mørke Hoved lagt lidt paa Skraa og med nedslagne Øjne. Karl Egon Emich havde ikke Øjnene fra hende — Ligheden var altfor vidunderlig! Og nu, da Grevinden lagde Grolmus fra sig og tog Salmebogen, bøjede den smukke Frøken sit Hoved til den anden Side og samtidigt strakte hun Fødderne frem og lagde dem over hinanden. Ha! denne nydelige udskaarne Sko med Atlaskrosetten! Var det muligt, at en anden Kvinde bar det samme Nummer, som den uforglemmelige Frue paa Passenhofen?!

Den mest uopmærksomme af alle de Forsamlede var uden Spørgsmaal Ludolf Reusche, som nu i over otte Dage havde nydt den smerteligt søde Lykke, at sidde ved Siden af den fortryllende Sophie. Han havde allerede Ondt i de vandblaa Øjne af sin Skelen hver Aften, og han turde næppe knappe sin Jakke, af Frygt for, at hans vildtbankende Hjerte en skjønne Dag skulde sprænge Knapperne. Desværre lod hans bedaarende Naboerske til at være lige saa knibsk som skjøn, og hvorfra skulde han, som ikke en Gang havde vovet at oplyse Pastorens Beate om sine nu forduftede Følelser, tage Mod til, at gjøre denne stolte Skjønhed en Erklæring! Hr. v. Norwig skottede ogsaa altid saa besynderligt over til hende, Grev Bencken havde ikke Øjnene fra hende, og hvor ledes det forholdt sig med den gamle Hr. Greve det vidste han jo kun altfor godt fra Beate — hvordan i al Verden skulde han overvinde en saa fornem Skare Rivaler!

Aftenandagten var endt, Personalet ønskede God Nat, og Herskaberne trak sig tilbage til Dagligstuen. Udenfor Døren til denne ønskede Inspektøren med et dybt Buk Frøken Sophie et »god rolig Nat« og stod just i Begreb med at bortfjerne sig med et lydeligt Suk, da Frøkenen kaldte ham tilbage.

»Hvordan er Vejret udenfor i Aften?« spurgte hun. »Jeg vilde gjerne trække en Smule frisk Luft, hvis det ikke er for koldt. Jeg har hele Dagen ikke været ude af en Dør«.

»Det er saa varmt som det ikke længe har været«, skyndte Hr. Reusche sig at forsikre. »De skulde virkelig nyde den friske Luft, Frøken. Og Maanen skinner ogsaa saa smukt!«

»Saa vil jeg blot i en Fart hente mit Tørklæde, og saa smutte lidt ned i Parken«, sagde Sophie og ilede op ad Trappen.

Skjøndt hun ikke udtrykkeligt havde opfordret ham dertil, blev Ludolf Reusche med højt bankende Hjerte staaende udenfor Døren og ventede paa hende. Og et Par Minuter efter kom hun virkelig, uden Hat, kun med et mørkt Chenillestykke kastet over Skuldrene.

»Ah, Hr. Inspektør, er De der endnu?« udbrød hun dæmpet, ligesom glad overrasket.

»Ja, jeg vilde ogsaa glæde mig over den smukke Aften. De tillader maaske, at jeg gjør Dem Selskab?«

»Det er meget elskværdigt af Dem«, svarede hun smilende og gik sammen med ham ned imod Vandet. Fuldmaanen gjød sit milde Lys over Trægrupperne, som allerede var klædte i Efteraarets brogede Farver og glitrede koldt og spøgelseagtigt paa Vandspejlet. Græshopperne sang i det hvidgraa skinnende Græs, et Par Flaggermus fløj med sagte Piben gjennem Luften og i de gamle, høje Sølvpopler hørtes en Ugle skrige.

»Et saadant Maaneskin er dog virkelig meget smukt!« udbrød Inspektøren sværmerisk. Og saa sukkede han dybt.

»Det er sandt«, indrømmede Frøkenen alvorligt. »Man bliver kun saa let forkjølet«.

»Finder De virkeligt?! I Deres Nærhed

kunde jeg aldrig forkjøle mig, selv om jeg skulde spadsere i Sommertøj ved Nordpolen!«

»Men Hr. Inspektør, hvor kan De sige saadan noget!«

Han rødmede dybt og hensank atter i Tavshed. Først efter en længere Pavse vovede han at begynde Samtalen paany med det Spørgsmaal, hvorledes hun syntes om at være her?

»Aa, de er jo allesammen saa gode imod mig«, svarede Sophie. »Som fattig Pige, der staar ene i Verden, gjør man saa sørgelige Erfaringer om Menneskenes Ukjærlighed, at man formeligt bliver varm om Hjertet, naar man faar det saa godt som jeg her i dette Hus«.

»Ja, det har De Ret i«, udbrød Reusche. »Herskabet er virkelig meget elskværdigt. Især den gamle Greve overfor smukke unge Damer . . .«

»Men Gud, har De ogsaa hørt den dumme Historie? Aa, De maa endelig ikke tro, at jeg er nogen Ven af saadanne Eventyr. Jeg véd kun altfor godt, at de fornemme Herre ikke har noget Godt i Sinde med En. Lige Børn leger bedst — det har jeg altid holdt paa«.

»Virkeligt, Frøken?« udbrød Ludolf, opfyldt af glade Forhaabninger, »Jeg er fuldstændigt af Deres Anskuelse. Og ser De: Naar De begunstiger en saadan Herre, forstaar han jo slet ikke engang at sætte Pris derpaa, hvorimod en tarvelig Mand, som jeg til Exempel, vilde føle sig uendelig lykkelig, hvis . . .«

Hun lod som om hun slet ikke havde fulgt hans Tale og afbrød ham med de Ord: »Der er kun én her i Huset, som jeg slet ikke kan lide. Jeg gjør ham maaske Uret, men jeg kan ikke andet — jeg finder ham utaalelig hovmodig; De maa forresten kjende ham bedre end jeg, eftersom De har saa meget at gjøre med ham«.

»Aa, De mener vor nye Overforvalter!« udbrød hendes Ledsager dæmpet. »Med ham gaar det mig fuldstændigt som Dem. Den Herre har bestemt læst et Par lærde Bøger og behandler nu os erfarne Landmænd som Skoledrenge. Han mener sagtens, at fordi han er adelig, kan han tillade sig alt!«

»Ja, ikke sandt?« sagde Sophie. »Han har ogsaa noget af en Jesuit ved sig. Hvem véd hvad han fører i sit Skjold!«

Inspektøren lo overlegent. »Det er jeg fuldstændigt paa det Rene med: Han gaar ud paa at gjøre sig rigtig lækker for Greven og samtidig gjøre vor gale Komtesse forelsket i sig«.

»Aa, det er ikke muligt!«

»Som jeg siger Dem. I de første Dage veg han næppe fra hendes Side; og De skulde blot have set, hvorledes han gav Kavaleren! Og da saa Ulykken med Hingsten passerede, tillod han sig ovenikjøbet Friheder overfor vor Komtesse, saa man ikke engang kan være bekjendt at tale om det!«

Til Trods for denne afskrækkende Antydning anmodede Frøkenen ham dog saa indsmigrende om nærmere Oplysning netop om dette Punkt, at han saa' sig nødsaget til, at fortælle til Punkt og Prikke, hvad han den Morgen havde set med egne Øjne eller faaet at vide gjennem gamle Hinrich. Hvad der særligt indignerede ham, var, at de To paa Hjemvejen havde talt Fransk! Det kunde dog umuligt have været noget Anstændigt!

»Og Komtesse Marie finder sig roligt i alt dette?« udbrød Frøkenen moralsk indigneret.

»Det lader til det«, ytrede han med et Skuldertræk. »Hun er overhovedet næppe til at gjenkjende. Hun havde altid et saa resolut Væsen, at vi allesammen betragtede hende som en Mand; men nu er hun paa engang bleven saa blid og stille som et rigtigt Fruentimmer«.

»Men der hører dog Mod til at gifte sig med et saa stygt Fruentimmer«, sagde Sophie. »Véd De, om hun skal arve Godset? Eller er det et Majorat?«

»Det tror jeg ikke. Greven har ogsaa tidt for Spøg sagt til hende: Naar Du engang bliver Herre her, saa anlægger Du bestemt et Stutteri og dyrker ikke andet end Havre«.

»Saa forstaar jeg det nok!« lo Frøkenen. »Mændene ser dog allesammen kun paa Pengene«.

»Aa nej, Frøken, ikke alle!« udbrød Reusche inderligt med et forelsket Blik paa hende. »Jeg til Exempel vilde kun gifte mig af Kjærlighed. Jeg sværmer saadan for det Ideale! Aa, om De vidste . . .«

Oppe fra Huset lød en langtrukken Fløjten, det Tegn, med hvilket Friedrich kaldte paa de to Hunde, naar han lukkede Døren om Aftenen.

Frøken Sophie tog hastigt Haanden til sig, som hendes Tilbeder havde vovet at gribe, og skyndte sig henimod Huset, for ikke at blive lukket ude. Inspektøren maatte ligeledes sætte i Trav, for at holde Skridt med hende.

»Vil jeg snart igjen faa den Fornøjelse, at turde ledsage Dem?« læspede han. »Man passiarer saa rart i Maaneskin!«

»Naturligvis, jeg holder saa meget af engang imellem at kunne udtale mig for mine Lige, naar jeg mærker, at jeg bliver forstaaet. Men De maa ikke være saa voldsom, kjære Hr. Inspektør«.

Hun havde sagt: kjære Hr. Inspektør! hvor det lød berusende! Han trykkede nogle meget fyrige Kys paa hendes hvide Haand, og saa lod han hende ile alene op ad Opkjørselen.

Han blev siddende længe ved Vinduet i sit triste Ungkarleværelse i Avlsgaarden og stirrede lyksaligt ud i den maaneklare Nat. Ja, han prøvede ovenikjøbet paa at digte, men hans knibske Muse lod sig kun afnøde en eneste Strofe. Den lød saaledes:

»Saa skjøn, saa skjøn, saa skjøn som du er,
Har ej nogen jeg set i Verden her!
At saa himmelske Skikkelser findes paa Jorden —
Det vilde jeg have forsvoren!«

Han syntes nok at Versemaalet ikke var ganske som det skulde være; men ikke desto mindre opbevarede han Manuskriptet til dette »Digt« omhyggeligt i sin Kalender for Landmænd. — —

De grevelige Damer havde i Dag ikke engang ladet sig skræmme af Cigarrøg, blot for endnu længere at kunne nyde den kjære Fætter Karl Egon Emichs Selskab og især Hans Kvast Finks Konversation. Saaledes var det til Grevindens største Forbavselse bleven Midnat, før man brød op i den muntreste Stemning.

Den gamle Greve var saa høflig, selv at følge sin Nevø op paa hans Værelse. Da de var alene dér, sagde han: *A propos*, kjære Emich: den Historie med Fru v. Norwig er jo yderst pikant. Har I havt noget sammen —? Det var mig paafaldende, at Du og Norwig var saa besynderligt reserverede overfor hinanden. Du har vel engang jaget paa hans Vildtbane — din slemme Fyr!«

»Nej, paa ingen Maade!« udbrød den unge Greve, og tilføjede med meget vigtig, næsten truende Mine: »Jeg kan blot sige Dig, at den Herre er mig højst ubehagelig. Og hvis han ikke giver mig fuldkommen tilfredsstillende Oplysninger om visse Hændelser, saa turde han meget snart faa Lejlighed til at krydse sin Klinge med en vis Grev Bencken«.

»Ej, ej, det lyder jo helt farligt! Hvad Pokker kan der være Jer imellem?« udbrød Grev Pfungk. Men da Nevøen paa ingen Maade vilde røbe sin Hemmelighed, saa maatte han gaa uden at faa sin Nysgjærrighed tilfredsstillet.

Skjøndt det var saa langt ud paa Aftenen, vilde Vicki gjerne have passiaret en Timestid med sin Søster; men det vilde Marie ikke høre tale om. Hun svarede hende slet ikke og nødte hende saaledes til at gaa i Seng. Hos hende selv krydsede rigtignok Tankerne saa livligt gjennem hendes Hjerne, at der foreløbigt ikke kunde være Tale om at sove.

Hun havde hele Aftenen, ogsaa medens hun lo og spøgte med de andre, kun tænkt paa en eneste Ting: Han har løjet for Dig, han har narret Dig og alle de andre! Denne foregivne Sophie Bandemer er aldeles bestemt hans Kone. Lad hvem der vil, tro paa en saadan vidunderlig Lighed! — Hun huskede tydeligt Norwigs første Møde med Frøkenen i Skoven og den umiskjendelige Overraskelse, som den sidste derved havde lagt for Dagen. Selv om et usædvanligt Tilfælde her skulde have ladet Hr. v. Norwig møde en Dame, som havde en saa skuffende Lighed med hans Kone, saa vilde det dog være rent utroligt, at ogsaa han skulde have en paafaldende Lighed med en af hendes gamle Bekjendte! Hun var altsaa uden Tvivl virkeligt hans Kone. Men hvorfor saa denne Legen Skjul? Hvorfor tilstod han for hende, at han var skilt, og sagde til Forældrene, at hans Kone var død? Hvis de virkelig var skilte, og hun alligevel var fulgt efter ham hertil, for at plage ham ved sin Nærværelse, eller maaske tvinge ham til Indrømmelser, hvorfor optraadte han saa ikke aabent overfor hende, oplyste Forældrene om sit virkelige Forhold til denne saakaldte Frøken og opfordrede dem til ved øjeblikkeligt at afskedige hende, at udfri ham af en saa uværdig Situation? Hvad i al Verden kunde paalægge ham Tavshed, hvis der ikke ogsaa for hans Vedkommende forelaa en Brøde, som fuldstændigt gav ham i dette rænkefulde Fruentimmers Magt? Han gjorde dog paa alle Indtrykket af at være en meget energisk, villiefast Mand: hvorfor flygtede han for denne Kvinde, der havde ødelagt hans Liv, i Stedet for en Gang for alle at rive sig løs fra hende, selv om det skulde være med Magt? Denne Gaade var ikke til at løse uden ved at antage, at en mørk Brøde ogsaa lænkebandt ham.

Hun, den gale Komtesse, var kommet denne Mand imøde med en Tillid, som hun aldrig før havde skjænket nogen anden. Hans ridderlige Optræden, hans Verdenskundskab, hans klare og frie Udtryksmaade havde fængslet hende i en ualmindelig Grad. Netop det tænkende Menneskene i hende, som i det fædrene Hus hidtil kun havde fristet en lidet ændset Tilværelse, var af Norwig bleven lokket frem af sin beskedne Krog. Ja endnu mere! I lønlig Samtale med sit eget Hjerte maatte hun ovenikjøbet tilstaa, at denne Mand var Skyld i at hun havde opdaget Kvinden i sig! I Mindet om hans Samtaler havde mere end en Gang blandet sig en Følelse af uklare Længsler, som hun med brændende Kinder var bleven sig ængsteligt bevidst. Skulde hun have ofret sit stolte Hjertes Førstefødte for en uværdig Afgud? Véd ham var det først gaaet op for hende, at det som i hendes lille Verdens Øjne fornemmeligt udgjorde hendes Galskab, ikke var andet end hendes Sjæls oprindelige Attraa efter Frihed i Tanker og Følelser, efter Sanddruhed og ærlig Naturlighed i Livet. Og nu skulde den Mester, som havde prædiket slig Visdom for hende, selv være saa dybt hildet i Løgnen, at han ikke engang fordristede sig til ærligt at drage Sværdet imod hin anden Løgn, der forfulgte ham saa grusomt?!

Men til Trods for sin sunde Virkelighedssands og klare Forstand følte hun sig dog saa lidet verdenserfaren, at hun godt kunde antage, at der i en Mands bevægede Liv gaves Forhold, som hun ikke kunde have nogen Anelse om og som var stærkere end den mest faste Villie til Sanddruhed. Ak, hvis hun blot kunde hjælpe

ham, saaledes som han havde hjulpet hende! Hun vilde gjerne kaste alle den gjængse Sædvanes taabelige Forskrifter til Side, hvis hun blot blev i Stand til at skaffe denne Mands ængstede Sjæl Luft igjen, saaledes som han nyligt havde gjort ved hendes Lunger, og hjælpe ham som Karakter i Sadlen igjen, saaledes som han nyligt havde hjulpet hendes Legeme i Sadlen.

Saavidt var hun naaet i sine Grublerier, da hun pludseligt mærkede at nogen rørte ved hendes Arm. Til Trods for de nedrullede Gardiner oplyste Fuldmaanen dog Sovekammeret saa meget, at hun tydeligt kunde gjenkjende Søsteren, som i sin hvide Natkjole og med løst nedhængende Haar var dukket op ved hendes Seng som en Aand, og tilmed en meget venlig og trivelig Aand.

»Men Vicki, hvad skal det betyde?« spurgte Marie: »Du gaar da vel ikke i Søvne?«

»Aa, jeg kan slet ikke falde i Søvn — lad mig ligge lidt hos Dig!«

Den store Søster gjorde med Fornøjelse Plads for hende, tog den lille Nattevandrerske i sine Arme og drog hende kjærligt ind til sig. »Naa, hvad er der saa i Vejen, hvad trykker saa dit Hjerte?« drillede hun den kjære Gjæst.

»Aa, tænk Dig bare Ma — jeg har rigtignok lovet ikke at sige det, men jeg troer, det vilde være urigtigt af mig at dølge det for Dig . . .«

»Hvilket, Barn? Du gjør mig helt nysgjærrig«.

»Det var dog meget mærkeligt, ikke sandt, at Emich holdt vores Frøken for Fru v. Norwig? Og tænk Dig, det har ogsaa vist sig, at hun er en Kusine til Hr. Fink! Det var saa besynderligt! Hun vilde slet ikke høre tale derom og fortalte saadanne slemme Ting om Hr. Finks Papa! Jeg maatte rigtignok ikke sige det til nogen, men . . . .«

»Du kan være ganske rolig; jeg har hørt næsten hele Samtalen. Du havde igjen ladet Døren staa aaben!

»Nej virkelig? Saa har Du vel ogsaa hørt, hvad de talte om, efter at jeg var løben min Vej?« udbrød Vicki meget livligt.

»Ja, jeg hørte ganske vist noget«.

»Hvad har han da sagt om mig?«

»Hvem?«

»Fink, naturligvis!«

»Hvorfor skal han da have sagt noget om Dig? Man plejer dog ikke strax at paanøde enhver sin Mening om en anden?«

»Aa, sig mig det alligevel?« vedblev Vicki. »Han har bestemt sagt noget«.

Komtesse Marie kunde ikke modstaa Søsterens Bønner og røbede endelig, at Hans Kvast Fink havde erklæret: Hun er fuldstændigt af mine Folk.

»Ser Du? Ser Du! Jeg vidste jo nok, at han havde talt om mig! Det sang ordentligt for mine Øren, da jeg løb ned ad Granalleen. *Fuldstændigt af hans Folk!* Er det ikke yndigt! Synes Du ikke ogsaa at han er sød?«

»Aa Vicki, Vicki, hvad skal det blive til med Dig. Du og Fader, I skal da ogsaa altid være forelskede!«

TIENDE KAPITEL.

I hvilket to Kavallerer »udtaler sig«, Kunstneren begynder at male og — begaa Dumheder, Frøken Bandemer har Overtaget, og en meget mærkelig Samtale finder Sted i Hestestalden.

Næste Morgen efter Frokosten skulde Grevinden sidde første Gang. Allerede ved Kaffen havde der fundet en livlig Diskussion Sted om hvilken Stilling og Dragt der skulde vælges, og derefter stod hele Selskabet i Begreb med at trænge ind i Atelieret, for at støtte Kunstneren med deres velmente Raad, da Grev Bencken fik det gode Indfald, at gjøre Herskaberne opmærksom paa, at altfor mange Tilskuere sagtens vilde forstyrre Hr. Fink. Han foreslog Kusinerne en lille Ridetur.

»Men véd Du da ikke, hvorledes det nyligt er gaaet Ma med Hingsten?« udbrød Vicki. Og da han virkeligt i Gaar fuldstændigt havde overhørt, hvad Komtesse Marie fortalte ham om sit Uheld, saa maatte hun endnu engang skildre Begivenheden for ham.

Fætter Emich beklagede med de sædvanlige Talemaader sin kjære Kusine og henvendte sig derpaa til den yngre Søster: »Men hvorledes forholder det sig med Dig, lille Vicki? Vil Du maaske gjøre mig den Fornøjelse?«

»Aa, jeg rider jo slet ikke mere! Ponnyen har vi afskaffet — jeg var bleven for tung for den! Og Mama lader mig ikke komme op paa en stor Hest: hun siger, det vilde være tilstrækkeligt, naar en af os brak Halsen«.

»Men slut Dig til Hr. v. Norwig«, foreslog Komtesse Marie. »Medens jeg har været syg, har han taget Potrimpos ordentligt i Skole. Den skal nu være ganske skikkelig. Maaske kan det more Dig, at prøve den. Det vilde være mig meget kjært, hvis Obotrit ved denne Lejlighed ogsaa kunde blive ordentligt rørt; den har i hele otte Dage næsten ikke været ude af Stalden«.

Hr. v. Norwig erklærede at han med Fornøjelse vilde ledsage Greven, og Tilbudet blev af denne modtaget kjøligt, men dog høfligt.

De to Herrer anbefalede sig, for strax at lade deres Heste sadle, medens Damerne og den gamle Greve og Maleren begav sig ind i Atelieret.

Paa Vejen derhen bød Greven sin endnu lidende Datter Armen og sagde, da de var blevet noget tilbage fra de andre: »Véd Du hvad, Marie, der har Du arrangeret en alt andet end behagelig Udflugt«. Og han berettede hende

Ord til andet, hvad hans Nevø i Gaar Aftes havde ytret om en mulig Strid med Norwig.

Komtessen standsede overrasket: »Det vilde dog være højst ubehageligt, hvis det kom til et Sammenstød imellem de to her hos os! Men hvad kan Hr. v. Norwig da have gjort vor skikkelige Fætter Emich?«

»Det er bestemt en eller anden Dumhed af Hans Erlaucht«, spottede Greven. »Men vi kan være rolig: Norwig er altfor taktfuld og behændig til at det skulde komme til Haandgribeligheder. Jeg er forresten meget nysgjærrig efter at faa noget nærmere at vide om denne afdøde Fru v. Norwig. Emich er jo mærkværdigt tilknappet«.

»Men hvorfor har Du da ikke spurgt Hr. v. Norwig selv om det?«

»Jeg var bange for at komme til at berøre et ømt Sted«, svarede han. »Efter de Antydninger, som han har gjort, ser det ud, som om han har et meget uklogt Giftermaal at fortryde — og ser Du, blandt Mænd holder man ikke af at tale om sine Dumheder«.

»Kunde Du i alt Fald ikke engang spørge ham, om han ikke har et Billede af sine Kone?« vedblev Komtessen. »Denne Lighed med vores Frøken Sophie er jo højst mærkelig — Emich sværger jo paa det«.

»Ha ha — hvad I Fruentimmer dog kan hitte paa! Naar det kommer til Stykket, vil Du maaske have mig til at tro, at hun og den afdøde Fru v. Norwig er en og samme Person?«

»Naa, jeg maa indrømme, Sagen har for mig noget Uhyggeligt, noget ubehagelig Romanagtigt. Maaske er Frøken Bandemer en Søster til Fru v. Norwig og han staar i en eller anden Forbindelse med de Folk, som har anbefalet hende til os«.

»Nej, Pokker heller! Du har jo en blomstrende Fantasi!« sagde Greven spøgende. »Jeg kan kun sige Dig, at min Menneskekundskab maatte have ladet mig fuldstændigt i Stikken, hvis jeg vilde tiltro vor Norwig saadanne Intriger«.

»Du tror ham ikke i Stand dertil?«

»Hr. v. Norwig er en Adelsmand!« ytrede Greven alvorligt.

En glad Rødme bedækkede et Øjeblik Komtessens blege Kinder og hun gik en Stund tavs og grublende ved Faderens Side. Lidt før de kom hen til Døren ind til Hubertussalen stod hun igjen stille og sagde smilende: »Men Du maa endelig gjøre mig den Tjeneste, at spørge ham om Billedet af hans Kone. Fotografiet af Frøken Bandemer har Du jo i Forvarring«.

»Jeg?« Greven anstillede sig helt forundret.

»Ja, ja, tilstaa det kun, Papa. Mama har det bestemt ikke — ser Du, Du bliver helt rød«.

»Men jeg forsikrer Dig . . . Mama har vist kun forlagt det!« fremstammede Greven. Og derpaa traadte de ind i Atelieret, hvor Fink og Vicki allerede var beskjæftigede med at vælge den fordelagtigste Stilling til at forevige Grevinden i. — —

Grev Bencken travede allerede med Overforvalteren igjennem Kastanie-Alleen. De bevarede foreløbigt en grundig Tavshed, indtil de naaede Skoven og lod deres Heste gaa i jevnt Skridtgang. Saa begyndte Hr. v. Norwig endelig: »Jeg tror vi begge har en Følelse af at vi maa udtale os om visse Ting overfor hinanden«.

»Ganske vist«, snøvlede Greven, idet han søgte at sætte en saa hoven Mine op som vel muligt. »Jeg tænker, at jeg i dette Tilfælde er den nærmeste, til at bede om en Forklaring«.

»De, Greve?« Norwig saa' overrasket paa ham.

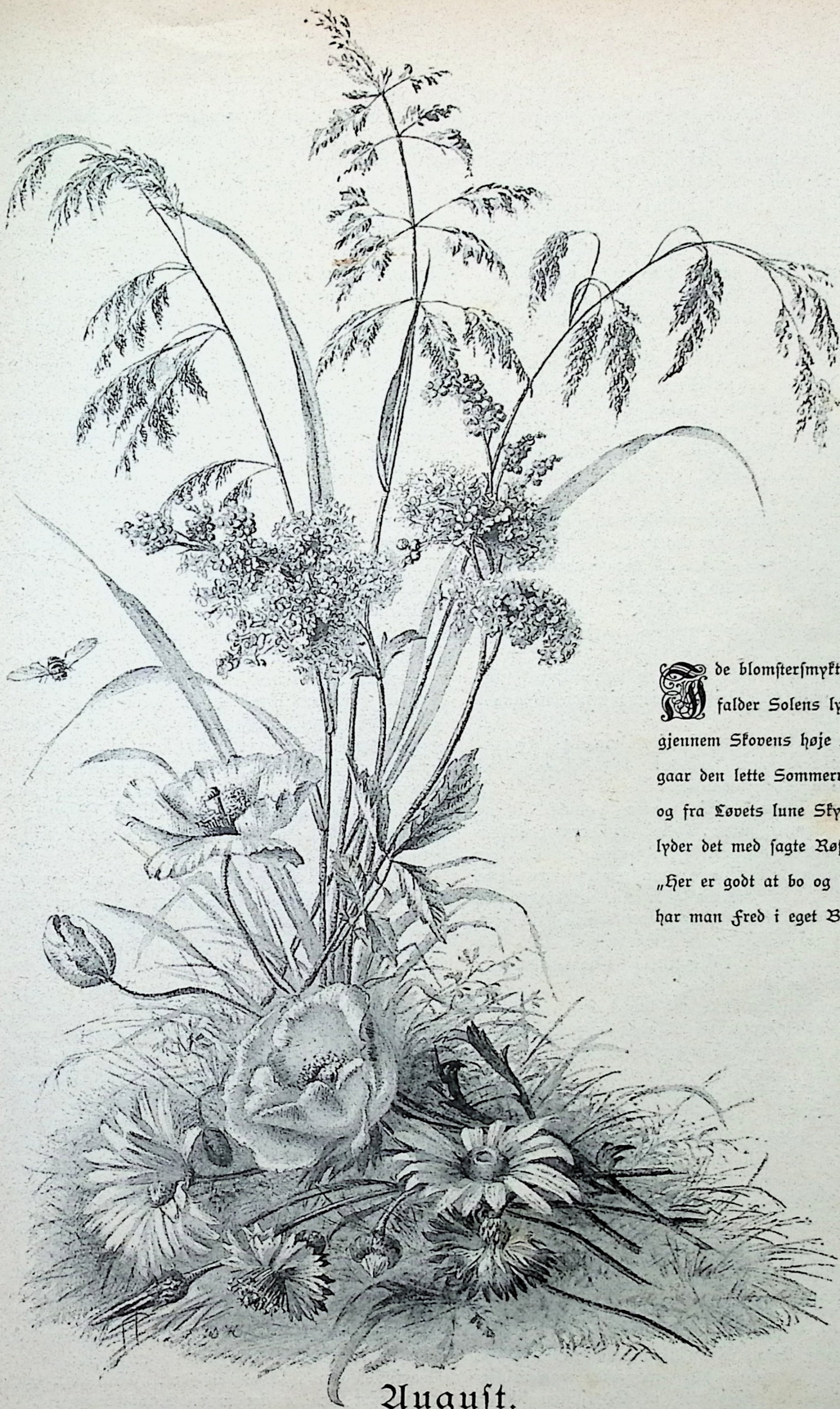
»Naturligvis«, vedblev hin og lod sit lange, blonde Overskjæg løbe igjennem Fingrene, som om han agtede at skræmme Modstanderen ved sin fornemme Ro.

»Ah, De gjør mig virkeligt nysgjærrig«, udbrød Norwig ironisk. »I saadanne Tilfælde plejer ellers Ægtemanden at være den berettigede Spørger«.

»Tænk De, hvad De vil«, svarede Greven opfarende. »I hvert Tilfælde spørger jeg Dem nu, hvor det kunde falde Dem ind at blande mit Navn ind i Deres Skilsmisseproces. De maa vide, at den Assessor, som havde Deres Klage under Behandling, var en god Bekjendt af mig. Han har, naturligvis under Diskretion, meddelt mig, at De paastod at have Beviser i Hænde paa, at jeg havde staaet i et utilladeligt Forhold til Deres Frue . . .«

»Og er det maaske ikke Tilfældet?« afbrød Norwig ham skarpt. »De har jo til Dels været Deltager i den gale Tid paa Passenhofen, saa Dem kan det vel ikke være saa ufatteligt, at jeg ønskede at blive skilt fra den Kvinde, hvis Ødselhed fordrev mig fra Hus og Gaard og hvis kokette Væsen bragte mig i en utaalelig nedværdigende Stilling overfor hendes Tilbedere. Men hun har altid forstaaet at drive sit Spil saaledes, at man ikke kunde se hende i Kortene. Jeg kan nok sige, at jeg raabte efter en Skilsmissegrund ligesom Richard den Tredie en Hest. Og saa skrev en af vore fælles Bekjendte mig til i New-York, at hele Regimentet kjendte Deres Forhold til min Kone, og at De endog til Bevis for Deres Sejer havde forevist visse Trofæer. Jeg siger Dem, kjære Greve, jeg kunde godt være faldet Dem om Halsen, hvis jeg havde havt Dem derovre!«

Grev Bencken holdt med et kort Ryk sin Hest an. Hans Ansigt blev mørkerødt af Vrede, han slog rasende med Ridepidsken efter en Gren, som var ham i Vejen og fnøs: »Men det er jo en nederdrægtig Bagvadskelse! Det kan bestemt ikke have været nogen anden end Kammerat Bock!« Og nu fortalte han overensstemmende

I de blomstersmykte Dale
falder Solens lyse Skin,
gjennem Skovens høje Sale
gaar den lette Sommervind,
og fra Løvets lune Skygge
lyder det med sagte Røst:
„Her er godt at bo og bygge,
har man Fred i eget Bryst.“

August.

Digt af Chr. K. F. Molbech. — Tegning af Frk. Brandt-Hansen.

med Sandheden hele den uskyldige Historie om Balskoene og tilføjede, at von Bock, som altid havde gjort ham til Skive for sine Drillerier, uheldigvis havde opdaget denne kostbare Souvenir i en af hans Skuffer og paa Grund deraf havde udbredt Eventyret om hans Kjærlighedslykke blandt Kammeraterne. Men Forsikringen om hans Uskyldighed havde ikke været i Stand til at skaffe ham Fred for de kaade Spørgsmaal, og tilsidst havde han indrømmet alt, blot for at blive fri for de evige daarlige Vittigheder. »Det var et Held for Dem«, endte han, »at Domstolene maatte afvise Deres Klage, fordi De ikke længer havde noget fast Domicil i Tydskland. Hvis man havde kompromitteret mit Navn i en offentlig Forhandling, var jeg, Fanden ta'e mig! rejst til Amerika, expres for at knække Halsen paa Dem«.

»Ja, naar De opfatter det saaledes, Greve, saa beder jeg Dem om Forladelse«, sagde Hr. v. Norwig roligt. »Men De maa indrømme, at jeg ikke kunde handle anderledes i min Stilling. Forresten plejer man da ikke i Almindelighed at tage slige Gavtyvestreger saa strengt imellem Kammerater«.

»Oho, der maa jeg dog bede Dem! En Grev Bencken vil aldrig forgribe sig paa fremmed Ejendom!«

»Denne Tænkemaade gjør Dem Ære, Greve, Kom, lad os være Venner! Jeg beklager oprigtigt den Misforstaaelse . . .«

Karl Egon Emich modtog, omend noget tøvende, den tilbudte Haand og sagde, endnu stadigt noget oprørt: »Nu, efter at De har taget Deres Ord tilbage, kan jeg forsikre Dem paa Æresord, at der imellem mig og Deres Frue ikke er forefaldet det Ringeste, som kunde give Dem Grund til Jalousi. Tværtimod, hun har altid — undskyld Udtrykket — behandlet mig ligefrem gyseligt!«

»Og tror De ikke, at hun har givet andre Herrer mere Grund til at rose sig af hendes Gunst?« granskede Norwig forsigtigt.

»Hvis jeg vidste noget saadant om en Kammerat, vilde jeg selvfølgeligt ikke røbe ham«, svarede Greven. »Men jeg kan forsikre Dem, at Fru v. Norwig i Regimentet var ligesaa berømt for sit pikante Koketteri, som for sin ubønhørlige Grusomhed. *A propos*, det er dog fabelagtigt, hvor denne Frøken Bandemer ligner Deres Frue!«

»Ja, ikke sandt, fabelagtigt? Jeg blev ogsaa fuldstændig perplex, da jeg saa' hende første Gang her«.

Dermed lod de Emnet falde og galloperede som gode Venner ind i Skoven.

Mester Hans K. Fink havde imidlertid begyndt sit Arbejde. Man var efter mangfoldige Forsøg bleven enige om, at Grevinden skulde fremstilles staaende foran et mørkt Gardin, Hovedet vendt lidt til venstre i fri, stolt Holdning, og den højre Haand støttet til et Bord, paa hvilket man skulde se den hellige Skrift og hendes saa meget yndede Grolmus. Som Kostume var bleven valgt en højhalset sort Silkekjole, tilligemed et kostbart Brysseler Shawl over Skuldrene; dertil som Smykke et stort Brillantkors og i Haaret en Brillantagraffe med en lille Fjerbusk. Formatet var givet af den paagjældende Pendant i Billedgalleriet: Knæstykke i Legemsstørrelse.

Grevinden havde endelig indtaget den rigtige Stilling og saa' med stiv Alvor, som om hun skulde fotograferes, henimod det givne Øjepunkt. Kunstneren rynkede Panden, betragtede hende en Tidlang med knusende Blikke over den flade Haand, som han holdt paatværs, og derpaa foer hans Kul med en svag skrabende Lyd henover det store Lærred.

Der var ikke gaaet fem Minuter før Grevinden udstødte et højt Suk og udbrød i komisk Fortvivlelse: »Du milde Gud! det er mere end et stakkels, skrøbeligt, syndigt Menneske kan holde ud! En Stol, en Stol! Mine Knæer ryster allerede under mig. Og det tossede Punkt, som jeg skal staa og stirre paa, det svømmer allerede som en stor sort Hvalfisk for mine Øjne!«

Under megen Latter kom man med en Stol, og den stakkels Grevinde fik Lov til at hvile sig lidt. Fink trøstede hende med, at hun siden maatte sidde ned, saa snart han var færdig med Omridsene og skulde til at udføre Hovedet. Hun behøvede heller ikke at stirre saa krampagtigt paa det »tossede Punkt«.

Efter en knap Times Forløb, som var bleven afbrudt af adskillige korte Hvilepavser, erklærede Kunstneren Tegningen for færdig og tillod Grevinden at tage Skelettet til hendes Billede i Øjesyn.

»Herre Jesus!« udbrød Grevinden leende: »Saa sort De har gjort mig? Véd De, hvordan jeg ser ud? Som et Spøgelse i Lærredsdragt, der er faret igjennem en Skorsten! Naa, jeg takker! Men hvordan vil De faa de sorte Streger bort, naar De siden skal til at male mig? Jeg havde forresten bildt mig ind, at saadan en rigtig Kunstner strax vilde begynde at male rigtigt med Olie og Farve. Naar de optegner alt det i Forvejen, saa er det jo slet ingen Kunst«.

Greven var bange for, at Kunstneren skulde føle sig fornærmet over hans Gemalindes godmodigt djærve Spøg og skyndte sig at forklare hende, at selv de mest berømte Malere ikke begyndte at male saadan uden videre. Men Hans Kvast Fink var paa ingen Maade fornærmet, men udbrød tværtimod yderst gemytligt: »Fru Grevinden har fuldstændig Ret. Man maa blot kunne det, saa er det ingen Kunst længer«.

Tegningen blev enstemmigt erklæret for

vellykket. Men før der kunde blive taget fat paa Maleriet, kom der Bud efter Greven og Komtesse Marie trak sig ligeledes tilbage, for at strække sig en Smule i Hængekøjen nede i Haven. Mester Fink blev saaledes alene med Grevinden og Vicki. Den Sidste havde hentet en Bog, for at adsprede Moderen ved at læse højt for hende. Da det grevelige Bibliothek kun besad et meget ringe Forraad af moderne Skjønliteratur og dette var gjennemgaaet adskillige Gange — selvfølgelig opviste det kun Navne som Ebers, Dahn, Freytag og den hjemlige Fritz Reuter! (Spielhagen var udelukket som demokratisk, Paul Heyse som umoralsk, alle andre ubekjendte!) — saa tog man i de sjældne Tilfælde, da der blev forlangt en literær Underholdning, sin Tilflugt til Værkerne fra den klassiske Periode, af hvilke Grevens Fader i sin Tid havde anlagt en betydelig Samling. Og af disse var det ikke de egentlige Klassikere, som Grevinden satte mest Pris paa, men derimod to Damer, som i Følge med dem er komne i Literaturhistorien, nemlig: Karoline von Wolzogen og Johanna Schopenhauer!

Komtesse Vicki havde faaet fat paa den Førstes udødelige Roman »Agnes von Lilien«, der som bekjendt i sin Tid blev anset for et Værk af Goethe, sagtens fordi den om muligt endnu overgaar dennes »Wahlverwandschaften« i Kjedsomhed! Med Dødsforagt og det ejendommeligt syngende meklenborgske Tonefald, som navnlig tager sig komisk ud i pathetisk Foredrag af skjønne Følelser, fløj hun de første tyve Sider igjennem. Hun sad vendt mod Grevinden, skraat bagved Staffeliet, og præsenterede saaledes Maleren sin overalt blødt afrundede Profil. Uden at se hen paa ham, følte hun dog meget godt, at han havde mere Øje for hende, end for hendes Mama; og skjøndt dette strengt taget var en stor Fejl af den unge Mand, eftersom han jo blev betalt for at beskjæftige sig kunstnerisk med sin Models værdige Træk, saa følte Komtesse Vicki sig alligevel yderst smigret af denne opmærksomme Uopmærksomhed og ude af Stand til at forjage den opstigende Glød i sine Kinder. I nydelig Forlegenhed læste hun: »I denne Forvirring blev jeg ved at holde Armen fast, indtil han rev sig løs fra min Haand og tog mig om Livet«.

Hun slog ængsteligt de store Øjne op til Moderen, for at udforske, om hun ogsaa holdt det for passende, at en ung Pige foredrog Sligt i en ung Mands Nærværelse. Men hvad opdagede hun! Hun kunde ikke bare sig for en ganske sagte Fnisen. Karoline von Wolzogen havde virkelig været klassisk nok til i ti Minuter at lulle Mama i en blid Slummer! Der var ingen Tvivl om det — Tandgarnituren svævede ... men nej, lad os udtrykke det poetisk: Morpheus' Fane vajede stolt fra Taarnet!

Men den pludselige Stilhed lod til strax at gjøre Indtryk paa den Slumrende. Hun foer let sammen, strøg det omtalte Flag, og aabnede Øjnene med et Udtryk af drømmerisk Forbavselse. »Rigtig kjønt, rigtig kjønt!« nikkede hun bifaldende. »Det er altsammen saa poetisk!« Og med fordoblet Iver, i et endnu hurtigere Tempo end før, fortsatte Komtesse Vicki sin Forelæsning: »Søde Øjeblikke i Livet, da Sjæl og Følelse for første Gang hæver sig op i den hulde himmelstræbende Flamme, hvor allestedsnærværende er Du ikke i et ømtfølende Gemyt! Jeg havde nydt en omhyggelig Opdragelse, i Følelsens og Indbildningskraftens højeste Renhed og Kydskhed. Dette var den første Mand, overfor hvem jeg følte min hele Kvindelighed. (Vickis Kinder farvedes af et Purpurskjær.) I hans Nærværelse følte jeg mig omspunden af hint magiske Væv, som Kjærlighedens Blikke synes at frembringe, og i hvilket alle vore Handlinger bliver finere og mere betydelige. Ved hans Berøring bævede mine Nerver, og en ophøjet Glorie omsvævede hans Væsen, og fik mig til at gyse. I denne navnløse, søde Blanding af Hjertets første Rørelser stod jeg maalløs og søgte ikke at fly for den søde Magt, som omsnoede mig. »Fald ikke, kjære Barn«, sagde han blidt ...«

Her lod Forelæserinden pludseligt Bogen synke ned i Skjødet, da hun fra den Forhøjning, paa hvilken hendes Moder thronede, tydeligt havde hørt den dæmpede Musik, som saa harmonisk plejer at ledsage de Retfærdiges Søvn. Hun vilde rejse sig lydløst, da Hans Kvast Fink sagde dæmpet: »Aa, Komtesse, De maa endelig blive siddende et Øjeblik saaledes! Saadan — Hagen lidt mere til Højre — og Munden aabnet en lille Smule«.

Hun adlød uden at gjøre Indvendinger og blev siddende i den angivne Stilling uden at røre sig, indtil Kunstneren opfordrede hende til, at komme hen til ham.

Tøvende gik hun hen til det store Lærred og saa' paa det første Blik ikke andet, end nogle Klatter og Striber, der svævede som en Tordensky over Moderens Hoved. Derimod præsenterede Fink hende nu pludseligt en lille Skitsebog, i hvilken hun saa' sig selv fremstillet med overraskende Lighed i let Blyantstegning: siddende i Stolen med noget foroverbøjet Ryg og med Benene lagte over hinanden, idet hun smilende løftede Blikket op fra Bogen.

»Nej, Hr. Fink«, hviskede hun, »og det har De gjort i saadan en Fart! Ser jeg da virkelig saadan ud?«

»Omtrent — kun langt, langt mere fortryllende«, smigrede han.

Den lille Komtesse blev meget forvirret. »Er det virkelig Deres Mening?« fremstammede hun. »Jeg maa vel beholde det?«

»Nej, det tilhører mig«, svarede han, og nærmede sin Mund til hendes Øre: »Det sælger jeg kun for en meget høj Pris«.

»Nej, det gjør De da vel ikke?« sagde Vicki ængsteligt.

»Ja, jeg gjør. Men De skal have Fortrinet. Det koster jo kun en Million — saa meget har De nok allerede lagt til Side af Deres Lommepenge!«

»Aa, De er rigtig styg, Hr. Fink. De vil narre mig«, surmulede den lille Komtesse. »Jeg vilde jo gjerne betale Billedet, men . . .«

»Virkelig? Saa giv mig noget, som er omtrent en Million værd«. Fink saa' smægtende paa hende med sine lystige graa Øjne.

Og den kloge lille Komtesse forstod dette Blik, vendte det lille Hoved undseeligt til Siden og strakte Hænderne afværgende ud imod ham.

Men hvilke Hindringer vilde en ung Malers Dristighed ikke være i Stand til at overvinde! Inden hun saa' sig for, havde hendes varme, bløde Barnelæber allerede udbetalt ham en Million kontant.

»Er De vred paa mig?« hviskede den Dristige hende ømt ind i Øret.

Saa skjulte hun det blussende Ansigt i sine Hænder og rystede meget energisk paa Hovedet.

I dette Øjeblik løftede Grevinden Hovedet med et Suk, og endnu medens Vicki sprang frem bag Lærredet og hen til sin Plads, begyndte hun at gjenoptage Traaden i Læsningen, som hun før havde ladet falde.

Med høj, omend dirrende Stemme deklamerede hun: »Fald ikke, kjære Barn! sagde han blidt, da jeg endelig tog hans Arm bort, og omfavnede mig paany . . .«

»Jeg véd ikke, hvordan det kan være?« afbrød Grevinden Oplæsningen lidt efter; »Om det kommer af Malningen eller Læsningen — jeg bliver saa mærkværdig træt. Jeg var lige ved at falde i Søvn«.

Mester Fink foreslog at gjøre en Pavse og gaa lidt ned i Parken. Begge Damerne modtog med Fornøjelse Forslaget og man begav sig strax derned. De fandt Komtesse Marie beskjæftiget med en Bog i Hængekøjen, som var anbragt imellem to Stammer i Granalleen.

»Naa, Mester Fink«, henvendte hun venligt til Kunstneren. »Hvorledes opfører Mama sig som Model?«

»Fortræffeligt«, svarede han. »Komtesse Vickis Oplæsning fængslede Grevinden i den Grad, at hun af aandeløs Spænding ikke vovede at røre et Lem«.

»Nu kan De ogsaa til en Afvexling holde mig lidt med Selskab?« bad Komtessen.

»Med største Fornøjelse«, svarede han høfligt, og da Vicki og hendes Moder var kommen saa langt bort, at de ikke kunde høre det, tilføjede han: »Har De saa fundet Frøken Bandemers Fotografi?«

»Det tør vi ikke længer gjøre os noget Haab om — det har Fader taget til sig, og han udleverer næppe et smukt Dameansigt igjen. Men De er jo Maler! For Dem maa det jo være en Bagatel, at fastholde saadan et Ansigt med et Par Blyantstreger«.

Fink lovede at forsøge det og tilføjede, at den mærkelige Episode med Grev Bencken kun havde gjort ham endnu mere nysgjærrig efter at komme under Vejr med den foregivne Frøken Bandemers Roman. Om hun maaske ikke vidste, hvor den afdøde Fru v. Norwig var født.

»Fru v. Norwig er saa vidt jeg véd hverken nogen Født eller Afdød«, svarede Komtesse Marie. »Men Hr. v. Norwig synes at have Grund til at betragte hende som ikke mere existerende, efter at de er skilte ad. Jeg siger Dem det i al Fortrolighed, fordi det dog maaske kunde tjene Dem som et Fingerpeg for Deres Undersøgelser. Men her i Huset maa ingen vide det. — Vilde De maaske være saa venlig at give mig Deres Arm, for at følge mig hen til Staldene?«

Han opfyldte villigt hendes Anmodning, og de gik langsomt, livligt samtalende, hen til Ladebygningerne. Det var helt ensomt der, ikke et Menneske at se, og med Undtagelse af Fedesvinene var heller ikke et Dyr hjemme. Da de vilde gaa hen til Hestestalden, kom de to Herrer just hjem fra deres Ridetur og Fink var glad over, nu at kunne undskylde sig med sit Arbejde — for igjen at opsøge sin Vicki.

Da han saa ilsomt vendte tilbage til Parken, mødte han Frøken Sophie. Han vilde gaa forbi hende mod en let Hilsen, men hun spærrede Vejen for ham, idet hun udbrød med et ondskabsfuldt Smil: »Ah — De er virkelig en stor Kunstner, kjære Fætter!«

»Højst smigrende!« svarede han tørt. »De har maaske set Kulskitsen?«

»Kun ganske flygtigt og paa Afstand«. Og da han satte en spørgende Mine op, vedblev hun langsomt, med Eftertryk paa hvert Ord: »Jeg havde noget at spørge Fru Grevinden om, og da jeg netop befandt mig i Haven, maatte jeg naturligvis lægge Vejen til Deres Atelier over Verandaen. De har maaske lagt Mærke til, at der er en Glasdør! Et Blik igjennem denne Glasdør overbeviste mig om, at jeg i hint Øjeblik vilde forstyrre Herskaberne. Jeg trak mig derfor tilbage med den Diskretion, som sømmer sig for mig i min Stilling. Men jeg havde set fuldkomment nok, til, som sagt, at finde Dem beundringsværdig. Det vil maaske ogsaa interessere Grevinden at høre, at de udfolder saa meget Talent ikke alene *paa*, men ogsaa *bag* Lærredet«.

Fink bed sig i Læberne og trak i sit blonde Skjæg. »Naa, hvad har det at sige?« udbrød han i en let henkastet Tone. »Mellem kjære

Slægtninge ser man ikke saa nøje paa saadan en lille . . .«

»Spøg, vilde De vel sige«, tilføjede den Strenge. »Jeg vilde dog foretrække at vælge et andet Ord. At lege saa letsindigt med en saa uskyldig, trohjertet, ung Piges Følelser . . .«

»Gjør mig dog den Tjeneste, Frøken Bandemer«, afbrød han hende ærgerlig. »Den som er uden Synd kaste først Stenen paa mig. Skulde De slet ikke have noget at bebrejde Dem i den Retning? De véd, at den unge Wuvermann havde stor Tillid til mig!«

»Kom De blot med Deres Trudsler. Troer De, at man her vilde fæste mere Lid til et letsindigt ungt Menneskes Pralerier, end til mig?« udbrød Sophie haanligt. »Jeg gad nok vide, hvorfor jeg skulde skaane Dem, som strax i den første Time vilde blotte mig for Komtessen, og siden stikker Hovedet sammen med de Store, for at udklække en eller anden Ondskab imod mig, som aldrig i mit Liv har gjort Dem noget«.

Den kjække Kunstner blev dog lidt ængstelig tilmode ved disse Ord. Det var fuldkommen rigtigt, hvad hun der sagde og det blev oven i Kjøbet udtalt i en saa overbevisende Tone af krænket Stolthed, at han begyndte at vakle i sin Mening om hende. Naar hun virkelig fortalte Grevinden, hvortil han havde misbrugt hendes Slummer, saa var i alt Fald de skjønne Dage i Aranjuez-Räsendorf forbi og han maatte atter forlade det Kastel, han saa glorværdigt havde bestormet, som Ridder af den bedrøvelige Skikkelse. Bagefter af Hævn at sætte en Plet paa Forrædersken, vilde under disse Omstændigheder have været en ligefrem Gemenhed. Han befandt sig virkelig i en ganske pinlig Situation. Endelig svarede han, med et tvungent Smil: »Ja, kjære Kusine, men De maa dog indrømme, at Deres forkerte Svar i Gaar maatte indgyde mig en Tvivl om De virkelig var en Datter af min Tante Bandemer — om Deres Fader vil jeg slet ikke tale, for det vilde vist falde temmelig vanskeligt at træffe den Rette?«

»Naa, siden De véd alt det, kan det saa endnu undre Dem, at jeg anstillede mig, som jeg ikke kjendte noget til mine Forældre? Er det derfor jeg har arbejdet mig op af Sumpen, derfor jeg saa længe som en Hjemløs er strejfet om i Verden og har udstaaet ubeskrivelige Lidelser, for nu, efter endelig at have kæmpet mig op i en renere Sfære og gjort mig værdig til at omgaaes med ædle Mennesker, igjen af Erindringen om den ulyksalige Fortid at lade mig jage ud i den trøstesløse Vinternat?!«

Fink havde med aaben Mund hørt paa denne Tale. Han var dybt greben og strakte i ærlig Bevægelse den højre Haand ud imod sin heroiske Kusine. »Ja, jeg indser det, jeg har gjort Dem skammelig Uret. Men De tilgiver mig, ikke sandt, Sophie? Og — hvad det andet angaar: Jeg var jo ikke værdig til at kaldes en Kunstner, naar saadan et himmelsk Væsen ikke skulde gjøre Hovedet kruset paa mig«.

Noget tøvende lagde Frøken Bandemer sin Haand i hans. »Naa, lad gaa«, sagde hun og smilede vemodigt. »Optag det som en Advarsel, kjære Fætter! Men nu da vi er under fire Øjne — kan De maaske sige mig, hvor min Moder nu boer? Jeg har ikke hørt fra hende i mange Aar og det kunde dog nok tænkes . . .«

»Hun har i de sidste fem Aar havt en Modehandel i Lüneburg — siden hendes Mand, Vagtmesteren, døde. Hun skal jo paa sine gamle Dage være bleven en meget honnet, from Kone — som det saa tidt gaar! Hun har jo altid havt et godt Hjerte«.

Sophie takkede ham for Oplysningen, formanede ham igjen til at vise mere Selvbeherskelse overfor Komtessen og anbefalede sig med et mildt, elskværdigt Smil.

Fætter Fink stirrede endnu en Tidlang som fortryllet efter hende, kløede sig betænkeligt i sit kortklippede blonde Haar og udbrød endelig i mild Fortvivlelse:

»Det løber rundt for mig! Enten er Kusine Sophie et kolossalt respektabelt Fruentimmer eller ogsaa er jeg en kolossal respektabel Æsel. Hun — ja, min Gamle har fuldkommen Ret: Det er ikke Opdragelsen, der gjør det, det kommer kun an paa Geniet!«

Idet han nu betænkelig gik tilbage til Slottet, stødte han paa den gamle Greve, som tog ham fortroligt under Armen og bad ham følge med op paa sit Værelse, da der var noget han vilde tale med ham om. Da de var kommen derop, gav han ham først en vidunderlig La Carolina, og begyndte derpaa efter megen Rømmen med stor Hemmelighed at rykke frem med sin Anmodning.

»Vilde De maaske have den Godhed, i Deres ledige Timer at forfærdige mig en lille — ganske lille Akvarel, Pastel eller hvad De vil efter et Fotografi? Det vil sige — jeg mener — jeg har nemlig en lille udvalgt Samling af skjønne Kvindehoveder — et Liebhaveri af mig, som jeg dyrker i al Stilhed. De forstaar nok — vore Damer tænker ikke altid objektivt nok,

til at vurdere Kunsten for dens egen Skyld. De hænger sig altfor meget ved det Objektive, haha! En gammel Bemærkning, men meget træffende. Prisen skal vi nok blive enige om«.

Mester Fink bukkede og erklærede sig villig til at udføre det lille Arbejde. Selvfølgeligt gratis.

Og nu greb Grev Pfungk endelig efter sin Brevtaske og fremtog deraf Frøken Bandemers Portræt, som var omhyggeligt indsvøbt i Silkepapir.

Fink kunde ikke bare sig for at smile. »Naa, saa det er mit Forbillede!« udbrød han.

»Tys, ikke saa højt!« advarede Greven. »De maa indrømme, at Frøkenen er meget smuk, det er let tilgiveligt, at min Hustru er noget jaloux . . . ha ha! De som Kunstner vil forstaa, at en objektiv Interesse for Skjønheden . . . Kort sagt, min Hustru savner allerede Portrætet, og hvis jeg ikke snart ser at faa det anbragt igjen imellem hendes Papirer, saa kunde jeg blive mistænkt for — De forstaar mig nok«.

»Fuldkomment«, lo Fink. »Jeg skal se om jeg endnu i Dag kan bringe det lille Kunstværk i Stand. Da jeg jo har den levende Model for Øje, saa er jeg heller ikke forlegen for Farverne«.

»Ypperligt, kjære Fink, ypperligt! Til Belønning skal De ogsaa ved Lejlighed faa mit Privatgalleri at se. Men ikke et Ord til Damerne, ikke sandt?«

Kunstneren lovede ubrødelig Tavshed og anbefalede sig i samme Øjeblik, Grev Bencken traadte ind ad Døren.

»Ah, er Du der!« sagde den gamle Herre til Nevøen. »Har Du ogsaa bragt Hr. v. Norwig helskindet hjem igjen?«

»Ja vel, *cher oncle:* vi er ovenikjøbet kommen tilbage som gode Venner: Han har reddet sig meget anstændigt ud af Affæren«.

»Jeg har ikke ventet andet af ham«, sagde Grev Pfungk tilfreds. »Tør man endnu ikke vide, hvad det drejede sig om?«

Grev Bencken legede noget forlegent med sin Næseklemmer og svarede tøvende: »Aa, blot en lille Misforstaaelse fra tidligere Tid. Hr. v. Norwig har nemlig ogsaa staaet ved vor Regiment, før han trak sig tilbage til sit Gods. Vi betragtede ham altid som en Art Lærd, og han lod os tidt føle det paa saadan en Maade, som var mig i høj Grad ubehagelig. Du véd nok, at Lærdom aldrig har været min stærke Side; jeg har altid havt vanskeligt ved at lære, siden jeg den Gang som Dreng faldt paa Hovedet«.

»Ja, ja, stakkels Fyr!« lo Onkelen. »Du kan ganske vist ikke gjøre for Hullerne i dine Kundskaber. Det ligger bestemt til jeres Familie: Din Fader paastod jo altid, at den megen Studeren var upassende for en Adelsmand; det fremkaldte kun revolutionære Ideer. — Kommer Norwig snart?«

»Marie holder endnu paa ham nede i Stalden, hun interesserer sig jo Pokkers for Landvæsenet! Jeg skyndte mig i Forvejen, fordi jeg, oprigtig talt, er vældig sulten«. — —

Komtesse Marie og Hr. v. Norwig var bleven tilbage i Hestestalden, efter at hendes Fætter og den Karl, der havde besørget Afsadlingen, var gaaet. Hun havde træt taget Plads paa Foderkisten og en Tidlang tavs set paa, at de to Rideheste velbehageligt knasede deres Havre. Hun drog et dybt Suk.

»Hvad fattes Dem, Komtesse? De synes bevæget«, brød Norwig Tavsheden og traadte fuld af Deltagelse nærmere hen til hende.

Hun svarede ikke, men hendes Bryst bølgede heftigt, som om hun med hele sin Kraft maatte bekæmpe en voldsom Sindsbevægelse. Pludseligt sprang hun op, saa rask, som om hun paa en Gang havde rystet Smerterne af sig, traadte med et Par lange Skridt ind i Hingstens Baas, og udbrød, idet hun med den flade Haand gav Dyret, som forskrækket foer til Siden, et heftigt Slag paa Halsen: »Skammer Du Dig ikke? Skammer Du Dig ikke? Dit afskyelige, følesløse Kreatur! Kan Du se paa mig og æde saa graadigt?!«

Potrimpos stejlede af Skræk, saavidt dens Kjæde tillod det. Det var et ængsteligt Syn. Komtessen kunde let blive ramt af dens sprællende Hove. Norwig var i to Sæt ilet hende til Hjælp. Han stillede sig foran hende og søgte at berolige Dyret, medens han sagde: »Hvad gjør De, Komtesse! Jeg beder Dem, gaa forsigtigt ud herfra. Hvor kunde De dog ægge det nervøse Dyr saaledes!«

»De har Ret, det er latterligt, det er ubeskrivelig dumt af mig«, gispede hun. »Men kan De ikke forestille Dem, hvorledes jeg er til Mode — jeg, der var som voxet sammen med min Hest, og nu maaske er fordømt til, hele mit Liv at slæbe mine Skjørter henad den snavsede Jord, som den første den bedste gamle Kaffe-Jomfru!«

»Men jeg beder Dem for Guds Skyld, berolig Dem dog, kjæreste Komtesse«, sagde Norwig og vendte sig om imod hende. Potrimpos havde sky trykket sig op til Siden og saa' ængsteligt spørgende hen til sin Herskerinde, »Kom, jeg skal føre Dem sikkert ud herfra«. Og han tog hende venligt i Haanden, for at føre hende ud af den farlige Baas.

Men med et Ryk rev hun sig løs fra ham, traadte hen til Hesten, slyngede begge sine Arme om dens Hals og brast i høj Graad. Hun havde lænet sit Hoved op til Manken, hendes Taarer trillede langsomt ned ad det glindsende Skind. Dyret stod som fastnaglet — og derpaa vendte det langsomt sit smukke Hoved om og lænede det blidt mod Komtessens Ryg, ligesom det vilde bede hende om Forladelse for det grusomme Puds, det havde spillet hende.

Norwig selv var saa rørt over dette Syn, at han i lang Tid ikke kunde finde Ord. Han traadte hen bagved Komtessen, og næsten uden at vide hvad han gjorde, strøg han hende sagte med Haanden over Hovedet. Først efter rum Tid fandt han trøstende Ord: Det vilde sikkert ikke blive saa slemt som hun antog. Hendes kraftige Natur vilde overvinde Følgerne af Faldet. Og selv om dette Haab ikke skulde gaa i Opfyldelse, hvis det aldrig mere skulde forundes hende at tumle sig kjækt til Hest, saa stod dog i hendes Stilling saa mange Muligheder aabne for hende til at stille hendes brændende Attraa efter rig Virksomhed.

»De mener det godt med mig«, svarede hun og vendte langsomt sit taarevædede Ansigt om imod ham. Saa rakte hun ham Haanden og fulgte ham med bøjet Hoved ud af Baasen.

Udmattet tog hun igjen Plads paa Foderkisten, og sagde, da hun var bleven noget mere rolig: »De kan alligevel ikke fatte, hvad det vilde koste mig, at give Afkald paa mit forrige Levesæt. Det at være Kvinde forekommer mig at være den frygteligste Lod. Jeg hader mit Kjøn! Og det har jeg hidtil ikke havt nogen Følelse af: Jeg duede til noget; hvad I Mænd kunde, det kunde jeg ogsaa! Var jeg ikke født paa Landet, saa havde jeg maaske kastet mig over en eller anden Videnskab, var bleven Læge, saaledes som det nu er Mode blandt de fornemme Russerinder. Men jeg havde aldrig tænkt paa at tilbringe mit Liv i den usle, travle Lediggang, hvortil Kvinder af vor Stand bliver opdragne, eller tilmed i den idiotiske Selskabelighed, som udelukkende beskjæftiger den Smule Hjerne hos saa mange. Men hvad skal der blive af mig nu, da jeg har Vished om, at jeg aldrig i mit Liv vil kunne røre mig igjen som et frit Menneske?«

»Men Komtesse, det er jo ikke tænkeligt«, afbrød Norwig hende: »Lægen har jo sagt . . .«

»Jeg lader mig ikke narre af hans fromme Løgne. Jeg er intet Barn, som man kan lukke Munden paa med Sukkergodt. Han troede, at jeg vilde lade mig nøje med hans latinske Udtryk; men jeg har bidt nøje Mærke i dem og slaaet dem op i Konversations-Lexikonet. Fra det Øjeblik af véd jeg ogsaa først, hvad det vil sige, at være Kvinde!«

»Men kjæreste Komtesse, hvorfor plager De Dem med saadanne Tanker? Hvorfor skulde De være den Eneste, som ikke kunde finde Lykken der, hvor andre Kvinder søger den? De har først nu opdaget at De er Kvinde, hvis jeg tør udtrykke mig saaledes -- godt! hvorfor skulde De ikke ogsaa nu lære at føle som en Kvinde?«

»Hvorfor?! Spørg mit Spejl?« udbrød Komtessen, idet hun rejste sig og heftigt pressede sine knyttede Hænder mod Kinderne. »Med et saadant Ansigt har man kun Lov til, i det højeste at kaste sin Kjærlighed paa Heste!« Hun lo kort og haanligt og vilde gaa ud af Stalden.

Hr. v. Norwig greb atter hendes Haand og holdt hende blidt tilbage. »Nu spotter De, Komtesse«, sagde han alvorligt. Og det bør jeg som Mand ikke finde mig i! Jeg antager dog, at ikke alle Mænd er saadanne Narre som jeg var, den Gang jeg letsindigt forspildte hele mit Liv for et kjønt Ansigt«.

Hun vendte sig hurtigt om imod ham, lagde sin venstre Haand paa hans Arm og udbrød hastigt, uden Overgang: »Hr. v. Norwig, siden jeg blev voxen, er De den eneste Mand, der har set mig i Taarer. Jeg har skjænket Dem en Fortrolighed, som jeg aldrig før har skjænket nogen anden. Men jeg skammer mig ikke for Dem — jeg er Dem saa megen Tak skyldig, at jeg uden Skrupler kunde betro Dem mine lønligste Tanker. Men en Ting piner mig, en Ting knuger mit Hjerte — De er ikke ærlig imod mig, De er ikke helt sanddru! Denne Sophie Bandemer er Deres Hustru — og De søger at føre os alle bag Lyset! Hvorfor gjør De det?«

Han bøjede Hovedet og sagde dæmpet: »Jeg er ikke Herre over min Villie! Jeg staar under en frygtelig Tvang«.

»Men hun er Deres Hustru, ikke sandt?«

»Ja, Komtesse, jeg tilstaar det for Dem — for Dem alene!«

»Og hvad skal denne Løgn til? Hvad knytter Dem til denne foragtelige, hykleriske Person?«

»Det tør jeg ikke sige Dem«, svarede han efter kort Overlæg.

»De tør ikke, selv om . . .« Hun traadte tæt hen til ham, hendes vidtopspilede Øjne borede sig ind i hans, hendes hede Aande strejfede hans Ansigt — »Heller ikke, naar jeg tilstaar, Mand, at jeg elsker Dig vanvittigt?«

»Komtesse!« udbrød han og kastede sig paa Knæ for hende: »Nu *skal* De vide alt«.

»I samme Øjeblik kom Inspektør Reusches firskaarne Skikkelse til Syne i den aabne Dør. »Aa undskyld!« fremstammede han og trak sig bestyrtet tilbage.

ELLEVTE KAPITEL.

Handler hovedsageligt om Frøken Sophies Tryllekunster og om Vickis første Kjærlighed.

Fru Grevinden havde imidlertid ladet gamle Hinrich komme ned i Haven til sig, for at give ham forskjellige Ærinder at besørge. Der hørte et vist oratorisk Talent og en betydelig Taalmodighed til at indprente gamle Hinrich noget, ikke just, fordi han havde ondt ved at opfatte noget, men udelukkende paa Grund af hans ulyksalige Hukommelse, der med Aarene var bleven saa hullet som et Sold.

»Naa, Hinrich, kan Du nu ogsaa huske det altsammen?« endte hun sit Foredrag.

»Ja, ja vel, naadige Frue«, grinede den gamle Kudsk. »Jeg skal først kjøre til Byen . . .«

»Nej, Hinrich, nej! først skal Du kjøre op til Stationsforstanderen og aflevere Kalkunen til ham med en flittig Hilsen . . .«

»Og den naadige Frue siger saa mange Tak, fordi Hr. Stationsforstanderen har været saa god at besørge Kassen og det store Vinfad, og den naadige Frue sendte Hr. Stationsforstanderen Kalkunen og ønskede ham god Appetit«.

»Meget vel, Hinrich, meget vel«, sagde Grevinden og slog ham opmuntrende paa Skulderen. »Og saa skal Du kjøre til Byen . . .«

»Kjøre til Byen og aflevere den naadige Frues Brev hos Hr. Klaverstemmer Møller og . . .«

»Naa, og saa?«

»Og ønske ham god Appetit!«, fremstammede den Gamle med et ængsteligt Blik.

»Nej, hvad er det for noget Snak, Hinrich! Hr. Klaverstemmeren skal da ikke æde Brevet! Du skal bare aflevere det og siden bringe Hr. Klaverstemmeren med hjem. Har Du nu forstaaet mig?«

»Ja vel, naadige Frue, nu har jeg forstaaet det«.

»Naa, Gud ske Lov! Lad saa den nye Frøken give Dig Kalkunen og se saa til at Du kommer afsted!«

Gamle Hinrich opsøgte strax Frøkenen, som allerede af Grevinden havde faaet Paalæg om at pakke en fed Kalkun ind. Efter lang forgjæves Søgen og Spørgen, fandt han endelig Sophie paa hendes Værelse beskjæftiget med at skrive et Brev. Hun bad ham meget venligt at tage Plads et Øjeblik, da han skulde have et Brev med for hende. Hinrich sad beskedent paa den yderste Kant af en Stol, ligeoverfor den skjønne Frøken og drejede forlegent sin Hue i Haanden. Selv paa denne gamle forvitrede Fyr gjorde Sophies Skjønhed sit berusende Indtryk. Han stirrede med aaben Mund paa hende som paa et Væsen fra en højere Sfære, og det forvirrende Indtryk paa hans Sandser ytrede sig derved, at Stationsforstanderen, Kalkunen og Klaverstemmer Møller begyndte at opføre en vild Runddands i hans Hjerne, medens han saa' det mørke lille Hoved saa opmærksomt bøjet over Papiret og hørte den hastige Pen ligesom med alfefin Stemme gjentage Ordene, hun skrev.

Grevinden staar Model.

Frøkenen var færdig med sit Brev og medens hun skrev Adressen, sagde hun: »Kjære Hinrich, De er nok saa god at levere dette Brev til Hr. Stationsforstanderen personlig, med Anmodning om at han selv vil lægge det i Brevkassen paa Toget . . . eller vent lidt, jeg vil hellere give Dem et Par Linier med til Herren«.

Hun tog et Visitkort frem af en allerkjæreste lille Taske og henkastede med sin spindevævslette Skrift følgende Ord paa det: »Højtærede Herre! I Tillid til Deres Elskværdighed vover jeg at bede Dem om at gjøre mig den Tjeneste, at overgive medfølgende Brev til en Togfører med Anmodning om at lægge det i Kassen paa Endestationen. Med venlig Hilsen. S.B.«

»Saa«, udbrød hun og sprang op, »dette Brev og dette Kort er De altsaa saa god at levere til Hr. Stationsforstanderen«. Hun rakte sin allerkjæreste lille Tunge ud, for at befugte Gummien paa Konvoluten og overgav derpaa Brev og Kort, det sidste i en lille Konvolut uden Adresse, med et vindende Smil til den grinende gamle Kudsk. Saa gik hun med ham ned i Spisekammeret, gav ham den smukt indpakkede Kalkun, tog derpaa en Mark op af sin Elfenbens Portemonnaie og sagde: »Tag det for Deres Ulejlighed, kjære Hinrich«. (Forts.)

HEINRICH HANSEN.

(Med Kunstbilag: Christian IV.s Værelse paa Rosenborg, og Portræt; Rammen efter Motiv fra Christian IV.s Kapel i Roskilde, tegnet af Ch. Jensen.)

Over ingen af Danmarks Konger hviler et saa ejendommelig romantisk Skjær som over Christian IV., han er Folkets verdslige Helgen og tilbedes i de af ham rejste, herlige Bygninger, de skjønneste Danmark har i Eje. Hvem gribes ikke af den forunderlige Poesi, der hviler over Frederiksborg og Rosenborg, og hvor langt stærkere maatte saa ikke denne Skjønhed gribe en ung, for sit Kald varmt følende Kunstner. Men ligesaa stor hans Kjærlighed var til disse stolte Fortidsminder, ligesaa flittig var hans Haand til i talrige, fortrinlige Billeder at gjengive ikke blot disse Bygningers herlige Ydre, men ogsaa de prægtige Sale og Gemakker, de indesluttede. Udført i Farvetryk pryde disse Arbejder nu mange Hjem; at erhverve Originalerne er jo kun de Færreste forundt.

At nævne Kunstnerens Navn er jo egentlig overflødigt, vi vide jo alle, at han hedder Heinrich Hansen. Det er det *»nom de guerre«* under hvilket han har erhvervet sine kunstneriske Laurbær, og med hvilket han stedse vil mindes.

Heinr. Hansen stammer fra Sønderjylland, og dette forstaar man saa godt, naar man kjender ham personlig. Hele hans Væsen er præget af denne Bonhomie, der er ejendommelig for Sønderjyden, og han omfatter sit Fødeland, efter at det er løsrevet fra Moderlandet, med forstærket

Kjærlighed. Han er født i Haderslev den 23de November 1821 og kom som ungt Menneske i Malerlære i Flensborg, Forældrenes Fødeby. Ved dette Arbejde blev han fortrolig med Teknikken og med det for en Kunstner nødvendige Materiale, hvilket blev af stor Betydning for hans senere Virksomhed, ligesom en saadan elementær Uddannelse blev til Gavn for vor store Skovgaard og andre af vore betydeligere, ældre Kunstnere.

Fra Flensborg drog Heinr. Hansen 1842 til Kjøbenhavn, hvor han som Elev af Kunstakademiet uddannede sig til Dekorationsmaler og strax blev benyttet ved Udsmykningen af Thorvaldsens Museum og senere ved Dekorationen af Christian IV. Kapel i Roskilde Domkirke. Hurtig efter hinanden vandt han Akademiets lille og store Guldmedaille, den sidste endog to Gange, og tiltraadte 1847 med offentlig Understøttelse sin første Udenlandsrejse, der væsentlig gjaldt Tyskland, fra hvilken han medbragte en Række Studier med Emner fra de mangfoldige, interessante Bygninger hos vore sydlige Naboer, og fra nu af dyrkede Heinr. Hansen væsentlig Arkitekturmaleriet, paa hvilket Omraade han i Tidernes Løb er bleven Danmarks betydeligste Kunstner.

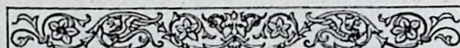
Paa gjentagne større Rejser besøgte Heinr. Hansen saa godt som alle større europæiske Lande, og overalt fængslede han til Lærredet de interessanteste Motiver, lige oppe fra Trondhjem og Skotland og ned til Spaniens og Italiens solrige Egne. At opregne her hele Rækken af den forbavsende flittige Kunstners talrige Arbejder vilde være uoverkommeligt; men Enhver, der jevnligt har besøgt vore Udstillinger, vil mindes hans Gjengivelser af belgiske Kirker, Alhambras Søjlegaarde, Dogepaladsets Pragtsale, af Kirker, Klostre, Paladser og Patricierhuse i Italien, Spanien, Frankrig og mange andre Lande. Disse Arbejder tiltale ikke blot ved Valget af Motivet, men forbavse tillige ved Udførelse af samtlige Detailler og ved det fortrinlige Perspektiv; intet Under, at Heinr. Hansen alt tidligt blev knyttet til Akademiet som Docent i dette Lærefag, hvilket han behersker som Faa. Vor Kunstners Arbejder ere gjennemgaaende af mindre Omfang, men at han ogsaa forstaar at tumle med store Masser, har han vist i sit Billede »Parti ved Gammelstrand«, der tilhører den kgl. Malerisamling, og i »Arvehylding paa Kjøbenhavns Slotsplads«, som han udførte til Nationalmuseet paa Frederiksborg.

Det er dog ikke blot som Arkitekturmaler, at Heinr. Hansen indtager en fremragende Plads, ogsaa hans Virksomhed for at hæve og udvikle det danske Kunsthaandværk er af allerstørste Betydning. En rig Anledning hertil frembød Gjenopførelsen af Frederiksborg Slot. Faa vare jo saa fortrolige med denne herlige Bygnings mindste Detailler som Heinr. Hansen, og derfor var han i Stand til at give nøjagtige Tegninger til de Rum, der skulde rekonstrueres i deres oprindelige Skikkelse, saasom Riddersalen, Rosen og Bedestolen. At arbejde efter disse Tegninger var af stor Betydning for de derved beskjæftigede Haandværkere, de lærte mangt og meget, der vil bære Frugt i Fremtiden. Men ogsaa paa andre Omraader blev det Heinr. Hansen forundt at virke til Gavn for det danske Kunsthaandværk. Det var nemlig ham, hvem Oprettelsen af »Kunstflidslotteriet« skyldes, hvis Formaal var gjennem Bortlodning af Kunstflidsgjenstande at tilvejebringe Midler til Slottets Gjenopførelse, og ved denne sin Virksomhed, til hvilken han forstod at knytte vore betydeligste Kunstnere, er det lykkedes ham at forædle Smagen blandt Haandværkere og Publikum.

Rig og betydningsfuld har hans Virksomhed været. Intet Under derfor, at vort Lands Konge paa forskjellig Maade ved Udnævnelse til Etatsraad og Tildeling af høje Ordensdekorationer, har hædret ham, ligesom ogsaa udenlandske Fyrster paa lignende Maade have vist ham deres Anerkjendelse. Kunstnernavnet »Heinr. Hansen« vil dog overleve alt dette.

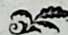
Fra 1821—1889 er et langt Spand af Aar, men vor Kunstners Aand og Haand ere ikke berørte deraf; Samarbejdet mellem dem er lige saa kraftigt som nogensinde, og her gjælder det gamle Ord, hvad man i Ungdommen nemmer, man ej i Alderdommen glemmer. I den unge Kunstners Sjæl tændtes en beundrende Kjærlighed til Christian IV og hans skjønne Værker, og denne Kjærlighed slukkedes aldrig. Vi skylde Heinr. Hansen, at Neptun-Fontainen i Frederiksborg Slotsgaard atter rejstes i sin kunstneriske Skjønhed, Midlerne hertil skjænkedes jo af en Mand, hvis Navn altid vil mindes med Taknemmelighed af det danske Folk, og endnu sysler Heinr. Hansen med Arbejder til Fuldendelsen af det herlige Slot ved den skovomkrandsede Indsø. Gid denne og hans øvrige betydningsfulde Virksomhed endnu maa vare ved i mange Aar.

B.

Et Kunstværks Tiltrækning udspringer næsten altid fra os selv; det beroer paa vor Sindsstemning i Betragtningens Øjeblik. Og hvem véd, om ikke de Indtryk, vi overhovedet modtage af udvortes Ting, væsenlig skriver sig, ikke fra Tingene, men fra os selv?

Ed. og J. de Goncourt: Idées et Sensations.

VORT HJEM.

SKITSE AF CAMILLA EEGHOLM.

»Maggie, Du skal ikke vente paa mig med Frokosten, jeg kommer lidt senere hjem i Dag«. Grosserer Wulff var ifærd med at gaa ud, og afleverede denne Besked til sin Kone, en midaldrende Dame, der var beskjæftiget i Dagligstuen.

»Det er dog vel ikke en Auktion igjen, der trækker?« Stemmen lød lidt skarp.

»Jeg gaar kun derhen, for at følge Priserne. Der er udmærkede Ting forresten, men høje Bud bliver der ikke i disse trykkede Tider«.

»Aa, jeg kjender Dig nok! Selv om Du siger at Du ikke vil kjøbe, saa bliver Du altid hængende ved Et eller Andet. Alt, hvad vi har her af Malerier — Fruen kastede misfornøjede Blikke til Vejrs — er lutter Penge, Du har kastet bort paa denne Maade. Du skulde virkelig selv tænke paa de trykkede Tider!«

»Enhver anden Kone vilde være glad ved at jeg forskjønner vort Hjem!« udbrød Grossereren, idet han med Velbehag lod sit Blik glide henover den smukke Samling Malerier, der prydede Væggene, »og saa tænke sig, hvor billigt jeg er kommen til dem. Det har jeg vist tidt nok fortalt Dig«.

»Og jeg har vist ogsaa tidt nok fortalt Dig, at der er saa mange Ting vi trænge mere til end Malerier — dem kan man da undvære, de ere ikke til nogen Nytte«.

»Kjære Kone, Du faar jo alt hvad Du skal bruge, og det er nu engang mit Liebhaberi«.

Fruen gik utaalmodig op og ned af Gulvet. »Her er nu f. Ex. din Lænestol, det gamle grimme Uhyre, der har ventet paa nyt Betræk i to samfulde Aar; det kunde den have faaet for det sidste Skovparti, Du kjøbte i forrige Maaned«.

Hendes Mand smilede. »Det er dog langt morsommere at se paa en kjøn Skov, end paa et nyt Betræk. Jeg forlanger ikke min Lænestol anderledes — man sidder lige godt i den, fordi den er gammel og slidt«.

»Fjerene ere helt satte ned«.

»Det er netop det rare ved den«, loe Grosseren.

»Ja, Gudbevares«, udbrød Fruen irriteret. »Du kan rolig se Alt forfalde omkring Dig; Gulvtæppet, som vi har havt siden vort Bryllup, er nu saa tyndslidt og falmet, saa det nok kunde fortjene at blive afløst. Ikke at tale om vort daglige Spisestel, der mere og mere gaar i Vasken; men Du er lige glad, bare Du kan fylde dine Vægge med de afskyelige Malerier, som kun volde mig Ærgrelse«.

»Det er fordi Du ser paa dem med et fejlt Blik; mig volde de nu saa uendelig megen Glæde; netop fordi jeg ikke har Raad til at rejse, saa ere de et udmærket Surrogat. Det er kun kjedeligt, at Du ikke deler min Smag . . .« Grossereren nærmede sig fortrolig: »at min lille Kone ikke er en lille Smule kunstnerisk anlagt«.

»Naa, skal det nu lægges mig til Last, at jeg er husholderisk og varetager Husets Interesser«. Fruen skjød ublidt sin Mands Arm fra sig.

»Tys, Maggie, Du er den flinkeste lille Kone, den bedste og hyggeligste Hustru; og jeg véd slet ikke hvad jeg skulde gjøre uden Dig!«

»Aa, Du vil blot stemme mig mildere, fordi Du skal til Auktion i Dag — men det siger jeg Dig — Du faar mig aldrig til at forandre Mening — Malerier og jeg, vi ere dødelige Fjender«.

»Det er rigtig kjedeligt; jeg vilde saa gjerne . . . .«

»Du har naturligvis Lov til at kjøbe lige saa mange Malerier Du vil, jeg skal saamænd ikke sige et Ord mere derom — nu kjender Du min Mening«.

Fruen forsvandt fra Værelset; og Grossereren gik til Auktionen.

Fru Maggie Wulff havde spist Frokost alene; hun lod Coteletten blive staaende paa Bordet; kold var den, og kold skulde den faa Lov at blive ved at være. Saa klædte hun sig om, og gik ind i sin hyggelige Dagligstue, hvor hun

satte sig ved sit Sybord. Hendes Blik svævede omkring i Omgivelserne. Det hvilede særligt inkvisitorisk paa Svaghederne i Meublementet, det trykkede Fløjs Bordtæppe, hvor Underlaget skinnede igjennem, aftvang hende et Suk; Gardinerne vare baade stoppede og endevendte; værst var det med den før omtalte Lænestol, der var bleven sat i Skammekrogen paa Grund af sit lurvede Udseende. Den var frygtelig tyndslidt paa Armene, og det hvide hæklede Gehæng skjulte en mangelfuld Ryg; men den havde en god Dybde, et rummeligt Skjød, der kjærligt omfattede Grosserens trivelige Skikkelse, og denne følte sig aldrig saa vel, som naar han efter Middagsbordet sleb sig en Skraber der. En mistænkelig hvid Plet paa Gulvtæppet foran Stolen, røbede hvor Grossereren strakte sine Støvler; Husets Herre fandt det meget bekvemt ikke at behøve at tage Hensyn, og gjøs ved Tanken om en ny Stedfortræder for Gulvtæppets Vedkommende, der maaske vilde formene ham at skrabe ud med Fødderne. Fra sin Plads i Lænestolen havde han et prægtigt Vy over alle Landskaberne paa Væggen, kunde i Ro og Mag, med Piben i Munden rejse baade til Schweiz og Tyrol, og længere syd paa. Henne ved Kakkelovnen stod en lang opløben Etagere af imiteret Mahogni paa fire temmelig vaklende Ben; den følte sig øjensynlig tynget af den store Stabel Bøger og Tidsskrifter, den var nødsaget til at bære. Fruen havde tidt ønsket sig et Bogskab — men det havde nok gode Stunder med det.

Maggie kneb Læberne fastere sammen idet hun kilede løs paa Sytøjet, og lod Tanken vandre hen i Chatollet, hvor der laa 30 Kroner, sparet sammen af Husholdningspengene; dem havde hun tænkt at overraske Lænestolen og sin Mand med i Fødselsdagsgave. Hun havde allerede et kjønt Granité-Betræk i Kikkerten — men nu — Fruen fik Taarer i Øjnene — nu fortjente han ikke denne Gave, nej aldeles ikke — han som aldrig tog Hensyn til hendes Ønsker, og maaske i Dag, endnu i dette Øjeblik, vilde sende hende igjen et Maleri paa Halsen. Hun betragtede sig som meget forurettet, og Taarerne skyldtes Tanken om sig selv — den Beklagelse trængte hun i det mindste til. Det faldt hende ikke et Øjeblik ind at kaste Blikket i Vejret, og der søge Erstatning for alle de andre Mangler i Stuen; havde hun gjort det — nej, det er sandt, hun havde jo ikke Sands derfor — hun vilde ikke se, at al den Skjønhed paa Væggene, den spredte jo Glands rundt om i Værelset, gjorde det til et levende, stemningsfuldt Interiør, hvor man holdt af at dvæle, og kunde sætte sig til at nyde. — Skade, at Fru Maggie Wulff var saa grumme praktisk!

Kun én Gang om Aaret skjænkede hun Malerierne sin Omsorg; det var naar de skulde tages ned fra deres Pladser, og underkastes Hovedrengjøring. Den blev gjort grundig, næsten for grundig, mente Grossereren, naar han saa' sin Kone manøvrere med Landskaberne paa samme Maade som med det andet Bohave. Han hængte dem selv op igjen, for ingen Andre kunde huske i hvad Orden de skulde hænge. Det var Fruen saa knusende ligegyldigt om Tyrolerbilledet blev sat i forkert Belysning paa den modsatte Væg, eller den fine lille Solnedgangs-Idyl kom til at friste en kummerfuld Tilværelse henne bag Døren. Heldigvis vaagede Grossereren over sine Skatte.

Fruen sad som sagt og lod sine Tanker og Øjne flyve omkring hvor hun selv fandt det hensigtsmæssigt. Pludselig gav det et Sæt i hende; det ringede. Hun blev vel ikke overrasket, men alligevel ubehagelig tilmode, da et Bybud traadte ind med et Maleri i Favnen.

»Vær saa artig! maa jeg bede om en Krone«.

Fruen greb i Lommen, og afleverede Kronen; med et bittert Smil tænkte hun paa de mange Kroner, der var gaaede samme Vej. Bybudet forsvandt, efter at have sat Maleriet forsigtigt op ad Væggen, med Bagsiden ud. Fruen rejste sig ikke engang — tog kun med Øjet et flygtigt Maal af Omfanget paa Maleriet, der ikke var saa ringe endda — hun følte ingen Nysgjærrighed efter at kjende Stykkets Indhold. Saa arbejdede hun videre, tilsyneladende rolig, men Kjolelivets Bølgen foran paa Brystet, lod ane at ogsaa dér arbejdedes.

Det trak igjen i Klokkestrengen. Denne Gang saa' Fruen lidt forfærdet op da Døren aabnedes. En ung Dame i stor Slagkaabe traadte frygtsomt ind. Fruen, der følte sig kjendelig lettet, rejste sig, og bød Personen træde nærmere.

»Jeg vilde gjerne . . . er det ikke Fruen . . . . jeg har hørt at Fruens Mand protegerer Kunsten. Jeg har . . .« Stemmen lød forlegen og urolig. »Fruen maa ikke blive vred . . . hvis jeg turde vise Dem . . .« hun trak noget frem under Kaaben, der lignede et Maleri, skjøndt det var tilhyllet.

Fru Wulff rettede sig, og svarede koldt: »De skal ingen Ulejlighed gjøre Dem; min Mand er ikke hjemme, og jeg — jeg kjøber ingen Malerier«. De sidste Ord blev sagt med ufornøden Strenghed.

De fine Fingre, der løsnede Omslaget paa det Medbragte, skjælvede, et blegt sørgmodigt Ansigt blev løftet i Vejret, og en svag bedende Stemme stammede: »Min Mand er Maler; han er syg og sengeliggende — kan ikke arbejde — jeg har været saa mange Steder — Fruen kan tro det er svært. Vi har tre Smaa. Det er drøjt at gaa fra Hus til Hus, og blive afvist«.

»Det gjør mig meget ondt, men jeg har ikke Brug for Malerier; De ser vi ere vel forsynede«.

Den unge Kone saa' sig om med Beundring. »Ja, saadan et yndigt Hjem, et velhavende Hjem!«

Fruens Blik faldt paa det nysankomne Maleri. »Desuden har min Mand lige kjøbt et Billede; det staar der — det er meget imod mit Ønske, og to om Dagen — det er dog for stærkt et Stykke«. Fruen vendte sig uvillig bort.

Malerens Hustru havde imidlertid afdækket sit lille Billede; hun følte at hun var kommen i et uheldigt Øjeblik, men vilde dog ikke helt opgive Haabet om at røre Fruen. Maleriet forestillede et Lyngparti fra Heden. Lyngen stod i Blomst — den mørkeviolette Farve var som blødt Fløjl, der hvælvede sig smidigt over de høje Bakker; den lyseblaa Himmel med de hvide Sommerskyer højnede sig foroven.

»Det er kun et lille Stykke — og billigt; kun 25 Kroner«.

Fruen værdigede det ikke et Blik. Hun var utaalmodig over at den Anden ikke vilde gaa. »Hvorfor sætter Deres Mand ikke sine Malerier paa Auktion; jeg har ladet mig sige, at der er Kunstauktion i Dag, der kan han jo faa sine Arbejder afsatte«.

»Fruen skulde blot vide hvilke Priser man faar! Det er den rene Elendighed, især naar man ikke er saa heldig at have et bekjendt Navn; det er tidt ikke engang Udlæget dækket. Tænk hvor mange Ugers og Maaneders Arbejde, der bliver kastet bort — og dog, naturligvis, vi ere jo glade, naar vi faar noget solgt; min Mand har ogsaa et Stykke inde i Dag, men jeg kjender endnu ikke dets Skjæbne. Undertiden er Budet saa lavt, at Maleren selv maa beholde sit Arbejde«.

Fruen gjorde en affærdigende Bevægelse. »Ja, som sagt, De ser jo at et andet allerede er kommet Dem i Forkjøbet; hun pegede paa Maleriet, der stod med det bare Lærred ud.

Den lille Kone saa' modfaldende paa det. »Maa jeg se hvad det forestiller?« bad hun.

»Vær saa god«.

Billedet blev vendt om, og der hørtes et lille overrasket Skrig.

»Min Gud, det er jo min Mands Arbejde! Partiet fra Vesterhavet. Det er en gammel Bekjendt af mig — og det har Deres Mand kjøbt? aa, saa har det ingen Nød. Det er vist bleven godt betalt! den ædle Sjæl, han har gjort en god Handling!« Hendes Øjne lyste, hendes Kinder blussede. »Hvordan skal jeg takke Dem, Frue, o, naar De vidste — naar De vidste!« Hun sank om paa en Stol i pludselig Bevægelse; Øjnene fyldtes med Taarer, mens hun strakte Haanden ud imod Billedet.

»Naar De vidste, hvad det Billede har kostet min Mand! Hans Sundhed, hans Kræfter, hans Liv! Ja, for det er dér, han har hentet sin Sygdom, sin Svaghed, der ved det fraadende Vesterhav, mellem Klitterne. Ser Fruen, hvor Marehalmen svajer hid og did, hvor Sandet fyger, og Stormen raser! Det er mesterligt gjort — man føler Vinden, hvor den har Overtaget, hvor hele Naturen maa bøje sig, og Menneskene med — jo Mennesket med. — Han var slet ikke skrøbelig før vi kom til Blokhus. Vi kom der en Sommerferie, og han malede. Aldrig undte han sig Hvile — det drog ham ud i Klitten, hvordan Vejret saa var! det kaldte paa ham med stærk Røst. — Vesterhavet holdt ingen Ferie — det brummede og skummede Dag ud og Dag ind, Stormen satte Musik til, der arbejdedes, der kæmpedes derude, usynlige Magter dreve deres Spil. Han vilde fastholde al denne Storhed og Vælde paa Lærredet. Jeg fulgte ham derud hver Dag, men maatte vende om, jeg kunde ikke staa fast, saadan blev jeg pidsket af Sand og Vind — han vilde ikke give tabt, levede og aandede kun for sit Værk til det blev færdigt. Saa rejste vi hjem, og saa kom Hosten, Brystet var svagt, Lægen sagde det kom af Uforsigtighed, Overanstrængelse, men han gav os Haab; saa gik et Aarstid, det blev ikke bedre; Billedet blev ikke solgt — ogsaa det Haab brast — og nu gaar det stadig ned af Bakke!«

Malerens Hustru havde talt ud af sit Hjerte, mere for sig selv end til sine Omgivelser, med Blikket hængende fast ved det skjæbnesvangre Stykke; det var som hendes Sjæl var derinde i Lærredet, i Klitterne. Nu taug hun forskrækket og rejste sig hurtig.

Fru Wulff havde hørt til i Taushed. Det Udbrud af Smerte, hun havde været Vidne til, det kom saa naturligt, saa ganske uoverlagt. Det var til at føle paa, at der var Sandhed i hendes Ord. Hun saa' paa den unge Skikkelse, der stod som et levende Billede af Sorg, Ulykke og Armod, og hendes Hjerte blev saa underlig blødt. Hun vendte Blikket fra hende til Maleriet, for første Gang i sit Liv forstod hun, at et Maleri kan tale, hun forstod hvad dette sagde. Skyernes Flugt, Sandstormens Flugt, det brusende Vesterhav var maaske smukt fra et kunstnerisk Standpunkt, men det var ikke hendes Synspunkt; hendes Synspunkt, det var rent menneskeligt. Det talte til hende om to unge Væseners Sorg og Ulykke, og bragte en hel Omvæltning i Tanker og Følelser. Hun formaaede ikke at tale, men den unge Kone fattede at hun havde vundet hendes Sympathi.

»Nu gaar jeg, og jeg gaar glad bort, Frue. Mit Hjerte er opfyldt af Taknemlighed. Vil De hilse deres Mand, og bringe ham min Tak. Jeg føler det paa mig, at det Billede kan ikke være solgt for Spotpris; jeg har Fortrøstning til at lidt Lykke maaske kan drages ud af Ulykken, og her i deres Hjem, i de smukke Omgivelser, her har det en god Plads — her ser jeg det gjerne«. Hun viskede Taarerne bort. »De maa undskylde, at jeg er vemodig

— men ak, en Kunstnerbane, den er dog saa trang, og det er ikke altid man træffer paa saa gode Mennesker!«

Hun pakkede sit Lyngparti ind, men Fru Wulff standsede hende.

»Jeg har Lyst til Deres lille Billede, jeg vil kjøbe det af Dem«.

»Gud velsigne Dem — De skal faa det for 20 Kroner«.

»Nej, nej, ikke under Prisen«. Fruen tog Billedet i Haanden.

»Det er vakkert, ikke sandt? Stemningen blid, velgjørende . . .«

Fruen saa' dog ikke meget — noget forræderisk Vaadt var steget op i Øjnene, Lyngbakkerne dandsede saa underligt op og ned. Hun lagde Maleriet varsomt ned, og nærmede sig Chatollet, hun lukkede Klappen op, og tog de 30 Kroner frem, der vare tiltænkte Lænestolen. Hun ofrede dem ikke et Suk; med en inderlig Glæde lagde hun dem i Haanden paa sin unge Gjæst.

»Det er altfor meget!« stammede denne.

»Behold det, og kom igjen en anden Gang. Lad mig høre fra Dem, hvordan det gaar Deres Mand. Maaske der er noget jeg kan sende ham, styrkende Mixtur, nærende Kost — og Børnene — tænk, at De har Børn!«

»Tre søde Glutter!«

»Vi har slet ingen!« brast det ud af Fru Wulff.

»Det er baade godt og ondt — vi vil jo saa gjerne holde Sulten borte, se dem voxe op og trives«.

Maggie trykkede hendes Haand. »Paa Gjensyn!« og saa skiltes de.

Det var dog mærkværdigt, hvor forandret Maggie Wulff saa' ud fra før; det kolde strenge Udtryk var veget for et mildt, blødt, der klædte det endnu ungdommelige Ansigt henrivende; en svag Rødme laa paa Kinden, og hendes Læber vare aabnede som til et Smil. Da hendes Besøgende var gaaet, fik hun travlt med at kalde sin Pige ind; selv stod hun paa Trappestigen, og hængte Malerierne op; først det store, Vesterhavet, saa de lyngklædte Bakker nedenunder. Hun greb sig i at betragte Billedet; den vilde Sandhvirvel ligesom rørte op i hendes Indre, og bragte nye ukjendte Følelser for Dagen. De tvang hende til at bøje sin tørre praktiske Natur for noget stort og mægtigt, der var stærkere end al det hverdaglige og materielle hun havde hængt sig ved, og svøbt sig i.

Malerens Historie, den unge Kones Sorg, deres fælles Kamp for Tilværelsen, det var et Virkelighedsbillede af gribende Alvor, og det var knyttet for bestandig til de fygende Klitter, den barske Vind, de dragende Skyer. Og faldt saa hendes Blik paa det lille Billede nedenfor, saa saa' hun den unge Kones Glæde, følte sin egen glade Bevidsthed ved at have gjort godt; Fred og Harmoni strømmede ud af Lærredet.

Nu maatte hendes Mand gjerne komme, alt var paa sin Plads, hans lille Kone ogsaa.

Endelig hørte hun Nøglen blive stukket i Entrédøren; et Øjeblik efter kom Grossereren ind, ikke fri for at være lidt benauet, lidt paatagen munter. »Ja, det har rigtignok trukket noget længe ud . . . Pokkers til mange Malerier . . .« hans Blik streifede søgende omkring: »er der ikke kommet noget til mig? Ja, for det gik da som Du sagde, lille Maggie . . . jeg blev hængende ved et Stykke — Du maa tilgive mig for denne Gang — jeg kunde saagu ikke modstaa det!«

Maggie stod med Ryggen til. »Hun er naturligvis vred«, tænkte han. »Jeg har tænkt at anbringe det her!« Grossereren gjorde et raskt Tilløb, men standsede forbauset. »Men Gudbevares, hvad er det?« Aldrig i sine Levedage kunde han mindes, at hans Kone havde hjulpet et Maleri paa sin Plads. Maggie vendte sig om, stak Armen ind under hans.

»Jeg synes ogsaa det passer bedst her; det er et smukt Billede Du har kjøbt, jeg takker Dig af Hjertet derfor«.

Grossereren stod som lamslaaet, og troede hun gjorde Nar, eller talte i Vildelse. »Jeg har ogsaa kjøbt et lille Billede i din Fraværelse«, vedblev hun; »det kunde jeg heller ikke modstaa, og det vil jeg forære Dig«. Maggie kyssede sin Mand. Nej, det var ikke til at tage fejl af! Maggie talte i Alvor; hendes Stemme var saa blød og kjærlig — her var foregaaet et Omslag, som han ikke kjendte Grunden til.

»Men kjæreste Maggie, fortæl mig dog . . . de afskyelige Malerier, dine svorne Fjender . . . kvorledes gaar det til, at Du har forligt Dig med dem?«

Maggie var dygtig rød i Hovedet, og saa forlegen, som om hun selv havde været paa Auktion, og skulde skrifte, da hun fortalte sin lille Oplevelse med Malerens Hustru. Grossereren syntes aldrig han havde kjendt sin Kone rigtig før i Dag, og blev ikke træt af at rose hende, og kysse hende, og finde alt udmærket vel; engang imellem brast det ud af ham: »Nej, at jeg skulde opleve det med Dig!«

»Hvorfor har Du heller aldrig fortalt mig, at man gjør godt ved at købe Malerier, at de virkelig er til Nytte?«

»Men kjære Barn, det kunde Du da selv tænke!«

»Du burde have lukket Øjnene op paa mig, saa vilde jeg ikke have været saa misfornøjet, naar jeg havde vidst, at de Penge jeg ansaa for spildte, kunde bringe Lys og Glæde i mangt et trængende Hjem«.

»Ja, hvor dumt det ogsaa er af mig!« udbrød Wulff. »Jeg burde have taget Dig paa dit

ømme Sted, dit gode fortræffelige Hjerte, saa kunde vi have sparet os alle de huslige Scener, som vore Malerier have forskaffet os«.

»Og jeg haaber da Du har givet en ordentlig Sum for det sidste her?«

Grossereren kløede sig i Nakken: »Jeg vilde have prøvet paa at faa Dig til at tro, at jeg havde faaet det for Røverkjøb, men nu da Situationen har forandret sig, saa kan jeg jo godt rykke ud med Sandheden«. Grossereren hviskede sin Kone noget i Øret, hvortil denne nikkede tilfreds. »Og maa jeg saa spørge hvor fra Du har faaet Midler til at kjøbe Hedestrækningen?«

Maggie smilede: »Ja, det nu min Hemmelighed; efter hvad Du nys sagde, plejer Du ikke at gjøre Dig Skrupler med Hensyn til Hemmeligheder«.

»Det vil jeg aldrig mere have«, skyndte Grossereren sig at svare — »tænk at jeg har en saa velhavende Kone!«

Fruen kastede et Blik paa Lænestolen. »Min Hemmelighed bestaar ganske simpelt i at Lænestolen maa hjælpe sig endnu iaar med sit gamle Betræk«.

»Det var dejligt, og endnu dejligere, at jeg herefter faar fuld Frihed til at gaa paa Auktioner«.

»Det kommer da an paa, hvilke Auktioner, og saa . . . .«

»Nej, ingen Betingelser — jeg vil min Sandten profitere af din Omvendelse, men herefter tager jeg Dig med paa Raad«. Grossereren lukkede sin Kones Mund med et Kys. — »Og nu er jeg frygtelig sulten!«

»Frokosten har ventet i to Timer«, svarede Fruen, og saa gik Ægteparret til Frokostbordet.

Den Dag var der noget festligt udbredt over vort Hjem, noget aldeles nyt var draget derind, som havde en smittende Virkning paa Omgivelserne, hele Bohavet, saa endog den gamle Lænestol havde faaet en rørende Glans ved sig. Grosserer Wulff gik om Eftermiddagen med sin Kone under Armen op og ned af Gulvet paa det slidte Bryslertæppe, der aldrig havde kjendt til saa lette, elastiske Trin før. Han præsenterede Maggie for alle Malerierne, der hidtil havde været som fremmede i hendes Hjem; nu vilde hun vide nøjagtig Besked om dem alle, kjende deres Forhistorie, saa Grossereren maatte opfriske gamle Auktionserindringer, hvad der satte ham i oprømt Stemning, saa han aldrig syntes at have tilbragt en saa behagelig Dag hjemme. Fruen fik flyttet sit Sybord saaledes, at hun daglig fra sin Plads kunde beskue Vesterhavet, og Mand og Kone blev enige om, at der var endnu et Par Vægpladser, der trængte til at udfyldes. Saadan en fuldstændig Forvandling havde Vesterhavsbilledet tilvejebragt — intet Under at det altid bar Prisen i Grosserer Wulffs Malerisamling.

»Det Maleri har sin Historie!« siger han betydningsfuldt til sine Venner, naar disse beundrende flokke sig om Maleriet.

»Den Dag vi fik det Stykke, glemmer jeg aldrig!« føjer hans Kone til, men naar saa Nogen vil have nærmere Besked, saa bryder Ægteparret kort af, smiler til hinanden, og gaar hen og trykker en ung Dame i Haanden, der beskedent holder sig i Baggrunden. Denne er med i Komplottet, det er Malerens Hustru — baade hun og Maleriet er gode gamle Bekjendte i vort Hjem.

Hvis man kun vilde være lykkelig, saa vilde det ikke være vanskeligt, men man vil være lykkeligere end andre og det er næsten altid vanskeligt, fordi vi anser andre for langt lykkeligere, end de virkelig er. *Montesquieu.*

* * *

Det er meget lettere at se med Medlidenhed paa dem som staar under os, end at se uden Misundelse paa dem som staar over os. *Johs Billings.*

* * *

Der gives Sandheder som nogle Mennesker foragter, fordi de ikke har undersøgt dem og som de ikke vil undersøge, fordi de ikke kan lide dem.

* * *

Den som er mest sendrægtig til at give et Løfte, er den ærligste til at opfylde det.

* * *

At sove paa en Ting, som skal gjøres, er bedre end at blive vækket af en, som allerede er gjort.

* * *

Naar vi begaar noget slet, sørger vi omhyggeligt for at ingen skal faa det at vide; men gjør vi noget godt, anstrænger vi os for at Alverden skal faa det at vide.

* * *

De, som altid har deres Hjerte paa Læben, kan ikke siges at have det paa rette Sted.

* * *

Jones: Forgangen Aften saa' jeg en Taskenspiller, som kunde skjænke to forskjellige Slags Drikkevarer ud af den samme Flaske.

Brown: Det er ingenting, min Dreng. Hjemme hos os har vi en Kjøbmand, som sælger The til tre forskjellige Priser af en og samme Daase«.

* * *

En Mand havde en Søn som tog Klavertimer, men skulde øve sig paa Klaveret hjemme. Faderen havde ham mistænkt for at han ikke øvede sig synderligt. En Dag sagde han:

»Tom, øver Du dig regelmæssigt paa Klaveret, naar jeg er paa Kontoret?«

»Ja, Fader«.

»Hver Dag?«

»Ja, Fader«.

»Hvor længe øvede Du Dig i Gaar?«

»To Timer«.

»Og i Dag?«

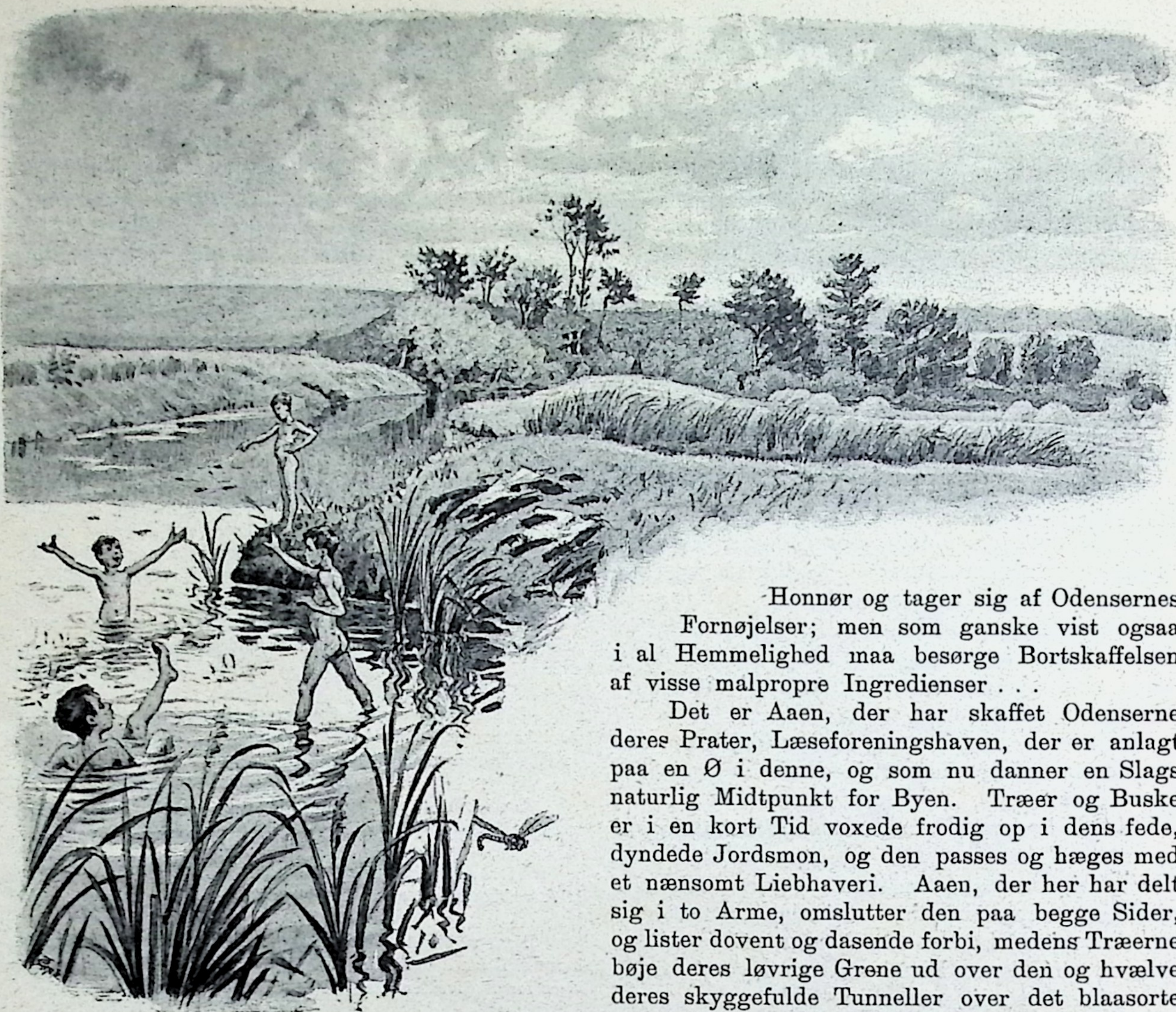
»Tre Timer«.

»Det glæder mig at høre at Du øver Dig saa regelmæssigt«.

»Ja, Fader«.

»Men næste Gang Du øver Dig, skulde Du helst lukke Klaveret op. Her er Nøglen. Jeg lukkede Klaveret og stak Nøglen i Lommen for otte Dage siden.

VED ODENSE AA.

AF ALFR. I.

Med Tegn. af R. Christiansen og Ch. Jensen.

Som Magneten trækker Jærnet, saaledes har Havet tiltrukket de danske Byer. Ligge de ikke helt ude ved Kysten, saa have de dog gjerne lejret sig ved en eller anden Indskæring eller Fjord. Nogle enkelte have taget til Takke med Beliggenheden ved en Aa i bekvem Afstand fra Havet, og de af vore Byer, som hverken have Aa eller Fjord, have dog i Reglen søgt Erstatning i Beliggenheden ved en Sø, saasom Viborg og Skanderborg, Mariebo og Sorø.

Hvad Odense angaar, har den baade en Aa og en Kanal. Kanalen er en menneskelig Opfindelse af forholdsvis ny Dato, Aaen er Naturens Værk og saa gammel som Byen selv, og medens Kanalen besørger det grove og nødtørftige Udenomsarbejde, Sliddet, og varetager det økonomisk nyttige, er Aaen fra sin tidligere Enepigestilling nu avanceret til en Slags indvendig Jomfru eller Selskabsdame, der gjør Honnør og tager sig af Odensernes Fornøjelser; men som ganske vist ogsaa i al Hemmelighed maa besørge Bortskaffelsen af visse malpropre Ingredienser . . .

Det er Aaen, der har skaffet Odenserne deres Prater, Læseforeningshaven, der er anlagt paa en Ø i denne, og som nu danner en Slags naturlig Midtpunkt for Byen. Træer og Buske er i en kort Tid voxede frodig op i dens fede, dyndede Jordsmon, og den passes og hæges med et nænsomt Liebhaveri. Aaen, der her har delt sig i to Arme, omslutter den paa begge Sider, og lister dovent og dasende forbi, medens Træerne bøje deres løvrige Grene ud over den og hvælve deres skyggefulde Tunneller over det blaasorte Vand, hvor Baadene glide næsten lydløst med sommerklædte Damer paa Toften, medens Kroketkøllernes Slag fra Plænerne lyder uophørligt fra aarle Morgen til Mørkets Frembrud.

Til begge Sider hæve Bredderne sig med Villaer og Huse paa Toppen og store Haver, der lude ned mod Vandet, og naar man tager Sæde paa Verandaen udenfor den lille Svejtserpavillon paa Øen, har man i Baggrunden Læseforeningens flunkende, nye Bygning med den brede, hvide Terrasse og Rosenbedet foran og St. Knuds Kirke til venstre i halv profil med de høje, gothiske Vinduer, den stolte Rejsning og det opadstræbende Spir. Det var disse Omgivelser, der en Gang aflokkede en fremmed det Begejstringsudbrud: med en saadan Have maa man sagtens kunne befinde sig vel her i Odense!

Lad os tage en Baad og glide et Stykke ned ad Aaen. Der ligger Baade til behagelig Afbenyttelse for Læseforeningens Medlemmer med Damer. Fremmede kan indføres — bevares!

Vi drive saa sagtelig hen imellem Aakanderne, der med udsøgt Koketteri have faaet sig anbragt her paa det mest befærdede Strøg,

ind under den høje Albanibro, der nylig er bleven hævet for at lette Færdselen. Til højre ligger det store Bryggeri, til venstre Karen Brahes gamle Kloster — Nutid og Middelalder i venskabelig Gjenbostilling. Det er Klokkedybet vi glide over og vi mindes H. C. Andersen, dette mærkelige Odense-Barn, der fødtes heromme i Hans Jensens-Stræde, og hvis Eventyr nu læses af Børn fra Ganges til St. Francisko . . .

Skræpper og Følfod dækker Bredderne, Pilebuske hælde sig ud over dem, Hylden dufter saa sommerligt som i Eventyr og Sange — gamle Haver med Lysthuse og Blomster ligge Perspektivet udvider sig, Aaen breder sig mageligere i sit Leje mellem de grønne Enge. *Retournons!*

* * *

Fra Munkemølle, der ligger strax ovenfor Læseforeningens Have, og hvorfra Grunden til denne er kjøbt, følge vi Aaen videre hen under Bispegaardens Have til Slusen. En beplantet Fodsti, der bærer Navnet Filosofgangen, fører derhen. Ved Slusen, hvor Aaens to Grene mødes, eller rettere skilles, føre et Par Gangbroer over den. Nogle smukke Birke og Lærketræer pynte den lille Plet. Strax ere vi ved Anløbsbroen

Side om Side og sole sig. Her afbrydes Havernes Ensformighed af en Tørre- og Blegeplads, hvor det flimrer af alt det klorhvide Linned, der er hængt ud til Tørring. Hist sidder en Maler paa en lille Anløbsbro og tager Studier. Men fy for Pokker! Hvad er det dér? En Muddermaskine. Der muddres op. Ja det gjør man saa jævnlig her.

Igjen en Bro. Støt med Roret! Det er Fredriksbroen, den ældste af de Broer, der føre over Aaen, og den første Jærnbro her i Danmark. Odense, der i sin Tid var den virkelige Hovedstad her i Landet, har endnu fra den Tid bevaret en Smag for at komme først.

Efterhaanden vige Bygningerne tilbage, for de travle Smaadampere, der befordre Folk til og fra Skoven. »Skoven« er Fruens Bøge, en lille Lystskov, der ligger paa venstre Aabred omtrent en Fjerdingvej fra Byen og tilhører den saakaldte Skovforening, der lader dandse og musicere derude hver Sommer-Søndag for Byens Honoratiores.

Der møder os her et ret ejendommeligt Stykke dansk Aaliv. Om Hverdagen sejles der kun hver Time, men om Søndagen betydelig hyppigere. Og dog ere Damperne altid fulde om Søndag Eftermiddagene. Denne Aasejlads er en ganske ny Opfindelse. Man spaaede den Død og Ulykke, da den kom op; men Opfindelsen slog an og gjorde paa det stolteste alle Ulykkesprofeterne

til Skamme. Nu har den ganske taget Luven fra Jærnbanen og er uomtvistelig Odensernes populæreste Rute. Det er en lille Idyl paa tyve Minuter, uden Søsyge, uden nogen Slags Risiko og for en Pris, der maa kaldes absolut demokratisk.

Lad os da gaa om Bord!

Det lille Fartøj, der er bygget i Sverig efter Mælardampernes Mønster, ser i Sandhed ikke ud til at kunne rumme 64 Personer, hvad det dog i Følge et Opslag i Agterstavnen skal kunne. Men da er vel at mærke ogsaa al Bevægelsesfrihed udelukket, og hvis man er saa uheldig at faa sin Plads ved Siden af en »tyk Mand« — hvad det dog i Reglen staar i ens egen Magt at undgaa — kan Kampen for Existensen blive haard nok. Den lille Dampmaskine, der har en sex—otte Hestes Kraft, er saa pyntelig som et Stykke Legetøj, og Dampkjedlen ligner mest en Melon, som man har skaaret Enderne af. Et Solsejl, som dog er af et solidere Stof end almindeligt, er anbragt over Dækket for at gardere Damerne mod Gnister fra Skorstenen, der tidligere anrettede adskillig Skade paa Damernes Hatte og Parasoller.

Nu ringes der til Afgang anden Gang. Baaden fyldes hurtig med Familier med pyntede Børn og Forlovede, der ere lykkelige ved af Forholdene at blive trykkede saa tæt op mod hinanden. Sidste Ringning. Fortøjningen gjøres los og vi dampe afsted *»så småningom«* hen under Vandledningen, der her er ført over Aaen og som i sin Tid (før den blev løftet) krævede mange Ofre af Hatte, knækkede Parasoller, ja vel endog af bulede Pander, naar man ikke gav Agt i Tide og dukkede sig, naar Skorstensrøret knækkede og gik ned.

Men, hvad er det? Frygtelige Syn! I hvilket Land ere vi? Hvad er den usalige Gertrud Colbjørnsons afklædte Gardister i Sammenligning med disse nøgne Jenser, der staa med Buxerne om Benene og holde Skjorten for og grine nok saa fornøjede frem bag en Stump Plankeværk, der næppe dækker dem til Navlen. Og for at gjøre Skandalen fuldstændig, kommer et nøgent Drengebarn, der er saa skarpkantet som en Nøddeknækker, paa Hovedet flyvende gjennem Luften, som var han udskudt af en Kanon og forsvinder med et Plask i det vaade Dyb, hvorfra han atter dukker op pjaskvaad og hujende af Glæde ved Synet af Damperen, medens han frækt hilsende træder Vande! Der er flere. En hel Masse gyngende Hoveder og Skuldre, Arme og Ben, der vippe endnu stærkere i Kjølvandet fra Damperen, der aflejrer to hvide Skumstriber langs Bredderne. Det er Badehusene: Skolernes og Militærets. Mærkeligt nok, at ikke Velanstændigheden ubarmhjertig har krævet disse Forargelser fjernede. Man havde imidlertid intet andet Sted at putte dem hen, skjøndt Gud skal vide, at Vandet her just ikke er alt for krystalrent, og den, som skal bade, gjør vel i at bide Tænderne godt sammen først. Man har altsaa gjort en Dyd af Nødvendigheden — Damerne kan jo vende Ryggen til saa længe, og en betænksom Dame véd desuden strax, hvorledes hun skal vende sin Ryg . . . Desuden kommanderes der ubarmhjertig: Alle Mand ud! i det Øjeblik Damperen er i Sigte . . .

Aaen bugter sig frem mellem grønne Enge, hvis lave Bredder ligge saa nær, at en Akrobat næsten alle Vegne uden Vanskelighed vilde kunne gjøre Tell hans berømte Spring efter, og hist og her mangler der ikke meget i, at man kan plukke Tjæreblomsterne, der staa i Vandkanten. Børnene dyppe Haanden under Vandfladen og trække den op og suge graadigt paa Fingrene. Her staar en rød Ko i nogle faa Alens Afstand fra En og stirrer filosofisk eftertænksomt ned paa det forbisejlende Skib, og lidt længere borte staar en Stork med det spidse Næb boret ned i Engen som et tredie Ben. Dampskibsskruen skurer imod Bunden, det lyder som et fjærnt rullende Tordenvejr . . .

Bagved os ligger Odense By i svindende Perspektiv med sine tre Taarne — den har nemlig faaet et nyt Vandtaarn i Fjor, der vilde ligne Gaasetaarnet paa det nøjeste, var det ikke saa tykhovedet for oven.

Vi glide forbi en lille kinesisk Villa, der ligger helt ud mod Vandet med mange blomstrende Pelargonier. Den fremmede underrettes samvittighedsfuldt om, at det er »Regnelærerens Villa«.

Aaen snor sig frem i sindige Kurver. Pludselig udvider Aalejet sig, der bakkes, man skal vente paa det andet Skib, der kommer glidende derhenne gjennem Engen — det ser bogstavelig talt ud, som om det sejlede paa tørt Land.

Hilsener udvexles, idet det glider forbi, Straahatte svinges, Spørgsmaal stilles og besvares — man er næsten som i sluttet Selskab.

Og næsten før man véd af det, glide vi ind under Træernes mørke Kroner. Det er Fruens Bøge den høje Bred til højre med Anløbsbroen; til venstre breder Hunderupskoven sig, medens Engdraget snevrer sig ind mellem dem og Aaløbet som en Snog bugter sig fra den ene til den anden.

Man entrer i Land. Det lille Skib vender, og Styrmanden spytter Skraaen ud og ser paa sit Uhr. Om en halv Snes Minuter sejles der igjen.

PARIS UNDER RÆDSELSPERIODEN.

KULTURBILLEDE AF JOHANNES SCHERR.
(Med Tegning af V. Jastrau.)

III.

Det terroristiske Forsøg paa at afskaffe Kristendommen og sætte et Slags Hedenskab i Stedet, fik som bekjendt et flovt og dumt Udfald. Den af Hébert, Chaumette og Medtosser iscenesatte saakaldte »Fornuftens Gudstjeneste«, var, set fra den sunde Menneskeforstands Standpunkt, en ubeskrivelig barnagtig Idiotisme, set fra Sædelighedens Standpunkt, en hæslig Forargelse. Disse »Fornuftens Gudinder«, som man kjærtegnede i Konventets Mødesal og tronsatte i Notre-Dame! Og dette Alter i Luxembourg-Haven, paa hvilket i en Pragturne af Agat den blodtørstige Nar Marats Hjerte var opstillet som en kostbar Relikvie! Og den d. 8. Juni 1794 i Tuileriehaven arrangerede Maskerade, ved hvilken Robespierre brystede sig som Ypperstepræst for det igjen anerkjendte og atter indsatte »Højeste Væsen« af Rædselens Naade, var kun en elendig Farce.

I hvor ringe Grad alle disse Gjøglerier svarede til det franske Folks Følelser og Tænkemaade, beviser den Kjendsgjerning, at dette i Massevis vendte tilbage til Udøvelsen af Katholicismen, saa snart Bekjendelsen deraf ikke længer var livsfarlig.

Men de moralske Ødelæggelser, som det terroristisk paatvungne Hedenskab har anrettet i det franske Samfund og særligt i det parisiske, har været frygtelige. Som det altid har været Tilfældet og altid vil vedblive at være, bestemmes Flertallet af Menneskene i deres Gjøren og Laden af Haabet paa Himlen eller af Frygten for Helvede. Den for Kundskaber og Dømmekraft blottede Mængde *kan* kun ved Hjælp af Religionen træde i Forhold til Moralen. For de udannede Masser var og er overalt og bestandigt religiøse Forestillinger det eneste moralske Baand. Kun Bogmennesker, som ikke kjender til Verden, véd det ikke, kun letsindige Folkeforførere giver sig Mine af ikke at vide det. Da nu Rædselsregimentet ikke alene havde løsnet, men ligefrem banlyst og forbudt religiøse Forestillingers moralske Baand, da den kristelige Kalender, den kristelige Gudstjeneste, de kristelige Søn- og Helligdage, den kirkelige Daab, Vielse og Begravelse var afskaffet, da viste Følgerne sig strax i Frankrig, men atter særligt i Paris — Følger af ligesaa moralfordærvelig som grotesk-latterlig Art. Ægteskabet, denne Grund- og Hjørnesten ikke alene for al Sædelighed, men ogsaa for Civilisationen overhovedet, blev til en letfærdig Løben sammen og fra hinanden, til en »ren borgerlig Overenskomst«, som man indgik og atter løste med en virkelig kynisk Formløshed. Thi til Skilsmisse behøvedes der jo kun den Erklæring, at man ikke længer kunde leve sammen. I Stedet for Daaben traadte Navngivelser, i hvilke Tidens theatralske Overspændthed gav sig et højst komisk Udslag. Der vrimlede af Gracchus'er, Brutus'er og Kato'ner, af Aspasia'er, Kornelia'er og Arria'er. Fuldblods Patrioter gav deres Sønner Navnene »Frihedstræ« eller »Rødhue« og ægte Sansculotter kaldte deres Døtre »Nationalspyd« eller »Guillotine«. Selv Dødens Majestæt, som endog Barbarer holder hellig, blev forhaanet. Om Ligfølge var der ikke længer Tale. Kun med Nød og Næppe kunde man af Kommunens Tyranner opnaa Bevilling til at bedække Kisterne med et trefarvet Klæde. Kirkegaardene med deres afskyelige Bunkebegravelser lignede Kloaker.

Som paa alt og alle, saaledes satte »Rædselen« ogsaa sit Præg paa Dragten, Husgeraadet, Levemaaden, Omgangsformerne. Datidens Mode gik ud paa det Lurvede og Fedtede eller det Dumme og Usædelige. Kvinderne gik videre og videre i deres Dragts republikanske »Antikhed«, indtil denne »Antikhed« sluttelig blev til den mest skandaløse Nuditet. Hvad Jakobineren og Rædselsmanden *comme il faut* angaar, saa optraadte han i en saakaldt »Camagnole«, d. v. s. i en Kamisol eller Kofte af grovt sort Klæde, som for rigtigt at være *à la mode,* maatte være saa luvslidt og lurvet, at, som en af Datidens Publicister sirligt udtrykte sig, »*un pou ferré à glace n'y aurait pu tenir*«. Dertil hørte lange Benklæder af samme Stof, en blaahvidrød Vest omgjordet med Gehænget til en vældig Ryttersabel, item et saa svinebørsteagtigt Overskjæg som vel muligt, endelig en korthaaret sort »Jakobinerparyk«, paa hvilken den røde frygiske Hue sad med en uhyre stor trefarvet Kokarde.

Og ligesom af Klædedragten, saaledes skulde ogsaa alt det Traditionelle og Tilvante banlyses fra Husgeraadet og Boligernes Indretning. Ogsaa ved den Lejlighed blev der antikiseret paa den latterligste Maade. Haandværkerne fuskede Værelser og Møbler i Stand, hvis »Antikhed« fornemmelig bestod i deres Ubekvemmelighed. Men snart laa,

ligesom Kunsten, ogsaa Kunsthaandværket brak. Thi hvem havde nu Penge til at betale Kunstnere og Kunsthaandværkere? Desuden gik jo det af Terroristerne systematisk organiserede Pøbelherredømme med voxende Raseri ud paa at tilintetgjøre alt Bestaaende og Fremragende. I Byraadet under den jakobinske Kommune blev jo for ramme Alvor det Spørgsmaal stillet under Debat, om det ikke var raadeligt eller nødvendigt at nedbryde Taarnene paa Notre-Dame og overhovedet samtlige Kirketaarne, eftersom disse paa Grund af deres uforskammede Ragen op i Højden spottede Lighedens Princip. Overalt og til alle Tider har det jo ogsaa været et karakteristisk Særkjende for Pøbelherredømmet, ikke alene at forholde sig ligegyldig overfor det Skjønne, men tillige at hade dette. Skjønhed og Simpelhed er netop Modsætninger, som udelukker hinanden. Deraf forklares det, at Rædselsherrerne fra 1793—94 formeligt rasede imod alle Ytringsformer for den offentlige Velstand, mod alle Smykkegjenstande, mod alle Kunstens Frembringelser. I dette Barbari kom saa ret den Misundelse til Syne, som altid og overalt betegner Pøbelregimentet, og kun er et Udslag af aandeligt Lavmaal og Ufrugtbarhed, Middelmaadighed og Afmagt.

Ogsaa de ellers saa tiltalende fine franske Omgangsformer paanødte den terroristiske Pøbel sin egen Raahed og Tølperagtighed. Fin Optræden, høflig Tone, manerlig Udtryksmaade vakte strax Mistanke for Aristokratisme. Der skulde kun existere lutter Lighedstølpere og Broderskabslømler i den ene og udelelige Republik. I November 1793 blev det officielt indført og anbefalet at man skulde dutte hverandre. Per og Povl, Hans og Peter, alle skulde drikke Dus, noget som var komplet stridende imod Skik og Brug i Frankrig, hvor som bekjendt endog Ægtefolk, samt Forældre og Børn, tiltaler hinanden med *Vous*. Nu duttede Karlen sin Herre, Pigen sin Frue, Læredrengen sin Mester, Kancelliskriveren Ministeren, Soldaten Generalen — kort sagt, Tølperagtigheden sad i Højsædet. Ikke mindre barnagtig var den Iver, med hvilken Sansculottismen fejdede imod alle Mindesmærker fra og Erindringer om Middelalderen, Kongedømmet og Kirkevæsenet. Selv de fire Kortkonger blev udstødte. Brugen af Ordene *Roy* og *Royale* kunde føre for Revolutionstribunalet og som Følge deraf til Guillotinen. En Borger, der var saa ulykkelig at hedde *Le-Roy*, blev opfordret til at ombytte dette fatale Navn med et mindre anstødeligt, og kaldte sig derfor fremtidig *La-Loi*. En Borgerinde, som hed *Reine*, tilkjendegav man, at dette Navn klang meget ilde i patriotiske Øren, og hun ombyttede det derfor med det mere velklingende *Fraternité-Bonne-Nouvelle*. *Sieurs, Messieurs* og ganske særligt *Monseigneurs* var naturligvis strengt banlyste, ligesom *Mesdemoiselles* og *Mesdames;* paa det frie Frankrigs Jordbund skulde nu kun færdes *Citoyens* og *Citoyennes*. Og bort med de feudalistiske Ord *Palais*, *Hôtel* og *Chateau!* I vor ren demokratiske Stat behøver vi kun *Maisons*.

Vilde man under Rædselsperioden i Frankrigs Hovedstad se godt Selskab, saa kunde man kun opsøge og finde dette i Fængslerne. Dér, hvor Tusinder af »Mistænkelige«, Mænd og Kvinder, Oldinge og Matroner, unge Mænd og Piger, Dag for Dag ventede paa at blive førte til Guillotinen, dér var den franske Esprit og de fine Omgangsformer flygtet hen. Der blev den franske Livligheds, den franske Causerikunsts og tillige den franske Galanteris Traditioner endnu holdt i Hævd og dyrket. Det bør ikke dølges, at Rædselen i Regelen ikke kjendte og ikke vilde kjende til smaalige Trakasserier af Arrestanter. Indenfor Fængselsmurene tillod den de Indespærrede al mulig Frihed. Damerne holdt Hof i Korridorerne, Spisesalene gjenlød af konverserende Gruppers Latter, man opførte Ordsprog og Vaudeviller og i Gaardene arrangeredes Selskabslege. Greb Dødens Haand i Skikkelse af Revolutionstribunalets Sendebud ind i den brogede Skare, saa fandt man sig med al Anstand i det Uundgaaelige og tog Afsked med hinanden, som om man skulde træffe sammen igjen paa en Lysttur den følgende Dag. Selvfølgeligt skortede det heller ikke paa rystende tragiske Optrin, og saaledes var den Virkelighedens Tragikomedie, som opførtes i Fængslerne, i alt Fald mere indholdsrig og interessant end den Fiktionens Tragikomedie, som gik over Scenen i de 23 Theatre i Paris. Publikum dér var uden Tvivl ogsaa et langt mere udvalgt end her, hvor Sansculotismen suverænt gav Tonen an. Som bekjendt, har Rædselen fundet Tid til, ogsaa at virke som Theatercensor, og i denne Egenskab at gjøre sig tilbørligt latterlig ved at erklære hele Fortiden Krig. Efterdi — alt for den kjære Friheds Skyld! — der absolut kun maatte opføres Stykker, som paa en eller anden Maade gjaldt for antikongelige eller antikirkelige, og Forraadet af nyere Dramaer af denne Art ikke strakte til, saa maatte de ældre finde sig i at blive forfuskede og lemlæstede, indtil de passede til den terroristiske Skablon. De franske Klassikere maatte udstaa en skammelig Sansculotering. Det var ogsaa rigtig zulukafferagtigt, at Nationalfarverne skulde anbringes paa Skuespillernes og Skuespillerindernes Kostumer, ligemeget i hvilke Roller de optraadte. Hvor maatte den franske Smag ikke være forvildet, naar den taalte, at Molières Tartufe optraadte med en trefarvet Kokarde af Størrelse som en Tallerken paa Hatten og Racines Phædra med en lignende Tingest paa sin Frisure.

Skuespillenes Skuespil, den egentlige »Haupt- und Staatsaktion«, var imidlertid knyttet til Guillotinen, som først »arbejdede« paa Grevepladsen, derefter paa Revolutionspladsen (nu

Place de la Concorde), saa paa Marsmarken, saa paa *Barrière du Trône* og derfra igjen vandrede tilbage til Grevepladsen. For at tale *à la Sansculotte*, har den oplevet sin »skjønneste Tid« paa Revolutionspladsen. Dér har den jo »bortfejet« Ludvig den Sextende og Marie Antoinette, Girondisterne og Philipp Egalité, Charlotte Corday og Manon Roland, Bailly og Chénier, Desmoulins og Danton, Robespierre og Saint-Just. Som bekjendt er den af Doktor Guillotin, en Erkefilantrop, opfundne eller rettere gjenopfundne — der gaves allerede i Middelalderen en lignende Tingest — Guillotine, først bleven foreslaaet i Nationalforsamlingens Møde den 10. Oktbr. 1789 som den »mest smertefrie« Henrettelsesmaskine, uden dog strax at blive fuldt paaskjønnet efter Fortjeneste. Den »menneskevenlige« Opfindelse havde snarere foreløbigt kun nogen Betydning som et aristokratisk Legetøj: — Modedamer bar smaa Guldguillotiner som Brystnaale eller som Ørenringe. Paa veldækkede Borde var der ogsaa anbragt smaa Guillotiner, med hvilke man halshuggede Pølser, Fjerkræ eller Fisk. Konstrueret i større Maalestok, blev Maskinen først anvendt paa Theatret. I December 1789 blev der nemlig i Paris opført en ny Ballet »De fire Haymonsbørn«, hvis »Points« bestod deri, at man paa Scenen huggede Hovederne af de fire Haymonsbørn ved Hjælp af Guillotinen. Uden Tvivl har mange af dem, som lo af denne »prægtige Spøg«, kort efter for ramme Alvor gjort Bekjendtskab med Guillotinen. I Marts 1792 besluttede den lovgivende Forsamling at indføre Henrettelsesmaskinen, og som saadan forrettede den sin første Tjeneste den 21. August samme Aar, Kl. 10 om Aftenen. Den Første, hvis Hoved maatte gjøre »*le saut de carpe en avant*« under Guillotins »filantropiske« Datters Kniv, var en stakkels Djævel til Skrivelærer, Collanot d'Angremont, som var beskyldt for at have virket i Hoffets Interesse, og derfor var bleven dømt til Døden af »Tribunalet af 17. August«, Forløberen for Revolutionstribunalet. Dette sendte for sit Vedkommende indtil Dantons Fald i Paris 375 Personer til Faldøxen, men fra Dantons Død indtil Robespierres Fald, altsaa i Løbet af ikke fuldt 4 Maaneder, ikke mindre end 2300.

En Sansculot.

Man ser, at Tilhængerne af »la Sainte Terreur« med en vis Tilfredshed kunde sige til sig selv: »*La Guillotine ne va pas mal*«. Paa et lavt, rødmalet Bræddestillads hævede »Guillotins Datter« sine Fangarme, d. v. s. de to rødmalede Pæle, mellem hvilke den i skraa Retning nedfaldende Øxekniv var indfalset. Dag for Dag vrimlede og støjede rundtom en nysgjærrig Tilskuermængde af enhver Alder og ethvert Kjøn. Medens de venter paa Dødskærren, som kommer rullende fra Dødens Forhal, Conciergeriet, fordriver de Tiden med Spøg og Latter, medens Handlende og Sælgekoner med deres Kurve og Bærebrædder trænger sig igjennem Mængden og med skingrende Raab og alle Slags gode og daarlige Vittigheder udraaber og anbefaler deres Spise- og Drikkevarer. Man kunde godt tro, at man stod overfor en snadrende Gaaseflok, hvis Snadderen ikke havde noget af Tigerens Knurren og Brøl ved sig. Til Trods for de talrigt tilstedeværende Børn, for Mændenes lettærdige Spøg og Kvindernes skingrende Latter, giver ogsaa de Hundreder og Tusinder af fedtede Rødhuer rundtom den røde Dødsskueplads hele Scenen et dystert, ulykkevarslende Præg.

Hør nu, en hul Raslen, som lyder herop fra *Quai de la Conference* og melder at Dødskærren nærmer sig. Mængden besvarer dette Signal med et mangestemmigt »Ah!« og »Ha!« af glad Forventning. Den spreder sig, for at gjøre Plads for Kærrerne. Et for et gjør de rødmalede Kjøretøjer Holdt nedenfor Skafottets Trappe og læsser deres Fragt af. Snadderen og Latteren forstummer. Alle og enhver staar

paa Tæerne, strækker Hals og anstrenger Senerverne. »Patriotiske« Mødre holder deres smaa Børn i Vejret, for at ogsaa disse skal faa det mest mulige Udbytte af det blodige Skuespil. Den ene efter den anden af de til Døden indviede stiger op ad den »acherontiske« Trappe, hvorved den terroristiske Mode fordrer, at Mændene skal optræde med stolt Ligegyldighed, Kvinderne med yndefuld Standhaftighed, ja endog med lidt Koketteri. Deroppe tager Sanson og hans Knægte imod Ofret, snører dets Arme, der er bundne paa Ryggen, fastere sammen og spænder det til Brædtet. Dette vippes fortil, Sanson berører Fjederen paa en af Guillotinens to Fangarme, Øxekniven falder ned, en ejendommelig knasende Lyd og et Hoved triller ned i Kurven. Er et faldet, fejer en af Bøddelknægtene det rygende Blod sammen og stænker med sin røde Kost Draaber deraf paa den nedenfor staaende Mængde, som besvarer denne fæle Spøg ved at svinge de røde Huer og hyle Hussah. I de korte Pavser mellem Faldøxens Slag falbyder de Handlende igjen deres Kager, Frugter og Likører, som om de tænkte, at Synet af Blodstrømmen maatte have skjærpet Canaillens Appetit. Er det sidste Hoved af Dagens »*fournée*« faldet, saa slaaes umenneskelige Kvinder, »Guillotinfurierne«, om de Henrettedes røde Overskjorter, der er givet til Pris for dem, medens Sansons Knægte pakker Hovederne og Kroppene i Kurve og Sække, for at de samme Kærrer, som har bragt de levende Slagtofre herhen, kan kjøre de døde til Graven.

Saaledes var, tegnet i flygtige Omrids, Livet i Paris under Rædselsperioden. Der har aldrig existeret en mere blodig Satire paa Friheden, end dette meningsløse og grusomme Regimente. Dette kunde umuligt tilvejebringe andet end en fuldstændig Forstyrrelse af alle private og et totalt Anarki i alle politiske Forhold. Allerede i April 1793 skrev en af de mest kompetente Bedømmere og mest begejstrede Tilhængere af Revolutionen, Georg Forster, fra Paris: »Alt her er blindt, lidenskabeligt Raseri og rasende Partiskhed. Den som svømmer ovenpaa, sidder ved Roret, indtil den næste, som i Øjeblikket er den stærkeste, fortrænger ham. Naar man ikke kan forfølge, denuncere og guillotinere, er man intet. Du ønsker, at jeg skulde skrive denne skrækkelige Tids Historie? Jeg kan det ikke. O, siden jeg véd, at der ingen Dyd er i Revolutionen, væmmes jeg ved den. Jeg kunde, langt fra alle idealistiske Drømmerier, drage mod Maalet med ufuldkomne Mennesker, falde undervejs og staa op igjen og gaa videre; men med Djævle, med hjerteløse Djævle, som de er her, er det kun en Synd imod Menneskeheden, imod den hellige Moder Jord og Solens Lys«.

Rædselsperiodens store Lære er denne: — det var en absolut Nødvendighed, at Franskmændene skulde væmmes ved det Tyranni, som skamløst udøvedes i Frihedens Navn. Og væmmes i den Grad, at de, som bekjendt, var fuldstændigt rede og villige til at finde sig i en hvilkensomhelst Despotisme, saafremt den blot igjen ydede dem Sikkerhed for Liv og Ejendom, en Mulighed for Kultur, Arbejde og Erhverv. Det er aldeles naturligt. Thi først og fremmest vil og maa Mennesket leve, kunne leve, og en foregiven Frihed, som tilintetgjør Grundbetingelserne for menneskelig Existens, er en Uting og Vaas. Derfor har intet Statsideal, hvad enten det saa er udklækket af dette eller hint Parti, stammer fra oven eller fra neden, nogensomhelst Udsigt til varig Virkeliggjørelse, saa snart det lader haant om og angriber Privatretten og følgelig ogsaa den private Existens. Thi mægtigere, uendeligt mægtigere end alle Ideer, Idealer og Idoler tilsammen, er hos Mennesket Driften til at opholde og forplante sig. Menneskene, Folkene vil leve, ovenikjøbet saa behageligt som vel muligt, før de bryder sig om dette eller hint Statsideal, om Monarki eller Republik, Absolutisme eller Parlamentarisme, Aristokrati eller Demokrati, og den som garanterer eller blot synes at garantere dem Muligheden for deres Existens, og særligt en Existens i Behagelighed og Nydelse, den har dem, den følger, den adlyder den. Denne, om man vil, rigtignok »brutale« Kjendsgjerning giver en tydelig Forklaring paa, hvorfor og hvorledes Franskmændene efter Konventets blodige Volds- og Rædselsherredømme, eller rettere sagt Konventets Tyranner, og efter Direktoriets ubestandige, uduelige og bestikkelige Regering saa hurtigt, saa beredvilligt, med en saadan Iver har bøjet deres Nakke under det Jernaag, som en kjæk og heldig Soldat paalagde dem. Summa: — naar Frihedsprincipet overspændes og overdrives, virker det altid og overalt selvødelæggende, d. v. s. Friheden bliver derved nødvendigt til Tyranni, som paa Vilkaarlighedens Skraaplan uopholdeligt rutscher ned til Anarki. Dette raser og regerer saa en Tid, d. v. s. akkurat saa længe, indtil Menneskene, lede ved den utaalelige fysiske og moralske Elendighed, hilser enhver, men ogsaa *enhver* som Hjælper og Frelser, der har Evnen, Villien og Kraften til at befri dem for det Utaalelige, og af den Grund ser vi Folk, som endnu for kort siden har dandset omkring Frihedstræet, »*ruere in servitium novum*«. Det er ogsaa en af hine mange gamle Historier, som aldrig ældes.

EN SØRGELIG HEMMELIGHED.

FRA POLITIINSPEKTØR BYRNES DAGBOG. AF JULIAN HAWTHORNE.

(1. Fortsættelse.)

»Naa, der kan være en Person eller maaske flere, som har havt en eller anden Grund til at ønske Hanier af Vejen. Manden var Medlem af to eller tre franske Foreninger her i Byen; ganske vist har jeg ikke hørt noget ufordelagtigt om dem, skjøndt de gik i socialistisk Retning, men det er jo muligt, at der er noget af den Art i Baggrunden. Man kan antage, at han paa en eller anden Maade har gjort sig forhadt, eller er bleven mistænkeliggjort hos Førerne, som saa har besluttet at rydde ham af Vejen. For at undgaa Mistanke, vilde de gaa tilværks paa en usædvanlig og fantastisk Maade, — dette er i alt Fald noget, der kunde ligne en Forklaring«.

»Ja, jeg ser det. Tror De, at Mrs. Hanier har været vidende om hendes Mands socialistiske Anskuelser?«

»Jeg er temmelig vis paa, — forudsat at det skulde forholde sig, som jeg nylig har sagt, — at Hanier aldrig har talt et Ord til hende om det«.

»De tror, at den Herre og Dame, De talte om, har et eller andet med Sagen at gjøre?«

»Det vil jeg just ikke sige; men i et Tilfælde som dette, bør man ikke lade nogen Mulighed ude af Betragtning«.

»Meget sandt. Men vi maa ogsaa tage os i Agt for vor Indbildningskraft. I vort Fag er intet saa godt som rene Kjendsgjerninger og sund Fornuft. Med Hensyn til Bevæggrunde, da er intet saa almindeligt for Folk som det at handle efter Øjeblikkets Indskydelse uden hverken Overlæg eller Reflexion. Vi kan let føres paa Vildspor, naar vi antager, at alle handler logisk. Men før vi gaar videre, maa De fortælle mig, hvad De bemærkede i Butikken«.

»Intet, som ikke havde været der før. Det eneste, der frembyder et Holdepunkt, er hvad Fyrene har taget med sig, og hvad de har gjort med det, som de lod blive tilbage«.

»Giv mig en Beretning om Alt, hvad De har set«.

Manden med den underlige Gang begyndte med Begyndelsen. Han beskrev Husets Beliggenhed og Omgivelser, selve Huset, baade udvendig og indvendig, og Skuepladsen for Mordet: altsammen med den største Nøjagtighed. Han gjengav den Samtale, han havde hørt mellem Franskmændene og nøjedes ikke med at fortælle de Fakta, som var indlysende for enhver, men gjengav ogsaa smaa Enkeltheder, i og for sig ubetydelige, men muligvis af Betydning, naar de blev sammenholdte med andre. Det var klart, at denne Mand ikke var en Begynder i sit Fag. Intet syntes at være undgaaet ham. Da han var færdig, nikkede Inspektøren bifaldende.

»De har gjort Deres Sager godt«, sagde han; »men efter hvad De har fortalt mig, indser jeg ikke, at der for Øjeblikket er nogen Grund til at forkaste Theorien om, at det Hele er gjort af en Flok raa og ondskabsfulde unge Fyre, der har begaaet en Række Nederdrægtigheder og er endte med Blodsudgydelse. De siger, man er paa Jagt efter disse tre Fyre, som var inde i Butiken tidligere paa Aftenen?«

»Ja; men efter min Mening har der været fire i Komplottet«.

»Hvorfor tror De det?«

»Fordi de har drukket, da de plyndrede derinde. Da Hanier lukkede for Natten, har han naturligvis sat alle Glas tilside — han var en meget ordentlig Mand — men jeg fandt fire Glas paa Disken med Rester af Brandy i«.

»Nu, lad os altsaa sige, at der har været fire. De første tre har let kunnet træffe en Kammerat, som havde Lyst til at være med, og at de har drukket under saadanne Omstændigheder, taler for, at Brandy er Skyld i det Hele«.

Manden med den underlige Gang stirrede tvivlende frem for sig. Det hemmelighedsfulde ved Sagen tiltrak ham, og han var uvillig til at indrømme, at der ikke var noget saadant. »Naar Alt kommer til Alt, har der maaske kun været en eneste Mand«, sagde han. »Der er kun bleven set en Mand eller maaske kun Skyggen af ham. Han kan jo have stillet de fire Glas op ene og alene for at bringe Politiet paa Vildspor«.

Inspektøren smilede i Skjæget. »Louis Hanier var en Franskmand«, bemærkede han, »men vi er derfor ikke i Frankrig — ikke engang i en fransk Roman. Det er meget rigtigt af Dem at være paa Deres Post, men det er aldrig klogt at tilsidesætte en nærliggende Forklaring, før det viser sig, at den er urigtig. Naar en dagligdags Udtydning har vist sig ikke at slaa til, saa er det først paa Tide at tage de mere dunkle og indviklede i Betragtning. Og der er hidtil Intet, som virkelig berettiger os til at betragte en dagligdags Forklaring som urimelig. De fire Fyre har været paa Galejen

hele Aftenen. De har sviret deres Penge op og har Brug for flere. De har faaet den Ide, at plyndre Franskmanden, som de af en eller anden Grund har et lille Horn i Siden paa. De har intet Værktøj, men støder Døren op med Magt. De tager Pengene og vil saa have Noget at drikke. Brændevinen gaar dem til Hovedet og gjør dem rent desperate! de begynder at slaa i Stykker og ødelægge. Pludselig hører de lidt Støj fra Etagen ovenpaa — Franskmanden er paa Benene! De kan sagtens udslippe; men skal de stikke af med Halen mellem Benene for en lumpen Udlænding? Brændevinen er gaaet ind og Forstanden ud. De vil give ham en lille Pille, før de gaar. De gjør det. Og naar Alt kommer til Alt, er det sagtens den skikkelige Haniers egne Drikkevarer, der har gjort det af med ham«.

Manden med den underlige Gang var altfor nøje bekjendt med Politiets Resultater til at han kunde gjøre nogen Indvending af Betydning imod dette Ræsonnement; men han følte ingen Lyst til at opgive sin Yndlingside, at der stak en større Hemmelighed bagved, og han gjorde et sidste Forsøg paa at fæstne sin Anskuelse.

»Hvis de har været saa fulde og utilregnelige, som Inspektøren synes at antage«, sagde han, »saa er det mærkeligt, at de er gaaet deres Vej uden at efterlade det ringeste, som kan lede os paa Sporet. Hvis det blot har været Spetakelmagere, saa skulde det gaa mærkeligt til, hvis man ikke skulde komme paa Spor efter dem«.

»Men nu overdriver De ogsaa!« svarede Inspektøren. »Der er endnu aldrig, saa vidt jeg véd, begaaet nogen Forbrydelse, uden at der har været efterladt et Spor af en eller anden Art. Det kommer blot an paa at have Øjne som er skarpe nok til at opdage det. Jeg tænker ikke paa Dem«, tilføjede han, da han saa' den anden skamfuld slaa Øjnene ned. »De har gjort Deres Sager godt — rigtig godt. Men De maa indrømme, at man har brugt noget til at udføre Mordet med. De har ikke skudt Hanier med Vand«.

»Nej; men de har taget Revolveren med sig«.

»De tog Revolveren med: men de lod noget andet blive tilbage«.

Manden med den underlige Gang saa' spørgende paa Inspektøren. »Hvad var det?« spurgte han.

»Kuglen!«

»Kuglen? Ja, men —«

»Ja, hvor er den?«

»Hvad! i Haniers Legeme, antager jeg«.

»Godt. Det første, vi har at gjøre, er at faa fat i den Kugle«.

»Og De tror —«

»Jeg tror, at den Kugle skal vise os Vejen til Revolveren«.

Manden med den underlige Gang aabnede Munden for at svare, men blev afbrudt af en Banken paa Døren. En Betjent kom ind med et Telegram, som han lagde paa Bordet.

Inspektøren aabnede Konvoluten, udfoldede Telegrammet og læste det. Medens han læste, rynkede han Panden let og spidsede Læberne til en sagte Fløjten.

»Hurtig Expedition!« sagde han: »de mener, at de allerede har dem«.

Han rakte Telegrammet til den Anden, som ivrigt greb efter det. Det indeholdt følgende:

»John H. Brady, 23 Aar, Fødested: Forenede Stater; James Doyle, 30 Aar, Fødested: Forenede Stater, og Michael Coogan, 23 Aar, Fødested: Forenede Stater, arresterede, mistænkte for Mordet paa Hanier. John H. Brady er gjenkjendt«,

»Saa faar De altsaa dog Ret!« sagde Manden med den underlige Gang med et Suk.

»Det ser næsten ud til det«, svarede Inspektøren smilende; »og i saa Fald er Sagen, der lod til at være saa vanskelig og indviklet, bragt i Orden paa en særdeles let og tilfredsstillende Maade. Imidlertid er det dog ikke værdt at føle sig altfor sikker. Et saa stort Held er usædvanligt, og det viser sig maaske, naar det kommer til Stykket, at her foreligger en Fejltagelse«.

Manden med den underlige Gang var paa Nippet til at udbryde: »Jeg haaber det!« Men han fik dog drejet af itide. »Jeg tænker, det er bedst, jeg gaar for at se mig lidt om?« sagde han; og da Inspektøren svarede med et bifaldende Nik, forføjede han sig ud af Døren.

FJERDE KAPITEL.

Lygtemænd.

John H. Brady og to andre var blevne arresterede som mistænkte for Delagtighed i Mordet paa Hanier, en af de franske Kostgjængere erklærede Brady for at være en af dem, der havde været inde i Haniers Butik og forsøgt at stjæle af Kassen Kl. 9 den foregaaende Aften. Saaledes stod Sagerne om Aftenen den 30. December, og den følgende Dags Morgenavis indeholdt udførlige Beretninger om Arrestationen og en Lovtale over Politets Dygtighed og Raskhed.

Imidlertid fremkom Brady strax med en meget varm og alvorlig Protest. Han erklærede, at han aldrig i sit Liv havde begaaet noget Mord og mindst af Alt havde noget med den foreliggende Sag at gjøre, og paastod, at han havde været langt borte fra Sexogtyvende Gade paa den Tid. Han sagde, at han havde været til en Aftenunderholdning i Madison Square Garden, hvor han var kommen tidlig paa Aftenen og forblev hele Natten. For at bruge et teknisk Udtryk: han gjorde Paastand paa sit *Alibi.*

Men Ingen troede ham. Han var en høj og muskuløs ung Fyr med en Drengs Hoved paa de brede Skuldre, men hans Ansigt var hæsligt, og han var øjensynlig ængstelig. Man havde ham mistænkt for at høre til de Bander, som gik paa Rov paa Gaderne om Natten, eller i hvert Fald at strejfe om med den Slags Fyre. Dertil kom, at Franskmanden troede at gjenkjende ham, og Sagen blev endnu værre, da hans Moder hørte om Arrestationen og kom hen paa Politikontoret. Hun græd og tryglede og erklærede, at hendes Søn ikke kunde bringe det over sit Hjerte blot at dræbe en Flue, og at han saa meget mindre kunde have begaaet Mordet, som han havde været hjemme og i sin Seng Kl. 10 om Aftenen den 29. December og havde sovet Ungdommens og Uskyldighedens trygge Søvn til om Morgenen.

Det var indlysende, at disse to Alibier ikke begge kunde være sande, og dette talte atter for, at ingen af dem var det. Der var i ethvert Tilfælde ingen Rimelighed for at *hendes* Historie var andet end Opspind, thi hvis John Brady virkelig havde været hjemme og i Seng, vilde han sikkert ikke have fortalt, at han havde været i Madison Square Garden.

Nej. Brady var efter al Sandsynlighed en af Banden, og, var han end ikke selv Morderen, maatte han vide, hvem der var det. Imidlertid indtraf der nu noget uventet: Mrs. Brady indfandt sig atter, og efter at hun paany havde udtalt sin Overbevisning om Sønnens Uskyldighed, gik hun over til at meddele, at hendes tidligere Paastand, at Sønnen havde sovet hjemme, ikke var sand. Hun havde løjet, idet hun fulgte en øjeblikkelig Indskydelse, men havde faaet Samvittighedsnag derover og vilde tage sit tidligere Udsagn tilbage. Hun tilstod, at hun ikke vidste, hvor han havde tilbragt Natten, samt at hendes Overbevisning om hans Uskyldighed ene og alene beroede paa hendes Kjendskab til hans Natur og Karakter.

Forhørsdommeren var en godmodig Mand, hvem denne Tilstaaelse bragte i en pinlig Situation. Mrs. Brady havde ikke alene bidraget til, at Sønnens Sag kom til at se adskilligt mørkere ud end før, men hun havde tillige gjort sig skyldig i falsk Forklaring for Retten, og det vilde være nødvendigt at belægge hende med Arrest. Da dette blev hende betydet, faldt det ulykkelige Menneske rent sammen af Fortvivlelse, og man fik nu at vide, hvad der ved Efterforskning bekræftede sig, at hun hjemme havde en Datter, som laa farlig syg. Hvis Moderen nu blev arresteret for falsk Forklaring og Sønnen var arresteret for Mord, vilde det følgelig se meget sørgeligt ud for den Datter, som var det eneste Medlem, der var tilbage af Familien. I Betragtning af Forholdene gav Dommeren saa Tilladelse til, at Konen gik hjem (naturligvis skulde der holdes Opsyn med hende) indtil videre.

Imidlertid var der foretaget Ligsyn over den Myrdede, og det havde vist sig, at Kuglen var gaaet helt igjennem Legemet og først var standset i den højre Arm, hvoraf den toges ud. Den blev undersøgt og vejet. Den var støbt til en 32-Kalibers Revolver.

Manden med den underlige Gang havde været tilstede ved Ligsynet og betragtede den lille Kugle med særlig Interesse. Hvilken Historie den maatte kunne fortælle, hvis den blot kunde tale! Vilde den saa bringe Brady Døden, som den havde bragt Døden til Legemet derhenne?

Juryen traadte sammen, og Vidnerne paa begge Sider bleve omhyggelig afhørte. Politiet beskrev Omstændighederne ved Arrestationen, og Franskmændene vidnede, at de troede i Brady at gjenkjende en af dem, der havde forsøgt at stjæle af Haniers Pengeskuffe Aftenen før Mordet. Derpaa kom Vidnerne til Forsvaret frem.

En halv Time senere var Manden med den underlige Gang paa Vejen til Hovedpolitistationen med raske Skridt og et oprømt Udtryk. Juryen havde afsagt sin Kjendelse. Sex Personer af uomtvistelig Retskaffenhed havde bevidnet Brady's *Alibi* og hans Uskyldighed var godtgjort, saa at der ikke kunde være Skygge af Tvivl. Haniers Mord var et ligesaa uigjennemtrængeligt Mysterium som før! ja, om muligt i langt højere Grad, thi det uheldige Udfald af Franskmændenes Identification gjorde det umuligt at fæste Tiltro til enhver Meddelelse, de fremtidig kunde være tilbøjelig til at give, saafremt de traf Mennesker, i hvem de troede at gjenkjende de omtalte Fyre.

* * *

Virkningen af den righoldige Samling af Forbryderværktøj i Opdagelsespolitiets Central Bureau var til enhver Tid trist, men dog mest om Aftenen, naar Værelset var sløret i Skygger, og Stilheden var stærk og trykkende. De ildevarslende Ansigter, som skuede ned fra Væggene, syntes at være paa Nippet til at tilhviske én onde Forslag. Mundingen af ethvert af de mange Skydevaaben mødte Øjet med død, kyklopisk Stirren; Øxerne og Kniplerne havde et morderisk Udseende; Gaslyset skinnede paa Knivenes og Dolkenes Blade og røbede Rustpletterne, Mærker efter Menneskers Blod; hvorhen end Lyset falder, vil det skinne paa Ting, som leder Tanken hen paa skrækkelige Begivenheder og frygtelige Hemmeligheder. Hvis der i den store By er noget Værelse, hvori det spøger, da maa det bestemt være i dette; her, mere end noget andet Sted, vil Ondskabens og Elendighedens Aander mødes.

Den første Aften i det nye Aar gik en ensom Mand frem og tilbage i dette Værelse. Hans Hjærne havde travlt og arbejdede med alt,

hvad han ejede af Skarpsind og Erfaring, i Forsøget paa at gjennemtrænge den sidste af New-Yorks Forbryderhemmeligheder. Det var en Hemmelighed mørkere end Natten og dybere end Offerets Grav — en skrækkelig Arv fra det svundne Aar.

Paa Bordet laa Optegnelserne om Mordet i Sexogtyvende Gade, de Optegnelser, Inspektørens Agent havde gjort, og ved Siden af dem en lille Bunke Avisudklip, som angik Forbrydelsen. Der var en Ting til — den bulede Kugle, som havde taget Louis Haniers Liv. Dette var alt, og visselig, det fortalte kun meget lidt. Hidtil havde intet af det kastet nogetsomhelst Lys over den Gaade, som Opdagelsespolitiets Chef arbejdede paa at løse. Held og Gisninger kunde man ikke stole paa; man kunde kun have Tillid til, hvad der fremgik af logisk Ræsonnement, hvad der var Resultatet af en omhyggelig Undersøgelse af Methoden og sandsynlige Motiver til Forbrydelsen, hvad der kom ud af en opmærksom Sammenligning af denne Forbrydelse med andre lignende, og endelig Tillid til sin egen Dømmekraft, grundet paa et nøje Kjendskab til Forbrydere og deres Fremgangsmaader. Paa den Maade maatte der arbejdes, og her var slet ingen Plads for sangvinske Haab om et heldigt Udfald. I ethvert Fald saa' det ud til, at Efterforskningerne kunde være meget vanskelige og tage lang Tid. Kuglen var den eneste haandgribelige Gjenstand, hvorfra man kunde lede efter et Spor; kunde Kuglen vise ham Vej ud af Labyrinthen? Han havde ikke for høje Tanker om den Ting, men haabede at det ved Taalmod og Udholdenhed omsider skulde lykkes ham at finde den usynlige Traad, som fra Kuglen førte gjennem det gaadefulde Mørke ud i det klare Dagslys.

Hvad var det for et Slags Mennesker, man med størst Rimelighed kunde antage for Gjerningsmændene? Forbrydere af Profession? Inspektøren rystede paa Hovedet. Intet Forbryderværktøj var bleven brugt; man fandt ikke noget Spor af Forbryder-Fagmæssighed i den Fremgangsmaade, der var bleven benyttet. Heller ikke vilde nogen ægte Indbrudstyv have udsat sig for lang Tids Fængsel, ikke at tale om at miste Livet for en Pengekasse, der indeholdt tusinde Gange mere end Pengeskuffen i Haniers fattige lille Butik. Paa den anden Side vilde en almindelig Tyv ganske vist stjæle Pengene, men en almindelig Tyv er næsten aldrig Morder: han undgaar dristige Forbrydelser og er yderst bange for sit Skind. Ikke destomindre, berusende Drikke kan indgyde selv en Kujon øjeblikkeligt Mod, saa at han vover en Handling, som hans nøgterne Jeg vilde gyse ved Tanken om. Men naar han havde begaaet en saadan Handling, hvad saa?

Han har myrdet et Menneske, og han har medtaget det Vaaben, hvormed han begik Mordet. Hvad vil han gjøre med dette Vaaben?

Svaret paa dette Spørgsmaal vilde bero (som Inspektøren, der saa godt kjendte Menneskenes indviklede Natur, tænkte) paa Morderens sociale Stilling og Karakter. Det er i Virkeligheden sjeldent Tilfældet, at selv de mest forhærdede Forbrydere ville vedblive at være i Besiddelse af det Instrument, hvormed de har begaaet en grusom Handling. For det første er det et altfor farligt Bevis, og for det andet er de Forestillinger, der i deres Bevidsthed er uadskilleligt knyttede til Gjenstanden saa frygtelige, at de i Længden ikke kan udholde dem. Man kunde derfor temmelig sikkert antage, at Morderen havde skilt sig af med Revolveren. Men paa hvilken Maade?

Folk som ikke har praktisk Erfaring i den Slags Ting kunde formode, at Forbryderen vilde kaste det forræderiske Bevis paa hans Brøde i Floden eller tilintetgjøre Sporene af det paa en ikke mindre rationel Maade. Men det er en Kjendsgjerning, at kun meget faa og kun dem, man i Mangel af et bedre Udtryk maa kalde den bedre Klasse af Mordere, bærer sig saaledes ad. De andre derimod tilhører en yderst lav og gemen Type af Mordere, som afholdes fra at tilintetgjøre deres Mordredskab i Betragtning af, at de derved gaar Glip af det Par usle Dollars, som en Pantelaaner vil give dem paa det. Saadanne Skabninger ere saa langt fra at være ualmindelige, at man i tre Tilfælde af fire med Sikkerhed kan vente at finde deres Vaaben hos Pantelaaneren. Og Inspektør Byrnes kom til det Resultat, at Louis Haniers Morder maatte være en Forbryder af denne Type. Det var højst rimeligt, at han havde pantsat sin Revolver inden fire og tyve Timer efter, at han havde udført Mordet med den; og det var i en Pantelaanerforretning man maatte søge efter den.

Men i en By som New-York tæller Pantelaanerne snarere tusender end hundreder; og der modtages ofte Pant uden Optegnelse af Navn og Dato. En hel Snes Revolvere pantsættes undertiden paa en eneste Dag; og hvor ringe var i Grunden ikke Udsigten til, at det vilde lykkes at finde det Vaaben, hvorfra denne Kugle var udgaaet, og derpaa finde Sporet til dets rette Ejermand?

Inspektøren var imidlertid ikke den Mand, som gav efter for Vanskelighederne, før han havde prøvet at overvinde dem og indset, at der Intet var at gjøre. Hvis Revolveren i det Hele taget var bleven pantsat, maatte det være sket en af de allerførste Dage efter Forbrydelsen; og hvis Morderen opholdt sig i Nærheden af det Sted, hvor hans Offer havde boet, var det sandsynligt, at det vilde være bedst at søge hos Pantelaanerne i Nabolaget. Disse Betragtninger pegede hen mod Handling. Visse vigtige Forudsætninger maa uden Tvivl fra først af sættes

som givne; der maa gjøres en Begyndelse; og Fremgangsmaaden var korrekt.

Som Svar paa Inspektørens Kalden viste den vagthavende Betjent sig.

»Send mig de Mænd herind, som er ansatte ved Pantelaanersagerne«.

»Ja, Hr. Inspektør«.

Et Øjeblik efter traadte to Betjente ind.

Imidlertid havde Inspektøren skrevet noget paa et Stykke Papir. Han saa' nu op paa de to Mænd og sagde: »Jeg har noget Arbejde til Dem«.

Det var hverken nødvendigt eller ønskeligt, at de fik noget at vide om det egentlige Maal for det, de nu skulde gjøre. Man turde ikke gjøre Regning paa et heldigt Udfald, hvis ikke selve Pantelaanerne blev holdte i absolut Uvidenhed om Sagen; og at Pantelaanerne intet fik at vide sikrede man sig bedst, ved ogsaa at holde Betjentene i Uvidenhed. Hvis Inspektøren lod det blive bekjendt, at man søgte en Morders Revolver, og Pantelaanerne fik det at vide, var det ikke umuligt, at den som mente sig i Besiddelse af Revolveren vilde hjælpe Morderen i Stedet for Politiet: thi skjøndt mange Pantelaanere er agtværdige Mennesker, er der dog ogsaa mange, som ikke er meget eller maaske endog slet ikke bedre end de Tyve og Vagabonder, hvis Tyvekoster, de tager i Pant.

Følgelig gav Inspektøren Betjentene Instruxer, som han støttede paa et fingeret Tyveri.

»Jeg har her en Liste over nogle stjaalne Gjenstande«, sagde han. »Blandt disse er der et emailleret Uhr og en 32 Kalibers Revolver, hvilke to Ting rimeligvis er blevne pantsatte. Jeg ønsker derfor, at De besøger Pantelaanerne og undersøger Fortegnelserne over, hvad der er bleven pantsat fra den 28de December til i Dag. Noter hvad der vedkommer ethvert emailleret Uhr og enhver Revolver i det paagjældende Tidsrum. Glem intet og meld mig Deres Resultater, naar De er færdig«.

De to Betjente fik Papiret og trak sig tilbage.

»Og saa«, mumlede Inspektøren hen for sig, idet han lagde Kuglen, som var taget ud af Haniers Legeme, i en privat Skuffe, »lad mig først faa Revolveren, som denne Kugle passer til, saa skulde det gaa underligt til, om jeg ikke ogsaa vil opnaa at lægge Haand paa den Mand, som har afskudt den«.

Det var sent paa Aftenen, og Chefen for Opdagelsespolitiet, hvis Hjærne havde været i fuld Virksomhed næsten uafbrudt siden Mordet, gjorde sig rede til at gaa hjem for at faa nogen Hvile. Men han blev nødsaget til at arbejde endnu en Stund. Han havde netop taget sin Hat for at gaa, da den vagthavende Betjent kom og meldte, at Manden med den underlige Gang bad om at faa Chefen i Tale.

»Lad ham komme«, sagde Inspektøren lakonisk og tog atter Plads i sin Stol.

Manden med den underlige Gang traadte ind. Hans Øjne lyste af Selvtillid og Tilfredshed.

»Noget nyt?« spurgte Inspektøren.

»Noget temmelig nyt«, svarede Manden med den underlige Gang beskedent.

»Noget Vigtigt?«

»Af temmelig betydelig Vigtighed, antager jeg«.

»Hvem har De det fra?«

»Fra en Kone — en Veninde af Mrs. Hanier. Hun har gjort mig en Meddelelse, som er et meget vigtigt Tillæg til Sagen. Jeg kommer lige fra hende«.

»Det lyder godt«, sagde Inspektøren, fra hvem ethvert Spor af Træthed var forsvunden som ved et Trylleslag. »Sæt Dem ned, og lad mig høre«.

Manden med den underlige Gang tog Plads og rømmede sig.

FEMTE KAPITEL.

Cigaret-Etuiet.

»Et Tillæg til Oplysningerne«, sagde Inspektøren. »Det kommer noget sent«.

»Men ikke *for* sent«, sagde Manden med den underlige Gang, »og bedre sent end aldrig. Mrs. Hanier har været altfor overvældet til at kunne foretage sig noget før i Dag; men i Dag begyndte hun igjen at tage sig lidt af Tingene, og en af hendes Veninder, Madame Groux, kom ind for at hjælpe hende; derved var det, at det, hvorom jeg nu vil fortælle, kom for Dagen. Det var ved en ren Hændelse, at jeg kom derind i Aften; ellers havde vi maaske aldrig faaet noget at vide om det, thi Mrs. Hanier selv synes ikke at forstaa, at det kunde være af Betydning«.

»Hvad er det for noget?«

»Et Cigaret-Etui af Sølv«.

»Naa, saa der er et Cigaret-Etui af Sølv?«

»Der var; og hvis vi kan finde det, er vi nok paa det rette Spor, om jeg ikke tager fejl. Som de véd, har jeg den sidste Dags Tid eller to beskjæftiget mig med at søge Oplysninger om de Foreninger af hvilke Hanier var Medlem; og nu i Aften gik jeg hen til Mrs. Hanier for at faa hendes Tilladelse til at søge i Haniers Gjemmer efter mulige Medlemstegn. Thi dersom han, hvad der jo var muligt, hørte til et eller andet mindre heldigt Selskab, f. Ex. et anarkistisk eller nihilistisk, vilde man temmelig sikkert i hans Gjemmer finde et eller andet, som stod i Forbindelse dermed. Han havde maaske, medens han levede, taget Forholdsregler imod, at hans Kone fik noget at vide om saadanne Ting, og hvis han var død en naturlig Død, vilde han uden Tvivl have sørget for at tilintetgjøre mulige Beviser, hvilket han ved at dø saa uforberedt ikke har kunnet gjøre. Der var Mulighed for, at en Undersøgelse kunde bringe noget for Dagen«.

»Jeg er bange for, at De er paa Vildspor«, sagde Inspektøren og rystede paa Hovedet.

»Det er ikke derom jeg vil tale«, sagde den Anden ivrigt. »Jeg omtalte kun dette for at forklare, hvorfor jeg var i Haniers Hus i Aften. Mrs. Hanier var for medtaget til at kunne give mig Oplysninger, men jeg henvendte mig da til Madame Groux, og begyndte at spørge hende om hun ikke havde truffet paa smaa Snurrepiberier mellem Haniers Sager. Hun fortalte mig da, at Tyvene ikke alene havde taget Pengene, som var i Pengeskuffen, men at de ogsaa havde stjaalet et Cigaret-Etui, som Hanier nylig var bleven foræret«.

»Hvordan var det Cigaret-Etui?« spurgte jeg hende.

»Hun svarede, at det var meget smukt, og af Sølv, prydet med Figurer i Relief. Selve Etuiet var mange Penge værd, og da han fik det, indeholdt det tyve Dollars i Stedet for Cigaretter.

»Jeg spurgte hende, hvor længe det var siden, Hanier havde faaet det.

»Hun sagde, det var Juledag, sidste Aar. Hun var tilfældigvis i Butikken den Gang; Mrs. Hanier var derimod ovenpaa. Det blev bragt af et privat Bud. Paa samme Tid kom der flere andre Presenter, men ingen, som kom denne nær i Værdi. Hanier fik ofte smaa Gaver baade til Jul og til sin Fødselsdag; Desmonds, hos hvem han tidligere havde været Kjældermester, sendte ham af og til Penge, og de mere velhavende Franskmænd blandt hans Kunder gav ham smaa Souvenirs. En eller to Gange havde han faaet en Hædersgave fra en af de Foreninger, han var Medlem af. Det var Altsammen fordi alle Mennesker holdt af ham, sagde hun.

»Jeg spurgte hende, hvem der havde givet ham Cigaret-Etuiet.

»Hun svarede, at Pakken ikke havde indeholdt nogen Oplysning om fra hvem det kom. Hun og Hanier havde talt om, hvem det vel kunde være fra, men var ikke komne paa det Rene dermed. Hun antog, Hanier muligvis nok havde havt en Anelse derom, men ikke villet sige det. I Juleugen havde der været temmelig meget at bestille i Butikken, saa at Hanier kun havde faa Minuters Hvile om Dagen, og om Aftenen var han for træt til at passiare. Det havde ellers været hendes Hensigt igjen at spørge ham om, hvordan det forholdt sig med Cigaret-Etuiet; men saa kom hans Død og bragte hende til at glemme det saavel som saa meget andet.

»Jeg spurgte hende, hvor han havde gjemt Cigaret-Etuiet.

»Hun sagde, at det ikke havde været i Pengeskuffen, men i en Porcellæns Urne, som stod paa Kamin-Pladen i Bagværelset, og som var en af de faa Gjenstande, der ikke var bleven slaaet i Stykker. Det var netop ved at finde Urnen uskadt, at hun var bleven mindet om Cigaret-Etuiet; hun havde da set efter i Urnen, men det var borte.

»Jeg spurgte hende, om de tyve Dollars var bleven liggende i Etuiet, men hun benægtede det, og tilføjede, at det var umuligt for Nogen at se Etuiet i Urnen, og at det var højst usandsynligt, at Nogen vilde finde det der, medmindre de forud kjendte Gjemmestedet.

»Dette er noget, vi maa mærke os«, sagde Inspektøren. »Det syntes at tyde paa, at den, som har taget Cigaret-Etuiet, var vidende om Gjemmestedet, og Vedkommende maa derfor være iblandt dem, der plejede at besøge Vinstuen. Men jeg kan ikke fatte, hvad der har afholdt dem fra at slaa Urnen i Stykker. Mon Hanier viste sine Gjæster Etuiet?«

»Jeg spurgte hende derom«, svarede Manden med den underlige Gang, »og hun sagde, at saa vidt hun vidste, havde han ikke vist den til Nogen, ikke en Gang til sin Kone eller sine Børn. Hanier røg ikke og vilde derfor ikke gaa med Etuiet i Lommen og benytte det paa sædvanlig Maade; han tænkte sig, det var en Gjenstand, som let kunde blive stjaalet, og havde valgt Urnen til foreløbigt Gjemmested, da han antog, at man der ikke vilde lægge Mærke til Etuiet, og hun troede, at han ikke senere havde taget det bort derfra.

»Jeg bemærkede, at han jo kunde have taget Etuiet bort derfra uden at omtale det for hende, men hun svarede, at hun havde Grund til at tro, at han ikke havde gjort det — han havde nemlig ytret et Par Ord om Etuiet den sidste Dag, han levede, da hun var inde i Butikken for at hente en Flaske Vin. Saa vidt hun kunde huske faldt hans Ord saaledes: »Jeg vil tage det, De nok véd ud af Urnen og anbringe det i Banken. Der vil det være i Sikkerhed, og naar jeg en Gang bliver saa velhavende, at jeg faar mit eget Hus, saa skal det ligge paa Bordet i Stuen til Pynt«.

»Det er en mærkelig Omstændighed«, ytrede Inspektøren, »men jeg er ikke sikker paa, at den vil være af synderlig praktisk Nytte for os. Naar Etuiet var af Sølv og saa let at gjenkjende, har Tyvene rimeligvis strax smeltet det, og da Madame Groux ikke kan sige os, hvor det kom fra, er det ikke sandsynligt, at vi faar det at vide fra nogen anden Kilde«.

»Det er nu min Mening«, sagde Manden med den underlige Gang alvorligt, »at den samme Person, som sendte Hanier Etuiet, stjal det fra ham Natten mellem d. 29de og 30te December og myrdede ham bagefter. Og der er Grund til at formode, at vedkommende Person var en Kvinde«.

Inspektøren trak sine Øjenbryn i Vejret.

»Jeg forstaar Dem ikke ganske«, sagde han.

»De vil forstaa det, saa snart jeg har fortalt Dem noget mere«, svarede den Anden. »Det

kom ganske uventet for Dagen. Da Madame Groux havde fortalt mig, hvad Hanier havde ytret om sin Hensigt at anbringe Etuiet i Banken, slog hun sig pludselig for Panden og udbrød: »Aa, nu kommer jeg i Tanker om noget! Det kan maaske være til Nytte!« Og saa sagde hun, at Mrs. Hanier havde fortalt hende, at netop som de den Aften skulde til at gaa i Seng, — det var nogle faa Minuter før Midnat, — og havde lukket Butikken og stænget for Natten, blev der banket paa Gadedøren. De antog, det var en eller anden Fyr, som havde faaet for meget at drikke og tog ikke Notits deraf; men lidt efter blev der igjen banket, hurtigt og bydende og slet ikke som en fuld Person vilde banke. Hanier stod da op og gik hen til Vinduet for at se ud og sagde derpaa, at der holdt en Vogn udenfor paa Gaden; men Skiltet over Døren forhindrede ham i at se, hvem der stod nede ved denne. Han besluttede at gaa ned for at høre hvad man vilde: han tog nogle Klæder paa, stak Fødderne i et Par Tøfler og gik ned. Mrs. Hanier blev liggende i Sengen og kunde ikke opfange, hvad der blev talt om, skjøndt hun kunde høre Lyden af Stemmer.

»Hun hørte Hanier aabne Gadedøren og lukke Nogen ind; og et Øjeblik efter hørte hun dem gaa ind i Bagværelset. De talte sammen i nogen Tid — Mrs. Hanier antog i ti til femten Minuter; og hun var aldeles sikker paa, at den fremmede Stemme var en Kvindes. Hun undrede sig over, hvem det vel kunde være; og hvis Louis, som hun sagde, ikke havde været netop den Mand han var, vilde hun have følt noget mere end Nysgjærrighed. Men i deres hele Samliv havde han aldrig en eneste Gang givet hende Grund til Skinsyge; og hun nærede ingen Frygt i den Retning. Imidlertid var hun dog paa Nippet til at staa op og gaa ud til Trappen, da de i det samme kom ud fra Bagværelset; Hanier lukkede Personen ud af Gadedøren, hvorpaa han laasede den og skjød Slaaen for. Da han kom op ovenpaa, spurgte hun ham, hvem det havde været. Men han, som lod til at være meget søvnig, svarede: »Aa, det er en lang Historie — jeg skal fortælle Dig den i Morgen — det er om en Julegave«. Og dermed gik han i Seng og faldt næsten øjeblikkelig i Søvn. Da han sagde »en Julegave«, vidste hun ikke, hvad han mente, men da hun vilde spørge ham, hvad det var for en Julegave, sov han allerede.

»Det var ikke en Time efter, antager hun, at hun hørte de hemmelighedsfulde Lyde, der gik forud for Mordet. Hun var ikke helt vaagen, da de første Gang naaede hendes Øre og hun tænkte i første Øjeblik, at den Besøgende endnu var nedenunder; men saa huskede hun, at Døren var bleven lukket og laaset og satte sig nu op i Sengen for at lytte. Omsider vækkede hun sin Mand og spurgte: »Kan det være dem, som var her før?«, hvorpaa han svarede: »Det er umuligt«; men efter at have lyttet lidt, sagde han: »Jeg véd det ikke; det kunde dog være; saa er der intet i Vejen«. Han stod op for anden Gang. Hun stod ogsaa op; i samme Øjeblik eller lidt senere var det at Hanier blev skudt«.

»Det er en besynderlig Historie«, sagde Inspektøren, »og det er mærkeligt, at Madame Groux ikke har omtalt det før«.

»Mordet synes at have optaget hende i den Grad, at hun har glemt det indtil Opdagelsen af Cigaret-Etuiets Forsvinden mindede hende derom«.

»Men, Hanier har jo, naar Alt kommer til Alt, ikke udtrykkeligt sagt, at det var Cigaret-Etuiet, det natlige Besøg gjaldt. Det kan jo godt have været noget andet«.

»Jeg spurgte hende om de andre Ting, Hanier havde faaet foræret, og hun sagde, at det altsammen var Nødvendighedsartikler, f. Ex. Sukker, Smør, et Par Høns, et Stykke Tøj til en Kjole til Mrs. Hanier o. s. v. Cigaret-Etuiet var den eneste Ting, der kunde betragtes som en virkelig Souvenir — som noget der gjemmes for dets egen Skyld og for Giverens; og Hanier kan kun have hentydet til det«.

»Lad os da antage, at Cigaret-Etuiet har været den Gjenstand, som skyldes det natlige Besøg — Kvindebesøg, om de vil: De antager at hun er kommen for et faa det tilbage — tage det med sig. Hun kom alene og i en Vogn. Nu, enten fik hun det, eller hun fik det ikke. Hvis hun fik det, vilde hun næppe være kommet igjen en Time senere for at myrde Hanier. Hun vilde have myrdet ham (hvis hans Død var nødvendig eller ønskelig) ved den første Lejlighed. Paa den anden Side, hvis hun ikke fik det, er hendes senere Tilbagevenden endnu mere ubegribelig. Folk sætter ikke deres Frihed og Liv paa Spil for Intet. Hun var første Gang kommet ind i Huset uden at bruge Vold: hvorfor skulde hun saa komme igjen og bryde Døren op? Og selv om vi antager at Hanier nægtede at give hende Cigaret-Etuiet første Gang, vilde han visselig ikke have gjort det anden Gang, thi da laa han i sin Seng og sov; hun maa have faaet det, eftersom det er borte; men hvorfor skulde hun, efter at have faaet det, lokke Hanier ud og skyde ham? jeg vil ikke tale om det usandsynlige i, at en Kvinde skulde have forstyrret og ødelagt Butiken saaledes som Tilfældet var. Jeg mener blot, at man ved at bringe den første Besøger i Forbindelse med Morderen, vil komme til et forvirrende Resultat. Begge Historier er hemmelighedsfulde og vigtige; men vi gjør sikkert bedst i at holde dem ude fra hinanden i vor Bevidsthed, medens vi giver os til at efterforske dem. Det forekommer mig indlysende: hvis denne formodede Kvinde var kommet i den

Hensigt at faa Cigaret-Etuiet — selv om hun skulde myrde Hanier for det — havde hun gjort Sagen af paa én Gang. Følgelig, Morderen er en helt anden Person«.

»Ja, Hr. Inspektør«, sagde Manden med den underlige Gang efter en Pavse, og idet han hævede Hovedet. »Alt hvad De har sagt, klinger meget fornuftigt, og det sømmer sig ikke for mig at disputere med Dem om det. Men, skjøndt jeg maaske tager fejl, forekommer det mig, at de to Begivenheder alligevel kan bringes i Forbindelse med hinanden«.

»Lad mig høre, hvad De mener; det Hele er jo endnu kun Gisninger«, sagde Inspektøren idet han lænede sig tilbage i sin Stol. Han kjendte nøje sin Underordnede, og skjøndt han kun nærede en begrændset Tillid til hans Dømmekraft, syntes han godt om hans energiske Optræden og frimodige Oprigtighed og havde ikke sjeldent faaet nyttige Vink af hans brugbare Fantasi.

»Jeg mener nu«, sagde Manden med den underlige Gang, »at Louis Hanier, uden at hans Kone eller hans intimeste Venner vidste noget deraf, var knyttet til et eller andet hemmeligt Forbund med radikale politiske Formaal. Han havde erhvervet sig Førernes Tillid og var personlig bekjendt med nogle af dem — bekjendte Personer af fremragende Betydning. I Tidens Løb var han kommen i Besiddelse af vigtige Hemmeligheder eller bleven gjort delagtig i dem; og Cigaret-Etuiet kan paa en eller anden Maade — jeg kan ikke sige hvilken — have været knyttet til disse Hemmeligheder; det kan for Exempel have været et Bevis for, at Ejeren besad visse Privilegier. Imidlertid har man af visse Grunde (ligemeget hvilke) ophørt at nære Tillid til ham; maaske man har valgt ham til at udføre et eller andet, som han har været uvillig til at gjøre, og at det derfor er bleven nødvendigt at faa Cigaret-Etuiet tilbage og rydde Hanier af Vejen.

»Men Forbundet«, vedblev Manden med den underlige Gang med Eftertryk, »vilde være særlig omhyggelig for at undgaa at blive Gjenstand for enhver Mistanke om Delagtighed i et Snigmord. Hvis man fandt Hanier myrdet, og der ikke blev savnet andet af hans Ejendele end Cigaret-Etuiet, vilde dette og Mordet knyttes til hinanden i Politiets Bevidsthed, og Gjerningsmanden vilde i dobbelt Grad risikere at blive opdaget og fanget: thi Mord er en Forbrydelse, som bliver langt ivrigere eftersporet end nogen som helst anden. Hvis det derfor kunde faa Udseende af, at Cigaret-Etuiets Forsvinden ikke stod i nogen særlig Forbindelse med Mordet, saa vilde man antage dette for at være begaaet af almindelige Forbrydere, medens den egentlige Ledetraad — Cigaret-Etuiet — ikke blev taget i Betragtning.

»Men hvorledes skulde de faa at vide, hvor Cigaret-Etuiet var gjemt? De vilde betragte det som en Selvfølge, at Hanier gjemte det paa et ejendommeligt Sted, og de maatte da først udfinde, hvad det var for et Sted. Den simpleste Maade, hvorpaa dette kunde ske, var at formaa ham selv til at røbe det. Jeg antager, det var i den Hensigt at denne kvindelige Person indfandt sig i Huset ved Midnat. Hun ventede til han og hans Kone var gaaet i Seng, for at Konen ikke skulde være i Vejen. Han maa naturligvis i hende have gjenkjendt en, som var Medlem af Forbundet. Hun er kommen med en Besked, som imidlertid skjuler en Hentydning til Cigaret-Etuiet, for om muligt at faa ham til at røbe dets Gjemmested. Naturligvis har hun vogtet sig vel for at give ham noget Vink om, hvad man havde i Sinde imod ham, — tværtimod har hun bragt ham til at tro, at Forbundets Ledere var ham meget gunstigt stemt. Hvis han anede noget, vilde han maaske sætte sin Kone ind i Forholdet og bringe Alt i Fare. Nu, — efter at hun har opdaget, hvad hun ønskede at vide, og bragt Hanier til at føle sig tryg, gaar hun sin Vej. En Time efter finder Indbrudet og Ødelæggelsen Sted. Man behøver ikke at antage, at hun gjorde det alene; der kan have været en Mand med hende; hun har maaske slet ikke været med denne Gang, men har blot fortalt den anden, hvor Cigaret-Etuiet var gjemt: der er dog et Punkt i Sønnens Forklaring, som støtter min Kvindetheori — den Skikkelse, han saa' flygte, lignede ligesaa meget en Kvinde som en Mand. Dog, dette kan opklares senere. Min Hypothese, forekommer det mig, taler for, at det andet Besøg var en Følge af det første, og for, at det første var en absolut nødvendig Forberedelse for det andet; den taler ogsaa for den mærkelige Ødelæggelse af Butiken, da det jo næsten saa' ud til at være gjort blot for et Syns Skyld; og endelig«, sluttede Manden med den underlige Gang, idet han nikkede betydningsfuldt, »finder man deri en Forklaring for den Sindsbevægelse og besynderlige Opførsel, jeg lagde Mærke til hos den Kvinde jeg saa' Morgenen efter Mordet, paa Gaden over for Haniers Hus!«

»De mener altsaa, at det er hende, som har begaaet Forbrydelsen?« spurgte Inspektøren.

»Man kunde i alt Fald begynde med hende«.

Inspektøren sad tavs i nogle Øjeblikke og tænkte efter.

»Naa«, sagde han endelig, »De har gjort det til en Historie, som i sig selv ikke er usandsynlig. Men jeg siger Dem rentud, at jeg ikke tror, Sagen er gaaet til paa den Maade. Det kunde maaske gaa saaledes til i Europa, men næppe her. Hvis Hanier var Anarkist eller Nihilist, vilde vi have vidst det. Saadanne Fyre kommer hertil for at agitere mod andre Regeringer, ikke imod vor; og de gjør ingen Hemmelighed

deraf. Der er ingen Grund for dem her til at gaa saa hemmelighedsfuldt og skjult tilværks, som Deres Hypothese forudsætter. Det vil være nødvendigt at faa Cigaret-Etui-Affairen opklaret, men jeg tror, det vil vise sig, at den ikke har noget at gjøre med Indbrudet og Mordet. Jeg siger ikke, at jeg ikke kan tage fejl deri; men jeg siger kun, hvad jeg for Øjeblikket tror. I Morgen faar vi Rapport om Revolveren og den Ledetraad, hvis vi da faar den, vil føre mere direkte til Maalet. Men der er intet til Hinder for, at De imidlertid tager Dem af Cigaret-Etuiet. *A propos*, har De faaet en nøjagtig Beskrivelse af det?«

»Tilstrækkelig til at gaa efter. Cigaret-Etuier af Sølv er ikke saa almindelige. At dømme efter hvad Madame Groux sagde, var det fint russisk Niello-Arbejde, og helt massiv. Der var graveret noget paa det, og det var forsynet med et Monogram, — hun troede Bogstaverne L. H. Det er maaske et tilfældigt Sammentræf, at disse Bogstaver er Louis Haniers Forbogstaver«.

»Det er ganske vist en mærkelig Omstændighed. Men selv om det ikke var en ren Tilfældighed, indser jeg ikke at det kaster noget Lys over Sagen«.

»Jeg vil snarere sige, at det bidrager til at gjøre Sagen endnu mere gaadefuld«, bemærkede Manden med den underlige Gang med et vist fornøjet Udtryk.

»Der er et andet Punkt, som maa tages med i Betragtning«, vedblev Inspektøren. »Hvis Cigaret-Etuiet har den Betydning, De tillægger det, er det ikke rimeligt, at vi finder det hos en Pantelaaner. Det vilde enten blive tilintetgjort eller omhyggelig gjemt. Paa den anden Side, hvis en Tyv har stjaalet det, vilde han temmelig sikkert smelte det og sælge det som Barre. I begge Tilfælde vil det have sin store Vanskelighed at komme paa Spor efter. En Ting der er saa let kjendelig som De har beskrevet den, vilde netop af den Grund blive behandlet meget forsigtigt af de Personer, der er indviklet i Sagen«.

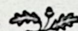
»Det er sandt«, sagde Manden og rynkede Panden. »Men, jeg maa lade det komme an paa Lykken. Jeg vil se at faa fat i den Hyrekudsk, som kjørte for dem. Et Avertissement efter den Mand, som kjørte en Dame til et Sted imellem Sjette og Syvende Avenue i Sexogtyvende Gade ved Midnat den 29de December, kunde maaske skaffe os ham. Eller en lille privat Forespørgsel blandt Kudskene selv vilde maaske være endnu bedre. Saa har jeg endvidere den Mulighed at møde Kvinden eller hendes Ledsager igjen, og naar jeg gjør det, vil jeg opspore Alt, hvad der er at faa at vide om dem — hvis jeg da kan«.

»Hvis der var nogen særlig Grund til at holde det hemmeligt, er Kudsken rimeligvis bleven betalt for at holde sin Mund«, sagde Inspektøren; »eller, naar det kommer til Stykket, har der maaske slet ikke været nogen Hyrekudsk men det har været en privat Vogn, som er bleven kjørt af en Medskyldig. Dog, De kan jo fortsætte med Deres Undersøgelser, og se, hvad der kommer ud af dem. Er der mere?«

»Ikke for Øjeblikket, Hr. Inspektør«.

»Saa God Nat«.

Manden med den underlige Gang forlod Værelset. Opdagelsespolitiets Chef tændte en Cigar, tog Hat og Kappe paa og overlod Værelset til dets uhyggelige Selskab.

SJETTE KAPITEL.

En Natteravn.

I Løbet af de næste fireogtyve Timer aflagde de to Betjente, som Inspektøren havde sendt ud for at undersøge Laanekontorerne, deres Rapport.

Den indeholdt en Liste over en Mængde forskjellige Ting, der var bleven pantsat siden Dagen før Louis Haniers Mord. Listen var af et meget blandet Indhold: Uhre, Ringe, en Stok med Guldknap og tre Revolvere. Den ene Revolver var en 38 Kalibers, de to andre 32; og begge disse vilde passe til Kuglen, som dræbte Hanier. Man turde maaske deraf slutte, at en af dem var det Vaaben, Inspektøren søgte efter.

Medens han sad alene i sit Værelse studerede han omhyggeligt deres Mærker og skrev dem op i sin private Notitsbog:

»En Smith & Wesson Revolver, 32-Kaliber, fem Løb, langt Løb, hvidt Skaft, Nikkelbeslag. Pantsat af — Evans, Nr. 310 Fireogtredivte Gade, Vest.

»En fransk Revolver, 32-Kaliber, Ibenholts Skaft, nikkelbeslaaet. Pantsat af Edward Mc Bride, Bowery, Sjette Gade«.

Saaledes lød Meddelelsen. Det næste, der var at gjøre, var at gaa paa Jagt efter Herrerne Evans og Mc Bride. Et af disse Navne eller begge kunde være falske og Adresserne ligesaa; eller paa den anden Side, de kunde være rigtige og Ejerne i Stand til at rense sig for enhver Mistanke. Udsigten til at den virkelige Gjerningsmand skulde have opgivet sit virkelige Navn og sin rigtige Bopæl var meget ringe. Saadan noget skete jo aldrig. Men hvad saa? Ja, saa maatte Louis Haniers Mord forblive en uløst Gaade. Imidlertid er en ringe Mulighed bedre end ingen, og Inspektøren var ikke den Mand, som vilde lade den ubenyttet. Han lod en Betjent kalde og sendte ham hen for at undersøge, om de to Navne og Adresser var rigtige.

Betjenten udrettede hurtig sit Ærinde og vendte tilbage med følgende Besked:

»Der findes intet Spor af den Person, som kalder sig Evans. Han pantsatte Revolveren den 31te December om Formiddagen, omtrent

Klokken elleve. Nogen nøjagtig Beskrivelse af hans Udseende har jeg ikke kunnet faa, med Undtagelse af, at han var mut og tvær og daarlig klædt. I Nr. 310 Fireogtredivte Gade, Vest, kjendte man intet til en Person, som hed Evans.

»Eduard Mc Bride er kjendt. Adressen Bowery, Sjette Gade er et Gjæstgiversted. Mc Bride boer ikke dér, men flere af Gjæsterne kjendte Manden. De sagde, at han kjørte en Hyrevogn og næsten hver Aften var at finde paa Broadway. Derefter blev der forespurgt i forskjellige Hyrestalde. Edward Mc Bride var ikke fast beskjæftiget ved nogen af dem, men det oplystes, at en Mand af dette Navn jævnligt lejede en Hyrevogn og kjørte omkring i Gaderne for at blive benyttet af natlige Fodgjængere. Hyrekudske af den Art kaldes Natteravne. Mc Bride's faste Bopæl kjendes ikke«.

Man behøvede ikke at fortælle Inspektøren, hvad en »Natteravn« var. Saadanne Folk ere bekjendte Figurer fra New-Yorks og andre store Byers natlige Liv. Det er i Reglen joviale og selskabelige Fyre, som er paa Kant med Skjæbnen og ude af Stand til at holde fast paa deres Fortjeneste. Folk, som ikke kan arbejde til Stadighed, men lejlighedsvis udfolder en betydelig Energi. De besidder et udstrakt Kjendskab til den store Bys natlige Liv, et Kjendskab støttet paa talrige Erfaringer; de slaar om sig med Vittigheder, og er rede til naarsomhelst at tjene en Dollar ved Midler, som ikke altid taaler Dagens Lys. De bliver tidt godt betalte af Folk, som benytter dem, for at lægge en Dæmper paa deres Hukommelse. I det Hele taget har disse Folk ikke noget særlig godt Ry paa sig. Ikke faa af dem er rene Tyveknægte med et skarpt Blik for, hvor der er noget at »hole«, og raske til at drage Nytte af de Erfaringer som de høster ved at benyttes af andre Skurke. Nogle af dem gjør helt og holdent fælles Sag med Tyve og Forbrydere af enhver Art og bliver virksomme Medarbejdere ved Forbrydelser, som næppe kunde gjennemføres uden deres Hjælp.

»Naa, saa Edward Mc Bride er en Natteravn?« mumlede Inspektøren ved sig selv. »Det er ikke usandsynligt at saadan en Fyr staar i Forbindelse med netop de Folk som jeg søger efter. Det er nok værd at gjøre sig Umage for at finde ham«.

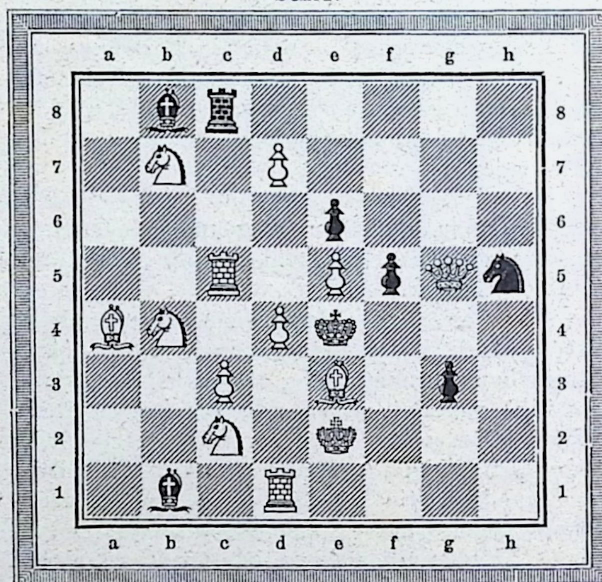
Det var en mørk og regnfuld Nat; men det er netop i et saadant Vejr, at Natteravnene finder det mest fordelagtigt at være ude. Inspektøren gik i Regnkappe og ledsaget af en Betjent ud fra Central Stationen og op mod Broadway. Trods det barske Vejrlig var Theatrene godt besøgte — det var midt i Vinter-Sæsonen og Folk var i godt Humør. Af og til kom en enkelt Hyrevogn langsomt kjørende gjennem Gaden. Inspektøren gjorde Tegn til Kudsken om at holde og gjorde ham nogle Spørgsmaal. Der kom intet ud deraf, før man naaede Grace Kirken, hvor en Hyrekudsk paa Spørgsmaalet om han hed Mc Bride svarede: »Jeg er ikke Mc Bride, men jeg véd, hvor De kan finde ham«.

(Fortsættes.)

Skakopgave.

SORT.

HVID.

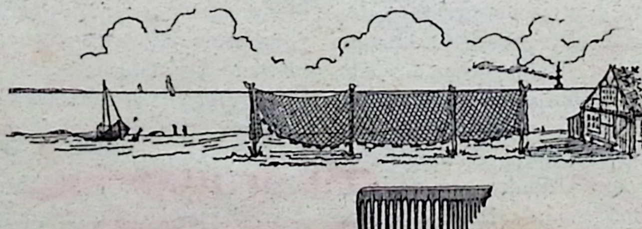
Hvid begynder og gjør mat i 2 Træk.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. L f6—h4. 1. K d6—c5.
2. L h4—e1. 2. K c5—b5 eller —d6 eller —d4.
3. T a1—a5 eller L e1—b4 eller f2, mat.

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:
Foraar i Luften.

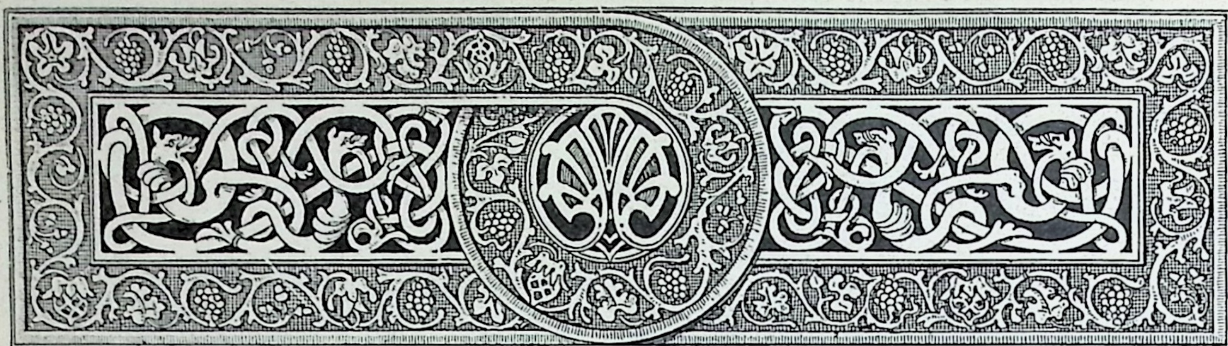
Rebus.

DRONNING LOUISE AF DANMARK

fotograferet af Hansen & Weller. — Ramme, Frise og Tegninger af Ch. Jensen.

DRONNING LOUISE
AF DANMARK.

Danmark har haft store og ædle Dronninger, Dronninger, hvorom Sangen og Sagnene fortælle, og hvorom kommende Aarhundreder ville vedblive at fortælle — saaledes vil en Gang Sagaen nævne Dronning Louise, naar den vil fremhæve en Fyrstinde, der som Hustru og Moder var en Pryd for sit Land.

Dronning Louise kom paa den ældgamle Trone i Tider saa mørke, at det lille beklippede Land næppe har haft dem tungere. Faa have maaske lidt mere under disse Tiders Tryk med deres mange og bitre Stemninger end Dronningen med det kongelige og dog saa milde Sind.

Med virkelig Højhed har Dronning Louise stridt hine Tider sammen med sit Folk, indtil de begge gjensidig lærte at værdsætte og forstaa hinanden.

Den gode Bevidsthed om, ud- som indadtil aldrig at have veget ud fra sine Pligter imod sit Hjem og sit Land, gav Dronningen den Udholdenhed og Styrke, hvorom Mindet vil staa, naar meget andet er forglemt.

Alene som Stammoder for de mange, glimrende Kejser- og Kongeslægter, fjærn og nær, vil Dronning Louises Navn i Fremtid, som i Nutid sprede Glans over det lille Danmark.

Her i *Aaret rundt* skal dog fornemlig — i faa Linjer — tales om det personlige Menneskeværd. Først skal det nævnes, at Dronningen, altid god og virksom, fuld af Omtanke for sin Slægt og sit Hus, heller ikke glemmer sit Folk, hvad især mange smaa og fattige, sorgfulde og syge, i stor Mængde kan vidne om. De mindste Enkeltheder kan Dronningen gaa ind paa, kan forstaa de bekymredes, de smaas Kaar,

deres Kamp og deres Sorger, bliver ikke træt af at høre, altid med Medfølelse og aaben Haand, stedse med varme Ønsker om at lindre saa langt og saa meget som muligt.

Dronningens Iver og Interesse for alle velgjørende Stiftelser, hvoraf mange skylde hendes eget Initiativ sin Tilværelse, er bekjendt, og Vidnesbyrdene herom staa som historiske Mindesmærker, f. Ex. Diakonissestiftelsen, Børnehjemmene etc. etc.

Dronningen har et venligt og livligt Blik for Børn og for Ungdommens Glæder og Sorger og forstaar i det daglige med Aand og Livfuldhed at opmuntre og adsprede de forskjelligste Mennesker paa de forskjelligste Stadier.

Hvorledes Dronning Louise ved store, officielle Lejligheder i Ind- som i Udland formaar med Højhed og Ynde at repræsentere, er europæisk bekjendt, og kan kun smigre og glæde os danske, saa ofte vi erfare det, hvor vi saa komme hen, ud over Danmarks Grændser. Endvidere har Dronningen et aabent Øje for Naturen, dens Vexel og dens Pragt, dens Rigdom og dens Hemmeligheder, og elsker vore hjemlige Egne, og har lært fremmede at skjønne paa dem. Hds. Majestæt har stor Kjærlighed til og Sans for Malerkunst og Musik og er en intelligent og flittig Udøver af begge.

Dette, at kunne bevæge sig i det store uden nogensinde at glemme eller tilsidesætte alt det smaa, der i sin Mangfoldighed udgjør Livets Hovedindhold, er en Kunst, men en Kunst, som det kun er forundt de færreste at nemme!

Dronning Louise har givet sin Tid, sit Land et Exempel paa denne Kunst, et smukt, et stort, et følgeværdigt Exempel!

Johanne Schjørring.

DAVID OG GOLIATH.

NOVELLETTE AF H. VILLINGER.

Hver Dag kunde man se Sy-Dorle komme gaaende henad Landevejen, som gjennemskar den lille Landsby, hvis Huse paa begge Sider lænede sig op til de grønne Bjerge. Dorle gik dog aldrig alene, men var paa sine Udflugter altid ledsaget af en Dreng paa henved sex Aar, der var ligesaa selvstændig, kjæk og struttende af Sundhed, som Dorle var sart, tvivlraadig og blegsottig. Et af de svage Øjeblikke, af hvilke hendes Liv var sammensat, kunde hun takke for den lille Helt, og skjønt den lille Knægt altid ledsagede hende med Trommer og Piber paa hendes Udflugter, saa havde den unge Moder dog endnu ikke fundet Trøst og Taalmod og täredes hen i Anger og Længsel efter sin tabte Lykke. For sart til at gjøre Markarbejde, havde hun solgt det Par Jorder, som hendes Forældre havde efterladt hende, og ernærede sig og sin David ved at gaa ud og sy. Hun boede til Leje hos en gammel Bondekone, som havde et lille Hus og stod alene. Konen sad hele Dagen, naar Vejret nogenlunde tillod det, udenfor Døren, med Krykkerne ved Siden af sig, Fødderne varmt indsvøbte, og saa' sig om i Verden — det vil sige i den snevre lille Dal. Hun var den eneste Person, som lille David havde Respekt for; Moderen maatte følge ham som en lille Hund, og hun gjorde det. Altid talte han i en befalende Tone, med Hænderne paa Ryggen, og naar en eller anden af Landsbyens Drenge ikke vilde lystre Ordre, saa foer han som en Løveunge løs paa den Gjenstridige, uden Hensyn til, om den Paagjældende var et eller to Hoveder højere end han.

Saaledes havde han just ikke det bedste Ry paa sig i Landsbyen, og alligevel stak enhver til ham, hvad han kunde, og strøg ham gjerne over den blonde Haarmanke, som omgav hans solbrændte lille Ansigt.

Men at Moderen aldrig lo, aldrig var munter og spøgte som de andre Koner, havde hans opmærksomme Blik snart opdaget, og saaledes skete det, at han tidt i ustyrlig Vrede trak hende i Fletningerne og befalede hende: »Vær munter!« Men naar hun saa vilde føje ham og fortrak den sorrigfulde Mund til et Smil, fik hendes blege Ansigt et endnu ynkeligere Udseende end ellers, og David løb ud af Stuen og begyndte med Næver og Mund at opføre en rasende Koncert, hvilket altid plejede at tjene som Skalkeskjul for hans Følelser. Thi her var Forholdet helt omvendt, og Drengen David var den, som maatte være den forladte Kvinde i Faders og Moders Sted, idet han ikke lod hende gaa et Skridt alene, skiftevis skjændte paa hende og kjærtegnede hende og med sine smaa Næver søgte at gjengjælde enhver Uvenlighed, som vederfaredes hende.

Men Dorle blev under dette energiske Formynderskab med hver Dag mere forgræmmet og melankolsk, thi hun var ikke dum og følte meget godt, at denne forkerte Verdensorden ikke var heldig for Drengen, og at den tidlige Selvstændighed let kunde føre hans dominerende Anlæg paa Afveje. Men paa den anden Side var hun altfor svag til at træde op imod den lille Mand, saa meget mindre, som hun i sit stille Sind i Drengens energiske Væsen beundrede Faderen, der med sit blonde krøllede Haar svang Øxen som en ægte Kæmpe og hvis Røst engang ude i Skoven havde tilraabt hende et saa rungende: »Guds Fred!«

Men da Skovhuggerne var dragne videre, var David Brand ogsaa forsvunden fra Egnen, og alt, hvad Dorle kunde gjøre, var, at hun skikkede en Karl hen til ham, som skulde spørge, om han ikke vilde gifte sig med Pigen. Men David svarede: »Hun er mig for kjedelig!« hvorpaa Dorle i Guds Navn indrettede sig paa at leve alene og bar sit Kors efter bedste Evne; thi Spørgsmaal og Klager var ikke hendes Skik, og den gamle Bondekone, hos hvem hun boede, var ikke den Kone, som blandede sig i andres Affærer. Men hun forstod alligevel at gjøre Gavn paa sin Vis, idet hun ved Lejlighed tog Drengen i Skole, opregnede hans Synderegister og tilsidst gjennembankede ham med sin Krykke, hvorved hun rigtignok tilføjede sig selv mere Svie end ham, da hendes gigtsvage Hænder ikke længer egnede sig til slige Kraftproduktioner, og det skyldtes sagtens hendes egen Stønnen og Sukken, at Drengen altid saa stille som en Mus fandt sig i denne Overhaling. Han ytrede heller aldrig noget til Moderen om disse Afstraffelser, sagtens i instinktmæssig Bevidsthed om, at hans unge Herlighed let derved havde kunnet lide et Skaar i Moderens Øjne.

Men den gamle Bondekone repræsenterede hans Samvittighed, og selv om han ogsaa helst gik af Vejen for hende, saa faldt det ham paa den anden Side heller aldrig ind at forstyrre hendes stille Fred. Thi stille og fredeligt tilbragte hun sit Liv, fortrolig med Naturen, hvis Iagttagelse udgjorde hendes Dagværk. Hun glædede sig med alt, som voxede omkring hende,

hendes Sjæl følte det spire og trives og opsendte en inderlig Tak til den venligt modnende Sol. Eller hun sørgede, som om det var hendes egen kjære Ejendom, naar Hagelbyger havde knækket de fine Straa og slaaet den umodne Frugt ned. Saaledes levede hun i stadig Afvexling og savnede intet, udhvilende sig efter Arbejdet og endnu virksom ved sin Medfølelse.

Det gjorde hende tidt ondt for den unge, sørgende Kvinde, men paa den anden Side ærgrede hun sig over, at nogen kunde leve midt i Guds kjære Verden, kun beskjæftiget med sine egne Sager.

»Se Dig om, Dorle, hvordan det grønnes«, kunde hun sige.

Men netop i den sidste Tid var der endnu mindre at stille op med Dorle end ellers, thi hun plagede sig, som sagt, ovenikjøbet med at tænke paa, hvad det skulde blive til med hendes Dreng, om hvem hun hver Dag fik nye Meriter at høre.

Men David, som blev helt urolig over Moderens bestandig taarevædede Blik, hvortil han slet ikke kunde finde nogen Grund, vidste tilsidst ikke bedre Raad, end at han en Dag listede sig hen bag den gamle Bondekones Stol og hviskede til hende:

»Hvad er der i Vejen med Moder?«

»Hm«, mente den Gamle, »hvad er der i Vejen — hun trænger vel til en Smule Glæde«.

Om Aftenen, da Dorle i den nedgaaende Sols Skær traadte ind i sin lille Stue, laa en almægtig Urtekost af Mark-, Have- og Skovblomster paa hendes Bord og fyldte hele Rummet med sin Duft. David stod lænet op til den aabne Dør, med Klinken i Haanden, og iagttog i Tavshed Moderen.

»For Guds Skyld«, jamrede hun, »der har Du bestemt igjen brudt ind som en Tyv i alle Nabohaverne! Dreng, Dreng, at jeg dog ikke skal have andet end Sorg af Dig! Jeg sørger mig nok til Døde!«

Dagen efter — det var Søndag og Dorle sysselsat med at efterse Davids Tøj — kom han forpustet, med flængede Buxer og afskrabede Knæer og Hænder, farende ind i Stuen og kastede en Rede med Ravneunger i Moderens Skjød.

»For at faa *dem*«, meddelte han, »har jeg maattet op i det højeste Træ!«

»Jesus Maria!« skreg den ulykkelige Dorle, »hvordan er det Du ser ud — hvad skal der blive af Dig, aa Gud forbarme sig — jeg arme Stakkel!«

»Du«, hviskede David næste Morgen tidlig til den gamle Kone, »Blomster bryder hun sig ikke om og Fugle ikke heller — hvad kan saa gjøre hende glad?«

Konen vendte sig om, tog Drengen ved Haanden og drog ham nærmere hen til sig. Hun saa' en Stund prøvende, ligesom tankefuld, paa ham, saa sagde hun dæmpet i en indtrængende Tone:

»David Brand hedder den eneste Glæde i Verden, som kan gjøre din Moder glad igjen. Gaa hen og hent ham — men det er en lang Vej, Du maa først ned i Dalen og saa opover det puklede Bjerg, der kigger saa stjaalent over til os; derovre løber Floden, dér er Skovhuggerne paa denne Tid og driver Tømmerflaaden ned ad Vandet; dér spørger Du efter David Brand og fortæller ham, hvorfor Du er draget ud — og Du kommer ikke hjem uden ham, det siger jeg Dig.«

David rystede paa Hovedet; han var lutter Beslutning og Virksomhed.

»Er han stor?« spurgte han efter at have betænkt sig lidt.

»Det er han,« sagde den Gamle og nikkede; »men Du kjender jo Historien om Hyrdedrengen David, som overvandt den lange Goliath — gjør Du ligesaa.« Og hun stoppede ham Lommerne fulde af Brød, ukjendt med Farer i sin fredelige Dal og overbevist om, at enhver vilde give Drengen en Drik Mælk, naar han var tørstig.

Men David drog afsted i Følelsen af sin vigtige Opgave; han havde ikke engang en Trøje paa og heller ingen Hat, men han havde forsynet sig med en vældig Knippel, som han vilde drive Glæden hjem til Moderen med, hvis den ikke gik godvilligt.

Vejen igjennem Dalen frembød ingen videre Vanskeligheder; naar Stalden i et af Husene stod aaben og David mærkede, at der blev malket, saa forlangte han paa sin sikre Maade en Drik Mælk og beredvilligt rakte en leende Pige eller Kone Mælkespanden hen til ham. Vilde man udspørge ham, saa løb han leende sin Vej, for han var glad over at bære paa en Hemmelighed og vilde ikke betro den til nogen.

Det var allerede langt ud paa Eftermiddagen, da David kom hen til Foden af det puklede Bjerg, der skulde føre ham til Maalet. Uden at se sig længe om efter en Vej begyndte den lille Fyr Bestigningen paa alle Fire og kravlede saaledes en god Stund med Knippelen i Munden op ad den stejle Bjergvæg. Det blev Aften, og i det vejløse Virvar af Graner og Krat var det næsten Nat; den lille Mand slog vel stundom med Knippelen efter en mærkelig Rodstub, som i det usikre Maanelys syntes at have et Ansigt, eller han stod stille og lyttede, naar det raslede og bragede bagved ham; men uagtet han havde Afgrunden under sig og ovenover sig en Højde, som hans Øje ikke var i Stand til at udmaale, kom han af lutter Iver for sin gode Sag ikke en eneste Gang til at tænke over Situationen. Kun engang, da han faldt over en Vindfælde, var han ikke i Stand til strax at rejse sig igjen; i det næste Øjeblik havde

Trætheden overvældet ham, og nu trak han Vejret roligt og dybt, som om han laa velforvaret hjemme i Sengen hos Moderen; Vindfælden laa skjærmende imellem ham og Afgrunden, og det susede sagte i Træerne over Barnets Hoved.

Morgensolen sendte just sine første Straaler ned til Floden, som glitrede af Glæde derover, da en Mand, som ivrigt badede Ansigt og Nakke i det klare Vand, pludseligt holdt inde og lyttede. Ud fra Skoven kom en lille Person og standsede, under høj Trommen, et Par Skridt fra Manden. Den lille Knægt havde en tom Mave og Modet var begyndt at synke, derfor anvendte han sit hidtil prøvede Middel; men at det ikke var gaaet ham allerbedst, derom afgav hans Udseende et talende Vidnesbyrd, thi den lille Skjorte hang næsten i Laser om hans Krop, hvis skære Hvidhed Morgensolen overgjød med sin varme, gyldne Tone, saa at lille David lignede en Cherub, der var falden ned fra Himlen; Manden, som stirrede paa ham, maatte sagtens tænke noget lignende, thi han udbrød med en venlig og lys Latter:

»For Pokker, Knægt, hvilken Vind har ført Dig herhen?«

»Slet ingen,« sagde David og nævnede det Sted, hvorfra han kom.

»Men da vel ikke ganske alene?« ytrede Manden forundret.

»Jo vel!«

»Ja saa, og hvor vil Du nu hen?»

»Hen til David Brand.«

Manden rystede Vanddraaberne fra sit Ansigt og saa' en Stund opmærksomt paa Drengen; han lagde Mærke til, at Drengens Haar laa kruset om Panden ligesom paa ham selv og kun var lidt lysere end hans eget.

»Hvad skal han, denne David Brand?« spurgte han prøvende.

»Gaa med hjem til Moder, hun trænger til en Smule Glæde.«

»Saa, og hvem er din Moder?«

»Det er Dorle?«

»Har hun sendt Dig?«

»Nej, hvor Du er dum,« lo David, »hun véd jo slet ikke af det; men da hun ikke blev glad over Blomsterne og heller ikke over Fuglene, og den gamle Kone sagde, at David Brand var den eneste, der kunde fornøje hende, saa vilde jeg hente ham — men —« og paa engang hævede den lille Mands Bryst sig som i den dybeste Forfærdelse og han udstødte et fortvivlet Skrig — »min Knippel — nu har jeg glemt Knippelen inde i Skoven!«

»Naa, naa, hvad skal Du med en Knippel?« spurgte Manden og holdt fast paa Drengen, som vilde løbe ind i Skoven igjen.

»Den maa jeg rigtignok have,« hylede Drengen, »for David Brand er jo ligesaa stor som Goliath — saa kan jeg jo ikke magte ham!«

Manden lo højt, skjønt han paa samme Tid fik noget Vaadt i Øjnene.

»Jeg skal skaffe Dig en Knippel,« lovede han. »Følg kun med mig, Du maa være træt og sulten.«

»Han saa' ned paa den Lille, opdagede dennes saarede, blodige smaa Fødder og tog ham paa Armen. I Nærheden af Floden stod en lille Bræddehytte, hvor Skovhuggerne just kogte deres Morgensuppe. Da Manden traadte ind med Barnet, rykkede de lidt sammen, gjorde ikke mange Spørgsmaal og rakte ham en Tallerken Suppe. Lille David fik en Ske, og saaledes tog han kraftig fat, velforvaret paa Skjødet af sin Beskytter, som holdt Tallerkenen for ham. Saa, da han havde faaet nok, lænede han sig med et tilfreds Suk op til Mandens brede Bryst, og hans Øjne var lige ved at falde til. »Men nu maa jeg hen til David Brand,« mumlede han.

»Her er han,« sagde Manden beroligende, »det er jo mig.«

»Saa—aa,« ytrede Drengen lettet, »det er rart, saa behøver jeg jo ingen Knippel«.

»Nej, sandelig ikke, sandelig ikke!« brød det frem af Mandens Bryst, og han maatte gjøre Vold paa sig for ikke at briste i Graad. Han ejede saadan en Skat, saadan en tapper lille Knægt, som var draget ud i den vide Verden og løbet sine Fødder til Blods for at opsøge en Glæde til Moderen.

»Og jeg gamle Æsel lader fem være lige, som om jeg var løs og ledig som Fuglen i Luften!« mumlede han og trykkede det sovende Barn ind til sit Bryst. »Dig giver jeg aldrig Slip paa!«

Til Skovhuggerne sagde han, at han vilde bringe den bortløbne Dreng hjem og være tilbage til Aften. Saa, uden at have Taalmodighed til at vente, indtil Barnet vaagnede, gik han, omhyggeligt bærende ham paa Armen, Vejen tilbage over det puklede Bjerg.

»Hvad gjør det saa,« mumlede han, med Blikket fæstet paa sit udtrykte Billede, »lad Dorle i Guds Navn være lidt kjedsommelig — den Pokkers Knægt skal ikke omsonst være gaaet ud for at hente mig, han har faaet Bugt med sin Goliath, selv uden Knippelen.«

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

(4. Fortsættelse.)

Men han viste Pengestykket tilbage næsten med Forfærdelse og skyndte sig afsted. — Et Kvarter efter rullede Jagtvognen ud af Gaarden. —

Herskaberne var imidlertid samlede til anden Frokost; ogsaa Hr. v. Norwig med Komtesse Marie; den ubehagelige Forstyrrelse af Inspektør Reusche havde dog bragt dem til at indse, at Hestestalden ikke var det mest passende Sted til at udvexle Tilstaaelser. De havde tvertimod anset det for nødvendigt, strax at forlade Stalden saa utvungent som muligt, og ved en eller anden nogenlunde sandsynlig Forklaring betage den bestyrtede Ludolf den mulige Mistanke om at have overrasket dem ubehageligt. Og derefter havde Inspektøren maattet følge dem helt til Døren, medens de talte om vigtige landoeconomiske Spørgsmaal.

Ved Bordet lagde man naturligvis Mærke til Komtesse Maries Udseende, og paa Faderens bekymrede Spørgsmaal forklarede hun overensstemmende med Sandheden, at Synet af hendes Heste havde gjort et saa smerteligt Indtryk paa hende. Greven trøstede hende med, at Lægen havde stillet hende i Udsigt, at hun snart igjen skulde være i Stand til at kjøre ud — og saa lovede han til Trøst at forære hende en ny Vogn, som hun selv kunde kjøre, og hun havde ønsket sig.

Hvilken Forklaring havde Komtesse Vicki mon afgivet, hvis det var faldet nogen ind, at spørge hende om Betydningen af hendes Kinders dybe Karmin! Men hos dette kjærnefriske Barn var jo alt forstaaeligt paa varme Sommerdage, og hun forblev derfor fuldstændigt ubesværet af nyfigne Spørgsmaal. Det første Kys havde udøvet en mærkelig pathologisk Virkning paa Vickis Mavenerver — hun kunde knap faa en Bid ned.

Forresten gik det ikke Hans Kvast Fink synderligt bedre, og ham skulde dog ingen have beskyldt for at kaste Vrag paa et veldækket Bord! Skamfuldhed og Frygt for Opdagelse lader derfor til at udvikle de samme gastrofysiske Egenskaber som den første Kjærlighed. Heldigvis glimrede Fætter Emich ved en saa forbavsende Veltalenhed i Heste og andre standsmæssige Affærer, at Kunstnerens Tavshed ikke blev videre paafaldende.

Komtesse Vicki udtydede naturligvis denne Tavshed paa sin egen Maade. Ligesom enhver uskyldig ung Pige hos alle civiliserede Folkeslag var hun overbevist om, at det første Kys var bindende for hele Livet og paa en vis Maade en Anvisning paa Forlovelsesringen, betalbar efter at muligt tilstedeværende Hindringer var overvundne. Disse Hindringer forekom hende dog nogenlunde betænkelige i dette Tilfælde. Naar hun kastede Blikket hen paa sin værdige Papa med den hvide Knebelsbart, og paa sin Fru Moder med de hængende Kinder og Brysseler Kniplingsshawlet, løb det hende koldt ned ad Ryggen ved Tanken om, at den ærlige Hans Kvast Fink, Søn af den gamle Tjærefink, skulde træde frem for dette værdige Par og anholde om hendes Haand. Og den kjære Hans stirrede saa bedrøveligt paa sin Tallerken, som om han var opfyldt af lignende triste Forestillinger. Naar alt kom til alt lagde han nu de Ord tilrette, ved hvilke han — maaske umiddelbart efter Frokosten! — tænkte at røre Moderens Hjerte og bøje Faderens Stivsind! Komtesse Vickis Hjerte bankede saa stærkt, at hun frygtede for, at det kunde overdøve Fætter Emichs skrattende Kavalleriorgan, og hun blev endnu en Schattering rødere ved den knusende Tanke, at hun netop i Dag uheldigvis — havde sin allerkorteste Kjole paa! I denne Dragt kunde hun umuligt forlove sig, og hun besluttede strax efter Bordet at tage sin sorte Silke-Konfirmationskjole paa, saafremt det ikke lykkedes hende, i Forvejen at overtale sin Tilkommende til at opsætte den afgjørende Stund lidt endnu. Trods al Frygt for denne Afgjørelse var hun dog fast besluttet paa, at holde fast ved sin Hans, selv om hendes grusomme Fader skulde lade hende vansmægte flere Uger i sit Borgfængsel, hvor der var mørkest og Rotterne var mest livlige. Rigtignok existerede der ikke et saadant middelalderligt Rum paa Slottet, lige saa lidt som hendes Fader nogensinde havde vist Spor af Grusomhed, men alligevel vilde Komtessen have været i Stand til at overvinde dette og langt værre Ting.

Hr. v. Norwig var nødsaget til, strax efter endt Lunch at gaa ud i Marken, og Fink vilde endnu arbejde lidt paa sit Billede. Greven og hans Nevø udbad sig Tilladelse til at ryge en Cigar i Atelieret, Komtesse Marie følte sig meget

angreben og maatte trække sig tilbage til sit Værelse. Komtesse Vicki var foreløbigt fulgt med de andre hen i Hubertussalen, men kun for at oppebie en Lejlighed til at hviske et Ord til sin Tilkommende. Lejligheden tilbød sig meget hurtigt, da de to Grever, staaende bag Lærredet, kom i Strid med Grevinden om Foldekastet i hendes Kostume, medens Fink allerede foran Lærredet blandede sine Farver, for at anlægge Ansigtet. Saa traadte Vicki rask hen til ham og hviskede: »Du skal ikke sige noget endnu, Hans!«

Hun var meget stolt og lykkelig over dette første »Hans«, var kommen over hendes Læber, og over den vellykkede Anvendelse af anden Person Enkelttal, og smuttede strax efter ud under et eller andet Paaskud.

Hans Kvast Fink var ikke paa det Rene med, hvorledes han skulde udtyde hendes Ord, da han jo slet ikke havde tænkt paa at sige nogetsomhelst! Han brugte Penselen temmelig adspredt og fik ikke meget bestilt i den Time.

Medens et af den moderne Kunsts mest fremragende Mesterværker kun skred meget langsomt frem under disse Omstændigheder, var Frøken Bandemer paa sin Side i fuld Virksomhed. Hun plejede hver Dag som en samvittighedsfuld Kjøbmand at opsummere Debet og Kredit i sit Forhold til sine Omgivelser og opgjøre Status. Hun havde den forrige Aften kunnet føre Ludolf Reusches Hjerte og i Morges Finks gode Mening til Bogs i sin Favør. Men fra Grev Benckens Side truede der hende en langt større Fare end fra Hans Kvast Finks, og hendes kloge Hoved var derfor utrættelig virksomt i at udtænke nye Planer til at gjøre hendes Fjender uskadelige, den ene efter den anden.

Hun var nu igjen gaaet ned i Frugthaven, for at plukke Frugt til Bordet. Døren i Espaliermuren, som var styrtet ind paa en saa ejendommelige Maade, var endnu ikke bleven gjort i Stand igjen, og da Sophie kom der forbi, kunde hun se de to Præstedøtre inde i deres Have. Som et Lyn foer den Tanke igjennem hendes Hoved, at Frøken Beate Meusel, siden hun var kommet saa galt afsted med sit Forræderi hos Grevinden, maatte være hendes svorne Fjende, og at hun, som jo næsten af alle og enhver blev betragtet som forlovet med Inspektøren, i sin Skinsyge vilde være en farlig Spion. Hun traadte hastigt hen i Muraabningen og hilste med venlig Munterhed paa de unge Piger.

Om det nu var, fordi Hadet til den smukke Sophie allerede havde naaet en saadan Grad hos Frøken Beate, at hun ikke en Gang kunde taale blot Synet af hende, eller hun skammede sig over den meget dydige og nyttige Beskjæftigelse, hun var bleven overrasket i — de to Søstre tog nemlig Kartofler op — nok sagt, hun udstødte et lille Skrig og løb sin Vej. Frøken Agnes derimod viste sig glad overrasket, kastede sin Hakke, lod sit højt opkiltrede Skjørt falde ned og gik saa Sophie imøde med et hjerteligt God Dag. En stor med hvidt Lærred overtrukken Havehat indrammede fuldstændigt hendes Ansigt, som, blussende af det dygtige Arbejde, var virkelig kjønt at se til.

»Aa, Frøken Bandemer!« udbrød den unge Pige: »Kommer De ikke lidt ind til os?«

»Men kun i Haven«, svarede Sophie. »Jeg har jo været saa uopdragen endnu ikke at aflægge Dem en Visit, trods Deres Hr. Faders venlige Opfordring«.

»Jeg kan saa godt tænke mig, hvor optaget De er: Før man har sat sig ind i alt — og saa Komtesse Maries Sygdom — De har bestemt havt meget at tage Vare paa!«

»Det er sandt! Men nu kommer jeg ogsaa snart. Jeg er kun bange for, at Deres Frøken Søster ikke holder af at se mig. Jeg véd rigtignok ikke, hvad jeg har gjort hende — Uheldet med Havedøren kan jeg da egentlig ikke gjøre for«.

Agnes trak forlegent i sit Forklæde, da hun svarede: »Nej, langtfra. Det var jo heller ikke saa slemt, som Beate forestillede sig — vi véd jo allesammen, at Hr. Greven en Gang imellem tillader sig en lille Spøg! Min Søster er, efter hvad jeg antager, kun lidt jaloux, fordi Hr. Reusche saa' saa meget paa Dem den første Dag, De husker det nok«.

Sophie lo muntert. »Jeg kan da ikke godt forbyde nogen at se paa mig!« sagde hun. »Men forresten kan Deres Søster være ganske rolig: Det er virkelig ikke min Agt, at tage hendes Forlovede fra hende! De er vel saa godt som forlovede?«

»Aa nej, saa vidt er det ikke kommen!« sukkede Agnes. »Hr. Reusche er nemlig lidt undseelig af sig — og netop den Dag, da vi gik op paa Slottet, var han lige paa Nippet til at fri. Men siden — efterat han havde set Dem, har han ikke sagt et Ord, og da De er saa smuk, mener Beate, at han pludselig har forelsket sig i Dem«.

Frøken Bandemer greb den unge Piges Hænder, bukkede sig ned til hende og saa' hende smilende ind under hendes hvide Solhat. »Troer De det ogsaa, Frøken Agnes?«

Den unge Pige spilede sine runde Øjne op, stirrede i sværmerisk Beundring paa Frøkenen, idet hun læspede: »Aa, Frøken, De er jo saa nydelig og net; hvis jeg var Mand, vilde jeg bestemt ogsaa blive forelsket i Dem!«

Sophie gav hende et Smækkys, der lod til at gjøre hende meget lykkelig. Og saa lagde hun sin Arm om den Lilles altfor slanke Midie og sagde: »Troer De, at Deres Søster ogsaa vilde synes om mig, hvis jeg fik hendes Skat til, endelig en Gang at udtale sig?«

»Men Frøken, hvorledes vilde De bære Dem ad dermed?«

»Det er min Hemmelighed. Søg blot foreløbig at bringe Frøken Beate til at opgive sin Mistanke til mig«.

Agnes hjalp hende nu med at plukke Frugt, saa sagde Sophie Farvel og skyndte sig tilbage til Slottet.

Da hun gik ind ad Døren, var hun nær tørnet imod Inspektøren, som gik ud i det Samme. Han fremstammede en Undskyldning og meddelte, at han lige havde talt med Kokkepigen om der i denne Uge skulde slagtes en Bede eller en Kalv. Og efter at dette Thema var afgjort, saa' han sig om i den store Vestibule og da de var alene hviskede han med en vigtig Mine til hende: »Med Hr. Overforvalteren og Komtesse Marie forholder det sig ganske rigtigt som De har tænkt, Frøken. Jeg blev tilfældigt Vidne, til at han før gjorde hende en Erklæring i Hestestalden«.

»Aha — det er ganske vist det mest passende Sted til at erobre denne Staldprindsesse«, lo Sophie haanligt. »Men De maa endeligt fortælle — har De maaske hørt, hvad han sagde?«

»Nej — jeg hørte ham kun sige ganske højt »Komtesse« og da jeg kom hen i Døren, laa han paa Knæ for hende — i Hestestalden — tænk Dem bare!«

»Aa — er det muligt!«

»Og siden vilde han snakke sig fra det og fortælle, at Komtessen var gledet og havde forstuvet Foden en Smule!«

»Ja saa — saa vilde han naturligvis med det samme sætte den i Led igjen«, sagde Frøkenen ironisk. »Det er jo en ren Sygeplejer, denne Hr. v. Norwig! Man skulde næsten tro, at Komtessen arrangerer denne evige Falden ned og Gliden ud for hans Skyld«.

»Disse adelige Herskaber har dog virkeligt helt mærkelige Begreber om det Passende!« udbrød Inspektøren, idet han efterlignede hendes haanlige Tone. »I et anstændigt borgerligt Hus vilde man dog strax vise en Mand Døren, der tog sig saadanne Friheder overfor Datteren i Huset — ikke sandt, Frøken?«

»Ja, kjære Hr. Reusche, naar De søger Tugt og gode Sæder, maa De holde Dem borte fra denne Verdens Store. Jeg taler af Erfaring!« sukkede hun vemodigt og vendte sig om for at gaa.

Men han traadte igjen hen til hende, og med en komisk Bestræbelse for at lade sine forelskede Øjne rulle rigtigt bedaarende, hviskede han: »I Aften faar vi vist igjen Maaneskin. Kommer De maaske lidt ud?«

»Jeg skal se ad, Hr. Inspektør, jeg skal se ad«, udbrød hun, tilsyneladende forvirret, trykkede hastigt hans Haand og skyndte sig saa hen til Kjøkkenrummene. —

Den gale Komtesse laa med bankende Tindinger og brændende Øjne paa Chaiselonguen i sit Værelse. Skamfuldhed og Kjærlighed, bitter Harme og fortærende Længsel slog som en fraadende Brænding mod hendes Stoltheds Klippe. Hun havde gjort noget Uhørt: til Trods for Erkjendelsen af sin Uelskværdighed, eller i alt Fald af Mangelen af alle hine ejendommelig kvindelige Egenskaber, som ellers kun er i Stand til at fængsle Mandens Hjerte, havde hun røbet sin første ulyksalige Kjærlighed for en Mand, som ovenikjøbet var bunden. Og alligevel vidste hun, at hun under de samme Omstændigheder, vilde gjøre ligesaa en anden Gang! — Medens hun saaledes grublede i Enrum og ligesom en Anatom søgte at blotte Tanker og Følelser i alle Traade, endte hun med, ikke alene at undskylde sin Handlemaade, men endog betragte den som den ene rigtige. Hvis Hr. v. Norwig, sagde hun til sig selv, havde været en uafhængig fri Mand, vilde hun aldrig have forglemt sig selv i den Grad overfor ham; men saaledes som Forholdene var, paalagde hendes Tilstaaelse ham ikke den ringeste Forpligtelse, som hans Ridderlighed maaske ellers vilde have paataget sig imod hans Hjertes Stemme. Da hun umuligt kunde staa for ham i det hæslige Lys af en giftesyg gammel Jomfru, saa maatte hendes lidenskabelige Udbrud ogsaa kun forekomme ham som en naturlig Følge af hin Sanddruhed, der udgjorde det smukkeste Træk i hendes »Galskab«. Han var højst ulykkelig, forbitret, haabløs: skulde han ikke finde Trøst og Støtte i Visheden om at han i hende havde mødt en Sjæl, som higede efter at formæle sig med hans med den hellige Medlidenhed, som er det reneste Udslag af menneskelig Kjærlighed?

Medens hun endnu grublede saaledes, hørte hun en svag Støj inde i det tilstødende Værelse.

»Er det Dig, Vicki?« raabte Marie.

»Ja, det er mig«.

»Hvad bestiller Du?«

»Ingenting«.

Som bekjendt vækker intet i den Grad Nysgjærrigheden, som naar vi paa det ligegyldige Spørgsmaal om hvad en anden tager sig for, faar det mistænkelige Svar: »Ingenting!« Komtesse Marie følte sig altfor svag til at indlade sig paa videre Undersøgelser: men det Stød hendes Nysgjærrighed havde faaet, var alligevel nok til at aflede hendes Tanker paa en velgjørende Maade. Efter at hun havde ligget stille i nogen Tid og ventet, raabte hun igjen: »Vicki, kommer Du ikke lidt ind til mig?«

»Strax, Marie, strax!«

Men der forløb alligevel en god Stund, før Søsteren traadte ind. Og hvordan traadte hun ind! Trods sin Hovedpine maatte Komtesse Marie le højt.

»Ej ej, Vicki! *En grande tenue?* Hvad skal det betyde?«

Den lille Komtesse havde virkelig iført sig den sorte Silkekjole, taget alle sine Smykker paa, og sat Haaret saa voxent som vel muligt, et Forsøg som rigtignok var temmelig mislykket. Hun stillede sig hen foran det store Spejl, mønstrede sig opmærksomt fra alle Sider og spurgte endelig: »Hvad synes Du om mig, Marie?«

»Du er ligefrem storartet — kun vil din Frisure strax falde ned og din Kjole sidder noget skjævt«.

»Vil Du ikke hjælpe mig med at faa det i Orden? Frøken Sophie havde ikke Tid i Øjeblikket«.

»Men vil Du ikke sige mig, hvad denne Maskerade skal betyde netop i Dag?«

»Maskerade?« udbrød Vicki krænket.

»Naa ja, jeg kan jo næppe kjende min rigtige originale Vicki igjen i denne Dragt«, spøgte den store Søster. »Har Fætter Emich maaske taget sig en eller anden Frihed overfor Dig, saa at Du vil imponere ham med Dragten?«

»Aa, han!« den lille Komtesse trak medlidende paa Skulderen. »Véd Du hvad, jeg har opfunden en splinterny, glimrende Titel til ham: Karl Egon Emich, Greve og ædel Büste af Büsterloh! Det kan han lade trykke paa sine Visitkort«.

Komtesse Marie maatte le hjerteligt af denne nye Ondskab af sin opfindsomme Søster, men saa drog hun hende ind til sig, omfattede hendes Hoved med begge Hænder, saa hende lige ind i Ansigtet og sagde: »Du vilde altsaa sagtens — se mere malerisk ud?«

Det havde været første Gang i hendes sextenaarige Liv, hvis Komtesse Vicki nu vilde have været i Stand til længere at bevare sin Hemmelighed. Uden at tænke paa sin fine Kjole, knælede hun ned ved Søsterens Leje, lagde Hovedet op til hendes Bryst og skriftede — alt uden Undtagelse, undseelig og lyksalig.

Under andre Omstændigheder vilde Komtesse Marie uden Skaansel have leet sin tossede lille Søster ud og energisk søgt at pille saadanne »Dumheder« ud af hende. Men i Dag rørte denne barnlige Tilstaaelse hende saaledes, at Taarerne trillede ned ad hendes Kinder og hun ikke var i Stand til at sige et Ord. »Saaledes tager Kjærligheden sig altsaa ud hos smukke, frie Menneskebørn!« tænkte hun og trykkede atter og atter Vickis Hoved op til sit vildt bankende Hjerte.

Vicki vidste intet bedre end at græde med for Selskabs Skyld, skjøndt hun ikke havde den ringeste Grund til at være bedrøvet. Det varede vel et Kvarterstid, saa rejste de to Søstre sig op og gik Arm i Arm op og ned i Værelset.

Endelig begyndte Vicki: »Tror Du, at han vil fri endnu i Dag?«

Marie besvarede dette Spørgsmaal paa en højst ejendommelig Maade. Hun kyssede Søsteren vel ti Gange paa Munden og sagde derpaa, smilende gjennem Taarer: »Du er et sødt lille Fæ! Men Du kan ikke vise Dig i den Stads«.

Og trods hendes Vrissen og Modstand trak hun hende ind i Sovekammeret og nødte hende til at iføre sig en lys Dragt af Bomulds Kniplingsstof og pakke alle sine Smykker omhyggeligt ind igjen.

»Du kan stole paa, Vicki, at han vil synes langt bedre om Dig saaledes«, forsikrede hun Søsteren, da hun endelig stod fix og færdig for hende.

De hule Toner af en kinesisk Gonggong drønnede igjennem Huset og kaldte Familien til Bords. Komtesse Marie bad Søsteren om at undskylde hende, da hun følte sig for daarlig til at vise sig ved Bordet. — — —

»Ej ej!« udbrød den gamle Greve smilende, da hans lille Datter traadte ind ad Døren. »For hvem har Du gjort Dig saa nydelig?«

»Naturligvis for Fætter Emich«, lo Vicki rødmende.

»Ah, højst smigrende, *chère Cousine.* Du ser sandelig ud som . . . som . . . ah . . .«

»Naa, som hvad? Ud med det! Vi skal bede!« udbrød Grevinden utaalmodigt.

»Som en Sky af hvide Blomsterblade, naar Majvinden ryster et Æbletræ«, tilføjede Hr. v. Norwig smilende.

»Meget rigtigt, meget rigtigt — saadan noget Lignende havde jeg paa Tungen«, forsikrede Karl Egon Emich.

»Skade, at Hans ikke har sagt det!« tænkte den lille Komtesse og stillede sig op bag sin Stol med et bebrejdende Blik paa den intetanende Synder.

»Men hvor bliver Marie af?« spurgte Grevinden, som allerede havde foldet Hænderne til Bøn, efter en lille Pavse. Vicki forebragte den hende paalagde Undskyldning og besvarede de deltagende Spørgsmaal med beroligende Talemaader. Maaltidet forløb som sædvanlig under ligegyldig Samtale, kun at Frøken Sophie, med en Nysgjærrighed hun næppe var i Stand til at dølge, søgte at læse i Norwigs Træk, og at Mester Fink lod til hverken at have gjenfundet sine Talegaver eller sin Appetit.

Efter at man havde rejst sig fra Bordet og Frøken Bandemer havde trukket sig tilbage, tog Hr. v. Norwig Komtesse Vicki til en Side og spurgte hende alvorligt, hvad hendes Søster fejlede. Og efter at hun havde givet ham al den Oplysning hun var i Stand til, vedblev han: »Komtesse Marie bad mig før om at besvare nogle vigtige Spørgsmaal; maaske vilde De være saa venlig at overbringe Komtessen to Linier fra mig. Det er dog maaske hende magtpaaliggende at faa Oplysningen strax«.

Paa hans Anmodning hentede Vicki et Ark Brevpapir og en Konvolut i Faderens Værelse

og Norwig skrev ved Spisebordet med Blyant følgende Linier:

»Dyrebare Komtesse!

Jeg hører til min største Beklagelse, at De ikke er vel. Det turde maaske falde os vanskeligt at finde en Lejlighed til at tale uforstyrret sammen, især i disse Dage, da her er Fremmede. For ikke at blive mistænkt for, at jeg alligevel vilde unddrage mig mit givne Løfte, har jeg foresat mig, skriftligt at give Dem en kort Fremstilling af min Livsskjæbne, som jeg skal tilstille Dem i Morgen eller Overmorgen.

Men lad mig snart gjense Dem — rask, livlig og stærk som før!

Deres hengivne
R. v. N«.

Han lagde denne Skrivelse i Konvoluten og gav den til Vicki, som strax besørgede den op til Søsteren. Derefter løb hun ned i Parken, da Marie ønskede at være alene og sove. —

Den gale Komtesse fløj de faa Linier igjennem i en Sindsbevægelse som om de indeholdt de mest glødende Kjærlighedserklæringer — og derpaa kyssede hun Brevet atter og atter! Og da hun saa hørte sin Moders tunge Skridt paa Trappen, lagde hun hurtigt Brevet sammen og gjemte det paa sit Bryst.

Herrerne røg imidlertid en Cigar i Grevens Værelse, og Samtalen førtes slæbende og gabende, indtil pludselig Komtesse Vicki rev Døren op og livligt raabte ind i Stuen: »Fa'er, Fa'er! Vi faar Fremmede! Hr. v. Maltitz er lige kommet kjørende«.

»Ah, meget velkommen!« udbrød Greven. »Gaa op, Vicki, og underret Mama derom«.

Herren gik ud for at modtage Gjæsten og Vicki fløj op ad Trappen.

»Hr. v. d. Maltitz fra Senthin? Lader han sig endelig se?« udbrød Grevinden, da Vicki havde forebragt sin Melding. Og derpaa klappede hun sin ældste Datter opmuntrende paa Haanden, som hun moderligt holdt i sin, og sagde: »Se endelig, Marie, at Du kan komme lidt ned til os. Du véd jo, at Hr. v. d. Maltitz er et af de faa Partier; rigtignok et alt andet end glimrende Parti, men endnu et halvt Hoved højere end Du! Ak ja, naar man har saadan et langt Pigebarn, saa maa man ikke tage det saa nøje — saa slaar man hellere lidt af paa Ahnerne og er glad, naar han blot har det rette Maal!«

»Men Mama«, sukkede Marie med et svagt Smil: »Jeg mente, at vi To var bleven enige om, at jeg skulde forblive ugift! Da der ingen Udsigt er til, at mit Ansigt endnu kunde forandre sig væsentligt til min Fordel, saa gjør vi vel begge bedre i . . .«

»Snik om en Snak!« udbrød Grevinden. »En Godsejer, der staar paa saa svage Fødder, spørger ikke om hans Kone ligner en Venus' naar hun bare faar en dygtig Medgift«.

Komtessen rynkede Panden og sagde: »Lad os nu ikke tale mere om den Ting, Mama, Du véd, at jeg ikke har sentimentale Nykker, men jeg betakker mig dog for at lade mig bruge som et gammelt Sejl til at stoppe en Læk! Hvad har vi ellers vores Vicki til?«

»Vicki? den Kylling! Nej hør nu, Marie, Du har virkelig ogsaa tidt altfor løjerlige Ideer! Det Barn, som ikke en Gang er præsenteret ved Hoffet! Naa Vicki, jeg haaber ikke, at Du falder paa at begaa Dumheder. Jeg hører, Gud ske Lov, ikke til de taabelige Mødre, som helst slæbte deres Døtre fra Børnestuen til Alteret! Det vilde jo være ligesom de Folk, der slagter nøgterne Kalve! Nej, nej! en nøgtern Kalv er ikke værre i mine Øjne end saadan en ung Kone under de Tyve, som i Dag lægger sin Dukke og i Morgen faar et Barn!«

Komtesse Marie maatte trods sin Hovedpine le højt og ikke mindre af Vickis grædefærdige, ængsteligt skuffede Miner end af Moderens drastiske Aforismer. Hun lovede at komme ned om et Par Minuter og saa tog Grevinden Vicki ved Armen og gik med hende ned ad Trappen.

I Forstuen mødte Damerne Tjeneren, som meddelte dem, at Herrerne drøftede Forretninger i Grevens Værelse, da de havde lagt en stor Plan paa Bordet og talt om Tal. Greven havde givet Ordre til, at Kaffen først skulde serveres om en halv Time. Grevinden sluttede deraf, at Herrerne vilde være uforstyrrede, og paalagde Vicki at hjælpe Frøken Sophie med at dække Kaffebordet i Verandaen.

»Vi kan jo for en Gangs Skyld tage Familiekopperne frem«, endte hun. »Det er altid godt, naar saadan en Herre ser, at man har noget aparte. Hjælp nu til ved Anretningen, Vicki; men lad mig se, at Du ikke er altfor overgiven! Jeg vil imens røre mig lidt ovenpaa det græsselige Malervæsen«.

Vicki opsøgte lydigt Sophie og udrettede sit Ærinde. I Bevidstheden om, at hun saa letsindigt havde ignoreret Frøkenens Advarsel mod Fink, nærmede hun sig hende med en vis Forlegenhed. Medens hun udleverede de kostbare gamle Kopper, af hvilke hver var en værdifuld Erindring om en eller anden Familiebegivenhed, søgte hun at holde Samtalen udenfor et Omraade, paa hvilket hun kunde møde nogen farlig Gjenstand. Med den Behændighed, som strax indfinder sig, naar man har noget at skjule, førte hun Talen hen paa Tjenestefolkene og fortalte med stor Tungefærdighed og megen Humor om Enken Sigglikow, som nu i tolv Aar havde ventet paa, at en vis Pastor Hoppensack, som en Gang havde holdt den mest begejstrede Lovtale over hendes berømte Fiske-

postej, skulde komme igjen og gifte sig med hende — saasnart han blot selv var bleven Enkemand. Og saaledes kunde hun fortælle en morsom Historie om hver enkelt, selv om Kokkepigen Liuing, der bar paa en ulykkelig Kjærlighed til Ludolf Reusche, og om hvem man fortalte, at hun, til evig Amindelse opbevarede en Cigarstump, omviklet med Forglemmigejer, hvilken hendes Tilbedte en Gang havde kastet bort lige for Øjnene af hende.

Frøken Sophie bar derpaa selv de kostbare Kopper ud i Verandaen, og Vicki fulgte bagefter med Dækketøjet.

»De skulde egentlig have fortalt mig det paa Engelsk, Komtesse«, sagde Frøkenen. »Det havde været en god Øvelse. Lad os i alt Fald nu tale Engelsk. Hør nøje efter: jeg skal nu ogsaa fortælle Dem en lille Historie, og den maa De forstaa«.

Sophie talte saa alvorligt og saa' saa betydningsfuldt paa hende, at Vicki ængsteligt hørte efter. Og Frøkenen fortalte paa Engelsk, hvorledes hun i Formiddags tilfældigt var bleven Vidne til en vis prekær Scene imellem en ung Maler og en endnu meget yngre Komtesse.

Vicki blev trodsig. En ung Pige, som elsker for første Gang, er voxet fra enhver Gouvernante — og denne Frøken var oven i Kjøbet slet ikke engageret som saadan: hun havde slet ikke noget at sige over hende! Vicki satte en tvær Mine op og lagde nervøst Kaffeservietterne tilrette uden at svare.

»Men, Komtesse, det lader slet ikke til at anfægte Dem! Har jeg fortjent, at De bryder Dem saa lidt om min Advarsel? Eller har De allerede glemt, hvad jeg fortalte Dem om denne Hr. Fink og hans nette Familie?«

»Det er ikke sandt! Jeg tror det ikke — jeg vil ikke tro det!« udbrød den lille Komtesse indigneret, med funklende Øjne og slog oven i Kjøbet i Bordet.

»Men! hvor heftig? Man kunde høre Dem — *please speak English at least*!« formanede Sophie.

»Naa, det er mig lige meget! saa siger jeg Dem paa Engelsk: *He is very, very nice indeed!* Og ellers *know I* ingenting og ellers *say I nothing!* Se saa«. Efter denne Tale lod Vicki sig falde ned i den nærmeste Kurvestol, krydsede Armene over Brystet og slog trodsigt med Nakken.

Frøken Sophie var dog til en vis Grad forskrækket over denne Optræden. Hun udstødte et dybt Suk, rystede vemodigt paa sit smukke mørke Hoved og sagde: »De skulde dog ikke være saa uartig imod mig, Komtesse — hvis jeg nu sagde til Deres Fru Moder, hvad jeg har set! De maa indrømme, at det egentlig var min Pligt«.

»Gaa De bare! For mig maa De gjerne strax gaa hen og forklage mig!« udbrød Vicki med dirrende Læber. »Jeg véd nok, hvad jeg har at gjøre. Af Dem lader jeg mig ikke behandle som et Barn!«

»De er et Barn. Tro mig, kjæreste Komtesse, De véd ikke, hvad De gjør. Jeg mener det virkeligt godt med Dem«. Dermed strakte Frøkenen med sit mest fortryllende Smil begge Hænder ud imod hende.

Men Komtesse Vicki skjulte hastigt sine bag paa Ryggen og løb forbi Sophie ud af Verandaen.

Frøken Bandemer var en meget erfaren Dame; men hun havde alligevel ikke tænkt paa, at det er hundrede Gange vanskeligere at faa Bugt med en forelsket ung Pige, end med den mest halsstarrige og kloge Mand, netop naar det drejer sig om et frisk Hjertesaar. Hun trak Vejret hastigt og bed sig harmfuldt i Læben, medens hun fortsatte Borddækningen.

Vicki var uden Maal løbet ned i Parken. Hun maatte ved en heftig Bevægelse bedøve sit Sindsoprør — og i saa Henseende kom de to store Hunde hende just tilpas. Hun greb fat i deres Halsbaand og løb saa med dem, en paa hver Side, saa hurtigt hun kunde ned ad Granalleen hen til Dammen. De to Dyr vare sjæleglade over denne Spas, gøede som rasende, og trak afsted med den forpustede unge Pige. Og ligesom de kom ned til Dammen, da fremtraadte bag en tyk Træstamme, med Hatten ned i Nakken, Hænderne i Buxelommerne, ingen anden end — Mester Fink, som meget snart havde fundet sig overflødig ved Herrernes Samtale om Roedyrkning og tankefuld var slentret ned til Dammen.

Med et dæmpet Skrig gav Komtesse Vicki pludseligt Slip paa de to Hunde og — hun var nu en Gang i Farten og kunde ikke gjøre for det — fløj Maleren om Halsen.

Han vovede ikke at trykke hende ind til sig. Han lagde kun sine Arme løst om hendes fyldige Skikkelse. Ord havde han foreløbigt endnu ikke, kun den kostelige Følelse, at af de mange skjønne Øjeblikke i hans Liv var dette højst sandsynligt det allerskjønneste.

Saasnart Vicki nogenlunde havde faaet Vejret igjen, brød hun Tavsheden; men han forstod hende ikke, fordi de to Hunde ikke vilde høre op med højt gøende at springe rundt omkring hende. Tre Gange maatte hun gjentage: »Det er ikke sandt, vel Hans?«

»Hvilket?« spurgte han og søgte at faa Hundene til at være stille.

»At Du er saadan et slet Menneske«.

»Jeg? Hvem siger det?«

»Hvem andre end denne afskyelige Frøken Bandemer med hendes dumme Forskrifter. Hun siger, at Du gaar kun ud paa, at bedaare os unge Piger — det er dog bestemt ikke sandt!«

Hans Kvast Fink satte et meget løjerligt

Ansigt op, spilede Øjnene op, spidsede Læberne, som om han vilde fløjte, og sagde tilsidst, idet han rystede paa Hovedet: »Nej, det har endnu aldrig nogen sagt om min Faders Søn! Tværtimod, jeg tør nok sige, at jeg altid har været den Bedaarede. Men ganske specielt i dette Tilfælde; thi hvem Fanden kan modstaa saadan en fortryllende lille Komtesse«.

Vicki saa' ham henrykt ind i Øjnene. O, hvilket berusende Indtryk Bevidstheden om hendes Sejr gjorde paa hende. Saaledes saa' altsaa den første Mand ud, som strakte Vaaben for hende — til Gjengjæld vilde hun ogsaa skjænke ham sin Tro for hele Livet!

»Jeg har altsaa virkelig bedaaret Dig?« hviskede hun lyksaligt. »Og dog har Du siden i Morges næsten ikke værdiget mig et Blik eller talt et Ord til mig! Var Du maaske allerede bleven kjed af det?«

»Kjed? Nej paa ingen Maade«, svarede Fink temmelig forlegent. »Men naar jeg ret tænker mig om, saa var det maaske dog ikke rigtigt, at jeg saadan . . . . . naa, det er nu sket og dejligt var det i alt Fald! Men véd De — véd Du hvad — jeg traf siden Kusine Bandemer i Haven — hun har nemlig sèt hele Historien gjennem den fordømte Glasdør og sagt mig hvor David kjøbte Øllet. Hvis hun nu sladrer af Skole til dine Forældre, saa er jeg for det Første kommen i en rar Suppedas og for det Andet — hvad der er det allerværste — bevarer De fra Deres — hm! fra *din* første Kjærlighed en Erindring, som . . . . jeg har nemlig lavet mig saadan en Slags Privat-Filosofi, hvis første Grundsætning er: Bare ikkeængstelig; altid risikere noget; men hvad man end gjør, skal man sørge for, at man ikke bagefter maa slæbe om med ubehagelige Erindringer!«

Vicki rev sig surmulende løs fra ham og sagde: »I Grunden er De dog allerede kjed af det — og blot fordi De er bange for, at den græsselige Person skal forklage os. Lad hende bare snakke. En Gang skal Forældrene jo dog have det at vide! Og hvem vil adskille to Hjerter, som oprigtigt elsker hinanden?«

Men nu fik Hans Kvast Fink dog en vis Skræk i Livet.

»Ih, du Alstyrende!« udbrød han blegnende. »De tror da virkelig ikke, at der kan blive et Par af os to?«

»Jo, hvorfor ikke? Jeg har altid hørt, at selv Prinsesser har rakt deres Haand til en berømt Kunstner. Og naar vi holder af hinanden, saa kommer det dog ikke nogen ved. Men ganske vist, naar De lader Dem skræmme af Frøken Bandemer!« Hun slog ironisk med Nakken.

Fink greb efter hendes Haand og lagde sin venstre Arm fast om hendes Liv. »Du kjære, søde Hjerte«, sagde han. »Af Frøken Bandemer lod jeg mig sandelig ikke skræmme, hvis Sagen blot ellers var i Orden. Men ser Du, jeg er toogtredive Aar gammel og Du . . .?«

»Har for længe siden fyldt sexten!«

»Naa ser Du, altsaa har jeg akkurat været dobbelt saa længe i Verden som Du — og det gaar nu en Gang ikke saadan til i den, som dit lille Hoved forestiller sig det, tro Du mig — saadan en gammel Herre som jeg er! Og alligevel synes jeg, at jeg er for ung til at gifte mig; thi naar man gifter sig, saa bør man høre op med at begaa Dumheder og saa begynder man allerede at tære paa sine Erindringer, ligesom Bierne om Vinteren. Og saa kommer jeg altid til det Resultat, at jeg endnu har altfor mange tomme Celler i mit Stade og kunde risikere at komme til at sulte i min Alderdom. — Lad os samle Honning, Vicki — søde Vicki!«

Dermed kyssede han hende paa Halsen, lige under hendes bløde, blegrøde Øreflip.

Vicki vidste ikke, hvad hun skulde svare — hun begyndte altsaa at græde dæmpet, og han vedblev efter en lille Pavse, efter at have slynget Armene endnu fastere om hende: »Ser Du, Barn, jeg har vel havt henved tusinde Sværmerier — nøjagtigt kan jeg ikke sige det — men jeg sværger Dig til, at Du er den mest henrivende af dem alle«.

Vicki begyndte at græde noget højere, og Hans strøg hende trøstende over Haaret, idet han fortsatte: »Men det gjør sandelig ingenting, det kan jeg forsikre Dig! Enhver Kjærlighed er skjøn paany, og den sidste er altid den allerskjønneste. For de fleste Mennesker er Livet saa forbistret ensformigt, at man altid burde være taknemmelig for de Kjærlighedsblomster som man træffer paa sin Vej, for det har jeg erfaret i min toogtrediveaarige Praxis: med Undtagelse af Kjærligheden er alt i Verden det bare Jux, og selv Kjærligheden taaler ikke altid, at man ser den altfor meget efter i Sømmene«.

»Aa, De er dog et rigtig afskyeligt Menneske!« hulkede den lille Komtesse og skjulte sit Ansigt ved hans Skulder. »Jeg véd aldeles bestemt, at jeg alligevel maa elske Dig for evigt, jeg stakkels, ulykkelige Skabning!«

»Aa nej, paa ingen Maade«, forsikrede han alvorligt: »Kun til næste Gang! Og hvem véd, hvor mange Efterfølgere jeg endnu faar, forinden Du, som det sømmer sig, gifter Dig med din Greve eller en anden Rangsperson! Og tænk Dig nu en Gang: naar han nu efter nogle Aars Forløb er bleven en rigtig kjedelig gammel Stivstikker, med hvilken Glæde vil Du saa tænke tilbage paa den skjønne Tid, da Hans Fink gav Dig det første Kys bag sit Lærred«.

»Nej, saa vil jeg først rigtig græde mig Øjnene ud af Hovedet, fordi jeg ikke den Gang fik min Hans!«

»Ja, men Hans vilde jo ogsaa med Tiden blive saadan en kjedelig gammel Stivstikker«.

»Det tror jeg ikke«.

»Jo, det er sikkert nok«, lo Fink. »Jeg begynder jo allerede at blive tyk, og Korpulence er Begyndelsen til enhver Last! Forresten — om ogsaa én af og til holder Hovedet oppe til det Sidste, saa er det sikkert hans glade Minder, som har bevaret hans Ungdom — det er nu en Gang min bombefaste Tro! Hvad kan man saa gjøre bedre end være lykkelig og gjøre lykkelig? Det holder Mennesket ungt og rask — naar man blot sørger for ikke at gjøre noget, man vilde fortryde som anstændigt Menneske. — Ja, nu ser Du paa mig. Du havde sagtens ikke antaget mig for saadan en Filosof? Ser Du, alt det har jeg fra min prægtige Gamle! Han har altid befundet sig særdeles vel ved denne Visdom, skjønt det tidt og mange Gange har gaaet kontrært nok. Og han er ogsaa undtagelsesvis ikke bleven nogen kjedelig gammel Stivstikker«.

»Og han har aldrig havt noget at fortryde?« spurgte den lille Komtesse alvorligt.

»Ikke det, jeg véd af«, lo Hans. »Jo, der er ganske vist én Ting: at han en Gang laante sin bedste Ven hundrede Daler — og bagefter gik den Karl hen og aabnede en Forretning i Tjære, Pensler og andet Skibskram ligeoverfor ham«.

»Det er virkelig oprørende!« udbrød Vicki nu. »Tænk Dig, den græsselige Person har fortalt mig, at din Fader var et meget berygtet, samvittighedsløst Menneske, som oven i Kjøbet havde siddet saa og saa mange Gange i Fængsel! Det er der da bestemt ikke et sandt Ord i?«

Fink var maalløs af Forbitrelse. Men saa gav han sin Stemning Luft paa en saadan Maade, at det ordentlig løb den lille Komtesse koldt ned ad Ryggen, og hun havde den største Møje med at forhindre, at han ikke løb sporenstrengs afsted, for at sige Bagtalersken sin Mening. Han gav endelig efter for hendes Bønner, men lovede højt og dyrt, at hun ikke skulde dø i Synden. Det varede meget længe, før Vicki kunde bringe ham bort fra dette Thema og tilbage til den lykkelige Virkelighed. Saa steg de sammen i den lille Baad, roede ud i Dammen, og dér, hvor de høje Siv afgav Dækning, glemte de hele Verden omkring dem — med samt Kaffeselskabet paa Verandaen. — —

TOLVTE KAPITEL.

I hvilket Hr. v. d. Maltitz gjør Vickis Bekjendtskab, og flere Personer kommer fra Dynen i Halmen.

Da Tjeneren efter den halve Times Forløb betraadte Verandaen, blev Greven meget forbavset over, at ingen af Damerne var tilstede for at modtage den Fremmede. Friedrich maatte først kalde paa Frøkenen, og hun maatte igjen vække Grevinden af hendes søde Søvn.

»Jeg havde dog sagt til Vicki, at hun foreløbig skulde gjøre Honneurs«, sagde Grevinden ærgerlig. »Man kan da heller aldrig stole paa hende! Hvor kan hun nu være henne?«

»Hun løb før ud i Parken og foer afsted med Hundene«, ytrede Frøkenen.

»Det kan ligne hende! Netop naar hun undtagelsesvis en Gang er anstændigt paaklædt for at modtage en Fremmed! De skal se, hun møder med helt krøllet Kjole og saa rød som en Pæon«.

»Jeg formoder, at Komtesse Vicki har truffet paa Hr. Fink — i alt Fald saa' jeg ham før ogsaa gaa ned i Parken«.

»Saa? Det skulde glæde mig«, sagde Grevinden, »saa vil hun da i alt Fald ikke trimle sig i Græsset med sin gode Kjole. En rigtig net Mand, denne Hr. Fink — jeg synes rigtig godt om ham«.

»Jeg er kun bange for, naadige Fru Grevinde, at Komtesse Vicki synes lidt for godt om ham!« sagde Sophie og trak lidt spodsk paa Smilebaandet.

»Saa, mener De?« svarede den gamle Dame meget roligt. »Naa, det gjør heller ikke noget — hun ser jo saa faa unge Mennesker her. Jeg skal sige Dem, jeg er ikke som saa mange Mødre, der helst vilde gjemme deres Døtre i en Strikkepose, naar en ung Mand blot viser sig i Nærheden. Man maa lade de unge Piger bevare deres naive Munterhed, ellers bliver de til gamle Jomfruer i deres tyvende Aar! Unge Piger af god Familie har man slet ikke nødigt først at oplyse om, hvor vidt de tør gaa, det har de selv Følelsen af! Jeg har som ung kunnet gjøre og lade, hvad jeg vilde — og vi havde altid Huset fuldt af unge Officerer!«

»Men Fru Grevinden har da bestemt ikke ladet sig kysse, saa snart Deres Fru Moder lukkede Øjnene et Øjeblik?«

Grevinden stod stille, saa' vist paa sin Medhjælp og sagde strengt: »Det er et noget næsvist Spørgsmaal, Frøken. Jeg holder ikke af sligt — mærk Dem det! Vil De forresten dermed sige, at min Datter . . . .?«

Frøken Sophie kogte indvendig af Raseri over, at hun skulde lade sig irettesætte i denne Tone. Men hvad nyttede dét? Hun havde en Gang overtaget Rollen — hun maatte spille den tilende. Hun gjorde altsaa et underdanigt Knix for Grevinden og berettede derefter, hvad hun havde set igjennem Glasdøren.

»Tak, Frøken«, sagde Grevinden afmaalt. »Jeg skal tale et alvorligt Ord med Hr. Fink; Herrerne bærer jo altid Skylden for saadanne Dumheder! Ikke sandt, Frøken Bandemer? Det var jo ogsaa Deres Mening, da den lille Malheur med Greven passerede Dem?«

Stikket traf godt. Sophie maatte indse, at hun havde haft altfor høje Tanker om sin Indflydelse paa Grevinden, og at hun gjorde klogt i, under Iværksættelsen af sine Planer ikke at bygge altfor meget paa den gamle Dames Lettroenhed og Føjelighed. —

Grevinden hilste meget hjerteligt paa Hr. v. d. Maltitz og præsenterede derpaa, men overlegent, sin Medhjælp. Den Fremmede bukkede høfligt, men skjænkede hende saa ikke videre Opmærksomhed, hvilket krænkede den omtalte Frøken i ikke ringe Grad.

»Véd Du ikke, hvor vor Kunstner er henne?« spurgte den gamle Greve sin Gemalinde. »Hr. v. d. Maltitz er Kjender, og vilde gjerne gjøre ham sin Kompliment for det fortrinlige Udkast til dit Portræt«.

Friedrich blev sendt afsted for at lede efter Hr. Fink i Haven. Grevinden tilføjede strax, at Komtesse Victoria vistnok maatte være sammen med ham.

Herrerne optog atter den afbrudte Samtale. Talen havde selvfølgelig drejet sig om Rigskantslerens Politik, og Herrerne viste sig yderst tilfredse med Fyrstens ivrige Bestræbelser for at forsvare Landvæsenets Interesser mod Industriens og Kapitalens Overmagt. Hr. v. Norwig havde forholdt sig temmelig tavs og kun en Gang imellem ikke kunnet dølge et Smil, naar Grev Bencken kom med et af sine højst junkeragtige Stikord.

»Naa, Hr. v. Norwig«, henvendte Senthineren sig til denne; »De kommer jo fra Amerika, De er bestemt bleven vore feudale Anskuelser utro derovre — maaske oven i Kjøbet vendt tilbage som rød Republikaner!«

»Aa nej, paa ingen Maade«, svarede Norwig smilende: »Det er tværtimod derovre først rigtig gaaet op for mig, at det dog er en ganske egen Sag med det blaa Blod. Man kan give Mennesket alle mulige Friheder; derfor føler han dog ikke Lyst til at bryde med sit eget Jeg. Schiller har fuldkommen Ret, naar han siger: Flertallet er Dumheden! Det vil altid være den Enkeltes Sag, den, som forstaar at tyrannisere Flertallet, at raade Bod paa dettes Dumheder, og disse Enkelte, som besidder Mod til at have en egen Mening, de er efter min Anskuelse de sande Aristokrater. I Republiken danner der sig et Aristokrati lige saa vel som alle andre Steder — Betingelsen derfor er kun, at det er forundt Landet at udvikle sig naturligt, uden at forstyrres af voldsomme Omvæltninger. Jeg har vænnet mig til ogsaa at betragte de sociale Forhold fra Darwinismens Standpunkt«.

Grev Bencken satte et meget enfoldigt Ansigt op og søgte i sin Forlegenhed at gjøre Klemmeren bedre fast paa Næsen. Og Grevinden rystede misbilligende paa Hovedet og udbrød: »Aha, jeg har nok altid tænkt mig, at De var Fritænker. Det er Dem altsaa fuldkommen ligegyldigt, om De nedstammer fra Adam eller fra den første den bedste Orang-Utang!«

»Ja, naadige Grevinde«, lo Norwig: »Denne Tvivl volder mig ganske vist ingen Bekymringer. Jeg kan jo ogsaa trøste mig med, at Adam var lige saa langt ude beslægtet med den ærværdige Urabekat, som jeg med Adam. De ser, paa den Maade kan vi alle føre vort Stamtræ et halvt Dusin Aartusinder længere tilbage i Tiden — og det er dog en opløftende Bevidsthed«.

Grev Pfungk trak Øjenbrynene i Vejret og strøg sig over Skjægget. Det var ham pinligt, at Samtalen i hans Hustrues Nærværelse havde taget en saadan Vending. Han holdt overhovedet ikke af at tale om saadanne Ting og førte derfor Samtalen tilbage paa et almindeligt Spørgsmaal.

»De sagde før«, bemærkede han til Norwig, »at der ogsaa i Amerika udvikler sig et Aristokrati. De mener vel et Pengearistokrati?«

»Pengene bidrager ganske vist til at skabe et Aristokrati«, ytrede Norwig. »Men først i Løbet af flere Generationer. Der gives ingen mere ubehagelig Plebejer end den, der er bleven rig; men hos hans Efterkommere kan Sporene af den plumrede Oprindelse snart udslettes mere eller mindre, alt eftersom alvorlig Stræben efter Dannelse og Iblanding af nyt, godt Blod fremskynder Racens Forædling. Altsaa er det kun helt indskrænkede Mennesker, for hvem Naturen er en Bog med syv Segl, som ikke kan indse, at Adelen er en naturnødvendig, eller lad os sige — en guddommelig Institution«.

Denne Vending fandt almindeligt Bifald, og Hr. v. d. Maltitz tilføjede: »Vi Landmænd skulde egentlig ikke trænge til denne Belæring. Hele vor Stræben gaar jo dog i Grunden ud paa at opelske Aristokrater blandt vore Markfrugter og blandt det kjære Kvæg«.

»Det er dog for galt med disse forrykte nymodens Anskuelser!« udbrød den gode Grevinde i komisk Forfærdelse. »Næste Gang forlanger De vel af mig, at jeg skal tiltale vor Præmiestud med *cher cousin!*«

Grevinden deltog selv i den muntre Latter, som hendes Udbrud havde fremkaldt. Kun Karl Egon Emich havde ladet sig nøje med et mat Smil, eftersom han just var paa Spor efter en stor Tanke. Det var ham altid pinligt at maatte sidde tavs, naar dannede Mænd førte en alvorlig Samtale. Men han troede at have grebet Grundtanken i Norwigs Udtalelser og henvendte dette Spørgsmaal til ham: »Naar jeg har forstaaet Dem ret, maa De altsaa være en afgjort Fjende af alle Mesalliancer?«

»Vel er jeg det«, svarede Norwig, idet han mistænksomt betragtede den blonde Greve. Havde denne Ytring skullet indeholde en ironisk Hen-

September.

Digt af Chr. K. F. Molbech. — Tegning af Frk. Brandt-Hansen.

Smukt bestraalt af Aftenrøden,
med et Bæger i sin Haand,
venter stille han paa Døden
som en gudhengiven Aand.
Rundt omkring sig, hvor han skuer,
kjender han sit Arbejds Høst,
og han sætter Bægrets Luer
for sin Mund med stille Lyst.

tydning? Grev Bencken vidste jo, at han selv havde giftet sig med en middelmaadig Skuespillerinde af meget tvivlsom Herkomst. Men det faldt ham ikke vanskeligt i saa Fald at give Svar paa Tiltale.

»Dermed vil jeg rigtignok ikke sige«, vedblev han, »at en Adelsmand kun skal gifte sig med en Adelsfrøken. Enhver Familie, i hvilken Dannelse og gode Sæder har hørt hjemme i flere Generationer, anser jeg for jevnbyrdig; derimod gives der jo ogsaa talrige adelige Familier, i hvilke kun aandelig Ladhed og plump Hovmod er arvelige. Mesalliancer er saaledes meget godt mulige, selv mellem de ældste Stamtræer«.

I dette Øjeblik henvendte Frøken Sophie alles Opmærksomhed paa sig, idet hun uvilkaarligt udstødte et dæmpet Skrig. Hun var meget bleg, og hendes Læber dirrede, da hun gik hen til Grevinden og fremstammede: »Tilgiv min Kejtethed, naadige Fru Grevinde! Jeg kom til at slaa Hanken af«. Hun præsenterede derved en af de omtalte Familiekopper.

»Te te te — hvor kjedeligt! At det ogsaa just skulde være Oldefader Jobst Heinrichs Bryllupskop!« udbrød Grevinden, som med Møje betvang sin Ærgrelse af Hensyn til den Fremmede.

Nu kom Friedrich først tilbage fra Parken og meldte, at han hverken havde kunnet finde Hr. Maleren eller Komtessen. Grevinden følte, at Frøken Bandemer saa' paa hende og rykkede noget utaalmodigt frem og tilbage paa sin Stol.

I det Samme kom Komtesse Marie, i Følge sit Løfte, og Hr. v. d. Maltitz hilste ærbødigt paa hende.

»Var Vicki maaske oppe hos Dig paa dit Værelse?« forhørte Grevinden sig med voxende Uro.

Komtessen benægtede det.

»Det lader til, at jeg ikke skal have den Ære at hilse paa Komtesse Victoria«, sagde Senthineren beklagende. »Sidste Gang jeg var her, lod Komtessen sig heller ikke se. Skulde jeg have et saa daarligt Ry paa mig, at de unge Damer løber for mig?«

Nu kom Tjeneren igjen og meldte, idet han med Møje betvang sin Munterhed, at gamle Hinrich var vendt tilbage fra Byen og — at Hr. Stationsforstanderen ønskede at gjøre sin Opvartning«.

»Stationsforstanderen?« udbrød Greven forbavset.

»Stationsforstanderen?« gjentog hans Frue. »Hvis Hr. Hinrich ikke har begaaet en kolossal Dumhed . . .! De tillader maaske, at jeg lader Herren komme herind«.

Hr. v. d. Maltitz bukkede høfligt, og Tjeneren fik nu Ordre til at hente Stationsforstanderen og tage gamle Hinrich med.

Norwig troede at bemærke, at hans Hustru, eller rettere sagt Frøken Sophie, skiftede Farve. Det var ogsaa paafaldende, at hun endnu syslede med Kaffeservicet, skjønt Komtesse Marie havde takket for Kaffe, og hun allerede, efter Grevindens Ønske, havde vadsket og tørret Kopperne af. Grev Bencken havde ligeledes lagt Mærke til Frøkenens Uro, men han søgte Grunden dertil i de tryllende Blikke, med hvilke han fulgte enhver af hendes gratiøse Bevægelser.

Nu traadte Stationsforstanderen ind og bukkede for de Tilstedeværende, den ene efter den anden.

Greven gik henimod ham og rakte ham Haanden: »Min kjære Hr. Büchting — hvad skaffer os den Fornøjelse?«

»Fru Grevinden har ønsket at tale med mig«, udbrød Stationsforstanderen temmelig forbavset. »Hinrich sagde, at han skulde have mig med strax — og da jeg netop havde fri i to Timer . . .«

»Men, bedste Herre«, udbrød Greven med et forundret Blik paa sin Hustru. »Vi vilde dog ikke tillade os at disponere paa denne Maade over Deres Tid«.

»Naa, Hinrich, kom nu bare herop og fortæl, hvordan det er gaaet Dig«, sagde Grevinden.

Gamle Hinrich, som havde ventet nedenfor Trappen, stolprede op ad Trinene, gjorde sit Skrabud, og idet han mimrede med Munden, rakte han Grevinden en Pakke indsvøbt i hvidt Papir.

»Der er Kalkunen igjen«, fremstammede han. »Han sagde, at han vilde ikke have noget med det at bestille. Han var et ærligt Menneske, sagde han, og Frøkenen kunde bare beholde sit Brev og sin Kalkun«.

»Hvad skal det sige, Hinrich? Det er jo noget Snak! Til hvem afleverede Du da Kalkunen?«

»Den har jeg bragt til Klaverstemmer Müller — og her er Frøkenens Brev«.

Sophie vilde snappe det fremrakte Brev, men den gamle Grevinde var hurtigere end hun, og tog det ud af Haanden paa den Gamle. »Hvad er nu det?« udbrød hun med et knusende Blik paa Frøkenen, efter at have læst Udskriften. »De skriver her til Fru Bandemer og har fortalt os, at Deres Moder er død!«

Med den mest spændte Forventning afventede Norwig Sophies Svar! Hvad betød hele denne mystiske Historie, som den gamle Kusks Glemsomhed havde bragt for Dagen?

Frøkenen havde fattet sig meget hurtige og svarede med en virkelig fornem Holdning: »Jeg har vel ikke nødig at afgive en Forklaring for alle de Tilstedeværende; men jeg skal give Fru Grevinden enhver Oplysning under fire Øjne«.

Komtesse Marie var ikke længer i Stand til at beherske sig. Hun sprang op, og med en Haandbevægelse henimod Sophie, hvilken tydeligt sagde, at hun kunde gaa, udbrød hun: »Hr.

Fink vil kunne give os den fornødne Oplysning, Mama; han er nøje kjendt med Familien Bandemer. Vi behøver ikke længer at gjøre Frøkenen Ulejlighed«.

Og ligesom Ulven i Fabelen viste i dette Ojeblik Fink selv sig paa Trappen op til Verandaen, og i Hælene paa ham fulgte Komtesse Vicki — men hvorledes saa' hun ud!

Alle de Tilstedeværende sprang uvilkaarligt op fra deres Pladser med Udbrud af Forbavselse. Men endnu før nogen kunde gjøre et Spørgsmaal, udbrød Komtesse Vicki yderst fornøjet; »Mama, Mimi! Tænk bare, jeg er faldet i Vandet — og Hr. Fink har trukket mig op!« Og derpaa brast hun i en kaad Latter og rystede sit Tøj, som endnu drev af Vand.

»Og det ler Du af?« udbrød Grevinden. »Du kan jo blive dødssyg, hvis Du ikke øjeblikkelig gaar til Sengs!«

»Ja, Mama, først var jeg ogsaa meget forskrækket, men Dammen er jo heldigvis slet ikke dyb — og dernæst forekom det os saa frygtelig komisk«.

Vicki opdagede først nu Hr. v. d. Maltitz og afbrød sin Latter for at hilse paa ham. »Ih, god Dag! Undskyld, jeg saa' Dem ikke strax«.

»Ah, Komtesse, jeg vil igjen begynde at tro paa Feer, siden jeg har set en saa henrivende Vandnymfe med mine egne Øjne«.

»Aa — det var kjønt sagt!« udbrød Vicki smigret. »De bliver da vel, for at jeg ogsaa kan præsentere mig for Dem i Civil?«

»Nu gjør vi ikke Løjer, men marscherer pænt i Seng!« afbrød Grevinden temmelig vrantent Konversationen, tog sin Datter ved Armen og førte hende ud.

Mester Fink trak sig ligeledes tilbage for at skifte Klæder. Frøken Sophie smuttede, uden at nogen lagde videre Mærke til hende, efter ham ind i Hubertussalen og indhentede ham i Korridoren med nogle raske Skridt. Hun holdt sig paa Siden af ham, medens han gik op ad Trappen og hviskede: »De lader til meget hurtigt at have glemt Deres Løfte!«

Ligegyldig for, om nogen kunde høre dem, udbrød han højt og barsk: »Har De Ret til at gjøre mig Bebrejdelser? Jeg véd nu, hvordan jeg er faren med Dem, De falske Hyklerske!«

»Tys, tys! Hvor kan De dog skrige saadan op!«

Men Fink lod sig ikke afholde fra at fortsætte med endnu højere Stemme: »Nej, jeg tier ikke stille. For mig maa hele Huset høre min Mening om Dem. En Person, der ikke generer sig for lumpent at bagtale en hæderlig gammel Mand blot for at tilføje Sønnen en Tort, af hende vil man vel heller ikke have meget Godt at vente«.

De var kommen op paa første Sal, lige udenfor Komtessernes Sovekammer. Sophie gik rask forbi ham for at slippe bort. Men han var med et Sæt ved Siden af hende, tog hende haardt i Armen og udbrød: »Oho, stop lidt! Jeg er endnu ikke færdig med Dem! Jeg vil kun oprigtigt tilstaa, at det alligevel forekommer mig meget tvivlsomt, om De virkelig er en Datter af Tante Bandemer. De kan rigtignok gjøre En rundtosset med Deres forbistrede Talemaader, men efter denne Nederdrægtighed tror jeg ikke et Ord af, hvad De siger. Det forekommer mig, at denne Grev Bencken har en bedre Hukommelse for gamle Dage end De!«

I det Samme gik Sovekammerdøren op, den gamle Grevinde kom tilsyne i den og udbrød med sin hele Værdighed: »Jeg maa alvorligt frabede mig saadanne højrøstede Scener i mit Hus. Gaa op paa Deres Værelse, Frøken. Jeg skal sende Bud, naar jeg har Tid til at tale med Dem«.

Sophie adlød tavs; men Fink traadte rask hen til Grevinden og søgte at gribe hendes Haand med de Ord: »Undskyld, Fru Grevinde; jeg véd, at jeg opfører mig meget upassende, men denne Dame har paa en saa oprørende Maade . . .«

Grevinden tog Haanden til sig og afbrød ham: »Det er godt, det er godt! Dem vil jeg ogsaa nok tale et Ord med siden; men foreløbig vil De være saa god at tage tørre Benklæder paa«. Hun tilkastede ham et talende Blik og gik ind i Værelset igjen.

Komtesse Vicki laa allerede i Sengen, da hendes Moder kom tilbage. »Hvad sagde han, Mama? Har han givet denne falske Person ordentlig Besked?« spurgte hun ivrigt.

Grevinden tog Plads paa Sengekanten og sagde strengt: »Du har ingen Grund til at være saa kjæphøj. Frøken Bandemer gjorde kun sin Pligt, da hun underrettede mig om, i hvor høj Grad Du har forglemt Dig«.

»Det behøvede hun slet ikke at underrette Dig om«, udbrød Vicki uden at lade sig skræmme af Moderens straffende Blik: »Det havde jeg nok selv fortalt Dig; for jeg holder saa forfærdeligt af ham, at jeg ikke kan leve uden ham! Aa, Mama, Du maa give os din Velsignelse, ellers springer jeg i Vandet«. Vickis Øjne funklede; hun satte sig overende i Sengen og slyngede lidenskabeligt Armene om Moderens Hals.

Grevinden fandt sig roligt deri, og sagde helt tørt: »Du kommer jo lige fra Vandet — hvad vil Du saa der igjen?«

»Aa, jeg opsøger det dybeste Sted. Man kan meget godt drukne i vor Dam«.

»Jeg skal sige Dig noget, Barn«, vedblev Grevinden, idet hun rev sig løs fra Vicki: »Jeg véd en langt bedre Afkjøling for Dig: Du gjør en lille Rejse. Jeg skal endnu i Dag skrive

til Tante Augusta, om hun har Brug for Dig et Aarstid eller saadan, hvordan det nu kan falde«.

»Hvad!« udbrød Vicki forfærdet: »Jeg skal til Tante Augusta i Sygehuset? Da vel ikke som Søster? Altid i sort Uld og med den græsselige hvide Hat paa Hovedet!«

»Jo, det skal Du rigtignok. Det synes mig paa høje Tid, at Du ogsaa en Gang faar Livet at se fra en anden Side. Jeg har troet, at Du endnu var et rigtigt Barn og har roligt ladet Dig rase ud. Jeg har heller slet ingen Ting imod, at Du synes godt om en ung Herre og fornøjet farter omkring med ham. Men saadan strax uden videre at kysses med ham og krybe i Skjul bag Sivene i Dammen, saa ikke et Menneske kan finde Jer, og slaa Kolbøtter i Vandet og oven i Kjøbet til Syvende og Sidst bede om min Velsignelse — det er mig dog lidt for broget!«

Vicki brast i Graad: »Men Mama, hvordan skal man da vise, at man holder af hinanden? Man maa da i alt Fald kysses — ellers ser det jo for dumt ud!«

»Naar Du først er bleven et Par Aar ældre, vil Du nok indse, hvor dum hele Historien tager sig ud — med eller uden Kys, det kommer ud paa et!« ytrede Grevinden, som havde vanskeligt ved at møde sin forelskede Vickis Naivitet med den fornødne Alvor. Og derpaa vedblev hun, idet hun klappede den grædende Pige moderligt paa Kinden: »Du er virkelig næsten for dum af din Alder, mit Barn. Jeg vil ikke have, at Du skal anse dit Prøveaar som Søster for en Straf. Jeg vil kun give Dig Lejlighed til at øve Dig i kristelige Kjærlighedsgjerninger og derved lære at indse, at ogsaa en ung Pige af Adel, som ellers ikke havde det nødigt, kan beskjæftige sig mere nyttigt og alvorligt — og desuden mere Gud velbehageligt end ved at drive om hjemme og lade sig kysse af enhver letsindig Kunstner«.

»Men Mama«, udbrød Vicki med Overbevisningens Brysttone: »Min Hans er ingen letsindig Kunstner! Han er en saa erfaren, ædel Mand — allerede toogtredive Aar gammel! Og en Filosof — jeg siger Dig, en Filosof! Véd Du, hvad han har sagt? Paa nær Kjærligheden var alt i Verden det rene Jux! Og Livet havde saa forbistret faa Morskaber, at man altid maatte være glad ved de Kjærlighedsblomster, man traf paa sin Vej ... ja, Kjærlighedsblomster, det sagde han!«

»Ja, det er jo meget pænt!« udbrød Grevinden, og hendes fyldige Kinder dirrede derved — det var ikke klart, hvorvidt det skyldtes Harme eller Fornøjelse. »En rigtig gemytlig Filosof, det maa jeg sige. Fryd Dig ved Livet, i dine Dages Vaar, pluk Glædens Roser, inden de forgaar!« Men det lader til, at din Hans Kvast Fink ogsaa tager til Takke med Gaaseurter! En saadan Beskedenhed er virkelig sjælden nu til Dags!«

Vicki var meget oprørt og hulkede højt: »Aa, Mama, Du vil nok fortryde din Spot! Du skal se, at jeg ikke overlever det i otte Dage, hvis Du river Hans og mig fra hinanden!«

»Naa, naa, trøst Dig bare«, beroligede Grevinden: »I skal blive hele begge to; og nu skal Du allerførst drikke en ordentlig Kop Hyldethe. Naar Du først kommer dygtig i Sved, bliver Du nok lettere om Hjertet. Du kan ikke tro, hvor forelskede Folk har godt af at svede — jeg kjender det af Erfaring«. Hun kyssede Vicki paa Panden, klappede hende igjen paa de blussende, bløde Kinder og overlod hende derpaa til sig selv.

Ude i Korridoren overvejede Grevinden et Øjeblik, hvilken Del af hendes Dommervirksomhed hun først skulde besørge. Hun besluttede først at forhøre Maleren og Filosofen Hans K. Fink og gik langsomt op ad Trappen til øverste Etage. Hun bankede stærkt paa hans Dør og raabte højt: »Hr. Fink, har De faaet Benklæderne paa?«

Kunstneren lukkede selv op for hende og sagde, at han just stod i Begreb med at gaa ned.

»Nej, vent et Øjeblik«, ytrede den gamle Dame. »Vi kan jo godt tale sammen her«.

Fink bukkede forekommende og bød hende en Plads i Sofaen, idet han hastigt samlede de fugtige Klæder, som laa der, sammen og kastede dem hen af Gulvet i et Hjørne.

»Fru Grevinden har Grund til at være vred paa mig«, begyndte han Samtalen. »Jeg har ingen anden Undskyldning end mit Kunstnerblod og Deres Komtesse Datters uimodstaaelige Ynde«.

Denne ærlige Tilstaaelse og Maaden, hvorpaa den blev afgivet, paavirkede uvilkaarligt Grevinden til Gunst for Forbryderen.

»Naa, det glæder mig, at De i alt Fald ikke benægter«, begyndte hun, idet hun tog det første det bedste Stykke Papir, som laa paa Bordet og tilviftede sig Kjøling dermed. »Jeg haaber, at De ogsaa oprigtigt angrer, hvad De har gjort!«

»Oprigtigt talt, nej!« foer det ud af Hans. »Det var altfor dejligt!«

Grevinden lod Haanden med den improviserede Vifte synke ned i Skjødet og stirrede paa den aabenhjertige Maler som paa en Skikkelse fra en anden Verden. Endelig sagde hun: »Naa, ganske vist, ved Deres Mynde-Filosofi kan man ikke undre sig over Deres Forstokkethed. Men sig mig en Gang, hvad tænker De egentlig paa, naar De indbilder saadan et dumt Pigebarn som Vicki, at paa nær Kjærlighed var alt det rene Jux?!«

Fink smilede og svarede: »Det er ganske vist min faste Overbevisning, Fru Grevinde, og De maa indrømme, at ...«

»Jeg indrømmer slet ikke andet, end at Deres saakaldte Filosofi er det rene Jux! Deres Anskuelser kommer rigtignok ikke mig ved, og I Kunstnere er vel alle tilhobe et flygtigt Folkefærd; men det vilde jeg dog nok gjøre Dem begribeligt, at man ikke sætter en ung, uerfaren Pige saadanne Nykker i Hovedet. Det kan være meget behageligt for Jer, naar I flagrer som Sommerfugle fra Blomst til Blomst, men for en ung Pige er en saadan Kjærlighed et altfor farligt Legetøj. Saadan et stakkels Væsen er i Stand til at græmme sig hele sit Liv over saadan en Dumhed, som I allerede har glemt Dagen efter. Anstændige unge Piger elsker ikke paa Prøve — de vil strax giftes! Thi ulykkelig Kjærlighed gjør dem gamle og saa har de vanskeligt ved at faa en Mand. Der er noget gyseligt ved saadan en gammel Jomfru, som lever af forelskede Erindringer og derfor stadig løber om med uforrettet Sag! I Mænd kan rigtignok ikke forstaa det — I er nu en Gang skabt af et andet Stof«.

»Jeg tilstaar«, ytrede Fink tankefuldt: »at Deres Skildring kan slaa til, naar det drejer sig om en sentimental ung Pige. Men om Komtesse Vicki tror jeg det ikke. Sentimentalitet ligger jo slet ikke til Familien. De, Fru Grevinde, har i alt Fald intet deraf, De med Deres gyldne Humor — jeg skulde tage meget fejl, hvis Komtesse Vicki ikke ogsaa havde arvet den«.

»Aa hvad! Lystighed og barnlig Ufornuft er ikke det Samme som Humor; den har i det Højeste gamle Koner som jeg, der allerede har oplevet noget i Verden og véd, hvad de kan forlade sig paa, naar Verden en Gang imellem forekommer dem altfor bagvendt«, sagde Grevinden. Og derpaa tilføjede hun: »Men De har da vel ikke haft det romantiske Indfald at løbe bort med Barnet til Gretna-Green, hvad?«

»Aa nej, paa ingen Maade! Det sagde jeg ogsaa strax til Komtessen«.

»Naa, det er godt, saa skal vi nok faa Sagen i Orden«, sagde Grevinden, idet hun rejste sig. »Naar det var rigtigt, skulde jeg strax have anmodet Dem om at pakke Deres Kuffert, men jeg kan da ikke godt lade mit Billede paradere her i dets nuværende bedrøvelige Tilstand til evig Amindelse om Deres . . . Filosofi! Min Datter vil derfor i Morgen forlade Huset, og De maa love mig, at De ikke vil begynde forfra med hemmelige Breve eller paa anden Maade. Giv mig Deres Haand paa det«.

Hans Fink var meget bevæget, da han slog til efter kort Tøven. »Jeg lover det«, sagde han. »Kun en Ting tillader De mig vel! At jeg maa give Komtessen den Tegning, De nylig holdt i Haanden, til Erindring?«

Det var Billedet af den læsende Vicki, og Grevinden kunde, ved at se paa det, ikke andet end udbryde: »Hvor nydeligt, hvor det ligner! Ja, det maa De gjerne give hende«.

De gik da ned sammen.

Imidlertid havde Herskabet forladt Verandaen og var gaaet ud i Parken. Grev Pfungk gik i Forvejen med Hr. v. d. Maltitz og sin Neveu, medens Komtesse Marie fulgte langsomt bagefter, ved Hr. v. Norwigs Arm.

»De har faaet min Billet?« begyndte Norwig Samtalen.

»Ja«, sagde Komtessen: »Jeg takker Dem for Deres Forslag. Men et Spørgsmaal maa De strax besvare mig: Er Deres Hustru en født Bandemer?«

»Aldeles ikke«, svarede han. »Jeg ægtede min Hustru under Navnet Josephine Schweichel, under hvilket hun ogsaa var optraadt. Hendes Papirer var fuldstændigt i Orden. Jeg har rigtignok ikke kjendt hendes Forældre; men Josephine har vist mig flere Breve fra hendes Fader, hvoraf det fremgaar, at han ligeledes var Skuespiller og desuden en Mand med en vis Originalitet, skjønt uden egentlig Dannelse. Moderen skal ogsaa have været Skuespillerinde, men døde efter Sigende, medens Sophie endnu var Barn«.

»Og hvorledes kommer Deres Hustru nu til dette nye Navn?«

»Det er mig selv en Gaade, Komtesse. Hun vægrer sig paa det bestemteste ved at give mig Oplysning derom, men paastaar, at man ikke kan overbevise hende om nogetsomhelst Falskneri, og at det afhænger fuldstændig af hende, om hun vil opholde sig her i Tyskland som Fru v. Norwig eller som Frk. Bandemer«.

»Jeg er aldeles overbevist om, at hun ikke er kommen ærligt til sine nye Papirer. Gjennem Hr. Fink vil vi nu faa at vide, om hun virkelig er den samme Sophie Bandemer, paa hvis Navn disse Papirer er udstedte«.

Norwig stod forundret stille. Han fattede ikke, hvad Maleren havde at gjøre med denne Sag, og Komtessen maatte først oplyse ham om dennes Forhold til Fru Bandemer.

»Hvis min Mistanke skulde bekræfte sig«, vedblev Komtessen, »saa vilde De jo faa et nyt Vaaben i Hænde imod hende. Saa vilde De vel næppe tøve med at gjenoptage Skilsmissesagen«.

»Jeg er bange for, at den ikke vilde gaa igjennem«, sukkede Norwig. »Thi efter de Erklæringer, som Grev Bencken har givet mig i Morges, bortfalder det afgjørende Punkt i Klagen«. Han meddelte hende i Korthed Indholdet af Samtalen med hendes Fætter. »Og jeg tror heller ikke rigtigt paa Dokumentforfalskning eller lignende. Hun maa dog staa i et eller andet Forhold til denne Fru Bandemer — hvorledes vilde hun ellers vove at skrive til hende?«

»Aa, der falder mig noget ind!« udbrød Komtessen og stod atter stille: Fink lod jo Antydninger falde om, at Frøken Sophie havde knyttet en meget intim Forbindelse med Sønnen i det Hus i Hamborg, hvor hun havde Plads, og jeg husker, at dette i Fru Konsulinde Wuwermanns Anbefalingsbrev blev anført som Grund til hendes Afskedigelse«.

»Hr. Fink vilde rigtignok gjøre mig en stor Tjeneste, naar han kunde give mig sikre Oplysninger om dette Punkt; men De forstaar: da jeg for enhver Pris ønsker at forhindre, at andre end De, om end blot aner mit virkelige Forhold til denne foregivne Frøken, saa kan jeg naturligvis ikke selv bede Hr. Fink om saadanne Oplysninger«.

»Forlad Dem fuldstændigt paa mit Diplomati«, sagde Komtessen, idet hun trykkede sig tættere op til ham og en fin Rødme af Begejstring forskjønnede hendes Træk: »Jeg skal gjøre alt, hvad der staar i et Menneskes Magt, for at befri Dem fra Deres uværdige Lænker!

Han kyssede rørt hendes Haand og udbrød dæmpet: »Kjæreste Komtesse, jeg er bange for, at det er en Opgave, som selv Deres Kjærlighed ikke vil være i Stand til at løse. Jeg nærer næppe andet Haab end det ene, at De ikke vil foragte mig, naar De først har læst mit Manuskript«.

»Min Gud, hvad vil jeg da faa at vide?«

»Lad mig nyde de faa Timer af min Galgenfrist. De véd ikke, hvor uendelig kostbare de er for mig!« hviskede Norwig, idet han ømt trykkede hendes Arm ind til sig. »Bevidstheden om, at De har elsket mig, vil give mig Styrke, selv om maaske Skændsel og Forvisning skulde blive min Lod«.

I længere Tid kunde ingen af de to finde Ord for at rive sig ud af den pinlige Stemning. Han følte hendes Hjerte banke imod hans Arm.

»Lad mig sidde lidt her — jeg er saa træt!« sagde hun endelig, da de nærmede sig en Bænk, hvorfra man havde en prægtig Udsigt over Bakke-Landskabet. De andre Herrer vendte ogsaa om i det Samme og skyndte sig at gjøre den lidende unge Komtesse Selskab.

Dér traf Husets Frue og Fink endnu det lille Selskab forsamlet, da de kort efter kom ned i Parken. Naturligvis spurgte man, hvorledes Komtesse Vicki befandt sig efter det ufrivillige Bad.

»Aa Tak, meget godt«, svarede Grevinden. »Jeg har oven i Kjøbet bagefter vadsket hende om Ørerne«.

»Naa, det kalder jeg en Komtesse, som har vadsket sig!« udbrød Hr. v. d. Maltitz leende. »Undskyld, naadige Grevinde, at jeg vovede at anvende Spøgen paa Deres Frøken Datter. Jeg maa tilstaa, at jeg aldrig har oplevet noget mere Henrivende end denne Scene, som gav mig Lejlighed til at gjøre Komtessens Bekjendtskab. Mener De ikke, Hr. Fink, at det kunde blive et nydeligt Genrebillede?«

Hans Kvast Fink gav ham Ret med et bedrøveligt Smil, og Senthineren henvendte sig atter til Grevinden med den gjentagne Forsikring, at han var bleven yderst behageligt overrasket ved at se Komtesse Vicki. Han havde ventet et Barn og fundet en komplet ung Dame i hende. — Kort før Solnedgang anbefalede den Fremmede sig, rigtignok uden at have set Vicki »i Civil«. —

Da Grevinden var alene med sin Gemal, gav hun ham pligtskyldigt Meddelelse om den ligesaa korte som pikante Roman, der i Løbet af Dagen var foregaaet i deres Families Skjød, og forelagde ham den Dom, hun havde fældet over Vicki, til faderlig Stadfæstelse. Det faldt den gode Greve meget vanskeligt at samtykke i sin Yndlings Forvisning fra Hjemmet. Den livlige unge Pige havde kastet saa meget Solskin over Hjemmet — det vilde nu blive Vinter, saa længe hun var borte! Men han vidste af Erfaring, at hans Hustrues Beslutninger stod fast. Da Grevinden paa Grund af sit Portræt var bunden til Räsendorf, saa blev det selvfølgelig hans Opgave at ledsage den Forviste. Forresten gjød Udsigten til et Ophold paa nogle Dage i Rigets Hovedstad nogen Trøst i hans Fadersmerte. Den omtalte Tante Augusta, som herefter skulde vejlede Vicki i kristelige Kjærlighedsgjerninger, var en Søster til Grevinden, Forstanderinde for et bekjendt Sygehus i den vestlige Del af Berlin, og ligesom hendes yngre Søster intet Hængehoved, men tværtimod en livlig og meget energisk gammel Dame.

Til Slutning gjorde Grevinden endnu den Bemærkning, at Vicki lod til at have gjort et utvivlsomt Indtryk paa Hr. v. d. Maltitz.

»Du har altsaa ogsaa lagt Mærke dertil?« ytrede Greven. »En meget behagelig Mand, vor Hr. Nabo — meget virksom og solid — god Tænkemaade — hører rigtignok til den lavere Adel, men gammel og meget respektabel — en Maltitz var, saavidt jeg husker, morganatisk formælet med en Kurfyrste af — ja, hvor var det nu? — deres Børn blev jo som bekjendt ophøjede til Grever af .... jeg har saadan en slet Hukommelse for saadanne Ting!«

»Det er ogsaa mig komplet ligegyldigt«, sagde Grevinden. »I alt Fald er Formuesomstændighederne meget tarvelige — og saa Familien! Tænk blot, en af Brødrene er jo Forfatter og har naturligvis gjort et skandaløst Giftermaal, efter hvad der siges! Saadanne Folk kan man dog ikke liere sig med!«

Dermed var dette Emne foreløbig udtømt. Grevinden begav sig nu over til sit Værelse for at tage Frøken Sophie i Forhør.

Forhøret fik et ganske andet Udfald, end

Grevinden havde ventet. Frøken Sophie traadte nemlig ikke brødebetynget og ængstelig, men opfyldt af ædel Stolthed frem for den strenge Frue og forklarede den Omstændighed, at hun havde fornægtet sin Moder, omtrent med de samme Ord, som hun i Morges tidlig havde brugt overfor Fætter Fink. Hvad hendes afskyelige Bagvadskelse angik, saa indrømmede hun at have været uheldig i Valget af Midlet, men fremhævede imidlertid, at Komtessens Forvildelse jo kun altfor tydeligt havde bevist, hvor meget en indtrængende Advarsel havde været paa sin Plads ved den unge Piges Uerfarenhed.

Grevinden maatte tilstaa, at Frøkenens Handlemaade lod sig forklare, og at hendes Hensigt havde været den bedste. »Men véd De hvad«, vedblev hun, »selv om Deres Hensigt har været nok saa rosværdig, saa kan jeg ikke for min Død udstaa Jesuiteri! En Løgn er en Løgn — selv om De derved kunde frelse et Menneskes Liv! Det vil sige: ethvert Menneske lyver jo lidt en Gang imellem; men der er dog stor Forskjel paa, om jeg derved berøver en eller anden Æren eller blot derved vil dække over en egen lille Dumhed. Og hvad Historien med Deres Moder angaar, saa havde De sandelig ikke nødigt først at forlede vor Stationsforstander til Hemmeligheder med Deres parfumerede *Billets doux*. Har jeg maaske gjort det Indtryk paa Dem, at jeg kunde lade Dem undgjælde for, hvad Deres Forældre muligt havde forbrudt? Vi skal jo ikke giftes med hinanden! hvad kommer saa Deres Familie mig ved — naar jeg blot véd, at jeg kan stole paa Dem selv! Men efter, hvad Hr. Fink nyligt har fortalt mig, forekommer det mig dog meget tvivlsomt, om De overhovedet er den, De udgiver Dem for«.

»Jeg maa tilstaa«, svarede Sophie, »at Hr. Fink har været heldig i sine Bestræbelser for at hævne sig paa mig for den Krænkelse, jeg tilføjede hans Fader. Hvis Fru Grevinden i mig ser en almindelig Bedragerske, saa bliver der ikke andet for mig end at bede om min Afsked«.

»Og hvad beviste saa det?« spurgte Grevinden. »Lad Deres Forhold til Deres Moder være, som det vil, saa kan De dog i alt Fald forlange af hende, at hun skriftligt bevidner Deres Identitet«.

»Jeg har i de sidste ti Aar været saa godt som forsvunden for Moder«, indvendte Sophie, »hun vil næppe være i Stand til at kjende mig paa min Haandskrift, som den Gang var meget barnlig. Enkeltheder om hendes Familie og hendes Datters Liv kunde jeg jo ogsaa have faaet at vide paa anden Haand — hvorledes skulde hun saa vedkjende sig mig, før hun har set mig med egne Øjne?«

»Det har De ganske vist Ret i«, bekræftede Grevinden. »Der er saaledes ikke andet for, end at De lader Deres Moder komme herhen. Jeg skal gjerne betale Rejsen«.

»Efter de Antydninger jeg har gjort, vil Fru Grevinden indse, hvor pinligt det maa være mig, at anerkjende denne Kone her i Huset som min Moder — i Særdeleshed medens Hr. Fink opholder sig her. Maaske vil den naadige Frue give mig Permission i et Par Dage, for at jeg selv kan præsentere mig for hende i Lüneburg. Jeg skal saa tage den skriftlige Bekræftelse med tilbage . . .«

»Den kan De jo ogsaa skrive selv«, henkastede Grevinden kjøligt.

»Naar jeg lader min Moders Haandskrift offentlig attestere, vilde det vel være tilstrækkeligt for Fru Grevinden?« udbrød Frøkenen dybt krænket og knejsede udfordrende.

Grevinden tilstod, at det vilde være tilstrækkeligt, dog vilde hun først indhente Grevens Mening, før hun kunde give Rejsetilladelsen. Med denne Besked lod hun Frøkenen gaa. —

Til Trods for de mangfoldige Krænkelser, som Frøken Bandemer i Dagens Løb havde maattet taale, sad hun dog ved Aftenandagten igjen paa sin Plads med den ydmygt fromme Stilling, der klædte hende saa godt. Det lille Hoved lagt gudhengivent paa Siden, Hænderne foldede i Skjødet og de smaa Fødder lagte over hinanden. Grev Bencken levede i den salige Tro, at den velrettede Ild fra hans blaa Øjne allerede havde skudt Bresche i den smukke Sophies Hjerte, og at hun havde indtaget denne forføreriske Stilling udelukkende for at behage ham. Hvis hun blot vilde kaste et Blik hen paa ham — saa skulde hans Øjne tale et Sprog, som hun maatte forstaa. Hendes Fødder forekom ham i Dag om muligt endnu mindre end i Gaar, og han lovede sig selv, at han endnu i Dag skulde gjøre hende en Kompliment derfor. Hvis hans forbistrede Undseelse blot ikke igjen spillede ham et Puds! Hvor tidt havde ikke de mest henrivende Eventyr formeligt paanødt sig Hans Erlaucht, og alligevel havde den fornødne Dristighed altid svigtet ham i det rette Øjeblik. Da hans Onkel næste Morgen rejste med Kusine Vicki til Berlin, kunde han ikke godt andet end følge med. Hvis han altsaa endnu vilde tilkæmpe sig en lille Sejr, saa var der ingen Tid at spilde. For at opildne sit Mod, svor han, at han vilde kalde sig en Flodhest, og det endog skriftligt, hvis han ikke endnu i Dag vovede et Udfald mod sin smukke Fjende. Medens han rugede over disse Planer, bedækkede en forræderisk Rødme hans velbarberede Kinder og nogle Sveddraaber piblede frem under hans allerede noget tynde blonde Haar, som i Panden var friseret paa Russisk.

Komtesse Vicki havde ikke faaet Lov til at indfinde sig ved Thebordet, skjønt hun,

bortset fra hendes Elskovskval, ellers ikke fejlede noget. Selv hendes indstændige Bønner om, at Mama dog i alt Fald vilde tillade hende en eneste, første og sidste Times Danseundervisning, havde været forgjæves. Søster Marie, som havde trukket sig tilbage strax efter Theen, holdt hende med Selskab. —

Da Aftenandagten var endt, tog Grev Bencken et kraftigt Tilløb til at opfylde sit Løfte. Under Paaskud af, at han skulde give Tjeneren en Ordre, blev han tilbage og fulgte Frøken Sophie ud i Gangen. Men, hvor ærgerligt — ved Foden af Trappen stod Frøkenen i en ivrig Konversation med Inspektør Reusche! Han kunde da umuligt, uden at bortgive noget af sin Værdighed, oppebie Slutningen af denne Samtale og saa løbe bagefter Frøkenen! Med et stille Suk over sin Vanskjæbne begav han sig over til sin Onkel. —

»Aa, kjære Hr. Inspektør«, sagde Frøkenen og fæstede sine smukke Øjne forjættende paa den forvirrede Ludolf: »De véd ikke, i hvor høj Grad jeg netop i Dag trænger til at udtale mig. Jeg har maattet taale ubeskrivelige Krænkelser — saa gjør det saa godt, at meddele sig til en medfølende Sjæl. Men Fristen er saa kort til Friedrich stænger Døren!«

Inspektøren blev dristig. »Kunde vi ikke bagefter . . . .?« fremstammede han: »Nøglen til Døren sidder jo indvendig. Hvis De maaske. . .«

Frøkenen lod til at kæmpe med en Beslutning. Efter kort Betænkning hviskede hun rødmende: »Jeg skal se ad. Naar alle i Huset er gaaede til Ro . . . det er jo sandsynligvis sidste Gang — men derfor maa De ikke have slette Tanker om mig!«

»Vil De tage bort herfra?« udbrød Ludolf overrasket. Og derpaa tilføjede han fyrigt: »Jeg tager med Dem, Frøken, jeg følger Dem til Verdens Ende!«

»Virkelig, De vilde være i Stand dertil? Ædle Mand!« Hun trykkede varmt hans Haand. »Ja, lad os drøfte alt i den stille, tavse Nat. Vent mig imellem elleve og tolv ved den lille Amorstatue i Jasminlysthuset. Forhaabentlig gaar Herskaberne ikke altfor sent til Ro! De kan da vel slippe uhindret ud af Huset?«

»Vel kan jeg det. Forvalteren kommer heldigvis tidlig derover i Aften. Han sagde før, at han havde saa meget at skrive i Nat. Han lader ogsaa Nøglen blive siddende indvendig«.

»Naa, saa er jo alt godt. Lad der nu ske, hvad der vil, da jeg er sikker paa Deres Kjærlighed! Altsaa, paa Gjensyn!«

»Paa Gjensyn!« udbrød Ludolf inderligt. Og derpaa gik han, medens Frøkenen smuttede op ad Trappen.

Men næppe havde hun lukket Døren efter sig, før hun vendte om igjen, som om hun havde glemt noget. Hun ilede endnu en Gang ned i Kjøkkenet og traf der den smukke Lining alene, endnu beskjæftiget med Opvadskningen efter Aftensbordet.

TRETTENDE KAPITEL.

I hvilket det gaar til som i en rigtig Roman, og den ærede Læser vil finde alt, hvad han kunde ønske at vide. Foregaar ved Nattetid og udbreder Lys.

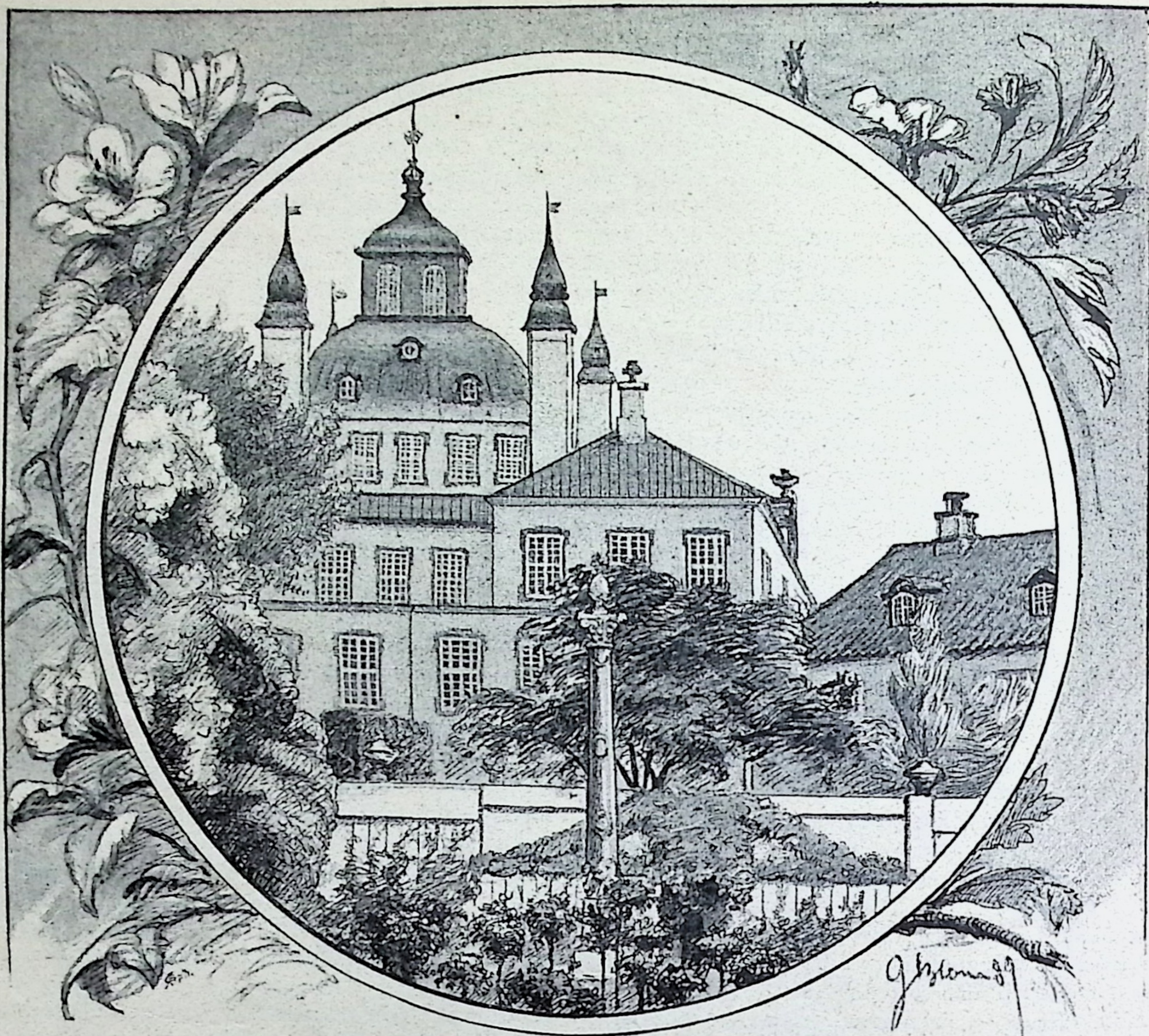
Da man vilde rejse næste Morgen tidlig, gik Herskaberne efter Andagten ogsaa snart op paa deres Værelser; de to Grever for selv at pakke deres lette Kufferter, Hr. v. Norwig for at udarbejde det lovede Mindeskrift, og Grevinden for i en længere Skrivelse at anbefale sin lille Datter varmt til Tante Augusta. Det tidlige Opbrud kom ogsaa Mester Fink til Gode, da han vilde udføre en Kopi af Tegningen af Vicki i Vandfarve.

I de unge Damers Sovekammer herskede travl Virksomhed, da Komtesserne var i Færd med, assisterede af Anning og Louising, at pakke Vickis store Rejsekurv. Ved Tanken om, at hun maatte lade de fleste af sine smukke Kjoler blive hjemme, eftersom hun jo snart skulde puttes i den kristelige Næstekjærligheds Uniform, randt hendes Taarer bestandig paany, og Komtesse Marie havde ingen let Opgave overfor Søsterens Afskedssmerte og Ufornuft, idet hun helst vilde slæbe alle sine Sager med. Klokken var bleven næsten elleve, før de to Piger fik Lov til at gaa, og Vicki kunde overtales til at lægge sig.

Da Grev Bencken betraadte sit Værelse, forekom Luften derinde ham saa beklumret, at han lukkede Døren og Vinduerne op, for at lade den friske Natteluft stryge igjennem. Man havde indkvarteret ham imellem Fink og Frøken Sophie. Han lagde sin gamle Løjtnants-Kuffert aaben over to Stole og begyndte at pakke sine Sager ind. Ved den Lejlighed kom ogsaa den smukke Fru v. Norwigs berømte Balsko til Syne, omhyggeligt indsvøbte i Silkepapir. Han løste den røde Atlaskessløjfe, som sirligt var bunden om Pakken og tog de kostbare Panter paa hans skjønneste Minder ud af deres Hylster. Der stod de nu, stillede kjønt udværts paa Bordet, og Greven betragtede dem med den kjærligste Opmærksomhed igjennem sin Guld-Næseklemmer.

(Fortsættes.)

FREDENSBORG.

(Med Tegninger af Gerh. Blom).

Omtaage Sanserne Forstanden,
vil Bægret skumme over Randen —
drag Fredensborg! mig til dit Bryst!,
Og lad det sværmeriske Stille
i dine Skove sødt formilde
det Vilde i min Ungdomslyst!

Og nager Kummer paa mit Hjerte,
er stum og dødelig min Smerte,
da flyer jeg atter til dit Hegn!
Gaar atter i de grønne Sale,
indtil at dine Nattergale
har smeltet Skyerne til Regn.

Ja, Du skal leve i min Tanke
til Hjertet hører op at banke
for jordisk Fryd og jordisk Sorg!
Til Fuglen tier hist paa Kviste,
og Træet bliver til en Kiste
og Graven selv til Fredensborg!

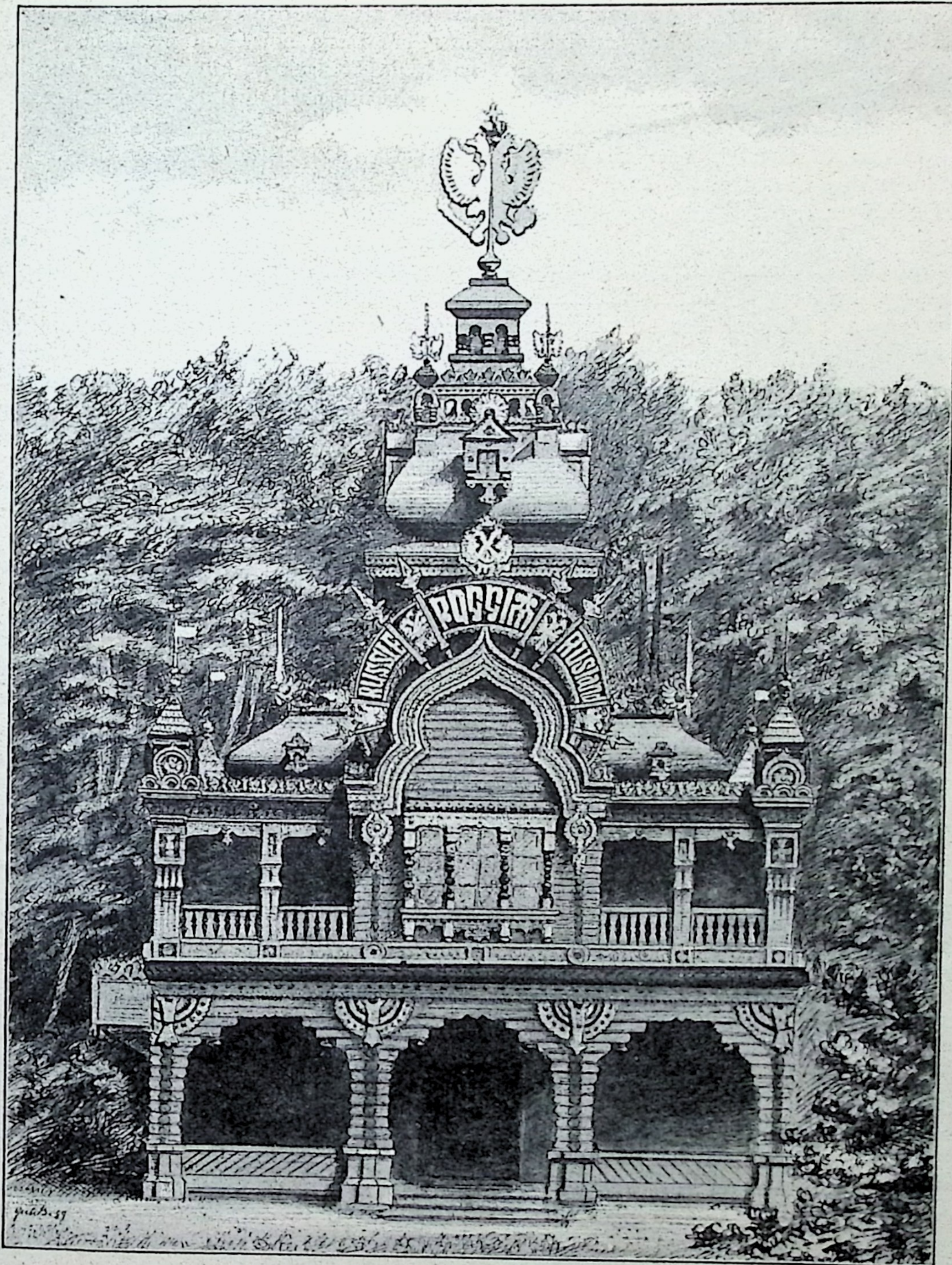
Ludvig Bödtcher.

»Den 11te Oktober 1722 er Hans Kongl. Majests. vores allernaadigste Konges højlyksalige Fødselsdag, Højtideligen holdet paa det i Friderichsborgs Egn nylig opførte Kongel. Slot, som efter Modellen af det store Slot til Moden (Modena) er bygget og paa det prægtigste beprydet og udstafferet. Paa denne Højtiid blev samme Slot kaldet Fredensborg, og blev denne saa lyksalige Fødsels-Dag med al optænkelig Fryyd paa efterfølgende Maade hellig holdet. Allerhøjstbemelte Hans Kongl. Majest. ankom fra Friderichsborg til bemelte Fredensborg samme Dag Kl. 11 om Formiddagen, og Hendes Majest. Dronningen Kl. 1 ved Middags Tiid, da strax Prædiken, som af Hans Kongl. Majests. Confessionarius, Mag. Lemvig blev holdet, toog sin Begyndelse, og ved Slutningen gik ud paa det Navn, som Hans Kongel. Majest. allernaadigst havde behaget at give bemelte Slot, hvilket altsammen med en saare Ziirlig Tale blev udført og forebragt. Kl. 3 om Eftermiddagen gik Herskabet til Taffel paa den store Sal, som mestendeel er 30 allen høj, der Hans Kongel. Majests. Taffel

var anrettet til 30, Marskalkens til 60, Cavallerernes til 50 og Cammer-Tienernes til 30 Personer. Da Taffelet var ophævet har den Tydske Hof-Prædikant Hr. Conradi begyndt hans Prædiken, nemblig hen ved Kl. 6 om Aftenen, og da Kl. var 8 rejste det samtlige Kongl. Herskab derfra til Friderichsborg, hvor Højtiden indtil Midnats Tider blev vedligeholdt«.

Og til Amindelse herom blev over Porten indsat en Sten med følgende Vers:

»Da Kriig og Orlogs-Tiid ved Gud en Ende fik,
Blev *Fredensborg* opbygt, af *Fjerde Friderich,*
Og at det Freds Paulun skal Krigens Minde være
Saa fik det Navn af Fred og Friderich at bære».

Den russiske Portal.

Slottet, som opførtes af den italienske Arkitekt *Marcantonio Pelli,* var dog først færdigt

i 1724. Det bestod af den firkantede Hovedbygning med fyrretyve Alens Façade, som i Forening med syv lave, sammenhængende Fløje, af hvilke Portfløjen lige for Slottet bar et lille Spir eller saakaldt italiensk Hat, omgav den ottekantede Slotsgaard, hvor der midt i et Springvand blev anbragt en Billedstøtte »Enigheden«, som staar der endnu, medens Springvandet er forsvundet. Fra Haven, der bestod af en mindre, den nuværende Marmorhave, og en større, som strakte sig i en stor Bue bagved Slottet, var igjennem syv velbeslagne Porte Adgang til Lunden, som gik ned til Søen og var »sirligt indrettet med Spadsere-Gange, Lyst-Huuse, grønt bevoxede Cabinetter og deslige sær yndige *Retraiter*«. —

Hvis højsalig Frederik den Fjerde stod op af Graven, og, ledsaget af sin tro Rideknægt Neppe, foretog en Udflugt til Fredensborg, vilde han dog ikke kjende sit Værk igjen. Omkring »Hans Majestæts *priviligerede Krug*«, der var bleven opført for at huse og beværte Folk, som havde Ærinde paa Slottet, havde rejst sig en hel By af straatakte Huse og smukke Villaer; selve Slottet var udvidet baade i Højden og til Siderne, og Haven, hvor forhen en Hærskare af nysselige »Kinderkens«, Smaastatuer af Bly og Sten, tittede frem mellem sirligt beklippede Hækker, Taxuspyramider og »*Bousquetter*«, dér bredte Træerne nu de mægtige Kroner frit ud over Plæner og Veje; Menageriet med alle de rare Dyr var forsvundet, paa Øen i den nuværende Marmorhave, hvor det tidligere havde ligget, knejsede nu en Stensøjle over et Hegn af Roser. For Enden af Eremitagealléen, som det havde været hans *Intention* at fortsætte paa den modsatte Side af Søen, gjennem Grib-Skov helt ud til Tidsvildes Flyvesand, vilde han forgjæves søge Angle-Huset, som var bygget paa nedrammede Pæle ud i Søen, og fra hvis Vinduer man kunde »drage Fisken til sig«. En anden Hersker havde sat sit Præg paa hans Værk og plantet sit Billede overalt, hans Sønnesøn: Frederik den Femte.

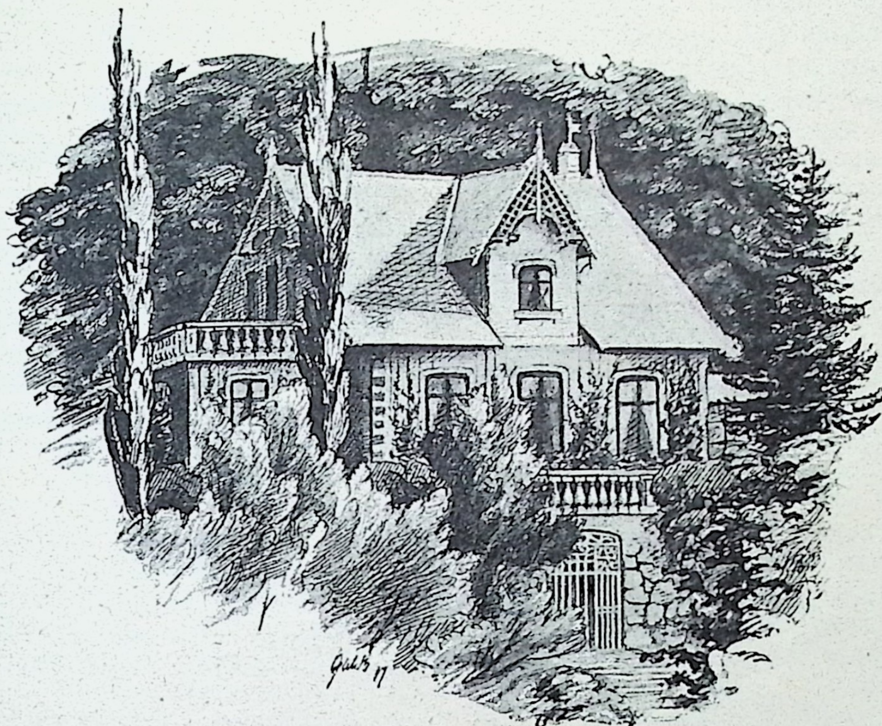
Medens Christian den Sjette ikke yndede Fredensborg, og kun afgav et Bevis paa sin gode Smag ved at beklæde »Smaabørnenes«*Nudité*, var det derimod Frederik den Femtes kjæreste Opholdssted. Han udvidede Bygningen, indrettede Marmorhaven og lod den franske Bygmester Jardin omdanne Parken og anlægge den store Kæmpe-Allé med den store Alle i Versailles som Forbillede. Ham skyldes det, at de talrige meget slette og »schadhafte« Smaastatuer blev erstattede med tildels virkelige Kunstværker, saaledes af Johannes Wiedewelt, den første danske Billedhugger, som brød med Rokokoen og søgte tilbage til Antiken — de to skjønne Statuer, Danmark og Norge, viser ham paa Højden af sin Kunst. Normandsdalen, hvortil Kongen selv gav Ideen, blev anlagt og forsynet med 54 Billedstøtter, hvortil Typerne er hentede fra forskjellige Dele af Norge, grupperede paa to Terrasser omkring en Triumfsøjle. De var tidligere anbragte paa en Baggrund af Graner og blaagrønne Fyrretræer, hvad der lod dem fremtræde med langt større Virkning, især naar Maanen kastede sit Lys over dem og gav dem det Liv, de ellers i saa høj Grad mangler. — Hvor tidt vandrede Monarken ikke i de senere Aar, naar legemlig Skrøbelighed og Regeringens Byrder tyngede altfor stærkt paa ham, i den dybe Allé, den som nu kaldes »Sukkenes Allé«, og da han i Høsten 1765 brød op herfra, var det med »kjendelig Vemodighed«. Nedenfor Slotstrappen holdt Karethen med sex Heste for, Kudsk, Forridere og Hejdukker, tre Gange steg Kongen ind og tre Gange steg han ud for at tage Afsked med sit elskede Fredensborg, sidste Gang brast han i Graad og udbrød: »Jeg ser dig aldrig mere, mit Fredensborg!« og man bar ham mere død end levende til Vognen. Aaret efter, i Januar Maaned førte man hans Lig til Roskilde Domkirke.

Fredensborg — og Marienlyst ved Helsingør — blev nu overladt til Enkesæde for Dronning Juliane Marie, men efter hendes Død, den 10. Oktober 1796, blev her ensomt og stille. Frederik den Sjette holdt ikke af Fredensborg, det gjemte maaske ubehagelige Minder fra den Tid, han som Dreng opholdt sig hos sin Bedstemoder; det siges, at man herude stræbte ham efter Livet, men hvorvidt det er sandt, véd vel ingen. Kun én Gang, i en heftig Sygdom, ytrede Kongen et Ønske om at besøge Fredensborg og se til en Grotte, han som Dreng havde opmuret — den ligger omme ved Staldbygningerne. I den Anledning blev Grotten, som var begyndt at forfalde, sat i tilbørlig Stand af et Par Murere, men da Kongen blev rask, havde han glemt sit Ønske og kom aldrig derud. Den Gang var for Resten alt i Forfald, Græsset stod højt i Slotsgaarden, »for at de kongelige Vogne ikke skulde tage Skade af den knudrede Stenbro«, som Slotsforvalteren undskyldte sig med, da Overhofmarskalken affordrede ham en Erklæring desangaaende; selve Slottet stod tomt, i Kavallérbygningerne var Friboliger, Haven lignede et Vildnis, Billedstøtterne var næsten helt tilgroede og slemt medtagne af Tiden, én manglede en Arm, en anden Næsen, hvilket ikke var saa underligt, siden Karlene fra Omegnen brugte dem til at kaste med Sten efter, og de Fredensborg Drenge, som tumlede sig frit herinde, behandlede dem nok heller ikke med skyldig Ærbødighed. Dengang gik ingen Jærnbane herud; hvor Stationen nu ligger, var en stor Mose, og dér, hvor nu de mange nydelige Villaer i deres røde og hvide Dragt dukker frem mellem Havernes Grønt, var aaben Mark; kun enkelte

straatakte Huse med store Haver bagved krøb sammen i Ly af Slottet, som de skyldte deres Tilværelse, og hvor Honoratiores boede.

Efter at Frederiksborg Slot var nedbrændt, tog Frederik den Syvende Ophold paa Fredensborg, men forlod det snart igjen; han fandt det for trist herude. Først da vor nuværende Konge besteg Thronen, og det gamle Slot blev udkaaret til kongelig Residens, oprandt en ny Glandsperiode for det, maaske fattigere paa ydre Prunk og Pragt, men til Gjengjæld rigere paa den Hjemmets Fred og Lykke, som præger Fyrstemøderne paa Fredensborg.

Al. S.

Den russiske Kejsers Villa.

SYNDFLODSSAGNET OG ISTIDEN.

AF RUDOLF FALB.

I vore Dage er det ikke længer nogen Hemmelighed, at Bibelens Fortælling om Syndfloden ikke Ord til andet og taget efter Bogstaven kan holde Stand overfor en naturvidenskabelig Kritik.

Men en faktisk Kjærne synes dog at ligge til Grund for dette Sagn og være i Overensstemmelse med Meteorologien paa dens nuværende Standpunkt.

Herfor taler først og fremmest denne Mythes paafaldende store Udbredelse, ikke alene i den gamle, men ogsaa i den nye Verden. Naar vi nemlig træffer de traditionelle Spor af saadanne Oversvømmelser ikke alene i Europa hos Grækerne, men ogsaa i Asien hos Semiterne, Perserne, Inderne og Kineserne, ligesom i Afrika hos Sudannegerne, i Bornu og hos Hottentotterne; i Nordamerika hos Grønlænderne og Aztekerne, de gamle Beboere af Mexiko; endvidere hos Indianerne ved Bjørnesøen, hos Lenilapperne, Delavarerne, Kris- og Sandoux-Indianerne; i Sydamerika hos de gamle Peruanere, Kaula'erne, Mandan-Indianerne ved Magdalene-Floden og Tamanakerne ved den øvre Orinoko — naar vi altsaa ser, at der ikke gives nogen Del af den beboede Jord, hvor dette Sagn ikke dukker op, saa tør man ikke anse en saadan Tradition for fuldstændig greben ud af Luften.

Ogsaa Alexander v. Humboldt, en Naturforsker, som udmærker sig ved et klart og fuldstændig uhildet Blik, omtaler dette Sagn. Han skriver saaledes i sin amerikanske Rejse-Dagbog:

»Jeg kan ikke forlade dette første Led af Encaramadas Bjærgkjæde, uden at mindes en Omstændighed, som man hyppigt førte paa Tale under vort Ophold i Missionerne ved Orinoko. Blandt de Indfødte i disse Lande har der bevaret sig det Sagn, at under *den store Vandflod*, da deres Forfædre maatte bestige deres Canoer for at undgaa den almindelige Oversvømmelse, har Havets Bølger beskyllet Encaramadas Klipper. Dette Sagn forekommer ikke alene hos et enkelt Folk, Tamanakerne, det tilhører en Kreds af historiske Overleveringer, af hvilke der findes enkelte Forestillinger hos Maypuro'erne ved de

store Vandfald, hos Indianerne ved Rio Erewato som falder i Caura, og saa godt som hos alle Stammer ved den øvre Orinoko . . . Et Par Mil fra Encaramada staar midt i Savannerne en Klippe, den saakaldte *Tepumereme*, den *malede Klippe*. Man ser paa den Dyrebilleder og symbolske Tegn, i Lighed med dem, som vi saa', da vi sejlede tilbage ad Orinoko, et kort Stykke nedenfor Encaramada ved Byen Caycara . . . Mellem Cassiquiare og Orinoko, mellem Encaramada, Capuchino og Caycara er disse hieroglyfiske Figurer hyppigt indhuggede meget højt oppe i Klippevægge, hvor man kun kunde komme op ved Hjælp af meget høje Stilladser. Naar man nu spørger de Indfødte, hvorledes det har været muligt at indhugge Billederne, saa svarer de smilende, som om de udtalte en Kjendsgjerning, der kun kan være ubekjendt for en Hvid, »*under den store Vandflod havde deres Forfædre sejlet saa højt oppe i deres Canoer*«.

Og naar Humboldt saa slutter med disse Ord: »Disse Menneskeslægtens gamle Sagn, som vi finder spredte over hele Jordkloden lig Vragstumper fra et stort Skibbrud, er af stor Betydning for Historiens Filosofi« — saa tilføjer vi: de er af den største Betydning, naar de støtter den nyere Naturforsknings theoretiske Forklaringer i saa høj Grad som i dette Tilfælde. Thi hvor afvigende disse Syndflodssagn end kan være i det Enkelte — saa stemmer de alle overens deri, at den store Vandflod var fremkaldt af hyppig og vedvarende Regn.

Men hvad nu den naturvidenskabelige Side af denne Sag angaar, saa mener vi foreløbig at maatte fremhæve følgende Omstændighed. Det er bleven paavist — først af Karl Schimper og Agassiz i Aaret 1837 — at Gletscherne var langt hyppigere og mere udbredte i den graa Oldtid end i vore Dage. Dette fremgaar af talrige Fund af de saakaldte Morænero*). Som bekjendt ligger Gletscherisen ikke stille, men glider stadigt, omend langsomt nedefter. Derved bliver de underliggende Stenlag glattede og afslebne, og naar haardere Stenrester skubbes hen over dem, ogsaa forsynede med Ridser og Furer. Saadanne Vidnesbyrd fra »*Istiden*« findes nu til Dags ofte paa Steder, hvis nuværende klimatiske Forhold fuldstændigt udelukker Gletscherdannelser.

Vistnok den skjønneste og mest storartede af alle bekjendte Gletscherbaner har Forfatteren truffen i Sydamerika. Umiddelbart ved Cuzco, Perus gamle Hovedstad, hæver sin en Høj, El Rodadero, hvis Top krones af en tredobbelt, zigzagdannet Mur — de antagne Levninger af en ældgammel Fæstning — af kolossale Dimensioner. Lige over for disse Mure og kun adskilt fra dem med en lille Dalkjedel, viser Toppen af Højen — som bestaar af en trachytisk Stenart — sig i betydelig Udstrækning blottet for Muldjord og ikke alene fuldkommen glatsleben, til dels næsten spejlblank, men ogsaa forsynet med regelmæssige, ophøjede Rande, som løber parallelt nedefter. Denne Fremtoning er saa paafaldende, at Indianerne i Cuzco og dens Beboere af spansk Herkomst efter dem, har følt sig forpligtede til at give en Forklaring herpaa. Det hedder sig nemlig dér, at dengang det gamle Rige existerede, havde Inkaerne for Skik tilligemed deres Familier, Hustruer og Børn at vandre op til Toppen, hvor de tog Plads, for saa i al Gemytlighed at rutsche ned ad Skrænten. Ved denne Lejlighed var Klippen saa i Tidens Løb ikke alene bleven glat afsleben, men havde tillige modtaget de mærkelige Furer.

De gode Folk, som leverede denne Krønike, er daarlige Regnemestre, og har ikke ringeste Anelse om, at ikke alene den ærede Inkafamilie, men hele Cuzco havde maattet rutsche omkring der i mange Tusinde Aar, for at opnaa et saadant Resultat. Men den, som er blot nogenlunde bevandret i Geologien, opdager strax, at han her staar overfor den mest storartede Gletscherbane i Verden, og naar Forfatteren var den første, der blev opmærksom herpaa, saa er det bleven bekræftet ved efterfølgende kompetente Undersøgelser. Han fandt nemlig umiddelbart under Klippens glatte Overflade, og følgende denne parallelt gjennem alle Ujævnheder, et tyndt Lag af Asbest, som kun kan være opstaaet ved Vandets, henholdsvis Isens omdannende Indflydelse.

Det har saaledes vist sig, at der ogsaa under disse Breddegrader — Cuzco ligger $13^1/_2$ Grad Syd for Ækvator — i hvilke Grændsen for den evige Sne ikke stiger ned under 15,000 Fod, i Fortiden raadede helt andre Forhold, som trykkede denne ned til 11,000 Fod. Og da Isperioden overalt falder sammen med det geologiske Diluvium, i hvilket Nedbøren optræder i større Grad, saa er der vel ingen Tvivl om, at Gletscherdannelsen skyldes den stærke Nedbør. Dette lader sig ogsaa paavise empirisk. »Aar, som særligt udmærker sig ved ringere Sommervarme, dernæst ved hyppigere Nedbør af Regn og Sne« — siger Direktøren for den geologiske Rigsanstalt i Wien, v. Hauer, i sin Geologi — »bevirker umiddelbart at Gletscherne voxer og rykker længere frem i Dalene; i mere varme og tørre Aar trække de sig derimod længere tilbage, eller rettere sagt, smelter længer opefter. Ved mange Gletschere har man paa denne Maade iagttaget lange Perioder af Fremrykning og Tilbagevigen; det berømteste Exempel af den Art afgiver Vernagt-Ferner i Oetzthaler-Gruppen, som i Løbet af de sidste 300 Aar allerede tre Gange i Perioder, som der gjennemsnitligt ligger en 84 Aar imellem, skjød sine Ismasser ned i Rosenthal, afspærrede denne og opdæmmede Bækken,

*) Ophobninger af Jord og Sten. O. A.

som gjennemstrømmer den, til en Sø, som saa tilsidst brød igjennem Dæmningen og anrettede frygtelige Ødelæggelser helt ned i Oetzthal«. »I fuldstændig Modsætning til de ældre Perioder af Jordens Historie, i hvilke vi træffer tropisk og subtropisk Klima til langt imod Nord, indtraadte der virkelig i Løbet af Diluvial-Perioden en *Istid,* en Depression af Temperaturen, hvis Spor vi i umiskjendelige Træk finder udpræget i den uorganiske saa vel som i den organiske Natur. . . .« Forholdene i Schweiz er maaske mest omhyggeligt studerede i denne Henseende. Her antager man en dobbelt Gjentagelse af Istiden, som var afbrudt af en Periode med tempereret Klima«.

Men det er netop denne Periodicitet i den omtalte Fremtoning, som leder os medens vi søger at udforske dens Aarsager.

Efter Theorien om den atmosfæriske Ebbe og Flod, som Forfatteren har paavist baade theoretisk og støttet til talrige Iagttagelser, gives der en Periode af 10,500 Aar, efter hvilken Maxima af Nedbør vender regelmæssigt tilbage, om end ikke med samme Intensitet. Efter dette Tidsrum falder Solens nærmeste Stilling til Jorden paa den 21. Marts eller 23. September, hvorved den atmosfæriske Flod blive betydelig forhøjet, hvilket saa igjen fremskynder de store modsatte Luftstrømmes Kredsløb og forøger Nedbøren.

De theoretiske eller beregnede Hovedpunkter i denne Periode er for vor Tid:

Maximum . . . 4100 f. Chr.
Minimum . . . 1150 e. Chr.
Maximum . . . 6400 e. Chr.

Det er nu paafaldende, at den bibelske Chronologi bestemmer »Verdens Skabelse« til 4000 f. Chr. Vi kan nu til Dags smile af denne Klogskab, men en sund Kjærne turde ogsaa ligge til Grund for den. Naar vi, i Henhold til den østerlandske Udtryksmaade i vore hellige Skrifter, opfatter »Skabelsen« som en Undergang af gamle og en Dannelse af nye Tilstande, hidførte ikke ved pludselige Katastrofer, men ved successivt virkende klimatiske Aarsager, som skyldes til- og aftagende Nedbør med alle deraf flydende Konsekvenser, saa turde denne ældste af alle Traditioner fremtræde i et nyt Lys.

Naar vi husker paa, hvorledes et Skybrud, som kun varer nogle faa Timer, kan lægge hele Strækninger øde ofte for flere Maaneder, saa bliver det os klart, at en oftere Gjentagelse af saadanne Begivenheder meget snart maatte føre til en Forsumpning af Lavningerne og tvinge Menneskene, til efterhaanden at opgive de gamle Kultursteder og opsøge højtliggende Punkter i tropiske Lande, som gjorde en fortsat Existens, om end ikke behagelig, saa dog i alt Fald mulig.

Og naar vi nu tager Chronologien i Betragtning, naar vi gaar saa langt tilbage i den gamle Historie, indtil den historiske Overlevering glipper, indtil fuldstændigt Mørke omgiver Folkenes Skjæbner, saa kommer vi ligeledes i Nærheden af Aaret 4000 før vor Tidsregning. Men der finder vi *ikke Begyndelsen* til vor Slægt, ikke hine første Stadier af aandelig Udvikling, som Menneskeslægten — ganske som Barnet endnu den Dag i Dag — ogsaa maatte gjennemløbe i sin Barndom, men vi ser allerede enkelte Riger paa det højeste Trin af Udvikling, vi ser pludselig Kulturen dukke op af det historiske Mørke. I fuld Rustning — som Minerva af Jupiters Hoved — træder os imøde Stater med den moderne Tidsalders Luxus og Sæder: med Konger, Præster, Historieskrivere og Stjernetydere. Naar vi betænker, hvor længe det maa have varet, før Mennesket blot drev det til den simpleste Iagttagelse af Stjernerne, hvorved man i alt Fald maa forudsætte at Skrivekunsten allerede var opfunden, og naar vi iagttager en betydelig astronomisk Virksomhed allerede hos de gamle Kinesere, Indere, Babyloniere og Ægyptere, saa maa vi spørge: Hvorfra er denne høje Dannelse kommen og hvorfor lader Kulturhistorien sig ikke følge tilbage udover Aar 4000 før vor Tidsregning? Hvorfor taber vi Traaden dertil overalt omtrent paa dette Tidspunkt?

Den Omstændighed, at alle gamle Kulturfolk var stegne ned fra *høje Bjerge* og allerede medbragte Kulturen, kaster et Lys over dette Spørgsmaal. Saaledes udbredte den ariske Stamme sig fra Himalaya i alle Retninger; det amerikanske Kulturfolk, de gamle Peruanere, kom fra Andesbjergene, og endnu den Dag i Dag viser storartede Bygningsrester paa ubeboede Bjerge, at Kulturen stammer fra de luftige Højder.

Hvad kan nu have bevæget disse gamle Folkeslag til, at opslaa deres Bolig paa øde Bjergkamme, som var udsatte for alle Vejrligets Indflydelser? Og af hvilken Grund forlod man senere de gamle Boliger og grundlagde Byer paa Sletten?

Dette Spørgsmaal besvares, naar vi atter begiver os paa Naturforskningens Grund, ved Hjælp af vor Flod-Theori. I Følge den maatte allerede nogle Aartusinder før den højeste Flodvirkning, altsaa omtrent Aar 6000 før Christus, Mængden af Nedbør tiltage med hvert Aar; ved Skybrud og Oversvømmelser maatte *Sletterne forsumpe mere og mere,* saa at Folkene var nødsagede til at forlade deres gamle Boliger, Arnestederne for ældgammel Kultur, og flygte op paa Bjergene. Og selv om ogsaa meget af Kulturen derved gik tabt, saa bevaredes dog Levningerne deraf hos den udvalgte Stamme. Da nu senere, omtrent 3000 f. Chr., Flodbetingelserne og dermed ogsaa Regnskyllene blev svagere og mere sjeldne, da Vandet paa Sletterne langsomt svandt bort og Sumpene var udtørrede, saa steg Menneskene atter fra deres Højder ned paa Sletterne, byggede

sig nye Boliger og fortsatte det gamle Kulturværk under mere gunstige Forhold.

I saa Henseende forekommer der os tillige at ligge et Bevis i den Omstændighed, at der i Tatarernes Tradition anføres en stor Periode paa 10,000 Aar, kaldet *Van*, hvilket Navn aabenbart er identisk med det kinesiske Ord for Tallet titusind: *uan*. Van er ogsaa Navnet paa den største Sø i det armeniske Højland (5129 Fod over Havet), og den ved dens østlige Bred beliggende ældgamle By, som allerede i den graa Oldtid havde stor Betydning, hvad de uhyre Huler og Hvælvinger med Ruiner af gamle Mindesmærker og Billedværker med mange Kileindskrifter, som findes under dens befæstede Høj, giver Vidnesbyrd om. Nordost for den ligger det fra Bibelens Syndflodssagn bekjendte Ararats Bjerg, hvor Noahs Ark strandede.

De peruanske Indianeres Syndflodssagn knytter sig ligeledes til en Bjergsø. Den paa Perus Højslette, 12000 Fod over Havet liggende Titicaca-Sø, omgiven af talrige underjordiske Huler og kunstige Gange, var »500 Aar efter det store Vand« Udgangspunktet for Perus første Herskere, som i disse Huler skal have overlevet Vandfloden. Søens Navn tilkommer egentlig den største af Øerne i den, hvor Forfatteren paa et lidet eller slet ikke bekjendt Sted har opdaget Spor af Cyclop-Mure, i Lighed med de før omtalte ved Cuzco. Dertil svarer ogsaa Navnet paa det Bjerg, hvor, i Følge Sagnet hos de beslægtede chileniske Indianere, disses Forfædre har frelst sig for det »Store Vand«: *Tek-Tek*. En saadan Rod-Reduplikation foreligger ogsaa i Ordet *Ar-ar-at*.

Omvankende Folkeslag fører ofte Erindringer fra deres første Opholdssteder med sig over lange Strækninger i Navnene paa Bjerge, Floder og Byer og tilsidst knyttes de til Steder som er saa langt borte fra Udgangspunktet, at man ikke længer aner Sammenhængen.

Ogsaa Fønixperioden, som af gamle Forfattere allerede er bleven identificeret med det store eller Platoniske Aar, hvis Varighed angives til 12,944 Aar, maa vi henføre til vor Periode, da det sidste Tal aabenbart beroer paa en Forvexling mellem Perioden for Jævndøgnspunkternes Fremrykning og Perioden for Apsidernes Vandring, som synes at være foranlediget ved en Forglemmelse af den rette Betydning af det »Store Aar« og ved en Overførelse af den sidste Benævnelse paa den ved Beregning af forholdsvis korte Iagttagelser fundne Præcessionsperiode. Paa anden Maade lader det ovenanførte Tal sig absolut ikke forklare.

Denne titusindaarige Van-Periode er allerede anført i Kinesernes hellige Bøger som Tidsrummet for det »Helliges« Herredømme, der af den Grund kaldes *Van-sey* »titusind Aar«. Da det kinesiske Ord *van* betyder »Fuldendelse«, »Fylde«, »alt«, saa er *Van's* Forhold til Mythen om Verdens Undergang og Herrens Ankomst derved godtgjort.

Ogsaa Zoroasters Lære tillægger Verden i alt en Varighed af 12,000 Aar, med udtrykkelig Betoning af det gode og onde Princips Kamp og afvexlende Sejr under denne Periode, hvorimod i Følge Johannes Aabenbaring (20, 3) Dragen kun »løses en liden Tid«. Derefter maa ogsaa Betydningen af det kinesiske Udtryk »det Helliges Herredømme« bedømmes.

Den kinesiske Tradition kjender ogsaa Sagnet om Fugl Fønix og tillægger denne en stor Rolle. Den betegnes som *Fong-hoang*, d. e. en mandligkvindelig Fønix og beskrives som femfarvet. Dens Stemme lyder i de fem Vokaler. Af den ældste Skrivemaade for dens Navn fremgaar dens Sammenhæng med den ægyptiske Hieroglyf for Dagen, altsaa ogsaa dens Forhold til Solen, medens Betydningen af dette kinesiske Tegn falder sammen med den gammelindiske Benævnelse paa Solen: *mitra* »Ven«. Det sidste grunder sig paa Fønixfuglens dobbelte Natur som Lys og Mørke, hvilket i Virkeligheden ogsaa svarer til Betydningen af Mitra. Men da det kinesiske Ord *hoang* ogsaa betyder »Is«, saa har vi i Kinesernes mangefarvede Fønix en Isfugl for os, som i sine brogede Farver svarer paafaldende til Beskrivelsen af Fønix.

Og dermed er den kinesiske Fønixfugls Forhold til Istiden paavist. Men Isen, i hvilken Solbilledet viser sig i Regnbuens brogede Farver, sammenlignes med en Fugl, dels fordi den, idet den forflygtiger sig, ligesom flyver bort og dels, fordi de i samme Farver prangende Cirrusskyer, der som en Fugl med udbredte Vinger af og til viser sig i de højeste Regioner og hører med til den atmosfæriske Flods Karakteristik, faktisk bestaar af Isnaale.

For Fuldstændighedens Skyld maa vi endnu omtale en Tradition, som i særlig Grad vækker vor Interesse, fordi den er et ældgammelt Arvegods fra vore nordiske Forfædre.

Ifølge Edda'en, som lader det første Menneske fremgaa af en Isblok, ligesom Zend-Avesta udleder dets Oprindelse fra Toppen af et Bjerg, gives der et Ragnarok (Gudernes Tusmørke), som bebudes af den *fagerrøde* Hane, Fjalar, d. e. »Bjergørn«.

Ogsaa Ordet Fønix betyder højrød, purpurfarvet. Umiddelbart efter dette Gudernes Tusmørke følger »*Fimbul-Vinteren*«, d. e. Hovedvinteren, den *store Vinter*, som kun er en anden Benævnelse for det store eller Fønix-Aaret.

Som bekjendt forstod Urtiden, ligesom Urskovens vilde Indianere den Dag i Dag, ved Begrebet guddommelige Væsener udmærkede Mennesker, som, kommende fra fjerne Lande, ved deres Overlegenhed i mangfoldige Retninger fremkalder Indtrykket af noget Overnaturligt. Det var de ældste Menneskers Velgjørere, som bragte Kulturen til dem.

I denne Forstand maa man ved Udtrykket »Gudernes Tusmørke« forstaa Kulturbærernes Undergang. Men dermed forbindes strax Hovedvinteren d. e. Indtrædelsen af en længe varende Vinter, som vi ikke kan forestille os uden Sne og Is, Attributerne for Istiden og Gletscherperioden.

Deraf ser man strax, at af alle derhenhørende Traditioner kommer den *nordiske* Mythe den videnskabelige Opfattelse af det store Aar nærmest, ja gjengiver den ligefrem. Og hvem vilde bestride Muligheden af at Menneskeheden skulde erindre denne mærkelige Epoke, efter at det er videnskabeligt konstateret, at der har levet Mennesker paa den Tid. »Ikke letfærdigt, men først efter de omhyggeligste og mest samvittighedsfulde Undersøgelser af ansete Videnskabsmænd,« siger v. Hauer i det ovenfor citerede Værk, »antog Videnskaben det for sikkert paavist, at Menneskeslægtens Existens naaede tilbage til de fjerne Perioder af Diluvialtiden, i hvilke Mennesket maatte kæmpe for sin Tilværelse med Mammuthen, med den uldhaarede Rhinoceros, med Hulebjørne og Huleløver.«

Og ligesom ikke enhver Vinter er lige kold, og ikke enhver Sommer lige varm, saaledes vil der ogsaa være Forskjel paa Intensiteten af de forskjellige Istider, og den Epoke, som falder omkring Aaret 4100 f. Chr. kan meget godt høre til en af de svageste Typer.

Naar vi ser Sagen fra dette Standpunkt, saa løser Vanskelighederne sig, og alt, hvad *Tradition, Arkæologi, Sprogforskning* og *Naturvidenskab* lærer, bringes pludseligt i den skjønneste Harmoni. Selv om disse Udviklinger skulde forekomme mangen Læser nok saa vidtløftige, saa vil allerede den nærmeste Tid afgjøre hvorvidt de er berettigede eller ikke. Thi naar de atmosfæriske Begivenheder hvert Aar opmærksomt følges og studeres paa de forud beregnede kritiske Dage; naar den Karakteristik vi har givet af disse Dage bekræfter sig Aar for Aar og i hvert enkelt Tilfælde, naar man bestandig iagttager Kampen mellem den nordlige og sydlige Strømning, hyppig Skiften mellem Graavejr og Solskin i Løbet af Dagen, Masser af Cirrusskyer, Snefald i det sydlige Spanien, Frankrig, Italien, Nordafrika, Konstantinopel, Lilleasien og saa videre, Snestorme samtidigt med Tordenvejr, Torden om Vinteren, Hvirvelvinde og betydelig Nedbør overhovedet, saa vil selv den, som endnu ryster vantro paa Hovedet af vor Theori, allerede i Løbet af det næste Decennium faa tilstrækkelig Lejlighed til at overbevise sig om, at den af os opstillede Naturlov i Virkeligheden raader her.

Men er den saaledes optrædende atmosfæriske Flod hævet over enhver Tvivl, gjorde den sig ligesaa sikkert gjældende for 6000 Aar siden som den Dag i Dag, blot med langt mere Styrke; thi Naturlovene er uforanderlige.

Ja, Naturlovene er uforanderlige! Og hvor det gjælder den mathematiske Astronomi, der har Aartusinder intet at sige; de meteorologiske Begivenheder foregaar i *Fortiden* og *Fremtiden* ganske paa samme Maade som i Nutiden.

Ogsaa i Fremtiden!

Jordens Solnære, som i Aaret 4100 f. Chr. faldt paa d. 23. September og i vort Aarhundrede indtræffer den 1ste Januar, vil, ved saaledes at rykke frem, i Aaret 6400 eft. Chr. falde paa den 21. Marts; saa maa Fordunstningen ved Ækvator atter naa sit Maximum, saa vil Opstigningen af denne fugtige Strøm og dens Afløb til den tempererede Zone, altsaa *Vandbefordringen over hele Jorden* atter foregaa med større Hastighed; *i et bestemt Tidsrum vil større Vandmasser sættes i Omløb gjennem Atmosfæren* og af den Grund maa der falde en større Regnmængde. Saadanne Tilstande kan ikke indtræde *pludseligt*, men vil udsende deres Forbud Aartusinder i *Forvejen*. Vi befinder os rigtignok for Øjeblikket et halvt Aartusinde udover den tørreste Epoke, som theoretisk var indtraadt omkring 1150 eft. Chr.; men vor Vandomsætning maa dog endnu kun opfattes som et *Minimum*. Men maaske allerede i de næste Aarhundreder vil der overalt blive iagttaget en Stigning i den aarlige Nedbør. Det gunstige Tidspunkt for en saadan Iagttagelse indtræder saa omkring Aaret 4000 eft. Chr.; saa vil Himlen efterhaanden aabne sine Sluser og atter opbløde Jordskorpen. Saa vil der i Aartusinder falde befrugtende Regn i Ørkenerne, nye Boliger vil blive oprettede for senere Generationer, og til de fjerneste Tider vil hos alle Folkeslag Fortællingen om den *»store Vandflod«* i det syvende Aartusinde gaa fra Mund til Mund.

Da ser hun en Jord
atter sig hæve
frisk og grøn
fra Havets Grunde.
Fosser styrte;
Ørnen flyver.
Fra høje Fjæld
Fiske den jager.

Aserne mødes
paa Idaslette,
tale om den stærke
Jordomslynger.
Dér de mindes
den store Dom
og den højeste Guds
gamle Runer.[*]

* * *

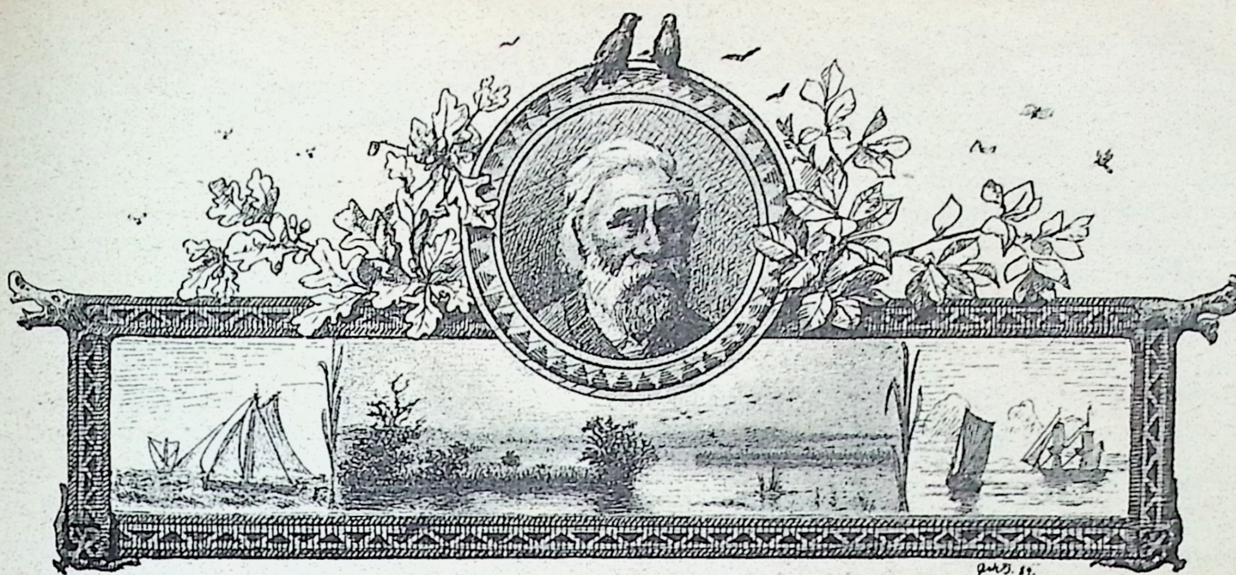
Der gives *Stjerner*, som forandre deres Glands saa regelmæssigt, at Astronomerne kan beregne Tiden for deres største Lysglands forud paa Dag og Time.

Jorden er udslukt; intet Ildhav underretter fjerne Iagttagere om dens Tilværelse. Men i ikke mindre Grad end Lyset er Luft og Vand underkastet fysikalske Love, som regulerer begges Spil; og ligesom Ilden histoppe bølger op og ned i mathematisk afmaalte Perioder, saaledes hæver og sænker det udstrakte Ocean og det vældige Lufthav sig hernede i evigt Pulsslag efter Love, som Forskeren i sit stille Kammer beregner ved Lampens Skjær.

[*] Den ældre Edda. Vølvens Spaadom 60. 61. H. G. Møllers Oversættelse.

Paa Trekroner Lørdag Aften. (Pag. 274).

VILHELM KYHN.

Med Kunstbilag: Fra Egnen ved Jægerspris. Billederne i Frisen tegnede af Kunstneren selv,
Portræt og Ramme af Gerh. Blom.

At udmærkede Malere, Billedhuggere og Bygmestre endnu i en fremrykket Alder udføre Værker, der i Henseende til Skjønhed og ejendommelig Kraft fuldt staa paa Højde med, hvad de have ydet i deres »bedste Aar«, hører ingenlunde til de store Sjældenheder; Thorvaldsen holdt sig saaledes frisk til det sidste, og blandt de ældre kan nævnes en Mand som Tizian, der hævdede sit Ry som en af sin Tids mest fremragende Malere til han var naaet højt op mod Hundredaarsalderen. Derimod frembyder Historien vistnok kun saare faa Exempler paa, at Kunstnere først paa et Livsstadium, der ligger nær ved »Støvets Aar«, have naaet deres højeste Udvikling — fuldendt Mesterværker, der stille al deres tidligere Produktion, den være i og for sig nok saa værdifuld, i Skygge. Maaske gaar det endogsaa an at sige, at noget saadant kun lader sig bestemt hævde med Hensyn paa en ganske enkelt — kun gjælder for den danske Landskabsmaler Kyhns Vedkommende.

Kyhn var tidlig paa Færde; han, der er født i Kjøbenhavn den 30te Maj 1819, blev sytten Aar gammel Elev af Kunstakademiet og var allerede i 1843 naaet saa vidt, at et af hans Malerier kunde sælges til den kongelige Samling paa Christiansborg. Et andet Billede af ham kjøbte Galleriet i 1848; det var »Fra Egnen ved Jægerspris«, det Kunstværk, hvoraf en Gjengivelse følger som Bilag med nærværende Hefte af »Aaret rundt«.

To Aar senere gik han med offentlig Understøttelse udenlands og studerede i længere Tid dels i Frankrig, dels i Italien, men det er et Spørgsmaal, om han har haft noget stort direkte Udbytte af denne Rejse. Han, der i Hjemmet bestandig havde arbejdet paa egen Haand og aldrig havde sluttet sig nær til nogen ældre dansk Maler, lod sig ej heller stærkt paavirke af den sydlandske Natur, end mindre af den fremmede Kunst; han vendte hjem saa ægte dansk i Sind og i Stil, som han var dragen ud. Og efter sin Hjemkomst var det saa godt som udelukkende danske Æmner, han behandlede i Arbejder, der altid klarere og stærkere vidnede om hans inderlige Kjærlighed til, hans dybe Fortrolighed med Fædrelandets Natur og den Aand, hvoraf den er præget. Sit egentlige Omraade fandt han hurtig; vel malede han af og til Skovpartier som det værdifulde »Vinteraften i en Skov«, der tilhører den kongelige Samling, men snart viste det sig dog, at det, der især tiltrak hans Sans og laa for hans Evner, var Hjemlandets vidtstrakte Flader, de store Engdrag eller Sletter, som begrænses af mægtige Bakkelinier. Saadanne Æmner fandt han i Nørrejylland, ikke mindst i Egnen nær Himmelbjærget, senere ogsaa i Nordsjælland, og han magtede

dem med et Mesterskab, der hævder ham Rang mellem Nutidens allerypperste Landskabsmalere. En udmærket Prøve paa denne væsentlige Side af hans Kunst, »Udsigt over det flade Land ved Bjerrelide«, findes i den kongelige Samling; andre have været fremme paa næsten enhver Charlottenborgudstilling i en lang Række af Aar.

Hvad der giver disse Billeder deres overordentlige Værd, er ikke blot — eller endog blot væsentlig — deres fremragende formelle Fortrin: den ypperlige Redegjørelse for Planerne og Liniernes imponerende Storslaaethed. Først og fremmest virke de i Kraft af en paa én Gang sund og simpel og i højeste Grad poetisk Stemning. Kyhn er ikke i Ordets almindelige Forstand nogen fin Kolorist; der er jævnlig i hans Farvegivning en vis Skarphed — Mangel paa Overgange —, ofte ogsaa, især i de ældre Værker, noget haardt og tørt, der ved første Syn virker frastødende. Men giver man sig hen i Beskuelsen, — og paa alvorlig Hengivelse har vel ethvert alvorligt Kunstværk Krav —, vil man uvilkaarlig rives med. Man tror paa Sandheden af Kunstnerens Syn, man nødes til at se Farverne som han, man betvinges af den kunstneriske Stemning paa samme Tid, som man gribes af Formopfattelsens Storhed. Kyhn ser altid Naturbilledet som en Helhed, og han har Magt til at tvinge den, der staar overfor hans Værk, til det samme. Han er en Digter i Former og i Farver; hvert Billede af ham vækker Stemning, med andre Ord, kalder det frem i os, der hviler i Sjælen som ufødt og uformet Poesi.

Men der var i lang Tid mange, der over for Kyhns Produktion ikke fik overskredet det første Stadium, mange, hvem det haarde og skarpe frastødte, saa de ikke kom til den rette Forstaaelse af det sjælelige, det digteriske Indhold. Da saa »Bjærget ikke vilde komme til Muhamed, kom Muhamed til Bjærget«. Da Kyhn var naaet godt op i Treserne, kom han ud over alt, hvad der i hans yngre Aar havde holdt det store Publikum borte. Ikke, at han gik paa Akkord eller lempede sin Naturopfattelse efter, hvad »man« syntes om; til at udføre en saadan Bevægelse er en ægte Kunstner ikke smidig nok. Sagen var ganske simpelt den, at Kyhn i en Alder, i hvilken saa mangen anden Maler i mere end én Betydning af Ordet er »færdig«, undergik en betydningsfuld Udvikling. Var det hans Øje, der først saa sent modnedes helt, eller var det maaske selve Sjælen, der tog ny Fart, eller noget langt mere udvortes, der kom i Væxt med Paavirkning ude fra — eller maaske alt dette tilsammen? — Det lader sig ikke sige. Nok er det, at Kyhn i sine sidste Værker staar som den sanddru og aandfulde Fortolker af Naturens Klange og Stemninger, den ægte Skjald mellem vore nulevende Landskabsmalere, samtidig med, at han har fundet alment og umiddelbart gribende Udtryk for sin Følelse, har faaet Bugt med det kantede og haarde, har faaet alle de »forsonende Overgange« frem. Nu er han ikke blot skattet af dem, der trænge dybere ind i Kunstens Væsen; han er uden at ofre noget af sin i saa høj Grad ejendommelige Personlighed bleven en »populær« Kunstner. Selv den mindre udviklede vil i hans store Billede fra Ry, der ved Foraarudstillingen 1888 solgtes til Grev Joachim Moltke, se den danske Landskabskunsts Hovedværk.

Om Kyhns Liv og Levned er der for øvrigt kun lidet at fortælle; han har rejst forholdsvis lidt, blev sent paaskjønnet efter Fortjeneste, sent Medlem af Akademiet, sent Ridder af Dannebroge, aldrig Professor; hans Billeder opnaa Priser, der svare til næppe en Tiendedel af, hvad der vilde gives for tilsvarende Værker, signerede med et berømt fransk Navn. Men paa dette Misforhold vil Tiden raade Bod.

Sigurd Müller.

PAA TREKRONER LØRDAG AFTEN.

Med Tegning af K. Hansen Reistrup.

Barkassen er endnu ikke kommen til Fortet med Landlovsfolkene, men det Mandskab, som ikke har været i Land i Dag, hænger ikke længer med Hovedet, som det gjorde, da Fartøjerne laa tætfyldte ved Falderebet, og Sergentens »Sæt af!« »Ro væk!« blev besvaret med et stille Hurra fra de Bortdragende og fulgt med misundelige Blikke af de Tilbageblevne.

Kresten Kragjollemand er den mest melankolske af hele Flokken, og efter hvad han har betroet Mads Smørstikker er det heller ikke saa ganske lidt, der staar paa Spil for ham. Han har skrevet til Kesten, og nu er hun taget ind fra Ballerup, og saadant et hissigt Folk som hun er kan let bringe det hele til Forlis imellem dem, fordi han nu har ladet hende rejse omsonst. Forrige Gang han skrev til hende, at han havde Landlov, kom hun nemlig ogsaa til at løbe grassat, for den Gang byttede han Tur med Lampepudseren, der gav ham en Krone for det,

og den vilde han gjerne spendere paa Kesten, naar hun bare vilde lade være med at være kontrarig paa ham. Han havde nu skrevet det altsammen i et Brev, som Koksmathen havde taget med sig ind, men om han kunde træffe Kesten var jo ikke saa sikkert.

Den stakkels Kresten stod og saa' efter Baaden saa længe han kunde øjne den, som om det kunde hjælpe noget til, at Koksmathen traf Kesten. Saa smed han sig ned paa den grønne Voldskrænt og gav sig til at synge, mens Taarerne randt ned ad hans Kinder, en Visestump, der stod i en Komedie som han havde set en Gang:

»De har saa falsk et Hjærte,
de fagre Rosenmøer.
De synger, naar vi græder,
og griner, naar vi dør.

Lampepudseren kom hen og satte sig hos ham.

»Hvorfor kom Du ikke i Land i Dag?« spurgte han.

»Aa, det var jo de Aaretolle, som var væk, og »Skøvseren« blev gal i Hovedet og meldte det — og saa maatte jeg jo blive hjemme for at lede dem op«, svarede Kresten. Der var ikke Spor af Opposition i hans Tone, han betragtede aabenbart det at tabe en Aaretol for saa stor en Forbrydelse, at han ærlig havde fortjent sin Straf. Men Lampepudseren er videregaaende Fremskridtsmand.

»Vi er no'ne Fæhoveder, er vi, det er Tingen«, begyndte han; »vi skulde vise dem no'et andet -- vi skulde — —«. Han kom ikke videre, en munter Melodi lød henne fra Vagten. Kresten drog et Suk som om han fandt det at være en sørgelig Vittighed af Kommandoen at beordre Musikkorpset til Fortet Landlovsdagene for at spille for dem, der ikke kom med i Land. Lidt efter lidt listede Hornenes kvikke Toner sig dog Vej til hans blødende Hjerte; der kom en Feber over ham, som for at danse al sin Sorg og Bedrøvelse bort. Han er første Mand paa Billedet, med Ryggen til os, medens Kokkens Hund forbitret bjæffer ad hans trampende Støvler. Han har i sin Begejstring grebet fat i den drejlsklædte Ole Esbønderup, som fredelig gik med sin Vandkande og Spand ned for at vande Fortchefens lille Havestump, og under Oles Tag for at slippe fra ham samles flere Par svingende om dem. Ud for Kassematbygningen har et Par Officerer samtalende taget Plads, medens Musiken spiller op. Skildvagten staar tætved dem med sit Gevær i Armen. Der er Hvile og Ro, Fred og en munter Stemning over det ellers saa travle Fortliv. Kun de tre Underkorporaler til Venstre synes ikke at unde sig Ro til at høre med blandt de andre. De tæller og skriver Vask op til i Morgen, Søndag. Men snart er ogsaa de færdige og de Dansende skraaler, overdøvende Musiken:

»Vil I nu bare la'e Hønen gaa!«

Et Forsøg af Skræderen, den krøllede Bornholmer, paa at faa en Fødelandssang istemt, strander paa en almindelig Protest. Fødelandssangene er ikke i synderlig Kurs for Tiden, hverken paa Trekroner eller mellem anden Ungdom. Revuesange og Gadeviser om Dagens sidste Skandaler falder mere i Smagen. En stikker i at synge om:

»Li'esom den var der, saa var den der ikke, og saa
var den der dog alligevel« . . .

men i det samme lyder Aareslag i Havne-Mundingen, og efter Kommandoen: »Rejs Aaren! Hviler ud!« styrter Landlovsfolkene op ad Falderebstrappen og breder sig i en bølgende Masse ud over hele Fortet, ikke agtende de Dansendes »Hold jer paa Maatten!« indtil Trompeteren med sine bløde Toner gjør en brat Ende paa Lørdagsglæderne ved at blæse til Køjs.

G. B.

Legende.

En Mand gik til Livets Sø for at fiske Mennesker; men han fangede intet. Saa kom en Ubekjendt og sagde: „Hvis Du vil fange Mennesker, maa Du sætte dit Hjerte paa Krogen, saa faar Du strax Bid!" Manden fulgte Raadet, og strax snappede de Maddingen af Krogen og tog den med ned i Dybet. Saa blev Fiskeren bedrøvet. Men snart blev han saa let til Sinds, at han sejlede ud paa det vildene Hav og fangede Menneskefiskene i Tusindvis med Vaad, og han var nu deres Herre og slog dem paa deres Hoved. Men den, der havde givet ham Raadet, det var Djævelen.

Gottfried Keller.

Rabbi Abahu og Rabbi Chia holdt engang Foredrag paa et fremmed Sted. Den sidste behandlede et strengt videnskabeligt Emne, den første holdt et opbyggeligt Foredrag. Folk strømmede i Massevis til denne, men hin talte for tomme Bænke. Derover blev Rabbi Chia meget nedslaaet. Men Rabbi Abahu sagde til ham: Jeg skal fortælle dig en Lignelse: To Kjøbmænd kom til en By. Den ene solgte ægte Perler og Juveler; den anden solgte brogede Kiselstene og Glasperler. Véd Du, hvem der finder de fleste Kjøbere? Den, som falbyder Glasperler og farvede Kiselstene. *Talmud.*

EN SØRGELIG HEMMELIGHED.

FRA POLITIINSPEKTØR BYRNES DAGBOG. AF JULIAN HAWTHORNE.

(2. Fortsættelse.)

»Hvor da?«

»Jeg kommer lige fra Union Square, Herre, hvor han holdt paa Holdepladsen«.

»Meget godt. Kjør mig derhen og vis mig ham«.

Manden vendte sin Vogn og holdt. Inspektøren og hans Ledsager steg ind, og Vognen rullede langsomt afsted med dem. Pludseligt standsede den, og Kudsken sagde ind gjennem Vinduet:

»Ser De den Vogn med den hvide Hest for, nærmest ved Lygtepælen?«

»Ja«.

»Godt, det er Mc Bride's; og det er ham selv, som ryger sin Pibe ved Siden af den«.

Vognen blev sendt bort, og Inspektøren nærmede sig den hvide Hests Kudsk. Mc Bride tog Piben ud af Munden og udbrød med forretningsmæssig Raskhed:

»Vogn, Herre?«

»Nej, min Ven, jeg ønsker at tale et Ord med Dem.«

Medens Inspektøren talte, stillede han sig under Gaslygten, saa at Kudsken, som stod foran ham, var helt belyst af Flammen. Det var en undersætsig, klodset bygget Fyr med et bredt Ansigt, spillende graa Øjne og en Mund, der gik op til begge Øren. Hans Ydre og Væsen tydede paa et aabent og sorgløst Sind, og hans Stemme, da han svarede paa Spørgsmaalet, om han var Mc. Bride, var den hæseste Øl-Bas.

»Det er, hvad man kalder mig«, sagde han.

Inspektøren kjendte Værdien af et direkte Spørgsmaal, naar det kommer pludseligt, uden at den, som bliver spurgt, er forberedt paa det. Han sagde derfor uden nogen som helst Indledning:

»De pantsatte en Revolver i sidste Uge!«

Mc Bride røbede intet Tegn hverken paa Forundring eller Forvirring.

»Ja, vel gjorde jeg det« svarede han rask.

»Hvor fik De den fra?«

Manden saa' et Øjeblik skarpt paa Inspektøren, satte saa et bredt Grin op, svingede med Armene og stampede med Foden. »Det er en løjerlig Historie, den«, sagde han saa. »Jeg kan ikke sige Dem akkurat Dagen, men det var saadan noget som et Par Aftener før Nytaar. I omtrent en Time havde jeg ikke havt noget at bestille, og var derfor i Færd med at kjøre tilbage til Stalden, da et Par Mennesker holdt mig an — en Herre og en Dame«.

»Hvad Tid var det?«

»Aa, det var ikke langt fra Midnat, enten lidt før eller lidt efter«.

»Hvor var det?«

Manden kløede sig i Hovedet under sin fedtede Klædes Kaskjet. »Jeg kan ikke saa lige sige Nummeret«; sagde han, »men det var i Femte Avenue, og jeg var nylig kommen forbi Stewards Hus, ned efter«.

»En klar, kold Nat, ikke sandt?«

»Det var det ikke, Herre. Det var en Nat ligesom i Aften, kun værre, og saa stormede det fra alle Verdenshjørner. Saa holdt jeg stille og de to steg ind, og jeg spurgte: Hvorhen? og Manden sagde: Kjør ned gjennem Sexogtyvende Gade forbi Sjette Avenue, sagde han, saa skal jeg nok sige Dem, hvor De skal holde, sagde han«.

»Sexogtyvende Gade, mellem Sjette og Syvende Avenue«, gjentog Inspektøren, ikke saa lidt forbavset over denne uventede Vending. »Godt, gaa saa videre«.

»Naa, jeg kjører om ad den første Gade til Venstre, indtil jeg kommer til Sjette Avenue og saa ned til Sexogtyvende og om Hjørnet og videre, saa banker Fyren paa Vinduet og raaber: Holdt! Vi var netop paa denne Side af den gamle Tømmerplads, hvis De kjender Stedet, Herre«.

»Stod de ud dér?«

»Fruentimmeret, hun stod ud, men Manden blev siddende i Vognen og bad mig om at vente«.

»Hvad gjorde hun?«

»Der ligger et gammelt Hus paa den sydlige Side af Gaden; der var ikke Lys at se i det, og Folkene var gaaede i Seng; men hun gaar hen til Døren og banker paa. Der kom ingen; saa lidt efter banker hun igjen. Noget efter saa' jeg Lys i Butiken, og Døren blev lukket op, og hun gaar ind, og Døren bliver lukket efter hende. Vi venter vel omtrent et Kvarterstid, saa kommer hun ud igjen og stiger ind i Vognen, mens Manden holder Døren aaben for hende. Saa siger han: Kjør os tilbage til det Sted, hvor De tog os op, siger han. Jeg kjører tilbage; og da de kom ud, gav han mig en To-Dollars Seddel, og det var det sidste, jeg saa' til dem«.

»Kunde De finde Huset i Sexogtyvende Gade igjen?« spurgte Inspektøren, idet han uafbrudt holdt sit Blik fæstet paa den Andens Ansigt.

»Jo, vel kan jeg det!« udbrød den Anden

uden Tøven. »Især da det er det samme Hus, hvor der for et Par Nætter siden blev slaaet en Mand ihjel; jeg kan ikke huske hans Navn, men det var en Franskmand. Og det er sandt«, tilføjede han, »det var Aftenenen efter, at Historien stod i Avisen; saa det har været samme Nat, han blev myrdet!«

»Kan De kjende Parret igjen?«

Hyrekusken syntes at tænke efter. »Kanske jeg kunde kjende Manden«, sagde han omsider; »han var paa Højde med Dem, Herre, men saa' ældre ud og havde mere Skæg. Fruentimmeret var i en lang Kaabe med Slør for Ansigtet, og hvordan hun ellers saa' ud, har jeg ingen Begreb om, da jeg ikke saa' andet af hende, end hendes Klæder«.

»Hvad har denne Historie med Revolveren at gjøre?»

Det er sandt, — jeg var lige ved at glemme den Del af Historien!« svarede Mc Bride. »Nu kommer den. Da jeg havde forladt dem, kjørte jeg hen til Stalden, og da jeg kom dertil, lukkede jeg Døren op for at tage Vogntæppet ud. Der faldt noget ud deraf, og jeg tog det op; det var en Revolver med et sort Skaft. Naa, jeg kjendte jo ikke deres Adresse, Herre, og havde selv ingen Brug for den Tingest, hvad kunde jeg altsaa gjøre andet, end næste Dag at gaa hen med den til Pantelaaneren og faa et Par Dollars paa den. Og det er det Hele, der er at melde om den«.

»Hvad var Klokken, siger De, da De kjørte Parret til Sexogtyvende Gade«?

»Den var saadan noget som henad tolv, Herre«.

»Hvoraf véd De, at den ikke var mere?«

»Jeg var vel en ti Minuter om at kjøre dem dertil, og vi holdt i femten Minuter, det bliver femogtyve, og ti Minuter tilbage igjen; og derfra og til Stalden tager det tyve Minuter, og da jeg havde Hesten i Stalden var Klokken et. Det er paa den Maade, jeg regner det ud«.

»Havde Fruentimmeret noget i Haanden, da hun kom ud af Huset?«

»Det kan være og det kan ogsaa ikke være. Hun var helt indhyllet i Kaaben og havde Hænderne indenfor den. Har hun havt noget med sig, kan det i alt Fald ikke have været store Sager«.

»Hørte De nogen Støj i Huset, medens hun var der?«

»Nej, jeg gjorde ikke, Herre. Men hvad det angaar, saa blæste og regnede det saadan, at de kunde have gjort et ordentligt Spektakel inde i Huset, uden at jeg havde hørt det«.

»Var alle Løbene i Revolveren afskudte, da De fandt den?«

»Det kan jeg ikke sige Dem, Herre; jeg saa' ikke efter«.

»Kjender De mig?« spurgte Opdagelsespolitiets Chef pludseligt.

»Vel gjør jeg det, Inspektør. Tror De, at jeg havde fortalt saa meget til en Fremmed?« svarede Mc Bride med et Grin.

»Godt, jeg har Brug for Dem til at gjentage denne Historie, og maaske optræde som Vidne. Han gjorde Tegn til sin Ledsager, som havde ventet i nogen Afstand. Følg med denne Mand hen til Stalden med hans Vogn«, sagde han, »og bring ham saa hen til Hovedstationen. Jeg skal være dér. Noter alt, hvad han siger til Dem«, tilføjede han sagte. Betjenten nikkede, Hyrevognen kjørte bort, og Inspektøren stod alene paa den sølede Gade. Han gik langsomt i sydlig Retning, altfor hensunken i sine Tanker til at bemærke Stormen, som brød sig imod hans Ansigt.

Mc Brides Udsagn var aabenbart lige saa vigtigt som det kom uventet. Efter hvad man kunde se, støttede det Manden med den underlige Gang. To Personer, en Mand og en Kvinde, som handlede i Smug og aabenbart vilde undgaa at blive gjenkjendte, havde besøgt Haniers Butik Natten mellem den 29de og 30te December. Det kunde kun have været en Sag af paatrængende Vigtighed, som fik dem til at aflægge et Besøg paa den Tid af Døgnet og i et saadant Vejr. Manden havde en Revolver hos sig. Der var intet som tydede paa, at den var bleven affyret i Butiken, og hvis Mrs. Haniers og Mc Brides Forklaringer begge var korrekte, kunde den absolut ikke være bleven affyret dér. Men paa den anden Side vilde de ubekjendte Besøgende næppe have taget den med, hvis de ikke havde tænkt sig Muligheden af at faa Brug for den; desuden var det meget sandsynligt at Mc Bride løj, og at han vidste mere om Revolveren, end han havde fortalt.

»Hvad enten han løj eller ikke med Hensyn til Revolveren«, fortsatte Inspektøren sine Betragtninger, »maa hans Historie om at have kjørt de to Personer til Haniers Hus dog være sand: thi den bekræftes jo i alle Enkeltheder af Mrs. Hanier selv. Han kan senere have fundet Revolveren i Vognen og være gaaet alene tilbage til Vinhandelen, have brudt Døren op og myrdet Ejeren. Det er muligt.

»Men hvis han har gjort det, er det saa sandsynligt, at han i det Hele taget vilde have fortalt noget som helst om, at han havde været i Nærheden af Haniers Hus? Det var jo ikke nødvendigt for ham at omtale det. Han kunde ligesaa godt have sagt, at han kjørte Parret til Sexogfyrgetyvende Gade eller til Et Hundrede og Halvtredsindstyvende Gade.

»Dertil kommer, at hans Maade at tale paa ikke var, som en Persons, der har en betynget Samvittighed. Jeg kom bag paa ham, men han viste ikke mindste Tegn paa Forvirring eller Tøven. Hans Historie er naturlig og der er ingen Grund til at tvivle om den. Naturlig-

vis vil jeg gjøre Forespørgsler for at faa afgjort, om han virkelig var i sin Stald den 30te Klokken et om Morgenen, — den Tid, Mordet blev begaaet; og bliver det bekræftet, maa han være uskyldig. Mit Indtryk er for saa vidt til Fordel for ham.

»Men hvorledes stiller Sagen sig nu for det hemmelighedsfulde Pars Vedkommende? Mistanken til dem bestyrkes paa to Punkter. For det første synes det, at Manden med det graalige Skæg, som blev set i Sexogtyvende Gade Morgenen efter Mordet sammen med et Fruentimmer, var den samme, som den foregaaende Nat havde kjørt med hen til Haniers Hus; og for det andet ser det ud til, at de, da de tog derhen, har tænkt sig Muligheden af at komme til at bruge Vold. De har ikke brugt Vold, da de var der første Gang, og de kan ikke have benyttet netop denne Revolver hverken første eller anden Gang; men Revolvere kan man let faa fat i; og den Kjendsgjerning, at de havde en, taler ved første Øjekast for, at de benytter Revolvere. Efterat have mistet den, Mc Bride har pantsat, kan de have skaffet sig en anden, være taget tilbage til Hanier og have dræbt ham.

»Men for Resten er det jo rene Gisninger. Der er endnu intet som knytter dem direkte til Mordet. Hvis vi kunde faa at vide, at *hun* ikke havde taget Cigaret-Etuiet med sig, da hun var der første Gang, saa havde vi noget at gaa efter. Men derom kan jo ingen anden end Hanier, give os Oplysning og han er død.

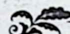
»Med Hensyn til at faa fat paa det ubekjendte Par, saa er Udsigterne ikke bedre end før. Betjenten saa' et Glimt baade af hans og hendes Ansigt, Mc Bride kun af hans — forudsat da, at Parret, som kjørte til Hanier om Aftenen, var det samme som det, der næste Morgen blev set paa Fortovet, overfor Huset, hvilket ingenlunde er sikkert. Naar det kommer til Stykket tvivler jeg om, at dette sidste har bragt os blot et Skridt nærmere til Løsningen end vi var fra først af«.

Ved at komme til denne negative Slutning, rynkede Inspektøren Panden med et Udtryk af Ærgrelse og gik videre med raskere Skridt. Dog, et Øjeblik efter gik hans Tanker i en anden Retning, og han sagtnede atter sin Gang.

»Der er endnu denne Evans«, mumlede han. »Der er ingen Person af det Navn efter den opgivne Adresse, og dette er i og for sig mistænkeligt. Naa, lad os se! Laanekontoret, hvor den hvidskaftede Revolver var pantsat, tilhører en Mand ved Navn Rosenthal. Han boer i Niende Avenue — ikke mere end et Par Gader fra Haniers Hus — og har et godt Ry paa sig. Manden der kalder sig Evans bor sagtens i Nærheden af denne Pantelaaner. Hvis han er en løs Fugl, vil man lettest komme paa Spor efter ham i Værtshusene deromkring. Hvis han derimod er et ordentligt Menneske, saa er det Faktum, at Kuglen passer til hans Revolver, en ren Tilfældighed; og vi er da stadigt paa Vildspor. Men i hvert Tilfælde maa vi holde Øje med Beværtningerne i Nærheden af Sexogtyvende Gade, og vi maa opfordre Rosenthal til at anholde enhver Person, som kunde komme for at indløse Revolveren eller finde paa et eller andet Paaskud for at opholde ham, indtil jeg kan komme til Stede«.

Da Inspektøren naaede Central-Stationen lod han Mc Bride kalde, og lod hans Udsagn føre til Protokols. Manden afveg ikke fra sin tidligere Fremstilling og tilføjede heller ikke noget nyt. Efter at have gjennemset Beretningen, kom Inspektøren til det Resultat, at det var unødvendigt at anholde Mc Bride, især da Folkene i Hyrestalden havde bekræftet hans Paastand om, at han var der med sin Vogn nogle Minuter før Klokken et om Morgenen den 30te December. Han fik derfor Lov til at gaa, med Anmodning om at holde sig parat til at møde igjen saa snart han fik Bud. Der blev givet Ordre til at have ham under Opsigt i Mellemtiden.

Resultatet af den Umage, man hidtil havde anvendt paa Sagen, var ikke meget tilfredstillende. Men den Interesse, Inspektøren nærede for Sagen, forøgedes ved de Vanskeligheder, han mødte; og hans Beslutning om at sejre stod mere fast end nogensinde.

SYVENDE KAPITEL.
Afsindig?

Inspektøren var ihærdig, men Manden med den underlige Gang skortede det heller ikke paa Udholdenhed. Han havde en Sporhunds Evne til at opsnuse, og hans Stolthed tilskyndede ham til at søge at vise, at *hans* Theori med Hensyn til den Hanier'ske Sag var rigtig.

Imidlertid saa' han klart de alvorlige Vanskeligheder, han vilde faa at overvinde. Kløgt og Snildhed kan udrette meget, men der er et Punkt paa hvilket disse Egenskaber er til liden Nytte. Det er, hvor Tilfældighederne maa træde til. Tilfældighederne er paa deres Vis til ligesaa megen Hjælp som de mest omhyggelige logiske Slutninger paa deres. Den Antagelse, at Cigaret-Etuiet ikke var taget af Tyve, men af Personer, hvis Handlinger var rettet mod helt anderledes store og vigtige Maal end selv de mest ærgjerrige Banditters — den Formodning afskar strax alle de sædvanlige Kilder for Granskeren. Naar en Mand stjæler for at berige sig, vil hans Forsøg paa at afsætte sit Bytte udsætte ham for Angreb fra alle Sider; men det er en helt anden Sag, naar et Menneske af de højere Samfundslag og med Formue beslutter at begaa en Forbrydelse. Tyven af Cigaret-Etuiet var forsvunden uden at

efterlade noget Spor af sin (hans eller hendes) Individualitet, og der var kun ringe Sandsynlighed for, at han eller hun derefter vilde foretage sig noget, som kunde henlede Mistanken paa dem. Hvorledes skulde man da føre Forbrydelsen tilbage til Forbryderen? Selv om det lykkedes Opdagelsesbetjenten at møde den Mand eller Kvinde, han havde lagt Mærke til Morgenen efter Mordet, havde han jo ingen Sikkerhed for, at de havde noget med Cigaret-Etuiet at gjøre. Han kunde ikke følge dem til deres Hjem og søge efter det der. Men selv om han havde kunnet, var det kun lidet sandsynligt, at han vilde have fundet det. Dets pekuniære Værdi maatte være yderst ringe for velhavende Folk; men hvis der var nogen særlig Grund til at bevare det, hvad var da lettere eller naturligere end at lade det gaa fra Haand til Haand, indtil det havde naaet et for Politiet utilgængeligt Gjemmested?

Under saadanne Omstændigheder syntes særlige Bestræbelser at være til ingen Nytte; man kunde næsten ligesaa godt gaa op og ned i Gaderne i Forventning om at finde Cigaret-Etuiet paa Gaden med Forklaringen paa Hemmeligheden paa en Lap Papir indeni det. Man kunde begynde sin Søgen ligesaa godt det ene som det andet Sted. Hvorfor ikke t. Ex. begynde med at undersøge New-Yorks Askemøddinger?

»Jeg tror, jeg vil lade Cigaret-Etui-Sagen hvile foreløbig«, sagde Manden med den underlige Gang til sig selv, medens han misfornøjet traskede op ad Tredie Avenue Morgenen efter hans Samtale med Inspektøren. »Det er lettere at gjenkjende et Ansigt end finde et Sølv Cigaret-Etui; og dersom jeg kan faa Øje paa den Mand eller Kvinde igjen, vil jeg vædde paa, at jeg nok skal opspore en Forbindelse mellem dem og Etuiet, før jeg er færdig med dem!«

Manden med den underlige Gang fandt det klogest at besøge de forskjellige Theatre og Kirker, som besøgtes af højere stillede og velhavende Folk og taalmodigt at vente paa at faa dem, han søgte, at se. Dette tillige med en Tur i Parken i Promenadetiden og en Vandring gjennem Avenuen Søndag Eftermiddag, maatte da tidligere eller senere bære Frugt. Med andre Ord, Manden med den underlige Gang maatte selv give den fine Mands Parti. Det var en noget ny Rolle for ham at spille, og han smilede tvungent ved Tanken derom. Imidlertid var et heldigt Udfald ikke saa problematisk, som det kunde synes ved første Blik. Skjøndt New-York tæller langt over halvanden Million Indbyggere, saa gjør Ordningen af Gaderne og Avenuerne, i Forening med den velhavende Klasses Sædvaner, dog en saadan Søgen ikke nær saa vanskelig som den ser ud til. Femte Avenue og de Gader som støder umiddelbart op til denne indeholder Boliger for de ni Tiendedele af Byens mere velhavende Indbyggere, og disses daglige Liv fører dem sjeldent udenfor dette lille Kvarter. En Uge tilbragt med omhyggelig og flittig Søgen vilde sandsynligvis derfor næppe hengaa, uden at den Søgende og de Søgte mødtes. I denne Henseende var Arbejdet lettere, end hvis den eller de Personer, man søgte, hørte til den lavere Klasse af Samfundet.

Naturligvis var det kun en Formodning, at Parret ikke hørte til den lavere Klasse; i det demokratiske Amerika er Forskjellen mellem Samfundsklasserne, idetmindste tilsyneladende, langt mindre end i Evropa. Men en dygtig Iagttager tager ikke let fejl; og Manden med den underlige Gang var overbevist om, at han henførte det Par, han mistænkte, til deres rette Plads, skjøndt han kun havde set dem flygtigt og under ugunstige Forhold; han dømte mindre fra de Klæder, de bar, end fra deres Opførsel og utvungne Bevægelser. Han var sikker paa, det var Mennesker, som havde ført et behageligt eller maaske endog et luxuriøst Liv alle deres Dage, og at de boede ikke hundrede Alen til højre eller til venstre for Femte Avenue.

Han var nu kommen til Hjørnet af Tredie Avenue og Treogtyvende Gade og overvejede hos sig selv, om han skulde gaa videre i samme Retning eller dreje hen imod Madison Square. Han havde netop besluttet sig til at gjøre det sidste, da han tilfældigt fik Øje paa en Mand, han kjendte; Manden kom ud fra en Restauration tæt ved ham og gik i nordlig Retning.

»Det er Salomon Sibley«, mumlede han til sig selv, »jeg vil tale et Ord med ham«.

Salomon Sibley var en Pantelaaner, med hvem Manden med den underlige Gang i Egenskab af Politimand ofte havde havt Forretninger. Hans Hæderlighed var bekjendt, og han havde mere end en Gang hjulpet med til at opspore Forbrydere, som havde pantsat Gjenstande i hans Forretning.

Fremskyndende sine Skridt, naaede Manden med den underlige Gang Mr. Sibley, netop som denne var kommen hen til sin Dør. »Godmorgen, Sol«, sagde han, idet han slog ham paa Skulderen, »hvordan gaar det med Forretningen for Tiden?«

Pantelaaneren, som havde en ganske kolossal Næse, men hvis Person ikke var over fem Fod og tre Tommer høj, vendte sig hurtigt om, og da han gjenkjendte den, der havde tiltalt ham, smilede han, trak paa Skuldrene og svarede: »Daarligt, temmelig sløjt — Folk har det altfor godt til at en Forretning som min kan smide noget af sig. Det vil ikke vare længe, før vi er gaaet ned til sex Procent, og saa tror jeg, jeg vil holde Auktion og lukke Butiken?« Den lille Mand lo.

»Naar De holder Auktion, vil jeg kjøbe det Hele af Dem«, svarede Manden med den underlige Gang og smilede. »Var det ikke

Mr. Vanderbilt*), jeg for et Øjeblik siden saa' komme ud fra Deres Butik?«

»Jo vel«, forsikrede Mr. Sibley, idet han rystede paa Hovedet og pudsede sin vældige Næse med et rødt Silkelommetørklæde. »Den Slags Folk kommer til mig af den rene Medlidenhed og slet ikke for andet. Ja, paa Ære! Vent til De har hørt, hvad jeg nu vil fortælle Dem. Der var en Mand, som kom her for nogle faa Dage siden og pantsatte en Sølv-Tobaksdaase . . . .«

»Hvilket?« spurgte Manden med den underlige Gang.

»Kom indenfor, jeg døer af Kulde her ude«, sagde Mr. Sibley, som igjen tog sin Tilflugt til Lommetørklædet. Han gik i Forvejen gjennem sin Butik ind i sit Allerhelligste, og Manden med den underlige Gang fulgte bagefter. Pantelaaneren stillede en Stol frem til sin Gjæst og kom frem med en Kasse Cigarer, der var meget store og paafaldende mørke. »Skal vi have en Cigar«, sagde han.

»Jeg ryger ikke«, svarede den Anden. »Men De sagde . . . .«

»Ja De har Deres paa det Tørre«, bemærkede Mr. Sibley tungsindig, idet han tændte en af Cigarerne, der næsten var halvt saa lang som han selv. »De Ængstelser, min Forretning fører med sig, gjør det nødvendigt for mig at bruge noget til at berolige Nerverne med. Ja, paa Ære!« Og han indhyllede sig i en Sky af Røg.

En Sølv-Tobaksdaase sagde De?« ytrede Politimanden. »Hvordan ser den ud?«

»Aa — Daasen? Ja, jeg kalder den nu en Tobaksdaase; men jeg véd ikke; en Snustobaksdaase lignede den ikke, den kunde snarere være til Cigarer, men dertil var den alligevel for lille. Den var knapt fire Tommer lang. Jeg véd ikke, hvad man skal kalde den«.

»Hvorfor ikke et Cigaret-Etui?« spurgte Manden med den underlige Gang i en Tone saa ligegyldig som det vel var ham muligt.

»Et Cigaret-Etui?« gjentog Mr. Sibley eftertænksom. »Naa, ja — det kan gjerne være; og saa tror jeg den var af russisk Arbejde, hvad man kalder Niello Arbejde; ja disse Russere, de vil altid ryge Cigaretter. Det er en løjerlig Skik«.

»Var det russisk Niello Arbejde? Sagtens et fint Stykke Arbejde? Graveret og med ophøjede Figurer?« sagde den Anden, som var ganske bleg af Spænding.

»Ja—a, den var nydelig«, svarede Mr. Sibley med forretningsmæssig Mangel paa Begejstring. »Men hør nu, hvad det var jeg vilde sige! Den Mand, som pantsatte Cigaret-Etuiet — hvis De tror, det var et Cigaret-Etui — jeg véd det ikke — giver mig det og siger: Hvormeget? Og jeg tog det og saa' paa det og vejede det i Haanden — og jeg trækker paa Skuldrene og siger »Fem Dollars«. Jeg vilde have givet fem og en halv eller sex, paa Ære«.

»Jeg tvivler ikke om det. Og saa?«

»Og saa sagde han »Godt«, med andre Ord: han brød sig ikke om, hvor meget jeg bød, selv om jeg kun havde budt én Dollar, — eh? Saa tager jeg en Seddel for at udfylde den til ham, men saa var Pennen saa daarlig, og jeg kalder paa Isak og siger til ham, at han skal give mig en anden. En daarlig Pen er den værste Ting af Verden«.

»Naturligvis«, sagde Manden med den underlige Gang med nervøs Utaalmodighed.

»Saa gaar Isak for at hente en ny Pen. Men Manden — De skulde have set ham, min Ven! han staar først paa det ene Ben, saa paa det andet. Han putter sit Overskæg ind i Munden — saadan — og tygger paa det. Han trommer med Fingrene paa Disken, og tilsidst knapper han sin Frakke op og tager frem . . . .« Her standsede Mr. Sibley for at tage et Drag af sin Cigar, og støde Asken af den.

»Hvad tog han frem?« spurgte Manden med den underlige Gang.

»Et Uhr«, sagde Mr. Sibley. »Men aa, kjære Ven! Det var rigtignok et Uhr! De har aldrig set Magen. Det var af den nyeste Façon, Guld, et Kronometer, to Tommer bredt, og man kunde faa det til at slaa ved at trykke paa Fjederen. Saadan et Uhr koster mellem fem og sex hundrede Dollars.

»Det troer jeg gjerne, men hvad har det at gjøre med . . . .«

Mr. Sibley slog ud med Haanden. »Vent nu til De har hørt mere«, sagde han. »Det var endnu ikke det bedste. Bagsiden af Uhret, Kjære, var helt bedækket med kostbare Stene. I Midten en ti Karats Diamant og over det hele ellers Rubiner og Smaragder. De faar ikke saadant et Uhr for to tusende Dollars. Jeg vilde have laant ham hundrede Dollars paa det«.

»Pantsatte han da ogsaa Uhret?« spurgte Manden med den underlige Gang.

»Det var just Sagen, min Ven«, sagde Mr. Sibley, idet han lagde sin korte Pegefinger paa sin lange Næse. »Han pantsatte ikke dette Uhr — nej, han gjorde ikke, det giver jeg Dem mit Ord paa. Han sagde blot: »Vil De ikke skynde Dem? Jeg skal være et Sted i Byen Klokken Elleve«, og saa puttede han Uhret i Lommen igjen. Naa, nu spørger jeg Dem: Naar den Mand har et Uhr til to tusinde Dollars i Lommen, hvorfor kommer han saa til mig for at laane fem Dollars paa en Tobaksdaase? Det er af den rene Medlidenhed og ikke for andet. Ja, paa Ære«.

Her lænede Mr. Sibley sig tilbage i sin Stol og tog et Drag af sin Cigar, med en Mine

*) Den bekjendte amerikanske Jærnbanekonge og Millionær. O. A.

som en Mand, der med Held har forfægtet sin Mening.

Manden med den underlige Gang var rigtignok imponeret, dog ikke just af den Grund, som Mr. Sibley antog. Efter en Pause sagde han:

»Hvordan saa' den Mand ud? Var det et yngre Menneske, temmelig lille, med lyst Haar og uden Skjæg?«

»Nej, nej, nej!« svarede Pantelaaneren og rystede paa Hovedet. »Han kunde være en halvtredsindstyve Aar eller maaske fem og halvtreds, han havde graat Skjæg og sorte Øjenbryn og var meget høj — højere end jeg«, tilføjede han, som om man i hans Person fandt Grændsen for almindelig menneskelig Højde.

»Aa — ja saa!« sagde den Anden, som nu ikke længer var i Tvivl om at være paa rette Spor og derfor hurtigt gjenvandt sin Fatning.

»Ja, saa er det en anden end ham, jeg mente. For nogle Dage siden? Det var vel før Jul, ikke?«

»Nej, det er ikke saa længe siden. Det var vist lige før Nytaar«, sagde Mr. Sibley og saa' tankefuldt frem for sig.

»Naa, var det det!« sagde Manden med den underlige Gang. »Men det var forresten mærkeligt. Russisk Niello Arbejde er ikke saa almindeligt her. Jeg kunde have Lyst til at se det. Kan De vise mig Etuiet?«

»Det skulde være mig en stor Fornøjelse, kjære Ven — De véd, at jeg altid staar til Deres Tjeneste! Men der er en Grund, hvorfor jeg ikke kan vise Dem Tobaksdaasen«.

»Og den Grund er?«

»At den ikke længer er i min Besiddelse«.

»Hvad!« udbrød Manden med den underlige Gang og sprang op fra sin Stol. »De vil da ikke dermed sige, at De har .... hvad i Moses' Navn er det, De siger?«

»Hvad jeg siger? Det lader til at De er interesseret i Sagen, hvad?« bemærkede den lille Pantelaaner forundret. »Havde jeg blot vidst det noget før ....«

»Nej, paa ingen Maade«, svarede den Anden med et voldsomt Forsøg paa at bekæmpe sin Bevægelse. »Men naar den var pantsat lige før Nytaar, hvorfor — hvem forlangte den tilbage?«

»Den samme Mand, som havde sat den; forresten var jeg ikke selv tilstede dengang, men Isak, min Medhjælper, modtog Sedlen af Manden og gav ham Daasen. Ja, det er underligt, men ikke saa underligt, som at en Mand, der ejer et Uhr til to tusinde Dollars, pantsætter en Daase for fem — hvad? Nej, paa Ære!«

»Hvornaar var det?« spurgte Manden med den underlige Gang.

»Isak!« Mr. Sibley kaldte gjennem den aabne Dør ind til Butiken. Isak viste sig øjeblikkelig. »Isak«, sagde Pantelaaneren, »naar var det, at den Herre, som havde pantsat Sølv-Tobaksdaasen, hentede den, hvad?«

»Klokken halvni i Gaar Aftes«, svarede Isak rask.

»Klokken halvni i Gaar Aftes — det syntes jeg nok«, sagde Mr. Sibley. »Er der ellers noget, De kunde ønske at vide, kjære Ven?«

»Hvilket Navn opgav Manden«? spurgte Manden med den underlige Gang, mere som et Slags Forsøg paa at aflede sin Ærgrelse end i Forventning om, at Svaret vilde kaste noget Lys over Sagen.

»Isak, Du hører, hvad Herren spørger om?« sagde Pantelaaneren og slog ud med Haanden.

»Louis Hanier, Nummer 144, Sex og tyvende Gade, Vest«, sagde Isak med samme Hurtighed og Sikkerhed som før.

»Louis Hanier, 144, Sex og tyvende Gade«, gjentog Mr. Sibley. »Er der ellers noget?« spurgte han sin Gjæst.

»Nej, det er godt«, svarede denne.

»Isak«, sagde Mr. Sibley til sin Medhjælper, »det er godt; Du kan gaa«. Og Isak forsvandt. »Det er en dygtig Fyr«, bemærkede hans Principal med et Suk, da de atter var alene; det varer ikke længe, før han aabner en Forretning ved Siden af og smider mig paa Gaden. Ja, paa Ære, det gjør han«.

Manden med den underlige Gang tog en noget brat Afsked; han trængte til at være alene. Hans Hjerne var rent forvirret, og han maatte søge Ensomhed for at samle sine Tanker. Sølvetuiet havde han saa at sige havt i Haanden og det var sluppet fra ham igjen; den gaadefulde Person, han hele Tiden havde mistænkt, havde mod al Forventning pantsat Etuiet, men ikke nok hermed, et Par Dage efter havde han i Modsætning til, ikke alene hvad man kunde vente, men ogsaa stridende imod al Rimelighed og Fornuft, indløst det igjen hos Pantelaaneren. Hvad betød dette?

Men det var endnu ikke alt, og heller ikke det mærkeligste. Denne ubegribelige Forbryder havde, medens hans Hænder figurligt talt endnu var røde af hans Offers Blod, virkelig havt den Frækhed at tilegne sig sit Offers Navn! Var det Frækhed? eller var det en dyb Snedighed? eller hvad var det? Man skulde næsten tro, det var det rene Vanvid.

Vanvid! Ordet holdt hans Tanker fangen. Hvad om Louis Haniers Morder i Virkeligheden var en Vanvittig? Vilde dette ikke forklare en Mængde andre gaadefulde Ting? For den Sags Skyld, hvad var der vel, som ikke lod sig forklare heraf? Hele Historien fra først til sidst var paafaldende taabelig. Det gjentagne Besøg i Vinstuen; det uforklarlige Optrin foran Huset næste Morgen; Pantsættelsen af Sølvetuiet, for hvis Skyld Forbrydelsen var begaaet; Indløsningen af det et Par Dage efter; Opgivelsen af

Ofrets Navn og Adresse; ja, og endelig den fantastiske Ødelæggelse af Butikken — alle disse Omstændighededer tydede paa, at den, man havde med at gjøre, ikke var et Menneske med Forstand, men en farlig Vanvittig. Hvorfor havde han ikke tænkt paa det før?

Han skyndte sig afsted gjennem Gaderne, uden at lægge Mærke til, hvorhen han gik, og hvem han mødte. Han havde en Følelse, som om han selv skulde blive vanvittig. Skulde han gaa til Bloomingdale*) og spørge, om nogen af Patienterne nylig var undvegen? Han stod just i Begreb med at gjøre dette, da en ny Tanke bragte ham i yderligere Forvirring. Selv om man antog, at Manden var en Afsindig, hvad skulde man saa tro om hans Ledsagerske? Det var dog for urimeligt at antage, at hun ogsaa skulde være vanvittig!

OTTENDE KAPITEL.

Barbérstuen.

Paa den Tid, da disse Begivenheder fandt Sted, boede i den rolige Udkant af Jersey City en stille og hæderlig ung Mand, som hed Robert Johnson. Naar jeg siger, at han boede der, saa mener jeg egentlig kun, at han sov og drak sin Morgenkaffe der. Sin øvrige Tid tilbragte han paa den anden Side af Floden i Hjertet af Byen.

Den unge Mr. Johnson var en Mand af et behageligt Væsen og tiltalende Ydre. Han var lidt over Middelhøjde, vel bygget og hurtig i sine Bevægelser, og med et Ansigt, som tydede paa Sundhed og Forstand. Hans Kinders friske Farve, hans lyse, graa Øjne og Maaden, hvorpaa han bar sit korte brune Kindskjæg, tydede paa, at han hørte hjemme hinsides Atlanterhavet, og disse Tegn forøgedes ved hans Accent og Maade at tale paa, saa at man, naar man hørte ham tale, ikke kunde tvivle om, at Mr. Johnson var en indfødt Londoner. Forresten søgte han heller ikke at skjule, at han var en Englænder, født i London.

Han var forholdsvis »grøn« i New-York, thi han var først kommen til Amerika sex—otte Maaneder før den Dag, paa hvilken denne Historie begynder. Efter hvad han selv fortalte, var han rejst til Amerika, fordi Konkurrencen i England var saa stor, og Udsigten til at komme frem hjemme meget ringe. Han var en foretagsom og energisk Karakter, og kunde ikke føle sig tilfreds ved at tilbringe sit Liv paa en høj Kontorstol som Skriver i en Forretning for en ubetydelig og langsomt stigende Gage. Derfor havde han revet sig løs fra sin Familie og sit ensformige Arbejde og var rejst til New-York med kun faa Penge paa Lommen, men med store Beslutninger om at skabe sig en Stilling og en Formue.

Foruden de store Beslutninger og de smaa Pengemidler medførte han endnu noget, som maaske var af ligesaa stor Værdi som begge disse Ting tilsammen. Dette var, at han kunde gravere, — han var ikke Kunstner, men arbejdede mere i industriel Retning. En dygtig Gravør er der altid Brug for, og inden faa Ugers Forløb var Robert Johnson ansat ved et Trykkeri og Kobberstikkerfirma i New-York. Her bragte hans Evner og Dygtighed ham frem, og man overdrog ham snart at føre Tilsyn med Udførelsen af større Arbejder, hvorved han lejlighedsvis kom i Berøring med Firmaets Ejere, af hvilke den egentlige Chef var Oberst Hugh Desmond, en velhavende New-Yorker, hvis Navn allerede vil være Læseren bekjendt. Mellem Oberst Desmond og Robert Johnsen opstod der umærkeligt et vist venskabeligt Forhold, saaledes som det kan existere mellem Foresat og Underordnet, og deres Samtaler gik undertiden ud over det, der alene vedkom Forretningen, og ind paa andre Æmners udstrakte Omraade. Johnson var en Mand af god Opdragelse og fristedes ikke til at misbruge de Friheder, man gav ham. Oberst Desmond havde i tidligere Tid boet i London, som han kjendte godt, og det var ham en Fornøjelse at udspørge Johnson om de store Forandringer, der var foregaaet i denne Verdensstad siden han var der, og navnlig om de politiske Forhold for Tiden. Johnson viste sig at være vel underrettet, baade i denne og anden Henseende, men han røbede en Tendens til at have sin egen Mening, der ofte var stridende imod de herskende engelske Dogmer, medens disse tiltrak sig Oberstens Opmærksomhed og syntes særligt at tiltale ham. Med Hensyn til den irske Bevægelse derimod, faldt deres Anskuelser mærkeligt sammen; ja, Johnson syntes endog at være endnu mere yderliggaaende end Obersten, og fremkom lejlighedsvis med Meninger, der i Dristighed endog overgik selve Land-Liga'ens. »Jeg kjender England«, sagde han en Gang, »og jeg véd, at logiske Argumenter og moralske Hensyn aldrig vil have noget at sige, hvor det mener, at dets egne Interesser er i Fare. Den Stærkeres Ret er det eneste Ræsonnement, England respekterer, og man kan indvende mod Fenierne**), hvad man vil, men et Aar anvendt efter deres Methode, vil udrette mere for Irlands Frigjørelse end ti Aars Forhandlinger i Parlamentet«.

»Det er en underlig Tale af en Englænders Mund«, bemærkede Obersten smilende.

»Nu betragter jeg mig selv som en Amerikaner«, svarede Robert Johnson, »og desuden, min Moder var født i Irland.«

*) En Galeanstalt i New-York.

**) Det politiske Parti, som kræver Irlands Uafhængighed. O. A.

Obersten rystede paa Hovedet, stadig smilende. »Fenierne existerer ikke mere«, sagde han, »og lovlige Fremgangsmaader er altid de sikreste«.

»Her gjælder det ikke Spørgsmaalet om Sikkerhed, men om Frihed«, svarede den unge Mand; »og jeg erindrer ikke at have hørt tale om noget Land, der befriede sig fra Underkuelse ved strengt lovlige Midler. Amerika gjorde det visselig ikke«.

»Amerika er et Fastland og Irland en Ø, og England ligger 3000 Mil fra det første, men næppe 50 fra det sidste. Det gjør en betydelig Forskjel. Abstrakt taget kan Deres Ideer være rigtige nok; jeg er selv Irlænder og ingen Ynder af England, men Fenianismen er et bristet Haab. Ingen, som tager mindste Hensyn til sin egen Velfærd og Lykke, vilde slutte sig til Fenierne«.

»Nuvel«, sagde Robert Johnson og løftede Hagen paa en Maade, der var ham egen, »jeg ynder Fred og Velvære saa godt som Nogen, men jeg har kun mig selv at tage Hensyn til, og hvis man spurgte mig, om jeg vilde være Medlem af Feniernes Forbund, vilde jeg være meget tilbøjelig til at sige ja«.

»I saa Tilfælde«, svarede Obersten leende, og idet han lagde sin Haand venligt paa den unge Mands Skulder, »vil jeg i Firmaets Interesse haabe, at man ikke gjør Dem dette Tilbud. Men ligemeget, Deres Tænkemaade tiltaler mig, og vi kan en af Dagene tales nærmere ved«.

Dersom Johnson var Forretningens Yndling, saa stod han ligeledes paa en udmærket Fod med de Folk, han boede hos i Jersey City. Han havde faaet Logis i et privat Hus i den øvre Del af Byen, henved en engelsk Mil borte fra Røgen og Snavset i det mere tætbefolkede Kvarter ved Floden. Pacific Avenue hed Gaden, der var bred og smuk og beplantet med store Træer. Huset laa afsondret og noget tilbage fra Gaden. Johnson havde to Værelser paa første Sal — en Stue, som vendte ud til Avenuen, og et Soveværelse ud mod Haven bagved Huset. Hans Værtinde havde overladt ham en Gadedørsnøgle, da hans Arbejde i Forretningen ofte holdt ham tilbage til sent paa Aftenen; han kunde altsaa komme og gaa naar han vilde. Denne Tillid fra Værtindens Side havde sin Grund i Johnsons upaaklagelige Opførsel; med Undtagelse af den sene Hjemkomst nu og da, hvilket var uundgaaeligt og ikke generende for anden end ham selv, var der absolut intet at sige paa ham. Forresten havde han ogsaa andre end rent negative Dyder. Han var altid opmærksom og i godt Humør, havde et venligt Ord for Enhver; og han var rar at have ved Haanden i Huset. Naar en Stol gik i Stykker, kunde Johnson gjøre den i Stand; gik der Hul paa Vandrøret, forstod Johnson at stoppe det; naar en Dør ikke vilde lade sig lukke, kunde *han* faa den til det; naar Æbletræet i Haven skulde beskjæres, vidste *han*, hvorledes det skulde gjøres. Han forstod sig paa alting og var altid tjenstvillig. Han havde ikke været tre Maaneder i Huset, før Mrs. Pond, Værtinden, betragtede ham som et Medlem af Familien, og desuden var der den Behagelighed ved ham, at han ikke alene var en rundelig, men ogsaa en punktlig Betaler. Hun opgav endog sin Vane at tælle Theskeerne og tillod ham, uden at knurre, at drikke ligesaa mange Kopper The, han vilde. Lizzie Pond, hendes Datter, en nydelig Pige paa sytten Aar, med troskyldige Øjne og en frejdig Latter, var (i al Hemmelighed, som hun troede) af den Mening, at Robert Johnson var den smukkeste Mand i Verden, og hendes Moder (som kjendte Hemmeligheden, men lod som hun ikke gjorde det) gjorde intet for at omstøde Lizzies Mening. Mr. Johnsons amerikanske Løbebane var saaledes i enhver Henseende begyndt under de heldigste Auspicier.

Skjøndt den unge Mand, som han sagde, ikke stod i Forbindelse med nogen eller havde nogen at tage Hensyn til, og skjøndt hans Sympathier mindre gjaldt hans Fædreland end det frie Amerika eller det undertrykte Irland, modtog han dog hver Uge adskillige Breve med londonsk Poststempel. Miss Lizzie benyttede sig af Lejligheden til at undersøge Udskriften paa disse Breve og fandt en barnagtig Tilfredsstillelse i at se, at ingen af dem lod til at være skreven af en Kvindehaand. Johnson sagde, at Brevene var fra Personer af hans Profession, som han havde lært at kjende, medens han arbejdede i England. Om han regelmæssig besvarede alle Brevene eller ej, kunde ikke med Sikkerhed afgjøres; han lagde selv sin Korrespondence i Postkassen, og hans Korrespondenters Navn og Adresse var ubekjendte. Skjøndt han ellers var meget aaben og meddelsom, forstod han altid at bøje af for enhver generende Nysgjærrighed. Det være langtfra, at han lod til at have særlige Hemmeligheder, men det var undertiden umuligt at faa ham til at tale om et givet Æmne. Men det var simpelthen fordi han ikke holdt af det, og derfor helst undgik at tale om det.

Lizzie Pond var ikke alene en smuk ung Pige, men tillige i Besiddelse af udmærkede Kundskaber. Hun vidste ikke alene Besked med et hvilketsomhelst Land paa Jordkloden, hun forstod ogsaa at sye en Kjole saa smagfuldt som nogen virkelig Dameskrædderinde; hun forstod ikke alene at regne, men kunde ogsaa bage en Omelet, der var saa let som Havskum. Hvis man ikke var tilfreds med at faa Besked om Slaget ved Marathon eller naar Freden i Utrecht blev afsluttet, kunde hun synge »*The Sands of the Dee*«, saa man fik Taarer i Øjnene. Hun kunde tale Fransk med rigtig god Accent; og var man syg og træt af Livet, kunde hun pleje én med en saadan Venlighed og Omhu, at det

blev en hel Nydelse at være syg. Saaledes var Lizzie Pond. Jeg tror ikke, at unge Piger af hendes Art er særlig hyppige i Jersey City eller noget andet Sted; men de forekommer nu og da; og den unge ugifte Mand, som tilfældigt træffer paa en saadan ung Pige og gjør et godt Indtryk paa hende, maa man kalde lykkelig.

En Dag hørte Robert Johnson tilfældigt Oberst Desmond sige, at hans Hustru ønskede en Selskabsdame. Johnson tænkte ved sig selv, at Lizzie netop var en Person, som kunde egne sig til denne Plads. Han paatog sig derfor at gjøre Obersten bekjendt med at hun var til, og tilføjede saa varme Anbefalinger, som hans Hjerte og Samvittighed dikterede ham. Obersten lyttede venligt til Mr. Johnsons Ord, og da han havde tænkt lidt over Sagen, sagde han til ham, at han vilde tale med sin Hustru om den unge Dame, samt at det var bedst, Miss Pond besøgte Mrs. Desmond, for at denne kunde faa Lejlighed til selv at danne sig en Mening om hende. Mr. Johnson fandt dette i sin Orden. Da han talte til Lizzie om Sagen, var hun i Begyndelsen tilbøjelig til ikke at indlade sig paa en saa hastig Forandring, der førte hende ind i en større Verden, men Robert kom med saa kraftige Argumenter, at hun tilsidst for sit Vedkommende foresatte sig at modtage Tilbudet; hendes Moder blev ogsaa vunden for Sagen; Besøget hos Mrs. Desmond blev aflagt; og Resultatet af det blev, at Lizzie inden en Uges Forløb var anbragt i Oberstens Hus, hvor man var overordentligt fornøjet med hende. Robert Johnson tilbragte efter den Tid flere Aftener inde i Byen, end Forretningen strengt taget krævede af ham.

Oberst Desmonds beboede et stort Hus i en af de eleganteste Gader; det var et Hjørnested med en pragtfuld Indgang. Lizzies Pligter var mangfoldige nok til at holde hendes forskjellige Evner i stadig Virksomhed, og dog ikke saa strenge, at hun paa nogen Maade følte, at hendes Liv ikke længer tilhørte hende selv. Mrs. Desmond var en elskværdig Frue; hun fandt sin unge Selskabsdame overordentlig nyttig og kom snart til at holde meget af hende. Lizzie følte sig for sit Vedkommende lykkelig i sine nye Omgivelser, saasnart hun havde overstaaet den uundgaaelige Hjemve, og kom til at betragte sin Frue med Hengivenhed og Beundring. Mrs. Desmond var, som tidligere omtalt, fransk af Fødsel og, skjøndt ikke ganske ung længer, en sjelden Skjønhed; hendes Væsen var en Blanding af indtagende Ynde og Godmodighed. Hun var en fuldendt Værtinde, og Musik var for hende snarere en Lidenskab end en Adspredelse. Selv besad hun en Stemme og et Foredrag som en *Primadonna* kunde have misundt hende, og det var hendes største Glæde at overvære de Koncerter og Operaforestillinger, for hvilke New-York snart er ligesaa navnkundig som nogen europæisk By. Ved disse Lejligheder ledsagedes hun sædvanlig af Lizzie, som saaledes fik Lejlighed til at uddanne sin Smag i en Grad som sjeldent falder i Folks Lod, naar de ikke har halvtredsindstyve Tusend om Aaret. Da hun tillige i Reglen talte Fransk med sin Frue, var hun stærkt paa Veje til at blive en ung Dame af usædvanlig Dannelse.

Oberst Desmond syntes at være en venlig Natur, uagtet han var temmelig alvorlig og ordknap i sit Væsen. Han var aabenbart en oprigtig Beundrer af sin smukke Hustru. Han nægtede hende Intet; men det undrede undertiden Lizzie, at han ikke viste hende fuld Fortrolighed. Naar hun spurgte ham om hans Forretninger, svarede han hende med en eller anden intetsigende Frase; ved Kaffebordet om Morgenen modtog han mange Breve, som han læste i Tavshed og med alvorlig Mine, men aldrig berørte med et Ord. En eller undertiden to Gange om Ugen gik han ud efter Middag, og kom saa ikke tilbage før Klokken et til to om Natten. Ved en saadan Lejlighed hørte Lizzie ham sige til Mrs. Desmond, at han havde været i en Forening; »men naturligvis«, tilføjede hun, »Mændene fortæller ikke os Kvinder noget om saadanne Ting«.

Johnson saa' hyppigt Lizzie; med Moderens Samtykke og sin Frues Tilladelse foretog de smaa Udflugter sammen — de gik i Theatret, tog til Coney Island, sejlede op ad Hudsonsfloden og tilbage med Toget. Hun fortalte ham alle Enkeltheder i sit nye Liv hos Desmonds, og han lod til aldrig at blive træt af at høre paa hende. Undertiden, naar hun tilfældigt talte om et eller andet, Oberst Desmond havde gjort eller sagt, hørte han endnu mere opmærksomt efter og gjorde hende mange Spørgsmaal, hvad der ofte forundrede hende. Til andre Tider bad han hende lægge Mærke til om Dit eller Dat skete i Huset, eller gjøre sin Frue visse Spørgsmaal og lægge Mærke til, hvad hun svarede. Lizzie holdt ikke altid af disse Kommissioner; men naar hun tøvede, havde Robert altid en eller anden Grund, som fjernede hendes Tvivl. »Den menneskelige Natur er en mærkelig Ting, Lizzie«, kunde han t. Ex. sige, »og Mr. og Mrs. Desmond er et Par usædvanlige Mennesker«. Saaledes gik det til, at Lizzie for Roberts Skyld blev meget iagttagende og lagde Mærke til mange Ting, som hun ellers ikke vilde have ofret en Tanke.

Efteraaret gik hen. Julen stod for Døren. Juledag dette Aar faldt paa en Tirsdag. Fredag Eftermiddag lidt før Forretningen skulde lukkes, kaldte Oberst Desmond paa Johnson og rakte ham en lukket Billet.

»Jeg vilde gjerne bede Dem gaa hjem til mig, Johnson, og give Mrs. Desmond denne Billet. Jeg kommer ikke hjem før sent i Aften, og det er af Vigtighed for mig, at Mrs. Desmond faar Bud herom. Det vil ikke være meget af Vejen for Dem, vel?« tilføjede han med et Smil;

den unge Mands Følelser for Lizzie var nemlig ingen Hemmelighed for Obersten og hans Hustru.

»Jeg benytter mig med Glæde af Lejligheden«, svarede Robert oprigtigt.

»Meget vel. Jo før De kommer derhen desto bedre«.

Robert tog sin Overfrakke og Pelshue paa og begav sig afsted med Brevet i Lommen. Han naaede City Hall Park, og tog med Sporvognen til Park Place. Men istedetfor at staa af ved Treogtredivte Gade, som man skulde synes var det rimeligste, stod han af ved Ottende Gade, og efter at have passeret nogle Huse, gik han ind i en Barberstue i Kjælderetagen af et Hus. Barberen, en svær, mørk Mand, var ved at barbere en Kunde: han hilste paa den Nyankomne med et Nik og sagde: »Hvordan gaar det med den syge Mand?«

»Bedre«, svarede Johnson, »har faaet en Recept«.

»Aaben?« spurgte den Anden.

»Nej«.

»Der er et Huggejærn inde i Stuen«, sagde den mørke Mand og strøg Barberkniven.

Johnson aabnede en Dør i Stuens Indervæg, gik igjennem en kort, mørk Gang, aabnede en Dør for Enden af Gangen og traadte ind i et lille Værelse, som fik Lys gjennem et Vindue ud til Gaarden. Det var næsten mørkt, og Johnson tændte Gassen over Bordet. Man kunde nu se, hvorledes Værelset saa' ud, og af en Barbers Privatværelse at være var det temmelig ejendommeligt. Paa Bordet var der Skrivemateriale, en Bunke Telegramblanketter, en ny Vejviser over New-York og en over London. Et stort Kort over England hang paa Væggen; desuden hang der en Kalender, nogle Jærnbaneplaner og endelig en Reol med en Del Bøger indbundne i Kalveskind. I en Krog af Stuen var der en lille Kakkelovn, i hvilken en Kjedel stod og kogte. Endelig var der tre eller fire simple Stole; en stor Kuffert stod i en Krog af Stuen og en Buffet i en anden.

Johnson, der lod til at føle sig som hjemme paa Stedet, flyttede en Stol hen foran Kakkelovnen og satte sig. Han tog Oberst Desmonds Brev op af Lommen og holdt det saaledes, at Dampen fra Kjedelen strømmede hen over den gummerede Del af Konvolutten. Et Øjeblik efter var Gummien opløst og Konvolutten aabnet. Johnson tog Brevet ud og læste det ivrigt. Det var ikke langt, og da den unge Mand kom til Slutningen gled et Udtryk af Skuffelse over hans Ansigt.

I samme Øjeblik aabnedes Døren, og den mørke Mand traadte ind.

»Naa, er der denne Gang noget?« spurgte han.

»Det er vanskeligt at sige, om der er eller ikke«, svarede Johnson. »Hvis der ikke er mere i det, end det ser ud til, kunde jeg have sparet mig Ulejligheden. Se selv«.

Han rakte Brevet til den mørke Mand, medens han talte. Denne læste det og gned tankefuld sin Hage.

»Det ser ganske vist uskyldigt nok ud«, sagde han tilsidst, »men jeg forstaar ikke, hvorfor han absolut vil have, at hun selv skal komme med den. Han kunde vel nok betro Dem at hente en Ting, som er en halv Snes Dollars værd«.

»Jeg kunde fristes til at tro, at det er noget af Vigtighed, som han giver et andet Navn«, sagde Johnson, »hvis det ikke var for to Tings Skyld. For det første vilde han aldrig tænke paa at jeg vilde aabne dette Brev, thi ellers havde han ikke givet mig det; for det andet er hun ikke indviet i nogen af hans Hemmeligheder. Efter alt, hvad jeg véd, er jeg overbevist derom«.

»Han troer, at De har omtrent de samme Anskuelser som han selv, gjør han ikke?« spurgte den mørke Mand.

»Saa fuldt og fast, at han vilde indføre mig, hvis jeg gjorde mig lidt Ulejlighed i den Retning«.

»Skal han til noget specielt i Aften?« spurgte den Anden efter en Pause.

»Jeg har Grund til at antage, at der skal afholdes et Møde.«

»Godt. Jeg véd ikke, om det vilde være heldigt at foretage noget extra i Aften«, sagde den mørke Mand, »men faa Rede paa, hvis De kan, om hun tager denne Gjenstand eller en anden. Hvis det er denne, kan De have det i Erindring og søge en anden Lejlighed til at faa den undersøgt. Den unge Pige gjør sig Skrupler, siger De?«

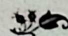
»Ja; men ikke desto mindre foretrækker jeg hende for enhver anden. »Jeg kan stole paa alt, hvad hun siger, og hun er meget agtpaagivende«.

»Godt. Men De har nu arbejdet dér ikke saa kort, og vi burde snart have et eller andet ud af det«.

»Hvis dette viser sig at være noget, skal jeg inden en Uge være kommen til et Resultat«.

»Gid De maa! Naa, nu maa De helst se at komme afsted. Jeg maa ud i Barberstuen«.

Med disse Ord gik den mørke Mand ud af Døren, og Johnson lukkede Konvolutten igjen ved Hjælp af Gummi, der stod i en Flaske paa Bordet. Saa forlod han Værelset og Huset og stod snart ved Oberst Desmonds Hus.

NIENDE KAPITEL.

En huslig Scene.

Lizzie havde maaske ventet Robert Johnson, maaske var det ogsaa en ren Tilfældighed eller

en Forelskets Forudfølelse; vist er det i alt Fald, at hun stod ved Vinduet i Boudoiret paa første Sal, da han kom gaaende op ad Avenuen, og at hun løb ned ad Trappen og havde lukket Døren op, før han endnu havde ringet paa Klokken.

Udenfor Døren var der en lille Portikus, der var aaben til Gaden, men alligevel ydede tilstrækkelig Beskyttelse mod de Forbigaaendes Blikke til at der her kunde foregaa en lille Scene, som skaffede Lizzie et Par meget røde Kinder. Saa gik Parret ærbart ind i Forstuen og lukkede sagte Døren efter sig.

Forstuen eller Forværelset var mørk ligesom Forværelset i de fleste Huse i New-York, og fik kun Lys fra Vinduet over Døren. Det var omtrent otte Fod i Kvadrat: til venstre var der en Dør, som førte ind til en stor Stue, der igjen ved en Fløjdør stod i Forbindelse med et Værelse ved Siden af. Til højre i Forstuen, lige over for Døren ind til den store Stue, var der et Hattestativ, der som en Ramme omfattede et stort Spejl, sex Fod højt og fire Fod bredt.

Nu var Kaminen i den store Stue lige over for Døren og altsaa lige over for Spejlet i Hattestativet, og over Kaminen var der et Spejl. Følgelig (for at forstaa Meningen med denne nøjagtige Beskrivelse) kunde en Iagttager, som stod foran Hattestativet i Forstuen, i Spejlet her se Spejlet over Kaminen, og i *dette* ikke blot det Meste af den store Stue men, naar Fløjdørene vare aabne, tillige en Del af det tilstødende Værelse. Hvad enten nu dette Arrangement var truffet med Hensigt eller ikke, var det i alt Fald bekvemt for nysgjærrige Personer i Forstuen, hvis saadanne fandtes der; og Mr. Robert Johnson kunde man i Øjeblikket gjerne henregne til denne Kategori.

Mr. Johnson og Lizzie Pond stod i Forstuen, og den første spurgte den sidste, hvorledes hun havde havt det, siden han saa' hende sidst, da hans Blik i det samme faldt paa noget i Spejlet, og Slutningen af Spørgsmaalet døde hen paa hans Læber. I Tavshed gjorde han Lizzie opmærksom paa, hvad han saa', og begge to blev greben af Forbavselse.

Det Billede, som saaledes fængslede dem, bestod af to Personer, som stod sammen i det inderste Værelse. Den ene var en Kvinde, den anden en Mand. Den kvindelige Person var Mrs. Desmond. Manden var Johnson ubekjendt. Han var omtrent af Middelhøjde, havde tykt, sort Haar, sorte, livlige Øjne og en mørk Teint. Hans Dragt var simpel og efter hans Udseende at dømme var han en Mand af den lavere Klasse.

Robert og Lizzie saa' Mrs. Desmond, den fine Dame, den dannede og smukke Kvinde, lægge sine Arme om Mandens Hals og kysse ham paa begge Kinder; og de saa' Manden gjengjælde hendes Kjærtegn. Saa tog de hinanden i Hænderne og talte sammen, men saa sagte, at de to Iagttagere i Forstuen ikke kunde opfange Ordene.

»Lizzie«, sagde Robert hviskende, »har Du før været Vidne til noget lignende?«

»Aldrig — jeg vilde ikke have troet det!« svarede Lizzie synlig bevæget.

»Kjender Du denne Mand?«

»Nej; men han har været her flere Gange; jeg tror, han har været Tjener her, før jeg kom«.

»Har han nogensinde været her, naar Oberst Desmond var hjemme?«

»Det tror jeg ikke«.

»Godt. Jeg vil vide noget mere om ham. Imidlertid maa Du besørge mit Ærinde: Tag dette Brev« — han lagde Oberstens Billet i hendes Haand — »og giv det til Mrs. Desmond. Læg nøje Mærke til hendes Udtryk og hvad hun siger, medens hun læser det. Naar hun har læst det, vil hun rimeligvis tage sit Tøj paa og gaa ud. Jeg vil gjerne vide, om hun gaar ind i sin Mands Værelse og tager noget fra hans Bord eller Skuffer, og tager det med sig, naar hun gaar. Hvis hun gjør det, sig mig saa, hvad det var. Foreløbigt er der ikke andet. Jeg skal siden forklare Dig Grunden. Manden derinde gaar nu, og jeg vil nok tage ham lidt nærmere i Øjesyn. Farvel!«

»O, Robert, dette har gjort mig saa ulykkelig!«

»Det skal Du ikke tage Dig nær, Kjære. Der er meget faa Kvinder i denne Verden, der er saa gode som Du. Du maa ikke vente Andet«.

Med disse Ord trak Robert sig tilbage; ligesaa lydløst som han var kommen, løb han ned ad Trappen og gik over paa den anden Side af Avenuen og ventede. Et Øjeblik efter gik Oberst Desmonds Dør atter op, og den ubekjendte Mand kom ud. Han havde et ganske tiltalende Ydre, men hørte aabenbart til den simplere Klasse. Han saa' ud til at være mellem tredive og fyrgetyve Aar. Hans sorte Klæder, aabenbart hans bedste, sad daarligt og var ikke moderne. Paa Hovedet havde han en Silkehat, der saa' ud til at være for lille til ham. Robert Johnson fandt, at Manden saa' ud som en fransk Kok i Søndagsdragt. En mærkelig Elsker for Mrs. Desmond!

Da Manden var kommen ned paa Fortovet, gik han i sydlig Retning. Han gik med raske Skridt og bøjet Hoved. Johnson holdt Skridt med ham ovre paa den anden Side af Avenuen. Saaledes gik de omtrent en halv engelsk Mil, indtil de naaede Delmonico Hjørnet ved Sex og tyvende Gade. Her drejede Manden til Højre, og Englænderen fulgte efter.

De gik forbi Broadway og forbi Husrækken mellem Broadway og Sjette Avenue. Da de naaede Sjette Avenue, gik Manden, som hidtil havde gaaet paa den nordlige Side af Gaden, over paa den anden Side, hvor han gik videre, indtil han kom til et gammelt, forfaldent Hus,

der var hvidmalet, men tilsmudset af Vejr og Ælde. Manden gik ind i dette Hus, over hvis Dør der stod »Louis Hanier's Udsalg af Vine og Likører«, og Robert Johnson fulgte ham uden Tøven.

Da han kom ind, stod Manden bag Disken. Han var just i Færd med at hænge Hat og Frakke fra sig. Han var aabenbart Værten — han var Louis Hanier. »Kvinderne er dog nogle løjerlige Skabninger!« tænkte Robert Johnson ved sig selv.

Det var Fredagen den 28de December. Som vi véd, var Louis Hanier knap sex og tredive Timer efter en død Mand; men Robert Johnson, som ingen Anelse havde derom, betragtede ham med en Interesse, som havde en helt anden Aarsag.

»Hvad ønsker De, min Herre?« spurgte Hanier, henvendt til Johnson

»Hm, aa, giv mig — giv et Glas Likør; og det skulde glæde mig, hvis De vilde gjøre mig Selskab, Mr. Hanier«, svarede Johnson. Hanier bukkede smilende og hentede derpaa en Flaske og to Glas. »De vil nok synes om den«, sagde han.

»Det tænker jeg med; man har sagt mig, at De er en Kjender«, sagde Johnson.

»Naa, jeg har nogen Erfaring i den Retning. Hvem har forresten sagt Dem det?«

»Aa, en Dame — som jeg kjender — Mrs. Desmond«, sagde Johnson med et Blik paa Franskmanden. Hanier saa' til Siden i aabenbar Forvirring. »Hun talte meget rosende om Dem — om Deres Smag og saa videre«, vedblev Johnson.

»De kjender hende, siger De?« spurgte Hanier og saa' op.

»Jeg staar i Forretningsforhold til Oberst Desmond, og ser af og til Fruen. De har staaet i nøjere Forbindelse med Familien, ikke sandt?

Hanier studsede, men fattede sig strax. »Ja, jeg var i nogen Tid beskjæftiget i Oberstens Hus — som Kjældermester«, sagde han hurtigt.

»Ah, rigtig! forresten et udmærket Hus. Alt er saa fortrinligt indrettet. Mrs. Desmond er fransk af Fødsel; man ser ikke ofte en saa smuk Dame.«

»*Elle est effet très-bien* — den er virkelig meget god«, sagde Hanier, og smagte paa Likøren.

»Det undrer mig, at De har villet forlade en saadan Plads; jeg antager, at De maa have fundet det yderst behageligt der«, vedblev Johnson.

»Man kan ikke altid, hvad man helst vil: der var Grunde, forstaar De. Hvad mig angaar, saa har jeg Familie — Kone og sex Børn. Man kan ikke have sin Familie hos sig i det Hus hvor man tjener; paa den anden Side er det kjedeligt at skulle leve adskilt fra dem. Der tilbyder sig en Lejlighed til at kjøbe en lille Forretning her; jeg kjøber den, og — *voilà tout!*« sagde Hanier med et Skuldertræk.

»Obersten maa have været kjed af at miste Dem«, bemærkede Johnson med et skarpt Blik. »De er sagtens derhenne for at have Tilsyn med Arrangementet, naar han giver en stor Middag eller noget af den Art?«

»Nej — nej; det er jeg ikke — det vil sige, min Forretning lægger altfor stærkt Beslag paa mig,« svarede Franskmanden noget tøvende. I samme Øjeblik traadte nogle nye Gjæster ind i Butiken, og Hanier gav sig øjensynlig lettet til at betjene dem. Johnson forlod Butiken.

»Det er tydeligt nok«, tænkte han ved sig selv. »Der stikker ingen Politik eller lignende under dette. Manden er hendes Elsker — hverken mere eller mindre: og Obersten har opdaget det og givet ham Rejsepas — det er det Hele! Jeg indser ikke, at der kan bringes noget ud af det. Da hun ikke kjender sin Mands Hemmeligheder, er det overflødigt at lade hende vide, at hun er opdaget. Det er dog alligevel godt at have Haand i Hanke med hende; hun kunde blive til Nytte paa en eller anden Maade. Imidlertid maa jeg holde Øje med Obersten.«

Under disse Betragtninger naaede han Hjørnet af Femte Avenue, hvor han standsede. »Jeg kommer sammen med Lizzie i Morgen,« tænkte han, »men det er bedst, at jeg taler med hende nu. Hun maa være alene; Mrs. Desmond er sagtens gaaet hen til Obersten.« Han gik op ad Trappen til Desmonds Hus og blev vist ind til Lizzie. Mrs. Desmond var lige gaaet ud.

»Naa, tog hun noget med sig?« spurgte Johnson.

»Ikke, saavidt jeg kunde se,« svarede Lizzie. »Jeg gav hende Brevet og var i Stuen, medens hun læste det. Hun gav et Udraab og lod til at blive meget bekymret. Hun gik frem og tilbage i Stuen og rev Brevet i lutter smaa Stykker, som hun kastede i Kaminen. Saa stillede hun sig hen ved Vinduet og saa' ud, og bed sig i Læberne, som hun undertiden gjør, naar hun er urolig over noget. Af og til saa' hun paa sit Uhr og sagde »Aa, det er for sent; jeg kan ikke naa det.« Derpaa bad hun mig om at bringe hendes Tøj, da hun vilde gaa ud. Jeg hjalp hende Tøjet paa, og jeg er temmelig sikker paa, at hun ikke havde noget med sig, da hun gik. O, Robert, hvad troer Du, det er?« afbrød Lizzie sig selv med bedrøvet Stemme. »Jeg kan ikke glemme, hvad vi saa'; jeg kan ikke tro det om hende, skjøndt jeg saa' det med egne Øjne — hun har altid været saa ædel, god og fin! Troer Du, han har opdaget noget og nu vil hævne sig paa hende?«

»Derom kan jeg ikke have nogen Mening,« svarede Robert rolig. »Naar en gift Dame indlader sig med en fransk Kjældermester, maa hun være forberedt paa Følgerne. Dog troer jeg ikke, at

Brevet indeholde noget, som kunde opskræmme hende i den Retning. Det har vist været noget helt andet, — det er i alt Fald min Mening. Men nu, kjære Lizzie, vil jeg sige Dig en Ting: Du maa nu gjøre, hvad Du kan, for at faa at vide, paa hvilken Fod de staar med hinanden efter dette. Det ser jo ud til, at noget her ikke er som det skulde være; og hvis det er Tilfældet, bliver det nødvendigt, at Du kommer bort herfra. Det var min Skyld, at Du kom her, og jeg maa da sørge for at faa Dig bort igjen, naar det viser sig, at det ikke er en passende Plads for Dig. Hvis de gaar ud i Morgen Aften, søg da at faa at vide hvor de skal hen, og hæng et hvidt Lommetørklæde ud af Boudoirvinduet, saasnart de er ude af Huset. Jeg vil være paa Post og komme op for at høre Nyt, saasnart jeg ser Lommetørklædet.«

Efter at have truffet denne Aftale med Lizzie, gik Robert. Den følgende Aften, Lørdag den 29de December, tog Mrs. Desmond og Obersten ud til Middag; og Lizzie, der var lidt romantisk anlagt, hængte sit Lommetørklæde ud af Boudoirvinduet og sad indenfor som en Jomfru fra Middelalderen, der venter paa sin Ridder.

(Fortsættes.)

Han kjendte hans Broder.

En Herre, som rejste i en Pullmanns Waggon i Pennsylvania, kom til at sige, at han var fra Texas.

»Boer De i den vestlige Del af Staten?« spurgte en Mand der sad lige over for ham.

»Ja«.

»I Tom Green County?«

»Det er min Egn«.

»I Nærheden af Carson?«

»Der boer jeg«.

»Saa kjender De maaske min Broder, William Henry Jones?«

»Om jeg kjender ham? Lad mig trykke Deres Haand, Fremmede. Jeg var med til at hænge William Henry Aftenen før jeg rejste. Han var Hestetyv, men ellers saadan en prægtig Fyr«.

* * *

Fremmed (ved Billetkontoret): »Naar afgaar det næste Tog?«

Billettøren (grynter uforstaaeligt).

»Er det et gjennemgaaende Tog, eller skal jeg over i et andet Tog?«

(Grynten).

»Vil De sige mig hvor jeg kan faa en Rejseliste?«

(Grynten).

»Unge Mand. Jeg er den nye Jærnbanedirektør og glæder mig over det Bevis De giver paa Høflighed og Opmærksomhed. De skal faa Lønningsforhøjelse«.

En Mand kom slentrende ind i et offentligt Anlæg. Opsynsmanden skyndte sig efter ham, slog ham paa Skulderen og pegede paa en mager Køter, som var fulgt med ind og sagde:

»Hunde maa ikke medtages«.

»Det er ikke min Hund«, svarede den Fremmede.

»Men den er gaaet bagefter Dem«.

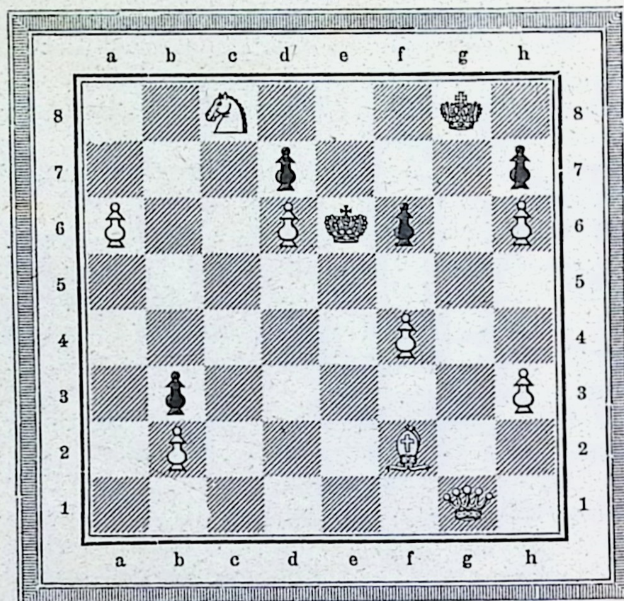
»Det gjør De jo ogsaa!«

Opsynsmanden jog Hunden ud med overflødig Voldsomhed.

Skakopgave.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 2 Træk.

Rettelse til Skakopgaven i forr. Hefte.
c 2 *hvid* Springer skal være *sort*.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. L e3—c1. — 1. T c8—c7, c5: ell. anderl.
2. S b7—d6, c5 eller L a4—c6 mat.

A.

1. . . . . — 1. L b8—c7 eller e5: eller anderl.
2. L a4—c6 ell. T c5—e5: eller S b7—d6 mat.

B.

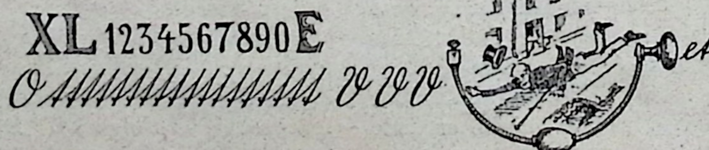
1. . . . . — 1. En Springer trækkes.
2. D mat.

C.

1. . . . . — 1. L b1 eller en B. trækkes.
2. L a4—c2: eller D mat.

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:
Overstykke af Kamgarn.

Rebus.

TIVOLI,

hvad Sidse Skræders fra Skaane saa' derinde og siden fortalte til

HENRIK WRANÉR.

(Med Tegninger af C. Carlsen og V. Jastrau).

(Til »Aaret rundt«.)

Der var Barnedaab hos Morten Skomager. Og da Tvillingerne var komne hjem fra Kirken, og hver af Fadderne havde været henne og listet sin Sølvkrone i Vuggen, hvor de Smaa laa med den enes Fødder ved den andens Hoved, saa kom Mundtøjet jo i Gang: de Dumme tier og spiser; de Kloge spiser og snakker paa en Gang, og de vittige Hoveder snakker, saa de glemmer at spise. »Det er en ren Besparelse for den, som gjør Gilde, og derfor burde man altid byde bar livlige Folk til Gilde og aldrig nogen dumme — men her er saa knap Tid paa livlige Folk«, sagde Morten Skomager. »Slægten er man nødt til at indbyde, og de er aldrig livlige uden i Grødfadet!« sagde han.

Men den, som havde Mundlæderet rigtigt smurt ved Morten Skomagers Barnedaab, det var Sidse Skræders. Naturen havde givet hende et godt Snakketøj, og nu havde hun ovenikjøbet for ganske nylig været i Kjøbenhavn, saa hun havde jo en forskrækkelig Hoben at fortælle. »Det var den bedste Gudmoder jeg har haft«, sagde Morten Skomager, »og jeg har endda gjort ni Barnedaab — hun spiste ikke saa meget som en Kylling«.

»Nu maa Du endelig fortælle om din Romerrejse, Sidse!«

»Aa, jeg har set saa meget, saa, hvis jeg skulde fortælle det altsammen, blev jeg ikke færdig til Mikkelsdag — jeg har set nok for hele mit Liv. Se, nu har Martine jo været der i saa mange Aar og saa tidt tigget mig om at tage derind og se til hende — skjøndt det aldrig er blevet til Noget. Men Ugen efter Midsommer gav jeg mig Gud i Vold og tog fem Rigsdaler i Lommen og saa rejste jeg til Malmø. Aldrig i mine Dage har jeg set et Dampskib før, og jeg blev min Tro elendig, da det begyndte at hvæse og buldre ligesom ved Mølledammen derhjemme, og saa gik hele Skibet, og det var da tre Gange saa langt som hele dette Hus, om ikke fire. Jeg talte med en af Skibsfolkene, og han viste mig om over det Hele — der var saa fint, saa jeg har næsten aldrig set Magen. Nede under Gulvet, ligesom i en Kjælder, var der et Rum, hvor de sad og spiste til Middag, og I kan tro mig, om I vil, men der var virkelig finere end i Storstuen i Præstegaarden, da der var Sølvbryllup i Fjor. Og der lugtede saa dejligt af Steg og Saus, saa jeg kunde ikke faa mit Ostebrød ned, men blev rigtig lysten.

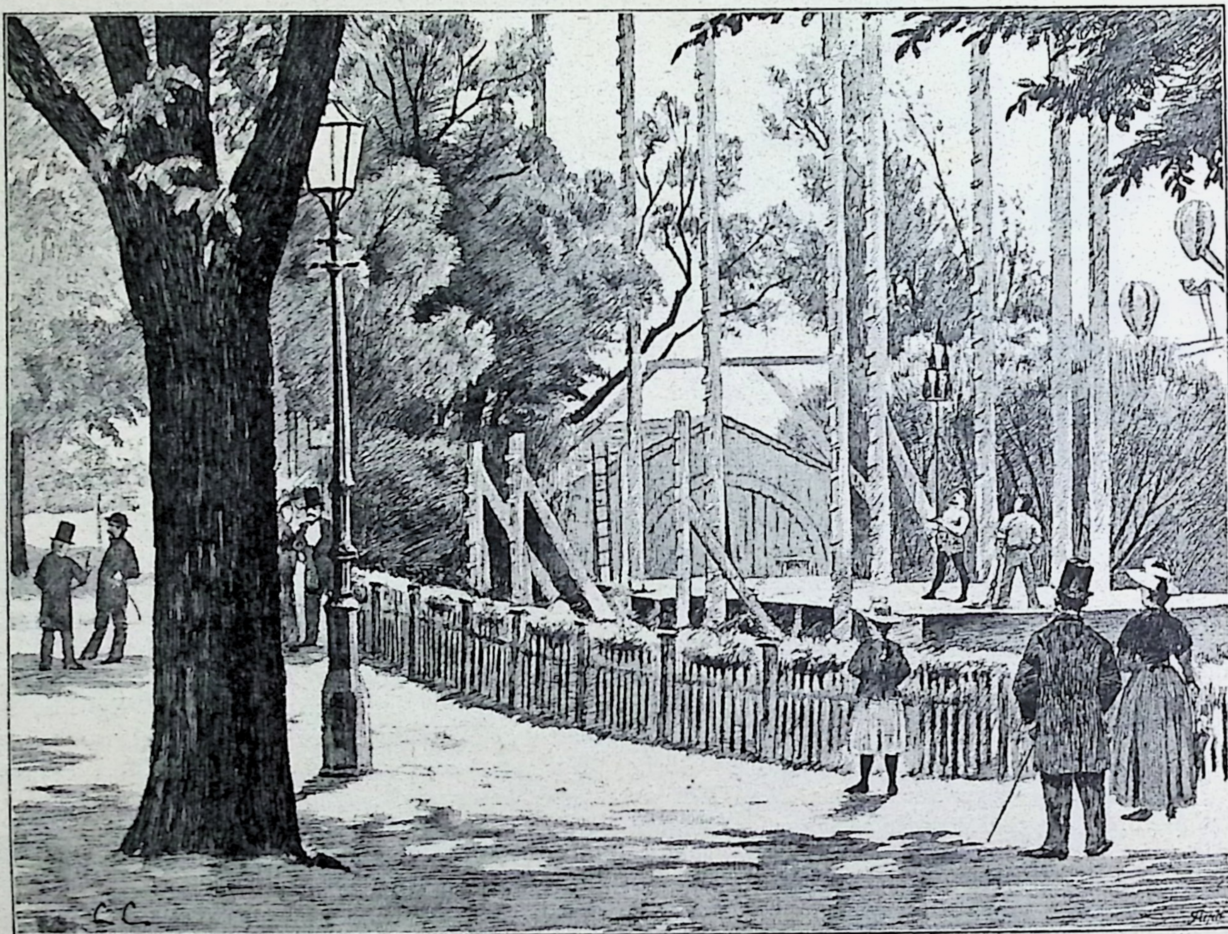
Saa kunde vi se Kjøbenhavn, og der var som en hel Skov af Kirketaarne og Skorstene og Master — det var en ubegribelig stor By: En kunde hverken se Ende eller Begyndelse paa den. Eller saadanne Huse: fem, sex, syv Vaaninger ovenpaa hverandre og i alle Regnbuens Farver! Og saadan et Mylr af Mennesker og Kjørende — man var ved at blive kjørt over hvert Minut. Men mest ræd var jeg for de store gule Hunde — det var nogle forskrækkelige Dyr, saa store som Kalve. Havde Martine ikke været med mig, havde jeg bestemt skreget — de var som brølende Løver.

Da vi kom hjem diskede Tøsen op for mig med femten Retter, og det var saa mageløs godt alting — undtagen Brødet. Det fine var godt nok, men »surt Brød« kan de ikke bage derinde og det er nu min Lyst. Og de havde smaa Pølser — ikke større end min Tommelfinger — det var de skjønneste jeg nogensinde har smagt, men skulde jeg være bleven mæt, saa var der nok gaaet en hel Snes med. Og der var en Slags smaabitte Krebs, som de kaldte for »Rejer«, — det var forskrækkelig godt, at plukke i sig, men man kunde æde det indtil man sultede ihjel. Ja jeg har min Tro set en urimelig Mængde Mad! Saa om Eftermiddagen skulde vi i Tivoli. Det er det skjønneste, der er i hele Kjøbenhavn: et stort Anlæg med Blomster og Springvand og Lysthuse og Restrationer og alt muligt. Der skal ikke findes Magen til Tivoli i hele Verden, sa'e Martine, uden Paven og det nye Taarn i Paris.

Vi skulde kjøre derhen med Sporvognen. Det er som et lille Hus med et Rum nedenunder og Tag og Bænke ovenpaa Taget og saa et Tag ovenover igjen. Jeg vilde være bleven nede, for jeg havde faaet et Hul paa min ene Strømpe, og det var jeg bange for, at nogen skulde se, naar jeg klavrede ovenpaa, men det vilde Martine ikke høre tale om, saa jeg maatte med op. Og det var saa morsomt at sidde deroppe — En kunde se lige ind i Husene: somme Steder spiste de Aftensmad — Martine sa'e, at det var Middag, skjøndt Klokken var sex om Aftenen

Jeg blev helt stum, da jeg kom indenfor, for der er ingen, der kan forestille sig, hvordan der ser ud, naar han ikke har set det.

Først og fremmest saadan en Hoben Mennesker! Der var mange paa Kirkegaarden hjemme, da Biskoppen var der og indsatte den nye Præst, men det var ingenting imod dette — jeg tror endda, at der var flere end paa den store Auktion efter den gamle Greve. Og hver eneste Sjæl havde Kisteklæderne paa, og Fruentimmerne havde Perler paa Kaaberne og røde Parasoller og Handsker og Hatte med Blomster ligesom

Kunstnerplænen (Formiddag).

og paa andre sad de og syede eller skrev — ja, min Sandten, var der ikke en, som stod og stoppede Pølser og en stod i bar Nattrøje og pudsede Vinduer.

Saa kom vi til Tivoli. Vi var kjørt igjennem saa mange Gader, saa jeg aldrig vilde have fundet hjem til Martine, om jeg saa havde faaet hele Kjøbenhavn og Tivoli med. Saa betalte vi 3 Daler*) og saa slap vi ind og Betjentene havde saa mange gule Baand om Kasketten og saa mange Kulører paa Klæderne, saa Grevens Kudsk er ingenting imod dem og Fogden ikke heller.

*) 50 Øre.

den unge Grevinde. Men skjøndt det var ligefrem som paa Kiviks Marked, saa' En ikke et Menneske, som var balstyrig eller fuld eller raabte. — Danskerne er et farlig stilfærdigt Folk imod Gjøngerne.

Der blev spillet paa flere Steder: paa det ene blæste de i blanke Trompeter og det var saadanne nysselige Marscher, saa det ordentlig kildede En i Tæerne og man maatte trampe Takten til; Martine sa'e, at det var en, som hed *Lüngby,* der stod og holdt Skik paa dem med en lille Kjæp. Og Folk klappede i Hænderne, som de var gale, da de spillede et Stykke, som

hed »Charpanjgaloppen« — for det var ligesom de trækker Proppen af en stor Vinflaske. Paa det andet Sted blev der spillet paa Fioler og Harper i et stort Lysthus, det kjønneste jeg har set: Væggene var af Glas, og der var, Bænke derinde og Stole og Borde udenfor, og der sad en Masse Mennesker og drak Kaffe eller Øl. Martine trak mig hen til et Bord og satte sig imellem nogle fine Fruer. »Er Du gal Tøs!« sa'e jeg. »Tror Du, at jeg tør sidde blandt Kjøbstadfruentimmer? Jeg kjender jo ingen af dem, og ingen har sagt: Sid ned! — det gaar aldrig an!« Men Tøsen bare grinede og sa'e, at derinde var alle lige gode. Og, 'mænd fik vi ikke Kaffe af en Herre, som ovenikjøbet var klædt i Kjole, og der var ingen, som sa'e et ondt Ord til os, fordi vi sad der, skjøndt jeg var ræd hele Tiden. Men alle Folk saa' paa os: Martine sa'e, at det var mig de saa' paa og mine usædvanlige, gammeldags Klæder, men jeg tror, at de saa' paa Martine, for hun har jo et kjønt Ansigt, skjøndt hun har været gift i tre Aar og har to smaa »Drenge« — se for derinde si'er de ikke »pojkar«, men Drenge*).

Og aldrig i mine Dage troede jeg, at jeg skulde komme levende i en Ligkiste, men det har jeg været. Ja, grin I bare, men jeg forsikrer, at det er lige saa sandt, som at jeg sidder her og spiser Risengrød. Se, det er et lille Hus, som de kalder for »Ligkisten«, og der stod en hel Hoben Damer og sang. Jeg tyktes nu ikke, at der var noget videre ved det, for jeg forstod ikke et Muk af deres Tysk, og de var da slet ikke anstændigt paaklædte, de havde helt bare Ben, og Kjolerne naaede dem ikke længere end til Knæene. Men der sad nogle Herrer, som var rent forgabede i dem og trakterede dem med Vin. Og kjønne var de, og røde paa Kinderne, skjøndt Martine sa'e, at de havde malet sig med Farve — men det tror jeg ikke, uden jeg selv faar det at se.

Tivoli set fra Vestervold.

Og man kunde faa alting at kjøbe i smaa Boder, smaa, kjønne Huse, ikke stort større end Klokkerens Bistade. Baade *Sockerdricka* og Bolscher og Limonade og Kager og Cigarer og smaa Figurer af Postelin og Apelsiner og »Kissebær« og alt, hvad opregnes kan. Der var ovenikjøbet et »Mælkeri«, og der var jeg nede og fik mig for fem Øre Kjærnemælk, og den var god, skjøndt der ikke var Smørklumper i den.

Midt i Tivoli laa der en stor Sø, og der var et stort Skib, som man kunde komme op paa. Jeg var der ikke, for da jeg saa' hvor forskrækkelig mange Mennesker, der tog der over, var jeg bange for, at det skulde vælte, og det havde da været en gal Historie, især da jeg havde mine bedste Klæder paa, og Farven var bestemt gaaet af Forklædet, hvis det var bleven vaadt. Og saa kostede det aparte. Det er det eneste, jeg har imod Kjøbenhavn: bare En vender sig, saa koster det 10 Øre, og Martine havde aldrig Pungen af Haanden; men se, hun betalte jo for os begge to, saa det blev jo det dobbelte.

Hvad der var urimelig morsomt at se paa, var dem, som gjorde Kunster. Der stod lange Stænger nedrammede i Jorden med Bjælker og Lægter, og midt inde i Stilladset spændte de et stort Sildegarn ud — I kan tro mig, om I vil, men sandt er 'et. Og saa kom der flere Kunstmagere frem. Det var ubegribeligt at se, hvordan et Menneske kan lære saadant — jeg tror ikke Provsten kunde gjøre det Halve, saa lærd han er. De kunde springe hid og did, hænge sig om hverandre, og et Fruentimmer holdt to Karle bare i Tænderne. En gik paa en Staaltraad, saa fin, at jeg ikke kunde se den, skjøndt jeg har gode Øjne, trods jeg er fireoghalvtreds, og hun tog Lommeklæder op og vred og vendte sig, som om hun gik paa et Stuegulv. Og ret

*) det svenske *Dräng* = Tjenestekarl. O. A.

som hun gik, sprang hun ned i Sildegarnet, og jeg blev saa ræd, saa jeg gav mig til at skrige. De, som stod omkring os, grinede, og Martine blev næsten bøs paa mig, men om det havde gjaldt mit Liv, havde jeg ikke kunnet tie stille; det var, som om jeg var bleven stukken med en Kniv. Jeg tror ikke, jeg blev elendigere tilmode, den Gang Martine faldt i Brønden, da hun var fire Aar gammel.

Men det var ingenting imod at se paa »Pajas«. Der ligger et Theaterhus: yderst staar en stor »Popfugl«, ikke levende, men kunstig gjort, forstaar sig — og hans Stjert er saa stor, at naar den skilles ad, ser man et helt Rum bagved. Og der havde de »Pantemin«. De sa'e ingenting, men fægtede bare med Armene og gjorde Grimasser og Pajas var den værste. Han var malet helt hvid med Kridt og havde hvide Klæder, og Munden gik op til begge Øren. Men skulde jeg fortælle om alle de Løjer, han hittede paa, baade med sin Husbond og alle Mennesker, saa maatte jeg sidde her til i Morgen. Og saa endte hele Historien med et stort Maleri, hvor der sad tre Engle, og det var, ligesom Solen var slaaet op bagved dem, for det var det kjønneste røde Skjær, jeg har set. Martine sa'e, at det var bindegal Ild, eller hvad det hed — men det var saa skjønt, at jeg ikke kunde lade være at græde, hvad det saa var.

En kan se, hvordan det gaar frem med alt, især i de store Byer. I husker nok den Karusselbane, som der var paa Markederne i forrige Tider — det var jo den største Fornøjelse, En kjendte, hvor ør i Hovedet man end blev. Men her var Gynger, som gik med Damp: nogle var som Baade, der gik op og ned, og der var Musik, som duede noget. Og der var en Balonggynge, saadanne rigtige Luftbalonger som der staar i »Naturlæren«, og der kom En saa højt til Vejrs som Kirketaarnet og værre endda. Og der var noget, som hed »Ruskbane«: der gik det først nedad og saa opad, naar man var kommen i Fart. Det gaar flinkt, naar man kjører i Slæde nedad Skrænterne om Vinteren, men dette hersens! Aa, det var saa rædsomt gyseligt, saa da jeg var midt i Farten, troede jeg, at mit Liv havde Ende. Og den, som skal faa mig til at kjøre paa Ruskbane, han skal kunne mer end andre Mennesker.

I forrige Tider talte de om, at »Lygtemændene« i Moserne førte Folk vild, saa at man gik og gik og aldrig kunde komme nogen Vej. I Tivoli har de en pudsig Indretning, som kaldes »Labberinten«. En kommer ind i et Rum, som er klædt med Roser og Blomster, og der er fuldt med Gange til alle Verdens Hjørner. Men det morsomme er, at naar man vil gaa sin Vej, hitter man ikke ud, for alle Gangene ser ligedan ud, og alligevel fører kun en til Udgangen — de andre ender pludseligt eller fører tilbage igjen. Jeg tror vi gik der femten Gange ud og ind, og jeg var tilsidst rent elendig, da der endelig var en, som viste os til Rette. Der kunde vi have gaaet som et Møllehjul og aldrig være kommet nogen Vej.

Da det saa blev mørkt, tændtes der saadan en urimelig Mængde Lys og Lygter, saa En knapt kunde se for bare Lys — Ottesangen i Kirken Juledag var for intet at regne imod dette. Der var saa lyst af dette nye, elektriske Lys, som det kaldes, som om det havde været midt paa Dagen, og min Sjalsnaal, som jeg tabte, fandt Martine lige paa Øjeblikket. Og siden var der Fyrværkeri — ja, jeg kan ikke fortælle Jer eller beskrive, hvad det var. Men der brændte baade Sole og Stjerner og Huse og Fartøjer i alle Farver, og det spruttede og dundrede, og Raketterne foer op i Luften og dandsede og sprang itu i Stjerner. Aa!!

Men den, der var træt, da vi kom hjem Kl. 12 om Natten — det var Sidse. Og jeg havde slidt mere paa mine Søndagssko end i alle de otte Aar, jeg har haft dem. Men saa havde jeg ogsaa den Aften set mere end i alle de Aar, jeg har gaaet med Sko«.

Den lykkelige Mand vilde være tilfreds, hvis han ikke altid var bange for, at Lykken skulde svigte ham.

* * *

Hvor der er en Smigrer, der er ogsaa gjerne en Nar.

* * *

Fremmed: »De ser ikke videre lykkelig ud. Har De haft en stor Sorg?«

»Nej. Jeg har lige trukken mig tilbage fra Forretningen for at nyde Livet«.

* * *

Edderkoppen er lykkeligst, naar dens Liv hænger i en Traad.

* * *

Den, som vil nyde Frugten, maa ikke plukke Blomsten.

* * *

Jonas var lige bleven gift. Da de gik ud af Kirken, begyndte han at græde.

»Hvad er der i Vejen med Dig?« spurgte Bruden bekymret.

»Min søde Pige«, fremstammede han, »Du ser i mig det ulykkelige Offer for Overtro«.

»Hvorledes det?«

»Jo, Du Elskede; Du maa nemlig vide, at jeg en Gang var saa tosset at lade mig spaa af en Zigeunerske. Den gamle Hex sagde, at jeg skulde blive gift anden Gang, og, aa Gud! Tanken om at jeg skal miste Dig, gjør mig saa ulykkelig«.

* * *

En Mands bedste Ven er hans ti Fingre.

* * *

Grunden til at Mange ikke holder af at kaldes gamle, er maaske den, at de har udrettet saa lidt i deres Levetid. En Mand burde skamme sig ved at dø, inden han havde gjort noget, der kunde forsvare, at han overhovedet havde været her i Verden.

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

(5. Fortsættelse.)

Vilde han endnu være i Stand til at indfri sit Løfte? Han lyttede opmærksomt efter, om der ikke i det tilstødende Værelse, hvor den Yndige sov, hørtes en eller anden Lyd, som gav ham Vished for, at hun allerede var gaaet til Ro. Han kunde imidlertid ikke høre den mindste Lyd og sluttede deraf, at Sophie endnu ikke var kommen op paa sit Værelse. Han tog den faste Beslutning, at benytte det Øjeblik, da den Henrivende kom forbi hans aabne Dør, til at tiltale hende — gid Amor vilde være ham naadig! Forventningen altererede ham i den Grad, at hans Hænder rystede, og enhver Lyd i eller udenfor Huset fik ham til at fare sammen.

Han lukkede Vinduet, rullede Gardinet ned og stillede sig saa med højtbankende Hjerte paa Lur henne ved Døren.

Nu tog han ikke fejl! Trappen knagede under lette Fjed, og nu nærmede disse Fjed sig hans Dør. Det var hende! Som tilfældigt traadte Karl Egon Emich ud af Døren og fremstammede hastigt: »Ah, Frøken Bandemer! Endnu ikke i Seng?«

»Som De ser, Hr. Greve«, udbrød hun smilende og vilde gaa forbi ham med et lille Nik.

»I Aften er det saa varmt inde i Værelserne!« sagde han. »Jeg har lukket op for at faa frisk Luft«.

Hun bøjede igjen Hovedet og sagde kun, da hans Bemærkning vel næppe fordrede et Svar: »Sov vel, Hr. Greve«.

Med Fortvivlelsens Mod vovede han at følge et Par Skridt efter hende og sagde: »Jeg er bange for, at jeg ikke vil faa megen Søvn!«

»Hvorledes det?«

»Naa, fordi .... jeg mener .... æ! En vis .... æ! fortryllende Dame ....« Han skelede hjælpeløst til hende.

Hun truede skjelmsk med Fingeren ad ham: »Ah — Hr. Greven er forelsket?«

»Ja, virkelig, det er det rette Ord — jeg kan umuligt rejse herfra uden at have sagt Dem, at ...«

»Men Hr. Greve, jeg beder Dem — hvis nogen hørte os!«

»Ja, De har Ret ... vil De ikke gaa et Øjeblik ind i mit Værelse?«

»Nej, nej, det gaar ikke an, paa ingen Maade!« hviskede hun ængsteligt og vilde gaa.

Saa greb han hendes Haand og sagde dæmpet:

»Vær ikke bange. De er under en Kavalers Beskyttelse. Jeg vilde blot bede Dem om en lille Tjeneste«.

»Aa, Hr. Greve, jeg véd ikke ...«

Hun lod sig, kun svagt modstræbende, som om hun var bedaaret af hans Ord, føre ind i Værelset. Men hun blev staaende henne ved Døren og fæstede i henrivende Forvirring Blikket mod Gulvet.

Han trak Døren til efter sig, greb tøvende begge hendes Hænder og begyndte saa forlegent: »Jeg kan endnu ikke fatte, at De ikke skulde være Fru v. Norwig. Ligheden er latterlig effektiv — tilmed Stemmen! Og den vidunderligste Lighed ligger i Foden ... *Pardon*, Frøken ...! Foruden hos Fru v. Norwig har jeg aldrig set lignende Gratie og Finesse hos en Dame! Foden er for mig det Afgjørende! ... æ! Jeg kunde fristes til at paastaa ...«

»De har sagtens været forelsket i denne Fru v. Norwig, Hr. Greve?«

»Ja, det har jeg!« forsikrede han ærligt. »Jeg er vedbleven at være Ungkarl, fordi jeg ikke kan slippe Erindringen om denne Dame. Men da jeg saa' Dem her ... De forstaar nok, Frøken!«

Hun drog sine Hænder ud af hans, trak forlegent i sit Forklæde og hviskede: »O, Hr. Greve ... De gjør mig ganske skamfuld! Jeg véd godt, at jeg ikke kan gjøre Fordring paa Skjønhed. Jeg er en stakkels, tarvelig Pige ...«

»Nej, Pardon!« afbrød Grev Emich hende næsten fyrigt: »Deres henrivende Fødder er for mig ligesaa godt som et Adelsbrev. Det er et ubedrageligt Kjendetegn paa god Race — jeg turde vædde om, hvad det skal være, at De har blaat Blod i Familien«.

Sophie smilede blufærdigt og bøjede Hovedet endnu mere ned. »Jeg skal ikke nægte, Hr. Greve, siden De nu en Gang har gjættet det — min Fader var rigtignok ... hans Rang tillod ham ikke at gifte sig med min Moder«.

»Aha, jeg forstaar!« udbrød Greven med et triumferende Smil. »Det kunde ikke være andet!« Og derpaa tog han de nydelige Atlaskessko som stod paa Bordet og sagde: »Ser De dette Fodtøj — kan man tænke sig noget mere Feagtigt!«

»Aa, hvor fortryllende!« udbrød hun, idet hun traadte nærmere og klappede i Hænderne. »Ja de fornemme Damer har rigtignok let ved at gjøre sig smukke!«

»Hvordan mon Deres Fødder vil tage sig ud i dem?« sagde Greven tøvende. »Vilde De tage mig det meget ilde op, hvis jeg bad Dem om at prøve dem?«

Greven havde aldrig i sit Liv set Goethes Faust opføre, da han af Princip aldrig saa' klassiske Stykker, ellers vilde han sagtens ved den allerkjæreste Komedie, som Frøken Sophie opførte foran disse Sko, være bleven mindet om den Scene, da Margrethe finder Juvelskrinet. Efter at hun en passende Tid havde vaklet imellem Forfængelighed og Undseelse, indvilgede hun endeligt i at opfylde hans Ønske, trak staaende sine Lædersko af og smuttede derpaa, med Ryggen til ham, uden Vanskelighed i Atlaskesskoene, som hun for mange Aar siden havde baaret paa det omtalte Casino-Bal.

»Nej virkelig . . . vil De bare se! De sidder som støbte til Foden«, udbrød hun glædesstraalende, idet hun drejede sig om paa Hælen og let løftede Kjolen en lille Smule op.

I dette Øjeblik lød et højt Slag gjennem Korridoren. De To foer forskrækket sammen og lyttede blegnende henimod den Kant, hvorfra Lyden var kommen. (Hans Kvast Fink havde nemlig sat sine Støvler noget haardt udenfor Døren.)

»Aa, Gud, jeg stakkels Væsen«, begyndte hun og vred sine Hænder. »Lyden kom fra Hr. Finks Værelse. Han har sikkert beluret os. Nej, nej, jeg véd det aldeles bestemt! Han er altid paa Nakken af mig, det afskyelige Menneske! Han blev saa dristig overfor mig forleden Aften, og saa læste jeg ham ordentligt Texten, derfra skriver sig hans Had til mig. O, Hr. Greve, hvad har De gjort! Man vil jage mig ud af Huset . . . hvordan skal jeg forsvare mig? De har gjort mig ulykkelig! Man vil ikke længer antage mig i noget anstændigt Hus!« Saaledes fremstammede hun næsten hulkende de afbrudte Sætninger, og den skikkelige Karl Egon Emich følte sig helt sønderknust af den svære Brøde, han havde gjort sig skyldig i.

»Min dyrebare Frøken, jeg beklager højligt . . . jeg haaber, at De har taget fejl! Men hvis der virkelig skulde opstaa ubehagelige Følger for Dem . . . en Bencken har endnu aldrig kompromitteret en Dame uden bagefter at gjøre sin Pligt! Her er mit Kort, Frøken: Friedenau ved Berlin — jeg staar til enhver Tid til Deres Disposition«. Han bukkede militærisk for hende og spejdede derpaa ud ad Døren. »Luften er ren«, hviskede han.

Hun tog hastigt Atlaskesskoene af, tog sine egne i Haanden og smuttede paa Strømpefødder forbi ham og ind i sit Værelse. Endnu en Gang stak hun det mørke Hoved frem, truede ad ham og kyssede paa Fingeren ad ham, hvilket han besvarede, idet han gjorde sig Umage for ved denne Haandbevægelse at udfolde en Gratie som en gammel Marquis. Saa trak hun lydløst Døren til efter sig — og han hørte hende skyde Slaaen for.

Greven trykkede de henkastede Sko, som de mindste Fødder i Verden lige nyligt havde begyndt at opvarme, med Inderlighed og gjentagne Gange til sine Læber, før han igjen svøbte dem ind i Silkepapiret og bandt det røde Silkebaand om Pakken. Saa stillede han Lyset foran Spejlet og betragtede sig lang Tid i dette, før han tænkte paa at begive sig til Ro.

Omtrent en halv Time efter, at Komtesse Marie havde sendt de to Kammerpiger bort, aabnede Sophie lydløst Døren til sit Værelse og listede sig i Mørket forsigtigt igjennem Korridoren og derpaa ned ad Trappen. Skjønt hun gik paa Strømpefødder og traadte saa forsigtigt som vel muligt, kunde hun dog ikke forhindre, at Trappen i Nattens dybe Stilhed knagede lydeligt. Det var ikke første Gang i sit Liv, at hun udførte et eventyrligt Vovestykke, men ikke desto mindre bankede hendes Hjerte saa stærkt, at hun flere Gange maatte staa stille og puste. Da hun var kommen ned i Forstuen, gjorde hun igjen Holdt, ja hun maatte oven i Kjøbet sætte sig et Øjeblik paa den der anbragte Bænk, indtil et let Anfald af Svimmelhed var gaaet over. Det store gamle Uhr fra forrige Aarhundrede, som var opstillet i en Nische lige overfor Udgangsdøren, tikkede saa paatrængende højt, at den ængsteligt Lyttende ikke kunde skaffe sig Vished for, hvorvidt ellers alt var stille i Huset. Det langsomme haarde Tiktak gjenlød uhyggeligt i den store hvælvede Forstue, og en af de klare Maanestraaler, som faldt igjennem de smalle, høje Buevinduer og strakte sig over Stengulvet hen til den modsatte Væg, kastede et spøgelseagtigt Skjær over den nederste Del af Uhrkassen, i hvis mørke Mahogni-Dør Dødens Skikkelse med Timeglas og Le af Elfenben var indlagt.

Sophie trak det sorte uldne Tørklæde sammen om Skuldrene, rejste sig og listede sig saa hurtigt gjennem den bageste Korridor hen til Folkenes Kamre. Hun aabnede forsigtigt Linings Kammerdør og traadte lydløst ind. Pigen laa paaklædt paa sin Seng og snorkede frygteligt. Sophie maatte først i længere Tid ruske hende i Armen, før hun med en vranten Brummen slog Øjnene op.

»Lining, det er paa Tide! Om en halv Time gaar Du ud — har Du forstaaet mig?« Hun maatte gjentage sine Ord flere Gange, før den søvndrukne Pige havde forstaaet Meningen deraf. »Gjør mig nu den Tjeneste ikke igjen at

lægge Dig til at sove. Vent blot til Uhret har slaaet tolv. Sæt Dig hellere paa Bænken i Forstuen — her falder Du dog i Søvn igjen. Døren er aaben«.

Lining forsikrede, at hun nu havde forstaaet alt, og Sophie gik samme Vej tilbage, som hun var kommen. Endnu en Gang gik hun hen til Foden af Trappen og lyttede med Haanden holdt til Øret. Da hun ikke kunde opdage noget Mistænkeligt, smuttede hun hen til Udgangsdøren, drejede resolut den store Nøgle om — og stod i det næste Øjeblik udenfor. Først tog hun nu sine Sko paa, saa trak hun forsigtigt den svære Dør til efter sig og løb endelig, idet hun undgik det knasende Grus og bestandig saa' sig om til alle Sider, henad Kjørevejen til Parkporten. Ubemærket naaede hun Gaardspladsen og Ladebygningen. Bag Vinduet paa første Sal, til Højre over Døren, brændte Lys; der sad altsaa Overforvalteren endnu ved sit Skriveri. Sophie greb rask fat i Haandtaget — ah! Døren gav efter — Inspektøren ventede altsaa allerede i Jasminlysthuset. Hun tog igjen Skoene af, og saa fløj hun mere end hun gik op ad Trappen, og stod efter et Par Skridt til udenfor sin Mands Værelse. Hun satte Øjet til Nøglehullet og saa' ham sidde ved sit Skrivebord. Lampen belyste klart hans ædle, skarpttegnede Ansigt og den hvide slanke Haand, som lod Pennen glide saa hastigt henover Papiret. En Stund iagttog hun ham og søgte af hans Minespil at gjætte, hvad der bevægede hans Indre, hvad hans Pen skrev. Saa rettede hun sig langsomt i Vejret, lænede sig op til Dørstolpen og strøg med begge Hænder sit mørke, allerede for Natten opløste Haar bort fra Tindingerne. Hendes Bryst gik op og ned, Blodet pressedes voldsomt ud i alle Pulsaarer, og hun trak Vejret ængsteligt gispende, næsten pibende. Endnu en Gang pressede hun den højre Haand fast imod sit Hjerte — saa traadte hun ind. —

Efterat Komtesse Marie havde sendt de to Piger bort, og Vicki var falden i Søvn, lagde hun sig endnu en Gang paa Sofaen i sit Værelse for at samle sine Tanker. Hun havde lige slukket Lampen for at gaa til Ro, da hun blev skræmmet op af sine ensomme Grublerier ved at høre Trappen knage. Hun gik hurtigt hen til Døren og lyttede opmærksomt efter den mistænkelige Lyd. Da alt syntes at være stille igjen, aabnede hun sagte Døren, traadte uden Lys hen til Trappen og bøjede sig spændt lyttende ud over Gelænderet. Men der hørtes ingen anden Lyd end det gamle Uhrs langsomme Tiktak. Alligevel blev hun staaende her i over fem Minuter og gik saa først ind paa sit Værelse igjen. Men i samme Øjeblik hun vilde trække Døren til efter sig, hørte hun tydeligt en Nøgle blive drejet om i Laasen. Nu var hun ikke længer i Tvivl om, at her foregik noget, som ikke var rigtigt. Hun skyndte sig at tage en varmere Slobrok paa, og begav sig derpaa, saa hurtigt Svagheden i hendes Lemmer tillod det, over i Spisestuen, hvis Vinduer vendte ud hertil. Hun spejdede ivrigt ud i den maaneklare Nat og troede at se en mørk Skikkelse ile fra Parkdøren henimod Forvalterboligen. Men Afstanden var for stor til, at hun kunde skjelne, om Skikkelsen tilhørte en Mand eller en Kvinde. Hun satte sig ved Vinduet og ventede, om der skulde vise sig noget Mistænkeligt. Men i over et Kvarter stirrede hun forgjæves over imod Avlsgaarden. —

Skikkelsen kom ikke til Syne igjen, og der rørte sig heller intet i Huset. Da hendes Øjne allerede begyndte at smerte af den anstrengte Stirren, saa' hun ud i Værelset og lod Blikket dvælende strejfe henover Væggene i den store Sal. Fra det mørke Panel skuede Billederne af hendes Forfædre ned paa hende, og Maanens usikre graablaa Skjær gjød et besynderligt Liv i alle disse stive Øjne, der syntes ligesom hun at ville spejde ud i Mørket og komme paa Spor efter den Forvorpne, som ved sin lyssky Færd havde krænket de hæderlige Pfungkers Borgfred. Ridderne i Staalharnisk, Hofmændene med de svære Naadeskjæder og bølgende Lokker, Herrerne med Pisk og i broderet Frakke — og ikke mindre de ærværdige Damer med de stive Pibekraver, de stolte, dybt nedringede Skjønheder fra det syttende Aarhundrede, de sødt smilende fra det attende med deres store mandelformede Øjne og endelig de venlige Herskaber fra den nyeste Tid — alle, alle syntes de at sige til deres unge Slægtning: Det er godt, at Du vaager! I vort Hus skal Løgnen ikke gaa omkring ved Nattetid og sætte Bo med sin Yngel under vort stolte Tag for ligesom Rotter at gnave paa Rødderne af vor Kraft. Skrid til Handling — Du staar under vor Beskyttelse, Du kjække, gale Komtesse!

Ret som om hun havde hørt de lønlige Stemmer, stod Komtesse Marie pludseligt op og gik hurtigt ned ad Trappen og ud i Forstuen. Hun stod just i Begreb med at aabne Husdøren, da hun paa Bænken saa' et underligt fornummet Væsen, som sad med Hovedet bøjet dybt ned mod Brystet. Komtessen traadte lydløst nærmere, bukkede sig ned, saa' den Siddende ind i Ansigtet og gjenkjendte til sin store Forbavselse — Lining, Kokkepigen, som lod til at have foretrukket denne haarde Hvileplads for sin varme Seng, thi hun var falden i en tryg Søvn. Besynderligt! Pigen havde aldrig gjort Indtryk af, at hun muligt kunde gaa i Søvne, thi det var dog altid noget usædvanligt, og hos Lining var alt meget sædvanligt! Hun vilde allerede lægge Haanden paa hendes Skulder for at faa hende vaagen, da Uhret med hæs Snurren og

dumpe Slag slog Tolv. Lining foer sammen, og Komtessen skjulte sig hastigt bag Tøjstativet til Højre for Døren, som behængt med Grevens store Rejsekappe og forskjellige andre Klædningsstykker frembød tilstrækkelig Dækning.

Lining sprang op, gned forundret sine Øjne, lod til at tænke over, hvad hun egentlig skulde her — og traskede hen til Døren. Hun saa' sig endnu en Gang om, saa aabnede hun Døren med temmelig megen Støj — og var forsvunden.

Gjennem Vinduet saa' Komtessen hende liste sig langs med Huset, saa gik hun hen til Døren og drejede Nøglen om.

»Saa!« mumlede hun, »Nu oppebier vi Resten«. Hun gik igjennem den bageste Korridor hen til Kjælderdøren, hvor de to Hunde havde opslaaet deres Nattekvarter i et Rum som om Vinteren blev benyttet til Opbevaring af Brændsel.

»Hejda, — Lord! Lady — op med Jer!«

De to Dyr løftede Hovedet med hul Brummen, men da de havde lugtet deres Herskerinde, sprang de op og gned sig op ad hende, idet de strakte sig gabende og piskede hendes Kjole med deres Haler. Hun gik nu samme Vej tilbage og bød ved en svag Fløjten Hundene at følge med. Sammen med dem betraadte hun Hubertussalen, som laa til Venstre for Indgangen, flyttede en Kurvestol hen til et af Vinduerne og sank udmattet ned i den. Lord og Lady dukkede sig snart ned foran hende, baskede med Halerne mod Gulvet og saa' forventningsfuldt op til hende.

»Sov I kun!« hviskede hun smilende. Saa lagde de deres smukke Hoveder mellem Poterne og fandt sig i, at Komtessen benyttede deres tykke Pels som Fodskammel. Hun støttede Hovedet tankefuldt mod Haanden og lukkede Øjnene — men hun sov ikke! — —

Da hans Hustru saa pludselig, som om hun var stegen op af Gulvet, stod foran ham, var Norwig sprungen op med et Udbrud af Forvirring og havde først lagt det første det bedste Aktstykke over de tæt beskrevne Ark paa sit Skrivebord. Saa gik han et Par Skridt hen imod hende og hviskede skjælvende af Vrede og Overraskelse: »Hvad skal det betyde? Hvordan er Du kommen herind? Hvad er det for en besynderlig Ide?«

Med bønfaldende opløftede Hænder, ude af Stand til at tale, stod hun foran ham.

»Hvad vil Du mig? Tal! Du maa ikke være her!«

Hun lod til endnu bestandig at søge efter Ord. Hendes Øjne fæstede sig med sælsom Glands ved hans, saa traadte hun pludselig tæt hen til ham — og sank med et dybt Suk ned for hans Fødder.

»Hvad skal det sige?« udbrød han bestyrtet. »Jeg beder Dig, rejs Dig op! For alt i Verden ingen Komediespil!« Han greb hende næsten haardt i Armen og søgte at rejse hende op.

Saa omklamrede hun lidenskabeligt hans Legeme, bøjede Hovedet langt tilbage og saa' tryglende op til ham med Øjne, der vare fulde af Taarer.

»Hvad vil Du?« sagde han mere venligt. »Jeg kan ikke høre paa Dig her. Se at komme ubemærket ud i Parken — jeg skal følge efter«.

Men hun ændsede ikke hans indstændige Opfordring. Det lod til, at hun slet ikke havde forstaaet, hvad han sagde. Hun stirrede kun ligesom henrykt paa ham, og derpaa sagde hun endelig ganske sagte med en skjælvende Hvisken, som gik til Hjertet: »Tilgiv mig, min Rolf, tilgiv mig! Jeg elsker Dig ubeskriveligt — jeg kan ikke leve uden Dig!«

Med et heftigt Ryk rev han sig løs fra hende, traadte et Skridt tilbage og strakte bydende Haanden ud imod Døren. »Gaa!« udbrød han hæst. »Mellem os er alt forbi! Tro ikke, at Du endnu en Gang skal se mig svag. Dit hele Liv har altid været en Løgn. Hvis Du nogensinde havde elsket mig, saa havde Du ikke saa grusomt kunnet ødelægge mit Liv. Hvortil altsaa denne ynkelige Komedie!«

»Det er sandt«, sagde hun, »jeg har handlet skændigt imod Dig — jeg var en forfængelig, egenkjærlig Skabning — jeg var ikke værdig til din Kjærlighed — jeg har skammeligt draget mig den til Nytte for at fylde min usle Tilværelse med tom Glands — i en evig Rus at søge Erstatning for den Tomhed, som var bleven tilbage i min Sjæl, efter at jeg havde opgivet min Kunst«.

»Der lyver Du igjen! Du har aldrig været en ægte Kunstnerinde. Scenen har lige som Ægteskabet kun skullet tjene til at tilfredsstille din umaadelige Egoisme og Forfængelighed. Dine Roller har Du taget lige saa lidt alvorligt, som senere dine Pligter som Hustru og Moder. Hvis Du efter en Tids Forløb havde sagt til mig: Lad mig gaa — jeg kan ikke leve uden min Kunst, saa havde jeg aldeles bestemt ikke holdt Dig tilbage og ikke betragtet mit Navn som beskjæmmet, fordi en ægte Kunstnerinde havde baaret det frem for Publikum. Men en saadan Attraa har aldrig grebet Dig — nægt det ikke! De lette Triumfer, som din alt andet end kræsne Behagelyst lod Dig fejre, havde langt mere Værdi for Dig end det Pøbel-Bifald, som blev din løjede Kunst til Del. I Salonen følte Du Dig som en stor Skuespillerinde — paa Scenen kunde et Pust af Natur og Følelse udslette hele det Trylleri, som laa i din Skjønhed. Du er altfor klog til ikke at have følt det! — Hvad forhindrede Dig da i, nu igjen at gaa til Theatret, naar Trangen i Dig var saa mægtig? Men Du foretrækker jo endnu bestandig at spille Komedie i det daglige

Liv. Jeg saa' sandelig langt hellere, at Du optraadte i en Ravnekrog som Fru v. Norwig, end at Du her under falsk Navn sniger Dig ind i et Hus, som . . .«

»Aa, ti stillle! Hvor kan Du dog miskjende mig saaledes? Hvad andet har draget mig tilbage til Hjemmet end Haabet om at gjenfinde Dig? Er ikke Tilfældet, som førte os sammen her, et tydeligt Vink af Skjæbnen? Kan Du ikke glemme? Har jeg ikke ogsaa meget at glemme for dit Vedkommende? — Og dog ligger jeg her og trygler ydmygt om din Kjærlighed — den Kjærlighed, som Du en Gang har tilsvoret mig for Guds Alter!«

Han traadte rask henimod hende, saa' hende mørkt ind i Ansigtet og udbrød: »Jeg siger Dig, Du lyver igjen! Hvad skal det til, dette laante Navn, denne uværdige Legen Skjul, al denne Haan, Din Trudsel . . .?«

»Jeg valgte Masken, fordi dit Navn her i Tyskland kunde blive farligt for os begge. Jeg har beholdt det, sandelig mere for din end for min egen Skyld. Kan det undre Dig, naar først den dybe Harme gav sig Luft, som jeg maatte føle overfor Dig? Du kan have Ret, i alt hvad Du her bebrejder mig — jeg har været uværdig til din Kjærlighed. Men da Du forlod mig, tog mit Barn med Dig, og jeg ikke vidste, hvor Du var — i Aar og Dag — da først begyndte den store Tomhed i mit Hjærte at gjøre sig følelig. Og da jeg hørte, at Du nu ogsaa overfor Loven vilde skilles fra mig, da grebes jeg af en forfærdelig Længsel — først da, det tilstaar jeg nu for Dig, først da begyndte jeg at elske Dig. Det var Kjærligheden, som drev mig over Havet til Dig!«

Norwig lo haanligt: »Den Gang talte Du i en anden Tone. Jeg ser endnu den vilde Skadefryd lyse ud af dine Øjne, da Du fik at vide, at det var lykkedes Dig igjen at afskjære mig Muligheden for en ny Lykke, et værdigt Liv«.

»Vis mig den Kvinde, som ikke vilde blive til en Furie, naar hun saa' sig saa skjændigt forraadt!« udbrød hun højt.

»Ti stille, jeg beder Dig — Væggene har Øren!«

»Ser Du, hvorledes Du skjælver for Følgerne af din Forbrydelse!« Hun greb hans Haand, og idet hun pressede den imellem begge sine, saa' hun med flammende Blik op til ham. »Jeg skjælver ikke for Opdagelsen af mit Bedrageri. Uden nogen som helst Betingelse vil jeg følge Dig, under hvilket Navn Du vil. Og naar Straffen rammer Dig — den maa ramme Dig, thi disse Mennesker er uforsonlige — saa vil jeg dele hele Byrden af din Vanære med Dig — og alt det, fordi jeg elsker Dig, fordi jeg ikke kan leve Dig foruden!« Hun hulkede højt og bedækkede hans Haand med brændende Kys.

Han blev greben imod sin Villie. Han frygtede for at møde hendes Blik og udbrød, idet han saa' mørkt til Siden: »Det er for silde. Jeg har altfor ofte set Dig i din sande Skikkelse. Jeg vil tro, at denne Bevægelse kommer fra Hjertet, men jeg kan ikke tro, at den vil vare ved. Intet Menneske forandrer sin Natur saa fuldstændigt — Du er nu en Gang ikke skabt til Taalmod og Savn. Forlad dette Hus — og jeg skal søge at tænke paa Dig uden Vrede«.

»Du støder mig bort fra Dig som en Skyldig«, sagde hun mildt bebrejdende. »Har vi ikke begge fejlet? Kunde Du vente af mig, at jeg saadan uden videre skulde finde mig tilrette i landlige Forhold, jeg, et Skuespillerbarn, som næppe kjendte nogen anden Natur end Kulissernes malede. Jeg var jo saa ung og livslysten — har Du virkelig troet, at jeg kunde være

lykkelig uden Omgang, uden Adspredelser, uden hele Selskabslivets nervøse Pirring? Hvorfor har Du givet efter for mine Ønsker? Hvis Du ikke havde været forfængelig af mig, kunde Du jo i Tide have sat en Stopper for min taabelige Ødselhed. Og naar jeg ikke hørte efter dine Formaninger, hvorfor har Du saa ikke brugt Magt? Du kunde have indespærret mig, ladet mig sulte, slaaet mig — jeg vilde have tilgivet Dig det altsammen og glemt det, thi derved havde jeg dog set, at Du ikke vilde opgive mig for nogen Pris, at det var Dig om at gjøre at betvinge min Forfængeligheds Dæmon — at tvinge mig til Kjærlighed!«

»Tvinge Dig? Hvem vilde overhovedet være i Stand til at tvinge en hjerteløs Kvinde til nogetsomhelst? Min Hukommelse er ikke saa kort, at Du kunde foregjøgle mig noget af den Art. Har jeg ikke, allerede før vore første Hvedebrødsdage var til Ende, maattet indse din forfærdelige Hjertetomhed, din fuldstændige Mangel paa sand Følelse? Og da Barnet var kommet til Verden, og jeg maatte opleve, at en Kvinde endog kan fornægte Moderkjærlighedens Naturdrift, da visnede Kjærligheden helt i mit Hjerte, og hvad der blev tilbage, var ikkun mine Sansers halvt vanvittige Attraa, som dit fordømte Koketteri forstod bestandig at holde vaagen. Du paanødte mig en skinsyg Ægtemands nedværdigende Rolle og drev Frækheden saa vidt, at Du haanede mig i dine Elskeres Nærværelse«.

»Rolf, hvad har jeg dog gjort!« udbrød hun aldeles sønderknust, som om hun først nu fik Øjnene op for det sande Omfang af sin Forvorpenhed. »Havde Du blot den Gang slaaet mig i Ansigtet i alle disse Folks Nærværelse — det vilde have bragt mig til Erkjendelse! Jeg føler det i Dag — det vilde have frelst mig!«

»Saa? Virkelig? Husker Du ikke mere, hvad Du sagde, da jeg virkelig en Gang løftede Haanden imod Dig, den Gang, da vor Bill laa i Feber, og Du absolut vilde kjøre til Bal? Slaa mig kun — sagde Du ganske roligt — saa lader jeg mig skille paa Grund af Mishandling. Du maa oven i Kjøbet betale mig en Sum Penge, og om ni Maaneder gjør jeg en eller anden lykkelig ved at række ham min Haand — den erlauchtige Büsterloher til Exempel — han er rigere end Du og har oven i Kjøbet det Fortrin, at være saa dum som en Torsk og saa forelsket som en Kat! — Du ser, at jeg oven i Kjøbet erindrer dine smagfulde Lignelser! — Du forstod at gjøre enhver Time, vi var alene sammen, til en sand Helvedkval. Jeg saa' min Ruin for mig — og jeg lod mig med fuld Bevidsthed drage med ind i Malstrømmen, da jeg vidste, at Du ikke vilde tage Del i det Liv i Savn og Arbejde, som ventede mig. Du vilde saa dog til sidst have kastet Dig om Halsen paa en Anden — og jeg var bleven fri!«

»Du véd, at det ikke gik saaledes. Jeg er vedbleven at være Dig tro, selv efter at Du hemmeligt havde forladt mig med Barnet. Den Mistanke, paa hvilken Du vilde lade Dig skille fra mig, var ubegrundet — det sværger jeg Dig!«

»Det véd jeg, men jeg véd ikke, om ikke mere dristige Tilbedere har havt større Held. Men selv om det heller ikke har været Tilfældet, saa forblev Du dog kun standhaftig, for at din Hævn kunde faa større Virkning. Denne Tilbageholdenhed gjør Dig langt mere brødefuld end en varmblodig Kvinde, som i en uimodstaaelig Lidenskabs Rus tilsidesætter sine Pligter som Hustru. Har din Troskab nogensinde kostet Dig Kamp? Du ventede kun paa at tilfredsstille dit Had. Du vilde forbedre din Stilling i Samfundet — og det kunde Du kun, naar Du opnaaede en Skilsmisse i din Favør. Du vilde ikke være fulgt efter mig til Amerika, hvis Du ikke havde faaet at vide, at jeg havde arbejdet mig op der, at det gik mig godt. Et amerikansk Eventyr var fuldstændigt efter din Smag — og Du har sagtens allerede i Forvejen svælget i Nydelsen af din tilfredsstillede Hævnlyst. Hvad har Du foretaget Dig i New-York efter min Flugt?«

»Jeg har forenet mig med Clarks for at opspore Dig og faa Dig straffet«, svarede hun angerfuld. »Men siden jeg virkelig fandt Dig, saa opgav jeg enhver Tanke om Hævn. I disse glædeløse Aar er jeg kommen til Klarhed over mig selv, og jeg har lært Verden at kjende, siden jeg saa' mig nødsaget til at fortjene mit Brød blandt Fremmede. Og da jeg gjenfandt Dig her, da jeg saa', hvorledes Du, der var kommen for at tjene, strax og uden Modstand kunde opkaste Dig til Hersker i dette Ørige af aandløs Hovmod og præstelig Indskrænkethed, saa faldt det som Skjæl fra mine Øjne, da indsaa jeg først dit sande Værd — og elskede Dig med en første, en ren Kjærligheds hele Varme!«

»Ord, Ord, ikke andet end Ord! Du har indstuderet din Tale udmærket! Men det gjør ikke længer nogen Virkning paa mig. Ogsaa jeg har i dette Ørige — Udtrykket er virkelig godt — faaet Øjnene op for min Ungdoms skjæbnesvangre Daarskaber. Her er det først gaaet op for mig, hvad en Adelsmand i vor Tid skylder sig selv! Lad være, at disse Mennesker er indskrænkede, men de er dannede af et ædelt Stof, de er kjærnesunde, fordi de er sande imod sig selv. Jeg vil nu ogsaa være sand imod mig selv. Véd Du, hvad jeg vil gjøre? Jeg vil selv melde mig for Øvrigheden, jeg vil tage min Straf paa mig, og saa vil jeg gaa hen og forlange Skilsmisse

fra Dig! Og denne Gang skal det nok gaa igjennem! Takket være Tilfældet, som førte denne Fink hertil, vil jeg kunne bevise, hvad Loven forder. Den unge Wuwermann . . .«

Med Blik funklende af Raseri var hun sprungen op og afbrød ham nu næsten skrigende: »Og saa vil Du gifte Dig med denne hæslige, klodsede Person, som har sat alt det i Dig, hvem Du gjør Kjærlighedserklæringer i Hestestalden . . . ah! Lad mig engang se, hvad det er for et kostbart Dokument, som Du skyndte Dig at gjemme!« Med et Sæt var hun henne ved Skrivebordet, og, før han kunde forhindre det, havde hun snappet de beskrevne Ark Papir.

Han søgte at faa Tag om hende bagfra for at presse hendes Arme ind imod Kroppen. Men hun drejede sig om med et kraftigt Ryk og gav ham med begge Hænder et kraftigt Stød for Brystet, saa han tumlede et Skridt tilbage.

Hun kastede et Blik paa det forkrøllede Papir, hun holdt i den højre Haand og læste højt Ordene: »De, dyrebareste Komtesse, skal erfare denne Kvindes Nederdrægtighed . . .«

Han omsluttede hendes højre Haand med et Jærntag. »Du læser ikke videre!« udbrød han.

»Behøves ikke heller,« sagde hun haanligt. »Jeg véd tilstrækkeligt!« Og med Lynets Hurtighed havde hun med den frie venstre Haand revet Papirerne i Stykker.

Han slap hende og traadte blegnende tilbage. Ude af Stand til at tale, pegede han med dirrende Læber paa Døren.

»Ja, jeg gaar,« sagde hun med en kort Latter. »Og dér — saaledes kaster jeg dit Navn og al den latterlige Flitter for dine Fødder! Du har ikke villet det anderledes — Du skal snart høre fra mig!«

Hun rev Stykkerne endnu mere itu og kastede dem heftigt henimod ham, saa at de spredtes over Gulvet. Saa forlod hun Værelset med hastige Skridt.

Rolf Norwig sank som lamslaaet ned i Stolen foran Skrivebordet og skjulte Ansigtet i sine Hænder. —

Da Josephine v. Norwig traadte ud af Husdøren, stod Inspektør Reusche foran hende. Han udstødte et Skrig af Overraskelse og sagde: »Har Du opsøgt mig dér, Sophie? Jeg troede allerede . . . Aa, Du søde lille Gavtyv!«

Han vilde tage hende om Livet, men hun rev sig behændigt løs fra ham og udbrød foragteligt: »Hvad gaar der af Dem?» Og uden at værdige ham et Blik mere gik hun hurtigt bort.

Inspektøren var som himmelfalden. »Falske Slange!« mumlede han rasende og gik ind i Huset. — —

Komtesse Marie havde ikke behøvet at vente længe paa sin Observationspost. Allerede efter ti Minuters Forløb hørte hun igjen Linings slæbende Skridt paa den gruslagte Vej. Komtessen havde strax skyndt sig hen til Døren og havde lukket den op og derpaa, idet hun holdt de to Hunde i Halsbaandet, oppebiet Linings Komme.

Pigen maatte have overhørt den knækkende Lyd af Laasen, thi hun traadte ind uden at ane noget og gav et højt Skrig fra sig, da hun saa uventet stod overfor den unge Komtesses høje Skikkelse og de knurrende Hunde.

»Hvor har Du været henne, Lining?« spurgte Komtessen strengt.

»Aa Gud, aa Gud! Jeg . . . var bare lidt nede i Haven. Frøkenen sagde til mig, at jeg skulde kigge lidt paa Maanen, den skinnede saa kjønt!«

»Er Frøkenen maaske ogsaa nede i Haven?«

»Det véd jeg ikke. Frøkenen har bare lukket Døren op for mig, og saa har Frøkenen sagt, jeg skulde tøve en Kjende, indtil Klokken slog tolv. Aa Gud, naadige Komtesse, jeg var jo ikke ene om det — Frøkenen har blot villet holde mig for Nar!«

»Naa, det er godt, Lining! Jeg bryder mig ikke om din Frøken. Gaa i Seng og hold din Mund, ellers — Du véd vel nok, hvad Ordsproget siger: Spot og Skade følges ad.«

Pigen brast i Graad og listede sig skjælvende bort. Men Komtessen lukkede Døren af igjen og satte sig derefter paa Bænken i Forstuen. Atter havde hun kun ventet i et Par Minuter, da der igjen blev taget i Døren. Hurtigt var hun henne og lukkede op. Lord, som hun derved havde maattet give Slip paa, var med et Spring udenfor og havde nær stødt den forskrækkede Fru v. Norwig baglængs ned ad Stentrappen. Uvilkaarligt var hun sprunget ned i Græsset og havde med et højt Skrig trykket sig op til Muren for at dække sig i Ryggen.

»Kom, Lord!« raabte Komtessen dæmpet.

Men Dyrene vare blevne urolige ved det Usædvanlige i dette natlige Eventyr og ved at vente, og i Medhjælpen, hvis Person de endnu ikke vare blevne fortrolige med, saa' de den ventede Fjende. Lord adlød ikke strax, men sprang op ad Damen, som ængsteligt trykkede sig op i Hjørnet; paa Grund af sin Races godmodige Natur gjorde den dog ingen Fortræd. Lady var ogsaa saa urolig, at den trak Komtessen med sig ned ad Trappen. Men saa lykkedes det hende ogsaa igjen at faa fat i Lords Halsbaand og med en Anspændelse af hele sin Kraft at drage Dyrene tilbage. Medens hun endnu var beskjæftiget med at berolige Hundene, blev Fru v. Norwig i Stand til at trække Vejret og gjenvinde sin Fatning.

»Ah, bravo Komtesse!« fremstammede hun gispende og trykkede begge sine smaa Hænder mod det heftigt arbejdende Bryst. »Det er rigtigt — puds De kun Deres Hunde paa de Folk, som er en Torn i Øjet paa Dem! Det er formodentligt meget aristokratisk!«

»Ti stille og svar mig paa, hvad jeg spørger Dem om! sagde Komtessen i en bydende Tone. »Hvor kommer De fra?«

Med foroverbøjet Hoved, som en Kat parat til Spring, traadte den falske Frøken henimod Komtessen. Hun var næsten to Hoveder mindre end denne og saa haanligt smilende op til denne, saa at hendes mørke Pupiller næsten forsvandt under Øjenlaagene og det Hvide skinnede uhyggeligt. »Hvor jeg kommer fra? Naa, Dem kan jeg jo sige det — fra min Mands Værelse.«

Komtessen kunde ikke faa et Ord frem. Hun maatte samle hele sin Styrke for at bevare sin Holdning overfor denne Kvinde.

Og »Frøkenen« vedblev: »Desværre forstyrrede jeg ham i en meget vigtig Beskjæftigelse. Han var i Færd med at skrive sine Memoirer til en vis »dyrebar Komtesse«. De kan vel ikke fortænke mig i, at jeg var saa fri at tilintetgjøre dette kompromitterende Manuskript!«

»Det har De gjort? Hvad troer De at have opnaaet derved?« svarede Komtessen. »Er De endnu ikke overbevist om, at der for Dem ingen Plads er i dette Hus? De skal forlade det i Morgen!«

»Det vil jeg ogsaa, men uden at spørge Dem ad.«

»Stol ikke paa, at man vil vise Dem yderligere Overbærenhed paa Grund af Deres Trusler. Hvad Hr. v. Norwig end kan have forbrudt, saa skylder vi ham dog at befri ham for den vanærende Løgn, som De vil paatvinge ham. Siden De nu engang véd, at jeg kjender Deres Forhold — jeg anede det fra det Øjeblik af, da jeg hørte Dem gaa ind paa hans Værelse den første Nat, De var her! — saa bør De ogsaa vide, at jeg vil gjøre alt for at tilvejebringe Beviser for, hvor uværdig De har vist Dem ham.«

»Og saa sætte Dem selv i mit Sted — ha ha! Undskyld, min naadige Komtesse, at jeg ler! Deres Skjæbne er virkelig tragikomisk. Den første Mand, som var i Stand til at røre Deres stolte Hjerte — Deres Achilles, skjønne Penthesilea — han har begaaet en dum Streg, en Mesalliance — Du milde Gud, det forekommer i de bedste Familier! Man overbeviser simpelthen vedkommende Person om et lille Fejltrin — den nødvendige unge Mand indfinder sig jo, som om han var kaldet — og saa rækker man ham selv den allernaadigste grevelige Haand og udsoner derved Brøden imod det blaa Blod.«

»Uforskammede — jeg frabeder mig dette Sprog!«

»Har De ogsaa en Revolver i Lommen?« vedblev den skjønne Furie. »Jeg vilde ikke gjerne indlade mig i en Kamp med disse Firbenede — da jeg desværre ikke raader over Deres Kræfter, Komtesse!«

Komtessen slæbte sig igjen op ad Trappen og gik ind i Forstuen med de to Hunde. Der slap hun dem løs og jog dem ind i deres Rum.

Fru v. Norwig var fulgt efter hende og havde lukket Døren efter sig. Med udfordrende løftet Hoved afventede hun Komtessens Tilbagekomst. Denne vilde gaa tavs forbi hende og op ad Trappen, da hun med dæmpet Stemme igjen tiltalte hende: »Blot et Ord, Komtesse!«

»Jeg har ikke Lyst til længer at høre paa Deres Uforskammetheder.«

»Jeg vil ogsaa kun spare min Mand for den Umage, at forfatte et nyt Manuskript. Jeg var jo heller ikke færdig med min Tragikomedie! Forestil Dem altsaa: selv om De ogsaa støder mig stakkels Uværdige tilbage i mit Intet — ha ha! — saa er han dog endnu ikke fri, thi . . .« Hun traadte tæt hen til Komtessen og hviskede hende langsomt og tydeligt, med Eftertryk paa hver Stavelse, ind i Øret: »Han har endnu en anden Kone i Amerika, som kun venter paa, at jeg skal røbe hans Opholdssted, for at udlevere ham til Øvrigheden.«

Komtesse Marie maatte klamre sig fast til Trappegelænderet for ikke at falde. »En anden Kone!« udbrød hun hæst.

»Ja, saaledes er det — man kalder det jo Bigami, ikke sandt? Han har et saa stort Hjerte, min kjære Ægtefælle. Damen, Miss Clark hed hun, hvis De vil vide det, forelskede sig i ham, ligesom De, Komtesse. Han var ansat hos hendes Fader og skulde indtræde som Associé i Forretningen, hvis han vilde tage Datteren med i Kjøbet. Det havde dog været uridderligt at give en Dame, som friede, en Kurv, ikke sandt? Desuden var Miss Clark slet ikke saa ilde, en meget energisk, dannet ung Dame, ligesom De, Komtesse! Og dertil en imponerende Skikkelse — hm! — ligesom De, Komtesse! Hvad gjorde det, at Norwig havde udgivet sig for Enkemand? Det maatte da være en let Sag at faa en Skilsmisse i Stand. En god Ven anbefalede ham Deres ædle Fætter Karl Egon Emich som Syndebuk — men den gode Greve havde desværre aldrig tænkt paa slige umoralske Ting! Og desuden angik Sagen ikke vore Domstole, fordi min Mand havde sit Domicil derovre. Da jeg en tre Uger efter kom til New-York, var Ulykken sket og vor fælles Gemal saa' sig nødsaget til at flygte ud i Pampas. — Der har De hele Romanen. Nu manglede det blot, at vi udvandrede til Salt Lake City, og De lod Dem knytte til ham som Nummer tre! — Og nu ønsker jeg Dem god rolig Nat, Komtesse!«

Hun tog de sirlige Sko af, smuttede let som en Sylfide op ad Trappen og ind paa sit Værelse. — —

Uhret forkyndte den første Time af den nye Dag, da Komtesse Marie vaagnede af en dyb Besvimelse. Tungt slæbte hun sig op til sit Værelse. Først henad Morgenstunden jog

den barmhjertige Søvn den vilde Hær af plagende Tanker bort fra hendes Leje.

FJORTENDE KAPITEL.

Handler om Afsked og Overraskelser, bringer en Stilprøve fra Enken Bandemer og endelig tillige en Forlovelse. Den gale Komtesse modtager et alvorligt Skriftemaal.

Den næste Morgen Kl. 8 fandt en Afsked Sted, som var rig paa Taarer. Vicki var allerede kommen helt forgrædt ned til Frokosten, og da hendes Hans Kvast Fink dybt rørt overrakte hende sin Akvarel som synlig Erindring om en uforglemmelig skjøn Stund, saa blev det først rent galt, og Sorgen gav sig Luft i hjerteskjærende Hulken og i en Strøm af Taarer. Kunstneren skyndte sig at komme ud af Døren, thi at se gamle Tjærefinks Søn tude omkaps med en ufornuftig lille Komtesse, det skulde man ikke opleve paa Räsendorf. Særlig rørt var Tjenerskabet, der alle som en sværmede for Komtesse Victoria. Gartneren Sötbier havde det gode Indfald at medgive hende en Kurv fuld af de første modne Æbler til Fortæring undervejs, da hun fra sin tidlige Barndom af havde næret en lidenskabelig Forkjærlighed for denne Frugt. Hun gav heller ikke Slip paa sin Æblekurv, og hendes friske, buttede Skikkelse frembød saaledes Idealbilledet af en ungdommelig Pomona.

Komtesse Marie havde allerede i Sengen sagt Farvel til sin Søster. Hun følte sig saa mat, at hun ikke kunde staa op. Men hun lovede, at hun snart skulde besøge hende i Berlin, hvorhen hun dog blev nødsaget til at rejse for at konsulere en berømt Kvindelæge.

Frøken Sophie havde ved Frokosten passet sin Dont som sædvanligt; men det var ikke undgaaet Grev Karl Egon Emich, hvor mærkværdig gammel og forvaaget hun saa' ud. Han gjorde sig de heftigste Bebrejdelser over, at hans dristige Streg og Angsten for de mulige Følger deraf havde forvoldt den stakkels Pige en søvnløs Nat. Det var ham ogsaa paafaldende, at Grevinden i Dag fuldstændigt oversaa' Frøkenen, og en Gang troede han ogsaa at have modtaget et bebrejdende Blik af Sophies store Øjne, som var omgivne af mørke Ringe.

Samme Dags Eftermiddag rejste ogsaa Frøkenen til Lüneburg med tre Dages Permission. Norwig havde ikke set hende forinden, da han havde ladet Middagsmaden bringe op paa sit Værelse.

Det havde været en travl Dag, og man havde holdt Fyraften senere end ellers. Den blide Ludolf Reusche havde endnu aldrig bandet og regeret saaledes som i Dag. Var det maaske det afskyelige Regnvejr, der var Skyld heri, eller var det en Meddelelse af Volontær Brinkmann, som han havde modtaget tidlig om Morgenen. Sikkert var det, at der imellem disse to, som ellers til en vis Grad havde staaet paa Krigsfod med hinanden, var opstaaet et pludseligt Venskab, som særlig gav sig tilkjende derved, at begge med paafaldende Overensstemmelse indtog den samme stive, kjølige, ordknappe Holdning overfor Overforvalteren. Til Trods for det daarlige Vejr iførte Inspektøren sig efter Fyraften dog sine Kisteklæder, for at gjøre sin Opvartning hos Pastorens. Og Dagen efter, kort før Middag, udbad han sig en Audients hos den naadige Fru Grevinde, i hvilken han anmeldte sin Forlovelse med Frøken Beate Meusel.

Tredie Dagen efter Frøken Sophies Afrejse indløb til Hr. Maler Hans K. Fink et Brev med Poststempel Lüneburg, hvilket af denne blev forelagt Grevinden og var saalydende:

»Ærede Hr. Fink!

Skjønt jeg af Deres Familie, som aldrig har undt mig saa meget som der kunde ligge paa en Negl hverken medens Vagtmesteren levede eller som Enke men tvertimod altid er bleven overset og ikke har villet vide noget af mig uden gjort Ophævelser anbelangendes Papegøjen at jeg havde drejet Halsen om paa den og ladet den udstoppe! Saa vil jeg dog alligevel opfylde deres Bøn da den er affattet i en anstændig Form. Jeg meddeler altsaa, at den Dame som De har tegnet Billedet af, ikke er min Datter Sophie og bemærker desuden at jeg ikke kjender noget til Dannelse og Sprog og hvad De ellers skriver om hos min Datter uden den ellegande Optræden som hun maa have efter mig. Jeg har nok altid holdt Sophie flittigt til Skole og anbefalet hende en moralsk Opførsel men Tøsen var altid doven som Arvesynden og ikke til at faa Skik paa og jeg var glad da hendes Fader sendte mig Penge at jeg kunde faa hende til Amerika for som anstændig Vagtmesterdatter passede hun slet ikke. Jeg havde sidst Brev fra hende for fem Aar siden, da skrev hun at hun havde giftet sig med en Sort, som var Kok i et rigt Hus og jeg beklager det Menneske! Siden har jeg ikke hørt fra hende og glæder det mig meget for jeg er en anstændig Enke og jeg véd heller ikke, hvad hun skulde her.

Deres Hilsener besvarer jeg venligst og tegner ærbødigst *Selma Bandemer*

Enke Vagtmesterinde nu
Posamentør og hvide Varer«.

Da Frøken Sophie selv hverken kom igjen eller lod høre fra sig, saa holdt man sig overbevist om, at den kjække Eventyrerske havde gjort sig usynlig.

»Te te te« — sagde Grevinden. »At man dog kan tage saaledes fejl af et Menneske. Og der har jeg ovenikjøbet overfuset den stakkels Præstetøs, fordi hun vilde oplyse mig om denne

Personages nette Opførsel! Naa jeg skal gaa derover endnu i Dag og gjøre det godt igjen. Hun skal ogsaa faa en pæn Brudegave — og min rare Mand . . . for Pokker, hvor har jeg gjort ham Uret! Og han har taget det Hele paa sig — han er dog virkelig en sand Kavaler, min Hellmuth! Nej, nej — jeg skal aldrig mere tage saadan en Person i Huset! Man véd jo aldrig, hvilke Slanger man der nærer ved sit Bryst«. —

Greven skrev, at Vicki af Tante Augusta var bleven modtaget med aabne Arme og bad om snart at faa en ny Sending Æbler, da hun strax, samme Dag hun var kommen, havde uddelt hele sit Forraad blandt Søstrene. For at give hende en dannende Adspredelse, havde han Dagen efter taget hende med hen i Musæet. Men hun havde fundet de gamle Billeder græsselige og paastaaet, at Hr. Fink dog kunde male langt smukkere. Skulpturafdelingen var de af Anstændighedshensyn gaaet meget flygtigt igjennem. Vicki havde heller ikke brudt sig synderlig om de itubrukne Dukker; kun Kejser Augustus' Billedstøtte havde imponeret hende og da hun af Kataloget havde set, hvem den forestillede, havde hun ganske højt fremsagt det Scheffel'ske Vers af den bekjendte Romersang: »Den Augustus blieb vor Schrecken ein Stück Pfau im Halse stecken«. Og derover havde en værdig gammel Herre i Nærheden faaet et saadant Anfald af Latterkrampe, at Galleritjeneren i en Fart maatte stænke ham Vand i Ansigtet. — Grevens udførlige Skrivelse endte med en Anmodning om en Forlængelse af hans Permission i et Par Dage, da han havde truffet nogle gode gamle Venner, som ikke vilde give Slip paa ham.

Og da den gode Grevinde endnu følte sig skyldig overfor sin Ægtefælle paa Grund af den grusomme Svedekur, saa gav hun ham i en kjærlig Skrivelse denne Tilladelse, endog uden de sædvanlige Formaninger. —

Mester Fink malede i denne Tid, som om det gjaldt Livet; han skyndte sig aabenbart for at komme bort fra dette Hus, der gjemte saa vemodigt søde Minder for ham og uagtet Grevindens Elskværdighed forekom ham saa gyselig øde og uhyggeligt, siden Victoria Pomonas sølvklare Latter ikke længer gjenlød i de store Haller. —

Komtesse Marie havde hin mindeværdige Nat paadraget sig en Forkjølelse med let Feber, som igjen i flere Dage bandt hende til Sengen. Først den femte Dag kunde hun staa op, men maatte endnu ikke forlade sit Værelse. Om Eftermiddagen kom hendes Moder, for at spørge, om hun ikke kunde give Hr. v. Norwig den ønskede Oplysning i en vis landøkonomisk Sag. Komtessen sagde Ja og bad Moderen om at sende Hr. Forvalteren op til hende.

Norwig fandt Komtessen liggende paa Sofaen. En Morgenkjole af mørkeblaat Klæde lagde sig i bløde Folder om hendes prægtige Figur. Matgule Stores dæmpede Lyset, ligesom det tykke Tæppe Lyden af Skridt. En mild Dæmring laa som et let Slør over de messingbeslagne Rokoko-Møbler, det blomstrede Betræk og de talrige Nipsgjenstande af Porcellæn, Metal, Træ og Læder, som plejer at hobe sig op i fornemme unge Damers Værelser. Paa det udsvejfede Skrivebord stod et lille fransk Taffeluhr, hvis fine, hastige Tiktak havde noget kvindeligt Nervøst ved sig.

»Kom, sæt Dem herhen til mig«, sagde Komtessen, efter at de havde hilst paa hinanden og vexlet nogle Ord om hendes lidende Tilstand.

Norwig satte en Stol hen til Divanen og tog Plads saaledes, at han saa' hende ind i Øjnene. »Hvad vil De sige til«, begyndte han, »at jeg alligevel ikke medbringer det lovede skrevne Skriftemaal?«

»De behøver ikke at gjøre nogen Undskyldning — jeg véd alt!« Og hun fortalte ham i Korthed, hvad hun havde hørt af hans Hustrus Mund, uden dog at omtale den saarende Form, hvori dette var sket.

»Hun har sagt Dem Sandheden«, ytrede Norwig dæmpet, men bestemt, da hun havde endt sin Beretning. »Jeg lægger min Skjæbne i Deres Haand, Komtesse. De har skjænket mig en Tilbøjelighed, som endnu engang mægtigt har opægget min Stolthed til Trods imod min Skjæbne. De véd nu, at jeg selv har fortjent denne Skjæbne, at jeg er uværdig til Deres højhjertede Tillid. Det staar til Dem at afsige Dommen — jeg skal ubetinget bøje mig for Deres Kjendelse«.

»Sig mig kun en Ting«, begyndte Komtessen efter en Pavse, »elskede De Miss Clark?«

Han smilede bittert og svarede: »Om jeg elskede hende! Jeg havde mistet Evnen til at elske under de forfærdelige Erfaringer i mit Ægteskab! Husk dog paa: det var jo ikkun Kjærlighed, blind, taabelig Kjærlighed — det vil sige, hvad jeg dengang antog derfor, som havde forført mig til hint vanvittige Skridt. Da jeg betraadte den nye Verdens Jordbund, havde jeg lagt en helt ny Livsplan tilrette for mig, en helt ny Filosofi. Jeg havde faaet en virkelig taabelig Skræk for alt, hvad der hidtil var mit Ideal; jeg vilde vænne mig til at se paa Menneskenes Dumhed og Ubetydelighed med et kynisk Smil som noget Selvfølgeligt, noget Pudserligt for den, der vidste bedre Besked. Jeg vilde arbejde for at leve og maaske, hvis det lykkedes mig — leve, for at nyde! Mit gamle Jeg kunde jeg ikke længer bruge i dette Øjemed, det følte jeg allerede efter et kort Ophold kun altfor tydeligt i det Mishag, som min aristokratiske Velopdragenhed havde at kæmpe med ved enhver Lejlighed. Jeg har allerede fortalt Dem derom. — De fornemme Familier

i de Forenede Stater, Knickebockers og F. F. Virginians er stoltere og mere utilgjængelige end vor ældste Adel. En forulykket Tysker tør ikke gjøre sig noget Haab om at trænge indenfor denne Ring. Det er muligt, at hans ramponerede Vaabenskjold endnu gjør nogen Virkning i Snobbernes og Nobodys Kredse. Skjæbnens Ironi førte i alt Fald mig sammen med en saadan Liebhaver af Antikviteter. — Mister Clark var en Kornspekulant, som hovedsagelig gjorde Forretninger paa Tyskland. Fra sine Forretningsrejser havde han nogenlunde Kjendskab til tyske Forhold og Anskuelser, og paa disse Rejser havde han flere Gange været ledsaget af sin Datter. Denne Omstændighed kan jeg vel takke for, at Herskabet beærede mig med deres særlige Interesse. Jeg traadte i hans Tjeneste som en Slags Agent og havde bestemte Distrikter at berejse for at opkjøbe Korn hos Farmerne. Allerede efter et Par Maaneders Forløb havde jeg vundet min Chefs Tillid i den Grad, at han indrømmede mig en ledende Stilling i hans Kontor i New-York. I denne Stilling gjorde jeg mig al Umage for at hjælpe med til at ødelægge det tyske Landvæsen ved at lade tyske Jøder fylde deres Paklofter langs Rhinen ned til Mannheim med vort billige amerikanske Korn. Jeg, den samme Mand, som endnu for et Par Aar siden havde skrevet en Piece om dette Emne, der efter min Mening ikke kunde andet end aabne Øjnene paa den tyske Michel. Men dengang stak jeg rigtignok endnu i det ideologiske Puppehylster — først derovre lærte min Aand at bruge sine Vinger, for at flagre lystigt hen over alle gamle Fordomme. — Ah, undskyld . . . jeg gjør Sidespring. — Clarks behandlede mig snart som Medlem af Familien, og baade af Faderens og Datterens Optræden mærkede jeg snart, hvad deres Elskværdighed gik ud paa. Den gamle var en *selfmade man*, snu, godmodig, med en komisk Aplomb i sin Optræden, ængstelig og kejtet i Formerne, naturligvis blottet for Dannelse. Hans Hustru var død uden at have oplevet Forretningens Glandsperiode; Datteren var bleven opdraget i de fineste Pensionater i Hjemmet og i Udlandet. Hun var først nylig kommen hjem, udrustet med den moderne Dannelses hele Arsenal. En Konversation med hende efter Theen var en aandelig Anstrengelse, desuden udviklede hun en betydelig Fingerfærdighed paa Klaveret, med Tegnestift og Pensel. Derfor var hun i sit Indre ligesaa kold, som jeg gjorde mig Umage for at blive. Først efter at jeg havde bestaaet mine samtlige Examina med anden Karakter, begyndte hun at nære dristigere Forhaabninger til mit Hjerte. Det var netop paa den Tid, at jeg indgav Skilsmisseklagen imod min Hustru — jeg havde givet mig ud for Ungkarl, fordi den Annonce, der bragte mig i Forbindelse med Mr. Clark, fordrede en ugift Mand. Min lille Søn havde jeg faaet godt anbragt i Huset hos en Skoleforstander, som en Tid havde beskjæftiget mig som Lærer. De indser maaske, Komtesse, at jeg i min daværende Sindsstemning nærede Sympathi for Miss Clark. Jeg saa' ovenikjøbet op til hende med en vis Beundring, som til et Væsen af en højere Art. Et Ægteskab med hende kunde umuligt medføre saa grusomme Skuffelser som et Giftermaal af Kjærlighed! Hun vilde dele sin kjønne Million med mig, men forresten ikke opgive noget af sit Væsen og ligeledes lade min aandelige Ejendom uantastet. Jeg havde ikke bestræbt mig for at beruse hendes Hjerte, hun handlede altsaa efter frit, fornuftigt Overlæg, naar hun giftede sig med mig. Hvorfra skulde Skuffelserne saa komme? Jeg besluttede altsaa at lade mig tage til Ægte og sige Tak til! Jeg nærede ingen Tvivl om Udfaldet af min Proces«.

»Men hvorfor gjorde De ikke Frøkenen bekjendt med hele Sandheden, saasnart De havde Vished om, at have vundet hendes Tilbøjelighed?« henkastede Komtessen.

»Fordi det Uværdige, Eventyrlige ved mit Ægteskab saa vilde være kommet for Dagen — og saa havde det været ude med min Respectability! Men amerikanske Opkomlinge, der vil arbejde sig ind i deres Lands gode Selskab, undgaar ikke noget saa ængsteligt, som et Giftermaal med eventyrlig Bismag. Man vilde have en Mand af virkelig god Familie, uden ubehageligt Paahæng, med en fin Optræden og gode Kundskaber, der kunde bruges baade som *usher in* i Selskabet og som en dygtig Arbejdskraft i Forretningen. Jeg kunde smigre mig med at forene disse Egenskaber i min Person. — Mr. Clark lagde mig en skjønne Dag næsten Ordene paa Læben, saa at jeg ikke kunde andet end anmode om hans Datters Haand. Der var intet til Hinder fra nogen af Siderne, og man traf Forberedelser til Brylluppet. Min Svigerfader havde heldigvis ikke været saa snedig at indhente Oplysninger om min Person i Tyskland. Forresten havde jeg for en Forsigtigheds Skyld i min Skrivelse til Landretten opgivet Adressen paa den omtalte Skoleforstander, som kjendte mine Forhold og paa hvis Diskretion jeg kunde stole. Jeg var fuldkommen paa det Rene med, at et uheldigt Tilfælde alligevel kunde bringe Sandheden for Dagen — men jeg var nu en Gang besluttet paa at spille *va banque*. En Uge før den fastsatte Bryllupsdag modtog jeg Afvisningen af min Klage. Min Forlegenhed var stor. Jeg brød min Hjerne for at finde en gyldig Grund til at opsætte Brylluppet. Jeg gjorde min Svigerfader det Forslag at forstrække mig med de fornødne Midler til at kjøbe mit Gods tilbage, da jeg ikke i New-Yorker Selskabets Øjne vilde staa som en fattig Pjalt, der kunde takke sin Hustrues Højmodighed for alt. Men denne Fin-

følelse blev modtaget med slet dulgt Mistro. Efter Brylluppet kunde jeg kjøbe Land, hvor jeg vilde i Staterne, og Mr. Clark skulde gjerne stille større Summer til min Disposition. Jeg indsaa, at jeg ikke paa denne Maade vilde opnaa min Hensigt. Jeg havde kun Valget imellem at sige Sandheden og derved fremkalde et fuldstændigt Brud eller se Faren for en Opdagelse dristigt under Øjne. Jeg antog, at min Hustru var uvidende om min Skilsmissebegjæring, og Sagen vilde derfor bero, indtil jeg en Gang ved Lejlighed kunde besørge den paa en Forretningsrejse til Tyskland. Min eneste Sorg var den, at jeg nu kun i Smug kunde se min kjære Bill. Barnet var knap sex Aar gammel — han vilde altfor snart glemme sine Forældre; og saa vilde jeg, alt eftersom Forholdene stillede sig i Fremtiden, sætte mig i Forbindelse med ham paa en eller anden Maade. — Naa, De véd jo, hvor hurtigt Straffen fulgte i Hælene paa min Forbrydelse. Strax efter at Josephine var kommen i Land i New-York, opsøgte hun først min Ven, Skoleforstanderen, og uagtet han foregav, for Tiden at være ubekjendt med mit Opholdssted, lykkedes det hende dog snart at faa mig opsporet. Jeg havde vel været gift i en Maaned, da hun en skjøn Dag traadte ind med Bill ved Haanden... De fritager mig vel for en nærmere Skildring af denne Scene? — Jeg var fejg, jeg flygtede for Straffen — jeg flygtede for mig selv! Jeg skrev et Afskedsbrev til min anden Hustru, i hvilket jeg sandeligt ikke skaanede mig selv, og et andet til min Ven, for at bede ham tage sig af min Søn. Jeg undslap heldigt til Brasilien. Jeg drog ind i det Indre af Landet, som De véd, og blev en Slags Overhestehyrde dér. I min Tilværelses store Ensomhed havde jeg Stunder til at ransage mit Jeg. Jeg indsaa, at der i denne de usonede Misgjerningers Verden dog i alt Fald øjnes en evig Retfærdighed deri, at intet Menneske ustraffet kan fornægte sin egen Natur. Blodet, som flyder i vore Aarer, er den bevægende Kraft, som driver vor Maskine henad Livets Skinnevej. Vil vi absolut fylde Kjedlen med et fremmed Stof, saa gjør vi ynkeligt Holdt eller flyver i Luften med et Knald — i alt Fald gaar der Bræk paa Maskinen! — Jeg havde endnu ikke fyldt mit fyrretyvende Aar; jeg kunde ikke blive liggende ved Vejkanten med Maskineriet i Ulave, og derfor fik jeg det endelig sat i Lave igjen i det Værksted, hvorfra det var udgaaet. Med tørre Ord: jeg kunde ikke udholde den fuldstændige Ensomhed i mere end tre Aar. Jeg vendte tilbage til Tyskland for at begynde et nyt Liv under de Vilkaar, som min Natur og Samfundsordenen havde foreskrevet mig. — Nu har jeg endt mit Skriftemaal!« —

Hvor Uhrets Tiktak dog lød uroligt! Som om det ligeledes følte Sindsoprøret i dets Ejerindes Hjerte og ved sit hastige Tiktak ogsaa vilde indprente det i den Mand, som var Skyld deri. Det forekom Norwig som en hel Evighed, inden Komtessen brød den trykkende Tavshed. Men Norwig havde snarere ventet alt andet, end det Spørgsmaal, som hun nu rettede til ham, et Spørgsmaal, ved hvilket hun uvilkaarligt viste, hvor høj Grad Kjærligheden havde gjort hende til Kvinde.

»Og vedblev Miss Clark ogsaa efter Brylluppet at være lige saa kold, saa rent forstandig?«

Højst overrasket ledte Norwig efter Ord. »Aa, Komtesse, jeg véd ikke... hun var en nydelig ung Kone — om hun var lykkelig, véd jeg ikke — vi talte ikke derom, saavidt jeg husker. Jeg véd kun, at hun lige fra Begyndelsen af søgte at gjøre mig til sin lydige Slave for at lade mig mærke, at jeg dog kun var hendes Majestæts naadigst udkaarne Prince Consort«.

»Og de fandt Dem i det?«

»Ah, jeg kommer i Hu, vi havde en Scene; hun vilde deltage i et Selskab, som ikke var mig tilpas. Hun var meget unaadig hele Dagen og lukkede sig inde i sit Værelse«.

»Og De?«

»Jeg gik i min Klub«.

»Hver Aften?«

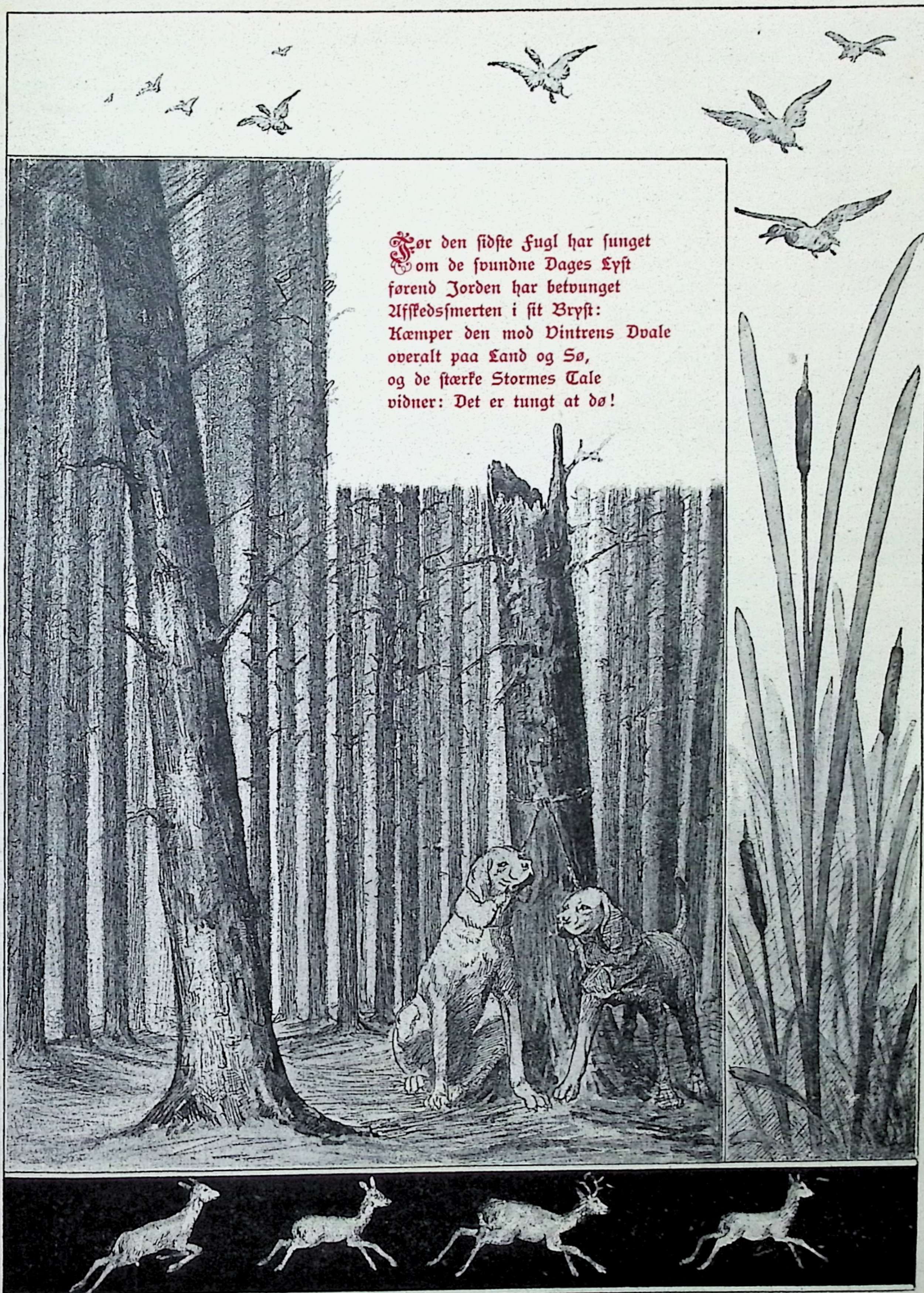
»Nej, rigtignok ikke saa hyppigt efter den Dag: hun vilde gjerne spille for mig om Aftenen eller læse Tysk højt for at forbedre sin Udtale«.

»Ah, virkelig. Og var De ikke lykkelig i Deres nye Hjem?«

»Jeg havde jo mistet mit Hjerte! Og ikke havt Tid til at træde i et bestemt aandeligt Forhold til denne Kvinde. Jeg kan kun sige: hun var mig sympatetisk, men jeg havde aldrig begjæret hende til Hustru, hvis hun ikke var bleven mig tilbudt«.

Komtessen var ikke i Stand til at undertrykke et dybt, smerteligt Suk. »Kan De glemme«, sagde hun dæmpet og med Møje, medens en mørk Rødme bedækkede hendes Ansigt. »Kan De glemme, at jeg lod mig henrive... jeg vil aldrig ophøre med at gjøre mig Bebrejdelser derfor... det skal have været min sidste... Galskab!«

Da kastede Norwig sig paa Knæ foran hendes Leje, greb hendes Haand og bedækkede den med Kys. »At jeg nogensinde skulde glemme det, vilde jo være den haardeste Straf, som kunde ramme mig for mine Synder! Jeg er den Sidste, som turde give Deres Galskab en fejl Udtydning. Nej, lad Deres Tilstaaelse være det Anker, til hvilket dette skrøbelige Fartøj klamrer sig fast i den yderste Nød. Det er blevet lyst i min Sjæl siden hin Dag — jeg ser et højt Maal for Øje: at gjøre mig værdig til Dem. Jeg tør ikke vove, belæsset med Skjændsel, som jeg er, at stræbe efter at besidde Dem, men jeg skal

Oktober.

Digt af Chr. K. F. Molbech. — Tegning af Gerh. Blom.

finde Styrke til at bære min Straf saaledes, som De kan vente det af mig. Det er den eneste Tak, som jeg fattige Stakkel kan byde Dem«.

Hun havde rejst sig langsomt op og sat Fødderne paa Gulvet. Hun lagde nu sin Haand let paa hans Haar og sagde: »De er ingen fattig Stakkel. De har et Barn, som De atter kan søge at knytte til Dem, og — en Hustru, som elsker Dem!«

Han saa' overrasket op til hende. »En Hustru . . .?«

Ja — jeg er overbevist om, at Deres anden Hustru har lært at elske Dem, fordi De har vist, at De var en Mand. Det var det Afgjørende! — og nu skal jeg sige Dem, hvad vi vil gjøre. Vi maa demaskere denne Æventyrerske, vi maa drive Skilsmissen igjennem — og saa skal De vende tilbage til Amerika og sige til Deres anden Hustru: Her er jeg, en fri Mand . . . og Din, hvis Du kan tilgive mig! Jeg tror, hun vil tilgive«.

»Du Helgeninde — det vilde Du gjøre, fordi Du elsker mig!« udbrød Norwig med skjælvende Stemme: »Men hun . . . efter en saadan Skandale . . . det er utænkeligt!«

»Det er Deres Pligt at tage tilbage til hende«.

»Men selv om hun ogsaa tog mig til Naade igjen, hvis hun da ikke for længe siden havde slettet Erindringen om mig ud af sine Tanker og opnaaet Frihed til at træffe et nyt Valg — selv om alt dette ikke var Tilfældet: hvad kunde jeg vel nu være for hende!«

»Nu, da De er bleven Dem selv igjen, vil de kunne være mere for hende end den Gang! Og hvis hun elsker Dem . . . man siger: Kjærlighed avler Kjærlighed«.

»Ja, ja, ja — tusinde Gange ja! Føler Du det ikke selv, Marie? Og Du tænker kun paa andre!«

I dyb Bevægelse skjulte Komtessen sit blussende Ansigt i sine Hænder. Og saa følte hun sig pludselig fast omslynget af hans Arme og hans Stemme hviskede til hende med berusende Klang: »Marie, jeg elsker Dig! Det er en ny Synd, som jeg derved begaar, men jeg kan ikke andet — jeg elsker Dig, jeg tilbeder Dig!«

Længe holdt han hende fast omslynget, saa sagde hun endelig: »Hvis Du elsker mig, saa rejs. Vi kan ikke leve saaledes sammen. Gjør Din Pligt — jeg skal hjælpe Dig. Og saa, naar alt er, som det skal være, saa — send mig din Søn! Lad mig være hans Moder!«

Han fik Taarer i Øjnene. Han lovede alt, hvad hun vilde — og saa skjød hun ham mildt bort fra sig og opfordrede ham til at gaa. Han adlød.

Endnu samme Aften satte Komtesse Marie sig hen og skrev et langt Brev til Fru v. Norwig, født Clark i New-York. Med dyb Alvor, næsten som en Moder taler til sin Datter, formanede hun den hende ubekjendte Dame til ikke at bryde Staven over sin flygtede Ægtefælle, som over en almindelig Svindler. Hun forklarede hende, at der i hans Tilbagevenden til sit bedre Jeg laa en sikker Borgen for Fremtiden, hvis hendes Kjærlighed blot havde Styrke til at glemme den Skam, han havde tilføjet hende. Af den første Hustrus Forvorpenhed udkastede hun et Billede i saa grelle Farver, at selv den strengeste Dommer vilde have indrømmet formildende Omstændigheder overfor den Mand, der betragtede en saadan Ødelæggerske af hans Livslykke som ikke længer existerende for ham. Til Slut bad hun, først og fremmest at oplyse hende om, hvorvidt hun endnu betragtede sig som Norwigs Hustru og vilde tage den Angrende til Naade igjen, naar han imidlertid var bleven virkelig skilt fra den første Hustru, og selv om Skilsmissen skulde medføre Straf for hans dobbelte Ægteskab i Tyskland. Hun talte ikke et Ord om sit eget Forhold til Norwig, Modtagersken maatte faa det Indtryk, at dette Brev hidrørte fra en ældre Dame, som Norwig havde betroet sin Anger og sin Længsel efter den Forladte. Hvis hun virkelig nogensinde havde elsket ham, maatte dette ægte kvindelige, og dog tillige forstandigt overbevisende Forsvarsskrift i alt Fald gjøre et dybt Indtryk paa den Forladte, selv om det ikke laa i hendes Magt ved sin Imødekommen at gjøre det Skete usket. — —

Et Par Dage efter kom Grev Pfungk hjem fra Berlin og rigtignok ikke i det bedste Humør, da han i visse indviede Kredse havde hørt Ting, som ikke aabnede de bedste Udsigter for den tyske Sukkerindustri. Følgen deraf var, at han betragtede Ophavsmanden til hans nye Roeavl med langt mindre venlige Øjne, end tidligere. Vej- og Broanlæget var allerede i fuld Gang, der var gjort talrige Bestillinger og Kautionen for Forpagtningen var deponeret. Inspektør Reusche, som fra Begyndelsen af, om end kun af Magelighed, havde været imod Planen, triumferede nu og lod det ikke skorte paa bidske Bemærkninger om den ivrige Overforvalter. Heller ikke Greven kunde bare sig for, trods den Agtelse, han endnu stadigt nærede for Norwigs overlegne Dygtighed, af og til at give sin Misstemning Luft ved at bebrejde ham, at han, som for ganske nylig var kommen tilbage fra Amerika og tilmed var helt ukjendt med meklenborgske Forhold, følgelig burde have gjort sig nærmere bekjendt med de virkelige Forhold, forinden han opfordrede ham, Greven, til et saadant Foretagende. Hr. v. Norwig tav stille til disse Bebrejdelser og undlod at gjøre sin Herre opmærksom paa, at han strengt taget havde havt Ret til at tiltro ham, den bosiddende Meklenborger, et nøjere Kjendskab til de stedlige Forhold.

Den gode Greve havde forøvrigt under sit fornøjelige Ophold i Berlin ikke glemt sin ældste

Datter, men endog kjøbt en nydelig Kurvevogn og et Par Ponny-Graaskimler til hende, hvilke med det Par, hun allerede havde, udgjorde et stateligt og allerkjæreste Forspand. Da Komtessen hurtigt blev rask igjen efter sin sidste Sygdom, kunde hun ogsaa snart glæde sig over Faderens Foræring. Rigtignok følte hun ikke samme overstadige Glæde ved at kjøre som før ved at ride, men under de nuværende Omstændigheder var det dog tilstrækkeligt til at opretholde Ligevægten imellem hendes aandelige og legemlige Kræfter. Hun kjørte meget ud med Faderen, aflagde flere Besøg i Omegnen end tidligere og fik oven i Kjøbet ikke sjældent Moderen lokket til at deltage i disse Udflugter, skjønt denne, som hun sagde, langt hellere betroede sit Liv til gamle Hinrich. Hun satte sig heller aldrig op i den nye Kurvevogn uden først med et Suk at give sig Gud i Vold.

Det var tydeligt, at Komtessen med Flid undgik at kjøre alene ud med Norwig. Inspektør Reusche troede at kunne forklare denne Omstændighed af, at han og Brinckmann havde anset det for magtpaaliggende at kolportere Efterretningen om Forvalterens natlige Eventyr med den smukke Frøken, og at det vel ogsaa gjennem Tjenerpersonalet maatte være kommet Herskabet for Øre. Men hvorvidt Frøkenen var gaaet frivillig eller var bleven jaget bort, derom vidste ingen rigtig Besked. De eneste Personer paa Räsendorfs Enemærker, som efter Frøkenens Bortfjernelse endnu vare forblevne hende tro, var — de to Præstedøtre!

Efter femten Dages ihærdigt Arbejde havde Fink fuldendt Grevindens Billede og til største Tilfredshed for alle dem, som fik det at se. Greven havde til Ære for Kunstneren arrangeret et lille Afskedsgilde og dertil indbudt de af sine Naboer, som han tiltroede nogen Kunstsands. Arrangementet opfyldte fuldstændigt sin Hensigt, da det ikke alene indbragte Kunstneren smigrende Anerkjendelse, men ogsaa en ny Bestilling.

Kort før sin Afrejse overrakte Fink Greven den omhyggeligt udførte Akvarel efter Fotografiet af Frøken Bandemer.

Greven var henrykt derover og indlemmede den i sit Galleri af kvindelige Skjønheder, i hvilket han ogsaa lod Kunstneren kaste et Blik. Hans Kvast Fink hyklede stor Interesse for disse afblegede Vidner om menneskelig Svaghed; han følte jo, at han vilde opbevare sin Erindring i sit Hjerte og maaske oven i Kjøbet i sin Kunst — hvad han virkelig ogsaa senere gjorde. Til Slutningen af deres fortrolige Samtale havde Greven forøvrigt gjemt en Meddelelse, som satte ham i ikke ringe Forbavselse.

»Der gives dog virkelig Folk, som fuldstændigt kan dupere en«, begyndte den gamle Greve leende. »Det undrede mig ikke den Gang min Hustru fortalte om Dem . . . naa, det taler vi ikke mere om, den Historie er jo skreven i Glemmebogen. Vi er nu en Gang skrøbelige Mennesker . . . ikke sandt, kjære Hr. Fink? ha ha! Men havde De tiltroet denne Lurendrejer, min Neveu Bencken, noget saadant? Jeg havde forsvoret det, hvis jeg ikke havde set det med mine egne Øjne! Jeg meddeler Dem det naturligvis under den dybeste Diskretion — men De har jo en vis Ret dertil, eftersom det ogsaa er lykkedes Dem at opdage vor fromme Frøken Sophies dristige Humbug«.

»Ah, De taler om den saakaldte Frøken Bandemer?«

»Ja, vil De tænke Dem: da jeg gjorde et uanmeldt Afskedsbesøg hos min Neveu i Friedenau, smuttede i Korridoren en Dame forbi mig, hvem jeg aldeles bestemt gjenkjendte som vor Frøken Sophie. Det er jo næsten en Bortførelse, hvad? Hvordan den gode Emich har faaet Mod dertil! — Naa, han er jo sin egen Herre — det var Synd at misunde ham Eventyret! Jeg lod naturligvis, som om jeg ingenting havde set — det havde dog maaske generet den gode Emich at blive opdaget af sin værdige gamle Onkel — ha ha! Min Hustru maa selvfølgeligt ikke vide det. Det kommer jo heller ikke os ved, hvad Damen foretager sig, siden hun ikke mere hører til vor Husstand. Hjælp mig blot med at faa Grevinden og min Datter fra den mærkelige Ide at ville agere Politi overfor Frøkenen! Lad hende hedde, hvad hun vil — hun er i alt Fald saa smuk, at man ikke bør hindre hende i at bedaare Mændene! Nu til Dags brænder man jo Gud ske Lov ikke længer smukke Hexe!«

I Virkeligheden afslog Fink høfligt, men bestemt Komtesse Maries Anmodning om at yde hende sin Bistand til at opklare den sporløst forsvundne Frøkens Fortid, fordi han hverken vilde have sin Families Forhold til Fru Bandemer eller sin unge Ven Wuvermanns mulige Kjærligheds-eventyr draget frem for Offentligheden i en Retssag.

Fjorten Dage efter Finks Afrejse indløb et Brev fra Helgoland til Greven, i hvilket Karl Egon Emich, Greve og ædel Herre til Bencken-Büsterloh, underrettede om sin Formæling med Frøken Sophie Eleonore Bandemer, eneste Datter af Enkefru Selma Bandemer, og bad om venlig Overbærelse. Efter de dem bekjendte Tildragelser paa Räsendorf havde det været hans Pligt som Adelsmand at gjenoprette Frøkenens uskyldigt krænkede Ære.

»O, ædle Büsterloher«, udbrød Greven i komisk Fortvivlelse, »nu kjender jeg Dig igjen!«

Den Maade, hvorpaa Grevinden udtrykte sin levende Anerkjendelse af denne Heltedaad, egner sig ikke til at gjengives. Men Hentydningen til de »bekjendte Tildragelser« var en Gaade for dem alle. (Fortsættes.)

Efteraar.

Nu dypper Efteraaret i Farvepotten dybt,
og som en Virtuos det Penslen fører;
Skoven dekoreres fra Kjælder til Krypt
og straaler snart i alle Kulører.
Den bliver tatoveret som Kroppen paa en Vild
med gult og grønt, Zinober og Bronce —
Skynd Dig derud at nyde det sjældne Farvespil
— thi den spiller sig desværre snart renonce.

Hel kongelig er Hallen, som Høsten har bygt,
barbarisk dog, med Pragt for Asiater.
Og kommer der et Vindstød, gaar Illusionen tabt
som ved Dagslysets Skær paa et Teater.
Forhænget splittes; Grenenes det nøgne Stativ
som Skelettet frem af Kongekaaben titter,
og Farven griner grelt med Forraadnelsens Liv
fra de flængede Kulisser og Sofitter.

Saa blæser Døden op til sit store Carneval
og puster Liv i Løvets Kludebunker.
De hvirvles højt i Luften: Kejser med Kardinal,
Prinsesse, Munk og Tatertøs og Junker.
Gulsottig stirrer Maanen fra sin Sky og gyser fromt
som en hellig Eremit ved Verdens Synder.
Ved Gry ligger Skoven som en rygende Tomt,
og Vintrens lange Fastetid begynder.

Otto C. Fonss.

UNDER STJERNEBANNERET.

Billeder fra de forenede Stater i Nordamerika
af RUDOLF CRONAU.

I. BLANDT INDIANERE.

(2. Fortsættelse.*)

Uhyggeligt flagrer det røde Ildskjær i den døde *Kanri-cikalas* Wigwam. I dyb Taushed, med sort bemalet Ansigt, sidder den Afdødes gamle Fader, tæt indhyllet i sit Tæppe, uden at ændse Slægt og Venner, som ere komne, for sammen med ham at begræde den Tappres altfor tidlige Bortgang. Nogle Kvinder have allerede begyndt at smykke den Døde for sidste Gang. Tværs over Munden bliver med sort Farve malet en Haand, med Tommelen paa den ene Side af Munden og Fingrene paa den anden. Den øvrige Del af Ansigtet bliver malet rødt, som Tegn paa Agtelsen for den afdøde Krigers Tapperhed. Ved Siden af ham ligger hans Vaaben: Buen, Pilene og Stridskøllen af Sten; over Hjertet lægges Indianernes Talisman, Medicinpungen, og de erobrede Skalpe ere befæstede til Beltet.

Hele Lejrens Befolkning har imidlertid forsamlet sig, forat tage Del i Sørgefesten, som nu begynder. Disse Festligheder eller Lamentationer bestaaer i at opløfte hjerteskjærende Skrig, som istemmes af alle de Tilstedeværende i Forening. Det er Klager uden Ord, men gribende og fulde af dyb Smerte.

Den Afdødes Fader, *Ite-o-maga-ya*, rører sig ikke. Hans Øine stirrer saa stivt paa Sønnens kolde Lig, at man kunde fristes til at forvexle den Levende med den Døde. Da han endelig vaagner af sin Lethargi, falder hans Hoved tungt ned imod Brystet; hans Læber mumler løsrevne Lyde, som blive høiere og høiere, det er Lovsangen over den Hedengangne:

»Du var mere rapfodet end Hjorten; dit Øie var skarpere end Kongefiskerens, og siden den Dag, da Du alene nedlagde den mægtige Bjørn i de sorte Bjerge, gaves der intet Menneske og intet Dyr, som Du frygtede for at møde.

*) Se Side 70 og 115.

Indiansk Begravelsesplads.

Din Røst lød i Kampen som den store Aands Torden, din Arm var stærk som hans Lyn, din Krigsøxe var rød af vore Fjenders Blod.

»Du er gaaet bort i dine Dages Glans. Vore Fjender ville juble, medens vore Hjerter græde og vore Arme hænger ned som de Dødes!«

Høie Veklager, hjerteskjærende Hulken opfylder Rummet. Kvinderne begynde at svøbe den Døde ind i nye Tæpper. Over disse kastes en Bøffelhud og det Hele bliver fast omviklet med Læderstrimler. Et skarlagenrødt Tæppe udgjør den sidste ydre Prydelse.

I et langt Tog drage de Sørgende hen til de Dødes Høi, hvor de Hensovede blive lagte paa de fra 8 til 10 Fod høie Stilladser, dannede af Stænger og Grene.

Den Afdødes Enke begynder under høie Veklager at rive sig i Haaret og skjære dette af; med en skarp Flintestenskniv sønderflænger hun sine Arme, sine Ben og sit Bryst; De af Mændene, som særligt ville lægge deres Sorg for Dagen, stødе spidse Træstykker igjennem deres Hud og lemlæste sig paa en uhyggelig Maade, idet de hakke enkelte Led af deres Hænder og Fødder.

Den Dødes Legeme lægges paa Baaren med Hovedet mod Syd, og alt den Afdødes Husgeraad bliver tilligemed hans Vaaben nedlagt ved Foden af Gravstedet; et Par Heste, undertiden ogsaa nogle Fanger, blive skudte her, for at de kunne staa til den Dødes Tjeneste i Aandernes Land.

Deltagerne i Sørgefesten afskære nu enkelte Lokker af deres Hoved og lægge dem paa det døde Legeme; men Enken gaaer klagende og jamrende rundt i Kredsen, saa mange Gange saa mange Aar som hun agter at forblive Enke. Hver Omgang betyder et Aar.

Enken bliver tilbage ved Graven, efter at alle Deltagerne i Sørgetoget forlængst ere dragne hjem. I mange Nætter gaaer hun alene hen til Høien for at samtale med den Afdøde eller bringe ham Føde.

Stille og hengiven er Indianerinden i sin Sorg; i hele Timer lytter hun til Bjergstrømmens Pladsken, medens den iler nedimod Dalen, eller til Vindens Susen i Buskene.

Kun stundom, naar Sorgen knuger hendes Hjerte altfor voldsomt, opløfter hun et klagende Skrig, som giver Gjenlyd imellem Bjergene og faaer ethvert blegt Ansigt, som tilfældigt opholder sig i Nærheden, til at fare sammen af Rædsel.

ØRET OG DETS PLEJE.

AF PROFESSOR A. F. v. TRÖLTSCH.

Uagtet Antallet af dem, som paa forstandig Maade plejer deres Legeme og bestræber sig for at bevare dets Arbejdsevne saa længe som muligt, aabenbart er i stadig Stigen, tages der dog i saa Henseende endnu forholdsvis lidet Hensyn til Øret. Og dog er den til Øret knyttede Hørelse ikke alene hos Dyrene, men ogsaa hos Mennesket et meget væsentlig Vaaben i Kampen for Tilværelsen, hvilket ved enhver betydelig Aftagen af Høreevnen eller ved smertende eller paa anden Maade forstyrrende Øresygdomme kan blive afstumpet og lide Skaar i alle Retninger.

Barnet, som ikke hører godt, vil trættes hurtigere ved Undervisningen, og i Skolen sædvanlig staa tilbage for sine Jevnaldrende; ved stærkere aftaget Høreevne endogsaa let blive anset dum eller ubegavet. Drenge og unge Mennesker maa hyppigt paa Grund af Tunghørighed forlade Kadetskolen, den lærde Skole eller andre højere Opdragelsesanstalter og lade sig nøje med en Løbebane, som fordrer et mindre Fond af Kundskaber og kun stiller maadelige Krav til Hørelsens Skarphed. Hvor ofte bliver endvidere den udviklede Mand ikke afskaaren fra at høste den fulde Nytte af sine Kræfter, Kundskaber og Evner, fordi mangelfuld Hørelse gjør ham uskikket til en Stilling, som han ellers kunde ønske at opnaa! Naar dette allerede er Tilfældet med Tjenestetyende og Haandværkere, som næppe nogen, der har frit Valg, just vil udvælge blandt Tunghørige, saa stiger den hæmmende Indflydelse, som Tunghørighed udøver paa Erhvervsevnen og Højden af den opnaaelige Livsstilling, gjennemsnitlig meget betydeligt, jo mere Arbejdet maa ydes af Hovedet og ikke med Hænder og Fødder alene. Det forekommer jo hyppigt, at ellers meget dygtige Embedsmænd og Lærere, Officerer og Læger maa give Afkald paa en tilsvarende Forbedring af deres Kaar eller endog nødsages til at opgive deres Stilling, udelukkende paa Grund af mangelfuld Hørelse. Jo tidligere Nødvendigheden af at resignere indtræder for dem, desto ulykkeligere vil de fleste føle sig og deres hele Tilværelse vil lide derunder. Men ogsaa bortset fra de nys antydede Følger af stærkere Tunghørighed, vil enhver betydelig Formindskelse

af Høreevnen altid til en vis Grad vanskeliggjøre og indskrænke Forholdet til Menneskene, den selskabelige Omgangs Glæder og Fordele. Vi vil kun antyde, hvorledes mangen en ung Pige, som ellers var skabt til at gjøre en Mand lykkelig, paa Grund af mangelfuld Hørelse ser sig henvist til »ensomt Liv«, og at mangt et Ægteskab mister meget af sin Lykke og Glæde, fordi Hustruen ikke har let ved at gjøre sig forstaaelig for Mand og Børn.

Men mest skjæbnesvangert kan Øresygdommen hos det lille Barn gribe ind i dets Fremtid og hele Udvikling, idet Barnet, som ikke kan høre, heller aldrig vil lære at tale og mangt et Barn, som allerede i flere Aar har kunnet tale, paa Grund af indtrædende Døvhed atter mister Taleevnen. Efter de sidste statistiske Beretninger er der i Europa 220,000 Døvstumme, deraf 1243 i Danmark; af disse vil Lidelsen hos den mindre Halvdel ikke være medfødt, men erhvervet senere.

Øresygdommen medfører forøvrigt ogsaa andre Lidelser, af hvilke vi her kun skal nævne to. Den ene er Øresusen eller Øreklingen, som naar den er vedvarende, er til langt mere Besvær end Tunghørighed og kan bringe mangen en Patient fuldstændig ud af sin Fatning, idet den forhindrer al rolig Velvære, om Dagen forstyrrer Arbejde og Tænkning og om Natten forjager Søvnen, og saaledes i enkelte Tilfælde kan gjøre Livet til en næsten uudholdelig Plage. Den anden Lidelse er Ørebetændelser, der, som bekjendt, ikke sjeldent, ved at overføres paa Hjernen eller andre vigtige Organer, kan foraarsage kronisk Svagelighed, livsfarlige Sygdomme, endog pludselig Død.

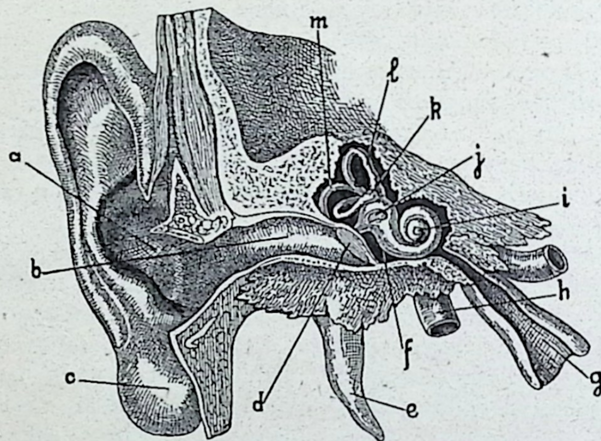
Ved rigtig Pleje og Behandling i rette Tid vilde dog de fleste af disse svære Lidelser have kunnet undgaaes eller i alt Fald formindskes, ligesom ogsaa de højere Grader af Tunghørighed i de allerfleste Tilfælde havde kunnet forhindres, naar Patienten eller Lægen i Tide havde havt Opmærksomheden henvendt derpaa. Saaledes er der mange og vægtige Grunde nok til at tage alle mulige Hensyn til Øret i sund og syg Tilstand. Men det er jo almindelig bekjendt, at selv i Læge- og videnskabelige Kredse blev Ørets Sygdomme fuldstændig forsømte indtil for faa Aartiere siden, og at der først i den nyere Tid paa Universiteterne, skjøndt endnu langtfra paa alle, er givet de Studerende Lejlighed til at tilegne sig Kundskaber ogsaa i denne Retning.

Naar vi efter disse indledende Betragtninger gaar over til at tale om Høreorganets enkelte Dele, maa vi begynde med den Del deraf, som er synlig udvendig, nemlig *Øremuslingen*. Hos Mennesket er denne Del baade i Henseende til Størrelse og Form, men særligt hvad dens Bevægelighed angaar ligefrem vantreven, og andre Pattedyr, t. Ex. navnlig Æselet og Hesten, er i den Retning langt bedre betænkte og mere fordelagtigt organiserede. Tabet af Øremuslingen har derfor hos Mennesket ingen væsentlig Indflydelse paa Hørelsens Skarphed. Men det er ikke desto mindre uhensigtsmæssigt helt at ophæve eller i alt Fald forringe Nytten af denne Lydopfanger, ved bestandigt at tildække den eller øve et Tryk paa den, saaledes som det saa hyppigt sker hos Kvinder og Børn, med Kapper og Baand. Som man kan iagttage i enhver offentlig Forsamling, hører man langt skarpere og i længere Afstand ved at lægge den rundede Haand op til Øremuslingen og saaledes forstørre denne. Foreløbigt skal det bemærkes, at der ingen Grund er til at indse, hvorfor mange Mennesker, selv saadanne, som ellers langtfra er bange for Vand eller Sæbe, naar de vadsker sig, ikke regner Øremuslingen med til Ansigtet; netop i dennes Furer og Ophøjninger samler der sig let Støv og lignende, som støder renlige Menneskers Øje.

Paa den anden Side er der mange, som, naar de vadsker sig, lader Vandet løbe ind i *Øregangen* eller danner en Snip af Haandklædet, og stikker denne saa langt som vel muligt ind i Øregangen. Den sidste Fremgangsmaade kan hyppigt give Aarsag til Ansamlinger af Ørevox i det Indre, som sluttelig tilstopper Øret og derved fremkalder Døvhed. Ørevoxet *(Cerumen)* bliver nemlig kun afsondret i den ydre Øregang. Oprindeligt halvtflydende, tørrer det efterhaanden ind og samler sig dels paa Væggene i et først tyndt Lag, dels falder det ud i smaa Brokker, mest naar man ligger paa Siden. Selvfølgeligt danner der sig og findes saaledes normalt en vis Mængde Ørevox i ethvert Øre. Dette maa altsaa ikke opfattes som »Smuds«, hvilken Betegnelse man hyppigt tillægger det. Fra den snu Politiker Lord Palmerston skal den fortræffelige, ogsaa i ethisk Forstand anvendelige Definition hidrøre, at »Smuds« maa alt kaldes, som ikke befinder sig paa rette Sted. Men Ørevoxet er ikke alene en naturlig Afsondring, men denne bitre og klæbrige Substans er ogsaa til en vis Nytte for os, idet den gjør det vanskeligt for Insekter at trænge ind i Øregangen. Jo mere Ørevox der dannes og jo sejgere dette er, som navnlig hos ældre Folk, hvis Øreaabning ovenikjøbet er barrikaderet af stive og stærke Haar, desto lettere samler denne Afsondring sig i altfor rigelig Mængde. Af den Grund vil det altid være heldigt, en Gang imellem at benytte en ikke metallisk, godt afrundet Øreske til at bortfjerne det Overflødige fra Væggene. Til Børn kan især anbefales den i England meget anvendte Øresvamp (*earsponge*), et smalt, 2 Centimeter langt Stykke Badesvamp, som er fastgjort til et Benskaft og ved Hjælp af et Stykke Gummislange, som er trukket over Enden af Skaftet, er yderligere sikret mod at falde af. Svampen dyppes først i Vand, trykkes derpaa

godt ud med Fingrene; derved bliver den baade elastisk, fast og tør. Man kan let føre den ind i Øregangen og befri dennes Vægge for det Overflødige, uden at beskadige dens Hudflade eller endog Trommehinden, saaledes som det ofte sker med uhensigtsmæssige Metalskeer, især naar Barnet ved en rask Bevægelse af Hovedet gjør Modstand mod en ubehagelig Berøring af de følsomme Dele.

Findes dette Sekret oftere i større Mængder, sprøjtes Øret en Gang imellem, 2—4 Gange om Aaret, ud med lunkent Vand, bedst, efter først i et Kvarterstid at have holdt Øregangen fyldt med varmt Vand, for at opbløde alt, som findes deri. Altfor hyppigt at bore omkring i Øret og foretage Udskylninger maa paa det bestemteste fraraades, da dette ikke sjeldent fremkalder Betændelse eller Dannelse af smertefulde Abcesser i Øret. Ligeledes tjener den før omtalte Indbringen af en fugtig Haandklædesnip sædvanlig mindre til at fjerne Ørevoxet end til at skubbe det længere ind, hvor det saa i Tidens Løb danner en Prop, som holder Lyden tilbage.

Lodret Gjennemsnit af Øret.
a Øremusling, *b* ydre Øregang, *c* Øreflip, *d* Trommehinde, *e* Griffeltap, *f* Trommehinde, *g* det Eustachiske Rør, *h* indvendige Hovedpulsaare, *i* Sneglen, *j* det ovale Vindue, *k l m* de tre Buegange med Forgaarden.

Men særligt maa der advares mod at klø sig i Øret med skarpkantede eller spidse Gjenstande. Mangen en Trommehinde er bleven gjennemboret af Strikkepinde og lignende og endnu oftere bliver Øregangenes Hudflade ved hyppige uforsigtige Manipulationer i Øret sat i en kronisk Betændelsestilstand, bortset fra lette Blødninger ved Rifter. Slige kunstige Irritationer maa allermest undgaaes ved allerede tilstedeværende Betændelser eller andre Sygdomme i Øregangen, og dog medfører disse Sygdomme hyppig Kløen, som uimodstaaeligt opfordrer til mekanisk Intervention. I saadanne Tilfælde er den omtalte Øresvamp af ganske særlig Værd, baade fordi man derved uden at gjøre Skade kan følge Trangen til at stille Kløen, og dernæst fordi den er meget godt skikket som Overfører af passende Lægemidler, langt bedre end en Pensel, af hvilken der let bliver Haar tilbage, som forøger Kløen.

Undertiden bliver der ogsaa, til at stille Kløen med, benyttet den første den bedste Gjenstand som haves ved Haanden, t. Ex. et Blyant, hvis Spids kan knække af. Denne bliver saa tilbage i Øret og plejer at sætte en alvorlig Skræk baade i Patienten og Lægen. Der foreligger nemlig i Literaturen enkelte Tilfælde, da haarde, fremmede Legemer (Glasperler, Frugtkjærner, Ærter, Smaasten o. lign.), indkilede i Øret, ved fortsat Tryk paa de derværende Nervetraade ogsaa kan irritere fjernere liggende Organer, som staa i Forbindelse med de samme Nervestammer, ja endog fremkalde almindelige Forstyrrelser i Form af Lammelser eller Konvulsioner. Saaledes er Krampehoste og Krampe forbunden med Brækninger, men navnlig Ligfald eller Epilepsi, som hidtil trodsede ethvert Middel, bleven helbredet ved Bortfjernelse af fremmede Legemer i Øret, som tilfældigt var komne derind. Derfor burde man i en Række af nervøse Sygdomme af lokal og almindelig Art, hvis Aarsag ikke godt lader sig forklare, gjøre sig det til en Regel ligeledes at undersøge Øregangen. Men urigtigt er det med overdreven Iver at forfølge enhver Gjenstand, som tilfældigt er kommen ind i Øret, selv om den ogsaa i Form, Størrelse og øvrige Beskaffenhed aabenbart er af uskyldig Art, ret som om dens blotte Nærværelse satte den Paagjældendes Helbred og Liv i alvorlig Fare. Naar der saa ovenikjøbet med uhensigtsmæssige Instrumenter søges efter *corpus delicti* i Øret, og dette ikke bliver tilstrækkeligt belyst, og endelig naar den sædvanligt lille Patient ved Uro og Bevægelser med Hovedet sætter sig til Modværge, saa kan slige Forsøg paa at faa fat paa en Skjorteknap, en Papir- eller Brødkugle, en Ært og lign. som er kommen ind i Øret, gjøre Patienten alvorlig Skade, ikke alene paa hans Høreorgan, men ogsaa overhovedet paa hans Helbred. De Tilfælde, i hvilke fremmede Legemer i Øret — eller rettere sagt for det meste kejtede Forsøg paa at fjerne disse — har givet Anledning til Betændelser, som udbredte sig fra Høreorganet til de udenfor Hjernehulen liggende Organer, altsaa navnlig paa Hjernen og Hjernens Hinder, omtales hvert Aar i Fagskrifterne. Et fremmed Legeme, som er kommen ind i Øregangen, kan i Reglen først gjøre alvorlig Skade naar det er indkilet eller bliver stødt ind i det Indre. Fra Begyndelsen af vil det for det meste ligge løst i den ydre Øregang. Man bør derfor huske paa, at et Legeme, som kommer ind i en Aabning, saa længe det ikke ligefrem holdes fast eller er indkilet, ogsaa nødvendigvis maa

komme ud igjen, naar man drager sig Tyngdeloven til Nytte. Naar man derfor anbringer den Syge saaledes, at det paagjældende Øre vender nedad, og saa ryster hans Hoved, vil sikkert i de fleste Tilfælde den Skræk foraarsagende Gjenstand falde ud af sig selv, ogsaa hyppigt næste Morgen findes i Sengen, naar man blot søger grundigt efter den.

Denne Selvudfalden af det fremmede Legeme vil i mange Tilfælde blive lettet ved forudgaaende Indsprøjtning med lunkent Vand, fordi Øregangen derved renses for alt deri værende Ørevox, som baade forsnevrer Kanalen og paa Grund af sin Klæbrighed kan fastholde Gjenstanden til Væggene. Hvad enten denne nu efter Indsprøjtningen bliver synlig udvendig eller ikke, lægger man i hvert Fald bagefter Patienten igjen med Øret vendt nedad, helst saaledes, at Hovedet hænger over Bordkanten eller Sofaarmen, fordi det fremmede Legeme lettere glider ud i en saadan Stilling. I alt Fald bør man ved saadanne Lejligheder tage Sagen med al mulig Ro, og navnlig afholde sig fra at benytte enhver Metalgjenstand, med hvilken der sædvanlig anrettes langt mere Skade end af det fremmede Legeme, som allerede befinder sig i Øret og bestaar af et uskyldigere Stof, som ovenikjøbet i Reglen ikke derved faas ud, men kun skubbes længere ind, bortset fra, at Metalgjenstanden let kan beskadige Øregangens Vægge eller endog Trommehinden. Hvis dette allerede skulde være sket og Øret begynde at smerte, saa lader man det væıe i Ro og henvender sig til en sagkyndig Læge, d. v. s. til en, som forstaar at belyse og undersøge Øret.

Der foreligger iøvrigt ogsaa talrige Iagttagelser om endog større fremmede Legemer, som i flere Aar har ligget i Øregangen uden at gjøre Skade og helt uændsede, indtil de tilfældigt blev opdagede, sædvanlig som Kjærne i en Ansamling af Ørevox, der efterhaanden dannede sig omkring den, tilstoppede Øret og saaledes foraarsagede Døvhed. Som Grundlag for en saadan brun Masse finder man hyppigst det uskyldigste af alle fremmede Legemer i Øret, en Bomuldsprop, saaledes som de, der lider af Øresygdomme, kun altfor ofte plejer at bære i Øret, men ogsaa undertiden stikker saa langt ind, at den saa glemmes og bliver siddende. At gaa med Vat i Øret er der, bortset fra de Tilfælde, da det skal tjene til at opsuge Materie og daglig maa skiftes flere Gange, egentlig kun Mening i, naar dette skal tjene som et virkeligt Beskyttelsesmiddel. Naar altsaa En har et Hul i Trommehinden og saaledes savner den naturlige Beskyttelse imod Indtrængen af Støv, meget stærke Lyde eller kold Luft, dernæst ved Øresmerter eller Tilbøjelighed hertil, endvidere ved kolde Bade, i stærk Blæst eller ved Snefog, ved at gaa fra en varm Stue ud i kold Natteluft o. lign. — under alle disse Omstændigheder vil en saadan Beskyttelse af Øret være fuldstændig paa sin Plads baade for Syge og Sunde. Ligeledes mærkes skarp Vinterkulde i ringere Grad i Øremuslingen, som vel ogsaa sjeldnere vil blive angreben af Frost, naar man i slige Tilfælde anbringer lidt Vat i Øreaabningen. Men naar saa mange Tunghørige altid, baade inden Døre og paa Gaden, tilpropper Øret med en vældig, — undertiden ogsaa snavset — Vatklump, saa kan man ikke indse, hvad dette skal være godt for. Sikkert er det, at mange kun derved endnu yderligere forværrer deres i og for sig daarlige Hørelse, og sikkert er det, at ikke faa, ved paa den Maade at presse Luftsøjlen i Øregangen imod Trommehinden, skaffer sig Øresusen eller forøger allerede tilstedeværende.

Gaar vi nu over til *Trommehinden,* maa man forestille sig denne som en graa, hindet Skillevæg, udspændt omtrent en Tomme fra Øreaabningen. Rifter i og Gjennemboringer af denne formindsker, men ophæver ingenlunde Hørelsen, saaledes som man hyppigt antager. Operative Indsnit i denne, især ved Pus- og Slimdannelse bagved den, er ofte absolut nødvendige, for at lindre ulidelige Smerter forbundne med stærk Svimmelhed og Kongestioner til Hovedet og for at forhindre Betændelser i det Indre, som ikke sjeldent følger med Skarlagensfeber og Difteritis og kan føre til fuldstændig Døvhed og derved ogsaa hyppigt til Tabet af Taleevnen, altsaa Døvstumhed. Ved saadanne Indsnit, som i Reglen heles meget hurtigt, kan der gjøres uendelig megen Gavn og forhindres endnu mere Skade, navnlig hos Børn; det vilde være meget ønskeligt, om Lægerne kunde udføre dem noget hyppigere. Paa den anden Side burde man vogte sig vel for at udsætte denne fine Hinde for et stærkt og pludseligt Tryk, under hvilket den let sprænges. Dette sker hyppigt ved Forældres eller Læreres Haand, naar denne anvendes som pædagogisk Hjælpemiddel eller som Strafferedskab, d. v. s. ved Ørefigener. En slig Beskadigelse af Trommehinden kan heles uden væsentlige Følger, især naar den manuelle Indvirkning ikke var for koncentreret og ikke gjentoges; men Saarrandene kan ogsaa voxe sammen med Dele af den bagved liggende Trommehule, hvorved Hørelsen vedvarende kan lide et Skaar; undertiden opstaar derved ogsaa smertefulde Betændelser med Pusdannelse og delvis Destruktion af Vævene hos dertil disponerede eller ved upassende Behandling, saa at der bliver et Hul tilbage i Trommehinden. En god Del af de forekommende Tilfælde af Tunghørighed paa det venstre Øre og Øreflod med Trommehinde-Perforation stammeı aabenbart fra Barnealderen og slige pædagogiske Indflydelser i Skolen og Hjemmet.

En haard Snebold, som med Kraft træffeı Øreaabningen, kan ogsaa undertiden udøve en

lignende Virkning paa Trommehinden. Stærkere Explosioner beskadiger ikke sjeldent Trommehinden paa Folk, som befinder sig i Nærheden. Ved de nu brugelige Bagladningskanoner er Mandskabets Øren langt mindre udsatte for at træffes af de voldsomme Luftrystelser, end Tilfældet, var tidligere, da Artilleristerne var nødsagede til at staa ved Siden af Kanonen i Nærheden af Mundingen; derimod i lukket Rum, navnlig i Panserskibene med deres Kæmpeskyts, skal der hyppigt indtræde Bristning af Trommehinden med Blødninger fra Øret.

Ørebetændelser efter kolde Bade forekommer ikke sjeldent; hertil kan forskjellige Aarsager bidrage. Bortset fra mange Forkjølelser, som kan hidrøre fra mangelfuld Afkjøling af et ophedet Legeme før Afklædningen eller ogsaa fra utilstrækkelig Aftørring af dette efter Badet og fra at Haaret er for længe vaadt, kan koldt eller salt Vand, som ovenikjøbet inde ved Kysten ofte er urent og hyppigt med en vis Voldsomhed trænger ind i Øregangen, virke lokalt irriterende og fremkalde Betændelse. Springer den Badende tilmed ned fra en vis Højde, t. Ex. fra et Springbrædt, saa kan man let tænke sig, at ved den pludselige Indtrængen af Vandmassen, hvis Overflade Øret ligefrem slaar imod naar Hovedet holdes paa Skraa, kan den mekaniske Virkning stige indtil Betændelse og endog til Bristning af Trommehinden. Desuden er det muligt, at Vandet, ved under stærkt Tryk at trænge ind igjennem Næsehulerne, baner sig Vej ind i det Eustachiske Rør og Trommehulen, et Tilfælde, som ubetinget maa indtræde under en uvilkaarlig Synkebevægelse i Vandet, og som er saa frygtet, at Svampe- og Perlefiskerne i Orienten søger at forhindre det ved at klemme Næsen sammen med Fingeren eller ved Hjælp af en særlig Klemme. Jo mere den Badende er disponeret til Øresygdomme eller maaske allerede har lidt af saadanne, desto større Forsigtighed bør der iagttages for at undgaa mulige skadelige Følger.

Men der kan ogsaa opstaa andre mere alvorlige Farer af Friluftsbade. Den bekjendte Fysiolog Hensen i Kiel paaviste ved Experimenter paa Mennesker med sunde Øren, at Trommehinden taaler en temmelig stærk Belastning med varmt Vand, medens en langt svagere med kuldslaaet eller koldt Vand fremkalder en Række »nervøse« Symptomer, lige fra Kongestioner til Hovedet indtil stærk Svimmelhed og fuldstændig Besvimelse, fra Kvalme og Kløgning indtil virkelig Opkastning. Ørelægerne har længe vidst, at lignende Symptomer indtræder hos Syge, naar man foretager Udsprøjtninger af Øret med Vand som ikke er tilstrækkelig varmt og ovenikjøbet gjør det med en vis Voldsomhed.

Man forestille sig nu at saadanne Forstyrrelser indtræder i en væsentlig Grad hos en Badende — vilde en direkte Fare for at drukne saa ikke hyppigt kunne opstaa deraf? Mig forekommer det i høj Grad sandsynligt, at mange af de aarligt overalt forekommende Tilfælde, da gode og dygtige Svømmere omkommer paa en hidtil gaadefuld Maade ved Badning, bedst lader sig forklare af ovenstaaende Aarsag. En Bølge slaar tilfældigt særlig heftig og pludselig mod Trommehinden og fremkalder Svimmelhed og Tegn til Besvimelse, Svømmebevægelserne bliver kraftesløse og uregelmæssige eller hører helt op, den Badende synker til Bunds og drukner; hvis der nu tillige indtraadte Brækninger, kunde Mavens Indhold let komme op i Strubehovedet og medvirke til at fremme Luftmangel og Kvælning. I alt Fald fortjener dette Spørgsmaal den største Opmærksomhed, og enhver vil handle ikke alene i sin Hørelses Interesse, naar han ved Bade i det Fri, navnlig ved kjølig Temperatur og stærk Søgang, beskytter sine Øren mod Vandets Indtrængen, enten ved en Tot Vat eller bedre ved en vandtæt Badehue forsynet med Øreklapper, som tillige forhindrer de skadelige Følger af at Haaret bliver vaadt, og naar han endvidere aldrig springer i Vandet fra en betydelig Højde og aldrig opholder sig for længe under Vandet.

Sammenvoxen med Trommehinden er den yderste af de tre Øreben, Hammeren, som tjener til at overføre de af Trommehinden opfangede Lydbølger paa det bagved liggende Trommehule-Apparat. Selve *Trommehulen* er et ganske smalt Rum, beklædt med en Slimhinde, hvilket er indskudt imellem Trommehinden og Hørenervens Forgreninger i den saakaldte Labyrinth. For at de indbyrdes ved Led sammenføjede Øreben, Hammer, Ambolt og Stigbøjle, kan bevæge og forskyde sig uhindret under Indflydelse af de paa dem overførte Lydsvingninger, maa Slimhinden, hvormed de er overtrukne, være ganske tynd og selve Trommehulen kun indeholde Luft. Ved Ørekatarrh, den Sygdom som hyppigt angriber Øret, fortykkes Slimhinden og i Trommehulen samler der sig Vædske, hvilke Forandringer begge ere i Stand til at udøve en hæmmende Indflydelse paa dette Lydoverførings-Apparat og derved fremkalde Tunghørighed i større eller mindre Grad.

Fortil og nedefter gaar Trommehulen over i en for største Delen smal Kanal, *det Eustachiske Rør*, saaledes kaldet, fordi en italiensk Anatom, Bartholomeus Eustachius, som levede i det 16. Aarhundrede, var den første som beskrev det. Dette Rør tjener til at forbinde Øret med Svælgets Hulhed, et Luftrum, som fortil staar i direkte Forbindelse med Næsen og den ydre Atmosfære, men nedadtil med Svælget, Spiserøret og Strubehovedet. Sædvanligt er dette flade Rør let tilklæbet og lukket, men det aabner sig ved enhver Synkningsbevægelse, hvilket man kan iagttage paa sig selv ved den deraf opstaaende knitrende

Lyd i Retning af Øret. Det tillader endvidere Indtrængen af Luft eller Vand, naar dette fra Næsehulen af slaar imod det med en vis Styrke og derved fjerner dets Vægge fra hinanden; dette sker meget hyppigt ved at pudse Næsen, men kan ogsaa finde Sted ved en ubehændig Anvendelse af Næsedouchen, ligesom vi tidligere har set hvorledes under Badning Trykket af det i Næsen indtrængende Vand kan sprænge dette Rørs normale Lukke.

Tyder disse Omstændigheder allerede hen paa den nøje Forbindelse, som bestaar imellem det mellemste Øre — det Afsnit, som ligger bagved Trommehinden og hvis væsentlige Bestanddele er Trommehulen og det Eustachiske Rør — og Svælgets Hulhed, saa vinder dette Afhængighedsforhold tillige særlig praktisk Betydning derved, at Næsens og Svælgets Slimhinde fortsættes paa det Eustachiske Rør og igjennem dette til Trommehulen, og som Følge deraf kan alle Sygdomme i Næsehulen og Svælgets Hulhed, lige fra en almindelig Snue til Difteritis og fra en let Halsbetændelse indtil Strubehoste, ad denne Vej forplante sig direkte til Øret eller i alt Fald udøve en skadelig Indflydelse paa dette. Enhver vil kunne iagttage, at han hører mindre godt, naar han har Snue, en Forskjel, som ganske vist ikke er paafaldende ved ellers god Hørelse, men derimod bliver meget følelig ved mindre god Hørelse, særlig ved kronisk Tunghørighed, i hvilket Tilfælde Snuen ogsaa vil foraarsage en Tunghed i Øret og Øresusen i en eller anden Form. Ligeledes vil enhver Synkningsbesværlighed, saaledes som det særlig hyppigt forekommer hos Børn ved Opsvulmen af Mandlerne, indvirke paa Øret, svække Hørelsen og hyppigt medføre Øresmerter og undertiden ogsaa Øreflod.

Den som altsaa vil bevare sine og sine Børns Øren sunde og arbejdsdygtige, maa have Opmærksomheden særlig henvendt paa, at alle naturlige Processer i Næsen og Svælget foregaar regelmæssigt og endvidere ved eventuelle Sygdomme i disse to Regioner, som i Barnealderen rigtignok er udsat for de fleste, men ogsaa hele Livet igjennem for mange skadelige Indflydelser, snarest muligt at søge kyndig Hjælp.

Med de egentlige Sygdomsprocesser, som foregaar her og paa saa mange Maader tillige angriber Høreorganet, kan vi ikke nu beskjæftige os. Derimod vil vi henlede Opmærksomheden paa nogle af de mest almindelige skadelige Paavirkninger, som Øret er udsat for fra denne Kant.

Under almindelige Forhold foregaar Ind- og Udaandingen gjennem Næsen og ikke igjennem Munden. Vigtigheden af denne Sætning bliver endnu altfor lidt ændset baade af Lægmænd og Læger. Intet bidrager i den Grad til at berøve Ansigtet dets Udtryk af Ro og Intelligents, som naar Munden altid staar aaben; mange faar derved et ligefrem dumt Udseende. Men naar Luften kun vanskeligt kan passere Næsen, især naar denne Vanskelighed stadig er tilstede, kan der opstaa langt mere alvorlige Ubehageligheder deraf. Næsehulen virker som en naturlig Respirator eller Lungebeskytter, idet den derigjennem indaandede Luft ikke alene vinder i Varme og Fugtighed, men samtidig bliver en betydelig Del af de fra den os omgivende Atmosfære optagne fremmede Iblandinger afsat paa Væggene. Men jo mere en Lunge er disponeret til Sygdomme eller allerede er angreben, og jo mere den som Følge deraf maa beskyttes mod Indtrængen af for kold, for tør eller navnlig uren Luft, af desto større Vigtighed vil det være, at Aandedrættet hovedsagelig foregaar ad Omvejen gjennem Næsen og ikke direkte gjennem Munden. Hos Børn og unge Mennesker kommer hertil, at naar Næsen stadig er forstoppet, og de kun aande gjennem Munden, saa sker dette kun mangelfuldt og med for liden Kraft; derved bliver Lungerne og Brystkassen ikke udvidede og udviklede normalt, der tilføres Blodet i Lungerne for liden Ilt, og Bloddannelsen og hele Legemets Ernæring vil under disse Forhold lide et varigt Skaar.

Men alt som hæmmer den frie Aandedræts-Passage igjennem Næsen, er i Stand til ligeledes at udøve en skadelig Indflydelse paa Øret og bør af den Grund fjernes saa hurtigt som muligt. Bortset fra enhver Indgriben fra Lægens Side, spiller i dette Tilfælde alle Indvirkninger en stor Rolle, der er bestemte til at fjerne det Slim, som danner sig i Næsen og Svælgets Hulhed, og hvilke i Form af Gurglinger, Næsebad, Næsedouche o. dsl. for største Delen allerede er blevne Fællesgods for Læger og Lægmand.

Vi vil forøvrigt dvæle et Øjeblik ved en Manipulation, der er saa dagligdags og synes saa simpel, at man ikke skulde tro, den var værd at omtale; jeg mener at pudse Næsen. Bonden bærer sig korrekt ad, naar han med Fingeren lukker for det ene Næsebor og saa med Magt driver Luftstrømmen fra Lungen igjennem det andet. Det tager sig selvfølgeligt bedre ud, naar man ved den Lejlighed benytter sig af et Lommetørklæde. Men naar man, hvad der saa almindelig sker, klemmer begge Næseborene sammen under Lommetørklædet og kun i Slutningen af Aktionen støder Luften ud igjennem dem med en ubehagelig Støj, saa bliver den paatænkte Renselse af Næsehulen ikke alene mangelfuld, men Luften presses ogsaa helt overflødigt ofte igjennem det Eustachiske Rør ind i Øret og trykker Trommehinderne udad. Det eneste rigtige er, med Fingeren eller Lommetørklædet, kun at lukke for eet Næsebor ad Gangen, og derpaa drive Luftstrømmen igjennem det andet Næsebor; paa den Maade faaes alt ud, som overhovedet kan løsnes. Jo før et Barn

lærer at pudse sin Næse rigtigt, desto snarere vil det være i Stand til at holde Næsen aaben og undgaa, at den bliver forstoppet. Det vilde forsaavidt være heldigt, hvis Færældre allerede medens Børnene vare smaa, begyndte at vise dem, hvorledes de skulle rense Næsen, først uden og dernæst med Lommetørklæde og holde den aaben ved at pudse den grundigt. Saa behøvede man langt sjeldnere at sende Bud efter Lægen.

Den allerhyppigste og største Fare for Næse og Øren opstaar af Opholdet i daarlig, d. v. s. fordærvet og uren Luft, som jo ved Indaandingen først trænger ind i Næsen, og saaledes fra første Haand maa indvirke paa dennes Slimhinde. Mange Ørepatienter er usædvanlig sensible i saa Henseende, saa at de føler deres Øren belagte og deres Hørelse svækket, men især lider mere af Øresusen, saasnart de blot en kort Tid har opholdt sig i et Rum med daarlig Luft. Men hvem bidrager mest til at fordærve den Luft, som vi lader passere igjennem Næsen og derpaa indaander i Lungen? Ubetinget vi selv. Det er fastslaaet, at ethvert Menneske gjennemsnitligt udaander 12 Liter Kulsyre i Timen; endvidere har Pettenkofer fundet, at Luften maa betragtes som daarlig og skadelig for Sundheden, saasnart den indeholder over $^1/_{10}$ $^0/_0$ Kulsyre, altsaa 1 pro mille. Mennesket fordærver iøvrigt Atmosfæren i Værelset ikke alene ved den udaandede kulsyrerige Luft, der godt kunde betegnes som Lungeexkrement, men yderligere ved de ofte meget betydelige Uddunstninger fra Hudens Overflade, endvidere undertiden ved andre Iblandinger, t. Ex. Støv, som man fører med sig ind fra Gaden, eller som fremkommer ved Slid paa Klæder, Sko og Gulv; men mest fordærver dog Tobaksrygeren Luften for sig og sine Medmennesker. Endvidere kommer i Betragtning Iltforbruget og Kulsyreudviklingen ved Lys, som brænder i Værelset. Jo flere af slige luftfordærvende Momenter, der støder sammen i et lukket Rum, desto mere skadelig vil Virkningen være. Værre end i mange Værksteder og Fabrikslokaler vil vi derfor hyppigt finde Luften i talrige Skolestuer, dernæst om Aftenen i Kafeer og Værtshuse, men dog værst i glimrende, gasoplyste Balsale, i hvilke Hundreder af unge Menneskers Lunger er fordømte til, i febrilsk Virksomhed, at indaande en Luft, som indeholder, ikke $^1/_{10}$ $^0/_0$, men, alt i alt, ofte 10 $^0/_0$ skadelige Iblandinger.

I hygieinisk Henseende staar vi tilbage for Englænderne, som langt bedre forstaar at værne om deres Helbred og holde skadelige Indflydelser borte fra deres Boliger, og navnlig forlængst har indset den store Værd af ufordærvet Luft, som hos os, selv i mange »dannede« Kredse, endnu er en ubekjendt Størrelse. Til Menneskehedens udødelige Velgjørere maatte Den henregnes, som opfandt et Instrument, der, ligesom Barometret angiver Graden af det øjeblikkelige Lufttryk, paa en for vore Sandser let kjendelig Maade underrettede os om Iltmængden i den os omgivende Luft, eller om, hvor vidt denne allerede var forgiftet af skadelige Iblandinger, Kulsyre o. s. v. Heldigst vilde det rigtignok være, hvis dette Instrument begyndte at fløjte eller paa anden Maade at gjøre Allarm, saa snart der var Fare paa Færde, for at det ikke, ligesom saa mange Thermometre, skulde hænge eller staa uændset og ubetragtet henne i en Krog.

Lad os endnu til Slutning nævne en ligesaa alvorlig som hyppig Form for Øresygdomme, nemlig Øreflod, som, naar det ikke tages i Tide, fører til Forraadnelsesprocesser og Destruktioner i det Indre af Øret og ikke sjeldent tillige overfører Betændelsen paa Hjerneskallen og paa Hjernen. Øreflod opstaar hyppigt hos Børn og efter mange Børnesygdomme, og ved i rette Tid og grundigt at holde Øret rent, kan megen Skade forebygges. Man huske vel paa, at det er Materien, som bliver tilbage i det Indre af Øret, der foraarsager Destruktionen og de øvrige ubehagelige Følger for Øret og Helbredet. Nu til Dags sørger man for saa hurtigt som muligt at fjerne alle Stoffer, der let er udsatte for Forraadnelse, fra vor Nærhed, hvor meget mere maa vi da ikke gjøre dette, naar det gjælder ildelugtende og raadne Stoffer i det Indre af vort Hoved!

Alvor i smaa Ting er latterlig, Spøg i store er foragtelig.

Den som gjør sin Ven slet, gjør sig selv slet.

Arbejde er Menneskehedens Forbandelse og Menneskets Velsignelse.

Hvad nytter den poetiske Aare, naar Hjertet er prosaisk.

Ungdommens Lykke er Letsindighed, Alderdommens Lykke Ligegyldighed.

Sjeldent mener En, hvad han siger, sjeldnere siger En, hvad han mener.

Lykken er ikke let at begribe, Jeg kjender en Mand, som ingen Skjorte havde, og han var lykkelig. Saa var der En, som gav ham en Skjorte. Og da blev han ulykkelig, fordi Flipperne ikke var ordentlig stivede.

Tag Dig ivare for en Mand, som hvisker, og en Kvinde, der taler højt.

To Sonnetter.

Af Sophus Michaëlis.

Hvad Storhed er? — Giv Svar, som ikke svækkes!
For Alexander Verden var for lille:
stor som en Stormflod blev han kun en Kilde,
hvis spæde Strøm af Ørkensandet dækkes.

Saa stor var Cæsar, at hans blotte Navn
blev Verdens Vældige en Hæderstitel.
Da Morderdolke farved rød hans Kittel,
ham kneged Døden lille i sin Favn.

Hvad Maal kan villes, som ej tusend naade?
hvad Tanker findes, hvortil ingen kom?
hvem løser Livets varseltunge Gaade?

Ej Vold og Viljer, som mod Magten tørste,
ej Granskertvivl, som avler Fattigdom,
— men Kvindens stille Tro, — den er det største!

Hold Kjærlighedens store Guldmønt hel,
giv ej den ud i Smaamønt som de Fleste,
thi slidte Skillepenge er det meste,
man lader blive Mennesker til Del.

Saa rask den store Hob til Medynk stemmes,
den rives hen og elsker altfor let;
men Følelsens Skillemønt er slet,
og renest er den Følelse som gjemmes.

Bær da din Guldmønt som en Talisman,
der rig skal gjøre een hvem længe huld
og tro du elsked, saa du sige kan:

Ej trange Tider fra min Mønt mig skilled,
den præged jeg af alt mit bedste Guld,
og du alene veed Adversens Billed.

JOMFRUSPRINGET.

FORTÆLLING AF SPIRIDION GOPTSCHEVITS.

(Med Billede »Rigt Bytte«, efter Maleri af A. Schram.)

Det Kystdrag, som i Syddalmatien strækker sig fra Cavtat (Ragusa Vecchia) henimod Sutorina, fører Navnet Konavlje og er berømt for sin smukke Befolkning. I Særdeleshed kan man blandt Konavljerinderne ofte se Skjønheder af antikt Præg. Dette er desto mere paafaldende, som ellers hverken Bocchesinderne eller Herzegowinerinderne — Konavljerindernes umiddelbare Naboersker — kunne kaldes smukke.

I forrige Aarhundrede, da Konavlje endnu udgjorde en Del af Republiken Ragusa, havde Familien Radovits*) fra Konavlje bosat sig i Grænsebyen Uvjetsche. Uvjetsche havde i længere Tid været et Tvistens Æble imellem den bosniske Vesir og Republiken Ragusa. Den sidste, som den svagere, havde sluttelig maattet give efter og overlade Uvjetsche til Tyrkerne.

Folkene i Landsbyen vare naturligvis ikke tilfredse dermed; navnlig var det Mirko Radovits, Hovedet for den ovennævnte Familie, som pustede til Utilfredsheden. Han overtalte sine Naboer til, ligesom før, at betragte sig som ragusanske Borgere og med væbnet Haand modsætte sig ethvert Forsøg af tyrkiske Aga'er eller Bei'er paa at inddrive Skat.

Mirko havde to Døtre: den ældste, Kosara, var en blomstrende ung Pige paa henved sytten Aar, den yngste, Ljubica, havde ikke traadt sine Børnesko. Kosara var den smukkeste Pige i Uvjetsche, og de derværende unge Mænd havde derfor et godt Øje til hende. De ivrigste Bejlere vare to af Mirkos Venner, Stanko og Toma. Stanko var en Uskok, d. v. s. en »Undvegen«, som af en eller anden Grund havde unddraget sig tyrkisk Hævn ved at flygte og fundet et Tilflugtssted i Uvjetsche. Hans solbrændte Ansigt, som havde et Præg af Snuhed og List, udmærkede sig langtfra ved Skjønhed, og hans Karakter var ejheller skikket til at vinde Kosaras Tilbøjelighed.

Den unge Pige syntes derimod langt bedre om Toma, skjøndt han heller ikke var mere end en god Ven for Kosara. Hendes Hjerte var endnu frit, og da Faderen lod hende have fuldkommen frit Valg, havde hverken Stanko eller Toma Udsigt til at vinde Kosara.

Saaledes stod Sagerne, da der en Septembermorgen indfandt sig en Aga fra Trebinje med to Ledsagere i Uvjetsche og forlangte Desetina (Tiende) og Karatsch (Kopskat).

Mirko, Stanko og Toma gjorde sig til Ordførere for Landsbyfolkene og erklærede tilsidst, at Uvjetsche var ragusansk og vilde aldrig svare

*) Navnene heri er skrevne som de udtales. O. A.

Skat til Tyrkerne. Aga'en blev rasende og drog sin Jatagan; men før han imidlertid kunde gjøre Brug af sit Vaaben, havde Stanko allerede blottet sin Handschar, afvæbnet Tyrken og snittet hans Hoved af efter alle Kunstens Regler. Mirko og Toma kastede sig imidlertid over Aga'ens Ledsagere og huggede dem hurtigt ned. Stanko skyndte sig at plyndre de Faldne.

Man gjorde et rigt Bytte. De Faldnes Lommer indeholdt velfyldte Pengeposer, Tyrkernes Heste var belæssede med kostbare Gjenstande og Tøjer; et prægtigt guldbroderet Tæppe og Vaaben indlagte med Ædelstene fuldstændiggjorde Byttet.

I Radovits' Hus, hvor det sidste var bragt hen, herskede stor Glæde. Med sit svedne Grin udbredte Stanko det rige Bytte for Familien Radovits, hvis Chef med et fornøjet Smil saa' paa, at Toma undersøgte Indholdet af Pengepungene. Ljubica, kjærligt klynget op til Faderen, og Kosara, skjødesløst lænet op til Væggen, afventede med spændt Opmærksomhed Resultatet af Undersøgelsen.

»363 Dukater!« udbrød endelig Toma henrykt. »Det giver en kjøn Medgift for Dig, Kosara!«

»Hvorledes det?« svarede Pigen forundret. »I har jo ogsaa Del i Byttet! Fader kan jo kun gjøre Fordring paa en Trediedel. I har ogsaa glemt, at min kjære lille Ljubica ligeledes har noget at fordre«.

»Jeg rører ikke ved *min* Part«, udbrød Toma med Varme, »jeg skjænker den til den smukke Kosara!«

»Jeg kan ikke modtage din Gave«, ytrede Pigen roligt.

»Det har Du Ret i«, bemærkede Stanko. »Kosaras Hjerte lader sig ikke vinde ved Penge!«

»Hvem taler derom?« udbrød Toma ærgerligt. »Har jeg maaske villet vinde Kosara ved Penge«.

»Det ser i alt Fald saaledes ud«, ytrede Stanko, idet han fortrak sit Ansigt til et haanligt Grin.

Toma vilde fare op, men Mirko lagde sig imellem og søgte at forsone sine to Venner.

»Ingen Kiv eller Strid!« udbrød han. »Vi har maaske handlet uoverlagt, men eftersom gjort Gjerning ikke staar til at ændre, er det bedre, at vi raadslaar om, hvorledes vi skal afværge dens onde Følger. Thi hvis Aga'en ikke kommer hjem, vil Tyrkerne i Trebinje søge efter ham, og hvis de saa faar at vide, hvorledes det hænger sammen, saa kan det gaa os ilde!«

Efter en længere Raadslagning blev man enig om foreløbig at vente.

Aga'ens Forsvinden havde vakt Opsigt i Trebinje og gjort hans Venner urolige. Disse brød op for at faa at vide, hvad der var blevet af ham. I Zubci hørte de, at Aga'en for nogen Tid siden var reden derfra til Uvjetsche, men ikke kommen tilbage. Tyrkerne drog derfor til Uvjetsche.

Budskabet om, at en Rytterskare paa henved hundrede Mand var i Anmarsch, satte naturligvis stor Skræk i Landsbyens Befolkning. Man tvivlede ikke om, at Tyrkerne kom for at hævne den dræbte Aga. Mirko raadede de Bestyrtede, som vilde flygte ind paa ragusansk Omraade, til hellere at lægge sig i Baghold og modtage Tyrkerne med skarp Salve. Hans Forslag gik igjennem, og Landsbyens vaabendygtige Beboere, ialt tyve Mand, skyndte sig ud for at modtage Fjenden.

En Fjerdingvej fra Landsbyen skjulte Folkene sig paa begge Sider af Stien, og da Tyrkerne nærmede sig, blev de budt Velkommen af Uvjetschernes velrettede Ild. Inden de fik sig sundet efter denne Overraskelse, havde de Kristne ladet igjen og afgivet en ny Salve; derefter fulgte yderligere to Pistolsalver og sluttelig styrtede Uvjetscherne frem med løftet Handschar og huggede løs paa de tredive Tyrker, som endnu stod paa Benene.

I det Haandgemæng, som nu udspandt sig, kæmpede Mirko, Stanko og Toma ved hinandens Side. Den sidste, som allerede havde gjort tre Tyrker et Hoved kortere, blev skudt af den fjerde, som han havde angrebet. Med Glæde saa' Stanko ham falde, da han derved blev befriet fra en Medbejler, som han begyndte at frygte.

Medens han i dette Øjeblik tænkte paa Kosara, saa' han en Tyrk dukke frem, som just gjorde sig rede til at kløve Hovedet paa Mirko bagfra. Et rask Hug af Stankos blinkende Handschar, og Tyrken vilde være falden uden at kunne udføre sit Forsæt! Men Stanko forholdt sig rolig og rettede først det dræbende Hug efter at have set, at Tyrken havde sendt Kosaras Fader over i den anden Verden. Sky saa' han sig omkring for at se, om en anden havde været Vidne til hans Forræderi. Han trak atter Vejret frit, Landsbyfolkene var alle sysselsatte med at forfølge de faa Tyrker, som vare undslupne.

Stanko betænkte sig et Øjeblik, saa skyndte han sig tilbage til Landsbyen og til Kosara.

»Hvor er Fader?« raabte denne ham ængsteligt imøde.

Stanko tvang sine ondskabsfulde Træk til en Grimasse, som skulde forestille bedrøvet og sukkede: »Stakkels Kosara!«

»Fader er død!« udbrød Pigen fortvivlet.

»Han faldt som en Helt, efter at det var forundt ham at se sine Fjenders Undergang!«

Kosara sank grædende sammen. Ljubica klyngede sig hulkende op til Søsteren.

Efter en Stund vedblev Stanko: »Han døde

i mine Arme. Vi havde kæmpet Side om Side, tre Gange afbødede jeg de Hug, som var rettede mod hans dyrebare Hoved, da tilføjede en Usling ham bagfra et dødeligt Saar! Efter at jeg først havde givet Morderen Banesaaret, bukkede jeg mig ned over din Fader, som takkede mig med bristende Øjne, kyssede mig og sagde: »Giv dette Kys til min kjære Kosara og sig til hende, at det er min sidste Villie, at hun skal tage Dig til Mand. Vær Du hendes Husbond, Fader og Beskytter««.

Idet han sagde dette, omfavnede Stanko den grædende Pige og gav hende det foregivne faderlige Kys med en saadan Fyrighed, at Kosara forskrækket rev sig løs fra ham.

I sin Elskovshede havde Stanko ogsaa glemt den hykleriske Rolle; den paatagne Sorg i hans Miner var forsvunden og havde veget Pladsen for en Blanding af Attraa, Raahed og Haan.

Det faldt som Skjæl fra Kosaras Øjne. Hun kom i Tanker om, at hendes Fader en Gang havde lovet, at han aldrig vilde tvinge hende til et Giftermaal og allermindst med denne Stanko, som hun afskyede. Denne stod nu for hende i sin sande Skikkelse.

»Du lyver, Usling!« udbrød hun oprørt. »Du selv har dræbt min Fader, og nu vil Du skuffe mig i den Tanke, at jeg er forladt og kun henvist til din Beskyttelse. Men jeg skal nok finde andre, som vil beskytte mig imod Dig!«

»Hvis Du sætter din Lid til Toma, maa jeg berøve Dig dette Haab: Toma faldt, nogle faa Minuter før Din Fader udaandede sin Sjæl«.

»Du har maaske selv dræbt ham! Bort fra mine Øjne! Vov aldrig mere at komme indenfor denne Dør!«

»Du vil altsaa ikke være min Hustru?« udbrød Stanko med funklende Øjne, idet han traadte nærmere og greb Kosaras Hænder.

»Aldrig«!

»Saa skal jeg tvinge Dig dertil!« skreg Stanko rasende og fortrak sit Ansigt til et hæsligt Grin.

Kosara forsvarede sig, saa godt hun kunde, men Kræfterne begyndte allerede at svigte hende, da Ljubica, som forinden havde listet sig ubemærket bort, kom ind og raabte:

»Tyrkerne kommer!«

Stanko gav strax Slip paa Pigen og styrtede ud af Huset . . . Men der var ikke Spor af Tyrker at se! Harmfuld vendte han tilbage, men da han traadte ind i Stuen, var de to unge Piger forsvundne. Da Huset kun havde én Indgang, formodede Stanko, at Pigerne havde skjult sig. Han stængede derfor Døren og begyndte at lede efter dem. Der fandtes kun faa Steder, hvor man kunde skjule sig, og disse vare snart afsøgte — men forgjæves! Saa kunde de to kun være sprungne ud af Vinduet!

Stanko saa' ud og virkelig opdagede han de to unge Pigers flagrende hvide Klædebon paa den Fodsti, der fører til Krupnidol. De havde allerede et godt Forspring, men Stanko haabede alligevel at kunne indhente dem. Som et Lyn satte han efter dem.

Da Kosara og Ljubica saa' sig forfulgte, haabede de at kunne unddrage sig Stankos Opmærksomhed derved, at de forlod Stien og klatrede over Klipperne til Højre. Men Stanko opdagede denne Manøvre og fulgte behændigt bagefter dem.

Pludseligt stod de to Forfulgte paa en Klippe, foran hvilken der aabnede sig en gabende Afgrund. Paa begge Sider havde de stejle Klipper og Fjenden i Ryggen. Fortvivlet raabte Kosara til den tililende Stanko: Hvis Du ikke staar stille, springer vi i Afgrunden!«

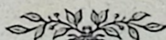
Forfærdet tøvede Stanko; det bestemte Udtryk i Kosaras Ansigt lod ham ikke nære nogen Tvivl om, at Trudselen var ærlig ment. Han gav sig til at underhandle og søgte at lokke de unge Piger til sig ved Løfter og Eder. Kosara var allerede stemt for at fæste Lid til hans Forsikringer, da Situationen pludselig forandrede sig: bagved Stanko dukkede nemlig nogle Tyrker frem og trængte ind paa ham.

Da Ljubica bragte Bud om Tyrkernes Komme, havde hun talt Sandhed. Det havde været hendes Agt at hente Hjælp fra Landsbyen, da Mirkas Hus laa afsondret et Stykke fra denne; men da hun kom i Nærheden af de første Huse, saa' hun til sin Skræk flere Tyrker, som just mishandlede Kvinderne og Børnene — alle mandlige Beboere var dragne ud i Kampen. — Disse Tyrker hørte til en anden Afdeling, som var rykket frem fra Drenevidol og ubemærket havde naaet Uvjetsche i Ryggen paa de Kæmpende.

Nogle Tyrker, som havde faaet Øje paa Ljubica, vare fulgte efter hende og trængte ind i Mirkas Hus, umiddelbart efter at Stanko havde forladt det for at forfølge de unge Piger. Da de fandt Huset tomt, satte de efter Stanko og indhentede ham i en Stilling, hvor enhver Udvej til Flugt var spærret.

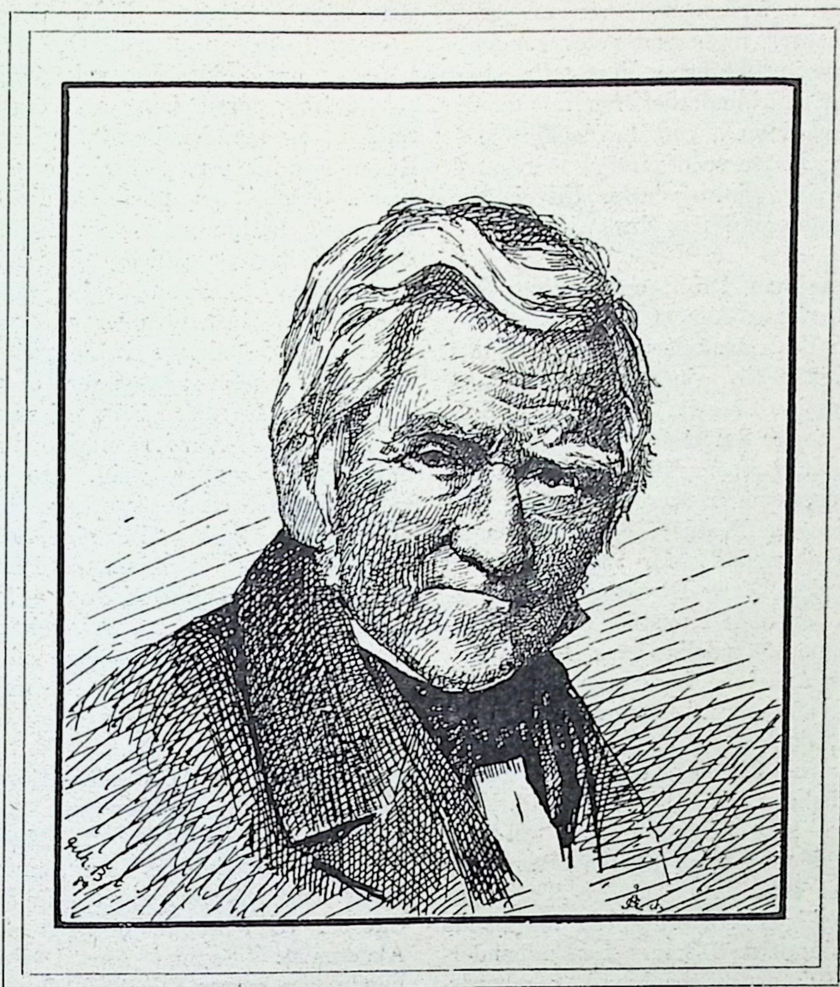
Ramt af flere Kugler styrtede Stanko til Jorden. Men Tyrkerne udstødte et jublende Skrig ved Synet af de to unge Piger, hvilke de betragtede som et sikkert Bytte. Men inden de kunde bemægtige sig dem, havde Kosara og Ljubika slynget Armene om hinanden og vare sprungne ned i Afgrunden.

Den Klippe, som dannede Skuepladsen for denne Begivenhed, hedder siden »Skotschidjevice«, d. e. »Jomfruspringet«.

Rigt Bytte. Efter Maleri af A. Schram.

CHRISTOFFER VILHELM ECKERSBERG.

Med Kunstbilag: »Fiskere fra Hornbæk redde Kaptajnen paa et strandet Skib« og Portræt, tegnet af Gerh. Blom.

Garnisonskirken ude ved St. Annæ Plads deler ydre Kaar med de fleste andre Kirker; manglende enhver arkitektonisk Skjønhed er den ude af Stand til at paadrage sig Nogens Opmærksomhed. Og dog standser de Forbigaaende ofte ved Gitteret for at betragte et Broncerelief, der er indsat i Kirkens Mur og forestiller en aldrende Kunstner ved sit Arbejde omgiven af en Skare Elever.

Relieffet er et lille tarveligt Mindesmærke over *Christoffer Vilhelm Eckersberg*, en af Danmarks største Kunstnere. Havde han været Søn af et større Land, var Mindesmærket vel blevet anseeligere og tillige en Prydelse for dets Hovedstad. Herhjemme maa vi som oftest nøjes med det mindre, skjøndt det større rettest vilde være paa sin Plads.

Som Dreng færdedes Christoffer Vilhelm Eckersberg ved Sundeveds smilende Kyst i Nærheden af Landsbyen Blans i Ullerup Sogn. Derhen var han flyttet med sine Forældre fra Blaakrog i Vavnæs Sogn, hvor han var født den 2. Januar 1783. Faderen var foruden Snedker tillige Maler og skal ikke have manglet Evner som saadan, thi foruden at stryge Vægge og Døre dekorerede han Solhatte med smukke Rosenkrandse og nød Anseelse derfor paa Egnen; men det, som hos ham kun var svage Spirer, skulde hos Sønnen udvikle sig til herlig Blomstring.

Tidligt begyndte Sønnen at gaa sin Fader i Næringen, og en hvid Kat samt en Baad, der trækkes paa Land, hvormed han havde prydet Væggen i sine Forældres Stue, vakte især hans Kammeraters udelte Beundring. Naturligt var det derfor, at Faderen satte Drengen i Malerlære; først sendtes han til Aabenraa og senere til Flensborg, hvor han blev til sit tyvende Aar. I denne By fandtes endnu for et halvt Aarhundrede siden en Disk i en Kjøbmandsbod, som Eckersberg havde dekoreret med

Landskaber; den er forlængst bleven afløst af en »finere« og senere fuldstændig forsvunden; Kræmmeren havde jo ikke bedre Forstand. Men i Begyndelsen af Aarhundredet fandtes der i Flensborg heldigvis Mænd, som havde Forstand paa, at den unge Malersvend forstod mere end at stryge en Dør, og gjorde derfor Udveje til, at han kunde komme ind paa Kunstakademiet i Kjøbenhavn.

Derhen rejste han 1803, og om han end var nødt til i de første Aar at ernære sig som Malersvend, thi Understøttelsen fra Flensborg kunde ikke strække til, gjorde han dog paa Akademiet saa hurtige Fremskridt, at han i 1805 ikke blot vandt begge Sølvmedailler, men ogsaa den lille Guldmedaille, som tilkjendtes ham for Opgaven »Paulus, som retfærdiggjør sig for Agrippa, Berenice og Festus«, og 1809 vandt han den store Guldmedaille for »Jakobs Død«. Abildgaard var den Gang Direktør for Akademiet; han viste den unge Kunstner særlig Interesse, og man sporer tydelig hans Indflydelse paa Eckersbergs Arbejder fra denne Tid.

Malerhaandværket kunde vor unge Kunstner heldigvis opgive, da han ved at udføre Tegninger for Kobberstikkerne Clemens og Lahde kunde tjene det, han behøvede til Livets Ophold. For Clemens udførte han sex Tegninger til den bekjendte Suite Kobberstik »Skomagersvendens Historie eller det store Lod« og fire Tegninger til »En falden Piges Historie«, og for Lahde en Række Tegninger med Emner fra Englændernes Overfald 1807 og Kjøbenhavns Bombardement. Desuden malede han i disse Aar flere større og mindre historiske Kompositioner foruden en Del Landskaber.

Uagtet Eckersberg i 1809 havde vundet den store Guldmedaille, kunde Stipendiet dog ikke udbetales ham før i 1812. Gode Venner skaffede derfor Midler tilveje, saa at han allerede den 3. Juli 1810 kunde rejse til Paris, hvor han forblev indtil Sommeren 1813. Efter at være bleven mere fortrolig med det franske Sprog, opnaaede han en Plads paa Revolutionens berømte Malers, Louis Davids Atelier. Dette Ophold blev af stor Betydning for Eckersberg, der paavirkedes stærkt af Davids sikre Tegning, klare, lyse Farver og Kjærlighed til Naturen, derimod mindre af hans historiske Stil og Liniernes Strenghed. Paavirkningen føles i det til Horne Kirke ved Faaborg udførte Alterbillede »Kristus, som lader de smaa Børn komme til sig«, og i det store Billede paa den kgl. Malerisamling »Moses lader det røde Hav træde tilbage og Pharaos Hær oversvømmes«, hvilket Arbejde fuldførtes i Rom.

Til denne By rejste Eckersberg den 5te Juni 1813 fra Paris med en Veturin. Rejsen var meget fornøjelig og i sine Breve fortæller han livfuldt om sit Rejseselskab, af hvilket »den behagelige« Signora Neri, der havde været ansat ved den italienske Opera i Paris, især synes at have gjort Indtryk paa ham.

I Rom fandt han en trofast Ven i Thorvaldsen, og med hvilken beundrende Kjærlighed Eckersberg har set op til sin berømte Landsmand, spores bedst i det kostelige Portræt, som han har malet af ham under sit Ophold i den evige By. Nu hænger Billedet jo i Kunstakademiets Festsal paa Charlottenborg og er jo ligesaa bekjendt som berømt, men vi kunne dog ikke undlade at gjenkalde i Læserens Erindring de vidunderligt tegnede Hænder, det skjønne Hoved og fremfor Alt dette Blik, gjennem hvilket den store, mægtige Aand, som iboede denne herlige Skikkelse, aabenbarer sig. Jo oftere man ser dette Billede, desto stærkere betages man af det, og man fristes til at sige, at der i Danmark aldrig er malet et skjønnere Portræt.

Under sit Ophold i Rom udførte Eckersberg tillige en hel Række Prospekter af Byen og dens maleriske Omegn, der vel nærmest maa betragtes som Studier, men som paa Grund af den omhyggelige Tegning og fine Farvetone skattes højt.

I August 1816 vendte Eckersberg tilbage til Kjøbenhavn og blev den følgende Maaned agreeret til Akademiet. Til Medlemsarbejde fik han Opgaven »Balders Død«, men dette Arbejde optog ham saa længe, at han først den 25de Oktober 1817 kunde optages som Medlem af Akademiet. Samme Aar i Februar Maaned havde han ægtet Elisabeth Cathrine Julie Juel, en Datter af vor bekjendte Portrætmaler Jens Juel.

Abildgaard var jo allerede død i 1809, men den ved hans Død ledigblevne Professorplads var ikke bleven besat, uagtet der havde været Ansøgere nok om den. Man ventede paa den rette Mand, og denne blev funden, da Professorvalget endelig fandt Sted den 18de April 1818, ved hvilket Eckersberg enstemmig blev valgt.

Den nye Professor flyttede ind paa Charlottenborg og den Alsidighed og udmærkede Dygtighed, hvormed han røgtede sit Embede, blev af den største Betydning for den danske Kunst og de danske Kunstnere, blandt hvilke Bundz, Købke, Küchler, Marstrand, Adam Müller, Roed og mange andre kunne nævnes som hans taknemlige Elever.

Optoges Eckersberg nu end meget af sin Virksomhed som Lærer ved Akademiet, fandt han dog Tid til at male en betydelig Række udmærkede Portræter, blandt hvilke vi som de mest tilgjængelige blot ville nævne det Nathansonske Familiebillede paa den kgl. Malerisamling og Frederik VI med sin Dronning og sine Døttre paa Rosenborg.

Desuden udførte Eckersberg mange Historie-

billeder og Altertavler. Blandt de første udmærke de 8 store Malerier med Emner hentede fra de oldenborgske Kongers Historie sig ved deres historiske Troskab og Følelse for Natursandhed, men man føler tillige, at den Kommission, som har givet Opgaven, har forstaaet sig bedre paa Fædrelandshistorien end paa, hvorvidt det opgivne Emne egnede sig til kunstnerisk Behandling. Derved har den paa Kunstneren lagt et Baand, hvis hæmmende Virkning spores i Arbejdet.

I Altertavlerne lægger Eckersberg som oftest en smuk religiøs Følelse og fin psykologisk Sands for Dagen, men paa Grund af disse Arbejders Talrighed kan man ikke undres over, at nogle af dem ere lidt matte i Virkningen og smaalige i Udførelsen. Som de betydeligste kunne nævnes »Kristus i Gethsemane« (Svendborg), »Kristus og den samaritanske Kvinde« (Hornbæk) og »Bjergprædikenen« (Nyborg).

Fremgaar allerede af Ovenstaaende Eckersbergs store Alsidighed, kunde man dog fristes til at fremhæve hans Virksomhed som Sømaler som den betydeligste, ja man kan med Rette kalde ham Skaberen af det danske Sømaleri.

Spiren hertil blev sikkert lagt, da han som Dreng færdedes ved Sundeveds smilende Strande og ofte fulgte sin Fader paa Fisketure i Flensborg Fjord og Alssund. Tidligt modtog han her Indtryk af den store, frie Natur, af Sø og Luft, Solnedgang og Blæst. Paa Væggen i Forældrenes Stue var jo Emnet til hans tidligste Maleri, »en Baad, der trækkes op paa Land«. Denne Kjærlighed til Havet var ham indpodet fra Ungdommen af, dog ikke til det store, vilde Hav, men til den milde, fredelige Sø mellem vore Øer. Derfor henter han ogsaa sine Motiver væsentlig fra Øresund, udenfor det gaar han sjældent, men indenfor dette mindre Omraade hersker han med overlegen Souverænitet.

Eckersbergs Virksomhed som Sømaler kan man dele i 3 Perioder. I Billederne fra 1821—28 er Penslen blødere, Farven kraftigere og varmere end i de følgende. I Tiden fra 1829—38 aabenbarer sig en skjønnere Tegning, en finere, grundigere Udførelse af Skibene, en fortrinlig Fordeling af Planerne, men tillige en koldere Farve. Som Arbejder fra denne Periode ville vi fremhæve »Et russisk Linieskib« og »Linieskibet Dronning Marie« paa den kgl. Malerisamling og det i Privateje værende Arbejde, hvortil Emnet er hentet fra Ewalds »Fiskerne« og hvis Titel er »Fiskere fra Hornbæk, som fra et indstrandet Skib have reddet og ilandbragt Skibsføreren, den sidste tilbageblevne af Besætningen«. Billedet er kun lille, men virker saa storladent ved den alvorlige Naturscene, ved sine kraftige Linier, ved de skummende Bølgekamme, drivende Skyer og ved de med Helheden udmærket samstemmende Figurer.

Til ligefrem Mesterskab hæver Eckersberg sig i Søbillederne fra 1839—48, og man forbauses over Farvens Dybde og Kraft, over det glimrende Perspektiv og over Blødheden i Bølgernes Bevægelse. Mange Arbejder fra denne Periode kunde nævnes, men ligesom ovenfor ville vi anføre de lettest tilgjængelige, nemlig »Parti af Øresund« og »Parti af Kjøbenhavns Rhed«.

Efter 1848 aner man, at Kunstneren nærmer sig Støvets Aar, Øjet er svækket og Haanden usikker; maa man end stedse anerkjende selv i de seneste Arbejder Skibenes smukke Bevægelse og Bølgernes forskjellige Karakter, føler man dog, at Timeglasset snart er udrundet. Men var Evnen end svækket, var Kjærligheden det ikke, det sidste Arbejde den famlende Haand syslede med, var et Søbillede. Den 22de Juli 1853 drog den store Kunstner sit sidste Suk, et Bytte for den Byen hærgende Koleraepidemi.

Er det Mindesmærke, Samtiden har rejst over Christoffer Vilhelm Eckersberg, kun uanseeligt og lidet, saa er det Minde, han har rejst sig selv i den danske Kunst desto større.

B—n.

EN SØRGELIG HEMMELIGHED.

FRA POLITIINSPEKTØR BYRNES DAGBOG. AF JULIAN HAWTHORNE.

(3. Fortsættelse.)

Ikke længe efter hørte hun det ringe og Robert spørge Tjeneren, som aabnede Døren, om Obersten var hjemme, og derpaa sige, at han havde en Besked af Vigtighed til denne fra Forretningen — men hvis Miss Pond var hjemme, vilde han sige det til hende. Dette var naturligvis et diplomatisk Fif for at undgaa Mistanke om, at det, han kom for, var noget privat mellem ham og Miss Pond. Lizzie kom ned og talte med Robert i Forstuen.

Denne Gang havde hun en temmelig bevæget Historie at fortælle. Mrs. Desmond var kommen sént hjem til Middag den foregaaende Dag og havde spist lidet eller intet; hun var tilsyneladende i en meget ængstelig og nedtrykt Sindsstemning; efter Middag var hun gaaet op paa sit Værelse og forbleven der hele Aftenen indtil Obersten kom hjem. Efter hans Hjemkomst havde de havt et meget ivrigt Ordskifte, hvoraf Lizzie dog kun havde opfanget et Par fuldstændige Sætninger: »Det skal findes! Jeg siger Dig, jeg vilde ikke miste det for ti tusinde Dollars — nej, ikke for hundrede tusinde!« havde Obersten sagt med stor Heftighed. Det kom dog ikke til nogen Afslutning før den næste Morgen. Obersten var tidligt oppe og syntes at søge efter noget i alle Kroge paa Gulvet i sit Soveværelse. Tilsidst gik han ind i sin Hustrues Værelse og talte i nogen Tid med hende. Paa én Gang blev hans Stemme, der sædvanlig var dyb og dæmpet, stærk, vred og truende, og paa samme Tid hørte Lizzie tydeligt, at Mrs. Desmond hulkede heftigt. Saaledes blev det ved i omtrent en Time, hvorpaa Obersten viste sig fuldt paaklædt og med et Ansigt saa mørkt som en Tordensky og gik ned til Morgenkaffen. Han gav Ordre til, at Mrs. Desmonds Kaffe skulde bringes op til hende. Lizzie gik op til sin Frue med Kaffen og fandt hende med røde Øjne og taarevædet Ansigt, skjælvende af Bevægelse. Hun havde været i denne Tilstand det meste af Dagen og havde kun talt meget lidt og intet, som kunde forklare, hvad der var foregaaet. Langt hen paa Eftermiddagen havde hun søgt at berolige sig og havde underrettet Lizzie om, at hun skulde ud til Middag sammen med Obersten. Ved den Tid hun var paaklædt, kom Obersten hjem, gik lige ind i sine egne Værelser og gjorde hurtigt Toilette; derefter steg de i deres Vogn, som ventede nedenfor, og kjørte bort. Saaledes fortalte Lizzie.

Aabenbart havde en Katastrofe forstyrret Freden i det Desmond'ske Hus. Men skjønt Robert Johnsen besad en Nøgle, som kunde bidrage til Løsningen af den Gaade, om hvilken Lizzie intet vidste, kunde han ligesaa lidt som hun danne sig nogen bestemt og tilfredsstillende Forestilling om den egentlige Sammenhæng. Tilsyneladende saa' det ud, som om Hanier havde noget med Sagen at gjøre; dog syntes Brevet at være den nærmeste Aarsag til Forstyrrelsen, men Brevet havde jo ikke indeholdt nogen Hentydning til den forhenværende Kjældermester, hvad skulde saa kunne foraarsage et saadant Optrin? Dette var et Spørgsmaal, som Johnson ikke havde let ved at besvare.

Han beroligede Lizzie efter bedste Evne og tog saa Afsked med hende, hvorpaa han i Ro og Mag begav sig hen til det Sted, hvor Desmonds spiste til Middag. Det var en uhyggelig Aften, raat Vejr med Regn og Blæst, og der vilde maaske hengaa to eller tre Timer, inden Gjæsterne vilde begynde at bryde op. Men Johnson var i Besiddelse af en god Taalmodighed og lod sig ikke let forstyrre, selv i et saadant Vejr. Han havde Regnkappe paa, Pibe og Tobak hos sig og følte sig derfor forholdsvis hyggeligt tilmode, medens han i Selskab med sine egne Tanker vandrede frem og tilbage paa Gaden udenfor Huset, hvor Desmonds vare fra Klokken var ni til den var elleve. Saa brød Gjæsterne op; den første Vogn rullede bort, fulgt af andre og atter andre, indtil Oberst Desmonds Vogn kjørte frem; Obersten og Fruen kom ned ad Trappen og steg ind i Vognen, medens Tjeneren holdt en Paraply over dem til Værn mod Regnen. Vogndøren lukkedes, og Vognen kjørte bort; Johnson stak sin Pibe i Lommen og fulgte skyndsomst efter.

Han var forberedt paa, at de vilde kjøre et andet Sted hen end hjem; men heri tog han fejl. De kjørte lige hjem. Da dette gik op for ham, begyndte han at frygte, at al hans Venten havde været forgjæves. Vognen kjørte op foran Huset; Tjeneren sprang ned fra Bukken og slog sin Paraply op; Obersten og Fruen steg ud af Vognen og gik op ad Trappen og vare da i Ly for Regnen under den lille Portikus. Tjeneren gik ned til Vognen og indtog atter sin Plads paa Bukken, og Vognen kjørte ind i Stalden. Johnson ventede nu kun for at se Døren blive aabnet og Parret forsvinde.

Men der gik et Minut — der gik to, tre, og endnu stod de to udenfor Døren. Han kunde lige skjelne Skikkelsernes dunkle Omrids mod Lygteskæret paa Døren. Hvad i Alverden bestilte de dog der? Havde Obersten tabt sin Gadedørsnøgle, og kunde Tjenerne ikke høre Klokken? Det var alt andet end behageligt at staa udenfor en Dør i det Vejr, selv om man var i Ly under et saa elegant Bislag som foran Døren paa det Desmond'ske Hus. Johnson udtømte sin Opfindsomhed for at komme til en fornuftig Forklaring af denne Gaade, men uden Held.

Nu hørtes Vognraslen paa Stenbroen i det Fjerne, og snart kom en Hyrevogn til Syne. Den kom rullende i Mag hen ad Avenu'en. Kudsken havde aabenbart gjort sin sidste Tur og var paa Vejen hjem til Stalden. Han kom nærmere, hans hvide Hest tog sig kun daarligt ud i den mørke, vaade Nat. Han kjørte forbi Desmonds Hus, men næppe var han kommen forbi, før de to hurtigt gik ned af Trappen, og efter at have skyndt sig nogle Alen henad Fortovet raabte Obersten Vognen an.

Kudsken standsede, saa' sig om og kjørte saa hen til Fortovflisen. Han og Obersten vexlede nogle Ord, hvorpaa den sidste tilligemed Mrs. Desmond steg ind i Vognen, som kjørte videre lidt hurtigere end før. Johnson fulgte efter; det var let at holde Skridt med det Kjøretøj. De kjørte ned ad Avenu'en og drejede om Hjørnet af Sexogtyvende Gade.

Johnson gjorde et Udbrud af Overraskelse og vedblev at følge efter. Dette var ikke i Overensstemmelse med hans Beregninger. Kunde det være muligt, at de vare paa Vejen til Louis Hanier?

Vognen fortsatte sin Vej. Tvivlen gik over til Vished. De kjørte forbi Broadway og Sjette Avenue. Lidt efter vare de nærved Huset. Det varede et Øjeblik, saa steg én ud af Vognen. Det var ikke Obersten, men en kvindelig Skikkelse — Mrs. Desmond. Hun gik over til det gamle Hus og bankede paa Døren. Der gik et Par Minuter uden Resultat. Hun bankede igjen. Og saa, et Øjeblik efter, hørte Johnson Døren blive aabnet og saa' Mrs. Desmond forsvinde.

Hvad var Meningen med dette? Hvis Obersten mistænkte sin Hustru for at staa i et utilladeligt Forhold til deres tidligere Kjældermester, saa var det højst paafaldende, at han vilde tillade hende at gaa ind i denne Mands Hus alene og midt om Natten. Og havde han ikke en saadan Mistanke, hvad kunde han eller hun da have at gjøre med Hanier?

Der forløb nogen Tid — maaske et Kvarter — inden Butiksdøren igjen aabnedes, og Mrs. Desmond viste sig. Hun steg hurtigt ind i Vognen, som derpaa vendte og rullede tilbage til Femte Avenue, hvor den standsede omtrent halvtredsindstyve Alen fra Desmonds Hus. Obersten betalte Manden, som derefter vendte om og kjørte bort. Obersten og Mrs. Desmond gik hjem, steg op ad Trappen, og et Øjeblik efter hørte Johnson Døren blive aabnet og lukket. De vare endelig hjemme.

Men hvad de havde taget sig for, kunde Johnson trods al sin Umage ikke gjøre sig den fjerneste Forestilling om. Han kunde slet ikke tænke sig Aarsagen til det sidste Døgns Begivenheder. Det var klart, at Besøget hos Hanier var foretaget med omhyggelige Forholdsregler for at skjule det: Desmonds egen Vogn var sendt til Stalden, de havde ventet paa, at en Hyrevogn skulde komme igjennem Avenu'en, og da der kom en, havde de prajet den fra Gaden i Stedet for fra Trappen udenfor deres Hus. Men skyldtes Besøget en privat eller en politisk Grund, eller maaske begge Dele? Dette var et Spørgsmaal, som krævede øjeblikkelig Afgjørelse.

TIENDE KAPITEL.

Chifferskriften.

Klokken var omtrent et om Natten — det var altfor sent at vende hjem til Jersey City, især da Johnson havde til Hensigt at være paa Post igjen tidlig om Morgenen. Hvis der skulde fremkomme noget nyt, antog han, at det ikke vilde vare længe. Han gik derfor hen til Grand Union Hotel i Toogfyrretyvende Gade, Øst, og tilbragte Resten af Natten der. Klokken henad otte om Morgenen var han igjen i Nærheden af det Desmondske Hus.

Han kom ikke en Smule for tidligt. Medens han endnu var i nogen Afstand fra Huset, saa' han Døren blive aabnet og Obersten og Fruen komme ud. Obersten bar en lang Ulster, og Mrs. Desmond var saa indpakket og tilsløret, at hun næppe var til at kjende. De gik hen til Hjørnet af Avenu'en og videre til Sjette Avenue, hvor de steg op i en Omnibus, som kjørte ad Byen til. Johnson tog Plads ovenpaa en Omnibus, som kom lige bagefter. Ved Sexogtyvende Gade standsede Omnibusen, og de steg ud. Johnson gjorde det samme og slog sin Hatteskygge ned for at undgaa at blive gjenkjendt. De vilde aabenbart hen til Haniers, og Johnson tænkte at det skulde gaa mærkeligt til, hvis han nu ikke skulde faa fat i et eller andet Bidrag til en Løsning af Gaaden.

Da han kom nærmere hen til Butikken, blev Johnson overrasket ved at se Gaden foran Huset opfyldt af Mennesker, som syntes meget optagne af noget alvorligt. Foran Døren stod en Politibetjent paa Vagt. Folk stod i Grupper og talte sammen og stirrede alvorligt op til Vinduerne paa første Sal. Oberst Desmond og Fruen vare ogsaa standsede og hun saa' ud til at være aldeles ude af sig selv. Hvad var der sket?

Johnson henvendte sig til en af de Omstaaende — en lidt rundskuldret Mand med gjennemtrængende, tæt ved hinanden siddende Øjne og en underlig, lidt slentrende Gang — og spurgte ham, hvad dette Opløb skulde betyde.

»Man siger«, svarede Manden, idet han sendte Spørgeren et skarpt Blik, »at Ejeren af denne Butik, en Mand som hed Hanier, er bleven myrdet i Nat«.

»I Nat?« gjentog den anden. »Hvad Tid?«

»Kort efter Midnat, tror jeg«, svarede Manden med den underlige Gang og traskede af.

»I Nat, kort efter Midnat!« gjentog Johnson ved sig selv. En ejendommelig Gysen gjennemfor ham, og i pludselig Spænding fæstede han sine Øjne paa Oberst Desmond.

Den Mistanke, der var opstaaet hos ham, syntes altfor skrækkelig til at han kunde tro paa den. Mrs. Desmond? Det var umuligt. Havde det været Obersten, som var gaaet ind i Huset, kunde man have forstaaet det . . . men at den Kvinde, som Dagen før havde kysset den Myrdede — at hun, den fine og følsomme Dame, som indtog en saa hædret Stilling i Samfundet, at hun med Overlæg skulde begaa en Handling som denne, det var utroligt. Og dog, naar han tænkte paa, hvor omhyggeligt de vare gaaede til Værks for at skjule Besøget, Tiden og det sandsynlige Motiv, saaledes som han troede at kjende det, saa vidste han ikke, hvad han skulde tro. Desuden vidste man jo ikke, hvor stor Magt hendes Mand kunde have over hende. Og endelig var hun en fransk Kvinde, og Johnson var Englænder nok til at indbilde sig, at dette ikke havde saa lidt at sige.

Men hvis hun virkelig havde udført Mordet, hvorfor vendte hun da nu tilbage til Stedet? Var det for at skaffe sig Vished om, at hun virkelig havde udført denne Handling? Men han tog naturligvis fejl; hendes Udseende støttede heller ikke hans Mistanke. Hun havde trukket sit Slør lidt tilside, og hendes Træk udtrykte Sorg og Rædsel. Hun lod til at være helt ude af sig selv; men Obersten, som var fuldstændig fattet, skjøndt hans alvorlige Ansigt havde et næsten barskt Udtryk, tog hendes Arm under sin og tvang hende til at vise sig rolig. De opholdt sig ikke længe der, og de gik hjem ad samme Vej, som de vare komne. De bleve hjemme hele den øvrige Del af Dagen.

Men næste Morgen traadte Oberst Desmond ud ad sin Gadedør en halv Time tidligere end ellers; i Stedet for at kjøre med Sjette Avenues Sporvogn ind til Byen begav han sig til Tredie Avenue. Her drejede han i sydlig Retning og gik saaledes en halv engelsk Mil eller mere, idet han stadig holdt Øje med Butikkerne, han kom forbi. Endelig kom han til en Butik, over hvis Dør man saa' et Pantelaanerskilt, og paa hvis store Glasruder stod malet »Sibley & Co., Pantelaanere«. Efter et Øjebliks Tøven gik han ind i Forretningen; Robert Johnson fulgte efter ham. Obersten traadte ind i et af de ledige Rum udenfor Disken. Johnson gik ind i det næste Rum. Obersten og Johnson var i Øjeblikket de eneste Fremmede i Butikken.

Obersten blev expederet af en lille, ældre Mand med en uhyre stor Næse — aabenbart Ejeren; et yngre Menneske kom hen til Johnson og spurgte, hvad han ønskede.

Johnson havde sit Uhr paa, et temmelig godt Uhr, som han paa ingen Maade agtede at skille sig ved, selv for kortere Tid, men han kunde i Øjeblikket ikke komme i Tanker om nogen anden Gjenstand, som var tilstrækkelig til at retfærdiggjøre hans Nærværelse i denne Butik. Følgelig løsnede han da saa langsomt som muligt Uhret fra Kjæden og rakte det til Kommis'en, som gik bort med det for at undersøge det.

Imidlertid brugte Johnson sine Øjne og Øren for at opdage, hvad der gik for sig i Rummet ved Siden af. Obersten tog noget frem og spurgte: »Hvormeget?«

Den gamle Pantelaaner tog Gjenstanden og saa' paa den; derved kom den indenfor Johnsons Synskreds. Det var hverken mere eller mindre end en lille flad Kasse eller Daase af Sølv, henved halvfjerde Tomme lang og en Tomme tyk. Den havde et ejendommeligt Udseende og var af fint udgraveret Arbejde. Det var aabenbart fremmed Arbejde — hverken engelsk eller amerikansk. Paa Oversiden var der et Monogram, som Johnson i det Glimt han fik af det, syntes bestod af Bogstaverne *L. H.*

Han vilde næppe have været i Stand til at sige, om han blev overrasket eller ikke ved Synet af Daasen. Han studsede, og dog var det jo ikke andet, end hvad han havde eller burde have ventet. I alt Fald hjalp det ham en hel Del til at forstaa de sidste Dages Gaader. Der kunde ikke være Tvivl om, at det var det samme Etui, der var omtalt i den Billet, Johnson havde besørget til Mrs. Desmond. Havde Mrs. Desmond bragt ham Etuiet? Lizzies Beretning talte jo for det modsatte. Men hvad var saa Grunden? Kunde hun ikke finde det? Obersten havde i sit Brev sagt, at det laa i Skrivebordsskuffen til Højre. Hvis det ikke var dér, hvem havde saa Skyld i dets Forsvinden? Enten en af Folkene eller Mrs. Desmond selv. Men Mrs. Desmond havde ikke spurgt Folkene. Efter hvad Lizzie havde sagt, havde hun fra først af baaret sig ad, som om hun vidste, at det ikke var til at finde. Dette talte for, at hun vidste, hvad der var blevet af det. Men hvis man antog, at hun selv havde taget det, hvad var saa Grunden dertil? En Dame som Mrs. Desmond kunde ikke have Brug for et Cigaret-Etui. Hvis hun havde taget det, maatte det altsaa have været for at give det til en anden. Men til hvem?

Det eneste Menneske, som Johnson kunde tænke sig, at hun muligvis kunde give saadan en Ting, var Louis Hanier. Denne Tanke opstod ligesom ved en pludselig Indskydelse hos ham. Ja, hun maatte have givet den til Louis Hanier, og hendes Forvirring, da hun modtog Oberstens Billet, var fremkaldt af Frygten for, at han skulde opdage Sandheden og spørge hende om Grunden til, at hun saaledes udmærkede Vinhandleren.

Saaledes maa det have hængt sammen. Hun har sagtens prøvet paa at faa Obersten til at tro, at han havde tabt Etuiet. Men han har ikke villet gaa ind derpaa, og da han saa om Aftenen har sagt, at han ikke vilde miste det for hundrede tusind Dollars, er hun bleven forskrækket, og næste Morgen har hun tilstaaet alt. Obersten har saa paalagt hende at gaa til Hanier og faa det igjen, og han har selv ledsaget hende for at være sikker paa, at hans Ordre blev efterkommet.

For saa vidt var alt lige ude ad Landevejen. Men nu kom Vanskelighederne. Selv om han lod Mordet ude af Betragtning som en komplet Gaade og som noget, der ikke kom ham ved, saa kunde han dog ikke forklare sig, hvorfor Obersten havde ladet sin Hustru gaa alene ind til Hanier, hvorfor han havde taget saadanne Forholdsregler for at skjule dette Besøg, og, fremfor alt, hvorfor han, naar han satte saa megen Pris paa Cigaret-Etuiet, da nu pantsatte det hos en Pantelaaner for nogle faa Dollars? Hvad det sidste Punkt angik, var Johnson opsat paa at ville skaffe sig Vished; og her kom Tilfældet ham til Hjælp.

»Der er ingen Efterspørgsel efter den Slags Ting«, sagde Pantelaaneren og lagde Etuiet paa Disken; »men jeg vil laane Dem fem Dollars«.

»Godt«, lød Oberstens Stemme barsk. »Men vil De ikke skynde Dem? Jeg skal være i Byen til en bestemt Tid«.

Pantelaaneren brummede et eller andet og tog en Blanket af Bunken paa Disken. Saa duede Pennen ikke, og der maatte skaffes en ny, og Obersten blev utaalmodig. »Deres Navn og Bopæl?« spurgte Pantelaaneren endelig.

Obersten syntes at tøve et Øjeblik. Saa sagde han: »Louis Hanier, Nummer Et hundrede og fire og fyre, Sexogtyvende Gade, Vest«.

I det samme gik en Avissælger forbi ude paa Gaden og raabte: »Extranummer! Nye Oplysninger om Mordet i Sexogtyvende Gade, Vest!«

»Vil De opholde mig her hele Dagen?« udbrød Obersten ærgerligt.

Pantelaaneren udfyldte Laanesedlen og rakte den til Obersten, som snappede den og hurtigt forlod Butiken. I det samme kom Kommis'en tilbage med Johnsons Uhr, som han holdt frem med den lakoniske Bemærkning: Tre og en halv Dollar!«

»Godt«, sagde Johnson. »Navn: John Robertson — Adresse: Tolvhundrede og Firs, Broadway. Giv mig saa Pengene!«.

Pantelaanernes Sedler ere forsynede med fortløbende Numre efter samme System som i Kontrolbøger; hver Seddel rives fra en tilsvarende, som bliver i Pantelaanerens Værge, og Laanerens Adresse og Beskrivelsen af Pantet anføres paa begge Sedler. Naar en Seddel præsenteres ved Indløsning af et Pant, sammenholdes den med den Seddel i Pantelaanerens Hefte, som den er revet fra, og naar de stemme, udleveres Gjenstanden. Blanketterne er trykte og udfyldes skriftligt.

Idet Johnson fik den Seddel, som fulgte lige efter den, Obersten havde faaet, fik han altsaa en Kopi af Oberstens, kun med den Undtagelse, at Nummeret ikke var det samme, og at den var udfyldt paa en anden Maade. Men han vidste, at Nummeret paa Oberstens Seddel var Tallet umiddelbart foran hans, som var 984. Dette var nok til, at han kunde udføre, hvad han vilde. Han betragtede Cigaret-Etuiet, som om han allerede havde det i sin Lomme. Han lagde Laanesedlen ind i sin Lommebog, tog sine tre og en halv Dollars og gik.

Det første, han gjorde, var at stige ind i en Sporvogn og kjøre til City Hall Park, hvorfra han tilfods gik hen i sin Forretning. Han fik at vide, at Oberst Desmond var kommen for et Par Minuter siden. I Løbet af Formiddagen fik han Lejlighed til at gaa ind til Obersten for at tale med ham i et Forretningsanliggende. Obersten havde et næsten bedrøvet Udseende; han sad ved sit Bord og læste i en Avis.

Da Sagen var afgjort, sagde Obersten: »Dette Mord er højst mærkeligt?«

»Hvilket Mord, Sir?« spurgte Johnson, som ikke havde noget imod at høre Oberstens Udtalelser om det.

»De maa have hørt tale om denne Historie i Sexogtyvende Gade, Vest — om Louis Hanier«.

»Naa, jo; jeg læste noget om det i Morges. Uenighed med Konen, ikke sandt?«

»Det tror jeg ikke. Hanier var en respektabel og stræbsom Mand og stammer fra god Familie i Frankrig. Hans Kone er en brav Kone. Der var ingen Uenighed imellem dem«.

»Ah! De har sagtens læst en senere Beretning end jeg?«

Obersten tav et Øjeblik. »Nej«, sagde han derpaa noget tvært. »Jeg taler af Erfaring. Jeg har tidligere kjendt Manden«.

»Virkelig?«

»Han har været beskjæftiget i mit Hus. Han var en udmærket Vinkjender. Han havde havt Uheld med sig hjemme i Frankrig og havde ikke noget at begynde med, da han kom hertil; han gik derfor ind paa at være Kjældermester hos mig en Tid. Jeg beklager nu, at jeg ikke

overtalte ham til at blive hos mig. Jeg satte ikke tilstrækkelig Pris paa ham; jeg lærte ham først ret at kjende — da det var for sent!«

»Har De nogen Idé om, hvem der har myrdet ham?« spurgte Johnson pludselig.

»Jeg kan ikke fatte det. Det er mig en fuldstændig Gaade — en Mand som han! Efterretningen har ligefrem overvældet mig. Jeg betragter ham — jeg betragtede ham næsten som et Medlem af min egen Familie. Mrs. Desmond føler Slaget om muligt endnu mere end jeg. Hvis Politiet ikke snart kommer paa Sporet, føler jeg mig næsten opfordret til at udlove en Belønning for Morderens Paagribelse«.

Disse Oberstens Bemærkninger bibragte Johnson Overbevisningen om, at han stod overfor den, der var Skyld i Haniers Død. Meddelelsen i Bladene om, at Mordet var begaaet Klokken et, havde ført ham til at forkaste sin første Mistanke; men nu troede han, at Obersten, efter at have bragt sin Hustru hjem, var vendt tilbage og med koldt Blod havde skudt Gjenstanden for sin Skinsyge. Han vilde akkurat have havt Tid til at gjøre dette, og Johnson fortrød, at han ikke havde ventet et Par Minuter udenfor Desmonds Hus efter at Obersten og Mrs. Desmond vare gaaede ind, i Stedet for strax at gaa hen til Hotellet. Havde han ventet, vilde han nu have været i Besiddelse af et virkeligt Bevis for, hvem der var Morderen. Som det nu var, havde han jo ikke andet end moralsk Vished. Oberstens Erklæring om sin Agtelse for Hanier og hans Hensigt at udlove en Belønning for Morderens Paagribelse var altfor let at gjennemskue. Selv en Tosse kunde begribe, at det var hans Mening dermed at forhindre, at Mistanken skulde falde paa ham. Han bildte sig ind, at det vilde være klogere at tale aabenlyst om sin tidligere Forbindelse med Hanier end at skjule den og risikere, at den blev opdaget. Havde han havt nogen Anelse om, hvor meget Johnson vidste, vilde han sikkert have valgt en hvilken som helst anden til sin Fortrolige. Hvad angaar hans Bemærkning om, at Mrs. Desmond tog sig Sagen endnu mere nær end han, da fandt Johnson, at den indeholdt en ligefrem Galgenhumor. Mrs. Desmonds Sindstilstand for Øjeblikket maatte i Sandhed ikke være misundelsesværdig.

»Det hører jo rigtignok ikke til min Forretning«, tænkte Johnsen ved sig selv, »i alt Fald har jeg andet, som jeg først skal have besørget. Men naar det er udrettet, tror jeg nok, at jeg, hvis Obersten udlover en Belønning af en passende Størrelse, vil være meget tilbøjelig til at fortjene den«.

Da Arbejdstiden var forbi, tog Johnsen til sin Bolig i Jersey City, hvor han beroligede Mrs. Ponds ængstelige Nysgjærrighed ved at fortælle hende, at han havde været i Boston i et Forretningsanliggende og lige var kommen tilbage derfra. Efter at have spist til Middag gik han op paa sit Værelse og lukkede sig inde. Han tændte Lampen, tog en skarp Raderkniv og flere andre smaa Redskaber frem og satte sig til at arbejde. Han havde Laanesedlen foran sig, og den arbejdede han paa uafbrudt i et Par Timer. Klokken var da bleven mange, og han havde en hel Del Søvn tilgode; han gjemte derfor sine Redskaber, slukkede Lyset og gik i Seng.

De følgende Aftener forløb paa samme Maade. Omsider var Arbejdet færdigt, og den næste Dag gik Johnson, da han forlod Forretningen, ikke som sædvanligt over Floden, men kjørte med en Omnibus til Sjette Avenue og aflagde atter et Besøg i Barberstuen.

Omtrent en Time efter gik en Herre i lang Ulster, med graat Skjæg, tykke, mørke Øjenbryn, og en sort Filthat trykket ned i Panden, ind i Mr. Sibleys Laanekontor i Tredie Avenue. Han gik ind i en af Baasene og sagde til Kommis'en, som kom for at expedere ham: »Jeg pantsatte et Sølv-Etui her den 31. December. Nummer 983. Jeg ønsker at indløse det«.

»Maa jeg se Deres Seddel«, sagde Kommis'en. Den Fremmede lagde en Seddel paa Disken og sagde: »Her er den!«

Kommis'en tog Papiret, saa' paa Tallet og Beskrivelsen af Gjenstanden og gik hen til sin Pult. Da han havde konfereret Seddelen med dens Gjenpart, fløjtede han i et Rør der gik op gjennem Loftet, lagde Seddelen paa en Art Miniatur-Elevator og trak i en Snor, og efter nogle Øjeblikkes Forløb kom Elevatoren ned igjen med Cigaret-Etuiet. Imidlertid havde Kommis'en opgjort Renten paa et Stykke Papir og meddelte Beløbet til den graaskæggede Fremmede. Denne betalte den forlangte Sum, stak Cigaret-Etuiet i Lommen og gik ud af Butiken.

Han løb mer, end han gik ned igjennem Treogtyvende Gade, og da en Omnibus netop kom forbi, sprang han op i den. Han steg ud ved Sjette Avenue og stod snart udenfor Barberstuen. Han sprang ned ad Trappen og traadte rask ind i Stuen. Den mørke Mand var alene.

»Naa?« spurgte denne, idet han rejste sig.

»Jeg har faaet den«, sagde den anden.

»Er der noget i den?«

»Jeg har endnu ikke set ad. Lad mig først faa det Stads af«. Medens han talte, kastede han Hat og Ulster og tog det graa Skæg af. En vaad Svamp fik det sorte til at forsvinde fra hans Øjenbryn, og han stod atter som den blonde, rødmussede Robert Johnson. Den mørke Mand laasede Døren, slukkede Gassen og trak sig tilligemed Johnson tilbage til Bagværelset. Her satte de sig ved Bordet, og Johnson tog Cigaret-Etuiet frem. I et Par Minuter under-

søgte de det omhyggeligt udvendigt og tog af og til et Forstørrelsesglas til Hjælp.

»Jeg kan ikke se noget mærkeligt«, sagde den mørke Mand tilsidst, »kan De?«

Ikke en Smule«.

»Lad os saa undersøge det indvendigt«.

Etuiet var lukket med en almindelig Laas og let at aabne. Indeni var det glat og forgyldt. Der var intet mærkeligt at opdage. De to Mænd vexlede et ærgerligt Blik.

»Jeg ser ikke Spor af de 100,000 Dollars«, sagde den mørke Mand og rystede paa Hovedet.

»Lad mig prøve igjen«, sagde Johnson og tog Etuiet.

Han lod Fingerspidserne glide omhyggeligt henover det. Han bankede sagte paa det hist og her. Han holdt det op til Øret og rystede det, medens han lyttede opmærksomt. Han sammenlignede Vægten af de to Halvdele, idet han holdt Etuiet aabent i Haanden. Tilsidst sagde han: »Vi har ikke tabt endnu. Se her: Beklædningen er fuldstændig glat. Dette er et Bevis for, at Etuiet ikke er massivt, thi hvis saa var, vilde Graveringen gaa igjennem og foraarsage lidt Ujævnhed. Beklædningen er adskilt fra Daasens Yderplader og loddet til. Dertil kommer, at denne Side er mindst en ottendedel Tomme tykkere end den anden. Naar vi tager Beklædningen ud, finder vi Noget«.

»De har maaske Ret«, sagde den mørke Mand; »men hvis der er et hemmeligt Rum, vil det ikke være nødvendigt at tage Beklædningen ud. Der maa være en Fjeder et eller andet Sted. Nu da jeg tænker paa det, husker jeg, at jeg har set et lignende Etui en Gang før. Fjederen var i Hængselet — ah! der sér De!«

Medens han talte, havde Johnson med Spidsen af sin Pennekniv trykket paa noget, som syntes at være Hovedet af en lille Nagle, som fastgjorde Hængselet til Etuiet. Virkningen heraf var, at hele Beklædningen paa denne Halvdel af Etuiet sprang frem og aabenbarede et Rum, der, skjønt ubetydeligt i Dybde, dog var tilstrækkelig stort til at kunne indeholde et Miniaturportrait eller en Banknote.

Rummet indeholdt imidlertid hverken det ene eller det andet af disse to Ting, men derimod en Lap Velin-Papir, tre Tommer lang og to Tommer bred, hvorpaa der var skrevet nogle underlige Tegn.

»De har fundet det!« udbrød den mørke Mand, glemmende sin sædvanlige Ro, og i en Tone, der var næsten jublende. »Der er de hundrede tusinde Dollars, det er sikkert nok!«

»Det ser næsten ud til det«, sagde Johnson, idet han tog Papiret op af Etuiet og betragtede det med straalende Øjne.

Det Skrevne paa Papiret bestod af Alfabetets Bogstaver ordnede i Spalter, og ud for hvert Bogstav stod et Tegn af ejendommelig Form. De to Mænd søgte ivrigt at tyde Skriften.

»Det kan ikke være det Hele«, sagde den mørke Mand tilsidst. »Det forklarer en hel Del, men ikke Alt. Der skulde være noget mere«.

Robert Johnson vendte Seddelen. Fra begge lød et Udbrud af Tilfredshed. Paa Bagsiden stod et Antal almindeligt forekommende Stavelser og ud for hver et besynderligt Tegn. Dette i Forbindelse med Alfabetet var Nøglen til den Hemmelighed, de to Mænd eftersporede.

»Det er kun til ringe Skam for os, at vi ikke gjættede det«, bemærkede den mørke Mand, efter omhyggeligt at have betragtet Chifferskiften. »Denne Skrift er konstrueret efter et nyt Princip og nærved at være den sindrigste, jeg endnu har set«.

ELLEVTE KAPITEL.
Gooley's.

I Syvogtyvende Gade, Vest, var der en meget søgt Beværtning, som ejedes af en Person, der blandt sine Bekjendte gik under Navnet Gooley. Beværtningens Udseende gjorde den imidlertid ikke særlig tiltrækkende for Uindviede. Værelset var lavt, smalt og mørkt, med et Skjænkebord tilhøjre, og i Baggrunden, der svagt belystes gjennem et smudsigt og af Spindelvæv overspundet Vindue, fandtes et Bord og et halvt Dusin Stole. Væggene var beklædte med spraglet, smagløst Tapet, der var tilrøget og ødelagt ved hensynsløs Behandling; Loftet var sværtet af Tobaksrøg og Os, og Plankerne i Gulvet saa' modbydelige ud af Snavs og Spyt. Over Skjænken paa Væggen mellem Flaskerækkerne var der ophængt kolorerede Billeder, forestillende »Damer« af den dramatiske Profession i mere eller mindre opsigtvækkende Kostumer; fremdeles var der et Portræt af de forenede Staters Præsident og endelig en interessant Samling Billeder af amerikanske Nævefægtere. Dette Galleri var meget righoldigt og mest iøjnefaldende; midt i det var symbolsk anbragt et Par smudsige Boxehandsker, udspilede paa Væggen og draperede med et støvet, stribet Silkelommetørklæde.

Disse Handsker havde Mr. Gooley en Gang baaret i en Kamp med en bekjendt Nævefægter, hvis Navn dog her kan være ligegyldigt. Mr. Gooley havde besejret sin Modstander og derved ikke alene forøget sin Anseelse, men tillige vundet en betydelig Pengeinsats, der satte ham i Stand til at forpagte den Knejpe, hvis Pryd han var. Kort sagt, Mr. Gooley havde været en af Arenaens Helte og kunde glæde sig ved selv i sin Tilbagetrukkenhed at have bevaret ikke saa lidt endda af sin tidligere Glorie: *Hans* Mening om et hvilketsomhelst Spørgsmaal, vedrørende den ædle Boxekunst, var stadig en Lov for hans

Kunder og Bekjendte, og han forstod at hævde sin Autoritet; det skete f. Ex. ikke saa sjældent, at han, naar en uforsigtig Gjæst i Ord eller Handling forbrød sig mod Etablissementets uskrevne Love, kom frem fra sit Stade bag Skjænken og meddelte Synderen en alvorlig Revselse. Dette, tilligemed Erindringen om hans berømmelige Fortid, var Grunden til hans Popularitet og det stærke Besøg i hans Beværtning, der indbragte ham en ret smuk Sum Penge om Aaret. Ærgjerrigheden antager mange Former; den Ærgjerrighed, der besjælede Ungdommen i Syvogtyvende Gade, gik saaledes for de Flestes Vedkommende ud paa at blive Ven og Kammerat med den for sine Fjender frygtelige Gooley. De citerede hans Udtalelser og discuterede hans Bedrifter, og imidlertid gjorde de Besked med hans Drikkevarer og røg hans Cigarer. De havde ganske vist ikke nogen høj Grad af Dannelse eller noget fint Væsen, men det var tørstige Sjæle, og de havde noget i Lommerne, og den store Gooley var ligesom andre store Mænd: han lagde ikke Vægt paa den ydre Politur, men holdt sig til det Væsentlige.

Mr. Gooley selv var ikke regelmæssig smuk. Hans gule Hud, krusede Haar og tykke Læber bar Vidne om, at der var et afrikansk Element i hans Stamtavle; det kavkasiske Element traadte derimod fortrinsvis frem i hans Væsen, hans vilkaarlige og stridslystne Temperament og hans hovmodige Optræden overfor enhver, der var af afrikansk Afstamning; den afrikanske Race var banlyst fra hans Enemærker. Han var lidt over Middelhøjde, bredskuldret, korthalset og havde lange Arme. Han vejede vel omtrent et hundrede og firsindstyve Pund; han var begyndt at blive lidt korpulent, siden han havde slaaet ind paa et mindre virksomt Liv end en Nævefægters; da han sidste Gang deltog i Væddekamp, vejede han kun et hundrede og syv og halvtredsindstyve Pund. Hans Gang var ret karakteristisk og maa nærmest betegnes som et Slags Vralten, der vel var en Følge af hans altfor paafaldende Muskelførhed; der var en tilsvarende Brutalitet i hans hæse, støjende Tale. Alt i Alt maatte Gooley anses for at være den rette Mand paa det rette Sted. Hans Fjender vilde maaske have endt Beskrivelsen af ham med at kalde ham et slet Menneske paa et slet Sted, men Fjender ere altid tilbøjelige til at være strenge i deres Dom. Den forhenværende Pris-Boxer Gooley passede virkelig meget godt til den Plads, Skjæbnen havde anvist ham.

En Aften i Januar kom en Mand, klædt i en lang lurvet Overfrakke og med en fedtet Kaskjet, der oprindelig havde været sort, men hvis Farve Tid og Vejr havde gjort ubestemmelig, drivende ind i Gooley's Beværtning. Han forlangte noget at drikke, som han fik og betalte, og bagefter forlangte han en Cigar, som han trak sig tilbage med i Stuens Baggrund for at ryge den dér. Han var ikke Stamgjæst paa Stedet, men i de sidste Dage var han kommen derind af og til. Han saa' ud til at have en kronisk Tilbøjelighed for vaade Varer.

Han sad nu ved et Bord, lænet tilbage mod Væggen, med Cigaren mellem Tænderne og Kaskjetskyggen ned over Øjnene. Ingen lagde Mærke til ham eller talte til ham, og lidt efter lidt syntes han at falde i Søvn. Hans Cigar gik ud, hans Legeme gled lidt over til den ene Side, og hans Hoved faldt forover paa Brystet.

Iimdlertid var der en interessant og livlig Discussion i Gang mellem en Gruppe Personer henne foran Skjænken. Der var navnlig to unge Mænd som med største Iver deltog i Samtalen; den ene af dem var høj og svær, den anden var lille og firskaaren. Sagen drejede sig om den mest probate Maade at behandle en Modstander paa i et Slagsmaal. Den store Fyr, (hvis Sprog udmærkede sig ved en forbavsende Rigdom paa Tillægsord og unødvendige Udtryk), gjorde sig til Talsmand for den Methode, efter hvilken man gjør Stødet lige fra Skulderen.

Den firskaarne Filosof derimod kaldte Verdens ophøjede Skaber til Vidne paa, at ingen Mand, født af en Kvinde, nogensinde var bleven slaaet ned, undtagen ved Stød med krummet Arm; skjønt denne Talers Veltalenhed blev alvorlig hæmmet af hans Frakke, der var altfor stor til ham, og hvis Ærmer uophørligt gled ned over og dækkede hans Hænder, naar han gjorde sine mest udtryksfulde Gestus, opnaaede han ikke desto mindre at faa Flertallet over paa sit Parti.

Men den store Fyr, som vilde forhindre enhver Sympathi hos Tilhørerne for den lille Mands Theori, blev saa højrøstet og heftig, at den store Gooley selv tilsidst følte sig kaldet til at lægge sig imellem og give den støjende Person et venligt Vink om, at hvis han ikke afholdt sig fra yderligere højrøstede Udtalelser, vilde han (Gooley) sætte ham udenfor paa en lidt brat og ikke ganske behagelig Maade. Den Herre, som disse Ord vare rettede til, syntes at føle sig stødt af den Tone, Mægleren benyttede, og efterat han brummende havde udtalt, at hans Mening i al Almindelighed om Selskabet her i Lokalet kunde være langt bedre, end den var, uden at blive virkelig smigrende, forføjede han sig bort, fulgt af en Regn af den Slags spøgefulde Bemærkninger, der spille en saa fremtrædende Rolle hos Folk af den Gooley'ske Art.

Efter at han var gaaet, bad den lille Mand i den store Frakke Mr. Gooley oplyse Selskabet om, hvorvidt han troede, at den Mand, som gik, forstod sig paa at slaas.

Mr. Gooley svarede, at han var tilbøjelig til at mistænke den omtalte Herre for at kunne bringe det videre med sit Mundlæder end med

sine Næver. Han tilføjede, at med Hensyn til Karakter mindede den nævnte Herre stærkt om »Mike«.

Denne Hentydning til »Mike« fremkaldte fra en anden Side et nysgjærrigt Udraab om, hvad »Mike« vel tog sig for. Han havde ikke (blev der bemærket) ladet sig se i adskillige Dage.

Mr. Gooley beroligede den ængstelige Spørger med Forsikringen om, at »Mike« var i Behold. Han havde, sagde Mr. Gooley, været i Lokalet forleden Aften for at hente en Revolver, han havde ladet blive der.

Der var en, som opkastede det spøgefulde Spørgsmaal, om det havde været »Mike's« Agt at skyde Nogen med Revolveren.

Under den Munterhed, som dette Indfald frembragte, svarede Mr. Gooley, at det troede han ikke. Han gav sig derpaa til at fortælle noget nærmere om »Mike« og Revolveren. »Mike« havde, lod det til, en Aften nydt en Gjenstand i Gooley's Beværtning, og da han skulde til at betale, erklærede han, at han ikke var i Stand dertil, men da Værten et Øjeblik tidligere havde set ham putte nogle Papirer ned i Buxelommerne, var han tilbøjelig til at stille sig lidt skeptisk overfor denne Erklæring; hvorpaa »Mike« med et Barns naive Vigtighed, naar det har faaet et nyt Legetøj, som det vil vise alle Mennesker, tog en Revolver frem af sin Sidelomme og bad Mr. Gooley gjemme den som Pant. Det var ikke (tog Mr. Gooley her Anledning til at bemærke) hans, Mr. Gooley's, Vane at modtage farlige Vaaben i Stedet for lovligt Betalingsmiddel; men det var et Princip, som han ikke i alle Tilfælde kunde følge, og i nærværende Tilfælde gjorde han ligeledes en Undtagelse. »Mike« var gaaet; men et Par Aftener før Nytaar kom han igjen og indløste da sin Revolver for det Beløb, som den var pantsat for.

Efter at Selskabet havde hørt Historien om denne Finansoperation, var der én som ytrede Ønsket om at vide, hvorvidt »Mike's« Revolver havde havt nogen synderlig Værdi.

Mr. Gooley sagde, han troede nok, at den i alt Fald var ligesaa meget værd som det Beløb, for hvilket den pantsattes. Den havde et hvidt Skaft og var beslaaet med Nikkel, og en Pantelaaner vilde vistnok laane tre eller fire Dollars paa den.

Samtalen fortsattes med den Ustadighed, der er karakteristisk for, hvad man kalder Passiar. Man gik fra det ene Æmne til det andet. Nogle af Selskabet tog Afsked. Andre kom ind og sluttede sig til dem, der blev. Under alt dette havde den Fremmede ved Bordet i Krogen vedblivende indtaget en Stilling, som om han sov; af og til snorkede han endog højt. Kaskjetten var gleden ned paa hans Næse; hans ene Ben var udstrakt i en Stilling af rørende Bevidstløshed. Og dog, hvor underligt det end lyder, den sovende Mands Øjne var ikke alene aabne, men endog paafaldende livlige og iagttagende; og skjønt hans Øren havde et aldeles ligegyldigt Udseende, er der god Grund til at tro, at de ogsaa var i livlig Virksomhed. Hvad skulde det betyde? Var det muligt, at dette tilsyneladende i alle Henseender sløje Individ gjorde underfundige Studier over Mr. Gooley's fortrolige Venners Karakter og Samtale?

Det være nu, som det vil, Manden rørte sig ikke af Pletten, før Uhret under de berømmelige Handsker var næsten tolv, og den sidste Gjæst, der vilde gaa, spøgefuld brølte ham ind i Øret: »De maa ændre Kurs!« Da, men ikke før, rejste den lurvede og tavse Gjæst sig langsomt, strakte sine Lemmer, gjennemrodede sine Lommer for at finde en Tændstik til at tænde Cigaren med, og da han ingen fandt, gik han ud af Døren med usikre Skridt og forsvandt i Natten med et tvært God Nat til den elskværdige og noble Ejer af »Gooley's«.

Den friske Luft syntes at have en vidunderlig Virkning paa dette træge og halvdrukne Individ. Hans Hoved rettedes, hans Legeme blev rankt og hans Skridt raske og faste, ja han fløjtede endog en rask Melodi, da han gik ned gjennem den oplyste Avenue, hen imod Niende Gade. Han sagtnede ikke sin Gang, før han naaede Døren til et tarveligt, men solidt og hyggeligt Hus.

Han ringede paa Klokken og spurgte Tjeneren, som aabnede Døren, om Inspektøren var hjemme.

Klokken var nu langt over tolv; men Politiinspektøren, om hvem man aldrig med Sikkerhed véd, at han sover, var hjemme og at faa i Tale. Den Besøgende blev indladt, og faa Minuter efter kom Chefen.

»Naa, har De saa havt Held med Dem?« spurgte Inspektør Byrnes, da han fik Øje paa den natlige Gjæst. »Lad mig se — jeg sendte Dem nok hen for at undersøge Beværtningerne i Nærheden af Sexogtyvende Gade? Har De opdaget Ejeren til den Revolver, som blev pantsat af ‚Evans'?«

»Jeg har gjort en Opdagelse, som maaske kan hjælpe os til at finde ham«, svarede den Anden.

»Naa, og det er?«

»Jeg var hos Gooley's. Der var nogle Fyre dér, som talte om en ung Knægt, de kaldte »Mike«, som gjerne vil gjælde for at være et rigtigt Jærn. Han havde sat en Revolver i Pant hos Gooley for nogle Drikkevarer, han fik der for omtrent tre Uger siden«.

»Hvorledes var den Revolver?«

»Efter hvad jeg kunde forstaa, var den af den samme billige Slags, som den »Evans« pantsatte. Dens Kaliber talte de ikke om«.

»De siger, at han pantsatte den hos Gooley's for tre Uger siden?«

»Ja, men han indløste den senere«.

»Før Mordet?«

»Det kan kun have været et Par Timer forinden, hvis man kan stole paa Gooley's Udsagn om, at den blev indløst to Dage før Nytaar«.

Inspektøren gik flere Gange op og ned i Værelset.

»Der kan naturligvis være noget i det«, sagde han derpaa, »men det er ikke videre sandsynligt. Vi har Spor, som er ganske anderledes lovende end dette, og de bedste af dem er alligevel dunkle nok. Sagen er en af de vanskeligste, vi har haft, og den vil ikke blive opklaret i en Fart. En halv Snes forskjellige Folk kan have sat deres Revolver i Pant for Drikkevarer og indløst den, omtrent paa samme Tid Mordet blev begaaet. Det er ikke sikkert, at vor Kugle passer til denne Revolver, og Gooley kan huske fejl af Dagen. Imidlertid maa vi se at finde Fyren, som pantsatte den. Hvad hedder han?«

»De kaldte ham for ,Mike'«.

»Ikke noget andet Navn?«

»Jeg hørte ikke andet, og jeg kunde ikke spørge. Folkene dér er ligesaa kloge som Ræve«.

»Vi maa udfinde hans rette Navn paa en eller anden Maade«, sagde Inspektøren. »Lad mig se! Er der ikke en Fyr der i Nabolaget, en Mand, som har siddet arresteret et Par Gange — som hedder Muggins?«

»Jo, der er, og han er en temmelig hyppig Gjæst hos Gooley's«.

»Det er godt. Kan De finde ham?«

»Det tror jeg nok, Hr. Inspektør«.

»Find ham saa og bring ham med paa Stationen i Morgen Aften Klokken otte. De lader ham naturligvis ikke vide, hvad vi vil ham. Hvis jeg ikke tager Fejl, skal vi nok gjennem ham faa noget mere at vide om denne ,Mike'«.

Et Par Minuter efter tog Opdagelsesbetjenten Afsked.

Den følgende Aften, lidt før Klokken var otte, blev en lurvet klædt Person, som øjensynlig var opfyldt af Angst, ført ind i Central Stationen i Mulberry Street. Det var den Mand, som blandt sine Bekjendte gik under Navnet Muggins. Hans Ængstelse var navnlig stor, fordi han var i fuldstændig Uvished om, hvorfor Politiet ønskede hans Nærværelse. Efter at have ventet i Forværelset i nogen Tid, blev han ført ind i Inspektørens komfortable, men frygtindgydende Værelse. Her ventede han i flere Minuter som et Bytte for onde Anelser.

Pludselig stod Inspektøren for ham; de faste, hurtige Trin hørtes ikke paa det bløde Tæppe. Han tog Plads ved Bordet og gjorde Tegn til Muggins, at han skulde komme nærmere, hvilket denne gjorde paa en Maade som var han en Skoledreng, der ventede sig en fortjent Revselse.

»De' æ inte regti', Hr. Inspe'tør«, stammede han. »Jæ har inte gort no'et, jæ inte maatte«.

»Hvem har sagt det?« svarede Inspektøren, efter et Øjeblik at have betragtet ham skarpt.

Inspektørens Ord beroligede ikke Muggins. Han var maaske ikke bekjendt med det Ordspog, som siger, at en skyldig Samvittighed er sin egen Angiver, men han følte, at han ikke optraadte paa nogen for ham selv fordelagtig Maade.

»Hva' har man saa kaldt mig for?« vovede han at sige, med et Forsøg paa at antage en Mine af Oprigtighed og Uskyld, et Forsøg, der klædte ham, omtrent som en ung Dames Foraarshat vilde have klædt ham.

»Politiet synes at mene, at Deres Sager staar slet. Der meldes just ikke noget godt om Dem«, sagde Inspektøren koldt. Han saa' i nogle Optegnelser, som laa paa Bordet og havde en Blyant i Haanden.

»De' æ inte min Fejl«, svarede Muggins klagende. »Jæ gi'r dem ingen Grund«.

»Ingen Grund? Hvor længe er det siden, De stjal de Klæder i et Hus i Sexogtyvende Gade?«

»Jæ' b'e' arresteret for 'et«, indrømmede Muggins, »men de ku' inte bevise, at jæ' ha'de gort det«.

»De slap fri, fordi man var i Tvivl. Men De viste, i hvor høj Grad De fortjente Overbærenhed ved strax at stjæle af Pengeskuffen hos Cigarhandleren i Syvende Avenue, hvad?«

»Jeg gik bare derind for at faa Svovlstikker«, klynkede Muggins. »En anden én maa ha' ta'et a' Kassen«.

»Pengene fandtes i Deres Lommer«.

»Det va' mine egne, Hr. Inspe'tør. Jæ' ku' ha' bevist de', hvis De ha'de gi't mig Lov«.

»Arbejder De saa strengt, at De altid kan have femten til tyve Dollars hos Dem? Kom ikke til mig med saadanne Historier!»

Muggins skrabede uroligt med Fødderne og ønskede sig et hvilketsomhelst andet Sted hen end der, hvor han var.

Inspektøren bøjede sig atter over sine Optegnelser. »De var ogsaa indviklet i et Tyveri fra en Fragtvogn, og De har været anholdt for at have taget en fuld Mands Pung og hans Uhr. De har ikke noget godt Rygte. Naa, lad mig nu høre, hvad De har taget Dem for i de sidste to Uger?«

»Saa sandt som jæ' staar her, Hr. Inspe'tør, har jæ' inte gort no'et siden jæ' kom ud a' Arresten«.

»Hvad lever De af?«

»Jæ' arbe'der ve' min Profession«.

»Hvad er Deres Profession?«

»Jæ' æ' Gibsarbe'der«.

»Er det den Bestilling, De driver hos Gooley's sammen med »Mike« og de andre af Banden?«

»Hva' for en »Mike«, Hr. Inspe'tør?«

»De véd nok, hvem jeg mener«, svarede Inspektøren skarpt og strengt.

»Mike Mc Gloin? Jæ' har inte no'et med ham a' bestille«.

»De og han har Hovedkvarter hos Gooley's«.

»Han hænger og driver dér, men jæ' har inte no'et a' snakke med ham om«.

»Mener De, at De og han er bleven Uvenner?«

»Jæ' æ' inte ble'et Uvenner med ham. Jæ' har inte no'et med ham a' skaffe. Han æ' alti' opsat paa Sla'smaal og praler a', hva' han har gort«.

»Ah! De indrømmer altsaa, at De kjender noget til hans sidste Streg?« sagde Inspektøren hurtigt.

»Hva' for én, mener Di?«

»Nej, nej, Muggins! prøv nu ikke paa at knibe ud. Hans Kammerater har fortalt Dem det —« han raadførte sig atter med sine Optegnelser.

»Mener Di Fred Banfield?« spurgte Muggins.

»Nej, den anden Fyr — jeg har ham her —«

»Di mener da vel inte Healy eller Morrisey, gjør Di?«

»Naa — det kan nu være det Samme«, sagde Inspektøren efter tilsyneladende at have undersøgt sine Papirer et Øjeblik endnu. »Det er foreløbigt om Dem selv, at jeg ønsker at tale. Vi har faaet Underretning om, at en Mand er bleven plyndret i Nærheden af Gooley's Beværtning. Han var beruset, men ikke mere, end at han kan gjenkjende Tyven. Gjerningsmanden er en af »Mike's« Bande, og det klogeste, De kan gjøre, er at bekjende rent ud, hvad De har med den hele Historie at gjøre«.

»Men jæ' ve' ikke det Bitterste om 'et — ærli talt jæ' ve' 'et inte!« udbrød Muggins med stor Alvor. »Siden den sidste Tur i Arresten ha' jæ' væ't ordenli'. Spør' Betjentene, om jæ' inte har«.

»Dersom De kan klare for Dem selv, er det godt; det faar vi jo at se; men det siger jeg Dem, at hvis det viser sig, at De har løjet for mig, vil De komme til at bøde for det.

Derpaa spurgte han pludselig: »Hvor var De sidste Nat mellem halv et og to?«

Muggins Ansigt opklaredes mærkeligt. »Hjemme!« svarede han. »Hjemme og i Seng! jæ' ka' bevise det!«

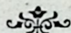
»De kan bevise det? — Godt! De skal faa Lov til det«, sagde Inspektøren. »Indtil da skal De have Lov til at gaa, men jeg raader Dem til at afholde Dem fra al Omgang med Personer, som udsætter Dem for Mistanke. Saa snart det af Deres Opførsel fremgaar, at De prøver paa at føre et ordentligt Liv, vil De finde Politiet paa Deres Side. Men enhver ulovlig Handling, De derimod begaar, vil før eller senere blive opdaget, og De vil faa Deres Straf. Nu kan De gaa for i Dag«.

Muggins trak sig tilbage, yderst glad, og maaske opstod hos ham en Beslutning om at forbedre sig. Thi idet Inspektøren spillede denne lille Komedie for at faa Fyren til at røbe noget, uden at han skulde ane, at han blev krydsforhørt for noget ganske andet end for sin egen Skyld, havde han givet ham nogle Raad paa en Maade, der gjorde, at han nok skulde huske dem. Det er Myndighedernes Opgave lige saa meget at forebygge Forbrydelser som at opdage og straffe dem; og de bedste Politimænd glemme aldrig denne Pligt, men handle altid derefter.

Da Chefen for Opdagelsespolitiet blev alene, rejste han sig fra sin Stol og gik et Par Gange op og ned ad Gulvet, medens et tørt Smil spillede om hans Læber.

»Mike Mc Gloin, Fred. Banfield, Healy og Morrisey«, gjentog han for sig selv. »Takket være Muggins, har jeg gjort Bekjendtskab med hele dette Selskab, og jeg skal ikke glemme dem. Det næste, der er at gjøre, er at opdage om Mc Gloin og Evans er en og samme Person. Skulde dette vise sig, vil han faa Lejlighed til at forklare, hvorledes det gaar til, at den Kugle, som dræbte Louis Hanier, passer i hans Revolver, og er vi først kommen saa vidt, har vi grundet Haab om at naa endnu videre.

»Men, alligevel. Cigaret-Etuiet lader dog til at være et mere lovende Spor. Det kunde være paa Tiden at faa noget nyt at vide fra den Kant«.

TOLVTE KAPITEL.

Karneval.

Om Aftenen den 19de Januar 1882 herskede et usædvanligt Liv og Røre i Fjortende Gade, Øst. Alle Musik-Akademiets Vinduer vare oplyste. Fjortende Gade og de tilstødende Gader vrimlede af Mennesker, kjørende og til Fods, og fra Akademiet lød Musikkens rhytmiske Toner ud og blandede sig med Larmen og Forvirringen udenfor. Det var en klar, kold Aften, en af disse Aftener, som faa Folk til at gaa raskere og bringe Livlighed i Sindet. Hvad var der paa Færde? Kunde nogen Primadonna, selv om det var Patti, trække et saa uhyre og blandet Publikum? Og hvad var det for Skikkelser i groteske og glimrende Dragter og med Maske for Ansigtet, som fyldte Droskerne og Karetherne, og som uophørligt steg op ad Trappen og forsvandt i Døren? Var det maaske et Skuespil, hvori Rollerne udføres af Tilskuerne selv.

Det var noget af den Art; det var nemlig det aarlige, franske Bal — et af de faa virkelig maleriske Træk i New-Yorkerlivet. Dette Bal spiller en fremtrædende Rolle i den store By's Adspredelser: dets Formaal og Natur er ligesaa harmløst og ligesaa indbringende for de Fattige som Velgjørenhedsballet, og Flertallet af den fine Verden protegerer altid, enten hemmeligt eller aabenlyst, det franske Bal, medens paa

samme Tid en tarveligere Verdens Stjerner, som den øvrige Del af Aaret ere tvungne til at bevæge sig indenfor deres egen bestemte Sfære, ved denne ene Lejlighed kunne bevæge sig i den Kreds, hvorfra de ellers ere udelukkede. Man ser her saadanne Modsætninger og saadanne Kombinationer som intet andet Sted, og det er derfor ikke underligt, at det franske Karneval bliver imødeset med stor Nysgjærrighed af den ene Halvdel af Deltagerne og med uskrømtet Længsel af den anden. I denne uhyre Balsal finder man Høje og Lave, om just ikke Arm i Arm, saa dog Side om Side; og det er muligt, at en upartisk Iagttager (hvis der findes en saadan) vilde smile lidt vemodigt ved at se, at Forskjellen mellem de to modsatte Elementer i Virkeligheden er saa ringe, men Lighedspunkterne saa mange.

Den ethiske Betragtning af Skuespillet fraregnet, vil det være vanskeligt at overdrive det Trylleri, det udøver paa Øjne og Øren. Den mægtige Sal gjør et storartet Indtryk med sine Flagdekorationer og sine Masser af Lys. Balkon'erne og Logerne ere et Virvar af Atlask i alle Farver, af Silke og af Fløjel, af vajende Fjer og straalende Juveler. Paa det rummelige Gulv er Scenen endnu mere prægtig og forvirrende. Her lægger Munterheden Tilbageholdenheden til Side, og Forsigtigheden glemmer sig selv. Lysstraalerne falde ned paa og indhylle en bølgende Mængde, iklædt alle Regnbuens Farver og prydet med Guld og Brokade. Straalerne opfanges og mangfoldiggjøres af kostbare Stenes Facetter og af Øjne, der ere ikke mindre straalende og klare. Fantastiske Hovedbedækninger og groteske Masker ere i uafladelig Bevægelse paa dette Menneskehav; livlige Domino'er flagre, Silkerober rasle, Øje møder Øje i Udfordring og Svar. Hvide Skuldre dukke frem, og smukke Arme blive synlige og forsvinde. Her er tusinde skiftende Former: Ynde og Statelighed, det Latterlige og det Plumpe mødes. Her er Riddere i Rustning, sirlige Hofmænd, spraglede Klowner, tavlede Harlequin'er, Dronninger og Zigeunere, Pager og Paladin'er, Blomsterpiger og Gudinder, Indianere og Nymfer — alle mulige Karakterer, som Indbildningskraften kan skabe og Fantasien beskrive. En besynderlig Kontrast til alt dette danner en Del umaskerede Gjæster i sorte Dragter og hvide Kraver, som man ser hist og her paa Gulvet og i Udkanten af Salen, som Tilskuere omkring de mest fantastiske og sorgløse Dandsere, hvis Kaadhed og Latter blander og taber sig i Musikkens Toner, som strømmer igjennem Alt og over Alt, bedaarende Hjærnen og gydende Ild i Blodet, pirrende, forskjønnende og forklarende Alt. Flagene vaje i Lufttrækket og den varme Atmosfære er gjennemtrængt af Parfume.

Fra Klokken ni til langt over Midnat vedblev Mængden at tiltage, og udenfor paa Gaden holdt den ene Vogn tæt op til den anden. Der lød uafladelig Raab og Skjælden, Eder og Klager fra Kudskene paa disse betrængte Kjøretøjer, og Politiet havde fuldtop at gjøre med at holde nogenlunde Orden og tage sig af dem, der prøvede paa at komme frem, naar de saa' Lejlighed til at overvinde den Modstand de mødte hos dem, der kjæmpede for at komme bort.

En af Vognene, et smukt privat Kjøretøj, kræver vor særlige Opmærksomhed. Den var blandt Rækken af de ankommende Vogne og vilde rimeligvis naa Indgangen inden ti Minuter. Der sad to Damer i denne Vogn; den ene bar en orangefarvet, den anden en blaa Domino; de talte netop sammen paa Fransk.

»Er De nu aldeles sikker paa, at De har forstaaet, hvad De har at gjøre, Elise?« sagde den blaa Domino.

»Fuldkomment, Madame. Men i »værste Tilfælde indser jeg ikke, at der kan være nogen Fare«.

»Aa! Hvis min Mand opdagede vor Udflugt!« udbrød den blaa Domino, idet en nervøs Trækning foer igjennem hende.

»Det behøver vi ikke at være bange for; der kan ikke være Tvivl om, at han tog til Filadelfia med Aftentoget. Han kan ikke være tilbage før i Morgen«.

»Jeg kan ikke føle mig rolig. Jeg burde have sagt ham alt. Gid jeg havde!«

»I Brevet stod der jo udtrykkeligt, at han ikke maatte faa noget at vide om det«.

»Ja, men et anonymt Brev! Hvis Afsenderen mente det alvorligt, hvorfor satte han saa ikke sit Navn under? Desuden, jeg kan ikke tænke mig, hvad han kan have at tale med mig om. Louis er død, og saa er der ingen anden end min Mand; og dog hedder det i Brevet ,for at meddele Dem Nyt af Vigtighed om én, som staar Dem meget nær'. Hvem kan det være?«

»Det skal vi snart faa at vide, Madame«, svarede den, som blev kaldt Elise; »og i hvert Tilfælde kan der ikke tilstøde Dem noget Ondt. Den paagjældende Person — hvem han end er — vil tale til den orangefarvede Domino, som har en Diamant i det venstre Øre og en Rubin i det højre. De har ladet mig iføre mig denne Dragt, han vil altsaa henvende sig til mig, og hvis jeg finder, at det, han har at sige, virkelig er af Vigtighed, saa vil jeg bede ham undskylde min Bortgang et Øjeblik, og vi kan da bringe vor Plan til Udførelse. Hvis han derimod er en Bedrager, kan vi let slippe fra ham og forsvinde«.

»Ja«, sagde den Anden med et ængsteligt Suk, »jeg vil haabe, der ikke indtræffer noget Uheld. For Himlens Skyld, vær forsigtig, Elise, og tag ikke fejl. Husker De hvorpaa De skal kjende ham?«

»Ja, stol kun paa mig; jeg husker alt. Se saa — nu er vi der!«

Vognen standsede, medens hun talte, og Tjeneren aabnede Døren. Damerne steg ud og skyndte sig op ad Trappen, der var belagt med et rødt Tæppe. Ved Indgangen afleverede de deres Billetter og begav sig derefter op til Damernes Paaklædningsværelse og siden hen paa Balkon'en, hvorfra de vilde tage et Overblik over Selskabet, og om muligt faa Øje paa den Person, de skulde møde, — han havde givet en nøjagtig Beskrivelse af sin Dragt.

I Begyndelsen forekom det dem, at Omgivelserne vare ét pragtfuldt, bølgende Virvar, i hvilket det vare umuligt at skjelne de enkelte Skikkelser. Efterhaanden blev de dog i Stand til at se, hvem der var Dandsere, og hvem der var Tilskuere, og at bemærke de særligt iøjnefaldende Masker. Men de søgte forgjæves efter en Mand i en hvid Blouse og hvide Benklæder, med en blaa Stjerne paa Ryggen og et tomt Fuglebur i Haanden — som den Ubekjendte efter Beskrivelsen skulde se ud. Det var en Dragt, som vilde være let at finde, selv i en saa broget Forsamling som denne; men ikke desto mindre undgik han deres Opmærksomhed, hvis han overhovedet var kommen. Men Klokken var kun et Kvarter over elleve; og der var endnu femten Minuter til den af ham fastsatte Tid.

Medens Elise og Damen i den blaa Domino vare saaledes sysselsatte, traadte to Herrer ind i Logen ved Siden af og tog Plads der. Den ene af dem var temmelig mager og lidt rundskuldret; han var ikke i Dragt, men havde en sort Halvmaske paa og bar en sort Domino kastet over Armen. Den anden var en tyk, klodset Fyr med et grovt, rødt Ansigt og en stor, godmodig Mund. Han havde en grov og temmelig lurvet Kappe paa, et strikket, uldent Tørklæde slynget om sin tykke Hals, og et Par utrolig snavsede Buckskin's Kjørehandsker paa Hænderne. Han lignede komplet en Droskekusk, og var i Virkeligheden ingen anden end vor gamle Ven Mc Bride.

»Naa«, sagde Mc Bride's Ledsager, saa snart de havde sat sig, — »nu maa De bruge Deres Øjne og finde ham. Er De ganske vis paa, at det var ham, De saa' ved Indgangen?«

»Det er jeg; det er ingen Fejltagelse«, svarede Droskekusken bestemt. »Jeg kjendte ham ligestrax, da jeg saa' ham; høj, bredskuldret, graat Skæg; det passer paa en Prik. Det var ham, jeg kjørte for den Lørdag Nat før Nyaar — ham og ingen anden!«

»Hvordan kom De til at se hans Ansigt? Havde han ikke Maske paa?«

»Jo, han havde, Sir; men det gik saadan til: Jeg stod paa Trappen og havde lige faaet Penge af ham, jeg kjørte for og vilde putte dem i min Pung, da han, den anden, kommer kjørende i en Hansom og springer ud tæt ved mig. Han havde den Gang sin Domino paa — det var en rød — og Maske for Ansigtet; han tog nogle Papirer op af Lommen og ledte efter en Dollarseddel imellem dem, og saa skubbede han Masken op over Panden. Jeg havde ham i Kikkerten forinden, men nu kjendte jeg ham ligesaa godt som jeg kjender Smagen af et Glas Whisky«.

»Hvor heldigt, at jeg var ved Haanden«, mumlede den magre Mand ved sig selv. »Det en er sand Lykke, at jeg dumpede her ind paa Vejen til Stationen. »Han havde ikke Damen med sig, siger De?« tilføjede han.

»Nej, han havde ikke, Sir; i det Mindste var hun ikke i Vognen med ham, men kanske han skal møde hende her«.

»Jeg gad nok vide, hvad han er kommen her for«, mumlede den Anden; »men jeg opdager det nok, hvis mit Held ikke svigter mig. Kan De ikke opdage ham endnu?«

»Det er mintro li'saa svært som at tælle Stjerner, naar man er fuld!« sagde Mc Bride, idet han spilede Øjnene højere op og rynkede Panden. »Det ku' være galt nok selv om de allesammen stod stille; men naar de kjører rundt paa den Maner — nej, gode Herre, jeg kan ikke, det er umuligt«.

»Kom og gaa med nedenunder«, sagde den magre Mand; »vi kan møde ham nede paa Gulvet eller i et af Værelserne«. Han rejste sig hurtigt og gik med en underlig slentrende Gang ud af Logen, medens Mc Bride trampede bagefter med tunge Skridt.

Damen i den blaa Domino fulgte deres Bortgang med studsende Blik og greb med en forskrækket Bevægelse sin Ledsagerindes Arm.

»Elise«, sagde hun, jeg er næsten vis paa, at jeg har hørt den Droskekusks Stemme før, og jeg tror næsten, jeg gjenkjender ham. Talte han ikke noget om Lørdag Nat før Nyaar?«

»Jo, han sagde, at han havde kjørt for Nogen den Nat — men hvad saa?«

»*Mon Dieu!*... Husker De ikke, at det var den Nat min Mand og jeg kjørte til..... Aa, lad os tage hjem strax. Hvis det er ham, saa er jeg fortabt!«

»Hvorfor det? Jeg forstaar ikke, Madame«.

»Det er let nok at forstaa. Han sagde, at han traf den Herre, han kjørte for den Nat, udenfor paa Trappen i Aften. Hvis det forholder sig saa, er min Mand her i dette Øjeblik; maaske har han faaet at vide, at jeg er her, og maaske han søger efter os«.

»Jeg er vis paa, De tager fejl, Madame«, sagde Elise i en beroligende Tone. »Selv om Deres Mand er her, vilde det være ham umuligt at kjende Dem; men der er ingen Grund til at antage andet, end at han er mange Mil borte. Med Hensyn til, at De mener at gjenkjende Droskekusken, da taler de jo alle ens og ser alle omtrent ens ud. Husk ogsaa paa, hvor mange Snese Droskekuske, der har kjørt for

Herrer Lørdag Nat før Nyaar; det er alt andet end rimeligt, at det netop har været denne Kusk, som kjørte for Dem. »Se der!« udbrød hun, pludselig, afbrydende sig selv, og idet hun pegede ned paa Gulvet. »Nej — der! under det store Flag i Hjørnet henne ved Scenen. Der er han — hvidt Tøj, blaa Stjærne, Fuglebur og det Hele. Kom, Madame, siden De har vovet saa meget, er det ikke værd at give tabt i det sidste Øjeblik! Husk paa, det er mig, som taler med ham«.

»Det er heldigt«, svarede den anden med skjælvende Stemme. »Jeg er saa forskrækket, at jeg helst opgav det Hele, i hvor vigtigt det end kan være. Jeg kan ikke forstaa, Elise, at De kan være saa rolig. Det ligner Dem ikke«.

»Jeg føler mig ogsaa anderledes til Mode end sædvanlig«, svarede Elise leende, idet hun rejste sig. »Min Maske bringer mig til at føle mig fri. Det er, som var jeg usynlig. Jeg er ikke bange for Noget eller Nogen. Jeg har aldrig vidst før nu, hvor dejligt det er at være emanciperet fra sit Jeg. Folk, som ere kjede af Verden, skulde tage Maske paa; det vilde være en lige saa stor Befrielse som Selvmord, og de kunde da blive sig selv igjen, naar de vilde, hvad Selvmord ikke tillader. Jeg er vis paa, dette er Grunden til, at det franske Bal er en saa stor Fornøjelse«.

»Her er skrækkeligt!« svarede Damen i den blaa Domino bedrøvet; »jeg vilde ønske, jeg var godt og vel borte herfra«.

Hun fulgte sin Ledsagerinde nedenunder paa Gulvet i den store Sal, og her banede de sig nu Vej, ud og ind saa godt de kunde, til den Del af Salen, der var betegnet som Mødestedet. Det var til Højre paa selve Scenen, tæt ved den første Loge og i en Afkrog, hvor den lystige Menneskesværms Trængsel ikke naaede hen; og, som Elise strax bemærkede, det var tillige af en anden Grund en heldig Plads. Der var udspændt et Stykke rødt Tøj fra den nærmeste Loges Væg til en af de bageste Sidekulisser paa Scenen; dette Tøj skulde tjene som en Slags interimistisk Væg mellem Scenen og den bagved liggende Del af denne; men det kunde tillige tjene til et udmærket Skjul, bag hvilket en Person maatte kunne høre alt, hvad der blev sagt umiddelbart paa den anden Side af det.

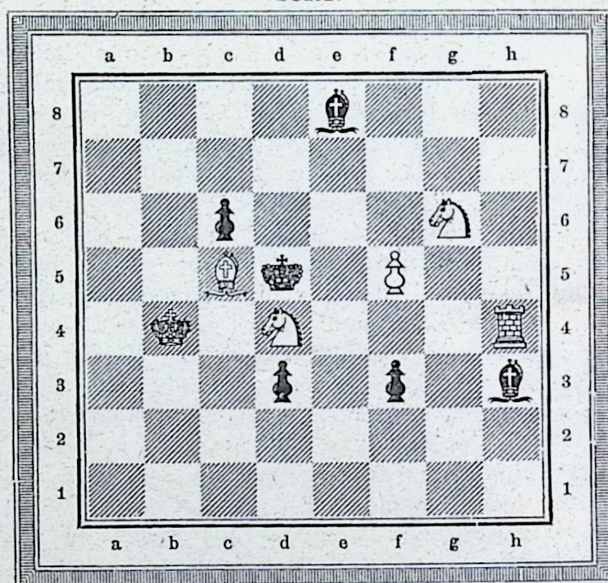
Elise forklarede hurtigt dette for Damen i den blaa Domino, og saa' sig om efter en Aabning, gjennem hvilken man kunde komme ind til Skjulestedet, og hun var saa heldig at finde en Aabning, der var dækket af en Portière og netop stor nok til at en Person kunde smutte igjennem den. De to Damer fulgte efter hinanden igjennem Aabningen og famlede sig frem mellem Theaterskrammel hen til den røde Tøjvæg. Her forlod Elise Damen i den blaa Domino, som blev tilbage, barrikaderet af Theaterrekvisiter og Kasser. Elise vendte tilbage til Scenen, hvor hun fandt Manden i den hvide Dragt og med Fugleburet i Haanden.

(Fortsættes.)

Skakopgave.

SORT.

HVID.

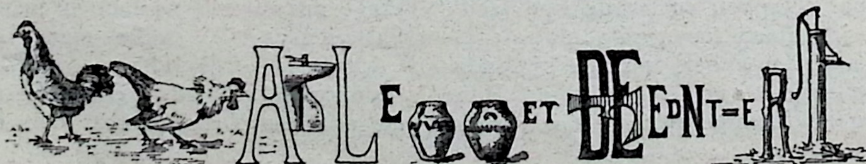
Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. D g1—g3.	1. K e6—f5.
2. S c8—e7 †	2. K f5—e6 eller —e4.
3. f4—f5 eller D g3—e3 mat.	
	A.
1.	1. K e6—d5.
2. D g3—d3 †	2. Efter Behag.
3. D mat.	
	B.
1.	1. f6—f5.
2. D g3—b3 †	2. K e6—f6.
3. D b3—f7 mat.	

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:
Under Tiltale for attenteret Overfald i Vimmelskaftet.

Rebus.

MAANESKIN.

AF PAOLA LIOY.

(Med Tegning af Carl Carlsen).

I.

Ogsaa Du er sikkert nu overgydt af det blege Lys og kaster Blikket didop, hvor vore Sjæle saa ofte mødes, hvor de svæve alene, frie, Side om Side. Se! hvordan de bløde Straaler glide henover Dalene og kun farve Skovene paa Bjergskrænterne mørkere. Hist og her i den tætte Skov og fra de mosbedækkede Bjerge vise sig, som store Spøgelser, blændende hvide Klipper.

Den brune unge Pige er ikke bange for at komme ind i Skoven, naar Natten er mørkest og Stjernerne funkle paa Himlen; men hun vover ikke at forlade Hytten, naar Maanen skinner, naar de af Vinden bevægede Blade kaste dandsende Skygger paa Grønsværet eller de gyngende Grene tegne besynderlige Figurer, som bevæge sig og synes at vinke.

Paa de fugtige Stier glindser *Tremella nostoc** (Skyfald, Troldsmør), Algen med de klæbrige Traade, den Bønderne i Bretagne, ligesom hos os kalde: *crachat de lune* (Maanespyt), og i hvilken Paracelsus saae en Blomst fra Himlen, *coeli flos!*

Vandrerens Billede udstrækker sig i Længden over den ensomme Allee. En saadan Nat maa det have været, i hvilken Djævelen vilde bemægtige sig den stakkels Peter Schlemihls Skygge, den han, efter at have afsluttet Pagten, lagde sammen ligesom et sort Klæde udbredt over Græsset, og stak i Lommen, for derefter at forsvinde med den.

Skyggen synes næsten at være Person; sikkert er det, at ved Maaneskin ville Fidschinegerne i Skyggen se en Nisse, paa samme Maade som der ogsaa i Speilets og Vandets Reflexer viser sig for dem en lønlig Aand, der betegner Dødsstedet for dem, som speiler sig deri. Andre Vilde, om hvilke Astley og Pinkerton tale, ryste af Skræk over Ekkoets Stemme, hvilket de anse for en spottende Dæmon, som forborgent lurer i Skove og Huler, og tro, at Skyggen er et Vidne til og en Anklager af deres Handlinger. Dette er psykologiske Fænomener, som hænge sammen med Troen paa det Godes og det Ondes Genier, der ere legemliggjorte i saa mange Mythologier og som kunde tjene til at støtte *Wigues* Thesis om Aandens Tvedeling, eller ogsaa andre Fysiologer, som søge Grunden til Kampen mellem Ahriman og Ormudz i den bestemte Virksomhed af to Hemisfærer i Hjernen, som naar de i Drømme og Visioner gjensidigt forstyrre hinanden, fremkalde en intellektuel Dobbeltseen, der kan sammenlignes med det Dobbeltsyn, som er eiendommeligt for visse Øiensygdomme.

I Phantomer, som streife gjennem Skovene, I Lemurer, som omsvæve Husene, er det Eder, som have lært Arabere og Hebræere at betegne Vanvidet og Maanen med samme Navn? Den gamle Gud Manes forestod baade Maanederne og Vanvidet; i Italien kalde vi Søvngjængerne *lunatici* (Maanesyge) og i det engelske Sprog er dette ogsaa det sædvanligste Udtryk for de Gale *(lunatics)*.

Skulde maaske Maanens almindeligt antagne Indflydelse paa Sindssygdomme, som Esquirol og forskjellige tyske Sindssygelæger tro, hidrøre fra de lysende Straalers optiske Virkninger? I Virkeligheden beviste Griesinger, hvor let der opstaaer Hallucinationer ved hint melankolske, blege Lys! Mørket befolker sig med ubestemte, formløse Frem-

* s. *Nostoc commune;* paa Tydsk *Sternschnuppen*, paa Norsk *Nedfaldssky*. O. A.

toninger, enten saa Himlen er fuldkommen klar eller enlige Skyer fra Tid til anden forvandle Scenen. Natten bliver oplyst af den hvidlige Glands; Hjørner og belyste Gjenstande tegne sig skarpt af mod den mørke Grund, ligesom ophængte i usynlige Slør; hist og her viser sig det mørke Dyb, skjuler sig Huleaabninger; Buske, Stene, alle livløse Gjenstande have mørke Omrids, vidt aabne Fordybninger, en egen, urolig Bevægelighed, som om Nogen gjorde Tegn eller blinkede med Øinene. De se ud som lurende Masker, Stykker af sorte Kapper eller af lange, hvide Gevandter, som flagre frem og tilbage eller slæbe langt henad Græsset.

Nede i Dalene hører man Sangen af Bjergets kvindelige Befolkning, som ad de steile Stier, med Spinderokken under Armen, vende tilbage fra Spindeaftenerne i de kvalme Landsbystuer. Snart ville de være forsvundne i de tause Hytter; hist og her forkynder Hundenes glade Gjøen Ankomsten. Hør, hvorledes de synge, idet de fjerne sig mere og mere:

E pure un bel seren tante stelle!
Vieni di fuori, se le vuoi contare:
Le pene che mi dai son più di quelle!

(Hvor Aftenen er skjøn, og hvor der er mange Stjerner paa Himlen! Kom udenfor, hvis Du vil tælle dem: Tallet paa de Lidelser, Du skaffer mig, er dog større end Tallet paa Stjernerne!)

De anraabe Kjærligheden og sende et Levvel til den fjerne Elskede, hvad enten han nu er i Armeen, i Bjergværkerne eller ved Arbeidet dernede paa Sletten.

L'amante mio è lontano cento miglia!
Le mando a salutare per una stella.
Perchè le genti ne fa meraviglia?

(Min Elskede er hundrede Mile borte! Jeg sender ham en Hilsen ved Stjernerne — hvem kan vel undre sig over det?)

Hvilke sørgelige og muntre Cantilener. Ligesom i de smukkeste Valse af Strausz, slynge Minder og Haab, Glæder og Sorger, Lidenskabelighed og Tungsind sig sammen.

Paa denne Tid synge de Forelskede i Appeninerne deres Ritorneller, fra den ene Bakke til den anden blander Ekkoet sig deri. Maaske er ogsaa Alpeboeren der, som arbeider ved Jernbanen og allerede har lært at synge:

Se il papa mi donasse lutta Roma,
E mi dicesse — lascia andar chi t'ama —
Jo gli direi di no sacra corona!

(Bød Paven mig hele Rom men sagde, at jeg skulde opgive min Elskede, saa vilde jeg betakke mig for hans Tilbud!)

Og en Anden svarer i det Fjerne:

Jo andiedi a Roma per veder San Pietro.
E guando fu nel mezzo del colonnato
Mi ricordai di lei, e tornai indietro.

(Jeg var kommen til Rom for at se Peterskirken, men da jeg var naaet halvveis ind mellem Søilerækkerne, kom jeg til at tænke paa Dig, og saa vendte jeg strax om.)

Er det ikke, som om vi hørte Stenhetti's skjønneste Romancer med Tosti's Musik? Men nu ophører Sangen. De muntre Piger gaa bestemt forbi Kirkegaarden. De korse sig og fremskynde deres Skridt: hæve ikke Gravhøiene sig der og svæve ikke Gjengangere mellem Elmene og Cypresserne? Solsikkernes tykke Blomster se ud som Menneskehoveder, der gynge frem og tilbage paa kjødløse Kroppe, Rosenbuskene ligne Mennesker som sidde sammenkrøbne paa Gravene, den store, hvide Billedstøtte synes at hælde og falde ned fra sin Piedestal.

For fire, fem Aarhundreder siden malede ogsaa i vore Dale, til vore Kirker, simple, ulærde Malere Dødedandsen *(danza macabra)*, hvis etymologiske Oprindelse sagtens er at finde i den *chorea machabearum*, som du Tange taler om, men som ialtfald er inspireret af Maaneskinnet paa Kirkegaarden. Katharina II. havde i sit Cabinet det berømte Billede af Holbein, som er blevet forfærdeligt levende i Goethes Ballade »Dødedandsen«. Dandsende trækker Døden afsted med Konger, Præster, Cavalerer, Munke, Fattige, Rige, Gamle og Børn, de kaste Ligklæderne af Skuldrene, løfte deres hvide Knokler, man hører Støi og Klapren som af Castagnetter og

»Maanen, den har bragt alt for Lyset«.

II.

Da Maanen steg op i den blaa Horisont, var den rød som en Flamme, som en Ild. Nu da den staaer høit, er den bleg, helt bleg. I hvilke mørke Farver havde den ikke klædt sig under Maaneformørkelsen, hvilken Skræk og Forvirring havde den ikke udbredt blandt Vitellius' Soldater? Ofte lader den sig tilsyne om Dagen, helt hvid, som en Brud, der stiger ud af Brudesengen.* Hvorfor har man kaldt den kydsk? og dog kommer dens Navn *(luna)* af Lucina, den Gudinde som vaagede over Barnefødsler. Vore Forfædre (som endnu Klotz og Schweig) troede paa dens Indflydelse paa visse kvindelige Tilstande, som Skolen i Salerno forklarede i følgende Vers:

Luna vetus vetulas, purgat nova luna puellas.

Osiander og Venette paastod, at Maanen ved Undfangelsen bestemte Børnenes Kjøn, og Præsten Berton i Robim har paataget sig at samle Beviser derfor, saaledes som engang paa Villanis Tid, Degnen ved St. Giovanni i Firenza med sorte og hvide Bønner aflagde Regnskab over de kvindelige og mandlige Fødsler.

Kunne Glæderne og Skuffelserne i Ægteskabet ikke endnu den Dag i Dag betegnes paa samme Maade, som Voltaire lod Zadig udtale: *Il est écrit dans le livre du Zend que le premier mois du mariage est la lune de miel et le second est la lune d'absinthe!* (I Zends Bog staaer skrevet, at den første Maaned af Ægteskabet er Honningmaaneden og den anden er Absinthmaaneden!) Uden at tage Hensyn til Venus' Dag *(venerdi,* Fredag) som endnu kun i enkelte Provindser i Tydskland bliver valgt til Bryllupper, er *dies*

* Man vil erindre, at Maanen er Hunkjøn i de romanske Sprog.

lunae (lunedi), Mandag) tilligemed Torsdag og Søndag helliget Hymen. Onsdagen undgaaer man og gamle Ordsprog betegner den endogsaa som uheldbringende for Ægtemanden.

Efter Natten og dens Stjerner fik Dagene i længst forsvundne Tid deres Navne, som bleve sammenstillede af musikalske, astrologiske, zodiakalske Combinationer. I de ældste Bøger finder man kun Sabbathen omtalt og saaledes hedder i Talmud ogsaa Planeten Saturn; men dette er tillige et Navn, som tjente til at betegne en Afdeling af Maaneden, hele Ugen, som hos de semitiske Folkeslag i umindelige Tider talte syv Dage, medens den hos de gamle Ægyptere indeholdt ti og i Peru ni.

Saaledes saae vore Forfædre, Asiens Patriarker, Jæger- og Hyrdestammerne, i Maanen Aarets Chronometer! Det Indtryk, som dette Himmellegeme frembragte paa dem, var maaske desto dybere, jo dybere den Ensomhed var, som omgav dem, jo uendeligere den Ørken, i hvilken de levede.

Maanevarmen naaer saa svagt ned til Jorden, at den svarer til en Lysflamme i en Afstand af otte Meter; Lyset er saa zart i Forhold til Sollyset! Og dog har Menneskeheden altid havt Tilbøielighed til at overdrive vor Drabants Herredømme. Det var ikke nok at anerkjende, at den i Forening med Solen fik Oceanet til at hæve sig og med Tidsvandets ødelæggende Kraft ligesom forandrede Kysternes Omrids; eiheller det Herredømme, som den udøver paa det atmosfæriske Tryk, paa Taagen, Skyerne og Vindene, eller de hemmelighedsfulde Forhold til de seismiske Bevægelser, som ogsaa blev bekræftet i Robert og W. Mallets Catalog over de syvtusinde Jordskjælv. Baglivi og Toaldo havde, endnu længe før Terry, iagttaget dette Sammentræf: *in singulis lunae aspectibus,* sagde Baglivi, *potissimum in plenitudine, succedunt terraemotus**.

Til alle Tider har man desuden villet tillægge den en hemmelig Indflydelse paa Organismerne. Selv det svageste Maaneskin fremkalder ogsaa i Virkeligheden chemiske Virkninger. Der gives forskjellige chemiske Stoffer, som kun kunne opbevares i fuldstændigt Mørke. Hvem veed, hvormange Svingninger af electromagnetiske Strømninger og chemisk Affinitet der fremkaldes, hvergang en Sky formørker Maanen, eller denne paany lyser paa Firmamentet uden Slør.

Man har iagttaget, at de svageste Lysstraaler sammentrækker Iris i Øine, som man har taget ud af Frøer og Fiske. De forskjellige Grader af Mørke forandrer ogsaa Arterne og Antallet af de Infusorier, som frembringes og leve i stillestaaende Vand. W. Edwards iagttog, at ved absolut Mørke blive Frøernes Æg atrophiske og Beclards Experimenter over Fluernes Embryologi bevise, at de violette Glas (som ogsaa skulle have en gavnlig Virkning paa Hvirveldyrene) begunstige Udviklingen af Æggene mere, end de røde, hvide, grønne og gule. Hvem veed, hvilke Udviklinger Maanens gullige Straaler begunstige eller hæmme? Man vil vide, at de udøve en synlig Virkning paa enkelte Planter, som Mimosa ciliata og Desmodium gyrans, og at i de tropiske Have raadne Fiskene hurtigst, naar de paa Skibsdækket ere udsatte for Maaneskinnet.

Mangen, som indrømmer en vis Forbindelse mellem Maanens Phaser og de periodiske Fænomener i Dyrelivet, spørger, om dette ogsaa var Tilfældet i meget fjerntliggende Tider, i hvilke Mennesket endnu ikke var optraadt. Allerede dengang lyste Maanen ned paa den palæozoiske Jord, hvor det Krybdyr, en Slægtning af Ascidierne (Søpunge), som nogle Embryologister holde for Urbilledet til Pattedyrene, levede paa Grænsen af Ebbe og Flod. Snart overskyllet af Floden, snart sat paa det Tørre, skulde hin Tiptipoldefader saa ikke i Harmoni med Maanephaserne have gjennemgaaende skiftende Tilstande af Hvile og Bevægelse, af Søvn og Vaagen, af Faste og Ernæring? Og kunde disse forskjellige Grader ikke ogsaa ved vidtforgrenet Atavisme og arvelig Overføring reproducere sig i Efterkommerne?

III.

Sangen fra Landsbypigerne, som vende tilbage fra Spindestuerne, lyder ikke længer op fra Dalene. Maaske høres senere de Forelskedes Serenader. Guitarer, Luther, Mandoliner, saaledes som de ved denne Tid klinge under de Skjønnes Altaner i Rom, i Palermo, i Neapel, findes ikke her. Her maa Sangens Vellyd være tilstrækkelig:

Finestra che di notte stai serrata
Il giorno t'apri per farmi morire!
Finestra di garofani adornata,
Dove saffaccia quel viso gentile
Che mi fa consumare la notte e il giorno.

(Du Vindue, der altid er lukket om Natten, aabn Dig om Dagen, selv om Du ender med at volde min Død! Du nellikesmykte Vindue, hvor hendes yndige Aasyn viser sig, hun, som bringer mig til Fortvivlelse Dag og Nat!)

Eller ogsaa:

Jo l'ho sentita lamentar la luna,
Dice che in cielo non vuol più stare.
Ha contate le stelle ad una ad una
E le più belle v'ha visto mancare,
E gliene mancan due, e voi l'avete,
E son quegli occhi che in fronte tenete.

(Jeg har hørt Maanens Klage: den vil ikke længer lyse paa Himlen, for den siger, at den har talt Stjernerne, og at de skjønneste mangle. Den mangler to, og dem har Du: det er dem, der lyse ud fra dine Øine!)

Eller maaske hører man ogsaa hin Opfordring, for at den Skjønne skal staa op og lade sig se ved Vinduet:

Rizzatevi dal letto, uscite fuora
Venite a vede' il cielo quanto è bello!
Il vostro viso al lume della luna
Parrà d'un' angiol fatto col pennello.

(Staa op fra Leiet og kom udenfor! Kom og se, hvor Nattehimlen er smuk! I Maanelyset forekommer dit Aasyn mig som et underskjønt Englebilled!)

* I de enkelte Maanephaser følge Jordskjælv snarest i stor Mængde paa hinanden.

Eller man hører ogsaa nu i Nærheden af Hytten under det store Træ blot en sagte, helt sagte Fløiten, og de unge Piger kunne ikke falde i Søvn, men vedblive i deres Hjerte at gjentage denne Strofe:

Giovanettino che passi fischiando
Jo meschinella dal letto t'intendo.
Volte le spalle a mamma, e me ne piango.

(Henne fra min Seng hører jeg godt, at Du, skjønne Ungersvend, staar udenfor mit Vindue og fløiter. Men jeg vender mig om med Ryggen til min Moder og maa nøies med at græde.)

Der ligge de udstrakte under de grove Tæpper, halvnøgne, mellem Lagener af Blaar. Befriet fra de lange Haarnaale og de tilhyllende Tørklæder, hænger Haaret opløst ned. Hvilke prægtige Fletninger! der ere blonde, som, naar de løses op, udstraale en Fylde af Glans. Der ere sorte med Skjær af Ibenholt og Ravnefjer. Ofte sælge de dem for en ulden Kjole, for et Bomuldsforklæde, for en Række uægte Koraller til Haaropkjøberne, som komme herop fra Byerne. Ansigterne faae da dette skjelmske, udfordrende Udtryk, der er eiendommeligt for Kvinder med afklippet Haar og giver dem Lighed med unge Knøse eller Kunstnere. Men derfor er deres Sang lige munter; trods Saxen voxe Fletningerne ud igjen, ligesom det gode, duftende Græs skyder frem igjen efter at Seglen har afmeiet det. Og snart fortjene de atter deres Troubadours Hilsen:

Se vuoi veder il tuo servo morire
Questi capelli non te li arricciare!
Giù per le spalle lasciateli ire,
Che paion fili d'oro naturali.

(Hvis Du vil se din Slave dø, saa lad være med at flette dit deilige Haar, men lad det falde frit ned over dine Skuldre som fine Guldtraade.)

Hvis blot (og det er Hovedsagen) Haaret ikke bliver klippet af ved aftagende Maane! Saa voxer det ikke ud igjen. I mange andre Dale holder man rigtignok den tiltagende Maane for uheldsvanger. Den samme Modsigelse finde vi ogsaa, naar Bønderne i nogle Egne ikke saa, plante eller pode ved Fuldmaane, medens i andre Egne kun Nymaanen er gunstig. Forøvrigt lærte ogsaa Palladis: *omnia quae seruntur crescente luna sunt sererdis**, medens Laurenberg foreslog, altid at give Fuldmaanen Fortrinet.

Hvilket Phantasmagori af Fordomme, af Bekymringer og overtroisk Frygt, lige fra den gamle indiske Læge Suschrata, som for Aartusinder siden classificerede Vanvidet ved Hjælp af Maanephaserne, indtil Macrobio, som truede den, paa hvis Isse Maanen skinnede, med epileptiske Anfald, og endnu senere til Winslow, som forklarede det pludseligt udbrudte Vanvid hos en af sine Patienter derved, at denne havde sovet ved Maaneskin under aaben Himmel. Lige det Modsatte fortælles om Karl den IV., som skal være bleven vanvittig af et Solstik. Chiarugi nævner en Præst, som fik et Anfald af Galskab ved hver Nytænding,

* Alt hvad der saas ved tiltagende Maane trives vel (?)

Theologen Ainsword hadede Fuldmaanen, fordi den altid traf sammen med hans Anfald af Ischurie. Man maa ogsaa hos Tulpins og hos Sennert læse om, hvor stor Skyld det natlige Himmellys har i Sygdomme og deres Kriser! Richard Mead fortæller i sin Bog »*De imperio solis ac lunae**« om en Fisker, som, uden at gaa ud, af sin Datters Krampeanfald iagttog, om det var Ebbe eller Flod. Er det forresten ikke allerede godtgjort, at Døden med mest ubarmhjertig Graadighed afmeier sine Offre ved vigende Flod? Shakespeare lod Falstaff dø ved vigende Flod.

IV.

Diderot pleiede at sige, at intet Maaneskin i Naturen havde udøvet det Trylleri paa ham, som Vernet's malede Nætter. Men havde han nogensinde seet Maaneskinnet ved Posilippo, ved *conca d'oro* i Palermo, paa Ruinerne af Agrigent eller paa Colosseum? Havde han mon seet det paa Canale grande, eller Piazzetta San Marco, naar Gondolerne svæve forbi Paladserne, naar man hører Aarenes taktfaste Slag og de elskovsglødende Stropher lyde i det Fjerne:

Guardo, o mia bella, come la luna
Argento piove sulla laguna;
Non ghè una nuvola, sce quieto el mar,
Andemo in gondola a respirar . . .

(Se, min Skjønne, hvor Maanen spreder en Sølvregn over Lagunen! Der er ikke en Sky paa Himlen, og Havet er roligt: følg mig ned i Gondolen, og lad os nyde . . .)

Men paa Alperne, seet fra denne Høide, er Skuespillet endnu mere vidunderligt. Neppe stiger Maanen op, saa vise de snedækkede Bjergtoppe, der hidtil laa skjulte i Mørket, sig ligesom luftige Bygninger, som forfaldne Taarne, som Ruiner af vældige Mure. Mange har heller ikke noget Navn til det, eller man strides endnu om Navnet; i een Dal kalder man det saaledes, i en anden saaledes, ofte paa forskjellige Sprog, eller med forældede Udtryk, som nu have mistet enhver Betydning.

Kun Bellinis guddommelige Musik i Normas Bøn, Beethovens Sonater eller en Notturno af Chopin vilde i deres stille, høitidelige Storhed kunne udtrykke Maaneskinnet i Alperne. I disse uhyre Fjeldørkener har man ikke den pinlige Følelse af Ensomhed. Denne er kun saa forfærdelig blandt den ubekjendte Mængde i de store Byer.

Hvem husker ikke H. C. Andersen, da han ved Nattetid kom til en stor Hovedstad. Forvirret og ensom, blev han mere og mere tung om Hjertet, hørte hvorledes Hjemveen drev ham til Selvmord. Men da han aabnede Vinduet i det Tagkammer, hvor han havde taget Ophold og saae Maaneskinnet udgydt over Tage og Taarne, over Skorstenene og Kirkespirene, da syntes han at leve op igjen, syntes at se sit Hjem, de hjemlige Minder, syntes at høre det rolige Aande-

* Om Solens og Maanens Herredømme.

dræt af de fjerne Kjære, ret som om de sov ved Siden af ham.

Det er det gode, runde Ansigt, som alle Vesters Folkeslag i umindelige Tider, paa Grund af Menneskehedens eiendommelige Hang til at klæde det guddommelige i menneskelig Lignelse, ville iagttage i Maanen. I sin *Midsummer Nigth's Dream* taler Shakespeare om en anden Forestilling, som maaske stammer fra vore ariske Forfædre; ifølge denne seer man i Maaneskiven en Hyrde, en Hund og en Busk. Indianerne tro at se et Raadyr og en Hare deri, Japaneserne og Kineserne en lille Kanin, som støder Ris i en Morter, og de Indfødte paa Sumatra en gammel Kone med en Spinderok og en Muldvarp, som gnaver Garnet itu.

Man skulde næsten tro, at ogsaa Hundene se et eller andet skrækkeligt i Maanen, maaske det store Ansigt af en Mand, som de sagtens holde for et mislykket Billede af deres Herre. Men naar deres eiendommelige Hyl tungsindigt og frygtsomt opfylder Luften, saaledes som det er efterlignet saa vidunderligt i Choret af »Søvngjængersken«, saa betragte de ikke Maanen, men et vilkaarligt Punkt i Horisonten, hvor de blege Lysstraaler forvandle en Busk eller en Klippe til et Spøgelse.

Er hin klagende Tuden maaske Grunden til, at man hos mange Folkeslag bringer Menneskets kosmopolitiske Venner i Forbindelse med den Overtro, som knytter sig til Maaneformørkelsen? Dobritzhofer fortæller om Chiguito Indianerne, at de ere fast overbeviste om, at Maanen, naar den formørker sig, bliver anfalden af usynlige Hunde, og derfor, forat forsvare sig, skyder Pile af imod Skyerne. Naar de gamle Peruanere saa' Begyndelsen af Maaneformørkelsen, saa sloge de de stakkels Dyr; i Grønland skynde Kvinderne sig at knibe dem i Ørene, og naar Hundene skrige (og det er en Selvfølge at de skrige og hyle) saa ere de overbeviste om, at der endnu er længe til Verdens Undergang.

I mange Egne af Asien troer man, at Maanepletterne ikke ere andet, end Gjenskinnet af Jordens Fastlande, Øer og Have, der afspeile sig i Maanen som i et Speil. Dette var Agesianax' Mening og Enhver kjender de gamle Geographers Feiltagelse, naar de, idet de betragtede hint paa Himmelhvælvingen ophængte Landkort, af dette vilde slutte sig til Udseendet af uudforskede Have, som t. Ex. det Kaspiske Hav.

Af Lamberts og Schröters Studier seer man, at Forskjellen i de blege Straalers Intensitet afhænger af den større eller mindre Styrke, med hvilke Solstraalerne kastes tilbage af vor Jordklode, alt eftersom de tilbagestraales af kontinentale Stepper, af Enge, af Skove, af Ødemarker, af Havets flydende Overflade, eller af Kyster, som ere mere eller mindre bedækkede af Skyer.

Lambert har iagttaget, at det askefarvede Lys forvandler sig til olivenfarvet, saasnart Maanen i Zenith skinner over Atlanterhavet, fordi den modtager den grønne Reflex fra Amerikas Urskove. Naar Maanen, kort forinden Nytænding, om Morgenen stiger op paa vor østlige Horisont, saa modtager den sit prægtige Skjær fra Asiens og Afrikas Høisletter; hvorimod det Gjenskjær, som den modtager fra Atlanterhavet og det amerikanske Fastland, naar den som Nymaane om Aftenen vandrer imod Vest, kun er meget svagt.

V.

Mon Ingen skulde bo der, o Elskede, hvor vore Blikke mødes og vore Hjerter hilse hinanden? Hvad foretager man sig deroppe? Gives der Væsener der, som iagttage os? Hvor forskjelligt maa ikke Livet yttre sig paa de øde Klipper deroppe, hvor der hverken existerer Vand eller Luft, i hin dybe Taushed, hvor ingen Luftbølge bærer Støi, Lyde, Stemmer videre, hvor man hverken kjender til Blæst eller Regn eller Skyer, hvor Natten varer i fjorten Dage og de hvidskinnende Stjerner staa uden Tindren paa det sorte Himmeltelt.

Hvad foregaaer der nu paa Bjerget Tycho, hvad i Grimaldis Dal, i Mare Crisium, som man i denne klare Nat kan skjelne med det blotte Øie? Findes der levende Væsener paa de udstrakte Sletter i Nordost, paa hvilke det isolerede Cervino, Toppene af Plato, Mayer, Aristarch, Kopernikus og Kepler hæve sig? Rører der sig intet levende Væsen i hine sydlige Regioner, som er tæt besat med Bjerge?

I graa dystre Tinter vise Mare Humorums Dale sig der, Søvnens Sumpe i gullige, Mare Serenitatis med et rødt Skjær. Her udstrække sig i sortagtige Flader Endymions Stepper, Platos Ringbjerge, som Hevelius sammenlignede med en sortagtig Sø. Newtons indre Dal ligger saa dybt mellem høie Bjerge, at hverken Sol eller Jord nogensinde kunne oplyse Bunden.

Hvilke forfærdelige Afgrunde i hine af Spalter gjennemfurede, med sønderrevne Klipper besatte Masser, som ligne Vulkaner af uhyre Gjennemsnit, saasom Clavius, Schiller, Sicardius, ved Siden af hvilke Kraterne af Vulkan, Ætna, Pic de Teneriffa neppe vilde være synlige.

Hvilke høie Toppe aftegne sig lysende mod mørke Pletter! Leibnitz, Newton, Callypso, Aristarch! Toppen af det Sidste har siderisk Glans; under en Maaneformørkelse saae man den lyse som en Stjerne paa den formørkede Overflade. Siden Galilei i sit Brev til Pater Grünberger antydede Methoden til at maale Høider, har man allerede maalt Høiden af over tusinde Maanebjerge og har kunnet bestemme, at niogtredive af disse overgaa Mont Blanc i Høide.

Gives der deroppe Nogen, som tænker og elsker? Vil man nogensinde kunne gjennem-

trænge den Hemmelighed, som den øiensynlige Ensomhed der indhyller? Orpheus drømte, at han saae Huse og Byer der, og det er ikke længe siden, at en apokryph Bog af John Herschel blev modtagen med lettroende Studsen, fordi denne deri beskriver de eventyrlige Skove, Guld- og Sølvfladerne og de med Flagermusevinger forsynede Mennesker, en elendig Kopi af et endnu elendigere Værk »den franske Dædalus«, som i forrige Aarhundrede er bleven trykt i Leipzig.

Det var bestemt i en Nat som denne, i hvilken Girolamo Cardano, som arbeidede i sit Studereværelse for lukkede Døre, pludselig saae to hvidklædte Oldinge med langt, sølvhvidt Skjæg træde ind. Ubevægelige, tause nærmede de sig ham. Først efter mange Spørgsmaal tilstode de for ham, at de vare Maanebeboere og forsvandt ligesaa pludseligt. Sandsynligvis drog i dette Øieblik en Sky over Himlen og de hvide Linier, som Maanen havde tegnet paa Gulv og Vægge, bleve usynlige.

Fabricius og Swedenborg vare fast overbeviste om, at de havde modtaget Besøg af Maanebeboere. I en vis Tidsalder troede man ikke paa Stene, som vare faldne ned fra Himlen; først efterat en saadan i Aaret 1511 var falden i Hovedet paa en Frater fra Cremona, grublede man over deres Herkomst og Oprindelse, og Piemonteseren Terzago paastod i sit *Museum Septalianum,* at de bleve udslyngede fra Maanen. Men Heraklit var gaaet endnu videre. Han fortalte, at en Dag var en Beboer af hin Klode falden ned! Det var bestemt en anden Hans Pfaal, hin Blæsebælgfabrikant, som til største Skræk og Rædsel for Borgmesteren i Underkuk faldt ned paa Torvet i Rotterdam.

Enhver veed, at Hans Pfaal havde besluttet sig til at flygte bort fra Jorden i en Luftballon, efter at Frihedstriumferne havde vænnet hans Medborgere til, mere at varme sig ved de store Principers Baal end ved Kaminilden. Men hans Reise til Maanen er, naar man undtager Cyrano de Bergeracs, uden Tvivl den morsomste af alle dem, som man har opdigtet, lige fra Kircher til Godwin, de andre ere smagløse, dumme Eventyr, som ikke paa langt nær kan maale sig med den Skarpsindighed og den levende Satire, som gjør en Pantagruels*, en Micromegas**, en Gullivers phantastiske Eventyr saa tiltrækkende.

Og i disse Egne af Italien, her paa den Euganeiske Slette, opstod ogsaa den ældgamle Mythe om Phaeton. Allerede den Gang drømte man om at komme did op, at kunne dvæle blandt Himmelens Stjerner. Domenico Gonzales afrettede ifølge sin Bog »*The man in the Moon*« til den Ende vilde Svaner, ligesom ogsaa Professor Reissner fornylig foreslog at føie Ørnevinger til Luftballonen. Men Wilkins vilde i saa Henseende have foretrukket de store Dinorner* og Æpiorner**

Og dog kjende vi Topographien af den Side af Maanen, som vender imod os, bedre end man paa Strabos Tid kjendte Jorden, bedre end man endnu den Dag i Dag kjender det Indre af Asien og Afrika. Hvor mange nye Landsdele ere ikke opdagede og beskrevne, hvormange nye Bjerge og nye Kratere ere ikke blevne opmaalte siden de selenografiske Kort af Beer og Mädler i Berlin, indtil de af Lohrmann og Schmidt udførte! Hvor mange Maanelandskaber ere ikke fra Bond indtil Piassi, Smith, Wipple, Bulord og Secchi blevne almindeligt tilgjængelige og synlige ved Hjælp af Photographien!

Husker Du, o min fjerne Elskede, den Gang vi fra Taarnet paa Domkirken i Milano, i *hin* Skov af Spidssøiler og Statuer i lang Afstand opdagede de snedækte Tinder af Mont-Rosa, Mont Blanc og Mont Viso? Gjennem det saa betydeligt forbedrede Teleskop kan man endnu tydeligere se Bjergene paa Maanen. Vil det bestandigt blive skjult for vore Øine, om ikke ogsaa andre Livsformer der svare til vore?

VI.

Historien om den tyske Landmaaler, som vilde forsøge at tilveiebringe en telegraphisk Forbindelse med Maanen, er bekjendt. Paa Sibiriens uhyre Stepper vilde han anbringe meget store Speile saaledes, at Solstraalerne faldt paa disse og med Afbrydelser bleve kastede tilbage paa Maaneskiven. »Ifald der existere intelligente Væsener deroppe«, sagde han, »saa ville de forstaa, at slige Tegn ikke vare en Virkning af Tilfældet, men bleve frembragte af andre Levende, og de ville bestræbe sig for at besvare disse Tegn med lignende«.

Det samme Middel, som jeg i mine Studenterdage pleiede at anvende for at vække en smuk Naboerskes Opmærksomhed! Jeg seer hende endnu for mig, den blonde Hedvig, som nu har hvidt Haar. Fra mit Vindue lod jeg ved Hjælp af det bevægelige Speil Solstraalerne danse omkring hendes indtagende Billede. Hun svarede strax og hendes Smil syntes mig at være en ny Solstraale.

Charles Cross vilde ogsaa anvende det elektriske Lys, for at sende Budskaber til de andre Kloder. Man har endog allerede gjort sig det Spørgsmaal, om ikke visse Lysphænomener, som man har iagttaget ved Merkur, Mars, i de phosphorescerende Striber paa Ringbjerget Tycho, maaske vare saadanne Signaler, som man har forsøgt at give os?

Hernede i Dybet, i de varme Kilders kogende Vand leve Conferver og Sumpplanter;

* »Gargantua og Pantagruel«, satirisk Roman af Rabelais.
** En philosophisk Roman af Voltaire.

* Moafugle, uddøde Strudsfugle af Kasuarfamilien, paaNy-Zeeland.
** Uddød Fugleart paa Madagaskar, hørende til Gribbene, 4 Gange saa store som Kondoren.

oppe paa de høieste Tinder af de med evig Sne bedækkede Bjerge røre sig Infusorier, dybt nede paa Havets Bund findes en rig Fauna. Og kunde Livet ikke ogsaa aabenbare sig paa Maanen, uagtet der hverken findes Luft eller Vand, omend under en Form, som var afpasset efter de derværende Forhold?

Allerede George Sand tænkte jo paa, at Maanebeboerne maaske betragte os med stor Medlidenhed og ikke kunne fatte, hvorledes man var i Stand til at leve paa den af Vand og Taager indhyllede Klode!

Hvem veed det? Maaske indbilde de sig, at de Fordømtes Rige findes paa denne lave Planet. Troede dog den gode Prior Derham, at Helvede befandt sig paa Kometerne, eller ogsaa paa Solen, paa hin Stjerne, skrev han, som saa ofte for Hæretikerne er Gjenstand for hedensk Kultus. Forskjellige andre Aandeseere henlagde de Fordømtes Opholdssted til Planeten Saturn eller i Dybderne under Jorden, hvor Holberg i Virkeligheden ikke fandt andet end sin Helt Niels Klim og Bulwer Lytton de lykkelige Besiddere af Vril.

Francisco Ribera fandt det umuligt, at de Fordømte skulde være Fanger i de mellemste Luftregioner eller i det yderste Mørke; han bildte sig ind, at Helvedsvælget var under Jorden og tilmed tohundrede Mile lang. Ikke mere! Ikke længer Maaneafgrunde! Men en hellig Mand, hvis Tænder, Negle, Haar, ja af hvem endog hele Fingre opbevares som kostbare Relikvier af de Andægtige i Lovanio, Jesuiten Leonardo Lessio, forkastede i sin Bog »*De praedestinatione et reprobatione angelorum et hominum** hin Paastand som urimelig Snak, thi forudsat, at hver Fordømt behøvede sex Kvadratfod Luft for at existere, saa kunde over ottehundredetusinde Millioner finde Plads i et saa stort Rum, medens man i Almindelighed maatte antage, at de Fordømtes Skare beløb sig til hundredetusinde Millioner!

Denne Mand fortjente virkelig, at man skulde overdrage Bestyrelsen af Helvedes-Statistiken til ham, han er sikkert mere værdig dertil end Swinden, som skrev en Afhandling om Helvedes Sæde, eller end Pater Passaglio, som skrev en anden om de evige Flammer. Ved en saa stor Meningsforskjel i denne Henseende, er det virkelig opbyggeligt at se den Enighed, som hersker om Beliggenheden af Edens Have, som af alle Lærde er bleven henlagt til Armenien. Men se der! Professor Delitzsch udgiver i Leipzig en Bog: »Hvor laa Paradiset?« og beviser deri, at Eden har været beliggende i Egnen mellem Babylon og Bagdad.

Men ingen har endnu tænkt paa at henlægge de Fordømtes Sæde til Maanen. Siden Plato, siden Sokrates, maaske ogsaa siden den ærværdige Beda, troede man paa den at kunne søge de udvalgte Sjæles Bolig. Hvor mange Mennesker have ikke bøiet sig i Tilbedelse for den! Selv i den Kultus, som man har helliget den, er den fantastiske Charakter af de af den oplyste Nætter fremherskende. Hos Phønikierne var den Baals Hustru, hos Aztekerne saavel som hos Grønlænderne var Solen Hustruen, denne den mandlige Styrke og Magt. I det sydlige Afrika bøie de sig for den og udbryde med foldede Hænder: »Maatte vort Liv forny sig ligesom dit!« Maaske var den Gjenstand for en lignende Hyldest af de gamle Europæere, som vare bevæbnede med Stenpile og boede i Pælebygninger, i hvis Ruiner man endnu finder Halvmaaner, ligesom man ogsaa paa Malerierne i Herculanum seer fremstillet de Halvmaaner, med hvilke de etruskiske og romerske Patriciere smykkede sig.

Der gives faa Naturphænomener, der opfylde de Vilde med en saadan Rædsel, som Maaneformørkelser. De have en afgjort Tilbøielighed for vor Drabant, der for dem er Stjernen for deres Baghold, deres Streiftog, deres Jagter og Kampe. Naar den formørker sig, maa de beskytte den som en Person, i dens røde Farve se de Blodet, som den udgyder, angreben af usynlige Uhyrer. Crans var Vidne til, hvorledes Grønlænderne under en Maaneformørkelse med stærk Larm slog Potter imod hinanden; Mischel beskriver, hvorledes Irokeserne frembragte en bedøvende Støi med Geværskud og Trommehvirvler; Speke saae, hvorledes Wanguanerne sloge løs paa deres Tamtams; ogsaa Indbyggerne paa Sumatra og Kambodscha, Karaiberne og Chineserne i enkelte Provindser gjøre et saa at sige helligt Spektakel, for at forjage Maanens Fjender og forhindre, at Maanen bliver opslugt af Solen.

Men nu er Maanen gaaet ned bag Bjergene, Mørke bedækker Himlen og man kan ikke længer se de snedækte Tinder. Maaske sover Du nu. Sov, som den skjønneste Blomst paa denne grønlige Planet, som seet oppe fra hin uhyre Høide, neppe vilde vise sig større end en Blomst.

Hvilket Skjønhedsideal existerer der vel paa hine fjerne Kloder? Hvem veed, hvis deres Beboere saa' Dig, vilde de maaske ikke ile ned til Dig, saaledes som engang Moores Engle til Evas Døttre, og ligesaa lidt efterligne Genien med de udfoldede Vinger i det hvide Palads ved Comosøen, som trykker et langt Kys paa Læberne af Canovas Jomfru (Amor og Psyche).

Men i de lange Nætter paa Maanen vil ogsaa vor Jord vise sig som en forladt Klode. I det uhyre Rum vil den vise sig ensom og særlig vidunderlig i deres Øine, som Kepler kalder *privolvi(?)*. Hvis hine, der bebo den Side

* Om Englenes og Menneskenes Forudbestemmelse og Fordømmelse.

af Maanen, som evigt vil være skjult for os, engang overskride Grændserne for Ringbjerget Dørfelius, saa vilde de se Jorden fjorten Gange større, end Fuldmaanen viser sig for os og se den lyse i de forskjelligste Farver, med de hvide Pletter ved Polerne, de forskjelligt farvede Fastlande, med Bjergkjædernes glimrende Tinder og den altid tilslørede Havbred.

Paradisklange.

Af Adolf Langsted.

Saa tidt du frygter Døden, tænk, den bringer
Dig til et Land, hvor der er evig Sang,
Hvor Allehelgens Englerøster klinge
Til Himmeriges rene Klokkeklang,
Hvor Sangen gjennem morgenklare Zoner
For Lammets Trone stiger lys og skjær,
Med større Fylde selv end hine Toner
Som Mozart kun i Drømme aned her.

Saa tidt du frygter Døden, tænk, den bærer
Dig til et Land, hvor der er evig Dag,
Hvor Lyset tjælder fjærne Himmelsphærer
Med mere Guld end Nattens Stjærnetag,
Hvor purpurbræmmet Livets Morgenrøde
Sit Indtog holder over Bjærg og Li,
Hvor Paradisets gyldne Roser gløde
Som aldrig selv i Dantes Fantasi.

Saa tidt du frygter Døden, tænk, den vier
Dig til et Dagværk efter Livets Drøm
Og fører dig ad nattedunkle Stier
Ud over Tidens bølgerappe Strøm
Op mod de lyse, agergyldne Strande
Som ligge svøbte i hint Straalevæld,
Der ulmed som i Glød bag Tassos Pande,
Der dæmred lig et Gry i Miltons Sjæl.

DEN GALE KOMTESSE.

ROMAN

AF

ERNST v. WOLZOGEN.

(Med 2 Tegn. af V. Jastrau).

(6. Fortsættelse og Slutning.)

FEMTENDE KAPITEL.

Vickis »serafiske Kjærlighed«. Et skjæbnesvangert Kys. Et Brev fra Italien bringer Oplysninger, som anspore den gale Komtesse til energisk Indgriben. Grevinde Bencken forlader Skuepladsen.

Man havde ikke kunnet andet, end ligeledes at meddele Hr. v. Norwig den overraskende Efterretning om Fætter Emichs Giftermaal, og det havde kostet denne ikke ringe Overvindelse, at lægge Baand paa sin levende Deltagelse i Herskabernes Nærværelse. Han søgte forgjæves endnu samme Dag Lejlighed til at tale med Komtesse Marie.

Greven og hans Frue vare blevne enige om at sende de Nygifte et Par høflige Linier, men for Fremtiden betragte Fætter Emich, som om han var rejst til Udlandet. Greven gjorde gjældende, at den ulyksalige Büsterloher meget snart vilde fortryde sin taabelige Streg, og saa kunde man jo altid række ham en venlig Haand for at hjælpe ham ud af Klemmen. Men hvis han skulde føle sig lykkelig i Besiddelsen af den henrivende Intriguantinde med de mindste Fødder, hvorfor skulde man saa forstyrre hans Lykke!

Komtesse Marie var nu rigtignok af en anden Mening og svarede paa Norwigs fuldstændig raadvilde: Hvad nu? at hun strax vilde skrive til sin saa skjændigt bedragne Fætter, for at iskjænke ham ren Vin.

Norwig indvendte, at hans Forhold til denne Kvinde derved vilde komme tidligere for Dagen, end Hensigten var, det vil sige, inden han kunde faa Svar fra Amerika; men Komtessen holdt paa, at man skulde undlive denne Løgnens Hydra fuldstændigt, inden nye Hoveder voxede frem paa den. Norwig var lige ved at fortvivle over denne nye Forvikling af hans Stilling, men Komtessen var næsten glad derover og forklarede, at han jo nu var helt befriet for den dog altid ubehagelige Nødvendighed af en Skilsmisseproces, hvis Udfald var usikkert, som alt paa *Retfærdighedens* Omraade. Det gjaldt jo nu kun om at paavise, at hun ikke var Frøken Bandemer, men derimod Josephine v. Norwig, født Schweichel. Derved blev hun jo selv overbevist om Bigami og den retslige Ophævelse af begge Ægteskaber en naturlig Følge deraf. Norwig maatte indrømme Rigtigheden af denne Tanke, men blev ved, at en Anelse sagde ham, at Skjæbnen havde forbeholdt ham endnu værre Forviklinger. Josephine var altfor klog til, at hun ikke i sin nye Stilling havde dækket sig i alle Retninger. Han var overbevist om, at det vilde falde hende langt lettere at bevise for en Dommer, at han ikke var Heinz Rolf v. Norwig, end ham, at hun ikke var Sophie Bandemer. Men ifølge sit Løfte kunde han ikke gjøre andet end føje sig efter Komtessens Villie.

Og hun tøvede ikke med i et langt Brev

at aabne Øjnene paa sin høje Fætter. Som Bevismateriale vedlagde hun Enkefru Bandemers klassiske Skrivelse. Af Hentydningen i Slutningen af Meddelelsen om hans Giftermaal formodede hun ganske rigtigt, at Frøken Sophie havde fremstillet sin Afskedigelse som Følgen af et eller andet uskyldigt Tilnærmelsesforsøg og undlod ikke heller ligeledes at stille denne Humbug i det rette Lys.

Allerede et Par Dage efter indløb Svaret paa dette Brev. Men Udskriften viste ikke den ædle Hr. v. Benckens store stive Skrift, men en sirlig Damehaand. Fru Grevinde Bencken-Büsterloh, født Bandemer, havde den Ære at meddele Komtesse Pfungk, at hun ikke var saa taabelig at lade nogen som helst ophidsende, overflødig Skrivelse komme hendes dyrebare Gemal i Hænde. Grundsætningen: »Lige for Lige« var ganske vist erkedemokratisk, men den naadige Komtesse havde jo saa megen Forstaaelse for menneskelig Svaghed og vilde ligesaa lidt fortænke hende i, at hun ansaa to Mænd tjenlig for sig, som hun vilde misunde Hr. v. Norwig hans to Koner. Hun vilde ovenikjøbet anbefale hende nu at komplettere det hellige Tretal, da hun, Sophie, jo frivilligt havde sat sig ud af Spillet. Rigtignok maatte hun i Tilfælde af fornyede Angreb forbeholde sig atter eventuelt at forvandle sig til Fru v. Norwig I. og gjøre opmærksom paa, at der til enhver Tid stod et mægtigt Hjælpekorps til hendes Raadighed i Skikkelse af Fru v. Norwig II. Til Slutning gjorde hun endnu den ærbødige Meddelelse, at hun, takket være sin Mands venlige Imødekommenhed, havde den Glæde, *nu til Stadighed at kunne beholde sin kjære Moder hos sig!* I en egenhændig Efterskrift erklærede Enkevagtmesterinden, forhen Posamenter- og hvide Varer, nu Rentiere Selma Bandemer virkelig, at kun »den nette Hr. Finks miserable Smøreri« havde bevæget hende til at fornægte sin elskede Datter, som hun tvertimod utvivlsomt havde gjenkjendt som sit kjødelige Barn, saasnart hun personligt (personligt var skrevet med et h!) havde præsenteret sig for hende i Lüneburg.

Komtesse Marie blev saa oprørt over dette Brevs lumpne Form, at hun var lige ved at erklære Hr. v. Norwig, at hun herefter ikke vilde have noget at gjøre med hans Affærer, da hun umuligt som Dame kunde udsætte sig for saadanne ubehagelige Angreb.

Norwig røbede den største Lyst til øjeblikkelig at rejse til Friedenau og ligefrem skyde denne djævelske Forstyrrer af hans Liv ned. Men hans fuldstændige Fortvivlelse opvakte paany Komtessens uselviske Hjælpsomhed, og hun lovede, med al Flid at ville tænke paa nye Midler og Veje til at opnaa sit Maal. — —

Men det var bleven Vinter, uden at Sagen var fremmet i mindste Maade eller blot af sig selv havde taget en gunstigere Vending. Ved denne haabløse Venten var de to Elskendes Stilling saavel indbyrdes som til deres Husfæller bleven yderst pinlig. Om deres mulige Forening var der nu mindre Tale end før, og Norwig kunde ikke gjøre noget Skridt for at indfri sit Løfte, saa længe der ikke indløb noget Svar fra New-York. Hans Ven, Skolebestyreren, havde skrevet til ham, at det var umuligt at faa Oplysninger om, hvor Familien Clark opholdt sig. Den Gamle havde solgt sin Forretning og i de sidste Aar befundet sig paa Rejser med sin Datter. Derved forklaredes rigtignok det længselsfuldt imødesete Svars Udebliven, men samtidig blev ogsaa Sagen fordømt til at ligge fuldstændig stille. Under disse Omstændigheder maatte de To være desto mere paa deres Post overfor hinanden, navnlig siden Overforvalteren i den unge Fru Reusche — Inspektøren var bleven gift midt i November — havde faaet en ny og farlig Iagttager. Norwig boede nu ogsaa paa Slottet, da hele første Etage af Ladegaarden var bleven overladt til Inspektøren. Desuagtet var hans Forhold til Greven kjølnet betydeligt, da den frygtede Sukkerkrise var bleven mere og mere utvivlsom. Det var allerede gaaet saa vidt, at Inspektøren havde turdet vove at lade Greven forstaa, at han meget godt kunde undvære en Overforvalter, og at han, Reusche, om fornødent, var fuldkommen i Stand til at udfylde en saadan Stilling. Paa den anden Side betragtede Norwig det som sin Pligt, saa vidt muligt, at hjælpe Greven op af den Sump, i hvilken hans gode Hensigt havde lokket ham ud. Han tænkte med al Iver paa, hvorledes han, selv efter at Roespekulationen var slaaet fejl, skulde gjøre Senthiner Markerne saa frugtbringende, at den høje Forpagtningsafgift ikke var rent kastet bort. Norwigs bedste Ven var og blev selvfølgelig Hr. v. d. Maltitz, men dette Venskab kunde rigtignok for Øjeblikket ikke nytte ham stort. Det var ikke til at undres over, at Norwig efterhaanden mistede sin Tiltrækning som underholdende Selskab for Greven, da det ikke lykkedes ham helt at skjule sin dybe Nedslagenhed.

Havde Vicki dog blot været hjemme! Hun skulde komme hjem til Jul. Tante Augusta havde skrevet i sit sidste Brev, at hun ganske vist var en sød lille Pige, men absolut ikke skikket til Diakonisse. Synet af den første Operation havde gjort hende ligefrem syg, og det vilde være mere end grusomt at ville tvinge hende til noget, som hendes friske Ungdom krympede sig ved i hver Fiber. Kun til een Tjeneste var hun skikket som ingen anden, nemlig til ved sine lystige Barnestreger at adsprede Rekonvalescenterne. I den Sal, hvor disse opholdt sig, herskede ofte en saa overgiven Munterhed, at man snarere skulde tro at befinde sig i en Fornøjelsesanstalt end i et Hospital.

Selv for Anstaltens salvelsesfulde og afmaalte Licentiat, Theophil Wurm, var det umuligt at bevare Alvoren i hendes Nærværelse. Søstrene kappedes om at forkjæle hende og vilde oprigtigt beklage at skulle miste hende, men alligevel maatte hun raade til at tage den unge Pige hjem igjen, saa meget mere, som hun lod til heldigt at have forvundet sine Kjærlighedsnykker.

Men da Vicki saa virkelig kom, svarede hun slet ikke til de Forestillinger, som man havde gjort sig om hende efter Tantens Beskrivelse. Hun syntes at gjøre sig al Umage for ved sit ualmindeligt anstændige og tilbageholdende Væsen og en næsten uhyggelig Tilbøjelighed for allehaande fromme Øvelser at vise, at Opholdet i Berlin faktisk havde forvandlet hende saa fuldkomment, at der næppe var blevet Spor tilbage af den barnagtige, sorgløse Vicki. Forældrene troede, at deres Barn spillede Komedie, for at overtyde dem om, at det ene Fjerdingaar allerede fuldt ud havde bragt samme Resultat, som de havde ventet af et helt Aar. De besluttede derfor som Juleglæde at gjøre Vicki den Meddelelse, at hun ikke behøvede at vende tilbage til Sygehuset. Men Komtesse Marie rystede paa Hovedet ad denne Mistanke. Hun vidste, at planmæssig Forstillelse var fuldstændig fremmed for Søsteren, og desuden havde de lønlige Suk, uden hvilke Vicki aldrig plejede at falde i Søvn, bekræftet hendes Formodning om, at Vickis Sværmeri for Sygehuset og hendes Længsel efter Berlin sikkert maatte have en dybere Grund.

Ligesom hun stedse var vant til uden Nølen at gaa lige løs paa Sagen, saaledes tøvede hun heller ikke længe med at tage sin lille Søster ordentlig i Skole, idet hun en Aften sagde til hende: »Ved Du hvad, Vicki, Du forekommer mig højst komisk som verdensforsagende Nonne. Vær nu ærlig: Du sørger vel endnu bestandig over Din bortfløjne Fink?«

»Hvor kan Du dog spotte saaledes!« svarede Vicki med himmelvendt Blik. »Siden mit Hjerte er blevet vakt, kan jeg ikke uden dyb Bluelse tænke paa min — Vildfarelse. Nej, som det Menneske har talt til mig! Aldeles som Slangen til Eva! Jeg gyser, naar jeg nu tænker derpaa. Ak, før har jeg aldrig kunnet gjøre mig nogen Forestilling derom, naar Mama sagde, at Djævelen vandrede om blandt Menneskene i mangfoldige Skikkelser . . .«

»Aa, hør nu op! Du vil da vel ikke gjøre vor skikkelige Hans Kvast Fink til den skinbarlige Fanden! Hvilken Dompap har da gjort Dig saa kjed af Finken?«

Den lille Komtesse drog et dybt Suk: »Aa Mimi, hvor jeg beklager Dig! Du er endnu fuldstændig hildet i idel Hoffærdighed og Verdslighed. Du skulde følge med mig til vort fredelige Hjem. Jeg er overbevist om, at hvis Du hørte vor Pastor Wurm, skulde Du nok faa Øjnene op!«

Komtesse Marie kunde ikke bare sig for at le hjerteligt: »Aa, Du uforbederlige Vicki! Jeg ser allerede, at denne aandelige Orm har sneget sig ind i dit Hjerte — Du er igjen forelsket!«

»Fy, hvor kan Du tale saaledes!« udbrød Vicki grædefærdig: »Hvorledes turde jeg vove at opløfte mine forfængelige Ønsker til saadan en Mand! Han har frelst min Sjæl, han har vundet mit Hjerte for Himmelen, og derfor vil jeg takke ham hele mit Liv med oprigtig Beundring«.

»Er han gift?«

»Nej«.

»Ung?«

»Den tiende November blev han niogtyve Aar; tænk Dig, han er født paa samme Dag som vor dyrebare Martin Luther! Aa, og han er saa smuk! Jeg maa altid tænke paa Apostelen Johannes. Han har rigtignok ikke saa langt Haar og et Skjæg — véd Du, saadan en ganske lille, blond Bakkenbart! Og et Organ!«

»Ej, ej, det maa jo være en formelig serafisk ung Guds Mand! Elsker han da Dig igjen?«

»Hvor kan det falde Dig ind? Hans Tanker er kun rettede paa de evige Ting. Han kan rigtignok ogsaa være helt livlig — han kommer ovenikjøbet med Vittigheder — naturligvis ikke paa Prædikestolen! Men ved Bordet gik det ofte saa muntert til som ved Brylluppet i Kana. Tænk bare — en Dag sagde han til mig — vi fik Kartofler og jeg havde pillet et helt Dusin til ham — nu ikke flere, Komtesse, sagde han, jeg er et dødeligt Menneske! ha ha ha!«

»Hvad vittigt var der da i det?« spurgte Komtesse Marie forundret.

Men Vicki ændsede ikke Indvendingen og vedblev: »Ja, tænk Dig — og efter Bordet — Søstrene var allerede gaaet ud — saa traf han mig i Korridoren — men Du maa endelig ikke sige det til nogen! — og sagde: Ak ja, jeg er et dødeligt Menneske! Og en Kartoffel, pillet af Deres Haand, kunde blive farligere for en stakkels Adam, end Kundskabens Æble! Og derved saa' han *saadan* paa mig«.

Det var igjen helt og holdent den gamle Vicki. Og da hun fordrejede sine lystige Øjne for at anskueliggjøre Licentiat Theophil Wurms serafiske Blik, saa maatte Søsteren leende omfavne hende.

Hun undlod ikke, at røbe Vickis Hemmelighed for Forældrene og, som bedste Middel til at uskadeliggjøre dette syttenaarige Hjertes betænkelige Modtagelighed, opfordrede hun Forældrene til endnu i denne Vinter at indføre den lille Komtesse i Selskabslivet. Saaledes blev det da, uden at nævne Licentiat Theophil

Wurm, højtideligt bebudet, at man til Nytaar agtede at flytte til Schwerin, for at tilbringe Fastelavnstiden der og flittigt tumle sig ved Hoffet og i Selskabslivet. Der blev sendt Bud efter Modejournaler og Tøjprøver, der antoges Dameskrædderinder, ja, der blev endog hentet en Privat-Dandselærer fra Byen til et fjorten Dages Kursus. Med ydmyg Resignation fandt Vicki sig i alle disse Verdsligheder; og da hun præsenterede sig i sin første færdige Balkjole for den forbavsede Papa, da jublede hun ovenikjøbet højt, af en Fejltagelse!

Greven var rigtignok ikke særlig henrykt ved Tanken om, at han i hele tre Maaneder skulde lade sig slæbe om paa Baller og i fuld Galla spille Whist med gamle Excellencer, indtil han havde fortjent den ilsomme Souper og et Glas Vin. Grevinden vilde ikke have været Kvinde, hvis Udsigten til at se sin Vicki beundret og fejret, ikke havde smigret hende; men det gjorde hende ondt ved Tanken om sin ældste Datter, som nu vilde blive stillet fuldstændig i Skygge af Søsterens friske Skjønhed, bortset fra, at det siden Faldet var forbudt hende at dandse. Desuden kjedede Hovedstadens Selskabsliv hende grundigt, og kun med en stiltiende Protest fandt hun sig i at neje ved Hoffet.

Det Offer, som Komtesse Marie bragte sin Søster, idet hun ledsagede hende til Hovedstaden, kunde ingen af hendes nærmeste fatte i hele dets Omfang. Hvor helt anderledes end tidligere vilde hun ikke nu føle det glade Selskabs Optræden overfor den uskjønne Kvinde. Rigtignok er det et Hovedkjendetegn paa god Opdragelse og ridderlig Sæd, at Herrerne i det bedste Selskab ængsteligt søge at undgaa at tilsidesætte de uskjønne unge Damer for de smukke; men et fint følende Sind mærker kun altfor let Forskjellen: Underholdningen er tvungen, Høflighed og god Villie er traadt i Stedet for den kokette Elskværdighed! — Marie havde deltaget i et Karneval og paa sin Vis moret sig kosteligt over, at hun ved sit Væsen, sin Oprigtighed, som ofte grændsede til Grovhed, og ved sin Utilgængelighed for alle Galanterier satte Herreverdenen i en Bestyrtelse, som forekom hende højst komisk. Men nu var hun bleven en elskende Kvinde Og saa skulde hun ud i Verden for der at faa Bekræftelse for, hvad hun allerede saa smerteligt var paa det Rene med! at hun i Mændenes Øjne ikke var elskværdig og attraaværdig! Hun troede paa den Kjærlighed, som Norwig bragte hende imøde, men hun spurgte ogsaa sig selv med bange Tvivl: vilde denne Kjærlighed ogsaa vare ved, naar den ikke længer næredes af Ensomheden og Hjertetomheden, naar han fik Lejlighed til at anstille Sammenligninger!? — Men blive alene tilbage med ham? Umuligt! Hun maatte tænke paa, hvorledes Lidenskaben den Gang i Stalden havde revet hende med sig — og hun viste Tanken om at blive alene hjemme langt fra sig. —

En Aften, kort før den Dag, der var bestemt til Familiens Afrejse, gik Norwig op ad Trappen for at klæde sig paa til Theen. I Gangen paa første Sal, som kun svagt oplystes af en Olielampe, mødte han Komtesse Marie. Hun kom ud fra sin Faders Værelse, hvor hun havde været inde for at præsentere en Dragt, som lige var bleven færdig, og gik hen til sit eget Værelse. Norwig saa' ikke de kostbare Kniplinger, som i rig Fylde faldt let ned over de raslende Folder, han saa' ikke den prægtige Buket af kunstige Theroser, som prangede ved hendes Bryst — heller ikke Ansigtet, som hun smilende og rødmende vendte om imod ham — han saa' kun den stolte Nakke, de blændende Skuldre, den klassiske Buste, som utilhyllet steg frem af de zarte Kniplinger, den fyldige, hvide Arm, som holdt Slæbet oppe. Og han styrtede som en Rasende henimod hende, slyngede begge sine Arme om den yppige Skikkelse og trykkede et afsindigt Kys paa hendes Skulder.

Komtessen udstødte et Skrig af Skam og Smerte og stødte ham voldsomt bort fra sig. Samtidig gik Døren til hendes Sovekammer op, og i Døraabningen stod Moderen, Vicki, Kammerpigen og Dameskrædderinden med bestyrtede Ansigter.

Komtessen rystede over hele Kroppen. Forgjæves søgte hun at fatte sig og finde paa en Løgn for at undgaa Skandalen for Folkene.

Grevinden kunde ikke være i Tvivl om, hvad her var foregaaet. Hun lukkede hastigt Døren efter sig, traadte med vredeblussende Kinder henimod Norwig og sagde med en Stemme, der skjælvede af Vrede: »De vil forstaa, min Herre, at De maa forlade vort Hus. Jeg skal strax tale med Greven«.

Komtesse Marie flygtede ind i sin Dagligstue og aflaasede Døren efter sig. Norwig fulgte med Grevinden ind i Grevens Værelse. Ogsaa denne var maalløs af Vrede. »Hvor er det muligt«, udbrød han endelig, »at De, en Mand paa fyrretyve Aar — en Adelsmand — kunde gjøre Dem skyldig i et saadant Brud paa vor Tillid! Ja, jeg kalder det et Brud paa vor Tillid! Jeg har bragt i Erfaring, at De ogsaa har staaet i et intimt Forhold til den Dame, som nu er gift med min Neveu — jeg har tiet stille dertil, men naar nu ikke en Gang mit Hus er sikkert for Dem . . .«

En hul, klagende Lyd trængte sig over Norwigs Læber og han strakte Hænderne ligesom afværgende ud imod Greven.

»Har De noget at anføre til Deres Undskyldning?«

»Nej — intet! Jeg skal gjøre mit Bedste for, endnu i Aften at afslutte Aarsregnskabet og i Morgen forelægge Dem Bøgerne. Derefter

skal jeg uden Tøven befri Dem for min uværdige Nærværelse«. Han bukkede og forlod Værelset.

Snart vandrende omkring uden Hvile, snart borende sit Hoved ned i Divanens Puder, forblev Komtesse Marie oppe indtil Midnat. Og før hun lagde sig til Ro, betragtede hun endnu en Gang i Spejlet det røde Mærke paa sin Skulder. Hun følte, at det aldrig vilde ophøre at brænde og minde hende om, at en Kvinde aldrig ustraffet først røber sin Kjærlighed til en Mand. Havde han vel vovet at fornærme hende saaledes, naar ikke hin Scene i Hestestalden var gaaet forud? Havde han da gjort sig skyldig i noget Værre end hun? Hvorfor var hun da saa fortørnet paa ham? Og hun maatte tilstaa for sig selv: Havde han kysset Dig paa Munden, vilde Du have holdt Stand i salig Hengivelse og ikke givet en Lyd fra Dig. Selv om ogsaa din Moder var kommet til — vilde Du frit og aabent have tilstaaet din Kjærlighed.

Men dette Kys havde ikke været hende noget Tegn paa hans Kjærlighed! Og naar hun forestillede sig, at hun skulde blive denne Mands Hustru, saa dukkede den grusomme Overbevisning op hos hende, at dette Ægteskab vilde mangle sin skjønneste Blomst. Taknemmelighed og Aandsslægtskab alene kunde ikke erstatte Kjærlighedens Lykke . . . . hun stirrede længe ind i Spejlet og saa skjulte hun Ansigtet i sine Hænder og brast i en krampagtig Graad. — —

Næste Middag stod Norwig paa Stationen i Mellenthin og saa' op ad Skinnevejen i den Retning, hvorfra Toget til Berlin skulde komme. Stationsforvalteren, Hr. Büchting, stod hos ham og ærgrede ham til Gavns ved sine Klager over, at den yndige Frøken Bandemer var rejst. I dybeste Fortrolighed meddelte han ham, at Frøkenen den Gang slet ikke var taget til Lüneburg, men derimod i Smug havde ventet paa Toget til Berlin. Det havde været dejlige Timer, som det den Gang var forundt ham at tilbringe i hendes Selskab. Skulde Norwig maaske tilfældigt — derved tillod han sig at blinke betydningsfuldt — træffe hende i Berlin, maatte han da endelig hilse hende fra ham.

Signalklokkerne ringede, Toget kom og Norwig steg hurtigt ind i en anden Klasses Kupée. Han var alene. Han kastede sig udmattet ned paa Sædet og prøvede paa at sove, thi han havde siddet hele Natten over Hovedbogen, fortumlet i Hovedet og med bankende Tindinger. Men han kunde ikke falde i Søvn. —

Til Nytaar havde Fætter Emich, som hvert Aar, sendt Pfungks sine pligtskyldigste Lykønskninger paa et Brevkort. Til Slutning skrev han: »Min gode Svigermoder og jeg imødeser det nye Aar med alvorlig Bekymring — vor kjære Sophie er meget syg«.

Og omtrent fjorten Dage efter indløb et Brev til Komtesse Marie med Poststempel Neapel og med en Fyrstekrone paa Konvoluten. Komtessen brækkede det nysgjærrigt og læste først Underskriften: Arabella, Prindsesse de Mirandola, *née* Clark. Brevet var affattet paa elegant Fransk og lød i Oversættelse omtrent saaledes:

»Deres Brev, ærede Komtesse, har i flere Maaneder fulgt efter mig gjennem den halve Verden. Heldigvis traf det mig alene, thi det opvækker Erindringer om en Fortid, som min Ægtefælle ingen Anelse har om. Lad mig altsaa meddele Dem følgende: Saasnart Hr. v. Norwig havde forladt mig, efter at hans Bedrageri var bleven opdaget, var det min og min Faders første Bestræbelse, at undgaa en offentlig Skandale. Jeg tilstaar, at jeg var svag nok til ikke strax at vise hin Person, hans første Kone, ud af Huset; thi jeg følte Trang til at faa saa meget som muligt at vide om den Mand, som, jeg vil ikke nægte det, havde forstaaet at opvække en varmere Tilbøjelighed hos mig — hvad enten det nu var, for at kunne undskylde ham eller foragte ham saaledes, at hans Billede blev fuldstændig udslettet af min Sjæl. De kan gjøre Dem et Begreb om, i hvilken Retning denne Kvinde søgte at paavirke mig. Det lykkedes med Lethed og uden at vække videre Opsigt, at faa Retten til at erklære mit Ægteskab for ugyldigt. For at Tyendet ikke skulde ane den sande Grund til min Mands Flugt, havde vi maattet optænke forskjellige Løgne angaaende Fru v. Norwigs Person, som forklarede hendes Nærværelse. Men saasnart hun havde naaet sin Hensigt, og mit Ægteskab var opløst, viste denne Dame sig fra en helt anden Side. Hidtil havde hun spillet den grusomt mishandlede Hustru, Moderen, som skjændigt var berøvet sit Barn — nu benyttede hun sin ejendommelige Stilling til at udpresse Penge for sin Tavshed. Hun kostede min Fader betydelige Summer og langt mere Angst og Ærgrelse; ja, denne Frygt for den bestandigt truende Skandale drev ham tilsidst til den Beslutning, at trække sig tilbage fra Forretningen og rejse til Udlandet med mig. Jeg behøver ikke at sige Dem, at jeg efter denne Erfaring lærte at bedømme min Mands Brøde langt mildere. Ja, jeg kan sige, at Bevidstheden om hans Værd snarere forøgedes end blegnede i Erindringen om de faa Uger i hjemlig Lykke og aandelig Vækkelse, som jeg tilbragte ved hans Side, samt særligt i Sammenligning med Mændene af den store Verden, som jeg lærte at kjende paa vore Rejser. Der er gaaet Aar, inden jeg kunde beslutte mig til at laane Øre til de Tilbud, som blev gjort mig. Jeg har kun i et halvt Aar været gift med den ædle og højtdannede Fyrst Mirandola.

Hvad der er bleven af hin Person, efter at hun havde forladt vort Hus, véd jeg ikke. Jeg husker kun, at hun overtalte en af vore Tjenestefolk, vor farvede Koks Kone, til hemmeligt at følge med hende. Hun var en Tysker og hed Sophie. Hendes Pigenavn har jeg glemt, men jeg véd, at hendes Moder var en Vagtmesterkone i Lüneburg. Maaske lykkes det Dem at forfølge dette Spor og faa noget nærmere at vide om Damen.

Med Bøn om, at De vil meddele Hr. v. Norwig, at jeg har tilgivet ham og tænker paa ham uden Vrede, forbliver jeg Deres etc.«. — —

Den Læge i Schwerin, som Grevinden raadførte sig med angaaende Datterens Sygdom havde ogsaa raadet Komtessen til at gaa til hin berømte Berliner Specialist, for, hvis det gjordes nødvendigt, at underkaste sig en Operation i hans Privatklinik.

Man havde hidtil bestandig tøvet med at følge dette Raad, fordi Sygdommen i alt Fald ikke bragte nogen væsentlig Forstyrrelse i Komtessens daglige Vaner. Men da en ældre Dame af Pfungks Bekjendtskab, et Par Dage efter at Fyrstindens Brev var indtruffet, stod i Begreb med at rejse til Berlin, benyttede Komtesse Marie Lejligheden til at slutte sig til hende, idet det lod til pludselig at være gaaet op for hende, at det dog var en strafværdig Letsindighed saa længe at lade Lægens Opfordring upaagtet. I Berlin kunde hun jo faa den bedste Pleje hos Tante Augusta.

Hun havde med Villie undladt at meddele Tiden for sin Ankomst. Af den Grund kunde hun paa Hamborger Banegaarden sætte sig alene i en Droske og kjøre ud til Friedenau.

Det var en yderst tarvelig, enetages Villa, som hendes høje Fætter beboede. Persiennerne paa Forsiden af Huset vare alle nedrullede, saa at Komtessen maatte frygte for, at Beboerne vare bortrejste. Hun trak i Klokken ved Stakitlaagen og hørte den skingrende Lyd blive besvaret af en Hunds Bjæffen inde i Huset. Først da hun efter et længere Ophold havde ringet anden Gang, kom en Dreng paa henved tolv Aar, med revnede, lakerede Støvler og i en daarlig, lappet Dragt, løbende bagomme fra Huset og spurgte, uden at lukke Laagen op, hvad hun vilde.

»Boer Grev Bencken her?«

»Ja vel, det stemmer«.

»Er Hr. Greven hjemme?»

»Altid! men jeg tør ikke lade Dem komme ind«.

»Hvem er Du da, din lille Slyngel?«

»Jeg er den grevelige Groom«, svarede den lille Svinepels stolt. »Jeg kjender min Skyldighed«.

»Men hvorfor vil Du da ikke lade mig komme ind?«

»Fru Grevinden ligger for Døden«.

»Saa maa jeg strax derind!« sagde Komtessen i en bydende Tone til den forbløffede Groom. »Jeg er en Slægtning af Greven«.

»Det kan enhver sige. Har de ikke i alt Fald Deres Kort hos Dem?«

Komtessen greb ærgerligt ned i sin Lomme, tog en Daler op af sin Portemonnaie, og stak den igjennem Stakittet til den forfrosne Knægt.

»Pokker heller! en hel Daler! Naa, kom saa bare indenfor — saa kan jeg nok risikere en Lussing, hvis det bagefter ikke er rigtigt!« Han løb afsted for at hente Nøglen.

Det var bitterlig koldt. Komtessen maatte vente længe, før den lille Tjener kom tilbage. Han havde anset det for nødvendigt, i al Hast at trække i Livreefrakken. Han ledsagede hende gjennem Bagdøren ind i Huset. En kvalm, kvælende Luft slog hende imøde, da hun, modtaget af en haltende Grævlingehunds rasende Gøen, betraadte den halvmørke Korridor. Groomen aabnede Døren ind til »Salonen« og bad hende om at vente et Øjeblik. Det var fuldstændig mørkt inde i Værelset og han maatte først rulle en Persienne op, for at hun overhovedet kunde finde en Stol. De polstrede Møbler var alle forsynede med graa Støvkapper, en Løber af grovt Sækkelærred var lagt over Tæppet. Lysekronen var ligeledes omhyggelig indpakket og lignede en stor Kamferpung, der hang ned fra Loftet for at holde Møllene borte fra alle de tilhyllede Herligheder. Et mindre hyggeligt Værelse havde Komtessen aldrig set i sit Liv — og det var tilmed isnende koldt.

Strax efter at Drengen var gaaet ud, hørte hun en Kvindestemme skjænde sagte i det tilstødende Værelse, og strax efter kom han tilbage og meddelte hende med et Skuldertræk, at hun maatte gaa igjen — hverken Greven eller Fru Svigermoderen kunde nu forlade Dødssengen. Med et Suk gik Komtessen ud med Drengen. Bagved den første Dør, som de passerede, hørte hun en krampagtig Hoste. Hun blev staaende, indtil Anfaldet var forbi, saa lagde hun rask besluttet Haanden paa Laasen og traadte med sagte Skridt ind i Værelset. Ogsaa her var det, skjøndt tidligt paa Eftermiddagen, saa mørkt, at hun kun lige kunde skjelne Omridsene af de Personer, som befandt sig derinde.

Den lille, uformelige Kone, som sad ved Hovedgjærdet af Sengen, sprang op og gjorde Mine til at stille sig i Vejen for den ubudne Gjæst, men Greven, som sad ved Fodenden, tilkjendegav hende, saasnart han havde gjenkjendt sin Kusine, ved en Bevægelse med Hovedet, at hun kunde være rolig. Saa nikkede han med et sørgmodigt Smil til Komtessen — og hun traadte lydløst hen bagved ham og lagde Hænderne paa hans Skulder.

»God Dag, kjære Emich«, hviskede hun

til ham. »Jeg kunde da ikke komme til Berlin, uden at se, hvorledes det staar til hos Jer«.

»Daarligt, meget daarligt«, svarede Greven. »Lægen er allerede gaaet — der er intet Haab!« Han lod Guld-Næseklemmerne falde — store Taarer løb ned i det blonde Overskjæg, som uplejet hang slapt ned over Mundvigene. Men selv i hans dybeste Smærte glemte han dog ikke Høflighedens Pligter og præsenterede med en gammel Kammerherres Værdighed Komtessen for sin Svigermoder. Den lille Dame nejede dybt, rettede paa sin Kappe og indtog atter sin Plads ved Hovedgjærdet af Sengen.

»Hvad fejler hun?« spurgte Komtessen sagte.

»Tæring!«

I den brede, rigt udskaarne Benckenske Arve-Brudeseng, over hvilken en Purpurhimmel udspændte sig, hvilende paa fire drejede Træsøjler, laa en døende Kvinde. Hendes Øjne var lukkede, de lange, sorte Øjenhaar tegnede sig skarpt af mod den gjennemsigtigt hvide Hud. Den blege Mund stod halvt aaben og det hastige, men svage Aandedræt var næppe i Stand til at bevæge de fine Næsebor paa en Næse, der var bleven ganske smal og spids. Lokkernes mørke Fylde laa udbredt over den hvide Pude og den rigt broderede Natkjole. Fru Bandemer holdt hendes højre Haand i sin, med den venstre samlede den Døende Kjolens Folder tættere sammen over Brystet. Og ud af disse Folder stak Hovedet af en sovende graa Kat.

Komtessen stødte let til sin Fætter og pegede spørgende paa Dyret.

»Hun fryser saa forfærdeligt«, fremstammede Greven, idet han med Møje kvalte Graaden. »Katten maa altid ligge paa hendes Bryst, ellers, siger hun, er hendes Hjerte som Is. Hendes Fødder er allerede som døde«.

Og med ny Ivrighed begyndte den stakkels Greve at gnide og trykke disse kolde, smaa, hvide Fødder under Sengetæppet, som han nu alt i flere Uger utrætteligt havde gjort.

I hvor høj Grad Komtessen end foragtede denne Kvinde, som i hele sit Liv ikke havde øvet andet end Falskhed, nu, da hun laa for Døden, og hun saa' et Menneskehjerte græde over hende i oprigtig Sorg, grebes hun ogsaa af Rørelse, og hun fik Taarer i Øjnene. Hun satte sig stille ned og lyttede ligesom de andre til den Døendes Aandedrag, som blev svagere og svagere, og i Værelsets uhyggelige Stilhed kun blev overdøvet af Kattens velbehagelige Snurren.

Pludselig slog Grevinde Bencken Øjnene op og fæstede dem stivt paa sin Fjende. Hun lod ikke til at være forundret over at se hende her, uagtet noget ligesom et Gjenskin af Gjenkjendelse gled henover hendes Træk. Hun bevægede Læberne — men det svage Aandedræt var ikke længer tilstrækkeligt til at forme forstaaelige Ord. Uroligt kastede hun Hovedet frem og tilbage, saa vinkede hun med den venstre Haand Komtessen nærmere hen til sig, og da denne nærmede Øret til hendes Mund, pressede hun med fortvivlet Anstrengelse de Ord frem: »Sig til ham . . . sig til ham . . .« hendes Kræfter var udtømte — Læberne bevægede sig endnu, men de var forstummet for bestandig.

Greven sprang op og bøjede sig over hende. »Sophie, Du maa ikke dø! Har Du da ikke et Ord til mig?«

Et mat Smil opklarede et Øjeblik hendes voxblege Træk, saa var det forbi. —

Den graa Kat sprang pludselig ligesom forfærdet op fra sin Plads og med nogle Sæt henover Puderne og opad en af Træsøjlerne. Den slog Kløerne i Omhængets tunge Folder, dens grønne Øjne rettede sig fulde af Skræk paa sin Ejerindes ubevægelige Legeme, hvis Kulde havde skræmmet den op af Søvnen — og derpaa udstødte den en langtrukken, ynkelig Miauen.

Greven kastede sig ned ved Sengen og hulkede som et Barn. Komtessen vidste ikke hvad hun skulde gjøre, hun stod blot og klappede ham paa Skulderen. Saa opløftede han sit taarevædede Ansigt og udbrød jamrende, idet han skjød Sengetæppet bort fra Ligets Fødder: »Se bare! Er de ikke guddommeligt skjønne? Og det er nu altsammen dødt — tabt for bestandigt!« Og han bedækkede de smaa stive Fødder med hede Kys. — —

Overfor den stakkels Fætters forfærdelige Sorg var det naturligvis Komtessen umuligt, at oplyse ham om det Bedrageri, som han kunde takke for sin korte Ægteskabslykke — thi denne Kvinde havde virkelig været i Stand til at gjøre ham lykkelig! Men Fru Bandemer tog hun dog strax i Skole. Hendes foregivne Datters gribende Død havde dog gjort et saa dybt Indtryk paa hende, at hun meget hurtigt aflagde den Tilstaaelse, at Frøken Sophie, ved den lokkende Udsigt til at blive en Greves Svigermoder og kunne tilbringe Resten af sit Liv i hans Hus, havde faaet hende overtalt til at anerkjende hende som sin Datter. Papirerne havde hun kjøbt af hendes virkelige Datter, da denne, som paa Grund af en Forseelse blev eftersøgt af Politiet, under et falsk Navn begav sig til Sydstaterne. Hendes ægte Papirer bleve fundne blandt hendes Efterladenskaber, og Komtessen tog dem til sig, med Fru Bandemers Samtykke, uden at tale til Fætteren derom. Hun vilde ikke rive ham ud af hans lykkelige Illusion.

Der var nu gaaet over fem Aar, siden Fru v. Norwig havde forladt Tydskland. Og selv om Retten endnu ikke kunde erklære hende for forsvunden, saa laa der dog en gyldig Skilsmissegrund i den Kjendsgjerning, at de havde levet saa længe adskilte og den ene ikke havde hørt

fra den anden. Selv om man ogsaa kunde dømme Ægtemanden for med ond Villie at have forladt hende, fordi han ikke havde ydet hende nogen Understøttelse i alle de Aar — hvad brød han sig om det. Han kunde blive dømt til fremdeles at sørge for hendes Underhold — men hendes Spor var jo nu udslettet af Jorden. I det lidet sandsynlige Tilfælde, at ivrige Undersøgelser fra Politiets Side i de Forenede Stater skulde opdage den virkelige Sophie Bandemer, kunde man jo altid føre Bevis for, hvem der i Virkeligheden var død som Grevinde Bencken. Men dette Tilfælde var utænkeligt, saa længe Enken Bandemer da ikke røbede sig selv og tilstod sin Delagtighed i Bedrageriet. Men denne ærværdige Dame gjorde ingenlunde Indtryk af, at hun af Samvittighedsnag over en saadan Bagatel vilde lade sig fordrive fra sin lune »Fribolig« i den ædle Büsterlohers beskedne Residens. Hun bestyrede hans Hus med megen Dygtighed og satte sig særligt i Anseelse derved, at hun under Tavshedens Segl aabenbarede for ham, at hans afdøde Hustru havde været Datter af en Prinds af Blodet. Deraf de smaa Fødder.

SEXTENDE KAPITEL.

I hvilket Vickis Hjerte kommer til Ro, en ny, vigtig Person optræder, den gale Komtesse bliver fornuftig, og Forfatteren med nogle passende Ord rørt tager Afsked med en høj Adel og det ærede Publikum.

Medens Grevinde Marie forlod et Dødsleje og begav sig hen til Sygehuset, for at udlevere sig til Videnskabens Kniv, flagrede den lyksalige Vicki i Schwerin fra Bal til Bal. Ved det Storhertugelige Officerskorps' forenede Anstrengelser var det i forbavsende kort Tid lykkedes at slaa den serafiske Licentiat af Marken, saa at der snart ikke længer var noget *orm*stukkent at mærke ved den bulde Pomona.

For unge Adelsfrøkener, som ere opvoxede fuldstændig i landlig Ensomhed og endnu ikke ere trainerede til Kjønnenes lille Selskabskrig, plejer den flotte Lieutenant, især naar han optræder i sluttet Kolonne, at være en ypperlig Læremester — forudsat, at den paagjældende lille Gaas ikke er født som Gaas og bleven aandelig fedet af ufornuftige Forældre! Unge Officerer ere, om ikke andet, saa dog for det Første Folk af god Opdragelse; hvad det aristokratiske Selskab kalder gode Sæder, er tidligt bleven dem til en Vane; for det Andet giver deres harmløse Passiar ikke Anledning til at tænke dybt, og forhindrer i alt Fald melankolske Tanker; for det Tredie, og det er det Bedste, anses det iblandt Dem selv indbyrdes for latterligt og usoldatermæssigt at spille Romanhelt overfor unge Piger: den Uforstaaede, den fabelagtig Aandrige, den dybt Melankolske, den overmenneskelig Ædle, den dæmonisk Vulkanske, den gletscheragtig Kydske — og hvad de nu allesammen hedde. Dertil kommer, at Lieutenanten næsten altid har et skarpt Øje for alt Unaturligt hos Damer og forstaar at straffe pjanket Hykleri ved passende Drilleri eller endog haardere. Og selv om et lille Hjerte bliver hængende ved en Lieutnantskrog — hvad gjør saa det? Officerer have Ord for at afgive de bedste Ægtemænd! Hvorvidt det er sandt, kunde maaske konstateres ved en officiel Forespørgsel hos Officiersfruerne! Faktisk er det, at Officierer pleje at have den Egenskab fælles med Violiner og Vine, at de blive bedre med Aarene.

Saaledes samlede den lille Komtesse Pfungk da ogsaa rige Erfaringer paa Hofparkettets Manøvremark, lærte navnlig at opdage Fjendens svage Sider og udbytte disse taktisk baade til Forsvar og til Angreb. Følelsen af Hjælpeløshed i Omgang med Mænd tabte sig meget snart, hun lærte at føle sig som ung Dame og hengav sig dog med fuld barnlig Naivitet til Øjeblikkets Nydelse. Hendes friske Ungdom, hendes kraftige Ynde tiltrak alle, lige fra Storhertuginden til Friseusen, som havde hende under Behandling, fra den ældste Excellence til den yngste Page. Men hun blev ikke derved forfængelig og behagesyg, om det end fyldte hende med overmodig Glæde. At den almindelige Hyldest gjorde hende mere ligegyldig overfor den Enkeltes, var ved hendes Brandfarlighed sikkert ingen Ulykke.

Den gode Mama, som med tunge Suk fandt sig i alle de Baller, Theselskaber, Koncerter o. s. v., forsømte rigtignok ikke af og til at tage Anledning til at minde sin lille Datter i hendes Lykkerus om »det Ene fornødne«, men hun vogtede sig ogsaa for at blande altfor meget Vand i hendes Glædes Vin. »Ja ja — Ungdommen maa rase« — plejede hun at sige. »Det er jo ogsaa en sand Glæde, saadan som det gode Barn slaar sig de Finker og Orme ud af Hovedet! Kun Skade, at det ikke passer sig, at sende saadan et Pigebarn alene til Hovedstaden! Hver Aften at lade sig snøre ind i det franske Korset, og et Par Gange om Ugen endda udskaaren —! Næ, næ, det er dog lidt for meget for en solid Kone i min Alder. Jeg vilde ønske, at jeg igjen sad paa Räsendorf og kunde tale Plattysk med min Ven Johan Sötbier!«

Fastelavns-Campagnens Strabadser angreb endog Greven langt mere end hans værdige Gemalinde. Under hendes aarvaagne Øje var det ham umuligt at udfolde sine endnu bestandigt flyvedygtige Sommerfuglevinger, og den evige Whist med Rigets Stormænd ønskede han Pokker i Vold. Men den Lykke, Vicki gjorde, satte ham ligefrem i en alvorlig og vemodig Stemning. Tanken om, at man nu hvert Øjeblik kunde vente, at en fremmed Fuglefænger skulde fange hans Lærke, gjorde det først ret indlysende for ham, hvor meget han holdt af sit Barn. Med

November.

Digt af Chr. K. F. Molbech. — Tegning af C. Carlsen.

Blegnet er nu Jordens Kinder,
blegnet er dens gule Lok,
og den ejer kun af Minder
om den svundne Tid en Flok.
Derfor som et Liv berøvet
Fremtidshaabets favre Skat,
lukker stille og bedrøvet
den sit Øje til Godnat.

Gru udmalede han sig Fremtiden paa Räsendorf uden sin Vicki. Aldrig havde han følt det saa tungt som nu, at der ikke var nogen Søn, som kunde overtage Bestyrelsen af Godset — især nu, siden den stakkels Marie ved sit Uheld var forhindret i at tage sig af Bedriften med den samme mandige Energi som tidligere — siden den aandrige Ludolf Reusche med sin vixede Snurbart og sine Frøøjne var traadt i Stedet for den saa kloge, overlegne, dannede og underholdende Norwig og siden — den bedaarende Sophie havde gjort de smukke Husjomfruer umulige paa Räsendorf! Hver Nat, naar Grev Pfungk steg ind i Karreten til sine Baldamer, var hans første Spørgsmaal til Vicki: »Har Du virkelig heller ikke forelsket Dig i Dag?« Og naar hun saa

svarede: »Nej, virkelig ikke — men jeg finder Dem alle saa henrivende!« saa trykkede han hendes Haand saa ømt og taknemmeligt, som om hun havde bragt ham et personligt Offer.

Men en skjønne Dag — Vicki var just gaaet med en Veninde ud at løbe paa Skøjter — lod Hr. v. d. Maltitz fra Senthin sig melde hos Grev Pfungks og erklærede, at det var bleven ham saa ensomt derhjemme, saa at han vilde tilbringe en Uge i Hovedstaden. Skjønt Greven ikke kunde glemme, at han ved ham havde mistet saa mange rare Penge, fik han dog en meget god Modtagelse. Han udstrakte sit Besøg paafaldende længe og bestræbte sig med lidt nervøs Iver for at holde en Samtale i Gang om forskjellige ligegyldige Emner. Han havde mindst siddet saaledes i en halv Time, da Grevinden blev kaldt ud af en Damevisit. Og næppe havde hun vendt Herrerne Ryggen, før Wolf Dietrich v. d. Maltitz uden videre Indledning gjorde Greven den Meddelelse, at han ikke var i Stand til at banlyse Komtesse Victorias henrivende Billede af sine Tanker, og at det var ham ligefrem utaaleligt at forestille sig, hvorledes hun her i Dandsens Hvirvel sank fra det ene Lieutenantsbryst til det andet. Med eet Ord, under hendes Fraværelse var det gaaet op for ham, at det Indtryk, som Vicki strax den Gang ved den første Præsentation som Vandnymfe havde gjort paa hans Hjerte, imidlertid havde udviklet sig til en alvorlig Lidenskab — han bad om Tilladelse til at turde bejle til Komtesse Victorias Kjærlighed.

Hvad skulde den gode Greve svare herpaa? Hans Gemalinde, som sikkert øjeblikkeligt vilde have givet et afgjørende Svar, var ikke til Stede — det faldt ham overhovedet vanskeligt at give en Bedende et Afslag — desuden havde han jo havt Lejlighed til at opdage forskjellige tillidindgydende Karaktertræk hos denne Mand — han kunde altsaa ikke godt sige andet, end at hans lille Datter vel egentlig endnu var for ung til at blive gift, men at han aldrig vilde lægge noget Baand paa hendes Følelser og altsaa fuldstændigt maatte overlade Resten til ham.

Med dette Svar gik Sethineren ogsaa helt fornøjet sin Vej, men Greven forsonede sig desto lettere med Tanken om at faa ham til Svigersøn, som den kjære Vicki saa i alt Fald var ham saa nær, at han kunde se hende hver Dag.

Samme Aften var der Hofbal. Ved Foden af Trappen havde Hr. Wolf Dietrich stillet sig

op for at vente paa Familien Pfungk. Han maatte vente en god halv Time, før han endelig saa' den lille Komtesse smutte over Vestibulen, indpakket i Pelskrave og Shawler, med Fødderne i gyselige Filtsko og løftende den raslende Dragehale af Tyll og broderede Skjørtekanter saa højt op med den venstre Haand, at man fik Lejlighed til at beundre et godt Stykke af de stramt siddende sorte Silkestrømper. Saa bukkede Senthineren tavs for Forældrene og henvendte sig derpaa rask til Komtessen: »God Aften, Komtesse — kan jeg maaske dandse Kotillonen med Dem?« Og han gik op ad Trappen sammen med hende.

»Ah — er det virkelig Dem — Hr. v. d. Maltitz?« udbrød Vicki overrasket og mønstrede ham med et muntert, velbehageligt Blik. »Og i Uniform! Det er jo mageløst, at De ogsaa en Gang lader Dem se her. Men Kotillonen — haha, hvad tænker De paa! — den har jeg lovet bort allerede for otte Dage siden! Men véd De hvad — jeg har endnu Soupervalsen til min Raadighed — den reserverer jeg for særligt værdige Herrer«.

»Megen Tak for den Ære — vi souperer altsaa sammen«.

I det første Forværelse blev Vicki strax omringet af en tæt Skare af Tilbedere, saa at der ikke var andet for Maltitz at gjøre, end foreløbig at trække sig tilbage. Sømmeligheden fordrede, at han i Løbet af Aftenen ogsaa lod sig se ved Fru Moderens Throne, for at gjøre hende sin pligtskyldige Opvartning. Han greb den første Lejlighed, som tilbød sig hertil.

»Naa sig mig saa«, afskar Grevinden ham de første høflige Talemaader, efter at hun havde opfordret ham til at tage Plads ved sin Side, »har De virkelig sat Dem i Hovedet at gifte Dem med min Vicki? Den Fugleunge, som først lige har faaet Vinger!«

»Men hvordan! Se blot, naadige Grevinde, hvor Fuglen kan flyve!«

»Javel, fra den ene Arm til den anden og ligesom en Snurrebasse; men... husk endelig paa, kjære Maltitz, alle disse Lieutenanter ere forelskede i hende — De maatte nedsable en hel Brigade med Deres fabelagtige Elskværdighed, førend De kunde naa hen til det lille Hjerte!«

Wolf Dietrich slog ind paa hendes Tone og ytrede: »Og selv om jeg skulde vade til Knæene i mine Medbejleres Blod — vover jeg Forsøget paa at slaa mig igjennem! Det er rigtignok en stor Dristighed at ville optage Kampen mod saa mange yngre, mere glimrende og — bedre stillede Kammerater, men...«

»Naa, hvad det sidste Punkt angaar«, afbrød Grevinden ham og slog ham godmodigt paa Armen med Viften, »saa ville vi dog give vort Barn saa meget i Medgift, at De igjen kom til at svømme lystigt ovenpaa. Men lad mig nu være udenfor det; naar Grundlaget er godt, saa har de Gamle ikke at blande sig i de Unges Hjerteanliggender«.

Den strunke Dragon kyssede taknemmelig Grevindens Haand og brød derpaa op for at engagere Vicki til en Extratur. Hun samtykkede, skjønt hun lige nylig, næsten aandeløs, havde gjort Holdt efter den sidste Tur. Maltitz var en ypperlig Dandser, og Komtessen lidt for tung til at kunne gjælde for en Sylfide af første Klasse. Men i hans stærke Arm tyktes hun sig let som en Fjer og havde helst ladet sin Kavaler, en Grenader med Edderkoppeben, i Stikken, for helt at hengive sig til denne Nydelse. Med straalende Øjne og højt bankende Hjerte afleverede han hende til hendes Ridder.

»Nej, hør, Hr. v. d. Maltitz, der ser jeg Dem staa hele Aftenen klinet op af Døren — det gaar ikke an. De maa ikke unddrage os Deres værdifulde Bistand. Ser De, derhenne sidder en hel Masse overtallige Damer — vil De strax se at gjøre Nytte!«

»Naar De befaler, Komtesse«.

»Ja, jeg befaler«.

Og hun paalagde sin Dandser at følge med som hans Adjutant, for at præsentere ham for hine mindre skjønne, men desto mere taknemmelige Blomster.

Da Souperpavsen var kommen, indfandt Wolf Dietrich sig atter hos Vicki. Hun lagde fortroligt sin Arm i hans og passiarede saa ivrigt, at han næppe kunde komme til Orde. Med Villie sluttede han sig saa tøvende til det lange Tog hen til Spisesalen, at de allerede fandt alle de smaa Borde til 4 og 6 Personer, som vare dækkede til dem, som ikke vare befalede til det fyrstelige eller til Marskalkstaffelet, optagne. Et eneste lille Bord til to Par stod endnu ledigt, og der tog de To Plads alene.

Denne Sandsynlighed havde Senthineren gjort Regning paa, thi det var hans bestemte Hensigt at udtale sig endnu i Aften, hvis det blot lod sig gjøre.

Ganske vist var det Vicki, som begyndte Samtalen: »Naa, hvorledes staar det til hjemme hos os? Fader har jo saa at sige udnævnt Dem til Gehejme-Overkontrollør paa Räsendorf«.

»Jeg har ogsaa hyppigt været derovre for at se, hvorledes det gik, meget hyppigt, Komtesse — ak!«

»Men hvorfor sukker De saa komisk?«

»Fordi der var altfor uhyggeligt paa Slottet!«

»Uhyggeligt?«

»Ja, saa ensomt, saa øde, saa koldt og dødt — som overalt, hvor De ikke er tilstede, De Henrivende, De Uforlignelige!«

Vicki begyndte pludseligt at tage meget ivrigt til sig af Ragout'en og gjorde et svagt Forsøg paa at le af sin overspændte Bordfælle.

Men han vedblev uden at lade sig forstyrre: »Jeg kan ikke gjøre for det — og selv om

Hr. Ludolf Reusche i Mellemtiden pakkede hele Räsendorf ind og Senthin med og løb bort med det Hele — jeg maatte herhen og gjense Dem, Komtesse«.

»Men hvor kan De dog tale saaledes! Det er ikke kjønt af Dem, at gjøre Dem lystig over mig«.

»Jeg gjøre mig lystig over Dem? O, Komtesse — jeg beder Dem, se blot paa mig — ser jeg ud, som om jeg vilde gjøre mig lystig over Dem?«

I Stedet for at se paa ham, skjulte den lille Komtesse derimod sit blussende Ansigt bag sin Vifte og viftede sig ivrigt.

»Vil De ikke! Aner De, hvad der nu maa komme? Véd De, at det gjør mig rent gal, at maatte være Vidne til, hvorledes Alle sværmer om Dem? At de Kjærlighedserklæringer, som bliver gjort Dem her, hver Nat hjemme summede mig om Ørene og forhindrede mig i at falde i Søvn?«

Vicki lo atter forlegen. »Men der er jo ikke en Eneste, som har gjort mig en Kjærlighedserklæring«.

»Er det sandt? — Saa vilde jeg stakkels Landjunker alligevel ikke komme for silde, hvis jeg nu . . .«

En Lakaj præsenterede anden Ret . . . Dyreryg. I sin Forvirring tog Komtesse Vicki tre store Stykker, som faldt tunge ned paa hendes Tallerken.

»Aa!« udbrød hun forskrækket. »Hvad skal jeg nu gjøre? Aa, tag det, Hr. v. d. Maltitz — lad, som om jeg havde taget det til Dem«.

De skiftede Tallerkener og Vicki udsøgte nu varsomt en hel tynd Skive til sig selv.

»Skal det maaske, Komtesse, være et Vink om, at jeg skal bruge min Mund til noget bedre?« vedblev Maltitz, saasnart Tjeneren havde fjernet sig.

»Nej, paa ingen Maade, jeg . . . jeg véd ikke, hvor jeg skal gjøre af mine Øjne . . . alle Mennesker ser bestemt paa os!«

»Naa, lad mig saa sige Dem i hele Menneskehedens Paasyn, at jeg elsker Dem, Komtesse, lige fra det første Øjeblik jeg saa' Dem! De kom op fra Vandet, kan De huske det? — Men De stak mit Hjerte i Brand! Jeg elsker Dem over Alt i Verden, Vicki, jeg kan ikke leve uden Dem!«

»Se dog op, se dog op —«, formanede Vicki ham med skjælvende Stemme. »Hertug Paul vil drikke Dem til«.

Wolf Dietrich hævede sit Glas, bukkede takkende for Hertugen, som smilede elskværdigt til ham, og drak det saa ud i et Drag.

»Jeg tømte mit Glas paa Lykke i Kjærligheden«, hviskede han henvendt til Komtessen. »Skal jeg finde den? Tør jeg haabe?«

Tøvende, ængsteligt svarede Vicki: »Aa Gud . . . jeg véd virkelig ikke . . . hvad man siger i et saadant Tilfælde . . . Mama vil le af mig — jeg er endnu saa ung . . . og altfor dum — til at gifte mig, siger Mama«.

»De vil altsaa ikke gifte Dem endnu?«

»Jo — frygtelig gjerne; men Mama . . .«

»Jeg har allerede talt med Mama. Hun tillader det!«

»Mama tillader det?! Nej, De gaar rigtignok energisk tilværks!« udbrød Vicki, idet hun for første Gang og tilmed beundrende saa' op paa ham.

»Ikke sandt Komtesse? en skarp Kavaleri-Attaque! Slaar De til? Siger De ja?«

»Aa Gud, jeg er helt fortumlet! Hvis jeg nu siger ja, saa — saa ere vi jo forlovede«!

»Ganske vist, det vilde rigtignok være det næste ubehagelige Resultat«.

»De maa ikke være vred paa mig, Hr. v. d. Maltitz — jeg taler saadant dumt Tøjeri, men jeg er fortumlet i Hovedet . . . jeg kan endnu ikke fatte mig. Lad mig først komme til mig selv. I Morgen Formiddag Kl. elleve — De løber vel paa Skøjter — saa er jeg paa den store Sø. Saa kunne vi maaske løbe til Kaninchenwerder eller Zippendorf«.

»Til Nordpolen, om De ønsker det, Komtesse! Forresten, De har Ret i, det er et tosset Indfald at forlove sig naar man spiser!« — —

Den næste Dag oprandt klar og kold, intet ubehageligt Tøvejr smeltede Isen og den forelskede Senthiners Forhaabninger. Og Vicki kom ham imøde frisk og rød, med straalende blaa Øjne og udbrød: »Skal jeg fortælle Dem den sidste Nyhed, Hr. v. d. Maltitz? I Morges tidlig kom der Brev fra Marie i Berlin — hun har forlovet sig med Hr. v. Norwig. Papa og Mama var fuldstændigt maalløse. Men naturligvis maa de give deres Tilladelse, overfor Marie udretter de dog ingen Ting, naar hun engang har sat sig noget i Hovedet. Troer De ikke ogsaa, at De To passer rigtig godt sammen?«

»Jo vel — jeg har længe vidst, at De holdt af hinanden«, ytrede Wolf Dietrich smilende. »Og hvorledes bliver det med os To?«

Vicki lod længe vente paa Svar. Hun havde lagt sin Haand i hans og i susende, herlig Flugt foer de henad den glatte Bane, over den grønne, krystalklare Sø. Endelig, da de vare komne langt forbi den store Sværm af Skøjteløbere, begyndte Vicki: »Jeg maa gjøre et ubeskedent Spørgsmaal, Hr. v. d. Maltitz, et Samvittighedsspørgsmaal: har De virkelig aldrig elsket Nogen før mig?«

»Jeg sværger Dem, at jeg indtil nu, da den mest vanvittige Længsel og Angst for, at en Anden kunde rane Dem fra mig, drev mig hertil, endnu ikke har vidst, hvad Kjærlighed var!« udbrød Maltitz lidenskabeligt og uden at betænke sig et Øjeblik.

»Saa — aa, min Gud!« hulkede Vicki

pludselig, idet hun slap hans Haand og trykkede den lille Skindmuffe imod sine Øjne. »Saa er jeg slet ikke værdig til Dem; thi jeg har allerede elsket to Gange — eller strengt taget tre Gange«.

»Virkelig, Vicki?« hviskede Wolf Dietrich smilende og lagde sin Arm om hendes Midie. »Men er det tilladt at spørge *hvorledes?*«

»Aa, første Gang — men det varede kun i otte Dage og havde ikke videre at sige — jeg syntes nemlig saa godt om Hr. v. Norwig«.

»Han kommer slet ikke mere i Betragtning. Man har jo Lov til at holde lidt af sin Svoger. Og anden Gang?«

»Dén anden Gang — aa, det var meget slemt, da — da har jeg ovenikjøbet ladet mig kysse og . . .«

»Kysset igjen?«

»Ja — ogsaa kysset igjen! Ikke sandt, De har bestemt endnu aldrig kysset en fremmed Pige?«

»Aa, det vil jeg just ikke sværge paa; jeg har da just heller ikke været nogen Helgen. At kysse betyder jo ikke altid det Samme som at elske!«

»De har kysset — nej, virkelig? Kan jeg stole paa det? Hvor mange Gange har De gjort det?«

»Jeg har sandelig ikke talt dem. Men i alt Fald oftere end De, min søde, aabenhjertige, lille Komtesse!«

»Naa, ja saa . . . ja saa . . . Men véd De hvad, Hr. Fink var virkelig saa net og jeg havde gjerne giftet mig med ham, hvis — hans Filosofi havde tilladt ham det«.

Wolf Dietrich brast i Latter. »Hans Filosofi tillod ham det ikke? Det finder jeg brillant! Hr. Fink — ej, ej! Forelsket i en Kunstner, det oplever enhver ung Pige en Gang i sit Liv. Det skal De ikke sørge over! Men De skylder mig endnu den tredie Forgjænger«.

»Aa, han hed Wurm — det Faar — ham taler jeg slet ikke om!« Og Vicki, som glemte, at hun havde Skøjter paa, vilde stampe ærgerligt med Foden, men gled derved og — satte sig med vægtig Pludselighed ned paa Isen.

Det var kommet saa overraskende, at Begge, Wolf og Vicki, ikke kunde bare sig for at briste i en kort, hjertelig Latter, som lød hen over den udstrakte, glitrende Sø. Han fattede sig først, løftede hende leende op, tog hende i sine Arme og kyssede hende vel en halv Snes Gange hurtigt efter hverandre paa de svulmende Læber, inden hun kunde rive sig løs og, endnu bestandigt leende, kunde tørre Sporene af hans frosne Overskjæg af sit blussende Ansigt.

Nu var Vicki og Hr. v. d. Maltitz altsaa forlovede! Og de brød sig ikke om, hvorvidt dér havde været Vidner til denne mærkelige Elskovsscene under aaben Himmel, men vendte tvertimod sporenstregs om, for at forkynde deres Lykke for hele Verden.

Men med Maries overraskende Forlovelse hang det saaledes sammen.

Det havde virkelig vist sig, at en Operation var nødvendig, og hun havde underkastet sig den uden Tøven. Den var lykkedes fuldstændigt, og nu laa Komtesse Marie i Sygehuset og lod sig pleje af den fortræffelige Tante Augusta og Søstrene. Hun laa i otte Dage, næsten uden at røre sig — og imedens havde hun Stunder til at tænke paa Fremtiden. Der var kommet en stille Munterhed, en himmelsk Ro over hende, saa at Tante Augusta slet ikke kunde gjenkjende den »gale Komtesse« fra fordums Tid. Den berømte Professor, som havde opereret hende, havde aabent sagt hende, at hun efter al Sandsynlighed vilde blive fuldkommen rask, men maatte opgive Haabet om, nogensinde at nyde Moderglæder. Og i Stedet for at nedtrykke hende, gjorde denne Meddelelse snarere en opmuntrende Virkning paa hende. Nu kunde hun endog tilgive det Kys, som for ganske nylig saa grusomt havde aabnet hendes Øjne for den sørgelige Tilskikkelse der knyttede sig til hendes uskjønne Ansigt. Nu kunde dette Ansigt ikke gaa i Arv til hendes Børn, som saa bestandig holdt det som et Spejl op for den aldrende Fader, fra hvilket han med møjsommelig tilbageholdt Harme maatte vende sine skjønhedstørstende Øjne bort. Hun følte sig nu helt fri og fuldstændig den Opgave voxen at blive en ny Livsledsagerinde for Norwig og en virkelig Moder for hans Søn. Og han var ligeledes fri og turde gjøre den Brug af sin Frihed, som hans Hjerte foreskrev ham. Men nu var han jo ogsaa forsvunden for hende, thi han havde ikke sagt til Nogen, hvor han agtede sig hen.

Den Dag, da hun for første Gang maatte forlade Sengen, bragte den Søster, som plejede hende, hende en pragtfuld Buket.

»Fra hvem?« spurgte hun glad bevæget.

»Herren har stukket sit Visitkort i Blomsterne. Han spørger, om han maaske maa gjøre Dem sin Opvartning en af de første Dage. Han har en mageløs smuk Dreng med sig«.

Komtessen havde kastet et Blik paa det skjulte Visitkort, og udbrød svagt rødmende: »Aa, lad den Herre komme ind strax«.

Et Øjeblik efter viste Heinz Rolf v. Norwig sig i Døren med sin elleveaarige Bill ved Haanden, et virkelig usædvanligt smukt Barn med mørkt, krøllet Haar, frisk Teint og store, livlige, blaa Øjne. Norwig bukkede tavs, og derpaa hviskede han til Drengen: »*Go up to this lady, Bill, and kiss her hand — she has been very, very kind to your poor papa!*«

Og med stolt, stram Holdning gik den lille Amerikaner hen til Komtessen og gav hende Haanden. Men hun knælede hurtig ned, drog ham ind til sig og sagde, idet hun saa' ham ind i Øjnene med overstrømmende Ømhed: »Vil

Du ikke hellere kysse mig paa Munden, Bill?«

Den Lille kyssede hende hjerteligt paa de skjælvende Læber — og hun trykkede hans fine, slanke Skikkelse tæt ind til sig og brast i Graad.

»Komtesse, kjæreste Komtesse — hvad bevæger Dem saaledes?« udbrød Norwig. »De ser, at jeg indfrier mit Løfte, saavidt jeg formaar det — Bill tilhører Dem«.

Master Bill rev sig utaalmodigt løs fra Komtessen og udbrød med komisk Panderynken: »*How now! I dont like to see great big people a crying. Pa says, you was rather a jolly woman and would let me have a pony to ride on*«.

Smilende gjennem Taarer traadte Komtessen hen til Norwig, rakte ham begge Hænder og sagde: »Hjertelig velkommen — begge To! Deres Bill har med sine uskyldige Læber udslettet det Mærke, som hans slemme Papa . . .« Hun rødmede dybt og fuldendte ikke Sætningen. »Hvorledes har De opdaget mig her?«

»Jeg henvendte mig til min Ven, Hr. v. d. Maltitz — han har opgivet mig Deres Adresse. Og da jeg læste i Avisen, at *hun* var død, saa kunde jeg ikke modstaa, jeg maatte vove at nærme mig Dem, for at trygle om Deres Tilgivelse!»

»De holdt hinanden omfavnet saa længe, at den lille Bill tilsidst meget energisk maatte gjøre dem opmærksomme paa, at deres Opførsel var højst kjedsommelig.

»Ja vi tre ere vel nu paa det Rene med hverandre«, sagde Heinz Rolf i Samtalens Løb. »Men hvad vil dine Forældre sige? Hvorledes vil de modtage Dig, naar Du bringer den Mand, som de med Spot og Skam har jaget ud af Huset, tilbage som din Forlovede?«

»Skammen vil sagtens blive hæftende ved mig«, udbrød Marie og lænede sit Hoved op til hans Skulder. De ere jo vante til, at jeg begaar Galskaber, og have allerede maattet tilgive mig meget, som man sædvanlig finder *shocking*. De har jo altid drillet mig med, at jeg teede mig som et Mandfolk — naa, saa er jeg jo ikke en Gang falden ud af Rollen, da jeg den Gang — gjorde det første Skridt«. Hun lagde sine Arme om hans Hals og hviskede rødmende til ham: »Ikke sandt, min Rolf, Du lover mig, at der aldrig imellem os skal blive talt om den Historie? Jeg vidste jo den Gang ikke, hvad jeg gjorde — nej, jeg vidste det virkelig ikke! men siden Kjærligheden har gjort mig til Kvinde, føler jeg først, at der gives Ting, som en Kvinde aldrig gjør ustraffet! Naa — Du har straffet mig for det, og jeg har intet at tilgive; men ikke sandt, nu vil Du aldrig mere minde mig derom?«

»Han strøg hende kjærligt over Haaret: »Du kjære Sjæl, jeg lover Dig alt, hvad Du vil — vi kan jo ovenikjøbet afskaffe Potrimpos og Obotrit, for at Vidnerne om Din tusindfold velsignede Galskab skal komme os af Syne. Men Du kan ikke forhindre mig i at tænke med Taknemmelighed tilbage paa hin Stund. Hvis Du ikke havde udtalt det forløsende Ord, hvorledes havde jeg usle, brødefulde Menneske da nogensinde turdet vove at bejle til din Haand — til den stærke, kjærlige Haand, som saa uforsagt har hjulpet mig op af min Fortids Sump«. I overstrømmende Bevægelse knælede han ned for hende og bedækkede hendes Haand med Kys. Og hun trykkede kjærtegnende hans mørke Hoved mellem sine Haandflader og svarede lykkeligt smilende: »Og hvad skylder jeg Dig, min Ven? Du har heldigvis ingen Anelse om, hvad for et uvidende, talent- og tankeløst Fruentimmer jeg i Grunden er! Siden jeg lærte Dig at kjende, har jeg først faaet Øjnene op for mig selv og for saa meget andet Vigtigere i Verden. — Derved kommer jeg i Tanker om: Mama vil næppe være synderlig glad ved, at Du lærte mig at tænke! Du maa vide, at siden Du den Gang saa aabent bekjendte Dig til Darwinismen, anser hun Dig for en meget slem Atheist!«

»Og ovenikjøbet for en Socialdemokrat, Nihilist — maaske for en Dynamitard — haha! Naa jeg haaber med Tiden at bibringe hende en mere gunstig Mening om mig — hvis der gives os Lejlighed dertil. Hvad vil den kjære, gode Grevinde — jeg nærer forøvrigt den største Højagtelse for hendes Fromhed — kun Aftenandagterne undtagne! — hvad vil din Moder saa sige, naar hun hører min Bill i Troesbekjendelsen. *Come along, Bill, how goes your first article at school, you know?*«

Og den lille Fyr lod strax Kaffe og Kage, hvormed man havde beroliget hans Utaalmodighed, i Stikken, og udslyngede med foldede Hænder Ordene: »*At the beginning there was the Protoplasm !*«

»Har Du nogen Sinde hørt Mage? Hahaha! — I Begyndelsen var Protoplasmaet! Det har Knægten lært i Skolen! Hans Lærer, min gamle Ven, har netop ogsaa sine smaa Nykker. Her gjorde han sig umulig derved — men derovre har han virkelig opnaaet at faa en darwinistisk Pogeskole i Stand. Jeg gad nok vide, hvilken Forestilling Drengen gjør sig om sit hellige Urslim. I alt Fald har han lige saa lidt nogensinde set det med sine egne Øjne, som vi har set Vorherre. Han har altsaa sin *Tro,* lige saa vel som vi, men jeg vil vædde om, at han desuagtet i sine Ord og Gjerninger paa ingen Maade vil adskille sig fra andre Drenge i hans Alder. Han vil sige »aa Gud!« og »Gud ske Lov!« ligesom ethvert ærligt kristent Menneske, og — tænke lige saa lidt derved. Men jeg haaber, at der trods Urslim og Urabe skal blive en saa dygtig Adelsmand ud af ham, som hans Herkomst paa nogen

Maade tillader det. Hans Sjæl er endnu ligesaa blød som — Protoplasma; maaske vor Opdragelse kan omflytte Atomerne i ham saaledes, at det lykkes ham at fjerne, hvad der muligt ... naa, lad hende hvile i sin Grav! Du ser, at hver Tro blot har sit særegne Præg. I Grunden stræber alle dygtige Mennesker paa hele Jordkloden efter det ene Maal: at forædle deres eget Jeg, berige deres Tanke- og Følelsesliv, for at forhøje deres egen Lyksalighed og befri sig selv for det knugende Tryk af Angst og Fortvivlelse, der griber de modfaldne Mennesker overfor al den Uretfærdighed og Nød, som denne Verden gjemmer. Af Adels-Aberne fremgik de første Mennesker — maaske der af de Adels-Mennesker, som jeg tænker paa, en Gang vil fremgaa en ny Art, om hvilken vi med vore Begreber om Menneskelighed ikke kan gjøre os nogen Forestilling. Jeg troer paa en saadan uendelig Udviklingsevne — — og desuden paa meget andet: til Exempel Kjærlighedens Almagt, min gode, stærke, prægtige — gale Komtesse!«

Endnu samme Aften skrev Heinz Rolf v. Norwig et langt Brev til den gamle Grev Pfungk i Schwerin, i hvilket han, med Bøn om aldrig at rive den stakkels Grev Bencken ud af sine saa vemodig lykkelige Illusioner, gav ham de fornødne Oplysninger om den saakaldte Frøken Sophie og sit Forhold til hende og dermed ogsaa Nøglen til sit lønlige Forhold til Komtesse Marie. »Jeg er en Mand, der foruden sit Barn og sin Arbejdsevne ikke besidder noget, hvorpaa han kan bygge sin Fremtid«, skrev han endvidere. »Verden vil uden Tvivl sige, og maaske vil De ogsaa tænke det, at jeg i min tjenende Stilling har misbrugt Komtessens højhjertede Tillid, for gjennem hende igjen at komme til Anseelse og Ejendom. Naa, vi véd Begge, at helt andre Grunde have ført os sammen, og vi vil holde fast sammen, selv om ogsaa Forældrenes Velsignelse og en Gang i Tiden Forældrenes Arv ikke skulde blive os til Del. Min dyrebare Trolovede er besluttet paa, hvis det skal være, ogsaa at dele et Liv i Savn og Arbejde med mig, ligesom hun ogsaa er besluttet paa at blive en anden, i højere Betydning endog en første Moder for min Søn! Men vi beder desuagtet Dem og Deres ærede Gemalinde om denne Velsignelse. Jeg staar ikke alene i materiel Henseende som en stakkels Djævel og Synder overfor Deres prægtige Datter; jeg ser op til hende, som til den, der har frelst mig — den Haand, som hun rakte mig i højhjertet Bevægelse, tør jeg ikke vise tilbage af nogen som helst spidsfindig Æresfølelse. Jeg er stolt nok, til at nære og udtale Visheden om, at jeg ogsaa nu vil kunne være noget mere for hende end en taknemmelig Skyldner, — jeg har selv gjennemgaaet alle de Farer, som saa hyppigt truer en Adelsmand i vore Dage. Jeg har letsindigt indgaaet et uværdigt Ægteskab, som bevirkede, at jeg blev materielt ødelagt og førte mig ind paa et Liv, i hvilket mine mest faste Overbevisninger blev vaklende. Jeg er bukket under for haard Fristelse; Væmmelse og Fortvivlelse blev min Løn, Ensomhed min Lod — som en Eventyrer kom jeg til Deres Hus. Men den friske, sunde Luft, som det blev mig forundt at indaande der, har hærdet mig til den sidste haarde Kamp imod hin Kvinde, som var bleven mit Livs Skjæbne, og i rette Tid. I den højeste Nød turde jeg gribe Maries Haand og af hende lade mig lede tilbage til mit bedre Jeg. I Forbund med denne ægte adelige Kvinde vil jeg atter turde føle mig som ægte Adelsmand og kunne opdrage min Søn til en saadan. Højtærede Greve, højtærede Fru Grevinde, jeg beder Dem om Deres Datter Maries Haand«.

Komtessens Breve havde allerede overbevist Forældrene om, at det ikke kunde nytte at kæmpe med Hverdagsgrunde mod Datterens faste Beslutning; men de havde ogsaa et altfor klart Blik og havde altid næret en saa urokkelig Tillid til Maries høje sædelige Alvor, at de kunde være nogenlunde forvissede om, at hun ikke havde truffet sit besynderlige Valg i en blind Lidenskabs Rus. Den ædle, mandige Tone i Norwigs Brev bidrog ogsaa sit til at forsone de to fortræffelige Mennesker med den Tanke, at faa en Svigersøn med en anden Kones Barn i Huset. —

Greven skrev et kort, meget høfligt Brev til Norwig, i hvilket han bød ham velkommen som Svigersøn og bad ham snarest muligt at indfinde sig med Trolovede og Søn i Räsendorf, hvortil man agtede at vende tilbage efter det korte og heldige Schweriner Bal-Festtog.

Det faldt ingenlunde Greven og hans Hustru let at bortgive deres Døttre til saa lidet fremtrædende jevne Adelsmænd, men da begge ikke havde truffet noget taabeligt eller farligt Valg, saa vilde de ikke staa deres Lykke i Vejen. Senthineren var jo ogsaa et prægtigt Menneske, en paalidelig, dygtig Mand, saaledes som den lette Vicki netop trængte til, og desuagtet ingen Filister, som vilde forskjertse den livlige, varmblodige unge Piges Ungdom. Men de bortkastede Penge for Forpagtningen trak Greven dog fra Medgiften, og Senthineren maatte for Fremtiden selv dyrke sin Ager til Straf for, at han bortførte den kjære Lærke fra Räsendorf!

Med Hensyn til Fremtiden besluttede Greven efter megen alvorlig Overvejelse og grundig Drøftelse med sin Hustru i sin Tid at testamentere Räsendorf til Vicki, i det Tilfælde, at hun skulde faa mandlige Efterkommere, fordi det ved Sandsynligheden af, at Maries Ægteskab blev barnløst, ikke lod sig forene med hans feudale Anskuelser, at det gamle Pfungkske Gods skulde komme i helt fremmede Hænder — ovenikjøbet til en Søn

af hin fortryllende Slange, fordømt Ihukommelse! derimod skulde Norwig allerede om et Par Aar fuldstændig overtage Forvaltningen af Räsendorf og for største Delen beholde Indtægterne deraf, saa at han ved nogen Forsigtighed og Sparsommelighed med Tiden vilde være i Stand til at kjøbe sig en Ejendom andet Steds. Den gamle Greve glædede sig egentlig til, at han nu snart kunde trække sig helt tilbage fra Godsets Drift, for saa at kunne leve paa Rejser. At hans kjære Hustru ikke vilde følge ham overalt, det var han sikker paa — og derpaa byggede han forskjellige letfærdige Planer, denne utrættelige Beundrer af Ungdom og Skjønhed! Grevinden tænkte derimod ikke paa godvilligt at forlade Räsendorf og Senthin, men ogsaa hun glædede sig til at blive Sviger- og navnlig Bedstemoder. Norwigs slemme Fritænkeri var rigtignok en bedsk Draabe i hendes Glædes Kalk, men endelig slog hun sig til Ro ved den Tanke, at der nu ventede hendes svigermoderlige Missionsvirksomhed en stor Opgave, hvis heldige Løsning maatte bringe Himlens særlige Velsignelse til Huset.

Den gode Dame anede ikke, at ogsaa hendes Datter allerede var bleven frafalden i den Grad, at hun ligesom sin hedenske Forlovede havde stillet sig den Opgave, som det højeste Maal i Livet, at opdrage sin Bill til en Nutids Adelsmand. Der skulde blive en Mand af ham, som ikke adskilte sig fra andre Menneskebørn deri, at han imod sin egen Overbevisning, imod sin Generations inderste Følelser sejgt holdt fast ved gamle Fordomme, afspærrede sig mod Nutidens Krav og i bornert Tankeløshed søgte at holde »Folket« i Uvidenhed, men derimod en Mand, som bekræftede sin Adel derved, at han i stolt Selvagtelse holdt sig borte fra enhver Forbindelse med al Lavhed, Hykleri, kold Grusomhed og uværdig Fjesk, som Nutidens heftige Interessekamp overalt fremkalder, og som simple Naturer drage sig til Nytte, for leende at fiske i rørt Vande. Rene Hænder, rent Hjerte! Ædel Skik og ædel Følelse! Hovedet aabent for alt Nyt og al Ungdomsfriskhed, men Hjemmet ængsteligt tillukket for Dunsterne fra den store Sump, i hvilken alle de plumrede Smaabække fra Samfundslivets Højder sive ned, og hvorfra de blændende Lygtemænd stige op, som saa let forlokke den Mand, der ikke tildækker sine Øjne med den ægte Adels Vaabenskjold.

E. v. Wolzogen.

Gudsfornægteren.

En Parabel af Marie v. Ebner Eschenbach.

En Gudsfornægter døde. I den anden Verden traf han til sin rædselsfulde Overraskelse Den, hvis Spor han ikke havde kunnet finde paa Jorden, Skaberen, Opholderen, Kilden til alt Liv.

Saa kastede han sig ned paa sit Ansigt og udbrød: „O Herre, Du er til, og jeg blinde Orm har benægtet din Tilværelse. Døm og fordøm mig nu".

Men uendelig mild og naadig bøjede Herren sig over ham.

„Vær trøstig", sagde han. „Du har elsket din Næste og ladet ham gjøre sig gjældende. Du har ikke holdt din Mening for den ene rigtige og ikke hadet, ringeagtet eller bagtalt nogen, som ikke delte den. Om et stakkels Menneskebarn, som Du, troer paa mig eller ikke, kaster ingen Skygge over Glansen af mit Navn? — opfylder jeg Verdensaltet mindre for det? Men de, som gjøre og undlade det Modsatte af det, som Du har gjort og undladt, og endda rose sig af at handle i min Tjeneste og til min Ære, de handle formasteligt og forsynde sig imod min Majestæt, dem vil jeg drage til Ansvar. Dig, Du harmløse Daare, optager jeg i mit Himmerige!"

UNDER STJERNEBANNERET.

Billeder fra de forenede Stater i Nordamerika
af RUDOLF CRONAU.

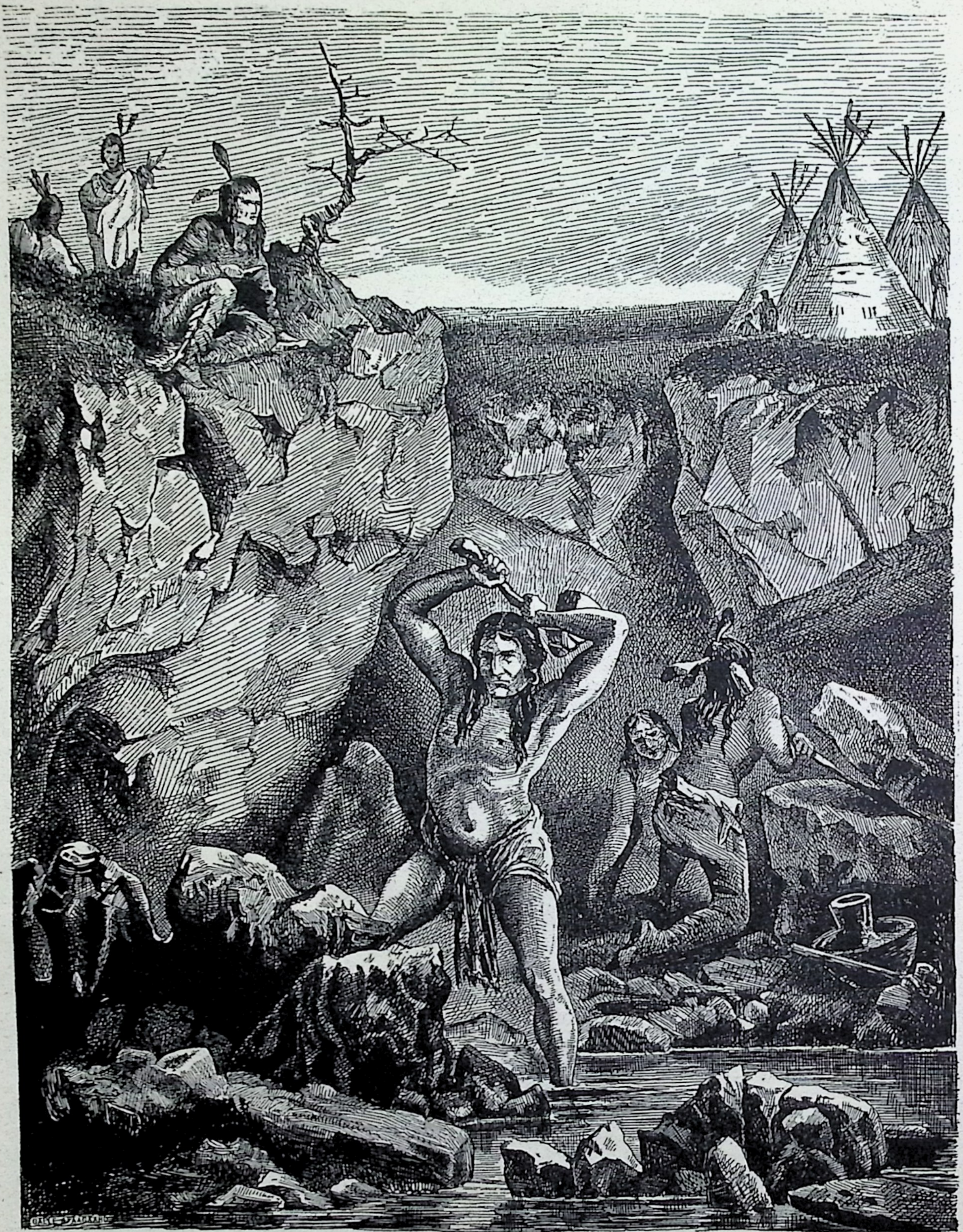
I. BLANDT INDIANERE.

(3. Fortsættelse og Slutning.)

»*The far West*« i de Forenede Stater er rigt paa Steder, omgivne af Sagnenes eventyrlige Romantik. Men af alle de Steder, som ere berømte ved Sange og Traditioner, indtager det store Pibe-Stenbrud* utvivlsomt den første Plads, da dette blandt Nordamerikas kobberfarvede Urbefolkning alt i Aarhundreder har været betragtet som det helligste af alle hellige Steder. Uagtet næsten enhver Stamme har sine egne Traditioner om Skabelsen, saa stemme mange af disse dog overens deri, at den »Store Aand« har skabt de første røde Mennesker direkte af Pibestenen.

Pibe-Stenbruddet er beliggende i det sydvestlige Hjørne af Staten Minnesota. Op af den øde, udstrakte Prærie hæver sig her, i Retning fra Nord til Syd, en kjødfarvet Klippevæg, en lodret affaldende Vold med højst maleriske, vilde Kløfter, indtil en Høide af 25—30 Fod. Den er ca. 2 engelske Mil i Længden og dens Ender tabe sig i Prærien. En lille Flod, *Pipestone-Creek,* styrter sig i flere Arme ned over de steile Klipper og løber henimod den store Siouxflod, for sammen med denne at forene sig med Missouri. Parallelt med Klippevægen, i en Afstand af en halv engelsk Mil fra denne, ligger det egentlige Pibe-Stenbrud, en Række af fra fem til ti Fod dybe Kuler, som drager sig hen paa begge Sider af Floden, i en Længde af $^3/_4$ Mil. Disse af Fliser og Brokker omgivne Kuler ere Findestedet for den mærkelige Sten, som ligger i et ca. 11 Tommer tykt Lag imellem to Lag graat, bleg- og mørkerødt Kvarts, og man maa først gjennembryde det øverste Lag af den meget haarde Kvarts, førend man naaer den hellige Sten, af hvilken desuden kun et halvtredie Tommer tykt Lag kan benyttes til Fremstilling af Piber og andre Ornamenter, medens Resten er uren eller for skør. Det er denne Sten, af en eiendommelig brunrød Farve, som gjør dette Sted saa helligt og værdifuldt for Indianerne og foranlediger dem til aarligt at møde ved Pibe-Stenbruddet og her forsyne sig med det fornødne Materiale til deres Piber. Indvindingen af Stenen maa i forrige Tider, da Indianerne ikke kjendte til Jernredskaber, have været forbunden med stort Besvær, og Yanktonanernes halvfemsindstyveaarige, næsten blinde Høvding, *Padani-a-papi,* meddelte Følgende herom: »Da mine Fædre endnu levede og jeg var en Dreng, besøgte vi Pibe-Stenbruddet hvert Aar i Juli og August Maaned, den eneste Tid, da Vandet var tørret bort i Kulerne og det var muligt at arbeide i disse. Men forinden vi betraadte den hellige Jordbund, underkastede vi os en tre Dages Renselse, forbunden med Faste, Offringer og Bønner, og bade til den »Store Aand«, at han vilde fremme Sprængningen af den Klippe, som dækkede over den hellige Sten. Paa fjerde Dagen for vor Renselse, bemalede vi os og skrede til Værket. Enhver Kriger tog en Stenblok i begge Hænder og slyngede den af al

* Porphyr-Stenbrud.

I Pibe-Stenbruddet.

Magt imod Klippen, indtil denne var gjennembrudt. Da Klipperne ere yderst haarde og tykke, varede dette Arbeide ofte i Dage og Uger, og meget hyppigt var Stenen farvet af Blodet fra vore Hænder og Fødder«. Saavidt den Gamle!

Nogle Skridt Nord for det Sted, hvor Pipestone-Creek styrter sig over Klipperne ned i sit snevre Leie, findes en enkelt opretstaaende Søile, adskilt fra Stenmuren, 35 Fod høi og 7 Fod i Diameter, og ligesom poleret, baade paa Siderne og paa Toppen. Denne Søile, som er 7 Fod fjernet fra Volden, og hvis øverste Del har en vis Lighed med et gammelmexikansk Afgudsbillede og som af Dakota-Indianerne kaldes »*Iyanatschakschi*«, »Springstenen«, ogsaa »Medicinklippen«, var i forrige Tider Skuepladsen for mærkelige Kraftproduktioner. Der krævedes ubetinget en usædvanlig Styrke og Behændighed for, fra Randen af Klippevæggen, at springe over paa Overfladen af den enlige Klippe, som knap maalte $2^1/_2$ Fod i Kvadrat, og en endnu større for at komme over paa Volden igjen, da der ikke kunde tages nogetsomhelst Tilløb. Lykkedes Vovestykket, saa var dets Udfører sikker paa høie Æresbevisninger og turde alle sine Dage rose sig af denne Bedrift, som en af de mest fremragende, han havde udført i sit Liv. Men mislykkedes Springet, eller var den Dristige ikke istand til at faae Fodfæste paa Klippens glatte Flade, saa styrtede han ned i Dybet for at finde den visse Død paa de frygtelige Klipper nedenunder. I Betragtning af denne sidste Mulighed var det derfor Skik blandt de Krigere, som higede efter denne besynderlige Ære, forinden de udførte dette Vovestykke, at anlægge alle deres Smykker, for, i Tilfælde af at det slog feil, at kunne drage festligt smykkede over i det ubekjendte Land, i de lykkelige Jagtgrunde. Ansigt og Arme prangede i brogede Farver, de lange Ørnefjer nikkede paa Hovedet, Bjørnekløerne klirrede om Halsen, ved Bæltet hang Scalpene af dræbte Fjender, men i Koggeret stak de lynsnare Pile, paa det den dristige Springer, naar Vovestykket lykkedes for ham, kunde klemme disse ind i Springstenens Revner og Spalter, som et Seierstegn. —

Ifølge talrige Myther og Efterretninger har Pibe-Stenbruddet i sin Tid været neutral Grund, som tilhørte alle Indianerstammer i Fællesskab. Hvert Aar mødtes Krigerne af alle Nationer her for at bryde Materialet til deres Fredspiber, medens det ikke var tilladt nogen Hvid, hverken at besøge Stenbruddet eller tage et Stykke af af den hellige Sten. Skete det Sidste, saa vilde der, ifølge Indianernes Tro, blive tilføiet dem et ulægeligt Saar og alle Stammer maatte gaa til Grunde og forbløde. I Begyndelsen af Trediverne er det flere Gange lykkedes hvide Reisende at trænge frem til Pibe-Stenbruddet; først George Catlin* (1832), dernæst Ingenieur Nicolette (1838). De toge Brokker af den hellige Sten, og det er almindelig bekjendt, at den indianske Legende imidlertid er bleven til en sørgelig Kjendsgjerning, at de Drømmesyner, som Longfellow har lagt i Munden paa sin »Hiawatha«, forlængst ere blevne til Virkelighed:

»I mit Syn, der saae jeg ogsaa
hvad der end er skjult i Mørket,
i de dunkle Fremtidsdage.
Store ubekjendte Stammer
Saae jeg myldre imod Vesten;
fuldt af Folk var hele Landet,
Folk, som rastløst sled og stræbte,
talte mange Sprog, men følte
samme Hjerteslag i Brystet.
Deres Øxer klang i Skoven,
deres Byer røg i Dalen,
deres store Tordenbaade
brused over Flod og Indsø.
Derpaa gik et andet, dunkelt
Syn forbi mig som en Taage;
spredte saae jeg vore Stammer,
svage; thi mit Raad de glemte
og bekæmpede hinanden;
Og jeg saae de sidste Rester
af vort Folk mod Vesten feies,
som en Sky for Stormens Aande,
som de visne Høstens Blade!**«

* »Letters and Notes on the Manners, Customs and Condition of the North American Indians«.
** G. Berns Oversættelse.

FRA JAGTJOURNALEN.

AF C. GOVERTZ JENSEN.

En Septemberdag for en Del Aar siden var jeg paa Jagt i Rødby Fjord sammen med en ung Forpagter Strøm fra en Gaard i Omegnen og en medicinsk Candidat Bagge, der var i Besøg hos Forpagteren.

Det viste sig strax, at der var kommen et usædvanlig stort Træk af dobbelte Beccasiner, og da vi var forsynede med smaa Hagl og ret gode Hunde, besluttede vi at hellige dem al vor Opmærksomhed, hvilket forøvrigt ikke var saa meget uegennyttigt, da der alligevel ingen Ænder laa inde i Flægen. Vi gav os altsaa Skjæbnen ivold, trak afsted mellem Landkanten og den yderste Sivbræmme mod det aabne Vand, og bekymrede os saare lidt om nogetsomhelst andet i Verden end Setternes forsigtige Søgen og Fuglenes

ilsomme, svinglende Flugt. Paa denne Maade skete det, at vi temmelig uforvarende kom ud paa en Odde, der løber langt ud i den dybere Del af Fjorden. Imellem denne og det nærmeste Land var der imidlertid en Vig paa nogle Hundrede Alens Brede, og den var vi nu nødt til at vade over, hvis vi ikke vilde gaa en Fjerdingvej eller maaske mere tilbage ad det engang afjagede og tømte Revier.

Det er en Selvfølge, at vi uden Vaklen bestemte os for Vadeturen, endskjøndt vi nok kunde indse, at Bunden var blød, og at Expeditionen i Grunden egnede sig mere for Oddere end for Mennesker. Men endskjøndt vi altsaa var enige om at overskride Rubicon, var der stor Meningsforskjel med Hensyn til Forberedelserne til Overgangen.

Strøm, der var en resolut Natur og desuden bedst kjendt i Terrainet, tog blot Patronerne ud af Bøssen og gik saa uden videre ud i Vandet. I Begyndelsen naaede dette kun netop ind i Vandstøvlerne, men saa steg det og midt ude i Vigen spillede det om de nederste Sømme af hans Vest. Hans Ben kunde man altsaa ikke se mere, men idet han seigt og forsigtigt flyttede dem i Mudderet, tog det sig ud, som gled hans Overkrop hen over Vandfladen, og det saare langsomt.

Bagge morede sig kosteligt, og haabede inderligt, at han maatte komme til at sidde fast. Mig forekom denne Eventualitet ogsaa i første Øjeblik meget fornøjelig, men saa indvendte jeg, at det ikke vilde blive slet saa morsomt for os at trække ham op.

»Nej det har Du da Ret i«, svarede han og saa raabte han ud til Strøm: »Skynd Dig endelig lidt! Du faar Snue, og nu er dit Lommetørklæde bleven vaadt«.

Strøm svarede ikke men fortsatte roligt sin Sejlads. Saa syntes jeg ogsaa, jeg vilde opmuntre ham lidt, og i Betragtning af Situationen iklædte jeg mine Ord en teknisk Dragt: »Hør nu Strøm! sæt hellere et Reb i dit Storsejl. Skjøderne slæber allerede i Vandet, og kommer der en Kastevind, ser det galt ud. Skuden er for rank og mangler Ballast«.

Men heller ikke denne Appel til hans Forstand anfægtede Strøm, og nu grundede det op. Han begyndte at gjøre større Fart, og pludselig viste Knæ og Støvlekanter sig i Vandskorpen. Saa pladskede han frem med en Hensynsløshed, der paa det klareste godtgjorde, at han følte sig sikker, og en Minut efter sad han ganske rigtig oppe paa Græskanten og tømte sine Støvler ved at løfte Benene ivejret. Der lod det til, at han vilde blive for at nyde Synet af vor Overfart over det røde Hav, som Bagge kaldte Vigen efter det jernholdige Mudder, der prydede dens Bredder.

Vi havde taget Støvler, Strømper og Benklæder af og ombyggeligt anbragt alt dette i og udenpaa Taskerne, hvis Remme vi forkortede saa meget, at de hang os lige under Armhulerne. Resten af Klæderne havde vi smøget og bundet op paa Brystet, og Bøsserne holdt vi i Haanden som en Slags Ballancerstænger. Strøm paastod siden, at vi saa meget sælsomme ud, omtrent som et Par Kropduer, tykke foroven og mærkværdig magre forneden, men der var vi jo, som Naturen havde skabt os, saa det var vel Synd at kritisere.

I dette Costume mente vi imidlertid selv, at vi var udmærket rustede til at trodse Voverne; Bagge ytrede endogsaa, at det maatte være et opløftende Syn at iagttage os, og jeg var bogstaveligt af samme Mening.

Men nærmest ved Land var der Smaasten i Dyndet, og Huden paa vore Fødder var lidt fin. Vi blev derfor jævnlig nødt til at skeje ud fra den rette Linie og træde saa forsigtigt, som gik vi paa Ærter. Alligevel syntes vi dog, at vi klarede Skjærene ganske pænt, men saa brast den Illusion, da Strøm satte Hænderne for Munden som en Raaber og brølte: »Hvad er det for en Giren? Pas Kursen! Øjnene paa Kompasset og støt ved Roret — Ret saa! «

Lidt længere ude var Dyndet som slemmet, helt stenfrit, og det gik dejligt en Tid. Vi pløjede Havet Side om Side og var meget muntre; men saa kom det uundgaaelige. Enhver, der har gjort Forretning i vadende Andejagt, ved, at bare Fødder bore sig adskilligt dybere ned i vanddrukkent Mudder end bestøvlede, men den Erfaring havde vi endnu at gjøre. Midt ude i Vigen sank vi altsaa, saa Vandet steg os højt op paa Siderne, og Benene havde vi meget ondt ved at slæbe op. Humøret havde vi dog ikke rigtig mistet endnu, men saa kom Strøm igjen med sine gode Raad. »Hal ind paa Bugsertrodserne, Taskerne slæber i Vandet«, raabte han.

Vi stod stille og saa os tilbage.

»Nej«, skreg han, »sæt Skruen i Gang, fuld Kraft! ellers kommer I aldrig af Grunden«.

Der var formelig Ængstelse i Stemmen, og det slog os for første Gang, at der var nogen Fornuft i hans Tilraab. Det var virkelig ikke værd at staa stille i Mudder til langt over Knæene og Vand næsten til Armhulerne. Vi satte derfor med nogen Besvær »Skruen« i Gang paany, men de løbende Redskaber, Buxer, Støvler og Strømper sejlede upaaagtede bag efter os i Jagttaskerne; thi noget maa man opgive ved en Grundstødning, og vi mente nu, det var bedst at bjerge Frakkerne og Skjorterne — saa vidt gjørligt.

Endelig grundede det op, og alt som vi fik mere og mere af vort paa det tørre, begyndte et frimodigt Smil at spille om vore Læber; men saa raabte Strøm igjen: »Halløj! Har I tjæret Jert Agterspejl?«

Heldigvis fandtes der inde paa Land et gravet Vandhul, hvor man med nedstemte Fordringer til Renlighed nok kunde tage sig et

Foryngelsens Bad, og derhen begav vi os. Men ved Hullet laa Strøms Kudsk, der var gaaet ud for Ordre at opsøge os Jægere med en Madkurv og de til Frokosten fornødne Drikkevarer. Vi fik Kig paa hans Øjne, der lyste som et Par St. Hansorme i det lange Græs, og lidt nedenfor dem opdagede vi hans Kinder, der var udspilet paa en mystisk og foruroligende Maade.

»Hvad Fanden«, sagde Strøm, »har Fyren faaet Faaresyge? Aa se lidt paa ham Bagge!«

Men saa sprang Kresten, der hidtil havde holdt sig hæderlig, op fra sit Leje med et Brøl, og grinede aldeles opgivet.

»Naa«, interpellerede Strøm Synderen, »Du skinbarlige Syrlighed til daglig, hvad gaar der af Dig? Ser Du noget morsomt, saa vis mig det!«

»Nej, det tør jeg ikke Hr. Forpagter!« gispede Kresten.

»Aa frisk Mod, Du har jo maaske intet ondt bedrevet«, vedblev Strøm, »ud med Sproget!«

»Ja, naar Herren endelig vil vide det, saa synes jeg rigtignok, at de fremmede Herrer ser lidt aparte ud«.

»Naa det er mine Gjæster, Du morer Dig over. Aa Kresten! Du er et beklagelsesværdigt Asen, saa forsømt din Opdragelse er; men Du er vel sagtens uforbederlig. Tag derfor Kurvene og vig bort fra mine Øjne — saa langt som et hundrede Alen. Der kan Du sætte Dig, og tænke over dine Synder; for angre gider Du vel ikke? Men vender Du Dig om, gaar det Dig som Loths Hustru siger jeg Dig, Du ved nok hende, der havde det Uheld . . . Død og Pine! Du har dog vel husket at faa Salt med? Naa det var da heldigt . . . Skrup saa af!«

Og Badet gik for sig efter alle Kunstens Regler med Soltørring og det hele Apparat til et fuldstændigt og omhyggeligt Toilette, medens imidlertid en Gordonsetter malede rundt paa Bagges Skjorte og omsider fik den lagt den i de rette Folder, saaledes som en forstandig Hunds Leje altid bør være.

»Det var endda godt, hun ikke ogsaa trak mit Uhr op, inden hun gik i Seng«, bemærkede Bagge siden, »eller tændte en af mine Havanesere. Emancipationen stiger, mine Herrer, og jeg mener nu, man maa være taknemmelig, naar man undgaar Udskejelser. Ser I,« tilføjede han tankefuldt, »fra Havets vilde Vover reddede jeg Skjorten, men hvo modstaar kvindelige Luner? . . . Dog en Skjorte kan blive tør, medens man spiser Frokost, men et Uhr er en zart Gjenstand, og et Par Kløer i Spilleværket vilde ubetinget have forringet dets Værdi for Ejermanden, og hvad Cigarerne angaar, saa holder jeg ikke af dine Strøm, de brænde skjævt, og deres Aroma gjør mig melankolsk«.

Efter Maaltidet, ved hvilket Kresten ikke blev glemt og Hundene bragte sig selv i Erindring, fortsattes Jagten i det umaadelige Revier, der er fuldt af flade, sivbræmmede Holme, Sunde halvt tilvoxede med Flæg og store lidet dybe Vandflader. Ude paa disse laa enkelte Blishøns og smaa Flokke af Ænder uden at bryde sig synderligt om Skydningen. De følte sig sikkre nok, og flagrede kun lidt hen over Vandet, selv om en af Hundene kom dem temmelig nær. Blishønen er navnlig en intelligent Fugl, den forstaar at beregne sine Chancer og kjender saa temmelig Skudviden af en almindelig Bøsse. Men for Øjeblikket gjaldt det hverken dem eller Ænderne. Det er ikke morsomt at komme til at slæbe om en halv Dag med et Par Ænder i Tasken, naar der er Beccasiner nok, og disse holde for Hundene. Derom var vi ganske enige og saa om at blive nogenlunde samlede. Det var fornøjeligt at se Hundene arbejde i Compagni og at se hinanden skyde. Bagge anvendte ufravigelig Kasteskud. Saa snart Fuglen var over Græsset, var den nede igjen; hvis ikke faldt det andet Skud strax efter, men i saa Fald fløj Baccasinen rigtignok for det meste sin Vej. Fældede han derimod den første, var det ingen Sjældenhed, at han leverede en smuk Doublé. Strøm og jeg derimod lod Fuglen trække ud, og Strøm var en meget sikker Skytte, saa sikker at hans Hund blev aldeles forbavset og fornærmet, naar han en enkelt Gang skjød forbi; den tvivlede aabenbart ikke paa hans Færdighed men troede, at han gjorde det for at chikanere den. Dette var iøvrigt den eneste Uenighed, der nogensinde opstod mellem Herre og Hund; ellers passede de sammen som Haand til Handske.

Hen paa Eftermiddagen kom vi ind i en Bugt, der skjød sig langt op i Landet og paa begge Sider var flankeret af Hegn med topstynede Graapile. For den Ende af Vigen, der vendte ud mod Fjorden, var der rigtignok anbragt en lille Dæmning, men den voldte os hverken Besvær eller Betænkeligheder. Derimod syntes vi, det var temmelig ærgerligt, at en Bonde med en snavset Pudelhund i Hælene kom spadserende fra den modsatte Side og ovenikjøbet gav sig utrolig god Tid.

»Der skræmmer det Dovendyr og hans Køter da alle Beccasinerne op«, sagde Strøm, »lad os gaa lidt til, saa vi faar overstaaet Mødet og kommer over paa den anden Side«.

»Ja vel,« svarede jeg, »men Manden ser mig ud til at have selskabelige Hensigter. Han laver sig til at lukke Munden op.«

Og ganske rigtigt! Da vi skulde til at passere hinanden, hilste Bonden høfligt, og idet han henvendte sig til Strøm, sagde han: »Er det tilladt at tale et Par Ord med Forpagteren?«

»Naturligvis,« svarede Strøm, »men De ser, jeg har Selskab . . . «

»Saa de to Herrer følger med Hr. Strøm?« fortsatte Manden roligt.

»Ja de gjør! Hvad er det saa, De vil?« kom det nu lidt kort.

»Aa,« vedblev han uforstyrreligt, »jeg vilde bare forhøre, om Forpagteren ikke skulde være til Sinds at leje min Jagt.«

»Jo, det kan nok være,« sagde Strøm, »men det kan vi jo tale om en anden Gang, nu . . .«

»Nej,« faldt Bonden for første Gang rask ind, »det er ligesaa godt at faa det afgjort med det samme, da De jo allerede er begyndt at drive Jagten herinde i min Eng«.

»Deres Eng?« spurgte Strøm forbavset, »vi gaar jo i Rødby Fjord«.

»Ja, men fra Volden af er Engen min, saa det er vel bedst at komme til en Redelighed? Jeg tænker, De vil byde mig 30 Rd., da De er gaaet herind med to andre uden Forlov.«

»De kjender nok Loven, min gode Mand,« svarede Strøm, »men synes De dog ikke, De er lidt nærgaaende?«

»Nej slet ikke,« sagde Bonden, »skulde vi have Retten til at fastsætte denne hersens Accord, saa kom De til at betale lige saa meget for en Dag, som jeg forlanger for et helt Aar.«

Dette var uimodsigeligt rigtigt, og det endte med, at denne landlige Logiker overtalte Strøm til at gaa ind paa hans Raisonnement. Men ovenpaa denne Afbrydelse varede det alligevel lidt, inden Humøret rigtig vilde op igjen. Bagge mente, at det muligt kom af, at Bonden slæbte af med alt, hvad der i Øjeblikket var i Markedet af den Vare.

Vejret havde imidlertid skiftet Udseende. Tidligere paa Dagen havde Himlen været klar, Temperaturen sommerlig og Brisen ikke stærkere end netop tilstrækkelig for Hundene; men nu begyndte det at trække op med mørke Skyer, og smaa Hvirvelvinde foer hen over Vandet, bøjende Siv og Flæg tilside og tabende sig ligesaa hurtigt, som de opstod.

»Vi faar haardt Vejr ved Solnedgang,« erklærede Bagge, som havde gjort et Orlogstogt med og paa Søen lagt sig efter Spaadomskunsten. »Lad os spæge vort Kjød en Stund endnu og blive saalænge, at vi faar Andetrækket med, det vil blive mageløst iaften.«

»Ja, men L'hombreren!« indvendte Strøm.

»Aa, Natten er vor egen, saa L'hombreren tager ingen Skade af at vente,« sagde jeg, »værre er det med din Kone og hendes gode Mad. Men jeg holder med Bagge. Se blot, hvor muntert Stormhestene trave hen over Himmelen! Alle Østersøens Ænder vil komme ind iaften, og det Gilde maa vi være med til.«

»Naa, lad gaa da,« indvilgede Strøm, »naar saa blot Blæsten vil komme op itide.«

Og det gjorde den, lidt for tidligt endda; thi før Solen rund og rød gjemte sig i en sort Sky, drønede allerede Havet mod Klitten og Diget, og en isnende kold Vind svøbte sig om vore tyndt paaklædte Legemer. Der var imidlertid nu ikke Tale om at gaa derfra, ikke engang om at søge Dækning, ialtfald ingen anden end den en Rørholm kunde give, medens man ventede paa Ænderne.

Altsaa stod vi — et Tusind Alen fra hverandre for at have aldeles frit Skud — og frøs gudsjammerligt med de rystende Hunde ved Siden. Min havde sat sig ned, da den formodentlig fandt Vandet varmere end Luften, men trods Kuldegysningerne undgik ikke en Myg dens spejdende Blik. Selv havde jeg begravet Hænderne i Lommerne, vendte Ryggen til Vinden og traadte saa meget Siv sammen under Fødderne, at jeg fik fast Fodfæste. Saaledes forberedt var det altid en Adspredelse at følge Maagerne, der med usikker Flugt kom ind fra Søen, eller Svalerne, der strøg lavt hen over Flægen. Nogle af dem slog allerede med svag Kvidren ned i Rørene, men joges atter op fra det vante Nattesæde af den stærke Bevægelse og den uhyggelige Hvislen, der fór gjennem den svejende Skov ved hvert eneste Vindpust.

Mørket kom den Aften ikke jævnt og sagte som ellers i Eftersommeren. En Skybanke viste sig i den vetlige Horisont, musegraa med ildrøde Takker, steg hurtigt op mod Zenith og farvedes sort, saa kom den hylende hen over en, dryssende ud af sin Kappes Folder et Par Skjæpper Hagl, og atter var Himlen ren. Men lidt efter lidt blev det dunklere, og pludselig snusede Hunden heftigt mod Vinden. Jeg vendte mig hurtigt om, og følgende dens opmærksomme Øjne, saa jeg et Par Skygger fare forbi, for langt borte, syntes jeg. Dog Bøssen af Nakken og klar!

Og det var sandelig paa høje Tid; thi paa en Gang fra oven og fra Vandet, fra højre og venstre, forfra og bagfra kom Ænderne enkeltvis og i Flokke, møjsommeligt kjæmpende mod Stormen eller farende hen paa Vindens Vinger. Man kunde ikke, som ellers, høre dem, ialtfald kun sjældent og stødvis; men det behøvedes heller ikke; der var saa mange af dem, at Bøssen blev brændende varm i det Kvarterstid, det hele stod paa.

»Det var prægtigt,« sagde Bagge, da jeg bag efter kom hen til ham, »og nok værd at døje lidt Kulde for. I roligt Vejr har man tredobbelt saa lang Tid og faar maaske mere i Tasken — men en Maaned i Paris er ligesaa meget værd som ti Aar i Rødby.«

Med denne tvivlsomme Paradox slæbte han det sidste Ben ud af Dyndet og betraadte det faste Land.

Portræt.

Din Kind til min Du lægger tæt
og beder mig forklare ret,
hvormed Du dog i særlig Grad
saa brat den allerførste Dag
opvakte mit Behag.
Ja, kjæreste, det er lidt svært
at sige med Bestemthed, hvad,
— nu da jeg kan Dig udenad
og Alt er kjendt og kjært.

Dog — saadan som hin Dag jeg saa'
Dig hist ved Havelaagen staa,
— hvorover, halvt i maurisk Stil,
Vinranken har sin Bue spændt
saa let og transparent —
var der i Stillingens Plastik,
i Kindens Runding, Læbens Smil,
den bløde barnlige Profil
et vist, som drog mit Blik.

Jeg saa' en Krop, hvis Linierids
var rent som hos en Artemis
— slank i sin Fylde og vestalsk —
en Kind med dunet Ferskenskjær,
en Haarvæxt, brun og svær;
et Bryn, hvis raske Penselstrøg
gav noget dristigt, infernalsk,
som Stemmen, blød og musikalsk,
dog strax slog hen i Spøg.

Jeg saa' — og det i første Stund, —
hvor sød den var, din lille Mund,
hvis Overlæbe, opskudt kjækt,
lod bag sin friske Purpurbræm
to Perler titte frem.
Som fik den alt om Tingen Nys,
den smilede saa lunt fordækt,
— at nær jeg havde, med Respekt,
den givet strax et Kys.

Men fra de brune Øjnes Blik
sit Lys det hele Ansigt fik:
Der laa et Skjælmeri paa Lur,
som brat — lig Solglimt i en Bæk —
snart kom, snart smutted væk.
Og gjennem Øje, Smil og Træk,
i Holdning, Lader og Figur
der røbed sig en frisk Natur,
saa ung, saa sund og kjæk.

Se dette — om jeg husker ret —
var nok ved første Indtryk det,
hvorpaa jeg lige strax fik Kig,
— skjønt før og nu i saadant man
jo let forvexle kan.
Og vil Du vide, lille Nar,
om det, jeg saa' ved første Blik,
nu ogsaa siden har holdt Skik,
— saa er et Kys mit Svar.

Otto C. Fönss.

VALDEMAR IRMINGER.

Med Kunstbilag: »Batteriet skal tage Stilling«. Portræt og Finale tegnet af Gerh. Blom.

Saa langt man kan følge Slægten Irminger tilbage i Tiden, har Flertallet af dens Medlemmer viet sig til Krigerstanden; som en Slags Konsekvens heraf kan det vel betragtes, at den eneste af Familien, der er bleven Kunstner, har vundet sine fleste og en Del af sine bedste Sejre ved Skildringer af Soldaterlivet.

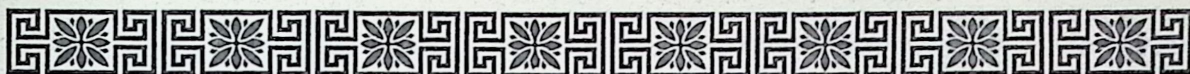
Valdemar Henrik Nikolaj Irminger, der er en Søn af Oberst J. H. G. Irminger og født i Kjøbenhavn den 29de December 1850, lagde allerede som Dreng kunstnerisk Evne for Dagen, især i de Tegninger, i hvilke han behandlede militære Situationer. Kort efter sin Konfirmation begyndte han at modtage Undervisning paa det tekniske Institut og gik derfra i 1867 over til Akademiet, hvor Kittendorf, Simonsen, Roed og Vermehren bleve hans Lærere; Afgangsbevis som Maler fik han sex Aar senere, og i 1875 gav han for første Gang Møde som Udstiller paa Charlottenborg. Præmien, hvortil han konkurrerede, vandt han rigtignok ikke ved denne Lejlighed, men hans nydelige Billede, »Gæssene drives hjem«, vakte dog en ikke ufortjent Opmærksomhed, og i Løbet af de nærmest følgende Aar erhvervede Irminger sig Navn som en af vore mest lovende Dyremalere. Udelukkende som saadan arbejdede han indtil 1878, da han traadte over i Militærmalernes Kreds med sit anselige »I Krigstid, hvor, paa en taaget Efteraarsmorgen, en højtstaaende Officer til Hest lige har oplæst en Proklamation for danske Dragoner«. Kunstværket gjorde Lykke, især ved sin klare og ædruelige Fortælling, ved god Karakteristik af Figurerne og solid Farvegivning, og disse Fortrin anerkjendtes ogsaa i Irmingers senere udstillede Soldaterbilleder, af hvilke »Dragoner, der vende hjem fra en Rekognoscering«, »Dragoner, der ride igjennem en Landsby«, »Batteriet skal tage Stilling« og »Paa Hjemvejen fra Manøvren« turde have Krav paa særlig at nævnes. Som man vil se, har Irminger til sine Arbejder af den nævnte Art med Forkjærlighed valgt Æmner, der give rig Lejlighed ogsaa til Skildringer af Dyreskikkelser; det rene Dyremaleri har han stadig dyrket ved Siden af Militærmaleriet og paa dette Omraade ydet meget fortjenstfuldt, saaledes »En brun Hoppe med sit Føl«, der i 1879 indbragte ham den Neuhausenske Præmie, »Hundehvalpe«, hvor et friskt Lune gjør sig gjældende, og »En saaret Løvinde«, et af Kunstnerens virkningsfuldeste Hovedværker. Motivet hertil, som Irminger forøvrigt senere har varieret paa forskjellig Vis — han har endog benyttet det til et meget smukt og livlig modelleret plastisk Arbejde — er taget fra et oldassyrisk Relief; i Maleriet er det udvidet og behandlet med dyb og ædel Følelse; ingen vil uden at røres fordybe sig i Billedet af Dyret, hvis Bagkrop er gjennemboret af et Spyd, og som nu møjsommelig slæber sig ind i Hulen til sine smaa Unger, der omringe det og slikke dets Saar.

Irminger, der tidligere kun havde foretaget kortvarige Rejser til Udlandet, opholdt sig i Slutningen af Firserne længere Tid i Frankrig og navnlig i Italien; Udbyttet af denne Studierejse var en Række større og mindre Arbejder, ikke blot Landskabs- og Dyrebilleder, som det anselige »En Campagnol med en Drift Heste«, men ogsaa Malerier, i hvilke Menneskene spille Hovedrollen. Flere af hans Skildringer af Sydens Folkeliv ere af ikke ringe Interesse; over alle disse hæver sig dog ved Følelsens Dybde og Finhed hans store, i 1888 udstillede, »Fra det gamle Colossæum«, den stakkels lille Kristenpige, der nøgen kryber sammen i en Udkant af Amfitheatret og skjuler sit Ansigt, greben af Rædsel over Brølet af de vilde Dyr, der snart skulle sønderrive hende.

Det synes overhovedet, at Irminger i de senere Aar har følt sig dreven til mere end hidtil at samle sine Kræfter til Skildringer af Menneskelivet; herom bærer blandt andet hans smukke Billede af de syge Børn paa Kysthospitalet Vidnesbyrd. Paa dette Omraade vil han sikkert ogsaa i Fremtiden indlægge sig Fortjeneste; han er en Kunstner, der ser klart og dybt, og som overalt udtrykker sig med saa megen Ærlighed og sand Følelse, at han fuldt ud hævder sig Ret til at regnes blandt dem, der gjøre vor unge Malerkunst Ære.

Sigurd Müller.

EN SØRGELIG HEMMELIGHED.

FRA POLITIINSPEKTØR BYRNES DAGBOG. AF JULIAN HAWTHORNE.

(4. Fortsættelse.)

Hun gik langsomt forbi ham, tilsyneladende uden at lægge Mærke til ham, men saa snart han fik Øje paa hende, nærmede han sig hende, betragtede hende forskende et Øjeblik og sagde saa, idet han traadte tæt hen foran hende: »Godaften, Orange-Blomst! Har Du ikke set min Papegøje?«

»Jo, jeg har«, svarede Elise, og den »fortalte mig, at jeg kunde finde Sukkertop her«.

»Saa er vi her!« svarede den hvide Maske.

Denne korte Dialog havde den anonyme Brevskriver foreslaaet at benytte, for at begge kunde være sikre paa at have med den Rette at gjøre og forebygge al Fejltagelse.

Saa snart disse Ord vare vexlede, fortsatte den Fremmede med dæmpet Stemme: »Det er Altsammen rigtigt. Følg med mig hen til et Sted, hvor vi kan tale uforstyrret sammen«.

»Nej!« svarede Elise med forandret Røst, men hurtigt og bestemt. »De maa tale her eller slet ikke. Hvad vil De mig?« Hun var traadt et Par Skridt tilbage og stod kun nogle faa Tommer fra den røde Tøjvæg, bag hvilken Damen i den blaa Domino var skjult.

»Som De vil«, sagde den anden, idet han traadte tæt hen til hende. »Det er mere i Deres Interesse end i min, at Ingen hører os. Jeg vil tale med Dem om en Person, som hedder Louis Hanier«.

Den unge Pige tav et Øjeblik, men sagde derpaa roligt: »Godt, jeg hører«.

»Jeg kjender Deres Forhold til ham, og det afhænger af mig, om det skal blive bekjendt for Alle. Forstaar De?«

»Jeg stod ikke i noget Forhold til ham, som jeg ikke kunde være bekjendt. Er det alt, hvad De har at sige mig?«

»Det er overflødigt at spille Komedie for mig«, svarede Manden. »Jeg véd, hvad jeg taler om. Hanier var Deres Elsker. Det var Mistanken derom, som gav Deres Mand Anledning til at afskedige ham for nogle Aar siden. De vedblev at modtage ham i Smug. Ved Deres sidste Møde med ham, kort før hans Død, har man set Dem omfavne ham — ham, en Mand, som havde været Deres Kjældermester; De gav ham Foræringer; den sidste, De gav ham, var . . . skal jeg fortsætte?«

»Hvis De behager«, lød Svaret, stadig i ligegyldig Tone.

»Nuvel — det var et Cigaret-Etui af Sølv, som tilhørte Deres Mand. De kan høre, jeg er vel underrettet«.

»Det er nok muligt, men jeg indser ikke, hvad Deres Mening er med at fortælle mig dette«.

»Lad mig da fortælle Dem lidt mere endnu. Deres Mand kom tilfældigt, af en Grund, som De ikke kjendte, til at savne dette Cigaret-Etui kort efter, at de havde givet det til Hanier. Han spurgte Dem om det; De blev forskrækket og prøvede paa at faa ham til at tro, at han havde tabt det; men tilsidst tog hans indtrængende Spørgsmaal og den Alvor, med hvilken han tog Sagen, Modet aldeles fra Dem, og De bekjendte hele Sandheden for ham«.

»Hvilken Sandhed?« spurgte Elise.

»At De havde givet Hanier Etuiet, og at han var Deres Elsker«.

»Det er Usandhed!« sagde Elise rolig.

Hendes Selvbeherskelse og Frygtløshed irriterede aabenbart Manden; og han sagde strengt og ikke som hidtil med paataget Stemme: »De véd det er Sandhed, og jeg skal bevise det. Aftenen efter, at De havde tilstaaet for Deres Mand, kjørte De og han i en Droske hen til Hanier. Beboerne var gaaet i Seng, og Huset var stænget, men De opnaaede alligevel at komme ind, medens Deres Mand blev siddende i Vognen. De fortalte Hanier, at alt var opdaget, og paa Deres Bøn gav han Dem Etuiet tilbage. De kjørte tilbage til Deres Hjem og gik ind sammen med Deres Mand«.

»Videre!« sagde Elise. Hendes Væsen var i de sidste Øjeblikke bleven lidt forandret; hun lyttede med større Opmærksomhed end før og fæstede et prøvende Blik paa Manden foran hende.

»Deres Mand havde faaet sit Etui«, fortsatte den anden, »og var forsaavidt tilfreds; men Haniers Person vilde være en Fare for ham. For det første var Hanier maaske bleven bekjendt med Cigaret-Etuiets hemmelig Indhold og kunde derved gjøre Deres Mand alvorlig Skade i visse Retninger; og for det andet stod det i Haniers Magt at beskjæmme Deres Mand ved at aabenbare det Forhold, hvori han, Hanier, stod til Dem. Disse to Grunde bevægede Deres Mand til at handle, som han gjorde. Jeg tænker, De helst vil være fri for, at jeg fortæller Dem, hvori denne Handling bestod?«

»Det er det eneste Punkt i Deres Historie, som gjør mig lidt nysgjærrig«, svarede Elise med uforstyrret Ro.

Den Anden stirrede paa hende med kjendelig Forbavselse. »Jeg maa tilstaa«, sagde han tilsidst, »at De har stærkere Nerver end jeg antog. Men det vil ikke frelse Dem. De tror maaske, at jeg kun vil meddele Dem Formodninger i Stedet for Kjendsgjerninger. Men nu kan De jo selv dømme«. Han traadte helt hen til hende og nærmede sin Mund til hendes Øre. »Deres Mand gik den Nat tilbage til Hanier«, hviskede han, »og skød ham med koldt Blod. Han er en Morder, og jeg behøvede blot at fortælle Andre, hvad jeg har fortalt Dem, for at faa ham dømt og straffet«.

Disse Ord, som var uhørlige for enhver anden end Elise, gjorde ikke den Virkning paa hende, som den, der havde udtalt dem, aabenbart ventede. Hun trak sig bort fra ham og stirrede et Øjeblik paa ham; derefter brast hun i en unaturlig Latter!

Hun beherskede sig dog næsten øjeblikkeligt. »De siger, at De kan bevise Deres Beskyldning«, sagde hun, »men jeg antager, at eftersom De har gjort Dem den Ulejlighed at give mig denne Meddelelse paa en saa hemmelighedsfuld Maade, at De da forbinder en særlig Hensigt dermed. Og det er?«

»Jeg skal bevare Hemmeligheden«, svarede han temmelig tvært, »paa visse Betingelser. De maa gaa ind paa at skaffe mig Underretning om visse Ting, som kommer indenfor Deres Rækkeevne, og sørge for, at jeg faar Rede paa dem Tid efter anden, naar jeg forlanger det. Deres Mand er en af Lederne af en Organisation, som er fjendtlig for de Interesser, hvis Repræsentant jeg er. Jeg har Grund til at antage, at De hidtil har været uvidende herom, og jeg skal derfor, naar den rette Tid kommer, gjøre Dem bekjendt med Enkelthederne. Det er for Øjeblikket nok at sige Dem, at Deres Mand besidder hele denne Organisations Tillid, er indviet i alle dens Hemmeligheder og har mange af dens vigtigste Dokumenter i sit Værge. Disse Dokumenter har han opbevaret paa forskjellige sikre Steder. De maa faa opdaget, hvilke disse Steder er, skaffe Dem Adgang til dem og give mig Underretning om Dokumenternes Indhold. Hvis De ikke lover mig dette, anmelder jeg ham for Politiet. Det er mit Tilbud. Hvad siger De til det?«

»Vil De sige mig, hvem De er?« spurgte Elise efter en Pavse.

»De skal faa det at vide, naar Tid er. Men først maa jeg have Deres Løfte«.

»Jeg har gjenkjendt Dem for lidt siden«, sagde Elise, idet hun fæstede sine Øjne paa hans med et gjennemtrængende Blik. »Dersom De havde kjendt mig, vilde det have været bedre for Dem. Jeg er ikke den Person, til hvem De skrev Deres Brev. Jeg saa' dette Brev. De havde ikke givet det nogen Underskrift; men jeg vil sige Dem, at Navnet, der skulde have staaet under det, var Robert Johnson!«

Skjønt Manden i den hvide Dragt var omhyggelig maskeret, kunde der ikke være Tvivl om, at disse Ord foruroligede og mishagede ham. De kom ham saa aldeles uventet. Skjønt han kjendte den Dame, som han troede at have foran sig i den orangefarvede Domino, af Udseende, havde han dog aldrig talt med hende og derfor i Begyndelsen kun gjort sig ringe og senere ingen Umage for at forandre sin Stemme. Men den Dame, som virkelig var i den orangefarvede Domino, og hvem hendes Veninde og Frue kaldte Elise, men hvem Læseren sikkert har gjenkjendt som Lizzie Pond — den unge Dame var, som det egentlig er overflødigt at bemærke, fortrolig med ethvert Tonefald i Robert Johnsons Stemme og med hele hans Maade at være paa. Medens hun derfor omhyggelig vogtede paa sit eget Incognito, havde hun ikke haft nogen Vanskelighed ved at gjennemskue hans Forklædning, og hun havde været mere interesseret af det mærkelige Lys, hans Oplysninger og Fordringer kastede over hans egen Karakter, end af den Historie, han fortalte om Obersten og Mrs. Desmond. Hvem var denne Robert Johnson, paa hvem hun havde stolet saa trygt, og hvem hun havde tilladt sig selv at holde saa meget af? At han ikke var den, han hidtil havde givet sig ud for, derom kunde der ikke være nogen Tvivl; men hvad han egentlig var, kunde hun ikke danne sig nogen bestemt Mening om.

Det maa her bemærkes, at Mrs. Desmond i de nærmest foregaaende Dage havde haft flere private og fortrolige Samtaler med Lizzie, og Følgen heraf var, at Lizzies Syn paa Mrs. Desmond og hendes Opførsel var helt forandret. Lizzie vidste nu, at Mrs. Desmond ikke havde gjort sig skyldig i noget Brud paa sine Pligter som Hustru. Hvad angaar, at Obersten skulde have begaaet Mordet, da var en saadan Mulighed slet ikke falden Lizzie ind, og hun hørte paa denne Beskyldning med haanlig Vantro. Imidlertid havde hun Aandsnærværelse nok til at undertrykke Lysten til at sige sin Mening, og Fatning nok til i sin Rolle som Mrs. Desmond at faa Johnson til at vise sine Kort, for derefter at bringe ham til hverken at vide ud eller ind ved at fortælle ham, at han havde gjort sine Meddelelser ikke til Mrs. Desmond, men til en anden, ham ubekjendt Person.

Men skjønt Johnson i Øjeblikket var overvunden, var han ikke den Mand, som strax opgav Ævred; han traadte henimod Lizzie med udstrakt Haand for at rive Masken af den Ubekjendtes Ansigt. Anende hans Hensigt trak Lizzie sig rask tilbage. I samme Øjeblik lød der bag den

røde Tøjvæg et Skrig, efterfulgt af Knagen og Bragen og endende med et Bulder, som tiltrak sig Johnsons og de fleste Andres Opmærksomhed, og som reddede Lizzie ud af Situationen.

Hvad der var sket er følgende: Mrs. Desmond havde i sit Skjul bag Scenen i Begyndelsen anstrængt sig for at høre, hvad hun kunde af den Samtale, der fandt Sted i hendes Nærhed. Det varede imidlertid ikke længe, før hun opdagede, at hendes Tilflugtsted ogsaa blev søgt af Andre. Hun hørte Lyden af Fodtrin paa Bræddegulvet og Stemmer, som talte forsigtig og dæmpet. Hun kigede igjennem en Revne i Kulissen, der stod foran hende, og i det dæmpede Lys saa' hun fem Mænd, som stod i nogen Afstand fra hende og talte alvorligt sammen. De vare alle i rød Domino og med hvid Silkemaske for Ansigtet. To af dem toge i den Troe, at de var ubemærkede, Masken af, men Lyset bag Scenen var saa svagt, at Mrs. Desmond ikke tydeligt kunde skjelne disse Personers Træk. Saa vidt hun kunde se, kjendte hun ingen af dem.

Pludselig hørte hun listende Skridt tæt ved sig, og ved at forandre Stilling fik hun et Glimt at se af en sort Skikkelse, der ligesom en Kat listede sig henimod den røde Dominogruppe. Denne Skikkelse forsvandt bag en eller anden Gjenstand, og hun saa' den ikke mere. Men nu gik de fem Mænd paa Opfordring af en af dem henimod det Sted, hvor hun befandt sig, indtil den nærmeste af dem var hende saa nær, at hun kunde have naaet ham med Haanden. En Ramme, i hvilken der var udspændt et Stykke Tøj, var det eneste, som adskilte hende fra dem. »Her er bedre«, bemærkede den, der stod hende nærmest. Skjønt Ordene vare uskyldige nok, bragte de dog Mrs. Desmond til at blegne under Masken, og hun pressede Haanden mod sit Hjærte, thi Stemmen tilhørte aldeles bestemt hendes Mand, Obersten, som altsaa dog, naar det kom til Stykket, ikke var rejst til Filadelfia!

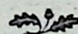
Hendes første Tanke var at flygte, men idet hun vendte sig om for at gjøre dette, stod hun Ansigt til Ansigt med den sorte Skikkelse, som var i Færd med at betræde hendes Skjul. Hun fik Indtrykket af et langt, magert Ansigt med et Par skarpe Øjne, som sad tæt sammen; men i det samme tog han sin Maske paa og forsvandt. Hun kom til at træde i sin Domino, snublede og faldt over mod en af Kulisserne. Den gav efter og styrtede over imod Tøjvæggen, som blev reven med i Faldet.

Hele Partiet tilhøjre bag Scenen blev ved dette Uheld synligt for Mængden. Der opstod en pludselig Tavshed, som dog kun varede et Øjeblik, og som paafulgtes af et forvirret Røre; mange Mennesker bleve grebne af en panisk Skræk, andre spøgte og lo, medens andre igjen raabte, at der var ingen Fare; enhver gav *sin* Stemme med i Laget enten paa den ene eller paa den anden Maade. De fem Herrer i røde Dominoer forsvandt strax blandt Mængden efter hurtigt at have taget deres Masker paa igjen; den hemmelighedsfulde, sortklædte Person var intetsteds at opdage. Damen i den orangefarvede Domino skyndte sig imidlertid af Sted bagved Logerne, gik igjennem en lille Dør og ned ad en Trappe til Parterret, hvor hun hurtig banede sig Vej hen mod Indgangen. Den hvidklædte Herre med det tomme Fuglebur lagde Mærke til Retningen, hun tog, og skyndte sig efter hende, men en Klynge halvfulde Klowner kom i det Samme til for at tage Skuepladsen for Katastrofen i Øjesyn og spærrede ham Vejen. Han vendte om og banede sig med en Del Vanskelighed Vej ned fra Scenen og tværs over Gulvet, men skjønt han naaede Indgangen inden mange Øjeblikkes Forløb, var den orangefarvede Domino sporløst forsvunden.

Lizzie Pond var, da hun mærkede, at hun havde Forspring, hurtig ilet ind i Dameværelset, hvor hun i en Fart tog sin Domino af og tog den paa igjen med Vrangen udad. Denne Side var blaa, og hun behøvede ikke at frygte for at blive gjenkjendt. Det var forud aftalt med Mrs. Desmond, at de skulde mødes i Damernes Toiletværelse, og til Lizzies store Beroligelse kom Mrs. Desmond, medens hun var sysselsat med at skifte Udseende.

Mrs. Desmond var selvfølgelig i en bevæget Sindstilstand. Hun fortalte Lizzie, at hun havde opdaget Oberstens Nærværelse, og udtalte sin Frygt for, at han skulde komme hjem før dem og opdage, at hun ikke var hjemme. Men Lizzie mindede hende om, at Obersten havde sagt, at han skulde til Filadelfia, og derfor ikke godt kunde vise sig i sit eget Hus før den næste Dag. Mrs. Desmond følte sig lidt beroliget ved dette Argument og vovede sig ud til Trappen sammen med Lizzie. De to Damer fandt deres Vogn og kjørte hjem.

Da de traadte ud paa Gaden, slog Byens Uhre tolv, og i samme Øjeblik lød en mægtig Fanfare fra Orchesteret, Tegnet til Demaskering. Karneval'et fik et endnu livligere og mere fantastisk Præg end før, og Dandsen tog nu ret sin Begyndelse.

TRETTENDE KAPITEL.

I Krydsforhør.

Den følgende Dag, henad Klokken tre, blev der paa Politistationen overrakt Inspektør Byrnes et Telegram. Virkningen af dette var, at Inspektøren øjeblikkelig tog sin Hat og skyndte sig bort.

Det vil erindres, at Manden med den underlige Gang, da han søgte at komme paa Spor efter Sølv Cigaret-Etuiet, havde fundet dette i Salomon Sibleys Laanekontor. Han fik at vide, at Etuiet var bleven pantsat der, men tillige

at det var bleven indløst, Aftenen før han talte med Salomon Sibley, og efter hvad der blev ham fortalt, blev indløst af den Samme, som havde pantsat det. Paa dette Punkt glippede Traaden, og skjønt han havde været utrættelig i sine Bestræbelser for at finde den igjen, var han dog ikke kommen videre.

Læseren, som er bedre underrettet end Manden med den underlige Gang, véd, at Robert Johnson var tilstede, da Etuiet blev pantsat, og at han af Grunde, som han selv bedst kjendte, havde fremstillet en Kopi af Laaneseddelen, samt derpaa forklædt sig saaledes, at han ved et flygtigt Blik saa' ud som den, der havde pantsat Etuiet, og at han havde havt Held med sig i sit Forsøg paa at komme i Besiddelse af det. Han havde derpaa opdaget og borttaget et Stykke Papir, som fandtes i Etuiet, men her ophører vor Viden.

Men at Johnson ikke var nogen almindelig Tyv, maa man allerede have bemærket. Hans Planer, hvilke de saa end maatte være, rakte langt videre og gik langt dybere end en almindelig Tyvs. Vi tør derfor med temmelig Sikkerhed antage, at Cigaret-Etuiet skjønt i og for sig en smuk og værdifuld Gjenstand ikke egentlig var det, der havde vakt hans Attraa. Den overordentlige Værdi, som dets Ejer tillagde det, havde vakt hans Nysgjærrighed og Mistanke, hvad Opdagelsen af Papiret i det syntes at retfærdiggjøre; men da han var kommen i Besiddelse af Papiret, havde Cigaret-Etuiet ingen Værdi for ham; ja, dets ejendommelige og iøjnefaldende Udseende gjorde det endog under de nuværende Omstændigheder til en temmelig farlig Gjenstand for ham. Han maatte skille sig ved Etuiet, han kunde sælge det, tilintetgjøre det, kaste det bort eller pantsætte det. Efter at have overvejet Sagen, besluttede han sig for det sidste. Ved at gjøre dette var der dog en Mulighed for at Etuiets rette Ejer tilsidst vilde faa det igjen.

Det var hans første Tanke at lade Etuiet komme tilbage til den agtværdige Mr. Salomon Sibley, men saa faldt det ham ind, at han derved kunde berede sig selv Vanskeligheder. Han vilde for det første være nødt til at forklæde sig igjen, og for det andet vilde Mr. Sibley maaske føle sig noget forbavset ved at se det lille Etui komme og forsvinde saa ofte i Løbet af saa kort en Tid. Men der var heldigvis mange andre Laanekontorer, hvor hverken han eller Etuiet vare kjendte; til et af disse begav han sig Dagen efter det franske Karneval. Det var beliggende i Bowery, ikke langt fra Hjørnet af Prince Street.

Han gik ind og leverede Etuiet over Skranken til en af Kommis'erne. Denne vendte og drejede Etuiet mellem Fingrene, kastede et Blik paa Johnson og gik derpaa hen i den anden Ende af Butiken med det. Der forløb nogle Minuter, og da Kommis'en lod til at ville blive borte, bankede Johnson et Par Gange paa Skranken med sin Stok. Komis'en kom nu øjeblikkelig.

»Naa«, sagde Johnson, »hvor meget kan jeg saa faa paa det?«

»Vi kan ikke sige det endnu«, svarede Kommis'en »det skal først undersøges, for at vi kan se, hvad det er værd«.

»Det kan da ikke tage lang Tid«, sagde Johnson.

»Herren er ved at spise til Middag«, lød Svaret. »Han vil vurdere det om et Minut eller to«.

Efter at have ventet lidt endnu blev Johnson utaalmodig.

»Aa, hør lidt«, sagde han, »hvis Deres Herre er til en Middag paa fjorten Retter, vil jeg ikke forstyrre ham. Jeg har travlt. Giv mig Etuiet igjen, saa vil jeg prøve at finde en anden Pantelaaner, som ikke foretrækker at spise, naar Folk vil gjøre Forretning med ham!«

»Ja men det varer ikke et Minut«, svarede Kommis'en. »Han er her lige paa Øjeblikket«.

Der var noget i den unge Mands Væsen, som pludselig lod Johnson ane Uraad.

»Giv mig Etuiet igjen«, sagde han. »Jeg ønsker ikke at have med en saa idiotisk Forretning at gjøre. Giv mig Etuiet, hører De!«

»Nu er det der«, sagde Kommis'en; »De skal ikke være være bange. Her er det!«

Medens han talte, traadte en Mand ind i Butiken, han vexlede et Blik med Kommis'en og gik derpaa hen til Johnson og lagde Haanden paa hans Skulder.

»Jeg har ventet paa Dem«, sagde han i en forekommende Tone. »Har De noget imod at følge med mig henad Gaden?«

Johnson vendte sig om og saa' paa den, der tiltalte ham saaledes. Det var en Mand paa omtrent fyrretyve Aar, kraftig bygget og af et tiltalende Ydre. Han gjenkjendte ham strax, skjønt han aldrig før havde talt med ham.

»De er Inspektør Byrnes, ikke sandt?« sagde han.

Inspektøren nikkede. »Det er mit Navn«, sagde han. Han nikkede til Kommis'en, som rakte ham Cigaret-Etuiet. »Saa er vi færdige«, tilføjede han.

»Jeg gad vide, hvad man vil mig«, sagde Johnson.

»Det skal De snart faa at vide. Det er ikke meget. Men vi kan tale mere uforstyrret sammen hjemme i mit Kontor. Kom saa med«.

Englænderen trak paa Skulderen, men vidste, at det var klogest ikke at tøve. Inspektøren tog Haanden bort fra sin Fanges Arm, og et Par Minuter efter befandt de sig i Mulberry Street og i Inspektørens Værelse. Inspektøren tog Plads ved Bordet og som Svar paa hans

Spørgsmaal gav Arrestanten følgende Oplysninger om sig selv:

»Mit Navn er Robert Johnson«, sagde han. Jeg boer i Pacific Avenue, Jersey City. Jeg er Englænder — har opholdt mig i Amerika i knapt et Aars Tid. Jeg er Kobberstikker af Profession og beskjæftiget i et lithografisk Etablissement her i Byen«.

Inspektøren noterede disse Oplysninger og syntes derpaa at synke hen i Grublerier. Han sad tavs, studerede Gulvtæppet og strøg sit Overskæg. Pludselig saa' han op og spurgte: Kjender De mange Mennesker i New-York?«

»Ikke ret mange«, svarede Johnson. »Egentlig ikke andre end dem, der ere ansatte i Forretningen. Jeg har gjort Bekjendtskab med nogle faa Personer i Jersey City«.

»Hvad hedder Deres Værtinde?«

»Mrs. Pond«.

»Hvor søger De Deres Adspredelser? — Hvad morer De Dem med?«

»Jeg gaar en Gang imellem i Theatret. Undertiden gjør jeg en Sejltur ned ad Floden eller op til Highbridge. I Aftes var jeg paa det franske Bal«.

»Har De megen Fritid?« spurgte Inspektøren ligesom i Forbigaaende, idet han med Fingrene slog nogle Støvgran af sin Frakkekrave.

»Næsten for megen«, svarede den anden.

»Hvem er Chef i Deres Forretning?« var det næste Spørgsmaal, der kom lidt uventet.

»Oberst Hugh Desmond«.

»Kjender De ham?«

»Ja, jeg kjender ham rigtig godt; og han kjender ogsaa mig«.

»Ja, det tvivler jeg ikke om«, bemærkede Inspektøren langsomt. Han lænede sig tilbage i sin Stol og lagde det ene Ben over det andet. Derpaa spurgte han ligesom i et Anfald af Nysgjærrighed: »Hvem plejer De at følges med i Theatret og paa Deres Udflugter?«

Johnson tøvede for første Gang. Men han huskede, at det kun vilde være til hans Skade at benytte Krogveje, og han svarede derfor, skjønt med kjendelig Uvillie: »Jeg plejer at følges med en ung Dame«.

»Ja saa! En, De har Interesse for, hvad? Har De kjendt hende længe?«

»Lige siden jeg kom til at bo i Jersey City. Hun er min Værtindes Datter».

»De boer altsaa i Hus sammen med hende?«

»Nej; hun har Plads som Selskabsdame hos en Dame her i Byen«.

»Aha! Hvem er den Dame?«

Johnson tøvede igjen. »Mrs. Desmond«, sagde han omsider. »Oberst Desmonds Hustru. Jeg har selv anbefalet hende til Pladsen«.

»Naa saadan! Det er et behageligt Arrangement for alle Parter«, bemærkede Inspektøren med et Udtryk af venskabelig Interesse. »De var altsaa paa Bal sammen med hende i Nat?«

»Nej; jeg ønskede ikke, at hun skulde komme et saadant Sted; jeg var der alene«.

»Naa ja — en Mand holder af en Gang imellem at se sig lidt alene om i Verden. Der er meget livligt paa det franske Karneval, især efter Midnat. Gjorde De nogle Bekjendtskaber dér?«

»Jeg traf ikke et Menneske, jeg kjendte. Men jeg gjorde nogle nye Bekjendtskaber«.

»Jeg véd næsten ikke, Mr. Johnson, om jeg bør opholde Dem længer«, sagde Inspektøren, idet han lagde sin Blyant fra sig og rettede sig i Stolen. »Skjønt, *à propos*«, vedblev han, medens han stak Haanden ned i Lommen og tog Cigaret-Etuiet frem, »jeg vil sætte Pris paa at høre, hvorledes De er kommen i Besiddelse af dette Etui?«

»Jeg skal fortælle Dem alt hvad jeg véd derom«, svarede Johnson fattet; »men Sagen er, jeg véd kun lidt. Jeg saa' dette Etui i Aftes for første Gang i mit Liv«.

»Fandt det maaske paa Ballet? Maaske paa Gulvet i Spisesalen?«

»Nej, ikke ganske«, svarede Johnson, som allerede var paa det Rene med den Historie han vilde fortælle. »Jeg fandt Etuiet i min Lomme i Morges, da jeg vaagnede. Jeg vidste i første Øjeblik ikke, hvorledes det var kommet der. Men efterhaanden huskede jeg enkelte Omstændigheder, som stod i Forbindelse dermed. Jeg havde drukket noget Champagne tidlig paa Aftenen, og da jeg ikke er vant til at drikke, gik Champagnen mig til Hovedet. Jeg dandsede nogle Gange og kom ind i et helt Selskab af livlige Mennesker. Alle vare maskerede, og det lod til, at man ikke behøvede at blive præsenteret for hverandre. Da Klokken var tolv, faldt Maskerne og jeg gik da sammen med nogle af Selskabet — tre eller fire, saavidt jeg husker — hen for at faa noget mere at drikke. Jeg drak forskjellige Ting, og jeg troer nok, at jeg tilsidst var temmelig omtaaget. Der var en af dem, jeg drak med, som sagde, at han var en Englænder og som lod til at synes særlig godt om mig. Jeg kan ikke huske, alt hvad han gjorde og sagde, thi mine Tanker var paa det Tidspunkt temmelig forvirrede. Men jeg husker, at han tog dette Cigaret-Etui op af sin Lomme og sagde, at han vilde give mig det til en Erindring, eller noget lignende. Jeg vilde ikke modtage det, men tilsidst fik han mig overtalt. Jeg tog Etuiet og gav ham nogle Penge for det. Jeg véd ikke hvormange, men efter hvad jeg i Morges saa' i min Lommebog, maa det have været ligesaa meget, som Etuiet er værd, om ikke mere. Da jeg i Morges var kommen rigtig til mig selv, fandt jeg, at jeg ingen Brug havde for Etuiet, og jeg syntes følgelig, at det bedste jeg kunde gjøre var at pantsætte det og faa de Penge,

man vilde give mig paa det. Jeg tog det derfor med hen til en Pantelaaner strax i Dag; Resten kjender De«.

»De har ikke megen Fornøjelse af den Handel«, sagde Inspektøren leende. »Men de fleste Mennesker vilde i Deres Sted have mistet Pengene uden at faa Cigaret-Etuiet. Kan De sige mig, hvorledes den Mand, som solgte Dem Etuiet, saa' ud?«

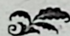
Johnson sagde sig selv, at Inspektøren muligvis havde Oplysninger fra Salomon Sibley om dette Punkt, og at det vilde bidrage til Sandsynligheden af hans Historie, hvis han bekræftede Salomons Sibleys Meddelelser. »Det er temmelig vanskeligt for mig at huske«, sagde han, idet han gned sin Pande, ligesom for at opfriske sin Hukommelse. »Og jeg troer ikke, at jeg absolut vil kunne gjenkjende ham, hvis jeg ser ham igjen. Jeg er tilbøjelig til at antage, at han var en Mand omtrent en Snes Aar ældre end jeg, med barske Ansigsttræk, og — lad mig se! — ja, jeg er temmelig sikker paa det, han havde Skæg«.

»Tak. Det gjør mig ondt, at jeg har gjort Dem saa megen Ulejlighed, Mr. Johnson«, sagde Inspektøren høfligt. »Jeg har ingen Grund til at tvivle om Sandheden af Deres Udtalelser, som maaske kan være til Nytte for os. Det vil maaske blive nødvendigt at bede Dem gjentage Deres Udsagn en Gang senere. Imidlertid haaber jeg, De vil tillade mig at beholde Cigaret-Etuiet, indtil dets Historie kan følges lidt længere tilbage i Tiden. For Deres Vedkommende kan Sagen kun være af ringe Vigtighed, men smaa Omstændigheder, véd De, er undertiden betydningsfulde Led mellem Ting af større Betydning«.

Han rejste sig som for at tilkjendegive, at Samtalen var forbi.

»Jeg skal være parat, naarsomhelst De maatte faa Brug for mig«, sagde Johnson og trak sig tilbage.

Da han gik ned ad Trappen, stod der en Mand og røg en Cigar foran Huset paa den anden Side af Gaden. Da Johnson var kommen omtrent en Snes Alen henad Gaden, knappede Manden sin Overfrakke og slentrede afsted i samme Retning.

FJORTENDE KAPITEL.

Oberst Desmond.

Der var ikke forløbet fem Minuter efter Robert Johnsons Bortgang, før man bragte Inspektøren et Visitkort med Navnet: Mr. Hugh Desmond.

»Vis Herren herind«, sagde Inspektøren. »Hvor besynderligt«, tænkte han ved sig selv. »Hvis jeg havde beholdt Mr. Johnson her et Øjeblik længer, havde jeg maaske derved sparet mig en Del Ulejlighed. Det var ganske interessant, om Oberstens Besøg skyldes noget, der staar i Forbindelse med Mr. Johnson!«

Obersten traadte ind og bukkede. Han bar en svær Spadserepels og lodne Handsker, høj Hat og en Stok med Guldknap i Haanden. Hans graasprængte Skæg sad endnu fuldt af Rim, da han traadte ind; hans Øjne lyste mørkt under de buskede Øjenbryn.

»De er Inspektør Byrnes, antager jeg?« sagde han.

»Ja. Tag Plads, Oberst Desmond. Er der noget, hvormed jeg kan tjene Dem?»

»Maaske, Hr. Inspektør. De har Ord for at kunne hjælpe dem, der ikke kan hjælpe sig selv«, sagde Obersten med et Smil. »Jeg har mistet en Gjenstand, som jeg satte megen Pris paa, en Ting, der har Affections Værdi for mig; det var en Gave fra en kjær Ven, og jeg vil meget gjerne have den igjen, hvis det var muligt at finde den. Jeg haaber, De i det mindste vil give mig gode Raad i den foreliggende Sag«.

»Hvad er det for en Gjenstand, De har mistet, Hr. Oberst?«

»Et Cigaret-Etui af Sølv — russisk Niello Arbejde — der er et Monogram paa Bagsiden af det«.

I Inspektørens Ansigt bevægedes ikke en Muskel, da Obersten gjorde denne forbavsende og højst uventede Meddelelse.

»Af hvilke Bogstaver bestod Monogrammet?« spurgte han efter en Pavse.

»Af Forbogstaverne til mit eget Navn — *H. D.*«

»*H. D!*« gjentog Inspektøren i sit stille Sind. »Kunde det være det? Vi læste Monogrammet som L. H. Men et *D.* og et *L.* ser jo omtrent ens ud. Det *maa* være det. Derpaa sagde han højt: »Kan De ikke opgive mig Størrelsen af Etuiet, Hr. Oberst?«

»Omtrent tre eller fire Tommer langt og knapt tre Tommer bredt. Det var af massivt Sølv og forgyldt indvendigt. Et saadant Etui kunde ikke kjøbes for under halvtredsindstyve Dollars«.

»Naar og hvorledes har De mistet det?«

»Det er et Spørgsmaal, der ikke er saa let at besvare, som De kunde synes«, svarede Oberst Desmond, idet han rynkede Panden. »Men jeg kan sige, at jeg har mistet Sporet af det i Dag«.

»Troer De, at De har tabt Etuiet eller at det er stjaalet fra Dem?«

»Jeg havde Grund til at tro, at jeg vidste, hvor det var, men da jeg kom hen for at hente det, viste det sig, at det allerede var afhentet«.

»Hvor antog De da, at det var?«

»Hos en Pantelaaner«.

»Hvis De ønsker, at jeg skal hjælpe Dem til at faa Deres Cigaret-Etui tilbage, Oberst Desmond«, sagde Inspektøren i en kølig Tone, »vil De være nødt til at gjøre mig bekjendt

med alle Sagens Enkeltheder. Hvis De har nogen Grund til at nægte at gjøre dette, har jeg naturligvis intet at sige Dem«.

»Nuvel, jeg er da sagtens nødt til at fortælle Dem Historien, der forresten er temmelig mærkelig. Det hænger saaledes sammen: Jeg savnede Etuiet første Gang for omtrent en Maaned siden — henimod Slutningen af forrige Maaned. Det var da taget bort fra en Skuffe i mit Skrivebord«.

»Véd De af hvem?«

»Min Mistanke gik i en bestemt Retning — kortsagt, jeg tænkte mig Muligheden af, at det var en vis Person i mit eget Hus, men jeg havde ikke noget Bevis og ønskede heller ikke at faa noget: jeg kan paa dette Punkt ikke udtale mig tydeligere. Jeg ønskede blot at faa Etuiet tilbage, og jeg vilde saavidt muligt undgaa at spørge om, hvorledes det var forsvundet«.

»Og saa?«

»Jeg udtalte, at Etuiet var forsvundet, men at det maatte og skulde findes, og nogen Tid efter sendte man mig en Laaneseddel. Etuiet var bleven pantsat, men ved Hjælp af Seddelen kunde jeg indløse det igjen«.

»Hvilket Nummer havde Seddelen?«

»Ni hundrede og tre og firs«.

»Hos hvilken Pantelaaner var det pantsat?«

»Han hed Salomon Sibley, og hans Forretning er i Tredie Avenue forbi Treogtyvende Gade«.

»Hvad gjorde De saa med Seddelen?«

»I Morges tog jeg den og gik hen til Pantelaaneren. Jeg præsenterede Seddelen for Manden i Butiken og forlangte Etuiet. Han betragtede Seddelen nøje og syntes overrasket. Han gik derpaa ind i et Værelse ved Siden af og talte med Nogen, men kom kort efter tilbage og sagde mig, at Etuiet var bleven indløst for nogen Tid siden«.

»Hvorledes kunde det blive indløst, naar De var i Besiddelse af Seddelen.

»Det samme Spørgsmaal gjorde jeg ogsaa Mr. Sibley. Han svarede, at Etuiet var bleven indløst af den samme Person, som havde pantsat det; Laaneseddelen var bleven sammenholdt med Kontrolseddelen og fandtes at være rigtig, og det var Alt, hvad han vidste om Sagen. Han indrømmede imidlertid, at Seddelen der var i min Besiddelse, saa' ligesaa »*ægte*« ud som den anden, og at det var klart, at en af dem maatte være falsk. Men jeg er vis paa, at *min* er det ikke, og derfor maa den anden være det«.

»Det vilde være let nok at lave en falsk Laaneseddel«, bemærkede Inspektøren; »men at faa det rigtige Nummer og give en korrekt Beskrivelse af den Gjenstand, der er pantsat paa dette Nummer synes temmelig vanskeligt. Har De noget Begreb om, hvorledes det kan være gaaet til?«

»Ikke i fjerneste Maade«, svarede Obersten bestemt.

Inspektøren sad tavs i nogle Øjeblikke. Omsider spurgte han: »Hvilken Dato var Etuiet bleven pantsat hos Sibley?«

»Det var vist den sidste Dag i det gamle Aar, — den 31te December«.

»De lod altsaa nogen Tid gaa hen, inden De indløste det?«

Obersten bed sig i Læben. »Ja«, sagde han, »det var naturligvis det vigtigste for mig at vide, at det var i Sikkerhed. Jeg havde ikke strax Brug for Etuiet, og jeg bildte mig jo ind, at naar jeg var i Besiddelse af Laaneseddelen, saa var Etuiet i ligesaa god Behold, som om jeg havde det i min egen Lomme. Desuden har jeg altid travlt, og i Dag er det tilfældigvis første Dag det har passet mig at forhøre mig om det«.

»Naa, saaledes!« sagde Inspektøren, hvem Tegnene paa Oberstens Forvirring ikke undgik. »Hvor lang Tid forløb der imellem at Etuiet blev pantsat, og De modtog Seddelen?«

Obersten rødmede let. »Jeg kan ikke sige det med Bestemthed; ikke mere end tre eller fire Dage i det Højeste. Jeg noterede mig ikke Dagen«.

»Tre eller fire Dage vilde være tilstrækkeligt til at lave en Kopi af Laaneseddelen. Hvad forhindrer os i at antage, at den Person, som tog Etuiet og pantsatte det, havde en Kopi af Laaneseddelen, inden han sendte Dem Originalen?«

»Jeg tvivler høiligen om, at det er gaaet saaledes til«, svarede Obersten og rystede paa Hovedet. Derpaa tilføjede han: »Der er al Grund til at tvivle derom, thi den falske Laaneseddel blev ikke præsenteret før flere Dage efter, at Originalen var kommen mig i Hænde. Hvis Falskneren havde været den samme Person, som tog Etuiet, vilde han ikke have ventet en Time med at benytte den falske Laaneseddel«.

»Nej, det kan De have Ret i«, indrømmede Inspektøren. »Det ser ud til, at der i det Mindste har været tre Personer indblandet i Sagen. For det første Dem selv; for det andet den Person i Deres eget Hus som tog Etuiet, og for det tredie den Person, som præsenterede den falske Laaneseddel. Det er denne tredie Person vi maa have Oplysning om. Da han præsenterede Laaneseddelen, maa han jo have talt enten med Sibley eller Kommis'en. Gav de Dem ingen Oplysning om, hvordan han saa' ud?«

»De sagde, at han var en ældre Mand med graasprængt Skæg; ja, Kommis'en sagde endog, at han havde antaget Manden for at være mig selv. Han sagde, at han havde troet at gjenkjende ham strax«.

Inspektøren saa' skarpt paa Obersten og sagde roligt: »De har ikke fortalt mig, at Kommis'en kjendte Dem i Forvejen. Hvis han

antog Falskneren for Dem, maa han nødvendigvis have været forud bekjendt med Deres Udseende«.

Obersten var helt uforberedt paa dette Angreb, og han blev atter kjendelig rød og var i Øjeblikket ude af Stand til at svare roligt og klart. »Jeg mente — jeg udtrykte mig forkert — hvad jeg vilde have sagt var«, fremstammede han endelig, »at da Kommis'en saa' mig, troede han, at jeg var den samme Person, som havde præsenteret den falske Laaneseddel«.

Inspektøren smilede i sit stille Sind; han begyndte at faa lidt Hold paa Sagen. Obersten havde aabenbart søgt at skjule noget — nemlig den Kjendsgjerning, at det var ham selv, som havde pantsat Cigaret-Etuiet. Inspektøren havde allerede for lidt siden faaet en Mistanke om Sandheden; det stod nu tilbage at faa Bekræftelse paa denne Mistanke, men før han forsøgte dette, søgte han Oplysning paa anden Maade.

»Jeg forstaar nok, hvad De mener«, sagde han, »og det forholder sig altsaa saaledes, at Falskneren enten virkelig har lignet Dem eller, hvad der er mere sandsynligt, har forklædt sig saaledes, at han kom til at se ud som Dem. Lad os forsøge, om vi ikke kan gjætte, hvem det er. De er Chef for et stort lithografisk Etablissement, ikke sandt?«

»Jo, det er jeg; men jeg ser ikke nogen som helst Forbindelse —

»Jeg vil blot forsøge en Fremstilling af Sagens mulige Sammenhæng. Der er naturligvis en hel Del Mennesker ansatte i Deres Forretning og adskillige af Dem maa være Dem personlig bekjendt. Er der nogen af disse, som staar i særlig nær Forbindelse med Dem? — Nogen, som i Anledning af Forretningerne er nødt til hyppigt at konferere med Dem enten i Forretningen eller hjemme hos Dem selv?«

»Der er kun ét Menneske, som jeg saaledes har med at gjøre«, sagde Obersten efter nogen Betænkning, »og det er en Person, som jeg har megen Tillid til. Jeg har megen Agtelse for ham baade som Forretningsmand og Menneske. Det er en ung Englænder, som kom til os for otte eller ni Maaneder siden med udmærkede Anbefalinger. Han hedder Robert Johnson. Det er umuligt, at der kan være nogen Grund til at mistænke ham, hvad denne Sag angaar«.

»Naa, saa maa vi tænke os noget andet«, bemærkede Inspektøren, for hvem denne Bekræftelse af Johnsons Oplysninger paa en Maade var en Afslutning paa Sagen, hvad Johnson angik. Inspektør Byrnes kunde nu udføre en Krigslist, som han i flere Minuter havde havt i Reserve. Udfaldet vilde afgjøre Spørgsmaalet om Oberst Desmond (af hvilken Grund kunde endnu ikke tænkes) personlig havde pantsat Cigaret-Etuiet hos Mr. Sibley. Obersten sad med sin Pels opknappet, og lidt af en smuk Uhrkjæde blev derved synlig; det var ved Hjælp af denne Omstændighed, at Inspektøren med Lethed udførte sit lille Krigspuds.

»Det er indlysende, at vi først maa have fat i den, som har præsenteret den falske Laaneseddel«, sagde han. »Har vi først ham, vil Cigaret-Etuiet komme af sig selv, forudsat at det endnu existerer. Men det er en Sag, som vil tage Tid — hvor lang Tid er det umuligt at have nogen Mening om for Øjeblikket. I Dag vil jeg ikke opholde Dem længer, Hr. Oberst; Klokken er vist allerede mange«. Han tog nu sit Uhr frem og saa' paa det, holdt derefter op til Øret og lyttede til det. »Véd De bestemt, hvad Klokken er, Hr. Oberst?« spurgte han. »Jeg tror, mit Uhr gaar for sagte«.

Obersten tog sit Uhr frem. Det var virkelig et Uhr, som man kunde være stolt af at eje. Man saa' strax, at det maatte være et af de mest fuldkomne Uhre, man har, og i Henseende til ydre Udstyrelse var det ikke mindre værdifuldt. Kassen var massivt 18 Karats Guld og rigt prydet med Diamanter, Rubiner og andre Ædelstene. Inspektøren gjenkjendte det strax; det var det samme Uhr, som Mr. Sibley saa omstændelig havde beskrevet for Manden med den underlige Gang, og som han havde været saa forundret over at træffe hos en Mand, der laante fem Dollars. Det var altsaa Oberst Desmond, som havde pantsat Cigaret-Etuiet; det var Oberst Desmond, som havde været hos Hanier efter Midnat for at faa Etuiet tilbage; det var Oberst Desmonds Hustru, som havde givet Hanier Etuiet i Julegave, og det var Forholdet mellem Hanier og Familien Desmond, som man først og fremmest maatte have Rede paa. At dette Forhold stod i Forbindelse med den franske Vinhandlers voldsomme Endeligt syntes at ligge nær for Haanden. Manden med den underlige Gang havde altsaa, naar alt kom til alt, været paa det rette Spor. Hvad de andre gaadefulde Omstændigheder angik — hvorfor Obersten satte saa megen Pris paa Cigaret-Etuiet, og hvem den Fjende var, som saa klogt havde listet det fra ham — saa var det Omstændigheder, som det ikke var saa magtpaaliggende strax faa undersøgt. Hvad det kom an paa at faa opklaret var: kunde det bevises, at den anséte og velhavende Oberst Desmond var skyldig i Mordet paa den ubekjendte og fattige Hanier?

Den bedste Maade at finde Bekræftelse paa, at Oberst Desmond fortjente at hænges, var udentvivl at give ham billedlig talt Reb nok, til at han kunde hænge sig selv i. Han maatte derfor paa ingen Maade faa nogen Anelse om, at han var Gjenstand for Politiets Mistanke og skarpe Øje. Han maatte have fuldstændig Handlefrihed; saa vilde han før eller senere smede Lænken til sig selv. Hans Medskyldige vilde blive opdagede, hans Hensigter afslørede og hans Fortid bragt for Lyset. Og naar saa endelig

det rette Øjeblik var kommet, vilde Loven skride ind med Haandjærn og Reb.

Da Obersten var færdig til at gaa, gjorde Inspektøren endnu et lille Experiment, hvis Resultat ikke var utilfredsstillende.

»Førend De gaar«, sagde han, vil jeg dog gjerne være sikker paa, at jeg har opfattet Sagen rigtig. Det forekommer mig, De sagde, at Etuiet var pantsat den 30te December?«

»Den 31te. Den 30te var en Søndag, saavidt jeg husker«.

»Meget rigtigt, De har Ret«, sagde Inspektøren. »Den 30te er en Dato, som er knyttet til en saa vigtig Begivenhed for mig, at jeg rimeligvis har hørt fejl«.

»Saa—aa? Hvad var det for en Begivenhed?«

»Mordet paa Louis Hanier. Det husker De nok?«

Obersten tabte en af sine Handsker og bukkede sig ned for at tage den op.

»Jeg — ja — jeg husker nok, det var paa den Tid«, sagde han. »Manden har engang været ansat hos mig — han var et rigtigt skikkeligt Menneske. Farvel!«

»Jeg ser Dem nok igjen, Hr. Oberst«, sagde Inspektøren, idet han med et Smil aabnede Døren. »Indtil da — Farvel!«

En Time senere befandt Manden med den underlige Gang sig i sin Chefs Værelse; efter Oberst Desmonds Bortgang var der nemlig strax bleven sendt Bud efter ham og Inspektør Byrnes havde allerede fortalt ham om Oberstens Besøg.

»Deres Formodninger synes at blive bekræftede efterhaanden som Tiden gaar«, bemærkede Inspektøren, »men vi savner dog endnu en fornuftig Forklaring af Motivet. Vi maa begynde med Haniers tidligere Forhold til Desmonds; vi maa opdage, hvem der dengang var hans Medtjenere og faa Oplysning af dem om, paa hvilken Fod Hanier stod med sit Herskab. Stillingen som Kjældermester hos Desmond maa have været en meget let, behagelig og vellønnet Plads, og dog har han opgivet den. Vi maa have at vide, om han selv tog sin Afsked, eller om han fik den, og i alt Fald maa vi have at vide, hvad Grunden var til, at han kom bort. Hvad Oberst Desmond angaar, da maa hans Liv, hans Sædvaner og hans Omgangskreds paa det nøjeste iagttages. Deres første Tanke, at der staar et eller andet hemmeligt Selskab bagved, kan muligvis vise sig at være rigtig, skjønt Obersten ligesaa sikkert ikke er nogen Franskmand, som det er sikkert, at Hanier var det. Jeg har nemlig gjort en Opdagelse med Hensyn til Cigaret-Etuiet, som taler for Deres Theori«.

»Og det er, Hr. Inspektør?« spurgte Manden med den underlige Gang ivrigt.

Inspektøren tog Cigaret-Etuiet op af sin Skuffe og aabnede det. »Se her«, sagde han, »her er en lille Fjeder; naar jeg trykker paa den, springer Beklædningen op fra den ene Side«. Han trykkede paa Fjederen, medens han talte. »Her er, som de ser, et hemmeligt Rum«, vedblev han, »og dette Rum var tomt, men der kan have været, og var sandsynligvis noget i det — en Lap Papir for Exempel. Denne Lap Papir var uden Tvivl af overordentlig Værdi for Etuiets Ejer. Lad os antage, at Obersten gjemte denne Lap Papir i Cigaret-Etuiet, fordi han troede den velforvaret der. Mrs. Desmond har rimeligvis ikke vidst, at Etuiet gjemte noget af Værdi, og hun har troet, at Obersten ikke brød sig om det og har derfor foræret Hanier det. Obersten opdagede strax, at det var borte, spurgte om det, og da han fik Sandheden at vide, tog han Natten mellem den 29de og 30te December med Mrs. Desmond hen til Hanier for at faa Etuiet tilbage. Han fik det, og Mordet blev udført — om det var med eller uden hans Medvirkning lade vi for Øjeblikket ude af Betragtning. Den følgende Mandag pantsatte han Etuiet.

»Men tror De«, afbrød Manden med den underlige Gang ham, »at Papiret laa i det hemmelige Rum, da han pantsatte Etuiet?«

»Det er der næppe nogen Tvivl om«, svarede Inspektøren.

»Hvorfor pantsatte han det da?«

»Hvorfor ikke netop af den Grund? Det gjaldt for ham at anbringe Etuiet med det værdifulde Papir paa et fuldkommen sikkert Sted, der tillige var utilgjængeligt for andre end ham selv. Hvor kunde han da gjemme det bedre end hos en Pantelaaner? Erfaringen havde lært ham, at Etuiet ikke var sikkert i hans eget Hus, hos en Pantelaaner derimod var det utilgjængeligt for Alle undtagen for Politiet og i et Tilfælde som dette vilde Politiet aldrig have sin Opmærksomhed henvendt derpaa. Det var jo ganske tilfældigt, at vi kom paa Spor efter det dèr«.

»Meget sandt«, sagde Manden med den underlige Gang, »jeg tror ogsaa, at De har Ret«.

»Det maa ogsaa have været en ren Tilfældighed, som gjorde den Person, der har forfalsket Laaneseddelen, opmærksom paa de Omstændigheder, der satte ham i Stand til at begaa Falskneriet. Hvorledes fik han det rette Numer? Han maa have været i Butiken samtidig med Desmond. Men vi behøver ikke at antage dette for et tilfældigt Sammentræf. Han kan være gaaet bagefter Obersten«.

»Ja, det er muligt!« mumlede Manden med den underlige Gang.

»Men hvis han har været i Butiken paa samme Tid, er der al Rimelighed for, at han har efterladt et eller andet Spor. De maa gaa hen til Sibley og faa at vide, hvilke Gjenstande der ere blevne pantsatte umiddelbart før og efter Cigaret-Etuiet, og de paagjældende Personers

Navn og Adresse, og saa maa De søge Oplysninger om disse. Det er højst sandsynligt, at en af disse Personer er Forfalskeren af Laaneseddelen, og hvis vi kan faa fat i ham, vil vi lettest gjennem ham faa Besked om, hvem Desmond egentlig er«.

»Ja, men det bliver næppe let at faa fat i den Mand«, bemærkede Manden med den underlige Gang, »han har naturligvis opgivet falsk Navn og Adresse«.

»Selv om saa er, er han dog ikke sikker for os. Ejeren af Pistolen med det hvide Haandtag opgav ogsaa falsk Navn og Adresse, men vi véd, hvem han er, og det skal ikke vare længe, før vi har Tag i ham«.

»Han vil ikke være til synderlig Nytte for os nu«, sagde Manden med den underlige Gang.

»Det skal De ikke sige. Der er ikke slaaet noget fast endnu. Det ser galt ud for Obersten for Øjeblikket, men det er meget muligt, at han er fuldstændig uskyldig; men selv om det skulde vise sig, at han er Medvider i Mordet, kan det godt være, at en anden har udført det. Han kan have betalt Nogen for at udføre Forbrydelsen, og det kan have været Morderen, som for at have Haand i Hanke med Obersten, har sikret sig Cigaret-Etuiet. Hvem det saa end har været, er det tydeligt, at han har vidst Besked med det hemmelige Rum og borttaget dets Indhold«.

»Det er en højst interessant Historie!« udbrød Manden med den underlige Gang, idet han gned sig i Hænderne. Sagen var saa indviklet, at den formelig begejstrede ham.

»Der er et Punkt i Robert Johnsons Beretning, som bør haves i Erindring«, sagde Inspektøren efter en Pavse. »Hans Beskrivelse af den Mand, som solgte ham Cigaret-Etuiet sidste Nat paa Ballet, passer saa temmelig med Sibleys Beskrivelse af den Mand, som pantsatte det den 31te December, og begges Udsagn passer i det Væsentlige paa Oberst Desmond, Imidlertid kan Johnsons Beskrivelse ikke referere sig til Oberst Desmond, da Johnson og Obersten er nøje bekjendte med hinanden. Det kan derfor gjerne være, at det til syvende og sidst slet ikke er Obersten, som har pantsat Cigaret-Etuiet«.

»Eller det kan ogsaa være, at Johnson har løjet«, sagde Manden med den underlige Gang.

»Hans Udtalelser ere blevne bekræftede i alle andre Henseender«, svarede Inspektøren, »men nu faa vi jo at se«.

Manden med den underlige Gang talte endnu en halv Snes Minuter med sin Chef og tog derpaa Afsked.

FEMTENDE KAPITEL.

Skygger.

Ved Solnedgang faldt Temperaturen, og det blev en bidende kold Vinteraften. Det tjenende og arbejdende New-York trængte sig sammen om Kakkelovnen eller sad bøjet over sine Bøger; det aristokratiske New-York forsamlede sig i Operaen og i Salonerne; det bundfattige New-York skjælvede i sin Bolig eller klumpede sig sammen om det fattige Ildsted; det slette New-York drak, smedede onde Anslag og begik Forbrydelser. Der var dog et Sted, hvor alle disse forskjellige Samfundselementer kom i Berøring med hverandre, nemlig paa Gaden, og her var, tiltrods for den strenge Kulde, ligesaa livligt som midt paa Dagen.

Himlen var klar, og Stjernerne skinnede, skjøndt kun faa af Byens Beboere gjorde sig den Ulejlighed at se op mellem de høje Bygninger for at overbevise sig derom. Det elektriske Lys var tændt, og dets skarpe hvide Skjær overstraalede Gaderne, saa at Himlen alligevel syntes mørk. Skyggerne af Bygningerne, af de bladløse Træer, af Telegraftraadene og af de Forbigaaende faldt henad Gaden saa skarpt som Silhouetter. Synet af disse Skygger i det elektriske Lys — saa forskjelligt fra Skygger i Sollyset eller i Maanelyset — er saa ejendommeligt, at det altid tiltrækker sig Opmærksomheden, første Gang man ser det. Det kunde dog næppe være nyt for den Mand, som stod ved Indgangen til Gilsey House med en tændt Cigar mellem Fingrene og saa' med et fraværende Blik paa de ilende Skygger. Hvis noget Menneske i Amerikas Hovedstad var fortrolig med Byen ved Nat og ved Dag og under de mest vexlende Forhold, saa maatte det sikkert være ham. En anden Mand slentrede frem og tilbage paa Gaden i Nærheden og sendte stjaalne Blikke omkring sig i alle Retninger. Denne Mand var vor gamle Bekjendt Muggins.

Pludselig slentrede Muggins hen til Herren med Cigaren og gav ham et lille Skub.

»Der er han!« hviskede han. »Det er ham De søger, Inspektør! Det er Mike Mc Gloin!« Og han pegede paa et Individ i den forbiilende Mængde.

Chefen for Opdagelsespolitiet vaagnede øjeblikkelig op af sine Grublerier og saa' i den angivne Retning.

Hans Blik faldt paa en Mand, hvis Ansigt, skjønt ungt af Aar, var furet af slette Lidenskaber.

Hans Træk var egentlig ikke ilde, men det tiltalende ved dem forstyrredes af et hovmodigt og brutalt Udtryk, der paa en mærkelig Maade tillige indeholdt noget af en Tyvs listige Snuhed. Fyren var klædt i en Dragt, der aabenbart var kjøbt i et Magasin for færdigsyede Klæder, men i Maaden, hvorpaa han bar den, aabenbaredes paa en Gang den snu Tyv og Slagsbroderen.

Inspektøren smed sin halvt udbrændte Cigar fra sig (Muggins kastede sig øjeblikkelig over den) og traadte ud paa den oplyste Gade.

Hans Skygge gled efter Mc Gloins og holdt Skridt med den. En Politimand fulgte atter efter i nogen Afstand.

Uhret over Gilsey House viste i dette Øjeblik paa ni. Da et isnende Vindstød i det Samme strøg gjennem Gaden, foer den unge Mand med det brutale Ansigt sammen og stak sine røde Hænder i Buxelommerne. Han drejede om ad en Gade til Venstre, og efter at være kommen omtrent midt ud for den første Husrække, gik han ind i en Beværtning. Et snavset og hullet Gardin var rullet ned for Vinduet og over Indgangen brændte en Lygte med svagt Blus.

Indenfor herskede en gyselig Atmosfære, opfyldt som den var af Tobaksrøg og den kvælende Hede fra den store Kakkelovn i Baggrunden af Skjænkestuen. Omkring denne Kakkelovn var der forsamlet et støjende Selskab, som mest bestod af unge Fyre paa en Snes Aar eller derunder. De talte og opførte sig som voxne Mænd, indbildende sig at være i Besiddelse af den modne Mands Autoritet, medens de i Virkeligheden kun vare Abekatte. De sad i en Halvkreds omkring Kakkelovnen og med Benene udstrakte i magelige og skjødesløse Stillinger. Blandt de mange forskjellige Par Fødder viste sig et Par smaa i sirlige Støvler med franske Hæle; de tilhørte en paafaldende nydelig ung Kvinde, i hvis Ansigt den jomfruelige Friskhed dog paa en sørgelig Maade skæmmeues af Mangelen paa Uskyld.

Den Indtrædende var aabenbart en bekjendt Personlighed for denne Gruppe; thi da han tøvede ved Disken og drak et Par Glas Whisky, raabte de ham an som »Mike« og spurgte, hvad han mente om visse nær forestaaende Begivenheder i Sportsverdenen. Den Person, til hvem der saaledes appelleredes, antog en dominerende og vigtig Mine og lod ikke Lejligheden gaa tabt til at gjøre de enkelte Medlemmer af Selskabet forbløffede ved sine brutale og hovne Svar; men de modtoge hans Bemærkninger med en vis Tamhed, og ingen gjorde Forsøg paa at komme med Indvendinger. Den unge Pige betragtede ham opmærksomt, men sagde Intet, skjønt han flere Gange henvendte, hvad han maaske antog for en galant Bemærkning til hende. Havde man spurgt hende om hendes Mening om ham, vilde hun rimeligvis have svaret, at han ikke saa' ilde ud, men at han havde et ondt Udtryk, og at han strengt taget ikke faldt i hendes Smag. Kort sagt, hans Væsen kunde paa ingen Maade kaldes vindende. Men ligesom den Enøjede er Konge mellem de Blinde, saaledes var Mike Mc Gloin ogsaa den Fornemste i disse unge Lømlers Kreds. Han var lidt mere fræk, havde lidt mere Erfaring, var lidt mere fordærvet end de, og derfor gav de sig villig ind under hans Overhøjhed.

Men der var en underlig Uro over Mc Gloin; han kunde ikke blive længe paa et Sted. Der var noget i ham, som drev ham til stadig at skifte Opholdssted, saa at han altid flakkede om ligesom den evige Jøde. Efter et kort Ophold i det interessante Selskab ved Kakkelovnen, forlangte han sig endnu et Glas Whisky, smed Pengene paa Disken, og med et Afskedsvink til det unge Fruentimmer med de franske Hæle slentrede han atter ud paa de kolde Gader.

Medens han drev videre med bøjet Hoved og Hænderne i Lommen, holdt den forfølgende Skygge Skridt med ham. Paa Hjørnet af den næste Avenue var der igjen en Knejpe, men større end den, Mc Gloin sidst besøgte. Han saa' ind igjennem Glasruden i Døren, og tilsyneladende tilfreds med, hvad han saa', aabnede han Døren og gik ind.

Stedet var ligesaa godt besøgt som det første, men Selskabet her gjorde et endnu uhyggeligere Indtryk end det paa det forrige. Her var det ikke unge Mennesker, som nylig vare slaaede ind paa Forbrydelsens Bane. Det var derimod Folk, som havde set meget af Livet og oplevet mange Omskiftelser i deres Liv; de vare paa en Maade Verdensmænd. Et Par stærktbyggede Fyre med glatragede Ansigter, smaa Øjne og flade Næser vare aabenbart Notabiliteter i dette Selskab; det var et Par ansete Boxere. Fremdeles fandtes her en lang Krabat med lodden Hue paa Hovedet og et Ansigt, der trængte i høj Grad til at barberes. Han var klædt i en særdeles rummelig Frakke og var bekjendt for sin Interesse for Hunde og beundret for den Snildhed, hvormed han forstod at undgaa Loven om Hundekampe. Overskrævs over en Stol, med Armene hvilende paa Stoleryggen, sad en smalkjæbet Athlet, som søgte at fylde sine altid tomme Lommer ved at give unge Herrer Undervisning i Boxning. Foruden flere andre fremragende Individer fandtes i Baggrunden smaa Grupper af Vagabonder, der øjensynligt var rede til at være med, hvor som helst deres Dristighed og Snuhed kunde indbringe dem noget.

I dette Selskab forsvandt Mc Gloins storpralende Væsen som en Kalkuns Pludren forstummer, naar den ser en Spurvehøg. Mændene her var for ham, hvad han selv var for de unge Fyre i den Beværtning, han sidst havde besøgt. Hans broutende Røst dæmpedes til en Slags hæs Høflighed; hans brutale Blik blev mindre udfordrende og udtrykte en vis usikker Ærbødighed; hans Holdning mistede den sædvanlige arrogante Sikkerhed og blev krybende og beskeden, og hans haanlige Latter slog om i en bifaldende Fnisen. Disse Forbryder-Veteraner stode hverken under ham eller vare hans Ligemænd; de vare hans Idealer, hans Mestere, som han ærede og beundrede. Han indsmigrer sig i en Gruppe, som nedlader sig til at taale hans Selskab; han kryber som en Hund for dem, der lægge Mærke

til ham, og hans højeste Ærgjærrighed for Øjeblikket er at blive set i deres Selskab og betragtet som værende en af deres fortrolige Venner. Men de har private Sager at tale om og skubber ham til Side med en Slags tør Høflighed, og han lister derfor snart af igjen ud paa de kolde Gader. Og igjen ser man i det skarpe Lys en Skygge glide afsted bagved hans.

Efter i nogen Tid at have drevet om uden Maal, varmet og opstrammet af den Whisky, han havde drukket, kom Mc Gloin hen til Hjørnet af Syvende Avenue og Niogtyvende Gade. Her mødte han en halv Snes unge Lediggængere paa hans Alder og med hans Tilbøjeligheder, og dem sluttede han sig til. Hans pralende Højrøstethed vendte tilbage; han lo og var vittig og broutede saa det forslog noget. Selskabet fordrev Tiden med den behagelige og aandrige Morskab at kaste Sideblik og gjøre raa Bemærkninger til de stærkt sminkede og udmajede Fruentimmer, som paa denne Tid stryge omkring i Gaderne. Her viste Mc Gloin sig som en Mester; han var den mest højrøstede, den mest raa af dem alle. Slige smudsige Galanterier var aabenbart rigtig noget for ham og han syntes at sætte en Ære i at vise sig saa lastefuld som muligt. En brutal Storpraler, en broutende Vagabond, en slavisk Spytslikker, kortsagt et Exemplar af New-Yorks værste Udskud, det var Mike Mc Gloin.

Pludselig fjernede han sig lidt fra sine Ledsagere og gjorde Tegn til en Fyr, som kom henimod Gruppen fra en af Sidegaderne. Da de traf sammen, hilste de paa hinanden med dæmpet Stemme.

»Godaften Banfield!«

»Godaften Mike!«

De to gik nu ved Siden af hverandre, medens de talte alvorligt sammen med dæmpet Stemme. Den fremmede Skygge fulgte bagefter dem. Der var et eller andet i Gjære, men hvilket skulde Tiden vise. Tilsyneladende skulde Dramaet dog ikke foregaa den Nat, thi paa Hjørnet af Tredivte Gade skiltes Parret med et gjensidigt »All right!« saa gik Banfield tilbage, medens Mc Gloin fortsatte sin Vej, stadig fulgt af den fremmede Skygge. Men Mc Gloin var nu færdig med sin Flaneren for den Aften. Den unge Slyngel lukkede sig selv ind af Gadedøren til et simpelt Logishus i den nederste Ende af Gaden, og Skyggen, hvis Hverv derved foreløbig var endt, noterede Numeret ever Døren og gik videre.

Inspektøren vinkede ad sin Assistent, og de fulgtes ad tilbage, men forlod hinanden ved Sjette Avenue. Den første gik ned ad Sjette Avenue, hensunken i dybe Betragtninger.

Der kunde ikke være Tvivl om, at alt talte imod Mc Gloin baade i Almindelighed, og hvad det Enkelte angik. Saa ung han end var, havde hans Navn dog allerede været knyttet til mere end én Overtrædelse af Loven. Hans Kammerater tilhørte den laveste Klasse, og denne Aftens Undersøgelser havde tilstrækkelig vist, at hans Vaner vare af den sletteste Art, og hans Tilholdssteder svarede dertil. Desuden, som Sagerne stod, kunde man nok have Grund til at nære Mistanke til ham, skjønt man paa ingen Maade turde slutte, at han var skyldig. Han boede ikke langt fra Haniers Vinstue og havde for Skik at strejfe om i Nabolaget. Han havde ejet en Pistol ligesom den, hvormed Mordet var bleven begaaet. Man vidste, at han havde havt Pistolen Dagen før den Nat, da Mordet fandt Sted. Umiddelbart efter Mordet var netop en saadan Pistol bleven pantsat hos en Pantelaaner der i Nærheden. Disse Omstændigheder kunde være rent tilfældige, men det var i alt Fald klogt foreløbigt at tro paa Muligheden af, at de stod i Forbindelse med Mordet. Der manglede flere Punkter i Bevisrækken, men de maatte enten findes, eller man maatte have Vished for, at de ikke existerede. Var det ikke muligt ved Hjælp af en Fyr af samme Art som Mc Gloin, at faa ham lokket i en Fælde?

Der var al Sandsynlighed for, at Mc Gloins Forbrydelse (forudsat at han var skyldig) var kjendt af en eller flere af hans Kammerater. Men det var ikke til at vente, at de skulde forraade ham. Selv om de ikke havde aktiv Del i hans Forbrydelse, saa vare de alligevel Skurke, og drevne Skurke, som havde smagt onde Handlingers bitre Frugt og lært at sætte Pris paa en lukket Mund. Der var saaledes intet at faa ud af dem. Mc Gloin *maatte* blive sin egen Anklager.

For dem, som ere ubekjendte med Politiets Arbejdsmaade, maa denne Slutning vistnok synes umulig. Man maatte jo være gal, hvis man vilde vente, at en Morder skulde lægge Strikken om sin egen Hals. Men Inspektørens Erfaring havde lært ham, at meget, som tilsyneladende var umuligt, dog kunde lade sig gjøre. Han kjendte Mennesker, som havde begaaet store Forbrydelser, og som man imod al Forventning havde faaet til at aflægge en fuldstændig Tilstaaelse. For at opnaa et saadant Resultat maatte man rigtignok være fuldstændig paa det Rene med Forbryderens Karakter, have studeret hans særlige Tilbøjeligheder og forstaa at benytte hans svage Sider. Mc Gloins svage Side var aadenbart en vis Forfængelighed — en Higen efter at forøge sin Anseelse i de Menneskers Øjne, hvis Beundring han fandt attraaværdig; ja, denne Higen var i Grunden Roden til alle hans slette Handlinger og Laster. Et Menneske, som drives af en saadan Lidenskab, kunde angribes og ved en forstandig Fremgangsmaade tvinges til Underkastelse. Mc Gloins Attraa efter Forbryderhæder kunde føre ham Skridt for Skridt til Skafottet og endog til at bestige

dette, naar man med tilbørlig Snildhed benyttede sig af denne Attraa.

Men hvem kunde opægge hans skjæbnesvangre Førfængelighed? Næppe Inspektøren selv, ligesom det heller ikke var sandsynligt, at nogen af hans Underordnede vilde have mere Held med sig. Mc Gloin var for dreven til at dette kunde lade sig gjøre. Man maatte nærme sig ham paa en eller anden ny og uventet Maade; hans Mistænksomhed og Forsigtighed maatte dysses i Søvn. Det var en vanskelig Opgave. Maaske det, naar Alt kom til Alt, var bedre at vente, indtil det var konstateret, hvem der havde forfalsket Laaneseddelen. Dersom det viste sig, at Falskneren og Mc Gloin var en og samme Person, vilde Løsningen paa Hemmeligheden ikke ligge fjern.

Saaledes overvejede Inspektøren, medens han gik igjennem den oplyste Avenue, der nu var næsten øde; den isnende Blæst havde drevet saa godt som alle Folk hjem, for saa vidt de da havde et Hjem. Imidlertid saa' han dog udenfor en Kafé paa Hjørnet af Gaden en Flok Spektakelmagere, som førte højrøstet Tale og gestikulerede heftigt. Efter hvad Inspektøren kunde forstaa, havde Værten der paa Stedet behandlet et af Fruentimmerne i Selskabet med Ringeagt, og da hun blev højlig krænket derover, havde han jaget hele Banden ud paa Fortovet. Inspektøren traadte ind i Skyggen af en Gadedør og blev staaende der, indtil en tililende Politibetjent havde fordrevet Banden, som spredte sig i alle Retninger. Han traadte nu igjen ud paa Gaden og bemærkede, at Én af Flokken var bleven tilbage — en meget ung og til en vis Grad indtagende ung Pige, som søgte efter en Brosche, hun havde tabt paa Stenbroen. Inspektøren gjenkjendte Pigen. Det var den samme, som vi tidligere paa Aftenen saa' et Glimt af i en Beværtning i Nærheden af Broadway. Men Politichefens Kjendskab til hende skrev sig fra en langt tidligere Tid. Hun rejste sig op af sin bøjedo Stilling, da han nærmede sig, og hendes Blik faldt paa ham; det var tydeligt, at ogsaa hun øjeblikkelig gjenkjendte ham.

»Charlotte«, sagde han, »hvad var det for Fruentimmer, De fulgtes med?«

»Det véd De lige saa godt som jeg, Hr. Inspektør«, sagde hun med nedslagne Øjne.

»Og De er —«

»Jeg er en af dem«.

»Det gjør mig virkelig ondt at høre. Da jeg for et Aar siden sendte Dem hjem til Deres Moder i Elmira, lovede De mig at opgive dette Liv«.

»Ja, jeg véd det nok«, sagde hun med skjælvende Stemme, og begyndte at græde.

»De har set lidt af de lystige Sider ved et saadant Liv«, sagde han efter en Pavse, »men de kjender endnu ikke Vrangsiden. Saalænge De beholder Deres gode Udseende og gode Humør, vil det forekomme Dem behageligt, men det vil ikke vare længe, og saa vil De finde, at det Hele er noget ganske andet, end De indbildte Dem. Da Deres Moder for et Aars Tid siden kom til mig og bad mig om at finde Dem, udtalte hun ingen Vrede eller Bebrejdelser imod Dem; hun tilgav Dem Alt paa Forhaand. Da jeg fandt Dem og bragte Dem tilbage til hende, lod De til at være angerfuld; hun kyssede Dem og kaldte Dem sin kjære, elskede Datter, og De syntes at forstaa, hvilken Synd De havde begaaet, og at Deres Moder var langt mere værd end alle Byens Løjer og Sus og Dus. Og De lovede i mit Paahør, at De aldrig vilde forlade hende, saa længe hun levede. Derfor ventede jeg ikke at se Dem her igjen saa snart«.

Pigen hulkede i dette Øjeblik saa stærkt, at hun næppe kunde tale. Da hun endelig var i Stand til at gjøre sig nogenlunde forstaaelig, var de eneste Ord Inspektøren opfangede: »Det er netop Sagen!«

»Hvad mener De med det?« spurgte han.

»Min Moder er død«, svarede Pigen, og hendes Hulken blev atter mere voldsom.

»Hvor det gjør mig ondt!« sagde han efter en Pavse, »hun var en god Moder«.

»Ja, det var hun«, svarede Pigen, med et Forsøg paa at beherske sig. »Der var ingen som hun, og jeg følte det saa bittert, da hun var død. Jeg vilde vedblive at føre et ordentlig Liv — Gud véd, at jeg taler Sandhed; men man vilde ikke give mig Lov til det. De Ordentlige undgik mig som Pesten, — og de andre undgik mig ikke nok! Jeg hader dem og mig selv og alle Mennesker. Mit Hjem blev et Helvede for mig. Jeg blev haanet og fornærmet overalt. Penge havde jeg ingen af; tilsidst solgte jeg vort lille Hus og vendte tilbage hertil. Der var intet for mig her, hvorved jeg paa en hæderlig Maade kunde tjene mit Brød. Hvad jeg havde lært i Skolen var mig til ingen Nytte. Desuden, jeg brød mig ikke om det; hvorfor skulde jeg ogsaa? Saa blev Enden paa det, at jeg blev hvad jeg er!«

»De er ung endnu«, sagde Inspektøren alvorlig. »De kan føre et ordentlig Liv, hvis De vil«.

»Nej, jeg kan ikke, Hr. Inspektør, og det véd De ogsaa meget godt. Lad os antage, at jeg kom ind i et Magdalenehjem. Der skulde jeg være sammen med Kvinder, der har været værre end jeg selv, og naar jeg saa kom ud igjen, begynde det samme Liv forfra, blot ti Gange værre. Det bryder jeg mig dog ikke om«.

Ethvert Spor af Sorg og Anger havde pludselig forladt hende. Det var en fordærvet Kurtisane, som nu stod foran ham.

»Det gjør mig ondt for Dem, Charlotte«, sagde han og vendte sig bort.

»Vis mig da en anden Levevej«, udbrød hun. »Hvad skal jeg gjøre? De kunde maaske give mig en Plads ved Politiet? Jeg kunde blive en sjelden udmærket Opdager, — prøv mig en Gang!« og saa lo hun.

Inspektør Byrnes saa' hende atter ind i Ansigtet. Hun var ikke alene en nydelig og livlig ung Pige, men klog, og havde nydt en god Opdragelse; hun var desuden endnu ikke helt fordærvet. Hvis hendes Evner og Energi blev ledet i en anden Retning, — hvis hun fik et saadant Arbejde, som han kunde give hende, — hvorfor skulde hun saa ikke kunne blive et nyttigt Menneske? Det vilde være en Virksomhed, der var æventyrlig nok for hendes Indbildningskraft og tilstrækkelig indviklet til at hun kunde faa Anvendelse for al sin Snildhed. Ja, her var virkelig noget, som maatte være i Stand til at drage hende op af det usle Liv, hun var slaaet ind paa, medens hun paa samme Tid kunde blive værdifuld i Politiets Tjeneste. Han troede, at han kunde stole paa Pigen; hun var ham taknemlig, fordi han havde ført hende hjem til hendes Moder, og hun vilde ikke bedrage ham. Det var i alt Fald nok værdt at gjøre et Forsøg. Hvis til Exempel en Kvinde som hun fik Mc Gloin under Behandling, var der adskilligt som talte for, at hun vilde faa hans Hemmelighed lokket ud af ham.

»Følg med, Charlotte«, sagde han. »Jeg har et Forslag at gjøre Dem. Hvis De har Styrke og Kløgt, venter der Dem maaske en bedre Fremtid, end De tror«.

Han udviklede nu sin Plan for hende, langsomt og omhyggeligt; han skjulte ikke de Vanskeligheder, som hun vilde have at kæmpe med, men søgte snarere at opildne hendes Ærgjærrighed og vække hendes Mod ved at dvæle ved dem. Og Pigen greb den Udsigt, han aabnede for hende, som den Druknende griber efter en Redningsplanke, og Inspektøren var næsten overrasket over hendes Iver og ikke mindre over hendes øjeblikkelige og klare Opfattelse af hans Forslag. Førend han forlod hende, opgav han en Tid paa hvilken hun den næste Dag skulde melde sig paa Politistationen i Mulberry Street for at modtage nærmere Instruxer om, hvad hun havde at gjøre.

Hun mødte den næste Dag i rette Tid og blev vist ind til Chefen. Ligesom alle Andre i Opdagelsespolitiets Tjeneste fik hun ikke mere Indblik end strengt nødvendigt i den Sag, hun skulde arbejde for; saaledes fik hun ikke at vide, hvad det egentlig var for en Forbrydelse, hun skulde søge Oplysninger om. Hun fik simpelthen Ordre til at indsmigre sig hos Mc Gloin og lokke ud af ham alt, hvad hun kunde formaa ham til at betro hende.

SEXTENDE KAPITEL.

En Fortrolig.

Charlotte kjendte allerede Mc Gloin af Udseende og havde ingen Vanskelighed ved at træffe ham. Hun havde før ikke kunnet lide ham og havde ikke Grund til at synes bedre om ham nu; men hun interesserede sig for ham paa en noget lignende Maade, som en Sagfører interesserer sig for sin første Klient eller en Kunstner for sit første Arbejde. Han var det Materiale, med hvilket hun skulde begynde Arbejdet i sin nye Stilling. Mændene vide aldrig, hvilke forskjellige Motiver der kan være til den Opmærksomhed, Kvinderne vise dem, og Mc Gloin havde ikke fjerneste Anelse om, at Charlotte kom ham imøde af mistænkelige Grunde.

Uagtet Charlotte var opdraget i Provindsen, var hun alligevel en fuldendt Skuespillerinde; hendes Ophold i den store By, skjønt det kun havde været af forholdsvis kort Varigbed, havde uddannet hos hende, hvad der i denne Retning fandtes af medfødt Talent, paa samme Tid som det havde bibragt hende Kjendskab til Hovedstadens Vrangside, og hun besad nu foruden en velopdragen ung Piges tiltrækkende Egenskaber en Fortrolighed med den laveste Klasses Jargon og Vaner, som gjorde, at hun var sjelden godt udrustet til Udførelsen af af det Hverv, der var overdraget til hende.

Mc Gloin var, som man nok kan tænke, vant til at rose sig af at være uimodstaaelig for Kvinder, og han var følgelig noget irriteret over den afgjorte Ligegyldighed, Charlotte havde vist ham. Hun begyndte nu at lægge mere Mærke til ham. Hvis han havde været ældre og mindre indbildsk, end han var, vilde dette Omslag i hendes Opførsel over for ham maaske have vakt hans Mistanke; men han betragtede det blot som en Sejr, han nødvendigvis maatte vinde før eller senere. Hendes Tilbageholdenhed havde imidlertid ægget ham, og han søgte aabenbart hendes Selskab med større Iver, end han vilde have gjort, hvis hun strax havde været som de andre. Hun paa sin Side lod ham tro, at han havde gjort Indtryk paa hende, men hun holdt ham dog bestandigt tre Skridt fra Livet, i den Hensigt at opægge ham yderligere.

»Jeg betragter Dig ikke som andre Mænd, Mike«, sagde hun, »og derfor skal Du heller ikke behandle mig som andre. Jeg véd nok, at Du ikke bryder Dig om mig — jo, jeg véd det nok. Og hvis Du blev kjed af mig, vilde Du smide mig væk ligesom de andre; men jeg har endnu nogle gode Følelser tilbage, og derfor vil jeg være din Ven, men ikke andet«.

Man kan let tænke sig, hvad Mc Gloin svarede til den Slags Udtalelser. Men da der hverken er noget smukt eller tiltalende i en saadan Karrikatur af Kjærligheden, vil vi undgaa at omtale Enkelthederne saa meget som muligt.

Resultatet var, at Mc Gloin blev bedaaret og var rede til at gjøre alt — eller sagde, at han var det — for at formaa Charlotte til at opgive sine Betænkeligheder. Hun afgav Rapport paa Hovedstationen om sine Møder med ham, og tilsidst blev det besluttet at prøve, hvorvidt han var i Stand til at kompromittere sig.

Charlotte boede i en afsides, men forholdsvis respektabel Del af Byen, Vest for Washington Square. Hendes Lejlighed bestod af en Dagligstue og et Sovekammer, der var forbundne med hinanden ved en smal Gang. I samme Etage fandtes et lille Rum, der blev benyttet som Pulterkammer. Charlotte havde hidtil holdt Mc Gloin i Uvidenhed om sin Bopæl, men for at faa det endelige Forsøg gjort med ham, fandt man det nødvendigt, at hun gav ham Tilladelse til at besøge hende i hendes Bolig. Inspektør Byrnes gav hende sine sidste Instruxer og bad hende gjøre, hvad hun kunde, for at trænge saa dybt som muligt ind i Mc Gloins mørke Samvittigheds Afkroge. »Vi har Grund til at tro, at han har begaaet en stor Forbrydelse«, tilføjede han, »og De skal ikke blive overrasket, hvis den viser sig at være større, end man egentlig havde antaget«.

»Jeg tror nok, jeg kan magte ham, Hr. Inspektør«, svarede Pigen, »i alt Fald kan De være overbevist om, at jeg gjør mit Bedste«.

»Mere kan jeg jo ikke forlange«, svarede han. »Det er et ubehageligt Arbejde for en ung Pige, men, hvis De har Held med Dem, gjør De Politiet en meget stor Tjeneste. Gaa saa, og gid De maa komme godt fra det!«

Samme Eftermiddag sagde Charlotte til sin Værtinde, at hun ventede to Venner til Aften. Den ene af dem var hendes Broder, sagde hun; han kom vist en Times Tid eller saa før hun selv kom hjem, men Værtinden skulde blot lukke ham ind i Lejligheden, naar han sagde sit Navn, for at hun kunde vide, at han var den Rette. Den anden vilde hun selv have med, naar hun kom hjem.

Hun havde tidligere havt Lejlighed til at se, hvor mange Drikkevarer Mc Gloin kunde taale, og vidste omtrent, paa hvilket Punkt han var mest meddelsom. Efterat have truffet forskjellige Forberedelser og gjort nogle Indkjøb tog hun sine bedste Klæder paa og gik ud. Da var Klokken syv.

Klokken otte blev der ringet paa hos Værtinden, og en Herre spurgte, om Miss Charlotte var kommen hjem. Da Værtinden svarede nej, spurgte han, om den unge Dame ikke havde sagt, at hun ventede sin Broder til Aften. Da Svaret lød bekræftende, meddelte Herren, at han var den omtalte Broder, hvorpaa han fik Tilladelse til at gaa op i Lejligheden. Han gik derop, og Værtinden mærkede ikke mere noget til ham. Han var virkelig et meget stilfærdigt Menneske, og han maa ogsaa have været meget taalmodig, thi Klokken blev over ti, inden Charlotte og hendes Ven kom, og i al den Tid forholdt han sig rolig deroppe.

Da de kom ind, var Dagligstuen tom, og der var ikke Spor at se af »Broderen« noget Sted. Idet Charlotte traadte ind, kastede hun Blikket paa Kaminpladen; paa venstre Side af den var anbragt et Stykke stift Papir, bøjet sammen som et Kræmmerhus. Synet heraf var en Beroligelse for hende; hun greb Papiret og kastede det i Ilden og gav sig rolig til at passiare med sin eneste synlige Gjæst.

Hvad Mc Gloin angaar, saa var han aabenbart i godt Humør og yderst tilfreds med sig selv og Situationen. Han betragtede Charlotte med dristige og fyrige Blikke, og da han havde skilt sig af med sin Hat og sin Overfrakke og kastet sin Stump Cigar fra sig, forsøgte han at tage hende om Livet og kysse hende. Men hun undgik ham og traadte om bag Bordet.

»Det skal Du lade være med, Mike«, sagde hun; »det sagde jeg Dig, før jeg tog Dig med herop. Dersom Du bliver ved, faar Du aldrig Lov at komme igjen. Det var min Mening, at vi skulde have en hyggelig Aften sammen og en lun Passiar; vi kjender jo endnu ikke rigtig hinanden, og hvis vi virkelig skal være Venner, er *det* dog den første Betingelse. Naa, vil Du saa opføre Dig fornuftigt eller ikke?«

»Du er noget nær det mærkeligste Pigebarn, jeg nogensinde har truffet paa«, sagde Mc Gloin misfornøjet. »Du véd, jeg er rasende skudt i Dig, og saa puffer Du mig alligevel af Vejen«.

»Jeg véd ingen Ting om Dig«, svarede Pigen, som begyndte at sætte Maden paa Bordet. (Mc Gloin havde kastet sig paa Sofaen). »Du har aldrig fortalt mig noget om Dig selv. Jeg kan naturligvis se, at Du ser godt ud, men den største Slyngel kan se godt ud, og jeg er bange for, Du er en snavs Person«.

»Hvordan kommer Du paa det?« spurgte han med en kort Latter.

»Jo, jeg har hørt Folk sige, at Du er frygtelig vild af Dig og ikke vil lade Dig standse af nogen Ting, naar Du først faar begyndt«.

»Naa, og hvad saa? Du mener da vel ikke, at en Mand skal være det rene Bollemælk, hvad?«

»Det sagde jeg heller ikke. Jeg kan nok lide, at en Mand er en Mand — naturligvis! Og hvis jeg var sikker paa, at en Mand som Du holdt af mig, tror jeg nok, at jeg kunde tilgive ham en hel Del. Men hvad nytter det at snakke? Jeg er vis paa, at Du hellere vil have noget at drikke«.

Med disse Ord tog hun en Flaske Champagne frem af Skabet og løsnede med en vis Færdighed Proppen uden at spilde en Draabe. Hun fyldte derpaa to Glas og rakte det ene henimod Mc Gloin, som greb det og skyllede dets Indhold i sig.

»Naada!« udbrød han, idet han tørrede sig om Munden med Bagen af sin Haand, »Det er nok af den rigtige Slags, hvad? Den kjøber Du ikke under tre Dollars Flasken«.

»Jeg holder ikke daarligt Kram«, svarede Pigen og rystede paa Hovedet. »Og Dig vilde jeg nok heller ikke give andet end det Bedste!«

»Der er ikke mange Piger, som kan opvarte med den Slags Drikkevarer«, bemærkede han. »Hvor faar Du Pengene fra til det? Det gad jeg nok vide!«

»Jeg kan vel have mine Hemmeligheder lige saa godt som Du kan have Dine«, lød Svaret. »Hvis Du véd, hvad Pengene gaar til, saa kan det vel være Dig nok, og Du behøver ikke gjøre Dig Ulejlighed med at spørge, hvor de kommer fra«.

»Det har Du Ret i, min Pige«, sagde han med et bifaldende Nik. »Der er Penge nok i Verden. Naar Du véd, hvordan Du skal komme til dem, saa meget desto bedre. Du og jeg kan bruge dem, ogsaa dem, jeg selv kan faa Fingre i. Jeg tænker, vi To skal leve rigtig udmærket sammen«.

»Det er ikke dine Penge, jeg bryder mig om, Mike«, svarede hun og tilkastede ham et kjærligt Blik, idet hun paany fyldte hans Glas. »Jeg gjør heller ikke Regning paa, at Du har meget at slaa tilside med. Hvordan skulde det gaa til? Du bestiller jo ikke noget, efter hvad jeg véd«.

»Det er ikke altid dem, der arbejder for Penge, som har de fleste af dem«, bemærkede den unge Mand, idet han nikkede langsomt og alvorligt. »Hvad jeg mener er, at jeg kan skaffe Mønten, saasnart jeg har Brug for den. En Fyr, der kjender New-York saa godt som jeg, har ikke nødig at sulte ihjel — eller at dø af Tørst«.

»Du bilder Dig da vel ikke ind, at jeg tror, at Du har Penge saasnart Du bare vinker? Lad os antage at Du i Morgen kom til at mangle tyve Dollars, hvordan vilde Du saa faa dem?«

Mc Gloin tømte sit Glas og skjænkede sig et nyt. »Det kunde jeg mageligt!« sagde han, »Det kunde ske paa flere end en Maade. Jeg kjender mindst en halv Snes Mennesker, der strax vilde give mig Anvisning paa, hvor jeg skulde faa mere end fem Gange saa mange. Der er ikke en af dem, som ikke vilde gjøre mere end det for Mc Gloin. De kjender mig; og de véd, at det er sundere for dem at staa paa en god Fod med mig end det modsatte — glem Du bare ikke det«.

»Hvad, Du prygler da vel ikke Pengene af Folk?«

»Jeg véd nok, hvordan jeg skal bruge mine Næver, hvis det kommer an derpaa. Men der er andre Maader at faa Bugt med et Menneske paa end just at drikke ham en Skalle«.

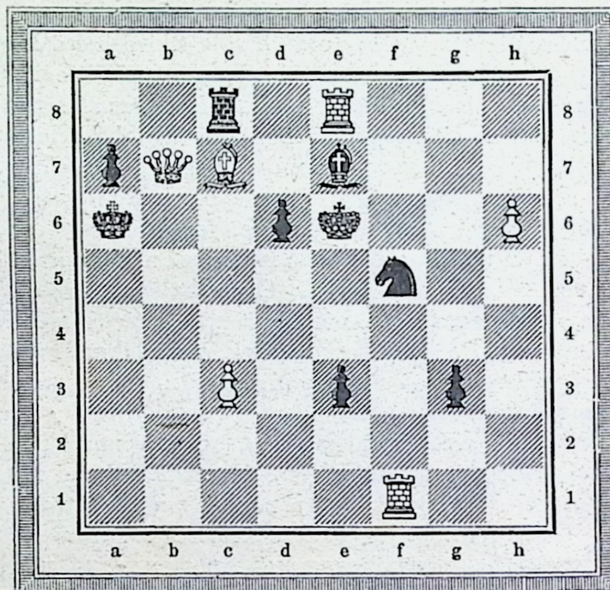
»Sig dog ikke saadan noget! Du gjør mig ganske bange!« udbrød Charlotte og stirrede paa ham med en vis forskrækket Beundring. »Det er godt, at jeg ikke er en Mand! jeg holdt ikke af at faa Dig til Uven. Jeg vilde være bange for mit Liv«.

(Fortsættes.)

Skakopgave.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

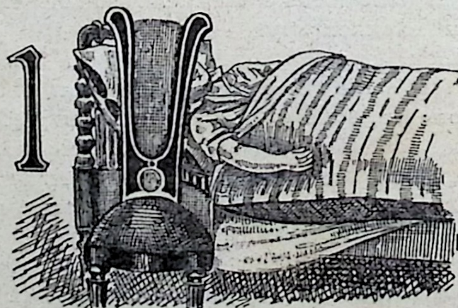
1. S d4—e2 ifølge dette Træk truer mat ved T h4—d4 † eller ved S e2—c3 †
   1. L h3—f5:
2. T h4—e4. 2. K d5—e4: eller L f5—e4:
3. S e2—c3 eller —f4 mat.

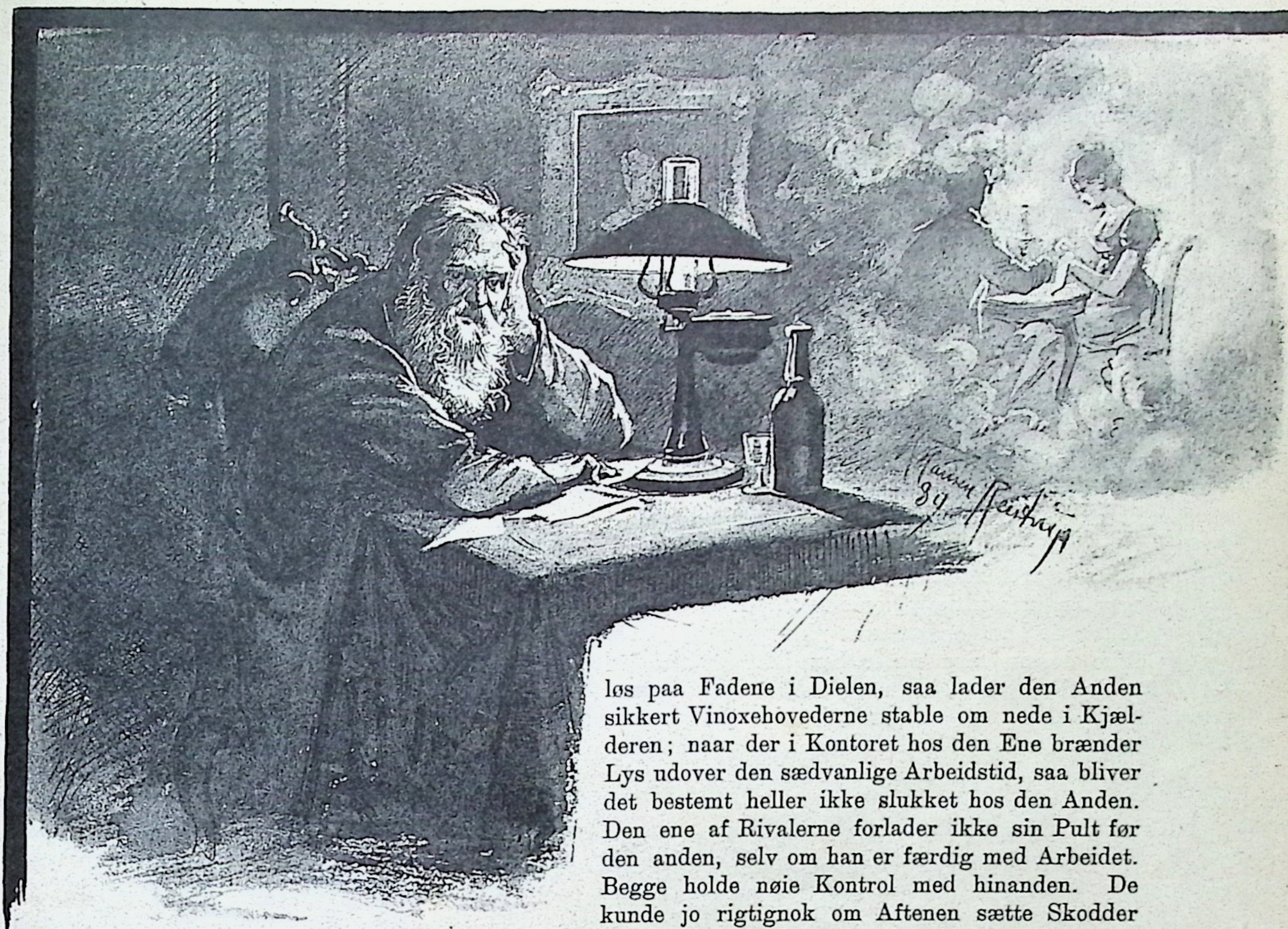
Andre Spillemaader lette.

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:

Han er i al Ro retourneret igjennem de fjendtlige Forposter.

Rebus.

DEN GAMLE BOGHOLDER.

FORTÆLLING AF PH. KNIEST.

(Med Tegninger af K. Hansen-Reistrup.)

Dengang fandtes der i den ærværdige Hansestad i Nærheden af Østersøen endnu mange sære Skikkelser, som skaltede og valtede paa deres Kontorer i de mægtige Huse i de snevre, skraanende Gader, ofte som Tyranner og Despoter, til Byrde for deres Undergivne og, ikke sjeldent, ogsaa for dem selv.

Der ligge to Huse ligeoverfor hinanden, begge gamle, imponerende Bygninger. Det ene er smykket med rig Arkitektur af brændte Sten helt op til den stolte takkede Gavl, det andet er en sirlig Renaissancebygning, overlæsset med Snirkler, Løvværk og Pilastre lige til den pibende Veirhane paa Gavlspidsen. Begge Huse beboes af to store Firmaer, hvis Indehavere rivalisere og føre en Konkurrence paa Kniven med hinanden baade paa Pladsen og i Udlandet, og derfor fra deres Kontorer, som vende ud til Gaden, iagttage hinanden med Mistanke og Avind og, naar de mødes paa Gaden, neppe hilse hinanden. Den Ene giver sig ikke en Blottelse overfor den Anden. Naar der hos den Ene bliver hamret løs paa Fadene i Dielen, saa lader den Anden sikkert Vinoxehovederne stable om nede i Kjælderen; naar der i Kontoret hos den Ene brænder Lys udover den sædvanlige Arbeidstid, saa bliver det bestemt heller ikke slukket hos den Anden. Den ene af Rivalerne forlader ikke sin Pult før den anden, selv om han er færdig med Arbeidet. Begge holde nøie Kontrol med hinanden. De kunde jo rigtignok om Aftenen sætte Skodder for Vinduerne, men det kan ingen bekvemme sig til. Enhver maa frit se hvad de gjensidigt foretage sig? Den Ene gjør ligesaalidt som den Anden den ringeste Indrømmelse til sin Magelighed.

Den Praxis som bliver fulgt af de to fjendtlige Chefer fremkalder naturligvis megen Misfornøielse hos de deltagende Kommis'er og Lærlinge. Men forgjæves! De »unge Mennesker« vove ikke at mukke; og de ærværdige »Gamles« Høreredskaber ere ved mange Aars Vane blevne ufølsomme for eventuel Skraben med Fødderne og Knagen med Kontorstolene.

Da Forholdene paa det ene Kontor omtrent ere som paa det andet, saa indføre vi kun den ærede Læser hos det høitanseete Firma Hinrich Petersens Arvinger, saa meget mere, som vi der ville gjøre Bekjendtskab med Hr. Lorents Jürgens, der i mange Aar har fungeret som Bogholder i Forretningen.

Der staaer den gamle Herre ved sin Pult. Han er iført en lang graa Arbeidsfrakke, som, naar han bevæger sig, lader se de korte, sorte Benklæder, som stikke i blanke Kravestøvler. De kloge, blaa Øine se gjennem Hornbriller paa de store Bøger, som ligge opslaaede og hvis Blade den Gamle flittigt vender, medens han med en stor Blyant sætter Mærke ved de enkelte Contis lange Talrækker. Han sammenligner. Thi det er hans Pligt og Stolthed at alle Poster

ere rigtigt indførte og stemme paa en Prik. Selv om det er nok saa sent ud paa Aftenen og alle de andre med Utaalmodighed vente paa at Chefen endelig skal bryde op: Hr. Jürgens er stille og arbeider videre uden at knurre. Han bliver anseet for en Pedant og er det maaske ogsaa, fordi han er en god Bogholder, thi uden Pedanteri skal man ikke kunne drive det til noget Ordentligt i denne tørre og dog saa nyttige og nødvendige Kunst. Det ene Bogstav er ligesaa sirligt som det andet, Tallene staa i sluttet Række ligesom Soldaterne paa Paraden for det høiædle Raads Inspecteurer. Men Ingen maa komme Hr. Jürgens paa tværs; alle de Bøger, af hvilke han gjør sine Indførsler, maa være førte pynteligt og korrekt af Kontoristerne, ellers bliver han gnaven. Men han bliver aldrig opfarende eller grov. Altid mild og med venlig Alvor begrunder han sine dadlende Bemærkninger og bliver derfor ogsaa næsten altid villig adlydt. Alle agter og holder af ham og søger at vinde hans Venskab. Ikke destomindre staaer han ikke paa en fortrolig Fod med Nogen og holder sig næsten i ligesaa stor Afstand som Chefen selv, for hvem han nærer stor Agtelse og kun en eneste Gang om Aaret vover han at forlade Kontoret før denne. —

Sneen ligger paa Tagene og har leiret sig paa Husenes fremspringende Kanter, Pilastre og Gesimser, og har sat hvide Huer paa Skorstenene, som rage op over Mønningen. Fra Gaden lyder Børnenes lystige Skrig, medens de paa smaa Slæder uafladelig kjøre ned ad den skraa Bane; livlig Bjældeklang, som lyder af og til, forkynder, at ogsaa de Voxne hengive sig til den vinterlige Adspredelse i elegante og phantastisk prydede Kaner. Skipperne i Havnen have aftaklet, da deres Fartøier forlængst ligge indefrosne; Matroserne og Kapitainerne ere reiste hjem. Kun gamle Invalider holde endnu Vagt ombord, vedligeholde et dygtigt Baal i Kabyssen og tage tykke Uldvanter og islandske Trøier paa, naar de skulle se efter om Pumperne ere i Orden. Paa selve Kaien ligger Forretningen stille. Arbeiderne tære paa deres Spareskillinger, dersom de have været saa kloge at lægge lidt tilside i den gode Tid.

Ogsaa hos Hinrich Petersens Arvinger ligger Forretningen omtrent stille, da Skibsfarten er ophørt. Men alligevel er der travlt paa Kontoret. Pausen bliver benyttet til at se efter i Bøgerne angaaende resterende Fordringer, skrive Rykkerbreve, opgjøre Kontokuranter og forberede alt til Bøgernes Afslutning. Den »Gamle« er i den Henseende en slem Plageaand. Vor Ven Jürgens har fuldtop at gjøre og vilde om Morgenen gjerne komme en Time tidligere end ellers, hvis man vilde give ham Lys. Men da Konkurrenten ligeoverfor — han bliver kort og godt kaldt »Karlen« — ikke synes at være for den Slags, saa undlader Hinrich Petersens Arvinger det ligeledes. Forresten maa Forholdene og Arbeidet paa Kontoret derovre være af fuldstændig lignende Art som her, thi den derværende Chef forlader heller ikke sin Pult tidligere end ellers. Han drages ikke af det rigt oplyste Julemarked med dets Boder og Grantræer paa Kirkepladsen; Klokkespillet fra St. Mariekirken gjør intet Indtryk paa ham, — han er Pebersvend. Og Petersen, som ikke er det, efterligner ham — hans Børn ere voxne og der er endnu ingen Børnebørn. Maaske forbedre de Sidste ham engang i Tiden og udløse ham af Trældommen. Vi ville haabe det Bedste!

Det er Juleaften.

Den klare Luft og Østenvinden bærer Klokkespillets bløde melodiske Toner herover, saa tydeligt, at de ikke engang kunne overhøres i det svagt oplyste Kontor med de snavsede Vægge, trods de mange Pennes Kradsen og Brændets Knitren og Bragen i Kakkelovnen. Taarnuhrenes dybe Klang forkynder, at Klokken er sex, og dette er Tegnet til, at Ringningen fra alle Byens Kirker tager sin Begyndelse. Men Hr. Petersen fortrækker ikke en Mine. Men det lader heller ikke til at undre ham, da Hr. Jürgens tager Brillerne af, langsomt aftørrer Pennen, lukker Bøgerne i og gaar ind i det tilstødende Værelse, hvorfra han kort efter kommer tilbage iført sin lange Kappe og med Hatten i Haanden. Han gaaer hen til Principalen, som seer smilende paa ham, idet han rækker ham Haanden og siger:

»En glædelig Fest, Hr. Petersen«, hvorpaa den Sidste svarer:

»I lige Maade, Hr. Jürgens«.

Under Klokkernes Ringen forlader Hr. Jürgens Huset med hastige Skridt, det er den eneste Dag i hele Aaret, paa hvilken han tager sig en Frihed overfor sin Chef. Han vil ikke miste sin Juleaften. I mange Aar har han været vant til at gaa hen i den festlig oplyste Kirke. I hans Hjerte boer Fred og Glæde. Men paa Kontoret derovre varer Utilfredsheden ved endnu i nogen Tid. Men saa ender Pinen dog tidligere end ellers, da Karlen derovre giver sit Hjerte et Puf og lukker Klokken otte, fordi han af Hensyn til en Forretningsven, hvem Snefaldet forhindrer i at reise videre, har maattet arrangere et Whistparti. Hr. Petersens Kone skal have været høilig forundret over at se sin Gemal saa tidligt; han spurgte yderst utaalmodigt efter Maden og var ved det sædvanlige Dominoparti ikke saa elskværdig som han pleiede. Rygtet siger imidlertid, at en kristelig Helgen, en af de faa, som havde Adgang til det protestantiske Hus — hans Navn er St. Estephe — bagefter har udført et Mirakel.

Maanen skinnede nedover St. Mariekirkens

vældige Stenmasser, hvis Tvillingtaarne ragede som gigantiske Pyramider op mod den klare, af utallige funklende Stjerner bedækkede Himmel. Lyset fra Vinduerne i det høie Midterskib falde over paa de sirlige Taarne paa det gamle Raadhus, i hvis Buegange frysende Handlende endnu sade ved deres brogede Varer, ventende paa Kjøbere, af hvilke der ogsaa fandtes enkelte blandt Kirkegjængerne, som forlode Guds Hus. Tonerne fra det store Orgel trængte helt ud paa Torvet, som, smykket med den rene hvide Sne, i hvilken de grønne Grantræer stode, og med de utallige Lys i Boderne, frembød et saare hyggeligt og smukt Billede.

Hr. Jürgens vadede igjennem Sneen, gned sine Hænder og søgte at varme dem ved at aande paa dem. De vare dog blevne noget kolde i den uopvarmede Kirke, medens Fødderne Gudskelov havde holdt sig varme. Han havde hørt en god Prædiken, der, som man jo siger, ikke alene kan varme Hjertet, men ogsaa Fødderne. Han gik hen til en gammel Kone, som endnu gjorde Forsøg paa at afhænde et Par smaa Træer. Hun gjenkjendte ham og udbrød:

»Hr. Jürgens, jeg har just saadant et lille Træ, som De altid pleier at kjøbe!«

»Lad mig faae det«, svarede han. »Her er sex Schilling. Er det nok?«

»Tak, Hr. Jürgens, og glædelig Fest!«

»I lige Maade«, svarede den gamle Herre, tog Træet, gjemte det under sin store Kappe og gik gjennem de snevre, skraanende Gader hen til sin Bopæl, i et Hjørnested nede ved Havnen. Han saae, at der allerede var tændt Lys oppe i det lille Karnapvindue. Pigen vidste, at han kom tidlig hjem Juleaften og holdt af, at hans Stue var varm, lys og festlig. Han stampede Sneen af Fødderne og gik op ad den snevre Trappe. I Entreen hængte han Hat og Kappe paa Knagerækken og lagde Grantræet forsigtig fra sig paa Gulvet. Efter at have kastet Slobrokken over sig, raabte han efter en skarp Kniv. Da Pigen kom med den, bad han hende om at blive. Han skar forsigtig Grenene fra Stammen og lagde de mindste og fineste tilside. De store bød han Pigen med de Ord:

»Hun vil sagtens ogsaa holde Jul, Jesine! Pynt Skorstenen med de grønne Grene. Hjerte og Hus maa idag prange i festligt Skrud. Og her, Jesine! Nei, nei, Hun skal ikke takke mig! Det holder jeg ikke af. Jeg veed jo, at Gud elsker en glad Giver«.

Med disse Ord havde han givet den allerede aldrende Pige et Guldstykke. Det bar samme Præg og Aarstal, som de andre, han havde givet hende hver Jul. Han var dog en rigtig Pedant! Men i altfald en ret elskværdig, thi Jesine smilede. Guldstykket var stort og tykt.

Jürgens samlede sine Grene sammen og bar dem ind i sit Værelse, hvor han pyntede det allerede dækkede Bord, midt paa hvilket den klart brændende Lampe stod, med nogle af dem, medens han anbragte de øvrige omkring et Pastelmaleri, der hang paa Væggen og forestillede en ung Pige med lyst, krøllet Haar og iført den Dragt, som var Mode i Begyndelsen af dette Aarhundrede.

Det Samme som idag havde han gjort hver Jul i mange, mange Aar. Af hvilken Grund? Ingen turde spørge ham, og hvis en havde vovet det, vilde han ikke have faaet noget Svar. Jürgens holdt ikke af at give andre Indblik i sine Hemmeligheder. Naa ja, de, som kjendte ham, sagde: En Bogholder maatte være taus som Graven angaaende Forretningshemmeligheder, og en Pedant som han, overførte naturligvis Tausheden paa alle Forhold.

Heller ikke Jesine fordristede sig nogensinde til at gjøre nogetsomhelst Spørgsmaal, der laa udenfor hendes Departement, da hun var vis paa, enten ikke at faae noget Svar eller ialtfald en kort, omend ikke uvenlig Affærdigelse. Hun fandt desuden iaften ingen Anledning til et Spørgsmaal, da hun havde stillet den sædvanlige Kage med Tilbehør paa et Sidebord. Med tilfreds Mine saae Jürgens sig om i Værelset, — de Sager, som omgave ham, fandt han alle paa deres vante Plads, ogsaa Bakken med de to slebne grønne Rhinskvinglas. Vinflasken søgte han derimod forgjæves i Krogen ved Siden af Kakkelovnen, som udsendte en behagelig Varme. Han rystede betænkelig paa det snehvide Hoved; det var ham aabenbart ubehageligt, at Flasken manglede. Han aabnede Døren og kaldte med høi Røst paa Jesine.

Pigen kom farende op ad Trappen og spurgte, hvad Herren ønskede.

»Jesine«, begyndte han, »har Hun glemt at hente Vinen? Jeg mindede Hende dog om det i Middags, gav Hende Penge og skrev ovenikjøbet Navnet op: Schloss Johannisberger fra 1811! Hun veed jo godt, at man ikke kan drikke Vinen iskold. Dens Ild maa fremkaldes ved en mild Temperatur«.

»Jeg har besørget alt, Hr. Jürgens«, svarede hun. »Jeg havde stillet Flasken ved Siden af Kakkelovnen. Men jeg mærkede, at Kullene gjorde den saa varm, at det gjorde mig ondt for den gode Vin, som De vel ikke vil drikke saa hed som Suppe. Derfor tog jeg den med ned i Kjøkkenet. Nu vil den vel nok være tilpas, saa at den smager os ligesaa godt, som den har smagt os i de sidste ti Aar. Skal jeg komme med Flasken?«

»Ja, i Guds Navn, lad os endelig faae den, at den gode Drik ikke skal fordærves. Hvad forstaa I Fruentimmer Jer paa Vin og Tobak? Forresten vil jeg ikke vide noget af denne nymodens Fyren med Kul! Fanden kan fyre i Helvede med det Kram. For menneskelige

Boliger er Brænde og Tørv aldeles tilstrækkelige. Jeg holder ikke af de nye Skikke«.

Jesine svarede ikke, men gik for at hente Flasken, og et Øjeblik efter kom hun tilbage med den. Hun rakte den triumferende til den gamle Herre og sagde:

»Vil De føle paa Flasken, Hr. Jürgens! Naa, hvad siger De saa?«

Jürgens tog den, lagde den venstre Haand prøvende paa den og holdt den op for Lyset. Saa sagde han, efter have sat den paa Bordet:

»Saadan at se til, har Hun ikke gjort Vinen Skade. Den er endnu lys og klar. Smagen og Virkningen skal vise det siden. Men hold Hun hellere Fingrene derfra næste Aar, hvis vi da leve! ... Hun kan komme herop om en halv Time. Hører Hun. Nu slaaer Klokken? Behag at rette sig derefter!«

Da Jesine var forsvunden, havde den gamle Herre forskjelligt at sysle med. Han mønstrede sin Bogreol og saae i forskjellige Bind, uden egentlig at læse; han lukkede sit Chatol op og ledte i gamle Papirer, som han dog snart lagde paa deres Plads igjen. Man kunde se paa ham, at han var adspredt og opfyldt af Tanker. Han tog flere Gange det store Gulduhr op af Lommen saae paa Skiven og lod det repetere. Saa stoppede han det sølvbeslagne Merskumshoved paa sin lange Pibe, efterat han vaersomt havde fjernet dets Silkehylster. Nu tog han Rhinskvinflasken, bankede omhyggeligt den gule Lak af og trak den op. Han stillede den ved Siden af Glassene paa Bakken, som han havde sat hen paa Bordet. saa gik han i et Par Minuter op og ned ad Gulvet, saae ud ad Vinduet, nedimod Havnen og de snebedækkede Voldskrænter paa den modsatte Side, der funklede som Diamantbjerge i det klare Maaneskin. Den gamle Port med dens to spidse og runde Taarne tegnede sig af mod den hvide Baggrund som et stort Skyggebillede. Men i Porthvælvingen skinnede det røde Lys fra Gaslygterne, der ogsaa strakte sig i en vældig Bue langsmed Havnekaien og tabte sig i det Fjerne. Indenfor de klart oplyste Vinduer i Husene ligeoverfor saae man tændte Juletræer hist og her; munter Barnejubel og from Sang lød dæmpet og sagte over til gamle Jürgens. Fra St. Mariekirken hørtes atter Klokkespillets Toner. Det bankede sagte paa Døren og Jesine traadte ind, iført sort Fløielstrøie og sin fineste brogede Kjole, med rent hvidt Forklæde og Hue paa Hovedet.

»Sid ned«, sagde den Gamle og tog selv Plads i sin Lænestol.

Han skjænkede meget langsomt og forsigtigt i to Glas, skjød det ene hen til Pigen og holdt det andet op for Lyset, idet han glædede sig over den gyldne Glans i Glasset og nød Blomsten gjennem Næsen. Saa holdt han Glasset frem og sagde:

»Lad os nu klinke, Jesine, som vi alt have gjort saa mangen en Juleaften! Ære være Gud i det Høie og Fred paa Jorden og i Hendes og mit Hjerte! Jeg takker Hende for Hendes tro Tjeneste. Gid Hun maa blive hos mig i mange Aar, forudsat, at Hun ikke gifter sig, hvilket selvfølgelig vilde forandre Sagernes Stilling. Velgaaende!«

»Men Hr. Jürgens, hvordan kan De tale saaledes?«

»Naa, Hun veed da vel nok, at jeg ikke er nogen Hader af den hellige Ægtestand, endskjøndt jeg, Gud bedre det, har maattet leve mit Liv som Pebersvend. Jeg vil gjerne beholde Hende hos mig, men naar det engang kommer saa vidt, saa skal jeg nok rykke ud med et Bidrag til Udstyret«.

»Ja, Hr. Jürgens, vil De bare læse. Hvad mener De om det« ....

Han lod hende ikke tale ud, men afbrød hende hastig:

»Gjør mig ikke til Medvider i Hendes Hemmeligheder! Jeg har tilstrækkelig af den Slags. Drik nu! Velgaaende! Min Tilfredshed har Hun erhvervet sig. Vedbliv at bevare den. Velgaaende! God Nat! Jeg haaber, at Hun har indbudt en Veninde til iaften. Vær solid og bliv ved at være det! Hører Hun! Soliditet over alt! Det er den eneste rigtige Grundsætning for en christelig Husstand«.

Jesine reiste sig leende og ønskede Godnat. Da hun havde lukket Døren efter sig, sagde hun, men ikke meget høit — det var nu hendes Vane, at tale med sig selv:

»Han er dog en løierlig Herre. Hele Aaret igjennem er han ligesaa tør som en Træpind. Men naar han om Julen har faaet sit Glas Vin, saa er han et helt andet Menneske. Det er livagtigt, ligesom han blev ung igjen«. — —

Den gamle Herre har taget sin Stambog frem og fordyber sig i Erindringer. Han betragter det ene Blad efter det andet, ofte smilende, endnu oftere med et vemodigt Udtryk, thi han træffer paa mange Blade, som han alt forlængst har maattet forsyne med et sort Kors. Hine Hænder, som have malet Alteret med den blussende Ild, de, som have malet Roser og Forglemmigeier og tegnet det arkadiske Landskab med Sølvstift, de, som have foreviget sig med fast, stor, dristig og mandig Haand og djærve Ord eller med sirlig Skrift og i nydelige Vers, de ere forlængst blevne til Støv! Eet Blad lægger han særlig tilside og betragter det ofte og inderligt. En svag Rødme stiger op i hans Kinder, hans Øine lyse. Han læser Indholdet atter og atter og seer over paa Pastelmaleriet paa Væggen, og smiler til det med fugtigt Blik. Af og til drikker han af Vinen, efter at han først har holdt det funklende Glas op for Lyset.

Endelig lukker han Mappen i og gjemmer

den igjen i sit Chatol. Saa gaar han tankefuld op og ned ad Gulvet, stiller sig hen ved Vinduet, hvis Ruder nu prange med store, phantastiske Isblomster. Han tøer en Rude op, ved at aande paa den, og seer op mod den stjernebesaaede Himmel. Det er, som om en dyb Fred var dragen ind i hans Hjerte, da han igjen vender sig om. Ethvert Spor af Uro er forsvundet. Nu tænder han sin Pibe og tager Plads i Lænestolen, i hvilken han læner sig tilbage, ligesom for at udhvile sig.

Ilden knitrer i Kakkelovnen, Lampen udbreder et mildt Skjær under den grønne Skjerm. Det ensomme Ungkarleværelse er et Billede paa Velvære. Kun sjeldent nipper Jürgens til Glasset; der er endnu meget tilbage i Flasken. Han drikker ligesaa sindig, som han er vant til at arbeide. Hans hele Væsen bevæger sig indenfor symmetriske Proportioner.

Du smiler, gamle Ven! Yndige Billeder drage forbi dit indre Øie.

Ofte glider et venligt, tidt endog et skalkagtigt Smil over de gamle, og alligevel saa ungdommelige Træk. Saa sætter han pludselig Piben et Øieblik fra sig, for at lade sit røde Silkelommetørklæde fare henover Øinene. Det er ikke Røgen af Kanasteren, som faaer dem til at løbe i Vand.

Atter og atter betragter han Billedet henne paa Væggen. Han staar ovenikjøbet op og sætter Grangrenene, han har befæstet omkring Rammen, anderledes, da de kaste en Skygge, der berører ham ubehagelig.

I Løbet af en Time er Piben røgt ud. Han banker Asken ud af Hovedet og stopper det igjen. Lampen begynder at brænde svagere. Han skruer Vægen op, men saa oser Flammen. Den mangler Olie. Han vil ringe paa Pigen, Men forinden seer han paa Uhret, hvis klare Sølvstemme han lader lyde. Han ryster paa Hovedet og siger ved sig selv:

»Jeg vil ikke forstyrre hende. Hun sidder nok ved Skorstenen i ivrig Samtale med sin Veninde. Lad os ikke vække den lille Modsigelsesaand. Hvad gjør ogsaa det? Eftersom jeg betaler min Skat for denne nymodens Gas, lad den saa lyse herind fra Gaden. I Skumringen blive Tankerne lette og frie«.

Han slukkede Lampen. Piben tændte han ved Hjælp af Staal, Sten og Tønder, da han ikke havde en Fidibus ved Haanden. De ildelugtende, moderne Svovlstikker ere ham imod. Lyset ude fra Gaden oplyste den lille venlige Stue tilstrækkeligt, den blev endog mere hyggelig derved. Alle Gjenstande laa halv skjulte, og hvor de stode frit, kastede de skarpe, sorte Skygger paa Væggen. En klar Lysstraale faldt paa Billedet; den smukke Kvindeskikkelse syntes ligesom at træde levende ud af Rammen. Med Tryllemagt drog det den gamle Herres Blik hen paa sig, saa at han snart glemte at røge og lod Piben blive kold. Ved en Slurk af Glasset maatte han sætte sig ind i Virkeligheden igjen; han greb flere Gange efter Fyrtøiet til Piben. Men efter en Stunds Forløb satte han den helt bort og lænede sig magelig tilbage i Lænestolen, idet han foldede Hænderne og lukkede Øinene.

Igjen lader han sine Tanker gaa paa Vandring og fordyber sig i gamle, kjære Erindringer.

Skulle vi følge med ham, skulle vi læse dem? Eftersom vi ere usynlige for ham, vil han ikke gjøre Indsigelser mod vort Selskab, og da vi sympathisere med ham, saa ville vi ikke forstyrre ham, men maaske endda forme hans Billeder fra Fortiden mere levende og farverige . . .

. . . Her i den gamle By stod hans Vugge. Han voxede op i det smalle, høie Hus i den snevre Gade ikke langt fra den ærværdige Sognekirke, ved hvilken hans Fader var Degn. Ligeoverfor, paa den modsatte Side af Kirkepladsen med de skyggefulde Lindetræer, stode de store Kjøbmandshuse, det ene mere mægtigt og bredt end det andet, og hvert igjen med sit særlige Physiognomi. Men alle have de i Midten den høie, rigtforsirede Porthvælving, gjennem hvilken Folkene gaa ud og ind og Varerne blive transporterede frem og tilbage. Over den ene pranger en gammel Patricierslægts Vaaben, ved den anden staa Minerva og Mercur, eller et Par harniskklædte Riddere paa Vagt, medens den hellige Jomfru med Christusbarnet er anbragt over en tredie. Paa Gavlspidserne dreie store forgyldte Vejrhaner i eventyrlige Skikkelser sig for Vinden; Dragehoveder og Skabilkenhoveder rage frem som Udløbsrender der hvor Tagene begynde og hvor Gavlene hæve sig trappeformigt eller i buedannede Linier op i Luften. Talrige Vogne bevæge sig frem og tilbage i den steile Gade og holde i lange Rækker udenfor Husene, medens de svære Heste ruske utaalmodigt i Seletøiet og slaa Gnister af den haarde Stenbro med deres Jernsko.

For Enden af Gaden, der hvor denne vender ud imod Floden, hæve sig Master og Ræer paa de mange store og smaa Skibe, som ligge langs med Bredden. Brogede Flag og Vimpler vaie. Naar Veiret er godt, blive Seilene spændte ud for at tørres. Det er et saa smukt og eiendommeligt Syn. Hammerslagene paa Skibene, som næsten altid trænge til smaa Reparationer efter Reisen, lyde uophørlig; Kranerne, ved Hjælp af hvilke Varerne losses og lades, staae sjelden stille, og i deres Piben og Knirken blander sig Matrosernes ensformige Sang ved Anker- og Gangspillet. De forskjelligste Sprog høres, Skjældsord, Trusler og Eder krydse hverandre: det er et helt lille Babel.

Paa Gadehjørnerne og foran Kjøbmændenes

og Skibsmæglernes Kontorer staa Kapitainer og Skippere, Haandværkere og Leverandeurer, tilligemed Arbeidere, som tilbyde deres Tjeneste. I de lave Skjænkestuer under Buegangene i de høie og smalle Huse, bliver ved det fyldte Krus drøftet og afsluttet mangen en Forretning, fortalt om Reiserne og mangen en drøi Sømandsvits given til Bedste og modtagen med skingrende Latter. Havnearbeiderne i deres gammeldags Dragt tumle som Herkulesser med Fadene, Ballerne og Træblokkene, Dragerne transportere paa deres brede Skuldre Kornet i lange Kolonner hen til Pakhusene.

Paa de smaa Jagter, som komme fra de danske Øer, er Skipperens Kone eller Datter reist med, for at se den berømte gamle og smukke By. Hun gjør Nytte om Formiddagen, idet hun holder Storvask eller træffer Forberedelser til Middagsmaden, skraber Rødder eller gjør en Fisk ren, som hun tidligt om Morgenen har kjøbt henne paa Torvet. Naar hun om Eftermiddagen gaaer igjennem Gaderne og beseer alle Byens Mærkværdigheder, om hvilke hun har hørt saa meget tale baade i Skolen og i Hjemmet, saa entres den lille Jagt af kaade Gutter, som ikke have Spor af Respect for den vagthavende Skibsdreng, men dreie paa Roerpinden og Gangspillet, klattre op i Vanterne eller maaske ovenikjøbet sætte Skibsbaaden i Vandet, for at seile en Tour i Havnen.

Degnesønnen, Lorents Jürgens, er altid med og tidt Anfører for en saadan lille Bande Kapergaster, som der bliver seet meget gjennem Fingre med paa Grund af deres Behændighed og Elskværdighed, især naar deres stadige Ledsagerinde, den blonde Dora, Datter af den forhenværende Kapitain Hilgers, som nu har en lille Beværtning for Søfolk nede ved Havnen, retter sine smukke, blaa Øine bønfaldende paa Jagtens fortørnede Eier, som er paa Nippet til at lade Lynet slaa ned. Hun er meget smuk, og skjøndt en vild Tøs, har hun dog ikke mistet et Præg af kvindelig Ynde. Hun er Lorents Jürgens' Veninde. Begge ere omtrent paa samme Alder, og skjøndt de ikke ere Skolekammerater, gaa de dog til Religionsundervisning hos den samme Præst. Lorents er velseet hos Hilgers, -— Kapitainen synes godt om Drengens kjække, freidige Optræden. Doras Moder er ham ogsaa bevaagen, skjøndt hun som Legekammerat for Datteren vilde foretrække en fra et af de store Kjøbmandshuse oppe ved Kirken, for Sønnen af en Degn, hvilken tiltrods for hans halvt geistlige Stilling dog altid maa henregnes til Smaafolk. Men Dora følte sig fuldstændig som hjemme i Huset ved Siden af Kirken og blev forkjælet og baaren paa Hænderne af Lorents' Forældre, som kun havde den eneste Søn.

Der i den lave Stue sad Dora mangen en Aften og delte det tarvelige Maaltid med de jevne og fromme Mennesker, foldede tilligemed dem Hænderne til Bordbøn og hørte paa Aftenbønnen, som Faderen, idet han andægtig tog Kalotten af sit hvidhaarede Hoved, med høi Røst, men saa barnlig inderligt og høitideligt, læste op af den gamle Huspostil. I Førstningen var alt dette fremmed for hende, men hun blev saa vant dertil, som om det var en Selvfølge. I Forældrenes Hus, hvor det gik saa uroligt til, og som hver Dag husede nye Gjæster, kunde der ikke herske noget Familieliv; man mærkede intet til en religieus Luftning og talte yderst sjelden om mere alvorlige Ting. Dora var som et Barn i Huset hos Familien Jürgens. De to Gamle betragtede hende ofte med ganske særlige Blikke, talte vel ogsaa stundom i Enrum om hende og — haabede, medens Lorents — sværmede.

De to Børn bleve tidlig fortrolige med den smukke, gamle Kirke. Saa vilde og overgivne de kunde være paa Gaden og ved deres Lege, ligesaa stille og ydmyge vare de, naar de fulgte med den Gamle ind under de høie Hvælvinger og hørte paa hans Forklaringer af de besynderlige Billeder, Epitaphierne og de forgyldte og broget bemalede Altere med deres Hundreder af fint udskaarne Figurer og det gothiske Løvog Rankeværk i dets eventyrlige Slyngninger, eller lyttede til det store Orgels mægtige, overvældende Toner.

Men saa kom den Tid, da Legen paa Gaden hørte op. Den Dag oprandt, da de To knælede ned foran Høialteret og udtalte varme, inderlige Løfter, medens Pastoren velsignende lagde Hænderne paa dem. Begges Forældre stode i Choret, opfyldte af Stolthed og Glæde, og opsendte varme Bønner til Gud for deres elskede Børn.

Endnu tilhørte Lorents og Dora hinanden, endnu blomstrede Haab og Længsel i deres Hjerter, skjøndt det vel neppe stod fuldstændig klart for dem selv. Men efter Konfirmationsdagen saae de sjeldnere hinanden. Dora maatte hjælpe til i Huset, Lorents forberedte sig paa at reise til Hamborg, for at udstaa sin Læretid i et derværende stort Handelshus. . . .

. . . . . . Gamle Jürgens aftørrede sine Øine og nippede til Glasset. Saa vandre hans Tanker videre: Der høres lystig Musik. De ærbare Flodskippere svinge sig med deres Hustruer og Døttre i Dansen ved den aarlige Fest i Lavshuset. Lorents og Dora ere indbudne som Gjæster og danse sammen. Hun er fortryllende smuk i sin tarvelige hvide Kjole. Han hvisker nogle smukke Ord til hende og hun smiler undseelig.

. . . . . . Den Gamle reiser sig op af sin lænende Stilling og seer over paa Billedet. Ja, ja, det er Dora! Han stirrer længe paa det. Taarer trille ned ad hans furede Kinder. Han langer efter Glasset og drikker hastig en Slurk. Saa læner han sig tilbage og taler til sig selv:

»Jeg har endnu ikke forvunden den dybe Sorg. Hvordan har jeg dog kunnet bære den i alle de mange, mange Aar! Hvor var hun dog smuk, den sidste Gang jeg saae hende og talte med hende. Da jeg et Par Aar efter kom tilbage, var der ingen Dora længer! Hun var borte — gift med en anden, den svenske Kapitain. Hendes Forældre døde, Huset solgt. Jeg kjøbte Billedet — næsten den eneste smukke Erindring, som jeg har tilbage om hende. Mit Hjerte blødte af tusinde Saar. Livet laa koldt og tomt for mig. Fader og Moder gik snart bort. Jeg drog ud i Verden. Jeg arbeidede i mit Ansigts Sved, jeg higede efter Penge og Gods, jeg blev rig og — mistede igjen alt! Ja, ja, det har maaske været et Held, at hendes Skjæbne ikke blev knyttet til min. Det var bleven en tornefuld Vei. — Hun har jo rigtignok heller ikke danset paa Roser. Men jeg er ikke Skyld deri. . . . Tidlig bleven Enke, fattig, Moder til en svagelig Datter — ak Dora, din Lod var haard! Og dog: O Gud, jeg takker Dig, at Du gav mig Midler til at yde hende Hjælp efter ringe Evne. Du har gjort alt saare vel. Du frelste mig af Skibbruddet, gav mig et Levebrød, rigtignok i Trældom og Afhængighed, men saa rigeligt, saa rigeligt, at jeg er forsørget i den Tid jeg har tilbage og — tillige kan hjælpe hende«.

. . . . Jürgens drak Resten i Glasset ud. Saa reiste han sig, tændte et Lys og gik op og ned i Værelset. Pludselig standsede han, slog sig for Panden og udbrød:

»Ei, ei, Jürgens, Du bliver gammel! Du har jo glemt at lægge Postkvitteringen hen til dine Papirer. Jeg havde den jo med? Sandelig, jeg husker det ikke længer. Rigtig, rigtig! Den Yngste gav mig den jo og ønskede mig en glædelig Fest«.

Han ledte i Lommerne paa sin Frakke og fandt Kvitteringen. Smilende mumlede han:

»Ja, ja, der er den. Men jeg har ikke seet efter, om alt er i Orden. Jürgens, Jürgens, Du bliver distrait og glemsom! Hvordan skal det gaa ved Afslutningen af Bøgerne? Du vil gaa i Staa hvert Øieblik og aldrig blive færdig med at tælle efter. Distraction og Glemsomhed ere slemme Egenskaber for en Bogholder. Naa, vi ville tænke over Sagen. Det lader sig jo gjøre!«

Han gik hen til Bordet og satte Proppen fast i Flasken, som endnu var over halvfuld, og stillede den hen i Nærheden af Vinduet. Ruderne vare saa tilfrosne, at han ikke gjorde noget Forsøg paa at tøe dem op, for igjen at kaste et Blik paa den stjerneklare Himmel. Han opdagede, at der endnu var Lys i Husene ligeoverfor og ønskede i sit stille Sind de glade Mennesker en glædelig Jul. Saa gik han ind i sit Sovekammer.

Da han laa i Sengen, iført strikket Vest og med hvid Nathue, gled et venligt og tilfreds Smil over hans Ansigt. Han tænkte paa Dora og paa det rekommanderede Brev, for hvilket Kvitteringen nu laa paa sin Plads i Chatollet. Da ved Midnatstid alle Byens Kirkeklokker ringede Julen ind, faldt han i en tryg Søvn. Han havde tagen en stor Beslutning. Nytaarsdag vilde han opsige sin Plads hos Hinrich Petersens Arvinger.

Hans Tanker vandrede videre i Drømme, henover den blaa Sø, til den fjerne Kyst, paa hvilken der stod en bleg Kvindeskikkelse, i hvis ældede Træk han gjenkjendte sin Dora. — — —

I Gaderne bevæge Skarer af pyntede Folk sig hid og did, alle med glade Miner, selv om de maaske bære Sorg og Kummer i Hjertet. Forældre ere ledsagede af deres Børn, af hvilke den Yngste i Stilhed maa repetere et Vers, medens de Ældre holde det Samme i Haanden, nedskrevet paa et sirligt Stykke Papir. Bekjendte standse og trykke hinandens Haand, medens de udvexle hjertelige, høflige, intetsigende eller opstyltede Ønsker. Det er jo Nytaarsdag, paa hvilken Phraser ere ligesaa billige som Tyttebær.

I høitideligt Optog gaa de »unge Mennesker« fra de store Handelshuse hen til deres Principaler, for at gratulere. Idag er det den eneste Dag i hele Aaret, paa hvilken der bliver sagt dem et venskabeligt Ord, den eneste Dag paa hvilken de komme i Berøring med den rige Chefs Familie.

Ogsaa hen til »Hinrich Petersens Arvinger« drager et Tog, anført af den ældste Commis. Herrerne blive modtagne af Tjeneren ved Trappen, som fører op til Leiligheden. De tage deres Overfrakker af, glatte deres Haar, rette paa deres Toilette og træde saa ind i Dagligstuen, hvor de en for en gaa hen til den stormægtige Herre og til dennes naadigste Frue, for at overbringe deres Lykønskninger, som derefter blive besvarede nedladende. Chefen lader falde nogle fortroligt klingende Ord om Forretningen, som finde underdanigst Bifald. Mere Bifald vækker den fine gamle Portvin, som Fru Petersen byder om og som drikkes paa et lykkeligt Nytaar. Den uvante ædle Drik stiger de to Lærlinge, som endnu ere helt grønne, til Hovedet. De vove nogle høist farlige Phraser, hvis Virkning den ældste Commis søger at raade Bod paa ved pludselig at reise sig og tage Afsked. Og Alle følge hans Exempel, med Undtagelse af de to Lærlinge, som iforveien have faaet et Vink om at blive til sidst, fordi det er Skik saaledes.

Saasnart Commis'erne have forladt Værelset, gaaer Hr. Petersen hen til Speilconsolen, paa hvilken der ligger flere forseglede Pakker. Han tager to af disse og giver hver Lærling en, idet han retter nogle alvorlige Ord til dem, af hvilke

de betagne og livligt rødmende Ungersvende, som neppe ere istand til at fremstamme deres Tak, indprente sig Mangel paa Iver, Flygtighed, Glemsomhed, daarlig Haandskrift og — Rom blev ikke bygget paa een Dag. Da de ere komne lykkelig og vel ned paa Gaden, bøie de om det næste Gadehjørne og lukke Pakkerne op, hvis rige Indhold af blanke Guldstykker overrasker dem. Den ene gjenvinder snart sin Fatning og yttrer:

»Du, Johansen, den Gamles Ord vare nederdrægtige, men hans Moneter ere — brillante«.

Hvorpaa de to ungdommelige Disciple af Mercur gaa hen i Ølhallen, for at omsætte en Del af deres Belønning og tillige i Følelsen af deres Værdighed udsende vældige Røgskyer fra deres Cigarer.

Hr. Jürgens, som indtager en ganske særlig betroet Stilling hos Firmaet, er hver Nytaarsdag inviteret til Middag og aflægger saa privat sine Lykønskninger, idet han samtidig med alt Forbehold udtaler sin Mening om Udfaldet af den næste Bilanz, efter hvilken Udtalelse Chefens Stemning ved Bordet pleier at rette sig noget.

Ogsaa idag møder han præcis paa Slaget to og overrækker Tjeneren, som hjælper ham af med Chenillen med de syv Kraver, det sædvanlige Guldstykke med Hovedet af gamle Fritz, for hvilken høisalige Potentat han nærer en ganske særlig Veneration.

Hr. Petersen modtager sin gamle Bogholder meget venligt og besvarer hans Lykønskninger saa hjerteligt som han formaaer:

»Jeg takker Dem, kjære Ven. Herren lade os endnu opleve mangt et velsignet Aar tilsammen. De har forhaabentlig begyndt Aaret i bedste Velgaaende?«

Jürgens vilde svare, men Chefen vedblev:

»Har De allerede en Oversigt? Hvorledes staaer det til?«

»Et Aar som det sidste er endnu ikke optegnet i Firmaets Annaler, Hr. Petersen. Det glæder mig, at det er faldet i min Lod, at sætte mit Navn under denne særdeles gunstige Afslutning. Jeg vilde benytte Leiligheden til . . .«

Jürgens fik ikke talt ud, da Fru Petersen i samme Øieblik traadte ind og opfordrede til at gaa til Bords. Han kyssede hendes Haand og henvendte nogle høflige og forbindtlige Ord til hende.

»Byd kun min Kone Armen, gamle Guldonkel«, udbrød Petersen i det allerbedste Humeur.

De gik ind i Spisestuen, hvor de bleve modtagne af de tre Frøkener Petersen, hvilke Hr. Jürgens ligeledes, under gammeldags Skrabud, bevidnede sin Høiagtelse og forebragte sine bedste Gratulationer.

Det er en Selvfølge, at der efter den forudgaaede korte Samtale mellem de to gamle Herrer herskede den bedste Stemning ved Bordet, ligesom ogsaa, at denne gav sig Luft i flere Taler, Taler, i hvilke Forretningsmanden traadte i Baggrunden og Mennesket kom tilsyne. Ved Desserten kigede Skjelmen tydelig frem af de gammeldags Former, i hvilke den gamle Bogholder sædvanlig bevægede sig. Hans Ord bleve ikke sjeldent modtagne med høi Latter.

Tjeneren bragte de stoppede Kridtpiber, lidt for tidligt for Damerne. Dette var et Tegn paa, at de to Herrer ønskede at være alene. De toge Plads med deres Piber ligeoverfor hinanden. Petersen begyndte:

»De havde noget paa Hjerte, Jürgens. Jeg mærkede det godt før. Frem med det! Maaske Paalæg? Er allerede forud bevilget, gamle Ven!«

»Man bliver gammel, Hr. Petersen, og føler Trang til Hvile«.

»En almindelig Bemærkning, som da vel ikke skal være møntet paa os to? Vi ere jo ikke Firs endnu og saa at sige endnu raske Gutter«.

»Med Tilladelse, Hr. Petersen. De er det maaske. Men mig begynder det at gaa til Agters med. Jeg bliver distrait og glemsom Tallene danse for Øinene af mig . . . .«

»Det første har jeg endnu ikke bemærket, og hvad det sidste angaaer, saa kjøb De et Par stærkere Briller. De er hypochonder og bilder Dem noget ind«.

»Det er desværre ramme Alvor. Jeg kan bedst selv mærke, hvordan det staaer til. Conto'erne ville ikke stemme som tidligere; jeg griber mig i Feil, som om Natten forfølge mig i Drømme og ængste mig. Jeg maa baade for Deres og min egen Skyld bede om Afsked. Desuden vilde jeg ogsaa gjerne nyde Livet lidt endnu og være mindre bunden«.

»Ha ha ha«, udbrød Petersen leende, »der stikker Knuden. Nyde Livet! De agter maaske ovenikjøbet at gifte Dem, Jürgens?«

»Mit hvide Haar og mine ringe Midler, høistærede Hr. Petersen, afholder mig fra slige Tanker. De veed jo selv, hvad jeg har sparet sammen. Pengene staa jo i Deres Forretning«.

»Bah, gamle Folk kunne ogsaa begaa Dumheder! Hvad skal der blive af Firmaet, naar De forlader os? Hvem skulle vi faae i Stedet for Dem? Kan De anbefale os nogen? Karlen derovre vil le i Skjæget, naar jeg ikke længer har en Pendant til hans ærværdige Bogholder«.

»Jeg vil anbefale Dem den unge Gilgenfeld, der ogsaa fører Bøgerne for det nye Dampskibsrhederi, — en meget dygtig og paalidelig Mand; han skriver en Haandskrift, som ligner min. De vilde ikke faae noget Kludder i Deres Bøger«.

»Passer mig slet ikke. Den som vil tjene mig, maa tilhøre mig helt og holdent. Ingen kan tjene to Herrer; man kan ikke paa engang arbeide for Hinrich Petersens Arvinger og for Hans Damp«.

»Det lod sig jo let arrangere. Naar De

tilbød den unge Mand et klækkeligt Salair, saa lod han nok Dampen fare. Firmaet er jo altid nobelt«.

»Naa ja, tal De med ham. Kommer Tid, kommer Raad! Men endnu har De ikke Deres Afsked, Jürgens! Lad os saa tale om andre Ting! Dette Thema passer jo slet ikke til Desserten. Det kan vi tale om ved Leilighed«.

Efterat Jürgens endnu havde forsikkret, at han ikke strax vilde forlade Forretningen, og at han vilde betragte det som en Ære, at den sidste og bedste Bilanz, som Firmaet nogensinde havde oplevet, bar hans Navn, endte de nødtvungen deres Samtale, fordi Damerne indfandt sig igjen tilligemed Kaffen og gave Konversationen en anden Vending. — —

Et Par Maaneder efter blev Byen og den gamle Bogholder selv overrasket af følgende Annonce i Bladene:

»Da Hr. Lorents Jürgens desværre har seet sig foranlediget til, paa Grund af fremrykket Alder at afbryde sin Virksomhed for vor Forretning, saa føle vi Trang til, ogsaa offentlig at takke ham for hans mangeaarige tro Tjeneste, idet vi ønske, at det endnu i mange Aar maa forundes ham at nyde den velfortjente Hvile. Hinrich Petersens Arvinger«.

Jürgens begav sig strax paa Vei, for at aflægge sin Tak. Men han blev ikke modtagen paa Kontoret, men vist ind i den private Leilighed, hvor Hr. Petersen imidlertid ikke lod ham komme til Orde:

»Det er godt, at De kommer, gamle Ven. Vil De være saa god at se paa dette Dokument«.

Han overrakte ham en Obligation, som lød paa en betydelig Sum. Jürgens løb Indholdet igjennem og leverede derefter Papiret tilbage med et Ansigt, der blussede af Bevægelse, idet han fremstammede:

»Hr. Petersen, Summen stemmer ikke. Jeg har neppe Halvdelen tilgode hos Dem. Den ansatte Rentefod er ogsaa høiere end vi ere blevne enige om. Jeg behøver« . . .

»Ingen Indvendinger, kjære Ven. Jeg har kun givet Dem en ringe Part af den Værdi, Deres Tjeneste havde for os«.

»Men Hr. Petersen, jeg har ikke Brug for de mange Penge. Jeg kommer godt ud af det med mindre«.

»De bør og skal have mere end det Nødvendige. De skal dog kunne tillade Dem en Fornøjelse, gjøre en Reise eller lignende«.

Jürgens vilde svare, men Hr. Petersen faldt ham hurtig i Talen:

»Lad mig nu have den Fornøielse. De veed, at vi ere rige Folk. Det er ikke mindst Deres Raad vi kunne takke for vore heldige Dispositioner. De kan med rolig Samvittighed modtage, hvad vi — uigjenkaldelig — have besluttet«.

»Saa Tak, hjertelig Tak«, fremstammede Jürgens, idet han med Taarer i Øjnene trykkede Petersens Haand.

»Nu er den Sag altsaa afgjort. Jeg vilde blot meddele Dem, at Karlen derovre snart vil kunne røre sig mere frit. Min Søn træder ind i vor Forretning; jeg trækker mig lidt efter lidt ud af den. De unge Herrer have andre Principer end vi Gamle; de bruge ikke at sidde saa længe paa Kontoret. Karlen derovre vil saaledes kunne lukke tidligere. Men hvordan jeg siden skal faae Has paa Tiden, det veed jeg ikke endnu. Hvad mener De om et Whistparti? Kan De ikke skaffe to Makkere til, Jürgens? Men Karlen derovre passer ikke til os«.

»Fuldstændig af Deres Mening, Hr. Petersen. Forøvrigt megen Ære for mig. Vilde de to gamle Kapitainer Hardloop og Jacobs convenere Dem? Jeg har allerede engageret dem til mig, men vi manglede en Fjerdemand. At denne skulde blive et saa skarpsindigt Hoved, vovede jeg ikke at ane«.

»Hør nu op med Deres Smiger! Vi mødes altsaa snart til en nautisk-merkantil Whist!«

Da det var Børstid, endte de to Gamles Samtale her.

Jürgens gik en Tour paa Volden. Det var en prægtig Foraarsdag. Han glædede sig over sin Frihed, som han nød dobbelt efter de mange Aars anstrengte Arbeide. Droslen slog allerede i de høie, knoppende Træer, Lærken svang sig jublende op i den rene blaa Luft; Blomsterne skjøde frem af det friske Grønsvær, og Byens kobbertækkede Taarne og røde Tage funklede i Solen. Paa Floden seilede Skibene lig Svaner med hvide Seil; enkelte Dampskibe tegnede Skumstriber paa den rolige Vandflade.

Og ligesom idag, saaledes kunde man fremdeles næsten hver Dag møde den gamle Herre paa Voldene, nede ved Havnen eller i Skovene i Omegnen. Han lokkede fløitende ad Nattergalene og fodrede Fugle og Fiske, som fulgte efter ham og syntes til bestemte Tider at vente paa ham. Man saae ham overalt, ved Vagtparaden paa Torvet, ved Skibene i Havnen. Naar han gik, holdt han Fligen af sin lange Frakke i Haanden, — man kaldte ham for Spøg Lord Fligbærer. Vilde han betragte noget nærmere, tog han et Par Sølvbriller op af Fouteralet, pudsede dem med sit brogede Silkelommetørklæde og satte dem venligt smilende paa Næsen, — han var lidt nærsynet. Hr. Jürgens var kjendt over hele Byen.

Whistpartiet kom ogsaa i Stand. Hr. Jürgens ordnede sit Værelse paa bedste Maade, da det første Spilleselskab skulde finde Sted hos ham. Men Pastelbilledet paa Væggen blev hængt ind i Sovekammeret og Billedet af gamle Fritz indtog dets Plads. Den nysgjerrige Jesine spurgte helt forfærdet: hvorfor det? og fik det

ikke mindre korte og meget bestemte Svar: derfor! Hvorefter hun trak sig tilbage, idet hun høit raisonnerede over gamle Folks Egenheder.

De to gamle Kapitainer indfandt sig en Aften paa samme Tid. Jürgens havde ladet dem komme et Kvarter førend Hr. Petersen, fordi han havde et Spørgsmaal paa Hjertet, hvilket han ogsaa rykkede frem med, saasnart de to Søgutter havde taget Plads. Spørgsmaalet lød saaledes:

»Hvad er de Herrers Mening om Dampskibe i Forhold til Seilskibe?«

»Dampskibe ere nogle snavsede Kasser«, svarede Kapitain Hardloop, »jeg skjøtter ikke stort om dem. Naar Piben gaar ud for dem, saa staa de stille ligesom en kulret Hest og ere ligesaa ubehjælpsomme som en Sælhund paa Land. Seilskibe ere Skibe, som arbeide sig frem saa længe Vinden blæser og Seil og Master holde Stand — og det er man nogenlunde Herre over. Vinden kommer altid igjen og koster ingenting. Alt i alt er Damperen et Kunstprodukt og Seileren noget Naturligt. Jeg holder paa Naturen!«

»De har ikke ganske forstaaet mig«, yttrede Jürgens. »Jeg mente med Hensyn til Befordring af Passagerer«.

»Ja det forandrer Sagen«, tog Jacobs til Orde. »Med Damperne gaaer det i en Fart, det maa man lade de fordømte Tingester, notabene saa længe Maskinen ikke standser og Ilden brænder. Gesvindigheden har ogsaa noget at sige. Og saa har Passagererne to Chancer, naar der engang hænder en Ulykke: de kan dø koldt eller varmt, gaa tilbunds eller flyve i Luften som en Raket. De Reisende faae meget for deres Penge. Jeg mener, at af alle disse Grunde burde Reisende foretrække Damperne«.

»De har da vel ikke isinde at tage tilsøes, Hr. Jürgens?« spurgte Hardloop.

»Jo, om Gud vil!« svarede Jürgens. »Til Sverrig!«

»Saa skal De tage med gamle Kapitain Wermgren paa Dampskibet »J. L. Bager«. Det er en Mand af vore Folk, retskaffen og gudsfrygtig som Kapitain Cornelius; han lader heller ikke fyre saa stærkt under Kjedlen, at den gjør Revolte. Alt i alt, saa er Wermgren en Mand, som nok fortjente at kommandere paa en kjøn Tremaster. Men han fortjener vel mere paa Maade. Tag bare med ham!«

Hr. Petersen afbrød yderligere Udtalelser ved sin Indtræden. Man tog nu fat paa den alvorlige Del af Festen.

Vor Ven Jürgens søgte i de nærmest paafølgende Dage ikke alene at gjøre Bekjendtskab med den svenske Kapitain, der var bleven ham saa varmt anbefalet, han vovede ogsaa, ligesom til en Prøve, at gjøre en Tour med en af de smaa Floddampere. Da denne faldt ud til hans Tilfredshed, modnedes en længe næret Plan nu hos ham. — —

Jesine havde tjent Hr. Jürgens i mange Aar og oplevet meget. Men en saa urolig Tid som nu, kunde hun dog ikke mindes. »Jesine her og Jesine der«, lød det nu fra Morgen til Aften. Den gamle Herre var opfyldt af en Uro, som hun aldrig før havde lagt Mærke til hos ham. Snart maatte hun op paa Loftet, for at hente Kuffert, Vadsæk og Hatæske og bære dem ned i Forstuen, snart maatte hun løbe hen efter Smed og Sadelmager, og ovenikjøbet slæbe snart det ene og snart det andet hen paa deres Værksteder, da der efter en høist omstændelig Undersøgelse viste sig de forskjelligste Mangler ved disse Sager, som ikke havde været benyttede saa længe. Før brød den gamle Herre sig ikke videre om sit Linned; han tog det af og paa uden at gjøre Bemærkninger Nu var ingenting ham tilpas. Hver eneste Skjorte saae han efter og havde altid noget at udsætte. Enten var den stivet for meget eller for lidt, og det fine Lærredsindlæg var slet ikke strøget godt.

»Og alt det for den Reises Skyld! Hvad vil saadan en gammel Mand reise for? Kan han ikke kjønt blive hjemme ligesom andre christne Mennesker?« sagde Jesine høit eller sagte, ligesom det nu passede hende.

Hun var glad, hver Gang han tog sin Hat og Stok og gik ud. Saa havde hun da Fred saa længe. Og det skete heldigvis temmelig ofte.

Jürgens aflagde nu hyppige Besøg hos sin Sagfører, med hvem han fordybede sig i vidtløftige Forhandlinger, hvis Resultat var Udkastet til et Aktstykke, som efter forskjellige Ændringer endelig blev underskrevet og attesteret efter Lovens Forskrift. Saa stak han det i Lommen og gik hjem med det, ikke uden paa Veien gjentagne Gange at føle paa Brystlommen i sin Overfrakke, for at overbevise sig om, at det endnu befandt sig paa rette Sted.

Efter at være kommen hjem, læste han igjen Dokumentet igjennem fra Ende til anden og smilede tilfreds og lykkelig. Derefter ringede han og paalagde Jesine at bringe et tændt Lys. Hun efterkom hovedrystende Befalingen og sagde halvhøit ude paa Trappen:

»Han bliver med hver Dag mere besynderlig. Hvad vil han med Lyset, det er jo højlys Dag og Solen skinner? Aa, de Mandfolk!«

Jürgens aabnede sit Chatol, tog Lak, Signet, Pen og Blæk frem og forseglede Dokumentet i et Omslag af stift, hvidt Papir, paa hvilket han skrev med store, tydelige Bogstaver:

Lorents Jürgens' Testamente.

Saa lod han Jesine tage Lyset bort igjen, idet han smilende sagde:

»Jesine, jeg har tænkt paa Hende. Nu gaaer jeg et Øieblik, men naar jeg saa kommer tilbage, skal vi pakke Kufferten«.

Hun vendte sig om, og da hun havde lukket Døren efter sig, ytrede hun:

»Jeg skal være glad, naar den Historie er forbi og den Gamle er kommen vel afsted! Han sætter jo alting paa den anden Ende!«

Men Testamentet leverede Jürgens til sin gamle Chef, Hr. Petersen, med Anmodning om at opbevare det og i Nødsfald optræde som Fuldbyrder af hans sidste Villie.

»Er De bange for Søen og dens Farer, gamle Ven?«

»Nei, ingenlunde, Hr. Petersen. Men den, som gaaer ud paa Reiser, han maa have sine Sager i Orden. Det er Enhvers Pligt, og navnlig en Forretningsmands«.

»Naa, jeg forstaaer Dem. Vær nu forsigtig, Jürgens. I vor Alder maa man tage sig iagt. Vogt Dem for den svenske Punsch, den smager lifligt, glider let ned og er dog en lumsk Satan, som alt har spillet mange slemme Puds«.

»Jeg takker Dem, høistærede Hr. Petersen. Jeg skal rette mig efter det gamle Ordsprog: Forsigtighed er en Borgermesterdyd. Men jeg vil ikke længer lægge Beslag paa Deres Tid. Endnu engang hjertelig Tak for alt! Hav mig i venlig Erindring. Levvel!«

»Lykke paa Reisen og kom godt hjem igjen! Det ønsker jeg Dem ogsaa i min Kones Navn, da hun desværre ikke er hjemme«.

Det faldt dog Jürgens haardt at sige Farvel. Han aftørrede en Taare, da han gik igjennem den med Varer opfyldte Diele og kom forbi Kontoret, Stedet for hans mangeaarige Virksomhed. Gjennem det lille, runde Kighul i Døren opdagede han til sin store Tilfredshed, at hans Efterfølger, den unge Hr. Gilgenfeld, var saa ivrig beskjæftiget, at han slet ikke saae op fra sine Bøger. — —

Dampskibet »I. L. Bager« skulde afgaa Klokken fire om Eftermiddagen.

Allerede Klokken to var Hr. Jürgens meget urolig og sendte Jesine til hendes store Ærgrelse to Gange ud paa Gaden for at se efter Manden med Trækvognen, som skulde bringe Reisegodset ombord. Endelig kom den Ventede da, fem Minuter for sent, og blev expederet umiddelbart efter, med Opfordring til at skynde sig, for at komme i rette Tid. Jürgens, som tog temmelig rørt Afsked med Jesine, idet han paalagde hende endelig at passe godt paa Huset, fulgte selv efter et Kvarter senere. Han var i sin sædvanlige sorte Dragt. Kun bar han istedenfor høi Hat en meget gammeldags graa Kaskjet til at slaa ned, saa at den i Nødsfald kunde gjøre Tjeneste baade som Sydvest og Ørebeskytter. Chenillen havde han kastet over Armen, i Haanden holdt han Paraply, Stok og den lange Pibe, alle tre Gjenstande bundne sammen. Saaledes gik han med lange Skridt i den brændende Solhede ned til Havnen, forbi Skipperkneipen, ved hvis aabentstaaende Vindue Formanden hos Hinrich Petersens Arvinger just sad med et Glas Øl, og raabte til ham:

»Lykkelig Reise, Hr. Jürgens! Forkjøl Dem endelig ikke paa Søen!«

»Tak, Formand«, svarede den Gamle, som nu gik langsmed Kaien, for at komme hen til Dampskibet, fra hvis Skorsten sorte Røgskyer steg op mod Himlen, medens den overflødige Damp foer hvæsende ud af Siderøret. Det svenske Postflag smældede agterude i Vinden, den blaa Peter vaiede fra Fokkemasten. Gods og Reisebagage blev bragt ombord. Vor Ven opdagede ogsaa sit Tøi blandt det sidste, og havde den Glæde, at det kom uskadt ned i Kahytten. Kapitain Wermgren var endnu i Land, paa Skibsmæglerens Kontor.

Men oppe paa Dækket stode Vennerne, de trofaste Makkere, Kapitainerne Hardloop og Jacobs, som vilde sige Farvel til Jürgens og paalægge ham at komme snart igjen, i deres gemytlige Sammenkomsters Interesse.

»De er en bereist og søstærk Mand, kjære Ven Jürgens«, sagde Hardloop, »jeg har derfor ikke nødig at give Dem andre Forholdsregler, end den eneste: stik ikke Hovedet, som De forresten altid maa holde oppe, altfor tidt ned i Maskinrummet. Stemplernes Bevægelse gjør svimmel og Talgduften er ligesaa ubehagelig for Maven, som en Pandekage, der er stegt i harsk Smør.

Kapitain Jacobs secunderede de vise Bemærkninger med bifaldende Nik og ytrede:

»Stil Dem ikke over Kjedlen. Man veed jo nemlig aldrig, hvad der kan hænde. Og skal det endelig være, bør man dog have Stunder til at tænke sig om. At dø aldeles uforberedt passer dog ikke for en tænkende Christen«.

Jürgens trykkede deres Hænder og svarede:

»Jeg takker Dem for Deres Ønsker og Raad. Forresten har jeg min Bilanz fuldstændig i Orden. Naar det algode Forsyn i sin Naade tilføier de Creditposter, som jeg har nødig paa den store Regnskabsdag, hvad jeg haaber, saa er jeg, hvad Øieblik det skal være, rede til at vandre herfra. Jeg tænker imidlertid, at denne Reise vil løbe heldig af. Deres Hænder, kjære Venner! Paa Gjensyn!»

»Hold Dem stiv«, svarede de gamle Kapitainer, som nu skyndsomt forlode Dampskibet, da Skibsklokken gav det sidste Signal og Kapitain Wermgren oppe fra Hjulkassen gav Ordre til at tage Landgangsbrædtet ind.

Stemplerne i Maskinen hævede og sænkede sig i de blanke Cylindere, Axen løb rundt og Skovlhjulene piskede Vandet. Dampskibet seilede langsomt ud af Havnen. Man viftede med

Lommetørklæder og udvexlede de sidste Hilsener.

Jürgens stod i Agterstavnen og saae efter den svindende By, hvis høie Taarne endnu længe vare i Sigte og tidt uformodet kom tilsyne igjen, endogsaa engang over den bakkede Kyst, da den gode Damper »J. L. Bager« allerede forlængst pløiede Østersøens klare Bølger.

Den gamle Herre havde gjentagne Gange taget sit Repeteruhr frem og raadført sig med det paa de forskjellige Anløbssteder. Nu aabnede han den store grønne Tegnebog og indførte, som samvittighedsfuld Reisende, nogle Notitser. Saa lagde Kapitain Wermgren Beslag paa ham og gav ham Oplysninger om Land og Folk i Sverrig og henledte hans Opmærksomhed paa de mange Skibe, som for fulde Seil styrede Kursen mod Østersøhavnene og den gamle By ved Traven. Han indflettede en og anden spøgende Bemærkning, over hvilken Jürgens lo hjertelig. Hans Munterhed steg endnu ved Aftensmaaltidet i Kahytten, hvor der var dækket et ægte svensk »Smörgåsbord«, med Brændevin, Anchiovis og Knäkbröd.

Efter en pragtfuld Solnedgang fulgte en smuk, mild Nat, i hvilken de fleste Passagerer først sent og kun modstræbende opsøgte de trange Køier.

... Eftersom vi nu vide vor gamle Ven i god Behold, lade vi ham rolig seile videre. Forhaabentlig lander han i bedste Velgaaende i den svenske Havn, hvor hans Hjerte drager ham hen. — —

Han steg op ad de steile Granitklipper, som løfte sig høit op over den brede Indskjæring af det urolige Kattegat. Et lille Hus deroppe var bleven betegnet ham som det, han søgte.

Nøgen og gold traadte den rødlige Stenmasse frem, spaltet af store og smaa Revner. Intet Træ, ingen Busk fandt Jord nok til at slaa Rod i. Gullige og blaalige Lavarter bedækkede Stenene, over hvilke Stien slyngede sig opefter. Men i Revnerne mellem de enkelte Stenblokke viste der sig dog Liv. Her voxede Smaablomster saa fine og nydelige, saa sarte i Farven, og saa duftende, i Mosset og under smaa Blade og slanke Græsser, som gamle Jürgens aldrig havde set Mage til. Han bukkede sig ned og plukkede af de nydelige Væxter, som han uvilkaarlig samlede til en Buket og anbragte i Knaphullet paa sin Frakke. Saa satte han sig paa en mosgroet Sten.

I hans Træk afspeilede sig de smertelige Tanker, som opfyldte ham. Et strengt Liv i Skuffelse, i Arbeide og Trang laa bagved ham, og dog: han maatte være utaknemmelig, hvis han ikke vilde indrømme, at der ogsaa for ham havde blomstret stille Glæder i det Skjulte, Glæder, som Verden ikke vidste af eller anede.

Og paa den anden Side: selv om ogsaa Tiden havde lagt sin lindrende Balsam paa hans dybe Hjertesaar, det var ikke lægt, det smertede endnu bestandigt. Skulde han oprive det paany og klage og blive modløs? Nei, han vilde opnaa og bringe Forsoning.

Han saae udover Byen ved sine Fødder, med dens Huse og Kirker, med Havnen og dens Mylder, de ankommende og afgaaende Skibe, og vendte derpaa sit Hoved mod Vest.

Der laa det udstrakte Hav, sydende, i evig Uro, uendelig ophøiet, uden Skranker, omfattende Himmel og Jord, et Billede paa Evigheden, i hvilken Livet dykker ned, i Haab om at opstaa paany i evig Ungdom. Og hvor snart kan det ikke ske: Legemet er gammelt og skrøbeligt, og hvor hurtigt slappes ikke Aanden og bliver mødig og mæt. Maaske ringer Aftenklokkerne snart.

Det er et tungt Skridt; men det skal og maa gjøres, Ordet maa udtales, hvor svært det end er, inden det er forsilde.

Deroppe ligger Huset.

Han reiser sig og gaar langsomt op imod det. Det er et lille Hus som alle de andre i Nabolaget: En langstrakt Bræddebygning, med en brunrød Gavl over Indgangsdøren. De blanke Vinduesruder blinke i snehvid Ramme. Og alligevel er der Forskjel. I Vinduerne i de andre Huse staa blomstrende Potteplanter, Roser og Gyldenlak. Men her er der hængt Gardiner for Vinduerne og Døren er lukket.

Den gamle Herre gribes af mørke Tanker, da han nærmer sig det lille Hus og opdager, at Stentrappen, som fører op til Døren, er bestrøet med Enebærkviste og Buxbom. Rundtom er det saa stille; ikke et Menneske er at se, men Lærkerne juble oppe i den blaa Luft, de hvide Maager kredse over Søen, Bølgerne nynne deres ældgamle Melodi om de evige Omskiftelser. Og Svalerne flyve omkring deres Reder under Tagskjæget, glæder sig over Livet og made deres Unger.

Jürgens staaer et Par Minuter hensunken i Tanker. Saa tager han Mod til sig, gaaer langsomt op ad Trinene og lukker Døren op, hvis Klokke er bunden fast. Forstuen er ligeledes bestrøet med Grønt. Det Hele har et saa sørgmodigt og høitideligt Præg. Og saa stille her er. Han gaaer saa forsigtigt paa Taaspidserne; det koster ham Overvindelse at tale, for at gjøre sig bemærket. Endelig raaber han dog med dæmpet Stemme: God Dag! Han maa gjentage det et Par Gange, inden det bliver hørt.

Endelig bliver Døren ind til Stuen lukket op og en sørgeklædt ung Pige viser sig. Hun er en Smule forvoxen; hendes blege, smukke, ikke helt ungdommelige Ansigt er indrammet af sorte Lokker, hendes fugtige blaa Øine, paa hvilke man kan se, at de have grædt, fæste sig spørgende paa ham. Han er forlegen og kan ikke tale.

Dora! Nei — Doras Datter staaer for ham. Han gjenkjender hende paa Ligheden. Han tager sig sammen og spørger med bevæget Stemme:

»Er Deres Moder hjemme, mit kjære Barn?«

»Ja«, svarer hun hulkende, »ja, hun er hjemme — hos Gud. Hun ligger stille og sover i sin sidste Seng herneden. De kommer for sent til at tale med hende«.

»Kjender De mig, mit Barn?«

»Jo, det troer jeg nok. De er Hr. Jürgens, en Ungdomsven af min Moder; hun har saa tidt talt om Dem«.

»Kan jeg faae hende at se?« spurgte Jürgens.

»Kisten er ikke slaaet til endnu. Hun skal begraves i Eftermiddag. Kom indenfor!«

Ingeborg Nordstrøm viste ham ind til Dagligstuen og bad ham tage Plads. Saa sagde hun:

»Moder har tænkt meget paa Dem i sin sidste svære Sygdom. De stod for hende i hendes Drømme og Phantasier. Hun gjennemlevede hele sin Barndom paany i Tankerne. Hun græd, naar hun tænkte paa Fortiden. Og paa den anden Side var hun sikker paa, at De vilde komme . . . Jeg veed, han er paa Veien til mig, jeg veed, han holder af mig endnu, udbrød hun. Ingeborg, han kommer ganske sikkert! . . . Hun er endelig gaaet bort i Fred. Hun sov ind med den Tanke, at hun hørte Deres Skridt, som nærmede sig vort Hus, Læg nu Deres Haand paa den kolde Pande, Hr. Jürgens. O, hvor jeg beklager, at Moder ikke længer kan høre Deres Stemme, ikke kan se Dem ind i Øinene, ikke kan takke Dem. Kom!«

Hun lukkede Døren op ind til Kammeret. Der stod den aabne Kiste, i hvilken den døde laa, ligesom slumrende, mellem Blomster og Kranse. De gamle Træk vare endnu smukke, det endnu ublegede blonde Haar vældede frem under en Krans af Vedbend og hvide Roser. Ligheden med Pastelbilledet ovre i den gamle Hansestad faldt strax i Øinene.

»Dora, min kjære, min stakkels Dora!« udbrød gamle Jürgens, efter at han længe havde stirret paa den Døde. De fine Blomster, som han før havde plukket ved Veien, lagde han i hendes foldede Hænder med de Ord:

»Det er Alt, hvad jeg endnu kan give Dig. Hvor faa Blomster voxede paa vor Vei herneden!« —

Imidlertid fyldtes den lille Stue med Naboerne, som vilde vise den Afdøde den sidste Ære. Snedkeren kom, for at slaa Kisten i, og kort efter blev den baaren ud og over til den lille Kirkegaard. . . .

. . . Kun Faa stode ved Graven, af Slægtninge var der slet ingen. Den fremmede gamle Herre holdt Ingeborg i Haanden og talte trøstende Ord til hende, da Jorden faldt ned paa Kisten. Han foldede grædende Hænderne. Præsten udtalte de haarde Ord om Støv og Aske og de opløftende Ord om Opstandelsen, som venter os.

De Forbigaaende, som vare Vidne til den tarvelige Begravelse, saae forbausede paa den Gamle, han var en Gaade for alle, undtagen for Postbudet, som i mange Aar hver Jul havde bragt et Pengebrev til Huset deroppe paa Bjerget.

»Det maa være Afsenderen«, tænkte han ved sig selv. »Den Afdøde saae altid saa smilende ud, naar jeg kom. Det er jo saa naturligt, at han er tilstede idag«.

Manden havde Ret paa sin Vis.

Paa Hjemveien fra Graven talte Jürgens kjærlige og opmuntrende Ord til den forældreløse unge Pige. Han trykkede hendes Haand og sagde:

»Jeg veed, Ingeborg, at der er Intet, som binder Dig hertil. Vil Du følge med mig? Jeg vil være en Fader for Dig, vil Du være min Datter. Jeg skal være for Dig, hvad jeg ikke var istand til at være for Din Moder. Du er ikke forladt og der er ogsaa sørget for Dig for det Tilfælde, at Vorherre skulde kalde mig. Vil Du? Siig Ja!«

Hun saae paa ham med sine store Øine. Saa faldt hun ham om Halsen og hviskede:

»Hvorledes skal jeg takke Dem? Ja, jeg følger gjerne med Dem. Min Moders Velsignelse hvile paa Dem og mig, saa at jeg kan være Dem til Glæde i Deres Alderdom« . . . .

. . . . Det blev aftalt, at Ingeborg skulde ordne sine Sager. Dette skete hurtigt, da Jürgens hjalp hende med Raad og Daad.

Efter et Par Ugers Forløb, som den gamle Herre benyttede til i Forening med Ingeborg at gjøre nogle Udflugter til Trollhätten og de store Søer, vendte de To tilbage med »J. L. Bager«.

Kapitain Wermgreen satte et noget forbauset Ansigt op, da han saae den gamle Bogholder komme ombord med den unge Dame. Men efter at have hørt, hvorledes det hang sammen, slog han sin Rheder, som ogsaa befandt sig ombord, paa Skulderen og sagde:

»Betragt den Gamle derhenne! Det er Hr. Jürgens, forhenværende Bogholder hos Firmaet Hinrich Petersens Arvinger. Lever af sine Penge, er Pebersvend og ingen Egoist, kortsagt, en Mand, som fortjener, at man tager Hatten dybt af for ham«. — — —

Det er igjen Juleaften.

Leiligheden i Hjørnestedet har forandret sig meget til sin Fordel. Den har fuldstændig mistet Præget af et Ungkarlehjem. Henne ved Vinduet staar et pynteligt Bord med en Sykurv, som indeholder forskjelligt kvindeligt Haandarbeide. Vindueskarmene ere opfyldte af grønne Potteplanter. Pastelbilledet hænger atter paa Væggen og er prydet med en stor Epheukrans. Kong Friederich, den Store, har maattet finde sig i at vende tilbage til Sovekammeret. Man

mærker overalt Sporene af en kvindelig Haand. Over det store Bord midt i Stuen er bredt en snehvid Dug; den tændte Bordlampe kaster et festligt Skjær over Alt. Paa Bordet henne i Hjørnet staar den traditionelle Johannisberger fra 1811, omgiven af tre Glas, som funkle i grønlig Glands. Et Juletræ, pyntet med forgyldte Nødder og brogede Smaafigurer, men endnu ikke tændt, staaer henne i det andet Hjørne.

Da Klokkespillet fra St. Mariekirken udsender sine klare Toner, kommer Hr. Lorents Jürgens ind, høitidsklædt og med blanke Kravestøvler. Under Armen bærer han nogle Pakker, som han aabner forsigtig og hvis smukke og nyttige Indhold han arrangerer paa Bordet. Saa trækker han Flasken op, efter at han i Forveien har undersøgt om den holder den rette Varmegrad, som det sømmer sig for en ædel Vin.

Nu tænder han Lysene paa Træet, stiller sig op foran det, betragter det og gnider sig fornøiet i Hænderne. Alt er i Orden. Han ringer.

Ind træder Ingeborg og den tro Jesine. Jürgens fører dem begge hen til deres Foræringer og glæder sig over, at de finde Bifald. Han trykker Ingeborgs Haand og kysser den. Hun takker ham rørt. Han er saa sjæleglad. Hans Livs Aften bliver lys og klar. Han seer hen paa Billedet paa Væggen og udbryder:

»Dora, min Dora! Jeg er dog bleven lykkelig! Gud velsigne din Datter, min kjære, kjære Ingeborg!«

Og nu giver han Jesine den sædvanlige Pakke. Hun mærker, at den indeholder to Guldstykker og vil udtale sin Tak i Ord. Men han afværger det og siger:

»Jesine, tag Vinen og Glassene!«

Han skjænker i Glassene og de Tre klinke.

»Glædelig, velsignet Jul«, udbryder han, »den kjære Gud lade os endnu opleve mangen en velsignet Jul som denne. Ingeborg! Føler Du Dig mere og mere hjemme hos mig! Du eier hele min Kjærlighed, Du velsignede Datter! Jesine, lad os klinke! Mange Aar som idag! Jeg har sørget for Hende! Tænk nu ikke mere paa at gifte sig. I Hendes Alder gjælder Apostelens Ord: Den, som bortgifter, gjør vel, og den, som ikke bortgifter, gjør bedre'. Skaal, Børn!«

Jesine leer og gaaer, for at lave istand til Bordet. Medens hun gaaer ned ad Trappen, hører man hende endnu tale med sig selv. Hun har ikke aflagt sin gamle Vane. Men siden Indeborg er kommen i Huset, brummer hun ikke mere over Pebersvendenykker.

»Nu er her jo ligesom i Paradiset«, ytrer hun ved hver Leilighed.

Og det Samme mener den gamle Bogholder, da han ved Midnatstid hører Klokkerne fra alle Byens Kirketaarne ringe Festen ind. Da han er falden i Søvn, drømmer han, at de to gamle Kapitainer komme til Whist og sige: »Donnerwetter, hvor der nu er gemyltigt hos Dig, gamle Dreng!« og Hr. Petersen kommer og siger: »Jürgens, det havde jeg ikke tiltroet ham, gamle Fyr. Han har gjort en Genistreg, da han tog den kjære Hjerter-Dame i sit Hus. Besøg endelig ved Leilighed min Kone og mig med Deres Ingeborg! Vil De tænke Dem, Jürgens, vor nye Bogholder lukker Bøgerne i Klokken syv! Og et Kvarter efter forlader min Søn Kontoret og — Karlen derovre gjør ligesaa! Og alt gaaer godt!« ......

Jürgens drømmer videre: Nattergalene slaa, Droslen fløiter sin Sang. Ingeborg har aldrig hørt det før. Han gaaer med hende gjennem den vaargrønne, klangrige Skov. Og saa seer den gamle Herre en Grav — det er hans egen. Der er En som pynter den, En som græder ved den. Det er Ingeborg. Han veed, at der er En, som holder af ham. Men Graven synker hen i Taage — Solen stiger op og skinner — gjennem Rullegardinerne. Det banker paa Døren og en venlig, klar Stemme siger:

»Fader, staa op!« Det er snart Kirketid!«

Han svarer:

»Jeg kommer strax, kjære Ingeborg! Aa, den Johannisberger! Den er endnu værre end den søde Svensker! Forresten, god Morgen, mit Hjerte Barn, og Vorherre være med os alle Dage, saalænge det forundes os at være sammen — forhaabentlig endnu i mange Aar!«

I Slavegangen. Majordomus giver Instruktioner.

SKOPAS GJÆSTEBUD.

LEGENDE, FORTALT AF ALFRED MEISZNER.

(Med 2 Illustrationer efter Prof. Alb. Baur.)

Blandt de mange vidunderlige Sagnhistorier fra Grækernes Dage forekommer den om Simonides mig at være en af de smukkeste og nok værd at gjenfortælles. Dens Sandhed maa vel anses for hævet over enhver Tvivl, da det er den meget alvorlige Quintilian, som fortæller den i sin »*Institutio oratoria*«.

Staden Pharsalus i Thessalien holdt Fest til Ære for Ynglingen Skopas, der var bleven Sejrherre i de olympiske Lege; han havde vundet Prisen i Brydekamp. Dette havde ikke lidt at sige paa en Tid, da man lagde saa uendelig megen Vægt paa Udviklingen af et kraftigt Legeme med smidige Ledemod, kraftige Muskler og raske Ben; og den Mand, der udmærkede sig i de olympiske Lege, blev kronet med en Krands af det vilde Olietræ og var Gjenstand for alles Beundring. Hans Familie, ja, den By, hvor han var født og opholdt sig, mente at have Lod i hans Sejr og hans Ære. Han blev ført hjem med Pomp og Pragt; man brød en Aabning i Byens Mur, rejste en Triumfbue af Grønt, gjennem hvilken Helten holdt sit Indtog i Staden. At man ved en saadan Lejlighed nedbrød et Stykke af Muren, skulde kun være et Symbol paa, at en By, der opfostrede slige Mænd ikke behøvede Mure til Værn imod Fjender. Saasnart Sejrherren var naaet ind i Staden, begav han sig ledsaget af Slægt og Venner til Templet for at offre til Guderne. Et storartet Gjæstebud sluttede Festen.

Ved en saadan Fest turde det selvfølgeligt ikke skorte paa et Kvad til Heltens Ære. En bekjendt Digter skrev saa paa Bestilling en Ode, et lyrisk Kunstværk beregnet paa musikalsk Foredrag, som udførtes af et veløvet Mandskor. Efter antike Begreber var imidlertid mimisk Dands nøje knyttet til Musik og Poesie, og Digtningen ledsagedes derfor af Dands, som i Regelen udførtes med festlig Værdighed.

Denne Gang var der ingen Tvivl om, at Festsangen vilde falde ud til Staden Pharsalus'

og Sejrherrens Tilfredshed. Digteren Simonides, som i sit Hjem Athen i lang Tid havde ledet festlige Kor og digtet talrige Sange til Ære for Sejrherrerne i de olympiske Væddekampe, levede, siden Hipparchs Fald, i Thessalien ved Aleuadernes Hof. Han havde paataget sig at forfatte Sejrsdigtet; og Skopas havde lovet ham én Talent (ca. 4000 Kroner) for dette Arbejde.

Men sjældent havde et Digt kostet Simonides saa megen Anstrengelse som dette. Der var i Virkeligheden ikke andet at sige om Skopas, end at han var en ualmindelig muskelstærk ung Mand. Der kunde heller ikke føjes noget til om hans Slægtninges og Forfædres Bedrifter: hans Bedstefader, hans Fader, hans Broder, hans Onkel og saa fremdeles, havde alle været Kjøbmænd, som handlede med Olie og Korender, og som aldrig havde sejret i nogen Væddekjørsel eller Nævekamp. Simonides hjalp sig ud af Forlegenheden saa godt han kunde. Efter at have fremhævet alt, hvad der kunde siges om Skopas, gjorde han et kjækt lyrisk Sidespring og gav sig til at lovprise de to guddommelige Nævekæmpere Kastor og Pollux og deres heroiske Bedrifter, hvorved en stor Del af Digtet unægtelig kom til at handle om disse to.

Da Festsangen, der blev fortræffeligt sunget, var tilende, lød Bifaldsraab fra alle Sider.

»Et herligt Digt!« raabte Alle.

»Dejligt! i Sandhed Eros' fejrede Sanger værdigt!«

»Og værdigt den ædle Skopas!« tilføjede Rigmandens Snyltegjæster og Smigrere.

»Ja, dit Digt er vellykket!« sagde den hædrede Skopas til Simonides. »Men, min Bedste«, tilføjede han med forretningsmæssig Kulde, »Du maa kun gjøre Regning paa en Trediedel af den bestemte Sum. Du har ogsaa kun holdt en Trediedel af dit Løfte. Du har skrevet tredive Strofer; men de tyve er til Tyndaridernes Pris. Derfor faar Du kun tyve Miner af mig, Resten maa Du lade Kastor og Pollux betale. De er højmodige og vil belønne Dig .... Og nu, Venner, lad os gaa hen til Templet for at bringe Guderne vort Offer. Derfra begiver vi os til min Faders Hus, hvor et Maaltid venter os. Det er en Selvfølge, Simonides, at Du hædrer os ved din Nærværelse ...«

Skopas' Gjæster var i et straalende Humør. At han brød sit Løfte fremkaldte ikke et eneste misbilligende Ord. Her maa jeg alvorligt bebrejde Simonides, at han ikke strax gik sin Vej. Men han sagde til sig selv: »Hvis jeg gjør det, saa ærgrer han sig, og snyder mig maaske ovenikjøbet for den sidste Trediedel. Jeg maa gjøre gode Miner til slet Spil ....«

Efter endt Gudstjeneste begav man sig til Festsalen, hvor Sejrherrens laurbærkrandsede Buste og de mange Hædersgaver var udstillede. Et storartet Maaltid begyndte. Fra Salens Baggrund lød en dæmpet Musik af Kitharer og Fløjter.

Simonides led endnu under Indtrykket af den Krænkelse man havde tilføjet ham. Han kunde ikke faa en Bid ned og han rørte næppe sit Bæger. Han harmedes over hvert eneste Ord, han havde digtet til den Mands Ære. »Hvilke Taaber vi dog er, den store Pindar ikke undtagen«, tænkte han ved sig selv, »at vi besynger saadanne Heltes Næver!«

Et Par Gange havde det knaget i Bygningens Bjælkeværk, men i den almindelige Munterhed lagde man ikke videre Mærke dertil.

Da traadte en Slave ind, nærmede sig Simonides og meldte, at udenfor Døren holdt der til Hest to vidunderlig smukke, velvoxne Ungersvende, som ønskede at tale med ham.

»Det maa være en Fejltagelse; de vil sagtens lykønske Skopas«, sagde Simonides endnu ganske hensunken i sine ærgerlige Tanker.

»Det er formelige Kjæmpeskikkelser«, tilføjede Slaven, »deres Væsen, deres Stemme, deres Dragt er saa usædvanlig, jeg har aldrig set deres Lige!«

»Ej, saa gaa da, Simonides, lad dem stige af Hesten og før dem ind!« raabte Skopas. »Selskabet trænger netop til noget Nyt. De kommer just tilpas til vort Symposium. Du foredrager nok dit Digt en Gang til, til Ære for de Fremmede«.

Simonides gik ud i den stjærneklare Nat og saa', at der virkelig holdt tvende Ryttere foran Peristylen. Det var heroiske Skikkelser paa ubændige Heste. Hver af dem havde et Baand om Panden, og deres Haar faldt i tykke Lokker ned over Skulderen.

Den ene saa' paa Digteren med store, lysende Øjne og vinkede venligt ad ham.

»Simonides«, sagde han, »hav Tak, fordi Du har lovprist os i dit udødelige Digt! vi er Tyndariderne, Kastor og Pollux. Lev længe, og vær lykkelig til din sidste Stund!«

Begge nikkede venligt til ham, sporede derpaa deres Heste og foer afsted, dog ikke henad Gaden, men op igjennem den blaa Luft, højt over Festsalen.

Det drønede forunderligt under Hestenes Hove.

Simonides stod helt bedøvet.

»Den, der har oplevet noget saadant«, tænkte han, »vender ikke strax tilbage til Menneskers Lag. Jeg gaar ikke tilbage til Festen ...«

Pludselig gjenlød Luften af et frygteligt Brag, ledsaget af et hundredstemmigt Jammerskrig. En Støvsky indhyllede Bygningen for Simonides Blik, og da den havde fordelt sig, saa' han, at Bygningen var styrtet sammen og efter al Sandsynlighed havde begravet alle derinde under sine Ruiner.

Simonides stod som forstenet af Rædsel. Saa tog han sig til Panden og befølte sit Bryst, thi han fattede næppe, at han var uskadt. Hist

og her løsnedes endnu en Bjælke og faldt bragende ned.

Simonides bøjede sig saa dybt, at hans Pande berørte Jorden. Han forstod, hvad der var sket. De altseende Gudesønner havde vist deres Taknemmelighed ved at redde hans Liv.

Og nu var Pharsalus, som nylig hengav sig til jublende Glæde, opfyldt af ubeskrivelig Sorg og Jammer. Der var omtrent ingen af de ansete Familier i Staden, som ikke havde mistet nogen ved Ulykken.

Natten forløb med at rydde det sammenstyrtede Hus til Side. Mange af Ligene var saa ilde tilredte, at de var aldeles ukjendelige, men Simonides kunde i de fleste Tilfælde sige, hvem det var, da hans sjeldne Hukommelse erindrede den Orden, i hvilken Gjæsterne havde siddet.

Blandt de Faa, som man fik levende frem af Ruinerne, var Skopas. Begge hans Ben var brækkede, men hans Kæmpenatur hjalp ham over det. Man saa' ham endnu mange Aar efter hinke omkring paa Krykker i Pharsalus' Gader.

I Slavegangen. Vinen blandes.

EN STUMP SEGLGARN

AF GUY DE MAUPASSANT.

(Med Illustration).

Alle Veje i Godervilles Omegn vare opfyldte af Bønder med Familier, der agtede sig til Byen, da det var Markedsdag.

Mændene traskede adstadig fremad, Overkroppen bøjedes forover ved hver en Bevægelse, de lange tilgaaede Ben gjorde; deres Gang faar *det* bestemte Præg ved Syslen med den Gjerning, de har for, naar de f. Ex. løfte Ploven, skrutte de Ryg og hæve den venstre Skulder; naar de meje Korn, gjøre de sig hjulbenede for at staa fastere paa Fødderne o. s. fr. I deres blaa nystivede Sømandsbluse med det pyntelige Mønster i Halsen og ved Haandlinningerne minde de ikke saa lidt om en rejsefærdig Ballon, forsynet med Hoved, Arme og Ben.

Nogle trække af med en Ko eller Kalv. Kvinderne søge at faa Liv i Dyret ved stadig at tjatte løs paa det med en frisk Gren. Paa Armene bære de brede Kurve, hvorfra et og andet Smaakreatur fra Tid til anden titter ud. De bevæge sig af Sted med kortere Skridt og i et livligere Tempo end deres bedre Halvdel, og de se ret tækkelige ud med det lille, fixe Shavl og det snehvide Tørklæde ovenpaa en nysselig Hue.

Til Afvexling bemærker man et Kjøretøj. Det er en Ridehest, der maa holde for som Trækdyr. Naar Kusken rykker i Tømmen, stejler Hesten og ryster Passagererne, saa de gjøre et Par ufrivillige Hop. Foran sidder et Par Mænd Side om Side, i Bunden en Kvinde, der søger at formindske Rysteriets Følger ved at holde sig fast.

Paa Torvepladsen i Goderville sværmede Mennesker og Dyr om i den skjønneste Forvirring. I Fugleperspektiv havde man et Panorama af Kohorn, høje, langhaarede Bondehatte og Bondepigehuer. De skrigende, gjennemtrængende, hylende Stemmer forenedes til et stadigt, øredøvende Spektakel, gjennem hvilket en fornøjet Sjæl kun ved en enorm Kraftanspændelse eller en Ko ved et særlig brillant Brøl kunne opnaa at gjøre sig bemærket.

Hr. Hauchecorne fra Bréauté var lige kommen til Goderville og styrede henimod Torvepladsen, da han saa en Stump Seglgarn ligge paa Jorden. Hr. Hauchecorne, der var Økonom paa en Hals, tænkte, at man ikke skulde være bange for at tage nogetsomhelst op, man kunde faa faa Brug for; altsaa bukkede han sig med Besvær, han led nemlig af Rheumatisme. Saa tog han den tynde Snor op og gav sig til at rulle den omhyggelig sammen, da han i det samme fik Øje paa Sadelmager Malandain, der stod i sin Dør og betragtede ham. Der havde nok engang været en Historie med en Grime mellem dem, og siden den Tid kunde de ikke blive rigtig gode Venner, da de begge to gjemte godt paa saadant noget. Hr. Hauchecorne blev noget generet af, at hans Uven havde set ham rode i Gadesnavset efter Seglgarnet. Han puttede det i en Fart ind i en af sin Bluses Folder, og fik det derfra praktiseret ned i sin Buxelomme; saa lod han, som han anstrængte sig svært for at finde noget paa Jorden og drev derefter, rasende over sit Uheld, hen paa Torvet.

Han forsvandt strax i den larmende, sløve Hob, der sad i Forretninger op over begge Øren.

Bønderne saa paa Køerne med et kritisk Blik, rendte omkring som Fluer i en Flaske i stadig Angst for at blive tagne ved Næsen, uden at turde bestemme sig for noget, men søgende at læse i Sælgerens Blik for at pudse ham eller ogsaa opdage en skjult Fejl hos Dyret.

Kvinderne havde sat Kurvene fra sig og faaet Fjerkræet frem, der laa det nu med sammenbundne Ben og højrød Kam uden Udtryk i Øjet.

De lyttede efter de gjorte Bud, men holdt paa deres Pris uden at blinke, eller raabte noget pludselig, naar de bestemte sig til at give Kjøb, til en Kjøbelysten, der gik sin Vej:

Naa lad gaa, lille Madam, saa tag det da.

Siden hen gik Folk lidt efter lidt hver til sit, og da det ringede til Ave, indrettede de, der vare langt fra deres Hjem, sig i Gjæstgivergaardene.

Hos Jourdain var den store Sal fuld af sultne Folk, ligesom den vældige Gaardsplads af alle Slags Kjøretøjer, Arbejdsvogne, Drosker, Char-a-banc's, Selvejere, Kjøretøjer, ja Gud véd, hvad man skal kalde dem! overstænkede, slidte og sammenflikkede, med Stængerne ragende i Vejret som et Par Arme, hvis de ikke som Giggerne foretrak at holde dem nærmere ved Jorden.

Lige imod de bænkede Middagsgjæster sendte den omfangsrige Kamin, hvor der var et ordentlig Baal, en varm Straale, som særlig Ryggene paa højre Side nød godt af. Over Ilden var der tre Spid, vel besatte med Kyllinger, Duer og Lammekøller, og en kildrende Lugt af Steg og Sky, der strømmede ned over det ristede Kjød, steg op fra Ildstedet, satte Livsaanderne i Bevægelse og fik Tænderne til at løbe i Vand.

De bedre Landboere spiste hos Hr. Jourdain, velbestaltet Gjæstgiver og Hestehandler, en stor Skurk for Resten med dygtigt Sølvtøj paa Lommen.

Fadene bleve skiftede, de tømtes, ligesom Kanderne med Æblevin. Enhver talte om sine Forretninger, sine Indkjøb og sine Salg. Man fik nyeste nyt om Høsten. Det var ganske godt med Græsset, men noget sløjt med Kornet.

Pludselig gaar Trommen foran Bygningen. Alle Mand paa et Par Flegmatikere nær kom strax paa Benene; man ilede til Døren eller plantede Næsen paa Ruderne, med Munden fuld af Mad og Servietten i Haanden.

Da Trommehvirvlen var forbi, begyndte Udraaberen stærkt stammende, idet han pavserede paa temmelig uheldige Steder:

»Det bekjendtgjøres herved for alle Godervilles Indbyggere og i Særdeleshed for alle — de herværende Deltagere i Markedet, at der i Morges paa Vejen fra Beuzeville imellem — Kl. 9 og 10 er tabt en sort Læderportefeuille med 500 Frcs. og diverse Papirer. Den ærlige Finder bedes aflevere den — til Politiet eller til Hr. Fortèné Houlbruque fra Manneville mod en Dusør paa 20 Frcs.«

Saa gik Manden videre.

Man hørte endnu en Gang længere borte de tunge Slag paa Trommen og Udraaberens hæse Stemme.

Saa gav man sig til at diskutere den Begivenhed og afveje de Chancer, Hr. Houlbrèque havde for at faa sin Portefeuille igjen mod dem, han havde for ikke at faa den.

Bordets Glæder vare til Ende.

Man nippede til Kaffen, da en Gendarmeriofficer viste sig paa Tærskelen.

Han spurgte:

Er Hr. Hauchecorne fra Bréauté her?

Hr. Hauchecorne, der sad ved den anden Side af Bordet bemærkede:

Ja vel!

Officeren sagde igjen:

Hr. Hauchecorne, vil De være saa venlig

at følge med til Raadhuset. Borgmesteren vil gjerne tale med Dem.

Den overraskede, foruroligede Bonde tømte i ét Drag sit Glas, rejste sig op og begav sig, endnu mere foroverbøjet end om Morgenen, de første Bevægelser vare nemlig særlig anstrængende for ham, af Sted med nok et Javel paa Læberne.

Og han fulgte Officeren.

Borgmesteren sad i sin Lænestol og ventede paa ham. Det var Stedets Notarius, en svær, med Gravitet talende Mand.

Hr. Hauchecorne, sagde han, De er i Morges set i Færd med at opsamle en Portefeuille, der er tabt af Hr. Houlbrèque fra Manneville.

Bondemanden gav Tilsvar, stirrede paa Borgmesteren, forstenet af den Mistanke, man havde til ham, uden at han vidste hvorfor.

Har jeg taget Portefeuillen?

Ja, min Sandten har De saa!

Paa Ære, jeg har ikke Begreb om den Historie.

Aa Passiar, man har jo set Dem i Lag dermed.

Har man set mig? Hvem har maaske set mig?

Sadelmager Malandain.

Nu tænkte Gamlingen sig om, fattede det og raabte højrød i Hovedet:

Naa, han har set mig den Idiot. Han har set mig tage en Stump Seglgarn op, har han. Her er den, Hr. Borgmester.

Da han havde faaet underkastet sin Lomme et grundigt Eftersyn, kom Seglgarnsstumpen frem.

Borgmesteren rystede vantro paa Hovedet.

Hr. Hauchecorne, tror De, at De kan bilde mig ind, at Hr. Malandain, som er en ædruelig Mand, har taget fejl af en Stump Seglgarn og en Portefeuille.

Den irriterede Bondemand løftede Hænderne og slog om sig for at godtgjøre sin Uskyld, idet han sagde:

Det er dog sandt, det véd Gud, det er den rene skjære Sandhed, Hr. Borgmester. Paa Ære og Samvittighed; jeg vil ikke staa her, dersom det ikke er sandt.

Borgmesteren svarede:

Da De havde taget Gjenstanden op, saa De Snavset godt efter, om ikke et Pengestykke havde skjult sig der.

Den gode Mand var lige ved at fortvivle af Harme og Skræk.

Ja, er det sagt . . . Har man sagt det, er det Historier, der er lavede for at spolere en hæderlig Mand.

Er det virkelig sagt?

Han kunde protestere, saa meget han lystede; man troede ham ikke.

Han blev konfronteret med Hr. Malandain, som gjentog og fastholdt sin Sigtelse. De skjældte hinanden ud en hel Klokketime. Hr. Hauchecorne blev visiteret. Man fandt intet mistænkeligt hos ham.

Aldeles raadvild dimmitterede Borgmesteren ham, med Tilhold om at søge Sagen oplyst og iøvrigt rette sig efter Øvrighedens Ordre.

Nyheden gik rundt. Da den gamle Fyr traadte ud fra Raadhuset, blev han belejret og spurgt ud med en vis alvorlig eller spodsk Nysgjerrighed. Saa gav han Historien om Seglgarnsstumpen til bedste. Man troede den ikke. Man lo ham ud. Han gik fort, standset af alle og standsende alle sine Bekjendte, lirede stadig Historien af eller protesterede paa det kraftigste, medens han vendte sine Lommer for at vise, at der ikke var noget.

Man sagde til ham:

Adieu, gamle Gavtyv.

Han blev vred, forbitret, rasende, død-fortvivlet over, at man ikke vilde tro ham, uden at vide, hvad han skulde gribe til, og derfor blev han ved at fortælle Historien om igjen.

Det begyndte at blive mørkt. Af Sted maatte han. Han fulgtes med tre Naboer. Han viste dem Stedet hvor han havde fundet Seglgarnsstumpen, og hele Vejen kom han atter og atter tilbage til sin Historie.

Om Aftenen gjorde han en Runde i Bréauté for at fortælle Gud og hver Mand den.

Han mødte kun Vantro.

Hele Natten var han syg over den.

Omtrent Kl. 1 den næste Dag afleverede Marius Paumelle, Avlskarl hos Gaardmand Breton i Ymauville, Portefeuillen med Indhold til Hr. Houlbrèque i Manneville.

I Virkeligheden paastod denne Mand, at han havde fundet Tingesten paa Vejen, men havde, da han ikke kunde læse, taget den med hjem og givet den til sin Husbond.

Nu fik Folk travlt igjen. Man betænkte ogsaa Hr. Hauchecorne. Han tog øjeblikkelig Foden paa Nakken og begyndte igjen paa sin Historie, og dens Udfald i Tilgift. Han var lige ved at staa paa Hovedet af bare Glæde.

Den, der nu kan have Grund til at hænge med Næbet, sagde han, er ikke mig; men det er ham, der har lavet den Løgn. Der er ikke noget værre end at gaa for en Løgner.

Hele Dagen talte han om sit Æventyr, han fortalte det paa Gader og Stræder til hvem, der havde Tid at høre paa det, i Kroen til Folk, der fik sig et Bæger, til Menigheden efter Gudstjenesten den følgende Søndag.

Om Tirsdagen i den følgende Uge drog han atter til Goderville, udelukkende for at tale om sit Et-og-Alt.

Malandain, der stod i sin Dør, gav sig til at le, da han saa ham passere forbi. Hvorfor mon?

Han tiltalte en Forpagter fra Criquetot, som ikke lod ham tale ud, men prikkede ham paa Maven med et: Pil af, store Gavstrik, og dermed fór han af Sted.

Hr. Hauchecorne blev forbavset og mere og mere urolig. Hvorfor kaldte man ham en stor Gavstrik?

Da han var havnet i Jourdains Gjæstgiveri, tog han fat paa sin Kjæphest.

En Hestehandler fra Montivilliers raabte til ham:

Nej holdt gamle Fyr! den kan vi, den Historie!

Hauchecorne stammede:

Man har jo fundet Portefeuillen.

Men den anden svarede:

Ti stille med det, min Far, man har nok fundet den og saa lagt den tilbage igjen. Og saa kjender man ikke noget til den Historie! Jo Tak!

Bonden var lige ved at kvæles. Endelig var han med. Man beskyldte ham for at have faaet Portefeuillen besørget paa Plads igjen.

Han vilde protestere. Alle skoggerlo.

Han maatte gaa fra sin Mad, det blev ham for hedt.

Han kom hjem igjen, vanæret og forbitret, halvt forstyrret af Vrede og Raadvildhed, saa meget mere overvældet, som han nok med sin Normannersnuhed kunde have fundet paa saadant noget og saa bag efter pralet dygtig af det. Han var ikke mere rigtig vis paa, at han var uskyldig, han kunde i alt Fald ikke godtgjøre det. Man havde været lige saa fiffig som han!

Ja, saa begyndte han paa Historien, som han slap; lagde hver Dag noget til, hver Gang nye Benægtelser, energiske Protester og højtidelige Eder, han levede kun for Historien om Seglgarnsstumpen. Man skjænkede ham saa meget mindre Tiltro, som hans Forsvar blev mer og mer kompliceret, og hans Bevisførelse mer og mer subtil.

Han mærkede det og fortabte sig i unyttige Anstrængelser.

Han kunde til Slut ikke taale at se Folk.

Spasmagere lod ham nu fortælle Historien om Seglgarnsstumpen til deres private Underholdning.

Hans aandelige Kræfter svandt hen.

I Slutningen af December gik han til Sengs.

Han døde i de første Dage af Januar, og medens han endnu kjæmpede med Døden gjentog han:

Det *var* en lille Stump Seglgarn — — ja, det var det! . . . Der kan De selv se den, Hr. Borgmester!

(Paa Dansk ved L. S.)

LANDSDOMMERENS GULDUHR.

Skildring fra det virkelige Liv ved C. A. Thyregod.

(Med Tegning af R. Christiansen.)

Et Tørvebaal brændte paa den aabne Skorstensarne. I den lille Stue sad to Mænd, der vare noget tilaars, men meget forskjellige forresten, idet den ene var høj og slank og den anden lille og uformelig. Den høje strakte et Par lange velskabte Ben ud fra sig, medens den anden havde et Par Krykker staaende ved sin Stol, da han ikke kunde bevæge sig med Sikkerhed paa sine vanføre Gangredskaber. Den Lange var i Færd med at binde en Bikube af Vidier og Langhalm medens den anden syslede med noget finere Kurvebind.

»Nu Landsdommer! Hvad Nyt?« spurgte den Korte.

Den anden foer op som af en Drøm. »Intet Nyt«, sagde han. Jeg mødte Din Søstersøn i Dag, jeg var ude«.

»Det er rigtignok ikke Nyt. Ham møder Du jo snart hver Dag«.

»Ja — Han græd!«

»Det er vel heller ikke Nyt. Hvad græd han for?«

»Han lider baade Sult og Kulde, siger han, og saa faar han Hug til. Han skal gaa og tigge Føden til hans Stifmoder og hendes Smaabørn, og bringer han ikke nok hjem, saa banker hun ham. Jeg har meget Ondt af det for ham«.

»Ja det skal stort hjælpe ham«.

»Jeg sad netop og tænkte paa, om vi ikke kunde tage ham til os«.

»Jo vist, nu skal vi nok se, det bliver Mode at bage Æbleskiver i gamle Træsko! Jeg skal ikke have ham. Jeg har nok i mine egne Sager. Det har Du vel ogsaa«.

»Ja, saamænd; men jeg kunde ellers nok ønske at dele mit Brød med saadan en forhadt og forladt Stakkel. Og han kommer ikke i Skole, faar ingen Ting lært. Jeg kunde lære ham at læse og skrive«.

»Hvad skulde det saa nytte til? Maaske han ligesom Du skulde spilde Tiden paa laante Bøger? Jeg kan hverken læse eller skrive, og jeg har endda hyttet mig for at komme i Tugthuset«.

»Det har Du!« sukkede den anden. »Men jeg har jo fortalt Dig, hvordan det gik til, at jeg kom galt afsted?«

»Det husker jeg ikke«, svarede den korte; »det har Du vist ikke«.

»Jo jeg har, men saa har Du glemt det: Du veed jeg tjente Landsdommeren paa Rydhave!«

»Ja, og han var en stor Kjæltring«.

»Han var ikke slem imod mig. Han gjorde mig adskilligt godt og havde tiltænkt mig endnu mere. Han havde lovet, at jeg skulde blive Degn i Ryde, for jeg var jo skikkelig god til at synge og var ogsaa ellers godt lært. Men saa var det han blev syg og skulde til at dø. Saa den sidste Dag han levede, sagde han: Niels! sagde han: Du har været mig en tro Tjener nu snart i 18 Aar, og jeg vilde gjerne have sørget for din Fremtid, men hvis jeg nu døer før den gamle Degn, som Du skulde afløse, saa maa jeg lade det være ugjort. En Erindring om mig skal Du dog have. Du skal have mit Gulduhr! Tag det til Dig naar jeg er død! — Samme Nat døde han, og Uhret gjemte jeg til Dagen efter; da tog jeg det. Siden spurgte Arvingerne efter Landsdommerens Uhr, og jeg sagde, han havde givet mig det. Saa spurgte de, om han ogsaa havde givet mig Kjæden, og det maatte jeg sige Nej til. Jeg tror nok, det var Kjæden, der gjorde min Ulykke«.

»Du kunde jo sagt, at Grimen plejede at følge Hesten«.

»Det sagde jeg ogsaa, jeg sagde det til Dommeren; men han svarede, at jeg maatte selv være hestedum, naar jeg regnede en Guldkjæde lige med en Hestegrime. — Men har jeg virkelig ikke fortalt Dig Historien før?«

»Jo, nogle faa hundrede Gange«, svarede han med et spottende Grin.

»Ja, det var nok det, jeg syntes«, sagde Niels og sukkede.

Lamme-Henrik og Landsdommer-Niels eller Niels Tjener, som han ogsaa kaldtes, vare Barndomsvenner; men det var nok især den sidstnævntes medlidende Hjerte, der drog ham til den vanføre og egenkjærlige Dreng, der antog en befalende og fordringsfuld Tone, som en mindre taalmodig Ven ikke vilde have fundet sig i. Altid var det Niels, der ofrede sine Fornøjelser og sin Fritid for at more Vennen, medens denne var alt andet end taknemmelig for de bragte Ofre. Begges Forældre vare Naboer og fattige Husmandsfolk i Barsbøl. Niels blev holdt i Skole og nemmede godt, men Henrik fik Intet lært og var uvillig, maaske for stolt til at tilegne sig det, som Niels gjerne vilde lære ham. I det hele var Henrik ingen rar Dreng, men det saae Niels ikke, han var ikke klarøjet for andres Fejl.

Niels kom i Tidens Løb ud blandt Fremmede og kom tilsidst til at tjene den forhenværende Landsdommer, hvoraf han fik sine Tilnavne. Hans Forklaring med Hensyn til hint Gulduhr var rigtig, og aldrig før eller siden vides han at være mistænkt for Uærlighed. Imidlertid blev han dømt efter Datidens strenge Love til mange Aars Strafarbejde.

Da han derefter kom tilbage til Barsbøl, var han en halvgammel Karl og var livstræt og modløs. Frænder havde han ikke længer i sin Fødeby, og selve Byen gjenkjendte han ikke, saa forandret som den var bleven med Plantning og Nybygning. Han var henvist til at melde sig hos Sognefogden, og denne var en ung, stolt Mand, der saae dybt ned paa den hjemkomne Straffefange, som var stillet under hans Tilsyn. Det var i Aftenskumringen, han meldte sig, og den stormægtige Mand tiltalte ham saalunde:

»Naar jeg skal passe paa saadanne Fyre, vil jeg helst have dem saa nær, at jeg kan have et Øje paa hver Finger, Gider Du bestille noget?«

»Ja, jeg vil gjerne arbejde«, sagde Stakkelen, men Bondegjerning er jeg jo afvant fra«.

»Ja, det forstaar sig. Det er ogsaa mindre anstrengende at stjæle; men det vil jeg dog ikke raade til at begynde paa igjen. Hvad siger Du ellers om at passe nogle Køer?«

»Ja, det troer jeg nok, jeg tør tage mig paa«.

»Endda! — Saa kan jeg fortælle Dig, at

min Røgter skal bort til Efteraaret, og indtil den Tid kan der vel ogsaa blive noget til Dig at bestille. Du kan altsaa blive her. Du kan ligge hos Røgteren i Nat, og i Morgen skal Du blive sat til at bestille noget nyttigt.«

»I Morgen vilde jeg gjerne have Frihed. Jeg længes efter at se mig om i min Fødeby«.

»Det behøver Du da ingen hel Dag til, og saadanne Folk skal man ikke give for lang Tøile. Du kan staa tidligt op, og saa kan Du se Dig tilstrækkeligt om og være her igjen til Davretid. — Har Du forstaaet mig?«

— »Jo, jeg troer det nok!«

»Naa, da var det godt. Du skal ogsaa nok komme til at forstaa mig herefter, — baade forstaa og lystre mig«.

Den følgende Morgen gik Niels saa tidlig ud som Skjærsommersolen skinnede paa Husets Tag. Han gik om igjennem Byen og saae efter det lave gamle Hus, hvor han var født, men det var ikke mere til. En anseelig teglhængt Bygning hævede sig paa Pladsen. Hans Barndomsvens, den lamme Krøblings Hjem var helt forsvunden, og der voxede Grøntfoder, hvor det havde staaet. Af Folkene, som færdedes ved deres Morgengjerning, kjendte han heller ingen, og han gik sin tavse Gang uden at tiltale nogen. Ved en Omdrejning af Vejen stod han foran Kirken, den var lav og taarnløs som altid, og de hundredaarige Lindetræer stode som i gamle Dage, saa der var dog noget derhjemme, der syntes uforandret. Han søgte sine Forældres Grave, de vare hensunkne og ukjendelige, men Stedet kjendte han temmelig nøje, og han knælede ned i det dugvaade Græs og bad sin Morgenbøn, idet han sukkede over sit forspildte Liv og sine lidet trøstelige Fremtidsudsigter.

Derefter forlod han Kirkegaarden og gik videre.

Han kom forbi et lille gammelt Hus langt vesterpaa i Byen og foran Huset sad et Menneske paa en Bænk og syslede med noget Kurvebind. Ved Siden af Bænken stod et Par Krykker. Dette vakte en Anelse hos Niels; han traadte nærmere, og i Kurvemageren gjenkjendte han sin Ven Lamme-Henrik, der syntes meget glad ved Gjensynet. Niels fortalte om sin sørgelige Skjæbne, og fik til Gjengjæld at vide, at Henrik havde det lille Hus med tilstødende Have i Livsfæste, og at han slog sig ret godt igjennem ved sit Kurvemageri. Meget var der imellem de to at omtale og opfriske. Henrik talte mest om sig selv og sine Dyder og Herligheder, og det fandt Niels sig vel ved; thi i hans eget Liv havde han næsten glemt alle Lyspunkter, og Skyggerne var han træt af at stirre paa.

»Tiden gaar«, sagde Niels omsider og rejste sig fra Vennens Side. »Jeg faar vist Utak af Sognefogden fordi jeg bliver saa længe borte«.

»Knud Sognefoged er et indbildsk Asen! Han er ikke værd at slikke Støvet op for!« sagde Henrik.

»Det har jeg heller ingen Lyst til, men den maa bukke, der mindst formaar, og jeg er nødt til at rette mig efter ham, naar jeg ikke vil have Ubehageligheder. Jeg skal være hans Røgter, sagde han. Hvordan mon der er at et tjene der i Gaarden?«

»Ikke videre godt, efter hvad der siges. Hvad skal Du have i Løn?«

»Han lovede mig intet«.

»Saa kan Du være vis paa, Du faar heller intet. Nej, bliv saa hellere hos mig«.

»Hos Dig?«

»Ja, Du kan vel hjælpe mig at flette Kurve, og Du kan skjære Vidier og være mig til Nytte paa mange Maader, og vi kunne tale sammen om de gamle Dage«.

»Ja, det vilde jeg heller end gjerne; men troer Du ogsaa, det kan gaa an?«

»Aa ja, hvorfor ikke? Du kan jo tjene hos mig som Karl. Rigtignok tør jeg ikke love Dig nogen stor Løn«.

Det tog den anden dog ingen Hensyn til, han havde jo ogsaa nogle Penge, og han var meget bange for at blive Træl hos den myndige Sognefoged, hvem han nu meldte, at han selv havde skaffet sig en Tjeneste. Men det var noget, som ikke behagede Knud, der havde ventet at faae et Tyende uden Løn, som han ovenikjøbet kunde hundse af Hjertens Lyst. Han fandt da ogsaa, at Karlens Færd var et frækt Indgreb i hans Myndighed, og han befalede, at Niels ufortøvet skulde indfinde sig.

Men Henrik var lige saa stridig paa sin Vis, og han spændte øjeblikkelig sine Krykker for og hoppede afsted til Birkekontoret, hvor han tilbød at tage sin Barndomsven i sit Brød og indestaa for hans Opførsel. Den lamme Kurvemager kunde ikke forkastes som Kavtionist, og da han kom hoppende hjem til Barsbøl, bragte han et Brev, som forbød Sognefogden at lægge Baand paa Niels Tjener med Hensyn til, hvor han vilde tage Ophold, naar det var hos ordentlige Folk, og han selv opførte sig ordentligt.

Saa var der nok dem, der spaaede, at det vilde ikke vare længe; thi Henrik havde ofte haft en Medhjælper, som ikke kunde holde ud at være hos ham, fordi han var drillelysten og egenkjærlig; dog forsaavidt Niels hørte Spaadommen brød han sig ikke om den, men tog fat paa Kurvemageriet, hvis simpleste Haandgreb han snart lærte. Flittig og føjelig var han. Henrik var ganske vist ikke nogen behagelig Person, men Niels var altid villig til at bringe Ofre, til at tie og taale. Ulykken havde ikke gjort ham bitter, men snarere mere blød og taalmodig. Han syntes, han kunde aldrig være taknemmelig nok for den Stilling, han havde faaet. Det var noget andet, sagde han, end at

blive Hundedreng hos Sognefogden og blive udskjældt baade først og sidst. Udskjældt blev han rigtignok endnu tidt, men det var bare af Henrik, hans gjæve Barndomsven. Henrik gjorde ogsaa Nar ad ham ved atter og atter at lade ham fortælle hans Ulykkeshistorie, men det var nu engang saadan, at Henrik ikke kunde fornærme ham ved nogen Verdens Ting. Henriks Søstersøn, den lille Karl Svendsen, hvis Fader var fordrukken, og hvis Stifmoder behandlede ham ilde, kom Landsdommer-Niels til at tage sig af som om det var hans eget Barn, hvilket Henrik lod ham gjøre, uden at han selv brød sig meget om Drengen.

Saa længe det endtes med, at Niels trøstede Drengen, hvor han mødte ham paa Marker og Veje, gik det nok an, men saa var det han foreslog, at de skulde tage ham til sig og opdrage ham, og det var, som han havde holdt en Brand til Henriks Næse, saadan stejlede den lille Krøbling. »Den usle Dreng kommer jo ikke Dig ved«, sagde han.

»Nej, men Dig kommer han ved. Han er jo Din Søsters eneste Søn!«

»Ja, det var en rar Søster. Hun gjorde mig aldrig noget godt, og hun stank af Hovmod. Det gjorde hun allerede, mens hun var en raa Unge og løb og drillede mig med, at hun havde raske Ben. Og saa giftede hun sig med den Fyldebøtte Svend Simonsen, der var god til at gjøre Nar ad mig, men som siden pinte Livet af hende, saa kunde hun have det saa godt«.

»Ja, med Guds Hjælp har hun det godt nu. — Jeg husker hende nok fra den Tid hun var Barn, og jeg syntes hun var saadan en sød lille Pige. Nu vilde jeg gjerne, at vi to skulde gjøre vel imod hendes Dreng«.

»Ja vær saa god! Gjør ham det saa godt Du vil; men jeg siger Tak for mig!«

Der raadsloges ofte om den Ting, og Udfaldet blev, at de to Venner skiftede op og skulde fremtidig hver føre sin Husholdning. Niels tog den lille Karl til sig, og saa blev Stuen delt i to Dele med en Kridtstreg, hvilken Henrik vel frit kunde overskride, da han jo var Husets Herre, men som Niels og Karl strengt skulde rette sig efter, undtagen naar Henrik kaldte ad dem for at lade dem give sig en Haandsrækning. Begge vare hans underdanige Tjenere og maatte løbe hans Ærinder, og fik sjældent Tak derfor. Samværet ordnedes for øvrigt saaledes, at de to Mænd deltoge ligeligt i de Udgifter, som vare fælles, saa som Husleje og Brændsel, hvorimod hver af dem skaffede sig det mere selvegne, navnlig Føde og Klæder. Henrik sørgede kun for sig selv, medens Niels tillige forsørgede Drengen. Det var som en stor Naade, naar den vrantne Krøbling tillod sine Husfæller at laane et eller andet af de Redskaber, som han selv var temmelig vel forsynet med, og det var en ren Højtid for den lille Dreng, naar Morbroderen en sjælden Gang klappede ham paa Hovedet og sagde ham et Par venlige Ord.

Den opvakte Dreng opdagede snart, hvordan det stod til med de huslige Forhold og sagde til Niels: »Veed Du hvad, Landsdommer! Jeg holder meget mere af Dig, end af den lamme Gnavepind, og jeg havde langt mere Lyst til at kalde Dig Morbroder«.

»Du kan kalde mig Niels Tjener, om Du vil det, og Du maa ogsaa gjerne blive ved at kalde mig Landsdommer, for det Øgenavn er der ingen Vanære ved; men Henrik er din rigtige Morbroder, og ham skal Du kalde saadan og ikke kalde ham Gnavepind eller noget andet slemt«.

»Men er han da ikke gnaven og ubehagelig for det meste?«

»Aa det veed jeg ikke; det kan smaa Drenge ikke dømme om. Desuden har Verden gaaet ham imod«.

»Har den ikke gaaet Dig imod, Landsdommer?«

»Ikke saa meget. Jeg har raske og sunde Lemmer. Henrik er en stakkels Krøbling og en saadan kan man aldrig være for god imod, for han trænger til Pleje«.

Henrik plejede ogsaa sig selv ganske godt; thi han var en dygtig Kurvemager og havde baade den store og den lille Husfælle til at varetage alle de løbende Forretninger. Det faldt en hel Del sværere for Niels at skaffe det Fornødne til sig og Drengen. Men han var flittig, var Niels, og han var umaadelig nøjsom. Naar han nød sin fattige Middagsmad, der oftest bestod af Brødskorper, der var kogt i Vand med lidt Salt, og naar Henrik samtidig braste op for sig selv med Æg eller Steg og sligt, saa var der dog ingen Misundelse at læse i hans Ansigt eller Adfærd.

»Jeg har baaret mig dumt ad«, sagde Niels Landsdommer, »og jeg maa være glad ved, at jeg kan æde mit tarvelige Brød i Fred, og at jeg fandt en god gammel Ven, der vilde tage mig til sig«.

Aarene gik, og Drengen voxte og blev knubset og holdt til Lydighed af Henrik, der velvillig havde overtaget denne Del af sin Søstersøns Opdragelse, medens den egentlige Plejefader underviste ham i Læsning og Skrivning og i andre gode og kjønne Ting. Nielses Ungdomstid var henrunden med at være Yndlingstjener i Landsdommerens fornemme Hus, og den Tanke, at han en Gang skulde være Degn gjorde vel ogsaa sit til, at han lagde Vind paa mere pyntelige Sæder, end han var opdragen til. Hans Livs Formaal var glippet, og den Smule Pyntelighed han havde tilegnet sig, havde han tildels givet Slip paa igjen under Fængselslivets Pinagtighed.

Nu tog han det frem og søgte at udnytte det for sin Plejesøns Vedkommende.

Hvilke Hensigter han end kan have haft med Drengen, saa viste det sig med Tiden at denne var mere anlagt for Haandens end for Aandens Sysler, og det var i Grunden en Lettelse for Niels Tjener, som ikke vilde haft Raad til at skaffe ham nogen videre Aandsudvikling. Men sætte ham i Lære hos Bysmeden det havde mod Niels end mod Morbroderen, fandt Henrik sig dog temmelig godt i og sagde: »Niels har ogsaa været god imod ham, og de ere dog slet ikke i Slægt med hinanden.«

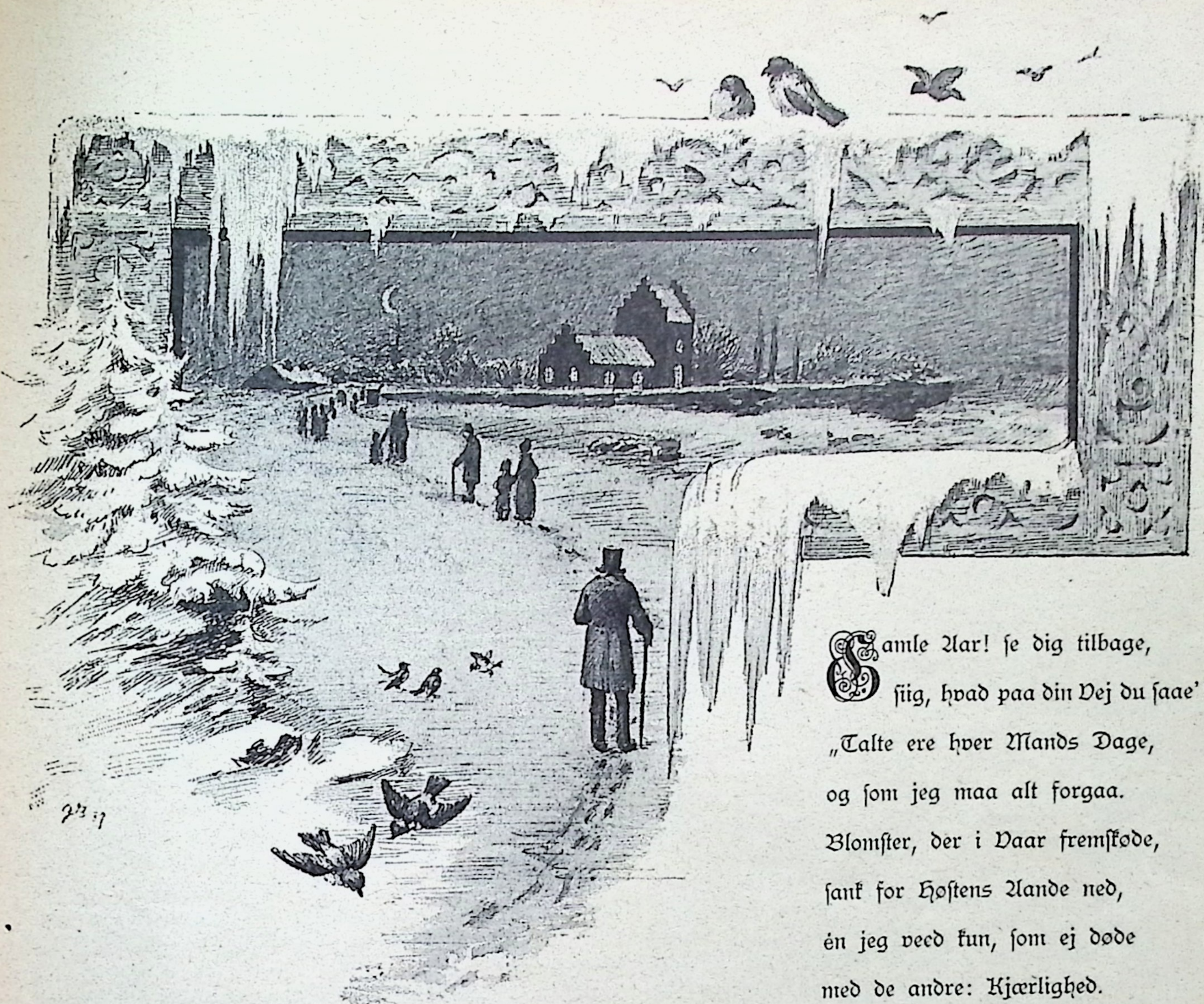
En Snes Aar efter, at Niels var blevet hjemme i Kurvemagerhuset, sad de to gamle Mænd foran dette en Sommerdag med deres Kurvebind. En Fremmed kom ad Vejen og traadte hen og gav sig i Snak med dem, og

Niels hos Knud Sognefoged. (Pag. 405).

han Raad til, og det havde Drengen Lyst til. Henrik sagde rigtignok, at han heller maatte se at blive Kurvemager, for naar han havde faaet det lært, saa han kunde tjene noget anstændigt, saa maatte han faae Lov til at flytte over Kridtstregen og bo sammen med sin Morbroder. Men det vilde Drengen ikke. Han blev altsaa Smed og lagde sig tillige efter at bygge Landbrugsmaskiner og Avlsredskaber. Han blev bosat der i Byen og blev anset for en brav og dygtig Mand, som Niels Tjener havde megen Glæde af. Men det havde Henrik ogsaa, og han broutede af, at Karl Svendsen var opdragen af ham, eller i al Fald i hans Hus. At den unge Mand alligevel viste sig mere taknemmelig som sædvanlig førte Henrik Ordet og bød den Fremmede til Sæde paa en tredie Bænk under de høje Popler. Lige sædvanlig fik han Lejlighed til i Samtalen med den Fremmede at indflette den Meddelelse: »Hist henne, hvor man kan høre Smedehamren, boer min Søstersøn, Svendsen, der er Mestersmed og en dygtig og kunstfærdig Mand, og det kan han takke mig for, for han er opdraget her i mit Hus, og jeg har gjort for ham, hvad jeg kunde, og det har min gode Ven her ogsaa gjort, hvorvel alle ikke har lige gode Evner«.

Den Fremmede, der baade i Dragt og Sprog havde noget udenlandsk og fornemt, lod ikke til at have Øre for Henriks Pral, hvorimod han

Gamle Aar! se dig tilbage,
siig, hvad paa din Vej du saae'!
„Talte ere hver Mands Dage,
og som jeg maa alt forgaa.
Blomster, der i Vaar fremskøde,
sank for Høstens Aande ned,
én jeg veed kun, som ej døde
med de andre: Kjærlighed.

December.

Digt af Chr. K. F. Molbech. — Tegning af Gerh. Blom.

havde Øjet stadig heftet paa Niels, hvem han omsider bad om at skaffe sig en Drik Vand.

»Niels!« sagde Henrik. »Hent en Taar Øl til Herren. Bring 'en Dram herud ogsaa! Der har Du Nøglen til mit Skab!«

»Tak! jeg drikker ingen Dram«, sagde Manden, »og jeg vil heller have Vand end Øl«.

Dermed stod han op, og da Niels gik ind i Huset for at hente Vandet, saa fulgte han efter, og Henrik blev tilbage i en Tilstand af sprækkefærdig Nysgjerrighed, der tilsidst ikke lod ham have Ro, da de tvende blev inde i Huset. »Den Fremmede saa ud til alle Haande«, sagde han tilsidst til sig selv, »og hvem veed, hvad de tager sig for derinde. — Sludder! Niels tager sig jo intet utilbørligt for, det har han aldrig gjort. Men jeg lod ham faae Nøglen til mit Skab, og der ligger tre Rigsdaler og to Mark i den lille Spaanæske. Jeg kan jo nok være sikker paa, at han bestjæler mig ikke, men den anden kunde jo tage Livet af ham og tage Nøglen. Jeg maa ind og se, hvad der gaar for sig.« Og han gik bagefter, vedblivende at udtale vilde Formodninger, der ikke hidrørte fra hans Dumhed; thi dum var han ikke, men han var bleven saa umaadelig forbavset over, at nogen kunde bryde sig om Niels Tjener, naar han var tilstede.

Han fandt de to siddende i dyb Samtale. som dog afbrødes idet Krøblingen traadte ind, hvorimod den Fremmede henvendte sig til ham,

»De vilde vel nok vide«, sagde han, »hvad jeg kan have at tale med deres Ven om, og det behøver heller ikke at være nogen Hemmelighed. Jeg er en Slægtning af den gamle Herre, som denne Mand i sin Tid var Tjener hos. Min Moder var hans Søsterdatter, og som Barn var jeg oftere og stundom i længere Tid paa

Rydhave, og jeg var der navnlig i Landsdommerens sidste Dage. Som fem Aars Barn blev jeg Vidne til, at han gav Niels Tjener sit Gulduhr, men jeg var vistnok det eneste Vidne, og mig var der ingen der spurgte. Heller ikke fik jeg at vide, hvor haardt der blev faret frem mod Tjeneren. Det erfarede jeg først, da jeg for nogle Uger siden kom hjem til Danmark efter en fleraarig Fraværelse. Jeg besøgte da en anden Slægtning, hos hvem jeg tilfældigt saae et gammelt og gammeldags Gulduhr, hvilket jeg gjenkjendte som Landsdommerens, og ved at spørge mig for fik jeg Sammenhængen at vide.

Landsdommeren var en barnløs Mand, og der var haardsindede Folk blandt hans Arvinger, som ikke undsaae sig ved at bruge, hvad de kaldte den strenge Ret mod den gamle Mands mangeaarige tro Tjener; men der er ogsaa Mænd i Slægten, der saa vidt muligt ville gjøre den begaaede Uret god igjen, og nu er Spørgsmaalet: hvad kunne vi gjøre? Det Skete kan ikke gjøres usket, og hvad Manden har lidt i de mange Aar, kunne vi ikke erstatte, men noget maa der kunne gjøres for hans Fremtid, og muligen kan han ønske sig et bedre Hjem, og saa skal han faae det«.

»Jeg vidste, at han var uskyldig«, sagde Henrik, »og jeg har gjort, hvad jeg kunde, for at han kunde have det godt«.

»Det er der mange, der betvivler«, sagde Gjæsten. »Jeg har spurgt mig for og hørt mange sige, at De kun har tænkt paa Deres egen Fordel og udnyttet Deres beskedne Vens Flid og Tjenstvillighed til Gavn for Dem og Deres Søstersøn«.

Henrik vilde tage til Gjenmæle, men Niels forekom ham. »Saadan skal der ikke tales«, sagde han, »i det mindste ikke af nogen, der mener mig det godt. Henrik og jeg har været Venner fra vi vare Børn, og vi kjende hinandens Vaner. Vi vare borte fra hinanden i mange Aar; men da jeg saa kom her igjen og var nedbøjet og ulykkelig og havde kun Haardhed i Vente, da var han atter min Ven, der troede paa min Uskyldighed, aabnede mig sin Dør og kæmpede som en Løve for at jeg kunde være i Frihed og Stilhed. At det omsider bliver bekjendt, at jeg ikke bestjal min gamle Herre i hans Dødsstund, er jeg taknemmelig for, men hvordan det gaar mig i Verden, skal Henrik altid være min Ven og Broder, indtil mine Øjne lukkes i Døden. Før den Tid skal ingen skille os ad«.

Da randt Taarerne ned ad Henriks Kinder, og han udbrød: »Du er meget bedre end jeg, og det har Du altid været«.

»Jeg og mine Venner«, sagde den Fremmede, »havde tænkt at berede vor afdøde Frændes tro Tjener en sorgfri Alderdom som en Slags Erstatning for den store Uret, han har lidt, men vi vilde rigtignok betinge os, at det Gode, vi skaffe ham, maa ikke berøves ham af Folk, der ikke har villet dele med ham, mens han trængte«.

»Der er ingen, der vil berøve mig noget«, svarede han, »men om jeg skulde have det lidt rigeligt med et og andet, saa kunde jeg slet ingen Fornøjelse have af det, naar jeg ikke maatte dele min Lykke med min bedste Ven. Naar det skal være Betingelsen, saa maa I heller lade være at gjøre mig noget godt. Hidtil har jeg ogsaa kunnet forsørge mig selv, og vor Herre har altid hjulpet mig, det tænker jeg ogsaa han gjør fremdeles, og Sorg og Savn til Husbehov er jeg vant til«.

»Nu vel! Du gode gamle«, sagde den Fremmede, »saa frafalder jeg Betingelsen, og hvad der bliver Dig tilsikret, skal Du have fuld Raadighed over«.

En Tid efter modtog Niels Tjener et Brevskab, der tilsikrede ham en for hans Fornødenheder passende Livrente, som derefter blev ham udbetalt til bestemte Tider; men han modtog ogsaa det omtalte Gulduhr med den Besked, at det var hans retmæssige Eiendom, som hans gamle Herre havde givet ham til Erindring, men som havesyge Frænder med Uret havde fravendt ham. Uhret havde i sin Tid været et kostbart Klenodie og var endnu meget værdifuldt med sine massive Guldkasser og Kjæder og sine Ædelstene.

Gulduhret blev et Tvistens Æble mellem de to gamle Mænd. Niels var barnagtig glad ved det, og Henrik lige saa barnagtig misundelig. Kridtstregen, der før jævnlig var bleven opfrisket, blev nu udslettet for bestandigt, og de delte broderlig Alt. Kun Uhret forbeholdt Niels sig og førte det jævnlig med i sin Lomme.

»Det skulde Du ikke«, sagde Henrik. »Du gaar nok og kaster det bort, Du maatte heller lade mig gjemme det«.

Men det vilde Niels ikke, og heller ikke vilde han sige Ja til, at Henrik maatte have det efter hans Død. Deri gav han først efter, da Henrik var Døden nær og sad og hivede og hostede og næppe kunde faa Luft. Han hængte det da op, saa Vennen kunde have det for Øje, og den Bestemmelse toges, at Uhret skulde opbevares af den længstlevende, men efter dennes Død skulde det gaa i Arv til den brave Herre, der havde bragt det og skaffet Niels den sene Retfærdiggjørelse.

Og saaledes gik det. Henrik døde først, men derefter kunde Vennen slet ikke finde sig tilrette i Verden og overlevede ham ikke ret mange Uger.

VAN ALKMAARS GJENVORDIGHEDER.

ET BLAD AF KUNSTENS HISTORIE.

AF ALFRED IPSEN.

En Gang i gamle Dage levede der en udmærket Maler, der hed saadan noget som van Alkmaar. Det var en Maler, som gik helt op i sin Kunst, og som ikke levede for nogen Ting uden for at male. Da han imidlertid ikke var født til Verden med en Pengepose paa Kistebunden, maatte han friste den Skjæbne, som andre Kunstnere — og det ikke de daarligste — have prøvet baade før og siden, ikke at kunne leve af sin Kunst. Til sidst blev det ham saa trangt for det tørre Brød, al han blev led baade ved Livet og ved Kunsten og syntes, det var bedst at dø.

Denne Udvej faldt ham imidlertid ogsaa lidt haard, og han gav sig til at grunde over, om der ikke skulde findes en mildere. Hvor ærgerligt, tænkte han, at dø nu, og vide, at om et Par hundrede Aar skulde hans Billeder indbringe tusinder, medens han nu maatte savne det nødvendige. Han følte nemlig hos sig selv, at han var en af de Kunstnere, hvis Værker vokse med Tiden. Hvor dog Livet er jammerlig indrettet og Menneskene dumme!

Saa tænkte han videre over det, og imens fik han pludselig et lyst Indfald, saadan som det undertiden kan falde i en sort fortvivlet Sjæl.

Den Gang var Fanden som bekjendt allevegne paa Færde, rede til at hjælpe stakkels fortabte Stympere, for hvem der ingen anden Udvej var, med Raad og Daad. Maleren tog da og skar sig en Ridse i Fingeren, satte sig ned og skrev med sit Blod en Forskrivning til Hs. sataniske Majestæt, hvorved han forpligtede sig til at skjænke ham sin Sjæl, om han ellers mente at kunne bruge den til noget, til evig Arv og Eje, hvis han vilde mage det saaledes for ham, at han fik den Rest af sit Liv, der endnu maatte være ham forbeholdt, udsat et Par hundrede Aar frem i Tiden. Paa den Maade, haabede han, selv at skulle kunne nyde ikke blot sin Berømmelse, men ogsaa Frugterne af sit Værk.

Mørkets Fyrste lod ikke længe vente paa sig, men kom strax for en Dag og spurgte, hvormed han kunde være til Tjeneste. Men da Maleren viste ham Forskrivningen, satte han et betænkeligt Ansigt op og sagde: Det kan jeg ikke hjælpe Dig med. Jeg raader kun over denne Verdens Goder; men hvad Liv og Død anbelanger, saa er det alvorlige Sager. Dem maa Du til den gamle med.

Dermed var han borte.

Naa, der var altsaa ikke andet for at gjøre, og den gode Maler, der ellers ikke havde været saa overdreven gudsfrygtig i sine Dage, besluttede sig da til at krybe til Korset og se, hvad det kunde formaa. Men da han var en ganske forslagen Fyr, naar han endelig satte sig til at tænke over en Ting, saa kom han til det Resultat, at det var bedst at gaa Skørtevejen og begav sig til Jomfru Maria, der hang paa Altret i Domkirken i hans Fødeby, og forebragte hende sit Andragende. Samtidig forsømte han ikke at ofre hende fem Vokslys, som han havde kjøbt for de sidste Skillinger, han ejede og havde. Da han havde endt sin Andagt, forekom det ham, at hun rørte sig ganske sagte og bøjede Hovedet til et Nik ned fra Altret til ham til Tegn paa, at hans Bøn var tilstaaet. I samme Øjeblik fornam han en isnende Kulde ned ad sin Ryg. Han gik skyndsomst hjem og lagde sig til Sengs. Fjorten Dage efter døde han og blev begravet.

Næppe var han vel i Jorden, førend Folk begyndte at ymte om, hvilken stor Kunstner, han havde været, og snart talte man ganske højt om, hvilken Skam det var for Landet, at

saadan et Geni skulde dø af den rene, bare Fattigdom. Hans Værker kom til Auktion, og under Indtrykket af denne Stemning gik Priserne hurtig til Vejrs. Auktionen indbragte, hvad den stakkels Alkmaar med sine tarvelige Vaner kunde have levet fornøjet af alle sine Dage.

Tiden gik og alt som hans Billeder i Tidens Løb gik fra Haand til Haand og forsvandt i offentlige eller private Samlinger, steg de i Pris. Da der var gaaet et hundred Aar, begyndte Kunsthistorikerne at skrive om dem, og da der var gaaet et halvt Aarhundrede til, skrev de hele Bøger om dem. Undertiden skjændtes de i Aarevis om, hvor vidt et Billede var en ægte Alkmaar eller ikke.

Og al den Tid laa den stakkels Alkmaar i den sorte Jord. En skjøn Dag bankede det paa hans Kiste, og Jomfru Maria lukkede ham ud. Hun gav ham fyrretyve Gylden for at han kunde anskaffe sig det nødvendigste, og saaledes udstyret vandrede han ud i Verden som en Mand i sine bedste Aar for at se, hvorledes Tingene stod.

Han gik ind i Byen, som han daarlig nok kunde kjende igjen, og, da han havde faaet opspurgt, at der netop holdtes en Kunstauktion — de er ikke saa sjældne i disse Tider — gik han derhen for at se, hvad Slags Kunst man lavede nu, men med den Bagtanke, at se om der ikke tilfældigvis skulde være et af hans egne Billeder iblandt, og hvad Pris han nu stod i.

Ganske rigtig! Dér stod hans Navn i Katalogen, et ganske lille Billede var det for Resten og ikke noget særlig godt. Han huskede tydelig, at han havde kastet det ned paa Lærredet en Gang, da han var lidt træt og gik og søgte efter et større Motiv.

Han satte sig stille ned i Salen blandt de mange kjøbelystne og hørte paa Opraabet og Buddene, og saa paa de udstillede Billeder, hvoriblandt der var gode Ting baade af ældre og yngre Mestre, men ogsaa meget Vraggods. Da han hørte, hvilke Priser der opnaaedes selv for tarvelige Ting, spærrede han Øjne og Øren vidt op og tænkte ved sig selv, at Verden maatte være gaaet ud af sine Folder, siden han havde kjendt den sidst.

Men da saa til sidst hans eget Billede kom for og han hørte, at der blev budt tusinder og atter tusinder derfor, indtil det ved Hammerslaget blev solgt for mange tusind Gylden, da stod hans Forstand et Øjeblik stille og han mumlede: Hvis det er en Drøm, saa gid jeg aldrig maa vaagne mere.

Da pludselig faldt det ham ind, at han jo ikke længer ejede noget af sine Billeder, men at de var spredt over hele den vide Verden paa mange forskjellige Hænder, og at han end ikke kunde godtgjøre sin moralske Ejendomsret til dem, at det var ham, der havde malet dem.

Hvad var derved at gjøre? Han maatte begynde forfra, male nye Billeder og ved dem godtgjøre sin Ejendomsret til de gamle, og saaledes erhverve sig den Rigdom og Berømmelse, som tilkom ham, og som han havde ventet saa længe paa.

Som tænkt saa gjort. Et Atelier var snart lejet, og da han havde indrettet sig dér, tog han fat med friske Kræfter og godt Mod. Han vidste jo, at han behøvede kun at komme og blive set for at sejre.

Han lejede sig en Model og tog strax fat paa at male et af sine Yndlingsbilleder, en lidt førladen Madonna med en yppig, matgylden Haarvæxt og et lille Jesusbarn paa Skjødet. Han følte alt sit Kunstnerblod brænde sig i Aarerne, medens Penslen Strøg for Strøg fuldendte det store Værk. Naar det var færdigt, vilde han indbyde en Kreds af Kunstkyndige og give sig til Kjende for dem; de skulde saa rehabilitere ham og være hans Vidner overfor et uforstandigt Publikum.

Men, da han kom til at tænke paa den hele æventyrlige Maade, hvorpaa han var kommet tilbage til Verden og Usandsynligheden af, at man skulde fæste Lid til hans Forsikringer, fik han Betænkeligheder ved denne Plan.

Han besluttede derfor hellere at vælge en anden Fremgangsmaade, at bevare sit Inkognito og blot udstille sine Billeder til Salg hos en eller anden Kunst- eller Antikvitetshandler og saa overlade til Kunstkritikerne og »de indviede« at »opdage« ham. Saaledes kunde han, uden at indlade sig i nogen som helst Strid med de almenmenneskelige Erfaringer og Fordomme, i al Stilhed nyde baade Æren og Frugten af sit Arbejde.

Da han havde fuldendt sin Madonna, udleverede han altsaa Billedet til Salg hos en Antikvitetshandler uden at tilføje nogen synderlig Oplysning og navnlig da uden Tilføjelse om, at det var ham, der havde udført Billedet, hvad der jo i egenligste Forstand vilde have været at staa sig selv i Vejen. En Uges Tid efter kom han igjen for at høre, hvorledes det gik med Salget af hans Billede. Hans Billede — jo det stod der endnu. Det var ikke rimeligt, at det vilde finde nogen Kjøber saa snart, især da det var uden Signatur. Saa gik han atter hjem til sit Atelier og malede taalmodigt videre, ventende paa, at den rette Mand skulde komme.

Og da der var gaaet en rum Tid, vendte han igjen tilbage og spurgte. Samme Svar. Til sidst tabte han Taalmodigheden og gik til en Kunstkjender — den berømteste, der var i hele Landet — og bad ham følge med sig for at dømme om et Billede, hvor vidt det var en ægte Alkmaar eller ikke.

Den lærde Professor fik i en Hast Brillerne paa. Saadan en Lejlighed tilbød der sig ikke hver Dag til at lade sin Genialitet og Lærdom

lyse for Menneskene. En ny Alkmaar, Død og Pine! — Men, da de kom ind i Boden og han saa Billedet, mimrede han foragteligt med Munden. En Alkmaar — den! Jo Go' Maaren! Aldrig i sine Dage. I det højeste en daarlig Kopi. Og for Resten behøvedes der jo slet ingen andet Vidnesbyrd end Farven. Ethvert Barn kunde jo se, at Farverne paa det Billede ikke var to hundred Aar gamle. Den gode Kunstner slog sig for Panden. Der stod han igjen, det havde han slet ikke tænkt paa. — Det kunde jo være restavreret, mente Kunsthandleren. Restavreret, jo paa det Lav. Nej, det havde aldrig været nogen Alkmaar, det var simpelt hen noget Fusk af nyeste Dato. Nej, hvis de Herrer vil ulejlige Dem med mig hjem, saa skal De se en Alkmaar, en ægte Alkmaar, en sand Perle af en Alkmaar; men den har ogsaa staaet mig i 4000 Gylden.

De gik saa med ham hjem; men hvor sortnede det for den stakkels Alkmaars Øjne, da han saa et lille, uanseligt Frokostbillede, som Farverne for længst var skallede af. Og saa var det ikke engang malet af ham, men af en af hans Elever.

»Det har aldrig været nogen Alkmaar«, busede det ud af ham. »Ikke? Saa — aa! Naa De vil lære mig Kunsthistorie«, smilede Professoren ironisk. »Hvem er De med Forlov?«

Den stakkels Kunstner følte nok, at det ikke kunde nytte, om han vilde sige ham, hvem han var. Vilde man ikke tro ham paa hans Værk, saa vilde man endnu mindre tro ham paa hans Ord og hans ærlige Ansigt, især da hans Ansigtsfarve var lige saa falmet og brun som Farven paa hans Billeder.

Hvad skulde han gjøre. Male videre var ingen Nytte til. Kunsthistorikerne vilde jo fornægte hans Billeder, og hans friske Farver vilde være en Hindring for den Ære, som man kun tilstod Antikviteten. Og alle hans Billeder fra tidligere Tid, de var jo ikke længer hans. De var spredt til alle Verdens Kanter i Hænderne paa Gallerier og private Samlere, Jøder og Røvere, og dem kunde Vorherre selv ikke hjælpe ham imod. Hvad skulde det nytte, om han gjorde Paastand paa dem, en Paastand, der ikke kunde bevises. Man vilde kun le ham ud. Begynde et Liv forfra i Savn og Fattigdom, havde han ikke Mod til. Han tænkte noget over Tingen, og til sidst fandt han, at der ikke var andet for ham at gjøre end at gaa i den sorte Jord igjen, og det gjorde han saa.

Men to hundred Aar efter skrev en lærd Professor en Bog og beviste, at den Madonna, som den stakkels Kunstner havde malet under sit sidste Ophold paa Jorden, var en ægte Alkmaar og fuldt værdig til at stilles ved Siden af de andre. Det kunde godtgjøres ud af indre Kriterier, og det gjorde han saa i syv tykke Bind. Og Billedet blev kjøbt og indlemmet i et Galleri for en fabelagtig Sum.

Det fik Kunstneren aldrig at vide. Han sov de retfærdiges Søvn.

DEN FORSVUNDNE HJORD.

En Historie af **Koloman Mikszáth.**

Hvem kjender ikke Gergely Csath fra Ujfalu . . . den fjollede Gergely Csath. Og han var dog i sin Tid en klog Mand blandt Faarehyrderne . . . og en Faarehyrde er en ganske anden Mand end en Bonde.

Han vogtede Faar for Greven til Ilye. Det var en Hjord! Hverken før eller siden har der været Mage til den her paa Egnen . . .

Men saa en Nat var Gergely Csath falden i Søvn. Havde Hexene lagt sig over hans Bryst, havde Lygtemændene blændet hans Øine eller hvad var der foregaaet med ham? . . . Faarehjorden var dengang i Kaszka, inde i Faarestalden, men da Gergely om Morgenen vaagnede paa sin Skindkappe, var der ikke et eneste Faar. Nogle lumpne Gavtyve havde dreven hele Hjorden bort. De havde taget Bjælderne af Ledefaarene og lagt dem omme bag Stalden. Havde ovenikjøbet taget Gergelys Kjæp med sig.

Man forestille sig Gergelys Fortvivlelse. Faarene vare stjaalne! Hvad skulde han gjøre, hvad skulde han gribe til? Skulde han hænge sig, eller drage ud i Verden og søge efter sin Hjord, for hvis han ikke gjorde det, lod Komitatet ham nok lægge i Lænker paa Grevens Befaling.

At hænge sig havde været det Simpleste — hvis Hjorden derved var kommen tilbage, men han foretrak at gaa, lige til Verdens Ende, afsøge enhver Krog paa hele Jorkloden, forat komme paa Spor efter Tyveknægtene.

Gergely Csath havde ogsaa begivet sig paa Vei, var gaaet fra Landsby til Landsby, fra

Komitat til Komitat for at lede efter sin Hjord, og var bleven mere og mere bedrøvet, mere mørk i Hu, fordi han ikke fandt den noget Sted. Ingen Efterretning, intet Spor af hvem der havde stjaalet den. Maaske de havde spist den med det Samme. Men saa maatte den uhyre Mængde Skind da findes et eller andet Sted? Og Skindene maatte tale.

Han græmmede sig, Ravnen hakkede i hans Hjerte: Selvanklagen, fordi han ikke havde passet bedre paa.

Og under denne Selvanklage formørkedes ogsaa hans Sjæl mere og mere.

Paa engang opstod den Tanke hos ham, at da Tyveriet netop havde fundet Sted Natten til Mariæ Renselsesfest, maatte de hellige Mænd bestemt have taget Faarene op til de himmelske Lam.

Folk lo ad det, men følte Medlidenhed med ham. Gergely holdt fast ved sin Overbevisning, blev snarere bestyrket i den. Saaledes maatte det forholde sig og ikke anderledes. I Salmebøger og paa Helgenbilleder vare de himmelske Lam jo afbildede og naar de virkelig existere, maa de Himmelske da faae dem et eller andet Sted fra, for af sig selv blive de ikke til, eller voxe op og i Himlen er der vist heller ingen Græsgange. Dér maatte de altsaa være komne hen, dér maatte man søge dem. Han vilde vædde hundrede mod en, at hans smukke Hjord nu var et Sted histoppe i Himmellandet.

Hvorfor kaldte man Skyerne for smaa Lam, naar det ikke var fordi, der just i samme Øieblik blev dreven en Drift Faar derop fra Jorden.

Dommeren og Pastoren sagde ogsaa, at stakkels Gergely var bleven helt tosset over Faarene, men man kunde alligevel ikke rigtig tro det, thi skjøndt der var noget forvirret i hans Blik, forklarede han virkelig Sagen paa en saadan Maade, som om han vidste det, havde overbevist sig derom.

Ved Dag og ved Aften stirrede han altid mod Himlen med mistænksomme Blikke. Og tilsidst begav han sig paa Vei lige ind i Himlen.

Han brød op en mørk Aften, tog Søndagsklæderne paa og saa gik han, vandrede langsomt henad Mælkeveien og stod paa engang foran »Kapitain-Stjernen«, som ligger dér, hvor Mælkeveien deler sig til begge Sider; de Lærde kalde den for »den hvide Svane«.

— God Aften, Hr. Kapitain.

— Guds Fred, Gergely Csath! sagde Stjernen. Hvordan er Du kommen herop, Sønneke?

— Ad Mælkeveien, Hr. Kapitain.

— Ih, Du er moden til Galgen . . . Du faaer at bestille med Fru Istók Kacsó, fordi Du har trampet paa hendes Lærred.

— Hvilket Lærred?

— Det som I pleie at kalde for Mælkeveien, bærer heroppe Navn af »den smukke Frues Lærred«. Den smukke Fru Istók Kacsós Lærred.

Kapitainen snoede sit Skjæg, ved Tanken om den smukke Frue, og Folk stirrede derop, fordi dette snoede Skjæg seer ud som en Komet — nede fra Jorden.

— Naa, hvad Nyt er der paa Jorden, Sønneke?

Gergely drog et dybt Suk og bøiede sit Hoved.

— Hvad vil Du heroppe?

— Jeg er i stor Vaande, velbaarne Hr. Oberkapitain! De slemme Helgene have stjaalet min Hjord. De have ført den herop i en nedsænket Sky; det er derfor jeg kommer.

— Det nytter ikke Du kommer til mig om den Sag. Hvis de have stjaalet den, kan jeg ikke hjælpe Dig til din Ret. Jeg veed nemlig aldrig det Ringeste, siden jeg er bleven udnævnt til Politikommissair heroppe. Før, da man kaldte mig »den hvide Svane«, vidste jeg Alt, men siden jeg er bleven Kapitain . . .

— Hvor mener Deres Velbaarenhed da, at jeg skal henvende mig?

— Gaa kun videre henad Lærredet . . . ikke langt herfra, til Venstre, vil Du finde »St. Peters Stav«, som I kalde for »Ørne-Stjernen« og Araberne for »*atair*«. Forhør Dig hos Staven.

— Jeg takker for Deres store Venlighed.

— Godt Sønneke! Gaa saa med Gud og led efter dine Faar.

Gergely Csath fandt hurtig »St. Peters Stav«. Men, hvor besynderligt, det var ikke »St. Peters Stav«, men hans egen Hyrdestav, prydet med Blynagler, hans smukke, brogede Kjæp, som de havde taget tilligemed Hjorden.

Nu aandede han lettere, nu var han allerede paa Sporet.

Han udstrakte Haanden efter »St. Peders Stav«, men den var gjort fast til Himmelhvælvingen, for at man ikke skulde tage den bort; St. Peter havde aabenbart taget den rigtige Stjerne ud og sat denne falske i Stedet.

Gergely Csath raabte gjentagne Gange til den, udspurgte sin egen Kjæp, men den svarede ikke, hvad skulde den ogsaa svare, den kunde da ikke være klogere end dens gamle Herre.

Han gik langsomt videre, indtil han kom til »Syvstjernen«, hvor han fik Øie paa en bleg og mat Stjerne.

— Ih nei, sikken uselig Sjerne det er, tænkte Gergely ved sig selv, hvor den ryster af Kulde, hvor den lyser daarlig, det er Magen til dem Generalerne derhjemme bære paa Brystet.

— Hvor skal I hen, kjære Stjerne? spurgte Gergely.

— Jeg skal hen med Mad til »Kaszas«, Sønneke.

— Se, se! Du skulde da ikke vide, hvor de have gjort af min Hjord?

— Det veed jeg sandelig ikke. Har Mistanke til Nogen?

— Ikke til nogen Anden end til selve Hr. St. Peter. For han har udgivet min Kjæp for sin egen.

— St. Peter er en stor Fiffikus, som det er vanskeligt at komme til Livs. Du skal nemlig vide, at i Himlen komme kun de enfoldige Mennesker ind, og de ere lette at holde Styr paa, for de lægge ikke Mærke til Nogetsomhelst.

— Meget kjedeligt, sagde Gergely og kløede sig bag Øret.

— Men veed Du hvad? Ikke langt herfra er »Berenice-Stjernen«, eller »Feens-Brønd«, som de kalde den heroppe.

— Jeg forstaaer Dig. Hvad den?

Der sætter Du Dig ned og venter paa Fru Istók Kacsó! Hun er nemlig den eneste kloge Kvinde, der har faaet Lov til at komme herop, men ogsaa kun som Straf. Hun har nu været her i femhundrede Aar, men skal være her i et tusinde og femhundrede Aar til og ikke bestille andet end uafbrudt at øse Vand op af Brønden og vande sit Lærred.

— Hvad Gavn har Verden deraf?

— Hvad Gavn? Det er fra hint Lærred at Duggen falder ned til Jer Aften og Morgen. Det vilde sandelig ikke være godt for Jer dernede, hvis hun skulde falde paa, at lade være med at vande Lærredet.

Gergely spilede Øine og Mund vidt op: Se, se, det veed maaske ikke engang Hans Velærværdighed derhjemme.

— Hvorfor straffer de den stakkels Kone saaledes?

— Det er en lang og sørgelig Historie, som jeg godt kunde fortælle Dig i Korthed, men det maa vente til en anden Gang. Nu skal Du blot gaa hen til den smukke Fru Kacsó, og sige til hende, at Du kommer fra Ujfalu; saa veed hun strax Besked. Hun veed nemlig Alting. Al Sladder bliver hængende ved hende.

Glad i Sind travede Gergely hen til Berenices Brønd. Han kom just tilpas; den smukke Fru Kacsó vandede Lærredet med en lille Guldvandkande.

En nydelig ung Kone var hun, med smukke smaa Fødder, allerkjæreste Smalben . . . Himlen blev rosenfarvet paa det Sted, hvor hun satte sin Fod; kom i Brand, blev blodrød der, hvor hun vendte Blikket hen.

— Gudsfred, smukke Frue!

— God Dag, Gergely! Jeg hører, at Du leder efter dine Faar. Naa, dem kan Du lede længe efter.

— Hvordan det?

— Jo, for Du vil aldrig kunne finde dem. Da Du var nede paa Jorden, vare Faarene her, St. Peter drog dem herop paa Lammeskyerne.

— Se, se!

— Men medens Du nu er heroppe, har han paa samme Maade sænket Hjorden ned igjen paa Lammeskyerne.

— Gjør ikke Nar af mig! Gjør mig ikke bedrøvet!

Den smukke Fru Kacsó satte Hænderne i Siden og sagde stolt til Gergely:

— Naa, saa se selv, Gergely.

— Men jeg kan jo ikke se noget herfra.

— Jeg skal strax puffe en Stjerne ned — sagde hun smilende, og idet hun med sin Lillefinger stødte til en lille tindrende Stjerne, opstod der pludselig et Hul i Himmelhvælvingen . . . den lille Stjerne faldt, faldt til Jorden.

Gergely Csath kigede ud ad Aabningen og opdagede nu sin forsvundne Hjord, i Taagen, der hvilede over Gömör.

Den var just henne ved Sivene, selv inde mellem disse saae man Faarenes smukke bløde Skikkelser. De afspeilede sig ogsaa paa Vandets Overflade.

Der er den, der er hele Hjorden . . . Han saae ogsaa to mørke Skikkelser. En Del af Hjorden var skjult af Træer, men de andre græssede dernede, krøbne tæt ind til hinanden, og afrev det silkebløde Græs.

Med en uhyre Kraftanstrengelse sprang Gergely ned fra Himlen, og slap saa heldig derfra, at han paa engang befandt sig hjemme. Støttet til Albuen sad han henne ved Vinduet og stirrede ud i Natten.

Vinduesruden var slaaet ud (hvem Pokker havde gjort det?) Vinterblæsten foer hylende ind i Markvogterhuset og ruskede i de bladløse Grene udenfor.

Men Faarene græssede endnu derhenne.

Gergely løb ud paa bare Fødder, uden Skindkappe. Men da han naaede derhen, løb Faarene fra hinanden, Faarehyrderne ligesaa . . .

Der var ikke noget, kun Taage, denne dumme Taage, som fremkalder de besynderligste Skikkelser.

. . . Den fiffige St. Peter havde pludselig taget hans Hjord bort . . . og han var dog saa nær ved sine Faar, den stakkels, fjollede Gergely Csath.

(Fra Ungarsk ved *Al. S.*)

C. CONSTANTIN HANSEN.

Med Kunstbilag: »Ægirs Gjæstebud«.

(Portrætfrise af Gerh. Blom).

Den danske Maler *Carl Christian Constantin Hansen* fødtes den 3die November 1804 i Rom, hvor hans Fader, en i sin Tid ret anset Portrætmaler, den Gang opholdt sig. Allerede Aaret efter drog Familien tilbage til Kjøbenhavn, og i Hjemmet lærte Drengen, saa snart han var stor nok til at kunne holde paa et Blyant, Begyndelsesgrundene af Tegnekunsten; senere blev han Elev af den dygtige Arkitekt G. Hetsch samt af Kunstakademiet; det var den Gang Meningen, at han skulde uddannes til Bygmester. Men snart viste det sig, at hans Evner afgjort pegede i Retning af Malerkunsten; han blev da fra Akademiets Bygningsskole flyttet over i en af Frihaandsklasserne; derfra optoges han paa Modelskolen og debuterede samme Aar — 1825 — paa Charlottenborg-Udstillingen med forskjellige mindreArbejder, af hvilke dog intet tildrog sig nogen synderlig Opmærksomhed. Dette var heller ikke Tilfældet med hans nærmest paafølgende Frembringelser — Portræter, smaa Landskaber og arkitektoniske Studier; i 1828 fik han dog solgt et Billede, »Tre unge Piger«, til den kongelige Samling paa Christiansborg, men samme Aar mistede han begge sine Forældre, og da han derved blev stillet som sine mange yngre Søskendes eneste Forsørger, nødtes han til først og fremmest at se sig om efter Arbejde, der hurtig kunde give nogen Indtægt. Han maatte i længere Tid virke fornemmelig som Dekoratør, om det end af og til lykkedes ham at faa et og andet Staffelibillede færdigt, saaledes det nydelige »En Jæger, som viser en lille Pige sit Bytte«, der blev solgt til Kunstforeningen. Omsider fik han dog en Del gode Bestillinger paa Portræter, begyndte at vinde Ry ved Udførelsen af dem, tjente sig en lille Sum Penge og blev endelig ved et fleraarigt Rejsestipendium sat i Stand til at naa sine Ønskers Maal, Italien.

I ni Aar levede da Constantin Hansen i Syden, mest i Rom og udviklede sig der under et ihærdigt Studium saavel af Antiken som af det rige sydlandske Folkeliv til en Kunstner af Betydning. Med særlig Forkjærlighed syslede han med Gjengivelser af de prægtige Bygningslevninger, der i Rom findes i saa stor Mangfoldighed; dem gjengav han med aldrig svigtende Sikkerhed i Opfattelsen af Formerne og ofte med en Finhed og Lethed i Farven, hvortil der kun undtagelsesvis fandtes noget tilsvarende i hans Figurmalerier. I dem var Koloriten gjærne noget fattig og tør, og de led desuden gjennemgaaende af Mangel paa Liv og Følelse i det fysiognomiske Udtryk; Ansigterne havde ofte et noget maskeagtigt Præg. Men ved Siden af disse mindre gode Egenskaber viste hans italienske Genrebilleder meget betydelige Fortrin. Figurerne vare hver for sig tegnede med en overraskende Sikkerhed, skjønt og nobelt bevægede og sammenføjede til Grupper af stor og gribende Virkning. Malerier som »Kuglespillerne ved Vestatemplet i Rom«, og fremfor alt det figurrige »En Oplæser omgiven af sine Tilhørere paa Havnemolen ved Neapel« (begge i den kongelige Samling) høre til de skjønneste og aandfuldeste Skildringer,

vor Kunst ejer af sydlandsk Folkeliv, betagende som de ere ikke mindre ved de prægtige og tildels meget karakterfulde Skikkelsers Plastik end ved hele den klare og fint afvejede Komposition.

En Tid opholdt Constantin Hansen sig i Neapel og i Pompeji for der at studere antik Kunst, og saa stærkt levede han sig ind i dennes Aand og Stil, som ingen anden nordisk Mester, Thorvaldsen ene undtagen. Et lykkeligt Valg var det derfor, man havde truffet, da man i Begyndelsen af Fyrrerne fra Hjemmet tilstillede ham Opfordring til at paatage sig den væsentlige Del af Udsmykningen af Universitetets Forhal, hvor man vilde lade male en Række Billeder over Æmner fra den oldgræske Mythologi. Constantin Hansen gav sig da ogsaa med stor Begejstring i Færd med Arbejdet, og efter at han i Rom, i Forening med den fortræffelige Hilker, der skulde udføre den rent dekorative Del af Udsmykningerne, havde gjort en Mangfoldighed af Studier og Udkast, rejste han i 1844 hjem og tog kort derpaa fat paa selve Malerierne i Universitetet.

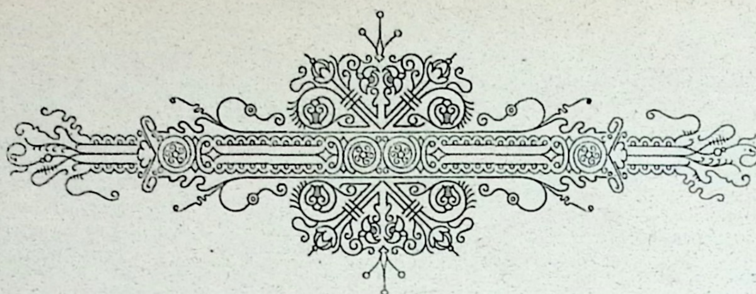
Det var otte store Billeder, malede »al fresco« (paa selve den vaade Kalkpuds), det drejede sig om; ti Aar optog Udførelsen af dem. Ulastelige Mesterværker blev det ikke; den flygtige Beskuer vil paa mere end et Punkt frastødes af Hovedernes Udtryk, og i Farven have Billederne kun lidet bestikkende. Men i hele Fortællingen om Grækenlands Guder og deres Færd er der baade Storhed og Kraft; her er ikke blot en almindelig dekorativ Sans for Linier og Former, men i Sandhed et Pust af det gamle Hellas's Aand. Man føler, at Mesteren her har givet Resultatet af en virkelig Indleven i den fjerne Tids og det fjerne Lands Kultur; saa ere da Billederne i egentlig Forstand blevne værdige Prydelser for den Bygning, der skal være et Hjemsted for den »klassiske Dannelse«.

I Tiden fra 1844—1854 var Kunstneren saa stærkt optagen af det store monumentale Arbejde paa Universitetet, at han kun fik Lejlighed til at udføre enkelte andre Værker; blandt saadanne maa her nævnes de udmærkede Portræter af J. Collin og af Bygmesteren M. G. Bindesbøll, der begge maledes efter Bestilling til Thorvaldsens Musæum. Men saasnart Constantin Hansen var færdig med de græske Guder, overdroges der ham det Hverv at give et Billede af de nordiske i Forening; i 1858 udstilledes det mærkelige Kunstværk, hvoraf »Aaret rundt« i dette Hefte bringer en Gjengivelse, »Ægirs Gjæstebud«. Med kosteligt Liv og med slaaende Anskuelighed er her det gamle Sagn gjenfortalt: Midt i Forgrunden af Ægirs pragtfuldt prydede Hal, hvor selve Himlen er Tag, sees Loke og Thor; Styrkeguden knuger sin Hammer; Loke flyer: »For Dig ene ud vil jeg gaa; jeg veed vel, at Du slaar!« Rundt i Kreds sidde de øvrige Aser og Asynjer, grebne af Harme. Her er Æmnet paa uovertræffelig Vis grebet i Centrum; Billedet er en Illustration af allerførste Rang. Men som Maleri har det de sædvanlige Constantin Hansenske Ufuldkommenheder. Disse hefte ogsaa, maaske i endnu højere Grad, ved Kunstnerens i 1865 fuldførte Maleri af »Den grundlovgivende Rigsdag«, der nu tilhører Frederiksborg-Musæet. Det vil altid bevare sin Værdi som en Sammenstilling af interessante historiske Portræter og er i de store Træk ypperlig komponeret, men meget i det er haardt og træet malet, og mange af Figurerne ere saa ufrit bevægede, som vare de udførte efter paaklædte Ledédukker. — Blandt Constantin Hansens senere Arbejder bør endnu nævnes det prægtigt formede »En Husmoder ved sin Baandvæv«, Portræterne af Grundtvig og af Mesteren selv og et af de sidste, »Sokrates og Sofisterne«, 1875, der endnu bar stærk Vidnesbyrd om den aldrende Malers store Anlæg for ægte historisk Opfattelse.

— Constantin Hansen var lykkelig i sit Hjem og lykkelig i sit Værksted lige til sin Død, der indtraf den 29nde Marts 1880. Men anerkjendt, som han fortjente det, blev denne højst ejendommelige og i Ordets dybeste Forstand samvittighedsfulde og sjælsrene Kunstner aldrig, hverken af Autoriteterne eller af det store Publikum. Hvad de Maghavendes Stilling til ham angaar, vil det være tilstrækkeligt at meddele, at han først i 1864 opnaaede den Ære at blive »Medlem af Akademiet«, hvori der paa den Tid sad Ubetydeligheder nok; et Medlemsstykke af ham blev kasseret allerede tyve Aar i Forveien; dets Vicedirektør blev han forøvrigt i 1873. Hele sit Liv igjennem sad han i smaa Kaar. Men til fjerne Tider vil han agtes som en af Milepælene i vor Kunst, som en af de faa danske, der i Sandhed have Krav paa at nævnes som Historiemaler, som en Skjønhedsdyrker af Rang, en Mester i Tegning og Form, i stor og aandfuld Fortællekunst.

Sigurd Müller.

Jeg elsker Barneøiet —

Af Adolf Langsted.

Jeg elsker Barneøiet;
Lig Kirkerudens Glar
Selv ubevidst det speiler
Guds Himmel ren og klar.

Jeg elsker Barnetroen;
Lig Spir paa Kirketind
Ukrænkelig den peger
I Himmerige ind.

Jeg elsker Barneglæden;
Lig Fuglens Sang paa Kvist
Den vækker Længselsmindet
Om Fædrehjemmet hist.

Jeg elsker Barnesjælen
Af Jubeltoner fuld;
Den bær' Guds Billed præget
I Hjertets Alterguld.

EN SØRGELIG HEMMELIGHED.

FRA POLITIINSPEKTØR BYRNES DAGBOG. AF JULIAN HAWTHORNE.

(5. Fortsættelse og Slutning.)

»Ja — det er godt, Du er et Fruentimmer, — det siger jeg ikke noget til«, svarede Mc Gloin og lod Haanden glide hen over sit Ansigt. »Du er just en af den Slags, jeg kan lide, det skal jeg villigt indrømme«.

»Jeg gad vide, hvor mange Piger Du har fortalt det samme?«

»Naar det kommer an paa det, hvor mange Mænd har Du saa —«

»Ti nu bare stille, Mike Mc Gloin«, afbrød hun ham, idet hun bøjede sig over Bordet og lagde sin Haand paa hans Mund. »Jeg har været en ulykkelig Stakkel, det nægter jeg ikke; men det kommer ikke Dig ved. Jeg har levet ordentligt siden jeg lærte Dig at kjende, og saa længe Du er min Ven, vil jeg hverken tænke paa eller vide af nogen anden at sige«.

»Det vilde heller ikke være raadeligt«, sagde Mc Gloin med et ildevarslende Smil. »Jeg er ingen Pattebarn, og jeg taaler ikke, at Nogen gaar og gjør sig lækker for Dig. Jeg er et »*Jern*« — er jeg, og man er ikke noget »*Jern*«, før man har gjort det af med sin Mand«.

»Det er noget Snak, Mike«, svarede Pigen og rystede paa Hovedet. »Og Du vilde heller ikke slaa en Mand ihjel, fordi han blev forliebt i mig, det véd Du godt«.

»Vilde jeg ikke, hvad? Ja, ja — det er nok muligt; nu taler vi ikke mere om den Ting . . . Du kan nok ikke drikke. Lad os dele, hvad der er tilbage i Flasken«.

»Der er mere, hvor det kom fra«, bemærkede Charlotte, da han heldte det Sidste af Flasken i sit Glas, efter at have fyldt hendes. »Hun nippede til Vinen, men satte igjen Glasset fra sig med en Grimasse. »Det er ligesaa flovt som Vand!« udbrød hun, og med det Samme rejste hun sig og hentede en anden fra Skabet.

Ved at se dette forøgedes Mc Gloins Velbefindende øjensynligt: han lænede sig tilbage i Sofaen og strakte Benene ud foran sig. »Her sidder man i Grunden hyggeligt og rart«, bemærkede han med Velbehag. »Hvad skulde der være i Vejen for at blive her med det Samme? Jeg vilde nok, hvad siger Du?«

Charlotte lo. »Jeg vil besvare dit Spørgsmaal, naar jeg kjender noget mere til Dig«, sagde hun. »Jeg vil ærligt sige Dig, Mike: jeg bryder mig ikke om, hvad Du er eller hvad Du har gjort, naar jeg bare er sikker paa, at Du mener det ærligt med mig. Saasnart Du kan bevise mig *det*, skal Du ikke have Grund til at beklage Dig længer over min Tilbageholdenhed overfor Dig. Men indtil vi kommer saa vidt, tager vi Forholdene, som de er, og gjør os det saa behageligt som muligt, og nu taler vi foreløbig ikke mere om den Sag«.

»Hvad er det, Du vil?« spurgte Mc Gloin, idet han støttede Albuerne paa Bordet og saa' over paa hende. »Hvad vil Du have, at jeg skal gjøre? Tal ud. Lad mig høre!«

»Hvordan skulde jeg vide, hvad jeg ønsker, at Du skal gjøre?« svarede hun. »Gjør hvad Du vil! Men husk en Ting: Du forlanger, at jeg skal opgive Alt for Din Skyld og give mig Dig i Vold for at blive kjælet for eller sparket eller smidt ud, eftersom Du er i Humør til det ene eller det andet. Men jeg har lært, hvad det vil sige at være hjælpeløs og i Nød, og jeg vil ikke udsætte mig for at gjøre saadanne Erfaringer om igjen. Med mindre jeg er sikker paa, at jeg har ligesaa godt Hold paa Dig som Du paa mig, vil vi vedblive at være for hinanden, hvad vi nu er og ikke mere. Lad os faa noget mere at drikke, gamle Kammerat!«

»Har Du ikke noget som kradser bedre end dette hersens?« spurgte Mc Gloin, da han havde tømt Resten af den anden Flaske, og idet han satte sit Glas saa haardt ned paa Bordet, at Foden gik af. »Dette hersens batter ikke rigtigt. Dersom jeg nu kunde faa lidt Whisky, vilde det først klodse«.

»Du kan faa Alt, hvad Du ønsker, min Ven«, svarede Charlotte og gik hen til Skabet. »Jeg holder nu ikke af Whisky; jeg vil holde mig til det andet. Der!« tilføjede hun, idet hun satte en Flaske Whisky paa Bordet. »Du har sandelig et stærkt Hoved, hvis Du ikke skal kunne mærke den Drik«.

Mc Gloin skjænkede sig et bredfuldt Glas og tog en ordentlig Slurk. »Det er dog det rene Væsen!« sagde han. »Det varmer! Hør, min Tøs, Du ser Satans godt ud, — véd Du det?«

»Og Du ser ud, som en falsk Dollar, véd Du det?« sagde hun med et Smil og saa' ham ind i Øjnene. »Der kunde blive et kjønt Par af os to!«

Mc Gloin svarede ikke strax. Han sad bøjet over sit Glas og stirrede hen i et Hjørne af Stuen. Af og til kom der et skummelt Udtryk i hans Øjne, og han bed sig i Læberne.

Hans Udseende var i dette Øjeblik alt andet end tiltalende; det røbede mørke og uhyggelige Punkter i hans Samvittighed og Erindring. Charlotte lagde Mærke dertil og følte, at nu eller aldrig var Øjeblikket kommet til at faa ham til at fortælle sin Hemmelighed. Han havde allerede sagt nok til, at man kunde forstaa, at han var i Stand til at begaa eller havde begaaet Forbrydelser, men hans Ord vare faldne i al Almindelighed, og det var derfor uden Betydning som retsgyldigt Bevis imod ham. Man maatte faa ham til at udtale sig mere direkte. Charlotte rejste sig fra sin Stol og gik hen til Mc Gloin. Hun satte sig lige ved Siden af ham og lagde sin Haand paa hans Arm.

Da hun gjorde dette, blev Døren til Gangen, som forbandt Stuen med Sovekammeret, aabnet omtrent en halv Tomme. Den knirkede lidt. Charlotte hørte Lyden og vidste, hvad den betød. Mc Gloin derimod mærkede ikke andet, end at hun nu satte sig ved Siden af ham. Han vaagnede af sine mørke Drømmerier og vendte sig om imod hende. Hun saa' særdeles nydelig ud, og hendes Øjne straalede mildt og klart. Mc Gloins Tanker var lidt omtaagede af de Drikkevarer, han havde nydt, og han var bleven noget sløv, men var dog stadig modtagelig for hendes tiltrækkende Ydre, og idet han vendte tilbage fra sine mørke Betragtninger, var Synet af hende maaske ligefrem velgjørende for ham.

»Mike«, sagde Pigen med en vis Ømhed i Stemmen, og idet hun strøg Haaret bort fra hans Pande og holdt sine Øjne fæstede paa hans, »véd Du, hvad det var, der fra først af fik mig til at lægge Mærke til Dig?«

»Nej«, svarede han, »hvad var det?«

»Dit Ydre mindede mig om én, jeg en Gang har kjendt. Han var den første Mand, jeg brød mig om. Jeg var kun en ganske ung Pige den Gang og temmelig uvidende. Han var ikke saa smuk, som Du er, men Du har et Udtryk, der ligner hans. Og netop nu, da Du sad og stirrede hen i Krogen dér, kom jeg i Tanker om ham. Hvad tænkte Du paa?«

»Jeg? Paa ingenting«. Mc Gloin flyttede sig i Sædet og trak paa Skuldrene. »Hvad skulde jeg vel tænke paa? Jeg var lidt søvnig, det er det Hele«.

»Den Mand var omtrent paa din Alder, men jeg tror nok han havde mere paa sin Samvittighed, end Du har. En Aften da vi var sammen — netop som vi To nu er — fortalte han mig noget, han havde gjort. Ingen andre vidste det, og ingen andre end jeg skal nogensinde faa det at vide. Jeg har aldrig talt om det til noget Menneske«.

»Hvem var den Fyr?« spurgte Mc Gloin.

»Jeg kan ikke sige Dig hans Navn. Han stolede paa mig, og jeg vil aldrig røbe ham, ikke en Gang for Dig«.

»Hvor er han nu henne?«

»I Sydamerika, saavidt jeg véd. Han flygtede og kommer aldrig mere tilbage«.

»Flygtede! hvad havde han da gjort, siden han var nødt til at flygte?«

»Jeg skal sige Dig, hvad han havde gjort«, svarede Charlotte efter en Pavse, »fordi Du aldrig vil faa at vide, hvem han var. Han havde slaaet en Mand ihjel«.

Mc. Gloin flyttede sig med en vis Heftighed tilbage i Sofaen og kastede et hurtigt Blik omkring i Stuen. Hans Læber syntes at skjælve et Øjeblik, men han pressede dem fast sammen. Han undgik at se paa Charlotte, tog Flasken og skjænkede sig et Glas Whisky. Efter at have drukket, sagde han langsomt og betænksomt:

»Han maa dog have været en bandsat Tosse, at fortælle det til et Fruentimmer«.

Ved denne Bemærkning havde Charlotte en Følelse, som om Sagen var tabt, men hun undertrykte dog ethvert Tegn paa sin Skuffelse. »Han havde ingen Grund til at angre det«, svarede hun et Øjeblik efter. »Jeg frelste hans Liv. Jeg skaffede ham et Alibi«.

Mc Gloin sad tavs et Par Minuter. Han overvejede aabenbart noget i sit stille Sind. Det faldt ham slet ikke ind at tvivle om Sandheden af Charlottes Historie, som dog for en uinteresseret Tilhører vilde have været temmelig gjennemsigtig. Men hans Sind var opfyldt af andre Betragtninger. En Tilstaaelse, der var gjort privat til en Pige som Charlotte, vilde ikke have nogen retslig Gyldighed, med mindre den fastsloges ved et uafhængigt Vidnesbyrd eller blev hørt af en paalidelig Tredjemand. Desuden, hvis han skjænkede hende sin Fortrolighed, kunde det, som hun havde antydet, have en gunstig Indflydelse paa hans Forhold til hende. Der kan desuden gjerne have været andre og mere skjulte Motiver til den Beslutning, han tog.

»Hør en Gang, min Pige«, sagde han, »jeg sagde før, at han var en bandsat Tosse, fordi han fortalte Dig noget om den Ting. Hvad vilde Du tænke, hvis jeg bar mig lige saa tosset ad som han, hvad det angaar at fortælle Dig Noget! Du siger, at jeg ligner ham!«

»Hvad mener Du?« udbrød hun med dulgt Interesse. Hendes Hjerte begyndte at banke stærkere, og hendes Kinder blussede. Skulde hun dog virkelig faa Held med sig? Hun kastede et flygtigt Blik hen til Døren. Den havde aabnet sig en Tomme eller to mere end før.

»Jeg er lige kommen i Tanker om, at jeg vil fortælle Dig om en lille Forretning, jeg var med til for kort Tid siden«, svarede Mc Gloin, idet han rettede paa sin Flip. Hans Stemme lød mindre sikker end ellers. »Vi var fire, jeg, Banfield, Healy og Morissey. Vi fik os en Vogn og drog ud omtrent Klokken ti, for at se, hvad vi kunde faa Fingre i. Banfield kjørte, og jeg og de andre løb henad Fortovet, som om vi slet ikke havde noget med Kjøretøjet at gjøre. Vi kom fra Bleeker Street og kom ned gjennem femte Avenue, og her kjørte Banfield hen foran en Vinhandel. Der stod et temmelig stort Anker Rom udenfor Døren; Folkene var endnu ikke gaaet i Seng, men der var Ingen i Butiken i Øjeblikket, og vi benyttede os af Lejligheden. Healy og jeg tog fat i Ankeret og gav det et Skub, saa det rullede hen til Vognen, men inden vi kunde faa det op paa Vognen, siger Banfield: »Pas paa Kammerater! der kommer Nogen!« Det passede godt nok, thi i samme Øjeblik dukkede en Politibetjent om Hjørnet og løb hen imod os. Han stod midt iblandt os, før vi rigtig vidste, at det var os det gjaldt. Han greb efter Healy og fik fat i Kraven paa ham, men Banfield langede ham en ud fra Vognen med den tykke Ende af Pisken, saa at han kom til at se temmelig skeløjet ud derved. Healy rev sig løs fra Betjenten, skjønt han fik sin Frakke reven i Stykker ved den Lejlighed, og i det Samme stak jeg Betjenten en under det venstre Øre, saa at han faldt, akkurat som Du har set det ved Nævekampene! Han fægtede med Armene og faldt saa om, ligesaa tungt som en Sæk Mel. Morrisey gav ham et Slag paa Munden, som en Huskeseddel, naar han vaagnede op igjen. Og saa tog vi Ankeret med os og stak af!«

Mc Gloin fortalte denne Historie paa en slæbende og usikker Maade, som ikke her kan gjengives, men dog paa sine Steder med en vis Kraft og Livlighed, der bidrog til at forøge Virkningen deraf. Han havde imidlertid tømt sit Glas et Par Gange, og da han endte Historien, var hans Blik omtaaget og usikkert, og han var tyk i Mælet. Inden han var kommen tilende med sin Beretning, var Charlotte paa det Rene med, at det ikke kunde være den Historie, hun skulde have ud af ham; Vogntyve var en bekjendt Slags Tyve, som ikke paadrage sig nogen streng Straf. Naar der til Tyveriet kom et Angreb paa Politiet, blev Sagen naturligvis alvorligere, men ikke i den Grad, at Autoriteterne vilde gjøre sig saa megen Ulejlighed, som man anvendte paa den Sag, hun var engageret i. Det var derfor klart, at det ikke var lykkedes hende at faa fat i den Historie, det egentlig kom an paa; enten var Mc Gloin uskyldig i den Forbrydelse, man mistænkte ham for, eller han havde været for klog til at fortælle om den. Det fik nu være som det var, der var ikke mere at faa ud af ham i Øjeblikket; han var bleven for beruset, men selv om han havde været mindre beruset, kunde det ikke have nyttet, thi yderligere Fritten vilde sandsynligvis have vakt hans Mistanke.

Det stod derfor nu blot tilbage for hende saa hurtigt som muligt at befri sig for sin Gjæst; hun havde for dette Tilfælde forsynet sig med et Sovepulver, som hun listede sig til at komme i hans næste Glas Whisky, og som snart lod ham falde i en dyb Søvn. Paa dette Tidspunkt gik Døren op, og »Broderen«, der saa længe havde været usynlig, traadte ind.

»Naa?« udbrød Charlotte med et misfornøjet og skuffet Udtryk.

»De har gjort Deres Sager rigtig godt, Miss«, svarede den Anden, »og jeg skal melde det paa Hovedstationen. Han sagde ganske vist ikke netop det, vi ønskede at vide; men hans Opførsel, da De berørte visse Ting, overbeviste mig om, at han er vor Mand; hvad angaar den Bedrift, han fortalte Dem om, saa er den næsten ligesaa oplysende for os, som selve den Sag, vi er i Færd med at efterspore«.

»Det var altsaa Sandhed, hvad han sagde?«

»Vist var det saa, og hans Bekjendelser kommer os just tilpas. Denne Bedrift fandt Sted for to Dage siden; Betjenten blev pryglet, saa at han tabte Bevidstheden, og Ingen blev arresteret, men Betjenten siger, at han kan gjenkjende de tre Personer, hvis han kan faa dem at se igjen. Banfield, Healy og Morrisey høre til Mc Gloins Bande og vare sandsynligvis ogsaa i Følge med ham ved den Lejlighed, som det gjælder at faa Oplysning om. Den Forklaring, han har givet i Nat, og som jeg har været Vidne til og nedskrevet, vil give os Anledning til at arrestere dem, og er Mc Gloin først i Inspektørens Hænder, skulde det gaa mærkeligt til, om Sandheden ikke kom for en Dag. Vanskeligheden for os har hidtil bestaaet i, at vi ikke havde noget Paaskud til at arrestere ham; men nu har vi, takket være Dem, baade ham og hans Medskyldige i vor Magt«.

»Jeg er virkelig glad, hvis jeg har været til nogen Nytte«, sagde Charlotte. »Jeg vilde gjøre mere end dette for Inspektøren. Skal vi lade Mc Gloin blive her?«

»Jeg vil lægge ham op paa Sofaen«, svarede Betjenten, »saa kan han sove Rusen ud her. Han vil sove til Klokken ti eller elleve i Morgen Formiddag. Hvis De ikke holder af at være her i Nat, skal jeg følge Dem hen paa et Hotel og faa et Værelse til Dem«.

»Nej, — mange Tak; jeg vil blive her; jeg kan nok sørge for mig selv«, svarede Pigen med et svagt og bedrøvet Smil. »Hvad Tid skal jeg komme hen paa Stationen i Morgen?«

»Kom ved Middagstid«, lød Svaret. »Saa har jeg afgivet min Rapport, og De kan besvare de Spørgsmaal, Inspektøren da muligvis vil gjøre Dem«.

»Godt; jeg skal komme«.

Betjenten tog den sovende Mc Gloin ved Benene og lagde dem op paa Sofaen, og da han havde lagt ham tilrette, sagde han Godnat til Charlotte og gik. Pigen stod i nogle Øjeblikke og betragtede den sovende Mand og vendte sig derpaa om med et Suk. Hun gik over i sit Sovekammer og laasede Døren af efter sig. Det var ingenlunde nogen fornøjelig Bestilling, hun var slaaet ind paa, men den var dog ulige bedre end den forrige.

SYTTENDE KAPITEL.

Oplysninger.

Den samme Aften, men tidligere, indfandt Manden med den underlige Gang sig paa Centralstationen og blev vist ind til Inspektør Byrnes.

Inspektøren læste strax i den Indtrædendes Ansigt, at han havde noget nyt at meddele.

»Hvad har De saa at fortælle?« spurgte han med et Smil. »Har De faaet Rede paa, hvad Oberst Desmond egentlig er for en Person, eller har De faaet fat i Forfalskeren af Laaneseddelen, eller maaske begge Dele?«

»Jeg tror, at jeg har de Oplysninger, vi behøver for at blive færdige med denne Historie«, svarede den Anden, idet han tog sin Lommebog frem. Han aabnede den og raadførte sig af og til med den, medens han talte. »Først vilde jeg se at faa Rede paa Historien med Laaneseddelen. Jeg gik hen i Sibleys Forretning og spurgte, om de huskede, hvem der havde været i Butiken paa samme Tid eller umiddelbart før eller efter at Cigaret-Etuiet var blevet pantsat. De tog Bøgerne frem, og vi gjennemgik dem i Fællesskab med stor Omhu. Det Nummer, der var udleveret paa Cigaret-Etuiet var Ni Hundrede og tre og firs. Nummeret foran var paa en silkeforet Kaabe, medens det næste — Nummer Ni Hundrede og fire og firs — var paa et Sølvuhr. Det ene af disse to Numre maa være bleven udleveret til den Mand, vi søger efter. Kaaben var bleven pantsat af en Mand, som hed Carl Schnabel; han var kjendt af Folkene i Forretningen, da han havde været der flere Gange tidligere. Han er Skuespiller ved et af de smaa tyske Theatre, og der synes ikke at være nogen Rimelighed for, at han skulde have begaaet Falskneriet. Desuden maa han have været i Forretningen før Manden med Cigaret-Etuiet, og det er ikke sandsynligt, at han har opholdt sig saa længe derinde, at han kunde faa opdaget, hvad den næste Kunde foretog sig. Forresten var Sibley, som selv expederede ham, sikker paa, at han var gaaet, saasnart han havde faaet sine Penge«.

»Det maa altsaa være ham, der fik Nummer Ni Hundrede og fire og firs, ikke sandt?« sagde Inspektøren.

»Jo, rimeligvis. Denne Mands Navn var

ifølge Bogen Robertson — John Robertson, og Adressen var Broadway, Nummer Tolvhundrede og firs. Hverken Sibley eller Kommis'en, Isack, kunde i Øjeblikket huske noget om denne Mand. Jeg bad dem prøve paa at komme i Tanker om, hvordan han saa' ud o. s. v. og imidlertid tog jeg mig en lille Spadseretur op ad Broadway — og fandt, som jeg ventede, at der ikke existerede nogen Person af dette Navn efter den opgivne Adresse.

»Jeg kom tilbage til Sibleys, og Isack var da kommen i Tanker om et og andet angaaende denne Robertson. Han sagde, at Sibley havde været i Færd med at vurdere Cigaret-Etuiet (som vi allerede véd), da den Person, der kaldte sig Robertson, traadte ind. Sibley var ikke enig med Isack i dette Punkt; han mente, at der ikke havde været andre end Herren med Uhret i Butiken. Men han kan let huske fejl hvad dette angaar; han var saa optaget af sin Kundes Opførsel og hans Uhr, at han rimeligvis ikke har haft Tanke for andet i Øjeblikket. Isack udtalte sig med Bestemthed, og der kan neppe være Tvivl om, at han har Ret. Jeg bad ham beskrive Manden for mig, og han sagde, at han var ung og havde en lys Teint; han kunde ikke huske, hvorvidt Manden var glatraget eller ikke. Der havde været noget fremmed i hans Accent — hverken Tysk eller Fransk; men han udtalte ikke Ordene som en Amerikaner. Det var heller ikke Irsk. Det faldt mig ind, at det muligvis var Engelsk; jeg talte derfor nogle Sætninger med engelsk Dialekt, og Isack sagde, at han syntes, det lignede«.

»En ung Englænder med lys Teint? Robert Johnson vilde passe saa temmelig til denne Beskrivelse«, bemærkede Inspektøren tankefuldt.

»Det var just det, der slog mig!« udbrød Manden med den underlige Gang i en fornøjet Tone. »Og saa kom den Ting til, at der hele Tiden havde været noget ved Navnet, John Robertson, som forekom mig bekjendt. Pludselig kom jeg i Tanker om, at John Robertson naturligvis var Robert Johnson; det var blot John og Robert, der var byttet om; netop et Pseudonym som Robert Johnson vilde vælge, naar han ikke havde Tid til at tænke sig om! Jeg følte mig overbevist om, at jeg var paa det rette Spor.

»Jeg gik strax over til Jersey City, fandt Johnsons Bolig og bad om at faa ham i Tale. Værtinden sagde, at han var inde i Byen i Forretningen og kom ikke hjem saasnart. Jeg gav mig i Snak med hende om ham, og hun gav ham et udmærket Skudsmaal. Jeg spurgte hende, om han kom regelmæssig hjem hver Aften, og hun svarede ja, i Almindelighed; han var udebleven en enkelt Gang, men ikke ofte. »Sagtens paa Helligdage og ved lignende Lejligheder?« spurgte jeg. Hun svarede, at den Gang, han havde været længst hjemmefra, var ved Nytaarstid. Han var gaaet til Byen om Fredagen og var ikke kommen hjem før Mandag Aften. Det er jo netop i dette Tidsrum, at Mordet er bleven begaaet og Cigaret-Etuiet pantsat!«

Inspektøren nikkede bifaldende. »Han vil maaske ikke have saa let ved at skaffe sig et Alibi, hvis han skulde behøve et«, bemærkede han.

»Jeg var imidlertid ikke færdig med ham endnu«, fortsatte Manden med den underlige Gang. »Klokken var et, da jeg kom ned til Jersey City Ferry. Jeg telegraferede derfra til Sibley, om Isack maatte møde mig Klokken to ved Astor House. Han mødte paa Slaget, og vi fulgtes ad sammen til Trykkeri- og Kobberstik Compagniets Ejendom. Jeg fik Tilladelse til med min Ven at gaa igjennem Lokalerne og se, hvordan Tingene gik til. Jeg sagde til Isack, at hvis han saa' En, som lignede John Robertson, skulde han lade mig det vide.

»Der passerede intet, før vi kom ind i Trykkeri-Lokalet. Jeg saa' mig om og saa' Johnson staa og tale med Formanden. Jeg lod som ingenting, men lidt efter faldt ogsaa Isacks Blik paa Johnson, og aldrig saasnart havde han set ham, før han rørte ved min Arm. »Det er ham!« sagde han. »Det er den Person, som pantsatte Sølvuhret! Jeg vilde have kjendt ham, hvorsomhelst jeg havde faaet ham at se!«

»Godt!« sagde Inspektøren, »De har baaret Dem klogt ad. Der er ikke synderlig Tvivl om, at Johnson er den Mand, som har lavet den falske Laaneseddel. Men hvorfor har han gjort det? Hvad kan have været Motivet?«

»Jeg mener nu«, svarede Manden med den underlige Gang, »at Johnson maa være Oberst Desmonds Fjende, men han maa paa samme Tid lade, som om han er Obersten tro og hengiven. Obersten har ingen Mistanke til ham, og dog har han tydelig nok handlet imod Oberstens Interesser. Han kom fra England for en halv Snes Maaneder siden og fik Ansættelse i Oberstens Forretning. Det er ikke umuligt, at han er kommen herover eller bleven sendt herover i en bestemt Hensigt. Obersten er Irlænder, og der hviler noget Hemmelighedsfuldt over ham. Forleden Aften ledte Hyrekudsken, Mc Bride, mig paa Spor efter ham, og jeg fulgte Sporet og traf ham paa det franske Karneval. Han bar en rød Domino, og fire, fem andre Personer vare klædte omtrent paa samme Maade. Jeg saa' ham gjøre Tegn til disse Personer, og tilsidst mødtes de alle bagved Scenen. Det lykkedes mig at komme dem saa nær, at jeg kunde høre noget af deres Samtale. De andre Mænd vare Irlændere, og efter hvad jeg kunde forstaa, talte de om England og om nogle Papirer og Foretagender, som jeg ikke kunde blive klog paa hvad var. Jeg ventede at høre noget om Mordet. Saa gik det pludselig op for mig, at de maatte

være Medlemmer af et eller andet hemmeligt Selskab, og da de alle vare Irlændere, maatte det være Feniere«.

»Ja! det er meget rimeligt!« bemærkede Inspektøren. »Og saa?«

»Ja, saa faldt tilfældigvis nogle Kulisser om, og Gruppen spredtes som Avner for Vinden. Jeg fik ikke mere at vide den Gang. Jeg har imidlertid tænkt en hel Del over det, og jeg mener nu, at Robert Johnson —«

I dette Øjeblik blev Manden med den underlige Gang afbrudt ved, at det bankede paa Døren. En Betjent kom ind og hviskede nogle Ord til Inspektøren, hvis Ansigt røbede Overraskelse. »Lad ham komme herind«, sagde han til Betjenten, og tilføjede, henvendt til Manden med den underlige Gang: »Det er Robert Johnson selv!«

Et Øjeblik efter traadte denne virkelig ind og hilste ærbødigt paa Chefen for Opdagelsespolitiet.

»Jeg har en Meddelelse at gjøre Dem, Hr. Inspektør«, sagde han, »den angaar dels mig selv, dels nogle andre Personer, og jeg har Grund til at antage, at den kan være af Nytte for Dem. Skal jeg tale i denne Herres Nærværelse?« spurgte han med Hentydning til Manden med den underlige Gang.

»Ja«, svarede Inspektøren. »Han véd sandsynligvis allerede mere om Dem end jeg gjør«.

»Jeg tvivler ikke om, at han véd en hel Del«, svarede Johnson, »og naar jeg skal være ærlig, er det Grunden til at jeg befinder mig her. Jeg véd meget godt, at man har fulgt mig som en Skygge, siden jeg var her sidst, og jeg er temmelig overbevist om, at De før eller senere vilde opdage, hvad jeg maaske kunde ønske at skjule; jeg har derfor overvejet Sagen og er kommen til det Resultat, at det vil være heldigst for mig at betro Dem alt, forinden De selv opdager det. Desuden tror jeg at kunne opklare visse Misforstaaelser, som jeg selv har været hildet i, og som ellers maaske ogsaa kunde forvirre Dem«.

Efter denne Indledning fortalte Robert Johnson sin Historie, hvis væsentligste Indhold var følgende:

Han sagde, at han virkelig hed Robert Johnson og var Englænder af Fødsel. Han var i det engelske hemmelige Polities Tjeneste (ved at høre dette, nikkede Manden med den underlige Gang, som om han dermed vilde sige, at det netop var, hvad han havde tænkt). Han var bleven sendt til Amerika for at iagttage Oberst Hugh Desmond, hvem man antog var et fremragende Medlem af Feniernes Forbund. En hel Del Telegrammer og Papirer vare faldne i Hænderne paa de engelske Autoriteter; man vidste, at de skrev sig fra Fenierne, men de vare Allesammen skrevne med en Chifferskrift, hvis Nøgle man troede Oberst Desmond i Besiddelse af. Johnson var da bleven sendt herover for at faa opdaget, hvorvidt dette var Tilfældet og, hvis saa var, da at gjøre Alt hvad der stod i hans Magt for at faa fat i denne Nøgle og bringe den med tilbage til England.

En af Grundene til at Valget faldt paa Johnson, var hans Dygtighed i at gravere; man vidste nemlig, at Obersten var Chef for et Trykkeri- og Kobberstik-Compagni i New-York. Johnson vilde saaledes maaske let og uden at vække Mistanke kunne komme i personligt Forhold til den Mand, han skulde udspejde. Alt gik som man havde ventet. Obersten og Johnson kom snart paa en ret venskabelig Fod med hinanden, og Forholdet blev endnu bedre ved at Johnson foregav at nære stærk Sympathi for Irlænderne. Han vandt efterhaanden mere og mere Oberstens Fortrolighed. Skjønt Obersten naturligvis aldrig gjorde direkte Brud paa Feniernes Tavshed, behandlede han dog den unge Mand som En, der sluttelig vilde blive optaget i Forbundet. Johnson havde for sit Vedkommende tilkjendegivet, at han var meget tilbøjelig til at indtræde i det.

Dels for at faa Adgang til Oberstens private Bopæl og dels af andre, mindre iøjnefaldende Grunde, havde Johnson faaet Lizzie Pond anbragt som Selskabsdame hos Mrs. Desmond. Uden at lade Lizzie faa nogen som helst Forestilling om hans virkelige Hensigter og Stilling, havde han ved hendes Hjælp stadig været temmelig vel underrettet om, hvad der gik for sig i Huset. Han havde snart Rede paa, at Mrs. Desmond ikke var indviet i Oberstens Sager. Hun var en smuk Dame med Sands for Musik og alle æsthetiske Nydelser, men hun havde ingen Interesse for Politik og Forretninger.

Forskjellige Omstændigheder havde overbevist ham om, at Obersten var i Besiddelse af den omtalte Nøgle til Chifferskriften, som var Hovedformaalet for hans Bestræbelser, og han anvendte al sin Skarpsindighed, men i lang Tid uden Held, for at opdage hvor Obersten gjemte den. Han sluttede sig til, at Obersten havde den nær ved Haanden, men tillige, at Ingen vilde have let ved at opdage *hvor* han gjemte den. Tilsidst kom han paa et Spor, som han troede var det rette.

Johnson havde faaet at vide, at Obersten en vis Dag skulde til et Møde med andre af Feniernes Førere, og det var paa den Dag, Obersten bad Johnson om at besørge et Brev til Mrs. Desmond, det Brev, hvori han anmodede sin Hustru om at bringe ham Cigaret-Etuiet. Dette Brev havde Johnson taget med hen til Chefen for det engelske hemmelige Politi i New-York og aabnet det dér. Indholdet af Brevet syntes saa mærkeligt, at de besluttede at følge det mulige Vink og efterspore, hvad Meningen var.

Mrs. Desmond var imidlertid ikke istand

til at efterkomme sin Mands Anmodning, hvilket var en Hindring for deres Planer. Cigaret-Etuet syntes at være forsvunden; hvor var det? Gjennem Lizzie kom Johnson til det Resultat, at Mrs. Desmond havde givet Hanier Etuiet. Den Scene mellem Mrs. Desmond og Hanier, som Johnson og Lizzie havde været Vidner til, syntes at tale for, at der fandtes tilstrækkeligt Motiv til slige Gaver, medens paa samme Tid Oberstens kjendelige Angst for Etuiet bestyrkede Johnson i hans Formodning om, at der »var noget i det«. Lizzies Beretning om den huslige Scene syntes at tyde paa, at Mrs. Desmond havde tilstaaet for sin Mand, og den natlige Udflugt til Hanier var saaledes let forklarlig, da Meningen med den naturligvis var at faa Etuiet tilbage. Men Mordet fremkaldte uventede Forviklinger.

Johnson fortalte endvidere, at han paa Grund af hvad han den Gang vidste, havde været overbevist om, at Obersten var Skyld i Haniers Død. Der forelaa tilstrækkelige Motiver, dels Haniers Forhold til Mrs. Desmond, dels den Omstændighed, at Hanier kunde have opdaget, hvad Etuiet indeholdt; Obersten havde desuden været hos Haniers en halv Times Tid før Mordet blev begaaet og kunde godt være vendt tilbage og have udført det. Johnson beskrev nu, hvorledes han havde faaet Cigaret-Etuiet hos Pantelaaneren — ved hvilken Lejlighed hans Færdighed som Gravør var kommen ham til Nytte. Efter at have faaet Nøglen til Chifferskriften, havde han sendt den til det engelske Politi gjennem den New-Yorker Agent, hos hvem han havde aabnet Oberstens Brev til Mrs. Desmond. Cigaret-Etuiet var det hans Hensigt at pantsætte, da dette var den letteste Maade for ham at blive det kvit paa. Hans Forsøg paa at pantsatte det havde ført til, at han blev arresteret af Inspektøren, som havde givet alle Pantelaanere Ordre til at anholde enhver, der muligvis kom for at pantsætte den omtalte Gjenstand. Han fortalte derpaa i Korthed hvad han havde oplevet paa det franske Karneval og den Fejltagelse, han havde gjort sig skyldig i, derved at Lizzie Pond var mødt i den Dragt, han havde foreskrevet hendes Frue.

»Mener De dermed«, faldt Inspektøren paa dette Punkt i Talen, »at De har særlig Grund til at antage, at Oberst Desmond har begaaet det omtalte Mord?«

»Hvis De havde gjort mig dette Spørgsmaal i Gaar, Hr. Inspektør«, svarede Johnson, »vilde jeg absolut have svaret Ja, men i Dag svarer jeg ligesaa bestemt Nej!«

Ved dette Svar trak Inspektøren Øjenbrynene i Vejret, medens Manden med den underlige Gang sprang halvt op fra sin Stol, men beherskende sig satte han sig atter og lod sig nøje med at stirre paa Englænderen med et Par Øjne, der saa' ud som om de skulde springe ud af Hovedet paa ham.

»I Gaar«, vedblev Johnson, »var det første Gang siden det franske Bal, at jeg har kunnet komme til at tale med Miss Lizzie Pond. Jeg har gjort et eller to Forsøg tidligere, men hun har afslaaet at se mig, da, som jeg kunde slutte mig til, hun var vred paa mig fordi jeg havde søgt at tvinge Mrs. Desmond til at udspionere sin Mand, og fordi jeg ikke var, hvad jeg havde ladet hende tro, en ret og slet Gravør, men derimod engelsk hemmelig Politiagent. I Morges lykkedes det mig dog at faa en Sammenkomst med hende, og Resultatet heraf var, at Oberstens og hans Kones Opførsel kom til at staa i et ganske nyt Lys for mig.

»Som De naturligvis allerede véd, er Mrs. Desmond en fransk Dame; men De har næppe hørt, at hun, da hun var omtrent en Snes Aar, debuterede med stor Sukces som Operasangerinde under Navnet Mdlle Spinalba. Efterat have ladet sig høre i Frankrig og Tyskland et Aarstid, modtog hun Engagement til England og sang i Dovent Garden i London. Her blev hun sét af en irsk-amerikansk Herre, Oberst Desmond, som forelskede sig i hende, og med hvem hun giftede sig. Hun blev gift under sit Theaternavn, hvilket han troede var hendes rigtige, og hun omtalte tilfældigvis aldrig for ham, at hun var Datter af en fransk Bonde, og at hun havde en Broder, der var Likørfabrikant og hed Louis Hanier«.

»Hendes Broder!« foer det ud af Manden med den underlige Gang. »Nu forstaar jeg det Hele«.

Johnson fortsatte og fortalte, hvorledes Oberst Desmonds var kommen til at bo i New-York og hvorledes Mrs. Desmond en skjøn Dag opdagede sin Broder venneløs og i Nød. Hun havde været bange for at tilstaa Slægtskabet for sin Mand, der var af strænge aristokratiske Anskuelser. Hun ordnede Sagen ved at antage Hanier som Kjældermester der i Huset; og han vilde sagtens være bleven hos Desmonds for bestandig, hvis Obersten ikke havde bemærket, at der mellem Mrs. Desmond og Hanier herskede en vis fortrolig Tone, som han ansaa for upassende, og Følgen deraf var, at han afskedigede Kjældermesteren med kort Varsel. Ved Mrs. Desmonds Hjælp blev Hanier i Stand til at overtage en lille Vinforretning, og Tid efter anden gav hun ham smaa Pengesummer og andre Gaver. Paa Mrs. Desmonds Forlangende, for at hun kunde være sikker paa, at Tavsheden bevaredes, fortalte Hanier ikke sin Hustru, at deres Velgjørerinde var hans Søster. Obersten var i bestandig Uvidenhed om, at hans Kone vedblev at staa i Forbindelse med Hanier.

Saaledes gik alt uforstyrret indtil sidste Jul. Mrs. Desmond havde været ude at kjøbe Julegaver Juleaftensdag; men da hun kom hjem, opdagede hun, at hun havde glemt at kjøbe noget til sin Broder. Det var for sent at gaa ud igjen, og hun syntes, at hun gjerne vilde

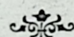
sende ham en Ting. Hun huskede da, at hun havde sét et Sølv Cigaret-Etui i en af Oberstens Skuffer, og da han ikke røg og ikke syntes at sætte synderlig Pris paa Etuiet, tænkte hun, at han ikke vilde lægge Mærke til, at det var borte. Det følgende er Læseren bekjendt.

Da Obersten erfarede Cigaret-Etuiets Forsvinden, kom han, mod Mrs. Desmonds Forventning i meget stærk Bevægelse, og hans alvorlige og vedholdende Spørgen aftvang hende tilsidst en fuldstændig Tilstaaelse. Hendes Mand blev højlig forbavset over, at Hanier var hendes Broder; men efter at Overraskelsen havde lagt sig lidt, havde han taget Sagen langt roligere, end hun havde ventet. Han sagde endog, at han vilde gjøre, hvad han kunde, for at forbedre Haniers Stilling og hjælpe ham frem i Verden. Han fremhævede derpaa det absolut nødvendige i at faa Cigaret-Etuiet tilbage uden Tøven. Da man ikke turde betro Udførelsen af dette Ærinde til nogen Fremmed, blev det bestemt, at Mrs. Desmond skulde gaa selv, og for at undgaa at blive bemærket, skulde Besøget finde Sted, naar Hanier om Aftenen havde lukket sin Butik. Disse og andre Forsigtighedsregler var efter Oberstens Mening nødvendige for at undgaa, at Cigaret-Etuiet og dets Indhold skulde blive opdaget af de engelske Spejdere, som han vidste opholdt sig i New-York. Hans Forsigtighed var til ingen Nytte, da netop det Menneske, han mistænkte mindst af alle, fulgte efter ham og Mrs. Desmond hen til Vinstuen og drog sine egne Slutninger af hvad han saa'. Obersten havde havt en Revolver hos sig, men taget denne ud af sin Lomme, da han fik Cigaret-Etuiet, og da han stod ud af Vognen, havde han glemt at tage den med sig.

Den følgende Morgen kom Efterretningen om Mordet paa Hanier. Mrs. Desmond blev naturligvis frygtelig altereret, og af hendes lidenskabelige Bønner lod Obersten sig bevæge til at ledsage hende til Sexogtyvende Gade. Den Menneskemængde der imidlertid var samlet paa Gaden udenfor Haniers Hus samt Politiet, som holdt Vagt ved Døren, hindrede dem indirekte i at komme ind i Huset, thi hvis de havde forsøgt at komme ind, havde det naturligvis vakt Opsigt, og de vilde derved sandsynligvis have skaffet sig Ubehageligheder paa Halsen til ingen Nytte. Obersten fik da ogsaa, skjønt med Besvær, Mrs. Desmond til at vende om. Den næste Morgen pantsatte han Cigaret-Etuiet, fordi han, som Inspektøren havde gjættet, antog, at det var bedst forvaret hos en Pantelaaner, hvor han jo kunde hente det naarsomhelst han fik Brug for det. Hvorledes han blev skuffet i denne Forventning er os bekjendt.

»Jeg maa endnu tilføje«, sagde Johnson, at Obersten aldeles bestemt ikke har forladt sit Hus efter at han umiddelbart før Mordet kom hjem med Mrs. Desmond, og at dette kan bevidnes af Miss Pond og to Tjenere. Desuden, Opdagelsen af Slægtskabet mellem Hanier og Mrs. Desmond kuldkaster Muligheden af nogetsomhelst Motiv hos Obersten til at rydde Hanier afvejen. Jeg har selv havt en Samtale med Obersten og fortalt ham de Fakta vedrørende mig som De nu kjender, og det er paa hans Forlangende, at jeg aflægger denne Beretning her. Han vil bekræfte mine Meddelelser, hvis man ønsker det Maaske jeg bør bemærke, at jeg har besluttet at træde ud af det engelske hemmelige Politi og bosætte mig her som amerikansk Borger. Jeg har i længere Tid været meget indtaget i Miss Pond og haaber at blive gift med hende; hun har gjort dette til en Betingelse for at række mig sin Haand. Jeg har udført det Hverv, man havde paalagt mig og har intet imod at trække mig tilbage. Og nu, mine Herrer, har jeg sagt alt, hvad jeg havde at sige«.

»Der kan man se«, sagde Inspektøren henvendt til Manden med den underlige Gang, »at et falsk Spor er den største Hindring for at opdage Sandheden. Det er væsentligt ved *Deres* Bestræbelser at dette er bleven fuldstændig opklaret, og De har saaledes Belønning nok for Deres Energi og Dygtighed. Det andet Spor har vi endnu, og jeg er aldeles overbevist om, at dette vil føre os til Løsningen af denne mystiske Sag.

ATTENDE KAPITEL.

En Arrestation.

Næste Morgen indløb Rapporten om Charlottes Sammenkomst med Mc Gloin. Den passede godt ind i Inspektørens Plan. Udadtil var alt paa Stationen ligesaa roligt som ellers, men for de Indviede var klart, at der foregik en hel Del under den rolige Overflade.

I Gooleys Beværtning herskede ligeledes Ro den første Del af Dagen, men henad Firetiden begyndte Gjæster at indfinde sig. Blandt andre kom der ogsaa en Mand (vi har set ham før hos Gooleys, men efter al Sandsynlighed har hverken Gooley selv eller Stamgjæsterne lagt Mærke til ham) — denne indesluttede og indolente Person, som en hel Aften sad og sov med aabne Øjne i Baggrunden af Lokalet. Han drak et Glas Øl ved Skjænken, fik en Cigar og trak sig atter denne Gang tilbage til Bordet i Baggrunden. Den udmærkede Mr. Gooley var optaget af at studere Indholdet af det Sportsblad, der nød den Ære at tælle ham blandt sine Subskribenter. Opvarteren gjenoptog sin Beskjæftigelse at strø Savsmuld paa Gulvet. Det skjulte foreløbig tildels det snavsede Gulv, men formindskede ikke den Dunst af dovent Øl og Tobak, som svævede over den store Gooley's Enemærker. De dristige Ansigter paa Væggen over Skjænken stirrede

mørkt ud i Lokalet. Efter deres Udtryk at dømme faldt den øjeblikkelige fredelige Tilstand ikke i deres Smag.

Døren gik op, og Mike Mc Gloin kom slentrende ind, i Følge med sin Hjertensven, Fred. Banfield. De tog Plads ved det første Bord. Mc Glorin var bleg og saa' lidt medtaget ud, som om han havde havt en urolig Nat. Banfield saa' ogsaa noget mørk ud. Mc Gloin sad saaledes, at det matte Lys fra Vinduet faldt paa hans Ansigt. Det vilde have været en udmærket Lejlighed til at tage et Fotografi af ham. Det sløje Individ i Baggrunden iagttog Parret med Opmærksomhed. De bestilte Brandy og fordybede sig i en alvorlig Samtale.

I dette Øjeblik hændte der noget, som tildrog sig alle de Tilstedeværendes Opmærksomhed. Mr. Gooley saa' op fra sin Avis. Døren var bleven aabnet, og en høj Mand med blond Overskjæg traadte ind. Han havde en Pakke Plakater under Armen.

Han kastede et ligegyldigt Blik omkring i Stuen, og hans Blik strejfede i Forbigaaende Mc Gloin og Banfield, Manden i Baggrunden og den store Gooley. De gjenkjendte ham alle; det var en underordnet Politimand. Han gik rundt til alle Beværtninger med sine Plakater og kom følgelig ogsaa til Gooley's.

»Jeg kommer for at hænge en af disse op her«, sagde han til Ejeren. Der var en Krog bag Bordet ved hvilket Mc Gloin og Banfield sad. Han gik lige derhen og hængte en op. Derpaa vendte han om og gik sin Vej.

Banfield drejede sin Stol og saa' op paa Plakaten. Den indeholdt, trykt med store, tydelige Bogstaver, følgende Bekjendtgjørelse:

Fem Hundrede Dollars!
Ovennævnte Sum udbetales til den, der kan give Oplysninger som kan føre til Paagribelsen af den eller de Personer, som skød Louis Hanier Natten til den 30te December 1881.

Da Meningen med denne Plakat gik op for Banfield, bøjede han sig henimod sin Kammerat og mumlede med lav Stemme: »Du store Gud, Mike, læs bare!«

Mc Gloin læste. Han var uvidende om, at Manden i Baggrunden i dette Øjeblik iagttog ham med spændt Opmærksomhed. Han saa' et Øjeblik paa Plakaten og vendte sig saa om til Banfield, hvis Blik han mødte med et Smil og et Skuldertræk. »Det er altsammen i sin Orden«, sagde han. »Naar de udlover en Belønning for at faa fat i en, er det et sikkert Tegn paa, at de ikke véd, hvordan de skal faa Fingre i ham«! —

Om Aftenen sad Inspektør Byrnes i sit Kabinet, modtog Rapporter og gav Ordrer. I Forværelset var nogle og tyve Opdagelsesbetjente forsamlede. Nu og da blev der afleveret Instruxer, saa til én, saa til en anden af disse Mænd, som derefter strax forlod Værelset. Ingen af dem, som blev tilbage, vidste noget om, hvor deres Kolleger skulde hen. Dette var i Overensstemmelse med Disciplinen, som forpligter til ubrødelig Tavshed, og som kræver, at enhver Mand holder sig strengt til Udførelsen af sin personlige Pligt. Alle disse kæmpestore Mænd passiarede i en dæmpet Tone om alt muligt, undtagen om det Arbejde, de var valgt til at udføre.

Imidlertid var enhver dog paa det Rene med, at der var noget vigtigt i Gjære. Ingen kom med Bemærkninger eller Spørgsmaal desangaaende; enhver ventede roligt til han blev kaldt ind til Chefen.

Paa Bordet foran Inspektøren laa et Ark Papir, som indeholdt fem Navne; ved ethvert af disse Navne var der gjort forskjellige Anmærkninger.

Navnene vare følgende:

Michael E. Mc Gloin.
Robert Morissey.
Thomas Moran.
Frederic Banfield.
Charles Gooley.

Disse fem Personer skulde arresteres. Men for hvilke Forbrydelser? Det var et Spørgsmaal, som ingen af de Opdagelsesbetjente, der skulde udføre Arrestordren, kunde have besvaret.

Der blev givet Ordre til at arrestere Mændene uden Tøven, men at gjøre det af saa stille og hemmeligt som muligt. Hvis de ved deres Opførsel paa Gaden tiltrak sig Fremmedes Opmærksomhed, skulde de transporteres til Politistationen i Drosker.

De havde alle fem været under Opsigt i den sidste Tid, og Inspektøren vidste, hvor man kunde finde hver enkelt af dem. Dette satte ham i Stand til at lade de forskjellige Arrestationer foretage omtrent paa samme Tid. Der blev dog draget Omsorg for at forebygge al Forbindelse mellem nogen af Fangerne. Fra det Øjeblik da Politiets Haand faldt paa Fangens Skulder, maatte han være afsondret fra alle andre Mennesker.

Efterat Arrestationen af Morissey, Moran, Banfield og Gooley var overdraget til ligesaa mange Hold af Politiet, var kun Mc Gloin tilbage. Denne Mand havde Inspektøren bestemt for sig selv. Han udvalgte tre Betjente til at følge med. De forlod Hovedstationen parvis og mødtes senere paa Hjørnet af Nittende Gade og Sjette Avenue.

I Nærheden af dette Hjørne fandtes en Beværtning, som tilhørte en Mand ved Navn Macdermott. Baade Beværtningen og dens Ejer havde et meget daarligt Ry paa sig, og den Mængde Gjæster, som den Aften omringede

Billardbordene og Skjænken, hørte til en Klasse, som næsten altid har noget udestaaende med Politiet.

Det havde sneet i Dagens Løb, og Gaderne vare sølede. Himlen var overtrukken med tykke, mørke Skyer. I Beværtningen, der var temmelig rummelig, brændte en hel Del Gasblus. Tilhøjre, naar man kom ind, fandtes Skjænken, ligefor denne førte en Dør ud til en Trappegang, og i den anden Ende af Lokalet var der en Dør, som førte ud til Gaarden.

De fleste af Gjæsterne vare netop samlede ved Billardbordene. De lo, drak og kastede omkring med Billardkuglerne — det var ret en Samling berygtede Personer; nogle af dem vare bekjendte Tyve, andre de sædvanlige Knejpegjæster. Ejeren stod bag Disken med en Cigar i Munden. Han var ganske flot paaklædt. Det maa bemærkes, at han for ikke ret mange Maaneder siden havde baaret Forbryder-Kolonien Sing Sing's stribede Uniform.

Pludselig saa' han henimod Døren, der gik op, og en høj, fremmed Mand traadte ind. Denne Mand gik forbi Disken og Billardbordene og standsede ikke, før han naaede Døren ud til Gaarden; den laasede han af og puttede Nøglen i Lommen. Saa vendte han sig om, men blev staaende stiv som en Statue, med Ansigtet imod Selskabet.

Medens Alles Øjne vare rettede paa ham, traadte en anden Mand ind, lukkede og aflaasede Døren ud til Trappegangen og stillede sig med Ryggen mod denne Dør.

Hvad skulde det betyde? De støjende Gjæster havde afbrudt deres Passiar. Billardspillerne vare holdte op med Spillet. Macdermott forlod sin Plads bag Disken. Han havde taget sin Cigar ud af Munden. I dette Øjeblik gik Gadedøren atter op, og Inspektør Byrnes, tilligemed en anden Mand, traadte ind; denne fulgte de andres Exempel, laasede Gadedøren af og stillede sig op foran den. Hurtigere end det kan fortælles, var saaledes hele Selskabet i Beværtningen under Laas og Lukke.

Macdermott henvendte sig yderst urolig til Inspektøren.

»Hvad er der dog paa Færde?« spurgte han.

»Pas Deres egne Sager, saa slipper De for denne Gang«, lød Svaret, efterfulgt af Ordren til Betjentene: »Driv disse Fyre sammen!«

Befalingen blev øjeblikkelig adlydt.

»Stil Jer op i en Række! Alle Mand Hænderne i Vejret!«

Det var en uhyggelig Bande; men enhver vidste, med hvem de havde at gjøre, og ikke én af dem tænkte paa at gjøre Modstand. Nogle enkelte af de Modigste vovede at brumme en Slags Protest, men det var ogsaa det Hele. Dèr stod de som en Flok Skoledrenge med Hænderne i Vejret.

»Se efter, hvad de har hos sig!« var den næste Ordre.

Nu forefaldt en Scene, som ikke var blottet for Komik. En Mand, der staar med Armene opløftede, ligesom bønfaldende medens man strengt ransager hans Lommer, frembyder et Syn, der sætter en uinteresseret Iagttagers Alvor paa en temmelig haard Prøve. Denne Undersøgelse havde et dobbelt Formaal. For det første var det muligt at en eller anden af Banden bar hos sig en Gjenstand af mistænkelig Art, som det vilde være rart at faa fat i, og for det andet: denne almindelige Undersøgelse gjorde det umuligt for nogen at gjætte, hvad Meningen egentlig var. I flere Minuter hørtes kun Betjentenes Stemmer, idet de nævnede Indholdet af deres Fangers Lommer. Efterat enhvers Ejendom var bleven opskreven og givet tilbage til Ejeren, tog Inspektøren igjen til Orde:

»Det er godt«, sagde han, og gik pludselig hen til en ung Mand, som stod midt i Rækken, og lagde sin højre Haand paa hans Skulder:

»Mc Gloin, jeg vil tale med Dem!«

Tiltrods for sin Selvbeherskelse kunde Mc Gloin dog ikke forhindre, at en sygelig Blegshed gled hen over hans Ansigt.

»Hvad vil De mig?« fremstammede han.

»Det skal De snart faa at vide. Kom herhen — han vinkede ad to af Betjentene — tag ham med. Hvis det gjøres nødvendigt, saa tag en Droske. Jeg kommer siden«.

Resten af Banden blev staaende paa deres Plads i tavs Forventning. Ingen var sikker paa, om Turen nu ikke kom til ham. Inspektøren blev ligeledes staaende, hvor han stod, indtil Fangen og hans Bevogtere vare paa Vejen til Hovedstationen, og med et kort: *All right!* drejede han sig derpaa om paa Hælen og gik sin Vej.

NITTENDE KAPITEL.

Bekjendelse.

De andre Arrestationer fandt Sted med lignende Raskhed og Held. Ingen af Fangerne vidste noget om de andres Anholdelse. Enhver paaberaabte sig sin Uskyldighed i nogensomhelst Forbrydelse og forlangte at faa at vide, hvad man beskyldte ham for. Men Forlangendet var forgjæves, og Betjentene bevarede en absolut og ildevarslende Tavshed.

Denne hemmelighedsfulde Tilbageholdenhed var foruroligende. Hvad kunde det altsammen betyde? Enhver af Fangerne skjælvede i sit Inderste og ransagede sin Samvittighed med usædvanlig Iver.

Mc Gloin, paa hvem vi herefter samle vor Opmærksomhed, var ikke mindst urolig. Han var bleven anholdt af Inspektøren i egen Person

og blev ved Ankomsten til Centralpolitistationen øjeblikkelig ført ned i en Kjældercelle. Den tunge Dør faldt i efter ham, og han var overladt til sig selv i Ensomhed og Mørke. Det var silde, men hans Uro og Angst gjorde det umuligt for ham at sove. Snart sad han paa Brixen med Ansigtet skjult i Hænderne, snart stillede han sig paa Taaspidserne, for om muligt at se noget gjennem det lille Glashul foroven i Døren, snart gik han med rastløse Skridt frem og tilbage i Cellen, som et vildt Dyr i sit Bur. Alt imedens var hans Hjærne i stadig Virksomhed, skjønt det kun var faa Tanker, som sysselsatte den. Det var de samme Tanker, som bestandig vendte tilbage. Hvorfor var han bleven anholdt? Kunde der være fremkommet noget Bevis imod ham? Var det muligt, at nogen af hans Kammerater havde forraadt ham? Der viste sig nu et Optrin for hans indre Blik — et Optrin, som ofte dukkede frem i hans Erindring — et Optrin, som han altid betragtede med Gru, som han søgte at forjage, men som bestandig vendte tilbage, ikke vagt og utydeligt, men saa uhyggelig klart, selv i de mindste og ubetydeligste Enkeltheder. Hvorfor kunde han ikke glemme dette Billede? Han havde glemt mange Ting, men dette ene kunde han aldrig blive kvit; det fulgte ham, hvad enten han sov eller var vaagen; det vilde følge ham til Graven. Hvad forestillede det? Hans Læber havde aldrig udtalt det, men undertiden kom der over ham en frygtelig Attraa efter at udøse denne mørke Historie af sit Sind, for saa at være den kvit. Men han havde dog altid behersket sig; han havde aldrig talt. At blive fri for denne altid nærgaaende, plagende Erindring vilde uden Tvivl være uendelig velgjørende, men en saadan Lettelse vilde være for dyrekjøbt, thi Prisen vilde blive hans Liv. Nej, han vilde aldrig tale, thi saa længe han tav, var han tryg.

Men nu, i Tavsheden og Mørket, vendte hans Tvivl tilbage. Var han virkelig sikker? Havde han mon ikke efterladt noget Spor, som tilsidst var blevet fundet og fulgt? Eller var Beviserne mere direkte? Var han bleven forraadt? Hans Venner vilde dog ikke forraade ham! Havde han da Venner? Vare hans Venner saa trofaste imod ham, at ikke en af dem vilde sælge ham for Fem Hundrede Dollars? Hvad havde han gjort, som sikrede ham deres Venskab? Drukket sig fuld sammen med dem, drevet om paa Gaderne med dem, stjaalet i Fællesskab med dem. Og var det den rette Maade at sikre sig Venner paa, saa at de ikke vilde svigte ham i Nødens Stund. Havde han nogensinde øvet en god eller ædelmodig Handling? Havde han nogensinde nægtet sig selv noget for en andens Skyld? Havde han nogensinde opført sig ordentlig og som et Menneske bør? Han prøvede paa at komme i Tanker om noget saadant, men han kunde ikke mindes et eneste Tilfælde. Han havde været hovmodig, brutal, grusom, tøjlesløs og raa. Hans fortroligste Kammerater vare kun knyttede til ham ved Baand, som skrev sig fra Medskyld i slette Handlinger. Vare slige Baand til at stole paa? Hvis ikke, hvad havde han da at stole paa?

Han sprang op, strakte Armene frem og knyttede Hænderne. Han vilde ikke give efter for saadanne Tanker. Hvor kunde han vide, hvad han var arresteret for? Maaske det ikke var for det, han frygtede for; maaske det var for en ubetydelig Forseelse, eller maaske man kun havde Brug for ham som Vidne i en eller anden Sag, i hvilken han ikke spillede Hovedrollen. Det var muligt, at det forholdt sig saaledes, og i saa Fald gjorde han sig alle disse Ængstelser til ingen Nytte. Men alligevel, var et saadant Haab sandsynligt? Havde Omstændighederne ved hans Anholdelse — det pludselige, det omhyggeligt forberedte, det hemmelighedsfulde — ikke noget at betyde? Han kunde ikke tro det. Vilde Natten dog blot faa Ende! det var forfærdeligt at være alene her. Et hvilketsomhelst Selskab vilde være bedre end denne Ensomhed. En, til hvem han kunde tale, og som vilde tale til ham, selv om det var for at forbande og forhaane ham! En han kunde røre ved, og som vilde røre ved ham igjen, selv om det var for at slaa ham. Ensomhed er skrækkelig for et Menneske, der er angst for at skue ind i sit eget Indre, og som ikke ejer en eneste velgjørende eller lykkelig Erindring.

Endelig blev det Morgen. Mc Gloins Dør blev aabnet, og en tavs Fangevogter gav ham Tegn til at følge med. Mc Gloin fulgte Fangevogteren igjennem en lang Gang og op ad en Trappe, hvor deres Skridt gav Gjenlyd. Da de vare komne op ad den, traadte de ind i en bred Korridor, der gaar rundt gjennem hele Bygningen, og som er belagt med Fliser. Gjennem en Dør saa' Mc Gloin et Glimt af Solskinnet udenfor. Vilde han nogensinde mere faa Lov til at komme ud i dette Solskin som et frit Menneske? En Haand greb om hans Arm og stødte ham ind i Forværelset. Der var han igjen en Stund alene. Foruden den Dør, gjennem hvilken han var kommen ind, var der endnu en Dør, paa hvilken han uvilkaarlig fæstede sit Blik. Hvad fandtes der paa den modsatte Side af denne Dør.

Han ventede en Tid, der forekom ham meget lang. Pludselig fik en Klokkes skarpe Ringen ham til at studse. Før han kunde fatte sig, gik Døren op, og han kom ind i et stort Værelse med Tæppe over Gulvet. Foran ham stod et Bord, betrukket med grønt Klæde. I Skabe langs Væggene fandtes en Samling af Knipler, Skydevaaben, Knive og andre Forbryder-Redskaber, dette Musæum, som Læseren allerede

kjender, men som Mc Gloin nu saa' for første Gang. Synet af alle disse Gjenstande tjente ikke til at berolige ham. Hans Opmærksomhed blev imidlertid strax henledt paa den Mand, som sad ved Bordet. Til højre og til venstre for denne Mand var der et stort Vindue, gjennem hvilket det klare Lys strømmede ind i Stuen. Gjennem Vinduerne saa' man ud i en Gaard, der begrænsedes af hvide Mure, og hvor Sneen laa som et koldt, hvidt Tæppe.

Manden ved Bordet var Inspektør Byrnes. Han saa' op paa Fangen, da denne traadte ind, og Mc Gloin følte hans gjennemtrængende Blik hvile paa sig. Derefter raadførte Inspektøren, uden at sige noget, sig med nogle Papirer, der laa paa Bordet foran ham.

Mc Gloin kunde tilsidst ikke udholde denne Tavshed længer og afbrød den ved at spørge:

»Hvorfor er jeg her? Hvad har jeg gjort?«

Der opstod igjen en Pavse. Saa løftede Inspektøren Blikket op fra sine Papirer og sagde: »De er her for at besvare Spørgsmaal, ikke for at gjøre dem«. Han tog en Pen og begyndte det formelle Forhør.

»Deres Navn?«

»Michael Mc Gloin«.

»Hvor gammel?«

»Men Inspektør«, fremstammede Fangen, »jeg véd ikke, hvad jeg er her for«.

»Hvor gammel?«

»En og tyve Aar«.

»Bopæl?«

Mc Gloin følte, at al Modstand var forgjæves og svarede derfor: »Nummer To Hundrede og nioghalvtreds, Niogtyvende Gade, Vest«.

Inspektøren nedskrev Svaret og rejste sig derpaa til Fangens Overraskelse fra Bordet, gik hen til en Sidedør, aabnede den og forsvandt.

Mc Gloin var igjen alene. Han saa' sig forsigtig omkring. Fotografierne af Tyvene og Morderne stirrede ham imøde fra Væggene, og Forbrydernes Værktøj paatrængte sig hans Blik med foruroligende Tydelighed. Han vendte sig bort og saa' ud ad Vinduet. Derude laa Sneen, skinnende hvid. En nervøs Skjælven gjennemisnede ham. Han rømmede sig, for at frigjøre sig for en vis kvælende Fornemmelse i Halsen og vædede sine tørre Læber. Naar skulde denne pinlige Ventetid faa Ende? Og dog, endnu havde han ikke hørt, at der var rejst nogen Anklage imod ham, endnu havde han ingen Anklager set. Han anstrengte sig for at blive Herre over sin Nervøsitet og samlede alt sit Mod. Blandt sine Kammerater havde han Ord for at være modig; han vilde vise, at han fortjente sit Rygte. Hvis der havde været noget Bevis imod ham, vilde man sikkert nok have faaet fat i det, men der fandtes intet, derfor kunde man heller ikke komme med det. Han var bleven anholdt paa blot Mistanke; det gjaldt bare om at være modig og tage Sagen med Ro.

En Dør bagved Mc Gloin blev sagte aabnet, og der gik Nogen over Gulvet. Mc Gloin rørte sig i Begyndelsen ikke, men da Skridtene pludselig standsede, vendte han Hovedet om. En Mand og en Dreng stod og saa' paa ham med et gjennemtrængende Blik. Ingen af dem sagde et Ord.

En Stund fandt han sig i denne Iagttagelse, men tilsidst blev han ærgerlig og vendte sig helt om imod dem. I samme Øjeblik vaagnede ligesom en dunkel Erindring hos ham. Deres Ansigter vare ham ikke ubekjendte, i alt Fald ikke Mandens Ansigt. Nej, det kunde ikke være nogen anden end Moses Rosenthal, Pantelaaneren fra Niende Avenue. Da dette gik op for Mc Gloin, sank Modet i ham. Disse Mennesker vare komne for at gjenkjende ham. Men gjenkjendte de ham? Der var intet i deres Træk, som tydede herpaa, og ingen af dem sagde et Ord. Han begyndte igjen at haabe. Maaske havde de ikke gjenkjendt ham.

I dette Øjeblik kom Inspektøren tilbage. Han gik hen til de to Personer og modtog noget af Drengens Haand — hvad det var, kunde Mc Gloin ikke se. Rosenthal og Drengen trak sig derpaa tilbage og lukkede Døren sagte efter sig. Inspektøren gik hen til sin Plads ved Bordet og lagde paa Bordet en Gjenstand, ved Synet af hvilken Mc Gloin følte en Gysen fare gjennem Marv og Ben.

Det var en femløbet Revolver med hvidt Skaft.

Han stirrede ligesom forstenet paa Revolveren. Men da han kom lidt til sig selv igjen, tvang han sig til at se hen i en anden Retning og opdagede nu, at Inspektørens Øjne hvilede koldt og gjennemtrængende paa ham.

Det var et kritisk Øjeblik; Indledningen til et direkte Sammenstød mellem de to Mænd; den ene kæmpende for Retfærdighed og Sandhed, den anden for sit Liv. Det var en mere lige Kamp end det fra først af kunde se ud til, thi skjønt Inspektøren havde hele Lovens Autoritet paa sin Side og tillige den store Fordel, at Mc Gloin var uvidende om, hvor vidt Politiets Viden om Sagen strakte sig, og hvilke Beviser man havde imod ham besad Mc Gloin den Styrke, som Fortvivlelsen kan give et Menneske, og hans Instinkt sagde ham, at der maatte være et eller andet Hul i Beviskjæden imod ham; thi i modsat Fald vilde man være gaaet anderledes tilværks imod ham, end man gjorde. Moralsk set var han allerede erklæret skyldig, men der var et stort Spring herfra og til, at Juryen kunde erklære ham skyldig. Baade Mc Gloin og Inspektøren vidste, hvilken Forbrydelse det drejede sig om, den sidste var besluttet paa, at Mc Gloin skulde anklage sig selv, medens Mc Gloin var bestemt paa, at dette ikke skulde ske. Inspek-

tøren havde tænkt meget over, hvilken Fremgangsmaade han skulde benytte, og han havde ordnet Planen for sit Angreb indtil de mindste Enkeltheder, om hvilke Mc Gloin ikke havde nogen Forestilling. Men Mc Gloin havde det hensynsløse Mod, som undertiden ledsager Bevidstheden om at være i Dødsfare, og desuden støttedes han af den Kjendsgjerning, at det altid er vanskeligere at tvinge Andre til Lydighed end at nægte Lydighed.

Foreløbig havde Inspektøren havt Heldet paa sin Side. Ved Anholdelsen, ved Tavsheden og den Ensomhed, hvortil man havde overladt Fangen, ved det uventede Syn af Pantelaaneren og ved Tilvejebringelsen af selve Mordredskabet, havde han faaet Bugt med Mc Gloins Selvsikkerhed og bragt Bevidstheden om Skyld til Udtryk i hans Væsen og Opførsel. Men nu var Situationen en anden; Virkningen af det hemmelighedsfulde og den Tilstand, af Forventning, man havde bragt ham i, var tilende; det afgjørende Øjeblik var kommet, Udfaldet af Kampen beroede nu paa Inspektørens personlige Dygtighed og Kløgt og paa et omhyggelig forberedt Angreb, der var baseret paa et nøje Kjendskab til den menneskelige Natur og i Stand til at bryde Fangens Modstand.

»Kom herhen, Mc Gloin«, sagde Inspektøren i en ligefrem og næsten venlig Tone, der kom Fangen saa uventet, at han ligesom gik lidt fra Koncepterne. »Kom herhen, jeg vil gjerne tale et Ord med Dem«.

Han flyttede sin Stol hen til Vinduet, medens han talte og gjorde Tegn til Mc Gloin, at han skulde stille sig lige foran ham, saa tæt at der næppe var en Fods Afstand imellem dem. Lyset fra Vinduet faldt ind over Fangens Ansigt og belyste ethvert Træk, enhver Bevægelse, enhver Forandring i Udtrykket.

»Naa, Mike Mc Gloin«, sagde Inspektøren, »De tror nok om Dem selv, at De er et rigtigt ‚Jern‘, ikke sandt?«

»Nej, jeg gjør ikke«, lød Svaret, »hvorfor skulde jeg det?«

»Et ‚Jern‘«, gjentog Inspektøren, »og jeg har Grund til at tro, at De ved, at Ingen har Ret til at kalde sig selv et ‚Jern‘, med mindre han har gjort det af med sin Mand!«

Mc Gloin kunde ikke undertrykke en let Skjælven. Han erindrede Ordene, som om de vare hans egne, men hvor og under hvilke Omstændigheder han havde udtalt dem, kunde han i Øjeblikket ikke huske.

»Det er ikke første Gang, at De har været arresteret«, vedblev Inspektøren.

»Det var ikke for noget videre: et lille Rapseri, det var det Hele; jeg var ikke værre end Nogen af de Andre«.

»Siden har De været i Kompagni med en Bande Vogntyve«, vedblev Inspektøren.

»Jeg?«

»De, Morran, Banfield, Morrissey og et Par andre. Sig mig en Gang, hvor opholdt De Dem den tredie i denne Maaned, Klokken elleve om Aftenen?«

Spørgsmaalet kom saa brat, men det befriede Mc Gloins Sind for en tung Byrde. Det var Tyveriet af Romankeret i Femte Avenue, det drejede sig om — noget højst forskjelligt fra et Mord. Hvis dette var det Hele, saa var han rolig.

»Jeg husker ikke, hvor jeg var den Aften, Inspektør«, sagde han med en vis Oprigtighed. »Jeg var vel et eller andet Sted i Byen, men jeg var vist ikke med til noget Ulovligt«.

»Banfield kjørte Vognen den Aften«, fortsatte Inspektøren i den samme rolige Tone, »De og Morrissey og Healy stjal Ankeret. Det var Dem, som slog Betjenten, saa han styrtede om. Han har gjenkjendt Dem og de andre. Aa, De husker det nok. Det er ikke længer siden end i Nat, at De selv fortalte Historien«, sagde Inspektøren og saa' Mc Gloin stivt ind i Øjnene.

Mc Gloin bed sig i Læben og blev rød. Det var betegnende for hans Forfængelighed, at denne Afsløring af Charlottes virkelige Karakter ikke gjorde videre Virkning paa ham, medens han derimod skammede sig højligen ved Tanken om, at hun havde holdt ham for Nar. Men i næste Øjeblik blegnede han. Hvis Charlotte var i Opdagelsespolitiets Tjeneste, hvad Garanti havde han da for, at det Samme ikke ogsaa var Tilfældet med andre af hans Kammerater? Og i saa Fald! —

»Mc Gloin«, vedblev Inspektøren med sin rolige, bestemte Stemme, »De er af en hæderlig Familie og havde kunnet føre et hæderligt, ordentligt Liv, hvis De selv havde villet. Men De foretrak at blive et daarligt Subjekt og en Tyv. De sluttede Dem til en Bande daarlige Personer af samme Slags som De selv, og De tilbragte Deres Tid med Drikkeri og uordentligt Levnet. De stjal og røvede, hvor De kunde komme til det, undertiden var De uheldig, men som oftest var De heldig«.

Han tav et Øjeblik. Mc Gloin skiftede urolig Stilling. Hans værste Frygt vaagnede atter.

»Hvis De havde ladet Dem nøje dermed, vilde De ikke have været her i Dag. Men De var ikke tilfreds. De vilde have Ord for at være værre end Deres Kammerater. Og en Nat begik De en Forbrydelse—«

Hvad saa' Mc Gloin efter? Han saa' ikke paa Inspektøren. Hans Blik var i ængstelig Stirren fæstet paa noget ude i den snebedække Gaard. Fra det Sted, hvor han stod, havde han fuldt Overblik over Gaarden. Inspektøren sad med Ryggen til, men han vidste uden Tvivl ligesaa godt, hvad der gik for sig derude, som om han selv saa' det.

Hvad Mc Gloin saa', var følgende: Døren paa den modsatte Side af Gaarden blev aabnet. Tre Mænd traadte ud af den og gik langsomt og tavse over Gaarden hen imod en anden Dør. To af disse Mænd vare Politibetjente. Den Tredie, som gik imellem disse to, havde Haandjærn paa og var askegraa i Ansigtet; det var Mc Gloins tidligere Ven og Kammerat, Tom Morran!

Det var umuligt at mistyde Virkningen af dette Indtryk. Mc Gloins Ansigt blev kridhvidt, og hans Læber skjælvede. Han bed Tænderne sammen og var ikke længer i Stand til at møde Inspektørens Blik. Med hæs Stemme spurgte han: »Hvad er jeg anklaget for?«

Svaret skar gjennem alle hans Nerver: »De er anklaget for Mord, Mc Gloin!«

Men Mc Gloins Mod vaagnede paany. Han følte, at nu gjaldt det om at forsvare sig, nu eller aldrig. Han samlede al sin Energi og anslog en sorgløs, fræk Tone.

»Jeg er anklaget for Mord? Naa, det er ikke daarligt! Og hvem er det saa, at jeg skal have myrdet?«

Inspektøren tøvede et Øjeblik, inden han svarede. Derpaa svarede han rolig: Den Mand, De har myrdet, hed Louis Hanier«.

»Mener De Franskmanden i Sexogtyvende Gade?« Inspektøren svarede med et Nik. Mc Gloin forsøgte at le: Forsøget faldt uheldigt ud. »Hvem siger, at jeg har dræbt ham?«

»Beviserne ere imod Dem«.

»Ingen kan bevise, at jeg har gjort det«,

»De tager fejl, Mc Gloin«, svarede Inspektøren med urokkelig Ro. Han tog Revolveren og holdt den i Vejret. »Denne anklager Dem først og fremmest. Det var med en Kugle fra denne Revolver, at De skød Hanier. Derefter pantsatte De Revolveren hos Rosenthal og opgav et falskt Navn. Rosenthal og hans Søn vare her jo for et Øjeblik siden og gjenkjendte Dem«.

Mc Gloin havde en Følelse, som om Jorden gled bort under hans Fødder. Han gjorde dog endnu et Forsøg paa at redde sig.

»Selv om jeg ogsaa har pantsat Revolveren der, hvad beviser saa det? Det beviser ingen Ting. Jeg fandt den paa Gaden. Hvem siger, at jeg skød Hanier?«

Næsten som Svar paa dette Spørgsmaal gik Døren nede i Gaarden atter op, og der viste sig en lignende Skare som tidligere for Mc Gloins Øjne. Denne Gang var det ikke Morran, men Morrissey, som gik dernede med Haandjern paa mellem to Betjente.

»Kan De tvivle om, Mc Gloin«, lød Inspektørens Stemme atter, »at Deres Kammerater ville forraade Dem? Det var ikke dem, der affyrede Skuddet; bilder De Dem ind, at Deres Kammerater foretrække at lide selv, fremfor at offre Dem?«

Det var en skjæbnesvanger Logik. Alt Haab var udslukt. En Forestilling om Dødens Bitterhed opsteg i Mc Gloins Hjerte. Men han vilde vove endnu et Forsøg.

»Det er Løgn!« skreg han. »Det er Løgn! Jeg sværger Dem til, at jeg ikke har dræbt Hanier, og ingen kan sige, at jeg har gjort det!«

»Mc Gloin«, sagde Inspektøren i en Tone, der var iskold og streng, »De er gaaet for vidt til at kunne trække Dem tilbage, og De kan ikke oplyse mig om Noget, som jeg ikke allerede véd. Jeg kan ikke give Dem noget Haab om Naade; men hvis der er noget Haab, beror det paa Deres fuldstændige og uforbeholdne Tilstaaelse. Dermed har jeg imidlertid Intet at gjøre. Alle Deres Kammerater ere arresterede, og naar De forlader dette Værelse, bliver De bragt hen til samme Sted, som de«.

Mc Gloin forsøgte forgjæves at sige noget. Han havde ikke længer Herredømme over sin Stemme eller sin Tunge. I samme Øjeblik gik Døren nede i Gaarden op for tredie Gang, og en ny Skare gik lydløs over den og samme Vej som de forrige. Denne Gang var det Banfields Haandled, som vare forsynede med Jernarmbaand.

Mc Gloin tøvede ikke længer. Kampen var udkæmpet, og han havde tabt. Han var bleg som et Lig og alt Blodet var veget fra hans Læber. Han kastede sig paa Knæ og udbrød med skjælvende Stemme:

»Aa Gud! Inspektør, kan De ikke frelse mig fra at blive hængt?«

Ved Synet af den elendige Skabning, som vred sig paa Gulvet ved hans Fødder, følte Inspektøren en vis Medlidenhed. Han havde vundet en stor Sejr. Han havde udført et Mesterstykke som Politimand. Forsøget, at paavirke Mc Gloin ved at lade hans tre Kammerater passere over Gaarden lige for hans Øjne, havde vist sig at svare til Forventningerne. Men hvad var Mc Gloin dog ikke for en elendig Karl? Var saadan en umandig Skurk værdig til Galgen?

Men da han saa tænkte paa Haniers smaa Børn, der hin December Nat krøb sammen i Rædsel og Sorg, tilsølede af deres myrdede Faders Blod, saa forsvandt ethvert Spor af Medlidenhed med Morderen. Mc Gloin havde udgydt et Menneskes Blod, han skulde atter lide Døden ved Menneskehaand. Desto heldigere vilde det være, hvis Mc Gloin vilde lægge Strikken om sin egen Hals.

Han forklarede, Mc Gloin, at Tilstaaelsen var ugyldig, saa længe den ikke var ført til Protokols af Forhørsdommeren. Mc Gloin, der nu var ligesaa ivrig efter at tilstaa alt, som han før havde været bestemt paa at skjule det, bad om, at dette maatte ske. Var det Haabet om nogen Lettelse i hans Straf, der bevirkede dette, eller var det maaske en Trang hos ham

til at lette sit Sind for den tunge Byrde? Hans Tilstaaelse indeholdt kun lidet af Interesse for os. Forbrydelsen var bleven begaaet, omtrent som Inspektøren oprindelig havde tænkt sig det. De unge Slyngler havde brudt ind hos Hanier og havde stjaalet, hvad der var af Penge og ødelagt Butiken for at hævne sig paa ham, fordi han tidligere paa Aftenen havde grebet dem i deres Forsøg paa at tømme Pengeskuffen. Da Haniers Trin hørtes paa Trappen, flygtede de alle med Undtagelse af Mc Gloin, som i brutalt Overmod var gaaet hen til Foden af Trappen og havde affyret sin Revolver mod den Kommende. Hans Tilstaaelse bekræftedes af hans Kammeraters Vidnesbyrd. Han bødede for sin Skyld efter Lovens hele Strenghed. Med ham har vi intet videre at gjøre.

Der er et Træk, som, da det er af en mere tiltalende Art, ikke bør forbigaaes i en Historie som denne, der kun har saa faa Lyspunkter.

Nogen Tid efter, at de her beskrevne Begivenheder fandt Sted, indfandt en Deputation sig hos Inspektøren. Efter at de første Hilsener vare udvexlede, sagde Ordføreren:

»Den unge Skurks Skjæbne vil være en Lære for alle New-Yorks »*Jern*«, den bedste Lære, de nogensinde have modtaget. Hans Anholdelse skyldes Dem, Inspektør Byrnes, og De har fortjent vor og Kommunens Tak. Og denne Tak ville vi gjerne give et synligt Udtryk«.

Med disse Ord lagde han paa Bordet en af de Plakater, som udlovede Femhundrede Dollars til den, som foranledigede Paagribelsen af Louis Haniers Morder, og paa Plakaten lagde han den nævnte Pengesum.

Paa sin rolige forretningsmæssige Maade tog Inspektør Byrnes Pengene. Han sagde ikke noget til den smigrende Anerkjendelse, man havde ladet blive ham tildel. Han sagde kun: »Disse Penge ere for Paagribelsen af Haniers Morder. Nuvel, mine Herrer, jeg tror, at Haniers Enke og hans Børn bør have dem, og jeg vil være meget glad, hvis De vil overrække dem Beløbet«.

Deputationens Medlemmer nikkede bifaldende, og Ordføreren sagde: »Det er en ny Maade at anvende Blodpenge paa, og en Maade, der gjør Dem og Deres Stand Ære«.

Kjøbmandens Sønner.

En Kjøbmand havde to Sønner. Den Ældste var hans Yndling og han agtede at gjøre ham til sin Universalarving. Moderen, som sørgede over den Uretfærdighed, der overgik hendes yngste Søn, bad sin Mand, at han ikke vilde sige det til sine Sønner. Hun vilde saa gjerne at de skulde arve ligelig, og haabede, at hun efterhaanden skulde faae det ordnet, og Kjøbmanden lod, som om han gik ind paa det, og bad at de ikke skulde tale mere om det.

En Dag sad Konen ved Vinduet og græd, og en Pilegrim gik forbi og spurgte hvorfor hun græd. — „Maa jeg ikke græde?“ sagde hun. „Mine to Sønner ere mig lige kjære, men deres Fader vil gjøre den Ene arveløs for at den Anden skal faae Alt. Jeg har bedet min Mand ikke at fortælle Drengene det, da jeg haabede at finde et Middel til at holde den Yngste skadesløs, men jeg har intet og veed ikke hvad jeg skal gribe til“. — „Det er ikke vanskeligt“, erklærede Pilegrimmen. „Fortæl din yngste Søn, at hans Fader vil forurette ham og give den Ældste Alt, og han bliver maaske ligesaa rig som sin Broder“. — Da den Yngste hørte, at han Intet havde ivente, reiste han udenlands, og lagde sig efter forskjellige Haandværk, medens den Anden blev hjemme hos sin Fader og ikke brød sig om at lære noget.

Da Faderen døde, satte den ældste Søn, som intet kunde, alt overstyr, medens den Yngste blev en dygtig og rig Mand.

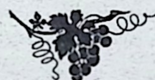
Leo Tolstoj.

De tre Venner.

En Mand havde tre Venner, sine Penge, sin Hustru, sine Velgjerninger. Da han skulde dø, sendte han Bud efter dem for at sige dem Farvel. — „Farvel“, sagde den første, „naar Du er død vil jeg lade brænde en Kjerte for din Sjæl“. — „Farvel“, sagde den anden, „naar Du er død vil jeg følge Dig til Graven“. — Men den tredie sagde: „Jeg siger ikke Farvel, thi vi skilles ikke. Medens Du lever, lever jeg, og døer Du, følger jeg Dig“. — Manden døde. Pengene gav ham en Kjerte, hans Hustru fulgte ham til Graven, men hans Velgjerninger fulgte ham i Døden som i Livet.

Leo Tolstoj.

Løsning af Skakopgaven i forrige Hefte:

1. D b7—b1. Der truer nu mat ved D b1—f5†	1. K e6—d7.
2. D b1—b5 †	2. K d7—c7: eller —e6.
3. D b5—b7 eller f5 mat.	
	A.
1.	1. K e6—f7.
2. D b1—f5 †	2. K f7—e8: eller L e7—f6.
3. D f5—b5 eller h5 mat.	
	B.
1. . . .	1. K e6—d5.
2. D b1—b5 †	2. Efter Behag.
3. D mat.	
	C.
1.	1. S f5 efter Behag.
2. D b1—e4 †	2. K e6—d7.
3. T e8—e7 mat.	

Løsning af Rebus'en i forr. Hefte:

En varm Overdyne.

